* سبب طبع كتاب صحتنصاب اولدركه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهرتلرين زيور صحايف اثرايلك امور طبيعيه دن اولديغى كتب حكميه ده محرر و بتخصيص سلاطين ماضيه جعل الله تعالى ارواحهم من ادعية اخلافهم راضيه حضراتنك خاتم پيروزه رنك فلكده ابقاى نام نامى رسم سامئ ملوكانه لرندن ايدوكى سرلوحه پيراى كتب تواريخ وسير در على الخصوص حالا ديباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتيب ساز فصول وابواب خلافت شيرازه بند اوراق اقاليم و بلاد و مطلب اعلاى مباحث عدل وداد داور اسكندر ظفر دادآور اصحاب سير حامئ اهل سنت احمدى ماحئ دشمن دين محمدى الا وهو السلطان الاعظم ابن السلطان المعظم السلطان الغازى محمود خان ابن السلطان ابو المغازى عبد الحميد خان لازالت انهار عنايته جارية الى حياض بساطين اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة على رياض اساطين ارباب الفهوم افنديمز حضرتلرينك ايام عهد وسلطنتلرى شجرهٔ اقلام علمايه هنكام وصل ورق وهنكام مجد وشوكتلرى مهرهٔ اعلام فضلايه ايام عرض سبق اولديغندن جلوس ميمنت مأنوس جهانبانيلرندن بواوان مسعدت اقترانه دكين اسم محمدت رسم خلافتپناهيلرينه ترسيم كتابهٔ فلك معارف قيلنان مصنفات صحت آثار اعداد كواكبدن افزون نثراولوب هريرى محفوظ در سخانه نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالرى شهرتشكن لمعهٔ آفتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنماى كطى السجل للكتب اولنجيه دق نسخهٔ مدايح كيتى ستانيلرى رحلهٔ كهكشان اوزره سبق نماى طلبهٔ سروشان وجاى اعتناى خواجهٔ اسمان اولمشدر بقاى نامه كركدر جهانده بويله اثر * عجبكه بيهده چالشدى سده اسكندر * حقا كه خامهٔ دوات كرامت ادوات هنرپيرالرى نهال كلشن آمال علما اوله لى جيب ودامان فضلا مالامال ميوهٔ رفاه وغنا اولديغندن باشقه حجره نشينان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحارير وفحوله دخى صدقهٔ جاريه لرى باعث رحمت بارى اولمق نيت خيريه سيله زادهٔ طبع علماى پيشين لحاف سندس اتصاف طبع وتمثيلده مستريح نشين اوله رق نيجه نسخ نفيسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متوارئ لحد نسيان اولمش جهابذهٔ كرامك حيات ثانيلرينى مستتبع اولمغله نام كرم ارتسام همايونلرى شهرت مكرمت حاتمى باصدرديغى نمايان وداغرن نامهٔ اشتهار شهرياران اولديغى كونشدن عيان اولمشدر ازنجمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عينتابى السيد محمد منيب افندى مرحومك تعريف وتوصيفدن مستغنى ومطالعهٔ كتب سائره دن مغنى سير كبير ترجمه لرى فوائد كثيرهٔ دينيه وعوائد وفيرهٔ ملكيه يى كافل زينت دوش خدمهٔ دولت عليه اولمغه لايق برحمائل اولوب انجق نسخه سى اندر ونادر بولنسه دخى جوهرى عالى وبهاسى غالى اولديغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغين اول مخطوبهٔ نازنينك مهر معجلى تقليل وجهله پيراى نكارستان طبع وتمثيل قيلنمسى بومنتم نعم پادشاه جليل المناقب اليوم كمرك امتعهٔ ومطبخ عامرهٔ همايونلرى امينى الحاج ابراهيم صائب قوللرينه امر وفرمان بيوريلوب مأمور اداره سى اولديغى طبعخانهٔ معموره لرنده ازسرنو تنقيح ادوات لازمه يه صرف ما حصل مكنت وسواد ديدهٔ دقتى مداد صفحهٔ غيرت ايده رك عمر همايونلرندن براعت استهلال اولمق اوزره بيك عدد نسخهٔ پرنيان لطافت منسوج دستكاه اتمام ومعروض جناب پادشاه دار اخدام قيلنمشدر هميشه قالب پرداز صحف زمين وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ والنقصان حضرتلرى ثوابت وسياراته رغزدهٔ قلم زرين ونقط پروين ايله جوهرافشان تزيين اولدقجه حرزجان جهانيان و قوة الظهر اهل ايمان اولان كتاب نا ياب وجود همايونلرين محفظهٔ

صمدانيتنده آرايش دار الكتب صحت وعافيت والى قيام الساعة مأخذ مسائل

دين ودولت ايليوب بو خدمت جليله لرندن روحانيت حضرت سيد

المرسلينى خشنود وزمان ظفر نشان خديويلرين فتوحات

عظيمه ايله عاقبت محمود ايليه آمين بحرمة

من جاهد لاعلاء كلمة الله المبين وامر به جنود

الموحدين عليه صلوات الله

وسلامه الى يوم

الدين

م

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول * ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

باب صلوة

تمت الفهرست للجلد الاول

بعون الله الملك المتعال

* فهرست المجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب *
والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

تمت الفهرست للجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا
انك على كل شئ
قدير

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمت‌افزا وشكر نعومت افزا كه هر حرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت حرفت غزا وهر كلمهٔ كرامت اعتزاسی تسویهٔ حسن كفایت واجتزاده مساوی مقاسات كلوم شهدا قلمناغه سزادر اول ولی المؤمنین وموهن كید الكافرین اولان حضرت كریم غفار وجلیل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقیق وجدیردر كه معسكر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ایلدیكی جیوش دریاجوش آتش خروشله ساحهٔ غبرایی چرك شركدن تطهیر وخانمان كفر وضلالی سوختهٔ قهر وتدمیر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بوحدته ذا واحد یغلب الجمعا * هو المانع المعطی فلیس بقادر * سواه لان یملك ضرا ولا نفعا * وصلوات دربهٔ النظام * وتحیات مسكیهٔ الختام كه هر سطری صف شكن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افكن قیود آلام در اول نبی السیف ورسول الملاحم وعین الجود وینبوع المراحم اولان سید المرسلین وقائد الغر المحجلین حضرتنه الیق واحرادر كه بازار كارزار ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ده تنفیل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وكسب سرمایهٔ حیات جاودانه سوق واغرا ایلدی نظم لمؤلفه شهنشهیست كه نه چرخ بارگاه ویست مسومین ملائك همه سپاه ویست هزار سنگدلا را بمشت ریك شكست بلی شكسته شود آنكه سنگ راه ویست واول مصدوقهٔ اشداء علی الكفار رحماء بینهم ومقصودهٔ اذلة علی المؤمنین اعزة علی الكافرین اولان آل واصحاب واهل بیت معالی استصحابنه ولاسیما محرمان سر وجهاری وسائران سیر سعادت اشتهاری اولان چهار یار خلافتمآبنه لایق وشایاندر كه میدان یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم ده دامن درمیان وپهنای هیجاده برمنطوق اذا لقیتم فئة فاثبتوا مانند بنیان راسخ الاركان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد سیف وسنان ایله جانبخش وجانستان اولدیلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سرخیل جمع اصفیا طالب اولدی امتدن اولمغه هب انبیا * آل پاكیدر كل آل زمین ابتهاج زمرهٔ اصحابیدر نجم سماء اهتدا * اما بعد نزد عقلاده معقول بلكه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدر كه اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل تمیز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واكتساب اسباب فهومدر ومن بین العلوم علم الفقه والاحكام دخی بر دولت ابدیهٔ ثابتة الاقدام وبر سعادت سرمدیهٔ شامخة الاعلامدر كه نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعادانك اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصولنه پیوسته اولمغله اول ملك لا یفنی یه مالك واول سلك عدیم الانحنایه سالك اولان مر دقویم المسالك حدذاتنده

برعبد مملوك یاخود كدای صعلوك ایسه دخی بنه مرجع امور ممالك وملوك اوله جغی مجزوم وغیر مشكوكدر نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هكذا هكذا والا فلا لا علی الخصوص مسائل السیر والجهاد بر فن بعید السیر وبدیع الاجتهاددر كه هر تركیبی تعدیل مزاج دین ودنیاده تریاق اكبر وهر ترتیبی تصحیح عیار ملك وملتده كبریت احمر اولمغله اول فن كثیر الافاده تحصیل تفنن واتقان واول حدیث وفیر الاستجاده تكمیل تمرن وایقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوك غزاپیشه ووزرای وغا اندیشه واركان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسكر بلكه آحاد لشكرك دخی علم حاللرندن معدود وعقاید لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء علیه مالك ملكهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفیع المعالی علی وجه التملك استنباط واستحضار ایلمك اهم والزم وقاصر قصار ای اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخی برمبتغای فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون لدی الحاجة بر عالم متقن وعارف متفنندن استفتا واستفسار ایلمك واجب ومحتمدر لكن مسائل مرقومه‌دن كتب فقهیه‌ده ضبط وتحریر وبسط وتقریر اولنسان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره دركه صدر غلیله تقریب اودیهٔ سقادن قاصر وچشم علیله ترتیب ادویهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طلعة الملة الحنیفة البیضاء ومطهر شرعة الشریعة النقیة السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه ربه الاكرم حضرتلرینك تلمیذ درس تحقیق بلكه شریك مذهب انیقلری اولوب رأی صائب واجتهاد مصیب اوزره تصانیف وامالی وتلامیذ باهرة المعالی‌سی ایله مذهب حنیف حنفیه‌یی مشارق ومغاربده مثال كواكب سیاره سائر ومتلالی ومانند مواكب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قیلوب اوائل ترجمه مزده قبل الخوض فی المقال اوصاف جمیله‌سی علی وجه الاجمال مانند عقد اللآل زیب كردن كتاب بدایع الجمال قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرتلرینك معظمات تصنیفاتندن كتاب السیر الكبیر فضائل غزا ورباطی وعساكر وامراء حقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع ومسلمیندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالك جائز وغیر جائز اولدیغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمینك اهل حربدن اخذ واستلاب ایلدكلری اموال واسرا واراضینك احكام اقسامنی واهل حربك دخی مسلمیندن خطف وانتهاب ایلدكلری اموال واسرا واراضینك اقسام احكامنی حاوی وشجعان مجاهدینی غنائمدن بعض منافع زائده ایله تنفیل وتقدیمی وفرسان موحدینی مغانمدن سهام متزایده ایله رجال راجلین اوزره تفضیل وتكریمی محتوی واهل حربدن مؤمنین وامیر المؤمنینه ایصال اولنسان هدیه‌یی قبولك مقبول وغیر مقبوللنی ومسلمیندن اهل حرب ایچون ارسال هدیه‌نك معقول وغیر معقوللنی حائل ومبادلهٔ اسراء مسلمین ومشركینك صور جائزه وباطله‌سنه ومشركینله مجانا یاخود اخذ مال یا اعطاء مال ایله عقد مسالمه‌نك انواع صحیحه وعاطله‌سنه كافل وشروط مسالمه‌دن صحیح وغیر صحیحنی وطرق تحریر عهدنامه‌دن فصیح وغیر فصیحنی شارح ودار الحربده بولنسان مسلمیندن اعمال صالحه وفاسده‌یی ودار اسلامده بولنسان اهل حربله معاملات نافذه وكاسده‌یی موضح ومسلمینك اهل حربه اعدالری اولان اهل حرب آخرین اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغیله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ایكن میان اهل بغیده یاخود مسلمیندن ایكن میان اهل حربده بولنوب یاخود صف مشركینده مسلمینله قتال ایلین كمسنه‌لر ایله اقتتال وغیری احوالرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقیق وحیواناتدن اهل حربه بیعه رخصت اولوب اولمیانلری ودار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث كنائس واظهار خمر وخنزیرده اجازت اولنوب اولمیانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مكثندن واستملاك عقار واراضیدن منع اولنمق مباحثنی واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمته اندراجنك اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنسان ركاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرك حكم شرعیسنی ومسلم وذمی وحربیدن اخذ اولنسان زكوة وكمرك وجزیه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرك طریق مرعیسنی مبین وحربی وذمی ومرتده دائر اولان جمیع احوالی وكفارك وصبیان كفارك اسلاملریله حكمی موجب اولوب اولمیان مجموع اقوال وافعالی معین والحاصل بغاة مسلمینه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعیه‌یه شامل اولدیغندن بشقه تنظیر وتوضیح واستدلال ضمننده ابواب فقهیه‌دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وفرعيه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بركتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشهت نفوس الكاملين بلا مطل * ففي كل باب منه ابواب حكمة * وفي كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتنائي مؤلف كرامت نصابك بانواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحر موج انداز غبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع في المرام شمهٔ
شميمهٔ مشكفام وعنبرآشامى مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابي سهل السرخسي نور الله تعالى مضجعه بنوره القدسي جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحى بر يرندن تمييز وافراز اتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوز سكسن تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامى مكان صدرندن نيجه جواهر دخى ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كتن جيادا لخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * او الشمس كانت تضيء البدر عن كثد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتـه استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخى عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايا نورديدهٔ عشاق * كورن جمالكى مشتاق و كورمين مشتاق * مغزاسنجه باسر هم عاشق
د لفريب ووامق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفدن بو آوان ميمنت اليفه كلنجـه كرك علماء متقدمين
و كرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتميوب * نظم * معنى بى لفظ راادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتر كه باشددر نقاب مثالنه امثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنالى منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همتكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامغله اول مصلحت صالحه بى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر * نظم لمؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابي ثم الاستنبولي وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
متناولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميننده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه بى كشف وايضاحده كترك الظبى
ظله اهمال والغالرينى تفكر ايدرايكن هوا تف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القا اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنى اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابى
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازى بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سين
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سين رفع ولوازم ضروريه سين وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايده رك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه به * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمة ذا التركى من عجب * مصدا في اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كبارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخى كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امرذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىٔ محكمه اوزره ابتناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير ايات بينات وشرح احاديث واثر وذكر مغازى وسير

وتحرير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هر بابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيرى يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخى جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبيرزبان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادى اوله يغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخى مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث و آثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعباراتها كتب وتمنيق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح و تنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخى بعباراتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سى بالخصوص موارد
احكام و نصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومتحققدر وعبد فقيركبى
بر ضعيف بى تاب بو مثللو برأثر اثير بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيـه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كر بيفتد يكنكاه رغبتش در ريك خشك * در نظرها رشكبخش عقدلعل ترشود * ور ببابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پردازرر احمر شود حقا كه برشهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ پيغولهٔ نسيان قيلمشدر
و برداد كار كرمور وتاجدار كرامت پروردركه بر لحظه ده مانند ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صدحاتمى بذل واعطا و نيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود الناثلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طي راحته * وفي انامله سحبان مستتر * وبرار دشير شيرصولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر انديشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر و برفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو دانشدر كه نور اشراق رأى ورويتله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مدلهمه يى مانند در وزروشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه يى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
مناقع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايكاه تو كيوان نميرسد * درساحت تو كنبد كردان نميرسد
جاى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا جهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير ويستنير باسمه
المنا بر ويعمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولا كان للمكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانهم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده درونى خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سى نام نامىٔ شاهى ووصف سامىٔ پادشاهى
ايله موشح ومزين اوله يغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديم لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراى

البيان لابراهيم الصابي

القطعة لرشيد الدين الوطواط

البيان البحتري

صدروالای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن ابصری ورشد وفطانتده عصرینك ابو علی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیه‌ده امام منفرد صدافتکار دین ودولت و عارف اسرار ملك وملت خیر الخلف و بقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام وعمدة اساتید اساتیذ الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرتلرینك وحالا بهجت انداز مقام وزارت عظمی وزینت پرداز مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهر بی مدانی احاطهٔ انواع فضل وکمالده مرکز نشین قطب رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نو آینده نظامی اقدم وتنظیم اسعار قوانینده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابن العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عباد اکمل ذوالریاستین و صاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابو بکر پاشا حضرتلرینك ایادیٔ کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك دستگاه خسروانه‌لرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدرکه بو تألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیر المبادی قیله ومکارم شهریار کریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدرکه اول کتاب سلاست اکتنابه چشم قبول واقبال الله نظر رأفت وکتابخانهٔ ملوکانه‌لرینه وضعیله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریه‌لرینه ضم والحاق بابنده اجرای احسان و عنایت قیله‌لر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببرکاته امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق شامده وسط غوطه‌ده حرستا نام قریهٔ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود وامام مشار الیه اول واسطه ایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری و بونلرك امثالی کبار محدثینه ملازمت واتمام ایدوب بعده امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب و بعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بیدا نیسدن بقیه علم ابی حنیفه‌یی اخذ وتلقی و برمنطوق فعززنا بثالث بو ایکی حقایقدان سبع المثانی‌یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه‌لرنده حسب البشریه ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسدده غیرت علیه پیدا واولوجهله بعض مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدرکه ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطهٔ بی انتها ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سبیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر* نظم* کشت پشت شریعت نبوی بنوی از مساعیٔ او قوی امام ابو حفص کبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه و یعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن عبد الله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداود بن رشید و بونلرك امثالی نیچه ائمهٔ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز و بی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری امام محمد بن حسندن بردوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم و برکمسنه کورمدم که بو مسئلهٔ دقیقه کندودن سؤال اولندقده سیماسنده رنك انفعال صورت نیاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین کوردمکه هرقنقی مسئله‌دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله‌تاب اولور ایدی و بر رجل سمین کورمدمکه آنك کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدیرر ایدی و تکلم ایتدکجه قرآن کریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمعانیدن منقولدرکه برکون امام محمدك پدر والاکهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند از جمندك محمد برغلام صاحب جمالدر خوف ایدرمکه مجلس علمده بولنان علمانی مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر مصلحت اولدرکه سرخیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامهٔ کهنه تبدیل ایله اسباب ملاحتنی تفریق وتمزیق ایده سین امید درکه حلق وذلق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والا نظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه بنه زیب جمالی وآلا ومثال آینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسالرنده شیوخ اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح دیرایدیکه امام محمد ایله طلب علم حدیثده شریك ایدك لکن حسن وجمال ایله برغلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله برابر کتمکدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنورکه امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منوره‌یه واروب صاحب المذهب امام مالك حضرتلرینك مجالس شریفه‌لرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلرکه برجنب مسجدده صوبی کورسه وغیری مجلده بولنسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالك جنب مسجده کیره مز دیدی امام محمد برقاچ دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام محمده یاسن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلرکه تیمم ایدر ومسجده کیروب صوبی آلوب غسل ایدر امام مالك بورأیی تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینهٔ منوره‌دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه‌یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بلدیکك دخی چوقدر دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کتدکده بو امام محمد در دیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب اهل مدینه‌دنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بو دخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز وعند البعض بیك عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی برکتاب تصنیف ایتمزمیسز دیو رجا ایتدکلرنده یوز کتاب تألیف ایتمك مراد ایتدیلر لکن عمرکرا میلری وفا ایتیوب زهد وتقوایه دائر انجق برکتاب تألیف ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفهٔ عباسی هارون الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقه‌ده قاضی ایکن انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید الکیسانی روایت ایتمشدر جمله‌سی امام مشار الیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیه‌ده مثلا کذا فی الاصل دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحسانله تماما حفظ واتقان ایتمشدر وکفرهٔ اهل کتابدن برحکیم هذا کتاب محمدکم الاصغر فکیف کتاب محمدکم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزك کتابی بودر عجبا محمد اکبریکزك کتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه‌یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمد بن حسنك کتابلرندن اخذ ایدرم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن اباندن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانه‌لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایکیر اولمغله امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بنا برین اسمعیل بن ابی رجا دیمشدرکه بعد الوفات امام محمدی مناعده رؤیت والله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلرکه خداوند کریم بکا عفو وغفران والطف واحسانله معاملهٔ تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن بنی شو وجهله خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا ارحم ایله عذاب ایتمکه ارادهٔ علیه‌م تعلق ایتمش اولیدی اسرار لدنیه‌مدن اولان علم شریفی صندوقهٔ صدرکده پنهان ایلمزایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم آنك درجه‌سی عالیدر ما بینمز فی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قنده در دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیین واقصای علو بیننده دردیدیلر نقل ایدرلرکه امام ابو یوسف حضرتلری امیدایدر ایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره برکتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه‌رك مرام استاد اوزره روایت واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبد الله یعنی امام محمد

وهارونیات وجه مذکور ایله تعبیر اولنمشدر انجق کلیات ابی البقاده ظاهر ماده سنده کوریلوب موضع آخرده بعض لیتمامشدر علمه

بندن استماع ایتدکلری بن نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطوردر امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرتلری علوشانی وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده بر آن یاننه دن منفک ایلمزایدی ومشایخ متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب ایتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتک حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضاتی آنک حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلر ایدی وامام بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندر که امام کردرینک کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیوریورکه بر کیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهر سعادتلری اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استراحت ایدوب بندخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیروزنده دار ومحسب مضمونه اقتدا وفاقوب تک وتنها طاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کنان سؤال ایتدیکمده بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشوقدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم امام شافعی دیر که بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر ببالین رقود وتا بسحر چشم بخواب ودل پرتاب ایله سفرده وطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود ایتملرندن تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نیجه امرار ایتدک دیو استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اوله مدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار یست وامام مشارالیه اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات رنمون اولورنه امر ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادیٔ امتیاز مجروح وعاطل برامر جلیل الفضائل اولوب قاضی اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا امام مومی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین جزم وآنلری قاضی نصب ایتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده نظم * تو له اول آهوکریزان اولسه ده شمدنکر وکیم طوتوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنک مغراسبجها کراما لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت آبادزندانده حیات وزندکانیدن مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدا برمدت رقه ده حکومت ایله قاضیٔ بنام اولوب بعده جناب خلافتما بله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهٔ ری قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر شراب چون سراب زندکانیدن ریان وسایهٔ رحمتوایهٔ اشجار جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف وامالیسی ایله بی حد وتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع یزینه کل ما یأتی ویجتنب * له خلایق بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا قنجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد وعامهٔ عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی ازکینهٔ تست بیدادکری عادت دیرینهٔ تست ای خاک اکر سینهٔ تو بشکافند بس کوهر قیمتی که درسینهٔ تست ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بر یاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمر عزیزلری اللی سکز یاخود اللی یدی یاخود اللی دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدر که صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی دخی بلدهٔ ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهٔ حیات واکتسای حلل جنات عالیات ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام محمد حضرتلری یوما من الایام مانند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع علوم بیاننه ابتدا وبرکسنه علوم ملک قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلرکه جنابکزک علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم عالمیاندر برکسنه سجدهٔ سهوی اثناسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه بر دخی سجدهٔ سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلر که لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر بعده سؤال ایتدیلر که برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه بعد التملک آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لا یسبق المطر وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقیوب وصورت فتوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر بو ایکی کبیر سعدینک تحت الارض انتقاللری بر یده اولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهٔ ریدن کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم * ایاقبرمعن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بو خاک غمناکده دفن ایدوب فقه وعربیه سز کیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص وعام درکه اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهٔ علمای اعلام ایدی شیخ الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهٔ شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی ممائلده لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران واماثل اولمشدر ترتیب سلسلهٔ اسنادلری بو وجهله ایراد اولنمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلر ده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذمونیدن آنلر ده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی البخاری وبونلرک امثالی نجبای فقهای دین وامنای انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر بریندن دخی نیچه مشایخ مرشدین وائمهٔ مجتهدین استفادهٔ انوار علم مبین ایتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه وحدت ذهن ومحافظه لرندن برشعه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردر که برکون جناب شمس تنویرلری مجالس افاده لرنده نشر اشعهٔ تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وار ایمش دیو ثنای حفظنه دمساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری بیوردیلر که بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک جزئه منتهی واوچیوز جزءنک قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع وافهام ایتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والا رتبه اظهار سطوت وغضب ایدوب حبسنه فرمان واوبله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانده واقع برچاه عمیقده نهان وفلاکت حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جاءنا السجان

يوما لحاجة عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضمونندن نشان ايلدى بعد زمان تلاميذ ينه اذن سلطانى ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وماننده ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقريرمنورلرين استماع ايدرلر ايدى *نظم* هرچا هكه هست يوسفى د روى هست صاحب نظرى ليك بهر
قافله نيست امام همام دخى زيرچاهدن على طريق الاملا ماندزمزم حياتبخشا مسائل سعادت وسائل عليدبى
خارق العاده پسدن بالايه اجرا وتفجير وسائلين حضار دخى اول ينبوع حقايقدن نبوع ايدن كلمات لؤلؤ سماتى
كتب وتسطير ايدرلر ايدى املا اكادرلركه مشايخ معلوماتى ياخود شعرا منظوماتى انشاد وروايت ومستعين
انى قيد وكتابت ايدرلر حضرت امام دخى سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأيوس ورفيق غمكسار دن تنها
وعندنده كتب علميه دن برورق دخى ناپيدا ايكن العلم فى الصدور لا فى السطور رمزنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش
جلد كبير ايله مضبوط ومبسوط سرخسى ديمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهيه نك مأخذ ومداريدر كتاب مرقومى
درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقين وطلبه سى كار مجيسده استماع ايله تحرير وتدوين ايادلر حتى كتاب
مبسوطدن هر بابى اتمام ايتدكجه كيفيت حاللرين شرح واعلام ايدرلر ايدى مثلا شرح عباداتى اكمال ايتدكده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانى واوجز العبارات املاء المحبوس عن الجمع والجماعات تعبيرى ايله كشف
حال كذلك مسائل اقرارى استكمال ايتدكده انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانى على ماهو من الاسرار
املاء المحبوس فى موضع الاشرار حامد الله ومصليا على النبى المختار تعبيرى ايله اظهار حزن وملال ايلديلر
نظم امالى فى نبى الله يوسف اسوة لمثلك محبوس على الظلم والافك وترجمه سنه شروع ايتديكمز شرح السير
الكبيرى دخى منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن على وجه الاملا
تلاميذينه القا ايدوب آنلر دخى اخذ واكتتاب ايلديلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسى ناميله معروف
كتاب مستطابى ينه مجبسده دستور مذكور اوزره املا ايله مشغول ومشغوف ايكن *نظم* ولرب نازلة يضيق بها
الفتى ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنايت يزدانى ان مع العسر يسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز كندن جانب فرغانه يه روان اولوب صاحب فرغانه امير حسن انواع حسن
واحسان ايله قدوملرين اجلال وترحيب واجناس كرم واكرام ايله كندوسراينه ازال وتقريب ايلدى تلامذه سى
دخى * نظم * فالمنهل العذب كثير الزحام جانب فرغانه يه هجوم وازدحام ايدوب بقيهٔ كتابى سراى مرقومده
ينه على وجه الاملا اكمال واتمام ايلديلر بوقصهٔ پرغصه وبو قضيهٔ پرغصه دن علماى اولينك احياء دين ونشر علوم
سيد المرسلينه كيفيت جهد جهيدلرى وطالبلرينك الحكمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصيل علوم وتكميل
فهومه كيت سعى اكيدلرى عيان وبيان اولوب وانما يرتفع العلم بارتفاع اهله مداولنجه * نظم * ببين تفاوت ره
ازكجاست تا بكجا عصر عزيزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غيرتلرى جهتيله اسلاف كرامه
مغايرت ومباينت بلكه واو بطريق التباين عدم منا سبتلرى ظاهر ونمايان اولمشدر لكن ارباب بصائره مدار
تسلئ خاطر اولدركه بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفده كلن ملوك ماضيه ايله سلاطين آل عثمان ايدهم الله تعالى
فى كل زمان ومكان حضراتنك دين پرور وعدالت كستر وشريعت نواز وعنايت پرد ازلق حسبيله رجحان
وامتيازلرى آشكار وتصدر واعتلالرى بديداردركه شمس الائمة السرخسينك كتابلرينى فى الجمله فهم وتفهيمه
قادر اولان علماى عصره اصناف جود وانعاملرى بى حد وحصر اولديغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنى استماع
اتمامش وكلامندن حرف واحد ايله انتفاع اتممش مجرد طلبهٔ علوم لباسنى لابس وفهم ايدر ايمز مجالس علمده
جالس اولان مبتديان ابجد خوانانه دخى لطف واحسانلرين مبذول قيلوب وجهامن الوجوه تكدير وتذليللرين
معقول كورمزلر ادام الله تعالى دولتهم واقام على اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمين بحرمة العلماء العاملين
وامام سرخسى حضرتلرينك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وايقانلرينه احسن براهين اوله جق مناقب غرابت
رهينلرندندركه صاحب فرغانه امير حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برين خدمهٔ احرارندن برينه تزويج
وعلماى بلدينى كه هر برى ماننده بيض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ايله برعلم مفرد ايديلر جمله سين
وليمه يه جمع ايله متاع اطف وهمتن تزويج ايدوب آنلره باعث جميتلرين افاده وتبيين ايتدكده جمله سى سرجنبان
تحسين *نظم* ذى المعالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلالا نشائديله شاباش وآفرين ايلديلر
انجق شمس الائمه سياق مخالفت اوزره قيام وهربرخادمك برمنكوحهٔ حرهسى واردر نكاح الامة على الحرة نك
عدم جوازى كالشمس فى وسط النهار در ديو حضارى الزام ايلدى امير حسن چونكه حكم شريعت بويله در

بندخى جمله ام ولدلريمى اعتاق ايلدم سزلر دخى تجديد نكاحله هربرين صاحبلرينه الحاق ايدك ديو التماس
ايلدكده فقهاى حاضرين * نظم * كيمى معدوم ديدى كيمى ديدى جوهر فرد *دهن شكرى حلنده دخى قالمدى
سوز* ستايشيله يكزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه ينه تصويبلرين تخطئه يه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرينه انقضاى عدت اقتضا ايدر ديو حاضرينى افحام ايدوب كرك امير حسن وكرك علماى حضار
امام مشاراليهك *نظم* هو الشمس ماالشمس فيمازى مثل* نشيده سيله فضل ورجحاننى اقرار ايلديلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسى حضرتلرى احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلريله معاصرين واخلافنه فائق بلكه متقدمين واسلافنه سابق ونسبتلرى نسبة الشمس الى الكواكب
ياخود نسبة الامير الى المواكب قيلنسه دنندر ديلمكه لايق وحقنده علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل مضمون
منيفى صادق براستاذ مفيض الحقايق ايدى نظم آه جورچرخ كجرودن هزاران آه آه شمسه كون كوستر عيوب
اخر اكاويردى زوال اختلاف مورخين اوزره دورتيوز سكسن اوچ ياخود طقسان ياخود بشيوز حدودلرنده
اول مهر منير معارف * نظم * وقد حجبت فيه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصدا قنجه زيرخاك تيره ده
منكسف اولوب نجق تدريس واملا وتصانيف شتاسيله تا بحشر مثال خورشيد انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالى
مابين الخافقين مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم * ذكر الفتى عمره الثانى وحاجته ما قاته وفضول العيش اشغال رحمه الله
تعالى عليه مترجم فقير السيد محمد منيب العينتابى ديركه بزلى هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللريله على
وجه الاجمال تفصيل واطناب ايلدك بعد هذا مقصد صغير وكبير اولان شرح السير الكبيرى افهام ناسه قريب تعبير
دلپسند ودلفريب ايله ترجمه يه آغاز وجناب قدير وهابدن تيسير واتمامن نيازايده رز ومن الله الهداية ومنه البداية واليه النهاية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين
قال الشيخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى رحمه الله تعالى
معلوم اوله كه كتاب السير الكبير امام محمد حضرتلرينك فقه شريفده آخر تصنيفيدر بنابرين امام ابو حفص
كبير كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانيفى آنك روايتى ايله منتشر اولمشدر بو كتابى امام محمددن
روايت ايده مدى زيرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصليسى اولان بخارايه عودت ايتمشيدى وآخر تأليفى
اولديغندن امام ابو يوسف حضرتلرينك اسمنى بو كتابك برمحلنده ذكر وتصريح ايتمدى زيرا آنك تصنيفى
ميانه لرنده نفرت ومباعدت مستحكم اولدقدن صكره ايدى وهرقچن امام ابو يوسف حضرتلرندن حديث
شريف روايتنه محتاج اولسه برموثوق به كمسنه بويله خبر ويردى ديوب اسملرينى ياد اتمدى بو معنايه اولان
اخبرنى الثقة لفظنى هرقنده ذكر ايدرسه مرادى ابو يوسف حضرتلريدر وبو منافره لرينك اصل وسببى
بين العلماء جريان ايدن غيرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زيرا اول امامين همامينك ايكيسنك دخى تلميذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلى بن منصور الرازى حكايت ايلديكه ابو يوسف حضرتلرينك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرينك ذكرى جارى اولوب امام ابو يوسف مدح وثنا ايلدى بن ديدم كه نه عجب بركره ذم وقدح وبركره
ثنا ومدح ايدرسز اول وقتده انصاف ايدوب اول آدم ميانه مزده محسود در ديو اقرار واعتراف ايلدى وينه
ايكيسينك دخى اصحاب كرام وتلاميذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروايت قيلديكه
امام ابو يوسف قاضى القضاة اولديغى زمانلرك اوائلنده كل يوم دابه سنه راكب ومجلس خليفه يه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ايتدكجه بونلر قنده كيدرلر ديو سؤال ايدوب امام محمدك مجلسنه كيدرلر ديو جواب
ويرلدكده محمدك قدرى مجلسنه طلبهٔ علوم كيدوب كلمكه بالغ اولديمى والله اكا رغما بغدادك حجاملرينى وبقاللرينى
آنك كبى فقيه ايدرم ديو عين ودرس والا ايچون برمجلس عالى ترتيب وتزيين ايلدى اما شغل قضا ايله مشغول
اولمغله مداومت ايده ميوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ايلدى آخر حال ابو يوسف حضرتلرى
ينه اثناء راهده على الصباح نيجه مشاهير علما وجماهير فقهايه تصادف ايدوب قنده كيدرسز ديدكده امام محمدك
مجلس عالسنه كيده رز ديدبلر ابو يوسف حضرتلرى كيدك كيدك اول يكت ميانه مزده محسوددر ديدى سبب مذكور
بين العلماء الاعلام جارى اولان غيرت اقران ديدكلرى بلاى عامدر اما منافرت مرصوصه لرينك علت مخصوصه سى
اولدركه امام محمد حضرتلرينك شهرتلرى آفاقكير اولوب ذكرى خليفهٔ عهد اولان هارون الرشيد حضرتلرينك
حضورلرنده جريان وجناب خليفه ثنا ومدحى ايله تحسين واحسان ايلدى ابو يوسف مبادا كه خليفه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربده بکا رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایدهیم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن
بوندن مرادیکز ندر دیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدر که علیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه او یله ایسه ملاحظه ومشاوره ایدهیم پس اصحاب واحبابی ایله
مشاوره ایتدکده جملهسی ظاهر معاملهدن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفهدن تبعید اتدوکی اقرب
احتمالدر دیه رك کشف حال ایلد کلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیامن ایصال ایلدی بعده
خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا
بیان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفهیه صلاحیتی
یوقدر نه دردیدکده سلس البول واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کتور
ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویر بوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز او صانمق عادتیدر مجالس سعادتلرنده تطویل
مکث ایتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بو یله توصیه دنصکره مجلس خلیفهیه ادخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذیذ المقال برذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت
واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت وبر برلیله صحبت ومکالمهیه هنوز کرمیت حاصل اولدقده همان امام
ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفهدن چیقمغه
مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بو علت اولمیدی مجالسمزده آنکله تجمل وتزین
ایدیدك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بو یله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر
جوابنده البته او یله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلورم لکن امام ابو یوسف استادمدر مخالفتی مناسب
کورمدم دیدی بعد زمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا مانسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد
ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که
آنك برقصهٔ مشهورهسی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمه الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده
یوز سکسن ایکی سنهسی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازهسنه کتمدی
نقل اولنورکه ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جانبندن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك
جاریهلری جنازهلرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنورکه جاریهلری امام محمدك
قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه
اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظم * الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کانوا لنا تبعا الیوم نخضع
للاقوام کلهم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر
بو کونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایدهرز بو کونده بز جمیع خلقه تذلل ایدهرز بو کونده بز قلب
ولسانلرمزدن حزن وجزع اظهار ایدهرز بو ایکی رکن دین ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق
اصل وسبب بودر که ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق
اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمایان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه
بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك
سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائرهسی باعیانها زمانهمزده مفقود انجق بین العلماء متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز
طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحدن بعض علائم ایله تمییز ایتیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر
وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوج اسردو تقریر واصل کتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن
تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیبوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بو سیاق دلپذیر اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح
مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنك روایت شارح اوزره سبب تصنیفنی ترجمه وتفسیر

ایده لم

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصفی
کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیری تصنیف ایتدکده صبح وشام اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق
عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعهسنه رسیده اولوب
بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیکدر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك
نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویهیه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقك فتحی محدثدر بو علمی کیمدن اخذ
ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائرهسندن فراغ
وکتاب السیر الکبیری هر مسئلهنك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب ترصیفه
سبك وافراغ ایلدی حکایت اولنديکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین
ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علم دینی کندی عندندن وضع ایدر دیر ایدم والله تعالی اصابت
جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی
بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر و برعربهیه تحمیل ایله باب خلافتمآبه
سوق وتسییر ایدهلر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا
ایدهیور دیو اخبار اولندقده مسرور ومفتخر اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری
مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد
حضرتلرندن قرائت واستماع ایتملریچون شهزاده کان کراملرین مجالس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبة القزوینی که شهزاده کان کرامك استاد فضائلقرینی ایدی شهزاده کانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه
ملاحظهسیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبهدندر که بعد زمان کتاب
مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسمعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری
کسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسا اطرافه نشر وروایت ایلدیلر

بیان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمد
عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری
القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن فضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق
ایکیسی دخی دیدیلرکه بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبة القزوینی
تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلرکه قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی
بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبیدن قرائت ایتدك بو ابواب الامانهدکین روایتمز امام ابی بکر ایله
خطیب مهلبینك ایکی سندیدر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر بناء علیه شارح الکتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الکفی وفی نسخة الکفینی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی
دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه
بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی بنه
شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت
ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

تارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آتى بى الشيخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب برقرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى. من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بر كمسنه بر كون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون برآى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هرنه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثللو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنميوب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كبيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شر يعتك توقيف وتعريفيدر وبومدعاى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانينه كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبر ويره يمى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر ويرديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيورديلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ما كان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق برآى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناتنه يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابۀ كرامدن برينك حفظنده برحديث نبوى اولنسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا رواية
معناى شريفى ايله افتا ايدر ايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقه ده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آنلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحراده بنا قلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقه ده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اكرچه برآى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بر كمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يا رسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آز وچوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالينك ايچنده التمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ايكن حديث اولده برآى وبونده التمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت ياعدودن امن وخوفده تفاوت حسبيله درهرنه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيريده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردركه

قال

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايده رك ديار مسلمينك نهايتى برسرحدده شهر رمضانك غيريده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايده رك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمنى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چوريمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مكانى وحور عيندن زوجه سنى كورمدكجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب ديرامتحان ايچون التونى آتشه ادخال ايتديكى وقتده وهم
لا يفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليللرى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر دينلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهركس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه بانضرتلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابۀ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازۀ تكبير ايدوب بقعۀ مباركۀ بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقديكه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطۀ قبردن بركمسنه نجات بولسيدى البته بو عبد صالح نجات بولور ايدى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردركه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطۀ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والدۀ مشفقه منزله سنده دركه رضاسنده اولان محبتلى اوغلى كندويه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى انى اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر اما منافقه كوره بريوك طاشك النده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدركه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتوريلور يرلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آج
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آجلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرنده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الهيده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول اللهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه برحج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولد یغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و برسبب دخی اولدر که آخر ایام دنیا یه دکین
کندو یه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونك مداری اولدر که آخر ایام
دنیا یه دکین صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد
الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الا انبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس
فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لا یؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبرویره یممی که لیلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بارخانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری
حفظ و حراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی
ایله حفظ و حراسته ترغیب عظیم واردر که آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نکته سی اولدر که مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه
سعی ایدر و بو معنی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی
افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی برساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لا یمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله
وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدر که
فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدر که خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدر که فی سبیل الله مسلمینی حفظ
وحراست ایده رك کیجه لیه واره بقده لعله لا یؤب الی رحله قول شریفی دیمکدر که اول توجهنده شهید اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ایدر بونده اشارت واردر که ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کمسنه
کندو یی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی یه بیع اتدیکی
نفسنی تسلیم ودرجهٔ شهادته عرض وتقدیم اتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریرکه یزید بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر ویردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب
المجد لا یفتر ولا یعرس یعنی اول کمسنه که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یورلیوب وعادت عرب اوزره آخر لیلده
استراحت ایچون نزول اتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لا یعرس قول شریفی
لا ینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع
اتمکدر اکرچه جمیع طاعات سبیل الله در زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث
شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله
کوج در اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر وجهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه
زبون اتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابوحنیفه رضی الله تعالی عنهدن طریق حجده مشی ایله صومی جمع
مکروهدر دیو روایت قیلنان حجده ناس ایله مجادله دن منع ایچوندر وامام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدر
برکمسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیقی ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله
حرامدر اما برکمسنه بو محذوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر ومعلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی
اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه
نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام
یعنی اول کمسنه که طریق جهادده بر کون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده
علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدر که فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون
نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن وسلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعد اولان امین اولمش اولور
وحدیثك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت واختلاف نیت مجاهده ده قوت اخلاص جهتیله
تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر وعادت
عربدرکه کثرتده مبالغه ایچون سبعین وخمسین ومائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة
فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنهدن روایت اولنور که اهل مکه یه ندا ایدوب دیر ایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الا وان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل
مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آکاه اولوب جنود مرتبه وجیوش غازیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی
سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدك آکاه اولکز که سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه
ایچون آنلره ویریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبه استنفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بو یله اتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی
یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایتدکلرنده آنلری
اغرا اتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردر که مکه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه الا وان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله
بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی
تحصیله اغرا قیلدی تا که آنلر جیران بیت الله وسکان حرم الا که اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتمیه لر
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفی مثل الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله الایة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر
اکرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده
فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی واحرادر سؤال اولنورسه که امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی
مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلر دیو
روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب
اولدر که امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره
مبنیدر بری بودر که اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده
بی حرمت اولور ایکنجی بودر که نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنه مبتلی اولور
قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کمسنه که حرم الهیده طریق حقدن
عدول وظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد واراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن
طاتدیرز اما بو محذورلردن امین اولان کمسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف الکتاب
حدیث سابقدن صکره بینه حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلدیکه بیوردیلر لا یزال هذه الامة علی شرعة
من الاسلام حسنة وفی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعد وهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم
یصبغوا الشعر و یلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان ینتصف
منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب وظاهر اوله جقلری
اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بویایوب وثوب
معصفر کیمك مثللو زینته دوشمیه لر یاخود زراعتله مشغول اولوب کفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضیسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده کفاره مشارك اولمیه لر اما بونلری ایتدکلرنده دشمنلری انلردن
انتقام اتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردر که بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر
آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر وینه بو حدیثدن
مستفاددر که بو امت قچانکه دنیایه میل ولذات وشهواته اتباع وجهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه
دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر وحدیثده کانوا قمنا قول شریفنك معناسی لایق وسزاوار
اولورلر دیمکدر واتباع شهواتدن لحیه لرینی بویامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب وزینت ونسوانی
کندویه رغبت ایتدرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر
قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده
تشبه اتمه کز راوی دیرکه بو حدیثدن صکره ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینی منبر نبوی
اوزره کوردمکه لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی وضمی ایله مرویدر بر شجرهٔ
صغیرهٔ سریعة الاشتعالدرکه حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر وضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب ومصبوغ ایدی دیمکدر بنابرین غزاتدن برکمسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون خيمه سين بو ياسه ممدوح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علما مكروهدر ديديلر وبعضيلر جائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولنديكه نسوانك بكا قارشوزينتى بكانه كونه خوش كلور ايسه بنم دخى آنلره قرشوزينتم آنلره خوش كلور دينه ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرأن اوقومقدن نهى بيوردقلرى وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانها زى الشيطان يعنى اى امتم حمره يى كندو كزدن وكندوكزى حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيافتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حديثنده ديمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوزرمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن يوزچويرديلر همان بندخى كيدوب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يا يدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه بنى كوروب اعراض ايتديكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب رضى الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذالمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كمسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن احسن اوله بو اثردن اكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدر ايدى ديو روايت اولنديغنك حكمتى اولدر كه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدر ايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اويناوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تا كه بو حاللرينى كوروب خفتنه حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم

مطلب جواز تملك الاراضى الخراجية

قول شريفى ديمكدر كه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعتله اشتغالى مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبردخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت اولنور كه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلركه بو نسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا خوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلى اولدر كه دشمنلرى اوزرلرينه هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت ايتدر مشلردر واراضى خراجيه يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن على وابو هريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وار ايدى وخراج زمينى صاحب ارضه ادا ايدرلر ايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضى الله تعالى عنه حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلر كه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خير له من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر

مطلب الحلف بلا وجوب

واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسز كه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزلك بريكزك جهاد فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميه رك وفتور كلميه رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت ايتديكى بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه خطاب عام ايلمشدر بو دخى اهل مدينه يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفاردر حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكلرى كبى وبو اثرده دليل واردر كه انسان محتاج دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله ايچون ذكر ايلديكى وعد ثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه يى جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالئ مذكورين جهادده تكاسل ايتمزلر ايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحديك كوندن افضلدر قوللرينك معناسى سابقده بيان ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين واردر بو فوائد

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده بوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره امام طاووس حضرتلرندن روايت ايدر كه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقيمى رمحمك تحتنده ياخود شك راوى اوزره ظل رمحمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كمسنه كه برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مراد لرى جهاد فى سبيل الله در زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يى تكلم ايتدكلرى وقتده نفوس واموالرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى يه مفوضدر ونلرين تفتيش ايتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله اولديغنه بووجه دخى اولدر كه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى انحق رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتوراة شريفده وصف جميللرى نبى الملحمة عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأمور برنبى مؤيد ومنصوردر كه شدهٔ قتالدن ايكى ديدهٔ شجاعتمونلرى مانند ورد احمر سرخ كوندر وبو امتك وصف جميللرى اناجيلهم فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى بر امتدر كه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف غازيلرك اثوابلريدر كه اوموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنور كه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلر كه الله تعالى رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى برى قتال مشركين ايچوندر كه بنفسه قتاله آنكله مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندر كه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدر كه يعنى مرتدين اسلامى قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز وبو سيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتنى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل كتاب وقتال مجوس ايچوندر كه الله تعالى قرأن عظيمنده بيورر قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكز كه آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى قتال خوارج ايچوندر وقرأن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية يعنى مؤمنيندن برطائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك امر وفرمانننه رجوع ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بو معناده ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبر مقدمدر مبتدأ مؤخر كه السؤال عن الساعة لفظى در ماقبلى قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلر كه بو حكمك مشروعيتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اختشام وقتى برقومك خانه لرى عندنده مرور ايتسه آنى مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولور ايدى واتمزلر ايسه صباح اولدقده اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه سنى اخذه قادر اولور ايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بركمسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بركمسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائمك بو امته حلال

اولمسيدر ديديلر بو حكمك بياني فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا نظم جليلنده در يعني سز مال كفاردن اغتنام
ايتديككز نسنه دن حلال وطيب اولديغي حالده اكل ايديكز و رسول الله صلى الله عليه وسلم خصصت
بخمس يعني بن بش فضيلت ايله اسلاف انبياء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضيلتك ايچنده حل غنايمي
دخي تعداد بيورديلر وحديث مذكورده لفظ ظل ايله حقيقت ظلي مراد اولميوب بلكه امن وامان معناسني اراده
بيورديلر السلطان ظل الله في الارض قول شريفي دخي بو معنايه در مراد امان الله ديمكدر وجعل الذل
والصغار على من خالفني قول شريفنده ذلك معناسي ذل شركدر قرآن كريمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنين وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك محتا لفين اوزره هجو مني بيان واردر وبعضيلر صغاردن
مراد جزيه در وقرآن عظيمده وهم صاغرون وارد اولمشدر ديديلر وحديث مذكورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شريفنك معناسي ديمكدر كه اول كمسنه كه مجاهدين ايله برابر چيقوب بعض
مصالحلرنده سعي ايده هيچ اولمازسه تكثير سواد ايده اول كمسنه دخي دنياده غنيمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهديندن عد اولنور ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو معناده علما شاننده بيورديلر هم القوم
لا يشقى جليسهم يعني جميع ناس ايچنده انجق فرقهٔ علما واردر كه قوم لفظي اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ايله
مجالست ايدنلر شقي اولميوب بلكه سعادتلرندن حصه ياب اولورلر امام مكحول رحمه الله تعالى دن مرويدر كه
عبد الله بن رواحه رضي الله تعالى عنه حضرتلرينك غزوهٔ موته ده شهادتي خبري كلدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلر كه كان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وكان يصلي الصلوة لوقتها يعني قتال اعدا ايچون صف
مجاهديندن انفصال جهتيله اولميز وقتالدن عودت جهتيله آخرميز ايدي بو بله ايكن اشغل قتال ايله اشتغالي مانع
اتخاذ اتميوب بنه نمازيني وقتنده ادا ايدر ايدي بو حديث شريفده دليل واردر كه ميت اوزره كندوده موجود اولان
وصف ايله ثناده ضرر يوقدر مكروه اولان انجق كندوده بولنميان محاسني ذكر ايله حدي تجاوزدر اولنا فصولا
قول شريفي قتال اعدا ومبارزهٔ ميدان غزا ايچون صف مجاهديندن خروج وانفصال جهتيله اولميز ايدي
ديمكدر وآخرنا قفولا قول شريفي قتالدن عودت وقفول جهتيله آخرميز ايدي ديمكدر جهادده شدت رغبتني
بيان بيورمشلردر وبو خصلت فضيلت مقبوله در قال الله تعالى فاستبقوا الخيرات يعني خيراته مسابقه ايديكز
وقال الله تعالى سارعوا الى مغفرة من ربكم يعني قوللرم ربكزدن عفو ومغفرته مسارعت ايديكز عبد الله بن
رواحه حضرتلري قتالدن عودت جهتيله آخرلري اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبريني وقوت ثباتني بيان
بيورديلر بو صفت مادحه در كه قرآن عظيمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر يعني اي اهل ايمان دينكزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ايديكز وشدائد جهاد اوزره اعدا كزك صبر وتحملرندن زياده صبر وتحمل ايدوب غلبه يه
اقدام ايديكز بعده بو صبر وثبات ايله بنه نمازيني وقتنده ادا ايدر ايدي ديو بيان بيورديلر يعني جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامي بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن اني منع اتمز ايدي و بو خصوص مجاهدينه غايت مشقتليدر
وصفت مادحه در نته كيم كلام قديمده حافظوا على الصلوات وارد اولمشدر يعني قوللرم صلوات خمسي مداومت
اوزره محافظه ايديكز والامن اتخذ عند الرحمن عهدا آيت كريمه سنك تأويلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر ديو وارد اولدي و بو حديث امام شافعينك خلافنه حجتدر كه سفرده
صلوتيني وقت واحدده جمعي تجويز ايدر جهاد ايسه دائما سفرده اولور باوجود كه عبد الله بن رواحه بي جهادده
ايكن وقتنده محافظهٔ صلوة ايدر ايدي ديو مدح بيورديلر جمع بين الصلوتين جائز اولايدي مدح مذكور صحيح
اولماز ايدي ومعبد حضرتلرندن مرويدر بيورديلر كه قچانكه بو امت زراعتله اشتغال ايدهلر آنلردن نصرت
الهيه نزع اولنوب درونلرينه رعب وهراس القا اولنور بوندنصكره محمد بن كعب القرظي حضرتلرندن روايت
اولندي بيورديلر كه حضرت علي رضي الله تعالى عنه دن سؤال ايلديلر كه ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم
فتنقلبوا خاسرين يعني اي اهل ايمان اكر كفاره اطاعت ايدرسكز سزلري سمت ضلاله ايزلريكز اوزره تحويل
ايدرلر همان سزلر دخي خيبت وخسران ايله متحول اولورسز آيت شريفه سنده تحويل وتحولدن مراد تعرب ميدر
يعني مجددا جماعت اسلامي ترك ايدوب صحرا نشين اولق ميدر جوابنده بيورديلر كه مراد تعرب دكلدر بلكه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حديثين سابقينك تأويلي بيان ايتديكمز معنادر كه بو امت بالكليه جهاددن
اعراض ايده رك زراعتله اشتغال ايدرلر ايسه آنلردن نصرت الهيه نزع اولنور اما بعضيسي زراعتله وبعضيسي
جهاد ايله اشتغال ايدرلر ايسه اهل زراعتله مجاهدينه قوت كلمك ايله اشتغالده ضرر يوقدر و بو بله ايتمك

مطلب جواز الثناء على الميت بما فيه

مطلب الجمع بين الصلوتين

كركدركه اهل زراعتك كسبي ايله مجاهدينه قوت ومجاهدينك سعي ايله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
وبو معنايه امر مستحسندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر المؤمنون كالبنيان يشد بعضهم بعضا
يعني مؤمنلر بنايه بكزرلر بري بريني حفظ واحكام ايدرلر وبو معني براصل صحيحدر كه جميع مؤمنين جهاد ايله
اشتغال ايدوب كسب آخره ميل ايدر اولمسه كندو مأكولاتلرينه ودوابلرينك علف ومهماتلرينه محتاج اولوب
بولمق حسبيله جهاددن عاجز قالورلر بو تقريب ايله مصلحت جهاد فوت اولور وآيت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ايدوب ونيت جهاد ايله مدينهٔ منوره يه ايتدكلري هجرتي ترك ايتمك
معناسنه اولان تعربي فهم ايدوب سؤال ايلديلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد كفرا ونفاقا نظم
شريفنك ظاهرينه نظر واعتماد ايلديلر يعني طائفهٔ اعرابكه باديه نشين اولان عربلردر كمال جهل ورعونتلري
حسبيله آنلرك كفر ونفاقلري بغايت شديددر وحضرت علي كرم الله وجهه آنلره تفهيم ايلديلر كه آيت
مذكوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبيله امر جهادي بالكليه ترك واهمال ايدر واشبو تأويلي
ان تطيعوا الذين كفروا نظم كريمنده اطاعت كفار قول شريفي مؤيددر زيرا كفار اهل ايماني انجق
قتالدن اعراضه دعوت ايدرلر يوخسه زراعتله مؤمنينك انتفاعلري بالذات مقصودلري دكلدر بو معنى امر
ظاهردر كه كفاره اطاعت انجق بزدن طلبكار اولدقلري نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضي
طلب ايدرلر يوخسه نفس زراعتله انتفاعمزي استمزلر مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالى ديديكه
وذكر عن الحسن البصري ان رجلا وضع قرنا له اي جعبة وقام يصلي فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
فلم ير قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبي صلى الله تعالى عليه وسلم فقال لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه المسلم يعني حسن
بصري رحمه الله تعالى حضرتلرندن روايت اولنديكه زمان سعادتده بركسنه تيركشني بر محله وضع ايدوب نمازه طوردي
آخر بركسنه دخي كلوب على طريق اللطيفه اول تيركشني الوب كتدي نمازدن فراغنده باقوب تيركشني كورميجه
سرقه اولندي زعمي ايله خوفه ذاهب اولدي رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بو خبر بالغ اولدقده بيورديلر كه
لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه يعني شخص مسلمه ديني قرنداشني قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثين بو حديث
شريفده اولان فاحتمل لفظني فاحتل ديو روايت قيلدي يعني تيركشني حل ايتدي يعني اغزيني چوزديكه ايچنده بعض
سهامي چيقوب دوكوله و بعضيلري فاحتال دن حذف الف ايله مخففا فاحتل ديو روايت قيلديلر تيركشني بوره
حيله ايتدي ديمكدر لكن اصح اولان روايت اوليكه فاحتمل در معناسي صاحبي بيلميه رك اخذ ايدوب قالدردي
ديمكدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك لطيفه طريقي ايله اخذ ايدوب سرقه قصد اتمديكي
معلوملري اولمشيكن بنه حديث سابق ايله نهي ايلديلر زيرا اول كمسنه تيركشني كورمدكده سرقه اولندي
ديو خوفه تابع اولدي وآنكله لطيفه ايدن كمسنه آني اخافه اتمش اولدي بنا برين لا يحل لامرئ مسلم ان يروع
اخاه المسلم بيورديلر ومفهوم حديثده مؤمنينك عند الله كمال حرمتني ومجاهدينك علو منزلتي بيان واعلان
واردر وبو سياقده آثار مشهورهٔ كثيره وارد اولمشدر وحسن بصري رحمه الله حضرتلرندن مرويدر كه بركسنه
آخر كسنه اوزرينه سل سيف ايدوب تخويفه باشلدي بو خبر اشعري حضرتلرينه ابلاغ اولندقده بيورديكه
لا تزال الملائكة تلعنه حتى اغمده يعني ملائكهٔ كرام على الدوام اول كمسنه اوزرينه لعنت ايدرلر تا سيفني
غلافنه وضع ايده نجيه دكين بعض علما ديديلر كه بو كلامك قائلي اولان اشعريدن مراد ابو مالك الاشعريدر
وبعضيلر ابو موسى الاشعريدر ديديلر بو قول اظهردر وقولي دخي رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن روايته مبنيدر ظن اولنور زيرا لعن ملائكه عقل وفكر ايله بيلنور اموردن دكلدر بلكه سمعه
موقوفدر وبو خبرده برمسلم اوزره سلاح چكوب قصدي ضرب وجرح دكل ايسه دخي اول مسلمي تخويف
ايدن كمسنه نك كناهي غايتله عظيم اولديغنه دليل واردر وحديثده وارد دركه من شهر سلاحا على مسلم فقد
اطل دمه اي اهدره يعني اول كمسنه كه برمسلم اوزره سلاح چكه اول كمسنه على التحقيق كندو قتلني مباح ايلدي
وخبر سابقده مازالت الملائكة تلعنه قول شريفنده بو معنايه اشارت واردر زيرا ملائكه مؤمنلره
استغفار ايدرلر لعنت اتملري انجق صفت ايمان تبدل ايتديكي وقتده اولور لكن بو حديث شريف قتل مسلمي
حلال در اعتقادي اوزره يا خود مجرد مؤمندر بو قتلنه قصد وتصدي اوزره تشهير سلاح ايدنلره محمولدر
زيرا اول وجهله تشهير سلاح ايدن كافر اولوب قتلي مباح اولور وسليمان بن بريده رضي الله تعالى عنه دن
مرويدر ديديلر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر حرمة نساء المجاهدين على القاعدين

مطلب لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه

كرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الا وقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك في اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فما ظنكم يعنى مجاهد ينلدن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
بو قدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلور كه شو خائن اهلك خصوصنده سكا خيانت
ايلدى اعمال خيرندن ديلديكك مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسن كه آنك اعمال خيرندن برنسنه يى
كندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتى ازواجنك علو قدرينه تابعدر الله تعالى واز واجه امهاتهم قول شريفنده بو نكته يه اشارت بيوردبلر
يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدر كذلك
نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهرهٔ نبويه دن اعمال صالحه اتيان
ايدنلره بز عظيم الشان اجرينى ايكى قات اعطا ايدرز و جه اشارت اولدر كه ازواج طاهراته بوكرامتلر ايله تكريم
اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندنصكره
بيلمك كركدر كه مجاهد اهلى خصوصنده خيانت ايدن كمسنه هم دين قرنداشنك اماننى وهم الله تعالينك
اماننى خصوصلرنده خائندر زيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعدينك يا ننده امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدى
وخائن اولان كمسنه مجاهد يى غزا و جهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدر زيرا مجاهد كندودن صكره بيكانه لر
اهلنه خيانت ايده جكلرين بيلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بو صورتده من غير ضرورة خروجى دخى
كندويه جائز اولماز زيرا محافظهٔ اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در
بو تقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع
وتفويته سعى ايتمش اولوب كويا بو خيانتله مشركينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده
خروج ايتمش بولونسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ايده مز بلكه بى هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث و بو مقوله امور چوق كره هزيمت
موحدينه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور ديلديكى مقدارى اخذ
ايدر بيوريلمشدر وحديث سابقده فما ظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقديركلام اتظنون ان يبقى له
شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده كمال احتياجى وار ايكن مجاهد اول خائنك
اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر ديو ظن ايدر ميسز ديمكدر و بو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى
عنه دن مروى اولان حديثده واردر كه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين
فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله
فأواه النار ولا يخرجه منها الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سزلر مجاهدينه اذا و جفا ايتمكز زيرا
الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديكى كبى ومجاهدينك
دعالرين مستجاب قيلور مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغى كبى واول كمسنه كه مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله
جفا ايليه آنك مكانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن
صكره شفاعت ايدرايسه ومعاوية بن قرة رضى الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هر امتده رهبانيت واردر اما بو امتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالكليه تركدر و بو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب والفتدن افضل ايدى صكره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت
انجق جهاددر ديو بيان بيورديلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر و رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اوركجدر سنام الدين دينك ركن اعلاسى معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهى منكر دخى واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبهٔ شهادته دخى عرض
نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادى ذكر ايدوب
اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدر كه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسهٔ معلومه در و جهاد اكرچه فرضدر لكن فرض
كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكد در وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق
فرائض خمسه استثنا قيلمشدر راوئ سابق ابى قتاده ديديكه اول وقتده بركمسنه آيغه قالقوب ديديكه يا رسول الله
اول كمسنه كه فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطا ياسنه كفارت اولورمى بزه خبر وير راوى ديركه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم برمقدار سكوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلر كه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايده رك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغى حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت
اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بو حديث شريفده
شهدانك علو درجه لرينى بيان و رتبهٔ شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فاول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة و بالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله
شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرهٔ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانيه مقابله سنده
اكا حلهٔ كرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اكا حور عين تزويج اولنور و بو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن
غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايدیجيدر وشهدانك علو شانلرندندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده
آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانكزدن
شهيد قيلنانلرك روحلرينى براز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر
صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلرى
وقتلرده ديرلر كه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلره كونه لذت ونعمتده اولديغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده
جد واجتهاد ايده لر ايدى اولوقتده الله تعالى بيوريركه سزلك طرفكزدن احوالكزى آنلره ابلاغ ايده رم
و بو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعدا لهى اوزره جناب خدا
احوال شهدايى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بو درجهٔ عاليه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول
اولنلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايده رك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور و بو حديثده مظالم عباده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايزاد واردر زيرا شهيد ايچون
بويله درجهٔ رفيعه وار ايكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول
شريفى ايله دخى عن وحى سو يلدكلرين اشعار بيورديلر تا كه هر كس بيله لر كه طلب ارضاى خصوم امر شديد
اللزوم در و بعض علما ديديلر كه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مماللرى قليل واداى ديوندن عجزلرى
نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بو سببدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صكره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولندى يعنى اول كمسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده
وارثلرينكدر واول كمسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در و بو حديثك نظيرى باب الحجده دخى
بو وجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع
اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر
دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن
فضل وعنايتى ايله قضا ايدر ديو اخبار ايلدى و بو كرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن
بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولت داخل اولدى قولنك
معناسى بودر وابو هريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدر كه بركمسنه سؤال ايدوب ديديكه يا رسول الله بركمسنه كه
جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلر كه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم في الحج

مطلب لابأس بتكرار السؤال للفهم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایده رز که جوابی فهم اتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یارسول الله برکسنه که
جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بوکه متاع دنیادخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر بنه بیوردیلرکه اصلا اجری
یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل
فهم مسائل ایچون تکرار سؤال اتمکده ضرر اولميوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق
اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم اول کسنه بی تکرار سؤالدن منع اتميوب اصحاب کرام
دخی تکرار ایله امر ایلدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلرایدی
پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر و بو حدیثی تأویلده ایکی وجه وار دربری بودرکه
جهاده چیقان کسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده
اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلرایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدرکه مجاهدا کرچه قصد جهاد
ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر
وبونلرك امثالنده رسول الله صلى الله عليه وسلم بیوردیلر من كانت هجرته الى دنيا يصيبها اوالى امرأة يتزوجها
فهجرته الى ماهاجر اليه یعنی اول کسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله
آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا

مطلب التجارة في الحج

بیوردیلر انما لك دينارك فى الدنيا والاخرة یعنی دنیا واخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکسنه نك
اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم
جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن
فضل ومنفعت نیاز اتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد
مذکوردخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خیثمه دن مرویدر دیدیلرکه ابو الدرداء
رضی الله تعالى عنه حضورلرینه وارب دیدمکه برکسنه بی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا اباالدرداء نه محله

مطلب يتعلق بالوصية

امرایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اکرآنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی
تعیین ایدرایدم عندمده فقرا ومساکینه تعیینندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کسنه نك حالی بعد الشبع
بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کسنه نك حالی کبیدر و بوخبر جلیلده موصی وصیسنه ثلث مالمی سن دیلدیکك
محله یاخود فلان کسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیل واردر
کذلك فقراء مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل واردر زیرا بونده هم معنای
تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع
مسلمینه مالینك منافعن ایصال واردر بعده بوخبرده آنیدخی بیان واردرکه وصیت مزبوره ده بودکلو منافع
وارایکن ینه وصیت ایدن کسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق اتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه
نائل اوله مززیرا حیاتنده ماله احتیاجی وارایکن فی سبیل الله انفاق اتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی
زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور و بوماده نك نظیرنده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحيح شحيح تأمل الغنى وتخشى الفقر لاحتى اذا بلغت
الى هذا واشار الى التراقى قلت لفلان كذا ولفلان كذا لقد كان ذلك وان لم تقل یعنی افضل صدقه
سن صاغ وسالم اولوب امیدغنی وخوف فقرایده رك مالکی حفظ وامساك ایدرایکن تصدقدر یوغسه جان
حلقومه کلدکده فلانه نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیرسین اول نسنه لر ایسه
سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقدك قالمدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلى الله عليه
وسلم حضرتلری حتى اذا بلغت الى هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر
تراقی جمع ترقوه درمقدم الحلق فى اعلى الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدرآنلره جانب رسالتدن بوخبر
بالغ اولمشدرکه اول کسنه که جهاده کتمیه یاخود مجاهده اعانت اتمیه یاخود مجاهده اهل وعیالنده خلف اولوب
خدمت وصیانت اتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه یه برقارعه اصابت ایتسه کرکدر قارعه شول مصیبتدرکه
انسان نه اکا متحمل ونه ردنه مقتدر اوله قال الله تعالى ولايزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة الاية
یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنیعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر و بوحدیثده فضیلت

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرك استعظام وزر ووبالی
بیان واردر و بواوج خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدين وخيانة المجاهد فى اهله درمؤمنده تحقق
اتميوب انجق آنلری جمع ایدن کسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال
منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدرکه دیدیلر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ربكم
من خرج مجاهدا فى سبيلى ابتغاء مرضاتى فانا عليه ضامن اوهو على ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته
رجعته بما اصاب من اجر اوغنيمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب
اتدیکیچون سبیلمده مجاهد اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخودشك راوی اوزره
اول کسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اکر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واکر وطننه
اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بو حدیثده الله تعالى سبیلنده جهاد ایدنلره
دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعدیبوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب
کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارده توسع طریقی اوزره وعد عنایتی بیان ایچوندر
یوغسه حقیقت حالده الله تعالى اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بومثللو عباره
ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر ربنا برین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلك
رزق العباد على الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالى قوللرینه وعد ارزاق ایلدی و وعده خلف ایلمز دیمکدر
یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصد ایدرلر ینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه
مسلمیندن برکسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی
وبنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه
اویله ایسه معروف ایله امرایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل واخرق یعنی امورنده عاجز ومتحیر
اولان کسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بوحدیثده
مرابطك علو رتبه سنی بیان واردرکه اول کسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلى الله عليه
وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندوبی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهادده

مطلب كراهة بيع العينه

معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت
وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکدر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره بی نفسی ایله
یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط منزله سنده واصلدر وابن عمر رضى الله تعالى عنهمادن مرویدرکه
اذاتبايعتم بالعين واتبعتم اذناب البقر وكرهتم الجهاد ذللتم حتى يطمع فيكم عدوكم عین کسر عین وسکون یا ایله
جمع عینه در وعینه برنوع بیعدر که اهل ربادن بخیل کسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر
مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه
وجهادی ترك ومواداعه ایتدیککز وقتده ذلیل اولورسز حتى دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضى الله عنهما
بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا آنده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترك اتدیککزده دیمکدر
وقریبا بیان ایلدیك که امر مذکور اعدائك اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه سببدر اول جهتله مسلمین
ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیبدن مرویدرکه نبی اکرم صلى الله عليه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بو حدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه
رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بوعملی ایشلین کسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلى الله عليه وسلم سيد القوم خادمهم وبوحکم صحیحدر
زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولدقچه جهاده اشتغال ایده مز وبوصورتده مصلحتی
بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بوجهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
على ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری
رکابمی طوتدی تأدب ایدوب ابا وامتناع اتدم اولوقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمزمیسین

مطالب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

على التحقيق حديثنده بره بالغ اولدیکه دنیاده مجاهدینك خادمی اهل سمانك اولانلرنده جبریل علیه السلام
منزله سنده در وتبلیغ کوکمك زبنی وخاتونلك اوغلیدر کعبدن روایت ایدرکه اذا وضع الرجل رجله فی السفینة
خرج من خطایاه کیوم ولدته امه المائد فیه کالمتشحط فی دمه فی سبیل الله تعالی والغریق له مثل اجر شهیدین
والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج یعنی برکمسنه اباغن سفینه یه باصدقلری ساعتده آنه سندن طوغدیغی
کون کبی جمیع ذنوبندن پاك اولور وسفینه ده مضاعفه وصوله تمایل ایدن کمسنه فی سبیل الله قانلجنده یوارلنان
شهید کبیدر وغریق ایچون ایکی شهید ثوابی واردر ومحن بحره تحمل ایدنلر جننده پادشاه کبی باشنده تاج واردر
مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزلر بو قولی اخذ ایدوب غزو بحرده ضرر شرعی یوقدر وسائر
غزالردن افضلدر دیو حکم ایدرز و بو قولده اشارت واردرکه کعب حضرتلرینك رکوب سفینه دن مرادی
رکوب علی قصد الجهاددر زیرا کعب بو قولی شریعتدن فهمی ظاهر اولمیان کتب منزله دن اخذ ایتمشدر
یاخود رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت ایدن کمسنه دن استماع ایله سویلمشدر و بوندن صکره معلوم اوله که
رکوب السفینه علی قصد الجهاد افضل اولدیغی انجق خوف ومشقتی زیاده اولدیغندن دروآنده طلب رضای
باری ایچون تسلیم نفس واردر اول سبب ایله تطهیرنده بدءه درجه شهیده نائل اولور المائد فیه قولی تلاطم
امواج وقتنده تمایل سفینه ایله مائل معناسنه در بو کمسنه بحرده اولدرسه فی سبیل الله شهید اولدقدن صکره قان ایچنده
یوارلنان کمسنه مثللودر زیرا بو حالتدن شدت هلاکی معاینه ایله اقلقدن ناشی بوشدر وغزاء بحرده غریق اولان
کمسنه ایچون ایکی شهید ثوابی واردر زیرا برکره رکوب سفینه ده و برکره دخی غرقنده نفسنی ایکی کره بذل
ایتمشدرکه ایکیسی دخی طلب رضای الهی ایچوندر والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج قولنده صبر انجق
اسباب غرقی معاینه ایله فعلنه ندامت کلدیکی وقتنده ثابت اولوب آنده فی سبیل الله تسلیم نفس متحقق اولور

مطالب تصرف المترجم في شرح الحديث

پس اول کمسنه جنتده پادشاه کبیدر و پادشاهه تشبیهی انك ایچوندرکه پادشاه دنیاده سائر خلقدن زیاده بعض
مشتهیاته نائل اولور شهید دخی جنتده جمیع مشتهیاته نائل اولور قال الله تعالی وفیها ما تشتهیه الانفس
وتلذ الاعین یعنی جنتده نفوسك جمیع مشتهیاتی والابصارك جمیع مستلذاتی واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ایچون دنیاده انجق بعض مشتهیات ومستلذات واردر مترجم فقیردیرکه تقریر مشروح اوزره وجه تشبیه انجق
ناسدن زیاده لیك مشتهیاتدر یاخود تشبیه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد تامه بنا ایتمکدر زیرا ملوکی جمیع
مشتهیاته نائلدر ظن ایدرلر انتهی وبحث مذکوردن جهاد ایچون رکوب سفینه نك جوازی ظاهر اولدقده
حج شریف ایچون دخی جوازی بطریق الاولی ظاهر اولور زیرا فرضیت حج بطریق الغین اولمغله جهاددن
اقوادر وکذلك علی قصد التجارة دخی رکوب سفینه ده ضرر شرعی یوقدر اکر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر

مطالب تضييق المنازل على الناس حرام

بحر ایله کسب مال حلال اولمغله فطره وزکاة کبی حق الله لازم ومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرویدر دیدیکه عبد الملك
بن مروان امیر صائفه ایکن آنکله غزایه کتدم وصائفه صیفدن مأخوذدر شول جیش عظیمدر که هنکام صیفده تجمع
ایدوب وقت خریفده هوالر معتدل اولدقده غزا ایدرلر آنلر ایله حصن سنانی محاصره ایتدك عسکر مرقوم
تضییق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ایلدیلر وکمسنه بو حالی کوروب دیدیکه بن برکره رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایله غزایه کتدم وناس بو یله منازلی تضییق وقطع طریق ایلدیلر درحال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ناسه برمنادی بعث ایدوب ندا ایتدردیلرکه هرکیم تضییق منزل وقطع طریق ایدر ایسه انك ایچون
جهادی یوقدر وقصه مذکوره ده تضییق منزلك معناسی برکمسنه محل نزولنده دیکر قرنداشنه دابه سنی ربط وطعامنی
طبخ وحاجتنی قضا ایده جك محل قالمیامق وجه اوزره قرینه نزول ایتمکدر و بو شرعا حرامدر زیرا هر منزله که بر
انسان نزول ایده اول منزله غیریدن احقدر قال علیه السلام منی مناخ من سبق یعنی ارض منی مجاجدن هرکیم
ایلرو کلورسه انك اناخه بعیر ایده جك منزلیدر وانسان منزلنده سکون واقامت ایتمکه انجق اطرافنده بولنان مصالحی
رؤیت ایده جکی محللر ایله قادر اولور واول محللر حریم منزلی عد اولنور وآخر کمسنه آنی منزلندن ازعاج ایتمك
جائز اولمدیغی کبی اوزرینه منزلنی تضییق ایله منافع ومرافقی قطع ایتمك دخی جائز اولماز ووقعه مرقومه ده واقع
اولان قطع طریقك معناسی برکمسنه نك ممری یاخود ممرینه قریب محله اول کمسنه نك متأذی اولدیغی وجه
اوزره نزول ایتمکدر بو دخی حرامدر مرور وعبور ایدنلر متأذی اولدقلری وقتلرده طریق مسلمین اوزره جلوس
مثللودر و بو ایکی خصلتلردن منع ایچون رسول الله صلی الله علیه وسلم وعید شدید جهتلندن بیوردقلری لا جهاد له
کلام دهشت انجامنی ذکر واعلام بیوردیلر یعنی بو ایکی خصلتی ارتکاب ایلین کمسنه انلردن احترازا ایلین

مجاهدینك ثوابنه نائل اوله مز حکمتی اولدرکه مجاهد اولان مسلمیندن اذی وضرری دافع اولمق کرکدر
زیرا جهاد انجق دفع الاذی عن المسلمین ایچون مشروع اولمشدر بو ایسه شدیدن کندو فعلی ایله مسلمینه موذیدر
واصحاب معاذ بن جبلدن کلاعیبیدن برکمسنه دن روایت اولندیکه قال معاذ رضی الله عنه ایاکم وهذه السرایا
فانهم یجبنون و یغلون وعلیکم بفسطاط المؤمنین وجماعاتهم یعنی العساکر یعنی بو سریه لردن احتراز ایدوب
وانلر ایله جهاده کتمکز زیرا سریه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بربرلرینه خیانت ایدرلر وسزلر همان مؤمنینك
اوردولرینه وجماعات کثیره لرینه ملازمت ایدیکز یعنی عساکر عظیمه یی التزام ایدیکز وسریه شمول عدد قلیله
دینور که دار الحربه علی قصد المحاربه کیررلر سری دن مأخوذدر وسری علی وزن هدی تمام لیلده یوله کتمکدر
وآنلره سریه تسمیه سی قلتلرندن ناشی کیجه لر کیدوب کوندزلرده اختفا ایتدکلرندندر ومعاذ بن جبل رضی الله
عنه آنلر ایله جهاده کتمکی مکروه کوروب وحکمتنی بیان قیلدیکه آنلره برامر مخوف اصابت ایتدکده قلت
عددلرندن ناشی خوف وفرار ایدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرینه خیانت ایدرلر زیرا ایچلرنده امیر مطاع
بولنمامغله حرکتلری استقامت اوزره اوله مز و بو معنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جنابلرندن دخی مرویدر قال
علیه السلام لا تنزلن فی الخیل النفل فانهم ان یغنموا یغلوا وان یقاتلوا یفروا یعنی عسکر نفل ایله رفیق اولوب
ایچلرینه نزول ایتمکز زیرا آنلر غنائم اخذ ایدرلر ایسه خیانت ایدرلر وقتال ایدرلر ایسه فرار ایدرلر لفظ نفل
فتحتین ایله ونونك ضمی وفانك فتح وتشدیدی ایله مرویدر ومراد اول عدد قلیلدرکه امر اولی الامر یوغیکن کیرلر اوجه
چیقرلر ولفظ نفل فتحتین ایله بمعنی الغنیمه در ونفل نونك ضمی وفانك فتحه وتشدیدی ایله جمع نافلدر
و بو نلره بو اسم ایله تسمیه مقصودلری غنیمت اولدیغندندر یاخود غزا اوزرلرینه واجب اولمیوب نافله
کیتدکلرندندر زیرا خروج الی الجهاد انجق امر امام المسلمین ایله واجب اولور وفسطاط خیمه عظیمه معناسنه در
وحدیث معاذده مذکور اولان فسطاط ایله مراد جیش عظیمدر وآنلره عسکر اطلاقی کبی فسطاط دخی
اطلاق اولندیغی قتی چوق خیام عظیمه استصحاب ایتدکلرندندر و بو اثرده اهل غزا بو یله عسکر ایله کتمك لایق اولوب
اصحاب سرایا ایله چیقماق جائز اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشلردرکه
ید الله مع الجماعة فمن شذ شذ فی النار یعنی الله تعالینك عون وعنایتی جماعتله بیله در پس آنلردن مفارقت
ایدن کمسنه ناره مفارقت ایتمش اولور وشارح الکتاب دیرکه مؤلف رحمه الله تعالی بوندن صکره رسول الله صلی الله
علیه وسلم دن جهاد اوزره حث واغرا و بین الصفین مبارزه ایچون خروج ایدن شجعانك علو درجاتی بیان
وایدا خصوصلرنده ایکی حدیث دخی ایراد ایلدی و بز دخی بو بابده کفایت مقداری فضائل ودلائلن تقدیم
وتعداد ایلدك وابو هریره رضی الله عنه دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده
لوددت ان اقاتل فی سبیل الله فاقتل ثم احیی فاقتل یعنی نفسم ید قدرتنده اولان الله تعالی یه
قسم ایدرم که بن فی سبیل الله قتال ایدوب قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل
اولمغی تمنی ایدرم و بو محلده بعض نسخده فکان ابو هریره یقول اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا عبارتی ثبت اولنمشدر
معناسی ابو هریره رضی الله عنه دیرایدیکه اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنی البادر ولام ایله بائیری
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به دینلور یعنی بن الله تعالی یه یمین ایدرم که رسول الله صلی الله علیه وسلم
تمنیء قتل خصوصنده فاقتل لفظنی تحریر اولندیغی اوزره اوچ کره تکلم بیوردیلر و بعض نسخ صحیحه ده فکان
ابو هریره یقول ثلثا اشهد لله ای بالله عبارتی واقع اولمشدر معناسی ابو هریره حضرتلری صحت حدیثی تأکید ایچون حین
روایتنده اوچ کره اشهد لله دیو یمین ایدر ایدی وحدیث شریفده شهادتك رفعت درجه سنی بیان واردرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم رتبهء عالیهء رسالت وار ایکن نفس نفیسلری ایچون شهادتی ومره بعد اخری تکرار شهادتی نیاز
ورجا ایلدیلرتا که شهید ایچون عند الله نه کونه درجات عالیه وار ایدوکی ظاهر وهویدا اوله ومعناء مذکور ابی امامة الباهلی
رضی الله عنه حضرتلرینك حدیثنده بیان اولنمشدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من احد یموت وله عند الله
خیر فیتمنی الرجعة الی الدنیا وله الدنیا بما فیها الا الشهید فانه یتمنی الرجوع لیستشهد ثانیا من اعظم ما ینال من الدرجة یعنی
بر احد یوقدرکه فوت اولوب عند الله خیر وثوابی وار ایکن دنیا ومافیها کندونك اولمق شرطیله دنیایه عودتی تمنی
ایده انجق شهید نائل اولدیغی درجات عظیمه دن ناشی بر دخی شهید اولمق ایچون دنیایه عودتی تمنی ایدر
وکذلك حدیث جابرده دخی بیان اولنمشدرکه جابر رضی الله تعالی عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی محزون کوروب سبب حزنمدن سؤال بیوردیلرد یدیمکه یا رسول الله پدرم شهید اولوب بکا چوق دیون

وعیال ترك ایلدی بیورد یلرکه یاجابرسنی تبشیر اتمیه یمی الله تعالی پدر یکه بلا واسطه تکلم اید وب یا عبدالله بندن نه دیلرسك دیله دیدی پدرك دخی فی سبیل الله بر دخی قتال ایدوب قتل اولنمغیچون احیا قیلنمق دیلرم دیدی الله تعالی بیوردیکه بندن قضا وقدر سبقت اتدیکه موتی عالم دنیا یه عودت ایلمزلر لکن تمنی ایتدیکك نسنه یی نه کونه درجه ایچون تمنی قیلدی ایسك سنی اول درجه یه ابلاغ ایدهرم وحسن بصریدن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غزا ایچون برعسکر بعث بیوردیلر وایچلرنده عبدالله بن رواحه رضی الله عنه برابر ایدی واول عسکر علی الصباح حرکت ایدوب ابن رواحه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله نمازه حاضر اولمغیچون کیرو قالدی بعد قضاء الصلوة انی کوروب یا ابن رواحه عسکر ایچنده دکلمی ایدك دیدیلر ابن رواحه دیدیکه بلی لکن معیت سعادتك ایله ادای صلوته رغبت قیلدم وعسکرك قوندقلری محل معلومدر بعد العصر کیدوب آنلره واصل اولورم بیوردیلرکه والذی نفس محمد بیده لو انفقت ما فی الارض جمیعا ما ادرکت فضل غدوتهم یعنی نفس محمد ید قدرتنده اولان الله تعالی یه یمین ایدهرمکه ارضده اولان جمیع مالی انفاق ایلسك انلرك علی الصباح حرکتلری ثوابنه واصل اوله مزسین وحدیث شریفده خروج الی الجهاد ایچون تبکیر اوزره حث وترغیب و جماعت ایله اداء صلوة ایچون عازم جهادر قیلرندن کیر وقالمقدن منع وترهیب واردر وافضل صلوات معیت رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداقیلنان ایکن بنه دیدکلری قول سابق دیدیلر وحدیث انس رضی الله عنه ده کلمشدرکه الا تری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال فی حق ابن رواحه ما قال مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل یعنی کورمزمیسین که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ابن رواحه حقنده دیدکلرین دیدیلر خلف رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداء صلوة جمله دن افضل ایکن وبنه حدیث انس رضی الله عنه ده واردرکه قال النبی صلی الله علیه وسلم غدوة او روحة فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها یعنی جهاد فی سبیل الله ده برکره صباح یاخود اخشام وقتی کتمك دنیا وما فیهادن عندالله افضلدر و بو حدیث دعوامزی مؤیددر وحسن بصریدن مرویدرکه برکسنه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری ناسه خطابت ایدر ایکن کلوب یا خیر الناس دیو نداقیلدی حضرت عمر رضی الله عنه کلامنی فهم ایتمیوب نه دیورسین دیو سؤال ایلدی حضار مجلس سزه یا خیر الناس دیور دیدیلر بیوردیلرکه اویله ایسه خیر الناس بن دکلم دکله سکا خیر الناسی خبر ویره یم اول کسنه کیمدر یا امیر المؤمنین دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه خیر الناس اهل بادیه دن اول کسنه درکه صرمهٔ ابل یاخود صرمهٔ غنم صاحبی اولوب ابل یاخود غنمی بلاددن بر بلده یه کتوروب بیع ایده صکره آنی فی سبیل الله خرج ایدوب مسلمین ایله اعدالری میاننده مسلحه اوله اشته اول کسنه خیر الناسدر بو اثر لطیفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنهدر ومسلحه اندهاسلحه وضع اولنان سرحد یاخود حمل سلاح ایدن کسنه در و بوندن اخذ ایله پیشکاه سلاطینده حمل سلاح ایدن کسنه یه مسلحه تسمیه قیلندی وحضرت عمر رضی الله عنه بن خیر الناس دکلم قوللری انجق اظهار تواضع ایچوندر زیرا بعد وفات الصدیق ایام خلافتلرنده خیر الناس ایدیلر وقول مذکور حضرت ابی بکر رضی الله عنه دن روایت اولنان کلامك نظیریدرکه حال خلافتنده اقیلونی فانی لست بخیرکم دیرلر ایدی یعنی بنی خلافتدن اقاله وبیعتمی خلع ایدیکز زیرا بن سزدن افضل دکلم آنلر ایسه قول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بعد الانبیاء والمرسلین خیر الناس ایدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه ذکر اولنان صاحب الصرمه یه خیر الناس اطلاق ایلدی زیرا اول کسنه خیر الناس من ینفع الناس مقتضاسی اوزره منفعت مسلمین ایچون نفسنی ومالنی بذل ایلدی وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الناس رجل ممسك بعنان فرسه فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی خیر الناس اول کسنه درکه فی سبیل الله آتنك دیزکینی طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ایشتسه اول جانبه پرواز ایلیه یعنده اول کسنه دیدیکه یا امیر المؤمنین انی رجل من اهل البادیة وانی اجفو عن اشیاء من العلم فعلمنی مما علمك رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بن اهل بادیه دن برکسنه یم و بن علوم دینیه دن چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلی الله علیه وسلم سکا تعلیم قیلدیغی علومدن بکا تعلیم قیل حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت اتمزمیسین اول کسنه بلی شهادت ایدهرم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سن نمازیکی ادا وزکوتکی اعطا ورمضانده صیام وحج بیت الحرام ایدرمیسین بلی ایدهرم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه علیك بالعلانیة وایاك والسر علیك بکل عمل اذا اطلع علیه منك لم یشنك ولم یفضحك وایاك وکل عمل اذا اطلع علیك منك شانك وفضحك یعنی علانیه

ملازم اولوب سردن اجتناب قیل سن هر برعمل خیره ملازمت قیل که آنك اوزرینه سندن مطلع اولورلر ایسه سکا عار وفضاحت عارض اولمیه وهر برعمل شردن احتراز قیل که مطلع اولورلر ایسه سکا عار وفضاحت عارض اوله واول کسنه نك اجفو عن اشیاء قولی اجهل معناسنهدر و بو معنادن اخذ ایله قری وصحراده ساکن اولنلره اهل الجفا تسمیه اولنور اوزرلرینه جهالت غالب اولدیغیچون وحضرت عمر رضی الله عنه شخص مذکور جاهلدیمش ایکن مضمون کلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر دیو ایضاح وبیان ایلدی وعلومدن بو مقدار یسیر ایله اول شخصه عالم دیمکده شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم نظم کریمنه اعتماد قیلدی یعنی الله تعالی شهادت قیلدیکه کندودن غیری معبود بالحق یوقدر و ملائکه واصحاب علم دخی بویله شهادت ایلدیلر اولوا العلم ایله مراد مؤمنوندر وبو نظم جلیل حق ایمان ایله مؤمن اولان کسنه اهل علم ایدوکنه دلیلدر وعلیك بالعلانیة قول شریفنك معناسی عقائد واعماللکده طریق جاده یه که جماعت مسلمینك اجتماع ایلدکلری مسلکه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب وعدول قیل دیمکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك علیکم بدین العجائز قول شریفی ایله مراد بو معنادر وایاك والسر قولنده سرك معناسی اول عمل واعتقاددرکه جماعت مسلمینه معترف اولمیه لر و بعض علما دیدیلرکه قولین مذکورین ایله مراد ناس ایله معامله ده علانیه لرینه اتباع وظاهر حاللری ایله اکتفا قیلوب سرائر احواللرین استکشاف واستقصا ایله دیمکدر وعلیك بکل عمل الخ قولینك معناسی نفسك ایله معامله ده هر برعمل خیره ملازمت قیل که سندن آنك اوزرینه ناس مطلع اولورلر ایسه سکا عار لاحق اولمیه یعنی باطنك ظاهریکه مخالف اولمیه یعنی میان ناسده ناسدن حیا ایدوب مباشرتندن امتناع اتدیکك عملدن خلوتکده دخی الله تعالی دن حیا ایدوب امتناع قیل و بویله امتناع اتمیلری الله تعالی مفتضح ورسوای قیلر ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی اشبو باب ابو هریره رضی الله عنه دن روایت قیلنان حدیث شریف ایله ختم ایلدیکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ومن مات مرابطا مات شهیدا یعنی اول کسنه که سرحد کفرده محافظ اولدیغی حالده فوت اوله شهید اولدیغی حالده فوت اولور یعنی انکیچون ثواب شهید واردر زیرا طلب رضاء الهی ایله مماتی ایرشنجیه دکین مرابطه ومحافظه یه صبر ایدهرك نفسنی بذل ایلمشدر والله المعین وایاه نستعین

باب وصایا الامراء فی الحرب * یعنی اولوا الامر اولنلر عسکر وسترعسکرلرینه امر حرب ده نه کونه تنبیه وتوصیه اتمك کرکدر آنی بیان بابیدر امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله تعالی روایتی ایله حبیب بن بریده والدلری بریده دن روایت قیلدیکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم هرنه دمکه برجیش عظیم یاخود برسریهٔ قلیله بعث ایده لر انلره اغزوا باسم الله دیو تنبیه بیورورلر ایدی یعنی اسم الله ایله تیمن واستمداد ایده رك غزا ایدیکز وصاحب الکتاب امام محمد رحمه الله کتاب السیر الصغیره بو حدیث ایله ابتدا قیلوب بر دخی اول محلده فوائد حدیثی بیان قیلدق و بو حدیثك آخرنده کلن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله فلا تعطوهم قول شریفلری واردر یعنی اکر مشرکین ایله میانه کزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله اولسونکه بو شرطه رعایت ایده رز و بو عهدك عهدندن چیقارز دیمك قوالکزی ایسترلر ایسه مساعده اتمکز بلکه بزلر بویله معاهده ایدهرز دیو کندو نفسلریکزه نسبت ایدیکز وجناب مؤلف حکم شریفین شو وجه اوزره بیان قیلدیکه نهی مزبور علی وجه التحریم دکلدر بلکه لدی الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز ایچون کراهته محمولدر وامام اوزاعی کفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز دیوب حدیث مذکورك ظاهریله استدلال ونهی مطلق منهینك حرمتنی مقتضیدر قاعده سیله تأیید مقال ایلدی ولفظ مذکور حضرت علی رضی الله عنه دن طریق اهل بیت ایله روایت قیلنان حدیثده دخی ذکر اولنوب قال علیه السلام لا تعطوهم ذمة الله ولا ذمتی فذمتی ذمة الله یعنی کفار ایله معاهده کزده الله تعالینك عهدینی و بنم عهدیمی عهد الله اولسون یاخود عهد رسول الله اولسون دیه رك اعطا اتمکز زیرا بنم عهدم دخی عهد الله کبیدر اکن بزم مذهبمزده مکروه کورلدیکی اعطاء عهد اللهده موجب کراهت بروصف تحققندن دکلدر بلکه باعث کراهت اولدرکه احیانا مسلمین رأی ایتدکلری مصلحت ایچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده کندو عهدلرینی نقض اتملری نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدرکه فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم ابائکم خیر من ان تخفروا ذمة الله یعنی زیرا سزلر کندو عهدلریکزی وآبا واجدادیکزك عهدلرینی نقض اتمکز عهد الهی نقض اتمکزدن احسندر ولفظ ذمه بمعنی العهددر قال الله تعالی لا یرقبون

في مؤمن الا ولا ذمة لفظ آل كسر همزه وتشديد لام ايله يمين معناسنه وذمت عهد معناسنه‌در يعني اهل شرك
مؤمنين حقلرنده يمين وعهدلرينه رعايت ايدوب سوزلرنده طورمازلر وبوندن اخذ ايله بني آدمدن معاهدينه دخي ذمت
تسميه اولندي التزام عهده محل اولدقلري ايچون وكندو ذمتلري وآبا واجدادلري ذمتلرندن مراد شول مخالفه
ومعاهده‌در كه زمان جاهليتده ايدرلر ايدي واخفار نقض العهد معناسنه‌در ثلاثيدن خفروا ديرلر عاهدوا
ديمكدر وافعالدن اخفروا ديرلر نقضوا العهد ديمكدر وهمزه‌سي ازاله ايچوندر وعند الحاجه بو عهدي نقض
ايتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء يعني يا محمد اكر بر قوم معاهدينڭدن بعض
امارات ايله خيانتلرندن انديشه ايدر ايسڭ مساوات اوزره عهدلرين اوزرلرينه طرح ايله يعني غدردن احتراز
ايچون سز وآنلر نقض عهد ايده جكلريكزي شبهه سزجه بيلمكده مساوات اوزره ديمكدر ودخي براءة من الله
ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم كريمنده مدعامزه دليل واردر يعني اشبو رخصت نازله الله تعالى
ورسولي جانبلرندن مقدما مشركيندن معاهده ايلديكيڭز كمسنه‌لر جانبلرينه تبريدر ومشركين محافظهٔ عهود
ايتمدكلرندن سزلڭ دخي بعد اليوم عهدلريڭزي نبذ اولنمشدر انتهى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينڭ
ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال في الجمله رجل اعطى بي ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل
استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شريفلري نهي مذكور على وجه التحريم دكلدر كلامزي تأييد ايلدي يعني اوچ
طائفه واردر كه بن آنلره خصومت ايده‌رم وهر كمسنه كه بن اكا خصومت ايده‌رم البته بن اكا غالب كلورم واول جمله‌يي
تعداد ايتمكده ديديلر كه بريسي اول كمسنه‌در كه خصمنه بنم عهدم ايله معاهده ايدوب صكره وفا قيلميه وبري دخي
اول كمسنه‌در كه حر صاتوب بهاسني اكل ايده وبري دخي اول كمسنه‌در كه اجرت ايله بر كمسنه‌يي استخدام ايدوب
واجرتني ويرميه پس بو حديثده اعطاء عهد رسول الله جائز ايدوكين بيان واردر لكن عدم وفا ايله غدر حرام
اولور وامراء جيوش عهد الله وعهد رسول الله ايله امان ويررلر ايدي وحضرت ابو بكر وحضرت عمر رضي الله
عنهما آنلري منع ايتمزلر ايدي بوندن صكره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضي الله عنهمادن بر حديث شريف ذكر ايلديكه
ابن عمر رضي الله عنهما بيورديلر كه ابو بكر الصديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفياني بر عسكر اوزره امير نصب
وغزايه بعث ايدوب حضرت ابي بكر اكا بعض وصايا توصيه ايده‌رك ماشيا برابر چيقديلر يزيد بن ابي
سفيان ديديكه يا خليفة رسول الله بن راكب وسن ماشي نيجه اولور سن راكب اول ياخود بن نازل اولايم
حضرت ابي بكر رضي الله عنه بيورديلر كه نه بن راكب اولورم ونه سن نازل اول زيرا في سبيل الله خطوه‌لرم
ايله ثواب قصد ايده‌رم وبونده دليل واردر كه انسان هر نه اولور ايسه اولسون تشييع غزات
ايچون مشيي غنيمت بيلمك كركدر حضرت صديق رضي الله عنه خليفهٔ رسول الله ايكن ايتدكلري كبي
وحضرت صديق رضي الله عنه‌دن مرويدر ديديلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم كه بيورديلر
من اغبرت قدماه في سبيل الله وجبت له الجنة يعني اول كمسنه كه في سبيل الله قدميني غبار آلوده اوله آڭا ايچون
جنت واجب اولور وحديث انس رضي الله عنه‌ده واردر كه قال عليه السلام ما اجتمع غبار في سبيل الله ودخان
جهنم في جوف مسلم يعني جوف مسلمده في سبيل الله غبار ايله دخان جهنم اجتماع ايلمز وبوندن صكره مؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله ينه حديث ابي بكري سند آخر ايله ذكر ايلديكه حضرت ابي بكره ركوب ايچون دوه‌سين
كتوردكلرنده ديديكه راكب اولمزم بلكه ماشيا كيده‌رم پس كندو ماشيا كيدوب دوه‌سين آردنجه چكديلر
وكيدر ايكن في سبيل الله قدملرينه غبار اصابت ايتمك ايچون نعلين چيقاروب كندو ايكي پرمقلري ايله طوتدي
وحضرت ابي بكر رضي الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا قصد
ايلدي زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري معاذ بن جبلي رضي الله عنه يمنه بعث ايتدكلرنده تشييع
ايدوب برابرجه بر ميل ياخود ايكي ميل ياخود اوچ ميل ماشيا كتديلر وبو قصه‌نڭ نظيري روايت اولنمشدر كه
حضرت حسن بن علي رضي الله عنهما طريقده ماشيا كيدوب هجانلري يانلرنده چكيلور ايدي يا ابن رسول الله
نچون بنمزسڭز ديدكلرنده دير ايديكه بنمزم زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم كه بيورديلر من اغبرت
قدماه في سبيل الله لم تمسهما نار جهنم يعني اول كمسنه كه قدميني في سبيل الله پرغبار اوله اكا نار جهنم مس
ايلمز وابو بكر رضي الله عنه قيلدي ايسه حاجي ياخود غزاتي تشييع ايدنلره دخي مندوب ومستحب اولان اولدر
بعده ابو بكر صديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفيانه ديديكه سكا اون خصلت ايله وصيت ايده‌رم آنلري ازبر قيل
بري اولدر كه سن بو سفرڭده عن قريب كفره‌دن بر طائفه‌يه ملاقي اولورسن كه انلر صومعه‌لرنده كيروب

مطلب تشييع الخارج والغازي

زعملرنجه

زعملرنجه طاعة الله ايچون تفريغ نفس ايلمشلردر سن انلري تفريغ نفس ايلدكلري خصوص ايله ترك ايدوب
تعرض قيلمه وامام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو كلام ايله
استدلال ايدرلر وقول مذكور امام ابو حنيفه رحمه الله تعاليدن دخي روايتدر لكن امام ابو يوسفدن مرويدر كه
قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنيفه‌يه سؤال ايتدم قتللرين مستحسن كورديلر بعض علما ديديلر كه جواز قتل
اول وقتدمدر كه آنلر صومعه‌لرندن ناسه نزول وكاه ناس انلره صعود ايدوب رأي وتدبيرلري مصدر قتال اوله
اما اوزرلرينه صومعه‌لرينڭ قپولرين قپارلر ايسه قتل اولنمازلر بالكليه ترك قتال ايتدكلري ايچون وحديث ابي بكر
رضي الله عنه ايله مراد انجق بودر وحكمتي اولدر كه مبيح قتل اولان من حيث المحاربه دفع شرلريدر وآنلر
قپولرين اغلاق ايتدكلرنده كرك مباشرت وكرك تسبب وجهي اوزره شرلري مندفع اولور اما امر حربده رأي
وتدبيرلري اولوب كفار دخي تدبيرلرينه متابعت ايدرلر ايسه آنلر دخي تسبب وجهي اوزره مقاتلردر البته
قتل اولنورلر وحضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه خصلت ثانيه ايله توصيه‌ده ديديكه سن بو سفرڭده قريبا
بعض اقوامه ملاقي اولورسن كه انلر باشلرينڭ اورطه‌لرين تراش ايلمشلر اول محللريني سيف ايله قلع وشق ايديكز
وبو طائفه‌دن مرادي شماسلردر كه انلر بين النصارى ميان مسلمينده علويه منزله‌سنده‌در وحضرت ابي بكر
رضي الله عنه سند آخر ايله روايت اولنان حديثده بو معنايه اشارت ايدوب وتركوا شعورا كالعصابة ديدي
يعني انلر باشه بغلنان جبيركبي اطرافنده آسلرنده صاچلر ترك ايلديلر وبعض علما ديديلر كه انلر هارون عليه
السلام اولادندن ايديلر وناس امر حربده رأي وتدبيرلرينه تابع اولوب انلر دخي ناسي مسلمين ايله حرب وقتاله
اغرا ايدرلر ايدي بناء على ذلك انلر ائمة الكفردر غيري قتلدن انلري قتل اولى واحرادر وسند آخر ايله روايت
اولنان حديثده حضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه بو معنايه اشارت ايدوب فاضربوا مقاعد الشيطان منها
بالسيوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الي من ان اقتل سبعين من غيرهم ديدي يعني سز انلرڭ رؤس محلوقه‌لرينڭ
تا اورطه يرلرندن اماكن شيطان اولان محللريني سيف ايله ضرب ايديكز والله انلردن بريني قتل بڭا سائر كفاردن
يتمش كمسنه قتلندن احبدر قال الله تعالى فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم يعني اهل كفرڭ ائمه ورؤساسي ايله
قتال وانلري قتل ايله ازاحهٔ ضلال ايديكز زيرا انلرڭ عهود ويمينلرينه رعايتلري يوقدر وكسر همزه ايله ايمان
قراءتنه كوره اسلام وايمانلري يوقدر ديمكدر والله تعالى بناسي مشاركت بين الاثنين ايچون فقاتلوا كلمه‌سي
ايله امر ايلدكده مضمون مذكوره اشارت واردر مترجم فقيردير كه بو محلده بعض نسخ كتابده ومراده بمقاعد الشيطان
شؤون رؤسهم واقع اولمشدر شؤون جمع الشأن در موصل قبائل الرأس يعني رأسده بر برينه واصل اولان
قطعه‌لرڭ مجمعي در وبعض نسخده شؤون رؤسهم يرنده سوء همهم وبعضيسنده شؤون رؤسهم اي سوء همهم
واقع اولمشدر بو صورتده شؤون جمع الشأن بمعنى الحال در بو ايكي نسخه صحتنه اقرب وذيلنده وذلك يكون في
الرأس كما قال ابو بكر رضي الله عنه في اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشيطان في الرأس قوله انسبدر
يعني مقاعد الشيطاندن ديمكدن مرادي رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانيه ومؤمنين حقلرنده همم كاسدهٔ
شيطانيه‌لريدر وبو احوال وهمم رأسده يعني دماغده اولور نته كيم حضرت ابي بكر رضي الله عنه اقامت
حد وقتنده محدوده بو نه دكلدي اوريك زيرا شيطان باشنده‌در ديدي انتهى وخصلت ثالثه‌ده حضرت ابي بكر
رضي الله عنه ولا تقتلن مولودا ديدي يعني مولودي اصلا قتل ايتمه اكرچه صغير وكبير جمله ناس مولوددر
لكن مرادي انجق صبيدر اكا مولود ايله تعبير ايلديكي ولادته قريب العهد اولديغندندر ومرادي قتال
ايتمين صبياني قتل ايتمه ديمكدر وروايت اخراده ايضاح ايدوب لا تقتلن صغيرا ضرعا ديمشدر يعني صبي
ضعيف وذليلي قتل ايتمه وخصلت رابعه‌ده ولا امرأة ديدي يعني عورتلري دخي قتل ايتمه ومرادي قتال
ايتمز ايسه قتل ايتمه ديمكدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ايدوب هاي
بو قتال ايدر دكل ايدي وارخالده يتشوب سويله كه صبي واجير مقوله‌سني قتل ايتمسون ديديلر وخصلت
خامسه‌ده ولا شيخا كبيرا وفي رواية فانيا ديدي يعني شيخ كبير فانييي دخي قتل ايتمه مرادي اكر قتال ايتميوب
وامر قتالده صاحب رأي دكل ايسه ديمكدر اما اكر قتال ياخود قتالده رأي وتدبير ايدر ايسه البته قتل اولنور زيرا
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوز يكرمي ياشنده ايكن دريد بن الصمه‌يي قتل ايله امر ايلديلر واهل سير ايچون *
انده بر قصهٔ معروفه‌لري واردر كه كفار اني يوم حنين‌ده رأي وتدبيري ايله استعداد ايچون احضار ايلديلر واول دخي
في الحقيقه امر حربده صاحب رأي ايدي بعده انلره بعد المشوره رأي واشارت قيلديكه اولاد وعياللرين بلادلرندن

* ودريد بن الصمه‌نڭ قاتلنده اختلاف
اولنوب اكثر اهل مغازي قاتلي
ربيعة بن رفيعدر ديوب بعضيلري
زبير بن العوام وبعضيلري عبد الله
بن قبيع در ديديلر لكن كورديكمز
كتب سيرده رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلري آني قتله امر
ايدوب ياخود قتلي اخبار اولندقده
تحسين وتصويب ايلدكلري دخي
بولنمامشدر اما من حفظ حجة على
من لم يحفظ قاعده‌سي اوزره
مؤلف وشارح امثال ائمهٔ دين
اولبابده روايت صحيحه‌يه مطلع
اولمش اولدقلري ظاهر ومستبيندر
وقتل دريد ايله امر نبوي وارد
اولديغي بو كتابده مواضع كثيره‌ده
تكرر ايدر تكرر مرقوم دخي
اولبابده روايت صحيحه‌يه مطلع
اولدقلرينه امارهٔ واضحه‌در *

مطلب تعرف المترجم
في حل الكتاب

جبال عالیه یه رفع ایدوب ورجاللری آنلر ینك ارقه لرنده سبوفلری ایله اعدالری اولان مسلمینه ملاقی اوله لر لكن مخاذیل
كفار بورأیی قبول واختیار اتمیوب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله رق قتاله ابتدار ایلدیلر و بو كیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشركینه سبب هزیمت اولدی حتی درید بن الصمة بو شعر فصاحت شعار ایله قصه
مشروحه یی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا . فلم یستبینوا الرشد الا ضحی الغد فلما عصونی
كنت منهم وقدارى غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیر كه بیت ثانیده فی موضعنده واوایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مكان میل وانعطاف معناسنه در ولوی رمل ملتوی در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطافی معناسنه در اگرچه علم موضع اولدیغی كتب لغتده بولنمامشدر لكن بنم مرادی
وصف مذكور اوزره اولان مكان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لكن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتا كه بكا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دكلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرینی بیلوب طوریر ایكن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتا كه بكا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرینی بیلور ایكن آنلردن اولدم
حال آنكه بندخی اول هنكام عجزده سمت رشاده مهتدی دكلم وشاعر مزبور مدلول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن كرما دیدی یعنی میوه سی ظاهر اولان شجرك باشنی كسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجره عنبی قطع اتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه یی اشلك حلال اولماز زیرا تخریب فساددر والله
تعالی فساده راضی اولماز دیو افاده حال وقرآن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم كریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی واردر كه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذكوری ذكر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الكرخی اول حدیثی بطوله ذكر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضر بكم كلدی یعنی سزكله قتال عدو بیننه
حائل اولان شجری قطع ایدیكز وامام اوزاعی مقال مشروح المآلنه حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیكه الله تعالی انبیاسندن برنبی یه وحی قیلدیكه هر كیم ملكوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملكنه نظر قیلسون اول نبی دیدیكه یا رب اگرچه آل داوده نه ایله اكرام ایتدی ایسك
اكا لایقلردر لكن اهل فارس مجوسیلر ایكن آنلر كیمدر كه اویله ملك عظیم ایله اكرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیكه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر و بو ادله ایله عمار ارضه سعی ایلك ممدوح ایدوكی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوكی متعین اولور ولكن بزلر كه معاشر الحنفیه امام اوزاعی یه مقابله ده دیرزكه نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذكوره دن اعظم ایكن كسر شوكت مشركین ایچون آنی قتل اتمك جائز اولنجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن ماد ون النفوسی اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الكفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا كتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذكوره بیان ودلیل واردر یعنی اهل اسلام
بلاد كفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده كفاری تكدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف اتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بر وجهله تحقیر وتذلیل ایلمزلر الا هر بری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسناتلرینه كتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بكر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنه امام محمد رحمه الله تعالی بوند نصكره اصل كتابده اشارت قیلمشدر كه جناب صدیق
اول عسكری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اكرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیكه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
نته كیم بوند نصكره بیان اولنور ونبی اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
كورمزمیسنكه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب واقعا جمله یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه ده دیدیكه اعدانك اوكوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح اتمكز مگر ضرورت اكل ایچون اوله زیرا روایت اولندیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اكلدن

غیربده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردر كه دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأكول للاكل دخی بو قبیلدندر و بوند نصكره مؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوچ خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیردر كه مقتضای سوق اولدر كه حضرت امام خصال عشرك انجق یدیسنی برسند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سببدن سیاق مذكور اوزره روایت قیلمشدر وخصلت ثامنه ده حضرت ابی بكر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول اتمه و بو قولده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنائمدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی كند ونفسی ایچون كیزلو جه اخذ اتمكدر و بو حرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول كمسنه كه غلول ایده اول غلول ایتدیكی نسنه یی یوم قیامتده
میدانه كتوروب ظهور خیانت ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمدندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ اتمك جهنم آتشنی آلمق كیبیدر وخصلت تاسعه ده
ولا تجبنن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت اتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
كیبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف اتمكز زیرا اهل جهادك اظهار جبن اتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشره ده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلر كه معناسی سكا امر ایتدیكم نصیحتی ترك وافساد
ایله بكا عصیان اتمه دیمكدر زیرا فائده وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور و بعضیلر دیدیلر كه اگر الله تعالیدن
نصرت ایسترایسك الله تعالی یه عاصی اولمه دیمكدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذكوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیكه حضرت ابی بكر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدكده عسكره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدر كه بر طائفه سنه شرحبیل
بن حسنه و بر طائفه سنه یزید بن ابی سفیان و بر طائفه سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتی امیر وسر عسكر
ایدوب وجمله سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره یه التی میل مسافه ده بنی شرحبیل قبولرنده كه اول موضعك
اسمی یار بنی شرحبیل در دینلدی اجتماع قیلمرله امر ایلدی و بو كلامده دلیل واردر كه امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدكده خارج بلده ده موضع معینده اجتماعلری ایچون بر مجمع اتخاذ ایله آنلره امر اتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله سی بردن حركت ایلمك كندو خانه لرندن حركتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بكر رضی الله
عنه مجمعلرینه كلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیكه انكم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الكعبة دخلتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب كثیرة السباع الموذیة معناسنه در دیدیلر لكن روایت مذكوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه دركه ارض مخصبه درآنده شویله كثرت نعم واردر كه انسان همان رؤیتی ایله شبعان
ولور معناسنه در یعنی سزلر ارض شامه كیده یورسز واول ارض شبعه در وربّ الكعبة بن علی التحقیق اكا
كرار اوفر ار اراداخل اولدم و بو یله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب كویا سزلر مدینه ده چكیلن
جوع وشدتدن اویله بر ارض مخصبه یه انتقال ایده یورسز دیمش اولدی بعده دیدیكه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت ویریجی درحتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لكن اولمیه كه هوای نفسكز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله كیده سز زیرا الله تعالی هر شیئه عالم در وحضرت ابی بكر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
كلدیكه قال علیه السلام انكم ستظهرون علی كنوز كسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
كسری و قیصرك ملكنه غالب وخزائننه مالك اولورسز و بو حدیثدن ظاهر اولور كه حضرت صدیق
وصایای سابقه سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسكری نهی ایتدیكی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جغنی
بلدیكندندر وعسكرین لعب ولهو قصدی ایله كتمكدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دیندر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیل كه دینلرین لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه لری دین اتخاذ ایده لر بعده حضرت صدیق
دیدیكه وایاكم والاشر ورب الكعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیكز وربّ الكعبة نهی ایتدیكیم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندر كه تحصیل غنی ایدنلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رأه استغنی یعنی انسان كندو نفسنی غنی ومستغنی بیلك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بنا برین حضرت

راوی مذكور امام حصیری نسخه سنده عبد الرحمن بن جبیر بن نفیر واقع اولوب وبروی نفیل ونفیر دیو نسخه مقومه دن نقل اولنمشدر *

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینـه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصـل کتابده مذکوردر ونها یتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنـه دید یکه
بوندنصکره بن اشبوه تامه دن عود ایتدیکمده سزلر بکا قرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمـك کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولنـدن آخرینه وارنجـه امرا نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللـهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیـل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکلـه قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمیعمز دیوان باریدر و بو قولنك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینـه رجوع اتمك نیت ایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیتیله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنـده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
و بعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیـدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در بوقسه امم سالفـه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلـدر
وطاعون ارض شامده کـثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اولوجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیـل واردرکه برکسنه آخر ایچون شهادت ایله
دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنـه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکور کندوایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی
اولمیـه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینـه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بوخبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالدبن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن برقریهٔ صغیره
عراقده بربلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بوقضیـه کبی امام المسلمین اوزره واجبـدرکه
عسکر اسـلام اوزره جموع اعدانك کـثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امـداد واعانت
وامداده کیـدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسـارعت ایده که انهزاملرندن اقـدم وصوللریله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتـده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسـکر بردخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجنـاب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبـل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفـه کلدکده
یانـنده اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تاکه ضمیر وثنیه نام محلره چیقدی
وعسکر مسلمین جابیه نام محلـده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده زومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشـدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتـندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایرادده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب
صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقـدم بزه ویر ظن ایده رزمکـه مماتلریمز قریبدر و بزلر بیله میورز و بوشعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی برکاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندودخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقیات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالدبن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بر بهادر منزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشندیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه بر ضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالدبن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه ویزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلده لردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندودخی بلاد رومه کتدی و باهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلـدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو یا نمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی برخیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشتهٔ
مشاوره یی نقض وابرامه مباشرت قیلـدیلر وایچلرنده مقـدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتورر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
ناسه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تاکه جیوش مسلمین اعـدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنـه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابوسفیان عصـاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر ورد اتملرینه بادی اولدرکه ابوسفیان مؤلفـه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابوسفیان دیدیکـه قومم اولان قریشدن برطائفه امر حربده مشورت ایده لر وبن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابوسفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابوسفیان میـان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضـار دیدیلرکه
اختیار یکزك رأینه اعتبار یکز واریمیدر که اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امرا سزلرسز
وسز بیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده
بر بیوك دپه کوریورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکـه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه یی ارقه کزه
آلورسز وعکرمهٔ بن ابی جهلی برمقـدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسـه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکـه عکرمه بو ایشك رجلیـدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلـدقده عکرمه اول تیراندازلر براوله رق چیقوب واول تیراندازان اتلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلـده دشمندن برحرکت اولورسه انلر الله تعـالینك اذنی ایله متهیئ بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابوسفیـانك بوتدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشـارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بویله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحـاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعد الهی اوزره منصـور اولمش ایدیکز تاکه سزه
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوی یه
عصیان ایلدیکز الله تعـالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابوسفیـانك بو رأیی نصح
خیر ایدوکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلـدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصـد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوملری صـداسنی ایشیدوب عربلر
قاچمشلر زعمی ایله عبـا دیدا اولدقلری حالده یعنی بوصـوبه عسکر قوما یوب ترتیب صفوف اتمیه رك بربرین
سبقت ایله آردلر نجه یوریدیلر ناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلر دخی کفـار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعـالی ایادیٔ مسلمین ایله براوجندن کفاری قتل ایلدی تاکه طلوع شمس قریب اوانجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکریله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعـده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سرعسکر روم اولان باهـان
امیر امراء موحدین اولان خالدبن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیـه جکیم واردر دیو ارسـال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك و پر وامقابلنده بروز وظهور ایلدی ومیـانه لرنده
برترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکـه یا خالد سزه عرض ایده جکیم برماده واردر آنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن ال چکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجـل اولنلر یکزه دابه ویره لیم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لریکزه امتعه یوکلده لیم و بر روایتده ونوفر لکم طعـاما واداما یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان
نسنه در ویره لیم امارت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هربریکزه بشر التون ویریلکله امر ایده لم زیرا بیلورزکه
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول برارضده اولورسز وکلکدن مقصود یکز انجق تحصیل منافعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلا دیغك کبی دیار بمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلكه بزلر اونه جائزده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى
طتلى برقوم يوقدر ديو بزه خبرويرديلر وبز انجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بو كلام هول انجامى ايشتدكده
بريرينه باقوب والله بونلر حقنده بزه خبر ويريلن سوز كرچك ايمش ديديلر يعنى بونلر جزيه لرينى ياخود دينلرينى قبول
واطاعت وايستر ايستمز انقياد ومطاوعت اتمدكجه عودورجعت اتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر ومؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دارالحربده قطع نخيل وتخريب بيوت جائز اولديغنه مافطعتم
من لينة الآية نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهود بنى النضيرك لينه سندن هر قنقيسين
قطع ايتدى ايسكز ياخود كوكى اوزره قائمة ترك ايدوب قطع اتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعالينك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لينه عجوه كبى نخلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيه در وآيت مذكوره بنى النضير
قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلر ايله طرف عاليلرينه اعانت واهانت
اتممك شرطى اوزره مصالحه بيورمشلر ايدى بعده عمرو بن امية الضميرينك بنى كلابدن مشركلردن ظنى ايله
خطأ قتل ايتديكى ايكى كمسنه نك ديتلرين اداده عادت عرب اوزره بنى النضير دخى برمقدار اقراض ايله
امداد ايلك مرادرسالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على
رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب
يا اباالقاسم براز مكث ايدك سزى اطعام ومراد ايتديكك مبلغى اعطا ايده ليم ديدكلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بيورديلر بعده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدى قتله قادر اوله مزسز بو فرصتى فوت اتميه ليم آنلر دخى بالاتفاق نعوذ بالله تعالى
قتللرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام ايتدكده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعتزام ايلديلر و بو بابده
اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهل ايمان برقوم
خيانتشعار سزلره سوء قصد ايله ال اوزادوب الله تعالى دخى كيدو مكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده
جناب حقك نعمتلرينى تذكر ايديكز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر
وهرسنه كلوب ميوه لر يكرى كندولر يكز قطع اتمك شرطى اوزره بنم جوارمدن چيقوب كيديكز ديو امر ايلديلر
بنى النضير راضى اولمز ديو اظهار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى اون بش كيجه
محاصره بيورديلر انلر دخى صوقاقلرينك قپولرين قاپه يوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعالى
لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتاله
قادر اوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكور اوزره تحصن اتملرى ايله
مسلمين دخى محاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبندن هدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين
هرچند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره ولوج
ايچون كند وخانه لرين جانب داخلدن نقب ايلديلر كما قال الله تعالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين
يعنى خانه لرين كند واللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كم تقرير سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى
منوال اوزره اكر قتال اولنورسكز سزه نصرت ايده رزديو وعد اتمشلر ايكن امداددن عجزلرى متحقق اولمغله
كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان اتملريله
هر برشاخى اول قوم اثيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخللرى قطع اولنوب ميانه لرنده بالاضطرار استشاره
قيلديلركه زوال نخيلدن صكره بزلره اقامت وتحمل تصور وتخيل اولنماز طرف رسالتپناهى يه ندا ايلديلركه
يا اباالقاسم ازقديم فسادندن جمله عبادى نهى ايدر ايدك شمدى نخيلك جرمى ندر كه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولادمز وحلقه دنكه سلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جق امتعه مز اوزره امان ويرمزمسين رسول الله
صلى الله عليه وسلم بلى ويريرم بيوردقلرنده ابواب حصونلرين كشاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
قطع نخيللرى خدمتنه ابو ليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهمايى تعيين قيلدقلرنده ابو ليلى اكرم نخيل

ومعلوم اوله كه حضرت خالدك قانن ايچمه تعبيرى حقيقتده مجهول دكلدر كه دروغ مصلحت آميزه حمل اولنسه بلكه مرادى روم ايله قتال جنديمزده النواحلادر ديمكدر لكن تهويل خصم ايچون قان ايچمك عبارتى ايله كنايه ايلدى

منه

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام اون كه جمع لينه دربعنى اداتى النخيلدر انلرى قطع ايدر ايدى ابو ليلى يه
نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفاره غيظ وكدرى ازيد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون
اونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدم كه الله تعالى رسولنى اوزرلرينه غالب ومماللرينى
اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموالرى اولمغين عجوه يى ابقا قيلدم ديدى وهر برينك رأى ومسلككى تصويب
وقبولده مافطعتم من لينة آيت كريمه سى شرفبخش نزول اولمشدر وروايت اخراده وارددر كه يهود بنى النضير
بالاى حصونلرندن ندا ايدوب سزلر مسلمرز فساد اتمز زعم ايدر ايكن ينه نخيلى قطع ايدر سز والله تعالى
سزه بويله امر اتمدى فريقيندن قنقمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر و بعض مسلمين كرچك
سويلديلر ترك ايده ليم وبعضيلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده ليم ديديلر والله تعالى قول فريقينه
اظهار رضا ومافطعتم من لينة نظم كريمين انزال ايله حجت طرفينى قبول وامضا ايلدى وصاحب الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى دعواى سابقه يه حديث اسامة بن زيد ايله دخى استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محلى هنكام صبحده غارت بعده احراق ايله
امر ايلديلر وروايت اخراده ابيات نام محل ديو وارد اولدى لفظ مذكور برموضعك آديدر كه والد
اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسلم قتلنه حزن شديد ايله محزون
اولمشلر ايدى بنا على هذا اسامه حضرتلرين اوچ بيك نفر عسكر ظفر رهبر اوزره امير وانلر ايله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودار وديارلرين نار ايله احراق وسكان
منشلرين تيار قهر وتبار ايله اغراق اتمكله مأمور قيلمشلر ايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله
عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبى ذيشان اوزره
تجهيز وتنفيذه شتابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدر كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى طائف
قصدى ايله كيدر ايكن اوطاس نام موضعدن مرور اتدكلرنده مالك بن عوف النضرينك قصرى ديدهٔ
حقايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر وبو بابده حضرت حسان اشبو بيت لطيف ايله اجاده
واحسان ايلمشدر * نظم * وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعده حريق
عظيم منتشرا شراف بنى لوى اوزره سهولتله متمكن اولدى مترجم فقير ديركه كتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظى موقعنده اغار واقع اولمشدر بوروايت اوزره بيان معنى ظاهر وباهردر امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه
اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امير جيش اولوب قصر مز بورى فتح
ومحاصره يه مباشرت اتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامر شريفلرى انجق صاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر
بو وجهله بزه ظاهر وبديدار اولمشدر كه بلاد كفارده قطع اشجار وتخريب دياره بأس شرعى يوقدر راوى
ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طائفه واروب كرومرين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر وبو بابده كتب
مغازيده مذكور برقصهٔ مشهوره وار دركه اهل طائف قطع كرومدن فرياد ايدوب برينه ديديلركه اشجار
عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمز انك قطعندن صكره بزلر نه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفار اظهار
جلادتله كرو ميمزى قطع اتدى ايسه كز آب وتراب وشمسده انك خلفى واردر ينه تدارك ايده رز ديو مسلمينه
ندا قيلديلر ايچلرندن ينه بعضيلرى اكا جواب ويروب بو سوزك بعد اليوم اشبو دلكدن چيقمغه قادر اولورسك
اوله جقدر ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر
رضى الله عنه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد اتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بويله امر ايلديلر
ديو اعتذار قيلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعادته كلوب يارسول الله قطع نخيل ايله سن مى
امر ايلدك ديوب بلى بن امر ايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح
خيبرى وعد قيلمادمى ديوب بلى اويله وعد قيلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يا رسول الله بو صورتده كندو
نخيلكى واصحابكك نخيللرينى قطع اتدرمش اولورسز ديدى اولوقنده رسول الله صلى الله عليه وسلم برمناديه امر ايدوب
قطع نخيلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينك آثار سيوفنى كوروب ونخيل مذكوره
جناب رسالتك قطع ايله امر ايلدكلرى اشجاردندر ديدكلرين ايشيدن كمسنه لر بكا بويله جه كوروب ايشتدكلرينى
اخبار ايلديلر نطاة حصون خيبردن برحصنك آديدر واهل خيبرك التى عدد حصونلرى وار ايدى شق
نطاة قموص كتيبه سلالم وطيحه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدر كه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى

مطلب بعض تصرف المترجم

مطلب في بيت حسان

عنه شامده اولان خليفه سنه نامه يازديكه انظر من قبلك فرهم فلينعلوا وليحتفوا اثر مذكورده لفظ قبل
فتح قاف وسكون باايله اولديغى تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنلره نظر ايدوب آنلره امر قيل كه كاه
ايقلرينه نعلين كيوب يوريسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخى اعتياد قيلسونلر اما كسر قاف وفتح با ايله
اولورسه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذكور ايله تنبيه قيل ديمكدر وروايت اخرادده فلينتعلوا
كلدى معناسى واحددر ولفظى دخى بناء تفعل اوزره صحيحدر وبناء مذكور حديثده كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى فى تنعله وترجله ديو وارد اولمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدايى سورلر ايدى حتى تنعل وترجللرنده دخى وترجل ترجيل شعر يعنى صاچ
طراسق ياخود دابه دن نزول ايله ترجل ايدوب پياده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين
ايق ايله يوريسنلر ديو امر ايلديكى انجق مسلمينه شفقتلرندندر كه دار الحربده برجهت ايله يالين اياق يوريمكه محتاج
اولورلر ايسه مشقت چكميه لر وقصهٔ غارده حضرت ابى بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرين دم تقاطر ايدر كوردم زيرا حافيا مشى اتمكه معتاد دكلر ايدى
ولهذا استحبوا الاحتفاء فى المشى بين الغرضين يعنى نكتهٔ مذكوره يه بناء رمى سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك اياق يوريمكى فقهاء كرام مستحبدر ديوب كرواعلام ايلديلر بعده
حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنه يازديغى نامه وليأتزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدى يعنى آنلره
امر قيل كه نمازه ياخود مجمع ناسه چيقدقلرنده ازار ورداايله چيقوب ثوب واحد ايله چقماسونلر اكرچه انسان
ثوب واحد ايله تستر وتوشح ايلسه نمازى جائز اولور لكن مستحب اولان ازار ورداايله اداايلمكدر وناسه تلبس
رداايله امر ايلديكى انجق ردا لباس عرب اولديغندندر بعده وليؤدبوا الخيل يازدى مرادى رياضت خيل
وتعليم افراسدركه حين حاجتده اداره سى آسان اوله ياخود مرادى اكر آنلرى اوركر ايسه تأديب ايتسونلر
ديمكدر زيرا حديثده وارددركه تضرب الدابة على النفار ولاتضرب على العثار يعنى دابه اوركك اوزره ضرب
اولنور سورچمك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورچمك راكبى دير كين طوتمغى بيلمكدن اولور اما اوركك انجق
دابه نك سوء خلقندن اولور بنابرين تأديب اولنور بعده ولايقربنهم صليب يازدى يعنى انلره صليب قريب اولماسين
معناسى امصار مسلمينده صليبلرين آشكاره قيلمق واثناء طريقده صليب ايله كلوب كچمكه اهل ذمته رخصت
ويرمسونلر ديمكدر زيرا فعل مذكور استخفاف مسلمينه راجع اولور ويزلر ايسه انلره استخفاف مسلمين ايتسونلر ديو
اعطاء ذمت اتمدك بعده ولايجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدى يعنى انلره خنازير همجوار اولماسين معناسى
اهل ذمت خمور وخنازير مثللو امور باطله لرين امصار مسلمينده اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر
زيرا بونلر معصيتدر واهل ذمت اظهار معصيته تمكين اولنمازلر لكن اعمال مرقومه يى داخل
صلح اولان بيوت وكنايسلرنده ايشلمكدن منع اولنمزلر زيرا آنلرك شركلرى والله تعالينك غيرينه عبادتلرى
اعمال مذكوره دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادتلرينه تعرض اولنماز بعده ولايقعدون على مائدة يشرب
عليها الخمر يازدى يعنى اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفى نفس الامر مسلمه كوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهى منكر وجهى اوزره شرب خمر ايدنلرى منع ايدر دكل ايسه
اويله موضعدن تباعد ايدر زيرا شرب خمر ايدنلره لعنت نازله اولورتكيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث
اشراط ساعتده بيورمشلردركه يدار الكأس على موائدهم واللعنة تنزل عليهم يعنى سفره لرى اوزره كاسهٔ
خمر اداره اولنور ولعنت دخى اوزرلرينه نازله اولور بعده ولايدخلن الحمام الابازار يازدى يعنى حمامه عريان
كيرميوب ازار ايله كيرسونلر زيرا ستر عورت فرضدر وحديثده من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلايدخل الحمام
الابازار ولايدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعنى اول كمسنه كه الله تعالى يه ويوم قيامته ايمان كتوره
ازارسز حمامه كيرمسون وعورتنى حمامه ادخال ايلمسون بعده واياكم واخلاق الاعاجم يازدى يعنى اخلاق
اعاجمدن احتراز ايديكز مرادى ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده ياخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنينه
ناملايم اولان اخلاق ذميمه ده تقليدلرندن اجتناب ايديكز ديمكدر وبو تفسيردن مستفاددركه اخلاق مسلميندن
عد اولنان عادات مشتركه دن منع ونهى مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله
تعالى ديركه امام محمد رحمه الله تعالى دخى حديث مذكورى بعد النقل بزم بيانمز اوزره تفسير واعلان ايدوب اواخر
كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذكوره دن برنسنه يى اعلان مراد ايدرلر ايسه امصار مسلميندن خارج

مطلب الاحتفاء فى المشى بين الاغراض

مطلب النهى عن اظهار الصليب والخمر والخنازير

مطلب يحرم حضور مجلس الخمر لمن يشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده يعنى قراده ايشلسونلر زيرا امصار مواضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر
ومحذور ومعهود قراده ناموجود واهل قرى آنلرى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى وصف وتعريف
وبيان حاللرنده اهل الكفور هم اهل القبور مدمتى ايله توصيف بيوردقلرى مثللو لردر وكفور جمع الكفر
يعنى القرية در واهل الكفور اهل القبور عبارتى ايله اهل قرانك كمال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام
وغيرتلرينه اشارت بيورديلر وشيخ امام شمس الائمة الحلوانى عليه رحمة الملك العلام ديركه بنم عندمده قول
صحيح اولدركه قول مذكورده امام محمد حضرتلرينك مرادى كوفه قريه لريدركه عامهٔ اهالبسى اهل ذمت
وروافضدر امابزم ديارمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذكوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلرى كبى
مساكن مسلمين اولان قريه لرده دخى زجر ودفع اولنور زيرا بزم ديارمزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصيحت ايدر بر واعظدن خالى اولماز وبونلر دخى شعائر دينندر وابى اسيد الساعديدن ذكر وروايت
اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده بيورديلركه اذا اكثبوكم فارموهم ولاتسلوا السيف حتى
تغشوهم يعنى كفار سزلره ياقلشدقده رمى سهام ايله مقاتله ايديكز وتا كفارى احاطه اتمدكجه سل سيوف اتمكز
وحديث شريفده كثبوكم واكثبوكم روايت اولندى معناسى سزه قريب اولوب اوزريكزه هجوم وازدحام
اتدكلرى وقتده ديمكدر وترتيب مذكور امر حربده برادب مستحسندركه عند الحاجه رمى سهام ايله دشمنى
اوزرلرندن دفع اتملريله امر وتنبيه بيورديلر وبوامر وتنبيهلرى اصحاب كرامى درجنك اول قتالدن نهى ايتدكلرى
وقتلرده ايدى زيرا قصهٔ بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كندولرايچون بناقيلنان عريشه
حضرت ابى بكر ايله برابر دخوللرنده ناسى قتالدن نهى ايدوب كلام مذكورى تكلم بيورمشلردر ولاتسلوا السيوف
حتى تغشوهم قول شريفلرنده آنى افاده واردركه غازينك دشمنه ضربى واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريب
اولمدقجه سل سيف ايتمسى مناسب اولماز اكرچه امر مرقومده كراهت شرعيه يوقدر بلكه مكايد حربيه دندركه
لمعان سيوف ابتدا كوزينه كورندكده دشمنى اخافه اتمكله بعيد ايكن وقوع بولدقده فرار ايله قتل وهلاكدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجيهنده ديديلركه دشمنه قريب اولمقدن اقدم سل سيوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بنابرين نهى اولندى قال الله تعالى ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم يعنى اهل ايمان رأى
وتدبيرده عدم اتفاق حسبيله نزاع وشقاق اتمكزكه تفرق كلمه سببيله دشمندن خوف ايدوب
دولت ونصرتكز زائل اولميه وبالله التوفيق وهو الهادى الى سواء الطريق

باب الامارة * امام المسلمين برمحله آزاكرچوق ارسال جيشه عازم اولدقده ايچلرندن برينى جمله نك اوزرينه
امير ورأى وتدبيرلرنده حاكم ومشير نصب اتمدكجه ارسال اتممك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبويه يه اقتدا ومتابعتدر زيرا رسول الله عليه السلام على الدوام بعث سرايا ايدوب هردفعه ده نصب
اميرى التزام بيورمشلردر واكر جواز تركه احتمال اولبيدى تعليم الجواز بردفعه ترك واهمال ايدرلر ايدى وشاهد عقلى
دخى بومدعايى مؤيددركه ارسال اولنان عسكر لامحالة اجتماع رأى وكلمه يه محتاج وبو معنى انجق ايچلرندن
بعضيسى امير اولدقده حاصل اولوركه آنلره برتسنه ايله امر ايتدكده جمله سى اطاعت ايدرلر وحرب خصوصنده
امرايه انقياد واطاعت كافه يه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسكره دخى اطاعت امر لايق وسزاواردركه
اطاعتسز نصب اميرده نفع وفائده پديدار اولماز قال عليه السلام من اطاعنى فليطع اميرى ومن عصى
اميرى فقد عصانى يعنى بكا اطاعت ايدن نصب ايتديكم اميره اطاعت ايلسون واميرمه عصيان ايدن
فى الحقيقه بكا عصيان ايلدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ذكر ايتديكمز قول اوزره حديث
عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فى سفر فليؤمهم
اكثرهم قرآنا وان كان اصغرهم يعنى برسفرده اوچ نفر اجتماع ايلسه لر قرآن عظيمى قنقيسى زياده بيلور ايسه
نه قدر اصغرلرى ايسه ده آنلره امامت قيلسون واعلملرينى تقديم بيوردقلرى جمله دن افضل اولديغندندر بعده
امام محمد رحمه الله ديديكه شخص مذكور امامدلرى اولدقده اميرلرى دخى اولور واول شخص بر اميردركه آنى
رسول الله صلى الله عليه وسلم بمقتضاى حديث مذكور نصب ايلمشلردر وبومثللو برحديثده تأمل ايله صحابهٔ كرام
خلافت ابى بكر رضى الله عنه اوزره استدلال ايليوب ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى امر دينكز اولان
امامت صلوة ايچون اختيار بيورمشلر ايكن سزلر امر دنياكزده نيچه رضا واعتبار قلمزسز وكذلك اهل سفر انجق ايكى
كمسنه اولسه لر بنه افضلى اولدركه احدهما اميروا خرى مأمور اوله زيرا ايانلرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لا يمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فى القرى

مطلب وقت سل السيوف فى الحرب

مطلب ينبغى للمسافرين ان يؤمروا عليهم واحدا منهم

مطلب الدليل على خلافة ابى بكر

عنه شامده اولان خليفه سنه نامه يازديكه انظر من قبلك فرهم فليتعلوا وليحتفوا اثر مذكورده لفظ قبل فتح قاف وسكون با ايله اولديغى تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنلره نظر ايدوب آنلره امر قيل كه كاه ايقلرينه نعلين كيوب يور يسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخى اعتياد قيلسونلر اما كسر قاف وفتح با ايله اولورسه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذكور ايله تنبيه قيل ديمكدر و روايت اخراده فلينتعلوا كلدى معناسى واحددر ولفظى دخى بناء تفعل اوزره صحيحدر و بناء مذكور حديثده كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى فى تنعله وترجله ديو وارد اولمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدايى سورلر ايدى حتى تنعل وترجللرنده دخى وترجل ترجيل شعر يعنى صاج طرايق ياخود دابه‌دن نزول ايله ترجل ايدوب پياده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين ايق ايله يوريسنلر ديو امر ايلديكى انجق مسلمينه شفقتلرندندر كه دار الحربده برجهت ايله يالين اياق يوريمكه محتاج اولورلر ايسه مشقت چكميه‌لر وقصهٔ غارده حضرت ابى بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرندن دم تقاطر ايدر كوردم زيرا حافى يامشى اتمكه معتاد دكللر ايدى ولهذا استحبوا الاحتفاء فى المشى بين الغرضين يعنى نكتهٔ مذكوره‌يه بناء رمى سهام ومسابقه بالاقدام مثللو حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك اياق يوريمكى فقهاء كرام مستحبدر ديو ذكر واعلام ايلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنه يازديغى نامه وليأتزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدى يعنى آنلره امر قيل كه نمازه ياخود مجمع ناسه چيقدقلرنده ازار و ردا ايله چيقوب ثوب واحد ايله چقمسونلر اكرچه انسان ثوب واحد ايله تستر وتوشح ايلسه نمازى جائز اولور لكن مستحب اولان ازار و ردا ايله ادا ايلمكدر وناسه تلبس ردا ايله امر ايلديكى انجق ردا لباس عرب اولديغندندر بعده وليتزودوا الخيل يازدى مرادى رياضت خيل وتعليم افراسدر كه حين حاجتده اداره سى آسان اوله ياخود مرادى اكر آنلرى اوركرايسه تأديب ايتسونلر ديمكدر زيرا حديثده وارددر كه تضرب الدابة على النفار ولا تضرب على العثار يعنى دابه اوركك اوزره ضرب اولنور سورچمك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورچك راكبى ديز كين طوتمغى بيلمكدن اولور اما اوركمك انجق دابه نك سوء خلقندن اولور بنابرين تأديب اولنور بعده ولا يقربنهم صليب يازدى يعنى انلره صليب قريب اولماسين معناسى امصار مسلمينده صليبلرين آشكاره قيلق واثناء طريقده صليب ايله كاوب چكمكه اهل ذمته رخصت ويرمسونلر ديمكدر زيرا فعل مذكور استخفاف مسلمينه راجع اولور وبرلر ايسه انلره استخفاف مسلمين ايتسونلر ديو اعطاء ذمت اتمدك بعده ولا يجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدى يعنى انلره خنازير همجوار اولماسين معناسى اهل ذمت خمور وخنازير مثللو امور باطله لرين امصار مسلمينده اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر زيرا بونلر معصيتدر واهل ذمت اظهار معصيته تمكين اولنمازلر لكن اعمال مرقومه‌يى داخل صلح اولان بيوت وكنايسلرنده ايشلمكدن منع اولنمزلر زيرا آنلرك شركلرى والله تعالينك غيرينه عبادتلرى اعمال مذكوره دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادتلرينه تعرض اولنماز بعده ولا يقعدون على مائدة يشرب عليها الخمر يازدى يعنى اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفى نفس الامر مسلمه كوره بو مقوله سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهى منكر وجهى اوزره شرب خمر ايدنلرى منع ايدر دكل ايسه اول موضعدن تباعد ايدر زيرا شرب خمر ايدنلره لعنت نازله اولورنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث اشراط ساعتده بيورمشلردر كه يدار الكأس على موائدهم واللعنة تنزل عليهم يعنى سفره لرى اوزره كاسهٔ خمور داراه اولنور ولعنت دخى اوزرلرينه نازله اولور بعده ولا يدخلن الحمام الا بازار يازدى يعنى حمامه عريان كيرميوب ازار ايله كيرسونلر زيرا ستر عورت فرضدر وحديثده من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يدخل الحمام الا بازار ولا يدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعنى اول كمسنه كه الله تعالى يه ويوم قيامته ايمان كتوره ازارسز حمامه كيرمسون وعورتنى حمامه ادخال ايلمسون بعده واياكم واخلاق الاعاجم يازدى يعنى اخلاق اعاجمدن احتراز ايديكز مرادى ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده ياخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنينه نا ملايم اولان اخلاق ذميمه ده تقليدلرندن اجتناب ايديكز ديمكدر و بو تفسيردن مستفاد در كه اخلاق مسلميندن عد اولنان عادات مشتركه دن منع ونهى مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله تعالى دير كه امام محمد رحمه الله تعالى دخى حديث مذكورى بعد النقل برزم بيانمز اوزره تفسير واعلان ايدوب آواخر كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذكوره دن برنسنه‌يى اعلان مراد ايدرلر ايسه امصار مسلميندن خارج

مطلب الاحتفاء في المشي بين الاغراض

مطلب النهي عن اظهار الصليب والخمر والخنازير

مطلب يحرم حضور مجلس الخمر وان لم يشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده يعنى قراده ايشلسونلر زيرا امصار مواضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر ومحذور معهود قراده ناموجود واهل قرى آنلرى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى وصف وتعريف وبيان حاللرنده اهل الكفور هم اهل القبور مدمتى ايله توصيف بيوردقلرى مثللو لردر وكفور جمع الكفر يعنى القرية در واهل الكفور اهل القبور عبارتى ايله اهل قرانك كمال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام وغيرتلرينه اشارت بيورديلر وشيخ امام شمس الائمة الحلوانى عليه رحمة الملك العلام دير كه بنم عندمده قول صحيح اولدر كه قول مذكورده امام محمد حضرتلرينك مرادى كوفه قريه لريدر كه عامهٔ اهاليسى اهل ذمت وروافضدر اما بزم ديارمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذكوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلرى كبى مساكن مسلمين اولان قريه لرده دخى زجر ودفع اولنور زيرا بزم ديارمزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه وعظ ونصيحت ايدر بر واعظدن خالى اولماز و بونلر دخى شعائر دينندر وابى اسيد الساعديدن ذكر وروايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده بيورديلركه اذا اكثبوكم فارموهم ولا تسلوا السيف حتى تغشوهم يعنى كفار سزلره ياقلشدقده رمى سهام ايله مقاتله ايديكز وتا كفارى احاطه اتمدكجه سل سيوف اتمكز وحديث شريفده كثبوكم واكثبوكم روايت اولندى معناسى سزه قريب اولوب اوزريكزه هجوم وازدحام اتدكلرى وقتده ديمكدر وترتيب مذكور امر حربده بر ادب مستحسندر كه عند الحاجه رمى سهام ايله دشمنى اوزرلرندن دفع اتمرايله امر وتنبيه بيورديلر و بو امر وتنبيهلرى اصحاب كرامى درجنك اول قتالدن نهى ايتدكلرى وقتلرده ايدى زيراقصهٔ بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كندولر ايچون بنا قيلنان عريشه حضرت ابى بكر ايله برابر خوللرنده ناسى قتالدن نهى ايدوب كلام مذكورى تكلم بيورمشلردر ولا تسلوا السيوف حتى تغشوهم قول شريفلرنده آنى افاده وارددر كه غازينك دشمنه ضربى واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريب اولمدقجه سل سيف ايتمسى مناسب اولماز اكرچه امر مرفوعده كراهت شرعيه يوقدر بلكه مكايد حربيه دندر كه لمعان سيوف ابتدا كوزينه كورندكده دشمنى اخافه اتمكله بعيد ايكن وقوع بولدقده فرار ايله قتل وهلاكدن خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجيهنده ديديلر كه دشمنه قريب اولمقدن اقدم سل سيوف اتمك علامت جبن وخوفدر بنابرين نهى اولندى قال الله تعالى ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم يعنى اهل ايمان رأى وتدبيرده عدم اتفاق حسيله نزاع وشقاق اتمكزكه تفرق كلمه سببيله دشمندن خوف ايدوب دولت ونصرتكز زائل اولميه وبالله التوفيق وهو الهادى الى سواء الطريق

باب الامارة * امام المسلمين بر محله آز اكر چوق ارسال جيشه عازم اولدقده ايچلرندن برينى جمله نك اوزرينه امير ورأى وتدبيرلرنده حاكم ومشير نصب اتمدكجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت نبويه‌يه اقتدا ومتابعتدر زيرا رسول الله عليه السلام على الدوام بعث سرايا ايدوب هر دفعه ده نصب اميرى التزام بيورمشلردر واكر جواز تركه احتمال اولىيدى تعليم الجواز بردفعه ترك واهمال ايدرلر ايدى وشاهد عقلى دخى بو مدعايى مؤيددر كه ارسال اولنان عسكر لا محالة اجتماع رأى وكلمه‌يه محتاج و بو معنى انجق ايچلرندن بعضيسى امير اولدقده حاصل اولور كه آنلره برنسنه ايله امر ايتدكده جمله سى اطاعت ايدرلر وحرب خصوصنده امر ايله انقياد واطاعت كانتيجه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسكره دخى اطاعت امر لايق وسزاواردر كه اطاعتسز نصب اميرده نفع وفائده پديدار اولماز قال عليه السلام من اطاعنى فليطع اميرى ومن عصى اميرى فقد عصانى يعنى بكا اطاعت ايدن نصب ايتديكم اميره اطاعت ايلسون واميريمه عصيان ايدن فى الحقيقه بكا عصيان ايلدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ذكر ايتديكمز قول اوزره حديث عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فى سفر فليؤمهم اكثرهم قرآنا وان كان اصغرهم يعنى برسفرده اوچ نفر اجتماع ايلسه لر قرآن عظيمى قنقيسى زياده بيلور ايسه نه قدر اصغرلرى ايسه ده آنلره امامت قيلسون واعلمرين تقديم بيوردقلرى جمله دن افضل اولديغندندر بعده امام محمد رحمه الله ديديكه شخص مذكور اماملرى اولدقده اميرلرى دخى اولور واول شخص بر اميردر كه آنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بمقتضاى حديث مذكور نصب ايلمشلردر و بو مثللو بر حديث دقائل ايله صحابهٔ كرام خلافت ابى بكر رضى الله عنه اوزره استدلال ايليوب ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى امر دينكز اولان امامت صلوة ايچون اختيار بيورمشلر ايكن سز لر امر دنياكزده نيجه رضا واعتبار قيلمزسز وكذلك اهل سفر انجق ايكى كمسنه اولسه‌لر بنه افضلى اولدر كه احدهما امير واخرى مأمور اوله زيرا بونلرده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لا يمنع اهل الذمة من اظهار الخمر في القرى

مطلب وقت سل السيوف في الحرب

مطلب ينبغي للمسافران يؤمروا عليهم واحدا منهم

مطلب الدليل على خلافة ابي بكر

مصلحتی امرمذکورایله صورتیاب انساق اولوروامام محمدرحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکرایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو ومتفرق اولوب حضرت ابی بکرایله ابوعبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن برشجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر درعقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا بیوردیلرکه ایکیکزدن بریکزی امیرنصب اتدیکزمی
بلی اتدک یارسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوزدیلرکه الارشدتما یعنی آکاه اولیکزکه
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف لصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آراایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیرنصب ایلملری لایقدرکه هرخصوصده اکا اطاعت وجنک وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر یوغیسه نصب امیر ایتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیرکه امام المسلمین
اوزره واجبدرکه ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امرحربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
تا بجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیرایتمکده درزیرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بر دخی ایرشمکه قادر اوله میه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناشی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولورکه ناس آنک مقدوری نه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عاملرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکک قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیرنصب ایتمکز زیرا براء بن مالک مهالکدن بر مهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاک قیلار
و براء بن مالک رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عندالله علو
منزلتنی افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لایؤبه به لواقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالک یعنی
نیچه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهنه جامه وکسوت کسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایتمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالک رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم سنک
حقکده لواقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمزمیسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانک اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سبو غزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار وبی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالک رضی الله عنه بو یله بر ذات عالیشان
وصحابئ سامی مکان ایکن امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیرجیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلرایدی
ونصر بن سیاردنکه برامکه نیک مقربی ایدی وابومسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بوقول حکیمانه
حکایت اولنورکه بزرکان عجم اتک اوزرینه اتفاق ایلدیلرکه سرعسکر اولان کسنه ده خصال بهایمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبرالکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزول اوله کوریلمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اکر بویله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین برمتبصر کسنه یی اکا وزیر ومشیر
تعیین ایتمک کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریک قیل واکر بویله بروزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینک قوت وادامارینه وارنجه هرخصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ماهلک قوم من مشورة یعنی مشورتدن برجماعت ضرر کوروب هالک اولمدیلر لکن ترک مشورت
مؤدیء هلاکدر امام محمد رحمه الله دیرکه بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدرکه اطاعت ایدوب اصلا مخالفت ایتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه لایحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکلری وقتلرده برمنادی یه امر ایدوب ترک قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتپناهه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لایحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرمشیکن ینه اول کسنه حقنده بویله بیوردیلرتا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشک خطأ تدبیری متیقن اولمادقجه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب مبعث السرایا ❋ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بیانیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارک
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیورلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردرکه صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمک مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیورلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شک راوی اوزره فوز مقاصد در بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلرکه انما ینال العلم
بتکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابک طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وینه
دلیل واردرکه امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمک کرکدر وعلما دیدیلرکه یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمک کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدرکه بیوردیلر اللهم بارک لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمک سبت وخمیسلرینک بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافرلردن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمک مراد ایدر
اول کسنه یه سنی یولکدن کیرو قویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیرالمؤمنین صلوة جمعه دردیدکده الجمعة لاتحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردرکه غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد ایاس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دیریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبهۀ فرار یوقدر کذلک رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکدن صکره حرکت بیوردیلرانده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعدالزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعدالزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعدالزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشارالیه عبادات موقته نک وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انک مذهبنده بروجهله واجب محتم اولورکه سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدرکه آخر وقتده بعدالوجوب تغیر ایتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعدالزوال دخی مسافرتده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامیجه منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلورسه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابتکار فی الاوروق طلب العلم

مطلب لایکره الخروج یوم الجمعه من بلده قبل الزوال وبعده

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دلیلنده
لانها فریضة علیه دیر یعنی زیرا صلوة جمعه اول کمسنه اوزرینه فرضدر وتعلیل مذکور امام مشارالیهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنیدر وعندنده مقیم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلافی بز کتاب الصلوتده ایضاح ایلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غیر منقسمه اعتبار ایتمیوب انجق برمقدار دخی تأخیر اولنور ایسه وقتك اداء جمعه یه واسع اولمیه جغی مرتبه ده
حال تضییقنی اعتبار ایدر وبو قولی امام مشارالیهك کندو اصل وقاعده سنه مبنیدر که سببیت و جوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه یه واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه درکه اداء جمعه یی آندن تأخیری
جائز اولماز وبو سببدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولمیوب بعد الطهر قضا ایدر
دیو حکم ایدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضیق اولنجیه دکین مسافر مصرندن چیقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه شیخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی دیرایدیکه بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردر که آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلر کبی مصلی یه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنمیوب انجق امام وجماعت
ایله ادا اولنور بو صورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولمیوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چیقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کورینور
جناب شارح جوابنده دیرکه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زیرا امام مشارالیه وقتده
بالفعل اداسنه قدرت وتمکن اعتبار ایدر اول جهتدن عندنده سببیت وجوب وقتك اول جزئنده متعین اولورکه
جزء مذکورده اهمال وتأخیر ایلسه مابعدی تضییق ایدوب اداسنه واسع اولمازامابزم عندمزده سببیت اجزاء
وقتدن آن اخیرده متعین اولوب بو یله سبب ایله متقرر الوجوب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل اداسنه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر وبزم آخر وقتی اعتبارمزه باعث بو معنادر بعده ازین جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومبحثمز اولان میدان مبعث السرایاده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدرکه
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة وخیر السرایا اربعمائة وخیر الجیوش اربعة آلاف
ولن یغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر وخیر السرایا درتیوزدر
وخیر الجیوش دورت بیکدر واون ایکی بیك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ایتدکده نصکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما دیدیلرکه خیر الاصحاب اربعة قول شریفلرینك معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابمك
افضلی دیمکدر بو تقدیر اوزره خلفاء اربعهٔ راشدین ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر وبعضیلر دیدیلرکه بلکه مراد ظاهر معناسیدر که خیر رفقا
وخیر جماعت دیمکدر وحدیث مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما نك صلوة جمعه امامدن
غیری اوج نفر ایله ادا اولنور قوللرینه دلیلدر زیرا خیر الاصحاب انلردر که معا ونتلریله اداء فریضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کمسنه ایله اداء جمعه جائز اولور وحدیث مذکور دلالت ایدرکه سریه من جهة العدد
جیشدن اقلدر وعسکر قلیله سرادن اخذ ایله سریه تسمیه سی قلت عدد لرندن ناشی تحفظ ایچون کیجه لرده
کیدوب کوندوزلرده درکین اولدقلرندندر وجیشه جیش ایله تسمیه اولنمق آنك ایچوندرکه عربیه ده
جیش فارسیه ده جوش مثللو تموج وغلیان معناسنه در وعسکر کبیر دخی کثرتلرندن بر بری اوزرینه تموج
وغلیان اتمکله جیش ایله تسمیه اولندی وحدیثدن مراد شریفلری اول دکلدر که دورتیوزدن اقله سریه اطلاق
اولنمیه بلکه مرادلری انجق اولدرکه دورتیوزه بالغ اولورلر ایسه ظاهر حاللری اولدرکه قبل نیل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن یغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شریفلری اکا دلیلدرکه غزات
مجاهدین عدد مذکوره بالغ اولدقدنصکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لر دخی انهزام ایله عودتلری
حلال اولماز زیرا مدلول لن یغلب اوزره مغلوب اولمیان البته غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اکرچه یوم حنین ده عدد مسلمین اون ایکی بیك ایکن ینه منهزم اوله رق یوزچویردیلر کما قال الله تعالی ثم ولیتم
مدبرین یعنی صکره ارقه ویردیکیکز حالده اعراض ایلدیکز لکن ایچلرنده منافقین واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولمیان کمسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللرایدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
بو وجهله فرار جائز اولماز زیرا آنلر اون ایکی بیك نفر اولمغله اوج عسکر عدا اولنور که دورت بیکی میمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة یصح باربعة نفر

خیر الجیوش آنلردر واول مقداری دخی میسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده در وجمع متفق علیهك
ادناسی اوچدر واکثرینه نهایت یوقدر وحکم شرعیده ادناسی اکثریشه مساویدر بو جهتله اشبو اوج عسکر که
مجموعی اون ایکی بیکدر جموع لاتحصی یه مساوی عدا اولنمرله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله علیه وسلمدن مرویدرکه بیوردیلر خیر امراء السرایا زید بن حارثة اقسمه بالسویة واعدله فی الرعیة
یعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضللری زید بن حارثه درکه علی السویه تقسیم غنائمده فائق وبین الرعیه اجراء
عدالتده متفوقدر وزید بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلمدر فی الاصل ام المؤمنین
حضرت خدیجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتاق وکندولرینه
ولد اتخاذ ایدوب جاهلیتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجیه دکین حقنده حکم بنوتی اجرا بیورمشلردر وبعد النسخ
انجق معتقلریدر وقرآن عظیمده واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه نظم کریمی آنك شاننده نازل
اولمشدر یعنی الله عظیم الشانك انعام ایلدیکی وحبیبم سنك دخی انعام ایلدیکك ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
اولنان کلامی سویلدیکك وقتی تذکر قیل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلدی وحبیبم سن دخی اعتاق
ایله انعام ایلدك بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکز دفعه امیر عسکر قیلدی تا که یوم موته ده شهید اولوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله ثناسین ایدوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
مذکورتینی تعیین بیوردیلر زیرا امیر عسکر خصلتین مذکورتینه محتاجدرکه بریسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار وبری دخی مراجعت اتدکاری امورده بعضك بعض آخردن حقنی
آلیویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر وامرین مذکورین انجق عهدهٔ امرایه تفویض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری اقسمه واعدله ضمیرلری امراء سرایایه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمیر جماعت ایله اقسمهم واعدلهم دینلمك اقتضا ایدرایکن افراد ایله روایت قیلدیغنی بعض کسان تعییب
ایلدیلر لکن جوابلرنده دیرزکه امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری لفظ مزبور ایله اخذ وروایت
ایلدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ایدر وامثالنده باب تأویل واسع ومیان صغیر
وکبیرده شایعدر ینه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه امام المسلمین عهده سندن کلورکسنه بولنور ایسه سریه
نامنه یالکز برشخص یاخود ایکی یاخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زیرا روایت اولندیکه نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ایامنده حذیفة بن الیمان حضرتلرین یالکز وعبد الله بن انیس ودحیة الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هربرینی یالکز سریه نامنه ارسال بیوردیلر اکرچه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اوج نفردن اقل بعث سریه دن نهی ایلدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدرکه
بر یاخود ایکی نفرك بعثی دینده مکروه اولمیه رق مجرد شفقت علی المسلمین وجهی اوزره نهی اولنه وبری دخی
اولدرکه سریه اوج نفردن اقل چیقمامق افضل ایدوکنی بیان اوله تا که اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
بریسی امامته تقدم ایدوب ایکیسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجیه
مذکور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شیطان والراکبان شیطانان
والثلثة رکب حدیث شریفنك مضمون منیفیدر یعنی راکب واحد شیطاندر وراکبان ایکی شیطاندر
واوج راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجیه بطریق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقوله تصدی ایدوب دیرز که بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه کاه خبر اعدایی تجسس وعزیمت
ایتدکلری اسراری تفحص قصد اولنور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولمق
اوج کسنه نك قدرت حلولندن اسهل ایدیکی ظاهردر وخصوص مرقوم کاه شخص واحد ایله حاصل اولور
وکاهیجه بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولمق ایچون میانهٔ
اعداده مکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ایکی شخص ایله منصهٔ حصولده معروض اولور وکاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام یاخود ایچلرندن بعض مبارزین مشهورینی ناکهانی قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخی اوج یاخود زیاده جماعت ایله صورتپذیر وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبیر وابستهٔ
عهدهٔ امیردر که مسلمینه قنقی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ایدر ایسه اول وجهله عمل وحرکت قیلور والله الموفق
* باب الرایات والالویة * یعنی جهاد دار بابی رایات والویه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعیه بابیدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی دیرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالری ابیض ورایه لری اسود اولمقدر ومنوال

مطلب فضائل زید بن حارثة

مشهور وح اوزره اخبار نبويه وارده اولوب راشد بن سعيد رضي الله عنه دن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ولوالرى سفيد ايدى وعروة بن الزبير ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ايدى حضرت عايشه رضي الله تعالى عنهانك برده سندن مصنوع ايدى اسمنه عقاب ديرلرايدى وعقاب رايه لرينك اسميدر عمامه لرينك اسمى سحاب وفرسلرينك سكب وبغله لرينك دلدل اولديغى كبى بوند نصكره معلوم ارباب علومدركه لفظ لوى ملوك وسلاطين واصحاب جيوش پيشكاهنده چكيلن شقهٔ معتبره نك اسميدر ملوك آل عثمان ايدهم الله تعالى الى انقراض الدوران حضراتنه مخصوص اولان لواء سعاد تنشان پيغمبر عاليشان ووزراء سامى مكانلرينه مخصوص اولان توغ پرفروغ وسنجاغ رونق افشانلرى كبى اما لفظ رايه وجوه عسكردن هر برينه اعطا قيلنن شقه نك اسميدركه هر برينك نفراتى تحتنده تجمع ايدرلر دولت عثمانيه ده اورطه لر وسوارى عسكرلرينك سر بلوكلرينه تعيين اولنان بيراقلركبى ورسول الله صلى الله عليه وسلم قنقى غزوه ده اتخاذ رايه قيلدقلرنده اختلاف روايات واقع اولوب امام زهرى رحمه الله تعالى يوم خيبره كلنجه رايه يوغيدى همان الويه وارايدى ديدى لكن سائر محدثين ذكر ايلديلركه غزوهٔ بدرده رايه وارايدى وسياه ايدى بو بيان اوزره قبل يوم خيبر رايه اتخاذ اولندبغى مستبان اولدى ورايانده لون سواد مستحب كوريلكده حكمت اولدركه رايات انجق اصحاب قتالك علامتيدر وهر طائفه كندو بيراقلرى آلتنده قتال ايدوب حسب الاقتضا بربردن جدا دوشدكده ينه بيراقلرى آلتنه عودته مقتدر اولورلر ولون سواد ضوء نهارده وعلى الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ايدوكى آشكار واول سبدن استحباب سواد ظاهر وبديداردر لكن من جهة الشرع بيراقلر ابيض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر يوقدر انجق لواده لون بياضى اختيار اتمسوز رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ان احب الثياب عند الله البيض فليلبسها احياؤكم وكفنوا فيها موتاكم حديث جواهر نثارلرينه مبنيدر يعنى على التحقيق عند الله افضل ثياب ابيض اولنلريدر بناء على ذلك حيوتده اولنلر يكز آنى كيسونلر وميتلر يكزى آنده تكفين ايديكز واولوى هر جيش عظيمده انجق بردانه اولوب آحاد عسكر صاحب الجيش اولان سلطان ياخود امير والاشانه عرض حاجت ايتدكلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ايدرلر بو جهتله لواده لون بياضى اختيار ايلدك تا كه سائر سر بلوكلرك رايهٔ سودالرندن امتياز ايله نا سك وجههٔ مقصودى آشكار اوله ومؤلف الكتاب رحمه الله سلمة بن الاكوع رضي الله عنه دن روايت ايدوب سلمه حضرتلرى ديركه والله يوم خيبرده كندومى كوردمكه حضرت على رضي الله عنهك اردنجه سرعت ايده رم قلعهٔ خيبره وارنجيه دكين اكا ايريشه مدم فخرجت غادية اليهود سلمه حضرتلرينك بو قولنده غاديه غين معجمه وعين مهمله ايله مرويدر روايت اولايه كوره معناسى زراعت وحراثت اربابندن وقت غدوه ده حركت ايدن اهل عمل طشره چيقديلر ديمكدر وثانيه يه كوره اهل عدوان يهودك مبارزان ميدان جلادتلرى نمايان اولديلر ديمكدر خلاصهٔ كلام قلعهٔ خيبره وصولمزده يهودك غاديه ياخود عاديه لرى چيقوب جانب مسلمينه متصل اولان باب قلعه يى كشاد ايلديلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ايديكه عظماء يهود حصن نطاته شبخون خوفيله ارقه سنه اوج قات ديوار بنياد اتمشلرايدى وخيل اعدا اكا ظفر بوله مز ايدى يهود خيبر اول قلعه دن وديوارلردن چقوب قتال مسلمين سوداسيله صحرايه چيقديلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلرى ميدان مبارزه ده امتياز و بو شعر ايله ارتجازه سر آغاز ايلدى * شعر * قد علمت خيبر انى مرحب شاكى السلاح بطل مجرب * اضرب احيانا وحينا اضرب * اكنى اذا اشهد من يغيب معناسى تحقيق اهل خيبر بيلديلركه بن مرحب وتام السلاح بهادر مجربم ميدان جنكده كاه مضروب وكاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقد نصكره غايبلرك منابنه نائب اولورم ديمكدر وآنى حضرت على رضي الله عنه قتل ايلدى و بو قصه كتب مغازيده معروفه ومذكوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذكوره يى روايتدن مقصودى همان آخر حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسكره توزيع رايات ايلدكلرين بيان ومقدما الويه استعمال ايدرلر ايكن يوم مذكورده اتخاذ رايات ايلدكلرين افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله ديركه اهل جهاد جهاده خروج اتدكلرنده هر طائفه ميانه لرنده برنسنه يى شعار وعلامت اتخاذ اتملرى لايقدر كه ايچلرندن بريسى رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرين ياخود مكان ومقربن بوله مزسه شعارلريله ندا ايدوب سمت مقصوده ظفر بوله وكذلك هر اهل رايه ايچون دخى برشعار معروف اولمق مناسبدركه اول رايه اصحابندن بريسى رايه سندن جدا دوشرسه شعارى ايله ندا ورفيقلرينه وصول ورجوعه قدرت وتمكن پيدا قيله وامر مذكور من حيث الديانه واجب ولازم دكلدر حتى

ترك ايدنلر عاصى وآثم اولمازلر لكن مصلحت حربه اقواى سبب اولمغله اتيانى افضل وانسب ومؤا فقت آثار وارده يه اقربدر زيرا سنان بن وبرة الجهنى رضي الله عنه دن بو قول شريف مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله غزوة المريسيع ده كه غزوة بنى المصطلق در برابر ايدك وبنمزده شعارمز يامنصور امت كلمه سى ايدى معناسى دشمنه ظفر بوالديك همان ديلديككى قتل واماته قيل ديمكدر وشعار نبوى يوم بدرده دخى بو كلمه ايدى ويوم احدده امت امت كلمه سى ايدى وحضرت عايشه رضي الله عنهادن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم شعارمها جرينى يابنى عبد الرحمن وشعار خزرجى يابنى عبد الله وشعار اوسى يابنى عبيد الله قيلديلر وغزوهٔ احزابده بركيجه ديديلركه اكر كفاره شبخون ايدر ايسكز شعاريكز حم لا ينصرون كلمه سى اولسون معناسى اعدا منصور اولميه جقلرين تأكيد ايچون حاميمه قسمدر ويوم حنينده شعارلرى يا اصحاب سورة البقرة ايدى حتى اصحاب كرام اول وهله ده انهزام ايله حربدن نكوله اقدام اتدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلره لفظ مذكور ايله ندا ايدوب يا اصحاب سورة البقرة الى انا عبد الله ورسوله سائر اليوم ديديلر يعنى اى اصحاب سورة البقره بكا طوغرو عودت ايديكز بن الله تعالينك جميع ايامده قولى ورسولييم بو يله تكلم ودشمنك صدرينه طوغرو اقدام وتقدم ايدرلر ايدى ومسلمين صوت رسول اللهى كوش اتدكلرى آنده صوب سعادتلرينه عود ورجعتله جوش وخروش ايلديلر وروايت اخراده يوم مزبورده شعارلرى حم لا ينصرون ايدى ومسلمين جانب سعادتلرينه عودت اتدكلرى ساعتده اهل شرك روكردان هزيمت اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم انهزموا ويس بيورديلر يعنى ياسينه قسم ايده رمكه منهزم اولديلر ولفظ مذكور قسمدركه خبرهزيمتلرين تأكيد ايلديلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنى وضع وتعيين وابستهٔ رأى امام المسلميندر لكن اول بابده بطريق التفاؤل فوز وظفره دلالت ايدر بركلمه اختيار وتأمل اتمك لايقدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم فال حسنى سورلر واظهار سرور ايدرلر ايدى والله اعلم

باب الدعاء عند القتال يعنى غزا وجهاد اصحابى حين محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دينى قبل الحرب دين اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعيه بابيدر عبد الله بن ابى اوفى رضي الله تعالى عنهما دن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اعداء دين ايله معركهٔ حربده ملاقات اتدكلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت استدعا ايله تضرع ومناجات ايدرلر ايدى اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصينا ونواصيهم بيدك اللهم اهزمهم وانصرنا عليهم يعنى يارب بزلر سنك قوللريكزو كفار دخى قوللريكدر بزم وآنلرك نواصى اختيارلرى يد اقتدارك كده در يارب بزلر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلرى مهزوم ومكسور و بزلرى اوزرلرينه مظفر ومنصور قيل بونده دليل واردركه هر غازى عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتنه اقتدا اتمك كركدر زيرا مؤمن بركت دعا ايله رزق ونصرتى استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدايه كسب استيهال ايدر بناء على هذه الامور هر خصوصده دعا وتضرع ايله مأمور اولمشزدر قال الله تعالى فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى يعنى قوللرم بكا رجاى اجابت قيلسونلر وبكا ايمان كتورسنلر وقال الله تعالى ادعوا ربكم تضرعا وخفية يعنى قوللرم تذلل وناسدن اختفا يده ربكزه دعا ايدك وانبيا ومرسلين صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين حضراتى دخى اعدالرى اوزره بد دعا قيلدقلرى قرآن عظيمده اخبار وانها اولندى مثلا حضرت نوح عليه السلام رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا دبو دعا قيلدقلرى اخبار واعلام اولندى يعنى يارب ارض اوزره كافرلردن برفردى ترك اتميوب جمله سين اهلاك ايله وحضرت موسى وهارون وخليل عليهم الصلوات من الرب الجليل دخى قهر اعدا ايله دعا ايلدكلرى آيات قرآنيه ده اظهار وابدا قيلندى جناب مؤلف ديركه مسلمين نيت حرب ايله مشركينه مقابل اولدقلرنده ايكى صورت واردر برى اولدركه صيت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الى الآن بالغ اولمامش اوله وبرى دخى عكسيدر اكر بالغ اولمامش ايسه ابتدا آنلرى اسلامه دعوت اتمدكجه حرب وقتال بروجهله حلال اولماز لقوله تعالى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولا يعنى بز عظيم الشان كسنه يه عذاب ايدبجى اولمادق حتى بعث رسول ايله الزام حجت ايدنجيه دكين ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى امراء جيوشه بو يله وصيت وابتدا كفارى شهادت توحيده دعوت ايدك ديو نصيحت بيوريرلرايدى ووجه آخرى دخى واردركه كفار لئام بزم قتالمزى مجرد مالارينى اغتنام وعيال واولادلرينى سبى واقتسام قصدى ايله طمع خامه مبنيدر ديو كاهيجه سوء ظنونه اقدام ايدرلر اكر قتالمز انجق احياء دين ايچون ايدوكين من اول الامر بيلسه لر من غير حاجة الى القتال دعوت اسلامه اجابتلرى احتمالدر خصوصا عرض اسلامى تقديمده حكمت حسنه وموعظهٔ

مستحسنه ايله سبيل حقه دعوت مصلحتن تقويم واردر بنابرين دعوت اسلام ايله ابتدا وشروع طريق وجوب
ايله مشروعدر واكر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ايسه آنلردن جزيه يى قبول وانقياد جزيه ايدرلر ايسه محاربه دن
عدول ايده جكمز معلوملرى اولمق واولمامق واردر اكر معلوملرى دكل ايسه اعطاء جزيه يه دعوت اتمدكجه
آنلر ايله قتال اتمك كركدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم امرآء جيوشه بويله توصيه ايدرلر ايدى ومانع قتال اولان
امور دن برى دخى قبول جزيه در قال الله تعالى حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون وقبول جزيه ده
بعض احكام مسلمينى التزام ومعاملا تلرنده مسلمينه انقياد والتيام وار در بو سببله معلوملرى دكل ايسه ابتدا
عرض جزيه واجبدر مكر مرتدين وعربدن عبدهٔ اصنام مثللو كندولردن جزيه شرعا قبول اولنميه جق
طائفه دن ايسه لر عرض جزيه يه حاجت يوقدر زيرا آنلردن انجق اسلام ياخود سيف قبول اولنور قال الله تعالى
تقاتلونهم او يسلمون يعنى مرتديندن بنى حنيفه ايله قتال ايدرسز تا آنلر اسلامه كلنجيه دكين اكر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ايدرلر ايسه اعطاء جزيه عرض اولنميوب همان قتال وقتللرينه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخى قاتللرى اولان مسلمين اوزره ديت وكفارتدن نسنه
الزام اولنماز زيرا ديت وكفارتك وجوبى اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام ياخود دين اسلام ايله احرازه منوطدر
يوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهى شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرين واولاد صغارلرين
قتل اتمك شرعا ممنوع ايكن قاتللرينه ديت وكفارت واجب اولمديغى كبى صورت مذكوره ده دخى واجب اولماز
نكته سى اولدركه نهى شرعينك مقتضاسى انجق امر منهيدن كف وانتهادر ومحل نهى مقوم اولوب ديت وكفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دليل مستقله موقوف ايدوكى مقرردر واكر بو طائفه يه دعوت اسلام
مقدما رسيده اولمش ايسه آنده مسلمين مخيرلردر ديلرلر ايسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ايچون
قبل القتال دعوت اسلام ايله انذار وتخويفه استعجال ايدرلر واكر ديلرلر ايسه مطلب مسلمين مقدما معلوم اعداء
دين اولديغنه بناء بلادعوة قتال وبو ادقلرين قهر واستيصال ايدرلر وكاه اولور كه تقديم دعوتده تفويت فرصت ايله
مسلمينه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غير دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمده ضرر شرعى يوقدر
اكرچه ابن عباس رضى الله عنهمادن رسول الله صلى الله عليه وسلم دعوت اتمدكجه كفاردن بر قومه قتال اتمديلر
وطلحه رضى الله عنه دن رسول الله صلى الله عليه وسلم مشركينى اسلامه دعوت اتمدكجه قتال اتمزلر ايدى
قوللرى روايت اولندى لكن آنك تأويلى امام محمد حضرتلرينك كتابنده تعليل ايلديكيدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم اول كونلرده دين اسلامى هنوز كتورمشلردر بنابرين اكثر كفار نه يه دعوت اتدكلرندن خبردار دكللر ايدى
بو جهتله تقديم دعوت ايدرلر ايدى وامام ابراهيمدن دخى بويله جه منقولدر حتى اهل ديلمى اسلامه
دعوت لازممیدر ديو اكا سؤال ايلدكلرنده اهل ديلم دعوتى بيلديلر ديو جواب ويردى مرادى ديمكدر كه
بزم زمانمزده حكم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولين مذكورينى وجه آخر ايله تأويل ايدوب
ديركه ياخود التزام تقديم دعوت واجب اولمنه رق رسول الله صلى الله عليه وسلم مجرد توبه وانابتلرين رجا وتطلب
اتدكلرندن على وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرويه يى كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بعد الدعوة مشركين ايله قتال ايدوب نماز وقتى كلدكده صحابه ايله نمازى قيلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانيه ده ينه اسلامه دعوت ايدرلر ايدى بو دعوت ثانيه انجق تألفه محمول ايدوكى معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن يسار رحمه الله دن مرويدر كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم على بن ابى طالب رضى الله عنه جنابلرين
بر محله بعث ايدوب ديديلر كيت وآرقه كه باقمه يعنى امرمدن برشيئ ترك اتمه اول دخى يا رسول الله امر يكز نه در
وآنلره نه ايشليه ليم ديدكده بيوردبلر كه ساحه لرينه واروب نازل اولديغك وقتده آنلر سنكله قتال اتمدكجه سن
آنلر ايله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ايدرلر ايسه سزدن بر كمسنه يى آنلر قتل اتمدكجه ينه سن قتال اتمه وسزدن بر كمسنه يى
دخى قتل ايدرلر ايسه اول مقتولى آنلره كوسترمدكجه ينه سن قتال اتمه وبوندن صكره ينه آنلره ديرسنكه لا اله الا الله
ديمكه ميلكز وارميدر اكر واردر ديرلر ايسه سن ديكه نماز قيلغه ميلكز وارميدر اكر واردر ديرلرسه سن ديكه
ماللريكزدن اخراج زكوته ميلكز وارميدر اكر واردر ديرلرسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله ياعلى الله تعالى
سنك يدلك ايله بر قولنه هدايت قيلمق سنك حقكده اوزرينه شمس طلوع وغروب ايدن دنيا ومافيهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهويدادر كه كفار حقلرنده حديث مذكورده ذكر اولنان امهال وتأخير على وجه الايجاب
اولميوب انجق على قصد التألف والتسخيردر وعبد الرحمن بن عائذ رضى الله عنه دن مرويدر كه رسول الله

مطلب دية اهل الحرب اذا قتلوا

صلى الله

صلى الله عليه وسلم بر محله عسكر بعث اتدكلرنده ديرلر ايديكه ناس ايله تألف وقتا لده تأنى وتوقف ايديكز
واسلامه دعوت اتمدكجه اوزرلرينه هجوم واغاره اتمكز زيرا ارض اوزره مدر وو بردن يعنى اهل باديه وحضردن
بر اهل بيت يوقدر الا آنلرى بكا مسلم اوله رق كتورمكز ياولاد ونسالرين اسير كتوروب رجاللرين قتل اتمكزدن
بكا احبدر وابى عثمان النهدى حضرتلرى ديديكه كنا ندعو وندع يعنى كاه كفارى اسلامه دعوت وكاه
دعوتى ترك ايدوب هجوم وغارات ايدرايديك وقول مذكور دلالت ايدركه دعوت وترك دعوت ايكيسى دخى محلنده
امر حسندر اكر اسلاملرى مأمول ايسه مرة بعد اخرى دعوت ايدرلر دكل ايسه بلادعوة اوزرلرينه هجوم جائزدر
ومعناى مذكور رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت اولنان حديث شريفده شعله ياب بيان وظهور دركه
نبى ذى شان عليه صلوات الرحمن حضرتلرى ابى قتادة بن ربعى جنابلرين اون دورت نفر ايچنده غطفانه بعث
ايدوب شنوا الغارة عليهم ولا تقتلوا النسوان والصبيان بيورديلر يعنى هر طرفدن اوزرلرينه هجوم ايديك ونسوان
وصبيانى قتل اتمكز بعده معيتلرنده اولان راوى ابى قتاده نك حسن تدبيرى بياننده ديديكه وقتا كه غطفاندن كيجه
ايچنده بر حاضر عظيم يعنى حى جسيم اوزره هجومى قصد ايلدك ابى قتاده بزه خطبه ووصيته آغاز ايدوب
ديديكه بن تكبير اتديكمده جمله كز بردن تكبير ايدك وحمله اتديكمده جمله كز حمله ايدك وطلبده امعان اتمكز
يعنى غنيمت اردنجه ايراق كتمكز بويله ديوب هر ايكى كمسنه يى بر برينه اليف ورفيق ايلدى وتنبيه ايلديكه بر كمسنه
مادام قتل اولنوب ياخود بكا عودت ايدوب خبرينى افاده اتمدكجه زميل ورفيقندن مفارقت اتمسون وبر كمسنه كلوب
بن اكا كيفيت رفقاسندن سؤال ايدرسم بيلمم ديميوب البته بر برينى محافظه وحاللرين ملاحظه قيلسونلر راوى
مرقوم ديركه درحال حاضر معهودى احاطه اتديك اول اثناده بر كمسنه ياخضراه ديو صيحه ايلدى بن دخى
ايشيدوب تفاؤل برله البته بن بر خيره اصابت ايده رم ديدم ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى بو مثللو فال خير ايله
تفاؤل بيوريرلر ايدى حتى مدينه يه هجرت قصدى ايله حضرت ابى بكر رضى الله عنه ايله غاردن چيقدقلرنده
بريدة الاسلمى اوزره مرور وحضرت ابى بكرى اول كمسنه نك اسمنى سؤال ايله مأمور ايلديلر اول كمسنه اسمم بريده در
ديدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بردلنا الامر ديديلر يعنى امريمز بارد ولطيف اولدى واول كمسنه اسلم
قبيله سندنم ديدكده سلمنا ديديلر يعنى كفاردن يشدن سلامته ايريشديك حديث مذكوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ايدوكى بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور كه مسلمين نهر جيحونى عبور اتدكلرنده بر كمسنه يى
ايشتديلركه غلامنه ياظفر ديو ندا ايدر اول وقتده مسلمين تفاؤل ايدوب قد ظفرنا ديديلر وبر آخر كمسنه يى
دخى ايشتديلركه غلامنه يا علوان ديو ندا ايدر ينه مسلمين قد علونا ديديلر وزيد بن حارثه رضى الله عنه بر سريه
اوزره امير ايكن غارت ابى قتاده نك نظيرينى راوى مذكور آندن دخى روايت ايدوب قصد اتديكمز حاضره يعنى
قبيله يه غبش صبحده يعنى ضوء وظلامك حين اختلاطنده واصل اولديق ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم
بنى المصطلق غافل وحيوانلرين سقى ايله مشغللر ايكن اوزرلرينه هجوم وغارت ومقاتللرين قتل وذريتلرين
اسر وسبيه مبادرت ايلديلر وازواج مطهره دن جويريهٔ بنت الحارث رضى الله عنها اول سبيك ايچنده ايدى
واسامهٔ بن زيد رضى الله عنهما حضرتلرينه اهل ابنى اوزره على الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ايله
تعذيبه مباشرتله تنبيه بيورديلر وبو مقوله غارت وهجوم تقديم دعوت اسلام ايله صورتياب اولميه جغى معلومدر
وحسن بصرى رحمه الله دن مرويدر كه كفار روم ايچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت يوقدر زيرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر ديدى وقول مذكوردن مرادى حضرت عيسى صلوات الله تعالى على نبينا
وعليه نصاراى رومه محمد عليه الصلوة والسلام ايله تبشير وبعث اولندقلرنده ايمان كتورملريله امر وتذكير
ايلمشلردر ديمكدر كما قال الله تعالى ومبشرا برسول يأتى من بعدى اسمه احمد الآية وبالله التوفيق

باب البركة فى الخيل وما يصلح منها* يعنى فرسده اولان خير وبركتى تحقيق وميمنتله ركوبه صالح اولنلرين اولمايانلرندن
تفريقى متضمن بابدر عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم الخيل
فى نواصيها الخير الى يوم القيامة بيورديلر يعنى افراسك جبهه لرنده الى يوم القيام خير واردر وخير مذكور ايله مراد
غزا وجهاد وتخويف عدوى بدنهاددر كما قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم بو صورتده
حديث شريفده اولان خير ايله بالاخره فرسان مجاهدينه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته كيم
حديث آخرده وارددر الخيل لثلاثة لرجل اجر وهو ان يمسكها فى سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها يعنى اتخاذ
خيل اوچ طائفه ايچوندر برينه كوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخى فى سبيل الله خيلى حفظ وامساك ايدوب هر قچان

اى بضم الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطين بين عسقلان والرملة
منه

مطلب اوصاف الوان الخيل

اعدا طرفندن برصوت هائل ایشتسه اكا قارشو پرواز اتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذكور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستعدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوكی ظاهر اولور زیرا بر مالدركه
اشرف جهات اولان جهاد ایله كسب اولنوربناءً برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن كیسان
حضرتلرندن مرویدركه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی اتلرك افضلی اشقر اولنلر یدر
ووصف اشقریت افراسده یلبسی وقویروغی ایله متبین اولور اكر بو ایكی محلی یاخود یالكز بریسی احمرایسه
اشقردر واكر ایكیسی دخی سیاه اولورسه اكا كمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه دن مرویدركه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی كل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یكن فكمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدركه جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واكر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آتك اسمیدر وارثم اول آتدركه
شفهٔ علیا سینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدركه اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدركه صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه و بو ارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذكور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی كما كان ابقا وتقریر واعتقاد عوامی تصویب برله یمن وبركت
صفت سابقه ده اولان افراسده در دیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیكه عمر بن الخطاب رضی الله عنه

مطلب حكم اخصاء الدواب

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یه یازدیكه لا تخصین فرسا ولا تجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایكدج اتمه
یاخود اتدرمه وآتی ایكی میل مسافه دن زیاده قوشمه یاخود قوشدرمه و بعض ناس حدیث مذكورك ظاهرینه
تمسك واخصاء فرس مكروهدر دیوب كلاملرین انكله تأیید قیلدیلركه حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدكده انما یفعل ذلك من لا خلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان كمسنه لر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت كریمه سین دخی بونكله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیكه بن بنی آدمه البته امر ایدرم آنلر دخی خلق اللهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیكه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لكن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدركه زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نكیر ولا منكر بین الانام متعارف ومشتهردر وایكدجلك اشترا

وحضرت علی رضی الله عنه دن نقل اولنان حدیث دخی صحیح تقدیری اوزره تأویل مذكورده مشترك در بنابرین كتابده ذكر اولنمامشدر

وركوبی ضرر شرعیدن عاری ایدوكنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بو وصف اوزره برفرسلری دخی وارایدی اكر اخصاده كراهت اولیدی فعل مذكوردن ناسی زجر ایچون
شرا وركوبی دخی مكروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلنی امام محمد
رحمه الله ذكر وتعلیل ایلمشدركه صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر ایكن اخصا صهیلنی ازاله وتخفیف
ایدر بو جهتله مكروه كورلمشدر یوقسه دیمزده حرام اولدیغندن دكلدر ونهی ثانیدن كه ولا تجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول كوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدركه ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول مذكورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه كوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی كچدی دیمكدر وتشدیده كوره
معناسی سبق اوزره قوشو تعبیر اولنان صله واكرامی التزام ایلدی دیمكدر وافراسك تحملندن خارج مسافه یه
بالغ اولمدقچه مسابقه ده ضرر یوقدر منقولدركه رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بكر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلی نك
معناسی رأس دابه سی پیشكاهنده كیدن ذاتك صلاء دابه سی یعنی ذنبی عندنده اولان كمسنه در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلمدن وارد اولمشدركه قال لا تحضر الملائكة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائكهٔ كرام صورت ملاهیده اولان نسنه لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه در وحدیث ابی هریره ده وارددركه ان النبی علیه السلام قال لا سبق
الا فی خف اونصل اوحافر یعنی خف ونصل وحافردن غیری نسنه لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصلدن رمیدر وحدیثده وارددركه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضبانام

برناقه لری وارایدی قطعا آنی بردوه سبقت ایده مز ایدی براعرابی یاشی ایكی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بردوه سی اوزرنده كلوب عضبانی سبقت ایلدكده مسلمینه زیاده كران كلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلركه ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الا وضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئ عالی قیلدی الا
عاقبتنده انی سافل قیلدی و بونلر كبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ كرام
میانلرنده مسابقه آتلرده ودوه لرده واقدامارنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل اخر اولدركه اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری كبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایكن طالب یاخود هارب اولمق
اقتضا اتسه سرعت حركت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانه لرنده برجعل كه لسان تركیده اوكدل وقوشو

مطلب الحلال فی الجعل

دیدكلری نسنه یی شرط ایدرلر ایسه اكا نظر اولنور اكر جعل مشروط یالكز برطرفدن اولوب احدهما آخره اكرسن بنی
كچرسك بن سكا شونسنه یی ویره یم اما بن سنی كچرسم سندن نسنه اخذ اتمیه یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا حدیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقده مخالف اولمدقچه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذكور
ایكی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مكر بینلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدركه متسابقیندن
بشقه برشخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلر كه اكر اول شخص ایكیسنی بردن كچرسه اكا برنسنه ویره لر واكر
ایكیسی بردن آنی كچرلرسه نسنه سین المیه لر و بو ایكی دخی بینلرنده شرط آخر ایده لر كه قنقیسی آخری كچرسه
برنسنه سین اخذ ایده ایشته بو صورت جائز وجوازی سعید ابن مسیب رحمه الله دن مرویدر لكن بشرط آنكه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی كچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بویله اولمادقچه آنی ادخالده فائده
بولنمایوب شرطلری ینه قمار اولمقدن خارج اوله مزو بو محلده شارح الكتاب امام سرخسی دیركه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیكه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایكی طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرینه قصد مراجعت اتدكلرنده احدهما آخره
اكر جواب استاد بنم قولم ایسه بن سكا شونی ویره یم واكر سنك قولك ایسه سن بكا نسنه ویرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واكرچه نبیذدن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدركه مسابقهٔ افراس جائز كوریلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز كوریلور وصفوان بن

مطلب ركض الخیل

عمر والسكسكیدن منقولدركه عمر بن عبد العزیز اصحاب سكسكی یه ركض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی نخاسلرك یعنی جانبازلرك ركضیدر وآنلری دخی انجق بلا موجب دابه یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه نك خلافنه تكلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تغریر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی ركض علی وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه سیله خیوله احسان
ایله بزلرمأمورلر ایكن علی وجه التلهی ركضله اتعا بلری جائز دكلدر راوی مذكور دیركه عمر بن عبد العزیزینه
بركسنه یی مبزغ ایله دابه یه ركوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومبزغ بعض جانبازلك اتدكلری كبی اول دمورلی
قمچیدركه آنكله دابه یی قوشدیررلر وامر مذكور من غیر موجب جرح حیوانه بادی و بعضا هلاكنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وكذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده اتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقچه ناسی ركض الخیلدن نهی ایدرلر ایدی والله الموفق * باب كراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه لرینه چاك و چنقرق تعلیق اتملرینك كراهتی محل تحقیقدر كعب رضی الله عنه دن مرویدركه
مسلمیندن بر جیش اخراج اولنماز الا حق جل وعلا برملك بعث ایدركه دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه رك دعا ایدر یعنی یارب ارقه لرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور كبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بویله دعا ایلمز وخالد بن معدان رضی الله عنه دن منقولدركه رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاكلی بردوه كوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبو دوه شیطان بنه جكیدر
ونبی اكرم صلی الله علیه وسلم العیراتی فیها الجرس لا تصحبها الملائكة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله كه ایچنده چاك بولنه ملائكه آنلره رفیق اولماز و بعض علما آثار مذكوره نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مكروهدر دیو قطع مقال ایلدیلر و بوكه مماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مكروهدر دیو ادعا وحضرت عایشه رضی الله عنها برخاتون كوردی

یانده اياغنده جلاجلی وار برصبی وارایدی اول خاتون بو صبیدن تنفیر ملائکه ایدن نسنه یی نزع ایله دیمکله
امر ایلدی دیو اثبات مدعا ایلدیلر لکن بزم مذهبمزده آثار مذکوره نك تأویلی اولدرکه اتخاذ جرس غزاته کوره
دارالحربده مکروه هدر زیرا دشمنه شبخون مراد اتسه لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله یه
ابتدا رایدرلر ومسلمین سریه قلیله ایسه اول صوتله دشمن محللرین بیلوب قتل واهلاکلرینه فرصت بولورلر
بو صورتلرده اتخاذ جرس مشرکینی جلب ودعوت ومسلمین اوزره سوق ودلالت اتمکله معروض حکم کراهتدر
اما دار اسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتی یوقدر یعنی جابجا مسلمین سفرلرنده
صوت جرسله انتفاع ایدوب مثلا انکله دیده لرندن دفع خواب ویول غائب ایدن آنکله ملاقات اصحاب ایدرلر وبعض
دواب دخی صوت جرسله کسب نشاط وسرعت سیر ایچون تحصیل انبساط ایدرلر ومؤمنین خوف لصوصدن
امین وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعین اولورلر ایسه اتخاذنده ضرر شرعی یوقدر واتخاذ جرس سوق جمال
ایچون حدی دیدکلری نغمه نك نظیریدر واول میان عربده معروفدر کما کار رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی
اذن ویرمشلردر حتی کیجه ایله سفرلرده کتدکلرنده حادیلری حضور عالیلرنده حدی ایله نغمات ایدرلر ایدی بنابرین آنده
دخی ضرر اولمادیغی بزه مستبین اولدی واقدام صبیانده اولان جلاجل اگر منفعت مقصوده ایچون اولمایوب مجرد
لهو ایچون ایسه محبوب ومستحب دکلدر واگر آنده برمنفعت مقصوده وار ایسه آنده دخی ضرر یوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت * مؤلف الکتاب علیه رحمة الرحیم الوهاب دیرکه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدین مکروه
ومنکور دکل ایسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشکور دکلدر لکن آنده تحریض قتال مثللو فائده وار ایسه
بأس شرعی یوقدر یعنی مبارزین رفع صوت ایله کاهیجه اکتساب مزید نشاط وقوت وکاهیجه درون اعدایه القاء
رعب وخشیت اتمك کبی منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت یوقدر علی ما قال النبی صلی الله علیه وسلم
صوت ابی دجانة فی الحرب فئة یعنی هنکام حربده ابی دجانه نك صوتی برجماعت عسکر مقامنه قائمدر وحسن
بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کوریلر ایدی
عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقیس بن عباد حضرتلرندن مرویدرکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه
وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کوریلر ایدی بری جنازه وبری قتال وبری ذکردر وذکر ایله مراد مجلس
وعظدر وبو ایکی حدیثدن سماع قرآن یاخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك کراهتی متبین ومتعین اولمشدر شارح
الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه بیان سابقدن مستبین اولمشدرکه ادعای وجد ومحبت ایدنلرك فعل
وعادت واظهار حالتلری مکروهدرکه امردینده اساس واصلی وباب زهدده بحث وفصلی یوقدر وبنه متبین
اولورکه صوفیه نك عادتلری اولان عند السماع رفع صوت وتخریق ثیاب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلری
منع اتمك اولی الامر اوزره امر لازمدر زیرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مکروه ایکن صوفیه نك سماع
نغمات هنکامنده اتدکلرین نه ظن ایدرسین وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبکا اتمك واثوابنی یرتوب
یوزلرین طرملامقدرکه شرعا حرامدر یاخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهلیه بویله ایدوب
حتی وقوعی رتبة محالده اولان اوصافله میتی توصیف ایدرلر ایدی قال صلی الله علیه وسلم من تعزی بعزاء الجاهلیة
فاعضوه بهن ابیه ولا تکنوا الله اعلم مراد شریفلری ولی میتی عزاء جاهلیه ایله تعزی وتسلیه دن منع ایدیکز
وزجر ایله میتی سوء ذکر ایله مذمت اتمکز دیمکدر مترجم فقیر دیرکه شراح حدیث بو خبر لطیفك معنای منیفن وجه
آخر ایله دخی تعریف قیلدیلر لکن تحریرنده برحسن تعبیره ظفریاب اوله مدیغمدن تقریرندن اجتناب اولندی
باب العمائم فی دار الحرب * صاحب الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه وقت حربده وغیریده صارق صارنمق خصال
مسلمیندن برخصلت حسنه در زیرا عمائم طائفة عربك تاج ابتهاجلریدر قال صلی الله علیه وسلم تعمموا تزدادوا حلما
یعنی باشکزه عمامه وضع ایدیکز تا که حلمکز مزداد اوله ورسول الله صلی الله علیه وسلم مکه یه یوم فتحنده
سر سعادت افسرلرنده دستار سیاه اولدیغی حالده دخول ایلدکلرندن بزه لایح اولدیکه لبس عمامه لاسیما
عمامهٔ سودا برخصلت حسنادر وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالرحمن
بن عوف رضی الله عنهی دعوت ایدوب حاضر اول سنی برسریه یه سر عسکر ایدوب بعث ایده جکم دیدیلر وابن عمر
رضی الله عنهما حدیث مذکوری سرد وتفصیل ایدوب ختامنده تذییل براه دیدیکه عبدالرحمن بن عوف او زرنده
برعمامه وار ایدیکه کندو باشنه صارمش ایدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دعوت وحضور عالیلرینه
اقعاد ایدوب ید بیضالریله عمامهٔ مرقومه یی کورا بعد کور بوزوب نزد عنایتلرندن برعمامهٔ سودایی رأس شریفنه

مطلب جواز الحدى

مطلب اعتذار مؤلف في ذلك شرح الحديث

مطلب دفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهي عن افعال المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصیص ایله تعمیم وبرطرفن بین الکتفین ارخا ایله حسن تنظیم بیوروب هکذا فاعتم یا ابن عوف دیدیلر
یعنی یا ابن عوف عمامه کی اشته بویله تنظیم قیل وفعل مذکور ایله انجق سر عسکر میر ورلرینه قصدا کرام
وبین الاصحاب کرامت مشروحه ایله انی ممتاز وبنام ایلدیلر وبو حدیثده فعل رسالتپناهیده واقع اولدیغی اوزره
ارخاء طرف العمامة بین الکتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلی برشبر ایله
تقدیر وبعضیلر دخی وسط ظهره وبعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ایله تحریر ایلدیلر وبنه
حدیث سابقده دلیل آخر واردرکه لف عمامه سین تجدید ایدن کسنه عمامه سین باشندن بردن رفع اتمك یاخود
قلنسوه دن بردن نزع اتمك لایق دکلدر بلکه لف ایتدیکی منوال اوزره تدریجله نقض اتمك سنت نبویه یه مطابقدر
زیرا رسول جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری عمامهٔ ابن عوفی بویله جه نقض وتحلیل ایلدیلر وصورت مذکوره
نشر طومار مطوی منزله سنده در بنابرین نشر تدریجی همان دفعةً واحدةً نشر ایدوب بره براقمقدن اولی وانسبدر
باب القتال فی الاشهر الحرم * مرویدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله دن اشهر حرمده که رجب وذوالقعده وذوالحجه
ومحرمدر مسلمین ایچون قتال مشرکین جائز میدر دیو سؤال اولندقده نعم جائزدر دیدی وبزدخی بو قولی اخذ ایده رز
لکن عطا حضرتلری فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین نظم کریمی ایله استدلال وجائز دکلدر دیو
قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولدقده مشرکینی بولدیغکز محلده قتال ایدیکز لکن بزلر دیرزکه
دلیل مذکور منسوخ العمل وناسخی وقاتلوا المشرکین کافة یعنی مشرکینه عموما قتال ایدیکز دخی وقاتلوهم
حتی لا تکون فتنة یعنی کفار ایله قتال ایدیکز تا اثر شرك مضمحل اولنجیه دکین نص اجملریدر وبعض علماء کرام
وجه آخر ایله التزام الزام ایدوب فاقتلوهم حیث وجدتموهم ذکر جلیلی هر زمان ومکانده اباحت قتال
مشرکینه ادل دلیلدر وعطا حضرتلرینك استدلال ایلدیکی فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شریفندن مراد
بعض کفار ایچون مدت معاهده تعیین اولنان زمانك انقضا وانتهاسیدر یوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بیان
وانتهاسی دکلدر دیو توجیه کلام ایلدیلر ونصین سابقیندن قطع نظر روایت صحیحه ایله مضبوط اهل
سیردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح طائف ایچون محرمدن آلتی کون مرورنده غزو وجهاد ونصب
منجنیق ایله تضییق ومحاصره یه اجتهاد ایدوب ماه صفرده فتح وتسخیر ایله مظفر اولدیلر وبونك کبی
بین الفحول تلقی بالقبول قیلنان سنت مشهوره ایله جواز نسخ الکتاب مسلم ارباب الباب در والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعرابی * حسن بصری رحمه الله تعالی دیمشدرکه اعرابینك هجرتی انجق دفتر مجاهدین اسمنی
جمع وتدوین اتمکله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ایله مدینهٔ منوره یه هجرت اتمك فرض ایدی
قال الله تعالی والذین امنوا ولم یهاجروا ما لکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا یعنی اول کسنه لرکه ایمانه کلوب
هجرت اتمیه لر آنلرك تولی امورلرندن سزلرك ایچون برنسنه یوقدر تا آنلر هجرت ایدنجیه دکین وقال علیه السلام
ثم ادعوهم الی التحول الی دار المهاجرین فان ابوا فاخبروهم انهم کاعراب المسلمین یجری علیهم حکم الله الذی
یجری علی المسلمین ولیس لهم فی الفیء ولا فی الغنیمة نصیب یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلری طائفهٔ
اعرابه ارسال ایلدکلری صحابهٔ سعادتمآبلرینه امر ایلدیلرکه بعده آنلری دار مهاجرینه تحوله دعوت قیلك
اگر امتناع ایدرلر ایسه آنلره اعلام قیلك که اعراب مسلمین مثللو اولورلر سائر مسلمین اوزره جاری اولان احکام
شرعیه آنلرده دخی جاری اولوب فیء وغنیمتدن آنلره نصیب یوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالی اولدرکه فرضیت
هجرت نسخ اولنمادی واعزاز ایدن اسلامه کلن کسنه اوزرینه واجبدرکه تا عنی دفتر اهل غزاده کتب اتدرمکله
شرف هجرتی کسب ایده وحسن رحمه الله جنابلرینك ذکر ایلدیکی وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدی
بو قسمه دار الهجرته تحول وانتقال دکل ایدی اما اکثر علما قوللری اوزره فرضیت هجرت یوم فتح مکه ده نسخ
اولندی لقوله علیه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونیة یعنی فتح مکه دن صکره هجرت یوقدر انجق
آنك بدلی جهاد واخلاص نیتدر وقال علیه السلام المهاجر من امتی من هجر السوء اوقال ما نهی الله عنه
یعنی امتمدن مهاجر اول کسنه درکه سوء اعمالی ترك ایده یاخود شك راوی اوزره الله تعالینك نهی ایلدیکی نسنه یی
ترك ایده وبو معنایه امام محمد رحمه الله اشارت ایدوب دیمشدرکه براعرابی امصار مسلمیندن برمصری وطن
اتخاذ ایتدکده دیوان غزاته التحاق اتسون اتمسون اعرابیتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قیلنمق دخی انجق تعلم شعائر اسلامه کسب اقتدار ایچوندر اگر قبیله سی ایچنده ایکن تعلم
مذکوره علاج بولورسه انکیچون ترك دیار وتوطن امصاره احتیاج یوقدر همان لازم اولان علم حالنی تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب کیف ینقض العمامة

درجه سنه خارج اولد قده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله نعالینك واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله
على رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة على المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولد یغنه متعلق مبحث ومقامدر ابن مروان خزاعی
رحمه الله دن مرویدر که مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بینمزده قرابت و بنم آنده راز
مالمده واردر اول مالی اکاهبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بوقولی اخذ ایدوب دیرزکه
مسلم اولان کمسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدر زیرا سلمة بن الاکوع رضی الله عنه
دیدیکه رسول الله صلى الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیم بینند ه برمس کبی حس ایدوب
کیرو باقدیمکه رسول الله صلى الله علیه وسلمدر یا سلمه ام قرفه نك قیزینی بکاهبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یارسول الله
دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرك واول قیز دخی
مشرکه ایدیلر ورسول الله صلى الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون
بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملریچون یدلرینه تسلیم
اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بوتکله انجق شبان قریشی
خدعه ایله جلب ایلك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود

مطلب قبول هدیة المشرك وعدمه

واهدا الى الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم
اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء على ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن
ایدوکی بزه نمایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالك ابو البرآء حال شرکنده
مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر
مع هذا رسول الله صلى الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه
الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان
دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته
حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن حماد المجاشعی دخی پیشکاه سعادتلرینه هدیه
کتوردکده یا عیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلمدیم دیدیکنده بیوردیلرکه ان الله تعالى نهانی
ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالى بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله
صلى الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض
استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاج وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودرکه
هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسنی امید اتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی
ایمانه باعث اوله و بری دخی اولدرکه بعض ناکسان هدیه سینك عوض ومقابلنه طامع اولوب بذل بدل
مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بو معنایی بیان لقد
هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لا اقبل الهدیة الامن قریشی او ثقفی
خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصد اتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن
هدیه قبول اتمم و توجیه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهدا
ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلى الله علیه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده
ایادی کفاره دوشمش ایدی بنه رسول الله صلى الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض و بر مشلر ایکن
دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلى الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا
ما نعرفه انه لنا ثم لا یرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلرکه کندو
مالیمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر بنه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوهدن بری دخی
اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه باباسی اصحاب رسول الله دن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار
قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بناء بر ین رسول الله صلى الله
علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالى دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول
ایکروهدر وا کر آلور سه فیء مسلمین قیلق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری
دید یلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهدرزیرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتندن امین
اولنماز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

لکن خطبهٔ مذکوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسباقه منافی کورینور اما تعویض قبل القبول یا خود رد بعد القبول محتمل اولمغله توفیق ممکندر والله اعلم

وعداوتی

وعداوتی کیده رر و برلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالى ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده
غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دید یلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال
اولمزاما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدر زیرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه و یرلر اعیرك ایسه تمتع
وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله در اما مشرکین
مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله
صلى الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرزیرا عزت وقوتلری
مسلمین ایله دکل بلکه بالعکس در قال الله تعالى والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالى سنی ناسدن حفظ

مطلب قبول الهدیة من امراء الجور

ایدر سکا ضرر ایرشدیره مز على الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز
بناء على هذا الوجه المقبول بعض احیاننده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام
امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختارکبی
ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی
حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بودکلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال
ایلدی و یرلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بو هدیه
لهیب ناردرکه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر على طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله
عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدراکر سکا برنسنه ویرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده
حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا و یردیکی وجه حلالدن ایدوکی
معلوم اولمدقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا
و یردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمدقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلى الله علیه
وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق
باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق
کلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی
براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیادته سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می
ایده یورسین دیدکده جوابنده مسلمین ایله مشارکت اتدیکم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر
قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان برله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون
تغنی ایده یورم دیدی بواثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکز جه تغنی اتمك جائز ایدوکنه دلیل واردر

مطلب جواز التغنی فی وحدته

زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم على الله لابره قول شریفی ایله
مدیح وثناسنی اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس
رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار اتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق
دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکنی بیان برله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن
مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بو جهتله صورت
مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلى طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی على ما قال علیه السلام
انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب
ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت
تغنیدرکه مزمار شیطاندر وبری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایدوب رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه
رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدرکه براء بن مالك رضی الله عنه بره وعافیتله مرض مرقومدن
نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر
باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق
مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیر ایکن
خطا ایدوب سلاحی کندو ایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلى الله علیه وسلم
نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یا رسول الله بو شهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر
و بن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر یوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بو ایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی لکن عن قصد اولماغله معذور در بنا برین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهالدن فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورت که آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب بکر وطیء ایله و حامل وضع ایله تدمیه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر بو قسمه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نك نمازی قیلنورمی اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی قیلنماز خصوصا ابو هریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن شرب سما فات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب و جرحله تعذیب اولنور و اول کمسنه که بر مکان مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اول دخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور و اول کمسنه که شرب سم ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیر که شیخمز امام حلوانی دیر ایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب و قبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر و حدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی و قاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین ایشتدم دیر که عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنمادیغندندر و سلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودیی سیف ایله ضرب و ایاغن قطع اتدکدنصکره سیفی کندو اوزرینه رجوع و نفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیکه یا رسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن سنان بن الاکوع حقنده عملی حبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهد وانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی حبط اولدی دیین کذب ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر و ثواب واردر زیرا هم صابر و هم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول غدیرما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه او یلجه سباحت ایدر و بزدخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور و عملی اوزره مثاب و مأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه المبالغه جاهد و سیفی کندو اوزره رجوع و جرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب و شدائد اولمشدر بو جهتله جاهد صابر و صابرینه اجر و ثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر ان له لاجرین قول شریفنك معنای منبی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که مسلمیندن ایکی سریه اثناء لیلده بر برینه مقابله و اقتران و هر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان براله همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود طرف واحددن بعض مقتول و قوعندنصکره افتراق و امتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه دیت و کفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت و سریه اخرایه قصد و مبادرت ایدوب سریه اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال و قتاله مستعجل اولدی و دفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت و کفارتدن بر نسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلمیوب انجق دشمن اعتقاد ایدرك ملاقات و مقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح و مقتول پدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی بلوب ال چکدیلر و خصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجورلرسز و ایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرك قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت و مسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت و کفارت

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر و آنده دیت و کفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل و دلیل روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بو صورتده مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولماغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولیده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کند و حقنده حرمت نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز

* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزدخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسی کبیدر مگر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر و انسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر و وجه اخر اولدر که بابا والدینك ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصدیله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا والدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر و عبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع و نهی بیوردیلر و عمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که بر کمسنه یا رسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم و آندن جناب رسالتکزه حاشاسی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اول بابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة والسلام قاتل مرقومه بر نسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان دکلدر و قتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه و هم صف قتالدن عود و رجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجا و بشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین اول موضعده حبس و ابقا ایلیه و امام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف دخی روایت قیلدی و صورت موصوفه عندیمزده احب و احسندر اما مشرکیندن والد و مولودك غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم

باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عبد الاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور و تأسفا کان لکن حمزة لا بواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان خاتون دیدیکه درحال بزلر چیقوب جانب عائلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهیه بکا ایلدیك و رسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلر حتی درون خانه ده نشیج بکالرین ایشتدیك بعده بزلره اصابت و احسان ایلدیکز یتشوردیو ارسال پیام ایلدیلر و رسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لا بواکی له بیورملری انجق آنك ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله اکا ندبه ایلدیلر و کتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده و معاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب استماع بکاء النساء علی المیت

ایلمدیلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب حضرت حمزه یه ندبه
و بکا ایلدیلر وحضرت رسالت دخی آنلرك بکاریله استیناس ایدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدینهٔ منوره ده
رسم بلده درکه ایچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهـه بکا ایله ابتدا ایدرلر ورجال مدینه
بربرینه تعزیه ده اینجق مات رسول الله دیرلر زیاده نسنه سویلمزلر بعده مؤلف الکتاب حدیث مذکوری ابن عمر
رضی الله عنهمایه متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم خوابدن بیدار اولدیلرکه نسوان مرقومه دخی بکاده یورلر بیوردیلرکه یا ویحهن انهن لههنا منذ الیوم
فلیرجعن ولایبکین علی هالك بعد الیوم یعنی ای واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردر عودت ایلسونلر و بعد الیوم
برمیته بکا ایلسونلر بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب دیدیکه بکاء مذکوره یوم مزبورده رخصت
شرعیه ویریلمشیدی صکره حدیث مذکور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علما متفقلردرکه منسوخ وغیرمرخص اولان
نوحه و بکا ایله رفع صوتدر زیرا مرویدرکه قال علیه السلام النایحة ومن حولها من مستمعیها علیهم لعنة الله
والملائکة والناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت ومستمعیندن اطرافنده اولانلراوزره الله تعالینك وجمیع
ملائکه وانسانك لعنتلری نازله دریاخود نازله اولسون امامن غیرصوت بکاده ضررشرعی یوقدر زیرا روایت
اولندیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات اتدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك
کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بزی بکادن نهی اتمدیکزمی
بیوردیلرکه انما نهیتکم عن صوتین احمقین فاجرین واما هذه رحمة یجعلها الله تعالی فی قلوب الرحماء العین تدمع
والقلب یحزن ولانقول مایسخط الرب یعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتین احمقین
فاجریندن نهی ایلدم اما بو کوردیکك اثر رحمتدرکه انی خدای متعال رحیم اولانلرك قلوبنه وضع ایدر کوز یاشه ریر
وقلب محزون اولور لکن رضاء الله اولمیان کلامی سویلمزز و حضرت عمر رضی الله عنهـدن مرویدرکه
برعورت حضور نبویده ولدینه بکا ایدرایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه دعها یا عمر فان القلب حزین والنفس مصابة والعهد قریب یعنی منع اتمه یا عمر زیرا قلبی
محزون ونفسی مصابه وفراقی قریب العهددر لکن علی کل حال صبر جمیل وترك بکا وعویل افضل واجلدر
قال الله تعالی الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون یعنی اول کسنه لری مدح ایده رمکه آنلره
برمصیبت اصابت اتدکده بزلر جمیعا الله تعالینك ملکلری یز وعود ورجوعمز ینه امر و حکمنه دردیرلر ✱✱✱

باب حمل الرؤس الی الولاة ✱ یعنی والیلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولدیغنه دائر مسائلدر
عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدرکه حضرت ابی بکر رضی الله عنهك خلافتنده ینّاق نام بطریق
بنامك رأس مقطوعنی کتوردکلرنده منع وانکار وعدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجلس یا خلیفة رسول الله کفار
بزم مقتوللریمزك رؤسنی حضور ملوکلرینه عرض واحضار ایدرلر دیدکلرنده دیدیکه کفرهٔ روم واعجامك عادت
باطله لرینه تقلید میدر بعد الیوم بکا رأس کلمسون همان مکتوب وخبر بکا کافیدر وروایت اخراده بغی وعدوان
وتجاوز حد ایله طغیان اتدیکز دیو عتاب فراوان ایلدی. وروایت اخراده شامده اولان عمالنه بکا کله کوندرمکیز
مکتوب وخبر کافیدر دیو کتب وارسال ایلدی و بعض علما بو قولك ظاهریله استدلال وحمل الرؤس الی الولاة
غیرجائزدر زیرا جیفه در اماطهٔ اذی ایچون دفنندن ماعدایه سبیل یوقدر وهم تفریق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلی الله علیه وسلم ولو بالکلب العقور مثله دن نهی اتمشلردر علی الخصوص جناب صدیق عادت
جاهلیه در دیو تعبیر ایلدی و بزلر اهل جاهلیه یه تشبهدن ممنوعلرز دیو تأیید مقال ایلدیلر لکن اکثر مشایخمز
بو وجه اوزره قائللردرکه اکر حمل رؤسده کفاری تکدیر وتحقیر حاصل یاخود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یاخود
مشاهیر مبارزیندن اولوب رأسنی کورمکده مؤمنینه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا
بأس یوقدر کورمزمیسنکه عبد الله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدرده رأس ابی جهلی پیشکاه رسول الله صلی الله
علیه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهل کلام بشارت افزاسین انبا وانها اتدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم الله اکبر هذا فرعونی وفرعون امتی وکان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته
مقالی لؤلؤ مثاللریله اظهار شکر وثنا بیوروب قطعا معاملهٔ منع وانکاری اجرا ایلمدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونیدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسی علیه السلام وامتی اوزره شر وضررندن
اشد ایدی وقول مذکور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامك معناسیدرکه جناب رسالته یوم بدردن

غیریده

غیریده رأس کتوریلدی وحضرت صدیقه کتوریلدی رضا ویرمدی واول کندویه حمل رأس قیلنن
ابن الزبیردردیدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم عبد الله بن انیس رضی الله عنهی سفیان بن عبد اللهی
قتل ایچون ارسال بیوردقلرنده عبد الله نقل ایلدیکه کیدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ وبرجبله صعود وآنده
اختفا ایلدم تاکه بنی طلب ایدنلر یأسله عودت اتدکلرنده رأس مذکور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه کتوردم وینه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدکلرنده اول دخی
رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه کتوردی و بونلری منع وانکار ایله خطالرین
اظهار بیورمدیلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الکفار بعض احیانده جائز ایدوکی آشکاردر والله الموفق

باب السلاح والفروسیة ✱ یعنی استعمال سلاح وتعلیم افراسه متعلق اقوال صحت استیناسدر عتبة بن ابی حکیم
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرنده قوس ذکر اولنوب بیوردیلرکه ماسبقها
سلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعا برسلاح جانب خیره سبقت اتمدی یعنی آلات جهادك اقواسیدر و بونده
اهل غزایی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر و بیان فضائلنده آثار کثیره واردر بریسی حدیث عقبة بن عامر
رضی الله عنه در دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم واعدوا لهم مااستطعتم من قوة نظم کریمنك تفسیرنده
اوچ کره الا ان القوة الرمی بیوردیلر معنای آیت سزلر محاربهٔ کفار ایچون قادر اولدیغکز قوتی تهیئه ایدیکز
دیمکدر ومعنای حدیث آکاه اولکز قوت انجق رمی سهامدر ینه حدیث عقبه ده وارددرکه ان الله تعالی یدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی یحتسب به ومنبله والرامی به یعنی الله تعالی براوق برکاتیله اوچ کسنه یی
جنته ادخال ایدر بری احتساب وطلب ثواب ایده رك آنی وجوده کتورندر و بری اول اوقی یایه وضع ایدوب رامی یه
اعانت ایدندر و بری دخی آنی کفاره رمی ایدن کسنه در وقال علیه السلام کل لهو ابن آدم باطل الاثلثة تأدیبه

مطلب قص الاظفار والشوارب

فرسه وملاعبته اهله ورمیه عن قوسه یعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جمیع لعب ولهوی باطل وحرامدر
بریسی فرسنی تعلیم وبری اهلی ایله ملاعبه وبری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم فدا ایله
ابوینلرینك ایکیسنی بردن برکسنه یه جمع اتمدیلر انجق یوم احدده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون
جمع ایلیوب ارم فداك ابی وامی بیوردیلر یعنی رمی سهام قیل پدر ومادرم سکا فدا اولسون وروایت اولندیکه
عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلریکزی کسمیوب توفیر ایدیکز زیرا سلاحدر دیو بعض محللره
نامه یازدی واکرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لکن توفیری دخی دار الحربده اهل جهاده امرمندوبدر
زیرا یدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلدکده جابجا طرنقلریله مدافعه یه مقتدر اولور وقص اظافیر
قص شواربه نظیردرکه اول دخی سنت ایکن غازی یه دار الحربده توفیر شارب مندوبدر تاکه عین اعداده غایتله مهیب
اولمغله ارهاب کفار نصیب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه علموا اولادکم السباحة والفروسیة
ومروهم بالاختفاء بین الاغراض یعنی اولادلریکزه صوده یوزمك وآت قوللنمق تعلیم ایدیکز وامر ایدیکزکه
مسابقه ایچون وضع اولنان نشانلر میاننده یالن ایاق یوریسونلر ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن مأثوردر
لکن حدیث نبویده بویله درکه قال علیه السلام علموا اولادکم السباحة والرمی والمرأة المغزل یعنی اولادیکزه صوده
یوزمك واوق آتمق تعلیم ایدیکز وعورتلره دخی ایلك ایشلیه جکلری مغزلی تعلیم ایدیکز وقال علیه السلام ارموا واركبوا
وان ترموا احب الی من ان تركبوا یعنی اوق آتکز وآته بینکز لکن اوق اتمکز بکا آته بنمکزدن سوکیلیدر والحاصل

مطلب افطار المریض والمسافر افضل

مجاهدك جهادینه معین ومدار هرنه ایسه آنی تعلم وآنکله الفت واعتیاد مندوب وسزاواردر زیرا آنده اعزاز دین
وقهر مشرکین واردر وعبید بن عمیر رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
اصحاب کراملرینه افطروا فانه یوم قتال بیوردیلر یعنی صومی ترك ایدوب افطار ایدیکز زیرا یوم قتالدر و بو حدیث
شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولدیغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ایده جك اولدقده افطاری صیامندن
افضل ایدوکنه دلیل لطیف واردر زیرا صیام کاهیجه بعض لوازم قتالدن ضعیف دوشوروب اول
ضعفله کلی خللی سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومی سائر ایام معدوده ده قضاسنه قادر اولور وصیام
موجب مشقت اولدقده مریض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقده نصکره مسافر مقاتل حقنده افضلیتی
بالطریق الاولی در وعون بن ابی جحیفه دن اول دخی والدی ابی جحیفه دن روایتله ابی جحیفه رضی الله عنه
دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین سختیاندن برقبهٔ حمرا ایچنده کوردم یعنی یوم فتح مکه ده
و بلالی دخی کوردم که ماء وضوء لرین حضور عالیلرینه ادخال و بعد التوضی دوکمك ایچون اخراج ایلدی

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بين يدي المصلي

وناسی دخی کوردیمکله اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ ایده بیلن آنکله تبرکا تمسح ایدرلر واخذ ایده مین اخذ ایدنلرک رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکاری صو ایله تبرک ایدرلر ایدی اکر طاهر اولماسه تبرک اتمزلر ایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرک اصحاب جناب رسالته بالغ اولدیغی نقل ایله عند بعزده صحتیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر من قوم جناب رسالته بالغ اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بنه ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه بعده بلالی کوردم بر عنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حلة حمرا ایچنده متشمرا چیقوب اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکه عنزه نک وراسندن اوکلرندن کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمک ایچون هر بار پیشکاه سعادتلرنده کوتوریرلر ایدی وملوک وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذدر وحدیث مذکورده لبس ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت ایدوب جمیع جماعتک قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره منزله سنده در وینه دلیل واردرکه وراء ستره ده مروردن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج و بعید اولان کسنه لرانکله مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نک آره سندن کچممکله ستره مذکوره خارج ایله مصلی میاننه بمنزلة الحائط حائل ومانع اولمقدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب دخی ستره طویل وغلیظ اولمدقجه حاصل اولمز و بعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله تقدیر ایدوب اول قوللک صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر و روایت ایدوب دیدیکه کیجه دن بر مقداری کذران اولدقده مالک بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی واول وادی بر چوقور دره درکه کیز او یوللری وطار بوغازلری واردر ومالک عسکرین اول وادیده تفریق وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر و تعلیم ایلدی ومالک من بور یوم حنینده کفار هوازنک صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالرین هنکام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمز سکز دخی باری عیال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالک حقنده اول قیون چوبانیله تدبیر حربک نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرودوندره بیلورمی و بو کتوره جککز عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولور سکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکروحیله یی باز ایلدی واکا بو صورتده رأی حسن نه دردیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس جباله ایصال ورجال حربکز قلیجلریله آنلری ارقه سنده دشمنلریله قتال ایلمکدر بعده مالک رأینده اصرار و بن تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزک وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین وشویوللرده و بوغازلرده درکین ایدر سنکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالک بورأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که بر چوقور دره در سرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایده رک پیشکاه صفوف عسکرده کشت وکذار ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه مشروح اوزره طواف ایلمک لازمهٔ حالدندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزام ایله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباعله بربرینه یاقیوب هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنه اول حینده الاان محمدا قد قتل فلیرجع کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آکاه اولکزکه محمد قتل اولندی هردین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکدنصکره ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز و بعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل اولدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینک قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل اولنوب ناس مستریح اولدی قولی باطلن ایشیدوب صفوان هنوز مشرک ایکن اول منافقه بفیک الاثلب لرب من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقدنصکره قریشدن بر حاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینه راوی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب تیغلرین عریان وغلاف تیغی مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقکز کلوب پیغمبریکز اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رک دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت هزیمتده حضرت رسالتک نزد سعادتلرنده انجق یمینلرنده عم مکرملری حضرت عباس و یسارلرنده عم زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبدالمطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی حاشا ثم حاشا قتی چوق هجو وذمتله تنفیر اتمش اولمغله اکرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه برله تطبیب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف و سلاحه مباشرت اتمدین اعدا یی سپرانداز وهزیمت اولدیلر کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الایة یعنی الله تعالی ملائکه دن سزلک کوزیکز ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتل واسرایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله دن مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری نقل ایلدیکنی جناب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبرویردی دیدی وخدعه خانک فتح وضمی ودالک سکونیله وخانک ضمی ودالک فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبارتدر دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفو مقابلنه خدعه اتمک جائز اولوب غدر وخیانت عدا اولنمدیغنه دلیل واردر و بعض علما ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الافی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمالی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور بریسی ایکی خصمک میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر و بونک نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم اجمعین کذب محضدن معصوملردر و حضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بومجملی تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه دن استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اول دعوت اتدیکک آدملر کیلردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکی آرقه سنه باقدقده

مطلب الخدعة في الحرب وحديث مذكوري بهادر ابن الاثير بو محله مغاير معناي اخر ايله تفسير ايلشدر مراجعت الظاهر اولور

مطلب الكذب في بعض المواضع

مطلب المزاح بالتعريض

مطلب تقييد الكلام بلعل وعسى مخرجه عن الكذب

همان جناب كرار ضربهٔ حيدرانه ايله ساقيننه ضرب ايدوب ايكى اياغنى بردن قطعله شجرهٔ خبيثهٔ وجودينى ناپايدار قيلدى ياخود مجاهد كندو رفقاسنه برنسنه تكلم ايدركه ايشيدن ضمنده فتح وظفر ياخود كندولره ايراث قوت ايده جك حسن اثر واردر ديو توهم ايدر حقيقتده ايسه ايما اتديكى نسنه لر يوقدر لكن شويله ايهام وتلويح اتمك كركدركه كلامى كذب صريح اوليه مثلا روايت اولنوركه حضرت على رضى الله عنه وقت محاربه‌ده بركره ارضه باقوب بركره دخى رأسنى سمايه رفع ايدوب ما كذبت ولا كذبت دير ايدى يعنى بن كذب ايلمدم و بكا خبرويرن ذات عالى سمات دخى كذب ايلمديلر وكلام مذكور صحيح وصادقدر كه حضرت على رضى الله عنه كاذب دكلدر واكا تعليم علوم ايدن رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى كذبدن معصوملردر لكن اول كلاميله بطريق الايهام رسول الله صلى الله عليه وسلم كويا بو خصوصى بكا اخبار ايلدى واصحابه امر ايلديكم نسنه‌يى امرايله بكا تنبيه ايلدى مفهومنى افهام ايدرايدى ومفهوم مرقومك فى نفس الامر وقوعى محتمل ايسه‌ده عدم وقوعى دخى محتملدر لكن بومقوله ايهام وتوريه‌ده ضرر شرعى يوقدر زيرا مرويدركه قال عليه السلام ان الجنة لاتدخلها العجائز يعنى البته جنته عجائز كيرمز حتى حديث مذكورى بعض عجائز ايشيدوب بكايه باشلدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا مدلولى اوزره صفت اهل جنتى تبيين ايله خاطر عاجزانه سنى تسليت وتسكين بيورديلر ونوع مذكورك برصنفى دخى اولدركه كلامنى جزم وتأكيد اتميوب بلكه اميدر ومأمولدر مألنى مفيد لعل وعسى ايله تقييد ايدر و بونلردخى ان شاء الله ديمك منزله سنده كلامى عزيمت قطعية المفاد اولقدن اخراج وابعاد قيلر بومعنانك بيان مبناسنده امام محمد رحمه الله ديركه بزه اسانيد اساتيذ ايله بالغ اولمشدركه يوم خندقده بركسنه نبى الانام عليه السلام حضور لرينه كلدى واول كسنه‌نك اسمى مغازيده مذكور و نعيم بن مسعود الثقفى ديمكله مشهوردر ديديكه يا محمد بنى قريظه سكا غدر وخيانت ايليوب ابوسفيان جانبنه بيعت ايلديلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلركه فلعلنا نحن امرناهم بهذا يعنى مأمولدركه بز آنلره بويله امر اتمشز اوله وقول مذكور محض صدق مقالدر زيرا وقوع امر مذكور احتمال مأمول غير محالدر بعده شخص مرقوم ابى سفيانه عود واقتحام ومحمد بنى قريظه‌نك ابى سفيانه متابعت ومبايعتنى برامر اتديك ديو رديه رك فهم ناقصنه كوره اتمام پيام ايلدى ابوسفيان سن محمددن بويله ايشتديكمى ديدى بلى ايشتدم ديدى ابوسفيان والله محمد كذب ايلمزديدى وقصهٔ مزبوره‌نك تمامى مغازيده ايكى وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدركه يهود بنى قريظه مقدما رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله صلح ومعاهده اوزره ايكن احزاب مشركين محاربهٔ مسلمين قصدى ايله كلدكده رئيس بنى النضير اولان حيى بن اخطب دخى احزابله برابر كلوب حيى بن حيا كعب بن الاسدى و بنى قريظه‌يى اغرا واغوا ايلمكله آنلردخى رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله معاهده لرين نقض وائتلاف وابوسفيانه بيعت ايدوب بونلرمدينه‌يه شبخون اتمك وآنلردخى رسول الله صلى الله عليه وسلم واصحاب كراملريله قتال اتمك شرطيله اتفاق وائتلاف ايلديلر وملل كفار بربريله استظهار اتمكله كار مسلمين دشوار اولدى كما قال الله تعالى اذ جاؤكم من فوقكم ومن اسفل منكم يعنى اى اهل ايمان جنود كفار اوست طرفكزدن و آلت طرفكزدن كلوب سزى احاطه اتدكلرى وقتلرده ظهور ايدن نعمت حقى ذكر ايديكز ونعيم بن مسعود اول اثناده دخى شرك اوزره زمرهٔ اشقيادن معدود ايكن كلوب اتفاق واجتماعلرين اخبار واسماع ايلدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك بيورديلر وعلى وجه الايهام بنى قريظه‌نك ابى سفيانه صورتا متابعتلرى بنه بزايله معاهده وموافقتلرينه مبنيدركه احزاب مشركينى هر طرفدن احاطه ووجود چركن آلودلرين محو وامحاطه اتمك استرز مضمونتى اشعار وافهام بيورديلر ونعيم بن مسعود مجلس عاليلرندن چيقدقده حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه يارسول الله نعيم بو كلامكزى ظاهرينه حمل وايهام مرامكزدن غفلت وجهل ايله لسان كوهر افشانكزدن حاشا كلام كاذب صدورى بين الناس منقول ومأثور اولمق محذور كبيردركه امر بنى قريظه اكا نسبتله شئ يسيردر ديوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى الحرب خدعة يا عمر بيوز ديلر واول كلام خيرانجام مشركينه موجب تفرقهٔ كلام ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر و وجه ثانى اولدركه بنى قريظه بعد مبايعة ابى سفيان حيى بن اخطبه ديديلركه بز قورقرز كه ايش اوزايوب واحزاب دخى بلاغلبة عود واياب ايدوب بزلر محمد ايله يالكز قالايز اولدخى سكا وقومك بنى النضيره اتديكى كبى بزى دخى محاصره وديار بمزدن اخراج ايده حيى ديديكه بن دخى براى استحكام احزاب ابناء كبارلرندن يمش دانه سين قلعه كزه رهن ويرملرينى طلب وابرام ايده‌رم ونعيم بن مسعود دخى بوصحبتك

اكرچه بو محلده تقديم وتأخير تصريح اولنمدى لكن كشافده وجه آخر اظهار ايله تفسير اولنمشدر ومعنالرنده تفاوت دخى يوقدر محلنه مراجعت اولنه *

جريانده بنى قريظه‌نك يانده ايدى آنلرى بو تدبيره تشويق ورأى صواب بودر ديو تصويب وتصديق ايلدى بعده حضور سعادته كلوب ماجرايى اخبار اتدكده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حكمت آثارى ايله ناطقه زيب كفتار اولديلر بعده نعيم بن مسعود ابوسفيانه كلوب طلب رهن ايچون كلن رسول بنى قريظه‌يى آنده بولدقده ابوسفيانه ديديكه محمد قطعا كذب اتمديكنى بيلورمسين ابوسفيان بيلورم ديدى نعيم بن شمدى محمدى ايشتدم شويله ديور و بونلرك طلب رهن اتملرى محمد ايله اتفاقه مبنيدركه سزدن يمش كسنه‌يى آلوب محمده ويروب قتل اتديره جكلردر اول دخى بونلرك برجناحلرين كسر اتمش ايدى آنى اصلاح ايده جك يعنى بنى النضيرى ينه دارلرينه نقل اتديره جكدر ابوسفيان بو كلامى ايشيدوب لات وعزى حقيچون ايش بويله‌در ديدى و يوم وقعه دخى يوم الجمعه ايدى ابوسفيان بنى قريظه‌يه ايش اوزادى معاهده مز اوزره يارين يوريشه تمشيت ويرمك ايچون حاضر اولكز ديو بعث سفير وبنى قريظه دخى يارين يوم السبتدر بزلر كسر سبت ايده مزز و بعد السبت دخى رهن مطلوبى المادجه قلعه‌دن چيقمازز ديو كشف ضمير اتدكلرنده ابوسفيان ايش نعيمك ديديكى كبيدر ديو سبابه كزاى خذلان اولدى وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرينه القاء رعب وخشيت ايتمكله همان اول كيجه روكردان ادبار وهزيمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنينى محتاج مناولهٔ قتال اتمدين مشركينى مبتلاى قهر ونكال ايلدى مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه قصهٔ مذكوره وامثالى مكائد حرب‌دندر آنده قطعا ضرر شرعى يوقدر والله الموفق

باب الفرار من الزحف * يعنى قتال كفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه مسلميندن قوت مقاومتى اولان بر رجل مشركيندن ايكى رجلدن فرارينى جائز كورمم لقوله تعالى ومن يولهم يومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله ومأويه جهنم وبئس المصير يعنى اول كسنه‌كه يوم ملاقات كفارده ارقه سين چويروب فرار ايده تحقيق اول غضب الهى ايله رجوع اتمش اولادى وآنك مكانى جهنم درونه خبيث مكان اولادى مكر كر بعد الفر قصد ايدوب اظهار هزيمتله دشمنى جلب وعسكره اوزرينه هجوم ايچون منحرف ياخود مسلميندن كيروده بولنان عسكره التجا قصدى ايله منصرف اوله وآيت كريمه‌ده تقديم وتأخير واردر يعنى ظاهر تعبير وبئس المصير الا متحرفا تقدير اوزره موضع استثنا آخر آيتدر وتحيز وانحياز توجه معناسنه دريقال تحوز وتحيز الى فلان اذا انضم اليه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل تفسير آيت مذكوره‌ده اختلاف ايدوب امام قتاده وامام ضحاك ديديلركه حرمت فرار انجق يوم بدرده ايديكه مسلمينك رسول الله صلى الله عليه وسلم‌دن غيرى انحياز ايده جك پناهلرى يوغيدى وآنلردخى ايچلرنده برابر ايدى واكثر مفسرين ديديلركه حكم مذكور محكم غير منسوخدر وفرار عن الزحف كبائردندر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم خمس من الكبائر لا كفارة فيهن بيوروب ايچلرنده فرار عن الزحفى دخى ذكر ايلديلر وقال عليه السلام ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واكل مال اليتيم والتولى يوم القتال وقذف المحصنات يعنى شرك بالله واكل مال اليتيم و يوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلرى زنا ايله ذكر وقذف البته اعاظم مهلكاتدندر بوندن صكره معلوم اوله كه اكر عدد مسلمين نصف مشركين ايسه مسلمينه بر وجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت مؤمنين جهتيله حكم شرعى بويله ايديكه اكر مسلمين مشركينك عشرى مقدارى ايسه مسلمينه فرار وانحلال بر وجهله حلال اولمزايدى كما قال الله تعالى ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مأتين يعنى اى اهل ايمان اكر سزلردن صبر وثبات ايديجى يكرمى مجاهد بولنسه ايكى يوز كافره غالب كلورلر واول طائفه كه الله تعالى غالبيتلرين اخبار ايده آنلر ايچون مساغ فرار يوقدر بعده اهل اسلامده كثرت اعداد حاصل اولدقده الله تعالى تخفيف تكاليف ايله امداد ايلدى قال الله تعالى الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مأتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين يعنى شمدى الله تعالى سزدن تكليف مشقت رديفى تخفيف قيلدى وسزده ضعف ابدان ياضعف اذعان وايقان وار ايدوكى ظاهر اولدى بو تقدير اوزره اكر سزدن يوز عدد مجاهد صابر بولنور ايسه ايكى يوزه و بيك بولنورسه ايكى بيك كافره باذن الله تعالى غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اكرم صابرين ايله همدم وهمقدمدر لكن حكم مذكور مبسوط سلاحلرى بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلرى اولمغله مشروطدر اما سلاحى اولميان مسلم مسلح اولان كافردن كذلك آلت رمى بولنميان مسلم بو اثناده كافردن فرار موجب عصيان وعار دكلدر كورمزميسنكه مخرج اعدا اولان باب قلعه‌دن ومرماى منجنيق اولان بقعه‌دن بعد وفرار جائز زيرا او يله محلده قراردن انسان عاجزدر بناء على هذا مسلم واحد مشركين ثلثه‌دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمين اون ايكى بيك عدده واصل ومبانلرنده

اتفاق كلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هر نه قدر كثرت عدد ایله آنلردن قرق قات دخی ازید اولسه ینه فرار
وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا
عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایكی بیك عسكر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان كسنه دخی فرار اتمك
جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سریه
بعث ایلدیلر وبن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص كویان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صكره
مدینه یه قادم وبزلر فرارین اولدیق دیو نادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العكارون
فی سبیل الله انا لكم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعكار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمكدر
یعنی سزلك عود تیكز فرار وهزیمت دكلدر بلكه بكا تحیز والتجادر بن دخی سزه قوت ومدار تقویتم
وعود وقفه ولكن مجددا غله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیر كه ابو عبید الثقفی كه
مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال كفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن
اباونفرت ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه یرحم الله اباعبید لو انحاز الی كنت له فئة
یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بكا عودت ایدیدی بن اكا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان
بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر كه طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار
وانهزام وصبر ایله تثبت واقدام ایكیسی دخی جائزدر اما بعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضه ده
ثبات اقدام القاء النفس فی التهلكه در وحرامدر دیدیلر با آنكه صبر وثباتده رضاء لله بذل نفس تقیسنی تحقیق
وتأسیس واردر وصحابه كرامدن چوق كسنه لر بو فضیلتی احراز ایلمشلردر كه بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه در كه
بعد الشهاده كفارك اهانتندن جسدینی زنابیر حمایت اتمكله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم دخی ثباتی مقابلنده اكا ثنا اتمشلردر وبو مقوله براهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق
باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا * یعنی دار الحربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ایلمین كسانك
احوالنی بیاندر اهل حربدن بركسنه اسلامه كلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی بر مسلم خطأ قتل ایلسه
اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق كفارت واجبه در لكن ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن علی وجه الاملا روایت
اولندیكه كفارت دخی واجب اولماز زیرا وجوب كفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر بوقسه یالكز
حرمت قتله منوط دكلدر كورمزمیسنكه قتل نساء اهل حرب حرام ایكن ینه موجب كفارت دكلدر ومقومیت دم
انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذكوره خلافی اوزره وجوب كفارته دلیل وان كان من قوم
عدو لكم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اگر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم كافریندن
اولوب كندو مؤمن اولورسه آنك كفارتی قدرتی وار ایسه تحریر رقبه مؤمنه در بو آیت كریمه نك تفسیرنده عطا ومجاهد
رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیكه مقتولدن مراد اول رجلدر كه اسلامه كلوب دار مسلمینه كلمزدن
اقدم قتل اولنه وبعض مفسرین دیدیلر كه نزول آیت مرداس نام بركسنه حقنده ایدیكه اسلامه كلدی ودار
مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیه رك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه
كفارتی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدر كه كفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در
وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز كافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق
عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفده در وبحث مذكور سیر صغیرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون
باب دواء الجراحة * یعنی حكم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشروحدر ابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله
عنهدن مرویدر كه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظم رمیم ایله مداوات ایلدیلر
وصحیحدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد
انجدلری اوزره دم سیلان اتدكده كیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول
قوم نیجه فلاح بولورلر كه پیغمبرلری آنلری اللهه دعوت ایدر ایكن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی كندو دمی ایله
مخضوب قیلدیلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفه سی نازله
اولدی یعنی یا محمد سن آنلرك امورندن برنسنه یه مالك دكلسین بلكه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری
اهلاك ومهزوم ایدر یاخود اسلامه كلنلرینك توبه سین قبول ایدر یاخود ظلم وشركلرینه بناء عذاب ایدر بعده
رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اكرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیكه برقطعه حصیری احراق

وانكله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیكه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره
اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصه مزبوره ده جراحات ایچون مدا واتله اشتغال جائز ایدوكنه
استدلال واردر لكن بعض ناس مداواتدن نهیده وارد اولان آثاره استناد ایله كراهتیله حكم واعتقاد
ایلدیلر آثاردن بری اولدر كه قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن
یتمش بیك كسنه بلا حساب جنته داخل اولورلر انلر كیملردر یا رسول الله دیدكلرنده بیوردیلر كه الذین لا یكتوون
ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوكلون یعنی اول كسنه لردر كه داغ وافسون وتشاؤم بیلمزلر همان خالقلرینه
توكل ایدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنان تداووا عباد الله
فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یا عباد الله تداوی ایدیكز
زیرا الله تعالی بر درد خلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موتله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی
ومخالفینك روایت اتدكلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدر كه یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه بر سهم
طویل النصل ایله ضرب واكحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم كی ایله اكا معالجه اتمشلردر
واسعد بن زراره رضی الله عنهه دخی كی ایله علاج اتدكلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین
طریق توفیق اولدر كه علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دكلدر اما شافی
انجق الله تعالی در وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اكا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله
جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مزا اوزره موتله متنجس اولماز مگر عظم انسان
یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مكروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی كبیدر
بو وجهله آنكله انتفاع جائز دكلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وكرامته بناء انسان
حیك اجزاسندن بر نسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی كبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام
كسر عظم المیت ككسر عظم الحی یعنی انسان میتك كسر عظمی حرمتده حیك كسر عظمی كبیدر
وامام زهری رحمه اللهدن منقولدر دیمشدر كه مضت السنة ان لا یسترق كافر مسلما یعنی سنت نبویه كافر مسلمی
استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیر كه بزدخی بو قولی اخذ ایدرز حتی كافرك عبدی اسلامه كلسه
كافر انی استرقاق ایده رك ترك اولنموب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاقی ابتداء تملكه
حمل اتموب بلكه استدامة ملكه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر
ودائمی اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا كبیدر بو جهتله استرقاق ابتداء تملكه اطلاق اولندیغی كبی استدامته
دخی اطلاقی صحیح اولور وبعض فقها دیدیلر كه مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زیرا كافر مسلمی سبی
واستعباد قیلسه كافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه
یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز وبو حدیث ایله مراد حكم اسلامی بیان وایراددر
بوقسه حس واستشعار ایلدیكه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دكلدر زیرا اخبار نبویه ده
تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره
اظهار اعتلا ایدرلر لكن ینه حكم اسلام اعتلاء مقامدر بوندن صكره معلوم اوله كه مسلم شرعا اذلال كافردن
مصون ومالكیتی مملوكیته تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وترذیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ایله
رق مسلمی بیع اوزره كافره جبر والجارله كافر آنی اذلال اتمكدن صون وانجا قیلنور اما رق مسلمه مجرد كافر مالك
اولمغله عتق لازم اولماز زیرا كافر ایسه ده عقد ذمته بناء مالیت رقیقی اتلاف اولنماز ومملوكك اسلامی ومالكك كفری
دخی مالك مملوكنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دكلدر لكن بركسنه قریبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور
زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الكتاب دیر كه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل
من الجنابة لان المشركین لا یغتسلون عن الجنابة ولا یدرون كیف الغسل عن ذلك یعنی بر مشرك اسلامه
كلدكده غسل اتمك كركدر زیرا كفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشركین عرب كبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی كیفیت
غسلی بیلمزلر بو كلامدن مستفاددر كه صفت جنابت كافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث
منزله سنه نازلدر لكن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر كفار فروع شریعت ایله مكلفلردر
دینلر حال كفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حكم ایلدیلر بو جهتله حال كفرنده غسل ایلسه صحیحدر
بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ایله مكلف دكللردر دینلر دیدیلر كه بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

مطلب استرقاق الكافر مسلما

معلومدر كه بحث استرقاقك باب دواء الجراحته مناسبت ظاهره سی یوقدر همان استرقاق ایله ماقبلنده سبقت ایدن استرقا بینلرنده مجانست لفظیه ایچون ذكر اولندی دیو توجیه دخی موجه دكلدر لكن بونك امثالی اشبو كتاب مستطابده قتی چوقدر خاطر مترجم فقیره لایح اولان اولدر كه بو متن كبی علی وجه الاملا شرح حلك تصنیفلری علی وجه الاملا وشرح اثناء مجلسده بعض مسائلی الهام اولنق اوزره بحث بعض ایلمسی مناسبته خارج از بحث اولوب موقف یا استماع اولنان سؤال اكا جواب اولق یاخود شارح دخی تألیفلرینه اوزره تقریر اتدكلری دخی بو قسمه بولق درج وتصدیر اولنمشدر بو بابلك مناسب امثالی مواضعده مقدر بدر والله اعلم

مطلب الجنابة تحقق فی الكافر تكلف

اكامبنيدركه وصف جنابت امر ممتد دائميدر آنك بعد الاسلام دوامى مجدد انشا والتزامى كبيدر وقبل الاسلام
صحت اغتسالرى سبب غسلك وجودندندر بو جهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب وصكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولمازر زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمز بناء برين
بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتمامش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل ايتسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزلر بناء برين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلر ووجوب اغتسال اوزره
ابو هريره رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامة بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضى الله عنهمادركه ثمامه بعد الغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قد حسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
ونقل اولنوركه كليب نام كمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعر الكفر يعنى باشكدن كفر صاچنى تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعد الاسلام حلق رأسى برواجب كورمزز زيرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلديلر وظن ايدرمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب وپندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب وكبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرينى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببى اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى آلتون وكموشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجه
بن اسعد رضى الله عنه دن مرويدركه آنك انفى زمان جاهليه ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كموشدن
برانف اتخاذ ايتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
آلتوندن برانف اتخاذى ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب آلتوندن اتخاذانى
جائز كوردى كذلك ديشى دوشدكده محلنه آلتوندن برديش الحاق ياخود آلتوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدر ديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله دن دخى مأثوردر لكن ابو حنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكموشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدر ديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه يى عرفجه رضى الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بناء برين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يمينلرينه ذهب ويسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر ديو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولمازمكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلا طيب خاطر نسنه اخذ اتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهديندن دخى
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهودده وفاء
لاغدر فيه يعنى عهده وفا لازمدر غدر جائز دكلدر بيورر ايدى وبوندن بشقه ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلريمزه اصحابك كيروب اثمارندن بقول ياخود قوم آلديلر همان دم رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الا بحق يعنى اموال معاهديندن بغير حق برنسنه يى سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا ايتدرديلر وامام زهريدن منقولدركه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه ده دخى كافر ايكن مسجد نبوى يه كيرر ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين انجق عين نجسلردر بو سنه دنكه هجرتك طقوزنجى سنه سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه دن

وهدنه دن مراد يوم حديبيه ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
مطلب دخول الكافر فى المسجد
ايتمكله تجديد عهد ايچون ابو سفيان مدينه يه كلوب مسجد نبوى يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكوره نك قصهٔ مشهوره سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدركه امام مشار اليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر وبزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردركه وفد بنى ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز
بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره يه دخوللرى مشروع
مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا
انجق آيت سابقه يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدى اما بزم عندمزده مسجد الحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف ايتمكله تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
وبو معنايه بزدخى قائللرزكه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عاريا طوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز
مطلب دخول النساء فى الحمام
ونقل اولنوركه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حمامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه
رضى الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلردنمسز ديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويردكلرى همان بونلرى يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام يا تزيين اندام ايچوندركه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غير مقتدره دروذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج
خروجلرينه مصروفدر زيرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه ده
حكمى على وجه العمومدر بنه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج
عورت اكرلى آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديث بلاغتشعاريدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بو قسمه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد اربابندن اولوب ياخود زوجى ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدر بنه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب وپالان رسمنده ايرلر اوزره بنوب وايرقاشلرينه رمانه كبى برنسنه ياپسونلر زيرا اهل كتاب موجب عزت
اولان امورده مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذلوهم ولا تظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم ايتمكز وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكزكه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه ايتمسونلر وبو فصلك تمام بيانى بنه بو كتابده موضع شايانده كلور ان شاء الله تعالى والله الموفق
باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديمشدركه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركمسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق ووير مك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بر برينى مال ايله تقويت ايتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز وكمال جهاد نفس ومال

ایله اجتهاد اتمکدر زیرا اکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده برکسنه دن اجرت المامق کرکدر واکر فقیر ایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادر اوله
جق دکلو نسنه المق جائزدر که کندو نفسی ایله وصاحب المال دخی مالیله جهاد اتمش اوله لر زیرا مرویدر که
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز اتدیروب مجردی متزوجك یرینه
غزایه بعث ایدرایدی وقاعدك فرسنی آلوب غازی یه ویریرایدی وابن عباس رضی الله عنهما یه بومسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویریرسه جائزدر دیدی وجهی اولدر که صاحب
المال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت اتسون ایچون ویریر که کندی دخی مجاهد بالمال اوله بنابرین
اخذ ایدن کمسنه دخی اول ماله جهاد کفاره استغناء اتمیوب نفسی ایچون آرتومق مکروهدر زیرا مرویدر که
عبدالله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه برکمسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صکره تصرف ایده رك آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخار دکل ایسه جائزدر وبعد الرجوع بنه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت
اوزره حج ایدن مثللودر که بعد الرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رد اتمك لازمدر وجهی اولدر که فضله یی
رد اتمسه عملی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المالده وسعت وار ایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واکر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظرا ممدر ونظر ونظارت حکم مذکورده اکل واتمدر
زیرا مرویدر که حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز اتملرین تکلیف وایچلرندن
جریر ایله ولدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف اتدکده آنلر دیدیلر که بزلر بوامتیازی
قبول اتمیز بلکه مالمیزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریك وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدر که قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جکلری جعل واجرتی اخذ ایدن کمسنه لرك حاللری ام موسی علیه السلامك حالی کبیدر که کندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانك اکرچه غزالری انجق کندو نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی
ینه فرعوندن اجرتی آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدرایدی واکا حلال ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئلهٔ اخرایه انتقال ایدوب دیرکه برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اولدخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام که تصدیق واقراردر تحقق
اتمشدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حکم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامنه منافی دکلدر اکراه صحت
اسلام مکرهه منافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمك دخی جائزدر لکن
ویرمك افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجاب
الاجرة علی الغیر انجق غیر ایچون عملینك مقابلیدر واسلامه کلن غیر ایچون عامل دکلدر که اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یا رشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر
وبونلرك برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق اتمز حتی بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمکله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداد ایلسه مرتد اولور اکر ینه اسلامه عودت اتمزسه بوینی اوریلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز اما مکره علی الاسلام بویله
دکلدر که اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبرایله باشی اوزرنده سیفك قیامی اقرار
ایلدیکی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بوصورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مندفع

مطلب اداء فضل النفقة فی الحج عن الغیر

مطلب الامام ان اخذ نفقة الجهاد من الناس جبرا اذا لم یف بیت المال

مطلب اعطی جعلا علی ان یسلم

مطلب اسلم مکرها

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن قطان رحمه الله تعالی دن مرویدردیکه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدك براختیار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلردیو بکا خبر ویردی یعنی بررجل یوقدر که برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذکورین اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده وبوحدیثده
دلیل واردر که بدایت بالسلام افضل وبادی بالسلامك ثوابی اکثر واکملدر زیرا جواب سلام سلامك مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابك سببی واول احسانك مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان وبادینك مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکاشویله
خبر ویردیکه جدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطی اوزره یوز دوه جعل واجرت ویردی ووالدیمی
بوخصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیك السلام
دیدیم علیك وعلیه السلام بیوردیلر وبوحدیثده دلیل واردر که برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اکا احسان اتمشلردر وبوایکی احسانه مجازات لازمهٔ حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدیمکه والدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلر دخی اسلامه کلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوز دوه یی کیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلرکه ان شاء
فان تموا علی اسلامهم فذاك والابعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقد نصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه کوزل یوق اولمازلر ایسه آنلره عسکر بعث ایدرز وبوحدیثده دلیل واردر که شرط معهود اوزره
ویریلن مال صلهٔ مستأنفه دربو قسمه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر
وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر کورمزمیسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوکی منصوص ومصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامه تألفلری ایچون وعند
البعض وعد ایمان اتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذکورده
اکا دخی دلیل واردر که شرط جعل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه لر قتل ایله تنکیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد لطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایده رز دیمکدر والدم دیرکه بعده
یارسول الله والدم کندو ایچون قومینك عرافت وریاستنی سندن رجا اتمکله بکا امر ایلدی دیدم بیوردیلرکه
ان شاء ولکن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ اتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبرویرکه طلب ایلدیکی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون برضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتکبر ایدر وظالمین ومتکبرینك مکانی البته نار جحیمدر وبوحدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغنی بیان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه بررجل مسلم مسلم آخره برحربی کافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اولدخی قتل ایلسه بو معامله ده ایکیسنه ده ضرر شرعی یوقدر
وعندیمده احب اولان وعدنه وفا واول موعودینی ایفا ایلمکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یا نفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربك دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنك
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر اتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اکا ای یامین عمك اوغلی بنی قتله عزیمت اتدیکنی کورمدیکمی بیوردیلر یامین دخی بنا اکا کفایت ایده رم
یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار وروایت اخراده بش
وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهد واقرار واول کمسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مسفور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصهٔ مذکوره ده مادهٔ مزبوره نك جوازنه دلیل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب ابلاغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبة

مطلب الجعل علی قتل المشرك

صاحب القصه اولان یامین بن وهب مذکور نسخ کتابده یامین بن وهب عنوانیله مسطوردر لکن اصابه ده یامین بن عمیر بن کعب ابو کعب النضری تعبیریله ذکر ایلشدر

واردر زيرا جعل واجرت ويرديكى البته جناب رسالتك معلوملريدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اكر بو مقوله
اموردە امام المسلمين بيت المالدن جعل واجرتى وعد وتعيين ايتمش ايسه وعدينه وفا ايتمك لازمدر زيرا مال بيت المال
انجق مصالح مسلمين ايچون اعداد واستحصال قيلنمشدر و بو قاتل دخى آنى اذكار اولنديغى اوزره برجهتله مسلمين ايچون
ساعى وعاملدر بنا برين امام المسلمين مال بيت المالدن اعطاسنى وعد ايتديكى نسنه يى بالتمام ادا ايلمك لازمدر والله الموفق
باب آنية المشركين و ذبائحهم وطعامهم * يعنى مشركينك قابلرينى استعمال وطعام و ذبيحه لرين اكلنه
متعلق مسائل ودلائلدر مشركينك اوانيلرندن اكل وشرب اكرچه حلال لكن قبل الاستعمال غسل ايلمك
احسن اعمالدر زيرا اوانى يه نجاست شرك لاحق اولميوب انجق نجاست عينيه ملاصق اولور واولدخى غسل
ايله زائل اولور و بو حكمده اوانى مسلمين ومشركين برابردر انجق مشركين غسل اوانى يه اهتمام ايتملرى حسبيله
مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنى التزام برله اول مصلحته مشركى امين بيلوب استخدام ايتمك لايقدر اما غسل ايتميوب
همان ظاهر حاله نظر قيلسه اول دخى لابأسدر زيرا اوانيده اصل اولان طهارت لكن اعادهٔ غسلى احتياط
ونظافتدر زيرا مرويدركه ابو ثعلبة الخشنى رضى الله عنه ديديكه يارسول الله بز ارض مشركينده واروب
اوانيلرندن اكل ايده يورز جوابنده بيورديلركه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم كلوا فيها يعنى اكر عدم
استعمالنده چاره بوله مزسكز اولا سزلر غسل ايدوب بعده ايچنده اكل ايديكز وتمام حديثى كتاب الصيدده
ذكر وبيان ايلديك وحسن بصرى رحمه الله تعالى يه مجوسك قابلرندن وكاسه لرندن وچومليكلرندن سؤال
وايچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزميدر ديو عرض اشكال ايلديلر جوابده اولا غسل و تطهيرينه
اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قيل ديدى و ابن سيرين رحمه الله دن منقولدركه اصحاب كرام بلاد
مشركينه غلبه ايتدكلرنده اوانى مشركينده اكل وشرب ايدرلر ايدى و حذيفه رضى الله عنه دن منقولدركه
اكا ايچنده شرب خمر اولنمش برباطيه كتورديلر غسل ايله امر ايدوب بعد الغسل ايچندن صو ايچدى و بو آثار
مذكوره صحت دعواى مز بوره مزه دليلدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه يهود ونصارانك ذبيحه واطعمهٔ
سائره لرين تناول جائزدر لقوله تعالى وطعام الذين اوتوا الكتاب حل لكم ومجوسك دخى جميع طعاملرى
جائز الاكلدر لكن ذبيحه لرى مأكوله دكلدر لقوله عليه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الكتاب غير ناكحى
نسائهم ولا آكلى ذبائحهم يعنى معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل كتاب طريقنه سلوك ايديكز عورتلرينى نكاح
ايتميوب ذبيحه لرين اكل ايتمديككز حالده نكتهسى اولدركه مجوس الهين اثنين ادعا ايتملريله خلوص وخصوص
اوزره تسميهٔ الله شرط حل ذبيحه ايكن آنلردن واقع اولماز اما اهل كتاب توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ايسه ده
بنه اظهار توحيد قيلرلر وعلى بن ابى طالب رضى الله عنه دن منقولدركه طعام مجوسده ذبيحه لرينك غيريده
ضرر يوقدر ديمشدر وغلام سلمان اولان سويددن منقولدركه حق جل وعلا اهل فارسى مهزوم قيلديغى
كونده برسپت بولدم كه ايچنده ايتمك وپينر و بچاق وار ايدى آنى سلمان فارسى رضى الله عنهه كتورديم اولدخى
رفيقلرينه ايتمكى توزيع و پينردن كسوب اكله باشلديلر ديدى واهل فارس ايسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن
مجوسك ذبيحه لرندن غيرى طعاملرنده ضرر اولمديغى بزه ظاهر و باهر اولدى وقصهٔ مذكوره ده دليل
واردركه مجاهدين غانمين قبل الاقتسام طعام غنيمتدن تناول والتقام ايتملرى جائزدر وسعيد بن جبير رضى الله
عنه دن منقولدركه مجوسك يوغرت و ترخانه كبى نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به ديو جواب ويردى نكتهسى
اولدركه بو مقوله نسنه لره ذبيحه لرندن برشئ مخالطه ايتمز و مجوس دخى ذبيحه لرندن ماعدا تدبير اطعمه ده
مسلمين كبيلردر وامام شعبى رحمه الله دن عادت مجوسدركه عند الطعام زمزمه ايدرلر يعنى مريلدنرلر آنلر بويله
ايدرلر ايكن آنلر ايله برابر طعام ايتمك جائز ميدر ديو سؤال اولنوب جوابنده همان كل من طعام المجوس ديوب
سائلك محل شبهه سنه تعرض ايلمدى و معناى مذكور حضرت عمر رضى الله عنهدن روايت قيلنان اثر
مأثوردركه عماله يازوب امر ايلديكه مجوسى عند الطعام زمزمه دن منع ايده لر لكن اثر مذكور بر ارشاددر زيرا
عقد ذمتدن ناشى شرب خمر واكل خنازير مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرين ترك ايده رز بو جهتله امام
شعبى رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا ايتميوب همان ماعدا الذبيحه جواز تناول طعاملريله افتا ايلدى
وابراهيم رحمه الله دن مرويدركه اصحابمز سواد عراقى فتح ايتدكلرنده مشركينك ايتمكلرندن تناول ايلديلر وامام واقدى
مغازيده ذكر ايدركه عسكر اسلام مطبخ كسرى يه ظفرياب وطعام تجره لرينه واقف اولدقلرنده الوان
اطعمه يى كوروب آنى بعض اشيا بويامق ايچون الوان صبغ ظن ايدوب تجربه ايچون لحيه لرينه سور مكه

معلوم ارباب علومدر كه يهود
ونصارى توحيدلرين تصريح
ايدرلر لكن يهود عزير ابن الله ديو
حضرت عزير عليه السلامى معبود
اتخاذ ايتملرى لازم كلوب نصارى دخى
اقانيم ثلثه يه قائل اولملريله مشركلر
اولملرى لازم كلمك ايله حقلرنده قاتلوا
الذين لا يؤمنون بالله نازل اولمشدر
بو قسمه تصريح شركلرى اعتزاز بنا برين
توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ديو
تعبير اولندى
منه

باشلديلر

باشلديلر صكره بونلر اطعمهٔ مأكوله در ديو خبر ويردكلرنده اكل ايدوب علت تخمه يه اوغراديلر ديدى
لكن ظاهر حال اولدركه كسرانك تجره لرى ذبيحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالى اولماز بنا برين روايت
واقدى اكا محمولدركه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ايدنلر احكام شرعيه يه واقف اولميان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك
فعلى ايله جواز اكله استدلال اولنمز و حضرت على رضى الله عنه دن مرويدركه اهل حرب اولان نصارانك
ذبائحلرندن سؤال اولندقده ضرر يوقدر ديوب تزوج نسالرين مكروه كوردى و آنك دخى كراهتى نسلى
دار الحربده قالمق خوفندندر يوقسه اول دخى حرام دكلدر ومؤلف رحمه الله حل نكاح اهل كتابه حديث على
رضى الله عنه ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم مجوس هجره نامه يازوب آنلرى اسلامه دعوت
قيلديلر ونامه ده بيورديلركه فمن اسلم قبل منه ومن لم يسلم ضربت عليهم الجزية فى ان لا يؤكل لهم ذبيحة
ولا ينكح منهم امرأة يعنى اسلامه كلنلر بكرك اسلامى قبول اولنور وكلمينلرك اوزرينه جزيه وضع اولنور
ذبيحه لرى اكل اولنمايوب عورتلرى نكاح اولنمامق شرطيله وحديث مذكورده نكاح اهل كتاب منطوق دكل
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم عدم حل نكاحى مجوسه تخصيص بيورملرى مفهومندن ظن ايده رمكه
مؤلف رحمه الله نكاح نساء اهل كتابك جوازينه استدلال ايلدى زيرا بو كتابى مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده
سنه بنا ايلمشدر وانك بيانى محلنده كلور ان شاء الله تعالى بعده مؤلف الكتاب رحمه الله بيان ايلديكه نكاحله وطئ
مجوسيه حلال اولمديغى كبى ملك يمين ايله دخى حلال اولماز زيرا حل وطئ ملك متعه اوزره مبنيدر ومسلم ايچون
مجوسيه اوزره ملك متعه كرك ملك يمين وكرك نكاح ايله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئين عند ابى حنيفة رحمه الله تعالى
اكل ذبيحه ونكاح نسالرى على كراهة جائزدر وعند الامامين رحمهما الله تعالى مجوس حكمنده اولملريله جائز دكلدر
واختلاف مرقوم صابئين كيملر ايدوكنده اختلافلرندن ناشيدر زيرا ابى حنيفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
برصنفدركه زبورا اوقورلر واقعا آنلر ظاهرا اعتقادلرين بويله جه اظهار وارائت ايدرلر وعند الامامين آنلر عبدهٔ كواكبدر
وكواكبى آلهه اعتقاد ايدرلر و فى الواقع اعتقادلرى بودر لكن فرق اسلاميه دن عدا اولنان باطنيه كبى قطعا
حقيقت اعتقادلرين اظهار ايتمكى تجويز ايتمزلر بو جهتدن ابو حنيفه رحمه الله تعالى ظاهر اعتقادلرينه واقف اولوب
جوابنى اكا بنا و امامين رحمهما الله تعالى ضميرلرينه مطلع اولوب جوابلرين اكا ابتنا ايلديلر و فى نفس الامر
اعتقادلرينه كوره آنلر بمنزلة المجوس بلكه دخى خبيث ومنحوسلردر والله الموفق

باب الاسلام * حسن بصرى رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم امرت ان اقاتل الناس
حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى مشركين
لا اله الا الله ديينجه دكين قتالليريله مأمور اولدم آنى ديدكلرنده بندن نفوسلرينى واموالليرينى قورتارديلر مكر زكوة
وخراج زمين مثللو حق شرعى ايله اخذ اولنه واعتقاد درونلرينك حسابى الله تعالى يه مفوضدر مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالى يى توحيد ايدوب برلين عبدهٔ اوثان ايله قتال ايدرلر ايدى
طائفهٔ مرقومه دن برييسى همان لا اله الا الله ديسه شركدن عدول واسلامه دخولنه دليل اولور ايدى ونقل
مذكوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدركه مشركك كندودن معلوم اولان اعتقاد شركك خلافى اولان توحيده
اقرار ايتديكى وقتده اسلاميله حكم اولنور زيرا حقيقت اعتقادينه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع ايتديكمز
اقراريله حسن اعتقادينه استدلال وازقديم معلوم اولان اعتقاد باطلينك خلافنى تقرير ايتدكده تبديل اعتقادى ايله
حكم ايه استعجال ايده رز وعبدهٔ اوثان فى الاصل وجود صانعى اقرار ايدرلر ايدى قال الله تعالى ولئن سألتهم
من خلقهم ليقولن الله يعنى آنلره سزى كم خلق ايلدى ديو سؤال ايلسك الله تعالى خلق ايلدى ديرلر لكن
وحدانيتى انكار ايله اصنامليرين شركاء جناب پروردكار اعتقاد ايدرلر ايدى قال الله تعالى اذا قيل لهم لا اله الا الله
يستكبرون يعنى عبدهٔ اصنام كلمهٔ توحيدى ايشتدكلرنده عناد واستكبار وكفرلرنده اصرار ايدرلر وقال الله تعالى
فيما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشئ عجاب يعنى محمد بونجه الهه كثيره يى اله واحدمى قيلدى
بو امر عجيبدركه كثير واحد اولمق محالدر وقول مذكور مفهوم كلام مشركيندركه قرآنده آنلردن حكايه اولندى
وطائفهٔ مرقومه دن قنقيسى لا اله الا الله ديسه خلاف اعتقادينى اقرار ايتمش اولمغله حقنده دليل ايمان اعتبار اولنور
بنا برين ترك قتال قول مجرده تعليق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله بيورلدى وقياس
مذكور اوزره طائفهٔ زنادقه مانويه كه رأى عاطل ومذهب باطللرنده مانى حكيمه اتباع واعتقاد ونور وظلمتدن
هر برينى اله ازلى وصانع لم يزل ايدر ديو اعتقاد ايلديلر كرك بونلر وكرك سائر الهين اثنين ادعا قيلن اهل ضلال

مطلب عدم جواز نكاح نساء
المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نكاح نساء الصابئين
واكل طعامهم

لااله الاالله دیسه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنورامایهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لااله الاالله دیمکلـه
معتاداولدقلرندن کلمـهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمزلکن آنلر عهد رسالتده منکر رسـالت اولملریله حقلرنده
علامت اسـلام انجق محمد رسول‌الله مضمونی اقرار واستسلامدرمی و یدرکه رسول‌الله صلی‌الله علیـه وسلم
جوارلرنده بولنـان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده سنی ایچون خانه سنه داخل اولدقده علی وجـه التلقین
اشهدان لااله الاالله وانی رسول‌الله کلمهٔ طیبه سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب اباالقاسم دیواذن ورغبت ایدن ایدوب مریض دخی درحال کلمـهٔ
شهادتی اتیان ایده رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی‌الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمـةً من النار یعنی حمد اول اللهـه اولسونکه بنم سببیمله بر کسنه نك جانی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفـلریله حق تشکری تأدیه واصحـاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرندا شکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمـه‌الله دیرکه اکرچه اوائل ازمانده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لااله الاالله محمد رسول‌الله مضمونیله شهـادته شتاب ایدوب نأویلنده مرسل
الی العربدر یوقسه بنی اسرائیل وغیر یلرینه مبعوث دکلدر دیوادعا وقرأندن هوالذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبـات مدعا یدرلر یعنی الله عظیم الشـان اول علیم عمیم الاحسا ندرکه
امت امیه یه بینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلـدی بوتقدیراوزره آنلردن مجرد محمد رسول‌الله مضمونی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مکرتقریر مذکور ایله بیله دین باطلنـدن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسـلام
مثللو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویاانکز انا مسـلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسـلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهوالحقـه منقاد ومستسلم معنـاسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسـدلری اوزره حق یدیکمزده در دیوادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسـلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقـدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنـده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه بینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقـدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملـدر اما ودخلت فی الاسـلامی ضم ایدرسه احتمـال مذکور زائل اولور و بعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسـه دخی بینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمـه سنده اسـلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر و مجـدداداخل اولد یعنی البته
دین سابقنـه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولورامامجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بیلنلرنده شیمهٔ شتیمـه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یامسلم یامسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتـدن خروج ودین اسلامه واو جلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمـه‌الله
تعالی دن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یااباسعید هندن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه مه
کتوردم وفوت اولدی آنی بیا بانه آته یمی یوقسه غسل ونمازین قیله یمی دیوسؤال ایلـدی اولدخی جوابنده
سبحان‌الله صقین آتمه بلکـه غسل وتکفین وصلوتن اداقیـل زیرا اسلامه داخله اولمشـدر دیدی لکن بوقول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنـده دردیوتوجیـه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یانده برابر اولمنسه
داراسلامه دخولنده تبعـاللدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرراولور اما کفری تعقـل وادراك ایده جك مرتبه ده
کبیره اولوب قبول اسـلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنمـاز زیرا صلوهٔ جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره یه نمازدن ماعدا غسـل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلام ایله
مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطـلردر حضرت علی رضی‌الله عنـه دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمزمیسنکه والدی ابوطالب وفات اتمکله حضور نبوی یه کلوب ان عمك الضال قدمات دیدکده
اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وارآنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی‌الله عنهما یه کلوب والدهم نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه سیله کیده یمی دیدکده بلی جنازه سـیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیوجواب و یردی و بزدخی بوقولی اخذ ایده رز اکرهالکهٔ کافره نك دفننـه
مباشرت ایدرولد کافری یوغیسه ولد مسلمنـه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه سنی طعمهٔ کلاب اتمیـه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکلـه مأموردر وآنلری

مطلب فی حکم اسلام اهل الکتاب

مطلب فی حکم باسلام المجوس

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافره

مطلب اذا مات المسلم قریب کافر

بعد

بعدالموت طعمهٔ کلاب ایلمك احسان ومعروفدن حسـاب اولنماز امامشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
بن جهـة الدین متقاربی وارایسه مسلمه کوره اسلم اولان آنلره تسلیم قیلمقدرلکن اول مسلم دیلرسه جنازه سـیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولنـدیکه حارث بن ربیعه رضی‌الله عنهك والده سی نصرانیـه ایکن فوت
اولوب حارث رضی‌الله عنه اصحاب رسول‌اللهدن برجماعتله جنازه سین تشییع ایلدی مکرجنازه سـیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بوانه بوصورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه نك اوکنجـه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه‌الله دن منقولدرکه براسـیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوهٔ جنازه سی ادا اولنوردیدی و بزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایده رز زیرا هنوز نماز قیلدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه‌الله دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه‌الله دن اسیر اوزره
صلوهٔ جنازه نه زمانده مشروع اولور دیوسؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلـدی ایسه سز دخی صلوهٔ جنازه سنی
قیلکز دیوجواب و یردی لکن جواب شعبی رحمه‌الله اول اسیر حقنـده درکه اقرار اسلام ایتدیکی ایشـید یلیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوهٔ جنازه سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیرمذکور جماعتـله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولورحتی رجالدن
اولوب اسـلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واکراسیر مزبورنمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقـد
اولماز انجق داودبن رشید رحمه‌الله تعالی نك امام محمد رحمه‌الله دن برروایتنده دیمشـدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیـه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ماعلینـا
یعنی اول کسنه که قبـله مزه نمازنده توجه وذبیحه مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منـافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضـدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسـه ظاهر روایتده
اسلامیـله حکم اولنماز ینه داودبن رشیدك امام محمد رحمه‌الله دن برروایتنده کلمشدرکه اکرمناسك مسلمینـه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمـل اندن فعلا ظاهر اولمغـله
قولا اقرار اسـلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حـکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینـه کائنا من کان
انقیـاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه‌الله تعـالی دن منقولدرکه مرض موتنده
اصحـابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنـه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واکرمشرف موت اولمیدم ینـه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی‌الله علیـه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتـده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولاتکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعـالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علملکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه سز دیوعهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واکر کتمان علومده وارد اولان وعید لردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی‌الله علیـه وسلم لاتکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهـاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسـه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجرهر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هرمیت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هرامیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله کز الله تعالی یه توبه
ایدیکز که سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بوآیت شریفه ده توبه یه دعوت قیلنان فرقه ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعـالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبوحدیث شریف جواز الاقتداء
الفاسق قولمیزده امام مالك رحمه‌الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قول شریفی فاسق وعادل هرصنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هرصالح وفاجر امامك ارقه سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هرمیت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

مطلب الاسیر اسلم فمات قبل ان یصلی

مطلب اذا صلی المشرك بالجماعة یحکم باسلامه

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

مطلب مرتکب الکبیرة

ظلم وعدوانی غزاتك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بومعناده ان الله تعالی یؤیدهذا الدین
بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشار تبخش ورود
اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأیی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی
بن ابی طالب وعثمان بن عفان لاتذکر وهما الا بخیر تلك امة قدخلت لها ما کسبت ولکم ما کسبتم ولاتسئلون عما
کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت واردر که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه
روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایده رم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی
انجق خیرایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه کز سزه
نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جلیلی مضمون وصیتنه
دلیل قیلدی وصحابهٔ کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان بابنده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال
علیه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم
خصوصنده اللهدن خوف ایدك اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف اتمیك زیرا آنلری سون تحقیق همان
بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا اتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك بو ایکی دامادفضائل نژادلرین وصیتنده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی اکا مبنیدر که بعض اهل
شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلامی نظام استماع اتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیهما حضرتلرینك
ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق
مز بور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت
نه دردیو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح
علی الخفین ولاتکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشئ یعنی مذهب اهل سنتك اصل
واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه
محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان
وذات اللهده برنسنه سویلمیوب کف لسان اتمکدر و بعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن
افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندمزده مذهب صحیح اولدر که
حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضلدر زیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی
وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم
وعلمدارمدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی
تقدیم ذکر ایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد اتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر
مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر
علی یی تقدیمنه سبب قوی اولدر که امام مومی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك
بنی امیه نك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی
بناء علی ذلك تقدیم ذکر ایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله
عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امرای بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کتمك جائز میدر دیدم
جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جوازیدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزرکه نه لازمدر دیدی
وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه ما یستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبدالله بن عمر
رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی
هر حال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی
وصحابهٔ کرامدن برجماعت اعلام دیدیلر که سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون
اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر وو بال متلازم اولور وآثار
مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه
استشهاد در بنه مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چقان عازم غزا اولورسك
یولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینهٔ منوره یه مرور وملاقاتیله

مطلب لاتذکر الصحابة الا بخیر

مطلب فی التفاضل بین عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده سکا بو غزو وجهاد کده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد ایتمك استرم دیدی بن دخی
اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ایتم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی
مالمدن برمقداری اشبو وجه جهاده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استقراض
ایچون حرکته شتاب ایدوب قرض ویرلمسنه یه ظفریاب اولمنجه مجاهدینی ادا ایتمز دیو فور فرمسز
دیده رك تلاش واضطراب ایلدی بعده شامده رؤیت امورینه قیام ایدن قیمنه کتب وتحریر
وامر جهادنده استعانتی ایچون مجاهده شو قدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بو اثر جلیلده
اکا دلیل واردر که برکمسنه جهاده بالذات میل ورغبت ایله حلالندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه
دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایلمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعه تصدیسی صاحب
عطیه یی اجر وثوابدن منعه مؤدیدر ومناع للخیر اولمق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر ینه مجاهد رحمه الله
دیرکه بعده کیدوب جزائر بحرك برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفهٔ عهد
بحسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب وسکانی اخراج وتغریبله حکم وامضا ایتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود
وقفول ایتدیکمده کویا نی اسیر ایدوب کنور مشلرکبی محزون وملول اولدم وتقریر مشروحی اوزره باعث حزن
وملالی انجق اهلنه عودتنده کندیدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بو یله جه
تأسف ایتمك لایق وشایاندر و بوندنصکره جور امرا سببیله ترك جهاد بر امر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض
منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لایصده جور جائر ولا عدل عادل حدیث شریفیله
استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله
قتال ایده جکی زمانه دکین اکا نه ظلم ظالم ودنه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل اخر دخی سلیمان بن قیس دن
نقل اولنان اثردر که جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك
وضلاله قتاله کتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه
تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدر که قال علیه السلام
اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض
منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در
بریسی لا اله الا الله دین کمسنه یی ذنوبی سببیله تکفیر دن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن
مهردهاندر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال
ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك
رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان
حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی حدیثده
وارد در جدی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدیك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما
توجه واقبال ایلدیلر که هر برینك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کاوب رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه
یارسول الله بونلر مسئلهٔ قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی
حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرنده حکم ایتدیکی قواله
حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلر که بزلر بو یله
اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر وارهلیم اسرافیله تحاکم
ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم
بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق ایتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده
اصل اصیلی بو خبر جلیلدر قالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر
شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا ایسه لا لله طالب
مطلب صواب اولان کمسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهددر وهر بری

مطلب یتعلق بالقدر

بر منع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغن حل وبیان موضع ومحل ایدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالی دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا تحل الصدقة لغنی الا لخمسة الغازی فی سبیل الله او العامل علیها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار مسکین تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره یی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویریلدکدنصکره اول فقیردن ماله اشتراقیله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده نا و بو حدیث اولدر که غازی اهل و بلدنده غنی ایکن بولند یعنی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقدارینی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب و بعید یاخود تحصیلی مقدوری اولمیان ذمم ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل و بوایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دیننده مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بر وجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عمالی البته اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز و فقیردن اشتراقیلن کندو ویردیکی ثمنك عوضنی اخذ ایتمش اولور بوقسه زکوتدن آلمش اولماز ومسکینك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور یوقسه زکوة آلمش اولماز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هی لها صدقة ولنا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر وبزه کوره هدیه در وبراء بن عازب رضی الله عنهما دن نقل اولندیکه برکسنه کاوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کسنه میدر که ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بو دکلدر بلکه اول کسنه در که کناه ایشلیوب توبه ایتمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نظم کریمیله دخی مراد بو دردیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزره بی پرواحمله قیلن نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولور ظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بوکنهکار سوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نیجه لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو بابده بیان مذهب صواب ایدوب دیر که برکسنه قتله یاخود جرحه یاخود هزیمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول اللهده صحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر یوم احدده بو یله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی یه مظهریتله ممدوح و بنام اولمشلردر وابو هریره رضی الله عنهه دیدیلر که سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدخی دیدیکه بو یله دیمه بلکه سعد بن هشام کتاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سین تأول وبذل نفسله اول فضیلت موعوده یی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بر وجهله حلال اولماز زیرا حمله سیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتل اولنغله سواد مسلمینه فی الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی کندو یدیکزایله جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز امانهی منکر مسئله سی بو یله دکلدر که برکسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو یی قتل ایده جکلرین بیلور کن ینه نهی منکرلرینه اقدام ایلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولملریله فعللری حرام اید وکن بیلمزلر ایسه منکرك انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولمامریله غازینك وجه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعا مفید اولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروطدر که شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفید اولمیا مغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما یجب من طاعة الوالی ومالا یجب * یعنی امرا امرایله اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیان اموره متعلق اقوالدر بر عسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره وار ایسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمادر واوامر علمایه اطاعت واجب اولق انجق امردینده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعمیدر دکلمیدر معلوملری اولماسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی متردد لری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولور که ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حالله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکلرین متضمن اولور بر امر ایله امر ایتمدکجه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرینه لازمدر اما اویله برنسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنه ده وارددر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سریه بعث ایدوب برکسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر و برخصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمور سز البته بو آتشه کیریکز دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره لم دیوب بعضیسی دخی بزلردین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر ویردکلرنده لو دخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلر ایدی ابدی ناردن چیقمازلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول شریفنك معناسی نار دنیادن نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان موادده اکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هالك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر اید وکی واضح ومستنیر اولور والله تعالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشدر یعنی فرعون قومینك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بو جهتله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلر که کندیلرکبی برفاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب برصنفی هلاکه بادی و برصنفی فوز و نجاته مؤدیدر دیرلر ایسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرینده ناسك لوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیادده قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك اید وکی هرکسه ظاهر بر امرنا موافق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددر که قال علیه السلام من اتاه من امیره ما یکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کسنه که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمینه برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین براغوب مقابله یه اجتسار ایتمدکلرین کورنجه مسلمینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمینه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تبری

مطلب لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق

والتجا ایده رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی ارسال بیوروب خالد آنلرك قلیـل وكثیر هرنه لرینه
تعرض ایتدی ایسه ضمان ودیتلرین آنلره ایصال ایلدی ایشته بو قصه ده مهاجرین وانصار خلاف رأی امیراوزره
تخلیهٔ سبیل اسیر ایتملریله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری مدح وثنا ایلمشـلردر و بوندن ظاهر وآشكار اولدیكه
امر امیر معصیت كردكار یاخود وجـه خطاسی بدیدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت یوقدر و بونلرك غیریده
انقیـادی لازمدر كه جبن ونزاعه مؤدی اولمیه قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختـلاف
كلمه ایله نزاع ایتمكز كه تفرق اهوا سببیله جبن وخوفه مبتلی اولمیه سز مؤلف الكتاب رحمه الله دیر كه امام المسلمین
اوزره لازمدر كه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابیر حربیه یه واقف ومسلمینه رفق ورأفتله متصف برذات مكارم
سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده و باب الاماره ده بز بو مبحثی بیان ایلدك یته دیر كه صفات مذكوره ایله موصوف
اولان انسان البته ریاست عسكره شایاندر عربی اولسون یاخود موالی عربدن یاخود غیریلردن اولسون لقوله علیه
السلام اسمعوا واطیعوا ولو امر علیكم عبد حبشی مجدع ما اقام فیكم كتاب الله یعنی امر امیری قبول واطاعت ایدیكز
مقطوع الاعضا برعبـد حبشی دخی اوزریكزه امیر قیلندی ایسه ده مادامكه ایچیكزده كتاب الهی اجرا قیـله
و بو بابده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی واردر كه قال علیه السلام علیكم بالسمع والطاعة لكل من یؤمر
علیكم ما لم یأمركم بالمنكر ففی المنكر لاسمع ولاطاعـة یعنی اوزریكزه امیر نصب اولنـان هركیم ایسه سمع وطاعتی
لازمدر مادامكه منكر ایله امر ایتمیه اما منكرده سمع وطاعت یوقدر یته مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه طرف
امیردن فلان قائد عسكری ایله مقدمه ده وفلان دخی ساقه ده وفلان میمنـه وفلان میسره ده اولسونلر دیو
ندا اولندقده هر بری مأمور اولدیغی محلی ترك واخلا جائز اولماز زیرا بونلر امر حربده حسن تدبیر وفائدهٔ تدبیر ایسه
انجق اطاعت ایله حصول بذیردر قالدیكه وجوه عسكردن بریسی عصیانه اقدام ایدرسه امیره دخی لایقدر كه
اكا تهدید ایله تقدم واعلام ایده یعنی مرهٔ اولاده عقـاب وتنكیلنه تعجیل ایتمیه زیرا مرهٔ اولی عثره وزله عد اولنور
قال علیه السلام اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی شر ایله معروف وهیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیانلرك
قصورلرینی عفو ایدیكز بلكه ابتدا قواد عسكره و بالجمله آحاد لشكره تقدم ایدوب هرقنغیكز بعـد ذلك امریمه
مخالفت ایدرسه تأدیب ایده رم دیو تهدید واخبار ایدر كه مقدما انذار ایتمش اوله وقال علیـه السلام قد اعذر
من انذر یعنی اول كمسنه كه مقـدما انذار ایده ابلای عذر ایدوب اعتـذاره محل ترك ایتمدی ومعنـای مزبور
وقد قدمت الیكم بالوعیـد نظم كریمنده مبین ومذكوردر و بعد الانذار ینه بریسی بلاعذر عصیـان ومخالفته
اجتسار ایدرسه اولبابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدر كه هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب
اسـائت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور زیرا ناسك محرماتدن خوف عقـاب امرادن ناشی ابتنـاعلری خوف
اللهدن ناشی اولان انتزاعلرندن اكثر ومعنـای مذكورده ما یزع السلطان فوق ما یزع القرآن كلام كوهر
نظـامی منقول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف ایله منع ایلدیكی معاصی قرآنك نصح ایله منع ایلدیكندن اكثردر
لكن اول عصیان ایدن كمسنه برعذر مناسب ایله اعتذار وتصدیق مدعی ایچون یمین باللهه دخی اجتسـار ایدرسه
امیر ایچون آنی تكذیبه سبیل یوقدر زیرا محتمل الصدق اولان برخبری اخبار ایدوب یمینی ایله دخی تأكیـد ایتمكله
امیر اوزره اول كمسنه دن كف ید وترك تشدید لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعیده یمینه قائل اولمایزكه
آنك خصم منـازعی واردر وشرع شریف خصوما تده یمینی جانب منكره تخصیص ایدوب مـدعی یه تعمیم
ایتمشدر لكن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یمینی ایله تصدیق اولنور وقچان برمنادی
چیقوب طرف امیردن یارینكه كون اهل كوفه مثلا دمدار عسكر اولسونلر دیو ندا وتعبیر ایتدكده اهل كوفه نك كرك
اهـل دیواندن اولوب عسكر یسندن وكرك تطوعا جهاده كلنلرندن برفردك تخلفی جائز اولمازمكر بو یله تنبیهلرده
یالكز اهـل دیوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بو صورتده الثـابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سی
اوزره اهـل دیوانه مختص اولور اما اهـل كوفه دن بركمسنه دیوان بصره ده مسطور واسمی اسامی اهـل بصره
ایله مذكور اولسه اول كمسنه اهل دیوانه تابعدر اهـل بلده سیله مأمور اولماز زیرا امر جهـادده اعتبار دیوانه در
یوقسه بلدانه دكلدر وامیرك برطـائفه یی مأمور ایتمكدن مرامی تناصر وتظاهر ایله بربرینه انضماملریدر واهـل
دیوان انجق دیوانلریله استنصـار واستظهار ایدرلر یوقسه اهل بلده لرینه مزید اعتبار ایتمزلر حتی اهل دیوان
دیوانه مربوط اولملریله شرع دخی عاقله لرین بربرینه منوط قیلمشدر واگر منادی امیر یارینكه كون اصحـاب خیل
دمدار اولسون دیو تعبیر ایلسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعنـان

مطلب یصدق المدعی بالیمین فیما لاخصم له

مطلب امر اهل الدیوان

اولمق لازمدر واصحاب براذین دخی اصحاب عراب ایله خدمت معهوده ده برابر بو اتفاق كركدر زیرا اسم خیل براذین
وعراب بینلرنده مشتركدر قال الله تعـالی والخیل والبغال الآیة وقال ومن رباط الخیل الایة وسعید بن المسیب
رحمه الله تعالی یه زكوة براذینه دن سؤال ایتدكلرنده اوفی الخیـل صدقة دیدی یعنی خیلده زكوة وارمیدر دیو
استفهـام انكار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغن اشعار ایلدی مگر تعبیر مذكور ایله یالكز اصحـاب عراب
قصد اولنمق میانه لرنده معروف ومشهور واقراس عراب طلب وهربده سریع اولمغله اطلاق خیل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سـابقه اوزره امروتنبیه انجق اصحاب عراب اوزره توجیه اولنور واگر منادی امیر یارینكه كون
میمنهٔ عسكر اهل مصیصه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب كوفی الاصل بركمسنه دخی بلدهٔ مصیصه ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالی ایكیدن خالی دكلدرا گر مصیصه یی منزل ووطن اتخـاذ ایلدی ایسه ایچلرنده داخـل اولور
لقوله علیه السلام من تأهل ببلـدة فهو من اهلهـا یعنی اول كمسنه كه بر بلده ده تأهـل ایده اول بلده
اهالیسندندر وعرف عباد دخی اویله در كه بر بلده ده مقیم وسـاكن اولان اول بلده اهالیسندن تعـداد اولنور
كورمزمیسنكه فقهاء كوفه یی تعداد ایتدكده امام نخعی وامام شعبی وامام ابو حنیفه رحمهم الله تعـالی حضراتنی
دخی ایچـلرنده ایراد ایده رز آنلر ایسه كوفی الاصل دكلدر بلكه صكره دن توطن ایتمشلردر واگر مصیصه یی وطن
ومسكن اتخـاذ ایتمدیسه نداء مذكورا كا شامـل دكلدر مگر دیوانده آنلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهـل
مصیصه ده داخلدر و بعد ترتیب الجیوش اعداء دین مثلا سـاقهٔ مسلمین اوزره حمله وخروش ایلسه هزیمت
سـاقه دن خوف اولنورسه میمنه ومیسره آنلره امداد ایتمكده بأس یوقدر زیرا مواضع اصناف عسكر هرنه قدر
تباعد اوزره ایسه ده ینه محاربهٔ مشركین ایچون اجتمـاعلری بربرینه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده در
وغیره اعانت ایتمیلره غیر دخی وقت حاجتده اعانت ایتمز وترك تعـاون غلبهٔ اعدایی موجب وسـاقه اوزره غالب
اولملری اول طرفـدن میمنه ومیسره اوزره هجوملرین مستوجبدر بنا برین ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
كندی نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرینه واجبدر اما ساقه یه امدادلری كندی مركزلرینه موجب اختلال اولورسه
اولوقتـده غیره امدادلری حـلال اولماز زیرا امام المسلمین آنلره محـافظهٔ مكان معینلرین تفویض ایتمش ایكن
كندی مكانلرین اهمال وغیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغـال اوزرلرینه حرامدر واگر امام المسلمین هرطائفه یه
مركزلرنده قرار ایله امر وتقریر وبربرینه اعانتـدن نهی وتحذیر ایتدی ایسـه بو صورتده برطائفه هرنه قدر كندی
طرفلرندن امین اولوب طرف آخرك مغلوبیتندن خوف ایدرلر ایسه ده ینه حكم امامه مخـالفت لایق دكلدر زیرا
طاعت امام دلیـل قاطعله فرض مجزوم وخوف ایتدكلری مغلوبیت امر موهوم واكثر ما یخـاف لایكون
مثلی دخی مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدر كه رسول الله صلی الله علیـه وسلم
یوم احدده رماة سهامه موضع معینده قیام ومركزلرندن عدم انفكاكله امر ایلدیلر آنلر دخی وهلهٔ اولاده هزیمت
مشركینی كوروب همان طلب غنیمت ایچون مركزلرندن حركت ایلدیلر واول طرفـدن مسلمینه هزیمت واقع اولدی
كما قال الله تعـالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم من بعد ما اراكم ما تحبون یعنی حتی سزلر میل تمنادن
نشئت ایدن جبن ایله جبان اولوب مركزلرده طوره لیم یوق طورمیالیم دیو امر یكزده تنازع ورسول الله صلی الله
علیه وسلم سزه آره دیغیكز ظفر وغنیمتی كوستردكدنصكره امرینه عصیان ایتدیكیكز وقتده الله تعالی نصرتی
سزدن صرف ایلدی لكن مشركیندن بریسی بین الصفین چیقوب مبـارزه یه دعوت ایلسه مسلمیندن بریسی
امام الموحدیندن استیذانه توقف ایتمیوب همان مبارزه یه تقدم ایتمك جائزدر زیرا ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
اذن امامه دالدر وطریق دلالتـده حكم صراحت وار در مگر امام نهی صریح ایتمش اوله بو صورتده خروج
الی المبارزة برفرده جائز اولماز زیرا خلافنه تصریح محله حكم دلالت ساقط اولور نظیری حضورناسه سفرهٔ طعامی تقدیم
و بعده اكل وتناولدن ناسی صریحا نهی وتحریم صورتیدر ومقدما روایت ایلدیك كه رسول الله صلی الله علیـه وسلم
بعض ایام خیبرده ناسی قتـالدن نهی ایتدكلرندنصكره بركمسنه قتال ایدوب قتل اولندقده لاتحـل الجنة لعاص
بیوردیلر واگر امام برشخصی بشخصه مبارزه دن نهی ایتمش ایسه انجق اكا جائز اولماز لكن غیر حقنده دلیـل اذن
باقی اولمغله آخرك خروجی جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصـل اصیل شول روایت قیلنان خبرجلیلدر كه غزوهٔ بدرده
مشركیندن عتبة بن ربیعه وشیبة بن ربیعه وولید بن عتبه میدانه چیقوب مسلمینی مبارزه لرینه دعوت ایتدكلرنده
فتیان انصاردن اوچ كمسنه بلا استیـذان قارشولرینه چیقدیلر مشركین مبارزین آنلره سزلر كیملرسز نسبكزی
بیان ایدك دیدكلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلر كه گرچه سزلر دخی اولادقوم كرام سزلكن بزلر

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهی عن الاكل

میدانمزه قریشدن کفؤلر عزی استرز واروب محمده سویلیك بزه کفؤلر عزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذکوره
مغازیده بو یلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الایذا ندر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم بوخصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیورممشلردر لکن امام محمد رحمه الله
تعالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری
اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزة بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن
الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امر ایتدکلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم
مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر
مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بو جهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه
دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشر وعدر وغزوهٔ بدرده ظهور ایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردرکه
حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله
شیبه بربرین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره
اعانت ایدوب ایکیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورة مذکوره نك جوازی بزه معلوم وممتاز اولدی
وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه والاتلریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه
عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زیرا امیر عسکرك
علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدر کمسنه
بولنق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردرکه اعدایی
تکدیر وتذلیلی متضمن اولان اموره مسلمینی مأذون قیلمشدر وارا ضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق
واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولمامغله کرکدرکه اعوان وانصار ایله خروجه
اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ایچلرندن برینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیندن
برطائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولمماز وخوف مذکوره بناء
بریاخود ایکی کمسنه لدی الاقتضاء عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی
کبی جمعیتله چیقانلر دخی بربرینه اعانتلری ممکن اولمیه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولماز واکر منادی امیر
برکمسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولماز
زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونتیجه کره نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصل اولور لکن
بو صورتده امیر اوزره لازمدرکه کندی طرفندن برقومی ارسال وناسك البته محتاج اولدقلری علفلرین
استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکمز صورتده در وامام المسلمین
اوزره لازمدرکه اوتلاغه کیدن جماعتك اتحاد کلمه لرینه مدار ولدی الاقتضا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار
اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده کذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکلرنده
اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدرکه جمله سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه دك ایچلرندن
برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأییله حرکته اجماع ایلیه لر و باب الاماره ده روایت
ایتدیکمز حدیثده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما یه خطابا هل
امرتمادیو سؤال بیوروب نعم لفظیله جواب ویردکلرنده الاقد رشدتما کلمهٔ حسنی اشتمالیله احسان واستحسان
بیورملری مسئلهٔ مذکوره یه واضح البرهاندر و بزینه باب الاماره ده مسافرین دخی اوزرلرینه برکمسنه یی امیر
قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن
اکثر ایدوکی اظهردر واکر امیر ناسی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدکدنصکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود
دابه لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب
علف ایچون کتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا
ما اضطررتم الیه واکر امیر جیش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایلسه شرط
مذکوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ایچون حین حاجتده بربرینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنگامده دشمن کاورسه
جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واکر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن
برینی امیر یلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکه دن
احترازایتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه یه
القا ایتمکز ومخاطره دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمکر
وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلوم مدرکه امیرك لایخرجوا الا تحت لواء فلان دیمکدن مرادی
مجرد وقت خروجلری اولیوب بلکه تاعودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه بو ماده ده ذات
امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت
لواسنده کتسون دیوب آخردور اولکتسون کمسنه ون دیو امر ونهی بولنماسه بنه قول مذکور آخردور لو کتمکدن
نهی منزله سنده در زیرا باب آیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیر مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر
اکرچه عندیمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب
مؤلف بو یله محللرده اکثر ناسك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدر زیرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق
علومه وقوفلری اولماز وامیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی
ایتدیسه ده ینه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده
قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون
خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یا لکز برمسلمك قریه یه دخولی مناسب کورمز احتمالدرکه ایچنده
کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده لر بلکه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن وارایسه
بربرلرینه وکیروده بولنانلره اعلام ایده لر لقوله تعالی خذوا حذرکم فانفروا ثبات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل
ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وانلر ده یا فرقه فرقه یاخود مجتمعا
خروج ایدیکز واکر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولماز
زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر و نهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش
نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایکن
خصال مزبوره دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واکر امیر برکمسنه ایچون نصب لوا ایدوب
بونکله انجق اوچیوز کمسنه چقسون معناسنده لا یخرجن معه الا ثلثمائة دیسه امرینه اطاعت و بلا زیادة
ولا نقصان اوچیوز کمسنه خروجه مسارعت ایلك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المستثنی نك
مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق
تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنا ایله دخی نهینده حرام اولور وصورت مزبوره ده
خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کمسنه چیقوب برازغنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذکوره دن سائر عسکر ایله برابر
حصه مند اولوب مخالفتله اساءتلری وارایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین
الالهه قاصدلردر امر امیره مخالفتلری اوامر الهیه یه ارتکاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دکل ایکن
معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز
نیجه اخراج ایدر که نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهك غیرنده
اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه
امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه ده اکر امیر جیش اول اوچیوز کمسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل
ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دورتیوز کمسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنور اکر امیرك
خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه میر ثلثة ارباع
الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثهٔ ارباعنی افراز وثلثهٔ ارباعك ایچندن آنلره
نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بعض نسخده بو معنای مترجمله تفسیر اولنان عبارتله
تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثهٔ ارباعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك
ربعنی اعطا قیلر زیرا بعد الخمس انجق ربع تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح على المؤلف

وخروج ایدنلر دورتیوز اولملریله اوچیوزك نیل واصابت ایتدكلری انجق ثلثه ارباع غنیمت اولور مترجم
فقیردیر كه كلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظی ترك ایتدیكیدر
لكن خمس قیدی تنفیل امیرده مذكور اولمق قرینه سیله جواب مسئله ده ظهورینه بناء تركی معذور در بعده
فاعطی اولئك منها قولنده كلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیل امیر قرینه سیله بعض
ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوكی ظاهر وكلام مؤلف مقرون ایجاز اولمغله بر مقتضای الفضل للسابق قول شارح
اوزره رجحانی باهردر بنه شارح الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی بوندنصكره
محل آخرده ینه ذكر ایدوب جواب مسئله ده یقسم ماجاؤا به بینهم على سهام الخیل والرجالة ثم ینظر الى
ما اصاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم مما بقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده
دورتیوز نفرك كتوردكلری غنائم فارس وراجل سهامی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعده اول
تسمیه وتعیین قیلنان اوچیوزك اصابت ایتدكلری غنائمه نظر اولنوب اولا ایچندن خمسی اخراج بعده ما بقیدن
نفللرینی اعطا قیلر جناب مؤلف بو جوابنده على سهام الخیل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سابقنده
فاعطی اولئك منها نفلهم دیوب على السویة اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنان تنافیك توفیق
نافیسی اولدر كه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جمله سی فارس یاخود جمله سی راجل
بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه یی
موضع آخرده دخی ذكر ایدوب جوابنده یرفع الخمس من جمیع المصاب اولا ثم ینظر الى ثلثة ارباع مابقی
فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنائم مصابه دن خمسی النوب بعده ثلثهٔ ارباع ما بقی یه
نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللرینی ویریلور شارح الكتاب رحمه الله دیر كه حاصل كلام امام محمد
رحمه الله بو مسئله یی بو كتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بزدخی
هر موضعه رسیده اولدقجه اول جوابك صواب و صحیح یاخود غلط صریح اولدیغی ذكر و تصریح ایده رز
انشاء الله تعالی مترجم فقیر دخی دیر كه اجوبهٔ مذكوره بالجمله صحیحة المبنى ومتحدة المعنی در لكن
جناب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئله نك جزء اهمنی اشراب و بعضیسنده اطناب ایله تمام
مسئله دن اتمام جواب ایلمشدر وبزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی
تغلیط ایله جرح وتعدیلی بین افراط وتفریط برحسن نظام اوزره تنظیم وتسمیط ایده رز انشاء الله تعالی
بنه مؤلف الكتاب دیر كه ثم نظر الى الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الى مابقی من الثلثة الارباع فجعل
ذلك مع غنائم اهل العسكر یقسمها بینهم جمیعا على قسمة الغنیمة یعنی بعده امیر جیش ربع باقی یه نظر
وخمسنی اخراج وباقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ربعندنصكره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهل عسكره منضم
قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر وبعض نسخده لایخمس هذا الربع واقع اولمشدر
وقول مذكور اول مائهٔ عاصین دار الحربده بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده درزعمنه مبنیدر ظن ایده رم
لكن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه
مأمور اولان اوچیوزه انضمامله اهل منعه اولمشلردر بنابرین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واكر امیرك خروجله
امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دكللر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه
نظر وخمسنی اخراج ایدر بعده تمام غنیمتلرندن بعد الخمس ربعی دورتیوزك بینلرنده نفللری اولمق اوزره
على السویة تقسیم ایدر زیرا تنفیل امیر ایله استحقاق اگرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لكن قوم مخصوصین
اولمدقلرندن بربرینه ترجیح اولنیوب سبب استحقاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعده ربع باقینك
دخی خمسی اخراج وثلثهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسكر بینلرنده حكم قسمت غنیمت
اوزره على سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واگر صورت اولی كبی مأمورین متعین ومائهٔ عصاة ممتاز ومتبین
اولوب امیر دخی لاجل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی
اوچیوز ایله اهل عسكره مقسوم واول عصاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز كورمین
بركمسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتمیوب ابقا ایله حكم وامضا قیلر زیرا اجتهاد ایله فصل مختلف فیه یی
امضا ایتمك ایله حكم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عند بعض الفقها بو مقوله اهل عصیان آلدقلری
غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر كه بردخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله وبوقولی قاتلك بسبب الجنایة

اگرچه شارح الكتاب بو محلده وجه
مترجم اوزره مسئلهٔ مرقومه تكرر
ایتدیكجه جواب مؤلفندن صوابی
تصویب وغلطنی تغلیط ایده رز
دیوب بزدخی هر موضعده جناب
مؤلفه اتباع ایدوب شارحك
تصویبنی تصویب وتغلیطنی
رد ایله شارحی تغلیط ایده رز دیو
مقابله قیلدق لكن مسئلهٔ مرقومه نك
مواضع تكررنده شارح قطعا جواب
مؤلفی تغلیطه تصدی ایتدیكندن
بزدخی تغلیط شارحه تصدیدن
مستغنی اولدیق ومواضع تكررینه
واصل اولدقجه ذكر ایلدیكمز معنی
ظاهر اولور وبزدخی هامش ترجمه ده
تنبیه ایده رز انشاء الله تعالی
منه

مطلب خروج من له ابوان الى الجهاد

حرمان میراثنه قیاس ایلدیلر وبو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده كلور انشاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده
قضاء قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخالف ایسه ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده
حكمنی رد ایده مز وامر جهادده اطاعت امیر واجب اولدیغی كبی رضای ابوین دخی زیاده لازم ولازبدر
حتی ابوینی حیوده اولان كمسنه آنلردن اذنسز غزایه كتمك جائز دكلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسان اوزره
فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخل الجنة یعنی
حقوق ابوینه مراعی اولان نه كناه ایشلرسه ایشلسون رعایتی بركاتیله اكا توبه میسر یاخود عفو الهی یه مظهر
اولوب البته ناره كیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشلرسه ایشلسون البته جنته دخول اولین ایله داخل اولماز
یاخود حدیثدن مراد ترغیب وترهیب وبر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقابن عقول ناسه تقریبدر
وقال علیه السلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الى الجنة یعنی اول كمسنه كه والدینی كندودن
خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنته اچلمش ایكی قپووار در بو جهتله بلا اذن خروجله
اول قپولری یوزینه سد ایلك لایق دكلدر حال آنكه خروجندن كندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعدم
حصولی دخی معلوم دكلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدر كه یارسول الله بن جهاده كتمك ایسترم دیدی

مطلب خروج العبد للغزو

والده لك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجل امك یعنی
والده كدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضاسنده در واصل مذكورك مسائلن تفریع
بوندنصكره كله جك بابده تودیع قیلنمشدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله
عنهمادن مرویدر دیدیكه جابر رضی الله عنه دن عبد بغیر اذن المولى جهاده كیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی

مطلب موضع الضرورة مستثنى من وجوب الطاعة

كیتمز دیدی وبزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملكی اولمغله قتاله اشتغالی سببیله تفویت
منافع ایدوب مولاسی اضرار جائز اولماز مكر نفیر عام ایله حال ضرورتده اكا دخی محتاج اولنه بو صورتده خروجی
جائزدر زیرا قریبا بیان ایلدیك كه موضع ضرورت لزوم طاعتدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده
آنی منع ایتمك مشروع اولمدیغندن بشقه كندو اوزرینه دخی بالنفس والمال دفع شر مشركین فرض
اولور بو جهتله عبدی خروجدن نهی ایلسه ده اطاعتی واجب اولماز وبویله حال ضرورتده والدین دخی
ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه لرینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجال ایله برابر موضع حربه حضور ومحاربه یه شروعلری
مشروع وغیر مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه نسانك حربده رجال ایله برابر قتالنی
مناسب كورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه لری یوقدر نته كیم رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه ما كانت
هذه تقاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنا یه اشارت بیورمشلردر
وكاه اولور كه قتال نسا كشف عورته بادی وسرور مشركینه مؤدی اولور وكاه اولور كه مسلمین اوزره جرأت
مشركینه باعث ومسلمین قتالمزده نسالر ایله استمدا ده محتاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلالریته اعظم
بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مباشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة
غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشركین جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیان ایتدیكمز
قصهٔ حنین ایله استدلال اولندی زیرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سلیم بنت ملحان یوم منبورده بطنی اوزره
برثوب باغلدیغی حالده قتال ایدر ایدی دیدیكه یارسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنده ترك ایدنلری
كوردیكمی الله تعالی سكا قدرت ویرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم
عافیة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعلانك عافیتی زیاده واسعدر هم قدرت كسب ایده رم وهم آنلری
عفو ایده رم وام سلیم اوچ كره بو قولی تكرار وجناب رسالت هر برنده عافیة الله اوسع قوللریله جواب
ویردیلر ومغازیده مذكوردر كه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشركین ایله قتالمز كبی قتال وآنلری
قتل ایتمزمیسین دیدكده عافیة الله اوسع بیور دیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین
مشركین ایچنده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدكلری حینده حاصل اولان احتیاجدن زیاده قتال نسا یه
احتیاج اوله مز وحدیث مذكورده عند الضرورة جواز قتال نسا یی بیان واردر زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم
حالت مرقومه ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر وبو حالتك غیریده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری
نقل اولنمادی بنه مؤلف رحمه الله تعالی دیر كه نسواندن بعض عجائز كبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

مطلب جواز قتال النساء فی الضرورة

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدرکه
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نصارای روم ایله قتال ایدرلر ایکن دامن درمیان واراجیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتوریرلر ایدی ومراد عجائزلریدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده
حاضره ایدی ندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام و حرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبور نطاتده صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدرکه ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلا شبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاددن جائز وواسع و بعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سز دخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء وجوب قتال مشرکینی ادعا
وکتاب اللهدن یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدرز والحاصل امر قتال تدریجله انزال قیلنمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویرلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز و بیلکز که الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهرکسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمیله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اگرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اول دخی مباشرت بعضله صورتیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل وتکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدرکه جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه لر وبالده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدرکه ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض على التدريج

مطلب الجهاد فرض على الكفاية

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدرکه
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن اوتدا عله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لردر آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك
عربی وغیر عربیسی حکم مذکورده مساویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتاب ایله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك و بو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول الله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واگر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدرکه جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیمز شرطیله طلب
موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مگر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واول وقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اگر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کند وقوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
منزلنه انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اگر ایچکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزریکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر واگر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه التزام ایتمك شرطیله بهرسال سزلره شوقدر مال اعطامز اوزره موادعت ایده لیم دیسه لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتدیلر اگرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلر ناموجوددر ووجه آخر دخی واردرکه اگر بو مسؤللری
مقبول اولسه گاه وبیگاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق مالرینه طمعمزه مبنیدر دیو ظن وگمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طمعی یوغیسه ده مالرینه رغبتن اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلرن موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مگر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق گرکدر
واگر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیر عام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اما بری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واگر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب المجوس وعبدة الاوثان من غير العرب يقبل منهم الجزية

مطلب لا يجوز الموادعة على ان لا يقاتلوا ابدا

مطلب اشتراط اذن الابوين للجهاد

منذ كورده اصل قوى روايت اولنان حديث نبويدركه بركيسنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه
كلوب يارسول الله معيتكده جهاد ايچون كلوب والدينمى بكا ايده رك ترك ايلمدم ديدكده اذهب فاضحكهما
كما ابكيتهما بيوردیلر يعنى كيرو كيت آنلرى نيجه اغلتدى ايسك اويله جه كولدير ومعيت رسول الله صلى الله
عليه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ايكن رضاء والدين بولنمامقله رجوعله امر ايلديلر ورسول اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه افضل اعمالدن سؤال ايتدكلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدين ثم الجهاد
في سبيل الله بيوردقلرى دخى بر والدين جهاد اوزره مرجح ايدوكنه نص مصرحدر و والدين دخى خروج
ولدلرندن مبتلاى شدت مشقت اوله جقلرين بيلورلرسه آنى منعه شرعا مأذون واولمايه‌ده آثم و بالدن مصوندرزيرا
بوتعويقلريله ولدلرينى فرض عين اولان بر والدينه سوق وتشويق ايلمشلردر ووجه مشروح دخى بلا اذن الوالدين
عدم جواز خروجنه باعث وضوحدر زيرا خروجى جائز اولىدى والدينى آنى ثوابدن منعله آثم اولورلر ايدى وآنلرك
منعله آثم اولملرى ولدلرينك جواز خروجنه بادى اولورايدى بكه والدينندن ابطال اثمه مؤدى اوله‌وا اكر والدينك
انجق برى حيوتده اولوب اولدخى مانع وحاجز اولورسه ينه خروجى جائز اولماززيرا حيوتده اولانك حقنده موجب
بر و احسان كامل وفر اولاندر واكر والدينى كافرين ياخود برى مسلم و برى كافر اولوب ايكيسى بردن خروجنه مانع ياخود
مسلم راضى وكافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اكر ابوينندن كافر اولان برينك ياخود ايكيسنك عدم رضاسى
خروجى ايله ولدلرينه التحاق ايده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سى ايله ايسه بروجهله خروجى
حلال اولماززيرا وجوب بر واحسانده والدينك مسلم وكافرى سياندر قال الله تعالى وصاحبهما في الدنيا معروفا يعنى
اى انسان والدينكه دنياده معاملهٔ معروف واحسان قيل وبو آيتده مراد ابوين مشركيندر وماقبلنده وان جاهداك
على ان تشرك بى يعنى ابوينك سنى مشرك قيلمغه سعى ايدرلرسه آنلره اطاعت ايتمه نظم جليلى مراد مشروحه
دليلدر واكر عدم رضاسى وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولميوب بلكه اهل دين باطلاريله قتالنه
بغض وكراهتلرندن ايسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قيلسون زيرا عدم رضاسى شفقت ولادت
موجب اولميوب انجق تعصب شركى مستوجب اولمشدر و بومقوله امر ممنوعده اطاعتى غير مشروعدر قالديكه
عدم رضاسى والدينه شفقت ياخود اهل شركه محبتيدر انجق ظن غالب ايله فهم اولنور زيرا بومقوله معرفت
حقيقته طريق اطلاع بولنميان اموردها كبر رأيله حكم اولنور لكن صورت مفروضده اكر خروجندن نصكره
ابوينك تلف وضياعندن خوف اولنورسه ينه خروجى حلال اولماززيرا معسر اولوب مثلا خدمت والدينه
محتاج ايسه كافر ايسه‌ده آنك خدمتى ولدى اوزره فرض عيندر وفرض كفايه ايچون فرض عينى ترك ايتمك
امرصواب دكلدر وهم تضييع والدين بعد الوقوع تداركى ممتنع اما جهادى وقت آخرده تدارك ممكندر واكر
مجاهده ابوينى رخصت ويروب اما جدين وجدتينى حيوتده اولملريله اجازت ايلمسه‌لر آنك خروجى جائزدرزيرا
ابوين حيوتده ايكن اجداد وجدات اجانب كبيلردر كورمزميسنكه والدين حيوتده ايكن اجداد وجدات حكم
حضانه وارث وولايتده اجانب كبيلردر منع خروجده دخى امرنافذلرى يوقدر واكر ابوين فوت اولوب جد صحيحكه
من قبل الاب جدى وجدهٔ صحيحه كه من قبل الام جده سى خروج الى الجهاده رخصت ويروب جد فاسدكه
من قبل الام جدى وجدهٔ فاسده كه من قبل الاب جده سى اجازت ايلمسه‌لر خروجنده ضرر ومعصيت يوقدر
زيرا اب الاب عند عدم الاب ولايت ولدكندويه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخى عند عدم الام
حق حضانه‌ا كا تحويل اولنمغله منزلهٔ امه تنزيل اولنمشدر و بونلر موجود ايكن اخيران اجانبدن معدودلردر
اما اخيران اذن ويروب اولان ويرمسه‌لر خروجى جائز اولماز واكر بالعكس اخيران موجود اولوب استيذان ايتدكده
آنلردن برى ياخود ايكيسى بردن ممانعت قيلسه‌لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدرزيرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابه قرار ايتمكله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اكرچه حكم ولايتده اب كبى قيلنمامشدر
لكن حكم قصاصده وولدايچون عدم مقبوليت شهادتده وحرمت وضع زكوة ولدده اب مثللو قيلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتى مناسب اولور واكر ام ايله من قبل الاب جدى بولنوب آنلرك
دخى برى مانع وبرى مجيز اولسه ايكيسى بردن مجيز اولمدقجه خروجى تجويز اولنماززيرا اب الاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ايله ابوينى حيوتده اولمق صورتى حكم شرعيده مساويدر واكرامى اولميوب
انجق جده من قبل الام ايله جده من قبل الاب بولنسه‌لر حق اذن انجق جده من قبل الامكدر
كورمزميسنكه حق حضانه‌ده اولى ثانيه اوزره تقديم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنده قائمه اولديدى جده

ومسئلهٔ مزبورده قريبا ذكر اولنديغى اوزره اعتبار جانب مانعه اولوب مجيزه اولمامغله ابوينندن يالكز مسلم اولانك اذن واجازتى خروجنه باعث جواز اولمامشدر منه

مطلب الاجداد والجدات عند قيام الابوين بمنزلة الاجانب في الحضانة والارث والولاية

مطلب الجد اب الام كالاب في بعض الاحكام

مطلب ام الاب لا ولاية لها للولد

من قبل

من قبل الامه مزاحمه اولوردى لكن قائمه اوله مززيرا جد من قبل الاب ايچون عند عدم الاب ولايت ولد وارايكن
جده من قبل الاب ايچون قطعا ولايت يوقدر وبو بابده خلاصهٔ كلام ونتيجهٔ مرام اولدركه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره كاه بربرى اوزرينه تقديم وكاه تسويه ايله ايكيسى دخى حكم اذنده تحكيم اولنور امام
حيوتده ايكن حق حضانه كبى حق اذن دخى آنكدر جدانك بهره سى يوقدر كذلك اب حيوتده ايكن حق اذن
آنكدر اجدادك تعرضه زهره سى يوقدر واكر يالكز اب ايله ام الاب موجود اولسه ايكيسى بردن اجازت ايتمدكجه
خروج وحركتى جائز اولماز زيرا ام الاب امهات سائره دن كسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر كورمزميسنكه حق حضانه
اكا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالى بومسئله‌ده فقهادن بر مخالف وار ايدوكين اشعار ايدوب اول مخالف
كيمدر ومادهٔ مخالفتى نه در اظهار ايلمدى شارح الكتاب رحمه الله ديركه ظن ايدرم قول مخالف شويله اوله كه ام الاب
ولده اليه بواسطهٔ الاب نسبت وادلا اولنور وبواسطهٔ الاب نسبت وادلا قيلنان جد عند وجود الاب معتبر
دكل ايكن ام الاب بالطريق الاولى غير معتبره در لكن قول مذكور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددرزيرا
يالكز ام ايله ام الاب موجود اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ايلسه شرعا خروجه رخصتى واردر بويله ايكن
اكرام الاب باعتبار الادلا كالاب ياخود كالجداب الاب اوليدى خروجى آنكدخى اجازتنه توقف ايدرايدى
وبركيسنه غير از جهاد تجارت ياحج ياعمره ايچون سفر مراد ايدوب ابوينى رضا ويرمسه‌لر وسفريله ابوينك ضياع
وهلاكلرندن خوفى اولمسه خروجنده ضرر شرعى يوقدر زيرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوينه شدت مشقت حاصل اولماز زيرا حزن مفارقت اميد مواصلت ظاهره ايله زائل اولور مكر ركوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بو صورتده خروج الى الجهاد حكمنده دركه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفركه
قصد تحصيل علومه مقرون اوله طريق سفرى امين وكيده جكى محلده دخى امن وسلامت ظاهر ومستبين
اولدقدنصكره سفر تجارتدن دون اولمامق ايله بودخى اذن والدينه مرهون دكلدر بلكه سفر مزبور فلولا نفر
من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين نظم مبينى ايله امر مأموردر يعنى هر برجماعت كثيره دن برجماعت قليله
مسائل دينيه‌ده تفقه وبعد الرجوع قومنه تعليم ايچون بلاد سائره يه خروج وسفر ايتسه‌لر بناء على هذا خروجنده
ضياع ابويندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالريله دخى جواز واردر وبركيسنه تجارت ايچون امانله
دار الحربه كتمك استيوب ابوينى منع ايتسه‌لر اكر اهل حرب وفا بالعهد ايله معروفلر ايسه جواز خروجى اجازتلرينه
موقوف دكلدر زيرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بربلده يه سفر ايله برابر اولور واكرينه
تجارت ايچون دار الحربه عساكر مسلمين ايله برابر سفر ايدرسه اول صورتده نظر اولنور اكر معيت ايتديكى
عسكر اثناء صيفده غزا ايله مأمورين اولان صائفه تعبير اولنان عسكر كبى جيش عظيم ايسه بلا اذنهما
خروجى جائزدرزيرا غالب احتمال سلامت حالدرزيرا تجارت ايچون كتمكله نفسنى قتاله عرض ايده جك
دكلدر واول جيش عظيم دخى هم كندى نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شرا عدايه قادرلردر اما سريه مثللو
جيش قليل ايسه‌لر بلا اذنهما خروجى جائز اولماز زيرا قوت دافعه سى اولميان قوم ايله سفرنده خطر هلاك
اظهردر وبومقوله جيشله خطر هلاك اولمغله بغير اذنهما خروج للجهاد جائز اولماديغى كبى خروج للتجارة دخى
غير جائزدر واكر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالى ممانعت ايدرلر ايسه خروجى ايله بونلرك
ضياع وهلاكلرندن خوف ايتميوب انجق حزن وجزعلرندن انديشه قيلورسه بغير اذنهم خروجى جائزدرزيرا
مانع خروج وجوب بر والدينه‌در ومذكورين وجوب بر واحسانده والدينه مساوى اولملريله منع خروجده دخى
مساوى اوله مزلر انجق بونلردن برينك هلاك وضياعندن خوف اولنورسه فرض كفايه ايله عمل ايدوب اوزرينه
نفقه سى لازم اولان ذاتى مهمل براقمق جائز اولماززيرا صورت مفروضه‌ده بونلرى تعهد وانفاق اوزرينه فرض
عيندر قال عليه السلام كفى بالمرء اثما ان يضيع من يقوت يعنى قوت ونفقه سى اوزرينه لازم اولان كسنه‌يى
اضاعت انسانه اثم ووبال جهتندن كافى اولدى لكن حكم مذكور اولاد ذكورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلرى
بولنمسه صغار وكبارنده وذى رحم محرملرندن حرفتى اولميوب مزمن اولنلرده وزوجه‌لرنده‌در زيرا بونلرك
نفقه‌لرى اوزرينه شرعا واجبه‌در اما اولاد ذكورك كبار واصحاسى ومزمن اولميان قرنداشلرى ايسه ضياعلرندن
خوف ايدرسه‌ده براغوب كتمك جائزدر زيرا كندى حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخى اولسه‌لر نفقه‌لرى
اوزره اكا جبر اولنماز وبو محله كلنجه مجموع كلامز نفير عام اولمديغى هنكامده‌در اما نفير عام اولوب بربلده اهلنه
ايشته دوشمان نفسكزه ياخود اولادكزه واموالكزه سوء قصد ايله كلدى ديسه‌لر بو صورتده اذن والدين دخى لازم دكلدر

وبو محلده اختلاف نسخدن ماعدا مسئله‌ده تكرار اولنوب بيرده عدم ارتباط استشعار اولنمغله ترجمه‌يه نسخهٔ حصيرى اختيار وقرائن حاليه ومقاليه‌ده اعمال افكار ايله تقرير منذ كوره قرار ويرلدى اصل كتابه نظر ايدنلرك عندنده عذر بديدار اولور منه

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم مع كراهة الابوين

مطلب كره خروجه للجهاد اولاده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زیرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عین جمیع افراد در قال الله تعالی انفروا خفافا وثقالا یعنی
ای اهل ایمان سزلر نشاط ایله وفتور ایله یاخود قلیل العیال وکثیر العیال یاخود قلیل السلاح وتام السلاح یاخود صحیح
ومریض اولمغله خفیف وثقیل اولدقلریکز حالنده یعنی هرحالده جهاده خروج ایدیکز و بوفرضی ترکله تفویت
ایدرایسه صکره تدارکی ممکن اولماز امابغیراذن الوالدین خروجله ترک ایتدیکی بر واحسانلرین تطییب وارضالریله
تدارک ممکندر همان اهم ایله اشتغال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذکوره ده ضرر ترک خروج عام وجاریدر که
کندی یه ووالدینه وسائر مسلمینه ساریدر وهم بوخروجدن نهی ایتملری والدینه حرام اولمغله خروجی باعث
اسقاط آثاملریدر و والدینک موجب عصیانلری اوله جق احواللرنده امر ونهیلری واجب الامتثال دکلدر
کورمزمیسنکه برکسنه غیرک اخذ مالی یاخود قتل نفسی ایچون اوزرینه قطع طریق یاخود فجور ایچون
برعورتی اخذ وتضییق ایدوب اولحالده منعه قادر برکسنه بوانسه اماوالدینی منعه راضی اولمسه لرهم والدینه
نهی منکردن منع ایتملری جائز اولماز وهم ولدلری آنلره بوخصوصده اطاعت ایتمک دخی جائز اولمیوب بلکه نهی منکره
اقدامی واجب اولور زیرابوبابده نهی منکر اوزرینه فرض عیندر وطاعت والدین انجق ترک واتیانی موسع اولان
اموردہ واجب اولور یوقسه مباشرتی فرض عین اولان اموردہ والدین ایچون منعه رخصت یوقدر ومؤلف
رحمه الله اتیان فرض عینده رعایت اذن والدین امر قبیح اید وکین تفهیم وتوضیح قصدیله دیرکه کورمزمیسنکه
احد والدین اشبوفرض عین اولان اموردن برنسنه یه عزیمت ایدوب ولدی دخی اعانته نیت ایتدکده والد آخر
مجرد زحمت چکمسون دیوشفقت ورحمتدن ولدینی اعانتدن نهی ایلسه ولده لایقمیدرکه نهی ایدن والد ثانی یه
اطاعت ووالد اولک حرمتنی هتک ایله ترک اعانت قیله وعبد مملوک دخی نفیرعام اولمدقچه بغیر اذن المولی جهاده
اقدامی حرامدر امانفیرعامده خروجی واجبدر ومولاسی آنی منعه غیرقادردر زیرافرضیت خروج عندالنفیرالعام
فرضیت صلوة وصیام کبیدر و بومقوله امورده دخی مولانک عبد اوزره تملکندن خارجدر وعبد فی الحقیقه ملک
مولا ایکن نفیرعامده جواز خروجی متبین اولدقده والدین ایله ولد حقلرنده بطریق الاولی متعین اولور وطائفهٔ
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخی بویله درکه نفیرعام اولدقده بلااستیذان خروج غزایه شتابان اولسونلر و باب
سابقده ام سلیم رضی الله عنهانک غزوهٔ حنینده وقوع بولان احوال شجاعت بنیانی ذکر و بیان ایلدیک
ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احدده لمقام نسیبة بنت کعب خیر من مقام فلان وفلان یعنی نسیبة
بنت کعبک مقام حربده قیامی فلان وفلانک وجود لرندن انفعدر بیوروب فرار ایدن رجالی تسمیه وتذکار ایلدیلر
ویوم احدده نفیرعام اولمغله قتال نسوانی استحسان ونسواندن فرار ایتمیلره حدیث مذکورلرنده مدح وثنا ایله
احسان بیوردیلر امانفیرعام دکل ایسه نسوان ایچون اشتغال قتال مناسب حال دکلدر وشابه اولان عورتلر کرک
صائفه تعبیر اولنان عساکر کبیره وکرک سرایای صغیره ده خروجلری غیرلایق زیراخانه لرنده اقامتلری دفع
فتنه یه اقرب وموافقدر امانسوان عجائز عسکرصائفه ایله مداوات مجروحین ایچون کتمک جائزدر ام عطیه
رضی الله عنهادن نقل اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله یدی غزوه ده برابر ایدم اصحاب کرام ایچون
طبخ طعام ومداوات مجروحین وسقی ما ایدر ایدم مؤلف رحمه الله دیرکه نسانک مباشرت قتالن مناسب کورمم
زیرا رجال قتال نسادن مغنیلردر مکر وقوع نفیرعام ایله ضرورت تحقق ایده اولصورتده نسوانک بغیر اذن
ابیها وزوجها مشروع قتاللری مشروعدر وبزه شیوخمزدن روایتله بالغ اولمشدرکه عمهٔ رسول الله صفیه بنت
عبد المطلب رضی الله عنها نسوان سائره ایله بولندقلری حصن اوزره بر یهودی صعود ایلدکده اول یهودی یی
قتل ایلدی ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بوم مزبورده نسایی
حصون مدینه دن بربیت رفیع حصنده جمع وتحصین بیورمشلر ایدی وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضی الله
عنه دخی نسوانله برابر قالمش ایدی ناکاه بنی قریظه دن بر یهودی جدار حصنه قصد صعود ایلدکده صفیه رضی الله
عنها حسان بن ثابت رضی الله عنهه امر ایلدیکه قالقوب برحجر یاخود خشب ایله آنی قتل ایده حسان
برشاعر جبان ضعیف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم یوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دکلم دیدکده
صفیه رضی الله عنها بنفسها قیام واول یهودی یی قتل واعدام ایلدی و بوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفیه دن معاملهٔ مذکوره یی استحسان بیوردیلر وقصهٔ مرقومه دن قتال نسا لدی الاقتضا جائز
ایدوکی بزه ظاهر وهو بدا اولدی وبالغ اولمیان غلمان دخی قادر قتال ایسه نفیرعامده بلا اذن الابوین
خروج واقتاللری جائزدر اما فیر نفیرعامده ابوینی طیب نفسله مجیز اولمدقچه خروجلری تجویز اولنماز

مطلب نهی المنکر وان کره والداه

مطلب لیس للوالدین منع الولد عن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفیر العام

مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الغلمان قبل ان یبلغوا

امام محمد رحمه الله دیرکه شیوخمزدن روایتله بزه بالغ اولدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه مغیث رسول الله
صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدی وطقوز یاشنده ایدی و برقتال واقع اولسه البته قتال ایدر ایدی ونقل
مذکور جواز قتال صبیانه مدار ظهوردر وحین اسلامده سن علی رضی الله عنه نه مقدار اولدیغنده روایات
مختلفه دردکار در امام محمدک رحمه الله بوکتابنده ذکر ایلدیکی طقوز یاخود اوندر و بر روایتده یدی یاشنده ایکن
و بر روایتده بش یاشنده ایکن اسلامه کلدی دیو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختلاف روایاته مدار واساس
حین شهادتلرنده سنی نه مقدار اید وکنده اختلاف ناسدر امام جعفر بن محمد رضی الله عنهما التی
سکز یاشنده ایکن وامام جاحظ التمش یاشنده ایکن وامام قتبی رحمه الله تعالی التمش اوچ یاشنده ایکن
قتل اولندی دیدیلر و اول مبعث رسول الله صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدیکی بلا خلافدر و بعد
البعثة رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مکه ده اون اوچ سنه ومدینه ده اون سنه اقامت بیورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله علیه السلام انجق اوتوز سنه درکه قتل علی رضی الله عنه ایله تمامه ایرمشدر بوتقدیر اوزره بعد الاسلام
عمر شریفی اللی اوچ سنه در وحین قتلنده اکر تمام سنی جعفر بن محمد قولی اوزره اللی سکز ایسه بش
یاشنده ایکن واکر قول جاحظ اوزره التمش ایسه یدی یاشنده ایکن واکر قول قتبی اوزره التمش اوچ ایسه
اون یاشنده ایکن اسلامه کلمشدر وحین اسلامده هنوز عدم بلوغی بلا خلاف ونظم لؤلؤ نظامندن سبقتکم
الی الاسلام طرا غلاما مابلغت اوان حلم یعنی بن جمله کزی اسلامه سبقت ایلدم زمان احتلامه بالغ اولمش
غلام ایکن بیت بلاغت انتظامی دعوای مذکوره یه دلیل بی اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبی ده
مدار اعتقاد اصحاب اولمغله صددن خارج ایکن بعض مناسبتله بومرتبه تحقیقنده اطناب ایلدیک واکر
بعض کسنه عسکر صائفه ایله ارادهٔ ذهاب ومعیتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ایچون بعض نسایی قصد
استصحاب قیلسه لر مستحب اولان قصد مذکوردن مجانبت ونسوانی حفظ وصیانتدر زیرانسوان جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم علی وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقی اوزره مثلا قنارهٔ قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهی کبیلردرکه هرکس اخذ وتناولنه میل واشتها ایدرلر مکر محافظهٔ جوانب
ایله منع اجانب اولنه وقتال ایچون خروج ایدن کسنه کاه اولور که کندو نفسی ایله مشغول اولوب حفظ حریمه
مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوایجدن اولمیان مجامعت ایچون عرض حریمنی عرض مخاطرهٔ اضاعت
ایتمک لایق اولماز واستصحاب نسوانده انسانی اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غیری هجنت اولمسه کراهت
استصحابلرینه اول دخی کفایت ایدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ایسه باری حرائر اولمیوب جواری اولمق
احسن زیرا اختلاط رجال حق جواریده اخف واهوندر کورمزمیسنکه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلهٔ المحرمدر و جواری بلامحرم سفر ایتمک مشروع اماحرائر زوجی یاغیری محرمی اولمدقجه خروج
الی السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت کبی مرامار جواری ایله دخی تمام اولور لکن مع مافیه
اول کسنه که مسلمین ابتلای هزیمت اولدقلری تقدیر اوزره قوت نفسی یاخود معیتنده اولان حواشی
ومواشیسی ایله حفظ نساده خوف وتحاشیسی اولمیوب نسایی ینه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخلیص
اوله آنک حقنده استصحاب جواری وحرائر تجویز وترخیص اولنور زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم ارادهٔ غزا بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده قرعه ایدوب هرقنقیسنه اصابت ایدرسه آنی
استصحاب ایدرلر ایدی حضرت عایشه رضی الله عنها دیرکه اهل افک حقمده سویلدکلری نسنه یی سویلملری
ایله بکا اصابت ایدن حزن عظیم اصابت ایتدیکی سفرده قرعهٔ عزیمت بکا اصابت قیلمش ایدی واول غزوه
غزوة المریسیع درکه قبیلهٔ خزاعه دن بنی المصطلق اوزره غزا ایلمشلردر وشبهه یوقدرکه رسول الله علیه
السلام اعانت اصحاب کراملریله معیتلرنده اولان ازواج عصمت رهینلرین اضاعت واتلافدن امین اولورلر ایدی
وهرکیمکه امن مذکوره فائز اوله آنک حقنده دخی اخراج ازواج جائز کوریلور وعدم جواز انجق آنلرک
حقنده درکه علی تقدیر الهزیمة اخراج حریمه اقتداری اولمیوب کندو باشی قیدینه کرفتار اولمقله حریمنک اضاعت
واهدارینه باعث اوله زیرا حرمنی بویله عرضهٔ اضاعت قیلمق شرعا حرامدر وکذلک ارض کفاره دخول
ایدنلر برسریهٔ صغیره اولسه لر مداوات مجروحین ایچون استصحاب عجائز دخی ایتمک برفرده جائز اولماز زیرا
آنلر جرد آتلو اولملریله وقت شدتده کندو نفسلریله اشتغال ایدوب عجائز مرقومه تخلیص نفسلرندن عاجزه
ایکن عسکر دخی بالکلیه آنلری اهمال ایدرلر واخراج عجائز دخی انجق عساکر صائفه ده جائز اولور که آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فی سن علی بن ابی طالب حین اسلم وحین قتل رضی الله عنه
وفی نسخة قتی
وفی نسخة عتبی

الوضم محرکة ماوقی به اللحم عن الارض من خشب وحصیر کذا فی القاموس وتعریف مذکور قنارهٔ قصابه دخی شامل اولمغله قناره
لاجل التفهیم علی وجه التمثیل الله تفسیر اولندی

مطلب الامة تسافر بلا محرم وجمیع الناس لهن کالمحرم بخلاف الحرائر

دشمنه مغلوب اولمیوب بلکه غالب وقاهر وکندو نفسلرندن بشقه عجزه ٔ عجا ئزدن دخی دفع ضرره قادر اولملریدر
حاصل کلام بو مقوله تخلیصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقیقت انجامی متعذر الوقوف اولان امورو احکام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ایله تمام اولنور وقرأت قرأن ایچون ارض کفاره ادخال مصاحف عساکر صوائف ایچنده
اولورسه جائز ومندوب واکر سریه ٔ قلیله ده ایسه غیر محبوبدر زیرا کاه اولور که غازی عن حفظ حسن قرائته
قادر اولمغله مصحفه احتیاجی ظاهر اولور یاخود حمل مصحف ایله یمن وبرکت یاخود فتح ونصرت رجا ایدر
زیرا قرأن مبین حبل الله المتین درکه آنکله تمسك واعتصام قیلن البته نجات وعصمت ایله کامبین اولور لکن آنی

مطلب ادخال المصحف فی دار الحرب
مطلب اذا اشتری ذمی مصحفا یجبر علی بیعه

استخفاف اعدایه عرض ایتمك حرامدر بو جهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قیلسه بیع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدر که عسکر عظیم ایچنده قوتلرینه بناء خوف استخفاف اعدادن امین وسریه ده قلت عددلری جهتیله
خوف مذکوره قریندر ومیان عسکرین بو وجهله فرق اولنور اکرچه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرأن ایله سفردن نهی ایلدکلری روایت اولندی لکن تأویلی وجه مزبوردرکه نهی نبوی
قوت وشوکتی اولمیان جرد آتلو ایله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دیرکه نهی مذکور اوائل اسلامه
مقصور ایدیکه مصاحف هنوز بین المسلمین تکثر ایتمش اولمغله ایادی کفاره دوشدکده نسیان مسلمین سببیله
بعض قرأن ضایع اولمق یاخود کفار ایادی مسلمینده مصحفلری قالمدیغندن خبردار اولملریله بعض قرأنه طرف
کفاردن تبدیل وتغییر واقع اولمقدن امین اولنمازایدی اما فی زماننا کثرت مصاحف ووفرت قراحسبیله محذور مذکور
برطرفدر وینه امام طحاوی محذور استخفافدن جوابی حاوی دیرکه مصحف شریف ید کفاره دوشسه دخی
استخفاف ایلمزلر زیرا کلام الله ایدوکنه اعتراف ایتمزلر ایسه ده ینه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره کلام افصح
بی همدانی اولدیغنی بیلوب کتب سائره یه ایدرلر ایسه ده مصحفی استخفاف ایلمزلر لکن قول محمد رحمه الله اصحدر که
بیلسه لردخی ینه تکدیر مسلمین ایچون استخفاف ایدرلر حتی طائفه ٔ قرامطه خذلهم الله تعالی مکه ٔ مکرمه یه
استیلا ایتدکلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ایله استنجایه باشلدیلر انجام کارجناب منتقم قهار کتب تواریخده
ذکر اولندیغی اوزره عرق خبیثلرین قطعله دین محمدیدن شرور شرلرین دفع ایلدی وبو جهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واکر شرا ایتمش بولنورسه عبد مسلمی بیعه جبر اولندیغی کبی مصحفی دخی بیعه جبر اولنور

مطلب یمنع الذمی من شراء المصحف

واکر بر مسلم امانله دار الحربه کیرسه نظر اولنورا کر مشرکین وفاء عهود ایله معروفلر ایسه معیتنده ادخال
مصحف ایلمك جائزدر زیرا ظاهر حال یدنده اولان اشیا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واکر کاهیجه وفاء عهد
ایتمزلر ایسه ادخال مصحف مناسب اولماز واکر حربی یاخود ذمی بکا تعلیم قرأن ایله دیو بر مسلمه رجا ایدر اولسه
اکا تعلیم نظم مبین وتفهیم فقه دین ایتمسی جائزدر لعل الله یقبل بقلبه یعنی امیددرکه الله تعالی قلبنه توجیه نظر قیله
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضر مشرکینده قرائت قرأن ایدرلر ایدی وانکله مأمور ایدیلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل الیك من ربك یعنی ای رسول سکا ربکدن انزال اولنان امری جمیعا تبلیغ قیل وقال تعالی

مطلب تعلیم القرأن لمشرك

ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة یعنی یا محمد سبیل الهی اولان اسلامه دلائل محکمه ٔ موضحه
ومواعظ حسنه ٔ واضحه ایله امتك خواص وعواسنی دعوت قیل ومعلومدرکه دعوت مرقومه نك تمام وتکمیلی
انجق قرأن وقرأندن مستنبط اولان فقه جلیلده درکه حکمت دخی اول علم شریفدن عبارتدر قال الله تعالی
ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا یعنی اول کمسنه که اکا حکمت اعطا قیلنوب معلوماتی ایقان واعمالنی اتقان ایده

مطلب الحکمة هی علم الفقه

علی التحقیق اکا خیر کثیر اعطا قیلنمشدر واهل تفسیر بو حکمتی علم فقه ایله کشف وتحریر ایلدیلر وطریق
حکمت ایله دعوت انام انجق حکمتی ناسه تعلیم وافهامله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشرکین استجارك
فاجره حتی یسمع کلام الله یعنی یا محمد اکر مشرکین محاربیندن بریسی سندن امان وجوار طلب ایدر ایسه
سن آنی جار وامین قیل تا که کلام الهی استماع وحقیقت دین حقه کسب اطلاع ایلیه وکاه اولورکه استماع وفهم
ایله محاسن شریعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله یقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحدیث عثمان رضی الله عنه ده واردرکه قال علیه السلام خیر الناس من تعلم القرأن
وعلمه یعنی افضل ناس اول کمسنه درکه قرأنی تعلم وتعلیم قیله وبو حدیث جلیلده تعلیم مسلمین وکافرینی فرق
وتفصیل اولنمامشدر وهنوز خطاب تکلیف ایله مخاطبین اولمیان صبیانه بعد الخطاب عمل ایتملری امیدی ایله
تعلیم قرأن مندوب اولنجه حالا مخاطبین اولان کفاره موجبیله عامل ومدلولیله هدایته واصل اولملری امیدی ایله
مستحب ومحبوب اولمق طریق اولی ایله واضح واجلی درو اکر مشرکین دار اسلامه دخول ومسلمینك اموال

واولاد

واولاد ونسالرین آلدقلرندن صکره جماعت مسلمین خبردار ومقاومتلرینه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
کفار دار اسلامده اولدقجه ارقه لرندن سرعت وتخلیصه همت مسلمین اوزره واجبدر وبوندن غیری یه قطعا
رخصت یوقدر زیرا مسلمین دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ایله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبه ٔ اعدا
ظاهر وهو یدادر بناء علیه ترك تناصر بو وجهله حلال اولماز وهم اهل حربك فعل مشرو حلری منکر قبیح
ونهی منکر مسلمین اوزره فرض صریحدر واموال وعیاللری اخذ اولنان کمسنه لر مظلومین وظالملك النی طوتوب
مظلومدن ظلمنی دفع ایتمك فریضه ٔ ذمت مسلمیندر قال علیه السلام لا حتی تأخذوا علی یدی الظالم فتأطروه

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشرکین

علی الحق اطرا یعنی اویله دکلدر تا که سزلر ظالمك ایکی اللرینی طوتوب بنم ناسی حق اوزره اماله ایتدیکم کبی
سزلر دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ایدنجیه دك واکر مشرکین اخذ ایتدکلری اموال وعیالی دار الحربه ادخال
ایدرلرسه نظر اولنور اکر الدقلری مسلمینك عیال واولادلری ایسه بو صورتده مسلمین هنوز مشرکین قلعه لرینه
کرمدن ایریشوب تخلیصه قادر اوله جقلرین ظن ایدرلرسه ینه آرقه لرندن سرعت وتخلیصه غیرت اوزرلرینه
واجبدر زیرا مشرکین مجرد دار الحربده احراز ایله ذراری مسلمینه مالك اولمازلر یله دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمین آنلردن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرینه کیرمدکجه
بحسب الظاهر حاصله در اما قلعه لرینه کیرمشلر ایسه نظر اولنور اکر مسلمین واروب تا که تخلیص ذراری ایچون
قتال ایدرلر ایسه فضیلت ایله عمل ایتمش اولورلر واکر ترك وتقاعد ایدرلرسه ظن ایده رمکه اکا دخی رخصت
شرعیه واردر زیرا ظاهر حال اولدر که کفار مأمنلرینه واصل وقلعه لرینه داخل اولدقلری وقتده مسلمین اللرندن
تخلیص ذراری یه نائل اوله مزلر مکر جهد بلیغ ونفوس واموالرین بی دریغ ایده لر اکر بویله ایدرلرسه عین عزیمتدر
واکر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ایچون علی حاله ترك ایدرلرسه آنده دخی رخصت واردر کورمزمیسنکه بلادرومده
وهندده ایادی کفارده اسارای مسلمین وارایدوکی معلوملریمزایکن ینه آنلری اللرندن تخلیص ایچون قتاله کتمك
هر بریمزك اوزرینه واجب دکلدر واکر صورت مفروضه ده مشرکینك آلدقلری اولاد وعیال اولمیوب انجق
مال ومنال ایسه نظر اولنور اکر دار الحربه ادخال ایلدیلر ایسه هنوز قلعه لرینه کیرمشلر ایسه دخی مسلمین
آرقه لرینه دوشمك جائز اولور واکر دوشمزلرسه افضل ایله عمل ایتمش اولورلر زیرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلریله زائل اولمغله کفار اکا مالك اولوب اموال سائره لری سلکنه منسلك اولور ومسلمین کفارك
کندو ماللرینی اخذ ایچون آرقه لرینه دوشمکی ترك ایتمك جائزدر اما اعزاز دین وقهر مشرکین ایچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذکورك حکمی دخی بویله درو اهل حرب اهل ذمتك اولاد وعیال یاخود مال ومناللرینه
استیلا ایتدکلرنده دخی حکم شرعی بو وجه مشروح اوزره در زیرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ایتدکلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ایتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولندیلر کورمزمیسنکه عقد

مطلب یجب تخلیص ذراری اهل الذمة واموالهم

ذمتله مال ونفسلرین احراز همان حکم ضمان وعقوبتده مسلم ایچون اولان احراز مثللودر بو جهتدن حکم
مشروحده دخی مساویلردر وصورت مذکوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بینلرنده وبعد الادخال
اموال ایله اولاد وعیال بینلرنده سابقه ٔ تفصیل اوزره فرق وتفاوته دلیل اولدر که کفار بعد الادخال اسلامه کلسه لر
اموال مغصوبه ده آنلره سالمه اولوب یالکز رد ذراری ایله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه کلسه لر
جمعا رد اموال وذراری ایله مأمور ومجبور اولورلر وحکم مقرر ده مسلم وذمی برابردر واکر صور
مفروضه ده نفیر مذکور مسلمینه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده کفار قلعه لرینه واموال خصوصنده
دار الحربه کیرنجیه دك آرقه لرینه دوشسه لر ایریشه میه جکلرینه ظن غالبلری تعلق ایدرسه امید ایده رمکه
علی حاله ترك ایتملرینه رخصت شرعیه واردر زیرا بو مثللو امورده ظاهر حاله بنا قیلق جائزدر وفرض مذکوره کوره ظاهر
حال استغنا بلرنده انجق بلا فائده نفسلرینی اتعاب ایتملریدر اکرچه خصوص مذکوری هر بر استماع ایدن
مسلم اوزره آرقه لرینه دوشمك فرض عین اولور لکن فرضیت آنکله تحقق ایدرکه آرقه لرینه دوشدکده هم وصولنه
وهم منعه ٔ مسلمین ایله اللرندن تخلیصه قوت وقدرتنه ظن غالبی تعلق ایده مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه
سرحدلرده محافظه ایچون ساکن اولان مسلمین کندو سرحدلری ایله ارض عدو میانده مسلمینك ارضی اولمیوب
ارض کفاره متصل ایسه ده نساو ذراری اتخاذ ایلملری جائزدر زیرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ایچون نسا وذراری لازمدر زیرا طائفه ٔ نسوان رجال ایچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذراری ایله اقامت ایتملری مرور زمانله تکثر ایتملریله موضع مزبور امصار مسلمیندن بر مصر کبیر اولوب وراسنده

مطلب اتخاذ النساء فی الثغور

ارض اعدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحدد آخر اتخاذ ایلمز بنه بادی اولور
لکن جواز مرقوم آنکله مشروطدر که همان جیش دوشمن اوزرلرینه نازل وصورت هجوملری واصل اولدقده
کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه
مقتدر اوله لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بو یله سرحدلرده
اتخاذ نساء غیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدر که بو صورتده عیال واولادلرین اضاعت وصورت اولیده تأمین
وصیانت ایدرلر و بو تفصیل ینه بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفه میانلرینی فرق ایتد یکمیزك نظیر ومثیلیدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحاب ایتمك مکروه
کور یلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقلرنده
مکروه کوریلمدی نکته‌سی اولدر که اهل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمق ایله
مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکا کله مأمور
اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کوریلدی
وا کر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع
اعدا ایچون اطرافدن امداده محتاجلر ایسه بو مقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بو صورتده
بالنفس دفع اعدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهوم مدر وامر موهوم اوزره بناء احکام
نامشروع علی الخصوص بو مقوله واجب الاحتیاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمداد
ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصل واول
اهل ثغوره اعانته قادر اولمیه‌جقلری مرتبه‌ده بر برلریله مشتغل اولملری محتمل ومتوهم و بو تقدیرجه اول ثغرده
بولنان نساوذرارینك تلف وضیاعی امر مصممدر بو جهتدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق
کندو قوت نفسلرینه بنا قیللری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدر که قال علیه السلام من ترك

دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کسنه که محل هلاکده دابه‌سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیا قیلن
کسنه‌نك ملکیدر وبعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك واتما ایدوب دیدیلر که برغازی اثناء هزیمتده دابه‌سنی
ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سلامته چیقرسه اول دابه یه صاحب اولندن احق اولور زیرا کا مالك اولمسی
کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صیوده ملتحق اولمغله هرکیم اخذ
واحیا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بو قولی قبول ایتمز زکه قول مذکور تسبیب اهل جاهلیه دندر که بعض

حیوانلرینی محلنده تفصیل و بیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف
آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی ما جعل الله من بحیرة ولا سائبة یعنی الله تعالی بحیره وسائبه‌یی مشروع
قیلمادی عادت اهل جاهلیه بو یله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقهٔ
مزبوره‌نك قولاغنی شق وخلف اورکو یدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه بریسی
مثلا خسته اولسه صحت بولورسم ناقهم سائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقهٔ معهوده‌یه
بحیره کبی تکریم وآنکله دخی انتفاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثالی بدع باطله‌یی نفی

وتحریم ایلدی وفی نفس الامر دواب خصوصنده تسییب مملك عبید قسمنده اعتاق مالك کبی دکلدر زیرا
اعتاقله مملوکیت عبید زائل و یرینه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت بدل اولمغله
مملوکیتی ابقا اولنور ومملوکیتی ابقا اولندقده ینه صاحب اولك مملوکی اولور وحرمت مال انجق حرمت
مالك اعتباریله اولمغله مجرد اخذ ایله اکا ربکسنه مالك اوله‌مز وامام شعبی رحمه الله مسئلهٔ مذکوره‌ده
صاحبی اولی اخذ ایدر وچیقروب احیا ایدن کسنه کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه ده ینه نفقه‌سی لازم
کلمز دیو افتا ایلدیکی منقولدر و بو بیانله حدیث مذکورو هم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبان اولمشدر
زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك
خلافنه افتا ایلمز ایدی و بو مثللو حدیث شاذ مخالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل
مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور
و بوندن صکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جلیلی دخی صحت مقالمزه دلیلدر یعنی اول کسنه که
عینی مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه‌یی صاحبی آلور اما

منفق کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه نفقه‌سنی و یردیر ایدی لکن امام شعبی رحمه الله بغیر اذن انفاق
ایتمش ایسه نفسنه لازم اولمازدیدی و بزلر دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منفق ملك غیره بغیر اذن انفاقده
متبرع ایکن ینه نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمك امر محالدر آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر
اما عمر بن عبد العزیز کویا دیر ایدیکه صاحب دابه‌دن خصوص انفاقده دلالة اذن بطریق الظاهر معلومدر
زیرا دابه‌سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البته مالندن اکا انفاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر بر قادر اولان

شخصله اخراجنه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفاق ایتمسنه رضا وترك عناد ایتمش اولور
و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرز که اکرچه ذکر اولنان استمداد ورضا مسلم ومحل
ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سبیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفاقنه تعلق محتمل اولدیغی
مثللو علی وجه التبرع انفاقنه دخی تعلق محتمل بلکه احتمال ثانی اولادن اقدم واکملدر و بو یله دلیل محتمل
غیر ایچون کندو ذمتنده ایجاب دین ایلمکه حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مذکوره‌ده یعمنك نظیریدر که مودع
صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه منکنهٔ مذکوره‌یه بناء اول نفقه‌سی ایله
صاحب ودیعه اوزره رجوع ایده‌مز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات الناس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عسکره رئیس اولان مرد کامل
اکیروقالمش بر رجلی دابه سبیله بولسه نه معامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسبا ثلدر امیر عسکر برکسنه‌یی
کیروقالانلری عسکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هر حالده خصوصا دار الحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسنانه نوم یاخود ضعف وفتور وعارض
اولدقده کاه اولور که محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایریشه میوب
کندو ضیاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بر دمدار بولندقده امن تلف وضیاع درکاردر
ونظیر ماده‌ده حضرت عمر رضی الله عنه لو ترکتم لبعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای تابعین کندو حالکزده
بلا ضابط ولاصاحب ترك اولنسه‌کز اولادیکزی دخی بیع ایدر ایدیکز اکر رئیس دمدار ان برکسنه‌یی دابه‌سنی
یوریتمکدن قالمش بولوب اول کسنه تلف اولمامق ایچون دابه‌یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلکه آنی
آلوب عسکره ایصال ودابه‌سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالکه اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس

مرقوم دابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحاقله صاحبنه احسان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب
مواشیسی ضایعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه بنه بردور لو ضمان لازم کلمز ایدی صورت احسانده
بالاولویه‌در وهم اول کیرو قالان ایکی بلیه‌یه مبتلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه‌سی ضایع اولمق وبریسی
دخی توقف ایدرسه کندو ضایع اولمقدر واول کسنه که بو یله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیار ایتمك
واجبدر وخصوص ماده‌ده اهونلری ترك دابه‌در ورئیس دمدار ان اول کسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله
امر ایتمش اولمغله احسان ایتمش اولور ما علی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه
مقابلهٔ اسائت ایتمکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضه‌ده رئیس دمدار ان دابه‌یی صاحبندن
اخذ و برجانبه دفع وصاحبنی اول دابه‌یی اخذ ایتمکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالکه اولسه بو صورتده
قیمتنی ضامن اولور زیرا دابه‌ده اخذ ودفعیله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله
غاصب اولدیغی توضیحی اولدر که رئیس دمدار ان طرف امیردن دابه‌دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق
مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه‌یه محتاج ومجبور دکل ایدی بو جهتله بشقه کسنه‌لر
دابه‌یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمدار ان دابهٔ مرقومه‌یی
ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بو صورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن
طوتر ایکن رئیس دمدار ان یدینی لجامدن فك وآنی عسکره الحاق ودابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده
ترك واطلاق ایلسه‌ینه اصلا ضمان یوقدر زیرا صنع وتعدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه‌یه نزول ایلمدی

ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمه الله علیهمانك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه
ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه‌یی طوتوب
دابه‌یی صاحبندن تبعید ایلسه ضامن اولور یوقسه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی
صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ایله در دیو قول وتفصیللرینه اصل اصیلدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

دابه کبی محتمل النقل اولان اشیاده تسلیم ایدوب محتمل النقل اولمیان اشیاده کرك مغصوبده وکرك مالکده حادث اولان
صنع غاصب مالکدن ثمرات ملکی تفویت ایتمك اعتباریله احدهما ناب آخره نائب اولورنته کیم مجلس قاضی یه
نقلی ممکن اولان نسنه لرك دعوی وشهادتنده عیننه اشارت لازم اما ممکن اولمیانلرده ذکرحدود لاجل التیسیر
مقام اشارته قائمدر دیو امامینه مخالفتن تصمیم وسبب اختلافن تفهیم ایلدی واکر راکب ایکن آنی کرها انزال
وعسکره ایصال ایلسه ینه ضمان یوقدر زیرا دابه ده قطعا احداث صنع ایتمیوب انجق صاحبنده احداث ایلدی
واکر رئیس دمدار اول رجلی اخذ وایصال ودابه سنی ترك واهمال ادنصکره کیروذن برسریه کلوب دابهٔ
مذکوره یی آلوب اصلاح وانفاق ایده رك عسکره الحاق ایلسه لر بعده صاحبی ظهور ایتسه عین مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سریه ایچون نفقه ایله ادعاء رجوع غیرمشروعدر زیرا صاحبی انفاقله آنلره امر ایتمشدر
و بز بومسئله یی قریبا بیان قیلدیق وحکایت اولندیکه زبیر بن العوام رضی الله عنهك بر درع طویلی وار ایدی
اثناء راهده تحملی تعب ویردکده آنی طریق اوزره القا ایدر وکیدر ایدی صکره اواخر عسکرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسنی بیلمیه رك آلوب قوناق محلنه ایصال ایدر ایدی بعده حضرت زبیر رضی الله عنه کلوب
جزاك الله خیرا فیما حملت من رمحی دیوب عاینه رك الندن آور ایدی و بالدفعات بویله ایتدیکی نقل اولندی امداد یعنی
عسکره ایصالده خیری امیرجبشه اخبار ایتسه لر امیر دخی اتلره صاحبی بولنجیه دکین انفاقله امر ایلسه وانفاق ایلسه لر
صکره صاحبی کلسه دابه سین آلوب بعدامر الامیرانفاق ایتدکلرین ویروب قبل الامرانفاقلرندن نسنه ویرمز زیرا امر
مرقومده صاحب الدابه یه ملکنی حفظ واحیا ایله نظر وشفقت واردر زیرا دابه بلا نفقة تعیش ایتمز وانسان اجنبی دخی
ملك غیره تبرع انفاقه راضی اولماز وامیرعسکر ایچون عسکرندن هر برنظر نفسندن عاجز اولان شخص ایچون ولایت
نظر امر مقرردر بو جهتدن امر امیر ولایت شرعیه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه کبیدر اکر اهل سریه بز بعدالامر
شومقدار ایله انفاق ایلدك واول دخی نفقهٔ مثلیدر دیو دعوایه درکار اولوب صاحبی دخی قطعا انسنده انفاق ایتمدیکز دیو
انکار ایلسه قول صاحبنك قولیدر زیرا آنلر نفسلری ایچون آنك ذمتنده ادعاء دین ایدوب اول دخی منکر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قولیدر وحلف مذکور دخی علم اوزره در زیرا استحلافلری دابه یه کندی انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غیر اوزره در وآنده یمین علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعالر ینه ایکی شاهد مسلم اقامت ایدوب یاخود معلوم
امیر ایسه بو صورتده مدعالری علم امیر یاخود شهادت شاهدین مثللو حجت حکمیه ایله ثبوت بولمغله انکارینه
التفات اولنمیوب نفقه ایله اوزرینه رجوع ایدرلر واکر اهل سریه دابهٔ معهوده یی امیره اخبار وشهودلری دخی
بونلر بو دابه یی بولدیلر وکیمك اولدیغن دخی بیلمزلر دیو شهادت ایتدکلرنده امیر دخی بیعی مناسب کوروب بیع ایلسه
جائز اولور زیرا بیعی صاحبنه نظر وشفقتدر زیرا قیمت انفاق وقت اولورکه بهاسنی تجاوز ایدر وحفظ ثمنی دخی
حفظ عیننده اسهلدر وامیر ایچون عسکرینك اوزرینه ولایت نظری واردر وصاحبی ظاهر اولدقده ابطال بیعه
قادر اوله مز وحق انجق ثمننده در واکر امیر بر زمان انفاقله آنلره امر ایتدکدنصکره بیع ایدوب آنلر دخی ثمنندن
انفاق ایتدیکمز مبلغی ویز دیو امیردن طلب وادعا وصاحبی حاضر اولسون کرکسه اولمسون انفاقلرینه اقامت
بینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر آنلره بعدالامرانفاق ایتدکلرینی امیر اعطا قیلر زیرا آنلر مالیت دابه یی حفظ واحیا ایله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغی استیجاب ایلدیلر حتی صاحبی حاضر اولسه نفقه لرینی آنجیه دکین دابه یی حبسه
قادر اولورلر عبد آبق ردایدن تحصیل جعل ایچون حبس عبده قادر اولدیغی کبی و بعدالبیع ثمنی اول دابه ده اولان
مالیتك بدلیدر بنا برین امیر آنلرك مقدار حقلرین اول ثمندن اعطا قیلر و بو بابده امیرعسکر صاحب الدابه طرفندن خصم
عدا اولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ایتمسی ایچون بینه لری ابتداء قبول اولندیغی کبی اثبات انفاقلرنده دخی
مقبوله درزیرا اهل سریه ابتداء امیره کلوب بز شو دابه یی بولدیق صاحبنی دخی بیلمزز دیسه لر آنلره قول معهودلری اوزره
اثبات شهود ایله امر ایدوب بینه لرین قبول وانفاقله امر ایلر واکر صورت مذکوره ده اثبات شهود ایده مزلر سه وامیر دخی
انفاقله امر ایتمکده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قیلسه شو سیاق اوزره آنلره امر ایدوب دیمك جائزدر که بن اول
دابه یه انفاقله سزه شول شرطله امر ایلدم که اکر سوز یکزده صادق ایسه کز صاحبنه رجوع ایده سز واکر کاذب
ایسه کز سزه برد وزر او امرم یوقدر وامیر بویله دیوب قولی اوزره دخی اشهاد ایتمك کرکدر یاخود دیمك جائزدر که اکر
سوز یکزده صادق ایسه کز دابه یی بیع وحفظ ثمنله سزه امر ایتدم واکر کاذب ایسه کز قطعا امرم یوقدر و سیاق
مذکوره فائده اولدر که صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه یه محض نظر ومنفعت اولور زیرا صادقلر ایسه
ملکی حیات بولوب محفوظ اولور واکر غاصبلر ایسه امر مشروحله ضمان لازمدن مستفید برائت اوله مزلر

مطلب قصة لطیفة في درع الزبیر رضي الله عنه
مطلب انفق الدابة المتروکة بامر الامیر
مطلب اختلفوا في قدر النفقة فالقول له
مطلب علم القاضي حجة
مطلب زاد الابق بحبسه بالجعل
مطلب بیع اللقطة

کذلك اکر غاصبلر ایسه امر مشروحله بیعلری دخی مشروع اولماز واکر امر مذکور ایله بیع اولنوب ثمنی دخی ید بایعده
هالك اولدقدنصکره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنورا کر امیره اخبار ایتدکلری قوللرین اقرار ایدر ایسه
بایع ضمان مبیع وثمنندن بری اولور زیرا بیعی اذن صحیح ایله اولدیغی متبین اولور واکر انکار ایدر ایسه بایع قیمتنی
ضامن اولور مکر مدعاسنه اقامت بینه ایلیه زیرا بینه ایله ثابت اولان حکما اتفاق خصمله ثابت کبیدر واکر قبل
خصومة البایع دابه سنی ید مشتریده بولسه ملکی ایدوکنه اقامت بینه ایدوب یدندن اخذه قادر اولور زیرا
عین مالنه ظفر بولمشدر واکر مشتری واجدك مدعاسی وامیرك بیعله امر ورضاسی اوزره اقامت بینه
ایدرسه اشترا ایتدیکی نسنه سالما ملکی اولور زیرا بینه ایله نفسی ایچون سبب ملك صحیحی اثبات ایلدی
واکر بینه سنی بولمسه دابه یی صاحبی آلوب مشتری دخی یدندن مبیع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بایعه
رجوع ایلر بوصورتده بایع دابه یی ضایعه ایکن بولمش ایدم وامیر دخی بیعله امر ایلمش ایدی دیدیکی دعواسنه
صاحبی مواجهه سنده اقامت بینه ایدرسه کندوثمنندن بری اولوب مشتری دخی صاحب مستحقنه رجوع
ودابه یی اخذ ایدر زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر وقنق قاضی که حادثهٔ مذکوره اکا رفع اولنوب
بیع مزبوری اجازه وتنفیذ رجا اولنه کرکدر که جمیع مذکورات اوزره حضورنده اقامت بینه اولنماد قجه اجازه
وتنفیذ ایلمیه زیرا قاضی ایچون انجق جمیع مذکورات حضورنده ظاهر اولورسه ولایت اجازه وتنفیذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بینه یه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشکر * یعنی سجدهٔ شکر مشروع موجب الاجرمیدر یوقسه ممنوع مستوجب الزجرمیدر بیان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر رقچان امیر جبشه بر خبر مسرت اخبار اولنوب اولدخی تشکر نعم الهیه یه
قصد ابتدار ایلسه همان قبله یه قارشو تکبیر ایله سجده یه واروب بعد الحمد والشکر والتسبیح ینه تکبیر ایله
رفع رأس ایتمك جائزدر وسجدهٔ شکر دیدکلری بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر کذلك ابن سماعه
روایتی اوزره امام ابو یوسف قولی دخی بودر اما امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی آنی برشیٔ کورمز ایدی یعنی
برشیٔ مسنون یاخود شکر تام کورمز ایدی انجق تمام شکر رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
ایتدکلری کبی ایکی رکعت نماز قیلمقده دردیر ایدی وابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر که سجدهٔ شکری
مکروه کورر ایدی ینه بو قول کراهتی ابن سماعه ابو یوسفدن اول دخی ابو حنیفه دن رحمه الله تعالی روایت ایلدی
زیرا امیر مثللو منظور صغیر وکبیر اولان ذات معالی سمیر آنی ایشلدکده آنی کورن جاهل عمل معهود بویله
هنکام حدوث نعمتده یا امر واجب یاخود سنت متبعه درظننه مائل اولوب اول امیر دخی دیندن اولمیان امری
دینده ادخال ایدیجی اولمغله مباشر ذنب وتقصیر اولور قال علیه السلام من ادخل فی دیننا مالیس منه فهورد
یعنی اول کمسنه که بزم دینمزدن اولمیان امری دینمزده ادخال قیلسه اول کمسنه یاخود ادخال ایتدیکی نسنه
مردوددر وهم برساعت یوقدر که آنده الله تعالینك هر کمسنه اوزره صحت وجود وسائر کرم وجودی مثللو برنعمت
متجددهسی اولمیه اکر انسان هر نعمت عندنده سجود ایله اشتغال ایلسه شغل آخره مجال بوله مزایدی و برنعمت
وشکره موفق اولوب سجده ایتدکده اول سجده سی دخی نعمت ثانیه اولوب سجدهٔ ثانیه اقتضا ایدر ایدی وهلم جرا
لکن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه یه اعتبار ایله آنی مستحسن کوردی جملهٔ آثاردن روایت
اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بشارت سرور ایله تبشیر اولندقلرنده شکر الله سجده ایدرلر ایدی
وروایت اولندیکه بر مزمن کمسنه یه مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر وابو بکر وعمر رضی الله عنهما دخی
اول مزمنه مرور ایدوب آنلر دخی سجده ایلدیلر وکتب حدیثده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم برنغاشی کمسنه اوزره مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه نغاشی ضم نون وتخفیف
غین معجمه ایله ونغاش بنه ضم نون وتشدید غین معجمه ایله غایتله قصیر اولان انساندر لسان ترکیده جوجه
دیرلر کا بده یعنی ناقص الخلق دیو تفسیر لازم معناسی اولان حاصل ایله تعبیره محمولدر وروایت اولندیکه
ابو بکر الصدیق رضی الله عنه فتح یمامه خبری کلدکده سجده ایلدی وابو موسی الاشعری رضی الله عنه دن
مرویدر دیدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایله نهروانده برابر ایدیك فقال التمسوه یعنی آنی آره یك دیدی
یعنی ذوالیدیه یاخود ذوالثدیه نام کمسنه یی آره یك دیدی مترجم فقیر دیرکه ضم یاوفتح دال وتشدید یاء ثانیه ایله
ذوالیدیه یاخود یاء اولی یرنده ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه ایکیسی دخی روایت و بر شخصك لقبیدر روایت اولایه کوره
تصغیر یددر الحکن صاحبی دیمکدر وثانیه یه کوره تصغیر ثدی درمه جك صاحبی دیمکدر و وجهی قریبا

مطلب باع الدابة المتروکة فوجدها صاحبها
مطلب تفسیر المترجم لفظ النغاشي

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب ما کذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتدم و بکا خبر ویرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایتمدی دیر ایدی وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیو ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی سجده یه واردی واصل قصه شو وجهه اوزره روایت اولنمشدر که حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدیه مثل ثدی المرأة حدثنی به نبی الله انی صاحبه یعنی مقتوللرینه نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردر که ممه لرینک بریسی عورت ممه سی کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جکمی بکا خبر ویرمشلردر مترجم فقیر دیر که لقب شخص معهود ثاء مثلثه ایله ذو الثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در وثدی اکرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتباریله تصغیری تأنیث اولندی و شخص مذکورک ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله بو یله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذو الیدیه روایتنه کوره اکرچه ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بو یله تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول شخصک الینک برنده منکبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وار ایدیکه آنی بر کیسنه چکسه دیکر الی مقداری اوزانور ایدی وصالیویردکده ینه طوپلنور ایدی بو قول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور ینه صددی بیان ایده لیم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار امر ایلدیکه انظروا فوالله ما کذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلر که انجق تحت نخلده ایدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه اینته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیر که همان اول شخصی کوردمکه ایاغنه ایپ طاقمشلر چکه رك کتوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی و باعث بو ایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبر ویرمشلر ایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان بر قوم یا علی سنکله قتال ایده جکلردر و آنلر اهل ضلالتدر بنا برین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکر الله سجده یه ابتدار ایلمدی

مطلب تفسير المترجم لفظتي الثدية

وقول مغرب تأنيث احدى دخی مؤيددر منه

وقريا نهر صغير ياخود قيو ايچنده بولديلر ديوب بو محلده تحت نخل ديمك تا قصدر لكن بو محلده تحت نخلده بولديلر ديو تصريح اولنمادي اما مقتضاي سوق كلام تحت نخلده بولمق اولمغله ذكر اولنان نهر صغير ياخود قيو دخی تحت نخلده واقع ايديلر ديمكله توجيه اولنور والله اعلم منه

باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیر که کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمه الله علیهك قوللری وقوللری اوزره ابن عمر رضی الله عنهمانك آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب برینی مقابلهٔ اعداده ابقا و بری ایله شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال و آنلر ایله شطر صلوتی ادادن صکره امام سلامله کندو صلوتنی اکمال ایدر بعده بو طائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی عودته اقدام و صلوتلرین بلاقرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراك ایتملریله جمیع صلوتده مقتدی حکمنده لردر بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع و بقیهٔ صلوتلرین قرائتله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده مسبوقلردر و بونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء ابرازی کذلك نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنملرینك بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز و تفریق مسئله لرینه دائر اولان نکت واسراری بز دخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله بر سجده قیلر و سجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی و بو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه در حتی سجد فلان سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر و ینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هو اشد من ذلك صلوا رجالا علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اکر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طوردقلری یرده قیلرلر یوقسه یوریدکلری حالده قیلمازلر دیمکدر زیرا یورمك عمل کثیردر بحرده سباحت و حربده قلیج قلیجه قتاله مباشرت منزله سنده در آنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالیدن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده بر منزله نزول اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدقچه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذکوره دن اتم و ازید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آنده ایکی رکعت نماز قیلرلر ایدی وهر مسافره لایقدر که بو سنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی و یسعی فی مهنة اهله و به امر امته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتخانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر بعض علما دیدیلر که بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامقلریدر و بعضیلر دیدیلر که مرادلری من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامقلریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولیدر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که چون بر مسلم الی وایاغی بغلو اولدیغی حالده قتل اولنمغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر که قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة غفر له ما سلف یعنی اول کسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام الامور بخواتیمها یعنی امورده اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر قال علیه السلام من کان اول کلامه و آخر کلامه قول لا اله الا الله کفر له بین ذلك یعنی اول کسنه که کلامنك اول و آخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت و باعث مغفرت اولور بنا برین صبیانه ابتداء قدرت تکلمده و بعد تمام العمر هنکام موتده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کوردیلر تا که کلامنك اول و آخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله و بو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه اسیر اولوب کفار اهل مکه یه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقردقلرنده بکا مهلت ویرك ایکی رکعت نماز قیله یم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیه یدی نمازی زیاده قیلر ایدم و روایت اخراده فصلی رکعتین اوجزهما کلدی یعنی ایجاز و تخفیف ایده رك ایکی رکعت نماز قیلدی و دیدیکه لولا خشیة ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن خوفم اولمیه یدی نمازمی تطویل ایدر ایدم بعده مشرکینك یوزلرینه باقوب آنلردن انجق لسانی ایله شماتت یاخود یدینه حجر یا عصا آلوب قصد اهانت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغنك سببنی بیان ایدوب دیدیکه والله انجق وجه عدو کوررم یا رب بو محلده بندن رسولکه تبلیغ سلام ایدر بر فرد یوقدر یا رب سن رسولکه واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل و روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا یعنی یا رب بو مشرکینی عدد احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استقصا قیل و آنلردن بر فردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجهه اوزره افاده ایلدیلر که خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندوینی حین قتلده القالرینی رجا ایلدی و کفار ابا وعناد ایتملریله خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان مصرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبالی بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهك حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هو رفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جوازیله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال صلوتدن اولمیان عمللردر و آنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بو صورتلرده الی وقت الفراغ تأخیر صلوته مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا و تدارك ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالهٔ مذکوره ده صلوته اشتغال ایلسه تدارك ما فاته غیر متمکن در و بو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجه نك بر وقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

بزه كافى و بلاقتال امدادر بانى بزه وافى اولدى كما قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثللو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى اويله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اوركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر بر صلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وجسندر وبو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوايتده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضاء بالجماعاته دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه به تصدى ايتمه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايماايله قيلوب
ترك وتأخيرى جائز وسزا واراولماز زيرا ركوع وسجوددن عجز حالنده ايماايله اداجائزدر وبونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر وبارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربى ادادن صكره عصرى قيلدقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر وبو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر وبز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كلن يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كلن يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتدكلرى مذكور وحديث ثانيده يالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدركه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالى آنلرك
قبور وبيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون وبين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورين هر برى يوم واحدده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون يدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

وبين الروايات فرق اولدر كه روايت اولاده اذان بوقدر وثانيه ده اذان صلوة اولايه خاصدر وثالثده عامدر

مطلب تأخير الصلوة للقتال وقضاء الفوائت بالجماعة

مطلب سقوط الترتيب بالنسيان

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد وبعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه شهيد اكر معركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنمايوب انجق نمازينى قيلورلر وبز دخى بو قولى اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بو قولله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله ديركه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى وبو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح اقوال حاصل اولماق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليلدر دخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخى ايتسك ينه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهرلرى مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبد الله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسلم شهداء
احد اوزره نماز قيلديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشگاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيدى كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمرله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

مطلب الترجيح بكثرة العدد

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدركه جابر رضى الله عنه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
تاكه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديوندا وافاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهه دن برتردر بوندن صكره صحت مقاللرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلركه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
وبز جوابلرنده ديرزكه صلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهيد بويله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدركه درجهٔ شهدا ماصدق ليغفرلك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بويله ايكن
اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
ديو دعاء رحمتله استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اوله جق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر وبديدا اولدى وينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرآنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام اخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميتدركه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچوندر
قال عليه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكزكه آنلر
يوم قيامتده شويله بعث اولنورلركه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدركه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رايحه سى رايحهٔ مسك ايله همدمدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكه حضرت حمزه رضى الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشملهٔ
مخططه ايچنده تكفين اولنمدى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شهيدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
وبزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لر دخى نزع اولنور ائمه تابعيندن بر جماعت فحولدن بو بابده منقولدر وشهيدك اصحاب
واولياسى حقلرنده كفننده اثوابندن ما عدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر وبو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدايه لاحقه در امامرتث اولور سه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كسنه دركه مجروح اولوب زوحندن بررمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذدر خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدن صكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده بر مقدار تيمار اولندقدن صكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل وبعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ابقالرندن سوريه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اوله من مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه زيد بن صوحان رضى الله عنه دن مرويدركه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدركه
بندن خفيمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبرمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بركسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمديغنه
دليل واردر وسعد بن عبيد رضى الله عنه دن مرويدركه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا
فستشهدون فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فى ثوب الا ما علينا ديدى يعنى بزلر يارين دشمنه ملاقى ودرجهٔ
شهادته دارج ورافى اولسق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز وبزى اوزرمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

مطلب الشهيد ميت فى احكام الدنيا

مطلب كفن الرجال جاز ان يزاد على ثلثة

مطلب حكم المرتث

و بو اثر معتبر دخی دعوای مذ کوره مزه دلیل اظهردر کویا ولا تکفنونا فی ثوب الاماعلینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر یوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدر که قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
احدک جمیع محاسن احواللری او زره واقف اولمامله یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك
قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقنقی شهیده شوا کثردر دیو اشارت اولند ه آنی لحد ده آخرك اوزرینه تقدیم
وقبر واحده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی و بو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحده دفن جماعتك
جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفر ینك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
بر لحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتك میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدر که حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل ومرأه یی
دخی قبر واحده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمة دن بویله روایت ایلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه یینه اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولور ایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلر ایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغی مشعر اولان حدیث جابری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابهٔ کرامه بو رتبه قرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایده رز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالیدن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن او یله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیر بکا نه زیان ایدر ایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعهٔ اخیره ده ینه یزید
سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر بر اولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادهسنه
حاضر و بکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدر که فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنله
وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر فقد قال علیه السلام لاتتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندنصکره عیدکاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردر که وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلر ناکاه قبرندن سوی آسمانه بر نور اوجکبر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال
رسول ایله ایچکزده بو فوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبر یمزك اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
حضرتلرندن منقولدر که عبد الرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیرهٔ کرام همشیره سی حضرت عایشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کانی ومالکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا وبو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدر که قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدر که قرنداشم مالك ایله ایکیمز جذیمه

مطلب فضل اهل القرآن

مطلب دفن الاثنین فی قبر واحد

مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد

مطلب نقل المیت من موضع مات فیه الی آخر

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بربریمزه مقارن ایدك
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتا که مفارقت ایتدیك کویا بن ومالك طول اجتماعمز وقتنده
دخی بر کیجه برابر بیتوتت ایتمشز بعده دیدیکه اما والله لو شهدتك ما زرتك ولو شهدتك ما دفنتك الا فی
مکانك الذی مت فیه یعنی یاقرنداشم عبد الرحمن اکر حین مرضکده حاضره اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضره اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك یرده دفن ایدر ایدم وانشاد شعر ایله
قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبری نامناسب ایکن مباشرتندن
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینك ظاهری نسایی زیارت قبوردن مانعدر اکرچه
حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزعله رفع اصوات ملال ایتملری مثللو منکراته
مقارنتلرینه مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده
اکا دلیل واردر که مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولی در
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرهٔ عایشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله ینه
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بومقداره قریب برمحله نقل اولنور سه
ضرر ویرمز وبوقولنده میتی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه نقلده کراهت اولدیغنی بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق برایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدر که بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمهٔ
حالدن اولوب زیاده سی هرحالده فائده سز نسنه یه اشتغال قبیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفاتمیتدر که
آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء واموانا یعنی بز عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیایی بیوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حیوتده اولان بر محلدن محل آخره البته برغرض ایچون نقل ایدر وبویله غرض مقصود میت حقنده ناموجوددر
ونقل طوبلده برقاچ کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کراهتنه اولدخی کفایت ایدر ایدی وحسن
بصری رحمه الله تعالیدن منقولدر که بر مقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل
ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا
میت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس دخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولنسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنماز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکیمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوکی بیلنمدکجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدر که فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلر ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آزنجه کیدوب
ینه عنانی اخذ وقبله دن دونمیوب آردینه یوریه رك کلدکدنصکره بقیهٔ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص
نادان کوروب بوشیخه نه یا پارالله آنی شویله ایتسون وبویله ایتسون دیه رك اطالهٔ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکا شتم ایلین کیمدر بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردیك اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدیم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضار اول شخص مردم آزاره بو خبیث خباثتك سکا یتشمزمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم دن بر ذاته اطالهٔ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخده دکار اولدیلر وبو اثر جلیلده
اکا دلیل واردر که غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو بکره
رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر ورکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما مشی بنده
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیندن اولمیوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتندن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنور که ابو برزه یی
بیلمیوب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشیی استعظام ایتدیکندن اطالهٔ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخیر دینکم الیسر حدیث شریفنی اوزره امر دینی ناس اوزره

مطلب زیارة القبور للنساء

مطلب نقل المیت من بلد الی بلد

مطلب الصلوة حین وجد بعض اعضاء القتیل

مطلب اشتبه فی کون القتیل شهیدا

مطلب جواز اخذ عنان الفرس فی الصلوة ولا تفسد بالمشی القلیل

مطلب صلوة العريان

مطلب امامة بعض النساء لبعضها

مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

قولا وفعلا تيسير بيوردقلرینی کوردیکنی بیان ایله عذرنفسنی اعلان ایدوب اول نادانه مقابله ومکافاته عطف عنان
ایلمدی بنا برین جماعت حضار آنك برینه توبیخ شخص نابکاره درکار اولدیلر ومسلك معهود معاشرت ناسده
بر طریق محمود در بنه مؤلف رحمه الله دیر که اهل غزا وسائر اهل سفر نوافل صلوتی دابه لری اوزرنده خلاف قبله
کیتدکلری جانبه ایما ایله قیلملری جائزدر زیرا نوافل وقت معینه عدم اختصاص جهتیله دائم ومستمر اولمغله
هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ایدن مسافر حقنده اثبات
رخصت بابنده شبه عذر ایدوکی باهردر ومسئلهٔ مزبوره یه دلیل اقوی حدیث ابن عمر رضی الله عنهمادر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی برحمار اوزره جانب خیبره توجه ایده رك ایما ایله نماز قیلرایکن
کوردم دیدی وابن عمر رضی الله عنهما دخی بویله ایدرایدی وجابر رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینی غزوهٔ انمارده راحله لری اوزره وجهلری جانب مشرقده نماز قیلدقلرین وخیبره کیدرایکن
دخی کاه قبله یه مستقبل وکاه مستدبر قنقی جانبه توجه ایدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قیلدقلرین کوردم دیدی
وبو آثاردن جواز صورت مذکوره بدیدار اولدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلدیکه اثوابی بولنمایوب
عریان اولان غزاة کرکدر که غایت تستراوزره قاعدا ومنفردا ایما ایله اداء صلوة ایده لر وقول مذکور ابن عباس
وابن عمر رضی الله عنهم دن منقول ومأثوردر وینه دیر که مذکورینك جماعتله قیلملرین تحسین ایتمم اما مراد ایدرلرسه
بصر جماعت امامك موضع عورتنه اصابت ایتمك ایچون امام وسط صفده قعود واقامت ایتمك کرکدر نته کم نسا
بربریله امام وجماعت اولدقلرنده دخی بویله ایتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بین الصلوتین مسئله سین
ذکر ایدوب دیدیکه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتین جائز اما وقتا جائز دکلدر معناسی ایکی صلوتی برینك
وقتنده قیلمق غیر مشروعدر اما صلوة متقدمه یی آخر وقتنه دکین تأخیر ایدوب نزول وآخر وقتنده ادا ایدوب
بعده صلوة متأخره نك وقتی کیرنجیه دکین مکث وآرام وآنی دخی اول وقتنده ادایه قیام ایتمك جائز وغیر ممنوعدر
وابن عمر رضی الله عنهما بویله ایشلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی سرعت سیره اهتماملرنده بویله
ایدرلر ایدی دیو روایت اولندی وبو فصولك تمامی کتاب الصلوتده بزبیان واتمام قیلدیق والله اعلم

* باب صلوة القوم الذین یخرجون الی العسکر یریدون العدو *

یعنی قصد اعدا اوزره عسکر اسلامه خروج ایدن جماعت صلوتلرین قصر واتمام ایتملرینه متعلق مسائل مهامدر
مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیر که مسلمین ایچون مسافهٔ بینلری انجق یوم واحد اولمق اوزره ایکی بلده
اولوب بریسی ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والیسی بلدهٔ بعیده والیسنه یازسه که
خلیفه بکا غزا ایله فرمان ایلدی سندخی طرفکده اولان عسکره اعلام قیل که بکا کلسونلر وبن دخی بلدمدن
فلان کونده حرکت وقیام ایتسم کرکدر ومکتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعیده ده اولان عسکر دخی بلدهٔ قریبه
والیسی ایله قصد غزا اوزره چیقوب ارض حربدن نه محله کیده جکنی دخی بیلسه لر نظر اولنور اکر بلدهٔ
قریبه ایله ارض حرب میاننده ایکی کونلك مسافه وار ایسه بلدهٔ بعیده عسکری همان کندو بلده لرندن
چیقدقلری کبی قصر صلوة ایدرلر زیرا اوچ کونلك مسافه کیده جکلری متیقنلریدر زیرا بلدهٔ بعیده دن
قریبه یه بر کونلك وقریبه دن دخی ارض حربه ایکی کونلك مسافه واردر واهل غزا دخی البته دار الحربه کیره جکلردر
بو جهتله قصر صلوة ایدرلر واکر ایکی کونلکدن اقل ایسه اهل بلدهٔ بعیده دخی اتمام صلوة ایدرلر زیرا والی دار الحربدن
نه محله کیده جکنی بیلمزلر بلکه والی اول دار الحربی تجاوز ایتمیه جکدر وامر عبادتده انجق احتیاطله عمل اولنور وبو بابده
احتیاط انجق عملنی متیقن اوزره بنا ایدوب محتمل اوزره ایتمکده در واهل غزا والیلرینه اطاعتلری واجب اولمغله نیت
سفر واقامتده اکا تابعلردر عبد مع المولی وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واکر صورت مفروضه ده دار الحربدن نه محله
کیده جکنی مکتوبنده تحریر ایلدیسه ازالهٔ اشتباهله تفسیر ایتمش اولور بو صورتده بلدهٔ بعیده دن محل مرقومه
اوچ کونلك یا دخی زیاده مسافه وار ایسه قصر صلوة یوغیسه اتمام ایدرلر واکر بلدهٔ قریبه یه وصلت ایلرند نصکره
والیسی نیجه ایام قیام وحرکت ایتمسه مادامکه اهل بلدهٔ بعیده اول بلدهٔ قریبه ده اون بش کون اقامته عازم
اولمیه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زیرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولملریله مادامکه
موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولمیه لر علی حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر کورمز میسنکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم تبوکده یکرمی کون مقیم وقصر صلوة اوزره مستدیم اولدیلر وابن عمر رضی الله عنهما ازربیجانده
التی آی اقامت وقصر صلوته استدامت ایلدی اما اهل بلدهٔ قریبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتی التزام ایدرلر

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الی العسکر

مطلب قصروا الصلوة ولم یعرفوا ان متبوعهم فسخ عزم السفر

مطلب حاصروا حصنا ونووا الاقامة علیه شهرا

مکر والی اوچ کونلك یا دخی زیاده مسافه یه کیده جکنی آنلره اعلام ایده بو صورتده دخی مادامکه بلده لرندن
خروج ایتمیه البته لر اتمام صلوة ایدرلر اکر خارج بلده ده مجمع عسکر اولان موضعه چیقوب حرکت امیره منتظر
اولسه لر بو صورتده ایچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزیمتی اولمیانلر مجمع معهود ده
برآی دخی اقامت ایدرسه ینه قصر صلوته مداومت ایدرلر زیرا عمران مصرندن علی قصد السفر مفارقتله کسب
مسافرت ایتمشلردر اما برای مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزیمتی اولانلر اتمام صلوته ملازمت ایدرلر زیرا
هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصلیسنه عودته دخی عازم اولمغله درون بلده ده مقیم منزله سنده در اکا اتمام صلوة لازم
اولور تا درون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزیمتله تکرار مجمع عسکره خروج وحرکت ایدنجیه دکین
بو صورتده همان بلده یی آرقه سنه الدیغی کبی حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولور اکر معسکر
مرقومده اون بش کون اقامته عازملر ایسه اتمام صلوة لازمدر زیرا فناء مصر صحت نیت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر
اولمغله موضع اقامتده نیت اقامت ایتمش اولدیلر واکر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعیده قصر صلوة ایده رك
بلدهٔ قریبه یه وصولرندنصکره والی آنلره سزلر دخی بلده کزدن بو جانبه حرکت ایتمزدن اقدم خلیفه بکا
ترك غزا ایله فرمان ایتمش ایدی دیو افاده قیلسه قصر اوزره قیلدقلری نمازلری محتاج اعاده دکلدر زیرا آنلر
وجه مشروح اوزره مسافر ایدیلر ووالیدن فسخ عزیمت سفره واقف اولمدقجه مقیم اوله مزلر زیرا تکلیف شرع
انجق بحسب الوسع در لکن خبر مذکوری استماعدن صکره اوزرلرینه اتمام صلوة واجب اولور زیرا بینلری
بر کونلك مسافه اولان وطن اصلیلرینه عازم رجوع اولملریله همان مقیم اولورلر واکر خبر مذکوری بعضلری
ایشیدوب بعضلری ایشتمسه ایشیدنلره اتمام صلوة لازم وایشتمیلرك قصر صلوتلری صحیح وسالمدر زیرا سماعه
مبنی اولان خصوصی مخاطب ایشتمدکجه حقنده آنك حکمی ثابت اولماز بو بابده اصل عظیم خطاب شرع
قویدر که آنده حکم خطاب مخاطبه انجق تمکن عمل وقتنده لازم اولور وتمکن دخی انجق بعد الاستماع حاصل
اولور بنا برین قوم مذکورین مادام کندولریك عزیمت سفرلرین فسخ ایلین سببی ایشتمدکجه ینه مسافرین اولورلر
واکر صورت مفروضه ده بلدهٔ قریبه والیسی اهل بعیده یه سزلردن غزا مراد ایدنلر فلان محلده بکا واصل
اولسون دیو یازوب نه محله کیده جکنی بلدرمسه ومحل مرقوم دخی مدینهٔ بعیده دن انجق ایکی کونلك مسافه اولسه
البته اهل بعیده محل مرقومه وارنجیه دکین اتمام صلوة ایدرلر زیرا مدت سفردن اقل اولان مسافه یی قصد ایتمشلردر
واحتمالدر که رأی امیر دخی اول محلده کندو طائفهٔ مرقومه ایله قالوب غیریلرندن جیوش وسنرایا بعث ایتمك اوله
بو جهتله محل مزبورده دخی اتمام صلوة ایدرلر زیرا اول جانبه توجهله مسافرین اولمدقلرندن آنده اقامتله دخی
اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندن صکره والی آنلر ایله دار الحربده برآیلق مسافه یه کیده جکنی آنلره اعلام ایلسه
ینه اول محلده اولدقجه صلوتلرین اتمام ایدرلر زیرا فرض مرقوم اوزره اول محلده مقیمین ایدیلر مادام آندن رحلت ایتمدکجه
مجرد نیت سفر ایله مسافرین اوله میوب مصرنده ایکن نیت سفر ایلین مقیم مثللو اولورلر حتی صورت مفروضه ده
قبل الارتحال قصر صلوة ایلسه لر اعاده سی واجب اولور زیرا قبل اکمال الفرض اول بلده دن خارج اولدیلر
بو صورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتی ایچنده چیقرلرسه ینه ایکی رکعتله ادا ایدرلر واکر بعد انقضاء الوقت
چیقرلرسه دورت رکعتله قضا ایدرلر زیرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباریله در که خروج وقتنده مسافر ایسه لر
اوزرلرینه صلوة سفر ومقیم ایسه لر صلوة مقیمین واجب اولوب حکم مذکور مقدما علی وجه القصر ادا ایتملریله
تغییر ایلمز زیرا مقدما ادا ایتدکلری صلوتلری کندولر مقیمین ایکن رأس رکعتینده سلام ویردکلرنده فاسده اولمغله
اصلا ادا ایتمش مثللو اولدیلر بنه مؤلف رحمه الله دیر که اهل بلدهٔ بعیده ملو لحله مسابقت ایدوب بلدهٔ قریبه والیسی
کلمکله اون کون آنده مکث ایلسه لر نظر اولنور اکر محل مزبور بلده لرینه انجق ایکی کونلك مسافه ایسه بیان
سابقه بناء اتمام صلوة ایدرلر واکر اوچ کونلك وار ایسه آنده برآی بلکه دخی زیاده اقامت ایتسه لر دخی ینه قصر
صلوة ایدرلر زیرا اول محله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش کون اقامته عازم اولمدقجه مقیم اوله مزلر وآنلر
ایسه اول محلده قدوم والی یه منتظر اولوب اون بش کون اقامته عازم دکللردر واکر بو صورتده طرف والیدن ترك
غزا ایله مأمور اولدیغی مشعر مکتوب کلسه ینه کالاول قصر صلوة ایدرلر تا بلده لرینه عودت ایدنجیه دکین
زیرا بولندقلری محل ایله بلده لری میاننده مسافهٔ سفر وار ایکن عودت قیلدیلر بو جهتله وطنلرینه کیرمدکجه
مقیم اولمازلر ینه مؤلف رحمه الله دیر که عسکر مسلمین ارض حربه داخل وبر قلعه یه واصل اولوب امیرلرینك
امر واخبار اوزره محاصره سنده برآی اقامت ایده رز مکر مقدمجه فتحی میسر اوله دیو توطین نفس ایلسه لر البته

مطلب نوى الاقامة في بلدة البحر او في دار الحرب بسبب الثلج

مطلب جواز العزل وعدمه

مطلب اسلم في دار الحرب فاقام

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

مطلب حكم الاسير في السفر والاقامة

قصر صلوة ایدرلر زیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون اقامته عزیمت ایلمدیلر واکر اسیرلری حصنی فتح ایلسونلر یاسونلر محل مرقومده برآی آنلرایله اقامت ایده جکنی اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا آنلر دار الحربده اهل حربله محار بلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته قادر اولور یاخود عدویه مغلوب واقامته غیر مقتدر اولور وبویله موضعلر آنك حقنده موضع اقامت اوله مز وموضع اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملریله برف وباران نازل ومجال حرکتلری زائل اولوب شدت شتا منقضی اولنجیه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهل حربدن دخی امانله مأمون الغائله اولسه لر ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اعدا آنلریله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعت ایتملرندن امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدرکه صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله وانتقامه قیام ایده جك مرتبه لره شوکت ومنعه لری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی وامام ابو یوسف رحمه الله دن مرویدرکه اکر خیام واخبیه ده ایسه لر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده منعه لری وار ایسه صحیح اولوردیدی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیتی مقداری اقامته امکانی اولان محللردر دیو بیان ایتدیکمزه بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالینك حدیثی ایله دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیمکه بزلر بلاد اعداده طول مکث ایده رز امر صلوتده نیجه رأی ایدرسین جوابده رکعتین حتی ترجع الی اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجیه دکین ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو خصوصده برامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوصدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا ونساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونیله افتا ایده رم یعنی نسالریکز مواضع زرعکز کبیدر اول مواضعدن محل حلاله قنقی طرفدن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترك ایدر وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز عزله دلیلدر ولفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ صغرادر یعنی حیا دفن اولادك اخفی واصغریدر دیرلر ایدی وآیت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولمشدر وابن مسعود رضی الله عنه دن منقولدرکه عزلدن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجلك صلبندن کله جك بر نفسك عهد ومیثاقنی اخذ ایتدی ایسه اول رجل نطفه سنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر دیلرسکز عزل ودیلرسکز ترك ایدیکز وبو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حره دن ایسه حلال اولمسی آنك رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکه سندن ایسه رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهل حربدن برکسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب اسلامنی بیلسه لر یاخود بیلوب آنی اسیر ایتمسه لر اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور زیرا اول موضعده از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز وشخص مذکور اوچ کونلك مسافه یه قصر صلوة ایده رك سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدر زیرا کندو اهل حربله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه موضعنده اقامته قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایادی اهل حربده اسیر اولان کسنه حقنده نظر اولنور اکر اول اهل حرب اون بش کون بر محلده اقامته عازم اولورلر ایسه اسیر دخی بورهنه قدر آنلر ایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة اوزرینه لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامتی خصوصنده انجق آنلرك نیتلری معتبر اولوب دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سی منزله سنده اولور زیرا انلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولمز حتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه احضار ایچون عمال وخدامندن برینی بعث وتسیار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ اراده سنه تمکین ایتمکله سفر واقامتده

مطلب هرب الاسير واقام في غار ونحوه

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوى الاقامة

مطلب لم يصر الدار دار الحرب

اول شخصك نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمك نیتی مطلوب ومنتظردر وبو مسئله دن ایادی اهل حربده اولان اسیرك حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن فرار وبر مغاره یاخود غیری محلده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البته قصر صلوة ایدر زیرا بو صورتده اهل حربله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلك دار الحربده ایچلرندن برکسنه اسلامه کلوب اهل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کسنه اوچ کونلك مسافه یه علی قصد الفرار خروج وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ودخی زیاده مستتر اولسه دخی ینه مسافر اولور زیرا اهل حرب قتلیچون آنی طالب اولدقلری حینده آنلرایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویله درکه اکا غدر ایدوب قتل ایچون طالب اولسه لر اول دخی محارب اولور ومذکورینك حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب بر محلده برآی اقامته نیت ایدنلرك حاللرینه مماثلدرکه جمله سی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتك غیریده اولمغله لغو وباطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه بو مذکوریندن برکسنه دار الحربدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب ایتدکلرنده ینه اول بلده ده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدرز زیرا فی الاصل اول بلده ده مقیم اولمغله ایچندن چیقمادقجه مسافر اوله مز وبرایکی کونلك مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت خروجله مسافر اوله میوب بعض قراده اولان عقارینه خروج ایدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذکوره شول عسکر حکمنده اولورلرکه کندو بلده لرندن برکونلك مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق برکوندن زیاده کتمکه مائل دکللر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اوله لر وبو عسکرنه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدرلرسه ده ینه صلوتی تکمیل قیلرلر زیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلده لرنده مقیملر ایکن اهل حرب آنلرایله قتال ایلسه صلوتلرین اکمال ایدرلر کذلك اهل حرب بلده لرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج وانجق برکونلك مسافه یه طالب اولسه لر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوچ کونلك مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلده لرینك غیری بر محلده اقامت ایلسه لر ینه قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محار بلردر ودار الحربده برکسنه حکم مسافرتده داخل واهل حربله محارب ومقاتل اولدقجه نیت اقامتله بر محلده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلده لرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی اول بلده یه تعرض ایلسه لر اتمام صلوة ایدرلر زیرا بلده لری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصل اولدقلرنده اتمام صلوتله حکم اقامته متواصل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلده یه استیلا وایچنده اقامت بعده مسلمین مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلا وبلده یی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلر زیرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسه لر قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخی محار بلردر بو جهتله دار الحربده نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلك مسلمیندن بر عسکر دار الحربه داخل وبر بلده یه غالب اولسه لر اکر آنی دار اتخاذ ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یا دخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه قصر صلوته اعتنا ایدرلر زیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محار بلردر ومسائل مرقومه یی وجه مشروح اوزره تخریجمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرك عندنده بر بلده یه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یاخود ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر وبحث مذکور موضعنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی ومؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب بوندنصکره باب من یغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فی الخطأ عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائللرین تقریر قیلدی لکن بز بابین مذکورینك مسائلنی املا ایلدیکمز شرح از یاداتده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ایلمدك زیرا مؤلف زیاداتنده اولان مسائلی بعینها بلا زیادة ولا نقصان بوکتابنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعنی طوائف مذكوره دن بريسی مشركينه عهد وامان
ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدركه بو كتابك ادق مسائل والطف وسائلی ابواب امانده موضوع
وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزايای اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالی علم النحوده صاحب
قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سی علی بن حمزة الكسائی رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن صكره
ابواب مزبوره يی ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتی امتحان مراد ايلين
كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينی امتحان استين اعيان الجامع ايله ايلسون ونحو
ولغت وعلی نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندن صكره بيلمك كركدركه
رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكی عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذنده
لابددر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد علی من سواهم يسعی بذمتهم ادناهم يعنی مسلمينك
دملری قصاص وديتده متساوی اولور وجمله مسلمين اغيار واعدالری اوزره يد واحده مثللودر يعنی بربرينه معين
اولملری واجبدر وذمتلرينه ادنالری دخی ساعی ونافذ المساعيدر وبو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود
مؤبددر وامان وعقد ذمت دخی اولدر وينه حديثده لفظ ادنی اكر ولا ادنی من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده
واقع اولديغی كبی مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره
دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنی قول شريفنده اولديغی كبی معنی القرب اولان دنودن مشتق ايسه
حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانينه دليلدر واكر دنائتدن مشتق ايسه
وصف دنائت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام
امانده معنای نصرت نمایاندر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كامل صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالی اول
صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر برمسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اوليابده مقام جماعت
مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركينی دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه
مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضی مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامان ايله نصرت اسلاميان
حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبی اولور بوجهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخی عقد امانی
صحيح اولور زيرا امرأة دخی اهل نصرتندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنيه صالحه سی يوقدر لكن عقد
امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سی دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبی صرف جهاده
صالح اولمغله نسا دخی جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول
روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلی الله عليه وسلم ورضی الله عنها زوجی
ابو العاص بن الربيعی اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلی الله عليه وسلم دخی اجاره سنی
اجازتله ابقا وامانی تنفيذ وامضا بيوردیلر وام هانیء بنت ابی طالب رضی الله عنهادن خبر ويدردیديكه يوم فتح مكه ده
مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكی كمسنه يی جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه
قرنداشم علی بن ابی طالب رضی الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينی قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم
ايدوب بكا دخی مشركينی جار می قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدی بندخی والله قتلی بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلری
قتل ايده مزسين ديدم صكره بن چيقوب قپويی اول كلمزدن اقدم اغلاق ايدنكزديوب رسول الله صلی الله عليه
وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفی نسخة اسفل بنيه يعنی اسفل كعبه ده ايديلر اوطرفه كتدم ورسول الله صلی الله
عليه وسلم حضرتلرينی آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضی الله عنهايی بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم
علی دن نه لر چكدم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكی كمسنه يی جار قيلوب امان ويرمش ايدم
شمدی آنلری قتله هجوم ايلدی وحضرت فاطمه رضی الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون
عهد وامان ويررسين ديو عتابه مبادرت قيلدی تا كه رسول الله صلی الله عليه وسلم طلوع ايلديلر كه هنوز
اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وارايدی همان مرحبا يا ام هانیء فاختة ديو ترحيله بنی تطييب
ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم علی دن نه لر چكدم الندن خلاص بولميه يازديم مشركيندن زوجم
وساطتيله ايكی قريمی جار قيلمش ايدم شمدی قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدی اول ساعت بيورديلر كه
ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعنی علی ايچون آنلری قتله مساغ اولمدی سنك جار
قيلديغك كمسنه لری بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كمسنه لره بز دخی امان ويرديك بعده حضرت

معلوم اوله كه شارح الكتاب رحمه الله تعالی بو محلده امام كسائی رحمه الله مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله خاله زاده سی ايدی ديو تصريح ايتمشدر لكن كتب تواريخده ذكر اولنديغی اوزره بعد النسب و منشأ ری بو معنايه منافيدر انجق امام كسائينك تلميذی امام يحيی بن زياد الفراء جناب مؤلفك خاله زاده سی اولديغی ايكی محلده و مؤلف امام فراءنك خالی اولديغی محلده وفيات الاعيانده ابن خلكان تصريح و بيان ايلمشدر غالبا ناسخ شرحده بعد الكسائی فراء دخی مذكور ايكن كاتبلر اسقاط ايتمشلردر والله اعلم منه

مطلب ادق مسائل الكتاب فی ابواب الامان

مطلب امان المرأة

فاطمه رضی الله عنهايه امر ايلديلر اول دخی اغتساللری ايچون صو قودی بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد
ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدی ايشته
رسول الله صلی الله عليه وسلم امان ام هانیء تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت علی رضی الله عنه ايچون
اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك
سر وحكمتنی بو وجه اوزره تحديث ايلديلركه ايكی ركعتی فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدی وايكی ركعتی
دخی عمارة بن دويبه رضی الله عنه روايتی اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدی ودورت ركعتی دخی
ابن مسعود رضی الله عنه روايتی اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلری صلوة ايدی ومخالفا بين طرفيه
قولينك معناسی متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينی منكب ايمن وطرف يمينی
منكب ايسری اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتی بيان واردر وعمر بن
الخطاب رضی الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر علی المسلمين فيجوز ذلك يعنی علی التحقيق
مرأة دخی مشركيندن احسانلرين كوردكلری كمسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره
الزام ايدرلر واعطاء امانی دخی جائز ونافذ اولور اولدی وفی رواية لتأخذ يعنی صلح وامانله اخذ عهد ايدر
اولدی وحضرت عايشه رضی الله عنها دخی روايت ثانيه كبی ان كانت المرأة لتأخذ علی المسلمين ديدی
اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول
ابی حنيفه واحدی الروايتين عن ابی يوسف رحمة الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانی امام محمد رحمه الله
ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تمالك وقدرتی مقداری
نصرت دينه اهليتی دركاردر وامان دخی نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امامباشرت قتال
بويله دكلدركه مباشرت مولاسنك ملكی اولوب عبدك ملكی اولميان نفس ومنافعی ايله دينه نصرتدر وهم
عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضی اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه
غيره الزام ايدر وبو مقوله امورده عبد وحر متساوی الاقدامدر وبو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان
اوزره شهادتدركه شاهد حرمت افطاره نفسنی تقديم بعده غير اوزره دخی تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه
رحمه الله ديركه امانده معنای نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولنلردن متبين اولور وخدمت مولی ايله
مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت امانی بديدار اولماز اما اذن مولی ايله مقاتل ايسه مباشرت
قتاله قادر اولمغله خيريت امانی ظاهر اولوب تصرفی مسلمينه نظر وجهی اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن
ملتزم كف اولمسی انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب
ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر واما دخی حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد
رحمه الله عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبی جائز مقال وسعتأ ايله
مدعاسنه استدلال ايلدی اما بو قول محمل عندنا بحنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله
قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشی ايله دخی استدلال ايلدی فضل رقاشی رحمه الله تعالی ديديكه
بر اهل حصنی محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمان برسهمه امان وعهدی تحرير وصوب دوشمنه رمی وتسيير ايلدی
بز دخی بو ماده يی عمر بن الخطاب رضی الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان
امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدی ايشته جناب فاروق صحت امان عبدی انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب
مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدی لكن ينه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالی ديركه رمی سهام اعمال مقاتليندن
اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدی وعنديمزده صحت امان مقاتل دخی اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده
اسلامنه منوط قيلندی ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمی اوزره فارسيه ايله مترسيت لفظنی
تحرير ايلدی خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمی امر مسلمين ايله معيلرنده مقاتل اولورسه دخی ينه باطلدر زيرا
اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بوجهتله ظاهر حالی امانله مسلمينه قصد نظر
ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمی اهل نصرت دين دكلدر وادی الحاجة قتالده آنلر ايله استعانت هما ن
كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت اعتقادده موافقلری ايله برابر مشركينه قتالمزده
قهر وتذليلرينه حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعنای قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده
تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافرندن ايكن مسلم اولوب اسلامی وصف وتعقل ايلين

مطلب صلوة الضحی ونعلددن كيعا؟

مطلب الصلوة فی ثوب واحد دخی صحيحا

واصابه ده عمارة بن دويبه بين ايتدی عمارة الاصحاب ذكر اولنوب انجق عمارة بن رويبه رايله ذكر اولنمشدر وراوی مذكور صحابی اولمق ظاهر اولمغله نسخ كتابده بو مقامده سهو ناسخدر كاردر منه

مطلب امان الامة والصبی

مطلب امان الذمی لايصح

لفظ مترسيت فارسيه ده نمی ترسيدر واخری دال مضارعك جمعيلر بدر لكن اولنق قاعدهٔ اغلبلر بدر ملا نسخه لرده تا ايله واقع اولمشدر منه

مطلب الاستعانة بالذمی فی القتال

غلام مراهقك امانى عنـد ابى حنيفه رحمـه الله مسلمين اوزره جائز وناقذ اولماز اما قول محمد رحمـه الله اوزره
جائزدر زيرا عاقل ورشيد اولدقده ايمان واسلامى صحيح اولور وايمان واسلامى صحيح اولان كسنه نك بعد الايمان
امانى دخى صحيح اولور زيرا امان انجق دينه قول ايله نصرتدر وغلام مذكورك اصل دخول دينده قولى معتبراولنجه
البته نصرت دينده دخى معتبراولور لكن امام ابو حنيفـه رحمه الله تعالى ديركه امانده معنـاى خيريت ونظر
مستوردركه آنى انجق معتدل الحـال اولان كسنه فهم ايدر وقبل البلوغ دخى اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذكور قتاله بنفسه مالك دكلـدر وخيريت انجق قتـاله مالك وما شرا ولانلرك اما ننده ظـاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبينك صحت امانده قول ابى حنيفه رحمه الله نه وجه اوزره اولديغى ذكر وبيان اولنمادي لكن
ابو بكر الرازى رحمـه الله مبا شرت قتاله متمكن اولمغله عبد مقاتل ميزله سنده امانى صحيح اولور ديرايدى وسائر
مشايخمز معتدل الحال اولمد يغندن امانده مسلمين ايچون معناى نظر بركمال اولمامغله امانى صحيح اولماز ديرلرايدى

مطلب امان الصبى من المسلمين او الكافرين

مطلب اسلام الصبى

باب الامان ثم يصاب المشركون بعد امانهم * يعنى مشركين بعد الامان سبى وقتل ايله منهان اولسه لر حكم ضمانه
متعلق مقـام بيا ندر مسلميندن بركسنـه مشركيندن برقومه امان ويردكدنصكره ينه مسلمينـدن قوم آخرين
اوزرلرينه هجومله قتـل رجال واخذ نسا واموال ايدوب بعد الاقتسام اول نسـادن اولادلرى اولوب صكره
سبقت امانه واقف اولسـه لر اولا قاتلين اوزره ديت مقتولين واجب اولور زيرا امان شخص واحد جمـاعت
مسلمين اوزره نافذ اولمغله مشركينك نفوس واموا للرنده عصمت وتقوم ظـاهر اولور ومقا تلينـدن واقع اولان
قتل دخى امانى بلمدكلرندن صفت خطايه مقرون اولور واكر امان سا بق بيلهرك هجوم ايلد يلرديو فرض اولنورسه
اكرچه صفت عمـد ه مقا رندر لكن شبهة مبيحـه كه محاربه نك قيا منـه مقرون اولوب بو مثللو قتل ايله ديت
واجب اولور لقوله تعالى وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثـاق فدية مسلمة الى اهله يعنى اكر مقتول سزكلـه
آنلرك بينلرنده عهد وميثاق اولان قومدن ايسه قاتل اوزره واجب اولان ورثهٔ مقتوله تسليم اولنـه جق ديتدر
وبوندنصكره صورت مفروضه ده النان نسا واموا للرى دخى عصمت محل ايله اخذ واسترقاق باطل اولد يغيچون
كيرو ويريلور وشبهـهٔ ملك ايله وطئ ايدوب صكره ملكلرينك غيريده وطئه مبا شرتلرى ظـاهر اولمغله اكرچه
حد زنا لازم اولماز لكن مهور نسايى غارم اولورلر وحاصـل اولان اولادلرى ينه با بالرينك اولادا حرارى اولورلر
زيرا نساء حرائردن تولد ايتملريله بلا قيمـهٔ احرار الاصل اولورلر وبا بالرينه اتبـاعله مسلمين اولورلر زيرا ولد
من جهـة الدين خير الابوينه تا بع اولور ومؤلف رحمـه الله بو بابده حديث مهلب بن ابى صفره يى ذكر ايلدى
مهلب ديديكه عهـد خلافت عمريه ده بلاد اهوازدن بر بلده يى محـا صره وفتح ايلدك مكر آنلر حضرت عمر
رضى الله عنـه دن اخذ صلح ايتمشلر ايمش وبزدخى براز نسا لرين سبى ومجـامعت ايلديك بو خبر حضرت عمر
رضى الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلريكزى اخذ ونسا لرينى كيرو رد ايديكز ديو نامه يازدى وعطـا رحمه الله دن
مرويدر ديديكـه بلاد فارسده مدينهٔ تستر صلحـا فتح اولنمش ايدى صكره اهلى ينه كافراولملريله مها جرون
وفى نسخة مجاهدون غزا وآنلرى اسير ونسا لرينى اخذ ايلديلر حتى ولدلرى دخى ظاهر اولدى درعقب حضرت
عمر رضى الله عنـه اول نسايى حرتلرى اوزره رد ايله امر ايدوب سيـدلرى ايله بينلرين تفريق ايلـدى لكن
بونك تأ ويلى اولدركه اهل تستر كافر اولدقلرنده داره غالب اوله ميوب آنده حكم شرك جارى اولمـامغله دارلرى
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضى الله عنه سبى واسترقا قلرين تجويز ايلمدى وابو الرقاد شو يس
رحمه الله دن مرويدر ديديكـه والله خوف ايده رمكـه صلحدن ميسان نام موضعده وافر رجال ونسـا بولنه
بونه ديمكدر باشو يس ديو سؤال ايتدكلرنده ديديكه محل مزبوردن برجاريه كتوروب برزمان وطئ ايتمش ايدم
صكره حضرت عمر رضى الله عنه دن نامه كلكلـه ناس اسيرلرين رد ايتدكده بندخى اول جاريه يى رد ايلدم يعنى
حين ردمده بندن حامل ايسه شمدى يه دكين حاصل اولان ولد دخى توليد وتناسل ايتمش اوله وخوف مذكوريته
باعث اولدركه اول جاريه يى يانمده اوچ حيض كورمزدن اول رد ايلمك جائز دكل ايكن قبل الحيض رد ايتمش ايدى
زيرا اول جاريه حره اولوب شبهـه ايله آنى وطئ ايتمش اولمغله اوچ حيضله انقضـاء عدت واجب ووطئ ايدن
دخى حامل ياغير حامل اولديغى بيلنجيه دكين ردى غير جائزايدى وامام ابو جعفر محمد بن على رضى الله تعـالى
عنهم اجمعين حضرتلرندن منقولدر ديديكـه خالد بن وليد رضى الله عنهك بنى جذيمه يه معـاملهٔ قتل واسرى
رسول الله صلى الله عليـه وسلم حضرتلرينه بالغ اولدقده اوچ كره اللهم انى ابرأ اليك مما صنع خالد يعنى يارب
خالدك بو صنعنـدن سكا تبرى واستعـاذه ايده رم ديدكلرى حالده تا بياض ابطينلرى مرئى اوله جق مرتبه لرده

مطلب الوطئ بشبهة الملك

يديني انور بنلرين صوى آسمانه رفع ايلديلر بعـده حضرت على رضى الله عنهى دعوت ايدوب خذ هذا المـال
فاذهب به الى بنى جذيمة واجعل امر الجاهلية تحت قدميك ديديلر يعنى ياعلى شو مالى آل وبنى جذيمه يه كوتور
وامر جاهليتى تحت قدمينكده قيـل يعنى بنى جذيمه ايله اهل مكه ميا نلرنده مسبقت ايدن خمـاشات وجراحات
ودحول وعداوات مقوله لرينى ابطال قيلكه بعـد اليوم آنكله اشتغال ايتمسونلر ثم قال عليـه السلام فدى لهم
ما اصاب خالد وفى نسخة صحيحة فودلهم يعنى خالدك ويرديكى ضررك ديتنى آنلره ادا قيـل مترجم فقير ديركه
ودى يدى دية صيغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظى كبى حرف واحد اوزره د لفظيدر حالت وقفده زيادهٔ
هـا ايله ده ديمك وجزم ناقصده حذف حركه ايله اكتفا ايتمى اوزره دى ديمك دخى جائزدر بنا برين نسخهٔ اولايى
تصحيح ايتمك ممكن اما نسخهٔ ثانيه خطـا ايدوكى متبيندر بو جهتدن صاحب المغرب فعلى هذا قوله عليه السلام لعلى
اخرج الى هؤلاء فودمائهم صوابه فدير ويه فى مختصر الكرخى حكيم بن حكيم بن عباد بن حنيف عن ابى جعفر محمد بن
على فى فتح مكة ديمكله تصحيح صحيح وتصريح حق صريح ايلمشدر فخرج اليهم على بذلك المال يعنى بعده حضرت
على رضى الله عنه اول مال ايله بنى جذيمه يه توجه واقبال ايدوب فودى لهم كل ما اصاب خالد منهم حتى انه ادى لهم
ميلغة الكلب يعنى حضرت على رضى الله عنـه خالدك اخذ واضـاعت ايتديكى مجموع نفوس واموالك ديتلرينى
حتى ميلغه لرينك كه كلبلرينك صو ايچه جك سفال كهنه مثللو قابلرينك ديتلرينى دخى آنلره ادا ايلدى آخر كار قطعا
مطلو بلرى قالميوب حضرت على رضى الله عنه عنده برمقدار بقيهٔ مال برقرار اولمغله هذه البقية من المال لكم عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم مما اصاب خالد مما لا نعلم ولا تعلمونه يعنى طرف رسول الله صلى الله عليه وسلمدن شو بقيهٔ مال
بزبيلميوب وسز بيلمدكلريكزدن خالدك اضـاعت ايلديكى نسنه لردن بدل سزلك اولسون ديوب اول بقيـه يى
دخى آنلره ويردى بعـده رسول الله صلى الله عليه وسلم طرفلرينه عودت واخبار كيفيت مصلحت ايلدى
وبو حديث جليلده مسلمين امان ياخود موادعه ده بولنـان مشركيندن اموال ونفوس مقوله سى هرنه يه اصابت
واضاعت ايدرلر ايسه اصحابنه مجدد اداسى لازم ايدوكنه دليل واردر وخالد رضى الله عنه بنى جذيمه يه اصابتى انلر
مشركلر ايكن اظهار اذان وترك قتال ايتملرى مجرد ابادى مسلميندن تخليص كريبان ايچوندر ظنى ايله حكم خطاده
ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتى اولملريله عاقله سى ايديلر بو سببله رسول الله
صلى الله عليه وسلم اول مالى بنفسه ادا بيوردیلر ياخود عند نفسلرندن مجرد على وجه التبرع ادا ايلديلر واظهر اولان
احتمال ثانيدر زيرا عاقله انجق دمايى تحمل ايدوب اموالى ايتمز ايكن وقعهٔ مرقومه ده دماواموالى تحمل بره بذل مال
بيورديلر ولفظ ديت انجق بدل نفسده حقيقت ايكن حديث مذكورده كاه بدل نفس ومالك مجموعنه وكاه يالكز
بدل ماله اطلاق اولنديغى اطلاق وتقييد ياخود بدل نفسه اتباع ومشاكله علاقه لريله تجوزه مبنيدر وينه حديث
منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دليل مقبول واردر زيرا حضرت على رضى الله عنـه
هذا لكم مما لا نعلمه ولا تعلمونه ديو بقيـهٔ مالى آنلره احسان ورسول الله صلى الله عليـه وسلم دخى فعل مذكورينى
استحسان ايلديلر مؤلف رحمه الله ديركه مسلميندن برعسكر برقلعـه ياخود بلده يى محاصره ايتدكلرنده بعض
سكان اسلامه كلسه لر اول بعض نفس ومال واولاد صغـارى اوزره واصل امن وامان اولور لقوله عليه السلام
فاذا قالوها عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها يعنى مشركين همان كلمهٔ شهادتله تكلم ايتـدكلرنده بندن دما
واموالرينى حفظ ايدرلر مكر حق شرعى ايله تعرض اولنه وقال تعالى فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزكوة فخلوا
سبيلهم يعنى اكر مشركين ايمانه كلوب شركلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زكوتله توبه لرين تصـديق
ايدرلرسه سبيللرينى تخليـه ايدوب آنلره قطعا تعرض ايلمكز اما زوجه واولاد كبارى برابر اسلامه كلمزلرايسه فئ
مسلمين اولورلر زيرا اولاد صغـارى اكا تبعا مسلم اولوب اولاد كبارى وزوجه سى آنك اسلامى ايله مسلم عد اولنمامغله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعاى مرقوم اوزره حديث زهرى ايله استـدلال اولنديكه بنى قريظه دن
ثعلبة بن سعنه واسيد بن سعنه بو ايكى برادرلر ايله اسد بن عبيد بنى قريظه يه جيش رسول الله صلى الله عليـه
وسلم ايله محصور اولدقلرنده ديديلركه يا بنى قريظه اسلامه كليكزكه دما واموالكز اوزره امين اوله سز والله بو محمد ابن
الهيبـانك سزه خبر ويرديكى ذاتدر بنى قريظه بو اول دكلدر ديديلر وقصهٔ ابن الهيبان مغـازيده ذكر وبيان
اولنمشـدركه ابن الهيبان احبار شامدن برحبر نام ايدى كه بعثت نبويه دن اقدم يهود يثربه قدوم وايچلرنده آرام
ايتمشيدى محتضر موت اولدقده يهودى باشنه جمع ايدوب ديديكه اتدرون لم تركت ارض الخمر والخمير وفى نسخة
ارض الخمر والخير ونزلت بارض الجدب والشدة يعنى بيلورميسزكه بن نيچون ارض شام كبى جاى شراب وطعامى

مطلب بعض تصرفات المترجم فى الحديث

وبعض نسخ صحيحه ده لفظ
محلنده حذف فاليه
فودى الاستيناف كلمه ودى
بطريق نسخ مصححه ده تعليل
وبعض نسخ ايچون ابـدى واقع
خروج كه معنا لرى ترجمه بيله
اولشدر مذكوره دن ظاهر وساطعدر

مطلب جواز الصلح عن المجهول
بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصور من على
نفسه وماله واولاده الصغار

یاخود خمر فتحتین ایله ایسه جای اشجار بلند وخمیر نعمت دلپسند ی ونسخهٔ ثانیه یه کوره جای خمر وخیرات ومنافع
ومبراتی تارك وارض حجاز کبی بلاد قحط وشدته نازل و بارك اولدم بنی قریظه بیله مزدیدیلر بعده ابن الهیبان
دیدیکه انجق بر پیغمبر ذیشانه وصلت ایچوندر که زمان تشریفلری قریب و بو محل دار الهجرتیدر و بن دخی
آنلره ایرشمك امید ایدر ایدیم لکن شمدی نومید اولدم سزدن هر کیم ایریشورسه بندن ابلاغ سلام و آنی تصدیقه
اهتمام قیلسون زیرا اول خاتم النبیین وخیر الخلایق اجمعیندر امام زهری رحمه الله دیر که همان بنی قریظه حکم
رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ایده جکلری صباحك کیجه سی کلدکده ذکر اولنان ثعلبه
واسید ابنی سعنه ایله اسد بن عبید رسول الله علیه السلام حضورلرینه نزول واسلامی قبول ایلمریله دما واموالری
اوزره امن وامانه وصول بولدیلر و بو خبر جبل اسلامله محصور اولیان امین اولدیغی کبی محصور دخی امین
اولدیغنه دلیل در وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسلمیندن برکسنه بر مشرکه الی ایله بر وکل
دیمك مثللو اشارت ودر ونده کلورسك سنی قتل ایده یم دیمکه نیت یاخود بو قولی همس ایله تلفظه مباشرت ایلسه
واول مشرك دخی کلسه تأمینی واجب وقتلی غیر جائزدر و بز دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که بو مقوله اشارت
امانله اشارت ایدوب مشرك دخی مراد فؤادینه عالم اولمسه شرعا امن وسالم اولمسی لازمدر زیرا اشارت معهوده ایله
طرفنه دعوت قیلدی و بو یله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وکلورسك سنی قتل ایده یم
قولنی فهم وتحقیقه کافر ایچون بنه قائلندن استکشافدن غیری طریق یوقدر واستکشاف دخی یانه واصل
اولمدقجه غیر قابلدر بناء علی ذلك ظاهر اشارتله ثابت اولان امانی اثبات وتحصیل وغدردن احتراز ایچون
زیاده سنی اسقاط وتعطیل ایلمك لازمدر زیرا ظاهر اشارتی امان ایکن کلورسك قتل ایده رم قولی نبذ امان
مکاننده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالی فانبذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد
اکر بر قوم معاهدینك خیانتندن خوف ایدرسك عهدلرین اوزرلرینه طرح قیل مساوات اوزره اولدیغکز حالده
یعنی سز وآنلر طرح عهدی بیلکده مساوات اوزره اولدیغکز حالده و بلا اعلام نبذ عهدده اولان محذوری
جناب خدای علام افاده وافهام ایچون ان الله لا یحب الخائنین بیورمشدر یعنی قبل اعلام الخصم نبذ عهد ایتمك
محض خیانتدر الله تعالی خائنلری سومز و مبنای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعنیین ایله ثابت اولدیغی
کبی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور و بو معنایی بیان حدیث هرمزانده نمایاندر که آنی حضرت عمر رضی الله عنهك
حضورینه کتوردکلرنده حضرت عمر اکا تکلم یعنی سویله دیدی هرمزان دخی اتکلم کلام حی ام کلام میت یعنی
کلام حی ایله می سویلیه یم یوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سویله دیدی
هرمزان دیدیکه یا عمر فی الاصل کرك سز و کرك بز جاهلیه ده ایدیك نه سزك ونه بزم ایچون بر دین معتبر یوغیدی
و بزم یدیمزده ملك ومال اولمغله بز سزلریکه معاشر عربی منزلهٔ کلابده عد ایدر ایدیك بنا برین الله تعالی سزی
دین ایله عزیز ورسولی سزده بعث ایلدکده بز سزه اطاعت ایده مدیك حضرت عمر رضی الله عنه الیمزده اسیر
ایکن بزه بویله می دیرسین قتل ایدیکز شونی دیدی هرمزان دخی پیغمبریکز سزه تعلیم ایتدیکنده اسیره امان
ویروب صکره قتل ایتمك وارمیدر دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانده امان ویردم دیدی هرمزان یا عمر تکلم
کلام حی دیدیك ونفسی اوزره خائف اولان حی اوله مزدیدی حضرت عمر رضی الله عنه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بندن امانی آلمش و بن فهم ایتممشم دیدی ایشته بو کلام توسع باب
امانه دلیل تامدر بنه مؤلف رحمه الله دیر که امام المسلمین فحسان برقومه اعطاء اماندن صکره نبذ عهد ایتمکی
استحسان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرین تکمیل
ومحافظه ایچون مسلمینه نظر وشفقت ملاحظه سیله اولوب نظر مذکور دخی بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضی اولدقده نظر وخیریت نبذ عهدده ایدوکی متعین اولور که ظهور شوکتلرندن صکره قتال کفاره
متمکن اوله لر و نبذلغتده بمعنی الطرح در قال تعالی فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشرکینه اعلام
وافاده وقبل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لرینه اعاده ایله ظاهر ونمایان اولور حتی قبل الامان بولندقلری
قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولمدیلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ایله مقاتله لری جائزدر زیرا کما کان منعهٔ سابقه لرنده
برقرارلردر اما قلعه لرندن نزول وعساکر مسلمینه دخول ایتمشلر ایسه تا أمن سابقلرینه عودتلرینه دکین
تأمینلری واجبدر زیرا نزوللری امان سببیله اولمشدر اکر منعهٔ اصلیه لرینه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ایتمز رفع
امانلرنده مؤثر قیلنسه خیانت مسلمین ظاهر اولمش اولور والله لا یحب الخائنین ومعنای سابق اوزره

وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شریفی دلیل ناطقدر یعنی یا محمد
اکر مشرکیندن برکسنه سندن جوار وامانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حق استماع و حقیت دینه اطلاع
ایدنجیه دکین جار وامین قیل صکره اسلامه کلمزسه دخی بنه محل امنه آنی ایصال قیل وحکم مشروح المآله
حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلندیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلرنده عهد وامان
وار ایدی ومعاویه بلاد کفاره طوغرو کیدر ایدی کویا وفاء عهده دکین هجوم ایتیوب صکره بردن حمله واقدام ایله
مشرکین اوزره قدوم ایده یم دیر ایدی یعنی عهدلری مدت معلومه ایله مقید اولمغله اواخر مدتده مکان قریبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرینه مهاجم ومحاصر اوله یم دیر ایدی راوی دیر که ناکاه بر شیخ کبیر الله اکبر الله اکبر وفاء
لا غدر وفاء لا غدر دیه رك حرکت مرقومه دن منع ونکیر ایله تکبیره باشلدی واول شیخ عمرو بن عبسة السلمی
رضی الله عنه ایدی و بو کلامنده بیان واعلام ایلدیکه صنعت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیرا کفار
قصد هجوملری یا قلشدیغکزی بیلیوب محافظهٔ عهد وامانیچرن کلور صانورلر معاویه رضی الله عنه دیدیکه وفاء
لا غدر دیدیککه نه در و بنم حرکتمده نه کونه غدر وار در عمرو حضرتلری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمی
ایشتدم بیوریرلر که ایما رجل کان بینه و بین قوم عهد فلا یحلن عقدة ولا یشدها حتی یمضی امدها او ینبذ الیهم
علی سواء یعنی قنقی رجل که کندو ایله بر قومك بینلرنده معاهده اوله اول کسنه بر عقده یی مجددا حل وعقد
ایلسون یعنی خلاف معاهده بر نسنه احداث ایلسون تا مدت معاهده کچوب یاخود مساوات اوزره بیله رك نبذ
عهد ایلمدکجه بو حدیث جلیلده صورة ومعنی مشابه غدر اولان امور دن وجوب تحرزه دلیل واردر والله اعلم

باب مالا یکون امانا

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولمیان اقوال وافعالی بیاندر بر مسلم دار الحربه بغیر امان کیروب
مشرکین دخی آنی اخذ ایتدکلرنده مشرکینه انا رجل منکم یعنی بن سزلردن بریکزم دیسه یاخود جئت ارید
ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سزکله مسلمینه قتال ایتمك اراده سیله کلدیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامنه اعتماد
وآنی اطلاق وآزاد ایلسه لر اول مسلم قادر اولدیغی مقدار قتل مشرکین واخذ اموال ایتسه اکا حلالدر زیرا قول
مذکوری اعطاء امانه محمول اولمیوب انجق استعمال معاریض کلام ایله مخادعهٔ مشرکینه محمولدر زیرا انا رجل
منکم قولینك معناسی آدمی من جنسکم دیمکدر وجئت لاقاتل معکم المسلمین قولینك معناسی اکر مسلمیندن
اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکز بنده سزکله برابر قتال ایچون کلدیم دیمکدر یاخود المسلمین قولنده عن لفظه سنی
اضمار ایدوب مسلمین طرفلرندن سزکله قتاله کلدیم معناسنی اعتبار ایتمشدر حتی قول مذکوردن اعطاء امان دخی
قصد ایلسه بنه معتبر اولمیان زیرا کندو ایادی مشرکینده اسیر مقهور ایکن بنه آنلره امان ویرمك نیجه ممکندر
آنك احتیاجی انجق مشرکیندن طلب امان ایتمکده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخی نسنه یوقدر بعده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذکوره اوزره احادیث وآثار ایله استدلاله ابتدار ایتمشدر آنلردن بریسی اولدر که روایت
اولنمشدر که سفیان بن عبد الله بن نبیح الهذلینك قتال مسلمین ایچون جمع جموع ایلدیکی رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك مسموعلری اولدقده عبد الله بن انیس رضی الله عنهی یا الکزجه بر سریه مقامنده نخله
یاخود عرفه وفی نسخة عرنه نام محله بعث وتوجیه ومزبوری قتله امر وتنبیه بیوردیلر و دیدیلر که انتسب
الی خزاعة یعنی سفیان عادت عرب اوزره نسبکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعه دن اولمغله سن دخی اول
قبیله یه نسبت اظهار ایله عبد الله یا رسول الله بن آنی بیلوب تشخیص ایده مم نیجه قتل ایده یم دیدی بیوردیلر که
انك اذا رأیته هبته یعنی علامتی اولدر که آنی کوردکده آندن قورقارسین عبد الله دیر که بن ایسه کسنه دن قورقاز
ایدم بنه دیر که فاقبلت عشیشة لفظ عشیشه علی خلاف القیاس تصغیر عشیه در یعنی اخشام وقتجغزنده
ایچلرینه توجه ایلدم ووقت صلوة دخی حلول ایلدی لکن بنی بیلورلر دیو نماز قیلمقدن خوف ایدوب ماشیا ایما ایله
قیلدیم وامام ابو یوسف رحمه الله منهزم اولان ماشیا ایما وصکره اعاده ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبد الله
دیر که کتدم تا آنك بر راعیه سی عورته واصل اولدم وسن کیمك راعیه سی سین دیو اکا صوردم عورت دخی سفیان
بن عبد اللهك راعیه سی یم دیدی وسفیان قنده دردیدم اشته کلیور دیدی چوق اکلنمدم همان عصاسنه طیانه رق کلدی
دیر که فلما رأیته وجدتنی اقطر یعنی آنی کوردیکمده شدت مهابتندن کندومی تقاطر عرق یاخود تقاطر بول ایدر
بولدم وفی روایة افکل یعنی خوفدن کندومی دترر بولدم همان کلوب سلام و یردی ونسبمدن سؤال ایلدی
بن دخی خزاعه یه انتساب ایلدم وطریق آخر ایله روایت اولندیکه عبد الله سفیانه کنت اعتزی الی جهینة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالایماء

يعنى فى الاصل قبيلهٔ جهينه يه منتسب ايدم شمدى خزاعه ده دخيلم ديدى بعده سفيانه ديديمكه جئت لانصرك
واكثرك واكون معك يعنى سكا نصرت ايدوب سوادیکی تكثير ايتمك وسنكله برابر اولمغيچون كلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامى دعوت اسلام وقتال رسول الله عليه السلام كبى منكردن سنى منعه اقدام ايله سكا نصرت
ايچون كلديم ديمكدر قال عليه السلام انصر اخاك ظالما اومظلوما يعنى دين قرنداشكه كرك ظالم كرك مظلوم
نصرت قيل سؤال ايلديلر كه ظالم ايكن نيجه نصرت ايده ليم بيورديلر كه تكفه عن ظلمه يعنى آنى ظلمندن
منع ايدرسين واكثرك قولندن دخى مافى الضميرى اسلامه كلمزسك سنى پاره پاره ايدوب اجزاء سواد جسديكى تكثير
ايچون كلديم ديمكدر واكون معك قولندن دخى مقصودى سنى قتل ايدنجيه دكين سنكله برابرجه قيام وقعود ايچون
كلديم ديمكدر مترجم فقيردير كه عبدالله بن انيس رضى الله عنه اصابه ده تحرير اولنديغى اوزره جهينه دن ايكن
امر نبوى اوزره خزاعه يه انتسابى مطابق واقع اولمديغى تقدير اوزره نوع انساندن وطائفهٔ عربدن اولمغله جنس
خزاعه دنم ديمكدر انا رجل منكم قولنى تأويله مثلى سبقت ايتمكله بومحلده ترك اولندى عبدالله دير كه اول حينده
جاريه سنه سود صاغديو امر ايلدى جاريه صاغوب بكا ويردى بن دخى مقدار قليل مص ايلديم بعده سفيانه ويرديم
اول دخى دوه كبى بردن ايچمكه باشلدى همان انى سودك قايمغنده نهان اولدقده سيفله ضرب وقتل ايليوب
جاريه يه دخى اكر سويلرسك والله سنى دخى قتل ايده رم ديديم وطريق آخرده جاريه وسود ايچمك صيدلرى
متروك ونقد خلاصهٔ روايت قالب ديكرده مسبوك اولوب عبدالله بن انيس حضرتلرى ديمشدر كه سفيانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صكره صحبت ايده رك برمقدار مشى وحركت ايلدم تا كه صحبتمدن تلذذ ايلدى بعده بن كويا
بوديكنلو غصن اوزره باصوب اياغم اينجدى مألنى اكا ايهام وكيرو قالمغه اهتمام ايليوب اول دخى الحق يا اخا جهينة
ديه رك كندويه اتصالمه ابرام ايدر اولدى وتدريجله بن كيرو قالوب اول دخى بنى كيرو براقمغه باشلدى همان
آرقه وپروب كيدر ايكن ايرشوب بوينى اوروب باشنى آلدم بعده سرعتله فرار ويرجبله صعود وآنده برمغاره ده
قرار ايلدم فاقبل الطلب يعنى بنى طلب ايديجيلر يورديدى وفى رواية وخرجت الخيل توزع فى كل وجه فى الطلب
يعنى آتلولر بنى طلب ايچون چيقوب هر جانبه طاغلديلر وبن دخى جبلده متمكن ايدم تا كه بركمسنه كلديكده يانده
بر طاغرجغى وارايدى واياق قابلرينى الينه آلمش ايدى وبن دخى يالن اياق ايدم اوطوروب بول ايلدى واداوه
ونعلينى يره قودى وضربت العنكبوت على الغار يعنى عنكبوت اولديغم مغاره اوزره معجزهٔ محمديه ايله نسج
بيوت ايلدى اوقال خرجت حمامة ياخود مغاره دن بركوكرجين پرواز ايلدى ديدى واول كمسنه بوحالتلرى
كوروب اصحابنه مغاره ده برفرد يوقدر خبرينى ايصال واشاعه ايتوب نعلين واداوه سنى ترك واهمال ايلدى بن دخى
درحال مغاره دن خروج ونعلينى كيوب اداوه يى دخى اخذ واستعمال ايده رك كيجه كيدوب كوندز اختفا ايله استعجال ايتمكله
مدينه يه واصل ورسول الله عليه السلام حضرتلرينه مسجد شريفده متواصل اولدم بنى كوردكلرنده افلح الوجه
يعنى وجهكده آثار فلاح لائح اولدى بيورديلر وطائفهٔ عرب مرادينى حائز ونصرته فائز اولان كمسنه يه تحسين
وآفرين بابنده افلح الوجه قوللريله خطاب ايدرلر بن دخى وجهك يارسول الله يعنى بلكه آثار فلاح سزك وجه
انور يكزده لائح اولدى ديدم وكيفيت اخباريمى افاده واخبار ايلدم همان بكا برعصا بخش واعطا ايدوب تخصر بهذه
يا ابن انيس فى الجنة فان المتخصرين فى الجنة قليل بيورديلر يعنى شو مخصره يى آلوب يا ابن انيس جنتده آنكله
تخصر واتكا قيل زيرا جنتده متخصر اولنلر قليل در معناى حديث ملوك عرب يدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ايتدكلرى نسنه يى آنكله تعيين وارائت ايتمك دأب وعادتلرى اولديغى كبى سن دخى جنتده ملوكانه تعزز وتعظم
وبوعصا ايله استديككك نسنه لرى استجلاب ايچون اشارت وتحكم قيل ديمكدر وبعض علما ديديلر كه معناى حديث
اشبوعصا يوم الجزاده سنكله بيمزده برعلامت اولسون كه سنك ايچون شفاعت زيادهٔ درجات ايتمكله بوحسن
صنيعكه مجازاته عزيمت قيله يم زيرا بويله سنك كبى كندو ايله پيغمبرى ميانلرنده وضع علامت وحسن صنيعنه
مجازاته عزيمت قيلنان جنتده قليل الوجود در وعبدالله بن انيس رضى الله عنه اول عصايى محافظه ده استقصا
ايدوب حين رحلتنده دخى كفنى ايچنده درج ايتملريله اهلنه وصيت ايلدى ومؤلف عليه الرحمه نك نقل قصه دن
مرادى جئت لانصرك واكثرك قولى كبيلر مشركه امان ويرمكه محمول اولماديغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حديث يزيد بن رومان رحمه الله تعالى يى ذكر وبيان ايلدى يزيد بن رومان دير كه كعب
بن الاشرفك مكه يه قادم واعلان شر ونظم اشعار پرشرره مقدم اولديغى پيغامى رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام اولندى وكعب مزبور عظماء يهود يثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه يه عمدهٔ اعتماد اولمغله

يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت آيت كريمه سنده طاغوت له مراد دخى اولدر واول خبيث جناب رسالته فوق
الغايه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ايدر ايدى حتى غزوهٔ بدردن صكره مكه يه واروب
مشركينك مقتوللرين اشعار ايله مرثيه ومدحت وحاشا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين هجو ومذمت
واهل مكه يه مسلميندن انتقام اوزره تحريك غيرت ايلدى واشعار شماتت شعارندن برسى اول قصيده سيدر كه
اولى *نظم* طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر يستهل ويدمع * يعنى اهلاك وتمزيقده آسياب كبى اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلينك هلاكلرى ايچون آنلرى اوكتدى وانجق بدر مثللو موضع هلاك ايچون رفع
اصوات وسكب دموع له كريه نك اولمق كركدر خلاصه رسول الله صلى الله عليه وسلم بوكعب بن الاشرف كبى دون
كفت اولان شخص وضيعك بوكونه وضع فظيعنى استماع ومدينه يه عودت بيورد قلرنده ديديلر كه من لى بابن
الاشرف فانه قد آذانى يعنى بنم ايچون دفع ابن الاشرفه كيم ضامن اولور زيرا اول بكا اذا وجفا ايلدى محمد بن
مسلمة رضى الله عنه بن سنك ايچون اكا ضامنم وآنى قتل ايده رم يارسول الله ديدى ورسول الله عليه السلام اكا فافعل
يعنى اول فعلى وجوده كتور ديو اذن وامر ايلديلر بعده ابن مسلمه برقاچ كون اكل طعام ايتميه رك مكث وارام ايلدى
وكيفيتى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بالغ اولوب انى دعوت ايدوب تركت الطعام والشراب يعنى يمكى
وايچمكى ترك ايتديك ونيچون ايتديك قوللريله تطييب وتسليت بيورديلر اول دخى ديديكه يارسول الله بن سكا برسوز در
سويلديم عجبا وفا ايده بيلورميم ايده مزميم ديدى بيورديلر كه انما عليك الجهد يعنى اوزرينكه لازم اولان
انجق سعى وغيرتدر وقول مذكورك معناسى وعدينه وفادن اقدم تناول لذاتى ترك ايلدى ديمكدر وعازم خيرات
اولان مرد كريم كركدر كه عزيمتنى تناول لذاتى اوزره بوبلجه تقديم ايليه لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم نفس
انسان خيرات حسانه وماجعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام يعنى برعظيم الشان انبياء عظامى اكل طعام ايتمين
اجساد واجسام قيلديق بلكه آنلر دخى اكل طعام له تعيش ايدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اكتساب ايده جكين بيان واشارت واوزرينه لازم اولان انجق وفاء عهده مزيد جهد اولوب تكميل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولديغن دخى بيان ايله دفع حجاب ايلديلر راوى دير كه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ايله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلكان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضى الله عنهم مثللو قبيلهٔ
اوسدن نيجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ايلديلر وديديلر كه يارسول الله برانى قتل ايده رز لكن بزه اذن ورخصت
وير كه استديكمز سوزلرى اكا سويليه ليم زيرا بزه اويله سوزلر لازمدر يعنى استعمال معاريض كلامله جنا بكدن اظهار
شكايتى ايهام ايده رك اكا خدعه ايده ليم ورسول الله عليه السلام دخى فقولوا يعنى استديككزى سويله كز ديديلر
بعده ابو نائله كعب مرقومك رضاعا برادرى اولمغله ابتدا ايلكز مدينه دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه ولوج ايدوب
براز محادثهٔ اخبار وايكيسى دخى شاعر اولملريله مناشدهٔ اشعار ايلديلر بعده ابو نائله ديديكه كان قدوم هذا الرجل علينا
من البلاء يعنى شو رجل كه رسول اكرم عليه السلامك مكه دن اوزريمزه قدومى بزه بلا نوعندن اولدى ولفظ
بلا بمعنى الشدة مستعمل اولديغى مثللو بمعنى النعمة دخى مستعملدر زيرا مأخذى ابتلا بمعنى الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولنديغى كبى نعمتله دخى تجربه اولنور حتى صحابهٔ كرام بعض متنعملرك تجاوز حدود
ايتدكلرين كوروب ابتلينا بالضراء فصبرنا وابتلينا بالسراء فلم نصبر ديمشلردر يعنى اولا ضرر وفقر ايله امتحان
اولندق وصبر ايلديك صكره سرور وغنى ايله امتحان اولندق اكا صبر ايده مديك وهم وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم
آيت شريفه سى قوم فرعون ابناء ذكوريكزى ذبح وافنا واولادا ناثكزى استحيا وابقا ايتملرنده محنت عظيمه
واردر ديو تأويل اولنديغى كبى فرعون وقومندن سزى تخليص وانجاده نعمت عظيمه واردر ديمكله دخى تفسير
اولندى وابو نائله نك دخى بلا اولدى قولنده نيتى معناى نعمت وراحتدر بعده ينه ابو نائله ديديكه بو رجل ايچمزه
كلمكله جميع عربان بزمله محاربه يه قيام واتفاق اوزره قوس واحده دن بزه رمى سهام ايدوب ابناء سبيل منقطع
وبيع وشرا مرتفع اولدى حتى وجودلريمز مبتلاى جهد وشدت وعيالمز مشرف ضياع وخسارت اولوب
بزلريه جك بوله مز ايكن ينه فقرا ايچون اعطاء زكوة ايله بزلرى مؤاخذه ايلدى اول وقتده كعب يا ابن سلامه
على التحقيق انجام كار بوكه واره جغنى بن سكا اخبار ايلمش ايدم ديو افتخار واستبشار ايلدى بعده ابو نائله
سلكان ديديكه احبابمدن براز كمسنه لر دخى واردر وبنم رأيم اوزره متفقلردر استرم كه سندن طعام وتمر اشترا
ايتمز ايچون آنلرى سكا كتوره يم وسن دخى اولبابده بزه لطف واحسان ايدرسين ونقد حاضرمز اولمامغله اعتماد
ايده جك نسنه لرى سكا رهن قيله رز سن دخى قبول ايدرسين وكعب بوكلامدن اكتساب بهجت برله

اما ان رفاقى تقصف تمرا من عجوة يغيب فيها الضرس ديمكله اظهار ثروت ايلدى ورفاف جمع رف درورف اول
موضعدر كه خنبق يعنى انبار كبى آنده جمع تمر ايدرلر وتقصف قولى تكسر معناسنه دريغيب فيها الضرس قولى جودت
تمرى بياندر وحاصل معنى بنم مخزنلرم كثرت تمردن بيقله يور واول تمر بر عجوه در كه انسانك اضراسى ايچنده غايب
اولور ديمكدر يته كعب ديديكه والله ياابانائله سن بنم عندمده اكرم الناسدن ايكن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتى كورمك استمز ايدم لكن بكا رهن اولمق اوزره نه ويره جكسز ابناونسا كزى رهن
ايدر ميسز ابونائله ديديكه والله سن سر تمرى اظهار ايله بزى مفتضح اغيار ايتمك استرسين انجق سكا حلقه دن
يعنى درع وغيرى اسلحه دن راضى اوله جغك نسنه لرى رهن ايده رز وابونائله نك رهن سلاحى ذكر وابرازى انجق
سلاحله كلدكلرنده كعب خوف واحتراز ايتمك قصدينه مبنيدر كعب دخى ان فى الحلقة لوفاء يعنى سلاحده
دخى كفايت واردر ديدى بعده ابونائله فلان وقتده كله ايم ديو مواعده ايله كعبك عندنده معاوده ايدوب مدينه ده
رفيقلرينه وصلت واخشام اولنجه كيده ايم ديو اتفاق ونيت ايلديلر وينسو وقتده حضور رسول الله عليه
السلام كلوب اعلام ايلديلر وآنلرى بقيعه دك تشييع بعده امضوا على بركة الله وعونه ديوب بعد الدعاء توجيه
وتوديع ايلديلر وليلهٔ مرقومه مثل النهار برليلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ايدى كيده رك حصن كعبه وصول وانتهيا
ايلدكلرنده ابونائله ياكعب ديو اكاندا وخبر وصوللرين انها ايلدى وابن الاشرف ديدكلرى منحوس دخى قريب العهد ده
تزوجله نو عروس ايدى همان صوت ابى نائله يى كوش ايدوب فراشدن سرعتله قيامه خروش ايلدكده عورتى طرف
لحافنى طوتوب قنده كيده بورسين سن بر رجل محارب اولمغله بويله وقتده سنك كيلره حصندن نزول ايتمك مناسب اولماز
ديدى كعب دخى اول بنم قرنداشم ابونائله در اويور بولسه بنى اويانديرمازديوب همان لحافه صربله تخليص دامان
لودعى الفتى لطعنة اجاب نظمى ايله روى سر انجامندن من حيث لايشعر كشف نقاب ايده رك نزوله شتابان اولدى كاوب
تحيت وترحيله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صكره دفع وحشتله اظهار انبساط ايلدى
بعده اكا ابن الاشرف نه عجب طتلو سو يلرسين برابرجه شرح العجوز نام موضع لطافت افروزه كيدوب بقيهٔ
شبى آنده محادثه ايله غبطه كاه روز ايلسك اولمازمى ديديلر كعب دخى اولور ديدى واول جانبه توجهلرنده ابونائله
الينى كعبك صاچنه ادخال بعده يا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تا بو مرتبه اطيب اولدى ديور يشخند ايله
آنى مطيب البال ايلدى و برمقدار دخى مشى وحركت ايلديلرينه ابونائله شم عطر ينه عودت ايلدى وكعب دخى
بلاوسوسه اكا تسليم نفس ايتدكده همان جوانب رأسنى محكم طوتوب رفيقلرينه اقتلوا عدوالله ديو اعلام
وهر برى ضرب سيفه اقدام ايلديلر لكن سيوفلرى بر برينى ضرب وقرع وهر برينك سيفنى سيف آخرى رد
ودفع ايتمكله اول كشتنى يه قطع واضرار اصابت ايلمدى محمد بن مسلمه رضى الله عنه ديركه سيفمك ايچنده برمغول
وارايدى ومغول كسر ميم وسكون غين معجمه ولام ايله شول خنجر كبى سيف دقيقه در كه آنى سيف غليظ ايچنده
نهان ايدرلر اول مغول خاطريمه كلدى همان آنى چكوب كوبكنه وضع و بن دخى اوزرينه چوكوب تا قاصغينه
وارنجه اول مغولى يرلشديردم اول حالده عدو الله برصيحه ايله فرياد ايلديكه حصون يهوددن بريسى قالميوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لر ين ايقاد ايلديلر وعادت يهود آنك اوزرينه استقرار ايتمشدر كه اثناء ليلده عند الفزع
ايقاد نار ايدرلر وليلهٔ مرقومه ده يهودبنى حارثه دن ابن سنينه نام بر يهودى بنام صوت كعبى استماع ونيران موقده يى
التماع ايدوب انى لاجد ريح دم بيثرب مسفوح يعنى بن يثربده بردم مسفوح رايحه سى بوله يورم ديو تحزن واسترجاع
ايلدى ومغازيده مذكوردر كه يهودى مرسوم ايله مكان وقعه ميانلرنده مقدار فرسخ مسافه نمايان ايدى وغزاء
مشروحنده هنكام ضرب كعبده سيف بعض مسلمين حارث بن اوس حضرتلرينه اصابتله اياغندن مجروح ايلدى
بعده كار كعبى اتمام وسرعتله فراره اقدام ايدوب اولا بنى اميه بعده بنى قريظه بعده بغاث نام موضعلره اوغرايوب
حرة العريض نام موضعه كلدكلرنده جراحت حارثدن كثرت سيلان دم حادث اولمغله رفيقلرى اكا شفقت
واعناقلرى اوزره آنى كوتوره كه بذل قدرت ايده رك صوب رسالتپناهى يه عزيمت وبقيعه كلدكلرنده كاسانك
تكبير ايله رفع اصوات تبشير ايلديلر و نبى عليه السلام دخى اول ليلهٔ مسرت انجامده صلوة ليله قيام ايتمشلر ايدى
همان تكبيرلرين ايشيدوب كعبى قتل ايتدكلرينه انتقال وآنلر دخى تكبيره اشتغال ايلديلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسى حضور سعادتلرينه كتورديلر همان يارهسى اوزره ريق ستاره بريقلرى ايله نفخ ايتدكلرى ساعتده
بالكليه الم جراحتدن سلامت بولدى بعده اول عدوالله هلك قصه سنى حكايت وهر كس خانه سنه دعوت ايلديلر
صباح اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال يهود فاقتلوه امر مستطاب ايله

خطاب

خطاب ايلديلر يعنى رجال يهوددن هر كيمى بولور سكز قتل ايديكز و بو امر ورخصتلرى انجق طائفهٔ يهود
وقعهٔ مزبوره ده صحبت وتدبير انتقامده مشورت ايچون جمعيتلرينه ممانعت ايچون ايدى و بو دخى حزم وسياستدن
دأب اهل كياستدر راوى ديركه بو جهتله يهوده خوف دوشوب عظمالرندن بريسى مكانندن خروج وشيء واحد
تكلمه قادر اوله ميوب ابن الاشرفه اولان شبخون كبى شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولديلر وابن سنينه
دخى يهود بنى حارثه دنايدى وحويصة بن مسعود ايله حليف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد واليف ايدى
وحويصه نك قرنداشى محيصه اسلامه كلشيدى محيصه امر مفخر الانامله ابن سنينه اوزره اقتحام وانى قتل
واعدام ايلدى وحليفى اولان حويصه محيصه نك اكبرى اولمغله اى عدوالله سن ابن سنينه يى قتل ايتديك والله
بطنكده اولان اكثر شحومك آنك مالندندر ديو دشنام وجرب ايله محيصه يى ضربه باشلدى زيرا ابن سنينه
ايكيسنه دخى انفاق ايدر ايدى محيصه ديديكه والله آنى قتله بكا امر ايدن ذات والاشان سنى دخى قتله فرمان ايلسه
سنى دخى قتل ايدر ايديم حويصه ديديكه شمدى محمد بنى قتله سكا امر ايلسه بنى قتل ايدرمى ايديك محيصه بلى
ايدر ايديم ديدى حويصه والله بردين كه آنكيچون ايكى محبتلى قرنداشلر برينى قتل ايده لردين عجيبدر ديوب
يوم مزبورده اول دخى اسلامى قبول ايلدى بعده محيصه معناى سابقى ايراد برله شو ابيات آتيه يى نظم وانشاد ايلدى
يلوم ابن امى لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابيض قاضب * حسام كلون الملح اخلص صقله * متى ماتصوبه
فليس بكاذب * وماسرنى انى قتلتك طائعا * واوان لى مابين بصرى ومارب * يعنى قرنداشم بنى تعييبى ايدر
اكر آنى قتله مأمور اوليدم ذفراسنى كه قولاغنك كوكنى سيف قاطعله قيار ايدم واول سيف قاطع لون ملحه بكزر
جلاء خالص ايله مصيقل برقلجدر كه آنى هرقچان يوقرودن اشاغه ايندير سك اصلا يالانسويلمز و بن قرنداشمى
طائعا قتل ايتديكم وقتلرده بنى اطاعت رسول اللهدن غيرى برنسنه مسرور ايتمز استرسه لر بصراى شامله مأرب
يمنى مابينى عموما بكا ويرسونلر بونه نصكره مؤلف رحمه الله حديث كعب بن الاشرفى طريق آخردن جابر بن عبدالله
رضى الله عنهما روايتى اوزره اعاده و بو وجهله ذكر وافاده ايلديكه ابتداء ابن الاشرفه كيدن انجق محمد بن مسلمه
رضى الله عنه ايدى واروب ياكعب قد جئتك لحاجة ديدى اول دخى مرحبا بحاجتك ديدى ابن مسلمه دخى
جئتك استسلفك تمرا يعنى سكا على وجه القرض اوالسلم رجاء تمر ايله كلديم ديدى اول دخى ومابغيتكم الى
من مسئلة التمر يعنى رجاء تمر جهتندن بكا نه نياز واحتيا جكز وار دريا آل مسلمه ديدى ونه احتيا جكز
وارد ديديكنك حكمتى اولدركه آل مسلمه زمان جاهليتده كثير التمر ايديلر حتى بيك وسق تمر حاصللرى وار ايديكه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه ديديكه ان هذا الرجل لم يدع عندنا شيئا واصحابه يعنى بو رجل كه نبى عليه السلام
واصحابى بزلرده بر نسنه قومديلر بو كلامك ظاهر معناسى واضحدر لكن مرادى امور جاهليه دن بزه ضرر و يرن
نسنه يى ياخود كفر وشركدن نسنه يى قومديلر ياخود امور دين ودنيادن لازم اولان نسنه لردن برينى قومايوب همان
بزلرى اكا ارشاد ايلديلر ديمكدر كعب ديديكه الحمد لله كه عقلك باشكه كلش همان مصلحتكى كورلكن رهن استرم
ابن مسلمه دخى درعمى رهن ايده يم ديدى كعب دخى اميد ايدرمكه يد ريكيك زغبانام درعى اوله ديدى ابن مسلمه بلى
اودر ديدى كعب وار ايستديكيك نسنه لرى كتور ومطلوبكى آل ديدى ابن مسلمه ديديكه آتيك فى خمر الليل وخمر
فتحتين ايله سنى كيزلين نسنه در يعنى ظلمت ليلده كلورم زيرا سندن نسنه طلب ايلديكمى واحتياجدن كلديكمى ومحتاج
اولديغمى ناسك كوردكلرينى استمم ديدى والحاصل راوى سياق سابق اوزره سوق حديث ايدوب نهايتنده ديديكه
كعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه يه نازل وانكله براز انس ومحادثه يه نائل اولدى بعده ابن مسلمه الينى
كعبك صاچنه ادخال ايلدى وكعب قيورجق صاچلى ايدى ودهنك نه عجب طيبدر ديدى كعب ديلرسك
بوندن سكا ارسال ايده يم ديدى ابن مسلمه يدينى بردخى ادخال ايلدى كعب دخى ابن مسلمه يه يا محمد سن ورفيقلرك
بودهنى ترك ايله محروم اولديكز ديدى وابن مسلمه بودفعه ده برمقلرينى خلال رأسنه يرلشديروب ضبط ايلدكده
خنجر ايله كوبكنه دن اوردى الى آخر الحديث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ايچون كلوب آنى قتل
ايلدكلرى شرعا غدردن تعداد اولنماديغيدر و بونلرى ايراددن شرعا جواز امثالى مستفاد اولمقدر والله اعلم

* باب الامان على الشرط *

قچان مسلمين برمشركه فلان محله دلالت ايدوب خيانت ايتمك وايدرسه قتلى حلال اولمق شرطيله امان ويروب
اول دخى شرط مذكور اوزره بلدندن ياقلعه سندن خروج وميان مسلمينه واوجايدوب صكره عدم دلالت
يااظهار خيانت ايلسه اول ساعت اهل اسلامدن برئ الذمه اولورلر وآنك عقوبتى مفوض امام اولوب ديلرسه

قتل ودیلرسه فی اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بو یله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالکدرکه وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایکن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق کبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعقد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب کندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منکم ذمة الله
ان کتمتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه کتم ایدرسکز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم کنانة بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده کلدکلری مال کثیری کتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی کوتا کون ایدی که آنی اهل
مکه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذکوردرکه بردفعه اول اشیادن برنسنه مکه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن کمسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتکم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیکمده چیقردیغکز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بو یله کونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انکار و یمین ایدوب
انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکا مطلع قیلوب یهوده دیدیلرکه افرأیتم ان وجدته عندکم
اقتلکم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یم می نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
کنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلرکه برئت منکما ذمة الله وذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اکر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر بنه دیدیلرکه
وکلما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولا ذمة لکما یعنی مالکز یکزدن هرنه آلورسم بکا حلال وعقد ذمتکز
دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهده مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دندخی اون کمسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قالقوب نهانیجه کنانه یه اکر بو مال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمد اکا مطلع اولور زیرا برفردك بیلمیه جکی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متباعد و برطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کنانه ور بیعه یه تعذیب وتنکیل و یانلرنده اولان مالی تمامیجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی کنانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار
اولمشیکن ینه اصلا اقرار ایلمدی و بو امر تعذیب یاقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدرکه حقیقت حال آشکار و بو مقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیرکه آنی کوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف براه بن کنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدر کوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن کنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده کلمشدرکه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق که بر ضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هر صباح کنانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اکر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
کنزی استحصال ایلدیلر بعده کنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
یرینه کارقتلنی تتمیم ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله که معاهده سابقه یه بناء مالری حلال ایکن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویل یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولان املاکلرینه حمل اولنور منه

محمودی قتل وافنا ایلین کنانه ایدی وکنانه ور بیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجه کنانه ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابر سبی ایلدیلر و بو ایکیدن غیری اهل خیبردن کمسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الکلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدکده یرینه بنت عمنی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیکه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذکوردرکه اول اثناده برکیجه منامنده قمر سمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رؤیاسنی زوجی کنانه یه اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلکاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی و بو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمکله بلاله سن برجاریه حدیثة السنی میان مقتولاندن
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یا رسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتلارین کورسین ایچون کوتوردم لکن عدم رضاکی بیلدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونکاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنها یه
آنی تهیئه وتنظیف ایله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان کوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدرکه بعد الزفاف رکوب
ایچون بعیر صفیه یی کتوردکلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه ارکابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب رکوب ایتمکله اکا امر وعنایت ایلدکلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی رکبه
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمکی استعظام وانجق کندو رکبه سنی رکبه رسول الله اوزره وضعله رکوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صکره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی کورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزل
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجره صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صکره حضرت عایشه کند ومنزلنه عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه کوردیك بکندیکمی دیدکلرنده حضرت عایشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولکنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاج یهودیه لر آره سنده بر یهودی قزندن غیری کورمدم لکن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عایشة فانی لم ار فی وجهها کبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اکا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعا توقف وتردد کورمدم
بیوردیلر بوندن صکره مرویدرکه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قچان بر موضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنها یه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شکایت ایتدکده بیوردیلرکه اذا قلن لك هذا قولی من منکن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سکا
بر دخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله که ایچیکزدن قنغیکز بنم کبیدرکه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو کلام ایله آنلره مقابله والزام ایتدکده
حضرت عایشه رضی الله عنها لبس هذا من کیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهود بنك قزی بو کلام سنك
رشدکدن دکلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلریله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدرکه
حصن کتیبه خالصا مالك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریه مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر و ینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلرکه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلری یز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدرکه
ابتداء کتاب المزارعه ده بزآنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم

باب الامان * قچان مسلمین انسه دن برانسان اوزره اهل حربه امانله نداوآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر با جمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بابه نعه کان

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی ورومی وقبطی برابردر و بو مسئله ده دلیل صواب حدیث
عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لاتخف اومترس اولاتدهل فهو آمن
فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلریکزه شوکلمات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله
قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنهٔ عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه
فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی
التزامدر و بو التزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیٔ اسراردن برشیٔ مختفی
دکلدر و بو مقدمه دن آشکاردرکه معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول
مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی
تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی و جوب مراعات نصده ردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده یه
تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود
اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره بمجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی
بالتصحیح درکذلک ذبیحه اوزره تسمیه بمجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع
ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربک بیلمدکلری برلسانله نداء امان ایلسه لر ینه اهل حرب
آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیرممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن
سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارک استماع ایتملریدر ومسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل
کبیر ومنشأ فرع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتدکلری
معلوم اوله جق رتبه ده مکان بعیده ده بولنسه لر امان منعقد اوله مز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقتنه
اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن
اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیرلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بناءً برین
عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی
احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری
فهم ایده مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور
اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولنملریله عدم سماعلری
کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب
علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه چقان مسلمین برحربی یه انت آمن سن امین سین یاخود لاتخف قورقمه یاخود
لابأس علیک سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه لر بونلرک جمله سی اماندن عد اولنور
زیرا حسب العاده بو مقوله عباراتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت
امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالک اولمغله بو لفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکسنه غلامنه اعتقتک
یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف
رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه
اصل ایماننده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف
وتعقل ایده مزسه صبی غیرعاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف
وتعقل ایتمیه رک بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدک امانی قطعا معتبر اولماز اماصبی بویله دکلدر زیرا
صبی اسلامی وصف وتعقل ایده مز ایسه ده ینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان
درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر
یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه
امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنک امری ایله تملک امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی
اولدرکه امان ذمینک عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت
زائل اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر
مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین
اولایدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولورایدی کافر ایسه اولبابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات ونسبیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم یصف الاسلام ولم یعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمک رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بو بابده مسلم وغیرمتهمدر بوندنصکره
مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمک
صورتیدر وبریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریر دیو سویله دیمک صورتیدر
وصورتیندن هر بری ایکی وجه اوزره در بریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قد آمنتکم یعنی بن سزه امان
ویردم دیر وبری دخی اولدرکه ان فلانا المسلم قد آمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم
دیمش ایسه بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی
دیمک برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امر مز بور ایله تملک امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولمشدر
واهل حربه برمسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء
امانه مالک اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون
حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بو صورتده ذمی دخی
وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب
اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر
ایتمش اولدی بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضنه دخی موجبدر اما بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم
بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیرحاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی
وامر معهود تملک امانی متضمن دکل ایدی آنک آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء
اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم
اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنک امانی انجق کندو خلاصی ایچون
نظر نفسنی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکل در وهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری
تأمین ایلمین ابتداءً نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن
آنک عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدر وهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله
امان اسیری تصحیح ایتسک اوزریمزه باب قتالک انسدادینه مؤدی اولور زیرا بو صورتده اهل حربه برخوف
عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بو قول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرین تأمین
ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمک لازمدر حتی مالرندن برشیئ سرقه دخی جائز اولماز
زیرا آنلره شرط وفا قیلمشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن
کبی اولور حتی ابادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض
ایتمک دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه لر بونلرینه یدلرنده سالما
ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائره لری برابردر اما اللرنده برحر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینک مکاتبی
وام ولدی ومدبری بولنسه اسیرمز بورآنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایلمک جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی
وتملک جاری اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لر ینه بونلره مالک اوله مزلر بو جهتدن اهل حرب
بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالمرین غیرملتزمدر بناءً علی ذلک بونلری سرقه
یاغصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالملرینه غیرت ایلمک جائزدر وعهدایله مراعاتی لازم اولان انجق اول
اموردرکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره
ینه اللرنده ترک وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده
بلامنعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمک لازمدر بو صورتده مأمنلرینه
خروجدن امتناع برله بزلر اسیر ایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزز دیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر
من انذر فقدا عذر وتیره سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقته دک تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر
واضراره مؤدی اولمامق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته دکین مأمنکزه
واصل اولور سکز فبها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسکزکه اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مسا عدهٔ
ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار
اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزله سنده نازل اولورلر وصورت
مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایده جکلری هنکامده مستأمنین مرقومینک دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دحاملرندن یاخود ایام مکث وآراملرنده کیجه ایله قتل مسلمینه اقدا ملرندن امیرجیش اندیشه ایدرسه ینه بیان
سابق اوزره مأملرنه لحوقله آنلره تنبیه واولبابده تعیین وقت مناسب ایله امهال وترفیه ایتمکدن یشقه نظر المسلمین
کرکدرکه انقضاء وقته دکین اول مستأمنلری هر کیجه برمحلده جمع وتمکین واوزرلرینه کوز جیلر وضع وتعیین
قیله زیرا میان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیال واولادلرندن مفارقتلری بابنده امیرک تقدم واقدامی
حسبیله طرفلرندن صدور خیانت اندیشه سی زاید ایدر دفعا لهذا المحذور اخراجلری لازم ایکن امیر جیش
حاللرینه نظر وشفقت وتعیین مهلت ایتمش ایدی وامیر ایچون آنلره نظر ایتدیکی مثللو مسلمینه نظری دخی
واجب وطریق نظر دخی کیجه ایله جمع ومحارسه لری مثللو ترتیب مناسبدر وبوصورتده انقضاء مهلت ایله
اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کیرنجیه دک ینه هر کیجه آنلری برمحلده جمع واوزرلرینه کوزجی وضع
ایتمک امیره لازمدر زیرا اهل ذمت اولملری صریحا رضالریله اولیوب وقتک انقضاسیله اولدیغندن حصول امن
وسلامت کندو طرفلرندن اولمیوب بلکه الزام صغار جزیه سببیله عداوتلری اشتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدیاد بولمشدر لکن خرف اثناء لیلده غالب اولمغله هر کیجه اوزرلرینه تعیین حراس ایدوب بعد الصباح
عیال واولادلری یاننده بولنملری ایچون عسکر آره سنده تخلیه سبیللری مناسب اولور کذلک مسلمین عدولرین
محاصره قیلدقلری هنکامده دخی آنلری برمحلده جمع واجلاس وا وزرلرینه تعیین حراس ایلمک کرکدر زیرا
عند التقاء الصفین خوف وخطرمزداد اولوب مسلمین آنلردن تحصیل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله
قتال اعدایه حاضر اوله لر وتحصیل امن دخی انجق اوزرلرینه تعیین حراسله حاصل اولور واکر بلااجرة
محارسه ایدرکسنه بوله مزلر ایسه کرکدرکه امیر عسکر غنیمتدن بذل ونثار ایله برقوم محارسینی استیجار
ایلیه زیرا بو استیجارده غانمینه نفع کامل اولمغله صحت وجوازده حفظ مغانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ایچون
استیجاره نظیر ومماثلدر اکر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد متمکن ایکن آنک ایچون جواز
استیجار نیجه ممکندر جواب ویریزکه آنده معنای جهاد یوقدر زیرا قوم مسفورین محاربین اولمیوب اهل
ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد اولنماز انجق مسلمینک امتعه وغنائملری اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنائم اوزره استیجار ایله مسفورینی حفظ وحراست ومسلمینی قتل وغنائملرینی اخذ ایتملرندن منع
وصیانت اوزره استیجار میانلرنده قطعا فرق یوقدر واکر اهل عسکردن برمسلم منعهٔ مسلمین ایچنده ایکن کندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشرکه تعال یعنی بروکل دیو اشارت قیلسه یاخود اهل حصنه افتحوا الباب
قپویی آچکز دیو اشارت ایلسه یا خود سمایه اشارت ایلسه واهل حصن بوخصوصلری امان دیو ظن
وکمان ایدوب امتثال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه کرکسه مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهد وامان
عداولنمغه بشارات معروفه اولسون کرکسه اولمسون علی کلا التقدیرین امان جائز وآنلره قبا آمنتکم دیمک مرتبه سنی
حائزدر زیرا امر امان توسعه مبنی اولمغله شبههٔ غدردن دخی احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولدیغی صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ایدوکی نمایاندر
واما معروفه دکل ایسه مسلمک بروکل دیو امرینه واشارتله استدعا ایلدیکی مرامنه امتثاللری مثللو اظهر دلائل ترک جدال
اولان قرائن حال انضمامیله ثابت بالعرفله برابر بلکه دخی اقوی واظهر اولور کورمزمیسنکه اهل حربه اخرجوا حتی
تهدموا معناهذا الحصن یعنی چیقکز تاکه بزیله برابر شو حصنکزی هدم ایده سز دیسه لر آنلر دخی امتثال وخروج
ایلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ایتمش اولورلر وامثال سابقلری بوصورته مثیل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بومسئله
اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان ایما رجل من المسلمین اشار الی رجل من العدوان تعال فانک ان جئت
قتلتک فاتاه فهو آمن اثرجلیلی ایله سرد دلیل ایلدی یعنی مسلمیندن قنقی رجل اعدادن بر رجله بروکل اکر کلورسک
سنی قتل ایده یم دیسه اولدخی کلسه آمن اولوب اکا تعرض جائز اولمز لکن اثر مذکورسبقت ایدن تفصیل اوزره
ان جئت قتلتک قولنی عدم سماع یاخود عدم فهمی ایله تأویل اولنور اما استماع وفهم ایدوب ینه کلش ایسه فیء
مسلمین اولور زیرا قتل ایده یم دیو خلاف امانله تصریح اولنمغله اعتبار دلالت عرف وحال عرصهٔ زوال
واضمحلال اولور کورمزمیسنکه اهل حربدن برینه تعال ان کنت ترید القتال جنک استرسک بروکل یاخود تعال
ان کنت رجلا مرد ایسک بروکل یاخود تعال حتی تبصر ما فعله بک بروکل که سکا نه یاپاجغمی کوره سین دیسه
بوکلاملرده خلاف امانله تصریح اولنمغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولمدیغی برفرده خفی وپنهان اولماز
امایانکز تعال دیمک کلام موافقت واتصال لدرکذلک اصابعی ایله مسلمک جانب سمایه اشارتی اعطیتک

مطلب جواز استیجار الحرس

مطلب الاشارة بشیء ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبنی علی التوسع

ذمة الله السماء مفهومنی مبین یاخود انت آمن منی بحق رب السماء مضمونی متضمن اولمغله آمنتک قولی ایله
بشارتی منزله سنده در وجان عسکر اسلام دارالحربده بررجل یاخود برامرأه بولوب همان اول هنکامده جئت
اطلب الامان امان استمکه کلدیم دیو استرحام ایلسه نظر اولنور اکر اوزرینه هجوم ایدنجیه دک مسلمین آنی کوروب
بیلمدیلر ایسه فیء مسلمین اولوب قولی تصدیق اولنماز زیرا وقت هجومه دکین مختفی اولمسی قصد غارتله کلوب
استیمانله کلمدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شبکه یه دوشدکدنصکره حیلهٔ استیمانله احتیالنه دال اولمغله احوالی
اقوالنی تکذیب ایدر واکر حین تکلمنده کلامنی مسلمین ایشیده جک مرتبه ده برموضع قریبده ممتنع ومسلمین آنی ارادهٔ
قتاله مجتمع لکن اکا وصوللری دخی صعب وممتنع ایکن مشرک مزبور برنسنه سویلمیه رک همان جانب مسلمینه
عزیمت وتسلیم نفسله متابعت ایلسه فیء مسلمین اولور وامام ایچون آنی قتل واعدام دخی جائزدر وطلب امان ایچون
کلدیم دیسه دخی مقبول دکلدر زیرا بولندیغی محلده ممتنع ایکن مسلمین قتل واسرینی مراد ایتدکلرنده امان
ویروب ویرمیه جکلرین امتحان ایچون حقنده نداء امانله استیمان ممکن ایکن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتی ترک واهمالی بحسب الظاهر اکاد الدرکه مسلمینه سوء قصد ایله مقابله ایچون توجه واقبال
واللرینه کیروب عاجز اولدقده حیلهٔ استیمانله احتیال ایلمشدر اما مسلمین قتل واسر ایله اکا اقبال ایتمزدن اقدم
همان جانب مسلمینه توجه واستقبال ایلسه آمن اولور زیرا بوصورتله توجهی ندا بالامان منزلنه نازل ودلیل مسالمه
حاصل اولور صورت اولی بویله دکلدرکه بعد قصد المسلمین بلااستیمان توجه واتیانی مقاتله ایله قصد مسلمینه
مقابله قصد ایلدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه واقبالی طرفندن قصد مسالمه یه دالدر کورمزمیسنکه تجار
اهل حربله میان مسلمینده کیفیت حال اشبو منوال اوزره درکه نداء استیمان ایتمکسزین دار اسلامه دخول ایتدکلرنده
ظاهر احواللری قصد مسالمه لرینه دال قیلنور واکر حربی مذکور مسلمین آنی کوروب کلامنی ایشتمیه جک
مرتبه بعید برمحلده ومنعه سی ایچنده ایکن بلارفیق ولاسلاح یرندن قیام وایشیدیله جک محله کلدکده منعه سی
یوغیکن نداء امانه اقدام ایلسه آمندر زیرا القاء سلاحله منعه سندن مفارقت وایشیدیله جک محلده نداء امانه
مبادرت وصرف مقدورینه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان اولدیغنه دلالت ایندیکندن تأمین ایتسونلر
کرک ایتمسونلر شرع شریف آنک امثالنی تأمین قیلمغله اول دخی امیندر قال الله تعالی وان احد من المشرکین
استجارک فاجره الآیة وقال تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلک اوزرنده سلاحی اولوب لکن هیئت
تهیؤ قتاله مقارن اولسه شرعا ینه آمندر زیرا کاه اولورکه سلاحنی عسکر اسلام ایچنده بیع ایچون استصحاب
یاخود کیروا هل حرب ایچنده قالنجه ضبا عندن خوف ایله استجلاب ایتمش اولور اما سل سیف ومدرمح ایده رک
جانب مسلمینه اقبال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجال ایلسه فیء مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی
قصد قتالله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقیقتی متعذر اولان مواددده حکمی ظاهر حال اوزره بناقیلق جائز
واباحت دمه مؤدی دخی اولسه ینه غالب رأیی تحکیم ایلمک مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه
برشخصک دخولنه واقف اولوب لکن سارق ید ریوخسه لصوصدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصک حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدراکر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود
کندو ساکن طوریر ایکن برجمع متاع بیت ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب
خانه ایکبسنی بردن اعدامه اقدام ایتمک جائزدر واکر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن
متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکان واکرام لازمدرکه رمی سهام وطریق آخر ایله قتل واعدامی جائز اولماز
وجواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیماهم نظم کریمی دلالت وایما قیلر یعنی مجرمون یوم قیامتده سیما
وقیافتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ایدوکنه دخی ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذکر جلیلی اماره ودلیلدر یعنی اکر منافقین غزوهٔ تبوکه ادعالری اوزره ارادهٔ خروج ایده لر ایدی
عده وعتادلرین تهیئه واعداد قیلرلر ایدی قیلمدقلری بحسب الظاهر عدم اراده لرینه دلیل باهردر وجان
مسلمیندن برعسکر ارض حربده نازل ایکن اهل حربدن برمشرک طوغرو بولدن کلوب مسلمیندن ابتداء جماعت
مسلحینه واصل اولدقده منعه سی یوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیمانی اتیان ایتمش اولمغله
نازل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه اسماع صوتی ممکن اولان موضعده ایکن دخی مسلمیندن اعراض
وامتناعی اولمدیغنه استدلال وتا اول موضعدن رجاء امان ایتمک منزلنه انزال اولنور واسماع صوتی ممکن اولمیان محل
ابعدده ایکن منعه سی وار ایسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنی شرط قیلمقده منفعت عائده یوقدر

مطلب وجد واختصاف دار الحرب فقال جئت اطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب یدخلون دارنا بلا استیمان

مطلب رأی رجلا دخل بیته لیلا هل یقتله ام لا

مطلب تحکیم السیما ودلالة الحال

ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكارنده محمدبن مسلمه
رضى الله عنه بعض ليـاليده محـارسهٔ عسكره مأمورومشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كسـنه
چيقوب سمتنه توجه ايلديلر كلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكز ديوسؤال آنلردخى رجاى امانه كلديك
ديوعرض حال ايلـديلر همان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعـده اللهم لاتحرمنى اقالة عثرات الكرام
يارب بنى بويله جرايم كرامى عفو ايتمكدن محروم قيلـه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرايمى سن عفو ايتمكـدن
بنى محروم قيله ديودعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليـه وسلم جنابلرينه
اخبار ايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كسنه دخى تابوداولوب قنـده كتدكارى معلوم ومشهوداولمادى
واكرمسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنـده ياخود يمين و يسارنده عسكره قصـد دخول اوزره
كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلسه فىء مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيرا ظـاهر حالى
قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصـد قتلله كلديكنه دالدروبز قريبا بيان ايلـديك كه
بومقوله اموردە غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه بوخسه قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر برنسنه بولنميوب
قلوب مسلمينده دخى حالنـدن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدركه آنى اخذ ودار اسـلامه اخراج
واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر وبوبابده احتياط انجق شخص
مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل و فىء ايتميوب وقصد غارتله كلمك احتمالنـه بناء مأمنه دخى ارجاع
ايتمكده در زيرا بويله امر محتمـل ايله حكم حريتى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسـلامده على التأبيد
حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسـلامه كلورسه اكابرو جهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج
وضع اولنور كذلك اهل حربدن برجماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه لر لكن منعه لرندن چقماديغچه نداء امانه
قادر اولمامله منعـه لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسـه لر آنلر دخى مرتبهٔ وسعلرين اتيان
قيلدقلريله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعـه لريله كلوب استيمان ايلسه لر بوصورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم
تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعـه دار الحربده ياخود قلعـه لرنده نيجه ممتنعلر ايسه دار اسـلامده
دخى اويله جه ممتنعلردر وازقديم مستأمن اولنلر دخى منعـه لرى ايچنده بولنسه لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهـد
ايتملرى جائزايكن بويله مجددا استيمان ايلين اهل منعه يه اعطـاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر
اما ازقديم مستأمن اولنلرك منعه لرى يوغيسه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتمدكجـه ميانه مزده اولان عهد وامانى
نبذ ايلمك غيرجائزدر كذلك طلب امانه كـلدكدنصكره منعـه لرندن خروج ايليه لرينه قبـل لحوق المأمن
نبذ عهدلرى غيرجائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقـدم وبزدن سزه امان يوقدر
سزدن برفرد بزه كلسون ديوتكلم وآنلر دخى تفهم ايتمش اوله بوصورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه
كلورلر ايسـه فىء مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروحله ابلاء عذر ايلشدر قال الله تعـالى وقد قدمت اليكم
بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بربريكزله
مخاصمه وسائر وجهله سزلر ايچون حجت خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى
حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم حاسم قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره كبى خلافى
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بركسنه نك حضورينه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى
متضمن اولمغله جائز الاكلدر اما صاحب مائده لاتأكل قولى ايله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وچنان
مسلمين دار اسلامده برحربى بولوب اولدخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مزكورمزبسنكه آنى برمسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره امانله
كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك مانحن فيه ده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بوصورتده
برمسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشايه
مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه لر
اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر لكن بن امان ويرمشيدم دين مسلمك بوبابده
شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبرويرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مزوبوبابده مسلميندن ماعدانك
شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مزبور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

مطلب اشتباه كونه نظا بالامان

مطلب اذا وضع المائدة محل الاكل مالم يمنع صاحبها صريحا

مطلب وجد واحدا فقال انا آمن اوقال مسلم انا امنته

مطلب الشهادة على فعل نفسه

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم ديسه بنه تصديق اولنميوب فىء مسلمين قيلنور زيرا دعواى امانده مصـدق دكل ايكن بوادعاء رسالتى
دعواى امانى مشتملـدر زيرا رسول جانبين امين وجاهليت واسـلامده جارى اولان رسم تأميندر زيرا امر صلح
وقتال انجق رسول ايله قائم واداء رسـالت ممكن اولمغيچون تأمين رسـل امر لازمدر حتى حضور نبويده برقومك
رسولى بعض كلام ناسزا سويلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميـدك سنى قتـل ايدرايدم بيوردیلر
بوحديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشـدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسـالتى متعين
اولماز اكر ملكلـرينك مكتوبنه بكزر برمكتوب چيقاروب بومكتوب ملكدردير سه تبليغ رسـالت ايچون تأمينى
لازمدر بشرط آنكـه مكتوب مر قوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبـهٔ ظنون مقرر اوله اولصورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحـابى ممكن اولمايوب وسعنـده اظهار كتابدن غيرى نسنه
اولمامغله آنكلـه اكتفا اولنور وبلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبـة الظنون ينه حكم تصديقـه مقروندر
واكر رسـالتنه دلالت ايدر كتاب وسائر علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده برمسلم اخذ ايلسه عنـد ابى حنيفه
رحمه الله تعـالى فىء جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله
متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دار الحربه داخـل وايچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سـنده اولور
امابوصورتده ابى حنيفه رحمه الله تعـالى دن وجوب اداء خمس روايت واحدهٔ قطعيـه ايله مقطوع اما
مأخوذ دار اسـلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عنـد محمد رحمه الله تعـالى
اخذ ايلين اشخـاصك فىء خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى
هركيمك يدى اكا سبقت ايدرسـه آنى محرز وتملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعـالى عندنده ايجاب
خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مزبور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتى قبل الاخـذ اسلامه كلسه ينه فىء اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولندقدنصكره وامام
آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده نى برمسلم اخذ ايتمدكجه
يالكز دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخـذ اسلامنه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب
دار ايله اولماز بوجهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بناء برين آنى اخذ ايدن انسان احراز
ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبـل الاخذ امان ويرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واوبابده متهم دكلدر لكن قيـاس قول ابى حنيفه
رحمه الله اوزره دعواى تأميننده تصديق اولنماق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال
دعلرنده قولى مصدق اولماز واكر دارمزده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولور كه
بالاتفاق برمسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدر كه
رجوع ايتمسـه دخى قبـل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابوحنيفـه رحمه الله قولى اوزره
اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمـامش ايدى ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بردخى استرقاقى قابل اولماز
وشول اسير منزله سنده اولور كه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينـه اخذ اولنه واسير مذكور
عسـكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بردخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بردخى سبيل اولماز
رفقـاى عسكر مسلمين مداين اهـل حربدن بربلده يه مرور وآنلر ايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل
آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهـل بلده مسلمينه كلوب بز سزدن برفردى قتل واسر ايتمك شرطيـله سزدخى
شويولدن كتميوب بشقه يولدن كتمك اوزره معـاهده ايدبكز ديو سعى ومجاهده ايلسه لر اكرصورت معهوده ده
مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسـه وجه مذكور اوزره مواعده وموادعه ونه دكلوا بعد واصعب ايسـه ده
طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه لرندن كلوب عسكرك كبره قالالرندن
بعضبسنى قتل ايتملرندن امين اولنمـاز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليـه
وسلم صلح حديبيه ده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبول ايله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن
اسلامه كلوب مدينـه يه هجرت واتصـال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصـال بيورملرين شرط ايلملريله اول شرطى
قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تامنسخ اولنجيه دك وفايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهـله
ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهـل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليـه السلام قتلنه قصد حربله

مطلب حربى قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبين

مطلب دخل الحربى بلا امان فاخذه مسلم هل يخمس

مطلب اسلم الحربى فى دارنا قبل الاخذ

مطلب اسلم الاسير ثم انفلت الى دار الحرب يكون حرا

مطلب مر المسلمون بعدو لهم ... وعاهدوهم

قدوم ايدر ايسه طرف آخردن مدينه‌يه غارت وهجوم ايلسونلر ديو اتفاق ايتمشلر ايدى ورسول الله عليه السلام
اهل مكه ايله وجه مشروح اوزره موادعه ايلديلر كه خيبره تو جهلرنده آنلردن امين اوله‌لر ودليل مرقومدن
منفعت مسلمين ايچون بو مقوله شرطك جواز قبولى بزه معلوم اولمشدر وصورت مذكوره ده مسلمين اولا شرط
مزبورى قبول بعده ينه مشركينك منع ايتدكلرى يولدن كتمكده فائده مأمول ايلسه‌لر مشركينه نبذ عهد ايله
اعلام ايتملرى واجبدر زيرا قبوللرى موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ايچون نبذ ايدنجيه دك اكا وفا لازمدر
كر مسلمين بزم بو يولدن ذهابمز ضرر مشركينى موجب دكلدر نبذ واعلامه نه دن واجبدر ديرلرسه جوابلرنده
دينلور كه بلكه مشركينك او يولده كندولرك محتاج اولدقلرى زروع واشجار وكلالرى واردر كه مسلمينك
آنلره تعرضلرين استمزلر واكر مسلمين بو يول بزه اسهل اولمغله كچركيده رزو برنسنه لرينه تعرض ايتمزديرلر ايسه ينه
آنلره دينلور كه احتمالدر كه مشركين اول يولده اولان حصون ومواشيلرين سزلر كوروب وقت آخرده كلك
ملاحظه‌سيله يوللرينى اوكرنمكزى استمزلر ياخود اول يولده اولان بعض عيوبلرينى كورمكز ايله وقت آخرده
اوزرلرينه غزايه عزيمت ايتمكزى استمزلر اول جهتدن البته عهديكزه وفا ياخود فانبذ اليهم على سواء نصنه
اقتفا برله نبذ عهد ايله افاده وايفا لازمدر واكر مشركيندن اهل مدينه شونهرمزك صويندن ايچمملك اوزره بزمله معاهده
ايديكز ديسه‌لر بزلر دخى اويله معاهده ايتسك نظر اولنور اكر شربمز مشركينه صولرى خصوصنده مضر ايدوكى
مجزوم ياخود مضر ميدر د كليدرنا معلوم ايسه عهديمزه وفا ايتمموز لازمدر واكر عدم اضرارى عنديمزده آشكار
ايسه اعلامه حاجت اولميوب شرب وسقى دواب ايتمموز جائزدر زيرا وجوب رعايت شروط مفيد اولمغله مشروطدر
وامر غير مفيدى شرط ايلين انجق معاندر يوقسه جلب منفعت وسلب مضرتى قاصد دكلدر وعدم
اضرارى معلوميمز اولدقده شرط غير مفيد ايدوكى مجزوميمز اولوب الغا اولنور اما ضررى ظاهر ايسه شرط
مفيد اولمغله معاملات مسلمينده جارى اولان شروط نافعه كبى رعايتى واجب اولور واكر ضررى اولوب اولمديغى مجهول
ايسه عاقل امر غير مفيد ايله اشتغال ايتمك نامعقول وشرط مذكورده جلب منفعت يا دفع مضرت قصد ايتملرى ظاهر
حال ارباب عقول اولد يغندن خلاف ظاهر اولد يغنه بناء ظاهر واجب ورعايت مقتضاسى لازم ولازبدر
بو صورتده مسلمين نفوس ودوابلرى ايچون اول صويه محتاج اولورلر ايسه اولا نبذ واخبار صكره استعمالنه دركار
اولسونلر وكلالريكه اوتلاقلرى دخى صولرى منزله سنده در زيرا كلا مملوكلرى دكلدر ورسول الله صلى الله عليه
وسلم كلا ايله ماده بين الناس شركت عامه اثبات ايلمشلردر بنا برين فائده لرى اولمديغى معلوم ايكن شرط مجردلرى ايله
شركت مسلمين منقطع اولمامشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ايتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمين غير جائزدر زيرا بونلر ملكلريدر وانسانك املاكنده نفوذ تصرفى حكم ملك ايله‌در يوقسه
نفع وضرر اعتبار يله دكلدر انجق مسلمين مضطر اولورلر ايسه كركدر كه نبذ واعلام بعده آنلرى استعماله اقدام ايده‌لر
زيرا شرط متقدم ايله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولمز وغدردن اكرچه تحرز واجبدر لكن
اول دخى نبذ واعلام ايله حاصل اولور واكر اهل حرب زروع وكلالرين عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بز دخى مساعده ايلسك بو صورتده بزم اكلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعى يوقدر زيرا عهده وفا انجق
قبول ايتديكمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ايدى واكل وانفاق هر وجهله مغاير احراقدر
كورمزميسنكه انسان كندو ملكنى اكل ايتمك حلال واحراقى غير حلالدر واهل شام اموال اهل حربى احراق
ايتمكى مكروه كوروب اكل وتناولنى مكروه كورمزلر واحتمالدر كه مشركين دخى شرط مذكورى مجردا احراقده فساد
اولد يغندن ايراد ايتمش اوله‌لر واصول شرعيه دندر كه شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من كل الوجوه انكله مساوى
اولميان نسنه‌لر الحاق اولنمز واكل وانفاق من كل الوجوه مساوى احراق دكلدر واكر اهل حرب قرالرينى
تخريب ايتمموز اوزره طلب معاهده وبزلر دخى مساعده ايدرايسك قرالرنده بولد يغمز بنا مقوله سندن اولميان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سين اخذيمز جائزدر زيرا تخريب انجق ابنيه ده اولور واخذ امتعه
حفظ دندر تخريبدن دكلدر وينه احتمالدر كه تخريبده بولنان صورت افساد ايچون شرط مذكورى ايراد ايتمش
اوله‌لر لكن قرالرنده خشبدن ياغيريدن مصنوع اولان ابنيه‌يه تعرض غير جائزدر اما بناده اولميان اخشابى آلوب
مثلا ايقاد نار ايتمموز جائزدر زيرا بو انتفاعدر يوقسه تخريب دكلدر وبو شرطدن صكره حلال اولميان انجق
مسا كنلرندن بعض محلى هدم وتخريبدر واحراق بالنار فوق التخريب اولمغله آنده دخى حكم شرط مذكور
بطريق الاولى جاريدر وصورت مذكوره ده برباب مغلق بولوب فتحى مقدورمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعى جائز

مطلب عاهدوا ان لايشرب وماء نهر اهل الحرب

مطلب اذا لم يكن الشرط مفيدا لايجب رعايته

اكرچه كلالرينه دخى مسلمينك مطلقا عدم جواز تعرضى آنفا سبقت ايتمشيدى لكن محل مذكورده عدم جواز كلالرى قطع واحرازلرى ياخود تعرض مسلمين ايله متضرر اولملرى صورتلرينه حمل ايله توفيق اولنور منه

مطلب شرطوا ان لانحرق زروعهم

مطلب لايحل لرجل احراق ماله

مطلب شالوا ان لانخرب قراهم

اولماز زيرا قلع دخى تخريبدر اما فتحى تخريب اولمامغله ممكن اولورسه آنده ضرر يوقدر واكر فتحى انجق كسر
وقفله محتاج ايسه ينه جائز اولماز زيرا كسر قفل دخى تخريبدر وشرط منصوصله التزام ايتديكيمز امورك قليل
وكثيرى برابردر واكر اهل حرب زروعلرندن نسنه‌يى بز اكل ايتمك وعلف دواب ايتمك اوزره بزمله معاهده ايتسه‌لر
زروعلرندن نسنه‌يى احراق ايتمموز مشروع اولماز زيرا احراق تفويت مقصودلرنده فوق الاكل اولمغله حكم
حرمت آنده بطريق الاولى ثابت اولور حق ابوينده حرمت تأفيف اوزره تنصيص بطريق الاولى حرمت شتم
اوزره تنصيص اولديغى كبيدر وعدم احراق شرط ايتدكلرنده بيان سابق اوزره جواز اكل يوبله دكلدر زيرا اكل
دون التحريقدر كه تحريق افساد عين واكل انتفاع بالعيندر وعدم اكلميزى شرط ايتدكلرندن مقصودلرى
عين مالارى كندولر ايچون باقى قالمقدر واحراق ايله باقى قاليوب اكلله منعدم اولديغى كبى منعدم اولور وعدم
احراقميز ايله معاهده لرندن مرادلرى ملكلرندن برنسنه‌يى افساد ايتمموزدر واكلده افساد اولمغله جائز كورلمور
وقچان عدم احراق زروعلرى اوزره معاهده ايدوب بز دخى زروعلرينى صويه اغراقله اتلافه قدرتيمز اولسه بزه جائز
دكلدر زيرا اغراق عين افساد وافساد عين اولمغله من كل الوجوه منصوص اولان احراق حكمنده در كذلك عدم
اغراقله معاهده ايتسه‌لر علت مذكوره اوزره احراق ايتمموز جائز كورلمز كذلك سفينه لرين عدم اغراق وعدم احراقمز
ايله معاهده ايتسه‌لر الرندن آلوب كوتورمموز بزه جائز اولماز زيرا بو معاهده دن مقصودلرى انجق كندو انتفاعلرى
ايچون عين سفينه لرين اللرنده ابقا ايلكدر وبر اخذ ايدنجه مقصودلرى حاصل اولماز كورمزميسنكه منازللرين عدم
احراق واغراق ايله معاهده ايتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرين اخذ ايله ايراث نقصان ايتمك دخى بزلره جائز اولماز زيرا مرادلرى
منازللرينى على الاطلاق عدم استهلاكيمزدر لكن جميع انواع استهلاكى ذكر وتخصيص وهر برينى ايتمك اوزره معاهده
وتنصيص متعذر اولمغله همان تحريق وتغريق مثللو اظهر اسبابى ذكر وتنسيق ايلديلر واكر حين ظفرده اسيرلرين
عدم قتلميز اوزره معاهده ايتسه‌لر آنلردن اخذ اسير ايتمموز جائزدر وآلنان اسيرلرى فىء اولوب قتل اولنماز زيرا اسير ايتمك
تركى مشروط اولان قتل معناسنده دكلدر زيرا قتلده نقض بنيه واردر كورمزميسنكه نساو ذراريلرين اسير قيلمق بزه
حلال ايكن قتللرينه شرعا مجال يوقدر واكر ايچلرندن برفردى اسير ايتمك شرطمله ايدرلرسه بزلر برفردلرين اسير وقتل
ايتمموز جائز اولماز زيرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلرى اسر ايله فوت اولديغى كبى قتل ايله بالاولويه فوت
اولور مكر آنلر دخى بزدن برفردى قتل واسر ايتمكى التزام ايتمشلر ايكن ينه قتل واسر ايله خيانته اقدام ايده‌لر
بو صورتده نقض عهد ايتملريله قتل واسرلرى قبل العهد جائز اولديغى كبى ينه جائز اولور كورمزميسنكه اهل مكه
حليف رسول الله صلى الله عليه وسلم اولان بنى خزاعه اوزره بنى بكره اعانه ايله نقض عهد لرين ابانه قيلد قلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم نبذ واعلام ايتمكسزين اهل مكه‌يه كمال اهتمام اوزره قصد واقدام بيورمشلردر
حتى اوزرلرينه على الغفله هجوم وحمله بيورملرى ايچون اخبار عزيمتلرين اهل مكه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعالى‌يه
رجا ودعا ايلديلر اما ايچلرندن يالكز برشخص خلاف معاهده حركت ايدرسه جمله‌نك نقض عهديله حكم اولنماز
زيرا شخص واحدك فعلى حسب العاده جميع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالرى مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتى اوزره ولايت نقض عهدى دخى يوقدر كورمزميسنكه برمسلم ديننده حلال اولميان برفعلى
مرتكب اولسه اوزرينه نقض ايمانى مترتب اولماز وبرذمى دخى بويله برفعلى اتيان ايلسه موجب نقض امانى اولماز
اما خلاف معاهده حركتنه جماعتلرى ياخود اميرلرى مباشرت ياخود ايچلرندن بريسى جماعتك معلومى
ايكن على وجه المحاربه مجاسرت ايدوب وجماعت دخى منعه مبادرت قيلمسه‌لر فعل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زيرا فعل امير لامحاله عند الجميع شهرت بولور اولوب شخص واحد دخى آچقدن مباشرت
ايتدكده منعه مبادرت ايتملرله ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثل مشهورى اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بويله فعله اقداملرى عهد سابق نبذ واعلام منزله سنده قيلنور واكر بز اسيرلرينى آنلر دخى
اسيرلرمزى عدم قتلله معاهده دنصكره بزدن اسير آلوب قتل ايتسه‌لر بز دخى آنلردن اسير آلمق جائز لكن قتلى
غير جائزدر زيرا عدم قتلى التزام ايدوب عدم اسرى التزام ايتملريله اسير الدقلرنده آنلره نقض عهدى الزام
يوقدر چونكه معاهده باقيه در جزاء وفاق ايله معامله لرينه كوره معامله‌يه بز دخى اتفاق ايده رز وقچان برحربى
دار يمزه امانله كيروب عمدا ياخطأ برمسلمى قتل يا قطع طريق يا اخبار مسلمينى تجسس ومشركينه انها يا مسلمه ياذميه
برعورته مكرهة زنا يا سرقه ايلسه بونلردن برنسنه نقض عهدينى موجب دكلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالى
ناقض عهد اولور ديمكه سالك اولمشدر زيرا دار يمزه كيردكده بونلردن برينى اتيان ايتمكى التزام ايتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا نأكل من زروعهم ولا نعلف

مطلب شرطوا ان لانحرق اهم زروعا فلا نغرق وبالعكس

مطلب شرطوا ان لانقتل اساراهم

مطلب فعل شخص واحد على خلاف العهد لايكون نقضا

مطلب فعل البعض لايكون نقضا للعهد وقد يكون

مطلب مستأمن قتل مسلما او تجسس اخبار المسلمين

عهدك خلافنه بويله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام اولور لكن بر جوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقض اولمديغي كبي مستأمنك دخي اماني ناقض اولماز وبو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه درکه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يورلر تدارككزي كوريكز ديو تحرير كتاب ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصۀ عجيبه سي مسطوردر وينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره حصندن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابو لبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان ابو لبابه كندو الني بوغازينه سوروب اشارتله بوينكزي اورر مفهومني اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده آنك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله لوم اولندي ايسه ده ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايماني ونه مستأمنك اماني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بر كمسنه يي قتل ايلسه برينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر بر مسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه وبلا خصومة توفيۀ حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهيرتابدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمة الله عليهما اقامت حد اولنميوب عند ابي يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر ورأي مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دن دخي مأثوردر وحق ذميده اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرين متضمندر لكن بز حق ذميده اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتمديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي اهل دارمزدن اولمغله معاملاتده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمديغي سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز اما مستأمن اهل دارمزده داخل واحكاممزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت ايچون كلمشدر وبو سببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن اموال ناسدن آلديغني رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور زيرا وطيء في غير الملك حد دن يا مهردن خالي اولماز بوصورتده حد واجب اولمدیغنجه عورتك حقي اولان مهري واجب اولور ويوجع عقوبة على ما صنع ويحبس في السجن على قدر ما يرى الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب وجيع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله يوجع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه وبو آيتده تعزير نصرتله تقويت معناسنه در والله اعلم

باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب اولنميان اقواللرين تمييز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين بر مطموره يا بر حصنه وصول ومحاصره يه مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن بر طائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو بقعه يي سزه فتح ايتمكز اوزره اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون ويا ضمير متكلمدركه متكلم تكلم ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك بو جهتله معناي كلاملري شو بقعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلرمز اهالي واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

مطلب الكبائر لا تكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد القذف لا في الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان تفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومي آنلره ويرمشلردر همان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكانني اخراج اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعۀ نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايای فرهۀ كيسه يي كوروب بونلر اهل وعيالمزدر ديو ادعا ايلسه لر بو مسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكچه قوللري مصدق ومرعي اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط خيار ايتدكده دعواسي بلا بينة تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر ومسلمين اوزره حجت دخي انجق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب اهل وامتعه لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولمملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بو مسئله ده دخي اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهلمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا اول طائفه يي اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلر مصدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سي اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخي تصديق ايلمك لازمدر زيرا بينلرنده اولان امرك حقيقتنه طريق وتوقف اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايده رز اما سبايای مزبوره طائفۀ مسفوره يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فيء مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب ثابت اولمامشدر واول طائفۀ مستأمنينك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كمسنه لر حقلرنده اهلمزدر ديو دعوالري دخي بلا حجة مسموعه دكلدر زيرا سبايانك تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بو بابده حجت اوله مزاما صورت اولي بشقه دركه آنده تصادقلريله بينلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولمغله سبايا دخي امن وامانه نائل اولديلر واكر سبايای مرقومه اول طائفه يي تكذيبلرندنصكره سبايای سائره ايچون اهلمز بونلردر ديو دعوى ايلسه لر ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول متناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله احسانمز انجق بويله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر بر فردك ظن وكماني سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض ناموجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفۀ مستأمنين ايله آنلري ابتداء امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فيء مسلمين اولورلر واكر بعض سبايايي اول طائفه دن ايكي كمسنه دعوى وهر بري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكرسبي مرقوم بريني مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فيء مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله دير كه انسانك اهلي عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظر ايله اهلي انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سي اولان كمسنه يه متأهل واولميان كمسنه يه عيالنده جماعت كثيره دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك دائرنده اتفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصۀ نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كريمنده ولد اوزره اطلاقي وقصۀ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكيمنده زوجه نك اهلدن استثناسي وينه قصۀ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده بالكز زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دال در حتى فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبو معنى امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كنديدن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج اولوب زوجي اكا ضم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمملريله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون اولسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقير ديركه مفهوم اهلي بو محلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولني افاده يه حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلرسه آمن اولورلر واكر بونلر دعوى ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوى بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فيء مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبيني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سباياده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال اولنماز واكر مسئلۀ مذكوره ده طائفۀ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتي انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري باباري طرفندن اولان

الفرهة جمع فاره وهو الكيس كذا في صاحب ...

مطلب بيان معنى الاهل

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكتاب

مطلب قالوا آمنونا على اهل بيوتنا

اقرباسندن عبارتدر مثلا بلاد عراقده دور خلافت عباسیه ده اهل بیت امیرالمؤمنین آل عباسدن عبارت واهل
بیت علی بن ابی طالب واهل بیت طلحه والزبیر رضی الله عنهم مشارالیهمك آللرندن كنایتدر زیرا بیتدن مراد اولان
بیت سكنی اولمیوب بلكه بیت نسبیدر وانسان باباسی قومنه منسوبدر نتیجهٔ مرام بیت نسبی باباسنك قومی واهل

مطلب تعریف اهل البیت

بیتی اولاد فلان دیو معروف اولدقلری جد اعلالرینه وارنجه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتی
وآنه سی وآنه بر قرنداشلری وطایلری ودیه زه لری عیالنده اولسه لردخی توجیه سابقه بناء اهل بیتندن دكللردر
وهم بونلركنده نسبت اولندیغی باباسندن غیریه نسبت اولنورلر كورمزمیسنكه جواریدن اولان اولاد خلفا اهل

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بیت الخلفاء

بیت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بیتله آل عرف استعمالده مساوی اولملریله آمنونی علی آلی دیسه
بنه وجه مشروح اوزره در كذلك آمنونی علی جنسی دیسه بنه بویله در زیرا انسان باباسنك قومی جنسندندر
آنه سنك قومی جنسندن دكلدر كورمزمیسنكه ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی الله عنه والدهٔ
ماجده سی قبطیه ایكن كندی قریشدندر كذلك حضرت اسمعیل علیه السلام والده ماجده لرینك قومی
جنسندندر یوقسه مادر سعادتپرورلری هاجر رضی الله عنهانك قومی جنسندن دكلدر واكر آمنونی علی ذوی قرابتی
اوعلی اقربائی اوعلی انسابی یعنی اصحاب قرابتم اوزره امان ویریكز دیسه یاخود اقربام اوزره دیسه یاخود

مطلب اخذ الامان علی ذوی القرابة اوالاقرباء اوالانساب اواوصی احد الیهم

انسابم اوزره دیسه قول مزبور قیاس ابیحنیفه رحمه الله علیه اوزره جمیع ذی رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بو مسئله یی كتاب الزیاداتك وصایاسنده بیان قیلدیق لكن بو مسئله ایله مسئلهٔ وصیتك میانلری ایكی وجهله تفریق
اولنور وجه اول اولدر كه قول ابی حنیفه رحمه الله اوزره استحقاق وصیته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بو مسئله ده
اقرب وابعد علی السویه امانده داخل اولورلر زیرا وصیت ایجاب بطریق الصله اولمغله انسان صله واحسانده
میان اقرب وابعدی تمییز وتنقیح واقربی ابعد اوزره ترجیح ایده كلمشدر اما استیمان تخلیص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسنی تخلیصده اقربنی ابعدندن تمییز وتخصیص ایلمز قول مشروحك مدار وضوحی اولدركه تسویهٔ وصیتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضراری دركار ومزاحمهٔ ابعد ایله اضرار اقرب غیر سزاواردر اما تسویهٔ امانده
اقرب علی كل حال امانه نائل وتشریك ابعد ایله اضراری غیر قابلدر وجه ثانی اولدركه والد واولاد اسبب
من الاسباب میراثدن محروم اولسه لردخی وصیت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قیاسه
نظرایله وصیت وامان برابردر زیرا اسم قرابت انجق غیره بالواسطه تقرب ایدنلره متناول اولمغله بلا واسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن بری ومجانبلردر حتی الوصیة للوالدین والاقربین نظم
مبیننده اقربینی والدین اوزره عطف وتنسیق بوقولی تأیید وتحقیق ایدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدر كه قرابتی ایچون طلب اماندن مرادی آنلره شفقتله تخلیصلرینه عزیمتدر ووالد
واولادینه شفقتی غیریدن اكثر وتخلیصلری مقصود ایدوكی اظهر اولمغله امانده دخوللری مقرردر وهم بونلری
اسم قرابتده ادخال ایتمدیكمز انجق انسان مثلا باباسی حقنده قریبمدر دیدیكی جفا عد اولندیغندندر بوبابده ایسه

مطلب استأمنوا علی متاعهم

باباسنك تخلیصنی قویوب آخر ایچون استیمانی محض جفادر بنابرین بوبابده اسم قرابتده ادخالی تحقیق حقوقه
بادی اولوب جفا وعقوقه مؤدی اولمغله امانده داخل اولدیلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلری اوزره استیمان ایتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفیسی كوردكلرنده متاعمز بودر دیو دعوی ایلسه لر نظر اولنور اكر اول متاعی بعض
اهل مطموره نك یدندن آلمشلر ایسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصدیق ایدرلرسه یدلرینه تسلیم اولنور
واكر تكذیب ایدرلرسه فیء مسلمین اولور زیرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده الندن اخذ اولنجیه دك صاحب الید
ایدوكی معلوممز ایدی وصاحب الیدك یدنده بولنان نسنه ده قولی معتبردر انسانك حق نفسنده قولی معتبر
اولدیغی كبی وقریبا آمنونا علی اهلینا مسئله سنده قول سبایا حق نفسلرنده تصدیق مدعی به راجع اولدیغی
بیان ایتمش ایدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخی ذی الید سابقك قولی ذی الید لاحق تصدیقه راجع اولور وبوبابده
سابقك یدی شمدی زائل اولمغله قولنده نه فائده حاصلدر دیو سؤال اولنماز زیرا سبب زوال یدی انجق اخذ
علی وجه الاغتنامدر وامان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعنای معهود نفوسده دخی موجوددر كه
نفوس دخی اغتنام ایله حكما مأخوذه ایدی لكن بنه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محل اولمامق
قاعده سی اوزره نفسلرنده تصدیقلری معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذیب متاع آخری دعوی ایلسه لر
قطعا تصدیق اولنمازلر زیرا دعوای سابقه لرنده متاعمز بودر دیملریله مطموره ده بشقه متاعمز یوقدر دیدكلری
مسائل كتابده اعتبار ایتدیكمز طریق مفهومله تفهیم ایتمشلر ایدی بوجهتله دعوای اخیره لرنده متناقضلردر

واكر

مطلب یحلف الصدق من المستأمنین بالله تعالی

واكر ذی الید سابق آنلری تكذیبله متاع بزمدر دیدكدنصكره تصدیق ایدرسه التفات اولنماز زیرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذیبله حكم اغتنام تقرر ایتمشدر همان فیء مسلمین قیلنور واكر ایادی مستأمنینده برمتاع بولندیغمزده
امان ویردیككز متاع بزم بودر دیو دعوی ایلسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا اصل ید آنلركدر ومن حیث الظاهر
دعوالرینه شهادت ایدر وخلاف ظاهر اولمدقجه حكم اكا بنا قیلنور لكن امام اوزره انی تحلیف لازمدر زیرا غایت امری
خبرنده امین اولمسیدر وقول الامین دخی مصدق مع الیمیندر زیرا تهمت كذب شرعا انجق یمینی ایله زائله اولور
واستحلافنده دخی انجق الله تعالی یه یمین ایتدیریر لقوله علیه السلام من كان منكم حالفا فلیحلف بالله اولیذر
یعنی سزدن هر كیم ارادهٔ یمین ایدرسه الله تعالی یه یمین ایلسون یاخود غیری نسنه یه ایتمیوب یمینی ترك ایلسون لكن

مطلب تحلیف النصاری والیهود

اول مستأمن كافر اوزره تغلیظ یمین ایلر اكر نصرانی ایسه بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام
دیمكله واكر یهودی ایسه بالله الذی انزل التوریة علی موسی علیه السلام دیمكله تحلیف ایدر زیرا تحلیفدن مراد

مطلب تحلیف المجوسی

یمین كاذبه دن انزجار وزیادهٔ مذكوره ایله انزجاری دخی آشكاردر ومؤلف رحمه الله دیركه اكر مجوسی ایسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذی خلق النار دیمكله تحلیف ایدر لكن مشایخمزدن چوق كسنه لر دیدیلركه مجوسی
بلا زیاده انجق بالله دیمكله تحلیف اولنور زیرا زیادهٔ مذكوره دن تعظیم نار دركاردر نار ایسه سائر جمادات
مخلوقه نك بریدر اما زیادتین سابقتینده كتابین ورسولینه تعظیم واردر واول تعظیم معنای مستقیمدر واكر اهالی اوزره
استیمانلرنده هذا من اهلی دیو دعوی ومدعی به دخی تصدیق مدعی ایلدكدنصكره مدعی مستأمن نفسنی
تكذیب واهلمدن دكلدر دیو اول سبیی دفع وتجنب ایلسه قول سبی مدعی بهكدر زیرا ادعاء اولی ایله استفادهٔ امان
ایتمشیكن كلام ثانی ایله امان ثابتی ابطال مراد ایدر وبوبابده متناقض اولمسه دخی تصدیق اولنماز فكیف كه
متناقض اوله اما مدعی رجوع ایتمیوب مدعی به رجوع ایدرسه فیء اولور زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون
اقرار رق ایتمشدر فی الحقیقه اهل مدعیدن اولسه دخی بنه نفسی اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعی عبدم یا جاریه مدر دیو دعوی اولدخی بعد التصدیق رجوع ایدوب مملوكی دكلم دیرسه تصدیق اولنمیوب

مطلب اقر علی عبده بالقصاص

بنه مملوكی اولور زیرا تصدیق ایله مملوكی اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبری قالمز ومملوكی انفاق ایلدیكی
عیالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكی اولمقده تصادق قلرندنصكره مدعی اهلمدنده دكل
ومملوكمده دكل دیوب سبی مدعی به آنی تكذیب ایلسه فیء اولور زیرا مدعی نفسی اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمینی
اظهار ایلدی انجق امیر ایچون اول سبیی قتل جائز اولماز زیرا مقدما مملوكیتده تصادقلریله قتلدن آمن اولمشدر

مطلب اقر علی نفسه بالقصاص

صكره قتلی مباح كوریلسه انجق قول مدعی ایله كوریله جكدر آنك قولی دخی مملوكی اوزره اقرار قصاص ایتسه
اباحت دمنده حجت اولمدیغی كبی بوبابده دخی اولماز فكیف كه متناقض دخی اوله اما صكره دن عدم مملوكیته
دخی تصادق ایدرلرسه امیر دیلرسه واول سبی دخی رجل ایسه قتلی جائزدر زیرا قول مدعی ایله ملكی زائل
واقرار مدعی به ایله امانك عدم تناولی ثابت اولمشدر واول دخی نفسی اوزره اقرار اباحت دمده غیر متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسی اوزره اقرار قصاصی صحیح وغیر متهم اولدیغی كبی واكر مدعی مستأمن شو او غلامدر

مطلب اذا نكل فی القصاص عن الیمین لایقتل

وعیالمده دردیو ادعا ومدعی به دخی رجل كبیر اولوب تصدیق ایتدكده امیر جیش آنلری شبههٔ كذبله اتهام ایلسه
مدعی بهی تحلیف قیلر اكر یمین ایدرسه حر اولوب ایتمزسه نكولی منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمینی
اقرار ینه بناء فیء اولور لكن قتلی جائز اولماز زیرا تصادقلریله قتلدن آمن اولمشیدی صكره جائز اولسه نكولی ایله
جائز اولمق اقتضا ایدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زیرا قصاص فی النفس ایله مدعی علیه اولان كسنه
یمیندن نكول ایلسه اوزرینه قصاص ایله حكم اولنماز بودخی آنك كبیدر لكن امام عیسی رحمه الله تعالی دیركه

مطلب ادعی القاتل وانكر الولی حلف علی عدم عفوه

قول مذكور غلطدر زیرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولمیوب بلكه باعتبار اصل الاباحه در زیرا فی الاصل
مباح الدم ایدی ونكولی ایله مانع قتل اولان امان دخی منتفی اولوب شول مسئله كبی اولور كه قاتل بعد ثبوت القتل
ولی اوزره ادعاء عفو ایدوب ولی دخی انكار ویمین ایده بو صورتده استیفاء قصاص ایدر وقتل بالیمین عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بو كتابده ذكر ایلدیكی اصح وارجحدر زیرا اباحت اصلیه تصادقلریله مرتفع اولمغله بنه قتلی
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخی یمین كاذبه دن تورع یاخود صادقه دن ترفع ایچون
اولمق كبی شبهه واحتمالدن خالی اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعی استحلاف اولنماز
زیرا آنده فائده یوقدر زیرا آنك ولدی اوزره اثبات رقه یاخود اباحت قتله راجع اولان امورده قولی غیر معتبردر
واستحلافدن دخی مقصود بونلر ایدی واكر صورت مفروضه ده متاعی اوزره استیمان ایدن كسنه برمتاعی كوروب

بو بنم متاعمدندر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کسنه نك یدنده اولسه نظر اولنور اکر ایادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولدقجه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کسنه نك آنده ثبوت یدی
بیلنمکله حالا ثابته اولان یدی اعتبار واجب واول یددخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حقی ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه قولی
حجت اوله مز واکر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدقدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الیدکبیدر واکر متاع مزبورده
ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابر ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایاسه لر ینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم و ید مسلمین ید حادثه اولوب
بقاء اصل ایله ید حادثه غیر معتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بوصورتده ایسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه ید اصلیه لرینه اعتبارا ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیره دك یالکز
ید مسلمینده بولنسه بوصورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بو مدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیر عیدر غیر مجزوم ممیز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنماوب انجق حالا ثابته اولان
ید مسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بوصورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمنیدن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنیدن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنك ایدوکنی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنینه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری ید آخذینه اعتبار ایله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنا برین صور سابقه ده متاعی مستأمنینه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کبیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوملردر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بوجهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کبیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاجدر وبوصورتده اخذ ایدن مسلمین ایادی مستأمنیدن یاخود
آنلرك اولدیغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنماز زیرا قسمت و بیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق ویدندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور زیرا مالك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بوصورتده استحقاق انجق اقرار ایله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولمامغله سهم مردودندن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دار الحربده و بعد الاخراج قسمت یابیع
اولنمادقجه بزلر اهل مستأمنیندن اولدرز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمادقجه زوالی غیر متصوردر وضرب رق دخی قسمت یابیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلمسه
دخی جائزدر وبوتقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهالرندن
اولمق اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بوصورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

مطلب لا یجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کبیدر

کبیدر ومتاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
و بیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الیدکیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوض ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر وبیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن برجوهر یابر فرس وبونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور وثمن یاعوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیا ایله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت و بیعله داریمزده محتبس اولمشلرایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بوجهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنینه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهالریمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر و بزلر بو مطموره بطریقلری یز دیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعالری بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعا کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیر داخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعه دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
قابل اولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیر داخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام سکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر
بناء علیه سلاح وکراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هرشیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالیمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنده تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما یختص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یختص فی النذر بالصدقة لفظة المال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقله نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی ادا ایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوته تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیردر که اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد در لکن نسخهٔ ثانیه اعاتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعانتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولندی بوتقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

البطریق واحد البطارقة هی للروم کالقواد للعرب وعن قدامة یقال ان البطریق کان علی عشرة الاف رجل کذا فی المغرب منه

مطلب ما یدخل فی المتاع وما لا یدخل

مطلب بعض تصرفات المترجم في شرح الكتاب
مطلب آمنوا اهلينا

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبو معنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتدر
زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هر مالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابتده اولور واعطاء الامان على المال
دخى نظير اغتنام المالدر واغتنام هر مانده ثابت اولديغى كبى لفظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در
واكر اول طائفه مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان
ويرديك ديسه لر انجق اهلارى آمنين وكندولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايجون استيمان ايدوب
نفسلرى ايجون صراحت وكنايت ودلالتدن بر وجهله طلب امان قيلديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا
مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى
دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره
شفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البته اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقا
وسلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصل اولور جوابنده ديرزكه
في الواقع مقصودلرى بو ايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر مختوم وقضاء مختومى تنفيذ ايجون نفسلرين
عدم ذكر ايله مخذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجرد ايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا
واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمناكم ديمكله نفسلرينى
امين قيلمامشلردر وحكايت اولنور كه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضي الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه
جماعت مشركين ايجون طلب امانه سعى ايدن كافرك في الاصل اهل اسلامه اذى وجفاسى ظاهر اولمش ايدى
قومى واهلى ايجون امان استدعا ايلديكنده حضرت معاويه رضي الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوليله
اهمال نفسنه دعا ايلدى في الواقع نفسنى اهمال ايله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معاويه مقبول واول خبيث
موذى مأخوذ ومقتول اولدى وجواب آخر دخى واردر كه انسان بويله هنكامده كاه اولور كه كنديه امان

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملال ايله حيوة دنيادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ايتميوب انجق تخليص اهلنه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصد لرينه سرد اولنان دليل
معترضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عدم تصريحلرى قوللرى ترجيح ايدركورمزميسنكه طائفهٔ
مرقومه مسلمينه نضع ايدينا في ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمز
اللريكزه قويوب معاهده ايده ليم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى
اكلاملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده ليم تاكه بزه ديلديكيكزى ايشليه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بو سياق
اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تؤمنوكم في الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه
اوزره طرفكزه چقه ليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين
تأمين ايتد كلرنده كندولر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره
مكالمهٔ امان ايجون خروج ايله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزميسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه

مطلب آمنوا على ذرارينا

اعطاء امان مترتب اولمسه بينه آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله
دكلدر كه مطموره ده ايكن امنوا اهلينا ديملريله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميمز بر وجهله
نفسلرينه شامل دكل ايكن لا على طلب الامان چيقوب فئ مسلمينده داخل اولديلر واكر امنونا على ذرارينا
ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك
اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كورمزميسنكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر
قال الله تعالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه

مطلب بيان معنى الذرية

كلنجه بو سوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليه السلامدن شول
اجلهٔ فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل
اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات باباللرى ذريتندر انالرى طرفندن دكلدر كورمزميسنكه جواريدن اولان
اولاد خلفا باباللرى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات
وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه وديعه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايجون باباللرى واردركه
انسابده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب باباللرينه مخصوصدر

مطلب اولاد البنات يدخلون في الذرية
مطلب ان السادة العلوية من ذريته عليه السلام

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندنصكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر
ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام
ايكيسنده اصل الولد در وام دخى كندو باباسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندندر بلكه
معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحدر زيرا ام ماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ايتكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلته نازلدر بو جهتله احفاد ذريت
اب الامدن تعداد قيلندقدنصكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قيلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره
مدار تقرردركه بركون حجاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانهٔ قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب
ديديكه البته طائفهٔ علويه ذريت محمديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر بر آيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى
قتل ايده رم قانديكه ندع ابناءنا وابنائكم آيتى مأوله اولمغله غير يسين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمهٔ
حقى احيا بر له ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجه تلاوت

مطلب آمنوا على اولادنا

ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه
ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بر عظيم الشان
ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى
وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر
اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا حمل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى
دكلدر مؤلف رحمه الله بونده دخى كما في السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى
مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حسن وحسين رضي الله عنهما حضرتلرين در اغوش ايلدكلرنده
اولادنا اكبادنا بيوردقلر لكن روايت عدم دخول اوزره بو حديث نوع مجازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد
من رجالكم يعنى محمد عليه السلام رجال بالغينكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليلى تجويز حديثه

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام

دليلدر كه اكر حسنين اخستين رضي الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم
ومشار اليهما اصكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث
اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضي الله عنها يه خاصدر كه قال عليه السلام كل الاولاد ينتمون
الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد باباللرينه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه
بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك باباللريم لكن بو حديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز
مجازحقيقت حقائقيله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا

مطلب آمنوا على اولاد اولادهم

اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلره حقيقتدر وقزيكى كندى ولدى وقزينك ولدى في الحقيقه ولد الولديدر
اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكر ايتملريله بويله دكلدر كه اولادى من جهة الحقيقه كندودن تولد ايلين
ومن جهة الحكم ولادتله كندويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا

مطلب آمنوا على موالينا

على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله خلفا مز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى
وهم موالى الموالى لرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور موالى لرنده حقيقت
وموالى الموالى ده مجاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب
هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بو جهتله مواليسى ايجون وصيتده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب
ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلور كه موالى الموالى بواسطة الموالى انسانه ولاء ايله نسبت اولنملريله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخل اولورلر
اما بولندقلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعد ايله تنقيص نصيب اقرب غير
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده
اوزره حاصل وزيادة ونقصانى غير قابل اولديغندن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعين
اولمغله دخول طرفين متين اولور وبز بو مسئله ده جمع الحقيقة والمجاز مرخص ومجازدر ديمز بلكه ديرزكه
اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز امو الى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبو صورتله موالى المواليده
شبههٔ امان ممكن ايدر وبو شبه امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولد قدنصكره بو لفظله

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر وآنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردرز یرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
واناثه متساقدر قال الله تعالی وان كانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان كان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکر میتك والدی اولمایوب بوینی وارث اولور لرسه امیچون ثلث واردر واکر
بوصورتده فوق الواحد قرنداشلری وارایسه امیچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی ابیچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتملری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب ویریرزکه حجب لاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای جمیله
قیاس اولی الالبا بدن ثابت اولمشدر وبزبو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی ایچق نصوص
شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر وبنین وبنات
اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل ایچق امامیك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوه فلان دیو وصیتده ینه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردرز یرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده ایچق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب ایچق بناتلری وارایسه جمله سی فیئ
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بزذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه اول کله قبیله یه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان یالکز اولادینك
باباسی ایسه بویله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدما بنم شو بنات واخواتمدن غیری
کمسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استعمالنه دلالات ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
او علی اخوتی دیسه بوصورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولور لرز یرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان كن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن
ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد ایچق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام ایچق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قتال الله مسلمینه ایذا ایتدکلرندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده
جمله سینك یالکز بناتی ایچق برینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنه نفوذ ایدرز یرا جمله یه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان
ویریکز دیسه لر ایچق اوغلی بولنان کمسنه نك جمیع اولادی تأمین وبنات سائره فیئ مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر بر نفس موتی طاتسه کرکدر
بووجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله ایچق اوغلی اولان کمسنه نك اولادی
مندرج وغیریلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبنات در واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

جمله سی

مطلب امنونا علی اخوتنا
مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد
مطلب امنونا علی ابنائنا
مطلب امنونا علی اولادنا
مطلب امنونا علی بناتنا واخواتنا
مطلب امنونا علی آبائنا

جمله سی متمتع اولورلرز یرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی
ولابویه لكل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده ایچق برینك ابی موجود وماعداسنك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحدده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بوصورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تناولی متبین اولور لکن مؤلف والاشان حسن استحسانه دیرکه بو لفظله طلب امان کند و یه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بویله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده برطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قراباتی قولنده تقدم ایدن تعلیلاته نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بوصورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك
ابناء ابناسی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری
بولنمیوب ایچق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله محدودین اوله مزلرز یرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور مرویدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکسنه یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی باباك اکبردر دیو سؤال
ایدوب اول کمسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما هما ن یابنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه
سن کیمك اوغلی ایسك اول سنك بابا کدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
برمادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقیق ممکندرز یرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امانه اکا متناول اوله مز
اکر جده یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه
علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلمشدرکه ابویه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك
واله آبائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلندیکه حضرت اسمعیل علیه السلام نبی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بویله ایکن بر عاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمزز یرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی براسم ایله ممتاز درکه کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بویله در اما ابناء الابناء بویله
دکلدر درکه ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کلنجه بیان سابق ایچق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین برقوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لسانده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بویله درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم
باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهي تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده بر مسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمینه وصولنده یاننده بر حربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بوصورتده اول عورتك نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید وبند سز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون
شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر ویولده بر مسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بویله درز یرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا
مطلب الوصیة لابناء فلان
مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد
مطلب آمنونی علی امی ولیس لها الا الجدة

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئتده دخی امان ایچون کلمکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هرکسك وهمینه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدرکه وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکراول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه ینه نداء امان
ایتسون ایتمسون فیٔ اولور زیرا ظاهر حالی اسر واخراجنه دالدر و یدی بطریق القهر اوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیه در وفی الاصل اکا امان ویریلمشدر انجق منعهٔ
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتمیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدرکه بوصورتده قهرایله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی متفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازی منزله سنده اولور واکراول عورت بن بو مسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهرایله اخراج ایلدم یاخود جاریه ایدی اشترا یاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه ینه
علی حالها قیدو بند سز کلش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیرا کندو ید نفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمزاما قهرایله کلوب تادار الحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکور صورت مزبورهده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلر بنم عبیدمدر دیوب آنلر دخی احرار زدیسه لر ومقهور ومربوط
اولمیه رق دخی کلش اوسه لر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلر قول آنلرك قوللریدر زیرا وصف
مذکورایله بالکز کلسه لر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اوله مز اما بوصورتده اول مسلم
مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا مستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینهٔ عادله اقامت قیلسه بینه سی قبول وعبیدی
اولملریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دار الحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسه لر یاخود بزلر معاینه اوزره بیلش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بو یله در وخصوم
مرقومون حربی مستأمن اولملرین اقرار ایدوب حربی مستأمنك ینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذکوره نك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر و بحث مذکور حربینك طلب امانله کلدیکنه
برعلامت تحققنه مقصور در اما علامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآنلر دخی رجال بالغین اولوب محل نداده امانله ندا ایلمسه لر همان دار یمزه بغیر امان خارج اولان حربی منزله سنده
اولورلر وآنك حکمنی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره ید معلومه سی اولمیوب
حقیقة وحکما ید نفسلرنده اولدقلرندنصکره یالکز خروجلریله مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولده اولان
حکم ثانیده دخی مقرردر واکراول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورتیچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیٔ ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق مدعی
ایلسه تصادقلری هنوز او زرنده کسنه نك حق تقرر ایتمدیکی وقته تصادف ایتمکله آنلره توافق اولنور و بو صورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله دار یمزده مسلمی یاذمی بی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل دار یمزدن اولمغله بالتبع اهل دار یمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سبی دخی تصدیق ایلسه لر ینه ذکر اولنان تحقیق اوزره درز یرا اول سبیده هنوز حق مسلمین ثابت اولمقسزین
تصادق ایلدیلر ودار الحربده اسلامه کلوب یامستأمن اولان مسلم عبید وجواریسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهد برابر کتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر اما تکذیب ایدرلرایسه دار الحربدن اولوب بلا امان دار یمزه کلملریله فیٔ اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجواریلری یز بونك دکللرز دیرلرسه نظر اولنور اکر اول مسلم آنلری قهرایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتباریدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهرایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتمشلر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

مطلب شهادة المستأمن على مثله

مطلب خروج المسلم ومعه سبى

استحقاقلرینه سبب اولان ید قاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده ندآء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمانیچون
کلدکلرینه دالدر حتی بو وجه اوزره یالکز کلسه لر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدا به قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانیمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بو یله در کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدیلمیه جك محل بعیده دن رؤیت ودرونلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعد القرب نداء امان ایتمسه لر دخی ینه آمنلردر زیرا انقیاد اوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بو یله محلده
دلیل دخی صریحله عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی یز دیرلر ایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکر صاحبلریمزدن هاربا ومغاضبا ذمت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جمله سی حر اولوب صاحبلریچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبه لرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسه لر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره دار یمز ایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهرایله اخراج ودار یمز ایله احراز ایلسه لر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبه لرینه مالك اولورلر و بو یله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بو مسئله ده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیث جلیلدر حتی بو حدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبید جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جمله سنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بو ماده ده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدر که ذمی دخی مسلم کبی اهل دار یمزدندر وعبید معهودیندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوندنصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دار الاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسه لر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزله سنده اولوب بلاحجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصلله متمسکلردرکه اصل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولمیقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرین
استحلاف ایدر و بعد الحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلر ایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبر اولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودار الحربه اعاده لرینه تمکین اولنماز
و بیعله اجارده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بو ماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعاده یه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالة قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه دار یمزده حربی
مستأمنك یدنده برابر کتوردیکی عبدی بزایله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمازحتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه ردایدرز یرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بنا قیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقده در واکر انجق اقرار یله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیه رق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بو اقراری اهل دار یمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهم دکلدر واکر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
بر مستأمن کلوب بو عبدمدر امانله تجارت ایچون دار اسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجنی زد ورقبه سنی دار الحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتمیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میاننده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقر اوزره حجت قیلنور بو بابده مقر لهنك
ملکی اولسی اکرچه تهمتدن عاری اما شمدی اهل دار یمزدن اولوب دار الحربه رجوعدن ممنوع ایکن دار الحربه
ردنده احتمال تهمت جاریدرکه دار یمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دار الحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن دار یمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولنوب دار الحربه اعاده دن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بو یله در ومقدما آلنان خراجی

مطلب خرج عبد اهل الحرب مستأمنین او راغمین

حق مجاهدين اولمغله مولاسنه آنك ردى بابنده اقرار وتصديقى بى مأل ايدوكى جاى اشكال دكلدر اما
اول مستأمن ادعا ايلديكى رق اوزره مسلميندن اقامت بينه ايدر ايسه امام هم اول عبدى دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلديغى خراجنى كيرو مولاسنه ادا ايلر زيرا مسلمين اوزره حجت اولان بينه ايله اثبات حق
ايلمشدر ومدعاى مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلرى قبول اولنماز وعبد مزبور رقى
منكر ايسه اول شهادتله رقى ثابت اولماز زيرا ذميدر وشهادت حربى ذمى اوزره حجت دكلدر اما
اهل ذمت شهادت ايلسه لر انجق رقله حكم اولنور زيرا حكم رقده شهادتلرى قائمه واهل ذمتك
ينه ذمى اوزره شهادتلرى حجت لازمه در اما خراجنى مولاسنه وكندويى دارالحربه رد ماده لرنده قبول اولنماز
زيرا بو بابده شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمين اوزره حجت لازمه دكلدر وثبوت
رق ثبوت ردى موجب اولماز وصورت مفروضه ده مقدما اسلامه كلمش ايسه شهود مسلميندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمين ايله دخى اكرچه مستأمنك عبدى اولور لكن عبدك صورت اقرارى كبى ينه بيعى اوزره اجبار
اولنور واكر حربى اهل اسلامدن استيمان واعطاء امان ايلسه لر بعده برعورت وبرقاچ اطفال صغار ايله چيقوب
بوعورتم وبولر اولادمدر ديوب آنلرى قطعا امانده ذكر ايتمه مش اولسه بونده مقتضاى قياس آنلر فئ اولمقدر
زيرا استيمانى نفسنه تخصيص ايتمشدر وحكم امان ايسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ايلمز وآندن
بونلر ايچون نه اشارت ونه دلالت وجهى اوزره استيمان سبقت ايلمشدر لكن بومعنى قبيح ومستهجن اولمغله بطريق
الاستحسان كندو امانيله بونلر دخى تأمين اولنمق مستحسندر زيرا استيمانى يا كندونك بيلديكى برامر ايچون قومندن
فرار ياخود دار عزده برزمان اقامت واتجار ايچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغارى ايله خروجنه
موقوفدر كه انسانك درونى عيالنه مربوط ومرهوندر وبومعنى عيالى ايچون استيمانه دليل معنيدر وهم بونلر
عيال ونفقه سنده اولملريله مستأمنه تابع وذكر اصل مانع مرفى تحقق ايتمدكجه مستلزم ذكر توابعدر
وعرف دخى بو بابده دخوللرين مؤيددر كورمزميسنكه دار عزده اولان ذمى كندو جزيه سنى ادا ايدر امانسا
واولاد صغارى اوزره الزام جزيه اولنماز كذلك سبى كثير ايله كلوب بونلر رقيقلرمدر ديو دعوى وآنلر دخى
تصديق مدعى ايلسه لر ياخود اولسبى نفسلرندن تعبيره عديم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه لر ياخود
متاعنى حامل براز دوابله كلوب اول دوابى سوق ايده رك برجماعتى ترفيق وبونلر غلاممدر ديوب آنلر ده تصديق
ايلسه لر يمينى ايله مصدقدر زيرا ظاهر حالى شاهد مقاليدر زيرا كرك على قصد الفرار وكرك على نية
الاتجار كلن كمسنه البته مالنى استصحاب ايدر كه تهى دست كلسه جوعله هلاكى بى ارتيابدر ونفسى ايچون
طلب امانى انجق دار عزده برزمان راحت واستقرار ايچوندر بو جهتله مالى بالتبع امانه داخل اولور انجق امام
تهمت كذبنى رفع ايچون استحلاف ايدر وعلمامز ديديكى اشخاصدن آنى تكذيب ايدر بوانورسه اول تكذيب
ايدن غلام يدنده اولان جميع اشياايله فئ اسلام اولور زيرا امانده تبعيت رقنه مبنيه ايكن تكذيبى ايله حقنده
رق ثابت اولميوب دار عزه بلا امان كلمش برحربى ايدوكى نمايان اولمغله جميع اشياسيله فئ اسلاميان اولور
واكر بو صورتده دواب وسوق ايدنلر ملكلرم دكلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحميل ايچون انلرى استيجار ايلدم ديسه
ينه مقتضاى قياس دواب وسائقين ايچون نه اشارت ونه دلالتله كسنه دن استيمان سبقت ايتمديكندن
فئ مسلمين قيلنملر يدر لكن استحسانده اول سائقين دوابلريله آمنلردر زيرا مستأمن لاجل التجارة دار عزه
كلسه امتعه سنى آرقه سنده كتورمك ممكن دكلدر بلكه عادت تجار نقل امتعه ده استكرا واستيجاردر
ومكاريلرين تأمين دخى جمله حوائج وتتمه مقصودلرندن معدوددر بو طريقله آنلر ايچون دخى استيمان
ايتمش كبى اولوب حكم امان زوجه واولاده سارى اولديغى مثللو مكاريلرنده ده جارى اولور واكر مستأمن
مذكور براز رجال بالغين ايله چيقوب بونلر اولادمدر ديسه بالجمله فئ اولورلر زيرا آنلر فى الاصل فروع ايكن
شمدى برأسهم اصول اولوب بلوغلرى جهتيله ذمت واسلامده تبعيتدن چيقدقلرى كبى حكم امانده دخى
تبعيتدن چيقمشلردر وآنلر نفسلريچون استيمان ايتمك كرك ايدى اهمالريله فئ مسلمينده ادخال اولنورلر
واكر صغار ايسه لر نظر اولنور اكر نفسلرندن تعبيره قادر لر اولوب اولادمدر ديكنده تصديق ايدرلرسه
امانلرى ظاهردر زيرا بالغ اولمدقجه اكا تابعلردر كورمزميسنكه اولاد صغار نفسلرندن تعبيره قادر اولسه لر
دخى ذمت واسلامده ينه تابع اولورلر امان دخى بويله در اما تكذيب ايدرلرسه فئ اولورلر زيرا تكذيبلرى
مانع ثبوت نسبيدر بويله ايكن بغير امان كلملرى فئ اولدقلرين اقرار كبيدر ونفسندن تعبيره قادر اولنلرك

صغير

مطلب خروج المستأمن بالمرأة وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادي

صغير ايسه لر دخى بو بابده قوللرى مقبولدر شول مجهول الحال مثللودر كه نفسى اوزره برشخص ايچون اقرار رق
ايدوب مقرله دخى تصديق ايده واكر نفسلرندن تعبيره قدرتلرى يوغسه بو صورتده اولادمدر ديرسه يمينى ايله
تصديق اولنديغى قريبا تحقيق اولنمشدر واكر بونلرى اهل حربدن سرقه واخراج قيلدم ياخود ايتامدر وعيالمده
ايديلر برابر كتوردم ديرسه جمله سى آنكدر يدندن نزعه سبيل يوقدر زيرا نفسلرندن تعبيره عدم اقتدارلريله يدى
اوزرلرنده استقرار ايتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولى واجب ايكن دارالحربده بطريق السرقه اوزرلرينه استيلا ايتدم
ومماليكمدر ديوب ياخود ايتامدر نفقه وعيالمده لردر ديمكله ايكى صورتنده ده اكا تابعلر ودار عزه آنسزويا الكز كلمكه غير
قادرلردر بو جهتله اهلى منزله سنده اولورلر واكر براز نساء بالغاتله چيقوب قزلرمدر ديدكده آنلر تصديق ايلسه لر
اكرچه قياسه نظرايله فئ اولملرى مقرردر زيرا بلوغلريله معناى تبعيت زائل اولمشدركه بابالرينك اسلامى ايله آنلره
مسلمه دينلمز بو جهتله اولاددن ذكور بالغين منزله سنده اولورلر لكن بطريق الاستحسان داخل امان اولورلر زيرا بنات
بيوت ازواجه انتقال ايتمدكجه انسانك نفقه وعيالنده در وحكم امان ظاهرا اوزره بنا قيلنور كه حسب العاده نسوان
نفسلريچون استيمان ايتميوب آبا وازواجلريله كسب امان ايدرلر اما اولاد ذكور بويله دكلدر كه بعد الادراك اهل
قتال اولملريله اصالةً استيمان اوتمدكجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملريله امانه احتياجلرى انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ايچوندر ودفع استرقاق حكم امانده بابالرينه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخى بنات كبيلردر كه مستأمنله كلسه لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه در كه آنلر اهل قتالدر ومقاتله دن برفرد امانده مستأمنه تابع اولمز مكر عبدى ياخود اجيرى اوله زيرا تجارت
ياخود نقل امتعهٔ تجارت ايچون بونلرى استصحابه محتاجدر واول كمسنه كه وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعيتله
امين ومستأمنك صدق مدعاسى معلوم مسلمين اوله نظر اولنور اكر اول كمسنه تصديق مدعى ايدرسه قبل ثبوت
حق المسلمين تصادق ايتملريله امانده تلاحق ايدر واكر تكذيب ايدرسه حكمى مقدما ذكر وترتيب اولنمشدر
واكر اولا تكذيب ثانيا تصديق ايدرسه فئ اولور زيرا تكذيبى ايله كندوده حق مسلمين حادث ايكن صكره
تصديقى هم تناقض وهم ابطال حق مسلمينه باعثدر واكر اول تصديق صكره تكذيب ايدرسه ينه فئ اولور
زيرا نفسى اوزره ثبوت حق استرقاقى اقرار ايلمشدر وبو اقرار مقبول ايدى بر قراردر مكر مستأمنك رقيقى ياخود
نفسلرندن تعبيره قادر اولاد صغارى اوله اما رقيقدن عدم قبولى بو جهتدندركه تصديق ايله ملك مستأمن
انده قرار ايتمشدر ابطال ملكنده بر دخى قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفيندن عدم قبولى بو جهتدندركه
تصديقلريله مستأمندن نسبلرى ثابت واماندة اكا تبعيتلرينه اعتبار ايله حريتلرى تأكد ايتمشدر صكره نفسلرى
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللرى غير معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله سنده اولورلر كه
نفسندن تعبيره قادر صغير ايكن اقرار رق ايده قولى غير معتبردر لكن بنات واخوات وعماتى بعد التصديق تكذيب
ايلسه لر نفسلرى اوزره اقرار رق ايتملرى مقبول اولوب فئ اولورلر سؤال اولنورسه كه بناتك دخى بعد التصديق
نسبلرى ثابت اولمشيكن اقرار رقنه نيچه اعتبار اولنور جواب ويريرزكه بلى بويله در لكن اقرار رقنك بطلانى ثبوت
نسبنك ضرورياتندن دكلدر زيرا بالغه نك كندويه ضرر ويرن امورده قولى مقبولدر اما نفسندن تعبير ايدن
صغيرك قولى امور نافعه ده مقبول ومضره ده نامقبولدر بنابرين تصديق ايله حكم حريتى متمكن اولدقدنصكره
اقرارى ايله اوزرينه اثبات رق غير ممكندر سؤال اولنورسه كه صغير مجهول الحال بركمسنه نك يدنده ايكن بن بونك
عبديم ديو اقرار ايلسه موجبى ثابت اولمق مقرر ايكن اقرار سابق نيچه غير معتبردر جوابنده ديرزكه بلى بويله در
لكن بو صورتده ثبوت رق اقرارى حسبيله دكل بلكه اول كمسنه نك دعواسى سببيله در انجق نفسندن تعبير ايدن
صغار اوزره يد اعتبار استقرار ايده ممكله اقرارى تقرر يد ذى اليده مدار اولوب نفسندن تعبير ايتمين صغارده
اولديغى كبى همان ذى اليدك يد ودعواسنه اعتبار ايله رقيت اوزرنده برقرار اولمشدر يوقسه اقرارى ايله دكلدر
حتى ادعاء حريت ايلسه قبول قولى واجبدر زيرا اقرار صبى بين النفع والضرر متردد اولان خصوصده غير
صحيح ايكن رق كبى محض ضررده نيچه تصحيح اولنور واكر مسلمين برقلعه يى محاصره ايتدكده ايچلرندن بركمسنه
مسلمينه نزول اوزره استيمان ومسلمين اكا اعطاء امان ايلسه لر بعده اول كمسنه عورتى واولاد صغارى ورقيق
واموالى ايله چيقسه نفسندن غيرى جمله سى فئ اولور زيرا بو صورتده مفهوم ونفسى اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسى ايچون طلب امان ايتمشدر بو بابده مذكوراتدن برينى برابر كتورمكه حاجت يوقدر اما صورت سابقه
ايكى وجهله مغايردر وجه اول اولدركه مستأمن سالف البيان دارنده بلا خوف امان اوزره ايكن دار عزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتي

مطلب الامهات والاخوات وامثالها يدخلن في الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن الحصور ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یااقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بوصرام انجق مذکوراتی استصحاب ایله تمام اولور وجه ثانی اولدركه
ناطق وصامت قلعـه ده بولنان هر نسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرامحصورایچون حکم مأخوذ واردر
بوجهتدن تصرفاتی موقوفه در وبونلری تأمین بعـدالثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حالله اولماز امامستأ من سالف البیانك استصحـاب ایلدیكی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان
اولمامغله همان قبـل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اكا كافیدر لكن محصور مزبور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقـدار نفقه نقوداولوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
جمله سی اكا سالم اولور زیراعریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانكار ایدرلر
وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدركه اصحابنه مسلمین ایله قتاله كیده بورم دیمكی ایهام یاخود بعدالخروج كفار
اكارمی سهـام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراكباچیقماغه ونفقه سنی الماغه محتـاجدركه مسلمین اكانسنه
ویره جكلری معلومی دكلدر واكامسلمین دن انجق سلامت نفسی كافیدر بوصورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاكی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی نامتصور در بناء علیه استصحاب ایلدیكندن اشیاء مذكوره استثنا وكندویه سالم
اولوب اخذ ندن استغنا اولنور نته كیم شركت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیكی طعام ولباسنه
احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شركتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذكورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدر كه كورمزمیسنكه محصور نداء امان ایدوب قبـل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار حربده استیمانله كلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
متعلق نسنه سویلمدلرینه آمن اولور بوبیانله متبین اولمشدر كه دلالت حال بونده كافی ومحصورده غیر كافیـدر
واكر مسلمین قلعـه ده بولنان بركمسنه یه امان وبروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت كبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذكر وبیان ایلسـه لر اول كمسنه نفسی ومالی وصغـار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنـده
ساكن اولمق ایچون تأمین اولنمشـدر وسكناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اكاتابع اولورلر اماقلعـه دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمـان ایتمكله بویله دكلدر واكرمقـدما عسكر مسلمین اهل حربه تقـدم
وسزلردن دار یمزه یاعسكریمزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك انجق نفسلری آمن كتوردكاری دكلـدر دیو تكلم
ایلسه لر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینـه مجددا بیان واستیمان ایتمدكلری سببی یاخود
آخرشیئی كتورسه لر جمله سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذكور اخراج ایتدكده كندویه سالم اولان لباس
وسلاحی كبی نسنه لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرامسلم مقدما آنلره كتوردكلری نسنه لرده نبذامان ایتمشلردر
ونبذ بعدالامان حكم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حكمنه البته مانع اولور وهم براول نسنه لرده امانی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخـلافی بویله مصرح ایكن دلالته اعتبار اولنماز كورمزمیسنكه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون كلنلره امان اولمدیغنی بیلوركن ینه كلسه لر آمن اوله مزلر مكر مجددا امان ویریله تفصیل
مذكوردن نمایاندركه بونبـذدن صكره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانكه برمسلم دارالحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی كوردكده نداءامان ایلسه وبرابرجه ایكیسنك یدلرنده یاخود برابرطوتدقلری
دابه اوزرنده برمقـدار مال بولنسه مسلم بوعبد مملوكم ومال ودابه ملكمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسـین
بن استیمان ایچون كلدم وبنم مالمدر دیمكله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اكر حربی یدمسلمده مقهور ایسـه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا كلدكده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنك ایچون یدمعارضه یوقدر واكر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناءحرمستأمندر بوصورتده هر برینك ید مال مزبورده ید آخره معـارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور امااحدهما راكب وآخر لجامنه متمسك ایسه صـاحب الید كرك حربی وكرك مسلم
انجق راكبدر زیرا مركوب راكبنه تابعدر وراكب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه ده ذی الیـد
اوزرنده كی مالده دخی ذی الید در كذلك اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر ممسك ایسـه صاحب الید
انجق لابس وثوب اكا احقدر واكر مال انجق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیـدر واكر دابه نك بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدكدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنك یدنده در واكر اول مسلم
وحربی معسكر مسلمینه دارالحرب ایچنده ایكن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصـل دارالحربده
اسیر اولوب اهل حرب بكا هبه ایتمشلرایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمكله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنور اكر مال ایكیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیء مسلمین

مطلب مادیشتریه كل من المتفاوضین مستثنی من الشركة

مطلب آمنوا رجلا لیسكن فی الحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب تقدم الامن خرج فهو آمن برأسه فقط

مطلب خرج مسلم وحربی فتنازعا فی الرقیق والمال

مطلب راكب الدابة ولابس الثوب احق من متمسكهما

قیلنور زیرا بونصف حالا یداسیرده دركه منعهٔ جبشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیكی هبه مثللو مقـالنده حق مسلمین
اولان مشاركتی ابطال قصد ایتمكله مسلمیندن بینه سی اولمدقجه تصدیقنـه مجال یوقدر بوصورتده اهل ذمت
یامستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حكمه مبادرت اولنور لكن
اول مال تماما فیء اولوب كند ودخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینـهٔ معهوده سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مكر مسلمیندن اقامت بینـه ایده بوصورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینـه ایله مدعاسی بالمعـاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اكا سالم اولور واكر مال یالكز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بومال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اكا تصدق ایتمشـلرایدی اولدخی
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه لر نظر اولنور اكر منعهٔ اهل اسلام ایچنـده ایداعه شهادت
ایدرلرسه الثـابت بالبینة كالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واكر منعـهٔ اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بروجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذكور دارالحربده بینـلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومسـتأمن بزم احكاممزی التزام ایتیوب انجق داریمزده
تجـارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بوجهتدن دارالحربده جاری اولان خصوصاته دائراوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز كورمزمیسنكه مسلم ومستأمن داراسلامه كلوب احدهما آخردن دارالحربده
دین یاودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینـلرنده بروجهله قضا
ایده مز مكر مسـتأمن مرقوم مسلم یاذمی اوله بوصورتده اهـل داریمزدن احكاممزی ملتزم اولمغله استمـاع
خصومتلری قاضی یه جائز بلكه لازم اولور كذلك داریمزده ایكی مستأمندن بریسی آخراوزره دین یاودیعه دعوی
ایلسه اكر بومعـامله لری داریمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا داریمزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر امادارالحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استمـاع ایلمز مكر
ایكیسی بردن مسـلم یاذمی اوله لر صكره اكراحدهما آخراوزره دارالحربده برنسـنه می غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بوخصومت دخی استماع اولنمـاز زیرا دارالحرب دارنهبه دركه آنده بركسنه برنسنه اوزره استیلا صكره
اوزرینه اسلام یاذمتی قبولله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول كمسنه یه سالم اولورامادین وودیعه بویله دكلدركه
بینلرنده بالتراضی معـاملهٔ جاریه اولمغله اهل دارمزدن اولدقلرندنصكره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
كذلك مسلم ومسـتأمن برابرچیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسـنه یی غصب ایتمش اولوب
صكره مستأمن قبول اسـلام ایلسه ینه قاضی بوبابده استمـاع خصومت ایده مز زیرا بومسـئله ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشـدر واكرحربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشـدرلكن دین وودیعـه بشقه دركه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمكله خصومتلری استماع اولنور واكر
برمسلم ومسـتأمن چیقوب ایكیسنك بردن یدلرنده ماله محمول بربغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمینـدن بینه اقامت ایلسه اول كمسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغـله قاضی اكا حكم ایدر
وبومسئلهٔ مبینـه ایله بعض مشایخمزك شوقوللرنده خطالری متبینه اولمشدر كه متداعیینك هر بری مال بنمدر
ویدمده دردیو نزاع ایلسـه قاضی اكا چونكه مالك یدكده دربندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استمـاع
ایلمز دیمشلرایدی ایشـته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشـدر وجهی اولدركه
مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبوغرض ایچون بینه سی مقبوله درقاضی بندننه ایسترسین دیسه
دیركه مطلبم شونی مزاحمه ومعـارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمكدر سؤال اولنورسه كه چونكه مال مذكور
احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بوبابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغـله
كرك ایدیكه مستأمن اهـل داریمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدركه
بومحلده هر بری دار اسلامه یاخود عسـاكر مسلمین ایچنده ایكن یدمده در دیو ادعا ایتمكله همان داراسـلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سـنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اكر شهود شهـادتلرنده
قبـل استیمان الحربی احدهمامنعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه لر
ینه استماع وآخر ایچون حكم اولنور زیرا مادامكه یدی ثابته ومعارضه در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخـل اولمامشدر امامنعهٔ اهل حربله یدندن بالكلیه اخراج ایلدیسـه اول صورت بشقه در زیرابونده بالكلیه
زوال یدی تام وغاصبك دارالحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لایؤاخذ المستأمن بما عامله مع المسلم فی دار الحرب من الدین والودیعة فی بعض الاوقات

مطلب خرج مسلم وحربی وبینهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب كل من المتداعیین قال ملكی وفی یدی

ایکیسنده مسلم اولسه‌لر دخی برشیئله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شومان فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یا بعدالخروج الندن المش ایدم دیوا دعا ومستأمن
دخی تکذیبله بغل ومان بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده
بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایتمیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر وبو بابده ید نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه ید مالك متقرره دریداسیر
تقرر وا حراز ایتمش اوله‌مز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر وبو بابده خروجلری معسکره یادار اسلامه
اولمق واردر اما صورت مفروضه‌ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدی یعنی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده
معسکره چیقار یسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یا لکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن ید مدن منعهٔ مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك
مستأمنك اولمقده تصادق ایلدیلر واماله ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه ماله سبب تملك دعوی
واول انکار ایده یور بنابرین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنور که دار اسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلا بینهٔ قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون * یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلرك تفریقنده واقع اولان مبحث
دقیقدر چنانکه مسلمین دارالحربده برقلعه‌یی محاصره یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اوله‌مز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرادر متکلم استماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان
ایتمش اولماز واکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلدهٔ اسلامیه‌ده ایکن کفرهٔ روم وهندوزکی تأمین
وقبل النبذ قتاللری حرام مسلمین ایلیه وبونك بطلانی جمله‌یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب یالکز متکلم ایله تمام اولور
جوابده دیریزکه اویله دکلدر بلکه امانده کلا ئله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان امانکده اثبات
صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم
سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر وبویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنورکه بونده
ندایی ایشیده جك محلده بولنمالریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما
آنکله دائر وملازم اولورنکته سی اولدرکه غرور دن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه متمکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فرایشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه‌ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن
ناشی ایشتمسه ینه آمن اولور وبو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المنتبه
قیلشدر نته کیم خلوت وعندالنائم واقع اولان صید مسئله‌لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیه‌یم دیو یمین ایلسه بعده اکا یافلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یافلان دیو ندا ایلسه‌ده
وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله‌دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه‌ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احد البیانیندر زیرا بنانله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور لر ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا

مطلب ایسمع الامان لنومه او لصممه

مطلب النائم فی حکم المنتبه

مطلب حلف لا یکلم فکلمه نائما

مطلب الامان بالکتاب

وامر تبلیغ اولوجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه‌یه واقف وآنك اوزرینه نزولده غیر متوقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی نمایاندر وبر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنه سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیة من غیر رام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقولهٔ جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیانلر بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده
برمسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز
وبو خصوصده مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی
ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولندقلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دارالحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا دار یمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده
علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور ومسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی
کذلك امام تفسیلرین مناسب کوریلوب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناء یدنده جمله سی احرار اولورلر
وعلت سابقه اوزره دارالحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیر بزسزه امان ویردی دیو خطاب وبو قولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله
فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایتمشدر وبو اخبار سبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع
وشرا مثللو عقودده قضاء قاضی منزله سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر
اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبر ویردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك وممکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلنمق
دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم
امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور
اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن
آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت
بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور وبویله موادده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمتی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته

مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم

مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها

مطلب آمنهم الامیر ثم نهی من الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی

مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

منزله سنده درلکن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصکره حقلرنده حکم نبذ آنلر نبذه عالم اولمدقجه ثابت اولماز
کورمزمیسنکه برکسنه عبدینی اهـل سوقی ایچنده مأذون قیلوب صکره کندو خانه سنده حجر ایلسه اهل سوقی
حجره واقف اولمدقجه منحجر اولمـاز اما خانه سنده مأذون قیلوب صکره اهـل سوقی هنوز مأذونیتنه واقف
اولمازدن اقدم ینه حجر ایلسه منحجر اولور وعلی هذا امیر بر ذمی یه وار آنلره امانمی اخبـار ایله دیدکد نصکره
کیروکل خـبرویرمه دیسه اولدخی ینه کیدوب خبرویرسه یاخود کاتبی ذمی اولوب اکا اهـل حصنه امان نامه
یازدیدکدن صـکره یوق یازمه دیوب کاتب ینه یازسه و بونك اوزرینه نازل اولسه‌لرفیء اولورلر اما کاتب ورسولی
نهی ایتمسه یاخود آنلرنهیی ایشتمسه‌لرده کتب وابلاغ ایلسه‌لرنزول‌لرنده آمن اولورلر و بومسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقیقت تغریردن احترازواحتراسدر واکر برمسلم یانده طوران برشخصه اشـارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنکم شو رجل سزه امان و یردی دیو بشارت ایدوب اهل حصن دخی نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار الیه ذمی یامستأمن ایدوکی ظاهر اولسه حکایهٔ امانده کرك صادق اولسون کرك کاذب فیء اولورلر
زیرا انجق امان باطلدن اخبار ایدوب کندو امان صحیحنی اعطا قیلدیغندن بشقه قطعا تغریردخی ایتمشدر غایة الامر
اهل حصنه مشار الیه تعیین وتخصیص اولنمشیکن یا کندو دن یا حاکیدن یاغیریدن حالنی تفتیش ایله ماهیتنی
تشخیص ایلمد کلرندن بانفسهم مغرور اولدیلر اما مسلم مزبور برمسلم یا مسلمه به اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قیلسه کرك صـادق اولسون کرك کاذب آمن اولورلر زیرا امانی صحیح اولان محـله نسبت ایتدکده امان صحیح ایله
اخبار و کند و اعطاء امانله ابشار ایتمشدر واکر بو ذمی برمسلمدن حکایتله قول مذکوره جسارت ایلسه بوصورتده
صـدقی معلوم ایسه آمن اولورلر اما کذبی مجزوم یاخود صدق وکذبی نامعلوم ایسـه فیء اولورلر زیرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اولیـان شخصك کلامنه اعتماد ایتملریله بانفسهم مغتراولوب طرفقزدن مغرور اولمامشلردر
لکن بوصورتده اول محکی عنه ذمی مسفوری تصدیق ایدرسه اول تصدیق اهل حربك منعه‌لری هنوز باقیـه
اولدیغی حالده اولوب نزوللری صـکره واقع اولمش ایسه آمن اولورلر زیرا مسلم انشـاء امانه هنوز مالك ایکن
تصدیق مخبره سالك اولمغله تصدیقنده متهم دکلدر اما بلامنعه ابادی مسلمینه دوشد کلرند نصکره تصدیق ایدرسه
انشاء امانه مالك اولمدیغی حاله مصـادف اولمغله متهم اولوب تصدیق اولنمـاز وهم بو تصدیقله مسلمین ایچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرین قصد ابطال ایلدیکی دخی محققـدر انجق امام تقسیم اسرایی التزام ایدوب
آنلرك بعضیسی اول مسـلمك سهمنه یاخود اول ذمینك بطریق الرضخ و یریلن قسمنه د وشسه یاخود امام
بیعـلرین التزام ایتدکده بونلردن بری اشترالرینه اقدام ایلسه اول اسیرلر عتقله بکام اولورلر زیرا احرار آمنیـن
اولملرینه تصادقلری مالك اولدقلری اسیرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لکن دار الحربه عودتلرینه رخصت و یریلمز
زیرا امامك بیع وتقسیمی هنکامنـده دار عزده احتباسلری حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملر حق مسلمینـه
راجع اولان اموردن تصدیق اولنمـازلر والله اعلم و بالله تعـالی العون

باب الحربی یدخل الحرم غیر مسـتأمن * یعنی حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولدقده بیان احکامنده
مداخل اولان مسائلدر قچانکه حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولسه برای تخریج قتل واسر ایله ازعاج وتهییج
اولنماز واصل علماء اعلام اولادر که خارج حرمده مباح الدم اولان کسنه دخول حرمده کسب امانله همدم اولور
قال الله تعـالی اولم یروا انا جعلنا حرما آمنا یعنی اهل مکه کورمدیلرمیکه بز عظیم الشان بلده لرینی برحرم مأمون
قیلدقکه اهلی نهب وسبی وقتلدن مصونلردر وقال تعـالی ومن دخله کان آمنا یعنی اول کسنه که حرم مکه یه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم فتح مکه ده واقع اولان خطبهٔ بلیغه لرنده بیورمشلردرکه
انها لم تحل لاحد قبلی ولا تحل لاحد بعدی ولم یحل لی الا ساعة من نهار ثم هی حرام الی یوم القیامة یعنی مکهٔ مکرمه
بندن اقدم کسنه یه حلال ودرونده مقاتله ایتمك احلال قیلنمدی و بندن صکره کسنه یه دخی حلال قیلنمـاز
و بکا دخی انجق نهاردن برزمان قلیلده حلال قیلندی بعده ینه یوم قیامته دکین حرامدر و بوقول شریفلرینه
باعث اولدرکه یوم فتح مکه ده کفار قریش قتال ایتمش ایکن اصحـاب رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلردن
برطائفه یی قتل ایتمشـلرایدی بوحدیث شریفله آنلرك حل قتالرین تفهیم وتعریف ایلدیلر یوقسه کفار قریش
قتاله مباشر اولمش اوله لرایدی حل قتالی نفس تفیسـلرینه فائدهٔ تخصیص ظاهر اولمزایدی زیرا مباشرت قتالله
حرم محترمی استحلال ایلین کسنه نك حرمت نفسی استحلال وقتلی حلال کوریلور نته کیم قریبا بیانی کلسه کرکدر
قال ابن عمر رضی الله عنهما لو وجدت قاتل عمر فی الحرم ما هجته یعنی والد ماجدم حضرت عمر رضی الله عنهك

مطلب اشار الی رجل وقال آمنکم هـذا فاذا هو ذمی اومستأمن

قاتلی اولان ابو لؤلؤه نام کافری حیاتده اولسه ده حرم مکه ده بولسم ینـه ازعاج ایلمزایدم وابن عباس رضی الله
عنهما دخی لو وجدت قاتل العبـاس فی الحرم ما هجته دیدی اکرچـه پدر والاکهرلری عم خیر الناس اولان
حضرت عباس رضی الله عنه مقتول دکل ایدی لکن بو نکتهٔ بلیغه ایله حرمده نهی بدایت قتل خصوصنده قصد
مبـالغه ایتمشدر وقتل ممنوع اولدیغی کبی اسیر ایتمك دخی نامشروعدر زیرا اسرده حکم اتلاف واردر که حریت حیات
ورق تلف ومممـات کبیدر وحکم حرمت حرم آنی دخی محرم قیلمشدر کورمزمیسنکه حرمده قتـل صید مشروع
اولمدیغی کبی اخذ ایلین دخی مالك اوله مز اسیردخی بویله در واکر حربی مزبور قبل الخروج اسلامه کلورسه
حراصیل اولورکه اوزرینه قطعا سـبیل یوقدر زیرا حرمده حرآمن ایکن شمدی اسلامله حریتی قوت بولدی
واکر اسلامه کلیوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه دیلرسك اعطا ودیلرسك علی حاله ابقا ایده ورز زیرا اول مشرف
هلاك ومترقب اسر وامساك ایکن ظاهر حالی اولدرکه محبت واختیاری ایله احکاممزی التزام ایده رك عقـد ذمته
طالب اولمیوب بلکه فراره کسب اقتدار ایچون خوف واضطرار ایله راغبـدر بونك طلب ذمتی اسیرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتی منزله سنده اولوب رأی امامه احاله اولنور واکر اسلام وذمتدن بهره دار اولمیوب همان حرمده
کشت وکذار ایدرسه کرکدر که آنکله برفرد مجالسه ایتمیه وطعام و یرمیه و بیع وشرا ایتمیه تا که خروجه مضطر
اولوب ترتیب جزاسی متیسر اوله زیرا حرمده ثابت اولان امنله اکا اساءتله تعرض ایتموز اکرچه حرامدر لکن اکا اکرام
واحسان ایلمك اوزریمزه واجب دکلدر ومنع احسان اساءت دکلدر بو جهتله حین طلبنـده قبول ذمتی اوزریمزه
واجب اولماز زیرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن کلا وماء عامه منع اولنماز زیرا آنلرده حق واردر ورسول الله
صلی الله علیـه وسلم الناس شرکاء فی الثلثـة الکلاء والماء والنار قول شریفلرنده آنلرده شرکت عامه اثبات
بیورمشلردر وحقنی منعده اساءت واردر ومؤلف رحمه الله تعـالی حضرتلرینك ولو کان لك ان تمنعـه الماء
لکان لك ان تقتله یعنی سنك ایچون آنی صودن منعه مساغ شرعی اولیدی قتلنه دخی مساغ شرعی اولورایدی
قولندن مراد ذکر اولنان مفهوم مفاددر وصورت مذکوره ده امیر حرم بن آنی اسیر ایتمم اما مجرم ملرکبی طوتر حبس
ایده رم دیرسه حبسنده معنای عقوبت اولمغـله جائز کوریلمز کذلك جبرا حرمدن اخراج ایده رم دیسه ینه جائز
کوریلمز زیرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صیـد حرم کبی بونك حقنده ده حبس و اخراجله تعرضی محرم
ایلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللری لاجل القتـال ایسه مسلمین ایچون قتالری حلالدر
لقوله تعالی ولا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتی یقاتلوکم فیه یعنی ای اسلام سزلر مسجد حرام عندنده کفار ایله قتال
ایتمکز تا آنلر سزکله قتاله ابتدا ایتمدکجه اکرچه حکم مذکور عند المسجد الحرام قیدی ایله مقید اولمشدر لکن ابن عباس
رضی الله عنهما لك الحرام کله المسجد الحرام یعنی جمیع حرم مکه حکم مذکورده مسجد حرام کبیدر قولنه بناء جوانب
حرم مکه خصوص مذکورده مشترکدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ایذا ایتموزی حرام قیلر یوقسه تحمل
اذالرینی اوزریمزه الزام ایلمز صید دن تحمل اذاسنی الزام ایتمدیکی کبی حتی بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ایلسه
دفعا للاذی قتلی جائزدر بوصورتده هجوم مسلمین ایله آنلر مکسور وایچلرندن بعضیلری مأسور اولسه مسلمین آنلری
قتل ایتمك جائزدر زیرا حرمت حرمه رعایت ایتمـدکلرندن حرم ابتداء وانتهـاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لکن صید بویله دکلدرکه بعد الصیال فرار ایدرسه قتلی حلال اولماز زیرا غیر عاقلدر همان قصدی حس اولندقده
دفع اذاسی مباح اولوب اولدخی فرار ایله مندفع اولور اما آدمی عاقلدر بعـد الفرار دخی زجر الامثاله قتل ایله دفع
اذاسی جائز اولور و بواجلـدن قاتل اوزره بعـد الفراغ عن القتل حکم قصـاص تشریع اولنمشدرکه معنای
حیات تفریع اولنسه آنلر قصد قتال ایتدکلرنده اذالرین دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ایچون قتاللری جائز
اولدیغی کبی بطریق الاعتبار غیریلرین هتك حرمت حرمدن زجر ایچون قتللری بعد الانهزام والاسر دخی
جائزدر کذلك حرمه قتال ایچون عیاللریله کلوب مهزوم اولدقلرنده عیاللری اخـذ اولنسه اسیر قیلنمـلری
جائزدر زیرا آنلر اتبـاع مقاتله در وحرم اصوللری حقـلرنده هتك حرمت ایتدکلرندن بمنزلة الحـل اولنجه
اتباعلری حقلرنده دخی بمنزلة الحـل اولورزیرا حکمك اصله ثبوتی تابعه ثبوتنه سببدر واکر خارج حرمده
قتـال ومسلمیندن برجمـاعتی قتل ایتدکلرندنصکره منهزم اولوب عیاللریله حرمه داخل وجمعیت ومنعه سز
مقهور ومنهزم حرمده حاصـل اولسه‌لر بروجهله نفوس وعیـاللرینه تعرض ایتمـك حلال اولماز زیرا تعظیم
واحترامله التجا بیت الحرام ایلمشـلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه درکه قصد قتال مسلمین وهتك
حرمتله داخل اولمشلرایدی واکر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه‌لریله تمنع ایتدکلرندن صکره بونلردخی

مطلب الناس شرکاء فی الکلاء والماء والنار

مطلب اذا قوتل فی الحرم یقاتل

مطلب السبع اذا صار فی الحرم یقتل

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرینه التحاقه قرار ویسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زیرا جماعتنه التجا ایله ینه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز کورنمز ایسنکه اهل بغیدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدیغجه تعقیب وقتل اولنورلر موضع مذکورده دخی حکم بویله‌در وبغاة وخوارجك احکامی اهل حربله متساویه الاقدامدر انجق نسا وذراریلری سبی اولنماز زیرا اهل دار یمزدن مسلملردر وحریتلری اسلامله مؤکده اولمغله سبیدن آمن اولورلر اماقتللرینك حل وحرمتنه دائره اولان احکام سائره ده بغاة وخوارج اهل حربدن غیرخارجلردر والله اعلم

مطلب حکم الخوارج واهل البغی فی الحرم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محل شك اولان اماندن برباب‌درکه مسائلی آنده اکتساب اولنور فانکه مسلمین حصون اهل حربدن برینی احاطه ایتدکده اهل حربدن دورت نفری بدیدار اولوب آمنونا علی ان نخرج الیکم لنزاوضکم علی الصلح دیمکله مکالمهٔ صلح ایچون طرفکزه چیقمق اوزره بزه امان ویریکزدیو رجایه ابتدار ومسلمین دخی مساعده‌لرین آشکار ایتدکلرنده ایچلرنده یکرمی نفری بردن چیقسه‌لر نظر اولنور اکر اول دورت نفر باعیانهم بزه معلوملر ایسه آنلر آمنین اولوب ماعداسی فیء مسلمین اولورلرکه دیلرلرسه قتل وافنا ودیلرلرسه مغانمده ابقا ایدرلر زیرا ابادی اسلامیانه بلاامان داخل اولمشلردر زیرا محصوره صریحا امان ویریلمدکجه مجرد خروجله اکتساب امان ایده‌مز ونیجه اکتساب ایدرکه محاصره انجق آنی قهر الاخراج ایچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفر ایله یکرمیدن باقیلرینك میانلرنده امان تبعیلرینی موجب سبب آخر دخی یوقدر قالدیکه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمین ایله تنظیم صلح ایدرلرسه فبها واکر ایده‌مزلرسه مسلمین آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرینه رد وابلاغ ایدرلر اکر اول حصن محصور غیرمنصوره عودتدن امتناع ایدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زیرا طرفیزه امانله واصل اولملریله آنلر حبس واساری موجب اولان تکلیف دخول حصار ایله تعرض اولنماز بلکه بزلرسزه تعرض ایتمزتاامنلر یکزه بالغ اولنجیه‌دك ارض حربدن دیلدیکیکز محلاره کیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخییر اولنورلر واکر برجانبه کیتمکدن احتراز وعسکر یکزدن مفارقت ایتمزدیونیاز ایدرلرسه کرکدرکه امام المسلمین آنلره تقدمنی تعجیل ومقتضای رأیی اوزره مدت معینه یه دك تأجیل واول مدته دکین کیتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ایده جکنی تفهیم وتفصیل ایلیه وبو مسئله‌نك فصل وتفصیلی بوندن اقدم ذکر وتکمیل اولنمشدر وامام ایچون آنلره فلان وقته دك کیتمزسکزسزلری اسیر یاخود احلال دمالرله قتل وتدمیر ایده‌رم دیمك مشروع دکلدر زیرا ایچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات امانلرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفیذه مالك اولمدیغی کبی انقضاء مدته تعلیقه دخی مالك دکلدر اما اهل ذمت قیلمق بشقه‌درکه ذمت امانه منافی اولمیوب بلکه مقرردر وکافر صغار جزیه ایله تصغیر والتزام احکام معاملاتیمز ایله تسخیر اولنمدقجه داریمزده طول اقامتنه رخصت ویریلمز زیرا استخفاف مسلمینه مؤدیدر واکر مسلمین اهل حصندن دورت کیسنه‌یه تخصیص خطابله نزول ایدیکزسزلر آمنلرسزتاکه صلح اوزره مکالمه ایده‌لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نراوضکم علی الصلح دیمکله آنلری استجلاب ایتسه‌لر بعده اول حصندن یکرمی کشی نازل واول دورت کسنه ده ایچلرنده داخل اولسه لکن بزاول دوردی باعیانهم تشخیص ایده میوب وهر بری بن اول دورتدن بریسی‌یم دیو دعوی وتنصیص ایلسه جمله‌سی آمنلردرکه برینك قتل واسری حلال دکلدر زیرا میانه مزده حاصل اولدقده تصکره بونلردن هربری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق میاننده متردد الحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال وحرام برنسنه‌ده مجتمع اولمدی الا حرام حلاله غالب وحکم حلی سالب اولمشدر حدیث شریفی اعمال ایچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور وهم اثبات حکم اماننده توسع اولنور یوقسه ثبوت حکمنی منعده وسعت یوقدر وهم قتل واسری حلال ایکن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالدیکه جهالت مزبوره طرف مسلمیندن صدور ایتمشدرکه اول دوردی اغیاردن تمییز ایده‌جك علامتله معلم قیلمقده قصور ایتمشلردر اول وجهله هر برینه بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اولمز بلکه جمله‌سی انتم آمنون جمعا دینلمش منزلنه انزال وابلاغ مأمنه حوزهٔ امانده ادخال اولنورلر واکر امیر مسلمین اهل حصندن دورت شخص معینی تأمین ایدوب لکن آنلره نزولله امر ایتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ایتدکده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن بریسی‌یم دیو دعوای خلاص ایلسه نظر اولنور اکر مسلمین علی التعیین اول دوردی بیلورلرسه انجق آنلری تأمین ایدرلر واکر بیلمزلرسه مجموع قوم فیء اولورلر زیرا منعهٔ اهل حربده

مطلب استأمن اربعة فخرج عشرون

مطلب اذا لم یرجع المستأمن الی حصنه المحصور

مطلب آمنوا اربعة فنزل عشرون ولم یمیز منهم الاربعة

بولنمرله جمله‌سی مباح الاخذدر مکر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفردده معلوم اولمامشدر اما صورت اولیٰ بشقه‌درکه آنده جمله‌سی آمن ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولنلر زمان حاله نظر ایله محارب دکلردر مادامکه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمدیغی معلوم اولمیه آنلره تعرض اولنماز کورمزمیسنکه اهل حصندن دورت کسنه اسلامه کلوب مسلمین آنلره نزولله امر ایلدکلرنده یکرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه کلنلردن بریسی‌یم دیو ادعا ایلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولمازاما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن تصکره مسلمینه نزول ایتمسه‌لر بعده مسلمین عنوة اول حصنی فتح ایلدکلرنده هر بری بن آنلردن بریسی‌یم دیسه جمله‌سی فیء اولورلر مکر آنلردن ایدوکی بعینه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ایله حر مسلم ومالنی دخی کندو احراز ایتمکله بلامزاحم آکا سالم اولور اما اولاد کباری اسلامده تابع اولملریله جمله‌سی فیء اولورلر لکن امام ایچون ایچلرندن برفردی قتل ایلمك جائز اولماز زیرا هر بری ادعاء اسلام سابق ایتمکله قولنده صادق ایسه اسلامی قبول ایتمش اولوب کاذب ایسه اسلامه میل ورغبت ایتمشدر واسلام اسیر قتلندن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیر ایلمز مؤلف جلیل علیه رحمة الملك الجلیل حضرتلری حال زمانه نظر ایله تمثیل بی مثیل ایدوب دیرکه اکر بوطائفه‌نك سبینی تجویز ایتسم بلدهٔ قسطنطنیه‌ده برمسلم یاذمی موجود ایدوکنه واقف اولوب لکن بعینه تشخیصنه عارف اولماسم اهالیسندن برفردك سبینی تجویز ایتمك اقتضا ایدرایدی بومعنی ایسه فاسد المبنی‌در زیرا هرنسنه‌که دار الحربده اوزرینه مسلمك استیلاسی واقع اوله البته فیء اولور مکر آنده فیء اولمغه برمانع وار ایدوکی مجزوم اوله بو ایکی مسئله بینلرنده فرق بین شووجهله واضح ومتبین اولورکه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقریه‌یه دخول وآنلری سبی واسر ایچون مسلمین دخی اول محله حلول ایتدکده هر بری اهل ذمتدن اول قریه ساکنلرندن اولمق ادعا ایلسه جمله‌سی آمنلردر زیرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملریله برینده تعرض مشروع اولماز مکر اهل حربدن ایدوکی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمینده حصن اهل حربه داخل ومسلمین ایچون اول حصن اوزره استیلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قیلسه ینه بالجمله فیء اولورلر مکر بعینه اهل ذمتدن ایدوکی معلوم اوله زیرا موضع نهبه واباحتده حاضر اولمشلردر بعضیلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فیء اولورلر وبومقوله امورده مکانی تحکیم شرع عمیزده اصلدر قو یمدر کورمزمیسنکه برمسلم دار الحربده برشخصی کوروب حالنه عالم اولمسه آنی قتل ایچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم یاخود ذمی اولدیغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده کورسه حربی ایدوکی مقطوع اولمدقجه رمیی مشروع دکلدر واکر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی میسر واول ذمی ایچلرنده ایدوکی مقرر اولوب علی التعیین قنقیسی ایدوکی مستبین اولمسه امام ایچون آنلردن برفردی قتله جواز یوقدر زیرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولیٰ واحسن اولمیوب قتل جمیعده دخی حلال اولمیان قتل ذمی متیقندر قتل غیر حلالدن طریق احتراز انجق بالکلیه قتللرینه دست دراز اولمامقدر حکمتی اولدرکه قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیر حربی مباحدر ومباحله فرض بینلرنده معارضه یوقدر ومعارضه تحقق ایدن محللرده جانب حرمت مرجح ایکن بومقامده ترجیح حرمت اولیٰ واجدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضیلری مقتول یامیت یاهارب اولدیغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ایچلرنده ایدوکی مجزوم اولمسه امام ایچون مجموعنی قتلده ضرر یوقدر زیرا جمله‌سی موضع حربده موجودلر ایکن ایچلرنده ذمی بولنمق مثللو مانع قتلك تحقق غیر متیقندر زیرا اول مقتول ومیت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زیرا هر برینك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحکم شرعی وقوف حقیقیٔ ممکن اولمیان امورده ظاهرینه بنا قیلنور مکر خلافنه تعلق یقین ظاهرینه معارض اوله وصورت اولاده ذمی مرقوم حالا ایچلرنده ایدوکی مجزوم اولمغله یقین ظاهرینه معارض اولوب صورت ثانیه‌ده متعارض اولمامشدر بونده حکم شرعی ظاهر اوزره بنا قیلنور واکر ذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامك جزمی تحقق ایتمیوب انجق ظن غالبی تعلق ایتدکده ینه هر بری بن اول ذمی‌یم دیمکله تصدیق ایلنسه مستحب اولان برفردی قتلله تعدی ایتممکدر زیرا ظن غالب اکرچه ظاهره معارض اولمزلکن استحباب احتیاطه درکاردر کورمزمیسنکه برصوینك نجس اولدیغنی کیسنه خبر ویرمکسزین انسانك ظن غالبی نجاستنه تعلق ایلسه انکله توضی جائز ایسه‌ده مستحب اولان بشقه صوایله توضی ایتمکدر بو باده دخی اکرچه باعتبار الظاهر جمله‌سنی قتل جائز اماه مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ایتممکدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وابصة بن معبد رضی الله تعالی عنه‌یه خطابله دع ما یریبك الی

مطلب تحکیم المکان اصل فی الشرع

مطلب رأی رجلا فی دار الحرب ولم یعلم انه مسلم

مطلب استفت قلبك

صدرك واستفت قلبك مما حك فى صدرك فدعه وان افتاك الناس به بیوردقلری یعنی البکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وايراث ريب وكمان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا برله انی ترك قیل هرنه دكاوناس جواز
وحلنه فتوى ويرلر ايسه‌ده واكر امام ايچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واكر امام آنلردن انجق ایكی یا اوچ كسنه اول ذمی اولملرنده شك ايلسه همان اول ذمی ایچلرنده ايدوكنه شك ايتدكارين
سنی ماعدالرين قتلده بأس يوقدر كذلك اهل حصندن بریسی بديدار اولوب بعض معايبلرين بزه دلالت واظهار
ايلدكده امام المسلمين آنی تأمين ايلديكی ساعتده فتحله كامين اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ايله برابرو تقرير مسئلهٔ
سابقه بونده ده مقرردر زيرا امان ويرديكمز كسنه قتلدن معصومدر كه امان وذمتله حرمت قتل برابردر وفیجان اهل
حصنله مسلمين ميانلرنده عزم مكالمهٔ صلح جريان ايدوب مسلمين آنلره خطابله طرفمزه سزدن دورت كسنه
اخراج ايديكز كه مراوضهٔ صلح ايده ليم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الينا اربعة منكم فهم آمنون حتى نراوضهم
ديدكلرنده بردن يكرمی كشی چيقسه لر جمله سی آمنلردر زيرا مجهوله اعطاء امان صحيح اولمغله ايچلرندن
دوردی تأمين مسلمين ايله امينلردر وجمله سی عسكر عزده بولنوب ايچلرندن بعض غير معين آمن اولمغله امان
جمله يه ثابت اولور زيرا امانه بعضيسی بعض آخردن اولی دكلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق ميانده
متردد دالحال اولمغله برينده تعرضمز حلال اولماز كورمزمیسنكه مسلمين سزدن بزه بركسنه كلسون اول آمندر
معناسنده ليخرج الينا رجل منكم فهو آمن ديسه لر آنلر فتح باب ابتدكلرنده هر بری ايچون چيقوب آمن اولمق
ممكندر بوصورتده بردن اون كشی چيقسه وهر بری مسلمين خروجنی قصد ايتدكاری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زيرا يالكز بری چيقسه آمن اولورايدی غيرك آنكله برابر خروج واتصالی طرف مسلميندن اكا ايجاب اولنان
امانی ابطال ايده مز كورمزميسنكه مسلمين اهل حصنه خطابله سزدن بر رجل باب حصاری بزه فتح ايدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منكم الباب فهو آمن قوللريله اشراب وآنلردن اون كشی فتح بابه شتاب ايلسه لر جمله سی
اماندن حصه ياب اولورلر زيرا هر بری يالكز فتح ايلسه امانه نائل اولور ايكن غيرك انضماميله امانی باطل اولماز
اما مسلمين ان خرج رجل منكم الينا لنراوضه على الصلح فهو آمن يعنی سزدن بر رجل مكالمهٔ صلح ايچون بزه
كلورسه اول آمندر ديدكلرنده ابتدا بريسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ايلسه لر
نظر اولنور اكر خارج اولك منعهٔ اسلامه دخولی باقيلرك خروجلرندن اقدم ايسه باقيلرك فئ مسلمين قيلنملری لازمدر
زيرا حكم امان منعه مزده يالكز بولنمغله اولده متعين وباقيلری بلا امان چيقدقلری متبين اولمشدر زيرا ان خرج
رجل منكم قوليمزده لفظ رجل كلام مثبتده واقع نكره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعين ايتدكده نكره
باقيلره عدم سرايتی تبين ايدر واكر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقيلری اكا واصل اولورلرسه
بوصورتله برابرجه خروجلری مساويدر زيرا طرفيمزدن نص اولنان بزه خروجلريدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصولله تمام اولور وقبل الوصول اما نمز خارج اولده تعين ايتمكله بوصورت ايله برابر خروجلری مساوی اولور
كورمزميسنكه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ايدوب صكره شخص آخر خروج ومنعه مزه واوج ايلسه
البته آمن اولور كذلك خارج اول منعه مزه واصل اولمدقن صكره هالك ياخود سمت رجوعه سالك اولوب صكره
شخص آخر خروج ايلسه البته فئ اولور واكر شخص اول منعهٔ مشركيندن خروج ايتمزدن اقدم شخص ثانی
اكا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ايلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دكلدر
بومقدمه لردن معلوم ومقرردر كه انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة يعم هو

برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حكمنده اولوب نيل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه كه وجه مشروح اوزره
كلام مثبتده لفظ نكره خاص وغير عام ايكن جماعت كثيره برابر چيقسه غلبه عموم اوزره امانله نيجه بكام اولورلر
جواب اولدر كه نكرهٔ معهوده بزه خروج مثلو وصفت عامه ايله موصوفه در و بومقوله نكره لر لااكلم الارجلا عالما
كلامنده اولديغی كبی الفاظ عمومدن معدوده در لكن ايچلرندن بريسی قبل خروج الآخرين طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چيقرلرسه عموم مذكوره بناء بالجمله آمن اولورلر واكر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منكم آمنون على ان تفتحوا الباب يعنی باب حصنی فتح ايتمكز شرطی اوزره ايچكزدن اون كسنه
آمندر مقالنی افهام ايلسه ياخود اهل حصار عشرة منا آمنون على ان نفتح الباب يعنی باب حصنی سزه
فتح ايتمموز شرطی اوزره ايچمزدن اون كشی آمنلردر ديمكله عرض نياز وامام دخی نعم قولی ايله مساعدهٔ انعام له
دمساز اولوب آنلر دخی على كلا التقديرين فتح بابه سر آغاز ايلسه لر رجاللرندن اون كسنه امانله ممتاز اولور لكن

مطلب بيان المجهول فى الامان ان اوجب الحكم كالطلاق والعتاق

تعيينلری خصوصی رأی امامه منوطدر زيرا امام المسلمين فتح باب ايدنلره باعيانهم ايجاب امان ايتموب انجق
ايچلرندن عشرهٔ مبهمه يی تأمين قيلمشدر ومجهول ايچون ايجاب امان منجزا صحيح اولديغی كبی معلقا بالشرط
دخی صحيح ومقبول وبيانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ايجاب حكم ايدنلره موكولدر واكرچه تعيين
اماملهٔ ايچلرندن اون كسنه امانله بكام اولور لكن آنلرك دخی مال وعياللری فئ مسلمينه القا انجق بطريق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان كسوه وسلاحلری كندولره ابقا اولنور زيرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صكره
ثابت اولمشدر وبويله محلده مال وعيالك عدم دخوللرينی سابقده بزبيان ايلديك واكر صورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون على ان نفتح لكم يعنی سزه فتح باب ايتمموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون كشی آمنلردر قوللريله استرحام وامام دخی نعم جوابيله اظهار انعام ايلسه بوصورتده امام مخيردر
ديلرسه نسا وصبيانلرندن وديلرسه رجال وذكرانلرندن اون نفرلرين تعيين ايدر زيرا طلب امان ايلدكلری لفظ
اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده كرك مخاطب وكرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعيين امامله
رجاللرندن اون كسنه يه حكم امان ايصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله كركدر كه احتياطی التزام
واستر قاقنده منفعت مسلمين اقل اولنلری تخصيص امانه اهتمام ايليه وبومسئله سبقت ايدن ليخرج الينا اربعة
منكم وليخرج الينا احد منكم مسئله لرينه مخالفدر كه بو ايكی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صكره ثابت
اولمغله هر بری يالكز كلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غير ايله عدم بطلان امانی باهردر اما بومسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ايچنده ايكن ايچلرندن اون كشی يه لاحق وآنده تحری امر لابدر
وبو فرقك حقيقت مبناسی قريبا ذكر ايتديكمز معنادر كه بو مسئله ده نكره موصوفه اولميوب ايكی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه دركورمزميسنكه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منكم بنفسه الينا فهو آمن قولی ايله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ايدرسه آمندر مآلنی اشراب ايدوب آنلردن اون كشی بردن رمی نفسه
شتاب ايلسه لر جمله سی آمن اولورلر زيرا نكره رمی ايله موصوفه در وهر بری يالكز رمی ايتسه اما نه نائل
وانضمام غير ايله حقی غير باطلدر واكر امير ليخرج الينا هؤلاء الاربعة حتى نراوضهم على الصلح يعنی اشبو دورت
كسنه لر طرفمزه چيقسونلر تاكه مكالمهٔ صلح ايده ليم ديو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ايلسه لر
امام وهم آمنون ديمكله امان خارجينی تصريح ايتسون ايتمسون آنلر آمن اولورلر زيرا طلب سلم وموافقت
ايچون خروجه دعوت ايتمشدر وهم مكالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولنلردن صادر اولمغله حتى نراوضهم
قولی امانه دليل باهردر اما دورت كسنه يه همان اخرجوا الينا يعنی طرفمزه خروج ايديكز ديسه وآنلرده
خروج ايلسه لر بوصورت بشقه در كه آنلری قتل ايتمك جائزدر زيرا بو لفظده نه امان ونه على وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ايدر نسنه يوقدر بلكه طلب مبارزه يه محتملدر كه مرد ايسكز قتال ايچون طرفمزه خروج ايديكز
ديمك موقعنده در اما طرفمزه چيقوب بيع وشرا ايديكز مضموننده اخرجوا الينا فبيعوا واشتروا ديوب آنلر دخی
چيقرلرسه آمن اولورلر زيرا كلامنده امان وموافقته دلالت واردر كه تجارت انجق تراضی ايله ممكن وتراضی يه دخی
انجق آمن اولان متمكن اولور واكر ليخرج الينا هؤلاء الاربعة حتى نراوضهم على الصلح يعنی اشبو دورت
كسنه طرفمزه چيقسونلر تاكه مكالمهٔ صلح ايده يزديدكده بشقه دورت كسنه چيقسه لر آنلر فئ اولورلر زيرا
كلام مزبوردن بطريق الدلالة فهم اولنان امان تصريح اعيانه غلبه ايده مز واكر دورت نفر اشخاص
معينه يه خطابله آمنتكم سزه امان ويرديم ديوب آنلرك يرينه بشقه لری چيقرلرسه فئ اولورلر واكر آنلرمی

مطلب النكول عن اليمين لا يسوغ القتل

يوقسه بشقه لری ميدر مشتبه اولورسه كركدر كه امام كندولردن استعلام ايده آنلر دخی بز غيريلرز ديرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ايتملريله فئ اوللری استقرار ايدر اما بز آنلرز ديرلرسه قول آنلرك قوللريدر زيرا
بعينه تأمين اولنميان خروجه جسارت ايتمك ظاهر حالدر واكر امام آنلری كذبله اتهام ايدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ايله اظهار مرام ايدر اما يميندن نكول ايدرلرسه فئ اولورلر قتللری مشروع اولماز زيرا نكول
اكرچه بمنزلة الاقرار در لكن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبزبومسئله يی باب مايصدق
فيه المستأمن ده على التفصيل تقديم وتعليل ايلديك واكر بوصورتده يكرمی كشی برابر چيقوب هر برين اول
اربعه دن بريسی يم ديو يمين ايدرسه بالجمله آمنين اولورلر زيرا هر دوردی يالكز چيقوب بويله يمين اينسه لر
قوللری معتبر ايكن غيرك خروجی حقلرنده تحقق ايدن حكم امانی ابطال ايده مز ياخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتياط اولنوب

امام المسلمين اوزره آنلری ابلاغ مأمنه تأمين ايلمك لازمدر
اب الخيار فى الامان * يعنى اختيار امان عهدهٔ مستأمنه تعليق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر فتحا نكه
اهل اسلام برحصنى محاصره يه اقدام ايتدكلرنده رئيسلری رأس حصندن اشراف بعده آمنونى على عشرة
من اهل الحصن على ان افتحه لكم يعنى باب حصنى بن سزه فتح ايتمك شرطى اوزره اهل حصندن اون كسنه
اوزره بكا امان ويريكز ديمكله استسعاف ومسلمين دخى لك ذلك قوللريله مرامنه اسعاف ايليوب اولدخى
فتح بابله سد ذريعهٔ خلاف ايلسه رئيس مسفور ايله اون كسنه دخى نيل امانله مسرور اولورلر زيرا آمنونى
قولنده نون و ياء نفس متكلمدن كنايه اولمغله امان نفسنى تنصيص، وعلى عشرة قولنده كلمهٔ على شرط
ايچون اولديغندن امان نفسى ايله عشرهٔ منكره نك دخى امانلرينى شرط وتخصيص ايلديكندن عشرهٔ مرقومه
كندويه مغاير ايدكلرى عند بمزده ظاهر اولمشدر وتعيين عشره رئيس مزبورك اختيارينه مربوطدر زيرا
نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر لكن نفسى ايچون لفظ مستقل ايله استيمان ايتمش اولمغله امان
عشره ده داخل دكلدر كه اولوجهله امانلرندن حصه منداوله كذلك من اول الامر اما نلرينه مباشرتى صحيح
دكلدر كه اول وجهله حصه مند اوله غاية ما فى الباب امان مسلمين اهل حصندن قنقيلرينه تناول ايلديكين
تعيينه متعين اولمغله امان عشره دن حصه منداولديغى متبين اولور زيرا تعيين مجهول من وجه رتبهٔ ايجاب
مستأنفه موصولدر اكر رئيس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالى عشرة من اهل الحصن يعنى بنم ايچون اون
كسنه يه امان ويريكز ديونداايتمش ايسه قنقى عشره يى اختيار ايدرسه اول عشره نك امانى هويدا اولور
بو صورتده نفسى ايچلرنده داخل اولان عشره يى تعيين ايدرسه مساعده وتمكين اولنور اما بشقه عشره يى
اختيار ايدرسه آنلر آمنين ونفسى فىء مسلمين قيلنور زيرا انجق عشرهٔ منكره ايچون استيمان ايدوب نفسى
ايچون تعيين امان ايتمشدر لكن لى قولى ايله امان عشره دن حصه ياب اولمغى نفسى ايچون شرط وايجاب ايلمشدر
وامان عشره يه ابتداء مباشرتى صحيح اولمغله اولوجهله حصه ياب اولمسى تصحيح اولنه مزغاية مافى الباب
تعيين عشره يه متعين اولمغله حصه ياب قيلنور ونص امان نفسنى حاوى اولمديغندن مافوق العشره ده نفسى
نفس غيريله مساوى اولور بوصورتده اكر جملهٔ عشره ده نفسنى دخى تعيين ايدرسه نفسى دخى تسعهٔ
باقيه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واكر بشقه عشره يى تعيين ايدرسه حكم امان آنلره متعين وكندوسائر
اهل حصن مثللو فىء اولديغى متبين اولور كويا فحواى كلامى آمنوالاجلى عشرة واوجبوالى حق تعيين عشرة
تؤمنونهم يعنى بنم ايچون اون كسنه يه امان ويروب انلرك حق تعيينى بنم ايچون ايجاب ايديكز ديمكه راجع
اولور بويله ديسه حكم مذكور ترتب ايتديكى مثللو بوقولنده دخى ترتب ايدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك
الوهاب ديركه بلاد حضرموتدن حصن نجيرده اشعث بن قيس جيش ابى بكر رضى الله عنه ايله محصور ايكن كلام
مذكورى تكلم ايدوب مسلمين دخى حكم مشروحله تحكم ايلدكلرى بزه بالغ اولمشدر وبرمثلنى دخى اهل حديث حضرت
معاويه رضى الله عنه دن دخى تحديث ايلشلردر كذلك رئيس مسفور افتح لكم الحصن على انى آمن على عشرة
يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم اون كسنه اوزره بن آمن اولمق شرطيله ديو ابتداء كلام ايلسه يخود آمنونى
على عشرة ديمكله بدايت مرام ايتمسى كبيدر كذلك افتح لكم الحصن على انى على عشرة آمنون من اهل الحصن
يعنى بنم ايچون اون كسنه اولمق شرطيله كه اهل حصندن آنلر آمنلردر ديمكله افتتاح كلام ايلسه آمنوالى
عشرة ديمكله استفتاح مرام ايتمسى كبيدر واكر رئيس مرقوم افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من
اهل الحصن يعنى سزه فتح ايده رم بنى اهل حصندن اون نفر ايچنده امين قيلمق شرطيله ديسه ياخود
على انى آمن فى عشرة يعنى بن اون نفر ايچنده امين اولمق شرطيله ديسه بوايكى صورت برابر وايكيسنده
دخى كندوايله طقوز نفر دخى امين اولمق مقرردر زيرا كلمهٔ فى ظرف ايچون اولمغله نفسنى امانلرين التماس ايلديكى
جملهٔ عشره ده داخل قيلوب امان انجق نفسى ايله طقوز كسنه يه شامل اولمشدر زيرا كندودن بشقه اون نفره
دخى شامل اولسه كند و خلاف ملتمسى اوزره اون برنفر ايچنده داخل اولمق اقتضا ايدر اما آمنونى على عشرة
قولى بشقه دركه آنده نفسنى جملهٔ عشره دن قيلمامشدر سؤال اولنورسه كه رئيس مسفور بوصورتلرده فى عشرة
قولنده عشره يى نفسنه ظرف قيلوب مظروف مغاير ظرف ايكن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف
اولنور جواب اولدركه تغاير انجق ظرف حقيقيده لازم وعدد ده طريق مذكور اوزره ايچندن بريسى اولمغى
مستلزمدركه اجعلونى احد العشرة الذين تؤمنونهم يعنى بنى امان ويرديككز عشره نك بريسى قيليكز ديمش

كيدر

كبيدرينه سؤال اولنورسه كه ظرفيت حقيقيه يه حملى ممكن اولمينجه كركدركه فادخلى فى عبادى نظم كريمى
مثللو بمعنى مع ياخود ولاصلبنكم فى جذوع النخل ذكر حكيمى مثللو بمعنى على قيلنوب على كلاالوجهين
كندودن بشقه عشره يه اثبات امان اولنه جواب اولدركه كلمهٔ فى ظرف حقيقى يه موضوع اولمغله مهماامكن
اول معنى اوزره حملى واجب اولدخى مظروف درون عدده داخل اولمغى مستوجبدر بوجهتله مجاز بعيد اوزره
حملنه جواز يوقدر بوندنصكره تسعهٔ باقيه يى تعيينده خيار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئيس مسفوره مربوط
دكلدر زيرا نفسنى عشره دن بريسى قيلمغله ماعدا العشره ده خيار تعيينى اولمديغى كبى تسعه ده دخى يوقدر
زيرا نفسنى اكرچه امان عشره دن حصه مند ايلمش ايدى لكن بوصورتده حكم امان عشره كند ويه متناول
اولمغله حصه سنى استيفا ايدوب تعيينلرندن برحصه استيفا ايتمشدر بوجهتله تسعهٔ مجهوله نك امانى موجب
اولان انجق امام اولمغله خصوص تعيين دخى اكا مخصوصدر واكر آمنونى وعشرة يعنى بكا واون نفره امان
ويريكز ديسه ياخود افتح لكم على انى آمن انا وعشرة يعنى سزه فتح باب ايده رم بن واون نفر دخى آمن اولمامز
شرطى اوزره ديسه بوصورتده كند ويه وبشقه اون كسنه يه ثبوت امان ظاهر ونمايان در زيرا حرف واو عطف
ايچوندركه انجق شيىٔ غيرى اوزره عطف ايدوب نفسى اوزره عطف ايلمز بنا برين كلامنده اولان عشره نك
كندويه مغايرتى بومحلده تنصيص ايلمشدر بوصورتده حصن مرقومده رئيس مرسومله انجق اون نفر ياخود
دخى اقل موجود ايسه لر جمله سى آمن اولورلر زيرا ذكر عدد ايله امان اشارت اشخاص ايده رك امانله سبابدر
واكر اهل حصن عدد معهوددن كثير ايسه خيار تعيينلرى وابستهٔ رأى اميردر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه مند
قيلوب همان امان عشره يى امان نفسى اوزره عطف ايتمش اولمغله امان عشره يى انجق امام موجب وتعيينلرى
دخى رأينه مترتب اولور حتى امام عشره يى نساء ولداندن تعيين ايتمكى مناسب كورسه آنلر دخى اهل حصندن
اولملريله جائز كوريلور مكر متكلم رجالدن اولملرين اشتراط ايليه واكر آمنونى بعشرة من اهل الحصن يعنى
بكا اهل حصندن اون كسنه ايله امان ويريكز ديسه بوقولى سبقت ايدن وعشرة قولى ايله برابردر زيرا حرف
باالصاق ايچون اولمغله امان عشره يى امان نفسنه الصاق ايلمشدر و بومعنى انجق عشره كند ويه مغاير اولمغله حاصل
اولور شارح الكتاب امام سرخسى رحمه الله تعالى ديركه كلام مذكور سقط وزلهٔ قلم كاتبدن برغلطدر
قول صحيح بعض نسخ عتيقه ده تصريح اولنان آمنونى فعشرة لفظيدر يعنى اولا بكا وهمان اون كشى يه
دخى امان ويريكز زيرا فا حروف عطفدن اولوب معناسى وصل وتعقيب اولمغله آمنونى وعشرة قولنه
مناسبت جهتيله اول بحثه عطف وترتيبى مستقيم اولور امابا مقابله ايچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله
بوقولك معناسى بكا عشره مقابله سنده امان ويريكز يعنى عوض امان تقسيمده سزه اهل حصندن اون كشى
ويره يم ديمكدر و بومعنانك بومحلده ذكر اولنان مسائل مياننده مناسبتى يوقدر همان صحيحى آمنونى فعشرة
نسخه سيدر واكر آمنونى ثم عشرة يعنى اولا بكا صكره اون نفره امان ويريكز ديسه بونكله قول اول برابر ومغايرت
عشره دخى مقرردر زيرا كلمهٔ ثم تعقيب وتراخى معناسنه در ومؤلفك بوقولندن دخى مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة
قولى صحيح ايدوكى متبين اولور زيرا جناب مؤلف رحمه الله تعالى اولا عطف مطلق ايچون اولان واوى مشتمل
اولان قولى ذكر وتفهيم بعده بلامهلة تعقيب ايچون اولان فايى بعده تعقيب مع التراخى يه دال اولان ثم يى مشتمل
اولان مسئله لرى ارداف له حسن تنظيم ايلمشدر واكر آمنوا عشرة يعنى اون نفره امان ويريكز ديرسه
بوصورتده خيار تعيين رأى امامه مفوضدر زيرا متكلم نفسنى حصه مند ايتميوب انجق عشرهٔ منكره ايچون التماس
امان قيلمشدر كويا امام عشرة منكم آمنون على ان تفتحوا يعنى سزدن اون كسنه آمنلردر فتح ايتمكز شرطيله
ديمكله ابتداء كلام ايلمشدر بنابرين خيار تعيين منوط رأى رزينيدركه ديلرسه اول متكلمى عشره دن برى قيلمغله
تأمين وديلرسه قيلوب فىء مسلمين ايلر واكر آمنونى مع عشرة ديرسه كلمهٔ مع ضم واقتران ايچون اولوب شيئك
نفسنه انضمامنه امكان اولمديغندن عشره نك متكلمه مغايرتى نمايان در وخيار تعيين امامه مخصوصدر زيرا امام
ايجاب امانى ابهام ايدوب متكلم دخى نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر واكر آمنونى فى عشرة
من اهل حصنى ديسه بوقولى مسئله سى سبقت ايلين افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهل الحصن
قولنه اكرچه حصن ياء متكلمه مضاف اولوب اولمامقده مخالف لكن حكم امانده غيرمتخالفدر امان متكلم ايله
بشقه طقوز نفره ثابت وخيار تعيين ينه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه كه متكلم كلام مذكورنده حصنى
نفسنه مضاف ونفسنى صاحب الحصن اولمق وصفى ايله توصيف وتعريف قيلوب عشره يى منكره ايراد ايتمش

مطلب قال آمنونى على عشرة
مطلب آمنوالى عشرة
مطلب آمنونى وعشرة
مطلب آمنونى بعشرة
مطلب آمنونى فعشرة
مطلب آمنونى ثم عشرة
مطلب آمنوا عشرة
مطلب آمنونى مع عشرة
مطلب آمنونى فى عشرة من اهل حصنى

اولمغله معرفه نكره ده داخل اولميوب كندودن بشقه اون كمسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ايدر ايدی مثلا بركمسنه ان دخل داری هذه احد فعبده حر ديوب صكره دار ينه كندو دخول ايلسه متكلم معرف منكر اولان لفظ احدده داخل اولماسقله يميننده حانث اولماز جواب اولدر كه مقدما آمنونی قولنده امانی نفسنه مضاف قيلمغله نفسنی تعريف ايدوب اضافت حصن ايله تعريفه احتياج قالميوب انجق حكم فی نه ايدوكين معرفته احتياج قالمشدر و بزدخی قرينا فی ظرف ايچون اولوب حقيقت ظرفيت دخی متكلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ايدوكنی بيان ايلديك و بو مقامده دخی متكلم غيريلركبی اهل حصندن اولمغله حقيقت ظرفله عمل مهما امكن ممكن اولور كذلك فی عشرة من اهل بيتی ياخود فی عشرة من بنی ابی ديسه ينه متكلم و بشقه طقوز كمسنه آمن اولورلر زيرا مرادی بيت النسب وكندو دخی جملهٔ اهل بيتدن محتسبدر وهم متكلم ابناء ابيدن بريسيدر بو جهتلردن حقيقت ظرفله عمل ممكن اولوب امان اهل بيت يا ابناء ابيدن اون نفره حاصل وكندو دخی ايچلرنده داخل اولور وخيار تعيين وابستهٔ عهدهٔ امام المسلمين در اما آمنونی فی عشرة من اخوانی ديرسه متكلم وقرنداشلرندن بشقه اون كمسنه دخی آمنلردر زيرا انسان اخوهٔ نفسنده داخل و كندو نفسنك قرنداشی اولمق قابل اولمامغله كلامنده حقيقت ظرفله عملدن مانع اولان معنايی تصريح ايتمش اولوب بو يله حقيقتله عمل متعذر اولان كلمه نك بر مجاز متعارفی وار ايسه تصحيح كلام ايچون اول مجازه حملی واجب اولمق قاعده سی اوزره بو كلامده حرف فی بمعنی مع در ديو جزم ايتمك لازم ولابدر كذلك فی عشرة من والدی ديسه ينه انسان ولد نفسندن اولمق غير متصور وعشره يی متكلمك غيريلرندن تكميل ايلمك امر مقرردر بو وجه اوزره آمنوا عشرة من اخوتی انا فيهم ياخود آمنوا عشرة من ولدی انا فيهم ديسه ينه امان متكلمدن غيری اون نفره دخی احسان اولنور اما عشرة من اهل بيتی انا فيهم ياخود عشرة من اهل حصنی انا فيهم ديسه امان اون كمسنه يه حاصل ومتكلم دخی ايچلرنده داخل اولور وبيان فرق قريبا سبق ايلمشدر واكر آمنونی فی عشرة من بنی يعنی اوغللرمدن اون نفر ايچنده بكا امان ويريكز ديسه كندو اماننذن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخيار تعيينی امامه متعين اولور زيرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قيلمامشدر بو صورتده اولادلری يا الكز ذكور ياخود اناثله مختلطين ايسه لر امام المسلمين يا الكز ذكور ياخود يا الكز اناث ياخود مختلطلرندن قنقی عشره يی ديلرسه تعيين ايدر اما هيچ ذكوری يوغيسه اول متكلم مستأمندن غيری جمله اولادی فیء اولورلر زيرا انجق اوغللری ايچون لفظ بنين ايله استيمان ايلمشيدی ولفظ بنين اناث صرفه يه شامل اولمديغی بر سابقده تبيين ايلديك سؤال اولنورسه كه مختلط اولدقلری وقتده امام ديلرسه اناث صرفه دن اون عددينی تعيين ايدر ديو قريبا ذكر ايلديك چونكه اسم بنين اناث صرفه يه غير متناولدر امام ايچون آنلری تعيين ايلمك نيجه قابلدر جواب اولدر كه امام صورت مرقومه ده بنين اولان عشره يه امان ويرميوب بلكه متكلم فی عشرة من بنی قوليله استيمان ايتمكله امام دخی بنيندن عشره يه اعطاء امان ايلمشدر وحين اختلاطده بنات عشر بنيندن عشره عد اولنمغله امام ايچون انلری تعيين جائز اولور اما عدم اختلاطله اناث صرفه اولدقلرنده بنيندن بعض اولمالريله امان دخی آنلره تناول ايلمز واو كانوا بنين و بنات و بنی بنين و بنی بنات يعنی صورت مفروضه ده اولادی بنين و بنات و بنی البنين و بنی البنات اولسه لر امام ايچون كرك اولاد و كرك اولاد اولاددن قنقی عشره يی اختيار ايلسه سزاواردر زيرا اسم بنين خصوص امانده بنين صلبيه شامل اولديغی كبی علی وجه الاستحسان بنی البنينه دخی متناولدر اكرچه نسخهٔ كتابده و بنی بنات واقع اولمشدر لكن بعض اصحابمز نسخهٔ مذكوره غلط كاتبدر ديو تصريح واصل تركيب قلب ترتيله و بنات بنين اولمسنی تصحيح ايلديلر و بعض آخرين دخی اسم بنين اولاد بنينه اطلاق اولنديغی كبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنور ديو امام محمد رحمه الله تعالی دن روايت خصاف اولمق اوزره باب مايصدق فيه المستأمن ده ذكر ايتديكمز قولی ترجيح و نسخهٔ كتابی تصحيح ايلديلر و بو بابده اخوه واخوات حكم بنين و بناتده در انجق آمنونی فی عشرة من اخوتی يعنی اركك قرنداشلرمدن اون نفر ايچنده بكا امان ويريكز ديوب انجق اخوات صرفه سی واركك قرنداشلرينك اوغللری بولنسه جمله سی فیء اولورلر زيرا لفظ اخوه كرك اخوات صرفه وكرك بنی الاخوه يه كرك حقيقت وكرك مجاز بر وجهله شامل اوله مز امابنی البنين بشقه در كه لفظ بنين آنلره مجازا شامل اولور كه ابن الابن بنات صرفه ايله مختلط اولنسه لفظ بنين جمله سنه متناول اولور واكر فی عشرة من اصحابی ديسه عشره متكلمدن بشقه ايدوكی ظاهردر زيرا انسانك اصحابی كندويه مغاير اولمغله فی كلمه سنی حقيقت ظرفده استعمالی متعذردر كذلك فی عشرة من رفيقی يا خود فی عشرة من موالی ديسه ينه عشره غير متكلمدر واكر امام المسلمين اهل حربدن بر فارسه نظر بعده انت آمن فی عشرة من فرسانكم يعنی سن فارسلريكزدن اون نفر ايچنده آمن سين قوليله مبشر قيلسه مخاطب ايله

بشقه

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بيتی او بنی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب يحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقيقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذكور والاناث يتناول اسم البنين للاناث الصرفة

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رفيقی او موالی

بشقه طقوز كمسنه دخی آمن اولورلر زيرا مخاطب امامك تأمين اولنان عشره يی وصف ايلديكی صفت فارسده مشترك وآنلردن بری قيلنمق ممكن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة من الرجالة يعنی اون نفر پياده ايچنده آمن سين ديسه عشره مخاطبدن غيری اون پياده يه حمل اولنور زيرا مخاطب فارس اولوب صفت عشره ده اولمامغله حرف فی بمعنی مع در وعكس مسئله دخی ينه اصل مسئله يه قياس اولنور مؤلف رحمه الله ديركه الفاظ مذكوره انجق كلام ناسده متعارف اولان معنايه حمل اولنور يعنی الفاظ مذكوره ده هر كسك فهمنه سبقت ايلين انجق ذكر ايلديكم معنالردر واكر فی عشرة من بناتی ديوب بنين و بناتی دخی اولسه امان بناته مخصوص اولور زيرا اسم بنات بر وجهله ذكوره متناول اوله مز كذلك بنين ايله بنات بنينی بولنسه ينه امان بنات بنينه خاص اولوب بنينه شامل اولماز زيرا اسم بنات بطريق المجاز بنات بنينه اطلاق اولنور اما بو صورتده انجق بنات البناتی بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لكن بو قول منقول اظهر روايتنه محمولدر كه اولاد بنات بابالرينه نسبت اولنوب انالرينه نسبت اولنماز مكر مستأمن تقديم مقدمه ايدوب بنم بنات بناتم واردر و بنات صلبيه لرم هالكه اولمشلردر ديدكدنصكره آمنونی فی بناتی ديمش اوله تا كه بو مقدمه دن استيمانی انجق بنات بنات ايچون ايدوكی ظاهر اولور وفهم مقصود كلامده دلالت حالی تحكيم شرعيمزده اصل صحيح مستقيمدر واكر آمنونی فی موالی يعنی بكا عتقام ايچنده امان ويريكز ديسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسی مجتمعين اولسه لر استحسانا بالجمله امان ايله متمتعين اولورلر زيرا اسم موالی كندو عتقاسنده حقيقتدر كه آنلری اعتاقله حكما احيا ايلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدر كه عتقاسنی آنلر ايچون ايجاب عتقه استبهال ايلمشدر وسابقده باب مايصدق فيه المستأمن منده بيان ايلديك كه امان توسعه مبنيدر واما نه ثبوت حقن دمايه مجرد صورت لفظ احتياطا كفايت ايدر وجمع الحقيقة والمجاز انجق محل واحده جائز اولماز اما ما نحن فيه كبی ايكی محلده اولوب معنای مجازی حقيقته اراث نقصله مزاحم اولمديغی صورتده جائز كورليور ومزاحمهٔ مزبوره اكرچه وصيتده واردر لكن امانده بر طرفدر بونك نظيری حرمت عليكم امهاتكم آيت كريمه سيدر كه لفظ امهات جداته دخی شاملدر اما آمنونی فی موالی ديوب هم كندو يی اعتاق ايلين مواليسی وهم كندونك اعتاق ايلديكی مواليسی مجتمع اولسه لر لفظ مولی بين المعتق والمعتق مشتركدر ديو لفظ مرقومله امان فريقينی احاطه ايده مز زيرا معتق اعلی ايچون طلب امانده مرامی مجازات انعامدر ومعتق اسفلی ايچون طلبدن مرامی ترحم وزيادهٔ اكرامدر و بونلر معنيان متغايران ايكن اسم مشترك ايچون آنلری كلمهٔ واحده ده جمع وتحقيق وجهی اوزره عموم وشمول غير متصوردر بو جهتله امان مذكور وصيت كبی احد فريقينه مقصور اولور انجق مجهول ايچون وصيت صحيحه اولمامغله بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ايچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قيلنن مستأمنك نيتنه اعتبار اولنوب طريق معرفت انجق آنك تعريفی اولمغله بو بابده تصديق اولنور واكر اول مستأمن بن برنسنه يه نيت ايتمش ايدم ديرسه استحسانا جمله سی آمن لردر لكن وجهی لفظ مشتركك عمومی دكلدر كه عموم مشترك ممنوعدر بلكه احد فريقينك امانی مجزوم وباعيانهم غير معلوم اولوب مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايتملريله بيان سابق اوزره تأمين جميعله احتياط اولنور سؤال اولنورسه كه مجهولده ايجاب امان كلام امام ايله قائم ايكن مستأمن برنسنه يه نيت ايتمدكده خيار تعيين عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ايدی جواب اولدر كه مشترك مجمله مغايردر و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دكلدر كه بيانی اجمال ايلين امامه راجع اوله بلكه علی الانفراد فريقيندن هر برينه محتمل اولمق اعتباريله مشتركدر و بو يله محلده موجب ايچون بيان يوقدر همان بونده بيان صيغهٔ كلامده تأمل ايله نمايان اولور اولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن وغير مستأمنك اختلاطنه بناء تأمين جميعله احتياط اولنور نكته سی اولدر كه بيان مشترك انجق مقارنله اولور اما صكره دن عارضله بيانی نسخ اولوب بيان اوله مز بنابرين مستأمن مرقوم اكرچه حين تكلمده معتقلريمی يا معتقلريمی قصد ايتمش ايدم ديرسه مقارن كلامی ايله بيان ايتمش اولور اما مقدما نيت ايتمش ايدم شيمدی بر فريقی اختيار ايده يم ديرسه بيان اولميوب معنای نسخه راجع اولور اول ايسه نسخه مالك اوله مز واكر متكلم بن كندو اعتاق ايلديكم مواليمی قصد ايتدم ديوب امام دخی بلكه بن انجق سنی اعتاق ايدن مواليكی قصد ايلدم ديرسه قول امام معتبردر كه صيغهٔ مشترك ايله ايجاب امان ايلين اولدر كورمز ميسنكه مستأمن آمنی علی قريبی عباس بن عمر ديوب امام دخی آمنتك عليه قوليله مساعده ايلسه لكن بو اسمله ايكی قريبی بولنسه مستأمن احدهمايی قصد ايتدم ديوب اما بلكه بن آخری قصد ايلدم ديسه معتبر اولان قصد امامدر واكر امام بن علی التعيين بريني قصد ايتدم ديوب مستأمن دخی بنده قصد

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحكيم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بين الحقيقة والمجاز

مطلب المشترك مغاير للمجمل

مطلب بيان المشترك انما يكون بالمقارن

مطلب علی قريبی عباس بن عمر

تعیین ایتدم دیسه آمن وغیر آمن تمیز لری ممکن اولمامق وجهی اوزره اختلاط ایتملریله تأمین طرفین ایله احتیاط
اولنور اما مستأمن بن شونی قصد ایتدم دیوب امام دخی بن تعیین قصد ایتدیوب همان مطلبکه قصد اجابت
قیلدم دیسه بونده امان مستأمنك قصد ایلدیکی شخصه نمایان اولور زیرا امام ایجاب امانی کلام مستأمنه بنا ایدوب
ارادهٔ مستأمنه دخی بر یسی متعین اولمغله اول شخص جواب امامده دخی متبین کبی اولور واکر آمنی علی عشرة
من موالی الاسفلین یعنی بکا اعتاق ایلدیکم موالیمدن اون نفر اوزره امان ویر دیسه بونده خیار تعیین علی عشرة
من اهل حصنی مسئله سی کبی مستأمنه مخصوصدر زیرا امان نفسندن صکره کلمهٔ شرط اولان علی حرفنی
ذکر ایله امان عشره دن نفسنی حصه مند ایلمشدر کذلك علی ابن عمی دیوب ایکی ابن عمی بولنسه ینه تعیین
خیاره اکا منوطدر واکر علی ابن عمی زید بن عمرو دیوب بو اسمله ایکی ابن عمی بولنمدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعیننده اجماع ایلسه لر ایکیسیده آمن اولورلر زیرا اسم ونسبله تعریف اشارتله تعریف کبیدر و بو لفظله
اکرچه امان احدهما متعین لکن بزه غیر متبین اولمغله مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایلمشدر امابا لکز علی ابن عمی
صورتنده امانی منکر مجهولده ایجاب ایتمکله انجق خیار تعیین ایله حصه یاب اولور کورمزمیسنکه عبیدندن برینی
بعینه اعتاق ایدوب صکره تمیزی ممکن اولمیان وجه اوزره عبد مرقوم غیریلر ایله اختلاط ایلسه خیار تعیینه
مالك اوله مز مترجم فقیر دیر که بو مقامده سوق کلام آنی ایذان وافهام ایدر که صورت مزبوره ده معتق وغیر معتق
اختلاط ایتمکله جملهسنی تسویهٔ حکم عتقله احتیاط اولنه نته کیم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بیان اولنمشدر
لکن امانده اعطاء امان ایلین ذاته ضررکلی اولمیوب بلکه بعضا نفع جلی مترتب اولمغله احتیاط مرقوم آنده
مناسبدر اما عتقده مولالرینه ضرر عظیمی موجب ایکن مجرد احتیاط ایچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
کتابدن فهم اولنان تسویهٔ حکم عتقده احتیاط دخی کتب فقهیه ده بولنمشدر همان بولنان لاجل الاحتیاط
وطئ واستخداملریندن امتناع ایلمکدر و بو مسئله نك کتاب البدایعده تفصیلی واردر وانده بو کتابده سالب اولنان
خیار تعیینی اثبات دخی مذکوردر و بو کتابله بینلرین توفیق دخی قابلدر لکن بحث طویل اولدیغندن ذکرینی
بر طی ایلدیك مراد ایلین کتاب مرقومه مراجعت ایلیه ینه صید دیمزه کلهلم اما احد عبیدینی بلا تعیین اعتاق ایلسه
خیار تعیینه مالك اولور واکر آمنونی فی عشرة انفس من بنی یعنی بکا اوغلرمدن اون عدد نفوس ایچنده
امان ویریکز یاخود علی نسخة فی عشرة بنین من بنی یعنی اوغللرمدن اون عدد اوغول ایچنده دیسه اکرچه
بو مسئله مقدما ذکر اولنمشدر لکن بونده اون عدد بنات صرفهیی تعیین ایلمك امام ایچون جائز اولماز زیرا انجق
بنین اولان عشره ایچون ایجاب امان ایلمشدر که اناث صرفهیه شامل دکلدر اما سبقت ایدن فی عشرة من بنی
مسئله سی بشقه درکه آنده امانی بنیندن اولان عشره ایچون ایجاب ایلمشیدی اناث صرفه دخی ذکور ایله اختلاط
صورتنده البته بنیندن عد اولنور واکر آمنونی علی موالی دیوب انجق مولیات معتقاتی بولنوب ذکوردن
مولای معتق بولنماسه بطریق الاستحسان متکلم ایله نائلهٔ امان اولورلر اکرچه مقتضای قیاس موالی وسبقت ایدن
اخوه و بنین اناث صرفهیه عدم تناولده مساوی اولمقدر لکن جناب مؤلف رحمه الله تعالی طریق استحسانه
سلوك کلنه دیمشدر که اهل لغت اسم موالینك اناث صرفهیه اطلاقنی جائز کوروب تعبیر مولیاتی تکلفدن
عد ایدرلر حتی معتقاته دخی معتقین مثللو هن موالی بنی فلان دیرلر ومدلول لفظی بیلمکده عرفه اعتبار
اولنور بناء علیه لفظ موالی وصیت وامانده اناث صرفهیه شامل اولوب اخوه و بنین متناول اولماز والله اعلم

باب الامان علی غیره ما یدخل فیه ومالا یدخل وما یکون فداء ومالا یکون

یعنی مستأمن سائر اهل حرب ایچون طلب امان ایلدکده آنده داخل اولوب اولمیان وحین استیماننده ذکر ایلدیکی
اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولمیان مسائل فرعیه ودلائل اصلیه درمؤلف والاشان جزاه الله بکل احسان
حضرتلری دیر که محصوریندن برکمسنه مسلمینه التجا بره افتح لکم الحصن علی ان تؤمنونی علی فلان رأس
الحصن یعنی سزه باب حصنی فتح ایدهرم بکا رئیس حصن اولان فلان اوزره امان ویرمکز شرطیله دیوب جا
ومسلمین دخی اسعاف مرتجی ایلسه لر اولدخی فتح ایلسه متکلم ورئیس آمن اولورلر زیرا فتح حصن اوزره
نفسی ورئیسی ایچون شرط امانی تصریح ایلمشدر که امانی نفسنه ضمیر متکلم ایله ورئیسه دخی اسمنی تصریحله
نسبت ایدوب شرط ایچون اولان علی کلمه سنی اکا وصل ایلمشدر کذلك انا آمن علی فلان رأس الحصن
ان فتحت الباب یعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمنم فتح باب ایدرسم دیو مواعده ومسلمین
دخی نعم قوللریله مساعده ایلسه لر ینه ایکیسیده آمن اولورلر زیرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولمامغله

مطلب علی عشرة من موالی الاسفلین

مطلب اعتق عبدا بعینه ثم اختلط

مطلب بعض تصرف المترجم

مطلب فی عشرة انفس من بنی

مطلب شمول الموالی للمعتقات

مطلب تؤمنونی علی فلان

مطلب طلب الامان فقالوا نعم

موضع جوابده ذکر اولندقده اعادهٔ خطاب منزله سنده اولوب اکا مسلمین آمناك علی فلان رأس الحصن علی
ان تفتح الباب یعنی سکا رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره امان ویردیك سن فتح باب ایتمك شرطی
اوزره دیمشلر کبی اولور وقول مذکور لری امناك علی اهلك وولدك یاخود علی اهلك ومالك علی ان تفتح
الحصن قوللری منزله سنده اولوب ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اعقد والی الامان علی فلان یعنی بنم
ایچون فلان اوزره عقد امان ایدیکز دیسه ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اجعلوا الی الامان علی فلان
یعنی بنم ایچون فلان اوزره ایجاد امان ایدیکز دیسه هم نفسی وهم فلان ایچون اشتراط امانی تصریح ایتمکله ایکیسیده
آمن اولورلر اما بوندن اول کچن بابده آمنوالی عشرة مسئله سی بشقه درکه آنده نفسی ایچون تناول امانی
تصریح ایتممشدر که تقدیر کلامی آمنوا لاجلی بنم خاطرم ایچون امان ویریکز دیمکدر بو صورتده امانی
نفسنه نسبت قیلیوب بلکه عشرهٔ منکره ایچون التماس امانله شفاعت ایتمش اولور وکثیرا شفیع اولان
کمسنه شفاعت ایلدیکی کشیه دن حصه مند اولماز اما معنای معهود بو مقامده ناموجوددرکه اعقدوالی الامان
واجعلوا الی الامان قوللری امانی نفسنه نسبتده صریحدر وهم کلا بو قوللرینی شفاعته حمل ایلسك علی فلان
قولنده علی کلمه سنده فائده قالمیوب بلکه تقدیر کلامی همان اعقدوا یاخود اجعلوا الاجلی و بشفاعتی
الامان لفلان دیمك اولور کلمهٔ علی ایسه شرط ایچون اولوب صریحا لفظ علی ذکر اولندقده البته اعمالی
لازمدر واعمالی انجق نفسی ایچون التماس امانی مشروط وامان فلانی اکا شرط قیلمغله حاصل اولور اما آمنوالی
عشرة مسئله سنده کلمهٔ علی غیر مذکوردر واکر عاقدونی علی الامان علی رأس الحصن یعنی رئیس حصن
اوزره امان شرطی اوزره بنمله معاقده ایدیکز دیسه رئیسلری امین ومتکلم فیءٔ مسلمین اولور زیرا نفسنه عقدی
نسبت ایدوب امانی ایتممشدر وچوق کره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصه مند اوله مز خصوصا عقد امان کبی
عقودده که آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولمیوب من له العقده نسبتی لازمه اوله کورمزمیسنکه مسلمین عاقد نالك
الامان علی الرأس ان فتحت یعنی فتح باب ایدرسك رئیس حصن اوزره سنکله عقد امان ایلدیك دیسه لر امان
انجق رئیسه شامل اولوب متکلمه متناول اولماز زیرا معاقده وزن مفاعله اوزره درکه آنده متکلمه انجق عقد
مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بو ایکی مسئله ده انجق رئیس برأسه آمن اولوب عیال
ورقیقی داخل اولماز زیرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صکره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غیری
داخل اوله مز واکر عاقدونی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امانی بنمله معاقده ایدیکز یاخود اکتبوا
الی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امانکزی بکا کتب ایدیکز دیو استرحام مسلمین دخی نعم قوللریله مواعدهٔ
انعام ایلسه لر امانه انجق فلان واصل اولوب متکلم نائل اوله مز زیرا مسئلهٔ ثانیه ده انجق امان فلانی کندو یه
تحریرلرین التماس ایلمشدر ومکتوب الیه اولان کمسنه کاهیجه منافع مکتوبدن حصه مند اوله مز و بونکله
قریبا حکمی ذکر اولنان عاقدونی مسئله سی برابردر و بعض نسخ کتابده الی موضعنده لام ایله اکتبوالی الامان
علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره کتب امان ایدیکز واقع اولمشدر لکن نسخهٔ مرقومه واوجهله لام ایله الی میاننده
واقعه اولان الفینك برینی حذفله غلط کاتبدر زیرا اکتبوالی الامان قولی اجعلوالی الامان قولی کبیدر که
بونده دخی امان مکتوبك نفسنه اضافتنی تصریح قیلمشدر بو جهتله اکتبوالی نسخه سی صحیح ایدوکی
عندیمزده واضح وصریحدر واکر اعقدوالی الامان یاخود عاقدونی علی الامان علی عیالی یاخود علی ولدی
یاخود علی مالی یاخود علی قراباتی دیسه اوزرینه اشتراط عقد امان ایلدیکی جمیع نفوس ونفائس ایله
نفسی دخی آمن اولورلر هله اعقدوالی مسئله سی سبقت ایدن استدلال اوزره وارستهٔ قید اشکالدر اما عاقدونی
مسئله سی قریبا ذکر اولندیغی اوزره مقتضای قیاس نفسی امانده داخل اولمامقدر زیرا نفسنه عقدی نسبت قیلوب
امانی قیلمامشدر لکن بو بابده ایکی وجهله استحسان واکا دخی امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدر که
کلامنده نفسی ایچون اشتراط امان ایلدیکنه دلالت واردر زیرا اولاد وعیالنه شرط اماندن مقصودی آنلری
مدت حیوتله ابقا ادر و بقالری انجق مقدما مؤنتلرین رؤیت ایتدیکی مثللو بعد الیوم رؤیت ایتمك اوزره کندونك
بقاسنه منوط و بقاسی انجق تناول امانه مربوطدر که قتل یا استرقاق اولنسه بعد الیوم مؤنتلرین رؤیت
ایده مز ومعنای مذکور علی مالی قولنده دخی اظهردر که مال ایچون طلب امانده ملکنده قالوب حوایجنه صرف
ایتمکدن غیری غرض یوقدر و بو غرض دخی انجق نفسنه ثبوت اماندن صکره حاصلدر وجه ثانی اولدر که متکلم
مستور عقد مز بورده طرف آخردن سفیردکلدر که مال نفسی اوزره عقد امان ایلین انجق نفسی ایچون عامل

مطلب اعقد والی الامان علی فلان

مطلب کلمة علی للشرط

مطلب اعقدوا لی الامان او عاقدونی علی الامان علی عیالی او غیرهم

اولوب طرف غيردن سفير اولماز وعيال واولاد دخي بويله دركه آنلر ايچون استيماندن مرامي مصالحنه قيام ايتملريچون آنلره احتياجندن ناشي تخليصلرينه اهتمام ياخود اظهار شفقت ايچون خلاصلرين التزام ايدر و بو معنالر حق نفسنده دخي اظهردر بو جهتله كلامنده نفسي ايچون بطريق الدلالة طلب امان متحقق اما قريباً سبقت ايدن عاقدوني مسئله سي بو معنايه ناموافقدر حتى عاقدوني على الامان على عيال فلان ياخود على ولد فلان ديسه كلامنده نفسي ايچون طلب امانه دليل بولنمامغله كندودا خل امان اوله مز زيرا عيال غيرك بقالري كندو بقاسنه وكندو بقاسي دخي عيال غيرك كندو مصالحنه قيامنه متعلق اولمامغله بوقوللري على رأس الحصن قوله مساوي اولور لكن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اكرچه عيال وولدك دخوللرين وتكلمك عدم دخولن بيان ايلدي اما اول عيال ووالد كندويه نسبت اولنان شخص فلاني امانده داخل اولوب اولماديغن اعلان ايتمشدر انجق استحسان ايچون ذكر ايلديكي ايكي وجهدن وجه اول اوزره دخولي متحقق زيرا عيال فلانك حالت اصليه لري اوزره بقالري البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثاني اوزره عدم دخولي لازم زيرا متكلم فلانك اولاد وعيالنه رحم وشفقت اظهاري نفس فلانه دخي اظهاريني غير مستلزمدر صكره مؤلف رحمه الله وجه اخيري توضيح وتقرير ايدوب ديمشدر كه قچان رئيس حصن عاقدوني الامان على اهل مملكتي ياخود على اهل بيتي ديو مملكت وبيتي نفسنه نسبت ايدهرك تكلم ايلسه جميع ناس كلام مزبوردن مرادي بنه مملكتنده تصرف وتمتع واهل بيتي ايله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسي ايدوكني فهم واعتقاد ايدرلر و مطلب مذكور نفسي ايچون ثبوت امانه مقصوردر واكر اعقدوا لى الامان على اهل حصني على ان افتحه لكم يعني بنم ايچون اهل حصنم اوزره عقد امان ايديكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نفسي واهل حصني بالجملة امانده داخل لكن امان انجق نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وكراع وامتعه جمله سي فيء اولورلر زيرا ثبوت امان انجق بعد الفتح واقع اولمغله دخول اموالي مستتبع اوله مز كورمزميسنكه امان مرقومي فتح بابنه مجازات ايچون شرط ايلديلر بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموال تناول ايلسه مسلمين ايچون فتح بابده قطعاً فائده قالماز ايدي بوندن ظاهر اولديكه شرط اماندن محصوللري انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اكا دليل واردر كه آنلره تناول امان حصنلرنده تقرير واسكان اولنمامق اوزره در واموالك امانده ادخالي انجق اقامتنه قدرتلري ماله توقف ايتديكندندر معناي اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخي منعدم اولور واكر اعقدوا لى الامان على اهل حصني على ان ادلكم على الطريق الى موضع كذا يعني بنم ايچون اهل حصنم اوزره عقد امان ايديكز سزي شويله بر موضعه موصل اولان طريق اوزره دلالتم اوزره ديو استيمان ومسلمين اعطاء امان ايدوب اولدخي فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشيا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر زيرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاري اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر كلامنده دليل واردر كه دلالتي انجق اهل حصني ايله حصننده قراره تمكن واقتدار ايچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمايانندر كذلك اعقدوا لى الامان على اهل حصني على ان تدخلوه فتصلوا فيه يعني بنم ايچون اهل حصنم اوزره عقد امان ايديكز سزلر حصنه كيروب ايچنده نماز قيلمكز اوزره ديسه بنه مسلمين ايچون نفوس واموالدن قليل وكثير برنسنه يه تعرضلري حلال اولماز زيرا كلامنده فائدهٔ فتح باب صلوة اولوب اهل حصني ازعاج وتنفير اولمديغني تصريح وتقرير واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ايدرلر تاكه بو خبر شايع وقلوب مشركينه رعب وهراس واقع اوله ياخود سكاني عبادت اوثان ايتدكاري مكانده بونلر عبادت رحمان ايده لركه مكان عبادت يوم مشهود قيامتده مؤمن ايچون شاهدو بو معناده اثر دخي واردر واكر آمنوني على اهل الحصن على ان تدخلوه يعني بكا اهل حصني اوزره امان ويريكز حصنه دخوللكز شرطي اوزره ديوب غيري نسنه سويلسه امان مذكور ناس اوزره مقصوردر زيرا دخول حصنك فائده سي اغتنام ايدوكي ظاهر وما عداسي محتمل غير متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصريح اولنمدقجه كلامي ظاهرينه حمل ايتمك لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالى بو محلده بعض هذا قريب من بعض ولكن هذا على مايقع عليه معاني الكلام يعني بو الفاظ امانك بعضيسي بعض آخره قريبدر لكن بيان ايتديكمز احكام معاني كلامنه اوزره واقع ايسه آنك اوزرينه اجراسي التزام اولنمشدر قولي ايله بو معنايه رمز وايما قيلنمشدر واكر افتح الحصن على ان تؤمنوني في اهل حصني ياخود مع اهل حصني ياخود واهل حصني يعني باب حصني فتح ايده رم بني اهل حصنم ايچنده ياخود اهل حصنم ايله برابر ياخود بني واهل حصنمي امين قيلمكز شرطي اوزره

مطلب امان اهل الحصن لا يتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوا لى الامان على اهل حصني على ان ادلكم على الطريق

مطلب سكان العبادة شاهد المؤمن

مطلب آمنوني على اهل الحصن على ان تدخلوه

ديسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زيرا سلامت مالارين قيد ايتميدرك نفسلري ايچون اشتراط امانلري فتح بابلرينه مجازات احسانندر واكر افتح الحصن على ان تؤمنوني على الف درهم يعني حصني فتح ايده رم بني بيك درهم اوزره امين قيلمكز شرطي اوزره ديسه كندو امين وجميع مالي فيء مسلميندر انجق آنك ايچون بيك درهم واردركه امام قنق محلدن ديلرسه اكا انعام ايلرزيرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسي ايله بيك درهمي على الاطلاق شرط ايلمشدر وبويله امانده مالي داخل اولميوب همان فتح بابنه عوض شرط ايلديكي بيك درهم داخل اولور كه فتح باب ايتدكده عوض مشروطي اكا اعطا قيلنور كذلك افتح الباب وتؤمنوني على الف درهم ديسه واو بمعنى الحال اولمغله فتح باب ايده رم بيك درهم اوزره سزلر بكا امان ويرمكز حالنده معناسنه اولوب بنه بيك درهم شرط اولوب عوضنه انت طالق وانت مريضة ديمك كبي اولور اما افتح الحصن وتؤمنوني على الف درهم من مالي ياخود على ان تؤمنوني آه ديسه انجق مالندن بيك درهم اعطا وباقيسي غنيمتده ابقا اولنور ومالي بيك درهمه وافي دكل ايسه موجودندن زياده نسنه اعطا قيلنماز زيرا تعبير مرقومدن بيك درهمي نفسي ايچون عوض قيلماديغي معلومدركه من مالي قولي ايله بيك درهمي نفسنه مضاف قيلمشدر وكندو مالي فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولميوب بلكه نفسي كبي مالندن مقدار مرقومه دخي امان ويريلور لكن اول مقدار مقدار اوزره زياده متصور اولماز اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده الف مسمايي مسلمين ايچون نفسي اوزره شرط ايلديكي منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ايتديكندن عوضه الحاق اولنوب شول اجير حكمنده اولور كه اعمل لك هذا العمل على درهم ديمكله عقد اجاره ايليه اما اعمل لك هذا العمل على درهم من مالي ديمش اولسه بو عقدي اجارهٔ صحيحه اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودي دراهم اولميوب عروض اولسه اكا عروضندن بيك درهمه مساوي اوله جق نسنه ويريلور زيرا من مالي ديمكله مشروط اماني مالندن بر جزء قيلمشدر وجميع اموالي وصف ماليتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما على الف درهم من دراهمي ديمش ايسه دراهمندن بر قطعه سني مشروط امان قيلمش اولوب دراهمي بولنمازايسه امان مرقوم محلنه مصادف اولميوب لغو محض اولور بونك نظيري مسئلهٔ وصيتدر كه اوصيت لفلان بالف درهم من مالي ديسه دراهمي بولنميسه ده مالندن بيك درهمه مساوي نسنه ويريلور اما بالف درهم من دراهمي ديسه ودراهمي بولنميسه نسنه ويريلمز بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ايراد ايدوب دير كه اكر سائل سؤال ايدرسه كه مسئلهٔ مفروضه ده على الف درهم من مالي نيچون مالندن اخذ ايده جكي بيك درهمه حمل اولنور مسلمينه اعطا ايده جكي بيك درهمه حمل اولنماز تا كه امان نفسي عوضنده نفسي اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمي شرط قيلمش اوله جوابنده ديرز كه بو معنايه حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولور كه فتح باب ايتدكده تصكره شرط اعطايي ذكره حاجت اولميوب البته جميع مالي فيء اولور بوندن معلومدر كه مرادي مالندن مسلمينه ويره جكي بيك درهم اولميوب بلكه مالندن بيك درهمي بطريق الامان نفسنه سالم وزياده سي مسلمينه غنائم اولمقدر كورمزميسنكه افتح الحصن على ان تؤمنوني على رقيق ياخود على مالي ياخود على سلاحي ديسه اقوال مذكوره سي انجق نفسي ايله برابر اشياء مزبوره سي ايچون طلب امانه حمل اولنور بو مسئله ده على الف من مالي قولي دخي بويله در واكر افتح الحصن على عشرة ارؤس من الرقيق ياخود على عشرة افراس ديوب رقيق وافراسي نفسنه مضاف قيلماسه همان على الاطلاق على الف درهم قولي منزله سنده اولوب عشرهٔ مذكوره فتح بابندن عوض قيلنور زيرا رقيق وافراس دراهم كبي مال اولمين منافعدن دخي عوض اولمغه صالحدر و فتح باب دخي منافع مذكوره دندر بو صورتده اول رقيق وافراسي نه محلدن ويرسه لر جائزدر اما من رقيقي ياخود من كراعي قولي بشقه دركه تفصيلي قريباً سبقت ايتمشدر واكر فتح حصني شرط ايتميوب بلكه آمنوني حتى انزل اليكم على الف درهم ياخود على الف من مالي يعني بكا امان ويريكز تا كه سزه نزول ايده يم مطلقا بيك درهم اوزره ياخود مالمدن بيك درهم اوزره ديو استيمان ومسلمين اعطاء امان ايلسه لر بو ايكي صورتده مسلمينه بيك درهم ويرمك متكلم اوزره واجب اولور زيرا التماس ايلديكي امان مقابله سنده مسلمين ايچون فتح باب كبي بر منفعت شرط ايتمديكندن معلومدر كه ذكر الف ايله مرادي امان نفسي مقابله سنده مسلمين ايچون آكي عوض قيلمقدر وحكم مقررده اطلاقله نفسنه اضافتي برابردر و بو معني ظاهردر كه اول مستأمنك نزولي ايله مسلمين حصن ايچنده اولان مالنه وصول بوله مزلر كه مسئلهٔ سابقه مثللو مالندن بيك درهمده التماس امانه دلالتي نمايان اوله اما اشتراط عوضه محمول قيلنمسه مسلمين ايچون فائده سي مأمول در ومسئلهٔ سابقه بويله دكلدر كذلك آمنوني حتى انزل اليكم على عشرة اروس من الرقيق ياخود من رقيقي ديسه بنه نفسنه فدا قيلديغي عوضه محمول اولوب مسلمينه اداسي لازم اولور

مطلب على ان تؤمنوني على الف درهم

مطلب وتؤمنوني على الف درهم

مطلب انت طالق وانت مريضة

مطلب وصيت لفلان بالف درهم من ماله وان لم يكن له دراهم

واكر بو مسئله ده علی اهلی اوولدی اومالی دیسه بو صورتده هم نفسی وهم بونلردن نزولنده استصحاب ایلدیکینك جمله سی آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زیرا اهل وولدی مال اولمدقلرندن بشقه انسان آنلری نفسنه فدا قیلمق خلاف عادت بلکه نفسنی آنلره فدا قیلمق مقتضای طبیعتدر بوندن عیاندرکه مرادی آنلر ایچون نفسی ایله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخی بویله درکه علی مالی قولنده مال علی الاطلاق ذکر اولنوب جنس ووصف وقدری مجهول اولمغله فدایه صلاحیتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جمیع مالنی نفسنه فدا قیلمزکه جوعله هلاکنه بادی اولور واکر آمنونی علی رقیقی علی ان ازل یعنی بکا رقیقم اوزره امان ویریکز بن سزه نزول ایتمك اوزره دیسه نفسی و برابر نازل اولان رقیقی آمنلردر اما علی نصف رقیق دیسه فدایه مجهول ومسلمینه اداسی لازم اولوز اکرچه بین القولین باعتبار حقیقة المعنی بر فرق معنی یوقدر لکن تفریق مذکورده مدار عرف ناسه اعتباردرکه اویله محلده انسان معیتنده اولان بعض اشیاسنی نفسنه فدا قیلرکه بقیه اشیاسی ایله امن وسلامتله تعیش ایده یوقسه یانده اولان جمیع اشیاسنی نفسنه فدا قیلماز بناء علیه مالك نصفنی یاخود مالندن بر جنسك نصفنی ذکر ایلدکده احتمال غالب اولدرکه مرادی آنی فدادر اما جمیع مالنی یاخود مالندن برجنسك جمیعنی ذکر ایلدکده احتمال غالب اولدرکه مرامی نفسی ایله برابر مالی ایچون دخی امانه طالب اولمقدر واکر زوجه وولدی مثللو مال اولمیان ذواتی ذکر ایلسه کرکسه آنلردن بعض عدد معینی وکرکسه مجموع جماعتلرین ذکر ایلسون غالب احتمال مرادی فدا اولمیوب آنلری امانه ادخالدر همان آمنونی علی فلان دیمکله انسان اخری ذکر ایتمك منزله سنده اولوب بو صورت فلانی نفسنه فدایه مصروف اولمیوب طلب امانه صرف اولندیغی کبی مسئلهٔ مرقومه دخی اکا صرف اولنور وبیان مشروح اوزره آمنونی علی عشرة من رقیق حتی انزل یعنی بکا رقیقمدن اون عدد اوزره امان ویریکز تا که سزه نزول ایدم دیسه بو قولی فدایه حمل اولنور بو صورتده مال وزوجه سیله نزول ایدرسه آنلر بالجمله فیء اولورلر زیرا بیان اولندیکه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسی داخل اولماز کورمزمیسنکه بغیر فداء امانده اموال وعیالی داخل اولمازایدی فدا ایله امانده دخی داخل اولماز لکن نزولنده فداسنده شرط ایلدیکی مثللو نسنه لری برابر انزال واوزرینه شرط ایلدیکی فدا ایچون بونلری کتوردم دیو عرض حال ایلسه بونده مقتضای قیاس اول نسنه لر فیء اسلام واوزرینه فداء آخر الزام قیلنمقدر زیرا اخانی بعد النزول اولوب معیتنده اولان ماله تناول ایتمکله مال مزبور فیء مسلمین اولدقدنصکره التزام ایتدیکی فدایی فیء مسلمین ایله ادایه قادر اوله من لکن مؤلف الاشان سالك طریق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولوردیدی زیرا التزام ایلدیکی فدایی انجق مالی ایله ادایه قادر اولور وعند المسلمین مالی یوقدرکه بعد النزول آندن اداقیله پس بومقدار ایله نازل اولمسه اداء فدایه مقتدر اوله من بو جهتله اوزرینه فدایی شرط ایتموز اول مالی کتورمکه طرفیمزدن تسلیط حکمنده اولور نته کیم مکاتب اوزره بدل کتابتی شرط ایلمك مولاسندن آنی اکتسابه تسلیط وید وکسبنه تملیك عد اولنور قالدیکه اوزرینه شرط اولنان اون رأس ایکن اون بر رأس کتورسه مسلمین ایچون اون رأسنی فدا وواحد باقی بی فیء اولمق اوزره اخذ ایتملری جائزدر زیرا استحسان فدایه احتیاجی مقدارنده احسان اولنوب زیاده سنده قیاسله عمل اولنور کذلك یکرمی رأس کتوروب بونلردن اون دانه سنی انتخاب ایده سز دیو کتوردم دیسه بنه باعتبار القیاس جمله سی اخذ واختلاس اولنور واکر التزام ایلدیکی رقیق کتورمیوب مالدن جنس آخر ایله کلوب مرادم بونی صاتوب قیمتنی سزه ویرمکدر دیسه بطریق الاستحسان قولی عینی ایله قبوله شایان کوریلور زیرا رقیق مطلقا مال اولمیان نسنه لرك عوضنده عین ایله قیمتی بینلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ایدن قنقیسنی کتورسه جواز قبولی متثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب میانلرنده باعتبار المالیة ثبوت مجانست تحقیق اولمغله قولنده تصدیق اولنور لکن تفصیل سابق انجق اطلاق اوزره علی عشرة ارؤس من الرقیق دیدیکی صورتده لاحقدر یوقسه نفسنه اضافتله من رقیقی دیوب بعده رقیق برینه دراهم کتورسه دراهمی فیء اولوب بنه فداء ملتزم ایله مطالبه اولنور زیرا رقیق نفسنه نسبتله تبیین وآنلری شورقیقلر دیو اشارتله تعیین ایتمش کبی اولمغله آندن مکان اعبانده اخذ قیمت مشروع اولماز حتی بو صورتده اهل حصن اول رقیقلری استصحاب وترفیقمه مانع اولدیلر آنك ایچون قیمتلرینی کتوردم دیسه تصدیق اولنماز زیرا کتوردیکی دراهم داخل غنائم اولدقدنصکره آنی فداسنه محسوب قیلقده مسلمین اوزره مصدق اولمازنکته سی اولدرکه اهل حصن رقیقله نزولدن آنی منع ایده جکلرینی مسلمینه افاده واولوجهله قیمتلریله نزوله اذن واجازتلرین استفاده قبل النزول حقنده ممکن الحصول ایکن ترك واهمالله قصور انجق کندو طرفندن ظهور ایلمشدرکه بویله استیذان ومسلمین دخی اذن ورخصتلرین

مطلب اشتراط بدل الکتابة تسلیطاله علی الکسب

ایذان ایتمش اولسه لر ایدی کتوردیکی دراهم فدایه محسوب اولوب غنائمده ادخالی مطلوب اولماز ایدی وقپان برقلعه نك صاحبی آمنونی علی قلعتی یاخود علی مدینتی علی ان افتحها لکم یعنی بکا قلعه م یاخود مدینه م اوزره امان ویریکز سزه فتح باب ایتمك اوزره دیسه نظر اولنور اکر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه می یاخود مدینه می فتح ایدرسم قورقارمکه هدم ایده سز دیوب مسلمین دخی قلعه ومدینه نك اوزره آمنسین دیمك مثللو مرادی انجق قلعه ومدینه نك عینی ایدوکنه دلالت ایدر میانلرنده برکلام جریان ایلمش ایسه امان مذکور انجق قلعه ومدینه اوزره جاری اولوب ایچلرنده بولنان نفوس وامواله ساری اولماز زیرا کلام مطلق سبقت ایدن دلالت حالله مقیدا ولمق امر محققدر ومسلمین اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ایلمشلردر وفتح بابدن مرا ملری انجق استغنام ونفوس واموال امانده داخل اولسه ز فوات مرام مالا کلامدر بو جهتله امان تسمیه ایتدیکی نسنه لره خاص ایدوکی نمایاندر انجق صاحب القلعه جمله مالی واولاد وعیالی ایله آمن اولور زیرا قلعه سی اوزره استیمانی آنده تمکن استقرار ایچوندر وتمکنی اشیاء مزبوره یه موقوفدر حکم مرقومده آنك حالی داریمزه تجارته کلن مستأمنك مقدما ذکر وتفصیل اولنان احوالنه شبیه ومشالدر واکر میانلرنده کلام سابق کبی تخصیصه دلالت ایدر نسنه جریان ایلمش ایسه اکرچه بالنظر الی القیاس جواب سابق بونده دخی اعدل مقیاسدر زیرا فتح بابدن مرام استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدینه ده ایچنده بولنان اهل واموالی دلالت ایدر کلام یوقدر واحتمالدرکه قلعه ومدینه مسقط رأسی ومسکن آبا واجدادی ایکن قلعه سنی قلع وتتریب ومدینه سنی احراق وتخریب ایدرلر دیو خوفه ذاهب و بو لفظله استیمانده اهل واموالك ابقاسنی ایستمیوب انجق قلعه ومدینه سینك ابقاسنه طالب اوله لکن بطریق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدینه وایچلرنده بولنان جمیع نفوس واموالی امان وعرف ناس دخی بو دعوایه برهاندر زیرا مدینة عامرة یاخود قلعة حصینة دینلدکده کثرت سکانله عمارت وحصانتی فهم اولنوب بیوت وجدرانی ملاحظه اولنماز کورمزمیسنکه آمنونی علی مملکتی علی ان افتح لکم القلعة دیسه بو لفظدن مملکتنده بولنان نفوس واموالك جمیعا امانتی فهم ایتمزمی وهم مقصودی قلعه ومدینه سی کندویه کالاول باقی وکندو دخی کما کان آنده تصرف اوزره مستبقی اولمقدر و بو مقصود انجق بالجمله دخول امانله وجود بولور وقپان اهل حصندن برکسنه بالای حصنه اشراف بعده افتح لکم علی ان تؤمنونی من مالی علی الف درهم یعنی سزه فتح ایده رم بکا مالمدن بیك درهم اوزره امان ویرمکز اوزره دیمکله استعطاف ایلسه اکا علی ان تؤمنونی علی الف درهم من مالی مسئله سی کبی مالندن بیك درهم بطریق الامان لا بطریق العوض اعطا قیلنور زیرا من مالی کلمه سی تقدیم وتأخیرده الف درهمی بیان اولمغله اختلاف معنی نمایان اولماز کذلك افتح لکم علی الف درهم علی ان تؤمنونی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم اوزره بکا امان ویرمکز اوزره دیسه ذکر الفی امان نفسی اوزره تقدیم وتأخیرمیاننده فتح بابله مسلمین اوزره شرط قیلدیغی عوضی اولمق خصوصنده فرق یوقدر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی بالف درهم یعنی سزه فتح ایده رم بکا بیك درهم مقابله سنده امان ویرمکز اوزره دیسه انجق نفسی آمن و بیك درهمی کسب واداسنه ضامن اولور زیرا بو صورتده بالف درهم دیسه جمیع مالی فتح بابله فیء اولور ایدی دیسه دخی بویله اولمغله مجددا کسب واداسی لازمدر نکته سی اولدرکه حرف باعوض اوزره داخل اولور والفی امان نفسنه حرف باایله وصل ایتدکده الف موصول امانندن عوض ایدوکنه نص ایتمش اولور وامانی حاصل اولمغله اداء عوض اوزرینه واجب اولور شول کسنه منزله سنده اولورکه شخص آخره وهبت هذه العین منك علی ان تبیعنی جاریتك هذه بمائة دینار یعنی شوعینی سکاهبه قیلدم بکا شو جاریه کی یوز دیناره بیع اوزره دیمش اوله بونده دخی مائه عوض جاریه در کذلك افتح لکم وتؤمنونی بالف درهم دیسه بنه جواب ذکر اولنان قول صوابدر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی من مالی بالف درهم دیرسه الف درهم بنه امانندن عوضدر لکن مالنه ظفر بولدقده ایچندن بیك درهم امانندن عوض اوله رق التزام ایلدیکی بیك درهمك یرینه اخذ اولنور بو مسئله مسئلهٔ اولایه مخالفدرکه بونده التزام ایلدیکی عوضه تخصیص محل ایدوب یدنده اولان مالندن ویره جکنی بیان وآنك اوزرینه اخذ امان ایلمشدر بناء علیه آندن مقدار مقدر بطریق الاستغنام آلنمیوب بطریق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعیین المحل ذمتنده عوض مقدری التزام ایتمکله تمام قهر ایله فتح بابك مقتضاسی اوزره مالی فیء اسلام قیلنور واکر بو صورت ثانیه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمینه لازم الاداء بیك درهمله مدیون اولور زیرا امان مطلوب اکا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسی بهر حال لازم اولور لکن یدنده مال موجودی وار ایسه اندن اعطا یوغیسه مرادی مال مکتسبدن ادا ایدوکی هویدا اولور

مطلب من مالی علی الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابی ذكر ایتمیوب همان آمنونی حتی انزل الیكم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم
دیمكله اكتفا ایلسه بوقولی انجق فدایه حمل اولنور زیرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس
امان ایتمیكن حین نزولده ملتمسی اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرینه لازم اولور وبو بابده حرف با محلنده كلمهٔ علی
واقع اولسه دخی ینه حكم مسئله منقلب اولماز زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح بابی كبی بر منفعت التزام
قیلمشدر كه الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی كلا
التقدیرین عوض امانی ایدوكی مقرردر واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح
باب ایدهرم بكا اهلم وبیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه یاخود باهلی والف درهم یعنی اهلم وبیك درهم
مقابلهسنده دیسه بو ایكی صورت برابر واهلی ایله مالندن بیك درهم اكا سالم وبقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنمسی مقرردر
زیرا اهلی مال قبیلندن اولمامغله آنك ذیلنده ذكر الف دخی امانندن بدل اولمغیچون اولماد یغی ظاهر اولور
بو صورتده حرف با وعلی برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ایچوندر وكلمهٔ واو عطف ایچوندر وحكم
المعطوف حكم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولمغله معطوف دخی استیمان اولور واكر مالی تقدیم
ایدوب افتح لكم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی دیسه مسلمین اكا بیك درهم اعطا واهل وولدینی ساحهٔ
سلامتده ابقا ایتملری اوزره نفسی امین وبقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنور زیرا فتح بابنه مجازات ایچون بونلرك مجموعی
نفسی ایچون شرط ایلمشدرو بونلردن عوضنه صالح اولان الفی مسلمین اكا اعطا قیلرلر واهل وولدی مال اولمیوب عوضه
صالح اولمامرله جزاء فتح اولمق اوزره نفسی كبی آنلرك دخی امانلرین شرط ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره
عمل اولنور واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی بالف درهم وباهلی وولدی یعنی سزه فتح ایدهرم بیك درهم
مقابلهسنده واهل وولدم مقابلهسنده بكا امان ویرمكز اوزره دیسه مسلمینه كندو بیك درهم اداایتمك لازم واهلی
وولدی بالجمله فیء مسلمین قیلمامغی مستلزم اولور زیرا حرف با معنای عوضده محكم ایكن الفه مقرون اولوب الفی
اماندن عوض قیلدقدنصكره اهل وولده دخی مقرون وآنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمكله مجموعی
اماندن عوض اولمق اوزره نص ایلمشدر واكر اهل ایله ابتدا ایدوب افتح لكم علی ان تؤمنونی باهلی وبالف درهم
دیسه اكرچه قیاسه نظر ایله ینه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح
مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ایدوكنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ایتمسندن
دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ایچون استثنا ایدوكی نمایان اولمشدر كورمزمیسنكه
افتح لكم علی ان تؤمنونی بجمیع قرابتی وباهلی وولدی وبالف درهم دیسه مرادی بونلرك مجموعی استثنا اولوب
فدا اولمدیغی عامهٔ ناسك خوطرینه لایح وهویدادر واكر انزل الیكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم
یاخود باهلی والف درهم دیسه بو ایكی صورت برابر واهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اكا بیك درهم ویرلك
مقرر وامان نازلده سبقت ایدن حكم اوزره ماعداسی فیء مسلمینه منحصردر زیرا حق اهلنده مرادی استیمان اولوب
فدا دكل ایكن الفی دخی اهل اوزره عطف ایلمكله حكم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم
واهلی دیسه فدایه حمل اولنوب كندو مسلمینه هم الفی وهم اهلنی تسلیم ایلمك لازم اولور زیرا الفی حرف بایه مقارن
قیلمغله عوض ایدوكی صریح بعده اهلی اوزرینه عطف ایله مرامی فدا اولدیغنی تصریح ایلمشدر بو محلده
مؤلف سامی مكان مكنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری دیركه اكرچه ذكر اولنان تراكیب من حیث المعنی
بربرینه قریبدر لكن هر فصلنده بین الناس غالب ومتعارف اولان معنایی اخذ ایله تفصیل واصل معروف اوزره
احكام مسئله تأسیس وتأصیل اولندی مكر مقدما بیلنرنده تنصیص فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بر كلام
سبقت ایتمش اوله زیرا كلام محتمل المعنیین ایكن احد همایی مرجح بولنسه سبقت ایدرسه اول طرف ترجیح ایتمزسه
اغلب وجهین اوزره حمل وتصحیح اولنور نته كیم لفظ مشتركده صیغه سنده بر دلیل ایله احد المعنیین ترجیح ایلسه
حكمی بویله در واكر افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی یعنی سزه
فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطا ایدهرم بكا مالمدن اون بیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه متكلم اوزره
مسلمینه یوز دینار اعطا ومسلمین دخی نفسی ایچون استثناسی اوزره مالندن اون بیك درهمی اكا تسلیم وابقا ایلمك
واجبدر وبوقولی فداء درهمه حمل اولنماز زیرا یوز دیناری ذكر ایتمسه مالندن اون بیك درهم اوزره استیمان ایتمش
اولوردی ایكن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح بابله برابر یوز دیناری شرط ایدهرك ذكر ایلدكده ینه اویله اولور واكر
افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی بالف درهم دیسه بو صورتده هم یوز دینار وهم بیك درهمی

مسلمینه

مسلمینه اعطا متكلم اوزره واجب اولور زیرا اعطاء دنانیری نفسی اوزره شرط ایلدكده امانندن عوض
اولدیغی ابتدا تصریح بعده حرف بایی الف اوزره ادخال ایله امانندن انكدخی عوض ایدوكنی توضیح ایلمشدر
مكر كلامنی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آله جغم یاخود بكا ویره جككز بیك درهم
دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوكنی تنصیص ایتمش اوله وذكر اولنان
تقریر جناب مؤلفك ان هذا الكلام یحتمل معنیین قولینك تفسیریدر كه بالف درهم قولی سزه ویره جكم
بیك درهم یاخود سزدن آله جغم بیك درهم معنالرینه محتملدر واحد طرفینه دلیل بولنور سه اول طرف ترجیح
بولنمازسه معانی كلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور والله اعلم بالصواب
ابالحربی یستأمن الی عسكر المسلمین * یعنی حربینك عساكر مسلمینه التجا واعطاء امانلرین ارتجاسی احوالندن
باحث مسائل ومباحثدر نچه حربی حصن وقلعه ومطموره محبتنی ایتمیهرك عسكر اسلامدن استیمان
وابتدا سزه وصلت بعده اهلیمه عودت ومال تجارتله ینه سزه رجعت ایدهیم دیو طلب امان ایلدكدنصكره
كیدوب اسلحه وغیریدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر دیو دعوی ایلسه قولی معتبر وكتوردیكی نسنه
اوزره امانی مقرردر زیرا مقهور اولمدیغی حالده استیمان ایتمكله دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدن كمسنه
منزلهسندهدر ومقدما بیان ایلدیك كه بونك امانندهٔ مالی دخی بالتبع داخلدر محصوردكل ایكن عسكر اسلامدن
استیمان ایدن كمسنه دخی بویلهدر ومال خصوصنده یدی ثابته وشهادت ظاهر حال ایله مثبته اولمغله قولی مقبولدر
كذلك بر عورت كتوروب بو بنم عورتم یاقزم یاقرنداشمدر دیسه یاخود بر از صبیان كتوروب اولادمدر دیسه
ینه تصدیق وجمله سینك امانی تحقیق اولنور زیرا دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرك مالی كبی عیالی دخی
امانده تابع اولدقلرین مقدما ذكر ایتمش ایدیك بو دخی آنك كبیدر اكر مذكور ینندن بعضیسی قول متكلمی تكذیب
ایدرسه تبعیت امانه سبب اولان نسنهیی تكذیب ونفسی اوزره رقی اقرار وتقریب ایتمش اولمغله فیء مسلمین قیلنور
اما اولا تصادق ایدوب بعده مستأمن بونلر ایله بینمزده قرابت یوقدر دیو قولندن رجوع وبونلر دخی مستأمنی
رجوع عندده تكذیبه شروع ایلسه لر ینه آمنلردر زیرا ابتداده تصادقلریله استفادهٔ امان ایتدكلرندنصكره مستأمنك
سوزی ایله امانلری باطل اولماز زیرا غیر اوزره موجب رق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مردوددر واكر امیر
بونلردن بریني كذب ایله اتهام ایدرسه اهل یمین اولنلرینی تحلیف ایدر نكول ایدرسه مملوكیت اوزره اسیر ایدوب
نكول ایله قتل وتدمیر ایلمز واكر بر از رجال بالغین ایله كلوب اولادم یاخوانمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا اهل قتال اولانلر
امانده دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلره تابع اولمدقلرین سابقده بیان ایلدیك وبو صورت كبی عسكردن استیمان
ایدوب صریحا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب واول رجال نفسلریچون بشقهجه استیمان ایتمدكلرنده ینه
تابع اوله مزلر واكر متاع ورقیقله كلوب بونلر مالمدر یاخود بعض نسا ایله كلوب عیالمدر دیوب مسلمین دخی آنلری
معسكره قریب بر قریه یاخود بر مطموره دن كتوردیكنی بیلسهلر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشیاء مذكورهنك اول قریه
ومطمورهده اولدقلرینی مقدما بیلمزلر ایسه جملهسی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمین بیلملری فرضی اوزره اول
محله قاهر اولوب اولملری میاننده فرق یوقدر زیرا بیلدكدنصكره معنای قهر تحقق ایتمز كه بیلنلر حقنده
قریب وبعید برابردر كورمزمیسنكه بر كمسنه صویه قریب اولوب لكن قرب ووجودندن اگاه اولمسه صویه
بعید اولمق منزلهسنده اولوب تیممی صحیح اولور كذلك مسلمین اول اشیا اول محلده موجود اولدیغنی بیلوب
واصحابی اصحاب منعه ایكن مسلمین آنلره تعرض وقتال ایتمش اولسهلر ینه كتورن مستأمنه سالم اولور
زیرا اهل منعهیه قتال ایله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمین حال ومحللرین بیلمكله مقهورین اولمدقلرندن مستأمن
اول اشیایی قهر مسلمین تناول ایتمدیكی موضعدن كتورمش اولمغله كندویه سالم اولمق لازم اولور اما فرض
مذكور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشیایی بیلوب یاخود بیلمسهلر اما همان اول محله داخل اولسهلر عالم
اوله جقلری معلوم اولوب علی كلا التقدیرین اصحابی اصحاب منعه اولمسهلر اشیاء مزبورهدن اول مستأمن
ایچون برنسنه سالم اولماز زیرا عساكر مسلمین دار الحربه قهر مشركین قصدی ایله داخلین اولمشلردر
وبر قوم غیر ممتنعینك ساحهلرینه نازل واول قومك حاللرینه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرینه قاهر
اولدقلری ظاهر وباهر اولور كورمزمیسنكه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبره قریب اولوب هنوز دخوللری
نصب اولمامش ایكن الله اكبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین یعنی الله تعالی عظمت
وكبریا صاحبیدر كه مسلمینه امدادی ایله خیبر كبی بر حصن حصین خراب اولدی بزلر اعدادن بر قومك

مطلب ما یبیع المستأمن من وما لا

مطلب بتیمم بقرب الماء اذا لم یعلم

مطلب ما جاء به المستأمن من قری

اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انداراولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول کوهر ثالری ایله مفهوم ایت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بو طریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك یداستعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنسان نسنه لردن کتورمش اولدیغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقام منه قائم اولمغله امثال مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واکر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان بر مطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اکا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر کرك اولمسونلر مطموره یی بیلدکلرنده
اکا وصوللری غیر ممکن وتناول قهرلری غیر متمکندر ولکن مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدکلری بر حصندن کتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنسان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بر رجل استیمان ایله نازل اولسه برابر کتوردیکی اشیادن
برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن کلن مال خصوصنده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتمدکجه مستأمن
ایچون سالم اولمدیغی کبی مانحن فیه مز اولان خارج ایکن استیمان صورتنده دخی سالم اوله من
باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی ایدیهم * یعنی بر مستأمنك ندن صکره غیبت وفقدانی ایدوب صکره مایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احکامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشباه علیهما الرحمة والغفران
حضرتلری دیر که قچسان بر حربی عساکر مسلمینه التجا وعورات مشرکین اوزره سیز دلیل اولهیم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صکره دوون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایلدوب صدق وکذبی عند
المسلمین آشکار اولمسه نظر اولنور اکر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق کبی
هیئتی هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنموب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحکیم ظاهر مانده ار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بو وجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرز که اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانه مدار اولماز بر ذمی بی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیکی کبی لکن مستأمن مرقوم مدعای مذکور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیکمز ظاهر حال اکرچه شاهد صدق مقالی ایدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واکر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دکل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسکریمزدن افتراق ومنعهٔ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واکر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشکال حالی اشتباه واشکال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لکن قتلی حلال
اولماز زیرا اکرچه منعهٔ اهل حرب وموضع اباحت استقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحکیم حکم مشروعدر لکن تعارض علامت آنك امرنده تمکین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه که طرفمزدن امانی ثابت ایکن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرز که بومقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقسه انتفا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دکلدر بو بابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر که منعهٔ اهل حربده بولنمشدر بو قیاس اوزره علی کل حال فیء اولمسی لازم کلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوکی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بزلر اول قیاسی ترك ایده رز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالته اعتماد واجب اولور که حالا حربی ومنعهٔ اهل حربده موجوددر
واکر عسکر اسلام درجنك اول عدودن روکردان اولوب مجددا هجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسه لر اکر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوکی هویدا ایسه بو صورت صورت اولی ایله حکم وتفصیلده
برابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حرب ایله برابر کلدیکی بیلنموب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایکن
میان اعداده موجود اولدقده صکره بن عسکریمزدن مفارقت ایتموب سنز کله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعا
مخالطه ایلسه نظر اولنور اکر اهل عسکر قلیل الاعداد واو مقوله کسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جغی معلوم جمله
آحاد ایسه کذب وحیله سی مبین وحین فقداننده اهل حربه التحاق عندیمزده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واکر اهل عسکر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وکذبی آشکار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعهٔ مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بو بابده ظاهر اولمامشدر لکن بزلر اوزرینه منعهٔ مشرکینه وصولنی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر
لکن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واکر عسکر قلیل ایکن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لکن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله کلدیکی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقداننده تدارك علف
ایچون کتمش یاخود بولیمی غائب ایتمش ایدم بوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایکن بونك اول موضعده عسکرزدن افتراقی معلوم واول وجهله حکم
انتهاء امانده منعهٔ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوکی مجزومدر لکن مؤلف والاشباه طریق استحسانله
احسان ایدوب دیر که بو بابده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون کاه وبیکاه
عسکردن خروج ایده جکی بی اشتباهدر وخبر ویردیکی اوزره خوف وخطر وزحام عسکر هنکاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولورو بوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلوممز اولمغله
آنی ازاله ایدر بر دلیل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امری باهردر والله اعلم
باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضهٔ صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیر که عسکر اسلام حصون
اهل حربدن بر حصنی محاصره یه اقدام ایلدکلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مکالمهٔ امان ایچون طرفکزه
اون کشی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون کشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتموب انجق جمیع مالکلرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی اباوامتناعه
قیام ایتدکدنصکره اول اون کشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویرلك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون کشی حصنیه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلمغین اهل حصین اظهار لجاج واول عشره سزك بزلردن سبی واسر ایتمکه تعهدیکزی اخبار
ایلمدیلر دیمکله احتجاج ایلسه لر بو بابده قطعا کلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرهٔ مرقومه نك آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتکذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اکا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر
دکل ایکن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشرهٔ مرقومه آنلره کرچکدن امان سبی ایله
اخبار ایلمدیلر ایسه ده اولبابده کذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله کندو
نفسلرینه باعث تکدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بو جهتله اول حصنده مسلمیندن برجاعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اکا دخی اعتبار اولنماز زیرا یانی سبقت ایتمشدر که بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اولهمز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردکلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله من واکر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره کرك عقد صلحله
وکرك بلا عقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دکین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندر که امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب کالمعدوم اولمشدر واکر
صورت مفروضه ده عشرهٔ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحکایت ایدنجیه دکین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزك امان ویرمدیکیکزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بو خصوصدن نسنه سویلدیلر دیو انکار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انکاره التجا ایتملریله قول قول منکردر وعشره نك
بو بابده شهادتلری دخی معتبره دکلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدر که
فحوای کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمکی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیکی
فعلنه آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واکر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین یا اهل ذمتدن برجاعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لا تقبل الشهادة علی فعل نفسه ولا علی اجازة الغیر الفعل نفسه

شهادت من بوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنكله ثابت اولان اقرارلريله ثابت كبيدر اما صورت مفروضـه ده
مسلميـندن اولان شهود فسقه وفجره دن معدود ايسه اهل حصن مقدما سبي اولنمش ايسـه دخي كركدركه آنلري
مجـددا حصنلرينه رد وكما كان باب حصنلرين سد ايدوب نبذ عهدي تقديم بعده قتاللري تصميم اولنـه زيرا
ان جاءكم فاسق بنبـأ فتبينوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفـله امر الهي منصوص اولوب عدم قبول
شهـادت فاسقده مشهود عليه حربي اولمغـله مسلم اولمق ميانلرنده فارق يوقدر وعشره آنلره صلحي اوزره كيفيتي
اخبار ايلدكلري ثابت اولمدقجه امانلري بركمال اولوب سبي واسترقاقلري حلال اولمـاز بو صورتده مسلمين دخول
ايتدكلرنده حصنلرين كسر وافنا وآنلري بلامنعه ابقا ايتمش اولسه لر كركدركه آنلري مأمنلرينه الحاق ايده لر زيرا
طرفيمزدن امان اوزره لردر مأمنلرينه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلري جائز اولماز واكر صورت مفروضه ده اول عشره
بز اهل حصنه سزكله اولان صلحي صحتي اوزره اخبار ايتموب بلكه مسلمين سيه امان ويرديلر ديمكله كذبي اختيار
ايلمش ايديك ديسه لر بو نكله صورت اولى برابر وبونده دخي حصن ايچنـده بولنان برنسنه يه جواز تعرض غير
متصوردر زيرا امانلرينه عشرهٔ مرقومه عودت وماجرالرين وقوعي اوزره اخبار وحكايت قيلملري تعيـين غايت
قيلنمش ايدي هنوز اول غايت پذيراي صورت اولمامشدر بو صورتده مسلمين اهل حصنه چونكه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سيه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ايتمش ايديكز بز دخي سبي سزه سالم قيلوب امتعهٔ
سائره يي اخذ ايله غانم اوله ليم ديوب اهل حصن شمدي اكا دخي راضي دكللرز ديسه لر بنه قوللري معتبردر زيرا امانمز
حصنده بولنان جميع اشيايه شامل اولمغله نبذ عهد ياخود وجود غايتله نهايت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضي
اولسه لر دخي بنه اول امان اوزره باقيلردر وغايت امان دخي ماجرالرين وقوعي اوزره اعلان ايدي چونكه تحقق
ايتمدي كركدركه مسلمين آنلري كما اول منعه لرينه ايصال ياخود مأمنلرينه ابلاغ وارسال ايدوب صكره نبذ ايله مباشر قتال
اوله لر واكر امير مسلميندن بركسنه يي عشره ايله برابر بعث وتسيير ايدوب اول مسلم عشرهٔ مرقومه اهل حصنه ماجراي
صلحي وقوعي اوزره اخبار ايلديلر ديو اعلام اهل حصن دخي قول مذكوري انكاره اقدام ايلسه لر قول ينه آنلرك
قولليدر زيرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمين اوزره حجت اولمديغي كبي مستأمنين اوزره دخي حجت اولماز اما مسلميندن
ايكي ياخود اكثر كسنه لري برابر ارسال ايدوب آنلر دخي وجه مشروح اوزره شهادت قيلسه لر اهل حصن فيء اولورلر
زيرا ايكي مسلمك شهادتلري حجت تامه اولمغله انتهاء اماني موجب اولان غايتك ثبوتي مستوجب اولور سؤال اولنورسه كه
مسلمين مذكورينك غنيمتدن نصيبلري اولوب شهـادتلرنده جر مغنم دركار ايكن نيجه قبوله سنز اولور اولور جواب
اولدركه اكرچه بويله در لكن غنيمتده حقلري قبل الاحراز تأكد ايلمز حتى قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمي
وارثلرينه انتقـال ايلمز وبو مقوله حق ضعيف قبول شهادته مانع اوله جق تهمتي ايراث ايلمز كورمزميسنكه عسكردن
ايكي مسلم بر ذمي اوزره غنيمتدن شو نسنه يي ياخود بيت المـالدن برنسنه يي سرقه ايلدي ديو شهـادت ايلسه لر
شهـادتلري قبول اولنور شركت عامه يه بنـاء بو بابده منفعتلري واردر ديو قبولدن نكول اولنماز واكر اول ايكي
مسلم بين المسلمين شهـادتي قبول اولنميانلردن ايسه اهل حصن امانلري اوزره ابقـا اولنورلر زيرا امانه نهايت ويرن
غايت هنوز ثابت دكلدر كه ثبوتي بو شهـادتي قبوله منوطدر واكر امير اول عشره ايله اهـل ذمتدن ايكي كسنه يي
بعث وتسيير ايدوب آنلر دخي اهل ذمت اوزره شهـادتلري قبول اولنان عدولدن اولسه لر اهل حصن فيء اولورلر
زيرا بو شهـادتلري مستأمنين اوزره در واهل ذمتك مستأمنين اوزره شهـادتلري شبهه ايله مندريء اولوب اولميان
اموره مقبوله دركه بو بابده ايكي مسلم منزله سنده لردر واكر بو مدعايه بر رجل وايكي امرأه شهـادت ايلسه لر قبول
اولنوب اهل حصن فيء اولورلر انجق قتللري جائز اولمـاز زيرا شهادة النساء مع الرجال اكرچه شبهه ايله ثابت اولان
اموره حجتدر لكن شبهه ايله مندريء اولان اموره شهـادتلرنده شبههٔ ضلال ياخود شبههٔ نسيان تحقق ايتمكله
حجت دكلدر واكر امير معيت عشره ده اهـل حربدن ايكي شخص مستأمني تسيير ايدوب آنلر دخي وجه محرر
اوزره شهادت وتقرير ايلسه لر نظر اولنور اكر اول ايكي شاهد اول دارك اهلندن ايسه لر شهادتلري قبول اولنور
واكر شـاهدلر اهل شرك ياخود ابناء تركدن اولوب اهل حصن نصـاري ايسه لر ميانلرنده تباين دار اولوب ولايت
توارث كبي ولايت شهـادت دخي منقطعه اولمغله شهادتلري قبول اولنماز وجهي اولدركه دار الحرب دار قهردر
بو قسمه دار حكم دكلدر واختلاف منعه لرينه اعتبـار ايله اول مرتبه تبـاين دار بديدار اولور كه ديار مختلفه دن اولان
مستأمنين داريمزده جمع اولسه لر دخي بربري اوزره شهادتلري قبول اولنمـاز اما اهل ذمت بشقه دركه اهـل
داريمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حكم اولوب حكم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلري مختلفه ايسه ده بربرلري اوزره

مطلب لايجوز شهادة الفاسق ولو على الحربي

مطلب لايورث نصيب من مات قبل احراز الغنيمة

مطلب الحق الضعيف لايمنع قبول الشهادة

مطلب شهادة الذمي على المستأمن

مطلب شهادة المرأة

مطلب شهادة المستأمنين على الكفار المختلفة الدار والمتفقة

شهـادتلري قبول اولنور طائفه مسلمين مختلف المذاهب والاهوا اولسه لر دخي بربرلري اوزره شهـادتلري قبول
اولنديغي كبي وفتق صورتده كه اهـل حصن مأمنلرينه رد اولنه آنده عشره دخي مأمنلرينه رد اولنور زيرا امان
علي وجه اليقين آنلره تناول ايتدكله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز كوريلمز واكر اهل حصندن عشره نك غيري
كندو دينلرنده عدولدن اولان برجماعت كلوب عشره اهل حصنه امر صلحي وقوعي اوزره اخبار ايلديلر ديو شهادت
ايلسه لر شهادتلري قبول اولنماز زيرا زعم وشهادتلرينه نظر ايله اول جماعت عبيد مسلمين اولديلر زيرا عشره
امر صلحي علي وقوعه خبر ويردكلرين بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء اماني اقرار ايتملريله علي تقدير صدقهم جمله سي
رقيق وعلي احتمـال كذبهم رق وحريت ميانلرنده متردد برفريق اولوب منزلهٔ مكاتبينه نزول ايتملريله شهادتلري
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غير العشرة واموالهم ورقيقهم يعني اول جماعتك
شهادتلري قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرهٔ مرقومه وآنلرك اموال ورقيقلري غير آمنلردر
شارح الكتاب امام سرخسي لاطفه الله تعـالي بلطفه الانسي ديركه نسخ كتابده اكرچه بو عبارهٔ محرره تحرير
اولنمشـدر لكن سقط ومحض غلطدر صحيحي غير الشهود علي العشرة يعني عشره اوزره شهـادت ايلين اول
جماعتك غيريلري آمنلردر ديمكدر زيرا امان عشره بلا اشكال ايكن جملهٔ آمنيندن استثنالرينه نيجه مجال بولنور
اما آنلرك اوزرلرينه شهـادت ايدنلر انتهاء امانه اقرارلري صريح واقرارلري نفسلري حقنده صحيح اولمغله اموال
ورقيق وعيـاللرندن آنلري تصديق ايدنلر ايله برابر نفسلري فيء مسلمين قيلنور واولاد صغارلرينك دخي والده لري
اول جمـاعتي تصديق ايدرلرسه اولاد صغارلري دخي فيء اولورلر واكر تكذيب ايدرلرسه تعرض اولنمازز زيرا صغار
جور امهاتده اولوب عند التكذيب امهات آمنه اولمغـله اولاد صغارلري دخي آمن اولورلر اما والده لري بوغيبسه
اول جماعت حق صغـارده تصديق اولنورلر حكمي اولدركه اول جماعت رقيق اولوب امهات عنـد التكذيب
حراز اولملريله حقلرنده اماني باقي اولق اعتباريله حق اولادده جور امهات اعتبـار اولنور لكن امهات بولنمايجه
انجق جور آبايه اعتبار اولنور اولاد صغـارلري دخي بالتبع رقيق اولورلر واول جماعت اولاد كبارلري حقـلرنده
تصديق اولنمازلر مكر اولادلري آنلري تصديق ايده لر بو صورتده اقرارلري اوزره رقيق اولورلر واكر امير مسلمين
صورت مفروضه ده امير حصنه ماجراي صلحي متضمن برنامه تحرير وبعد الختم طرفنـدن برسفير ايله معيت
عشره ده بعث وتسيير ايدوب بعد فتح الباب امير حصن بكا نامه كلمدي وسفـير بكا دفع وتسليم ايلمدي ديو
تقديم انكار وسفـير دخي نامه يي ويردم حتي بنم يانمده قرائت ايلدي ديو دعوايه ابتـدار ايلسه اهل حصن امان
سابقلري اوزره ابقا اولنورلر زيرا سفير ايصال نامه ايله انتهـاء اماني ادعا وامير حصن انكار مدعي ايتمكله قول
قول منكردر زيرا انتهـاء امانه ترتب ايلين اباحت قتـل واسترقاقلريدر وحكم مذكور شبهـاتله مندريء اولان
اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخي اولسه حجت تامه اوله مز اما امير ايكي مسلمي بعث وتسيير ايدوب آنلر دخي
حضوريمزده امير حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخي استماع ومضموننه تحصيل اطلاع ايلدي ديو شهـادت
ايلسه لر اهل حصن بالجمله فيء اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت باقرار الخصم كبيدر وشهادت مسلمين حجت تامه در
واكر اول ايكي مسلم نامهٔ مرقومه امير حصنه تسليم اولنوب لغت عربيه ايله اوزرينه قرائت وترجماني اكا ترجمه
وحكايت ايلدي لكن ترجمـان مرقوم صحيح وسقيم نه كونه افاده ايلـدي معلوممز اولمدي ديو شهادت ايلسه لر
بونده مقتضاي قياس مضمون نامه يي صحيحا بيلـديكي بزه معلوم اولنجيـه دكين امان اهل حصن قوي الاساس
اولمقدر زيرا امير حصن لغت عربيه يه عارف اولمديغي عنديمزده معلوم وشـاهدلر ترجمانك كيفيت ترجمـه سنه
واقف اولمـدقلري مجزوم اولوب بو مقـدار ايله مضمون نامه يه علمي غير ثابت وعلمي ثابت اولمدقجـه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غير متثبت اولمغله قتـل وسبيلرينه اقدام مسلمين جائز كوريلمز لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ايدوب ديركه اهل حصن فيء اولورلر زيرا مسلمين نبذ عهدلرين اراده ايتدكلرنده بونك مافوق مقدورلري
دكلدر وترجمانلري خيانت ونامه ده اولميان كلامي حكايت ايتمش ايسه بنه كندو تقصيرلرندندر كه اويله خائني
ترجمان ايلمشلردر وبو مقوله حقيقتي تحقيق اولنميان مواده حكم شرعي اكا تعليق اولنمبوب انجق سبب ظاهرينه
تعليق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ايتدكلري هنكامده اول سبب ظاهر دخي تمام اولمشدر واكر طرف مسلميندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امير حصنـده حاضر بولنمايوب انجق امير حصن جواب نامه يي ينه برنامهٔ مختوم ايله
اعاده ايتمش اولوب بعد الفتح امير حصن نامه لري انكار وبكا نه نامه كلدي ونه اول عشره وقوعي اوزره خبر ويردي
ديو تبريه ده اصرار ايلسه بالجمـله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زيرا امير مسلمينه كلن نامه مصنوع وامير حصنـك

مطلب ادعى الرسول ايصال الكتاب وهم ينكرون

لسا نندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوع عدر و بويله نامهٔ مشكوك النظام ايله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بدبدارا اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه ينه مسلمين ايله بيلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسانندن تدبير اولنديغي كبي ملك اعظم
لساننده دخي تزوير اولنور بو مقوله خفيه در باطلدر معلوم اولميان كتابله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنورسه كه بو احتمال كتاب قاضي ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه محال بولنور
جواب اولدركه كتاب قاضي شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخي اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاي قياسدر لكن قاضينك ختمي ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزوير وتصنعدن امن وسلامتي موجب اولان شرائطه مقرون اولديغنده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسي استحسان اولنمشدر ووصف معهود بزه وارد اولان كتاب ملك كفارده نا موجوددر والله اعلم

مطلب كتاب القاضي حجة فيما لا يندرئ بالشبهات

باب امان الرسول * يعني مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطا امانندن باحث مطالب وبيا حثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمي ارسال
واولدخي تبليغ رسالتي خلالنده امير عزبنم وساطت لسانم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدي سندخي همان
باب قلعه يي كشاد ايله ديو مجرد تقريرلسانني ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته برنامه ابرازي ايله
تأييد مقال ايليوب وبو قبيل وقائده مسلميندن برجماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبي واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سيزك رسولكز كلوب اميريكزبزه
امان ويرديكني اخبار ايدوب شو مسلملر دخي شاهد اولديلر ديسه جمله سي آمن وسالم وآنلرك نسنه لري كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنورسه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغي في الحقيقه رسول قيلنديغي ماده ده دز
يوقسه تصنع واختراع ايلديكي ماده ده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغي شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدوري اولمغله خبر رسوله اعتماد در بو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكي نسنه نك جمله سي حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سي
اولدركه مرسله لازم اولان رسالتنه بر امين وصادق يكسنه يي اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتمكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمزميسنكه
امير جبش اهل حربه ندا وشوكسنه بيمزده جاري اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله برخبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمي صورت سابقه دخي بويله در واول يكسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمني تأمل ومعناي نظمين تعقل ايده ذكر ايلديكمز معني اكا واضح وهويدا اولور يعني اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدي ملوك جبارين غضب شديد ايلديكي كسنه يي صباغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبي اولان
عرق وتين يعني حبل الوريدني قطعله اهلاك ايلديكي كبي بز عظيم الشان آني اهلاك ايدر ايديك بو معناي
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدركه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلري مقبول انجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتي اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولي دعواي رسالت ايدنلرك خيانتلري خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلري نامقبول وكندولر دخي مغضوب ومخذول للردر بو جهتدن
مسيلمة الكذاب وآنك اضرابي سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسني ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخي قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمه لري سياق وقضيهٔ شرطيه نك طرفيني كاذب وحكم ملازمه سي صادق اولمق قياسي
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادي بو مقدمه لردن آشكار اولمشدر كه

مطلب تصرفات المترجم في حل المرام

في الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكي اخبارده كار وكفتاري نفوذ واعتبارده خود بخود دعواي
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقيردير كه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سني ابراز ايدهرك تعقيدني تحليل واجمالني تفصيل برله نوع اطنابه سر آغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كينه يي معذور بلكه ممدوح ومشكور طوته جقلري بي ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمي ياحربي مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امر متيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر يوقسه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمغله
قبل نفسندن اماني صحيح اولماز وبو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالتنه بر خائن كافري اختيار
ايلمشدر بوايسه شرعا منهي عنه ايدوكي بديداردر اول قصهٔ مرويه يي كورمزميسنكه حضرت عمر رضي الله عنه
ابو موسى الاشعري رضي الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يي نامه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكي بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضي الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمش سين لا تتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا يعني اي اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد اموريكزده قصور ايتمزلر نظم جليلني ايشتمديكمي واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبي اهل حصنك دعواي امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلديكلري سوزي بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتني بلكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخي تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميه جغي نسنه يي اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتي ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك اماني دعوايه اجتسار ايتمكله بلاحجة تصديقه سزاوار اولماز
لكن سيبدن آنك ضمننده دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلمز
زيرا بو ماده حقوق مسلمينه ندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن برجماعت شهادت ايلسه لر شهادتلري
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتي ابلاغ ايلين كسنه في الحقيقه رسول اولميوب
همان برشخص بو الفضول امان قومي متضمن برنامه ترتيب وانكلسه ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلا كتاب بن رسول

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سي فيء اولوب امام ايچون مقاتللريني قتله دخي جواز واردر
زيرا رسول فضولي اول اماني كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولي تقول ايلديكي حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول اماني
امير عسكردن تصحيحي دخي ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيري مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكته سي
اولدركه بو بابده مقالهٔ مرقومه يي ابطالمز ده معناي غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدركه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخي معلوم الرساله اولميان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كاري
بيلمز كه آني تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اوليان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغي كبي
امامدن دخي ممكن التحرز اوليان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلي منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه بر مالك امانك لساندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنميوب اماني واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنهدن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخي وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغناملرين ابطال اوزره
قائمه در واكر في الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالة اميري تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروب بني اول امانله سزه ارسال ايلدي ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولمدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير وبويله تبشير ايلديكني مسلميندن برجماعت
شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبري كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فيء اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللري دكل ايديكه عبارتي آنلرك عبارتي حكمنده اوله وحال تكلمنده منعه لرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخي دكل ايدي بو جهتله حكم كلامي باطل اولور واكر اول رسولي آحاد مسلميندن بريسي لمصلحة ارسال
واولدخي واروب بعد المصلحة بني ارسال ايلين سزه امان ويردي ديو اختراع مقال ايلسه بو دخي باطلدر زيرا
بويله ماده ده اطراف عسكردن برينك رسولي كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

زیرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولماز اندن خبر ویرن رسولی دخی بویله در اکرچه رسول امیر ورسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده سالك استحسان اولدیلر زیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری کندو مقاملرینه قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور وامیرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر اولدیغی مکانده صحت امانی بی کمان واخبار امانده لسان رسولی کندو لسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحاد ناس حقلرنده یا موجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اوله مز واکر امیر فی الحقیقه اخبار امان ایچون برکسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو اخبار وحکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله مز ایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه دخول نصکره اداء رسالت ایتدکجه خروج ایتدیکی ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقی ممکن اولمیان خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی مجرد احتمال صدقی واضحدر بو مقدار ایله شبهه امان پدیدار اولور وسابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر واکر امیر وجماعت مسلمین برقومه امان ویروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه یی ارسال ایلسه لر اول دخی کیدوب بعده عودت واخبار ایلدیکنی ذکر وحکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتدکجه اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق والکذب اولمغله خصوص امانده حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدرکه نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی واستحلال فروج ودمادر وبونلر شبهه ایله ثابت اولماز وظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکللردر اما ثمرهٔ امان حرمت سبیدر که شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر وهم نتیجهٔ نبذ امانده غلط واقع اولدقده بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اما ثمرهٔ امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائز اولور بو صورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن دخی رسولیکز بزه خبر نبذی ابلاغ ایتدی دیسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك واصل معلوم اولان عدم النبذه متمسکلردر بو صورتده مسلمین مالرندن آلدقلرینی رد ودیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان اولنمدقجه آنلر داخل امانده رسؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبر نبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل ایکن اول رسولك کلامی نیچه معتبر اولماز جوابنده دیرز که اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده معتنده بعد العودة تبلیغ نبذینه شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر وترتیب متقدم رسالت نبذك ادنای متمیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت ایلسه لر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه احکامده حجت اولماز واحکامده حجت اولمیان بومثللو امورده قبول اولنماز واکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه برکتاب مختومله ورود وایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال تصنع درکار اولمغله حقیقی بیلنمدکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی کمسنه کتوروب بو کتاب کتاب ملکدر وختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آنلردر وقبل تمام النبذ قوملری دخی آنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره شهادتلری حجت تامه در وشهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بو صورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل وموثوق به کمسنه یی ارسال وکیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمزمیسنکه بعد الاسر کتابی انکار وبزی بازمدق دیو یمینه اجتسار ایلسه لر شرعا قول آنلرك قوللریدر که شهادتی مقبوله اولمیان شهودك شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کمسنه لری ارسال ایلمك کرکدر که لدی الانکار اوزرلرینه شهادته ابتدار ایده لر واکر امیر مسلمین نامهٔ نقض عهدی اون عدد رجال ایله بعث وتوجیه وایچلرندن بر رجل مسلمه سن بو نامه یی اهل حربه قرائت وباقیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد وبطارقه سیله اجتماع واول رجل مثلا عربیه ایله قرائت وترجمان لسانلرنجه ترجمه ایلدیکنی استماع ایلسه لر بعده اول عشره عودت واخبار کیفیت ایلسه لر بو صورتده اوزرلرینه هجوم جائز

اولور

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی بوقدر وتکلیف شرع کرك شبهه ایله منبدری وکرك ثابت اولان امورده انجق بحسب الوسعدر بو صورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانیمز بزه نقض عهدی اخبار ایتمیوب انجق نامه کزده مدت امانمزی مد وازدیاد ایلدیکیکزی اظهار ایلدی دیو مدافعهٔ خصوم ایلسه لر بو قوللری باطلدر زیرا بیان ایلدیك که بو مقوله قصور قبل تفسلرندن ظهور ایلمشدرکه بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایلمشلردر وترجمانلرینك حقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بو خیانتنه تحصیل یقین ایده لر عساکر مسلمین دخی بو معنایه یقین ایدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما امان ویردیکیمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربیدن برقوم وانجق لغت واحده یه واقف اولسه لر ونبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغتله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتی فهم ایده ممش ایدك دیو اعتذار ایلسه لر بزا آنلرك عارف باللغه ایدکلرینه عالم لر ایکن آنلری بو بابده تصدیقه لازمیدر بلکه عدم فهملرینه یقین وتحقیق ایتمدکجه آنلری قطعا تصدیق ایتمز زاما بعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط وکما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله موافقدر بناء علیه بو کلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بو معنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بناقلنان امورده اکبر رأی منزلهٔ یقینده در وامام ابو حنیفه علیه الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرهٔ حصنه ابتدار اوزره ایکن بر مسلم مشرکیندن بریی امیره احضار وبن مقدما بوکه امان ویرمشیدم بکا اول امان اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتدکجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر ومسلم مز بوردخی مجددا امان ویرمکه قادر اولمامغله اقرار ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز واکرچه بالنظر الی القیاس مأسورینی سائرین کبی امام دیلرسه جواز قتلی بی التباسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیء ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر اراقهٔ دمیدن شبههٔ مانعه یه منجر اولمشدر وجهی اولدرکه حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر وبویله امر دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد حجت شرعیه در وبو صورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدیقجه قبول اولنماز بو مسئله ده برهان باب الامان ثم یصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر وحضور عمری یه سوق وتسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کمسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب بعده امانده شبهه ونسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانینه شهادت ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول واستماع بیوروب هرمزانی داخل امان ایلدی پس بو حدیثله امان غیر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان وتحدیث واردرزیرا امان ویرن کمسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مقرردر علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدرکه ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلهٔ رسول بشقه درکه اهل حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنه مسلمین قرائن حاله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی رسالت اوزره اتخاذ امین ایلمشلردر وآندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمزمیسنکه امام المسلمین امور ناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یاقطع یدکبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایلمشلردر خطاسی ینه مسلمینه عائددر وتفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله درکه خطا وخیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخری *

یعنی برسریه اهل حصنه امان ویردکدنصکره یرلرینه سریهٔ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه متعلق مسائلدر چنانکه مسلمیندن برسریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه غایت مذکوره یه دکین آنلره امان ویرمك اوزره یوز التون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسه لر صلح مزبور جائز اولور زیرا دکین بلا عوض اعطاء امان ایلسه لر جوازی مقرر ایکن عوض ایله دخی اظهردر زیرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضي في الرجم وقطع الید ونحوهما فالضمان علی بیت المال

مطلب الامان مع العوض

تحريم قتـل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص كبي بعوض وبلاعوض جائزدر واما ن سابق اهل حصنه خاص
اولمغله عسكره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر يوقدر واما ن اهل حصنده امتعه ومواشيلري بالتبع داخلدر
زيرا امانلري حصنلرنده اقامتلري ايچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مالرينه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مأخوذلرينك ردي لازم دكلدر زيرا مأخوذلري غنيملري اولمشـدر وامانلري ردغنائم ايچون اولميوب انجق مالرينه
ترك تعرض ايچوندر ومأخوذ مسلمين عداد اموالرندن خارج اولمشدر واكر بعـد الصلح بو سريه دارالحربه مرور
ويرلرينه مسلميندن سريهٔ ديكر ظهور ايدوب اهل حصن صلح سابقي حكايت وعدول مسلميندن ايكي شاهد دخي شهادت
ايدرسه آنلره بر وجهله تعرضلري جائز اولمازكه سريهٔ سابقه نك عقدلري كافهٔ مسلمين حقلرنده نافذدر
قال عليـه السلام المسلمون يد على من سواهم ويسعى بذمتهم ادناهم يعقد عليهم اولهم وفي نسخة اولاهم
ويرد عليهم اقصاهم يعني مسلمين اغيار واعدالري اوزره يد واحده كبيدركه بر برينه تعاون ايدرلر وعهدلرينه
ادنالري سعي ايتمك جائزدر اعالي آني نقض ايلمك غيرجائزدر واولري واخري اوزره عقـد عهود ايدرلركه آخر
وابعدلري آنك اوزرينه وارداولورلر ونقض ايده مزلر بعض اهل حديث يعقد عليهم اولهم قول شريفلرندن
مراد اول سرايانك عقد ايلدكلري اماندركه جميع مسلمين اوزره نافذدر ديديلر چونكه سريهٔ ثانيه سريه اولى
حكمنده در وسريهٔ اولى مجددا عودت ايلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلري حلال اولماز مكر دنانير مقبوضه لريني
رد ايله نبذ عهـد ايده لر سريهٔ ثانيه دخي بويله دركه آنلرك دخي قتاللري حلال اولماز مكر همجنسلري اولان سريهٔ
اولى نك اخذ ايلدكلري دنانيري بونلر رد ونبذ عهد ايده لر حكمني اولدركه ثمرهٔ بذل دنانير سريهٔ اولى دارالحربدن
خروجلري غايتنه وارنجه امان اوزره تقرير اولنمريدر آنلر خروج ايتمدكجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانير بونلر
قتال ايلسك غرور ياخود اضراردركه حرمتي بديدار در واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير قتاله اقدام وفتح وظفر ايله
اغتنام ايتدكلرندن صكره سريهٔ اولى ايله دارالحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سريهٔ اولانك مقدما آلدقلري
دنانيرده ايكيسيده شريك اولورلر زيرا جمله سي غنيمت اولوب غنيمتده سبب شركت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراك ايلمشلردر انجق سريهٔ ثانيه دنانير معهوده يي مالرندن غارم اولديلر ايسه قبل القسمة اموال حصندن آني
اخذه عازم اولورلر زيرا اموال حصنه انجق رددنانير ايله واصل اولوب وآني اداده متبرع اولميوب بلكه آنكله بو غنيمته
يول بولمشلردر بوجهتله اول دنانيرده حقـلري حق غانمين اوزره تقديم بعده مابقي بين الكل سهام غنيمت اوزره
تقسيم اولنور اما اول دنانيري محل آخردن آلدقلري غنائمدن غارم اولديلر ايسه آني مستقلا افراز ايده مزلر زيرا
ادا ايلدكلري دخي بيلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنكله اخذه توصل ايلدكلري اموال حصن منزلهٔ سنده در
نظيري اولدركه بعض ورثه جملهٔ تركه يه تعلق ايدن دين مورثي ادا ايلسه اكر كندو مالندن ويرمش ايسه تركه يه
رجوع ايدر واكر تركه دن ويرمش ايسه رجوعه حاجت يوقدر واكر سريتان دارالحربده مجتمع اولمازلرسه
سريهٔ اولى ايچون آلدقلري دنانيرلري سالم وثانيه دخي غنائملريله بالكلية غانم اولورلر زيرا هر بري آلدقلرين
دار يمزه احراز ايله اختصـاص وامتياز ايلمشدر بوصورتده سريهٔ ثانيه اول دنانيري مالرندن غارم اولسه لر دخي
آني اولى دن آله مزلر زيرا غنائم حصن آنلره سالمه اولمغله ادا ايتدكلرينك منافعي ايله امتياز ايلديلر اما صورت اولى
بشقه دركه آنده منافع غنـائم حصنده ايكيسيده شريك اولمشلرايدي ومع هذا بين الصورتين ازدياد عوائد ايله
فرق زائد يوقدركه صورت اولاده غارم اولدقلري دنانيره انجق غنـائم حصندن استيفا ايده جكلرايدي شمدي
بوصورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير حصنه ظفر بوله ميوبنه دارالحربده
سريهٔ اولى ايله مجتمع اولسه لر برابرجه دار اسلامه احراز ايلدكلري غنائمدن سريهٔ ثانيه دنانيرلرين اخـذ وافراز
ايده مزلر زيرا سريهٔ اولى غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانيرمردوده دن نفع حاصـل اولميوب حقلرنده سريهٔ
ثانيه منزلهٔ متبرعينده اولورلر اما صورت سابقه بشقه دركه الغنم بالغرم اقتضـاسي اوزره دنانيرمردوده نك
نفعي جمله سي حقنـده ظاهر اولدقده ردي دخي جمله سي حقنده نافذ اولور لكن نفعي ظاهر اولمايجه رد ايدنلرك
غيرينده نافذ اولماز واكر سريهٔ ثانيه اموال حصنك غيريدن غانم ودنانيرلرين آنك ايچندن آلمغه عازم اولسه لر
بنه جائز كوريلمز زيرا بو غنـائمه بدون الدنانير وصوللري ممكن اولمغله رد دنانيرك حكمي سريهٔ اولى نك آلدقلري
دنانيري استرداده تمكن ايتديكي كبي بوغنـائمده دخي متمكن اولماز لكن غنائم حصن بشقـه دركه اكا وصوللري
رددنانير ايله اولمغله قبل التقسيم افراز دنانيرلرين تقديم ايدرلر واكر اهل حصن سريهٔ ثانيه يه امان سابقي اخبـار
وبينه دن عجزلرين اظهار ايتمزلريله سريه دخي قوللرين تصديق ايتميوب قتاله شتابله ظفر ياب اولدقد نصكره

مطلب دخول المال في الامان

مطلب قضى بعض الورثة دين الميت

مطلب اغاروا على حصن ثم ظهر انهم في امان

امانلرينه واقف اولنسه لر بوصورتده آلدقلرندن موجود اولنلري رد ومالرندن استهلاك ايتدكلريني ضمان ومقتوللرك
عاقلهٔ قاتل اوزره ديتلري لازمدر زيرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلري معصومه واموالري متقومه ايدوكي
ظـاهر وبوصورتده قاتلرينك قتلي خطأ اولوب وجوب ديت عاقـله اوزره ايدوكي باهر درمؤلف الكتاب
رحمه الله تعـالى ديركه بزه اسناد سائغ ايله مشايخمزدن بالغ اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه مشركيندن ايكي كمسنه استيمانله كلدكلرنده جائزهٔ وفود ايكي حـله الباسي ايله مظهر جود بيورديلر
بعـده حضور سعادتلرندن چيقوب كتديلردر حال مسلميندن برجماعت آنلره ملاقي اولوب قتل ايلديلر صكره كلوب
رسول الله صلى الله عليه وسـلم حضرتلرينه اخبار ايلدكلرنده مقتوللري وحله لري بيلديلر وايكي حر مسـلم ديتي ايله
اصحـابلرينه ديتلرين اعطا بيورديلر مؤلف همام بوحديثي قاتل ومقتولي ابهام اوزره ذكر وافهام ايلمشدر لكن كتب
مغازيده مشروحدركه رجلين مقتولين بني عامردن ايديلر قاتللري عمرو بن امية الضمري در بني عامر اصحاب عمروه غدر
قبيح ايتدكلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلري قتل ايلمشدر كذلك اهل حصن صورت مفروضه ده
سريهٔ اولايه تخصيص خطـابله آمنونا انتم ديمش اولسه لر بوصورت حكمـده صورت سابقه ايله برابردر
زيرا آنلره امان ويرن انجق سريهٔ اولى در انتم قوللريله تخصيص وعـدم تخصيصده ثمرهٔ زائده يوقدر واكر
صورت سابقده آمنونا على ان لاتتعرضوا انتم انما حتى تخرجوا الى دار الاسـلام يعني دار اسلامه خروجكزه دكين
سزلر بزلره تعرض ايتمك اوزره بزه امان ويريكز ديو سريهٔ اولادن استيمـان وآنلردخي دنانير مشروطـه اوزره
مساعدهٔ امان ايلسه لر بعده سريهٔ ثانيه كلسه رد دنانير ايتمكسزين اهـل حصنله قتاللري جائزدر زيرا سريهٔ
اولانك دفع تعرضلري ايچون انجق آنلردن استيمان ايتمشلردر واداء دنانيردن مقصودلري كندولري احاطه ايلين
سريه يي دفعـدر واول مقصود حاصـل اولمشدر اما صورت سـابقه بشقه دركه آنده مدت معلومه يه دكين
التماس امان عام ايلمشـلردر وحكم امان من جهة الزمان قابل تخصيص اولديغي كبي من جهة السرايا دخي قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظك موجبي عموم ايكن موجب خصوص اوزره تنصيص اولندقده ثبوت حكمي تخصيص ايلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفريعه اهتمام ايدوب ديديكه سريهٔ ثانيه اهـل حصنه وصولدن اقـدم
سريهٔ اولى دار اسلامه خروج ايلسه ثانيه ايچون بعـد الوصول نبذ عهـده ورد دنانيره حاجت اولميوب
اهل حصنله قتاللري جائزدر زيرا اولانك دار اسلامه خروجلري امانلرينه غايت ووجود غايتله امانلري واصـل
نهايت اولمشدر كورمزميسنكه سريهٔ اولى بعـد الخروج دار الحربه عود وولوج ايلسه لر اهـل حصنله
قتاللري جائزدر سريهٔ ثانيه دخي بويله در اما سريهٔ اولانك برمقداري خروج ايدوب برمقداري ايتمسه لر بوبابده
اعتبار انجق اميرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج ياخود قرارينه در زيرا اهـل حصنك التماس صلح واداء
دنانيرلرينه باعث انجق سريه دن خوفلريدر وخوف مرقوم جمـاعت ومنعه اعتبـاريله در وقول ابي حنيفه
رحمه الله تعـالى يه قياس ايله لايق حال اول سريه دن فرد واحد دار الحربده قالدقجه بدون رد الدنانير عدم حل
قتالدر زيرا عند ابي حنيفه حكم شرعي برجمـاعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ايله باقي قالور حتى بربلده نك اهلي
مرتد اولوب ايچلرنده برمسلم ياخود برذمي امان اوزره باقي قالسه اول بلده دار الحرب اولماز ديمشدر لكن قياس مذكور
بو محلده متعذر اولمغـله متروكدر كورمزميسنكه اول سريه دن بريسي دار الحربده مقتول يا ميت يا اسير يا مفقود اولسه
اهـل حصن ايله بعد خروج الجماعه دخي قتال مشروع اولمامق لازم كلور اما سريه دن برفرد چيقمايوب جمله سي
دار الحربده قتل اولنسه لر بوصورتده قتال اهـل حصن حلال اولور مؤلف جليل بووجهله تعليل ايلمشـدركه
جمله سي قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ايتمش كبي اولورلر يعني اهـل حصن صورت قتللرنده جانب
سريه دن خروجلرنده تحصيـل امن ايتدكلرندن زياده امين اولورلر واكر آنلردن بعضيلري مقتول وبعضيلري
دار الحربده باقي قالسه لرينه اعتبار شرعي صورت خروجلري كبي منعه يه دركه باقيلرده منعه يوغيسه قتاللري
جائز وارايسه دار اسلامه چيقوب عودت ايتمدكجه غيرجائزدر واكر اهل حربه بوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه
ايلسه لر بودخي جائزدر زيرا بونده اماني وقت معلومه توقيت ايلمشـلردر ودار اسلامه خروجـلري كبي امر غير
معلومله توقيتلري جائز كورلديكده معلومك جوازي اظهردر لكن مكالمهٔ صلحـده السنه ديه رك سنه يي الف
ولام ايله تعريف وبوسنه ديمك معنـاسني توصيف ايتمشلر ايسه ايچنده بولندقلري سنهٔ معهودهٔ عربيهٔ قمريه يه
صرف اولنور وانقضاء ذي الحجه ايله تمام اولور حتى حين مكالمه ده انجق سنه دن برآي قالمش ايسه مدت امانلري همان
اول آي در بوصورتده اهـل حرب بزلر كندو حسابلريمز اوزره مثلا سنهٔ روميهٔ شمسيه يي قصد واولوجهله

مطلب لو قالوا آمنونا انتم لا يختص الامان بهم

مطلب بيان دار الحرب

مطلب توقيت الامان بالسنة

مطلب اعتبار السنة القمرية

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عند المسلمین معروف اولان سنه یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلزلر و بزلر احكامی
بیلمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالى وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعالى اول حكیم مقتدردر كه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایلمشلر ایسه الشرط املك علیك ام لك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنۀ كامله كه وقت صلحدن
اون ایكی آیدر دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا حین مصالحه ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنۀ منكره در بو قسه بو یله سنۀ معرفه دكلدر كورمز میسنكه بر كسنه لله علی صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنۀ كامله یه و صوم السنة یعنی بو سنه نك صومی دیسه انقضاء ذی الحجه یه
دكین بقیۀ سنه یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه دن سزك عسكر صائفه ایله دار الحربدن عودتكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایلمشلردر كه ظاهر اولان
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره در بو قسه مدت انصراف دكلدر
لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحده تصریح ایدرلرسه اكا حمل اولنور واكر على ان تؤمنونا سنة
بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمل اولنور زیرا سنۀ منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا یعنی عند الله شهور سنه نك تمام عددی اون ایكی آیدر
واكر نصالحكم على ان تؤمنونا على الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطاء امان اوزره سزكله
مصالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه لر مسلمینك دار اسلامه خروجلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلق
اولان كلام دلالت مقام وكلام متكلمدن استعلام اولنان مرام ایله تقیید اولنور وصورت مفروضه ده سریۀ
اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردر كه بو صلحدن مرادلری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
و بو سلامت انجق سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه ده تصریح وآمنونا حتى تخرجوا الى دار الاسلام
دیمكله توضیح ایتمشلر كبی اولور حتی دار اسلامه خروج ایلدكلرندن صكره ینه اول سریه عودت یاخود غیرلری
اظهار صولت ایلسه لر رد دنانیره تمكسزین اهل حصنله قتاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبل القتال
نبذ عهد ایتملری لازمۀ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر بو قسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمه اولور واطلاق امان اعتباریله قبل النبذ قتاللری بلا عوض امان مسئله سی مثللو حلال اولماز
اما مسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده امان صریحا موقت اولمغله بعد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلوم ایله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجه قتال حلال
اولماز اما صورت اولى بشقه دركه آنده بذل مالدن مرادلری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقدر تا كه مسلمیندن برفرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل
تأبیدا اولان اموره مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح منزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلردر بو جهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطۀ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمك
اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمیه لر سریۀ مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمدكجه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سائر سریه لرك سریۀ اولى دار الحربدن خروج ایتمه لر دخی
اول حصنه هجوملری جائزدر زیرا بذل مال ایله اول سریه نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود
اول سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعد
الخروج عودت ایلسه لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تنصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو
امان اهل حصنله عموم جماعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل على التأبید ان احتمله

سریه

سریۀ مخصوصه دخی بو یله در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم ومالترین اخذ ایلسه لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجه دكین امانلرنده در وقال رسول الله صلى الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن برنسنه یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفۀ مسلمین دار الحربه اوچ بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكر مذكوره دن برینك امیرینه
ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا على ان تكفوا عنهم حتى ترجعوا من غزاتكم هذه على الف دینار یعنی
بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجه یه دكین
كرك عسكرین باقیین وكرك صكره دن دار اسلامدن دخول ایلین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایلمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكرین باقیندن وهم جمیع مسلمیندن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله در و بو مقصودك حصولی انجق امان كافۀ
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اول طرفه بعث اولنان
عسكر محاصرۀ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در كه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینۀ مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه نك بلا نبذ آنلر ایله قتاللری جائزدر كورمز میسنكه عساكر
ثلثه دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا على ان تكفوا عنا حتى ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دیاریكزه رجوع ایتمكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكله عرض مسئول ایتدكلرنده مرادلری موصول حصول اولسه
بو امان جمیع عساكر اوزره جاری و یالكز اهل حصنی ذكر ایتمدیلرسه جمیع اهل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامۀ متناولاتنده ایجاب حكم ایلر مكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
اما بو صورتده خلیفه یاخود عدیللری عسكری ایله برحصنی محاصره یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه لر امان مرقوم اهل حصنه محصور وانجق اول محاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطاء امان ایلین خلیفۀ زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایلمز مسئلۀ
سابقه دخی بو یله در كذلك اهل حرب احد العساكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه لر بونكله صورت اولى متساویاندر زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسه لرده
وایلمسه لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافۀ مسلمین حقلرنده جاریدر
اما على ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه یه آمنونا نحن خاصة یالكز بزه امان ویریكز دیسه لر ینه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه یه خاص اولوب غیری اهل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعالى فی اعلى المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه بنه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك
حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر برسریه برحصنی محاصره یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بش یوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریۀ اخرى اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافۀ مسلمین اوزره نافذدر
و بو صورتده مالترندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتال الله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائم ایله دار اسلامه قادم اولسه لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اول بابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجه دكین حصندن ظفر بولدقلری
اموال ایله آنلر احق اولورلر كورمز میسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله لرینی بعینها بولسه لر اكا قبل الخمس والقسمة

بو كلامده كلمۀ نحن ضمیر مفعولی مؤكد وضمیر منصوب موقعنده مستعملدر منه

مطلب اخذ العبد الموصى له من المشتري من العدو بالفداء

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بویله در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بوصورتده دین مرتهن ساقط اولور مکر راهنه وردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیا ایلیه‌جق وردیکی ثمنله قادر اولغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه‌سی بشقه کمسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر اولوب عدودن اشترا ایلین کمسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فدا ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب فدا اسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فدا اسنی استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بوصورتده عبد اکا سالم اولور وبر نظیری دخی بعد البیع یدبا یعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمنی ویروب عبدی اخذ ودیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع دکلدر وسریهٔ ثانیه‌نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده آلدقلری مثلی دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته‌کیم آخر بابده بیان وتفصیل اولنور اما بوصورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بوصورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس وباقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی اما مسئلهٔ اولی بشقه‌دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللر ایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم دار الحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دنصکره ظفر بولمشلر ایسه جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احراز ده مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله‌یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعةً هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه رد دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بوصورتده ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوچ سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق ثانیه‌نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بوجهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا ایدر ایدی جوابنده دیرز که بلی بویله‌در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر کورمزمیسنکه دار الحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اولهمز ایدی ودار الحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر بوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه‌نك قطعا شرکتلری یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه‌یه ماللرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده متبرع دکللردر بوصورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه‌نك دنانیرلرین رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله‌در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب وادع الامام سنة على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفيء

لازم کلمز انجق ماللرندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین ایچون اداء مال ایله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلمیوب انجق سریهٔ اولی عودت وبعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال یوقدر زیرا ویردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجیه دك اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیر اللرندن ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری ماللرندن ویرمشلر ایسه آنلر ویردکلرینك مثلنی النجیه دك اول غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری کبیدر واکر امام اهل حربدن برقومله مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز کوریلور بشرط آنکه موادعه‌سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز وبو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالدر که تحریك خیول جیاد واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالدر که اموال کفاردن بطریق القهر یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن خاصهٔ امام قیلنمایوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امعان نظر وموادعه‌ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغنك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال عسکر ونیل ظفر ایلسه بوصورتده جمیع غنائملری تخمیس وباقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه‌یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه مال مسلمیندن رد ایلدی وبیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد وبو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکیمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره ماللرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌در که آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن ویرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموال‌لرندن ایدی اما بو مسئله‌ده مأخوذی مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بوجهتله ویردیکنه رجوعی غیر معتبر وعدر بعده مؤلف عالی همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی بالکز کندو امیرلرینك امری ایله رد ایتملر ایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك ایلسه‌لر بوصورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن سریه‌یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امرا امیرلری سریهٔ ثالثه‌یه نافذ اولمیوب انجق کندو سریه‌لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بوجهتله کرکدر که ابتدا بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه‌نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر وبو تقسیم عدد رؤس اوزره اولمقده نکته اولدر که بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه بو قسمت قبل الخمسدر قسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولادن سریهٔ ثالثه‌یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی تخمیس وبعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بی مثیل بو مسئله‌یی تمثیلده دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی مسئله‌یه مماثلدر که آنده ایکی سریه‌نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وبو مسئله اوائل کتابده باب ما یجب من طاعة الوالی و ما لا یجب مسائلینك اواخرنده مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه‌یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قیلنور تاکه ثلثمائه‌نك نصیبلری بیلنوب ایچندن نفللری اعطا اولنه زیرا امام آنلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر اما بو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصندن اول سریه یه رد ایتدکاری دینار دن زیاده نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع مغنملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکاری تخمیس ومابقی بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیرایله امرایدن امیرلری امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

مطلب آمن المسلم اسیره

باب مایتکلم به الرجل فیکون امانا ومالایکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب واولنمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چقان برمسلم مشرکیندن برینی اسیر ایتدکده اول اسیر آندن طلب امان اولدقده اعطاء امان ایلسه امانی معتبر اولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر فیء مسلمین اولور زیرا مقهورا مأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واخذ ایله حق جماعت ساقط اولماز و بو امانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل اولنموب فیء اولدقدنصکره بعد الاسر امان و یرلسه بالاولویه فیء اولور نکته سی اولدر که بو اسیرك قبل القسمة مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ایدی زیرا روایت اولنور که مسلمین بعد القتال ایشته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیر ایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك شمدی تعقیب کار بانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بو عزیمتلرین اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بند اسیرایله محبوس اولدیغی محلده بو مشاوره لرین استماع و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطابله بو مصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سکا عیرو نفیردن ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیر اوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه رجوع قیل ایشته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین انها لکم مدلولنده قبل الغزا وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی مجانا اطلاق ایتمیوب بلکه اداء فدا ایله مأمورین اولان اسراء سائره یه الحاق ایلدیلر واولبابده یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الایة نازل اولدی یعنی ای نبی ذیشانم بدلر یکزده اولان اسرایه سویله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك معلومی اولوب سزدن آلنان فدا کزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت و اخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بو صورتده قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بومقوله رجاء ذمته مساعده امام اوزره واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فنی برکعام ایله باغلسه لر

مطلب منع الکافر عن الاسلام کفر

کعام کسرکافله اول نسنه در که آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود المضربله مشغول اولوب اسلامه کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بو بابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع صورتنده درکه اکا رخصت شرعیه یوقدر اما دار الحربه منقلب اولمامغیچون کعم ایدوب اسلامدن منعی قصد ایتمزلرسه بو جائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تا که کفاره کمال اغلاظله اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفر اولمساق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفر غیره راضی اولان دخی کافر اولور جوابنده دیرز که فعل مذکورك ایکی تأویلی واردر بری اولدرکه بعض علمایدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بو صورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدر که فعل مذکور رضاء کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مرادلری مجرد تشدید وانتقام اوله بر کسنه حضرت موسی علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بو معنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون وقومینك مالل رینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تا که عذاب الیمی کوروب ایمان یأس رتبه سنه وارمدقجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بو معنایی مؤید روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده عبد الله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی اولمغله اکا التجا اولدقی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبد اللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت عثمان هر جانبه توجه ایلدکلرنده ینه اولجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد الله کیتدکده اصحاب کرامه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی ایچیکزده بر کسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بو قصه ده مرقوم عبد اللهك قبول اسلام و بیعتندن اعراضله بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبد اللهك امتداد کفرینه حاشا رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابو کلامنده امان ویردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین بوللی تغلیظ وتغلیط ارا ده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیاسه اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی قتلدن منع ومرادم شو ایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کاندر انجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر بو جهتله امیر وناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین الله تعالی قتلی جائز ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر اما بو صورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین امان یاخود الامان الامان لاتعجل حتی تنظر ماتلقی یعنی امانمی ویرهیم امانمی عجله ایتمه تا که کوره سین نه کوره جکسین دیمش اولسه بو قولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیرا سیاق نظم ترك حقیقته دلیل ایدوکی ظاهر و بو کلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وار ایدوکی باهر در کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر و توبیخدر یوقسه تخییر بین الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایستین مؤمن اولسون وایستین کافر اولسون برعظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك بر کسنه آخره افعل فی مالی ماشئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی ماشئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمایوب زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بو بابده الامان ستعلم بقینده سن امانی بیلورسین یاخود الامان تك بنی سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور امااکثر الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب برجل شخص آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلته تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیو ندا ومقابله ده

مطلب قال للاسیر الامان الامان ایلدر بغی الهزل

کرك امیر وکرك غیری برمسلم دخی الامان الامان دیو رفع صدا وهمان اول مشرکك نفسنی مسلمینه رمی والقا ایلدکده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهدید ایدی دیسه کلامنه التفات اولنموب سبیلی تخلیه اولنور زیرا قصد ضمیری
مشرکه معلوم دکل ایکن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدی اولور وبو تعلیل مشرکك مزبور ایله اسیرمز قومك
میانلرینی فارقدر که اسیر مأخوذ مقهور اولمغله آنکله مسلم بینلرنده معنای غرور متصور اولمایوب مسلمك قصد
ضمیری بالکز کندو حقنده معتبر اولور واکر برمسلم مشرك محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك یعنی امانمی
امانمی نه عجب سن امانمدن بعیدا ولدیك یاخود الامان الامان انزل ان کنت رجلا یعنی امانمی امانمی مرد ایسك
اشاغه کل دیوب تمام کلامنی اسماع ایلدکده اول مشرك نفسنی مسلمینه رمی ایلسه فیء اولوب قتلی دخی حلال اولور
زیرا کلامی تهدید اولوب اعطاء امان اولمدیغی بیان ومحل تهدیدی تمامجه اسماع واعلان ایتمکله کلامنده
غرور دن نام ونشان بو قدر کورمز مبسنکه برکسنه آخره لی علیك الف درهم بنم سنك اوزرکده بیك درهمم
واردر دیوب آخر دخی لك علی الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بیك درهمك واردرنه عجب
اول بیك درهمدن بعید اولدیك دیسه کلامی اقراره حمل اولنمازاما لفظ امانی اسماع ایدوب وصل ایلدیکی
تهدیدی اسماع ایلمسه اول مشرك آمن قیلنور زیرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنمیان معتبر اولماز
بلکه اسماع اولنمیان ضمیرنده اخفا ایلدیکی منزله ده اولوب اعتباری غرور حرامه مؤدی اولور والله تعالی اعلم
باب ما یکون امانا ومن یدخل دار الحرب والاسراء وما لایکون * یعنی دار الحربه داخل یا خود آنده اسیر بولنان
مسلمینك افعال واقوالندن امان عداولنوب اولنمیان احتماللری تفریقه متعلق بسط مقالدر قچان مسلمیندن
برطائفه سرحد مشرکینه ورود وبزلر رسل خلیفه یز دیو نامهٔ خلیفه سیاقنده برنسنه ابراز ایدوب یاخود ایتمك
وجهی اوزره کاذبا خدیعهٔ مشرکینه بذل مجهود ایدوب اهل حرب دخوللرینه رخصت وبونلر دخی دخوله
مسارعت ایلسه لر بو صورتده مادامکه برقرار اوله لر اهل حربدن برینی قتل یا خود اخذ ماله اضرارلری آنلره
حلال اولماز زیرا ادعا ایلدکلری رسالت صحیح اولدیغی صورتده مقدما بیان ایلدیکیمز حکم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملریله اهل حربه قطعا تعرضلری حلال اولماز وخود مجرد
دعوای رسالتلری دخی بو حکم اوزره درزیرا اهل حرب ایچون ایچلرینه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرینه
طریق منسلب وغدردن احتراز دخی واجب اولمغله حکمی ظاهره بنا ایلمك لازم ولازم بدر ونکته سی سابقده
بیان ایلدیکیمز معنای شافیدرکه امر امان برحکم شدید وآندن شیء قلیل اثبات اولنمده کافیدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصدیقه مبادرتلری طرف اهل حربدن منزلهٔ استیمانه تنزیل اولنور وفی الحقیقه اهل حربدن
استیمان وآنلر دخی اعطاء امان ایلسه لر عهده وفا واجب اولدیغی کبی دلیل استیمان اولان نسنه یی بونلرك اظهاری
دخی وفایی موجبدر کذلك قصد غارتله وارمشلر ایکن نیت تجارتله کلدیك دیسه لر ینه تعرضلرینه رخصت
یوقدر زیرا اکر چکدن تجار اولسه لر اهل حربه غدرلری حلال اولمدیغی کبی اظهار تجارت صورتنده دخی
حلال اولماز وبو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ینه بویله درانجق قبل الملاقاة
آلدقلری حلال وبعد الملاقاة تعرضلری غیر حلالدر زیرا دعوالرینه بناء اهل حرب آنلرك سبیللرین تخلیه
ایتدکلرنده بونلر دخی شمدی اهل حربدن امان آلمش کبی اولمشلردر بنابرین مستقبلده تعرضلری حرام اولوب
مقدما آلدقلرینی رد الزام اولنماز واکر مسلمین کفار رومه آشنبه وداراالحربه لباس روم ایله توجه ایدوب سزلر کیملرسز
دیو سؤال ایتدیکلرنده بزلر محارابین زومدن برطائفه یزامانله دار اسلامده ایدیك دیوب اهل حربدن بیلدکلری برمحله
دعوای نسبت ایتسونلر ایتسونلر آنلر دخی سبیللرین تخلیه ایلسه لر بو صورتده قادر اولدقلری مقدار قتل رجال
واخذ اموال ایتملری حلالدر زیرا بو دعوالری صحیح اولسه دخی محار بین رومله اهل حرب بینلرنده امان قائم
اولماز زیرا اهل حرب بربرینك تحت امانده دکلدر حتی بربرینك مالنه ونفسنه استیلا ایلسه مالك اولوب بعد
الاستیلاء مسلم اولسه آلدیغی کندویه سالم اولور توضیحی اولدرکه بو بابده تخلیهٔ سبیللری صورة یاخود معنی
استیمانلرینه بنا قیلنموب انجق بونلر بزلردندر دیو زعملرینه ابتنا قیلنمشدر بو قوللری تفصیلی سبقت ایدن نحن منکم
قوللری ایله برابر در کذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ایدیك شمدی مسلمین ایله نقض عهد ایدوب سلزره کلدیك
دیو اخبار آنلرده دخوللرینه رخصت ویروب استبشار ایلسه لر بو دخی صورت سابقه ایله برابردر که تخلیهٔ سبیللری
کندولردن اولملرینه ودار واحده جمله سنی جامع اولدیغنه مبنیدر وانسان کندو دارنده مستأمن عداولنماز
وبو مقال مشروح المآل اوزره المتخصر فی الجنة لقبی ایله ملقب عبدالله بن انیس رضی الله تعالی عنهك

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا کذبا نحن رسل الخلیفة کانوا آمنا لهم

مطلب قال المسلمون نرید التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حدیثی ایله استدلال اولنمشدرکه سفیان بن عبدالله نام مشرکك دارینه وصول بعده جئت لانصرك واکثرك
واکون معك دیمکله درونینه حلول ایدوب آنی قتل ایلمشدر واول حدیث جلیل بو مقوله کلماتك امان اولمادیغنه
دلیلدر وبرسابق ازمانده باب مالایکون امانا منسا ثلثنده تفسیر مختصری تمام قصه سیله ذکر وبیان قیلندق
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك خیر العاملین فی الدنیا بعد الانبیاء والمرسلین المتخصرون
وفی روایة المتخصرون قول بلاغت بنیانلری دخی لفظ مختصری بیان وتفسیرینی علی وجه الاختصار تبیان
ایلین مزایاندندر یعنی بعد الانبیاء والمرسلین صالحات اعمال اصحابنك افضلی مختصرو ندر ومختصرون اول کمسنه لر
درکه دنیاده ایکن جنتده اوزرینه اعتماد ونیل درجاتده کا استناد ایده جکلری طاعاتله عمل ایدرلر نته کیم دنیاده
بر رجل عصاسنه اتکا واکاه خاصره سی اوزره وضعله اتخاذ متکا ایدر واکر مسلمیندن برجماعت ایادی کفارده
اسیر ایکن تخلیهٔ سبیل ایله کفار آنلری طرد وتسییر ایلسه لر بو صورتده مؤلف رحمه الله دیرکه بونلر قادرلر ایسه
ایستدکلرین قتل ومالنلرین اخذ وفرار ایتملرنده بن بأس شرعی اثبات ایتمزم زیرا بونلر اللرنده مقهور ایدیلر وقبل تخلیة
السبیل امور من قومه یه قدرتلری اولسه حقلرنده رخصت وارایدی بعد تخلیة السبیل ینه واردر زیرا صورت
سابقه کبی نفسلرندن دلیل استیمان اوله جق نسنه یی اظهار ایتدیلر وکفار دخی آنلره اعطاء امان اوزره تخلیهٔ سبیل
ایتمیوب بلکه شانلرینه قلت مبالات والتفات ایله دفع وتسییل ایلدیلر کذلك سزه امان ویردیك همان دیلدیککز
محلره کیدیککز معناسنه قد آمناکم فاذهبوا حیث شئتم دیدکلرنده اول اسیرلر نسنه سویلمسه لر ینه مرخصلردر
زیرا حرمت تعرض انجق اول وقتده درکه مسلمین صورة یا خود معنی استیمانه اهتمام وآنده کندولر دخی وفایی التزام
ایده لر بو معنا ایسه تحقق ایتمشدر واهل حربك اعطاء امانی بونلرك التزام ایتدکلری وفایی آنلره الزام ایده مز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیمش اولسه لر جواب مسئله بشقه درکه بونده
مجیء مستأمنه عن اختیار کلوب قوتلریله اهل حربدن ممتنع اولمدقلری موضعده نظرلرینه نمایان اولدقلرنده صریحا
تکلم ایتمسه لرده معنی اهل حربدن استیمان ایتمش اولورلر اما اسیر الاعن اختیار مقهوریتله دارلرینه داخل واستیمانه
قولی یا فعلی بردلیل لازم ایکن آنلردن غیر حاصل اولمغله استیمان وامان آنلردن نمایان اولمامشدر حتی اسراء مزبورون
اهل حربدن برقومه ملاقی اولوب سزلر کیملرسز دیو اسرایه سؤال ایتدکلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابکم یعنی جماعت تجارز قومکزك امانلریله کلدیك دیوب یاخود نحن رسل الخلیفة دیوب آنلرده
تصدیق ایلسه لر بوندنصکره برفرده تعرضلری جائز اولماز زیرا تجارت ورسالت کبی دلیل استیمانی اظهار ایتملریله
معنی استیمان ایتمشلر اولوب استیمان دخی التزام وفایی مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ایتمدکجه بونلر تعرض
ایلمك حلال اولماز اما اسیر اولدقلرینی بیلوب اخذ ایلدکدنصکره بونلر فرار ایدرلر سه نفوس واموالرینه تعرضلری
جائز وسزاوار اولور زیرا حکم استیمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر کورمزمیسنکه صحیحا مستأمن اولنلره دخی
ملك اهل حرب غدر ایدوب مالارین اخذ وحبس ایلیوب صکره فرار ایلسه لر نقض عهد ملکلرندن وقوع
بولمق جهتیله اهل حربك نفوس واموالرینه تعرضلری حلال اولور کذلك بویله غدری ملکلرینك امری یاخود علی
لاحق ایکن برحربی ایشلیوب ملکلری منع ایتمسه ان السفیه اذا لم ینه فأمور مثلی اوزره ینه ملکلری مباشر امور کبی در
اما ملك وجماعت اهل حرب بیلیه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنیعی ایله مستأمنین ایچون حریم قومی
استحلال غیر حلالدر زیرا بو مقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله آنك فعلی موجب نقض عهد اولمز
غایة الامر اول شخص آنلره ظلم ایتمش اولمغله قدرتلری وار ایسه آلدیغنك عینی یاخود مثلنی استرداد ایله انتقاملری جائزدر
وبوندن زیاده تعرضلری حلال دکلدرکه ظالمه ظلم اولنمایوب انجق مثل ایله انتقام اولنور واکر اسراء مرقومین حین
اخذلرنده نحن قوم منکم دیوب آنلرده تخلیهٔ سبیل ایتمشلر ایسه قتللری واخذ اموالری جائزدر زیرا بو معنی قطعا
استیمان اولمادیغی بیان ایلدیك واهل حربدن بعضیلری دار الحربده اسلامه کلسه لر آنلرك دخی دار الحربده حصوللری
بطریق الاستیمان اولمامغله جمیع احکام مذکوره ده منزلهٔ اسراده اولورلر واکر صورت مفروضه ده اهل حرب
مسلمینه مصادف وکیملرسز دیو مستعرف اولدقلرنده مسلمین دخی بزلر اهل برجانبدن برطائفه یز ارض اسلامدن امانله کلوب
بلادیکزدن مرور وبلادیمزه عبور ایچون سزلك دخی بعض عساکر یکز بزه امان ویرمشلردر دیوب اهل حرب سبیللرین
تخلیه ایلسه لر ینه آنلره تعرضلری قطعا جائز اولماز وبرجانب بلاد رومك وراسنده برناحیه درکه تاریخ تألیف اصل
کتابده اهل رومله میانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استیمان بربرینه دخوله قادر اوله مزلر ایدی ومسلمین
مذکورینك اظهار ایلدکلری دعوای امان منزلهٔ استیمانده در کورمزمیسنکه مدعالری صحیح اولسه تعرضلری

معلوم اوله که بو محلده شارح الکتاب رحمه الله تعالی وقد بینا تفسیر المتخصر دیو تعبیر ایتدکلرندن لکن لفظ مذکور ایله ترجمه ایلدیك لکن صاحب المغرب بو معنایی بیان ... مختصر لفظی مختصر قد حرف دیوب حدیثده دخی غلط المتخصر روایت اولدیغی تصریح ایلدی

مطلب حکم الاسراء المسلم

مطلب لایحل الظلم بل ینتقم منه

حلال اولمازایدی خود بخود ادعا ایتدکلرنده دخی بویله در تابلاد اسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
امابعدالرجوع حکم استیمانلری مرفوعدرکه مجددا دارالحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادراولدقلری قوتلرینی
فعله کتورمك حلالدر زیرا شمدی متلصصین حکمنده اولورلر ودار اسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمدکده فرق یوقدر زیرا بیلدکلری تقدیراوزره حفظ حرملرنده کند ولرتقصیر ایتمش اولورلر اما دعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذراولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واکر مسلمین اهل حربدن
اخذ اسیر واراده قتل وتدمیر ایتدکلرنده اول اسیر کرفتار انا مسلم دیو قبول اسلامنی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
اکا سؤال ایتمدیجه قتلی حلال اولماز لکن بوسؤال الله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذکورایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولیوب بلکه ولاتقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا نظم کریمنك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلامله القاء سلام یاخود على قرأة السلم دعوای اسلامله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالنی اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دکلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمکز وهم انا مسلم دیو برکلام مبهم سویلکه ابتدار ایتمکله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتياط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور وبعد السؤال اکر اسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حکم اولنوب قتلی حلال اولیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور مکر قبل الاسر فسلم ایدیکی معلوم اوله
زیرا قبل الاسر اسلامی معلوم اولمیجه بوقولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلدن امانی موجب اولوب استرقاقدن
اولماز امانده سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اکثرظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیراوقوف حقیقتی متعذراولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة اليقيندر واکر بعد السؤال اسلامی وصف ایتمزسه کرکدرکه مسلمین اکا وصف اسلامی
تقریر بعده سن دخی بویله اقرار ایدرمیسین دیو تدبیر ایده لر بوصورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واکر بن بویله
دیمم یاخود بوقولیکزی بیلم دیرسه حلال الدم در انجق احسنی اولدرکه امام اهل اسلام مجددا اکا بودعوت
ایتدیکیمز دینه دخول ایدرمیسین دیو سؤال واستعلام ایلیه اکر ایدرم دیرسه قتل ایتمیوب فیء ایلیه واکر ایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذکوراوزره
صورتیاب اولورکه آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلری آشکار اولسه کرکدرکه
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بواعتقاد اوزره یم سنده بویله سین ظن ایدرم دیو تکبیر ایده لر
بوصورتده نعم دیرسه حکم اسلامنده کافی ونکاح وملك ایله حل وطئنده وافیدر واکر اول اسیر من اول الامر بن
مسلم دکلم لکن بنی دعوت ایدیکز قبول اسلام ایده یم دیرسه ینه قتلی جائز اولماز زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوته تنبیه بیوروب دعوت ایتدکجه برقومله قتال
ایتمزلر ایدی وبزلر دخی صیت شریعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ایلسك قبل الدعوة
قتالیمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت یه امتناع ایدرلر بو اسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدرایکن قبل دعوة الاسلام بالاولوية قتلی حرامدر والله الموفق

مطلب قال الاسير انا مسلم

مطلب استيصاف الزوجة والجارية الاسلام

مطلب قتال قوم لم يبلغهم الدعوة

باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف وکفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائر مباحث اطاعه قدر قیجانکه ملك اهل حربك رسولی دارالحربده عسکر مسلمینه واصل اوله تبلیغ رسالت ایدنجیه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورز یرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امیددرکه فائده لری اوله امابونلر عودته نیت ایدوب امیر مسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین ازره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجیه دك حبسلری جائزدر زیرا حبسلرنده مسلمینه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر درکاردر وداعی مفسد اولان شخص فاسدی هنوز خیانتی سبقت ایتمش ایکن فتنه سنی
دفعیچون حبس ایتمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولى بالوقوعدر واکر بونلر امام المسلمینه بزعندکده نائل
امان اولمشیدك سبیلمزی تخلیه قیل دیو ابرام ایلسه لر ینه مساعده اولنماز زیرا کوردکلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جکلرینه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زیرا دین باطللرینه کوره اعتقاد عاطلری بو محذوره باعث
وحاملدر حتى لا يألونكم خبالا نظم کریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیر ظاهر حاللری ایدوکنی تأییدوتقریر ایتمشدر
واکر بونلر بزلر برنسنه خبر ویرمیه جکمز بل که هیچ برشیئه مطلع اولماد یغمزه یمین ایده لیم دیو تضییق ایدرلرسه

مطلب الداعي المفسد يحبس

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلر زیرا یمین اول کمسنه یه حجتدر که شهادت ظاهر ایله مستظهر اوله وبوبابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز وبو معنی انهم لا ايمان لهم آیت کریمه سیله
مؤید المبنی در یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان مواده مشرکین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر ویمین
مزبوره لری بوقبیلدن اولمغله امام ایچون اکا اعتماد غیر جائزدر بلکه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدر لکن زنجیر وبوقاغی ایله تکدیرلری لایق دکلدر زیرا بونلر داخل امان ایکن خیانتلری ظهور ایتمدکجه
تعذیبلری غیر شایاندر سؤال اولنورسه که حبسلرنده دخی تعذیب وار ایکن نیجه تصویب اولنور جواب ویررزکه
بزدخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك که اول تعذیبدر بلکه مقصودیمز همان معیتلرینه برمحافظ
وضع وآنلری رجوعدن منعدر بومقدارده تعذیب بولنمیوب بلکه مسلمینه نظر وشفقت وار در فرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
وبعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمایجه اهون ضررین اعظم اوزره ترجیح اولنور وبومقصود معیتلرینه
تعیین محافظله وجودبولمغله بوندن زیاده قید وبند ایله طریق تعذیبلری مسدوددر اما مسلمین شروع قتال
ومحافظلری کندو شغللرینه اشتغال هنکامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قید وبندلرینه
جواز واردر زیرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدراولمغله بعد زوال الشغل قید وبندلری
فك اولنمق لازمدر واکر امام المسلمین دارالحربدن دار اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تامکر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك کتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدر زیرا نظر مسلمین ودفع فتنهٔ
مشرکین بونده در حتى دار اسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولمازسه دار اسلامه دخول ایتمدکجه سبیللری
تخلیه اولنماز زیرا بوصورتده دارالحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لر برفتنهٔ عظیمه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسکرندن دفع فتنه ده مزید اجتهاد ایله اهتمام واجبدر اکر اول رسول وتاجر
بزبومکاندن ایلرو کتمزز دیو امتناع ایدرلرسه جبر واکراهلرینه جواز واتساع واردر زیرا امام ایچون نظر مسلمین
اولان امورده ولایت اکراه درکاردرکورمزمیسنکه نفیر عام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبر واکراهك جوازی شایعدر وبوماده نك نظیرنده حضرت عمر رضی الله تعالى عنه لو تركتم لبعتم اولادكم
دیدی یعنی بلا اجبار حالکز اوزره ترك واقرار اولنیدیکز اولاد یکزی دخی بیعه اجتسار ایدر ایدیکز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ایتدکده آنلر دخی بلده لرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبکار مال ومنال اولسه لر کرکدرکه امام آنلری برابر کلمکدن امتناع ایتدکلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرا اومحلدن بر واکراهله کلمش اولملریله اومحله ایصاللری
واجب وآنلری کتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت الماله مترتب اولور واومحلك ورا سندن کلملری الاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنماز وبیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنورکه جنود اسلام نائل غنیمت اولیوب یاخود غنیمتلرین اقتسام ایتمش بولنه لر اما نائل
غنیمت اولوب هنوز اقتسام ایتمشلر ایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنور زیرا اکراهلری انجق اول جنوده
نظر ایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرر اولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویریلدیکی کبی بونده دخی غنائمدن ویریلور وبوصورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اکراه ایلدکده ینه غنائم مسلمیندن انفاق ایدر وآنلری برابر محل آخره نقل ایلسه ینه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ایدر زیرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدکده اموال غانمیندن نفقه لرین ویریر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار کفایه اعطا اوز وجه
عند الزوج حق زوجه بناء محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واکسا اولندیغی کبی واکر بعد الامن تخلیهٔ
سبیللرین مراد ایدوب لکن آنلرك خوف ایتدکلری برمحلده ایسه کرکدرکه آنلره دخی نظر وشفقت وخوف ایتدکلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیرا امامك امانندده وتحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
ومسلمیندن ازالهٔ ضرر ایله نظری واجب اولدیغی کبی بونلره ده واجبدر کورمزمیسنکه امام المسلمین بونلری
درباده برابر کتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی برجزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
راغوب کتمك لایقمیدر لایق دکلدر بلکه کرکدرکه بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حموله یاخود اجرت حملدن قدر کفایه یی اعطا ایله تکمیل اسباب وهنکام خوف لصوصده

مطلب اليمين حجة لمن شهد له الظاهر

مطلب ترجيح اهون الضررين

معتبرلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنلرى اكرچه امام اوزره واجب لكن امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجماعتله استمداده مباشر اولوراما وصول مأمنلردن برومعتبرلرنده اولان عسكر مسلمينك خوف ايتدكلرى برمحل وارايسه كركدركه مسلمين امين اولدقلرى محلك نهايتنه دك معتبرلرنده ارسال بعده سبيللرين تخليه يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سى امام اوزره واجب دكلدر زيرا زياده سنده مسلمينى هلاكه تسليم واردركه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز و بوصورتده امام المسلمين اهل اسلام حقنده مخوف اولان محله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمينده سعيى بديدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق اهدار دماء كفارده سعيى آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثانى اختيار اولنور

باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل * يعنى مسلميندن بريسى مقابله جعل اوزره ياخود بلا مقابله برحصنك سكاننه اعطاء امان ايلديكنك محل بيانيدر مسلمين برحصنى محاصره يه اشتغالده ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم لعطاء امانله اهالىسنى خوشحال بعده كيجه ايله كتوروب معسكر مسلمينه ادخال ايلسه جمله سى فئ اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتار قهر وتسخير اولمغله امانى باطلدر وهم بو امانله مرادى نظر مسلمين اوليوب انجق تخليص نفسنه اجتهاددر و بو مقوله امانك صحتنه قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصنى فتح وقهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسير مسلمدن خلوى نادر اولمغله همان غلبهٔ مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امر ايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ايدى وايچلرنده اسير مسلم بولنميانلرينك ايچلرندن برينه اولا اسلام ثانيا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حكم اسير مسلمده اولمغله آنك امانى ايله نيل مرام ايدرلر ايدى بناء عليه بزدخى وجوه مذكوره يه اعتبار وجمله سى فئ مسلمين اولملرينه قول وقرار ايلديك اكرچه قياسه نظرايله جواز قتل رجاللرى مقرر زيرا امان كافروامان صبى غير عاقل مثللو باطل اولان امان تحريم قتل ايتديكى امر اظهردر لكن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب ديمشدركه امام ايچون بو بابده قتل رجال حلال اولمديغنه ايكى وجهله استدلال اولنور برى اولدركه مكرر اسبقت ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلرى بظاهره اسير وغيريدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه دليل قائم اولديغندن بوظاهر متروك العمل ايسه ده قتل كبى شبهه ايله مندرئ اولان امورده ابقاء شبهه ايلمسى بلاجدلدر و بو حديث انت ومالك لابيك حديثى منزله سنده اولوب حديث مذكور اب ولدينى عمدا قتل ايلدكده حكم قصاصى اجراده شبهه القا ايلديكى كبى بو حديث دخى حكم قتلى اجراده شبههٔ دفعى ابقا ايدر وجه ثانى اولدركه قوم مذكور امان اسيره اعتبار ايله استيمان ايچون كلوب فتاليچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه محصور القاء سلاح ونداء امان ايده رك هيئت ترك قتال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بناء عليه بونلر دخى قتلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغانمين تقسيم اولنورلر و بونلره امان ويرن ايچلرنده بولنان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركسنه اولسه تعليل سابقده متفق اوللريله حكم سابقده دخى متوافقلردر اما اهل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه امانى جائزدر زيرا اول مسلم عسكر ايچنده ممتنع واهل حصندن امنله ممتنع اولمغله امانى امان جماعتله سياندر بوصورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلر ايسه امام بنفسه امان ويروب عسكره قتالرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكى اهل عدوان كبى بونلره دخى اولا نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردى ديو ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكى شاهد شهادت ايتدكجه تصديق مدعى اولنمازلر زيرا باعتبار الظاهر فئ اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمينى دعوى ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقجه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخى استينافنه مالك اولمديغى نسنه يى اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك اول مسلم مسلم آخرايله برابر شهادت ايلسه لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنمز اما بشقه ايكى مسلم عدل شهادت ايدرلرسه قبولى واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر واكر اول مسلمك قولندن غيرى بينه لرى يوغيسه فئ اولورلر انجق بطريق الاستحسان تمكن شبهه يه بناء قتل رجاللرى جائز وشايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتللرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركاردر وخبر واحد الزام حكمده حجت دكل ايسه ده امر دينده حجت وحرمت قتل دخى امر ديندن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سرانجام اولسه بوصورتده مخيردر ديلرسه

مطلب لا يقتص الاب اذا قتل ولده عمدا لحديث انت ومالك لابيك

مطلب خبر الواحد حجة في امر الدين

امانلرين امضا ايدوب دارالحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيرى اخذ وفئ مسلمينه وضع ايدر زيرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظهٔ نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غيره اجازتده ملاحظهٔ نظر ايلسه ينه جائزدر ومال مذكور قوت عسكر ايله مأخوذ اولمغله فئ عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانير ونبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان ايلمك منزله سنده اولور واكر اهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلرى هنكامده عسكر مسلمينه ولوج ياخود حصنلرين تخريب ايله منعه لرندن خروج ايلسه لر امام انجق اول دنانيرى آلوب فئ مسلمين قيلمغه اهتمام ايدر زيرا بونده معناى نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجيه دك امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخى سبيل اضرارلرى منعدم بونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكى عندمزده رسيدهٔ مرتبهٔ يقيندر بونك نظيرى شول عبد محجور مسئله سيدركه نفسنى بلا اذن المولى بعض اعمال ايچون آخره ايجار واول عملى تكميل ايله فراغ وسلامته ابتدار ايتمش اوله بونده منفعت مولى انجق قبض اجرتده ايدوكى آشكاردر بوصورتده امام اول دنانيرى تقسيم غانمين ايلدكدنصكره اهل حصنه بلاد حربدن ديلديككز محله التحاق ايديكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتيوب بووجهله شرط صلحه وفاسنى اتمام ايدر واكر مسلمين بعد المحاصره برحصنى فتحله كامين اولدقده اهل اسلامدن بريسى بن قبل الفتح اهل حصنله شومقبوضم اولان بيك دينار اوزره مصالحه ايتمشيدم ديو ادعا واهل حصن تصديق مدعى ايلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقيق تصديق مسلمينه انفع ايدوكنى تحقيق ايدرسه دنانيرى مسلمين ايچون اخذ وتصديق واهل حصنه لحوق مأمنلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيبى مسلمينه انفع ايدوكنى تصويب ايدرسه اول مسلمى مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتيوب اهل حصنى فئ اولمق اوزره ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغله انفع مسلمينه نظر وانكله عملى التزام ايدر كورمزميسنكه نفع مسلمين اسرايى بلاشئ اطلاق ومن ايتمكده ايدوكى رأى امامده مستبين اولسه من واطلاقلرى دخى جائزدر ومادهٔ مذكوره دخى بويله در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخبارى دخول شبهه يه مدار اولمغله بووجهله قتل رجاللرى حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكى هنكامده اهل حصن هنوز حصنلرنده ممتنعين ايسه لر اوحالده آمنين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشاء امان ايلديكى صورتده مخير اولديغى قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخى مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشا منزله سنده اولوب انشاده جارى اولان اختيار امام بونده دخى جاريدر والله اعلم وبالله التوفيق

باب ما يكون امانا وما لا يكون على شرط يشترطه * يعنى اهل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك انعقاد وعدم انعقادينه متعلق مسائل اجتهاددر چقان محصور بندن برحربى آمنونى حتى انزل اليكم على ان ادلكم على مائة رأس من السبى فى موضع يعنى بكا امان ويريكز تا كه طرفكزه نزول ايده يم برمحلده اولان يوز رأس سبى اوزره سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب بركسنه بى آنده بولماسه لر بوصورتده اول نابكار ديدكلرم بونده ايديلر كيتمشلرقنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار ايلسه مسلمين بروده حصنى فتح ايتمشلر ايسه كركدركه اول مستأمنى حصن ياخود ديلديكى مأمنه ايصال وفتح ايتمشلر ايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايده لر زيرا معسكرده امانله حاصل اولمشدركه شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولى اداية توقف ايلمز نظيرى عتق بالجعلدركه عبدينى كندويه بيك درهم ادا ايتمسى اوزره اعتاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخى شرط دلالت اوزره منعه سندن نزولنده امانى ثابت اولمغله شرطه وفا ايتسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلرى لازم اولور بوصورتده مسلمين بزاكا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفا ايلمدى ديو معارضه يه قيام ايدرلرسه بوقولله الزام اولنورلركه اكرچه بويله در لكن بو مستأمن اكر دلالت ايتمزسم بينمزده عقد امان بطرف اولسون ديمشدر ايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دكلدر ديو تنصيص واردر وعندمزده مذهب انجق بودر وامام كرخى رحمه الله ويدرأ عنها العذاب ان تشهد يعنى امرأهٔ ملاعنه دن عذاب حدزنايى دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديو شهادت ايلمسى دفع ايدر آيت جليله سنده دفع عذاب ايچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولماز مضمونته بو آيت دلالت ايتمز بلكه سائر اسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشدر كذلك فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالجعل

مطلب مفهوم الشرط ليس بحجة

فان اتين بفاحشة يعني جواري تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره
زنالرنده لازم اولان حدك نصفي بونلر اوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جواري
ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط
مفهوم صفت كبيدر اولدخي حجت دكلدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتي هاجرن معك
يعني يا محمد بز عظيم الشان خالكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخي حلال قيلدق آيت كريمه سي
قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميانلرك حرمت نكاحنه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعني
اي اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصي ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده
اباحت معاصي يه دلالت ايلمز بو بابده دخي مسلمين محصور مزبوره دلالت معهوده شرطي اوزره سكا امان ويرديك
مضمونندده آمناك على ان تدلنا قوللري دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچه بو معني
دخي محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمني رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يي
ايتمزسم بيمزده امان اولمامق شرطي اوزره ديمش اوله بو صورتده نص ثاني معارضهٔ نص اوله صالح اولور ونبذ عهد
قتل واسترقاقك حلني مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولنديغندن
عدم دلالتي ظاهر اولدقده عدم امان دخي مقرر وامام آني قتله ادخال فيء ايتمك ميانده مخير اولور بو مسئله نك
نظيري اولدركه بركيمسنه بر آي تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصي خصمنه تسليم ايتمدكجه مجرد
انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابر آيدنصكره كفالتدن بريءم شرطي اوزره ديمش اولسه قولي معتبر اولور
واكر حربي مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقه كبي تؤمنوني على ان ادلكم
على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتي متعين اولسه امام ايچون قتلي مشروعدر زيرا في الاصل يديمزده
مقهور وامام ايچون قتل واسترقاقي حلال اولوب حل مزبورك ازاله سني دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمدي
اما صورت سابقه ده محصور ايسه ده ينه منعه سي ايچنده ايكن مسلميندن اخذ اماله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده
متضمن منفعت اولان دلالتي التزام ايلمشيدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغي واجبدر وفي الحقيقه
بين الصورتين فرق يوقدر كه ايكي صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقدم بولنديغي حالته عودت ايدر
چونكه اسير قبل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدي عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام
منعه سنده ايدي عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورنده دلالت ايتمزسم
سزه فيء اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على اني ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره
دلالت ايتمسه فيء مسلمين اولوب قتلي حلال اولماز زيرا بوزياده يي سويلمش اولسه شرطه وفا ايتمه دخي قتل
واسترقاقدن آمن ايدي بوزياده سي كلام اولنه معارض وحكمني رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر
وبو بابده دليل انجق فيء اولمغه وافيدر وهم بو صورتده ازالهٔ اماني انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده
ايتممشدر وشرط مذكورده كندويهٔ منفعت اولمغله رعايتي واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه
ذمت اولمق شرطي اوزره مفهومنده على اني ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولي معتبر وعدم وفا
صورتنده قتل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسي مقرردر زيرا شرطنه وفا اوزريمزه واجبدر واكر حربي
محصور بزه امان ويريكز تا كه سزه باب حصني فتح ايده ليم سزدخي بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كيره سز بزدخي
اسلامي قبول ايده يز مألنده آمنوناحتي نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط
مقال ايدوب بعد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر ينه امانلري باقيدر ومسلمينه واجبدر كه حصنلريندن
چيقه لر تا كه آنلري كالاول منعه لرينه عودت ايتديروب صكره نبذ امان ايده لر زيرا وفت وفادن اقدم قبول
شرطله استفاده امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتناعلريله حكم امانلري باطل اولميوب ابتداء
مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلمك كركدر اكر صورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدر سكز ميانه مزده امان
اولمسون ديو مسلمين شرط آنلرده معاهده لرين بو شرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلري
وقتل رجاللري جائزدر كه شرطلري بويله در وبيمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر وبو بابده
دليل بني ابي الحقيق ده وارد اولان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري آنلره
وبرئت منكم الذمة ان كتمتموني شيئا يعني اگر الكزدن برنسنه يي بندن كتم ايدرسكز عهد وذمت سزدن بري
اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفالري ظهور ايلميوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

جائز

جائز كورمشلردر وبز بو قصه يي باب الامان على الشرط اثناسنده بيان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احددنصكره
جيوش مسلمين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهيل تباه كيكرده راه انتباه اولوب
مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضي الله عنهما ايله قرابتي اولمغله نهانيجه خانه سنه دخول ايلدي
بعده حضرت عثمان حضور نبويه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمناه على انا ان ادركناه بعد ثالثة
فقد حل دمه يعني على التحقيق بز اكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجي كيجه دن صكره اكا ظفر بولورسق
دمي حلال اوله بيورديلر همان اول كمسنه چيقوب كتدي بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلبوه فاني
ارجو ان تجدوه يعني اول شخصي طلب ايديكز زيرا بولمكزي اميد ايده رم ديديلر همان شجعان طلبكاران
عقبنجه استعجال واوچ كيجه دن صكره قبل الهيدن اوزرينه تسليط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم
واتصال واخذ وقتل ايله فاذا ساتوا انتهوا دركاتنه آني ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان
شرط نبذه واباحت قتله مؤدي اولورسه ده ينه معتبر ايدوكي نمايان اولدي واكر صورت مفروضه ده بعضيلري
اسلامي قبول وبعضيلري نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر
فيء اولورلر وبو مسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سي اولدركه جعلوا اصابعهم في اذانهم
واستغشوا ثيابهم نظم كريمي كبي جمعه مضاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر وبو بابده
جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هر مسلم هر مشركك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك
بيمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبي اولور كذلك محصورينه دن بريسي آمنوني على ان انزل اليكم فاسلم
يعني بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامي قبول ايتمك اوزره ديوب بعد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخي
حصننه ايصال اولنور زيرا عندنا بيمزده بو مقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمي نازل اولمشدر اما بو صورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيمزده
امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخي اسلامدن نكول ايدرسه بيمزده جاري اولان شرطه بناء فيء
مسلمينده دخول ايدر وبو وجهله فيء اولدقدنصكره قبول اسلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلي حرام اولور
لكن ينه فيء ايچنده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو يديمزده
اسير اوله رق حاصل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفيء اولمسي لازم اولور وحكم سابق آنكله
مشروطدركه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فيء اولمسنه حكم امام لاحق اوله اما دفعهٔ اولاده
امام دعوت اسلامي تكرار واولدخي امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فيء اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه
مسابقت قيلسه بو صورتده اكرچه مقتضاي قياس ينه فيء اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه
امتناعي ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتي انجق وجود شرطه منوطدر يوقسه امامك حكمنه
مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشابه سنده در
لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطاء امان اولنور زيرا ابا وامتناعي يه زعمنجه كراهت
اسلامدندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سي زائل اولنجه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غير حقيقيدر
وامتناعنده بو وجهله تردد واحتمال متبين اولمغله جهت امتناعي حكم حاكم اولدقجه متعين اوله مز كور مز ميسنكه
داريمزده احد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلري انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر
حكم قاضي بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن
نكول مزبور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضي لاحق اولمدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز
اما صورت مفروضه ده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويرك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه
كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخي زياده تمهيل ايلمية زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز
مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت
خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخي تمام مدتدر وبو بابده اصل ومستند مسئلهٔ مرتددركه لاجل التأمل
استمهال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامل عن ابوموسى الاشعري رضي الله عنه
طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه حضورينه بركمسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال
ناسدن استفسار اولدخي اخبار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبار يعني حوادث غريبهٔ روزكاردن
رصحبتك وارميدر اول كمسنه بلي واردر كه برجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدي ديدي حضرت عمر رضي الله عنه يه

مطلب الشرط في الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضي

مطلب تأجيل المرتد

سزاکانه بایدیکن دیدی اولدخی همان چوکردوب بو یتی اوردق دیدی حضرت عمریه آنی برنسا ایجنده حبس وقپوسین طین ایله احکام وکل یوم بر رغیفله اطعام ایدوب اوچ کره اکا عرض توبه ایتسکز ایدی بلکه تائب وامر الهی یه راجع وآئب اوله ایدی اللهم انی لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنی یعنی یا رب بن بو وقعه ده حاضر دکل ایدم وامر ایتمشیدم وایشتدیکمده راضی دخی اولمادم دیدی امام شافعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب طلب مهلت ایتسون ایتمسون تأجیل مرتد واجبدر دیدی اما بزم عندیمزده اول مرتد استمهال ایتمیشیکن امهال ایتمشلر ایدی بو جهتله جناب خلیفه بو اصرارلرندن تبری وانکار ایلدی دیمکله تأویل اولنور وفی الاصل محاسن شریعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ایتدکده ایام ثلثه تأجیلی لازم اولدقده حربی مفروض اصلا واقف دکل ایکن تأجیل اولنمغه اولی واحری در واکر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده همان سکوت ایدوب رد وقبو لله جوابدن نکول ایلسه ذکر کدر که امام اوچ کره عرض اسلامی تکرار وهر برنده اکر جواب ویرمزسك فیء اوله جغکسه حکم ایدرم دیو اخبار ایلیه زیرا سکوتی امتناع ایسه ده معنای آخره محتملدر بناء علیه ابلاء عذر ایچون اوچ دفعه عرض اسلامی تکرار وهر برنده خبر مذکور ایله انذار ایلر بوندنصکره ینه سکوت ایدرسه فیء اولمسیله حکم ایدر وشول خصم منزله سنده اولور که مجلس قاضیسنده جوابدن سکوت ایتدکده سکوتی انکاره حمل اولنوب بو انکار اوزره بالطلب تحلیف اولندقده یمیندن دخی سکوت ایدرسه سکوتی نکوله حمل اولنوب قاضی اکا اوچ کره عرض یمین وهر برنده اکر یمین ایتمزسك اوزریکه حکم ایدرم دیو تبیین ایدوب بعد الثالثه اوزرینه حکم ایدر واکر اول حربی محصور حین نزولنده آمنونی علی ان تعرضوا علی الاسلام فان اسلمت فیها بینی و بین ثلثة ایام والا فلا امان بینی و بینکم یعنی اوزریمه عرض اسلام ایتمکز اوزره بکا امان ویریکز پس بنمله ایام ثلثه میانده اسلامه کلورسم فبها واکر کلمزسم بینمزده عقد امان اولمسون دیمش اولوب بعده عرض اسلام ایلسه لر ذکر کدر که ابتداء عرضدن اوچ کون واوچ کیجه امهال ایده لر زیرا بو یله شرط ایدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنی تبیین وایام ثلثه یی مهلت سلامت تعیین ایلدیکندن ابتداء مدت ساعت عرضدن ایدوکی مستبین اولمشدر وذکر ایامی صیغهٔ جمع ایله ایراد وعدد ثلثه ایله تعداد ایلمسی مقابلنده اولان لیالیك دخی عدد مذکور ایله دخولنی ایجاب واعداد ایدر اکر بو مدت کچوب قبول اسلام ایلمزسه حکم حاکمه محتاج اولمیوب همان مقتضای شرطی اوزره فیء ایچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حکم حاکم شرط اولدیغی تأمل وامتناعی تمیز ایتمك ایچون ایدی بو بابده تعیین مدتله تمیز حاصل اولمشدر و بو یله توقیت منصوص قبلنده اولان حکمك بعدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولدیغی کبی امامسئلهٔ مزبوره ده والا فلا امان بینی و بینکم دیمش ایسه ایام ثلثه دنصکره قبول ایتمزسه ینه مأمنه ایصال اولنور زیرا بو صورتده ایام ثلثه انجق مدت نظر وامعاندر یوقسه مدت امان دکلدر بعد الانقضا اکرچه امتناعی ظاهر اولور لکن بعد الامتناع نبذ امانی شرط ایلمدیکندن امانی قائم ومأمن حصننه ابلاغی لازم اولور اکر اول اثناده حصنی فتح اولنمش ایسه ارض حربدن اقرب مأمنه ایصالدن بعده قتالی استحلال اولنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده والا کنت عبد الکم یعنی ایام ثلثه دن صکره قبول اسلام ایتمزسم عبد یکز اوله یم دیمش اولسه بو صورتده مدت ایچنده قبول ایدرسه حر اولوب قطعا تعرض اولنماز واکر قبول ایتمزسه مقتضای شرطی اوزره فیء اولوب غنیمتله تقسیم اولنور لکن قتل اولنماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده والا کنت ذمة لکم دیمش اولوب مدت ایچنده قبول اسلام ایلمسه موجب شرط اوزره اهل ذمت قیلنور واقوال مذکوره جمیع اهل حصندن صادر اولسه حکم سابق آنده دخی ظاهردر واکر حربی محصور مسلمینه تؤمنونی علی ان تنزل الیکم فادلکم علی قریة فیها مائة رأس یعنی سزه نازل اولوب ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه سزه دلالتم اوزره بکا امان ویریرمیسز دیو خطاب مسلمین دخی ان دللتنا علی قریة فیها مائة رأس فانت آمن یعنی ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه بزه دلالت ایدرسك آمنسین دیو رد جواب ایلدکلرنده اول حربی بعد الرضا نازل ومسلمین ایله برقریه یه واصل اولوب ایچنده نسنه بولمدقلرنده بونده ایدیلر کتمشلر دیو بهانه ایلسه فیء مسلمین اولوب بنی مأمنمه ابلاغ ایدیکز دیمکده قادر اوله مز اما ابتداء بابده ذکر اولنان مسئله بشقه در که بونده امانی شرط دلالته تعلیق ایلدیلر وشرطه تعلیق اولنان قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقه ده دلالت ایتمك اوزره مسلمین ایجاب امان ایدوب اولدخی قبول ایتمش اولمغله دلالت ایتسون ایتمسون امانه موصول اولور کورمزمیسنکه برکمسنه عبدینه ان ادیت الی الفا فانت حر دیوب عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتدکجه نائل عتق اوله مز اما انت حر علی ان تعطینی الف درهم دیوب

مطلب سکوت الخصم عن الجواب فی مجلس القاضی

مطلب الفرق بین ان ادیت فانت حر و بین انت حر علی ان تؤدی

عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتسون ایتمسون نائل عتق اولور کذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن دیمشلر اولوب حربی دخی نزولی ایدوب اسلامی قبول ایلمسه فیء اولور زیرا فاسلمت قوللری جملهٔ شرطیه اوزره معطوف اولمغله شرطده داخل والامانی شرط اسلامنه تعلیق ایله قائل اولمشلردر اسلامی قبول ایتمدکجه امانه موصول اوله مز اما انت امن علی ان تنزل فتسلم دیمشلر ایسه بعد النزول اسلامدن نکول ایدرسه ده امانی قائم وابلاغ مأمنی لازمدر بو قیاس اوزره انت آمن علی ان تنزل فتعطینا مائة دینار دینلوب قبول ونزولندن صکره اعطاء دنانیردن نکول ایلسه ینه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطیتنا مائة دینار فانت آمن بو یله دکلدر زیرا امان بونده شرط اداء دنانیره تعلیق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعلیق اولنمشدر که همان نزول وقبول ایتدکده آمن اولوب غایة الامر اول دنانیر ایله مدیون اولور بو صورتده ادادن امتناع یاخود یانمده یوقدر دیو اعتذار ایدرسه ادا ایدنجیه دك حبس اولنوب امانی ثابت اولمغله فیء قیلنماز وقچان اداء دنانیر ایلسه تخلیهٔ سبیل ایله مأمنه تسبیلی واجب اولور واکر امام آنی دار اسلامه برابرجه اخراج ایدنجیه دك ادادن امتناع و بعد الخروج ادا ایلسه ینه تخلیهٔ سبیل ومأمنه تحویلی لازمدر زیرا فی الاصل داخل امان اولوب انجق دین ایچون محبوس ایدی بعد القضاء تعرضنه سبیلمز یوقدر امادار یمزده طول مکث ایدوب دنانیری ادا ایلمزسه ذکر کدر که امام آنی اهل ذمت قیله زیرا کافر صغار جزیه یی قبول ایتمدکجه دار یمزده طول اقامته رخصت ویریلمز وهم دار یمزده اداء دنانیره دك محبوس ایدی شمدی عناد ایله ادادن ممتنع یاخود عاجزدر وکافر دار یمزده حبس اولندقده کافر مرهون منزلنه تنزیل وضرب جزیه ایله تنکیل اولنور وامام آنی اهل ذمت قیلدقده حبسدن اخراج ایدوب ذمتندن دنانیر دخی ساقط اولور زیرا اول دنانیری امان نفسندن عوض یاخود مأمنه لحوق ایچون فداء نفسی اولمق اوزره التزام ایتمشیدی اکر امان نفسندن عوض ایسه شمدی عقد ذمت واسلامه کلمش ایسه اسلام کبی اقوای سببین ایله کسب امان ایتمکله اداء دنانیر عهده سندن ساقط اولوب شول مکاتب منزله سنده اولور که مولاسی آنی اعتاق ایده وشول ام ولد منزله سنده اولور که مکاتبه ایکن موت مولاسی ایله آزاد اوله بو ایکی صورتده بدل کتابی ادادن استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واکر اول دنانیر فداء نفسی ایسه شمدی باعث فدا اولان معنی منعدم اولمشدر زیرا مسلم یاخود ذمی اولدقده اهل دار یمزدن ایدوکی مقطوع وسائر اهل ذمت کبی اعطاء دنانیر ایتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسی انجق مأمن اصلیسنه لحوق ایچون اولوب اول دخی فوت اولمشدر سؤال اولنورسه که مال معهود نیچون رقبه سندن عوض قیلنماز تا که بعد عقد الذمة دخی سلامت رقبه سی ایچون مطالبه اولنه جواب ویریرز که رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور که اول کمسنه وقتا من الاوقات عبد اولوب اول مال الله آزاد اوله اما بو حربی قطعا عبد مسلمین اولمامشدر کذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ایلسه لر بعد النزول اوزرینه جودت ورداءت بیننده متوسط بر رأس غلام یاخود دراهم ودنانیردن آنك قیمتنی ادا لازمدر زیرا بطریق الفدا اوزرینه لازم اولان عوض مال دکلدر و بو یله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع ودم عمددن بدل صلح صورتلرنده اولدیغی کبی وسطله مقید وقیمت وعین میانده مرددا اولمق اوزره ثابت اولور بو صورتده التزام ایلدیکنی ویروب هنوز حصنی فتح اولنمامشیکن حصنه کیرمیوب بشقه محله کتمك ایسترسه منع اولنماز بو ارض حربدن دیلدیکی موضعه کتمکه رخصت ویریلور زیرا معلومدر که حصندن نزول ومال الله فداء نفسنی قبول ایلمسی حصنه عودت ایچون اولمیوب بلکه حصنده مبتلی اولدیغی خوفدن سلامت ایچوندر وتمام سلامت انجق ارض حربدن دیلدیکی موضعه عزیمته منوطدر اما کیدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالی حلال وسائغدر زیرا منعهٔ اخرایه وصولنده مقصودی تمام ومیانه ده اولان امان دخی انجام بولمشدر مکر بو صورتده امین اولورسم تا که سز دار اسلامه چیقنجه یه دك یاخود فلان آی کیرنجیه دك امین اوله یم دیو مسلمین اوزره شرط ایتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زیرا بعد وصول المأمن میانه مزده اولان امان منتهی اولور دیدیکمز فی الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفه همت ووصول مأمنه تکمیل مصلحت ایلدیکی دلالت حاله مبنی ایدی واعتبار دلالت حال خلافی مصرح اولدقده ابطال اولنور لکن بو شروطدن نسنه یی ذکر ایتیوب صکره اختیاریله حصنه راجع وآنده ممتنع اولسه ینه امان مسلمین آندن منقطع اولور زیرا اختیاریله منعه سنه وصولی سبب انتهاء امانیدر اما اماننی مسلمینك دار اسلامه وصول یاخود شهر فلانی دخولیله مشروط ایلسه مدت امان ایچنده داخل حصن اولسه ده منعهٔ اخرایه التجا قنده امین اولدیغی کبی تأمین اولنور حتی صکره مسلمین اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقیه ایسه سبیلنی تخلیه ایدرلر مکر حصنه رجوعدن صکره قتال

مسلمينه شروع ايده بوصورتده مأمننده مباشرت قتاله اما نمزى نقض ايتمش اولوب حرمت قتـل واسترقاقده بعدالنقض حكم امان باطل اولمغـله فئ مسلمينده داخل اولور واكر حربى محصور آمنونى عـلى ان انزل اليكم فاعطيكم مائة دينار فان لم اعطكم فلاامان بينى و بينكم يعنى طرفكزه نزول وسزه يوز دينار ويرمك اوزره بكا امان ويريكز اكر ويرمز ايسم ميانه مزده عقـد امان اولمسون ياخود ان نزلت اليكم فاعطيتكم مائة دينار فانا آمن يعنى طرفكزه نزول وسزه يوز دينار ويريرسم بن آمن اوله يم ديو مسلمينه خطاب و بعـد المعا هده نزولنده مسلمين مطالبهٔ ماله شتاب واوادخى اداده ابا واجتناب ايلسه بالنظر الى القياس فئ اولمسى بى التبا سدر كه صورت اولاده شرط انتباذ امان موجود وثانيه ده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الى الاستحسان كيفيتى اما مه اعلام اولدخى اداية تنبيه و بعدالامتناع فئ اولمسنه حكم ايتدكجه فئ اولدانمى نمايان اولماز زيرا بيان سابق اوزره حين طلبده اداد ن امتنا عنـده احتمال معانى دركاراولمغله جهت امتناعى حكم حاكم بو اتماد بجـه بديدار اولماز كورمزميسنكه مسلمينه بن سزه ويرمم انجق اميره ويريرم ياخود انجق شهود ايله ويريرم ديمكله نكوله شروع ايلسه بويله امتنا عله فئ اولمسى مشروع اولورمى ايشته بو احتماله بو بابده قياسله حكم قبيح ايدوكى معلوم صبر يحذر بوصورتده اول مستأمنى حضور امامه رفع وامام دخى كتور يوز دينارى ديو تسليم ودفعله امر ايلدكده استمهـال ايلسه امام ايچون ايكى يا اوچ كون امهالى جائزدر زيرا بو مقدار اوزره تأخيرده مستأمنه نفع اولديغنـدن بشقه مسلمينه دخى ضرر كثيرى يوقدر وامام كافهٔ اموره نظر جانبين ايله مأمور دركور مزميسنكه برمديون بعدحلول الدين بومقدار ايله استمهال ايلسه حاكم ترك حبسله آنى امهال ايتمـك لازم ايكن مالنى نفسنه فدا ايدوب التزام ايلديكى عوض مال اولميان شخص امهال وعدم استعجـاله احق واولى در واكر تؤمنونى على ان انزل فاعطيكم رأسا ومائة دينار ما بينى و بين ثلثة ايام يعنى طرفكزه نزول وايام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ويرمك ياخود يوز دينار ويرمك اوزره بكا امان ويريرميسز ديمش اولوب بعـد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتـه دك تعرض اولنماز زيرا نفسى ايچون بومدتى شرط ايلـديكندن دين مؤجل ايله مديون اولان حبس اولنما ديغى كبى بودخى قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصكره مقدما شرط مالى قبول ايتديكندن يه امانى قائم لكن مال ملتزمى ادا ايدنجيه دك حبسى لازمدر مكر مسلم اولوب يا اهل ذمت قبلنه بوصورتده قريبا بيان ايلـديكمز ايكى طريقه بنا ايله عهـده سندن مال ملتزم ساقط اولور واكر بدل امان اولان اعطـاء مالى اجل معين ايله تقييد واول مدتده ويرمزسم بينمزده امان اولمسون ديو تأكيد اوزره تؤمنونى على ان اعطيكم مائة دينار فان لم اعطكم فلاامان بينى و بينكم ديسه ياخود اعطـاء مال مؤجل شرط امان ايدوكنى ان اعطيتكم الى اجـل كذا فانا آمن ديمكلـه اعلان ايليوب صكره تمام مدته دك اعطـا ايلمسه فئ قيلنور وبو بابده حكم حاكه محتـاج اولماز زيرا نفسى ايچون اشتراط وقتى تصريح ايتمش اولمغـله اول وقت مصرح اوزره زياده قيلنماز وحكم حاكمى شرط ايلسك وقت منصوص اوزره زياده لازم اولور ونص اوزره زياده قيلنق معنا ده نسخدر واكر تؤمنونى على ان انزل فادلكم على قرية فيها مائة رأس على انى ان لم ادلكم فلاامان بينى و بينكم يعنى سزه نزول وايچنـده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه دلالتم اوزره بكا امان ويرير ميسز شول وجـه اوزره كه دلالت ايتمزسم بينمزده امان اولميه ديمش اولوب بعـد المعا قده نزول واويله برقريه يه دلالت وصول ايتسه اما بو امانـدن مقدم يامؤخر وبونك نزولندن مقدم يا مؤخر خلاصه بونك دلالتنـدن اقدم مسلمين اول قريه يه ظفر بولمش اولسـه لر بونك دلالتى معتبره اولميوب قريهٔ اخرايه دلالت ايدرسـه شرطى حاصل وايتمزسه فيئـه داخل اولور كذلك دلالتندن اقدم اول قريه يه مسلمين واقف اولسـه هنوز استيلا ايتمشلر ايسه ده ينه اول قريه يه دلالتى معتبره اولماز زيرا مسلمينـه منفعتلى بر دلالت التزام ايتمشيدى معلوم مسلمين اولان نسنه يه دلالتـده منفعت اولماز وهم دلالتى انجق مدار وصول مقصود اولورسه تحقق ايدر وقريهٔ مرقومه معلوم مسلمين اولمغله اكا استيلالرى سبقت ايتسون ايتمسون وصوللرى آنك دلالتى ايله دكلدر كورمزميسنكه محرم مقدما مكان صيده عالم اولان كسنه يى صيده دلالت ايلسه بو دلالتله جزاء صيدى التزام ايتمش اولماز اما مسلمين اول مستأمنله برابر حركت وطريقـه دلالت ايلسه لكن مسلمين ايلروجه كتملريله اول مستأمن ايريشوب قريه بودر ديمكسزين بونلر فهم ايلسه لر بو دلالتى معتبره اولمغله امانى ثابت اولوب اكا بر دخى تعرض اولنماز زيرا اول طريقه انجق دلالتى ايله سالكين اولوب قريه يى فهم ايتملرى انجق اول طريقـه سلوكلرى ايله اولديغندن فهملرى اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور كورمزميسنكـه محرم صيده بووجه اوزره دلالت ايلسه دلالتى معتبره اولوب اوزرينه جزاء صيد لازم اولنور كذلك برابر كتميوب همان سمت قريه يى تعريف ومسلمين اول

مطلب استمهال المديون

مطلب لا يحبس من عليه الدين المؤجل

مطلب الزيادة على النص لا يجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم على الصيد من يعلمه

مطلب دل المحرم على طريق الصيد

تعريفـله كيدوب قريه يه اصابت ايلسه لر ينه امانى ثابتدر زيرا دلالت انجق بويله اولور وبو طريقه دلالت ايلين كاه برابر كيدر وكاه وصفله تعريف ايدر وايكى صورتده ده اول كسنه اسم دال ايله تسميه اولنور وتفصيل سابق اوزره آمنونى على ان ادلكم على بطريق باهله وولده فان لم افعل فلاامان لى عندكم يعنى سزى اهل واولادى ايله برابر بر بطريق اوزره دلالتم اوزره بكا امان ويريكز اكر ايتمزسم عنديكزده امانم اولمسون ديمش اولوب صكره نازل اولدقده مسلمين بر بطريقه ظفر بولدقلرينى كوروب ايشته دلالت ايده جكيم بو ايدى ديسه قولى معتبر دكلدر زيرا انتفاع مسلمين ايچون بطارقه دن بر بطريقه دلالتى التزام ايتمشـدر وبو مقصود قول معهودى ايله وجود بولمـاز اما بوصورتده على ان ادلكم على بطريق الحصن فانه قدنزل هـاربا يعنى بوحصنك بطريقنه سزى دلالت اوزره امان ويريكز زيرا اول بطريق هـاربا نازل اولمشـدر ديمش اولسه بعده نازل اولوب كورسـه كه مسلمين اول بطريقى اخذ ايتمشـلر بوصورتده امانى مقرر واكا تعرض غـير متصوردر زيرا بعينه ياخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتى التزام ايتمشيدى شمدى خدمتنى اتمام ايلدى زيرا معينده وصفه اعتبار اولنميوب غير معينده اعتبار اولنور كورمزميسنكه لا اكلم هذا الشـاب شو يكت ايله كلام ايتميم ديو يمين ايدوب اول شـاب معين اختيار اولدقدنصـكره اكا تكلم ايلسه حانث اولور اما لا اكلم شـابا بريكت ايله تكلم ايتميم ديوب صكره وقت يميننده شاب اولان بر اختيار ايله تكلم ايلسه حانث اولمـاز بو بابده دخى دلالتى مسلمينه مدار علم اولمق ياخود مسلمين دلالتندن منتفعين اولمق اكرچه مشعر وطده وصف معتبردر لكن غير معينده اعتبـار اولنوب معينده اعتبـار اولنماز بو تفصيـل اوزره برحصن ياخود مدينه اوزره دلالتى التزام ايتمش اولسه اول حصن ومدينه يى تعيـين ايتديسه مسلمينك معلوملرينه دلالتى غير معتبر وتعيين ايلدى ايسه معتبر اولور وغير معينده مسلمين سابقه ده دار الحربه دخوللرنده معلوملرى ايكن بو دخوللرنده نسيـان ومرورا زمان حسبيله عندلرنده مشتبه المكان اولمش برقريه يه دلالت ايدرسه ينه آمن اولوب قطعـا تعرض اولنمـاز زيرا وصوللرى انجق دلالتى ايله اولوب علم سابقلريله اولمامشدر كورمزميسنكه بو مثللو دلالت محرمدن صـادر اولسه صيده دلالتى ظاهر وجزاء صيـدى التزامى باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتـدر كه ضمننده منفعت مسلمين موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ايله مقصود معهود صور ثبـات وجود اولمشـدر وعلم سابقلرى نيسيان واشتبـاه ايله زائل اولمغله بو مقصوده غـير موصل در بناء عليه دلالتى ايله شرطه وفاسى حاصل اولوب هروجهله امانه نائل اولور والله اعلم و بالله التوفيق

باب من يكون آمنـا من غير ان يؤمنه اهل الاسلام * يعنى اهل اسـلام اعطاء امان ايتمدين خود بخود آمن اولان اهـل حرب احوالنى بيانه ضامن بربابدر قچان دار الحربده برمسلم بركتابيه ايله ازدواج وآنى دار اسلامه اخراج ايلسـه اول عورت حرائر دندر لكن حربيه طرف زوجندن نكاحى اكا امان عد اولنمـاقدن دكلدر كه دار الحربده اسيريه تاجر ياخود اهـل حربدن ايكن قبول اسـلام ايلين مسلمك امانى باطلدر بلكه حربيه صفت مستـأمنه اوزره دار يمزده زوجى ايله اقامت ايچون كلديكـندندر اما كير ودار الحربه عودت قصـد ايدرسه تحت نكاح مسلمده بولنمغله رخصت ويريلمز زيرا استيمانله كلن حربيه دخى دار يمزده مسلم ايله تزوج ايلسه البته ذميه اولور ونكاح مسـلم ايله دار يمزه كلوب اقامت ايلين عورت دخى بويله در زيرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجى اهـل دار يمزدن اولمغـله عورت دخى اهـل دار يمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجى بن بعد النكاح بو عورتى دار الحربده اسير وقهر ايله اخراج وتسيير ايلدم ديوب عورت دخى قهرى انكار انجق نكاحـله چيقدم ديمكده اصرار ايلسه بونده دلالت ظـاهر حاله اعتبـار اولنور اكر قيد وبند ايله كتورمش ايسه ظاهر حال زوجه معين مدار وحرهٔ ذميه اولديغى بديدار اولور انجق بوصورتده زوج مبطل نكاح اولان ملك بطريق القهرى اقرار ايتمـكله بينلرنده نكاح برقرار اوله مز زيرا زوجك منـافى نكاحه اقرارى مبطل نكاحدرتـه كيم زوجه سـنك ابتدادنى ادعا وزوجه انكار مدعى ايلديكى مسئله ده مبطل اولديغى كبى بعده زوج دار الحربده قهر واسرينه مسلمين ياخود اهل ذمتدن اقامت بينه ايلرسه سبب ملك رقبه سنى حجتله اثبات ايتمش اولمغـله جاريه سى اولور واول عورت دار اسلامده نكاح مسلمده اولديغنى اقرار ايلديكندن بحسب الظاهر ذميه اولمغـله اوزرينه شهـادت ذمى دخى قبول اولنور وبو مسـلم اكر دار الحربده مستأمن ايسه ادعاسى اوزره عورتى قهر واسرى كريه كورديلوب اعتـاق وتخليهٔ سبيـلى ايله تنبيه اولنور زيرا ايچلرينه امانله داخـل اولدقده برنسنه لرينه تعرضله غدر ايتمكه معتـاده ضـامن اولمغله ضامن اولديغى نسنه يه وفا ايله امر اولنور لكن اعتـاقله حكمده جبر اولنماز زيرا بينه و بين الله اولان

مطلب لا اكلم هذا الشاب او شابا

خصوص امانده معتبر اولان دلالت بالتعريف استحقاق تفصيل ... مفسر در ... على الدلالة مسائلنده قريبا كلور ان شاء الله تعالى

مطلب اذا خرج المسلم زوجته الكتابية من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب قال اخرجتها قهرا وقالت بل بالنكاح

امان نفسنه غدر ایدوب امان مسلمنی کسر ایتمشدر اما ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق و تخلیهٔ سبیل ایله مأمور اولماز زیرا عند القدرة اخذ مال و استرقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
و دار الحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بوصورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز و زوجك دار الحربده اول عورتی دعوای قهر و اسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلری قبول اولنماز و اکر اول عورت بنی نه تزوج و نه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان و یروب برابر کتورمشدر دیسه اکر طایعهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در و دار اسلامده تزوجنی ادعا ایلسه
قولی بلا حجة قبول اولنمدیغی کبی دار الحربده تزوجنی ادعا ایلسه ینه بلا حجة قبول اولنماز بوصورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین و زوجنه تبعا اهل دار یمزدن قیلمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بوصورتده زوج دار الحربده قهر و اسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله در و اکر بوصورتده قید و بند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز اما بو قید و بندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله دار یمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولور ایدیکه دار یمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بو عورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوم اولمادی بو جهتله حربیه اولوب دار یمزه بلا امان کلمش اولدی و اصل ابی حنیفه اولدرکه
حربی دار یمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عند الامامین اخذ ایلین
شخصك فیئی قیلنور و ایجاب خمسنده ایکی روایت واردر و اکر بر ذمی دار الحربه دخول و اهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیمان ایتدکدن صکره برابر دار یمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیئ
مستأمناتله کلوب و هم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
و اهل دار یمزدن قیلنوب دار اسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور و دار الحربه رجوعنه
زوجی اذن و یروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت و یرلمز و تصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکمز استیمان مذکور شرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابدهٔ ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل دار یمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیئ
مستأمناتله کلمشدر اما بو ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی و قز قرنداشی اوزره استیمان و اخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمنه اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان و یروب و هم بعد الاستیمان مجیئ مستأمناتله اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه و قرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
و بونلری بلا استیمان برابر اخراج و اتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیئ مستأمناتله کلمش اولمادیلر
و اکر بر ذمی دار الحربدن بینلرنده قرابت اولمیان برعورتی اخراج ایدوب بن دار الحربده قهر و اسر ایله بونی
دار اسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب و بلا استیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنماز اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
و بو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر امهٔ مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائمه اولمق اقتضا ایدر و اکر قید و بند ایله اخراج ایدوب و بو ایله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید و بندی انجق دار اسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین و عند الامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب دار اسلامده ظفریاب
رکاز اولان ذمی منزله سنده تنزیل و بلا خلاف ایچنده خمسی اخراج و باقیسی کندو یه اعطا و تنویل اولنور
و قچان اهل حربدن بر توانا کافر برمسلم ایله برابر معسکر اسلامه قادم و ظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ و اسیر ایلدم
دیو دعوی اولندخی بلکه بن طلب امانله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدرکه مجیئ مستأمنین ایله

مطلب شهادة المستأمن على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خرج حربي مع مسلم ومع جماعة المسلمين

داخل و ظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بو طرز اوزره یا اکثر کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده ینه آمندر
اما قید و بند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدرکه ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر و بو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغی بر سابقده بیان و تفهیم ایلدیك و اکر حربی معهود قید و بندن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیر یمزدر دیو ادعا اولندخی بلکه بن طلب امانله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص و مقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بو جهتله مربوط و مأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بو صورتده هر کیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
و بو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور و اکر استیمانله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بو یله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برابر کلان
مسلمیندن بر یسی استیمانله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اوله مز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شرکتلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرلك بعد القسمه
سهمنه اصابت ایلیه و اکر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتم دکلدر لکن امان و یروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دار الحربده و یردیکی امانی باطلدرکه کندو
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر و دار اسلامه دخولدن صکره عورت دار ایله مأخوذه و فیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ و تمکین اوله مز لکن من جهة الاستحسان حرهٔ مستأمنه
و نه زمان ایسترسه رجوع دار الحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورته دار الحربده اعطاء امان و اول امانی محافظه
اوزره دار اسلامه اخراج و اتیان ایتدکده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلنمغله
عورت دار یمزده امان ایله حاصله اولور و ثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایة ما فی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدرکه دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قریب بر محله کلسه لر کرکدرکه
آنده نه مسلم و نه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفدن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمامالریله عورت
دار ایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز اما دار الحربده ایکن امان و یروب صکره عورت یا اکثر چیقسه
جواب مسئله بشقه درکه دار الحربده اعطاء امانی باطل و امانی صحیح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیر نازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور و اکر برمسلم دار الحربده ایکن اهل حربدن
بر جیش عظیمه اعطاء امان و برابر دار اسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفریاب اولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم دار اسلامده و دار الحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب و غیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بو عسکر دار اسلامه دخول و برمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دار الحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره دار اسلامه عازمین اولسه لر ینه بو یله در اما حربی واحدی تأمین و برابر
دار اسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع و مقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور و اکر مسلم واحد
دار الحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر دار اسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن و ابتداء امرده
دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کالنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرزکه اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر و دار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیر قادرلردر بو جهتله مسلم مذکور حکما قاهر و غیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه درکه آنلر اهل دار یمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دار الحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی دار یمزده دخی مقهوردر کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت دار یمزه بلا امان دخول و مسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج بجماعة

عظیم دار یمزه بلاامان دخول و مسلمیندن برجماعت آنلری مقهور ومخذول ایلمه‌لر خاصة فیء مقاتلین قیلنورلر
فرق مسئلتین انجق معنای مذکوردر که منعه‌سی اولنلر دار یمزه دخولله غیر مقهور واولمیانلر مقهورلردر حکمتی
اولدر که ممتنع اولمادقلری صورتده یرابرکان مسلم واحدك امانی صحیح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرینه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جیش عظیم امان مرقومله منعه لرندن مفارقت ایتمیوب بلکه دارالحرب کبی دار یمزده
دخی کندو شوکتلریله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدر وتفصیل مذکور اوزره عسکر مسلمین دارالحرب‌ده
ایکن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ویروب معسکره اخراج ایلسه اکر عسکردن امتناعه قادردکللر ایسه
آمن اولورلر زیرا مسلم مزبور عسکر مسلمینه وصولنده کسب قوت ایتمکله قاهر وغیر مقهور اولور واکر کثرتلریله
عسکر مسلمیندن امتناعه قادرلر ایسه اول مسلم آنلرایله برابر چیقسه دخی بیان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واکر مسلمین برحصنی محاصره اوزره ایکن حصنده برمسلم بولنوب منعه‌دن عاری برقومی تأمین واخراج
عسکر مسلمین ایلسه آمن اوله‌مزلر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در که بونده محصورین مقهورین اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورین کبی اولمغله ایچلرنده بولنان مسلمك امانی صحیح اولسه ابطال حق مسلمینه مؤدی اولور ومسئلهٔ
اولی بویله دکلدر وهم بومثللو امان جائز کوریلسه مسلمین بروجهله قهر مشرکینه فائز اوله‌مزلر زیرا مشرکین
غلبهٔ مسلمینه تحصیل یقین ایتدکلرنده همان ایچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صکره باقیلرینی تأمین واول مسلملردن
هربری باقیلردن برجماعت غیر ممتنعه ایله واصل معسکر مسلمین اولورلر وقول مذکور مسلمین اوزره بالکلیه
سد باب استرقاقه مؤدی اولمغله تجویزه تصدی اولنماز توضیحی اولدر که محصورین اوزره ید مسلمین آنلرایله برابر
چیقان مسلمك قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ایله ید سابقه یی ابطال واضاعت غیر لایقه‌در اما سبقت ایدن
مسائل بشقه کونه‌در وچقان برحربینك زوجهٔ حربیه‌سی دارالحربده اسلامه کلسه اول عورت اوچ حیضی تمام
ایدنجه‌دك نکاحلری اوزره قیام ایدرلر زیرا یدامام عرض اسلام ایچون زوجه واصل اولمامغله اوچ حیض اوچ
کره عرض اسلام مقامنه قیام ایدوب بعدالطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ایتمدیکی صورتده
تفریق بینلرین موجب اولدیغی کبی اول مدتده کفر اوزره اصراری دخی زوجه‌سنی اراده ایتمکه دال وفرقتلرین
مستوجب اولورا کرقبل الحیض برابر داراسلامه چیقسه‌لر اکرچه زوج وجه استیمان اوزره کلمش اولمامغله
فیء اسلامیان اولور لکن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سی ابتداء نکاحه منافی دکل ایکن بقاء نکاحه هیچ منافی اولمامغله
نکاحلری ابقا اولنور اکرچه بینلرنده تباین دارین تحقق ایلسه موجب تفرق اولور ایدی لکن زوج عبد مسلمین اولمغله
اهل دار یمزدن اولدیغندن تباین دارین تحقق ایتمشدر بوصورتده اوچ حیضی اتمام دخی ایتسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقجه حکم نکاحلری فرقتله ختام بولماز زیرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حیض اکا خلف
قیلنمشیدی شمدی حیضله مقصود اولان فرقت حصوله کلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبویله ماده‌لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله کرکدر که زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری
تحقیق وایتمزسه میانلری تفریق اولنه واکر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ایلین زوج اولوب وزوجه‌سی اهل کتابدن
اولیوب بعده قطعا حیض کورمدین برابر داراسلامه چیقسه‌لر اول عورت امن وحریت اوزره زوجیتده ابقا
اولنور زیرا مجیء مستأمنانه کلمشدرکه اقامتنده زوجنه تابعه ودار یمزه اقامتیچون کلنلرك مسئلهٔ امانلری شایعه‌در
اما مسئلهٔ سابقه‌ده زوجی استیمان ایتمیوب وکندودن علامت استیمان دخی نمایان اولمیوب اقامتنده عورتنه تابع
قیلنمدیغی دخی آشکار اولمغله اعتزار ایله کلوب استیمانله کلمدیکی بدیدار اولدیغندن فیء مسلمین قیلنمغه سزاوار در
قالدیکه عورت مزبوره اهل کتابدن اولمش بولنسه ذمیه قیلنمق اقتضا ایدرایدی زیرا زوج مسلم ایله بینلرنده نکاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ایله دار یمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل کتابدن اولمدیغی تقدیر اوزره
بینلرنده استقرار نکاح اولمامغله ذمیه قیلنمایوب بلکه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری تقریر وتحقیق
وایتمزسه میانلری تفریق اولنور ومستأمنه اولمغله بعدالتفریق دارالحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الکتاب شرح الله صدره فی یوم الحساب دیرکه احدالزوجین المستأمنین دار یمزده قبول اسلام ایتدیکی مسئله‌ده
اختلاف روایاتی بیان ایچون بزکتاب الطلاقده شووجهله عنان کلامی اطلاق ایتمشیدك که احدی الروایتینده
فرقتلری دارالحربده اولدیغی کبی اوچ حیضك انقضاسنه توقف ایدر وروایت اخراده کفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام یاخود اوچ حیضك تمام واختتامنه توقف ایدوب بوایکیدن قنقیسی تسابق ایدرسه آنکله
فرقتلری تحقق ایدر اما مؤلف الکتاب الف الله تعالی بینه و بین الصدیقین فی دار الثواب حضرتلری بومحلده

مطلب اسلمت زوجة الحربی فی دار الحرب

روایت ثانیه‌یه تخصیص وامر بندن قنقیسی سبقت ایدرسه فرقتلری تحقق ایدردیو تنصیص ایلمشدر نکته‌سی
اولدرکه ایکیسیده فی الحقیقه تحت یدامامده حاصل وهر برینه عرض اسلام ایلمك قابل اولمغله عرض اسلام حکم
فرقته موصل اولور وکفر اوزره مصر اولان من جهة الحکم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حیضك انقضاسی
حکم فرقتلرینه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ایتمیوب انجق دین اهل کتابه
عدول ایدرسه کتابیهٔ اصلیه منزلنه تنزیل ونکاحلری تقریر وتکمیل اولنوب ذمیه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ایله اسلام زوجه میانتی فرقه اشارت ایدوب دیمشدرکه زوجه قبول اسلام ایتدکده
زوج آنك عیالندن دکلدر اما زوج قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی عیالندندر بناء علیه برابر چیقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور کورمزمیسنکه حربی استیمان ایدوب عورتی داراسلامه برابر کتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بویله‌در وبرعورت استیمان ایدوب زوجنی برابر کتورسه زوجی بالتبع آمن اوله‌مز اسلام زوجه دخی بویله‌در
واکر قبول اسلام ایلین عورت زوجنی تأمینله دار اسلامه اخراج ایلسه امانده ادراج اولنور زیرا قریبا بیان
ایلدیك که دارالحربده ویردیکی امانی محافظه اوزره دار یمزه وصوللری دار یمزده انشاء امان منزلنده‌در
بوصورتده عورتك زوجنه امان ویروب اخراج ایلدم دیوب مسلمین دخی بلکه بلاامان سنکله برابر کلمشدر دیسه‌لر
عورتك قولی معتبردر زیرا برابر کلدکلری مجزوم وکفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ایله بلاامان خروج ایتمیه‌جکی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالی اولوب وقوف حقیقتی ممکن اولمیان مطالبه‌ده ظاهر اوزره بناء
حکم واجبدر اما محصورینلدن برجل اسلامی قبول وکافره اولان عورتیله برابر معسکره دخول ایلسه عورتی فیء اولور
زیرا محصور ایکن استیمان ایدوب امانله چیقمش اولسه عورتی امانده اکا تابعه قیلنماز ایدی اسلامی دخی بویله‌در
کذلك محصوره اولان عورت اسلامه کلوب زوجنی تأمین وبرابر خروج ایلسه‌لر زوجی امین قیلنماز زیرا زوجی
منعهٔ اهل حربده ایکن عورتك تأمینی باطلدر وبعدالخروج مسلمین عورته امان ویرسه‌لر زوجی اکا تابع قیلنمدیغی کبی
عورتك امان وایمانیله دخی آمن اوله‌مز اما اول رجل محصور اولمیوب استیمانله عسکر مسلمین یاخود دار اسلامه
خروج ایلسه عورتی واولاد ذکور واناثنك صغاری واناثنك کباری امانده اکا تابع اولورلر زیرا بو بابده حکم
مقهوریت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورین مقهورین اولملریله امان وایمانی انجق قهری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واکر برذمی دارالحربده ازدواج وزوجه‌سنی برابر اخراج ایلسه حرهٔ ذمیه قیلنور زیرا حربی استیمانله
زوجه‌سیله چیقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صکره ذمی زوجه‌سیله چیقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حرهٔ آمنه اولمق بالطریق الاولی‌در وعورت اهل دار یمزدن اولان ذمی‌یه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قیلنور اما ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی یاخود قزقرنداشی ایله چیقسه آنلر ایچون استیمان ایتمش ایسه
فیء اسلامیان اولورلر زیرا بونلر دار یمزده اقامتده کندویه تابعه اولمامرلیه برابر اخراجی دلیل استیمان اوله‌مز
لکن زوجه‌سی بویله دکلدر سؤال اولنورسه که باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثناسنده بیان
اولنمشیدیکه مستأمن قزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ایلسه امانده ادراج اولنورلر بو حکم سابق ذمی‌یه
دخی لاحق اولمق لایق دکلمیدر جوابده دیرزکه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزله‌سنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز وبو حکمی قزنده وقزقرنداشنده دخی اجرا ممکندر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی کبی عیالندندر اما مسئلهٔ ذمی‌ده عورت ذمیه قیلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار یمزده احتباس خصوصنده تابعه اولمامرلیه حکم ذمی‌یی آنلرده اجرا غیر ممکندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولمیان حکمی تابعه‌ده اثبات غیر جائزدر واکر ذمی دارالحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر دیوب عورت دخی
تصدیق ایلسه بوماده‌یی فهمه قوللرندن غیری طریق یوغیسه ده‌ینه حره قیلنوب عورتی اولدیغی قبول
وتحقیق اولنور زیرا دارالحربده نکاحلرینه داراسلامده اقامت شهود ایده‌میه‌جکلری ظاهر ومیدانده برمنازعلری
غیر حاضر اولمغله بالضروره تصادقلری تصدیق وقوللری قبول وتحقیق اولنور کورمزمیسنکه برازرجال
ونسائی برابر اخراج ایدوب بونلر عبید وجوار یلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتمش اولسه‌لر قوللری قبول اولنور
کذلك حربی استیمانله بووجه اوزره خروج ایتدکده بورسمه دعوی وتصدیق بولنسه ینه قوللری قبول وتحقیق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌یی تکذیب وبیمزده نکاح وقرابت یوقدر دیو تبعید وتجنب ایلسه
عورت فیء اولور زیرا عندالتکذیب سبب تبعیت بولنمامغله دار یمزده بلاامان برحربیه ایدوکی نمایان اولوب
فیء اسلامیان قیلنور واکر برمسلم دارالحربدن برجل یاخود برعورتله چیقوب بوعبدم وجاریه‌مدر دیو دعوی

مطلب اخرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورین واخرج امرأته او بالعکس

وآنلر مملوكيتي تكذيب انجـق بزه امان ويروب برابر كتورمشـدر ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القيـاس
فيء اولملري بي التباسيدر زيرا مسلمك ادعاى ملكي آنلرك تكذيبي ايله منتفي وآنلرك دعواى اماني مسلمك انكاري ايله
منتهي اولمشـدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر بري حر مستأمندركه ديلديكي وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اگرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه‌ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضـلرينه
سبيل اولمادبغنده تصـادق وايتلاف ايتمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكـه احكامي ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفـاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبـار دكلدر توضيحي اولدركه اختلاف سبب
انجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعي ياخود
اعطـاء اما نده ثابت اولان اماني قصديدر نظيري اولدركه بركمسنه فلانك ذمتمده بيـك درهم قرضي واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله به ابتدار ايلسـه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه‌ده حكم
لزوم ما لده ايتلاف اولمغله همان مال مزبوري مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه‌ده عورتي
اخراج ايلين ذمي ياخود حربي مستأمن اولوب عورتم دردیو ادعا وعورت دخي زوجه‌سي دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعي ايلسه انكاري ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكي امان ذمي وحربي شرعا باطل اولمغله
عورت فيء مسلمين قيلنور واكر بر حربي ايكي مسـلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسي دخي تكذيب
ايلسه لر فيء اولور زيرا ظاهرده حربي اولوب دار يمزه بلا امان كلـكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكي
مسلم اوزره سببي معلوم اولميان اماني دعوى ايتمكله بلاحجة تصـديق اولنماز اما ايكيدن بريسي تصديق ايدرسه
اماني ظـاهر وديلرسه دار الحربه رجوعـه قادر اولور زيرا اماني مكذبدن ثابت اولمدي ايسه‌ده مصدقـدن
تصـادقلري اوزره حاصل اولوب امان واحـد كافي اولمغله اماني انجق مصـدق اوزره ادعا قبلنش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردي ديوب اول تكذيب ايلدكده آخري امان ويرن بنم ديوب حربي
دخي آني تكذيب ايليوب هر بري كلامنده ثبات واصرار ايلسه فيء اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكي حربي
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمي حربي تكذيب ايتمكله اماني ثابت اوليوب فيء اولور نظيري اولدركه دار اسلامده
بولنان بر مسلم دار الحربدن كلن حربي به انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربي ابطلت يعني يلان
سويلدك بل كتب الي رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدي
ديسه تصديق اولنميوب فيء قيلنور كذلك بو صورتده بل آمنني فلان المسلم يعني بلكه بكا فلان مسلم امان ويردي
ديوب اول مسلم دخي غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواى مجرده‌سي ايله
اماني ثابت اوليوب اقرار امان ايلين حاضري دخي كندو تكذيب ايلمشدر ومسئلهٔ متقدمه مه بشقه‌در كه آنده
حكم امانده اختـلاف اوليوب انجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئله‌ده اختلافلري اماني طرفنـدن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربي مقري تكذيب ومسلمين حربي يي تكذيب ايلدكجه امر يندن بريسي ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربي بعـد التكذيب بلى سن بكا امان ويرديك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصـديقله تعقيب ايلسه مقتضاى قياس ينه فيء اولمسيدر زيرا اقرار اماني تكذيبي ايله باطل اولمغـله صكره
تصديقي نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب انجق نسب وولاء مثللو محتمل فسخ اولميـان عقودده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر
زيرا امان ويرن مسلمي مقيـد ما كورمش اوليوب وبر كره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغـله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغنـدن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر اما بعـد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده توهم غلط منتفي اولمشدر نظيري اولدركه بركمسنه يانده جالسه اولان عورت حقنـده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلري تفريق اولنماز
اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغـله تصديق اولنميوب بينلري تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده بر مسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربي مزبور بكا مسلميندن كمسنه امان
ويرمدي بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمي تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديق مشروع
اولميوب فيء اولمسي مقطوعدر زيرا دار يمزه خارج اولان حربي يه كوره الزم اولوازم امان ايكن حربي مسفور اماني
مسلم ايله چيقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ايتميـه جكي نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصـل اماني
انكاردنصكره اعتبار تصديق غير مشير وعدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه ونسياني انجق طرفنـدن

مطلب اقر بالف قرض وقال المقرله بل غصب

مطلب خرج مع مسلمين وادعى انهما آمناه

مطلب قال لامرأة هي اختي رضاعا ثم قال بل هي امرأتي

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعي معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل وبر عورت داريمزه خروج وايكي مسلم دخي بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهـادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركمسنه امان ويرمشـدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابي حنيفه رحمه الله تعـالى
اوزره عورت نائلهٔ امان ورجل فيء اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسي دخي تأمينـله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسي دخي رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلا سبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
انجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعواى امانه شروع ايدوب دعوالري اوزره
شهادت مسلمين دخي وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلري ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلري مسلمين اوزره قائمه اولمغـله قبول
اولنمـاز ودعوالري شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصـد عودت ايلسه لر استيمانلري حجتله
ثابت اولديغنـدن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلريني اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربي
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديرزكه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايتمشدر واقرارنده تكذيب اولنـان مقرك حكم اقراري ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكي كمسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشـلرايدي ديو شهادت ايدوب بونلر دخي
شاهدلري تصديق ايلسه‌لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه‌لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه‌لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسـلاملري فيء اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمي مسلمين
اوزره حجت اولمامغـله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخي بزم قطعا اسلامه كلديكمز يوقدر ديو شاهدين
مسلميني تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعـذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهـادت مسلمين حجت
تامه ايدوكي رسيدهٔ حد يقيـندر بو صورتده اسلامي قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عنـد الامامين
عتق عبـد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغي اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابي حنيفه رضي الله
تعـالى عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدركه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكاري قبول بينه يه مانع اوله مز نظيري اولدركه بركمسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصهٔ احرار اولان قصاص فيما دون النفسي دعوى واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقني دخي ادعا ايدوب عبد مذكور عتقني انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجه‌دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلري حجتله ثابت اولمغله اكرچه
دار يمزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلري جهتله توجه عقوبت مذكوره مشتددر واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز يوقدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملري ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلري وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول ديني اظهار واشاعت اوزره ايديك ديمكه جسارت ايلسه‌لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فيء مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملري شهادت شهود ايله
ثابت اولديغي وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار يمزه خروجلري اقرارلري ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامي رقني ابطال ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌دركه آنده اسلاملري ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلري انجق دار يمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ سابقه‌ده دخي اسلاملري شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغي وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلمشلردر جوابنده ديرزكه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه انجق اصل شهادتي
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملري حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلريني
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتي بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآني جاريه قيلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدركه بونده عورت نفسي اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اتي اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغي كبي بو عورتك دخي اقرار رقي مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامي
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبي اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسي اوزره اقرار رقنده
تصديق وفيء مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقندنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باسي تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فيء مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مسئلهٔ مذكوره محل تأمل‌در كه
شهادت مسلمين ايله عورتك اماني
اتفاقا ثابت اولدقدنصكره تفصيل
مذكوره محل قالمز مكر انجق رجله
تخصص اولنه لكن كتابده تثنيه
لفظي ايله ذكر ايلشدر بو صورتده
انكارلري شهادت مسلمينه مقرون
اولمامعه حمل اولنور

مطلب انكر العبد عتقه وهنالك
من يدعي عليه حد قذف او قصاصا

مظهر حكم شرك اولان دارالحربدن اخذ واحضار كبي بر سبب ظاهر ايله رق نفسني اقرار ايلمشدر كذلك بر ذمي وذميه دارالحربه لحوقدنصكره اخذ اولنوب بز سزكلـه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ايدك ديسه‌لر نفسلري اوزره اقرار رقلري معتبر وفئ اولملري مقرر اولور و بو مسـائل مذكوره قريبا ذكري سبقت ايلين عورتك دارالحربده وقت معيده اسلامنه شهـادت وقت مز بوردن صكره دارالحربده ارتدادي سببيله رق نفسني اقرارينك صحتنه مانع اولماديغني كشف وايضـاح ايلمشدر واكر داراسلامده معروفة الابوين بر حرهٔ مسلمه يي بر رجل اخذ وامساك وبو بنم جاريه مدر ديو استملاك ايلـدكده عورت دخي تصديق و بن مرتده اولوب دارالحربه لحوقـدنصكره بو رجل بني سبي واخراج ايلمشيدي ديو رقني تحقيق ايلسه بالنظر الى القيـاس جاريه ايدوكي بي التبـاسدر زيرا موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ايتمزيله مادهٔ تصادقلري ثابت بالعيان ياخود مثبت بالبرهان منزله سنده قيلنور توضيحي اولدركه بو عورت مكلفه اولمغله نفسي اوزره رجم وقصـاص كبي متلف حقيق اولان بر جرمله اقرار ايلسه قبول قولي واجب ايكن شمـدي متلف حكمي اولان رقله اقرارنده وجوب قبولي بالطريق الاولى در و بالنظر الى الاستحسان تصديق اولنما يوب حره اولمق اوزره اول رجلـدن تخليص كريبان اولنور زيرا حريت ابوين ايله حريتي اصليه وظاهره وابطالنه غير قادره ايكن شمدي انشاسنه اقتداري اولميان حكمي اقرار ايلمشدر على الخصوص بو اقرارنده متهمه دركه نسـاميل هوى ايله مجبوله اولمغله احتمـالدركه بو رجلك عشق ومحبتنه دوچار اولوب اولدخي نكاحله اكا طلبكار اولمديغندن اقرار رق حصول مرادينه مدار اتخاذ ايتمش اوله اما دارالحربه لحوقي عيان ياخود بينهٔ بيان ايله نما يان اولسه جواب مسئله بشقه دركه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد مقالدريدر زيرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دارالحربي اراده ايلمز توضيحي اولدركه عورتك اعتقاد باطني ممكن الوقوف اولمامغله اجراى حكمي اكرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ايلديكي لحوق دارالحرب امر ظـاهر و وقوف واطلاعي متيسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتيـاج بر طرفدر ودارالحرب دار سبي واسترقاق اولمغـله لحاقي معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخـذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامي ظاهر اولمدقجه جاريه ايدوكي باهر اولور اما داراسلام دار استرقاق اولميوب بلكه دار حريت متأكده اولمغله اول بابده صدقي ظاهر اولمدقجه قول مجردي ايله حكم دار باطـل اولمق سزاوار اولماز وذميه دخي حكم مذكورده مسلمه كبيدر اما حره ذمي بن نقض عهد ايله دارالحربه التحاق ايتمشيدم بو رجـل بني سبي واسترقاق ايلدي ديو اقرار رق ايدوب لكن صدق مقالي ودارالحربه التحاق واتصالي معلوم اولسه عنـد الامامين رحمة الله عليهما بو ذمي امرأهٔ مسلمـه ايله برابر واقراري غير معتبردر زيرا عند الامامين حريت رجلده معتبر اولان حريت امرأه كبي انجق حق الله در بنـاء عليه حريت اوزره شهادتده سبق دعواي شرط قيلمادليلر اما عند ابي حنيفه رحمـه الله تعالى اول ذمينك لحاقي معلوم اولسون اولمسون اقراري اوزره عبد درزيرا عنـدنده حريت رجلده معتبر اولان حق زجلدر بناء عليه بلادعوي عتق عبـد اوزره شهادتي قبول ايتمشدر وهم ميل هوى حق رجلده منعـدمدر و بو اقرارنده ملك ايله استباحت فروج يوقدر اما اقرار امرأه بو يله دكلـدر واكر دارالحربدن بر مسلم بر حربي ياخود حربيـه ايله برابر چيقوب بن بو حربي يه لغت عربيه ايله اعطـاء امان واخراج ايلدم ديو اخبار حربي دخي يالان سو يلدي بلكه لغت فارسيه ايله امان و يرمشيدي ديوب بو اختلاف اوزره ايكيسيده اصرار ايلسه لر بنه اماني دركار درزيرا عبـاره ده اختلا فلري وار ايسه ده سبب وحكمده متفقلردر واختـلاف مز بور هيچ بر زمانده خصوصا بلا عبـارهٔ ثبوتي ممكن اولان حكم امانده معتبر دكلدر وعبـاره ده اختلاف قبول شهادته مانع دكل ايكن ثبوت امانه نيجه مانع اولور كذلك اختلافلري امانك زمان ومكاننده ونامه ورسول ايله امان باللسانده واقع اولسه ينه ثبوت امانه مانع دكلـدر زيرا اصـل مقصود اوزره اتفاقلري موجود اولديغندن بشقه اعطـاء امان عود وتكراره قابل اولمغـله انواع مختلفه اوزره مكررا حاصـل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حكم مقصوده مانع حصول اوله مز واكر صورت مفروضه ده مسلم بو حربي اسلامه كلوب بنمله برابر خارج اولدي ديوب حربي دخي اسلامني انكار بلكه بني امان و يروب كتوردي ديمكله ابتدار ايلسه فئ اولور زيرا بونده اختلافلري سببده اولوب حكم مطلوبده واقع اولمشـدر زيرا مسلم ايسه اماني اعانندن استفاده ومستأمن ايسه امان و يرنكسنه‌دن استفاده ايده جكدر و بو يله اختلافلري وار ايكن احد الامرين ثابت اوله مز واكر مسلم شو حربي بنمله چيقوب ذمي اولمغي رجا ايدوب بن دخي اعطـاء ذمت ايلدم ديو تقرير حربي دخي بني انجـق امانله اخراج ايلدي ديو تعبير ايلسه بو صورتده آمن اولور زيرا ايكيسي سبب امانده اختلاف ايلديلر ايسه ده بو مسلمك طرفندن حكم ثبوت امانده اتفاق ايلمشلردر غاية الامر مسلم اول حربي اوزره

مطلب اقرت المسلمة المعروفة النسب بارتدادها ولحوق دار الحرب ثم رقها

مطلب اقرار الحرة الذمية والحر الذمي بالرق

مطلب اختلفا في الامان بالعربية والفـارسية

مطلب اختلف المسلم مع الحربي في الامان او الذمة

دار يمزده التزام جزيه ايله احتباسني دعوا ده زياده قيلمشدر بوز يادة دخي قول مجردي ايله ثابت اولميوب آنفـا قلري اوزره اصـل امان ابقا اولنوب ديلرسه دارالحربه رجوعنه رخصت و يريلور واكر دار يمزده مستأمن اولان حربي جاريه سني اعتاق ايلسه اول جاريه ديلرسه دارالحربه رجوع ايدرزيرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشيدي حتى صاحبي ايلسه مولاسنه تبعا اهل دار يمزدن وذميه اولور بونلردن بري اعتاق ايدرسه ذميه اولدقدنصكره عتقله حربيه اولمق متصور اولمامغله دارالحربه رجوعنه رخصت ميسر اولمازاكر مشتري مز بور اول جاريه يي عيبله حربي يه رد ايلسه حربي آني بوصورتده دارالحربه ارجاعـه رخصت و يريليوب بيع اوزره جبر اولنور زيرا مسلم ياخود ذمينـك شرا ايله آنده ملكي ثابت اولمغله ذميه اولوب شول امهٔ ذميه منزله سنده اولور كه آني مستأمن اشترا ايتمش اوله واكر بر مستأمن جاريه سني ابتداء امرده مستأمن آخره بيع ايدوب مشتري دخي اعتاق ايدرسه نظر اولنور اكر مشتري بايعك اهل دارندن ايسه بايع بنفسه اعتاق ايتدكده جاريه ايچون دارالحربه عودت ممكن اولديغي كبي بونده دخي ممكندر زيرا بايع ايله مشتري‌نك حاللري برابردر واكر مشتري دار اخرادن ايسه جاريه ايچون دار يندن برينه جواز عودت يوقدر زيرا تبعيت بايع بيعله منقطع اولوب مشتري دخي قبـل العتق جاريه يي دار نفسنه اخراجه قادر اولمديغي كبي بعـد العتق دخي جاريه ايچون اول داره جواز خروج يوقدر نكته سي اولدركه مستأمن انجـق دارندن اخراج ايلديكي نسنه يي اعاده يه قادر و بو جاريه يي دارندن اخراج ايتمديكي ظاهر اولمغله دارينه اخراجه مقتدر اوله مز وحكم مز بور سلاحده ثابت اولنجه آدميده بالاولويه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار يمزده احتباسي مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهٔ ذميه ده اولمغله داراخرادن اولان مستأمن مشتري اول جاريه يي جواري ذميه حكمي اوزره مسلمين ياخود اهل ذمته بيعله جبر اولنور واكر مشتري مز بور عيبله ينه بايعه رد ايلسه جواب مسئله ينه بو يله در زيرا اعتبار معنـاى مذكور ايله ذميه اولدقدنصكره بر دخي حربيه اوله مز واكر اول جاريه يي ابتداء امرده بر مسلمه بيع ايدوب ايكي مسـلم دخي بو حربي شو جاريه يي دار يمزده قبل البيع اعتاق ايلمشيدي ديو شهادت ايلسه لر شهادتلرنده معنـاى حرمت فرج اولمغله بيعي باطل اولوب بايع مشتري يه رد ثمن ايدر بو صورتده جاريه دارالحربه ارادهٔ خروج ايدرسه منع اولنمـاز زيرا بيعك ظهور بطلاني ايله حرهٔ حربيه ايدوكي نمايان اولمشدر سؤال اولنورسه كه جاريهٔ مز بوره امهٔ مسلم ايدوكنه مقره ايكن دارالحربه رجوعنه نيجه رخصت و يريلور جوابنده ديريزكه اكرچه بو يله درلكن قاضي بطلان اقرارينه حكم ايتمكله حكم اقراري باقي قالماز كورمزميسنكه مشتري دخي جاريه يي قبض ايتمكلـه ثمني بايع ايچون سالمدر ديو اقرار ايتمشيكن اقراري ثمنله بايع اوزره رجوعنه مانع اولماز زيرا حاكم خلاف اقراريله حكم ايلمشـدر واكر اول جاريه يي اخراج ايلين حربي اكرچه آني آخره بيع ايتيوب اما بو بنم عورتم ايدي صكره قهر ايله اخراج ايلديكمدن شمدي جاريه م اولمشـدر ديوب عورت دخي بلي زوجه سي ايدم بلا قهر برابر كلديم ديسه قول عورتك قوليدركه اوزرنده اثر قهر بولنميه رق ظـاهر خروجي شاهد مدعاسيدر بعده ايكيسيده اسلامه كلورلرسه مستأمن حربينك اقراري تحقيق و بينلري تفريق اولنور زيرا منـافي نكاح اولان قهر واسير ايله عورتك جاريه اولـدبغني اقرار وحجت اقراري اوزرنده استقرار ايلمشـدر سؤال اولنورسه كه امام عورتك حريتي ايله حكم ايتمشيكن امر تفريقده اقرارني تحقيق نه دن لازمدر جواب و يريرزكه حكم امام ظاهره اعتبـار وعورتك قول مجردني اختياره مبني اولمغله اقرار مقردن بالكليه رفع احتمـال صدقي استلزام ايلمز كورمزميسنكه دعواي قهرينه اقامت بينه ايلسه قبول وجاريه سي اولمغله حكم اولنور اما قريبـا سبقت ايلين دار يمزده عتق بشاهدين مسلمين ايله ثابت اولمق مسئله سي بشقه دركه آنده حجت تامه ايله حريتي ايله حكم اولنمشدركه بر دخي رقنه اقامت بينه اولنماز توضيحي اولدركه بر مسلمك نكاحنده بر مسلمهٔ غير مدخول بها بولنوب زوجي بو عورت مرتده اولدي ديوب عورت انكار ايلسه اقرار زوجـله بينلري تفريق ونفسي اوزره تصـديق اولنمشيكن زوجه سنك حقني ابطـالده مصدق اولمامغله نصف مهريني ادا ايچون تضييق اولنور ايشته مسئلهٔ مذكوره دخي بو يله در وصورت مفروضه ده حربي مرقوم امامه ابرام و بو عورتي قهر واسر ايتديكم اوزره استحلاف قبيـل ديو اقدام ايدرسه امام ابو حنيفه رحمه الله تعـالى عنه دعواي رقده تجويز تحليف ايتديكندن آنك قول شريفي اوزره عورته يمين تكليف اولنماز وعند الامامين رحمهما الله تعالى ادعا ايلديكي سبب رق اولان قهر اوزره استحـلاف ونكول ايدرسه جاريه سيدر ديو حكمي ارداف ايدرزيرا نكولي اقراري منزله سنده اولوب اصـل امامين دخي دعواي رقده نكولله قضـا اولنماقدر والله اعلـم

مسئلهٔ مز بوره ده جاريه دن مراد انجق مستأمن دارندن كورديكي جاريه در بو محلده اطلاق اولندي ايسه ده قرينا تقييد ايله جكدر

مطلب الاستحلاف في دعوى الرق

باب من الامان بغير اذن الامام و بعد نهى الامام * مسلمين بر حصنى محاصره يه دركار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلكه ايچلرندن برفرده اعطاء امان ايلمك سزاوار اولمازدر زيرا محاصره دن مرادلرى فتح ايكن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولديغى باهردر ومسلميندن برفرد ايچون جماعت مسلمين ايله مرادلرى ميانته حائل
اولان اسبابى هر حالده خصوصا قهر اعدا بابنده اكتساب ايلمك لايق دكلدر وهم هر مسلم اميرينك تحت
طاعتنده ايكن لايق دكلدركه اميرى كندونك تحت طاعتنده اولمسنى موجب بر عقده مباشرت ايليه مكر اميرينك
رضاسيله اوله وهم نفع وضررى عامهٔ مسلمينه راجع اولان اموره نظر واهتمام ايچون نصب اولنان انجق امام ايكن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزى رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعيت ايچون استخفاف امامى متضمن اولان
نسنه يه اقدام غير لايقدر مع هذا فتوى مسلم اعطاء امانه اقدام ايدرسه ينه جوازى مالاكلام مدر زيرا ويسعى
فى ذمتهم ادناهم حديث واجب الامتثالى اوزره هر مسلمده علت صحت امان بركمالدر بو صورتده امام اوزره
واجبدركه نبذ عهد ايدنجيه دك قتاللرندن كف يد وامان مزبور ايله چيقمشلر ايسه مأمنلرينه رد ايليه واكر
مناسب كورورسه اول امان ويرن شخص ناديبى تأديب ايليه زيرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ايلمشدر آنى تأديب ايتمسه غيريلرك دخى جرأتنه باعث وامر سياست وتدبير امارته خلل كلى حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمينى متضمن ايدوكى عند الامام متبين ايسه تأديبى تجويز وتقريب واغماز زيرا تأسيله توفير
منفعت مسلمينى قصد ايتمشدر واستطلاع رأى امام ايچون تأخيرده احتمال فوت منفعت دركار و بو يله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ايدوكى آشكاردر مثلا اهل حصندن بريسى نهانيجه بر مسلمه بكا امان ويراهل حصنك
مواضع خللنى بن سكا كوسترمك اوزره يا خود باب حصنى فتح ايتمك اوزره ديوب اول مسلم دخى تأمين ايتمدكجه فوتى
امر موعود دن امين اولمسه بو بابده اما مدن استيمان واستيذانه باقيوب جواز اعطاء امان غنى عن البياندر زيرا
بو بابده اعطاء امان تحصيل مقاصد مسلمينه راجع ايدوكى نمايان اولمغله مباشرينه موجب تأديب اولميوب مستوجب
تشكر وتطييب اولديغى عياندر واكر بر مسلم اهل حصندن بريني معسكره نزول اوزره يوز دينار مقابله سنده
تأمين ايدوب دنانيرى قبض وآنى معسكره ايصالدن صكره معلوم امام المسلمين اولسه بو صورتده اول مسلم اساءت
ايتمش ايسه ده امانى بلاعوض اولسه جائز اولديغى كبى بو يله مقابلهٔ عوضده دخى جائزدر بعده امام كركدر كه
فكر وتأمله اهتمام ايليه اكر اول مسلم عسكر اسلام ارض حربدن چيقنجيه دك شرط امان قيلمش ايسه امام
مخيردر ديلرسه دنانيرينى آلوب مستأمنه رد وآنى مأمنه ايصاله جهد ايدر وديلرسه شرط مذكورى ايفا ودنانيرى آلوب
غنيمت عسكرده ابقا ايلرز يرا اعطاء امان ايلين اول دنانيرى انجق قوت مسلمين ايله احراز ايتمكله تملكله اختصاص
وامتيازايده منز انجق فعلى فعل امير ياخود فعل جماعت مسلمين كبى قيلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واكر همان معسكره نزول وجماعت مسلمين ايچنده بركسنه يه وصول بعده حصننه عود وقفولى شرط ايلمش
ايسه كركدركه امام بو امانى امضا ودنانيرينى غنيمت عسكرده ابقا ايليه زيرا حصننه عودت ايدرسه ايچرده عودت
ايدنجيه دك البته آمن اولمغله رد دنانيرده فائدهٔ مسلمين بولنماديغندن معناى نظر انجق تنفيذ امانده ايدوكى
ظاهر ومتبيندر اما صورت اولى بشقه در واكر حصنى فتح اولنجيه دك عودت ايلمزسه ينه امانى قائم وايصال مأمنى
لازم ورد دنانيرده فائده منعدم اولمغله ينه تنفيذ امانى امر مهمدر كذلك بر مسلم اهل حصندن اخذ ايلديكى يوز دينار
اوزره آنلره برآى مقدارى اعطاء امان ايلسه ينه امام مخيردر ديلرسه دنانيرلرين رد ايله نبذ عهد ايدر وديلرسه
تنفيذ امان وانقضاء مدته دكين ترك عدوان واول دنانيرى فئ اسلاميان قيلرز يرا هر جانبده وقوع منفعت
متوقعدركه قبل المدة فتح حصنى اميد ايدرسه رد دنانير انفع واميد ايتمزسه امضاء امانله اخذ دنانير اصلح واوقعدر
واكر امير برمنادى يه فرمان اول دخى ميان عسكرده سزلردن قنقيكز اهل حصنه ياخود ايچلرندن برشخصه امان
ويررسه امانى باطلدر ديو ندا واعلان ايتدكدن صكره برمسلم مجانا ياخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ايلسه ينه جوازى
امانى بى ريب وكماندر زيرا مسلمك صحت امانى موجب اولان علت بوندا ايله منعدم اولماشدركه ولايت امان ولايت
شهادت كبى شرعا هر مسلم ايچون ثابت ونهى امامله غير فايتدر بعده اهل حرب نهى مزبوردن خبردار اولماملريله
بعد النهى امان مسلم صحيح اولماسه غرور حرامه مؤدى اوله جغى بديدار در انجق امان مرقوم نظر مسلمينى متضمن
دكل ايسه امير ايچون اول امان ويرن كسنه يى تأديب وحبس وعقوبتله تعذيب جائزدر زيرا بعد النهى مخالفت
امامى اعلان ايتمكله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقى ازيددر اما منادى
امر اميرايله اهل حصنه ندا ومسلميندن هركيم سزه امان ويررسه امانته مغرور اولميكز زيرا امانى باطلدر

مطلب آمن بغير اذن الامام لمصلحة

مطلب النداء بان من آمن اهل الحصن فامانه باطل

ديو رفع صدا ايدوب ياخود بو مضمونى امام آنلره تحرير كتاب يا ارسال رسول الله اعلام ايلدكدن صكره برمسلم آنلره
اعطاء امان ايتمكله حصنلرندن نزول ايلسه لر فئ اسلام اولورلر لكن بو معنى بعد النهى امان مسلم صحيح اولمديغندن
ناشى اولميوب بلكه امامدن اعلام سابق سبيل نبذ عهده متمشى اولديغندندر زيرا نبذ ايله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخى قبل الامان وبعده ممكن اولمغله نبذ دخى قبل الامان و بعده صحيح و متمكندر ونبذ
بعد الامان طارى اولسه حكم امانى رفع ايتديكى كبى مقارن امان اولسه ثبوت حكمنى منع ايلر اما صورت اولى
بشقه دركه آنده اهل حرب نهى اميره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بو صورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازى مقرر اولمق انجق مسلميندن دفع ضرر ايچوندر كه جائز كوريلسه مسلمين ايچنده
بولنان بعض فساق مسلمين ايله فتح حصون ميانته حائل اولمغه قادر وامير مرة بعد اخرى نبذ عهد ايلدكجه آنلر
تجديد امان ايدوب مسلمين بر حصنه استيلا ايده ميه جكلرى ظاهر اولور بو مقوله ضررردن مسلمينى تخليص ايچون
من اندر فقد اعذر مثلى اوزره قبل الامان دخى جواز نبذ ايله حكم وتنصيص اولندى واكر امير اسلام اهل حربه
اعلام وبرمسلم سزه امان ويررسه امانى معتبر دكلدر بن امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب صكره برمسلم
اهل حربه وصول و بن سزه اميرك رسوليم وامير سزه امان ويردى ديوب آنلر دخى اعتماد ونزول ايدرلرسه
اول كمسنه كاذب ايسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه كه بو معنى
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در بو قسمه امير ارسال ايتمش ايكن ارتكاب كذب ايلين شخصك عبارتى عبارة
اميركبى اولمق ممكن اولمديغندن فضله كند وطرفندن دخى اعطاء امانى صحيح اولمازكه بو صورتده اهل حربه
بن سزه امان ويردم ديسه امانى تصحيح اولنماز بناء عليه بو امان باطل ايدوكى نماياندر جواب ويريزكه اكرچه
كلام مذكور حقدر لكن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پيام ايتمش ايكن امان ويريلسه معناى غرور محقق
اولورزيرا اهل حرب ايچون صدق وكذبنه مطلع اولمق غيرمقدور واول شخصك عقل ودينى صدقه باعث
وكذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانى نفسنه مضاف قيلمش ايسه جواب
مسئله بونك خلافيدر واكر امير صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ويروب ياخود بندن
رسالت امانله وار يرسه سزلر ايچون امان يوقدر تا كه بن كلوب سزه بالنفس امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب
آنلر دخى امان رسولى قبوله نزول ايتمش اولسه لر فئ مسلمينه دخول ايدرلر زيرا كلام مزبور لسان اميردن استماع
اولنان اماندن ماعدا مجموع امانى نبذ ايلمك منزله سنده در وهم مسلميندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امير
ايچون ذكرى تقديم اولنان تقد مدن بشقه طريق منسلبدر وطريق مزبور تصحيح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمينه قادر اولمغه بادى اولور انجق بو صورتده امير فى نفس الامر طرفندن تبليغ امان ايچون
اول رسولى ارسال ورسول دخى خبر امانى ايصال ايتمش ايسه آمن اولورلر زيرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى
اولمغله بنفسه امان ويرمش مثابه سنده اولور وتنبيه سابقدن دخى مقصودى اهل حربى رسول كاذبك كلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پيامنه اعتماددن دخى ردعه حمل اولنماز وهم رسول كاذب
اولدقده خبر مذكورى ابطال ايلديكمز انجق ضرر مسلمينى دفع ايچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرفدر توضيحى اولدركه امير مقالهٔ مذكوره سندن صكره ارسال سفير ايتدكده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعى دخى صحيح ومشروع عدركورمز ميسنكه امير مسلمين اهل حربه بن سزه امان ويريرسم امانم باطلدر
ديمش اولوب صكره ينه امان ويرسه بو تأمينى قول سابقندن رجوع اولمق اعتباريله تصحيح وتمكين اولنور زيرا
قول سابق امير اوزره شئ زايدى الزام ايتمديكندن صحت رجوعى بر محذورى استلزام ايلمز واكر برمسلم
اهل حربله بيك دينار اوزره برسنه عقد موادعه ايلسه عقدى مشروع ومسلمين ايچون اول طائفه يه غزا حرام
وممنوعدر حتى آنلردن برشخصى قتل ايلسه لر ديتنى غارم اولورلر زيرا مسلم واحدك امانى امان جماعت له
سياندر بو صورتده امام آخرسنه يه دك بو عقده واقف اولمازسه كركدركه موادعه سنى امضا ومالى آلوب
بيت الماله القايده زيرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمين انجق امضاء موادعه ده در نظيرى شول عبد محجوردركه
بلا اذن المولى نفسنى ايجار وعملنى تكميل ايده مولاسى ايچون اجاره يى تنفيذ واخذ اجرتدن غيرى صورت نافعه
يوقدر لكن قبل تكميل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره يه قادر اولور ومسلم مذكور مال مزبورى انجق قوت مسلمين
ايله اخذ ايتمشدر كه اهل حرب جماعت مسلميندن خوف ايدرلر بو قسمه شخص واحددن خوف ايتمزلر بناء عليه
اخذ اولنوب نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنان بيت الماله وضع اولنور واكر امام قبل تمام السنه بو عقده

مطلب وادع مسلم سنة على الف دينار

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت الماله وضع
ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشایه قادر ایکن تنفیذ وامضایه قدرتی بالطریق
الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجهله اوزره
غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه
اکرچه مقتضای قیاس مالک نصفی رد اولنوب نصف آخرک مسلمین ایچون احتباسیدر زیرا تمام سنه یه تمام
مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلومله موادعه عقد اجاره یه
قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه
ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا
مال مزبوری التزام ملری انجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در و جزاء شرط انجق
تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده
حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره یی معنای عوضده تجوزه صارف
بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولمینجه
جمیع مالارینی کندولره رد ایلمک لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف
وبعضسنده آسوده مخائف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر
ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالاری عوق اولندقده شرطله مقصودلری اولان نسنه حاصل
اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالارینی رد ایدر
واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناک ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی بیک
دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض وانتهاب ایلیوب بعده
بر سنه بکدکدنصکره امام نقض موادعه لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضک ثلثینی اولان ایکی بیک دیناری
رد وباقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب
عوضه داخل اوله کلدیکندن مالک عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بو بابده
کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده عقد
موادعه جمیع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد درسؤال اولنورسه که بدل
اجاره حرف با و کلمهٔ علی یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب
باب بیع بو حکمده اجاره یه موافق ایکن باب موادعه ده موجب تفریق نه در جوابنده دیریزکه بیع واجاره
باعتبار الاصل معاوضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق
باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه ده
حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی برعورت زوجنه طلقنی ثلثا
علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
عورت اوزره مالدن برنسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قولنده اصل
مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف با ایله کلمهٔ
علی بینلری مسئلهٔ امان کبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلر که خلع البته
معاوضه در واندن مقصود اولان زوال ملک نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بز مسئلهٔ
مزبوره ده معنای معاوضه یی ترجیح وبهرحال انقسام بدلی تصحیح ایدرز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان
بشقه در واکر مسلمین برحصنی محاصره یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی اعلی ان اومنکم فتی
ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت
ایدرم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزک ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن
اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمک مضمونی افهام ایلسه وبعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره
باطلدر زیرا هرجهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابق ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکنی
عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه سندن رجوع
قیلمشیکن بونده نیچون قیلمادی جوابده دیریزکه مسئلهٔ سابقه نک وضع واسلوبنده شیٔ زائد واردر که

مطلب فسخ الاجارة فی بعض المدة

مطلب الجزاء لا یتوزع علی الشرط

مطلب توزع بدل الاجارة علی المدة سواء کان بالباء او علی وکذا البیع

مطلب طلقنی ثلثا علی الف درهم فطلق واحدة

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لا امان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه
قد ابطلت قولی لکم انه لا امان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقیمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه
بو بیان ایله تهدید سابقندن رجوعی ظاهر وبدید اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر
امابو مسئله ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر
کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان اومنهم
فلم یجیبونی فانا ارید ان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل وزور فلا تعتزوا به
یعنی بن اهل حربدن بو حصنک اهلنه سزکله برابر قتال ایدرم وبن آنلری امان ویره یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا
اجابت قیلدیلر شمدی استرمکه سزک ایچون اظهار امان ایده یم امیدایدرمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب
بکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایده جکم امان کذب وباطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب
صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده جکم
لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانه بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتممش
منزلته نازلدر وبو مسئله نک بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار
قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر وبزدخی بو بابک تمام شرحنی
ینه املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده بیان واطناب ایلدیک

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❁ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله
تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده
لطف وقهردن هرنه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه لر عقد مزبور جائز
واول مسلمک حکمی حقلرنده متمکن ومتحیردر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم
یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز
اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهود بنی قریظه قنقی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین
الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن
معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه
محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده یورلر دیو اخبار
ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خیا نتکاره یا اخوة القردة والخنازیر اتسبوننی انزلوا علی حکم الله
وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرک قرنداشلری بکا سز سبمی ایده یورسز الله تعالینک
حکمی ورسولینک حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جان ودچار
اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرینی اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق
یا ابا القاسم سن ازقدیم کسنه یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیک دیمکله اعتذار ایلدیلر بعده محاصره لری ممتد
اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتک حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر وبنی قریظه بعثت نبویه دن
اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله
عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننده امیدوار اولدقلرندن آنک حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله
نبی کریم الخصال آنلری حکم سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینک
حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر وباعث
تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام وبنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط
کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن بریکز
بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمزمیسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتمونلریله
جمله یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلک الی سعد بن معاذ قول شریفلریله
حکم مذکوری عهدهٔ سعده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصک وجه مخصوصی
اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق وبنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه
التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذک ساعدنده عرق حیوة اولان اکحلنه مشرکیندن برسهم سمناک

اصابت والحلنى قطع ايدوب تسكين دمى قابل اولمابنجه سعد حضرتلرى دعايه آغاز ايدوب يارب اكر تقدير ازليده حرب
قريشدن برنسنه ابقا ايتمش ايسك بنى اول حربه ايچون ابقا ومعمر قيل كه رسول الله عليه السلامى ميانلرندن
اخراج ايلين قومله قتالدن احب بكا نسنه يوقدر واكر اول حربدن نسنه ابقا ايتمش ايسك بو جرحى بكا سبب
شهادت قيلوب بنى قريظه خصوصنده انتقام له قرير العين ايتمدكجه بنى اماته قيلمه ديو نياز ايلدكده درساعت
اول خون روان سكون وانقطاعه دمساز اولدى وبو دعاسنه دخى باعث انجق اولدركه بنى قريظه نك نقض
عهدلرى اخبار اولندقده آنلرى تجديد عهده دعوت ايچون فرمان رسالتپناهى اوزره اشراف انصاردن برجماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خيانتكار دخى قول غليظ وشتم وتغليظ ايله مقابله يه اجتسار ايلدكلرنده سعد سعيد
اتشتمونى بيننا وبينكم اهم من هذا الشتم وهو السيف يعنى بكا شتم مى ايدرسز بعد اليوم ميانه مزده بو شتمكزدن
اهم و بوندن زياده موجب الم برنسنه واردركه سيفدر ديو تهديد ايده رك عودت ايتمشيدى صكره جناب حى قيوم
احزاب مشركينى مهزوم ايدوب مسلمين بنى قريظه يى محاصره يه هجوم ايلدكلرنده سعد سعادت افراز دعاى
مذكور ايله تضرع ونياز ايلمشيدى وقتا كه بنى قريظه حكم رسول الله اوزره نازل اولديلر سعد بن معاذ مسجد
رسول اللهده مريض ايكن حضرت رسالت حكم مزبورى اكا تفويض بيورديلر همان زمرهٔ انصار كاوب
معسكر نبوى يه ايصال ايچون آنى برحمار اوزره اركاب واثناء طريقده ياسعد بنى قريظه حليف ومعاهدلركدر
الله تعالى سنى اوزرلرينه اقدار ايلدى سن دخى آنلره احسانه ابتدار قيل ورسول الله صلى الله عليه وسلم احسانى وابقاء
نفوس انسانى سودكارى معلومكدر وعبد الله بن ابى خلفاسى بنى قينقاعى تخليصده نه كونه سعى ايلديكن بيلورسين
سن احسان ومروتده دخى اليقسين ديه رك رجاى ناتجاده اطناب ايلديلر بو رتبه اكثار نياز ايتدكلرنده سعد حضرتلرى
بركره مبارك لحيه سنى اليله صغايوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فى الله لومة لائم يعنى والله سعد ايچون رضاء
الهيده لومهٔ لائم آنى عوق ايتمك وقتى قريب اولدى ديو على وجه الايجاز كشف راز ايلدى در كار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بو مقال تهديد اشتمالدن مراد سعدى اذعان وميانلرنده هلكت قريظة والله ديه رك
تأسف كنان مجلس رسالتپناهى يه شتابان اولديلر سعد دخى واصل اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى زمرهٔ انصاره قوموا لسيدكم فانزلوه يعنى سيديكزه قيام ومركبندن انزال ايديكز قول شريفلريله
خطاب وانلر دخى امتثال ايله قيام وانزاله شتاب ايدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبويده شرفياب جلوس اولديغى
حينده نبى كريم عليه افضل التحية والتسليم حضرتلرى اكا خطاب تكريم ايدوب قد جعلت الحكم فيهم اليك
فاحكم فيهم يعنى بنى قريظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حكمى سكا تفويض ايلدم ايدى حقلرنده سن
حكم ايله بيورملريله آنى تحكيم ايلديلر همان سعد اولا جانب بنى قريظه يه اقبال وآنلره عليكم عهد الله وميثاقه
ان الحكم فيكم ما حكمت يعنى حقكزده حكم جارى بنم حكمم ايدوكنه رضاكزده الله تعالى نك عهد وميثاقى
اوزريكزه اولسونمى ديمكله تحليفه استعجال ايدوب انلرده تصديقله رضالرين تحقيق ايلديلر بعده رسول انام
عليه الصلوة والسلام حضرتلرى صحابهٔ كراملريله سكون وآرام بيوردقلرى جانبه خطاب لكن صورت
تحليف وتحكمده جناب نبوتمآبله مواجههدن حجاب واجتناب ايلديكندن مجدد اجلال وتبجيل ايچون
وجهنى جانب آخره تحويل وكمال آدابله صيغهٔ خطابى لفظ غيبته تبديل ايدوب وعلى من هنا عثل
ذلك يعنى بو طرفده بولنان ذوات اوزره دخى عهد مذكور لازم اولسونمى ديمكله رضالرين قصنه
تحصيل ايلديكده رسول الله عليه السلام ومعيتلرنده بولنان صحابهٔ كرام جواب نعم برله عقد مزبورى
تكميل ايلديلر همان سعد رضى الله عنه انى حكمت فيهم بان يقتل الرجال وتسبى النساء والذرية وتقسم الاموال
يعنى بن على التحقيق بنى قريظه حقلرنده رجاللرى قتل ونسا واولادلرى سبى واموالرى تقسيم اولنمغله حكم ايلدم
ديوب مانند سيف صارم مادهٔ فسادلرين حاسم اولدى اول آنده نبى آخر الزمان عليه صلوات الرحمن
لقد حكمت فيهم بحكم الله من فوق سبعة ارقعة يعنى والله ياسعد بنى قريظه حقلرنده رقعه كبى بربرى اوزرنده
اولان سبع سموات فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالى نك انزال ايلديكى حكمله حكم ايلدك قول شريفلريله
حكم سعده تحسين واحسان بيورديلر ونقل مزبور بعض رواياتده مذكور وبالاده ذكر اولنديغى اوزره اشهر
روايات ايدوكى ميان اهل حديثده مشهوردر وبونده دليل واردركه اهل حصن مسلميندن برذاتك حكمى اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حكم مزبورى شخص آخره بنه اهل حصنك رضالريله تفويض قيلرسه جائز اما راضى
اولمازلرسه غير جائزدر زيرا سعد حضور نبويده بنى قريظه يى استرضا ايچون اخذ عهده ابتدار ايتدكده

رسول الله صلى الله عليه وسلم تجديد عهده نه حاجتدر ديو منع وانكار بيورمديلرنكته سى اولدركه حكم مزبور
رأى وتدبيره محتاج اولوب ناس دخى اولبابده متفاوت اولملريله برشخصك حكمنه رضا شخص آخرك حكمنه
رضايى مثبت دكلدر حتى رضالرى يوغيكن آخره تفويض واولدخى برنسنه ايله حكم ايلسه نافذ اوله مزمكر محكم
اول حكم مرقومه واقف اولوب اكا اجازت ويره بو صورتده اجازتى انشاء جديدى منزله سنده اولوب خصمك
رضالرى اوزره تمام حكم انجق اولك رأيى ايله حاصل اولمغله نافذ اولور وبو بابده من له الحكم قتل رجال ياخود
عقد ذمت ياخود ادخال غنيمتله حكم ايلسه جوازده جمله سى مساوى وحكم سعد بو دعوايه دليل قويدر و بعض
رواياتده مذكوردركه سعد حضرتلرى يوم مزبورده ذكورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ايتمشلرينى
قتلله حكم ايلمشدر وبلوغ اطفالده نبات عانه يى اعتبار ايلين رجال بو روايتله استدلال ايلمشلردر لكن بزلر
بو قوله قائل دكللرز زيرا نبات عانه ده اجناس ناس برقياس اوزره دكلدر كورمزميسنكه ترك وتاتارده بطى وطائفهٔ
هنودده سريع اولور بناء عليه نبات عانه مبناى حكم قيلمق ممكن اولماز وروايت مزبوره بو وجهله تأويل
اولنوركه نبات عانه بلوغ بنى قريظه يه علامت ايدوكنى رسول الله صلى الله عليه وسلم وحيله سعده اخبار
اولدخى حكم مذكورى اختيار ايتمش اوله ياخود سعد انجق مقاتلرينى قتلله حكم ايتمش اولوب وقتل مقاتل
كرك بالغ وكرك غير بالغ جائز اولوب بنى قريظه دن دخى نبات عانه يه واصل اولنلر مقاتل اوله كلدكلرندن ضمنا
آنلرى دخى قتلله حكم ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روايت اولنمش اوله لكن تأويل اول اصح ومعمول لدر
زيرا غير بالغ مقاتل اولورسه اكرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنى قريظه ايسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سياق اوزره ذكر اولنمشدركه سعد بن معاذ حكم مشروحنى انفاذ ايلدكدنصكره
بنى قريظه يى سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاريه ده حبس وموجب امر نبوى اوزره اللرينى ارقه لرينه بند ايله
كبس اولنديلر وبو روايت اسيرلره بو كونه معامله لازم ايدوكنه دلالت ايدر قال الله تعالى حتى اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق يعنى تاكه قتل كفارده اكثار ايلديكزده بقية السيوفى وثاق محكم ايله مربوط مكتوف
ايديكز راوى ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه ايچون عقد مجلس ثريا نظام وبر يوم شديد
الحرده ايچلرندن بعضلرينى قتل واعدام ايلديلر ومغازيده حضور نبويده قتل اولنانلرى تسميه وتعيين وحيى بن
اخطب وكعب بن اسيد وبر جماعتك اساميلرين ذكر وتبيين ايلدى ونصف نهار ايرشدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بنه حاللرينه ترحم برله لا تجمعوا عليهم حر الشمس وحر السلاح قيلوهم واسقوهم حتى يبردوا ثم اقتلوا
من بقى منهم يعنى اوزرلرينه حر شمس ايله حر سلاحى جمع ايتمكز برا زقيلوله وراحتلرينه رخصت وسقى ما ايله تسكين
حرارت ايتدريكز تاكه تبرد ايده لر بعده بقيه لرينى قتل ايديكز ديو تكلم بيورديلر ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم وقت مذكورده مجلس عاليلرندن قيام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقى منهم يعنى ياسعد آنلردن باقى قلنلر ايله
كندو شان وحالك ومراد مافى البالكى استعمال قيل نطق جوهر فاملريله ترخيص عام ايلديلر وقتل بنى قريظه يه
بالنفس مباشرت ايلين على بن ابى طالب وزبير بن العوام رضى الله عنهما ايديلر وقتللرى دار ابى الجهم جوارنده اولوب
دملرى داخل مدينه ده احجار الزيت نام محله دك سيلان ايلدى ومؤلف عاليجناب مقتوللرك عددينى بوكتابنده بيان
ايلمدى واولبابده اختلاف روايات بولنوب اظهر رواياتيدى يوز اولمقدر وامام مقاتل دورتيوز اللى در ديدى وعدد
اسراالتى يوز اللى ايدى وبلوغنده شك ايتدكلرينك عانه سنى كشف ايله درك ايدرلر ايدى حتى عطية القرظى رضى الله
عنه ديديكه يوم مرقومده بنم بلوغمده شك ايدوب عانه مى كشف وعدم نباتنى كوروب بنى ذرارى يه الحاق ايلديلر
ومرويدركه عمر بن الخطاب رضى الله عنه امراء اجنادينه اقتلوا من جرت عليه الموسى ولا تسبوا اليشا من العلوج
احدا يعنى اوزرينه اوستره جريان ايتمشلرى قتل وتدمير ايدوب طرفمزه ضخام كفاردن برفردى اسير كتورمكز
ديو تحرير كتاب ايلدى وبو تنبيهى انجق مسلمينه شفقت وسوء قصدلرندن صيانت ايچون ايدى كورمزميسنكه
ناس بعد زمان نهى مزبوره مراعاتده مبالات ايتمدكلرندن محذوره مذكوره جناب عمرى بالنفس مبتلى اولوب ابو لؤلؤه نام
برغلام مجوسى يديله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنينى دلخون اندوه بلا ايلمشدر لكن منقولدر ابن عمر رضى الله عنهما ديديكه
يوم احدده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه عرض اولندم واون اوچ ياشنده ايدم بنى قتالدن رد ايلديلر صكره
يوم خندقده عرض اولندم واونبش ياشنده ايدم بكا شاءو مقاتله ايچنده قتاله رخصت ويرديلر وبو روايتى ايراددن مؤلف
صائب الاجتهادك مرادى حكم بلوغده نبات عانه معتبر اولمديغنه استدلال واستشهاددر وبو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب لا يقتل غير البالغ بعد الاسر ولو كان مقاتلا

وبعض رواياتده ايكى صنف ايدوب برصنفنى دار قلابه وبرصنفنى دار اسامه بن زيدده حبس ايلدكلرى وارد اولمشدر

مطلب بيان وقت البلوغ

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره برروایتده اون سکز
و برروایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر بز بو مسئله یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمه
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
التابی سنه احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصفی لیلة البرائتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمد الله الملک الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رحمت اکتساب بابنده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وماتوفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرک مصراع ان تقوی ربنا خیرنفل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمک افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونک عن الانفال ای الغنائم
وبو آیت کریمه نک سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مروی در دیمشدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی منهزم ایلدیکی هنکامده بزلر اوچ فرقه اولوب برفرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و برفرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبرفرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هرفرقه
بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتمکله حضور نبویده جمله مز اجتماع ورفع اصوات ایله نزاع وانتزاع
ایتدکلریمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوریرلر ایدی درحال یسئلونک عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الایة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال
امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامه تنفیل ومال مخصوصه نفل
تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعالی یاایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز آلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجه نفسنی
مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان و باش ایله اقدام مهالک
واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم برکافر
مستحق القتلی قتل ایدرسه آنک لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلک اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی
هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنک اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بویله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر برسریه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمک بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدردیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قید خمسله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینک ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریک قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
و باقیده تشریک اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقچه بزم عندیمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله مز اما
عندالشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه برمشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البتده مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بو مثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیریزکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجت مس ایتمدکجه حدیث مذکورک
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعالی دیمشدر که من قتل قتیلا فله سلبه حدیثی
رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهزام
مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

مذکورک محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر ویوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نک واتم اذلة قول
شریفیله توصیفنه ماصدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بو مقدمه لردن عندیمزده
ظاهر اولمشدر که حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبدالله بن شقیق رضی الله عنهک ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولیمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرانی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی برسهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنه نک اصابت
ایلدیکی غنیمت دخی بویله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبک بسهم فاستخرجته
فلست باحق به من اخیک المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسک اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بویله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمه جواز تنفیلی قائل
وقیلمشدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتموب اهل عراق وحجازک دخی مذهبلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافیده
تفصیلمز فساد قوللرینه دلیلدر که تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر یوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون
باقیده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر وبعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر وبعد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکسنه غنائم ایچره قیلدن بریولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده وبلک سأتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بریولار
ایستدیک قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ماکان لک ان تسألنیه وماکان لی ان اعطیک یعنی
والله اول نسنه یی نه سنک ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه مغنمدن قیلدن بریولاق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فلک اما بجندن بنم حصهٔ خمسم سنک اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن
مرویدردیدیکه برکسنه قیلدن بریولاری استصحابله پیشکاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آله یم
زیرا ناقه مک زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالک ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القا به شتاب ایلدی اگر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصک صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه
مساکیندن اولمق اعتباریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسک غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولمیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایازندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریک
بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مداولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم
من شیء فان لله خمسه الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیه تعویل اولنور
وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب
وما اخذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بویله ذکر ایدوب دیمشدر که
یسئلونک عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازله اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

مطالب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیرحساب عن فواق لفظنی ای عن سواء
دیو تفسیر ایتمکله بزدخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی بدر وفواق ناقة وهوقدرمابین الحلبتین من الراحة یضم فاؤه ویفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر غنائهم وبلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میاننده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعندالبعض فواق قسمتده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاء اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذدر وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنا فیه اکرچه یوم بدرده بلاقتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولید بن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میاننده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ایکیدن بریسی بکا یا عم ابو جهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدرایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ایتمسه کرکدر تا که قنقمزك اجلی العجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کورد مکه صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه ایده یورهمان اول ایکی شاب شجاعه آیه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره وار در کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بنمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکز می دیو خطاب آنلر دخی لا یا رسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریانی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرا یه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق اثر طعانی یالکز سیف معوذ ده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سبیندن مسیدر ووجه آخردخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله بر سفیر ارسال
و با باکی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه باباکك قاتلی اول کمسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تا عنکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر روایتین اولدر که ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اولحالده کوزلرین آچوب
یار و یعی الغنم لقد ارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیون چوبانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمدلله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاسله جواب ویردم ینه اولحالده لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و جیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله نمکپاش جراحتی

اولدیغمده شمدی نه یاپمق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی اویله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموز باشلرمدن قطع ایله که عین ناظر بینده مهابتی زیاده اوله وحمده عودت ایتدکده
خبر ویر که اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشددر ابن مسعود رضی الله عنه دیر که همان رأسنی قطع
و پیشکاه رسول اللهه احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیرایله تشکر قهار کبریا ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزرینه ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وقتنی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار اینسه کرکدر پس اصحاب کرام یا رسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلر که اذا دخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فیقال کلا انما کان الیوم یوم رحمه فهزبوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور
اولدخی دیرکه بویله دیمکز بلکه آنلر شویله محتبسده لر درکه بوکون انجق اکا رحم ایده جك کوندر بو کلامی

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنماغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده وارددر اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنور که
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف وبی مجال ایده مشدر بو جهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلریدر و بو روایت اکا حمل اولنور که
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شویله ضعیف وبی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویرلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیرجائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدر که ابو قتاده رضی الله عنه دیر که یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه
کوردمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنق ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم در حال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رائحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایریشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهاد له
حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه یا رسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفمدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاها الله ایعمد اسد من اسد الله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه و یریرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

لا مغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جمعة يعنى تخميس اولنمادقچه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقچه نفل يوقدر
و بعدالتقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر و بو كلامدن مرامى قبل الخمس بغير تنفيل غانميندن برفردك غنائمدن
برشيئله اختصاصنى نفى وانكار و بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهاردر كه بو بزم مذهب صحيحمز اولان عمر بن الخطاب رضى الله عنه‌دن مرويدر كه لاتنفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولايعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غير محابى ديمشدر لا نفل فى اول الغنيمة ولابعد الغنيمة قولينك معناسى امام
ايچون بعدالاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعد الخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدر ديمكدر و بعضيلرى ديديلر كه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدر اما امتداد حربله انشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعدالاصابه
قطعا لايق اولماز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلر ايدى اهل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعدالاصابه معنالرينه تحميل وبعدالاصابه تجويز تنفيل
ايلديلر لكن معناى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سريه‌ده بولنان اهل جهاددر كه
آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمدقلرندن احتياج تحريضدن برى اولمغله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سريه‌ده بولنان اهل جهاددر كه آنلرك نشاطلرى
قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جلرى ظاهر اولمغله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل بيورلرايدى مترجم فقيردر كه نهايه ده ابن الاثير بواثر بليغانك اثرنده بدايتى من اول الامر غزايه
مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بو معناره حملى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهر ايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر
اولنان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدر وشرح مذكورك عبارەسنى نهايه‌ده ذكر اولنان تفسيره حمل
ايلمك دشوار ايدوكى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى
وسائق وحارس طائفه‌لرى اجيرمقوله سندندر وامانك آنلره ويره‌جكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عمللرى
مقدارنجه‌در غير محابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عمللرى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قلماز
واعطاء اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالدبن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدر كه آنلر امير جيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى المازلر ايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدر كه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمس واردر ديديلر وابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقل اولنمشدر و بز دخى بو قولى اخذ
وانتقاد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد
ايده‌رز وخالد وعوف رضى الله عنهمادن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن
سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور و بزم عنديمزده دخى سلب بو صورتده تخميس اولنماز
اما تنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدر كه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايليوب امير جيش بو خصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذ و باقيسنى كندويه ويره‌سين ديو كتب
وافهام ايلمشدر لكن بواثر معتبرده براشكال دخى مقرردر كه صورت مذكوره ده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعدالاصابه اولوركه بزاتى بو يله دليلى وار ايكن
تجويز ايتمز مكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد او زره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بو بابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ وباقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب مايسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه‌در مترجم فقيردر كه جزاء
يعنى الكفايه درامام حصيرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اكرچه كتابده ذكرى كلەجك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومدايله اول دخى بمعنى الكفايه‌در كه
عطف تفسيردر و بعضلر عين مهمله ومدايله در بمعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

مطلب تصرف المترجم فى تفسير السلب

واما ما فى السير الكبير من حديث البراء بن مالك انه بارز مرزبان الزأرة فهو اما لقب لذلك المبارز كما يلقب بالاسد او مضاف الى الزأرة قرية بالبحرين والاول اصح كذا فى المغرب لفظ مذكور لقب اولديغى اصح اولمغله ترجمه ده همان بو معنى ايله اكتفا قيلندى

مطلب حكم التنفيل بعد الاصابه

يعنى سلب اول نسنه در كه شخص واحد مقام جمله ده كفايت باخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهاريله
مقتولدن سلب اولنه بو معنى اسلاب سائره مثللو فرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب دير كه بعد تنفيل الامام برمسلم بركافرى جرح بعده مسلم آخرانى
قتل ايلسه نظر اولنور اكر مسلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه‌يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واكر بو مرتبه‌يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضلهء عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتن
اظهار واعلام ايتمكدر و بو معنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكوره‌يه محتاج اولماز اما صورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزميسنكه بركسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخر دخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر اما رمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئلهء مذكوره اوزره حديث
محمدبن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدر كه غزوهء خيبرده محمدبن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطا بيورديلر و بعض روايتده
وارد دركه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمدبن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتديغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلدم و مرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بو اقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه حكم وقضا
ايلديلر ومرويدر كه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يا محمد بنى تيز الدن قتل ايله ديو اظهار طلب
ايليوب محمد بن مسلمه قتل ايتمم تا كه قرنداشم محمودك طاتديغى سندخى طاته سين ديوب كيتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمدبن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنديمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشيدى كه بز فهم ايده مز ايديك تا كه
بريهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بو سيف سيف مرحبدر كه
آنى هركيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدر كه برمسلم بركافر ايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده
مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى و حضرت على رضى الله
عنه‌دن مرويدر كه ايكيسى ميانده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هر برى مزيد قوت
وزيادهء مشقت وكفايتن اظهار ايلمشدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايده‌رز كه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبى خاصة * يعنى امام خاصهء خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويللرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب دير كه بركسنه غوض حروبده اقدامى ظاهر واعانت
ماليه‌يه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين اكا بعد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بو شخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائز ايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكته سى اولدر كه خمس مذكور آنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدر كه
بركسنه بر ركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلنسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بو بابده براثر دخى وارد اولمشدر كه واجد ركازه خمسها لنا واربعة
اخماسها لك وسنتممها لك يعنى بو لديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنككدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت قيلديغى لا نفل

مطلب رمى الصيد ثم رمى آخر

مطلب دفع الخمس لمن وجد الركاز

الامن الخمس حديث شريفنك تأويلى بومعنى درو ينه سعيد رحمه الله تعالى دن مرويدر كه كان النفل
من الخمس ديدى يعنى عهد رسالتده محتاجين ايچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولورايدى بو بياندن مستبان
اولمشدرکه بعد الاصابه تمام غنائمدن تجويز تنفيل و بو مسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم
تنفيل ايلدكلرى مرويدر ديو سوق دليل ايليلر خطا ايتمشلردر كه بو بابده فكر وتأمل وقنق محللدن تنفيل يوردقلرين
فهم وتعقل ايتمشلردر زيرا بعد الغنيمة تنفيللرى انجق نفس نفيسلرينه خاص اولان سهملرندن ايدى زيرا غنائمدن
اوچ كونه حصه لرى وارايدى برى صفى و برى خمس الخمس و برى سهم احد الغانمين ايدى صفى اول نسنه دركه
مثلا رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ودرع وجاريه و بونلرك امثالى نسنه لرى قبل القسمه غنائمدن نفس نفيسلرى
ايچون انتخاب ايدهلر وزمان جاهليتده امراء جيوش بو صفيى بعض سهام سائره ايله برابر اخذ واحراز وآنلر ايله
عساكر سائره دن امتياز ايدرلرايدى حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن برينك ثناسنده اطرابرله * نظم * لك المرباع
منها والصفايا * وحكمك والنشيطة والفضول * ديو انشاد وانشا ايلمشدر يعنى غنائمدن مرباع وصفايا وحكم ونشيطه
وفضول سكا مخصوصدر مترجم فقيرديركه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كبى انى آلورلر ايدى
وصفايا جمع صفيه دركه آنفا ذكر اولنمشدر وحكم اول نسنه دركه غنيمتدن نفسى ايچون عسكر اوزره حكم
ايدوب آنى اخذ ايدر ونشيطه اول نسنه دركه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طريقده بعض غنائمه موصول
اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه دركه بعد التقسيم قابل قسمت اولميان بعض اشيا فضله قالور انتهى
وامراء جاهليه بو مذكوراتى بالتمام اخذ والتهام ايدرلرايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ وتعطيل انجق اخذ صفى
تحليل اولنمشدر اول دخى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص بعد وفاته حكم جوازى باطل
اولدى يعنى اتفاق علما ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ايچون بقاسنده اختلاف علما ذكر اولندركه
بزآنى كتاب السير الصغيرده بيان واظهار ايلديك وامام زهريدن منقولدر ديمشدر كه غنائم بنى النضير خاصة املاك
خالصهٔ رسول الله عليه السلام ايدى آيدخى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصاردن برفرده نسنه ويرمديلر
همان انصاردن سهل بن حنيف ايله ابو دجانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولملريله بوايكيسنه برمقدار نسنه
اعطا ايلديلر واختصاص مذكورك بيانى فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب آيت جليله سنده عيانلدر يعنى
اى اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنى النضير اوزره اجراء خيول وتحريك جمال مركوبه ايلمديكز وجهى اولدر كه
بنى النضيرى قهرا وعنوة فتح ايتمديلر بلكه بنى النضير اسلحه لرندن ما عدا دوه لرينك كوتوره بيلديكى مقدارى
مالارين استصحاب واسلحه لريله بقيهٔ اموال لرى بالجمله رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اولمق اوزره
مصالحه ايتمشلرايدى ومصالحهٔ مزبوره يه باعث قتال اولميوب انجق قبل الهيجا دن درونلرينه القا اولنان رعب
وهراسلرى بادى اولمشيدى سؤال اولنورسه كه فى زماننا دخى امام المسلمين برحصنى محاصره بعدنده بو وجه اوزره
مصالحه ايلسه اموال حصن خاصهٔ امامميدر يوقسه غنيمت جيوش اسلاميمى جواب اولدر كه بلكه غنيمت جيوش
اسلامدر زيرا خوف كفار نفس امامدن اولميوب انجق منعهٔ جيوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله عليه السلام
معيتلرنده اولان صحابهٔ كرام ايله اولميوب بلكه صحابهٔ كرام سايهٔ حمايه لرنده نيل اماله نكام اولورلر ايدى قال الله تعالى
والله يعصمك من الناس يعنى حبيبم يا محمد الله تعالى سنك روحكى تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولبابده خوف
ايتميه سين حال آنكه غنائم بنى النضيرى خاصهٔ مهاجرينه تقسيملرنده بعض منافعله انصارى دخى ارضا وتكريم
بيورمشلردر كه مهاجرين ابتداء هجرتده بيوت انصاره داخل واهوال واشيالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ايدى
بعد فتح بنى النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلر كه رضا كز ايله غنائم بنى النضيرى بين المهاجرين
تقسيم ايده يم تا كه آنلر بيوت بنى النضيره تحول ايدوب منازلكز سزلره سالم قاله ياخود بين الكل تقسيم ايده يم ينه آنلر
منازلكزده كالاول برابر ساكن اوله لر همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب يا رسول الله بلكه اكا راضى
اولورز كه يالكز بين المهاجرين تقسيم بيوره سز ينه مهاجرين بزمله برابر منازلمزده كالاول ساكن اوله لر ديدى
و بونلرك شانلرنده والذين تبوؤا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى ومرويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم يوم مزبورده سعد بن معاذه على وجه التنفيل سيف ابى الحقيق اعطا وتنويل ايلديلر و بعد الاصابه
تنفيللرى انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لرى اولديغندن ايدى وعمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايچون اوچ عدد صفايا واقع اولمشدر برى بنى النضير و برى فدك و برى خيبردر
بنى النضيرى ظهورايدن رسل ووفودك جوائزى مثللونوائب حادثه ايچون وفدك قريه سنك منافعى ابناء سبيل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ايچون حبس ووقف ايتمشلرايدى اما خيبرى اوچ قسم ايدوب ايكى قسمنى مهاجرينه اعطا و برقسمنى كندو
نفقهٔ عياللرى ايچون ابقا ايتمشلرايدى بو قسمدن فضله قالورسه آنى دخى ينه فقراء مهاجرينه رد ايدرلرايدى
جناب فاروقك خيبر ايله مرادى بعض خيبردر يوقسه تمامى دكلدر زيرا خيبردن شق ايله نطاة قسملرينى بين المسلمين
اون سكز سهم اوزره تقسيم ايلدكلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدر كه برشق ونطاة قسملرينك تقسيمنى انشاغيده
اول باب قسمتده بيان ايلديك وعروة بن الزبير رضى الله عنهمادن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
زبير رضى الله عنهه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره وبعض اراضى موات اقطاع بيورديلر وامام زهرى
رحمه الله دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر وعمر وسهيل وعبد الرحمن بن عوف رضى الله
عنهم جنابلرينه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره يى اقطاع ايلديلر وبعض رواياتده اول اراضى غين معجمه ايله
اراضى غامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايديكه اكا صو ايريشوب انتفاعى ممكن ايدى ديو وارد اولمشدر مؤلف الكتاب
امام محمد والاجناب ديركه آثار مذكوره يى استماع ايدنلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل واول تنفيلى
تشريع ايلديلر ديو توهم ايدوب آنى بيلمزلر كه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصلرى اولديغندن ايدى
اكر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثى تأمل ايلسه لر حقيقت حالى
فهم وتعقل ايدرلرايدى زيرا حضرت عمر رضى الله عنه يا رسول الله غنائم بدرى تخميس ايلديكز كبى غنائم
بنى النضيرى دخى تخميس ايتمزميسز ديدكده بيورديلر كه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكا تمليك ايلديكى
نسنه يى مسلمينه تمليك ايلديكى نسنه كبى قيلمزم بعده ما افاء الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلنى قرائت
بيورديلر وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر كه حكم انفالدن اكا سؤال ايتدكلرنده رسول الله عليه
السلامدن صكره تنفيل نفل يوقدر ديدى مرادى انجق بيان ايتديكيمز معنادر كه جناب رسالتلرينه تخصيص اولنان
خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ايچون متصوردكلدر كه اول فرد دخى تنفيله قادر اوله وابن الحنفيه رضى الله عنه دن
مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده عاص بن سعيدك سيفنى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
تنفيل ايلديلر لكن بو تنفيل برقاچ وجهله تأويل اولنور كه احتياجنه بناء خمسدن تنفيل ايتمشلردر ياخود
غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آيتى مداولنجه رأى عاليلرينه مفوض ايدى ياخود سيف مزبورى اولا
نفسلرى ايچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بيورديلر بو تنفيل شول حديث مروينك نظير ومثليدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده سيف ذوالفقارى اصطفا بعده حضرت على رضى الله عنهه اعطا
ايلديلر وجناب على رضى الله عنه همبشه آنكله قتال ايدرايدى وسيف مزبور منبه ابن الحجاجك و بر روايتده نبيه
ابن الحجاجك سيفى ايدى بو بابده قول روافض بشقه دركه آنلر ذوالفقار حضرت على يه سمادن نازل اولمشدى
زعمنده لردر وقول مذكورلرى كذب وزور ومذهبلرى بومقوله اكاذيبه مبنى اولديغى معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا
ايله جمع الفقره ياخود مفرد بمعنى الفقره دركه عظام الظهر معنا سنه در وسيف مذكور اسم ذوالفقار ايله
مشهور اولديغى عظام ظهر بكباره اولميوب ميانلرى مفصول اولديغى مثللو بونك دخى بعض محلى مكسور ومفلول
اولديغندن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده هركس اللرنده بولنان غنائمى رد وتسليم ايتملريله
امر ايلدكلرنده ابو اسيد الساعدى حضرتلرى ابن عائذ المخزوميك سيفنى كتوروب غنائمه القا ايتمشيدى
ورسول كريم عليه التحية والتسليم حضرتلرندن هرنه كه طلب اولنسه البته آنى اعطا ايدرلرايدى همان ارقم بن
ابى الارقم كلوب سيف مزبورى بيلوب رسول الله عليه السلامدن آنى طلب ايلدكده اكا اعطا قيلديلر ديو امام
زهرينك روايت قيلديغى حديث جليل دخى سيفين سابقنده ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع
رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جميل دخى وجه مشروح اوزره حمل وتأويل اولنور سلمه ديمشدر كه
رسول الله عليه السلام اصحاب كرام ايله برسفرده ايكن مشركيندن برجاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل واختلاط
ايلدكدنصكره عودت ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقوه فاقتلوه يعنى اكا ايريشوب قتل ايديكز ديو
فرمان ايلديلر وسلمه حضرتلرى شويله چست وچالاك ايديكه سرعتنده فرسه سبقت ايدر ايدى همان
اول جاسوسه ادراك و زمام ناقه سين طوتوب قتل واهلاك ايلدى وناقه وسلبنى رسول الله عليه السلام
حضورلرينه كتوردكده اكا تنفيل بيورديلر كويا اول سلبى خمسدن اعتبار واحتياجنه بناء سلمه يه تنفيل وايثار
ايلديلر و بو مقوله امورده رأى امام مقبول ومشكوردر وعكرمه حضرتلرندن مرويدر ديمشدر كه حصار
بنى قريظه ده ايكن يهودن برنادان نجله كيم مبارزه ايدر ديو عزم ميدان ايلدكده زبير بن العوام رضى الله عنه

وصاحب القاموس وذو الفقار
بالفتح سيف العاص بن منبه قتل
يوم بدر كافرا فصار الى النبي
عليه السلام ثم صار الى على
رضى الله عنه ديمشلردر لكن اختلاف
قولين اختلاف روايتيه مبنى اولمغله
توجيه اولنور

اكاقيام واقتحام ايلدى اول حينده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانه مدد
يارسول الله مبارزه يه اقدام ايتسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم ايهما علا صاحبه
قتله يعنى يارب بو ايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلو عليهى قتل ايلسون ديو دعا
ايلديلر فعلاه الز بير فقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت زبير عالى وغالب اولوب
اول يهودى يى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيورديلر وامام واقدى مغازيده ذكر ايلديكه
قصهٔ مذكوره بنى قريظه ده واقع اولدى ديو زعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدر كه مبارزه وقتال انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمهٔ رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت زبيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولماغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكورله تطييب خاطرندنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت زبيره تنفيل بيورديلر و بو تنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصهٔ نقس تفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدركه رسول الله عليه السلام جانب نجده برسريه بعث ايدوب اغتنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا بر بعير دخى تنفيله نائل اولديلر بونك تأويلى
اولدركه اول سريه محتاجين اولملريله خمسدن تنفيل اولنهلر ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومتجانس اولدقلرندن تنفيل ناميله هر برينه بر بعير انعام واولوجهله تنشيط واكرام اولنديلر و بومقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولماغله بعد الاغتنام دخى عنديمزده جوازى تسليم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجويز قيلنميان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتمييزدر وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالك مسلك جواز اولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظر واجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكورآنى تجويز ايتمين امير آخره رفع اولنسه كركدركه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايليه زيرا امر اول
فصل مختلف فيهى اجتهاد يله امضا ايلمشدر ومجتهداتده قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئلهٔ مجتهد فيها اولماغله حكمى نافذ اولور و بومدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثر جليلدر ديمشدركه بردهقان له مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشيدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتيوب وكندى
امير جيش اولسه بويله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولماغله اول دخى آنى
و بيكانه نزد عدالتنده يكانه ايكن بنه حكم مز بورى تنفيذ واجرا ايلمشيدر وشبر بن علقمه دن مرويدر ديمشدركه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيش سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنهه رفع اولنوب اول دخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
ما اصبتم فهو لكم نفلا بالسوية بعد الخمس فوليله خطاب ايديغيكز غنيمت بعد الخمس على السوية اقتسام
اوزره مجموعيكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز كورلمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعان له استحصال اولنور اما تنفيل عامده تفويت مراد مدن
بشقه رسول الله عليه السلام حضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهامى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى
ترك واهمال واردركه بونلرى تجويزه مجال يوقدر كذلك صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقييد كلام ايتيوب
همان ما اصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بوهيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالى نك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام مكحولدن مرويدركه ديمشدر لايصح للامام ان ينفل كل شيء الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدركه امام ايچون هركيم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز كورلمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيلدر
حتى روايت اولنديكه بركمسنه على وجه الاستعجاب يارسول الله بو مرد بهادر سيف شجاعتله حامئ عساكر اولوب
شخص آخر دخى حمل سلاحه غير قادر ايكن قسمت غنيمتده تسويه اولنورلرمى ديو استجواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفاكز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسز ديو جواب بيورديلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى فى دار السلام ديركه حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

مطلب قضى على الغائب بالبينة

مطلب لايجوز التنفيل العام

مطلب النفل فى الاموال كلها

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره بر مسلم بر كافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحليهٔ سيف
وآلتون بيله زك وآلتون كوپه وآلتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استهلاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان امواله غير سارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مال اولماغله آنلرده حكم غنيمت متقرر
وحكم تنفيل متعذردر ديوب بو مسئله يى غانمينك هر فردك احتياجى مقدارى غنائمدن اباحت تناول لنه قياس
واباحت مز بوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدركه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسنى اشترا
ايچون اخذ دراهم ايلمك جائز كلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدركه تنفيل امام انجق مجاهد
بنيان قتال عدوده جانى القاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر و بو معناده جميع اموال على سوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادركه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيا مقابله سنده ارتكاب مخاطره بر له مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن جرمانه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقريبا بيان ايلديك كه سلب اسم ما يسلب در
وحربى يى قتل ايلين يانده هر نه سى وار ايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بو مدعاسنه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزأره نام كافر بنيامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان مزبورك اوزرنده مجوهر بر منطقهٔ ذهب
وار ايدى اوتوز بيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده قرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمشيكن بو بابده اوتوز بيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركدركه اوتوز بيك قيمت منطقه وقرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
سابقه وهم راوى و بو روايت صحيح وقويدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف در ياد رايت بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنه دن سلب مرقومك الى بيك درهم خمسنى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قولنى نقل
وروايت ايلدى بو بيانله قيمت سلب اوتوز بيك ايدوكى نمايان اولدى و بزدخى باب متقدمده روايت ايلديك كه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وار ايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيورديلر بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام مكحولدن منقولدركه لاسلب الا لمن اسر
علجا او قتله ولا يكون السلب فى يوم هزيمة او فتح و يصلح فى السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه ولا سلب فى السلعة ديمشدر اما الا سلب الا لمن اسر علجا او قتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخام كفاردن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديديكى
منوال اوزره صحيح المالدرز يرا اسر وقتل ايتميلره تنفيل اسلاب امام ايچون صواب اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولماغله انجق قتل واسر ايله بديدار اولور اما لاسلب فى يوم هزيمة او فتح قولندن اكرچه
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسر اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل او اسر قبل الهزيمة او الفتح فله سلبه ديمكله تقييد ينه مزهوندر
وامامك بو تقييدى نظر عامهٔ مسلمينى دخى مفيددركه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
و بعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بويله در بو صورتلرده قتل واسر ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غانمينى
ايجاب ايلر بويله ايكن امام براى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا او اسر اسيرا فهو له ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاتمامدر زيرا بو لفظى عام اولماغله ضمننده
تخصيص اولسه دخى مجرد نيتله تخصيص عام ثابت اولميوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن ينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرينى يدلرينه تسليم وفداى اسيرينى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة فما كان مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه قولى ديديكى وجه اوزره صحيح وموجهدر مرادى اولدركه
اول نسنه كه علج مزبورك كندوا وزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنميوب كيرو معسكرلرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبندن عد اولنماز زيرا سلب يعنى ما يستلب منه اولماغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صكره اخذينه مانع آخر بولنميان نسنه يه متناولدر و بو معنى معسكرلرنده ابقا ايلديكى اموالنده غير موجوددركه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اولمه ميوب سائر كفار البته مانع اولورلر كذلك علج مقتولك يانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سى اوزرنده امتعه سى اولسه اولدخى سلبندن عد اولنماز وامام مكحولك ولا سلب فى السلعة قولندن مرادى
ماقبلنى تأكيد اولمق مأمولدر زيرا سلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفور دخى بغلهٔ مذكوره يى مصلحت قتالده

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال اولدركه لاسلب في السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب اهل شامدركه بزلر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عندمزده معيننده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل في دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سرعسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عد اولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه بعث جيوش واورزلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرحين حاجتده تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده ينه تجويز وامضا اولنور زيرا امير عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير ايلمش ايسه آنك تنفيلى بروجهله تنفيذ وتقرير اولنمماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيديك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بو صورتده جميع عسكرى تنفيله رضا ويرلرسه بعد دفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدرز زيرا آنلرك ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخريندن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه

ولوان مير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله في يوم الحساب ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنايمى تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بوجهتله تنفيل مذكورده ابطال خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائمله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريص تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلك قابل اوله مزمكر اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم دار اسلامده بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم برله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه برعلج جسور صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزاليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال او الى الباب او الى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه بو تنفيلك دخى صحتى مالا كلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايان در واول امره اقدام ايلين بهادر قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمينه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه بعد الخمس ثلثى وسريهٔ اخرايه ربعى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الامارة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصعة و بلد بالشام ولا تشدد كذا في القاموس منه

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه متخالف ايتمك جائزدر بو صورتده هرسريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت ومشقت اعتباريله دكلدر وبو مسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامله احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك نفلدن بالكليه حرمان واياسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن بلا امر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بو دخى اوله مز ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بو شخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن اصحى اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج في هذه السرية ومن شاء في هذه قوليله بين السريتين عسكرى تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبو مسئله دن مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولوركه وجه مذكورده امامك هر قومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانده فرق فارق وار ايكن وجه مذكورده تسويه ايلمشلردر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرلرى انجق امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود وإياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتملريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر حكمنده اولورلركه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى ورالرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايليه نكته سى اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده دار اسلامله احرازى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامله احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هر فرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هرفرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى هر فرقه يه شامل وهر فرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده معسكردن بعيد اولدقد نصكره ايكى سريه يه مفترق وبر برينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حین اغتنامده مجتمعین منزلنه تنزیل واول غنائمك مجموعندن علی السویه تنفیل اولنورلر اما معسکره بشقه واصل اولسه لر هر فرقه کندو غنائملری وارایسه انجق اندن تنفیله نائل اولورلر کذلك قریب معسکره دکین متفرق کلوب اهل معسکر آنلری کوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرینه قادر اوله جقلری مرتبه محل قریبده اجتماع ایلسه لر نفس معسکرده اجتماعلری منزلنه تنزیل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفیل اولنماز زیرا معسکر ایله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسکر ایله دخی حاصل اولمغله قربی جوقی حکمنده داخل وهر بری اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واکر سریهٔ مرقومه بعد بعد هم عن العسکر بعض غنائمه ظفر بولوب معسکره رجوعه قادر اولمامغله اهل عسکر ایله جمع اولمقسزین محللری آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر جمیع غنائملری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره آنلره تقسیم و تملیك اولنوب اهل عسکر تشریك اولنماز زیرا سبب تأکد حق اولان داراسلامه احرازده اهل سریه تفرد وامتیاز ایلشلردر بوصورتده اهل سریه برای مصلحت بزاره اولا علی السویه نفللرینی تسلیم بعده باقیسنی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیکز دیو نزاعه قیام ایدرلرسه مساعده یه اقدام اولنماز زیرا آنلر ارض اسلامدن دخول ایلین سریه منزلنده اولمرله مجموع غنیملری کندولره ایصال واولو جهله تنفیللری ابطال اولنمشدر واکر امام المسلمین داراسلامدن برسریه بعث وتعیین ایدوب مجموع سریه یه بعدالخمس یه قبل الخمس ثلث غنیملرین تنفیل ایلسه بو تنفیلی باطلدر زیرا تنفیله بعض سریه یی تخصیص ایتمدیکندن بشقه بونده برصورتده تفضیل فارسی و برصورتده خمسله تفضیل فارسی ابطال وار درکه جائز کلدر اما دارالحربده عسکره ملاقی اولان سریه یه بشقه درکه جیش کبیر غنیملرنده شریك اولمغله آنلر ایچون تنفیلده معنای تخصیص واردرکه بو جائزدر واکر سریه هنوز اهل عسکر آنلره قریب ولدی الحاجة امدادلرینه قادر اولدقلری محلده ایکن بعض غنائم اکتساب ومعسکره کلمدین داراسلامه عود وایاب ایلسه لر اهل معسکر وقت اغتنامرنده انلره پناه اولمغله اغتنامده حکما شریك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشریك اولنورلر اما مسئلهٔ سابقه بویله دکلدر واهل عسکر تشریك اولنمغله اصحاب سریه غنائملریله عسکره رجوع ایتمش منزلنده اولدقلرندن نفللری آنلر ایچون افراز و تملیك اولنور ومسئلهٔ مذکوره برجیش غانمینه بعد الاغتنام لاحق اولان امداد مسئله سنك نظیریدرکه آنلر دخی غنائمده شریکلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دارالحربده قریب دخی اوله میوب جیش غانمین داراسلامه چیقسه لر امداد ایچون شرکت غنائم یوقدر واکر لدی الحاجة اعانت ایده جك مرتبه ده قریب اولدقدنصکره جیش غانمین قبل الاجتماع چیقرلرایسه شرکتلری واردر زیرا دارالحربده بو رتبه ده قریب اولمرله حکما لحوق واختلاط ایتمشلر اولوب احراز غنیمت قوت جمیع جماعتله حاصل اولمش اولور واکر دارالحربده معسکردن بعث اولنان سریه نك امیری سریه سندن بعضیلرینه ردبانله صعود حصن ایچون تنفیل وآنلر دخی فتحله خدمتلرین تکمیل ایلسه لر بو تنفیلی معتبر لکن بیان مشروح اوزره انجق حصهٔ سریه ده مقرردر اما معسکره عودت ایتمدین همان خروج داراسلامه فائز اولورلر ایسه تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده جائز اولور زیرا اهل عسکرك اشتراکی اولمیوب غنائملری حق مخصوصلریدر لکن آنلر ایچون امیر عسکرك تنفیلی باطل اولور زیرا اهل عسکرك شرکتلری ساقط اولمغله غرض تنفیل فوت اولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ مزبوره معسکره رجوع ایتسه لر دخی تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولمق لازم ایدی زیرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شرکت عسکر انجق رجوعلری سببیله ثابتدر ایکن تنفیل امیرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرینی ابطاله بادی اوله مز جواب اولدرکه سبب شرکت عسکر رجوعلری دکلدر بلکه سبب اول عسکر سریه یه ردء وپناه منزله سنده وحکما برابر مثابه سنده اولملریدرکه بوجهتله حق شرکتلری عن اصل ثابتدر لکن بو سببك سببیتی انجق رجوعلریله ظاهر اولور رجوعلری مظهر سببدر یوقسه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساکر برقتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ایچون قتاله اتفاق ایتمدکجه شرکتنه کسب استحقاق ایده مزلر ایدی وسببیت رجوع انجق بوشرطله مشروعدر زیرا تجار یاخود دارالحربده اسلامه کلنلر یاخود اسیر اولنلر کلوب جیش مسلمینه بعد الاغتنام التحاق ایلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ایتمدکجه شرکتنه کسب استحقاق ایده مزلر ومانحن فیهده مجرد رجوعله کسب استحقاق قلرندن معلومدرکه آنك طریقی ذکر ایلدیکمز تحقیقدر بو تقدیر اوزره امام الاسلام برسریه یی داراسلامدن تسبیل وثلث غنیملرین آنلره تنفیل قیلوب بسزلر فلان موضعه تسابق ایدیکز بزدخی سزه تلاحق ایده رز دیو تسبیل ایتدکده سریه کیدوب نائل غنائم اولدقلرندنصکره

عسکر دخی تعبا قبلرینه عازم اولسه نظر اولنور اکر دارالحربده ایکی عسکر جمع اولورلر ایسه سریه نفللرینی اخذ ایدرلر واکر عسکر بشقه یولدن کیدوب مجتمع اوله مزلرسه یاخود رأی امام بعث عسکری معقول کورمیوب نکول ایدرسه جمیع غنائملری سریه یه تخصیص و تنفیللری ابطال اولنور اما دارالحربده ملاقات لرنده غنائملری سریه ایله عسکر بینلرنده مشترك اولمغله غرض تنفیل اولان تخصیص وتحریض حاصل وسریه نفلیله مستحق وواصل اولور لکن قول مذکور بزم مذهب منصوریمزدر اما علماء شام داراسلامدن بعث اولنان سریه ایچون بطلان تنفیلی التزام واولبابده براثر وا یتیله حکم مزبوری تقویت واحکام ایدرلر واول اثر جلیل بزم عندیمزده سریه ایله جیشك دارالحربده عدم اجتماعلری صورتنده دردیونا ویل اولنور که آنده غرض تنفیلی اهمال وخمسله تفضیل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سریه یه غنائمکزده خمس یوقدر وفارس وراجللریکز سهمده برابردر دیمش اولسه بو قولی نافذ اولماز کذلك هر تنفیل که مقصود اصلیدن نهی ونتیجه سی همان بونلره منتهی اوله اولدخی غیر نافذدر سؤال اولنورسه که امیرك من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال درکار ایکن تنفیذینه نیجه ابتدار اولندی جواب اولدرکه آنده غرض تنفیل تحریض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور وقصدا ثبوتی مشروع اولمیان بعض احکامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطریق منزلی مستقلا بیع ایتمك ومنقولی مستقلا وقف ایتمك غیر جائز ایکن عقاری بیع ووقفه تبعا جائز اولورلر توضیحی اولدرکه امام اسلام بلاد حربدن بر بلده یی فتحله بکام اولدقده اول بلده یی ارض خراج قیلوب خمسنی وسهام غانمینی بالتبع ابطال ایلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمینه تقسیم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولمیان مقاتلهٔ اغنیا ایچون ارض خراج اولمق اوزره تعیین وتنظیم ایلسه جائز دکلدر زیرا اکرچه منافع ایکی صورتده دخی مقاتله یه راجعدر لکن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردرکه غیر جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنیمتدن حق غانمینی لمصلحه ابطاله تبعا ابطال خمس واردرکه جائزدر واکر امام ارض اسلامدن برسریه بعث وتسبیل وآنلره من قتل منکم قتیلا فله سلبه ومن اصاب منکم شیئا فهوله دون من بقی من اصحابه دیمکله اسلابی ایچلرندن یالکز قاتله ومغانمی بینه ایچلرندن مصیب مقاتله تنفیل ایلسه بونده قاتل ومصیب نفللریله متمایز اولمرله معنای تخصیص وغرض تحریض وتحریص موجود اولدیغندن جائزدر اما مجموعنه تنفیل ثلث صورتی بشقه درکه آنده هم ابطال فضیلت فارس موجود وهم غانمیندن برفردك حقنی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصیص بعض مفقوددر واکر امام ارض اسلامدن بریاخود ایکی شخصی قتال ایچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ایلسه لر اغتناملری وجه اعزاز دین اوزره اولمغله غنیمتلری تخمیس اولنور زیرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرین اولمشلردر حتی لدی الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصینك غنائمی بویله دکلدر واکر امام ذکر اولنان بر ایکی شخصه ماصبتم فهولکم علی سهامکم ولاخمس فیه دیمکله خمسی ابطال وجمیع غنائملرینی سهام غنیمت اوزره آنلره ایصال ایلسه جائزدر اما سریه اهل منعه اولسه لر بوصورت غیر جائزدر فرقی اولدرکه منعه سی اولمیانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباریله در وامام کندو قولیله واجب اولان حق ابطاله قادردر لکن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلا اذن قصد غارتله خروج ایلسه لر ینه تخمیس اولنور زیرا اهل منعه اولمرله بلا اذن کیتسه لر دخی قتاللری موجب اعزاز دین اولور بوجهتله ارباب خمسك حق ثابتنی امام اسقاط ایده مز نکته سی اولدرکه مسئلهٔ سابقه ده امام لاخمس علیکم دیمکله لدی الحاجة امدادلری مرادی اولمدیغنی بیان وایراد ایتمش کبی اولمغله اول بر ایکی شخص سلك متلصصینه منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر و بو مسئله ده سبب وجوب خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدر که بونده سبب انجق قوت ومنعه لریدر واول سبب امامك ابطلت الخمس عنکم قولندنصکره دخی باقیدر واکر امام دارالحربده برسریه تسییر وبعد الخمس تنفیل ربعله تبشیر ایلسه جائزدر اکرچه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا بونده حق ارباب خمسی ابطال یوغیسه ده اول ربعدن حق عسکری ابطال واردر وتنفیلله یالکز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمایجه یالکز ابطال حق عسکر دخی جائز اولمامق لازم لکن فرقلری اولدرکه ارباب خمس خمسه بلاقتال ولامشقة مستحق اولمرله ابطال حقلری اصالة جائز اولمیوب انجق حق مقاتله یه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه یه استحقاقلری همان قتال ومشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ایچلرندن بعضیلرینی فضل کفایت ومشقتنه بناء

مطلب بیع الشرب والطریق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصيص جائزدر باقيلرك ابطالى حقنه باعث اولورمنه ده واكر امام دارالحربده ايكى سريه تسيير
وبعد الخمس برينه غنائملرينك ربعنى وبرينه ثلثنى تنفيل وتبشير ايلسه وهر سريه دن بركسنه يولدن شاشوب
سريهٔ اخرايه وصلت وآنلرايله رفاقت ايلدكدنصكره هر سريه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبيره
كلنجيه‌دك بربرينه متواصل اولمسه‌لر بونده مقتضاى استحسان اولدركه اولا تصحيح انفال ايچون هر سريه نك غنائمى
فارس وراجله باقيوب عدد رؤسلرينه تقسيمده استعجال واول سريه يه لاحق اولان شخص دخى تفصيل
آتى البيان اوزره امامك كندويه ربع وثلثدن تعيين قيلديغى مقدار ايله ينه اول سريه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استحسانك وجه صحيحى كله جكدر ديديكمز ايشته بومعناى دقت نصابدر بوصورتده شخص مزبور سريهٔ ثلثدن
ايكن سريهٔ ربعه كلمش ايسه سريهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ايدن حصه‌نك ثلثنى تماما اخذ ايدر
واكر برعكس ايسه بالكلية ربعنى اخذ ايدوب اول ربعى ثلثه ابلاغ ايلين فضله غنيمت اهل عسكره ضم اولنور
زيرا هرفردك نفلى غنائم سريه سنده اولديغندن تصرف مشروحله هر برى تعيين امامله مستحق اولديغى
نفلده تعيين اولنديغى سريه ده بولنان شركاسى ايله كويا تسويه اولنور مثلا هر سريه يوز عدد اولسه هر سريه نك
غنائمى ابتدا يوز سهم اوزره تقسيم اولنور كه هر فردك كندو غنيمتى ظاهر واول فرد برابر بولنديغى سريه دن
كندو غنيمتك ثلثنى ياخود ربعنى نفلى ايچون اخذه قادر اوله بووجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقى بربرينه تخليط
وجميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور وصورت مفروضه‌ده اكر ايكى سريه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سريهٔ اخرايه ملتحق اولسه اول سريهٔ ثانيه يوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملرى عدد
رؤس اوزره يوز بر سهمه تقسيم اولنور صكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ايدن غنيمتدن امامك تسميه
قيلديغى نفلنى اخذ ايدر زيرا استحقاقى انجق تسميهٔ امامله‌در لكن بوصورتده صكره دن مغيب ايتدكلرى سريه نك
مقدار نفللرينه دقت وشخص مزبورى انلرايله تسويه يه رعايت اولنماز زيرا امام ايكى سريه بينلرين تسميه ايله تفريق
ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاقده خلاف تسميه اثبات مساوات غير جائزدر وبوندنصكره اول ايكى سريه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ايسه جواب مسئله ينه بيان سابق اوزره‌در بشرط آنكه سريه اولى
ظفرياب غنائم اولمشلر اوله زيرا بوصورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه‌سى سريهٔ اصليه‌سنك حصه‌لرينه
ضم ايدوب آنلر دخى تسميهٔ امام اوزره على السويه اقتسام ايتمشلر ايدى اما ظفرياب غنائم اولمامشلر ايسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ايدرلر زيرا معسكر ايله احرازده اول شخصله برابر بولنمرله اصابت غنيمتده دخى مشترك كبى
اولديلر نظيرى اولدركه سريهٔ مرقومه‌دن برنفر كمكرده راه اولوب برأسه سفر وغنائمه كسب ظفر ايلدكده
اصل سريه برشيئه نائل اوله‌مامش ايكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه‌لر البته اصابت غنائمده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله‌مزلر ايسه مجموع نفل اول شخصه تخصيص قيلنور واكر
اول ايكى سريه بربرينه اعانتلرى ممكن اوله جق مرتبه ده متقارب بلر ايكن هر برى على حده بعض غنائمه نائل
اولسه‌لر ينه بربرينك نفلنده داخل اوله مزلر زيرا استحقاق نفل تسميهٔ امامله‌در كورمزميسنكه امام نفلى بعض
سريه يه تخصيص قيلدقده باقيلرى فى الحقيقه اغتنامده مشارك ايسه‌لرده ينه نفلده متشارك اوله مزلر بو بابده
دخى ايكى سريه مقاربتلرى جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكميه‌لرى وار ايسه ده ينه بربرينك نفلنده مشاركت
ايده مزلر كورمزميسنكه بوايكى سريه اهل عسكرك كندولره اعانتى ممكن اوله جق محل قريبده قتال
واخذ غنائم ايلسه‌لر اهل عسكر بوقربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سريتين دخى بويله‌در لكن
ايكى سريه اتفاقله برغنيمته التحاق ايلسه‌لر بونده هر سريه نك محل نفلنى تفهيم ايچون اولا عدد رؤسلرينه
تقسيم اولنور زيرا محل نفللرى غنيمتلريدر وهر سريه نك اصابت ايلديكى غنائم انجق بوتقسيمله آشكار اولور بعده
هر سريه كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرينى آلوب باقيسى ينه تخليط وسريتينله جميع عسكره سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ايدوكى سابقده بيان ايلديك مكر امام حين تنفيلده فارس ايچون
سهم فارس وراجل ايچون سهم راجل اولسون ديو تفصيل ايليه زيرا استحقاقلرى باعتبار التسميه اولمغله
امام بعضى بعض اوزره تفصيل ايتدكده استحقاقلرى بحسب التفاضل وتفضيل ايتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلرى بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلى ظاهر حال اولديغندن غنيمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ايتمشلر ايدى بناء عليه امام
ترك تفصيل ايتدكده اقتضا ايدرايديكه نفله دخى استحقاقلرى على وجه التفضيل اوله جواب اولدركه نفل بلتقه

وغنيمت

وغنيمت بشقه‌در كه نفل امامك بعض كسانه كفايت ومشقتى مقابلنده ويرديكى نسنه‌در واصولمزدندر كه حكمين
مختلفينده حادثهٔ واحده ده اولسه دخى مطلق مقيد اوزره حمل اولنماز بناء عليه تقييد غنيمت تقييد نفل منزله سنده
اولميوب بلكه نفلده اطلاق تسميه معتبر اولمغله تسويه اولنور كورمزميسنكه امام من قتل قتيلا فله سلبه
ديدكدنصكره برفارس ايله برراجل برمشركى قتلده متحامل اولسه‌لر سلبى بينلرنده تنصيف اولنور كذلك امير
اهل ذمتدن برسريه تسيير وآنلرى لكم الربع مما اصبتم ديمكله تبشير ايدوب ايچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه‌لر ربع موعود بينلرنده تسويه قيلنور حق مسلمينده دخى بويله‌در اكر سائل سؤال ايدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه‌لرى يوقدركه نفللرى آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمين اويله دكلدر جوابده ديرزكه
مقتضاى سؤال اوزره اهل ذمتده تسويه ومسلمينده تفضيل موجب خطر لازم التعطيلدر كه مثلا امام يوز مسلم ويوز ذمى
ايكيبوز نفردن برسريه تسيير وتنفيل ربعله آنلرى تبشير ايليوب بعده اول نفلى تقسيم ونصفنى اهل ذمته تسليم
وسؤالده ذكر اولنديغى اوزره غنائمدن سهام معروفه‌لرى اولمديغندن نصف مرقوم بينلرنده على السويه تنظيم
اولنسه ونصف اخرى مسلمينه تخصيص وقسمت غنائملرى اوزره سهم فارس زياده وسهم راجل تنقيص اولنسه
بوصورتده نفلدن اهل ذمتك راجلى مسلمينك راجلندن نصيب اكثره نائل اولور بآنكه عمللرى واحد وكفايت
ومشقتلرى متحددر وفتى قول واردر كه بوندن اقبح اوله وظنم اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بومسئله ده
برمخالف وارايدوكنه اشارت قيلدى لكن اول مخالف كمدر ونه ديمشدر بيان ايلمدى اشبه اولدركه اول مخالف
مطلق حادثينده دخى اولسه مقيد اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبزبو اصلى اصول فقهده
فصل ايلديك والله الموفق

باب النفل الذى ينفله امير العسكر * يعنى امير عسكرك تنفيل ايلديكى انفالك احكامى ايچون مقام تفصيلدر
چونكه امير سريه عسكر ايله خروج وسريه سنده بولنان ضعفايى معسكر ياخود محل آخرده توقيف واوزرلرينه
برامير نصب ايدوب كتدكدنصكره ضعفاى مرقومين مبتلاى قتال اولوب اميرلرى آنلر ايچون تنفيل ايلسه
امير سريه نك تفصيل سابق اوزره جواز تنفيلنه قياسله بودخى تجويز اولنور زيرا امير سريه نك معسكرده توقيف
ايلديكى ضعفاى عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ايلديكى سريه منزله سنده اولمغله امير سريه نك حكم
تنفيلده عسكر كبيره ولايتى يوغيسه ده كندو سريه سى اوزره ولايت خاصه سى ثابت اولديغى مثللو امير ضعفانك
دخى امير سريه ايله كيدن عسكر اوزره ولايتى يوغيسه ده كندو ضعفاسى اوزره حكم تنفيلده ولايت خاصه سى ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمسى تنفيله برسريه‌يى تسبيل وعسكردن بعيد اولدقلرندنصكره اميرلرى اول سريه دن
برمحله برسريه ارسال وآنلره تنفيل امامدن اقل ياخود اكثر ايله تنفيل قيلسه بودخى تجويز وانجق حصهٔ سريه سندن
افراز وتمييز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ايكى وجه اوزره‌در وجه اول اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام
سريهٔ اولايه وصول بعده جميعا اهل عسكره دخول ايده‌لر بوصورتده سريهٔ اولى حقنده تنفيل امام تنفيذ واتمام
وكندودكلرى غنائمدن تسليمه اهتمام اولنور بعده مابقى سريتينله مجموع عسكره تقسيم وتفريق واولوجهله
سريهٔ اولانك حصه‌لرى تحقيق ونفللريله حصهٔ غنيملرندن سريهٔ ثانيه نك نفللرى تنظيم وتلفيق اولنور زيرا
سريهٔ اولى اميرينك تنفيلى انجق نفل وغنيمتدن كندو اصحابنك حصه سنده جارى اولوب حصهٔ اهل عسكره
سارى اوله‌مز بوصورتده سريهٔ ثانيه يه وعد اولنان انفال سريهٔ اولانك مجموع نفل وغنيمتلرينى احاطه ايدر ايسه
جمله‌سى آنلره ايصال اولنور امادخى زياده‌يى ايجاب ايدرسه زياده‌سى ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زيرا اميرلرينك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولايتى مقرردر مكر امير عسكر آنى امر تنفيلده مأذون
ومرخص قيله بوصورتده نائب امير اولوب سريهٔ ثانيه حقنده تنفيلى جميع اهل عسكر حقلرنده تكميل اولنور
وجه ثانى اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه ولوج بعده اهل عسكره ملاقات ايتمدين همان دار اسلامه
خروج ايده‌لر بوصورتده سريهٔ اولانك نفللرى باطل اولور زيرا مجموع غنائملرى كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سريه ده سبقت ايدن تفصيل اوزره بومقوله تنفيل عموم عسكرك بطلانى منصوصدر اما سريهٔ ثانيه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفيل امير ايله بعث اولنان سريه منزلنده اولمرله تنفيللرى نافذدر اولا جميع غنائملرندن
نفللرن تسليم بعده ما بقى بين السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر امام عسكردن تنفيل ربع
قبل الخمس ايله برسريه تسريح ايلسه بويله لفظ عامله تصريح ايلديكندن ذهب وفضه ورقيق جنسندن
جميع غنائملرنده تصحيح اولنور امابعض اشيايى تخصيص ايدرسه مدار وجوب انجق تسميه‌سى اولمغله صفت تسميه سنه

مطلب المطلق لا يحمل على المقيد

مطلب شمول التنفيل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصى اوزره تمشيت اولنور واكر سريه رجال ونسا وصبيا ندن اغنا مله عسكره التحاق وايچلرندن بريسى سبايادن بعضيلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلرى جيشك اصل غنيمته استحقاقى كبيدر كه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده نافذالعتق اولمدقلرى كبى بونلردخى اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله استحقاقلرى تسميهٔ اماءله اولوب تسميهٔ امام دخى صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله ملكلرى ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسميهٔ امام اثبات استحقاقلريچون دكلدر بلكه مقدار نفلده قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سرنفلده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكنز اكر استحقاقلرى اصابتله اولسه تفضيل اولنور ايدى جوابده ديرز كه امام بو تسميه ايله نفلده جمله سنى بالضرورة تسويه قيلديغندن شركت جيشى قطع ايلديكى كبى تفضيلده حق فارسى دخى قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده داراسلامله احراز اولنان غنائم منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيى قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغى كبى بونده دخى اوله مزنكته سى اولدر كه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدرزيرا امام ايچون غنائمى بيع واثمانى تقسيم جائزدر وسبيدن رجالى قتل دخى جائزدر و بومعنى قبل الاحراز والقسمة نفلده دخى جاريدر بعده مؤلف دانا دل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبى بولنسه قبـل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبى قتل وغنائمى بيعى منا سب كورسه داراسلامله محرز اولان غنائمده جيش غانميچون اماءله مجـال ممانعه اولمديغى كبى سريه حقنده نفلريچون بو بابده مقـال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب صكره مسلمين آنلرايله قتـال واول غنائمى تخليص ايلسه لر بنه سريه يه نفلرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلرى تأكد ايدوب شول غنـائم منزلنده اولمشدر كه داراسلامله احراز دن صـكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايليه لكن بومسئله ده ايكى صورت واردر برى اولدر كه جيش اول اول غنائمه قبل اقتسام الثانى ظفر ياب اوله لر بو صورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدر كه جيش اول آنى مجانا اخذ ايدرلر زيرا احرازايله تأكد حقلرى حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزميسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين بنه غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر و برى اولدركه بعد الاقتسام ظفر ياب اوله لر بو صورتده اختلاف روايت واقع اولوب بو محلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرين قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونى بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتى اعطا ايله اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدى واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك حق انجق ماليت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزميسنكه امام ايچون غنائمى بيع واثمانى بينلرنده تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر اما قبل القسمة اخذلرى بشقه در كه فائده سى چوقدر نظيرى اولدر كه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنه سين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبى قبـل القسمة بلاشيء اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذى يوقدر كه اخذ ايلسه نجق مثلنى اعطا ايله اخذ ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقه در كه حق مرتهن حبس دينده ثابت اولمغله اخذى كندو حقنده نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولنجه منفلده قبـل الاحراز ثابت اولور كه اصحابى اكا قبل القسمة بلاشيء احق اولوب بعد القسمة آنده دخى حكم روايتين جارى اولور لكن مقرون تنفيل اولميان غنائم قبل الاحراز بشقه در كه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون نه قبله القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلرى حق ضعيف ايدى كورمزميسنكه ايچلرندن بريسى قبـل الاحراز فوت اولسه نصيبى ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبـل الاحراز لاحق اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالى دارلرينه احراز ايتدكلرنده باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنميان مالارى مثللو اولور امامقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز دخى حق اصحـاب نفل متأكددر حتى بريسى فوت اولسـه نصيبى ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك اوله مزبنا برين قبل القسمة اصحابنه ردى واجبدر واكر غنائم دارالحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه يأخود بيع

مطلب وجد الرهن بعد استيلاء الكفار عليه فى الغنائم

اولنوب ثمنى مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم و ثمنك مجموعنه استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغى صورتك حكمى قريبا ذكر اولندى اما صورت بيعده جيش ثانى اول غنائمى قبل القسمة مشترى يه بلاشىء رد ايدرلر و بعد القسمة قيمتله رد ايدرلر كه مشترى اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلرى ثمنى دخى اموال ناسدن بومقوله يى اصحابنه رد ايتدكلرى كبى جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام مبيعده ملك مشترى يى موجب اولنجه من لهم البيع اولان جيش اولده دخى ملك ثمنى موجب اولور واكر برسريه غنائمله معسكره واصـل ونفلارى هنوز غنائملرنده داخـل ايكن اهل عسكردن برشخص بى باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه يالكز حصهٔ نفلارين ضامن اولور انجق اسيرلرندن بعض رجالى قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزله سنده در وغانميندن بريسى قبل الاحراز غنائمى استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدن صكره استهلاك ايدر ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسورينى قتله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلرى تأكد ايلمز كورمزميسنكه امام ايچون آنلرى قتل و بلاشيء من ايله اهـل ذمت قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخى جاريدر واكر برسريه غنائمله معسكره ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفـال ايسه دخى اهل عسكر ايچون اندن مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولدقلريله اهـل سريه دن هر برينك مقدار حاجت اكل وتناولى حلال اولديغى كبى شركتلرى مسا واتلرين ايجاب ايتمكله اهـل عسكره دخى حلالدر سؤال اولنورسه كه سزلك قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قوليكز قنده دركه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك بلاضرورة تناولى موجب ضمـان دكل ايسه ده ينه حلال دكلدر و بو معنى غنائم منفله دن قبل الاحراز دخى حرمت تناولى موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم من بورده باعث افتراقلرى اولدر كه قبـل الاحراز اباحت طعام وعلف هر برينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريله دركه ذهاب وايابلرينه دك لازم اولان طعام وعلفـلرين داراسلامدن استصحابلرى غير مقدور ودارالحربده اشترا برله تداركى غير ميسور وآلدقلرى دخى غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميه جقلرى بديهى الظهوردر و بوضرورت داراسلامده تحقق ايلمز بو جهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله شريك اولنلردن هر برينك نفس وعيالى ايچون طعام وكسوه اشتراسى ضرورت احتياجله موجب مفاوضه دن مستثنى قيلنديغى منزله ده اولور وضرورت من بوره دارالحربده ايكن غنائم منفله ده دخى تحقق ايتمكله تنـاولى اصحاب سريه يه جائز اولديغى كبى سـائره دخى جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلـده مردود ومجرو حدر كه غنائملرى دارالحرب يه داراسلامده تقسيم اولنسه اموال سـائره كبى طعام وعلفدن دخى نفلارى تسليم اولنور اكر تنفيلـدن مستثنى اوله لر ايدى بونلردن نفـله مستحق اوله مزلر ايدى جوابنده ديرز كه بو استثنا اعتبـار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقـدر اولور كورمزميسنكـه غنائم غير منفله دخى بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور و بومعنى قبل القسمة اصل اباحت اوزره عدم بقالرينه دلالت ايتديكى مثللو منفله ده دخى دلالت ايلمز بناء عليه تجار غير مقاتلين ايچون تناول طعـام وعلف حلال اولماز زيرا بو استثناء ضرورت اعتباريله دركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب تجـارده تحقق ايلمز لكن تجار دخى بلا حل تناول ايلسه لر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده ايكن آنده حق غانمين غير متأكددر كه استهلاكى موجب ضمان دكلدر و بو بابده منفـل وغير منفل مساوى اولوب تقريرمز اوزره قبل اسراء رجال منزلنده در واكر برسريه امتعه وسكانى ايله برابر بعض اراضى يه ظفر بولسه لر امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفلارى مقرردر لكن امام على طريق المن اول اراضى يى اصحابنه ويروب عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بو مصلحتده مستبين اولور واول بابده اصحـاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلرى غانمينك غنـائم محرزه ده اولان حقلرى مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغى كبى بونده دخى واردر لكن كركدر كه محل آخردن تعويضله آنلرى ارضا ايليه مؤلف راست مقال بو مسئله اوزره همان فعل عمر رضى الله تعـالى عنه ايله استدلال ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلى رضى الله عنهه استيلا ايتدكلرى مغانمك ربعنى تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تبجيـل ايلمشيدى جرير دخى عسكر جرار ايله كيدوب

اصـل كتابده واو قسمت الغنائم فى دارالحرب اوبيعت ولم يقسم الثمن بعد القبض من المشترى حتى ظهر المشركون على الغنائم وعلى الثمن عبارتى واقعه اولوب جواب مسئله ده قسمته متعلق نسخه بعض انما معلله وجه محرر اوزره ترجمه اولندى لكن خالدن خالى دكلدر منه

مطلب اشتراء التنفا وضين الطعام والكسوة لنفسه وعياله

مطلب لبس الاتجار تناول الطعام والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتـدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنـه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سایغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکرجریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولمشدر وبن دخی سنك بوتدبیریکه رضا ویرمم مکربکا براز دنانیر اعطـا قیله سین همان اکا برآوج التون
اعطاایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضاویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
وبی برناقهٔ حمرا اوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینك سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکاننه معـاملهٔ من ایتدکده بعض
عطایاایله اصحـاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعـلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل* یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیرباطل اولان مواضعه متعلق باب مسائل دراکر
خلیفه دارالحربه برعسکرتسییر و برذاتی اوزرلرینه تأمیرواول امیرتنفیل ربعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکردیگر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج داراسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیرعسکراوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنائملردن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیرعسکرمبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نك سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنك ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره درکورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحادعسکردن عداولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه داراسلامـه احرازده شریك اولمریله
سهام غنیمت اوزره تشریك اولنورلر واکرسریه ملاقی اولدقلری عسکرثانی ایله همان عسکراوله قبـل الولوج
داراسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخـذایدرلر زیرا امیرعسکرتنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت ایتسه لر واتمسه لر تسمیه سبله مستحق نفل اولدیلرصکره باقی سریه ایله عسکرثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولك احرازده مدخلی اولمامغله داخـل تسهیم اوله مزلر واکرسریه عسکر بندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصـل اولورلر ایسه نفللری باطـل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولمریله غنیمتده دخی متفرد اولمشـلردر بوجهتله دار اسلامدن بعث اولنـان سریه منزلنه نازل
وآنلرءثالوحقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکرامام داراسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصـاب منکم شیئا
فهوله دون اصحـابه دیمکله هربرینه ظفربولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدراماسابقاذکراولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیراغرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر و بوتنفیلده مصیبه غیـرمصیبك مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطـلان خمسله بطلان تفضـیل فارسی مستتبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدرکورمزمیسنکه امام عسکره من دخـل منکم فارسا فاصـاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغـله صحتنده
شبهه یوقـدرمانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکلـه غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینك عدم ازدیادینـه واقف اولمریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقـله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکرسریهٔ مبعوثه هنوزظفریاب غنائم دکل ایکن عسکرثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتـال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکراوله ملتحق وداراسلامه خروجـده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنـائم ابتدا سریه ایله عسکرثانی بینلرنده غنائم غیرمنفـله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نك
حصـه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنـور زیرا امام آنلره انجـق کندولر ظفربولدقـلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکرثانی نك غنـائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محـل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعـده مابقی عسـکرثانی نك حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکرعسکراوله قبل الوصول داراسلامه
دخول ایلسه لر تنفیـل امیرمطلقا صحیح اولوب عسکراوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصـهٔ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکرالثانی تقسیم اولنور بعـده مابقی حصهٔ عسکرثانی ایله

مطلب التحق سریة بان بعد الغنیمة

جمع ومجـددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکراولك احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریك اولنمـازلر واکرامیرعسکردارالحربده ایکن برسریه یه تسییروآنلری مااصبتم فهولکم دیوغنـائملری
کندولره خاص اولمغله تبشـیر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادارالاسلامدن بعث اولنـان سریه بشقه درکه غنائملرنده کسنه نك شرکتی یوقدر واکرسریهٔ مزبوره
سنوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکرآخرآنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکرغیرمتحققدر زیرا امام تنفیـل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشـدر
لکن اول سریه دن بریسی رقیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلـدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرك شرکتی زائلدر لکن قبـل القسمة ملکلرنده هنوزغیرداخلدرکه
قبل القسمة دارایله محرزه اولان غنـائم منزلنده نازلدرکورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتـل ایتمکی مناسب کورسه جائزکوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفـل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرك عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم نیجـه ممانع اولور اماصورت مفروضه ده من اصـاب منکم شیئا فهوله دیوتنصیصله
هرشخصه کند وغنیمتی تخصیص قیلسه بعـده ایچلرندن بریسی کند و اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتـاق ایلسه
عتق نافذ اولور کذلك ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملك خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملك ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدرقبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجـال یوقدرکه مجرد اصابتله ملك مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلك برکسنه بعـدالاصابه بعض غنائمنی استهلاك که مصیبی اضرارایلسه ضامن اولور کذلك اصابت ایلدیکی
طعـام وعلفـه اهل عسکر وسریه دن مصیبك غیری برفردك تنقیص وتناولی حلال اولمـاز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعـدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هربرینك
سهمنـده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشـقه درکه آنده مااصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جبشی قطع ایدوب معنـای تقسیمی درج ایتمشـدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکرامام دارالحربده برسریه یه تسبیل وهربرینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیرواحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیـك والحاق
اولنور زیرا کلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکسـنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقنی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکیك آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینك عتقنی مراد ایلسه اکرچه عند الامامین ینه جمله سی آزاد اولور لکن عند ابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثنا رله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص مزبور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانك تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مشبتی لفظ من اکا تناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیه مزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبو مسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینك مملوکی
اولور حتی بعضیلرینك قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعـدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعتـه وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبـل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام مااصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضیلرینك قراتبی
یاخود اعتـاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلـدر کورمزمیسنکه مصیب

مطلب من شاء منکم عتقه فهو حر اومن شئت منهم عتقه فاعتقه

مطلب بعض تصرفات المترجم

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بو مقوله قسمت ومعنای قسمتدن عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر که هر موضعده که مصاب بلا شركة الغیر مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر که صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله ملكلری ثابت اولدیغی کبی بو یله اصابتله سریه نك دخی ملكلری ثابت اولور وهر موضعده که مصیبه اصحابی مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده درکه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی کبی آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله من واکر امیر المسلمین دار الحربده ایکن استطلاع اعدا ایچون اوچ کیسنه یی طلیعه یه تعیین وغنائملرندن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی کیدوب اسیر واحد اصابت ایتدكلرندنصكره اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا اهل عسكر وارباب خمس آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وكثرتلری غیر معتبر وملكلری قبل القسمة غیر مقرردر كورمز میسنكه امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بوصورتده قسمتله تصیبنه اصابت ایده جكی غیر معلومدر اما مسئلهٔ مرقومه ده لكم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین کندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله کامیاب اولور اكرچه مقتضای قیاس عتقك بطلان واندراسیدرکه تنفیل منزورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولملریله بیان اولنان اهل سریه کبی قبل القسمة ثبوت ملكله سرافراز اوله من لكن بطریق الاستحسان دیرزکه تنفیل امامله اول اوچ کیسنه مصابلریله امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة صادر کبیدر بوجهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملكلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق مثبت اولور نظیری اولدر که امام غنائمی رایات عساكر عدده اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون رؤسای رایاته تسلیم ایلدكده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنده اصابت ایدن غنائمدن بر عبدی هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولور بومذكوراتك حكمتی اولدر که شركا قلیل اولدقجه بینلرنده شركتلری شركت خاصه درکه ورثه نك میراثده شركتلری کبی مشتركده ثبوت ملكلرینه مانع دكلدر اما شركا كثیر اولدقجه شركتلری شركت عامه درکه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده شركتلری کبی ثبوت ملكه مانعدر سؤال اولنورسه که بو بابده بین القلیل والكثیر حد فاصل نه درکه بربرندن ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریز که آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدرکه مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی كثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طقوز کیسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت كثیره در وهم ثلثه نك جمع ایدوکی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوکی باهر وجمع الجمع حد كثرت ایدوکی معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدر که مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی كثیر وغیر نافذدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب كراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تكمیل اربعین ایتمدكجه مكه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بوجهتله اربعینك اهل عز ومنعه ایدوکی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که صكره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بوایكیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك ظهور عزتیله دعا ایلدكلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد كثیر ایله بدیدار اولمغله اربعینك كثیر ومادونی قلیل ایدوکی آشكار اولمشدر وجه ثالث اولدر که مادون المائة قلیل ومائه وما فوقی كثیردر زیرا الآن خفف الله عنكم وعلم ان فیكم ضعفا فان یكن منكم مائة صابرة یغلبوا مائتین یعنی الله تعالی ضعفیكز معلومی اولمغله حالیكزه رحم وتكلیف متقدمی سیزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان سیزلردن مائهٔ صابرهٔ ثابته بولنسه مشركیندن مائتینه غالب اولورلر نظم كریمنده لوازم كثرتدن اولان غلبه انجق مائه اوزره تثبت وتقرر اولنمشدی وهر مجتهد که اجتهاد رأیی وجوه مذكوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون مقتضاسیله عمل سائغدر لكن بن برعددایله تعدید وبروقتله تحدید ایتمیوب دیرمكه اكر منعه سیز برقوم ایسه لر قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بو بابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حكم امامی تحكیم ایلمكدر ومعانی فقهیه اقرب اولان همان بوقول اصودر و بو مسئله كتاب الشفعه ده بیان ایلدیكیمز استحقاق شفعه ده بر نهرده شركت خاصه ایله

مطلب الشركة الخاصة لا تمنع ثبوت الملك والعامة تمنع

مطلب اختلاف الفقهاء فی حد القلة والكثرة وعدد اهل المنعة

شركت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذكر ایلدیكیمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلمك كركدرکه هر ماده ده که عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذكر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال غیر حلالدر که آنلر غنیمت مقسومه کبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله در بلكه دخی اظهردرکه آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملكلری ثابت اولمشدر واكر اول عدد قلیلی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صكره بعضیلری رقیق مغنمی بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتقی التباسدر زیرا بو صورتده مصابلری غنیمتدر كورمز میسنكه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بوجهتله قبل القسمة ملكلری ثابت اوله من وهم ارباب خمس دخی شریكلردر بوجهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله شركتلری شركت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری تأكد ایلدیكی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی کبی بونده دخی بعد الاحراز نافذدر كورمز میسنكه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتقی بی اشتباهدر امادار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأكد اولمامغله نافذ دكلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اكر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالكز ارباب خمسه معتقدن حصهٔ خمسی واكر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور واكر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حكمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده كركدرکه امام رقیق استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق واحرادر بو صورتده اسراء رجاله كلسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده شركتلری شركت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأكد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لا یبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اكر امیر دار الحربده عسكردن تنفیل ربعله برسریه تسییر ایدوب عسكردن بعید اولدقلرندنصكره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب وآنلری سریهٔ اولایه التحاق ایدیكز هرنه یه اصابت ایدرسكز نفل وغیریده شریكلرسز دیمكله ترغیب ایلدكده آنلر دخی سریهٔ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصكره ادراك ومعسكره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شركت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأكد اولوب احرازایله تأكد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر که بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی کبی بونده دخی دكلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصكره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته منوط ایكن ایكیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بو صورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه كندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر اولابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلا نقصان تسلیم صكره ما بقی بعد التخمیس سریتین ایله عسكر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع بر له ابطال حقلری نامشروع اولدیغی کبی ینه قبل الاعلام تشریك غیر ایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مكلفیندن قبل العلم حكم خطاب شرعی ثابت اولمدیغی کبی حق سریه ده دخی حكم خطاب امام ثابت اوله مز اما بو مسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حكم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نكته سی اولدر که امامك تنفیل سابقی قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر كورمز میسنكه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب حكم الخطاب قبل علم المخاطب

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقص حقلری دخی صحیحدر كذلك سریهء اولانك انجق امیرینه اعلام ایتمش
اولسه‌لر امیرنائب جماعت اولمغله جمله‌یه اعلام كبیدر كذلك جمهوری بیله جك رتبه‌ده اظهار ایتمش اولسه‌لر
بنه هر بر بنه اخبار حكمنده‌در كه هر برینه علی الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلر بنه افهاملری متیسردر
نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدر كه آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه كلن جهله‌یه
بعد الاسلام ترك ایلدكلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر اما دار الحربده اسلامه كلنلر بشقه‌در كه دار الحربده
خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهء مفروضه‌ده اكر امیر سریهء ثانیه‌یه نفلك ایكی ثلثنی واولایه بر ثلثنی تنفیل اوزره
تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهء اولایه شركت تنفیللرین افهام ایدوب فصل تفصیللرین اعلام ایتدین
بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه‌لر سریهء اولی تقسیم سابقدن كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرین
علی وجه الكمال اخذ واستكمال ایدرلر زیرا تفصیل مذكور تنقیص حقله ضررلرین موجب اولمغله قبل العلم
حكم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه‌لر حكم خطاب تفصیل دخی
حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله‌یه اهتمامله دیركه
اكر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه‌یه تخصیصی دخی
جائز اولور ایدی حال آنكه بر اهل تمیز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدر كه غرض تنفیل انجق تحریض
قتال ایكن تجویز مذكور فواتنه بادیدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه سی بعد البعد
تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله‌نك معلومیدر كه سریهء اولی كتدكدنصكره امام اهل عسكره
بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلمدكجه قطعا صحیح دكلدر ابطالی صحیح اولمدیغی كبی
قبل الاعلام سریهء ثانیه‌یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لكن اعلامدنصكره كرك ابطال وكرك تحویلی تنفیذ
وتكمیل قیلنور كورمز میسنكه امام بر بهادر بناءه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه‌یه
چیقدقده بن نفلنی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدیجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی
بویله‌در واكر امیر مصیصه مصیصه‌دن بر سریه تسبیل ورجاله‌نك غیری یالكز اصحاب خیله تنفیل ایلسه
جائز كورلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بر بلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیللری
تنفیل عامدر زیرا بو صورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه‌لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر
وسابقا بیان ایلدیك كه بو مثللو سریه‌یه تنفیل عامده كاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بولندیغندن بشقه
فائدهء زائده‌سی قطعا یوقدر لكن معیتلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر كسنه‌لری ارسال
وآنلره كفایت ومشقتلری ایچون بر مقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدر كه بعض اهل سریه‌یه من قتل قتیلا فله سلبه
دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سریه بشقه‌در كه آنده یالكز تنفیل اصحاب خیل جائزدر
زیرا آنده مقصود قطع شركت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دكلدر كذلك دار الحربده اصحاب
براذینك غیری یالكز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربیه‌در كه طلب
وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدر كه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر
وتنفیل كفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیله
تخصیص واختیار قیلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسكر دخی حصه‌مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر چنانكه امیر من قتل قتیلا فله
سلبه دیو عسكری تبشیر ایدوب بعده كندو بر مشركی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان
اولور اكرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهردر كه غیریلری انجق امیرك ایجابی ایله كسب استحقاق
ایدرلر ایكن كندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولمیوب شول قاضی منزلنده اولور كه نفسی ایچون قضایه
مملك اولمز كورمز میسنكه نفسنی تخصیصله انقتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تنصیص قیلسه جائز كورلمز
كر بو بابده غیریلری كبی اولسه غیریلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولد یغی كبی كندو حقنده
دخی تصحیح اولنور ایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی كفایت ایتمكله تحریض
نفسنه حاجت اولمیوب همان تخصیص غیره غیرت ایدر لكن وجه استحسان اولدر كه امیر بو لفظله جیشه ایجاب
نفل ایدوب كندودخی آنلردن بركسنه اولمغله كندودخی كسب استحقاق ایدر كورمز میسنكه شرعا واجب اولان سهمده
كرك فارس وكرك راجل عسكردن بریسی كبی قسمته واصلدر پس كندو ایجابیله كلن استحقاقده دخی بویله‌در

مطلب الخطاب الشائع في دار الاسلام يشترك فيه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

مصيصة بفتح الميم وتخفيف الصاد من ثغور الشام والنسبة اليها مصيصي كذا في المغرب وفي القاموس المصيصة كسفينة ... و بلد بالشام بو تقدير اوزره كايدن ترجمه اولنديغي اوزره وسط رومده بر بلده‌در قولی بعد مسافه جهتیله عدم اطلاعلرینه حمل اولنمقدن تداول ایامله تقسیم اقالیم انقلاب اوزره اولدیغنه حمل اولنمق اولیدر منه

مطلب القاضي لا يقضي لنفسه

كورمز میسنكه بر علج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمكله تشجیع مناجزه ایدوب بر فرد
مقاومته قیام ایده‌مدكده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل كلام دكلدر اما ان قتلت انا
دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه‌در كه آنده نفسیچون حكم ایلین قاضی كبی متهم وعند التعمیم
عدم تهمت حسبیله حكم ایجابی غیریلری كبی كندو حقنده دخی لازم وملتزم اولور كورمز میسنكه طعام وعلفدن
اباحت تناول اختصاص امیر ایله محل تهمت اولدیغندن حق عسكرده ثبوتی كبی حق امامده دخی ثابتدر كذلك
تنفیلی غیره تخصیص وعدم دخول نفسی تنصیص ایلسه بونده دخی تهمت ممكن اولمیوب بو فعلی صفت
نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولمیاز فعلی هذا من قتل منكم قتیلا دیمكله سزدن بریكز قتل ایلسه مفهومی
افهام وعسكره قتله كند واقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده‌مز زیرا منكم قولنده عسكردن بعضیلرینه
تخصیص ایلدیكندن حكم كلامی نفسنه متناول اوله‌مز الكن صورت اولی بشقه‌در كورمز میسنكه بركسنه عبدینه
اعتق ممالیكی دیوب اول عبد دخی سائر ممالیكنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل
عتق اوله‌مز اما عمومله ممالیكك احرار دیسه داخل اولور واكر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده بر فردی قتل
ایتدین ومن قتل منكم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صكره كندو قتل ایلسه مستحق اولور زیرا تنفیل عام
كلامین وكلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولمیوب بو بابده انضمام كلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر
نكته‌سی اولدر كه كلام اولی تخصیصله تمكن تهمته بناء غیر صحیح ایدی لكن كلام ثانیسی ایله ایجابی جمله
حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصكره تهمت مرفوعه زائل اولمشدر
واكر كلام ثانیدن اقدم بریی وصكره بریی قتل ایتمش ایسه ثانینك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله‌مز زیرا سبب
سلب قیلدیغی قتلی اولدن قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمته داخل اولوب صكره كلام ثانی عندنده هنوز
انشاء تنفیل عام ایتمش كبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وكندودخی آندنصكره استحقاق سلبی اكتساب ایلمشدر
زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه‌یه متناول اولمامغله اول نسنه‌ده مؤثر وعامل اوله‌مز وصكره‌دن كیب
تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله ینه صحیح اوله‌مز واكر امیر بن قتل قتیل ایدرسم سلبی بنم اولسون
وسیزدن اول كیمسنه كه قتل قتیل ایلین سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منكم قتیلا
فله سلبه دیمكله تنفیل ایدوب بعده امیر ایكی مشركی وعسكردن بر رجل دخی ایكی مشركی قتل وتنكیل ایلسه‌لر
امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایكی مقتولینك دخی سلبلرینه ملتحق اولور زیرا امیر
نفسی ایچون مقتضی تكرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر كورمز میسنكه بركسنه زوجه‌سینه ان دخلت
الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایكی كره دخول ایلسه انجق طلقهء واحده واقع اولور اما عسكر ایچون سابقا
عمومی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایلمشدر كه هر برینك قتل ایلدیكی هر بر قتیله شامل اولوب بر رجل یكرمی
قتیلی قتل ایلسه جمله سینك اسلابنه نائل اولور بناء علیه بر شخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی
ایكی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیان مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعلیق
وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب كلامنده عموم وتكراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما
ان قتل رجل منكم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسكره خطاب ایدوب عسكردن بر شخص دخی اون عدد كافری قتله
شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهء سابقه‌ده اولان تخصیص خطاب
كبی انجق سلب قتیل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدر كه امیر ایجابنده انسان معین قصد وتعیین ایتمكله كلامی
عموم اوزره مستبین اولمشدر كورمز میسنكه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی كبی جماعت مقتولینه دخی
عام وشاملدر لكن مسئلهء سابقه بویله دكلدر كورمز میسنكه بو مسئله‌ده اون مسلم اون مشركی قتل ایلسه‌لر هر بری
سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بریسی اولسه دخی بویله‌در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدر كه بو مسئله‌ده
مقصد امام نكایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسكر اسلامدر ومعنای نكایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد
یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهء سابقه‌ده مرام اول شخصك قوت وجلادتی امتحان واستعلامدر كه
اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی ما لا كلامدر واكر امیر شجاعتا ب رجال عشره‌ده بالنفس داخل ایكن من قتل منا قتیلا
فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره‌یه خطاب بعده بالنفس ایكی‌یه اوچ مشرك
قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلابدر زیرا ایجابنده تسعه‌لی نفسنه تشریكله معنای تهمت منتفی وكلامی باعتبار المعنی
المذكور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه‌لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولینه یالكز

مطلب قال لعبيده اعتق مماليكي فقال انتم احرار لا يدخل هو

مطلب حرف الشرط لا يوجب التكرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق فدخلت دخلتين

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولندی ضربهٔ واحده ایله ایکی
مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وقتیلسنی
دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احد همادہ حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار
بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر بو قسمه نفس سبب قتلدر وخیار
بیان مباشر سببك حقیدر وغایة ما فی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سیله انجق اول
افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید فوتن اعلاله بر مشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم
قیلنق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهو لك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی
اسیره فرصتیاب اولسه بنه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ربع ایلدیکی
سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسهلر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریهیه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیریلری کبیدر دیو
بیان ایلدیکمز بو مسئلهدن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریهده اظهردر که سریهده استحقاق نفل
استحقاق غنیمت هیئتی اوزره درکورمزمیسنکه استحقاق نفلده سریهدن مباشر قتال الله رده و پناه اولنلر برابردر واستحقاق
غنیمده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریهدر والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیر لهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه
دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل قتیل واحدده متفق
بولنسهلر ایکسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره
تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر و بو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم
وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتله اظهار رجلادته تحریض اولوب
اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنهیه واصل اولهمز واکر اون مشرك دعوای
مبارزهیه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدرسکز اسلابلری
سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری بالکز سالب قتیلنه
استحقاقله بنام اولور زیرا خطابه تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سندهدر نکتهسی
اولدر که بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة
هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمعله نسبت اولنان
فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابهسنه رکوبی فهم اولنور
لکن صورت مفروضهده طقوزینی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك
عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه بنه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولور اکرچه ظاهر حال قتل
عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر
یوقسه قتل تمام عشره یی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقادروا منهم احدا
دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جمله مقابل
اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اولهمز اما بو یله تنصیص
ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتالریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب
بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك بر سریهیه ائتوا حصن کذا فان قتلتم
مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتلرینی قتل وفتح ایدرسکز ربعی سزلرك
اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضیلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح
ایلسهلر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتال الله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی
اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسهلر مستحق اولهمزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر
کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضیلرین قتل و باقیلرین سبی
ایلسهلر مستحق اولورلر اما بلا قتال جملهسنی اخذ ایلسهلر علت مذکوره یه بناءً مستحق اولهمزلر واکر ایچیکزدن
برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهوم منده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده معطیندن ایکی کسنه بر قتیلی قتل ایلسهلر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعة یعتبر بمسافة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضهده بر مسلم بر مشرکی قتله عازم ایکن بشقه بر مشرك بر مسلمی
ضرب ایدهیم دیرایکن سلاحی اول مشرکه اصابتیله قتلنده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلبی مسلمه سالم
ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمدہ شریك قتل مسلم آخرکبی اعتبار وحق مشرکده شریك
قتل مشرك آخرکبی اختیار اولنور نکتهسی اولدر که ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
انجق مباشرت قیلمسی یعنی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل
نصف نفسیه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه
انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولمیهجغی
غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره بر مسلم بطریق اولمیان
بر مشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه باعث اوله جق
شخصی قتله تحریض ایکن حصول پذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول
دخی ملکك غیری بر مشرکی قتل ایلسه نسنهیه مستحق اوله مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم
دیوب بر مسلم دخی بر بطریق قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمدن بیك درهمه مستحق
اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل بر شیئه ظفر بوله مزلر ایسه قبل القتل
اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب
جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی
قتل ایلسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته
سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم
دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقهدر که مائهیه مستحق اولور زیرا شرطی
اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن
اظهر واقوادر ومقابلهٔ قتلنده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور و بو مسئله
و بعده آخر بابه دکین کلهجك مسئلهلر بر اصل اوزره مبنیهدر اصل مرقوم اولدر که برکسنهیه تنفیلله شیء معین
واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیء آخره مستحق اوله مز زیرا
محل استحقاق حاصل اولمدقجه ایجاب عامل اوله مز وفیجان اکمال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط
قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن بر شیئه مستحق اوله مز
واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله
ینه بر شیئه مستحق اوله مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضلهسی دخی رونما اولمغله مستحق
مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولندی همان بر شابی قتله شتاب ایلسه مشروطی
مع الزیادة استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم
افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معاینددر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولندی
انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده مز
واکر من جاء باسیر فهو له دیدکده بر وصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده
بر اسیر کبیر کتورسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعهیه قادر وضبطی شد واسره
محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغایردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده بر طفل رضیع یاخود بر رضیع
دیدکده بر وصیف کتورسه ینه مستحق اوله مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حتی منتفی
اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه ینه بر شیئه مستحق اوله مز
زیرا امیر اکا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق
تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بر وصیفه کتورسه ینه نسنهیه مستحق
اوله مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن
بر شخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر
بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده بر شیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنهیه مستحق اوله مز لکن
عکس مسئلهده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا او ملکا وهی البطریق واحد البطارقة وهی بمنزلة القواد للعرب ومن الروم بمنزلة من کان علی عشرة قدامة یقال لمن کذا فی المغرب البطریق الالاف رجل بطریق ومن الروم وقال فی القاموس البطریق القائد من قواد الروم تحت یده عشرة آلاف رجل ثم الطرخان علی خمسة آلاف ثم القومس علی مائتین

مطلب اواشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلی موجب استحقاق ایدوکی اظهر واجلی در اما کتوردیکی مشروطدن انقص ایسه نسنه یه مستحق اوله مز
مثلا امیر من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم دیو غله تسمیه اولنان کسك درهم کتورمسین شرط ایدوب
اولدخی بیك دراهم جیاد کتورسه یوز کسك درهمه مستحق اولور زیرا جنسلری واحد وکتوردیکی افضل
وزائد در لکن تسمیه اولنان یوز کسك درهمه مستحق اولور کذلك من جاء بالف غلة فله عشرها دیوب
اولدخی دراهم غله دن اجود اولان نقد بیت المالدن بیك درهم کتورسه بنه دراهم غله دن عشرینه مستحق
اولور زیرا امام اکا فضله یی ایجاب ایتمشدر وتسمیه ایله کلن استحقاق انجق قدر مسمی ایله تقدیر اولنور واکر
من جاء بالف جیاد فله مائة دیوب اولدخی الف غله کتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة شیاه فله شاة دیوب اون عدد بقره کتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة اثواب دیباج فله کذا دیوب اولدخی بزیون دیدکلری اون ثوبله کلسه یاخود مسئله
علی العکس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بعشرة اثواب بزیون احمر دیوب
اولدخی اون عدد اصغر یاخود اخضر ثوب بزیونله کلسه نظر اولنور افضلی احمری ایسه نسنه یه مستحق اولمیوب
جمله سی برابر یاخود جمله دن کثر ایسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ایسه ده اتحاد جنسه بناء مسمایه مستحق اولور
کورمز میسنکه ثوب بزیونی احمر اولمق اوزره اشترا ایتدکده اخضر ظهور ایلسه بیعی صحیحدر و بغل وفرس
وحمار دخی اصل مذکوره تفریع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی برذونله کلسه مستحق
اوله میوب عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا فرس و برذون جنس واحد لکن فرس افضلدر اما بو صورتلرده
بغل یه حمار ایله کلسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی
فرس کتورسه نفل موعودی انجق بعد اتیان الفرس اغتنام ایلدکلری مالدن اعطا قیلنور حتی بعد الاتیان
شیء آخری اغتنام ایده مزلرسه غنائم سابقه لرندن اعطا اولنمیوب انجق کتوردیکی فرسدن اعطا قیلنور
بو صورتده اول فرس مائه یه معادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنی و یریلوب زیاده قیلنماز واکر مائه یه معادل یاخود
اکثر اولوب امام دخی اول فرسی غنائم سابقه یه ضم ومائه یی غنائم سابقه دن اعطایی رأی ایدرسه جائز کوریلور
زیرا امام ایچون ولایت بیع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخی بعض غنائمی مثل قیمتی ایله بیعی کبیدر لکن
مائهٔ موعوده قیمت فرسدن اکثر ایسه غنائم سابقه دن همان مقدار قیمتی و یروب زیاده قیله مز زیرا اکرچه
امام ایچون ولایت مبادله وار در لکن محابات فاحشه ایله اولمیوب بشرط النظردر والله اعلم

❁ باب مایجب من السلب بالقتل ومالایجب ❁

یعنی اسلابدن قتلله منفل ایچون واجب وغیر واجب اولنلرین تمییزه متعلق مسائل ومطالبدر امیر عسکر من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تنفیل ایتدکده بر علج مبارز ظهور و برمسلم دخی مقابله سنه چیقوب همان برضرب ایله فرسدن اسقاط
وفرسنی اخذ وکندو یی دخی حیا مسلمینه جر وایصال ایلیوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون یا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحی اسلابندن عد اولنور زیرا ضربندن
هالك اولدقده قاتلی ایدوکی ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقتولك فی الحال هلاکیله بعد مدة
هلاکی بینلرنده فرق بولنمادیغی کبی اکا قتلله واجب اولان غنیمتده دخی فرق اولنماز وحکم مذکور غنائم تقسیم و بیع
اولنمادقچه دار اسلامله احراز اولنسه دخی تغیر اولنماز اما تقسیم یا بیع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ایسه سلبی غنائمده
ادخال وغانمینه تقسیم وایصال قیلنور زیرا سبب استحقاق اولان وصف قتل اول علج زنده ایکن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمین اولان اغتنام تام اولمغله میانلرنده توزیع و قسمتله ملك غانمین تعین ایدوب ابطال
حکم تنفیل بالضروره اکا تفریع اولنور وابطال تنفیلله حکم امام نافذ اولدقدنصکره سبب اولان قتل تمام
اولسه دخی تنفیلله کسب استحقاق ایده مز سؤال اولنورسه که حال علج نه ده قرار ایده جکی بدیدار اولنجیه دکین سلبك
قسمت و بیعی نیچون تأخیر وانتظار اولنماز جوابنده دیرز که قسمتك سبب موجبی اولان اغتنام تمام اولدقدنصکره
تقرر سببیله ثابت اولان حکم قسمت مجرد سبب موهوم ایچون تأخیر اولنماز کورمز میسنکه نفس مجروحی دخی
تقسیم غنائمده ادخال لازم ایکن تقسیم سلبی نیچه تأخیر واهمال اولنور سؤال اولنورسه که سلبی نفسنه نیچه قیاس
اولنور که قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ایتمکله سلبده حق منتظری تحقق ایتمشدر اما نفسنده کندنك
حق منتظری یوقدر جواب اولدر که قریبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغین بیان واتمام ایلدك
بانکه قسمت غنیمت حق قاتلدن اقوی اولان بعض حقوق ایچون دخی تأخیر اولنماز مثلا برکسنه نك عبدی اباقله
دار الحربه التحاق ایدوب صکره مسلمین آنی اسیر ایلسه لر مالك قدیمنك حقی ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

آنی بلا شیء اخذه قادر ایکن بو یله حق حقیق ایچون دخی بیع و قسمتی تأخیر وتعویق اولنماز هنوز ثابت اولمیان
حق ضارب ایچون عدم تأخیری بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلی ایچون سلبی قیمتله حق اخذ اولمق اقتضا ایدر ایدی نته کیم اسیر مرقومك بعد القسمة مولاسی کلدکده
قیمتله حق اخذی واردر جواب اولدر که اسیرده ملك مولی فی الاصل ثابت اولمغله علی وجه الفداء قیمتله اخذه قادردر
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر که قیمتله فدایه مقتدر اوله زیرا تنفیلله ابتداء ثبوت حقی مجروحك قبل القسمة
موتیله مشروطدر و بعد القسمة محل حقی منعدم اولمغله اثبات حقی ممکن اوله مز وسلب مذکورك عبد مزبور ایله مناسبتی
انجق شول صورتده در که بر حربی اول عبد ایله برابر امانله دار یمزه کلوب صکره اول حربی مسلم اولوب یاخود اول عبدی
بر مسلمه بیع ایده بو صورتده مولی نك محل حقی منعدم اولمغله حق اخذی غیر ثابتدر حکم سلب دخی بو یله در بناء
علی هذا التفصیل مسلم مرقوم علج مرسومی فرسدن اسقاط ایلدکده دخی زنده ایکن مشرکین آنی چکوب
تخلیص ایلسه لر اول ضربله هلاکی بیلنمدکجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفیل اولنماز زیرا تمام سبب هلاکیله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاقی اکا منوط اولمغله ظاهر حال کفایت ایتمیوب تیقن سبیله مشروط وعتق وطلاق
تعلیق اولنان شرط منزلنده در که نزول جزا تیقن ثبوت شرطه مربوطدر و بو بابده طریق معرفتی انجق
شهادت مسلمین عادلیندر زیرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنیمت مسلمین ایکن مقصد ضارب اثبات استحقاقله
یدلرندن سلبی سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاکنه عدول مسلمیندن اقامت بینه لازمدر
زیرا قسمت یا بیعدن صکره هلاکی بینه ایله دخی ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت و بیعله محل حقی فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه یه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتیلا فله مائة درهم دیمش اولسه
ینه حکمی حکم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر که غنائم بیع اولنوب صکره مجروح هالك اولسه
ثمنی تقسیم اولنمادقچه بو صورتده مائه یه مستحق اولور اما ثمن یا غنیمت تقسیم اولنوب صکره هالك اولمش ایسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زیرا بونده محل حقی غنیمت اولوب ثمن دخی مقام مبیعه قائم اولدیغندن مجرد بیعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حقی زائل ونفلی باطل اولور وصورت سابقه ده محل حقی سلب وثمن سلب غیر السلب
اولمغله محل حقی بیعله منسلب اولمشدر اینته بو تدقیقله میان مسئلتین تفریق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبید والنساء وغیرهم * اکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب مسلمین ایله
قتالده رفیق اولان بر ذمی قتل قتیل ایلسه مستحق سلب اولور زیرا امام مسلم وذمی یه عام اولان لفظله سلبی قاتله
ایجاب والزام قیلمشدر ولفظ عام جمیع متناولاتنده اثبات حکم جهتیله نص کبیدر وامام بو تنفیلی ذمی یه تخصیص
ایتمش اولسه قتلله مستحق سلب اولدقدنصکره لفظ عامده داخل اولدقده ینه مستحق اولور حکمی اولدر که
ذمی قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنیمتدن مستحق سهم اولدیغی کبی اولدخی مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم کبی شریك غنیمتدر بناء علیه طعام وعلفدن قدر حاجت اکا دخی تناول جائزدر کذلك تجاردن بریسی
مقدما قتال ایتسون ایتمسون قتل قتیل ایلسه اولدخی مستحق تنفیل اولور زیرا شمدی قاتل اولمغله شرکاء غنیمتده
داخل وحکم تنفیل اکا شامل اولمشدر کذلك امرأة مسلمه یاخود ذمیه قتل قتیل ایلسه استحقاق رضخله غنیمتده
شرکتی اولمغله ینه سلب مقتولنه مستحقه اولور کذلك بر عبد دخی مقدما مولاسیله معا قتال ایتمش اولسون اولمسون
قتل قتیل ایلسه اولدخی استحقاق رضخله شریك غنیمت اولمغله تنفیلله مستحق سلب اولوب مولاسی کسب عبدینه
مالك اولمغله اول سلبه دخی مالك اولور مکر امیر من قتل من الاحرار قتیلا یاخود من قتل من المسلمین قتیلا
دیو تخصیص وقاتلی احرار یا مسلمینه تخصیص ایلیه بو صورتده استحقاقه یحسابی مدار اولمغله عموم کلامی معتبر
اولدیغی کبی خصوصنه دخی اعتبار وتخصیصی اوزره بناء امره ابتدار اولنور لکن عند التخصیص دخی ذمی
مستحق سلب اولمایجه غنیمتدن مقدار رأی الامام رضخله مطیب قیلنور زیرا قتالده مسلمینه تابع اولنلر عبید
ونسا کبی مادون السهم رضخه مستحقلردر حکمتی اولدر که قتالده تابع اولنلره تحریض خروج ایچون بر مقدار نسنه
و یرلك لازمدر ومتبوعله تابعی تسویه مناسب اولمغله اعطاء رضخله اکتفا ایدرز وکرکدر که اول ذمی
فارس ایسه رضخی مسلمیندن سهم فارس وراجل ایسه مسلمیندن سهم راجل اوزره زائد اولمیه زیرا مسلمین ایچنده
لامحاله کفایت ومشقت جهتیله اول ذمیدن اعظمی موجوددر و بو یله مسلمك سهمی اوزره زیاده غیر مشروع ایکن
ذمی ایچون نیچه مشروع اولور لکن جناب مؤلفك نفس کتابده ظاهر کلامی ذمی عظیم الکفایة والمشقة اولدقده
رضخنی سهم مسلمه ابلاغك جوازینه دلالت ایدر اما قول صحیح اولدر که زیاده کبی مساواتی دخی جائز اولمیوب

برعبدی بلاعمد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده الزام اولندقده قیمتی نه قدر غالیه ایسه ده بنه دیت احراردن
اوندرهم تنقیص اولندیغی کبی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤال اولنورسه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتیل ذمی غنیمتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب امامله درکه
مسلم وذمینک بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسنکه
تنفیلله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه یه دلالت ایلمز واکر امیر
من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضیلری ایشتمدکده برکسنه قتل قتیل ایلسه ایشتمیلردن
ایسه ده مستحق تنفیلدر زیرا هر برینه اسماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کبیدر کورمزمیسنکه ابوقتاده رضی الله تعالی عنه
یوم حنینده قبل اسماع التنفیل قتل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور وبوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریه مبعوثه نك انجق امیرینه
لکم نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه یه اسماع ایدوب بعضیلری
ایتمسه دخی مسئله بویله در اما اول سریه وغیریدن کمسنه اسماع ایتمسه تنفیلری معتبر اولمز زیرا ثمرۀ تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کمسنه اسماع ایتمدکده ممتنع الاستحصالدر که کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تفکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر اسماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان اسماع ایتدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایده رك شایع اولور قال علیه السلام الا فلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز وبوخطبه مه حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کمسنه استماع ایتمیجه شیوعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالنی ایقاع ایدوب سریه دن هیچ
برفرده اسماع ایلمسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکر ایله تکلمی کیجه عیالیله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله سنده در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامی حدیث سابق اوزره اهل سریه یه تبلیغله عسکره دلالة
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروحمزه بناء البته شایع اولور اکرچه اولی اولان معنای تحریضی تتمیم ایچون
سریه یه تبلیغ وتفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدر که اصحاب سریه کاهیجه برقوم اولور که حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز وعادت ملوکدندر که
عامه یه اظهار ایده جکلری اسراری بعض خواصلرینه ابراز وضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب
منزله سین احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تبجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا سالم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندنصکره واقع
اولان قتال واغتنامده نفللری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایتنه مبنی ایکن عزله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سبیله مجامع کبیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدنصکره قبل القتل یاخود بعث سریه دنصکره قبل الاغتنام عزل اولنسه بنه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتمشلر ایسه ثمرۀ تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللریله بکام قیلنورلر بوصورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه مقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکردن بعیددر معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه لر امداد ایده جك منزلده قریب اولدقده قربی حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمتی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی یی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرك محتاج اولدیغی
تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع محذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر فوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزرلرینه تأمیر ایلسه لر امیر اولك حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفۀ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مکر امیر ثانی ابطال ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

مطلب قیمة العبد تنقص من دیة الحر اذا قتل
مطلب من لم یسمع التنفیل
مطلب سماع الخطاب انما یشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع
مطلب اذا قتل رجل من المدد الذین جاؤا بعد التنفیل
مطلب عزل الامیر المنفل
مطلب موت الامیر المنفل

زیرا امیر اول اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله بونده خلیفه سی اولمغله بنه باطل اولور واکر خلیفۀ اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی
تعلیق الاطلاق بالشرط قیلندن اولمغله قبول وتقبیل اولنور بو مسئله ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوۀ موته ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بوصورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی یه جهت خلیفه دن
تقلید اولنمغله موت اولدنصکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئلۀ سابقه بشقه در
حکمتی اولدر که تنفیل امیر اولك رأیی اولوب آنك رأیی دخی رأینندن عالی رأی آخر که خلیفه نك ثانی یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئلۀ سابقه ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفایه وتفسلرینه
نظر وشفقت ونصب خلیفه یه مبادرت ایتمشلردر وبنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسنکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفۀ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میاننده فرق یوقدر که مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنك کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امداد یه تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
وایاسلریدر زیرا لفظ منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئلۀ سابقه بشقه درکه آنده من
قتل قتیلا قولنی تعمیم وخطابنی حالا وما لا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا آکا دخی سلبی احسان
قیلنور زیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسنکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرك الدقلری غنائمده تشریك ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریکلری وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اکر اذن امامله کلمشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کلمشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلمیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بو استحقاق اهل دار عزا ایچون مرافق شرعیه دن اولوب دار عزدن اولمدیقلرنه ثابت
اولماز مکر امام آنلر ایله استعانت ایتمش اوله بوصورتده حکما اهل دار عزه لاحق اولورلر نظیری اولدر که
مستأمن دار عزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل وبولدیغی نسنه بعد التخمیس کندو یه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدنصکره ارقه لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره حلول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دار عزه واصل اولسه لر غنائم مسلمین تخمیس وباقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دین اوزره اولمغه محصور ووجه مذکور دخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئلۀ سابقه بشقه درکه
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعۀ مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلا بله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس ومسلمینه ایصال ومستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
اولنور اما بو مسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرك جمیع
مصابلری برمحله جمع وخمسی اخراج وباقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل دار عزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیر دکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل دار عزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
دکللردر که دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکللردر واکر برحربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب بعده امانله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا مأخوذینه
قوت مسلمینله مالك اولمیوب مجرد کندو اخذیله مالك اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلك بعد الاخذ
اسلامه یه ذمتی قبول وعسکر ایله دار عزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرردر روایت اولندیکه

مطلب تعلیق الاطلاق بالشرط یصح کالطلاق والعتاق
مطلب استخلاف الامام اوالقوم فی الصلوة
نمازده استخلاف امام معروفدر واستخلاف قوم دخی جائز ایدوکی قاضیخان وغیریده مذکوردر منه
مطلب وجد المستأمن رکازا ومعدنا

فعل مذكور مغيرة بن شعبه رضي الله عنـه دن صدور ايتمشيدر كه بر سفرنده مشركيندن رفيقلرين قتل وماللرين
اخذ برله مدينه يه وصول واسلامى قبول ايلمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اول مالدن خمس وغيرى
نسنه اخذ ايتميوب اما اسـلامك فقبول واما مالك فلست منه في شيء لاحاجة لنا فيـه بيوردقلرى مرويدر وبو قول
شريفلرينه علت مغيره رفقاسنه غدر ايله غارت ايلديكيدر وكتب مغازيده قصهٔ معروفه سى واردر واكر اول حربى
قبل اخذ المال اسلامه كلوب بعـده بعض اهل حربى قتل وماللرين اخذ وعسكره التحـاق ايتمش اولسه اصابتى
قوت مسلمين وتمام احرازى منعهٔ مؤمنين ايله اولمغله كندو وعسكر مياننده غنائمه الحاق اولنور زيرا عسكردن ايشنه
بركسنه بويله ايشلسه حكمى بودر اهل حربدن اسـلامه كلن دخى ايشلسه ينه بويله در كذلك اول حربى اولا
عسكره كلوب قبول ذمت بعده رجوعله اول ماله اصابت ايلسه ينه بويله در زيرا قبول ذمت ايتديكده دار اسلامدن
عسكر ايله داخل اولان ذمى منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمينله نائل اولمشدر كذلك اولا كلوب عسكردن
استيمان بعده اذن امامله عودت وفعل مرقومى اتيان قيلسه بعد اذن الامام مضافى ذمى مثللو اولديغنى بيانه مبنى
ينه بويله در اما فعـل مذكوره بلا اذن الامام اقدام ايتمش اولسه نظر اولنور اكر مستأمن مرقوم اول دارك اهلنـدن
دكل ايسه مضابى اهل عسكره تخصيص قيلنور زيرا دار اسـلامدن عسكر ايله دخول ايلين مستأمن منزلنده
اولوب منعـه سى دخى اولمايوب اول ماله انجق قوت مسلمينله اصابت ايتمش اولمغله مسلمينه تخصيص قيلنور
اما اهل منعه اولسه حكمى بشقه در كه ذكر اولندى واكر اول دارك اهلندن ايسه مترجم فقير ديركه متن وشرحلرده
بو شقك حكمى تحرير اولنمادى لكن قريبا ذكر اولنـان مسئله ده تفصيللرى اوزره جميع مضابى كندويه
تخصيص اولنور واكر اهل عسكردوشمندن بعض اسرا اخذ ايدوب امير دخى من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدن صكره
اسرادن بريسى اعدادن بريني قتـل ايلسه نظر اولنور اكر امير حين قتلنـده اسيرلرى بيع وتقسيم ايتمش ايسه
اسير قاتل هنوز غنيمتدن اولمغله سلب قتيلى دخى غنيمت قيلنور واكر تقسيم وبيع ايتمش ايسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطـا قيلنور زيرا مولاسى قسمت يه اشترا برله اكا مالك اولمغـله سلب قتيلنه دخى تملك اولمشدر والله اعـلم

* باب من الشركة في النفـل وما يؤخذ بحساب *

يعنى نفلده اشتراك وحسـاب تنفيل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابيدر اكر امير من اصاب اسيرا
فهوله ديو تبشير ايدوب بر شخص دلير دخى ليكى اوچ اسيرى بردن اخذ وتسخير ايلسه جمله سى اكا تمليك وتقرير
قيلنور زيرا ضمينده كلمهٔ من ومصابده افضا اسيرا ذكر اولنمغله صيغهٔ كلام مصيب ومصابده جميعا عامدر كذلك
ان اصـاب انسان منكم اسيرا فهوله ديمش اولسه ينه بويله در زيرا تعميم مصيب ومضابى تصريح ايتمشلردر
وبو مثللو امورده حرف شرطله كلمـهٔ من ميانده فرق سابق الذكر غير معتبردر وتنكير اوزره انسان قولنده
فرد معين وفرد منتشر قصد اولنميوب جنسه محمول وقليل وكثيره مشمولدر حتى اسير واحده اصابتله بر جماعت
شريك اولسه لر جملـه سى آنده تشريك اولنورلر واكر من اصـاب منكم عشرة ارؤس فهي له ديوب بر
مرد جلادتمآب دخى يكرمى رأس اسيره ظفرياب اولسه ينه موجب تعميمى تصريح ايتمكله جمله سى آنك حق صريحى
اولمشدر وامیرك اقوال مذكوره سى بالجمله من اصاب شيئا فهوله قولى منزله سنده در واكر من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ديوب بر دلاور دخى يكرمى رأسـه ظفر بولسه حسـاب تنفيل اوزره عشر مصابى اولان ايكى
رأسى اكا مقرر واون رأس ايسـه انجق رأس واحد ميسردر وكركدر كه اكا مضـابندن اوسطنى ويروب اعلى
وادناسنى ويرميه لر زيرا اميرك اكا ايجاب تنفيلى انجق عمليله حاصل اولان منفعت مسلمين كه باقى قلان اشعار تسعه
مقابلنده در وعمل كبى مال اولميـان نسنه مقابلنده على الاطلاق تسميهٔ رأس انجق اوسطنه حمـل اولنور نته كيم
بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بويله در وهم امام اكا وفسلمينـه نظر ايله مأمور ايكن اعلاسنى
اعطاده مسلمينه وادناسنى اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغـله خير الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنى
اعطا برله تعـديل نظر لازمدر واكر بش رأس ايسه ينه حساب تنفيـل اوزره خمسه يى عشره اعتبـار ايدوب
اوساطندن برينك نصفنى اكا اختيار اولنور سؤال اولنورسه كه شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمغله
بو بابده امام استحقـاقنه رؤس عشره يى شرط قيلـدقده مادون العشره يى كتورمكله شرط تحقق ايتميوب
برشيئه مستحق اولماق اقتضا ايدر ايدى جوابنده ديرز كه او بله دكلدر بلكه امام آنى عمليـله حاصل اولان منفعت
مسلمين مقابلنده ايجاب ايتمشدر ومنفعتى مقدارى مسمادن اعطـا لازمدر نكته سى اولدر كه تنفيلـدن مقصود
مشركينى اخذ واسيره تحريضـدر وبو مقصود صورت شرطى اعتبارده حاصل اوله مزكه صورت مفروضه ده

مطلب بعض زياده من المترجم

مطلب اذا سمى الرأس مطلقا في الخلع والصلح عن العمد ينصرف الى الوسط

مثلا طقوز اسير آلوب عشره يه ابلاغ ايده ميوب آنلرى كتوردكده دخى برشيئه مستحق اولميـه جغنى بيلدكده
البته كتورمكه رغبت ايلمز زيرا طقوز اسيرى كتورمك لامحاله مؤنت كثيره ومتاعب عسيره يه محتاج ايكن نفلدن
منقطع وانجق نصيب آحاد غانميـله منتفع اوله جغنى بيلدكده اول مؤنت ومتاعبى التزامدن مرتدع اوله جغى
ظاهردر ومعناى تحريضى اتمام انجق قول مشر وحيرى التزامده دركورمزميسنكه امير من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ومن قتـل منكم عشرة فله عشر اسلابهم ديمش اولسه وبر مجاهد دخى طقوز مشركى قتل ايلسه
حسـاب مقتولين اوزره عشر مسمايه مستحق اولمازمى زيرا جمله نك معلوميدركه مقصـد امام شرط عشره يى
اتمام دكلدر كه قتل عشرة واخذ عشره يه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واكر مسئلهٔ مذكوره ده ايكى كسنه
اون رأسه ظفرياب اولسـه لر اوساطلرندن بريسى ايكيسنه انتخاب اولنور زيرا مسلمين ايچون شرط قيلنـان
منافعى اتمامده شريك اولملريله مسماده دخى تشريك قيلنورلر واكر امير عسكرندن برشخصى ان اصبت رأسا
فهولك ديمكله تبشـير ايدوب اول دخى ايكى رأسه لاحق اولسه انجق برينه مستحق اولور زيرا كلام امير مصيب
ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنـاى عموم ايكيسنده ده معدوم اولمشدر وبو صورتده اول ايكى رأسه
على الترتيب ظفر بولمش ايسه اقدامنـه مستحقدر اما ايكيسنى بردن اخـذ ايتمش ايسه ديلديكنى آلوب اعلاسنى
انتخابه دخى رخصتيابدر زيرا يالكز اعلاسنى آلمش اولسه كندويه سالم ايكن آخرينى برابر آلوب اظهار جلادت
ايتمكله محروم قيلنمـاز كذلك ينه شخص واحده خطـابله ان اصبت عشرة ارؤس فلك منهم رأس ديوب
اولدخى يكرمى رأسه ظفر بولسه كلام اميرده معناى خصوص معتـبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بو دخى بين العشرتين ترتيب اوزره اخذ ايلمش ايسه عشرهٔ اولانك اوساطنـدن برينى آلوب مجموعينى بردن اخذ
ايلمش ايسه اوساط مجموعدن برينى آلور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ متقدمه كبى بونده دخى اعلاسنى انتخابه نيچون
رخصتياب قيلنمـادى جواب اولدركه آنده رأس واحد مضاب كندويه تخصيص وايجاب قيلنوب مقابلنـده
منفعت مسلمين غـير مشروط وبونده كتوره جكندن بر جزئى تسميه ايتمكله شرط منفعت مسلمينـه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنى اختيار ايدر واكر امير عسكردن اون شخصى ان اصبتم عشرة ارؤس
فلكم منهـا رأس ديمكله تبشير ايلسه بونده خطـاب عشره سبقت ايلين خطـابه واحد ايله جميع احكامده
متحددر زيرا اصبتم قولنـده بينلرين جمله آنلره تخصيص خطاب ايتمشـدر وتخصيص مصيب تخصيص
مصابه اصل ودليـلدر اما اول عشره يه خطابله ان اصاب رجل منكم عشرة ارؤس فله منها واحد ديمكلـه
ايجاب وآنلردن بريسى يكرمى رأس اسيرانى استجلاب ايلسه اوساطندن ايكى رأسله كامياب قيلنور زيرا هر برينى
اصابتله افراد وخطابى عموم اوزره ايراد ايلمشـدر بناء عليه جميع عسكره خطابى منزلنـه نازل وتعميم مصيبله
تعميم مصاب دخى حاصـل اولور كورمزميسنكه صورت مفروضـه ده هر برى اون رأسه اصابتله مجموعى
يوز رأسه مصيب اولسـه هر برينه مصابندن رأس واحد نصيب قيلنور كذلك يالكز بريسى يوز رأسـه مصيب
اولدقده ايچندن اون رأسنى اكا نصويب اولنور واكر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلك
منهم واحد ديو ايجـاب واولدخى يكرمى رأسى استجلاب ايلسه اوساطلرندن ايكى رأسله كاميـاب قيلنور زيرا
كلمـهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومى مصيبده اثبات ممكن دكلدر كه اصابتله واحدى تخصيص ايلمشـدر
بو جهتـله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ايلين ان اصبت مسئله سى بشـقه در كه آنده موجب عموم صورة
ومعنى معدومدر واكر امير عسكرندن بردليرى يافلان ان قتلت هذا الذى برز من المشركين فلك سلبه ديو تبشير
ايلدكده مسلميندن شخص ديكر بو كلامى ايشيدوب همان اول مشركه مبارزه برله قتل وتدمير ايلسه مستحق سلب
اولهمز زيرا استحقاق تنفيله مخصوص وتنفيل دخى قابل خصوص ايكن اميرآنى مخاطبه تخصيص ايتمكله حق غيرده
بمنزلة العدم اولمشدر حتى مخاطب قتلده مسلم آخر ايله مشاركت ايلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخرى
غنائمه القا اولنور زيرا هر برى قاتل نصف اولمغله قاتل كل اعتبار وحكم قاتل كل هر برنده اختيار قيلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

يعنى امير نفل مجهول المقدار ايله تنفيل ايلسه نه مقـدار اوزره تحميل اولنديغينك محل تفصيليدر امير من جاء منكم
بشيء فله منه طائفة ديمكله غنيمت كتورن شجعانه ايچنـدن لا على التعيين بر مقدارين ويره جكنى اعلان ايدوب
بركسنه دخى بعض امتعه يه اثواب يه اسيرلر كتورسه تنفيلى عهدهٔ اميره تحويل اولنمشدر كه اول كسنه ايله اهل عسكره
وجه نظر اوزره ايچنـدن مقدار رأيى اكا اعطـا وتنويل قيلر زيرا كتوره جكى نسنه دن اعم اسماء موجودات

مطلب تخصيص المصيب يدل على تخصيص المصاب

اولان لفظ شيئله تعبير ايتمكله جميع مجلوباتنه شامل قيلوب ايچندن لفظ طائفه نك مدلولى اولان جزء مجهولى
اكا ايجاب قيلمشدر وجهالت مزبوره بو مقوله توسع اوزره مبنى اولان اموردة مانع صحت اولمامغله بعد صحة الايجاب
بيانى موجبك ياخود خليفه سنك عهده لرينه منوط اولوب بو بابده موجب جمله يه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغله كركدر كه امام آنى رعايت نظر جانبين اوزره بيان ايده وهر طرف دخى اول بيانى قبول
واستحسان ايده لر نظيرى اولدر كه بر كسنه مالندن بر طائفه سنى بر شخصه وصيت ايلسه وارثى قائممقامى اولمغله

مطلب اوصى لانسان بطائفة من ماله

مالندن ديلديكى مقدارينى اكا اعطا ايدر اما وارثى يوغيسه ميراثى مسلمينه عائد اولمغله تنفيذ وصيتى امامه راجع
اولوب اول دخى موصى له ومسلمينه وجه نظر اوزره ديلديكى مقدارينى اعطا ايدر واكر امير من جاء بشئ فله
منه شئ اوله منه قليل او يسير ديمكله غنيمت كتورنلره ايچندن بر شيء يه قليل يه يسيرا عطاسيله تبشير ايلسه بو دخى
قياس سابق اوزره منوط رأى وتدبيريدر لكن كركدر كه بونده اعطا ايلديكى كتورديكى غنيمتك نصفنه بالغ اولميه

مطلب يطلق شئ وقليل ويسير على مادون النصف

زيرا ايچندن يسيرينى يه قليلنى ياخود تنكيرى دليل قلت اولان شيء منكرى ايجاب ايلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشتركه دندر وبر شيئك بعض قليلى مادون النصفيدر كه مقابله ده باقى اكثرى اولمق
كركدر كذلك من جاء بشئ فله منه جزء ديسه بو دخى منوط رأى اميردر اكن بونده تجاوز نصف جائزدكل ايسه ده
اعطاء نصف جائزدر زيرا جزء شيئك اقل مرتبه سى ايكى جزئك برى اولمقدر كه نصفدر اما فله بعضه

مطلب جزء الشئ يطلق على نصفه لا ما فوقه

قولى فله طائفة قولى مثللودر زيرا اقل واكثر شيئك بعضى وطائفه سى اولوب لفظده دليل قلت وكثرت
بولنمامغله رأى امامه حواله قيلنور واكر من جاء بشئ فله منه سهم ديسه قياس ابى حنيفه رضى الله عنه
اوزره كتورديكنك سدسى ويريلور زيرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتى مالندن برسهمله وصيت ايلسه

مطلب اوصى بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

موصى لهه سدسدن اقلى ويريلمز وقول مذكور ابن مسعود رضى الله تعالى عنه دن مأثوردر وعلى قول الامامين
وصيتده احد ورثه سهمى مقدارى ويريلور وقول شريح دخى بودر رحمهم الله تعالى وبز بو بحثى وصايا ده بيان قيلديق
وبو قول اوزره بو مسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئين كبى اقل سهم دخى سهم من سهمين اولمغله امام نصفى
تجاوز ايتميه رك مقدار رأيى اعطا قيلر اما بو صورتده فله منها سهم رجل من القوم ديمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله
موجود ايسه ده اقل متيقن اولان سهم راجل ويريلور نظيرى اولدر كه مالندن برسهمنى وصيت ايدوب بش اوغول

مطلب اوصى بسهم من ماله وله خمسة بنين وخمس بنات

وبش قز ترك ايلسه تركه اون التى سهم قيلنوب موصى لهه اقل متيقن بر قز حصه سى ويريلور بو مسئله دخى بويله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقيسى سهام غنيمت اوزره منفل واهل عسكر بينلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ايجاب اولندى ديو محروم قيلنماز سؤال اولنورسه كه كتورديكى نسنه ده سهم غنيمتله شريك اولنجه نفلى
نيجه مستحق اولور جواب اولدر كه اكر نفل عوض جهاد اولايدى استحقاقى ممتنع اولورايدى لكن غازى اعدايه ايراث
نكايتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاقى انجق تنفيل وتحريضله در يوقيسه شرط وتحريضله دكلدر
وبعد النفل باقيده دخى كرامت جهادينه اعتبار ايله تشريك اولنور واكر امير من جاء بالف درهم فله الفه درهم
ديوب بر كسنه دخى ديديكى بيك درهمى كتورسه كتورديكندن زياده اكا نسنه ويريلمز زيرا جمع تحريض وتعظيم
انجق كتورديكنك مجموعنده يه بعضنده منتظردر وزياده ده تحريض وار ايسه ده نظر مسلمين يوقدر نيتابين
مستحق اوله مز كذلك دنانير واسراء اطفال وافراس مثلا ومالين غيرى فائده سى اولمايوب مجاهد آنلرى كتورمك
شرط قيلنان هر نسنه ده حكم شرعى بويله در كه كتورديكى نسنه نك قيمتى اكا ايجاب اولنان نفلدن دون ايسه
انجق كتورديكى نسنه يه ياخود قيمته مستحق اولور اما امير كفار محاربيندن طلب اسير ايدوب من جاء باسير
فهو له وخمسمائة درهم ديسه تنفيلى جائز واسيردن اشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشيوز درهمه
فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده ماليتدن غيرى مقصد نابود وبونده اسير مبارزين كفار ايله نكايت
اعدا موجوددر كورمزميسنكه من جاء ببطريق فهو له والف دينار ياخود من جاء بالملك فهو له وعشرون رأسا
ديوب بر شخص دلير بونلردن برينى اسير ايلسه معناى نكايت فعلندن حاصل اولمغله كتورديكندن اكثر ايسه ده
غنيمتدن مسمايه نائل اولور كورمزميسنكه امير من قتل الملك فله عشرة الاف دينار ديو تبشير وبر كسنه دخى آنى
قتل وتدمير قيلسه بونده مسلمينه جنس مالدن نسنه حاصل اولمديسه ده ينه مسمايه مستحق ونائل اولور واكر امير
سور حصن اوزره بر مشركى قتال ايدر كوروب من صعد السور فاخذه فهو له وخمسمائة درهم ياخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم ديوب بر مرد چالاك دخى بلا صعود آنى قتل واهلاك ايلسه مجرد قتلندن نكايت اعدا
حاصل اولمغله مسمايه نائل اولور زيرا مقصد امير انجق نكايت اعدادر كه قتلى ايله حصول پذير اولمشدر واكر

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلميندن ينه ممتنع اوله جغى بر موضعه ساقط اولوب مسلميندن بريسى
اخذ يه قتل ايلسه نفل ايله ممتنع اوله مز زيرا امير سور اوزره صعود ايله اخذ وقتلنده نكايت اعداء لئام ايچون تنفيلى
ايجاب والزام قيلمشيدى ونكايت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتلله موجود اوله من كورمزميسنكه
بلا امتناع وسط مسلمينه ساقط اولدقده بر مسلم آنى قتل ايلسه بر شيئه مستحق اولماز وجه سابق دخى بويله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب بر مسلم دخى سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ايله آنى اخذ وقتل ايلسه
نفله مستحق اولور زيرا صعود مشروط اوزره زياده دخى قيلمشدر كه بعد الصعود داخل حصنه نزولى اظهار
جلادت ودوشمنه ايراث نكايتده صعود مجرددن اشد وازيددر كذلك سور اوزره على حاله طور ير ايكن بر مسلم مثلا
رمحله آنى جرح ومسلمينه قارشو مسلميندن ممتنع ايده جكى بر موضعه طرح ايلدكد نصكره اخذ وقتل ايلسه
ينه مستحقدر زيرا فعلى حصندن سقوطنه سبب قوى اولمغله صعود مشروطه فى الجمله مساويدر كورمزميسنكه
بر كسنه ايله چكوب سوردن زمينه القا بعده قتل وافنا قيلمش اولسه استحقاقى هويدادر وجه سابق دخى بويله در
واكر امير صعودى شرط ايتميوب همان من اخذه فهو له ديو تبشير ايتمش اولوب اول مشرك دخى سوردن
خارج حصنه دوشوب بر مسلم دخى آنى اسير قيلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلميندن ممتنع ايسه اول مسلمه
ايصال ودكل ايسه فئ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا صورت اولاده اول مسلم اسير ايتمش اولوب ثانيه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلى اخذنده تأثير ايتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل عليهم فله خمسمائة درهم ديو تنفيل
وبر كسنه دخى بو صعود ونزولى تكميل ايلسه نكايت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور اما بعد الصعود
قادر نزول اوله ميوب عود وقفول ايلسه ايراث نكايتده عمل مشروطدن دون اولمغله نفلدن بر شيئله ممنون قيلنماز
واكر مسلمين رخنهٔ حصنده ساكنين ايكن امير من دخل فيها فله عشرة دنانير ديمكله بر مسلم اول رخنه دن
قلعه يه ولوج وبر فردى قتل ايتمدين خروج ايلسه اتيان مشروطله تحصيل نكايت ايلديكندن اخذ دنانيره
كسب لياقت ايتمشدر اما رخنهٔ ديكردن دخول ياخود بر ديواره صعود واوزرلرينه نزول ايلسه نظر اولنور
اكر بو فعلى جرأت داخل ونكايت عدو ومنفعت مسلمينه راجع اولان احوالده رخنهٔ اوله مماثل ياخود دخى اصعب
بر موضع پراهوالدن ايسه من حيث المعنى عين مشروطى ياخود مع زيادة اتيان ايتمش اولمغله نفله استحقاقى نمايان در
واكر دخولده اسهل ياخود اصعب ايسه ده منفعت مسلمين جهتيله اقل ايسه مستحق نفل اوله مز وبو تفصيل
آخر بابه وارنجه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصيلدر كه شخص منفل مقصد اميره راجع اولان احوالده
اوزرينه شرط قيلنان عملدن اقلنى اصدار ايدرسه بر شيئه سزاوار اوله مز واكر مثلنى يه فوقنى اصدار ايدرسه
مقدار مسمايه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جياد فله منها مائة ديمش ايكن الف غله كتورسه
بر شيئه مستحق اوله مز زيرا مقصد امير منفعت مال ايكن كتورديكى مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة ديوب الف جياد كتورسه مائة غله يه مستحق اولور زيرا كتورديكى مشروطدن اعلى در
لكن استحقاقى باعتبار التسميه اولمغله انجق مسمايه مستحقدر واكر من جاء بالف جياد فهى له ديوب اول دخى
الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زيرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمين ايچون اعتبار اولنوب
مشروط دخى بعض المجلوب ايسه منفعت مسلمين معتبر وجميع المجلوب ايسه غير معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت
مسلمين معتبر اولماديغندن اختلاف صفته نظر قيلنميوب جمله سى اكا مقرر قيلنور واكر من جاء بالف غلة فهى له
ديوب اول دخى الف نقديت المال كتورسه انجق الف غله يه مستحق اولور زيرا استحقاقى باعتبار التسميه ايكن
اكا الف غله دن اكثرى تسميه اولنمامشدر بنا برين صفت مسمادن زياده سى غنيمتده داخل اولور وبوندنصكره
من جاء ببقرة قوليله ذكر ايلديكى مسئله دخى قياس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذى يستحق بقتل القتيل ولا يستحق اذا اختلف فيه * يعنى قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنمايان انفاله متعلق اقوالدن امير عسكر من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب
بر مسلم دخى بر مشركى ضربله يقوب آخرى دخى قطع رأسله كارينى تكميل ايلسه نظر اولنور اكر ضارب آنى
قتل ايدوب آخرى همان قطع رأس ايلمش ايسه سلبنى سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمام حدوثى
متعلق اولان مقتوله اولوب مقتوليت دخى انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتل ايده ميوب
هنوز مسلمين اوزره هجوم واحتمال ياخود لسان يه جوارحله مشركينه اعانهٔ قتاله قدرت ومجالى وار ايسه سلبى
قطع رأس ايلين شخصك مكتسبيدر زيرا فعل اوله مضروب غير مقتول اولوب مقتوليت انجق بعد فعل الثانى

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تنفیلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدر که
مسرت اول موضعه خارج اولمیدی قاتل آنی قتلله مبتهج اوله مزدی بوصورتده نفسنی قاتلدر دیمك صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکسنه کمند آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدر دیمك قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کمند آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ینه قاتل قطع رأسنه
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه قتل عمدده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
محرابده یکن اول همامی ضرب ایلین کافر بدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سود یاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بویله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیادن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی واکر ضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنور زیرا فعل اوله
کویاکه مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتباردن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب برغنمه تعدی برله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اما ذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ما ذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاددر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن ذئب برغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی بتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدر که امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقجه
زوال وتبدلی مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقجه موتی ایله
حکم اولنماز وبرایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیك دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر قنقی جانبی مظاهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبویله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم وبین الاضعف
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا موصول
قیلنور واکر ضاربك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابنی برأسه قاطع الرأس استصحاب ایدرز زیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکك متیقنله عدم تعارضی
امر محسوسدر ومیت متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره در
واکر بر مسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فی قتلیق میانده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولور که تنفیلی قتال مشروعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتور برایکن همان بین الصفین دابه سندن انزال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن انزال ایله اسیر اولمامشدر کورمزمیسنکه
یدنده مأخوذ اولمسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود علی الثانی

مطلب اوعدا الذئب علی شاة فقطع اوداجها اونشر ما فی بطنها ثم ذبحها صاحبها لایحل اکلها

مقهور

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدر که صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبد مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن انزالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کمند آتوب دابه سندن انزال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کمند ایله چکوب صف مسلمینه ایصال لدنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاصیچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بوصورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایده رك صف مسلمینه هجوم ایلسه کده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفه دخولنده
سلاحنی القا برله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنعمز بورایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوریلوب مرادی
سبیه صرف اولنیوب رؤس مقطوعهٔ رجاله تحمیل قیلنور زیرا حالت مزبوره ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارستهٔ قید اشکالدر بناء علیه برکسنه برمشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیهٔ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بوصورتده برکسنه بر رأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدر که مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هر کسك قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر وبو جهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کورمزمیسنکه برمشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورمکله یاخود ضربله رأسنی اوچوردقده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمازمی کذلك ضربله رأسنی اوچوردقده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو بر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اوادخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود وبویله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم وبولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدر که موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تعیین ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یا مشرك ایدوکین تمییز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکجه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك ایدوکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومحقق اولمدقجه نسنه یه مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکوله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامقله قاتل ایدوکی برعلامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مزبور قبل الانکار
یا بعد الانکار صدور ایتمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بویله در نکته
اولدر که ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقرر صحیح ومعتبردر مثلا برکسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقر له اولك اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
بر وار قتل ایلدیك دیسه لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشتراکه هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یاریسی یدنده

مطلب اسلام المشرك بین الصفین

مطلب اختلاط موتی المسلمین بالمشرکین

مطلب اقر بعین لانسان فقال المقر له هو لفلان

بو انماغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادقلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر بو صورتده رأس برینك یدنده ایکن شرکت آخری اقرار و آخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار ایلسه بنه نفل ایکیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقراریله رفیقنه انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاق باقیدر و اکر ایکی کمسنه بر رأسه برابر یاپشوب کتوردکلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره استحلاف اولنور قنقیسی نکول ایدرسه نفل آخره تحریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر و اکر مسلمین برشخصی برمقتولك رأسنی قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن همان قطع رأسنه مسارعت ایلش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا ونفلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن مقتولیتی معلوم وهر کسك اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اولا قتل بعده بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه ویریلسه دعوای مجرده ایله ویریلك لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر و اکر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم دیونداایلسه بودخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی التزام ایتمکله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معنانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت مافی الضمیری ممکن اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنا ئمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر وغائب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدیکمز اوزره قولنه التفات واعتماد اولنماز و اکر حال قتالده من جاء برأسین فله احدهما دیسه بوقولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قیمتلیدن اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه حمل اولنور و اکر بطریق مشرکین قتل اولندقدنصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور اکر بلاقتال قطع رأسنه قادر وانیان رموضعده بولنوب برکمسنه دخی قتال ایده رك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه نفله مستحق اولور کذلك قتال تبوب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنسان محلده ایسه بینه مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکه تحریض وتسییر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واو اوجهله تذلیل اعداء لئام اولوب بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیله بکام قیلنور و اکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطر نابدید اولدقدنصکره برکمسنه واروب رأسی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر ایثار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیردخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار ایتمشدر و بو مثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقوددر اما مسئله مفروضه ده برشخص معینه خطابله ان جئتنی برأس البطریق فلك کذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله کذا دیسه کتورن کمسنه اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه بنه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیه امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجاره فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعی یاخود مقتولك موضعی بیلمدیکندن نه محلدن کیدوب ونه محله کیده جکنی بیلنز واجاره فاسده نك حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی ثابت اولوب مسماده رضاسی سبقت ایتمکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصبله مسلمین اوزره هجمه مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری اولدرکه امام غزاده یول کوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه کوتورمك ایچون استیجار قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلور زیرا استحقاق علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر و بعد الاحراز جائز کوریلمین ثانیدر اول دکلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائملرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب مایجوز فیه السلب اذا قتله ومالایجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیوب برمسلم دخی مشرکیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال اولوب هر برمباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتل در زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئة اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله اجیر مزبور مباح القتلدر کذلك مشرکیندن برتاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنان برعبدی یاخود مرتد یاذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتلری مباح اولمغله قاتلری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که قتل نسا شرعا ممنوعدر زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأة مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ما کانت هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلومیمزدر که مراد امیر حلال القتل اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بوصورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلك صغیرنا بالغی قتل ایلین سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیرا کا تحریض اولمدیغی محل اشکال دکلدر مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بوصورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور و اکر مشرکیندن قتاله قادر یه غیر قادر برمریض یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادردر و اکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه وبرأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز و اکر ظهور نسلی مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر که درید بن الصمة یوز یکرمی یاشنده ایکن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی و اکر برمسلم صف مشرکینده طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده مال مسلم اموال اهل بغی کبی بروجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه نائل اولوردی صورت تعمیمی دخی اکا مماثلدر لکن سلبی بررجل مشرکك ملکی اولان صبی یاخود عورتی قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بومثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز وبومعناده ملك وعاریت میاننده فارق اولمامغله صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز و اکر مشرکیندن بر رجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یاشیخ فانی یا عورت یا رجل آخرك ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکورینده هرکیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور و اکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه امانله کیرمش اوله اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتمش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلور زیرا اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجرد اسلامله آنك مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دار ایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترك ودار عزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی فیء قیلنور و اکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندویه ابقا قیلنور زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرده تحقق ایتمکله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه بینه اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور و اکر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلما کان مع المشرکین

كلن كسنه نك برعبدی مسلمینله قتال ایدوب اسیراولسه فیء اولور زیرا قتال مسلمینله نفسنی مولا سندن غصب ایدوب اوزرنده ید محرزه سی قالمامغله بو غاصب النفس حربی غاصب السلب ایله برابراولوب سلب مغصوب بلا تنفیل فیء اولدیغی کبی بونك نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثللو فیء اولور واکر بو مسئله ده حربی اول سلبی ایچلرینه امانله کیرمش بر مسلمدن غصب ایتمش اولسه سلب ینه قاتلنه ویریلور زیرا حربی غصبله مال مسلمی محرز اولمشدر واهل حرب احرازایله اموالیمزه مالك اولورلر بو جهتله قاتل تنفیلله اکا نائل اولور انجق مسلم صاحب السلب دیلرسه آنی قیمتیله اخذ ایدر زیرا منفل له ملك نفل ایله اختصاص ایلدکده تنفیل منزلهٔ قسمته تنزیل قیلنور و مالك قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلرسه اکا قیمتله غیریدن احق اولدیغی کبی بو دخی احق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لایحرزه المنفل له * یعنی مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذو احراز ایلمدیکی انفالك مبحث احوالیدر امیر مسلمین من قتل قتیلا فله سلبه دیدکده عسکره صف مسلمیندن بر مسلم صف مشرکیندن بر مشرکه رمی وقتل ایلسه سلبیله کامین اولور زیرا حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشدر که تنفیل امامله سبب استحقاق سلب اولدر بو صورتده مشرکین انهزامله سلبنه تعرض ایده میوب مسلمین اول قتیله سلبی اوزرنده ودابه سی یاننده ایکن ظفر بولسه لر ینه جمله سی قاتلنه ویریلور زیرا مباشرت سببله حق تأکد ایدوب موجب بطلان دخی بولنمامشدر اکرچه غفلت یاخود عدم قدرتله اخذی تأخر ایتمشدر لکن بو تأخر بطلان حقنی موجب دکلدر اکر بو مسئله ده مشرکین دابه وسلاحنی اخذ ایدوب عسکره ینه مسلمین اخذ ایتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه ویریلمز زیرا مشرکین اخذ ایدوب قاتل احرازایده ممشدر بلکه قاتل احراز ایلدکدنصکره مشرکین اخذ واحراز ایتمش اولسه لر ملکی باطل اولور فکیف که هیچ احراز ایتمیه بو بناءً انفساخ سبب استحقاقی نمایان اولمشدر زیرا امام تنفیلنده قتلی سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قاتل قتلله متمکن اخذ اولدیغندندر و تمکن مزبور اخذ مشرکینله زائل اولمشدر و بعد الانفساخ حکمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب مزبور مال مشرکین ایکن ایادی مسلمینه دوشمش کبی اولمغله غنیمت قیلنور واکر مشرکین سلبنی اخذ ایدوب ایتمدکلری معلوم اولمسه اوزرنده بولنان قاتله ویریلوب نزع اولنسان غنیمت قیلنور زیرا وقوف حقیقتی متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واکر بعد القتل مشرکین آنی طرفلرینه چکوب سلبی اوزرنده ایکن منهزم اولسه لر ینه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا بو صورتده چکملری وطیء خیولدن احتراز ایچون اولوب سلبنی احراز ایچون اولمامشدر کوره مزمیسنکه مجروح مسلمی وطیء خیولدن صونیچون میان صفینده ایکن ایاغندن کناره چکدکدنصکره فوت اولسه شهادتنه مانع اولمامغله غسل اولنماز لکن بو صورتده اول قتیلی چکنلر ورثه سی ایسه سلبی غنیمت قیلنور زیرا وارثی مالنده خلف اولمغله ظاهر حال آنی احراز سلب ایچون چکمکدر واول قتیل سلبنی تلبسی ایله احراز ایتمشیکن خلفی دخی چکمکله احراز ایلمشدر اما اجنبی ملکنده آنك خلفی اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زیرا ابتداء مالك اوله جقدر وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنی قتیلك اوزرنده ترك ایتدکده ابتداء تملکنه عدم قصدی معلوم اولمشدر واکر آنی چکن وارثی یا وصیسی یا اجنبی ایدوکی معلوم اولماسه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا سبب استحقاقی معلوم التحقق اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدقجه حکمده واجب الاعتبار در کذلك دابه سنی برأسها بولسه لر ینه قاتله ویریلور اما بر مشرك یدنده بولسه لر غنیمت قیلنور زیرا اوزرینه ید اخری عارضه اولمغله حکم ید اول منفسخ اولور واکر دابه سنی عسکر اسلام برابری میل یاخود بعض نسخده وقوعی اوزره برایکی مرحله کتدکدنصکره بولسه لر مقتضای قیاس ینه قاتل اخذ واختلاس ایلمکدر زیرا حقنی ابطال ایدیجی ید اخری عروضی غیر ظاهردر واحتمالدر که اول دابه یی کسنه اخذ واستتباع ایتمدین همان اورکوب برأسها عسکره اتباع ایتمش اوله وبا لنظر الی الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلنور زیرا ید قتیلده وید قتیل اوزرینه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بو یله ایکن قیاسله عمل ایلسك عسکر بر آیلق مسافه کیدوب یاخود بلده لرینه عودتلرندن صکره دخی اول دابه یی بولسه لر ینه قاتله ویرلمکی مستلزم اولور بو ایسه امر قبیحدر وهم دابه نك ظاهر حالی اورکوب برأسها کتسه کده بو یله بو لیله طوغرو کتمیوب بلکه علفیچون توقف یاخود یولدن یمین و یساره تحول وارتحالدر وطریق اوزره عسکر ایله برابر طوغرو کتدیکندن آنی بر سائق سوق ایلدیکی معلوم ایمز اولمغله غنیمت قیلنور مکر برأسها کتدیکی معلوم ایمز اوله بو صورتده قاتله ویریلور زیرا اوزرینه ید اخری عارض اولمیوب دابه نك قتیلدن انفصالی دخی عجمادن صادر اولمغله هدر اولوب قاتلیچون ثابت اولان سبب استحقاقی فسخ ایده مز واکر مشرکین قتیلی

سلاحیله دابه سنه تحمیل وانهزامله آنی سوق وتسبیل ایدوب صکره مسلمین اخذ ایلسه لر جمله سی قاتله ویریلور زیرا مشرکین بو صورتده احراز سلبی قصد ایتمیوب همان اهلنه ایصال ایچون دابه سنه تحمیل ایلمشلردر بناءً علیه فعل مزبورلری احراز سلب عد اولنماز مکر ابن قتیلدن صادر اوله بو صورتده غنیمت قیلنور زیرا ابن قتیل خلیفهٔ قتیل اولوب غیرلرا خذ ایلدیکی سلب قتیلی اکا رد ایدوب کندو فرد آخره قصد رد ایتمکله فعل مذکوری انجق قصد احراز ایله اصداری آشکاردر و بو مسئله ده احدورثه جماعت ورثه کبیدر کورمزمیسنکه ملك وحقی اثباتده مقام میته قائمدر کذلك فعل مزبور وصی قتیلدن صدور ایلسه ینه بعد الاخذ غنیمت قیلنور زیرا وصی بعد الموت خلیفه سی اولمغله فعلی فعل وارثه مساوی وبو بابده سلبنی اوزرندن نزع ایدوب ایتمك مستویدر لکن اجانب اول قتیلی سلاحیله دابه سنه تحمیل ایتدکلرنده کندو امتعه لرین دخی تحمیل وسوق وتسبیل ایلسه لر دابه واوزرنده بولنان اشیا بالجمله غنیمت قیلنوب همان قتیل اوزرنده نزع اولنمیان اسلابی قاتله ویریلور زیرا دابه یی کندو مصالحلرنده استعمال ایله قصد احراز ایدوب سلبنی نزع ایتمکلکله قصد احراز ایتمشلردر اما یالکز طوربه یاخود مطهره لرین تعلیق ایتمشلر ایسه بو صورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتیل بالجمله قاتله تنفیل اولنور زیرا بو مقدار ایله محرز اوله مزلر که احراز ثبوت یدلرینه موقوف ودابه ده ثبوت ید تعلیق مرقومله اولمیوب انجق حمل مقصود ایله ظاهر ایدوکی معروفدر کورمزمیسنکه ایکی کسنه بر دابه ده نزاع ایدوب اوزرنده برینك حملی و برینك مطهره سی بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واکر مشرکین اول دابه نك سرجنی اکافه یاخود سرج آخره تحویل ایدوب قتیل وسلبندن غیری اوزرینه نسنه تحمیل ایلمسه لر ینه جمیعا قاتله تنفیل قیلنور زیرا سرجی آخره تحویل قصد احراز واثبات یدلرینه دلیل اوله مز خلاصهٔ مقال بو نده وامثالنده تفسلریچون اخذ وعدم اخذلرینه دلالت ایلین علامت واغلب ظن ودرایتله عمل وامتثال قیلنور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تنفیلی بعض اجناسه تخصیص و بعض انواعنی استثنا یابنده بحث معتنی در امیر مسلمین من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع دیو تنفیل قیلدقده تبر غیر مضروبله نقد مضروبه تحمیل وضرب مسلمین ومشرکین ادخالله تکمیل قیلنور زیرا اسم ذهب وفضه حقیقهٔ جمله سنه شامل واستحقاق دخی اول اسمله تسمیه یه مبنیدر کورمزمیسنکه من اصاب شیئا فهوله الاذهبا وفضة دیوب بو اسمله استثنا قیلسه جمله سی مستثنی اولور صورت ایجاب دخی بو یله در کورمزمیسنکه ذهب و فضه ده وجوب زکوة انجق باعتبار العین در کذلك هر برینی جنسی ایله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ینه باعتبار العین ومضروب وغیر مضروب متساویندر اما لا اشتری ذهبا اوفضة دیوب التون وکومش اشترا ایتمم دیو یمین ایلسه جواب مسئله بشقه در که بونده دراهم ودنانیر اشترا ایتمکله حانث اولماز زیرا بونده اشترا اوزره عقد یمین ایلمشدر وتمام اشترا بایعله در وبایع الذهب والفضه انجق غیر مضروبی بیع ایدنلره تسمیه اولنور ومضروبی بیع ایدنلره صیرفی دیرلر اما مسئلهٔ تنفیلده استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولنمشدر بو مسئله نك قیاس وتنظیر ایله معروض اوله جغی مسائل ایماندن نظیر وعروضی اولدر که لا امس ذهبا ولافضة دیو التون وکومشه یاپشمامغه یمین ایلسه بو قولی مضروب وغیر مضروبه متساولدر وهم تنفیلله ایجاب وصیتله ایجاب کبیدر که بر کسنه مالندن ذهب وفضه سنی آخره وصیت ایلسه مضروب وغیر مضروبه شاملدر تنفیل دخی بو یله در واکر امیر من اصاب حدیدا فهوله ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه دیوب بر کسنه دخی جنس حدیددن حدید غیر مصنوع بلکه اوانی واسلحه وسیف وسکین مثللو نسنه لره ظفر بولسه جمله سی اکا ویریلور زیرا اسم حدید جمله سنده حقیقتدر که تخلل صنعتله اسم عین تبدل ایلمز زیرا عین حدیدایله مقصود اولان معنای بأس صنعتله منعدم اولمیوب بلکه متقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه بأس شدید اما سیفك قنی و بچاغك قبضه سی حدیددن دکل ایسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه قولیله محصلدر بو صورتده آنلر دخی منفل لهه تسلیم بعده نزعنده ضرر یوغیسه نصفنی وار ایسه نصف قیمتنی اندن استرداد ایدرلر زیرا منفل له سیف وسکینك اصلنه مالك اولوب حق غانمین دخی آنلره تابع اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر اکن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عین قبضه وغلاف عندنده محتبس اولدقده نصف قیمتنی ویرمك اوزرینه لازمدر وشول بنا منزله سنده در که ایکی کسنه میاننده مشترك واحدهمانك ارضنده مبنی اوله بونده صاحب ارض نصف شریکینك قیمتنی ویروب مجموع بنایی تملکده جبره قادردر واکر امیر من اصاب برا فهوله دیوب بر کسنه دخی ثوب دیباج یاخود دیباجدن بریون دیدکلری ثوب یاخود بو کدن کسوه لره

مطلب احد الورثة کجماعتهم

مطلب تنازعا فی دابة لاحدهما علیها حمل وللاخر علیها اداوة

مطلب الفرق بین المضروب وغیره وعدم الفرق فی بعض الاحکام فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا اسم بز انجق پنبه و کتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذکوراته متناول دکلدر
کورمزمیسنکه عرف ناسده لفظ بزاز ثوب قطن وکتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین بنه ثوب قطن وکتان بیع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذکوراته اطلاق اولنماز شارح الکتاب شرح الله صدره عند الحساب دیرکه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل کوفه اوزره جواب ویرمشدر امابزم دیار عزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والکتان کرابیسی دیمکله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیر دیرکه دار السلطنهٔ قسطنطینیه واکا تابع اولان بلاد عثمانیه
حاهاالله تعالی عن کل بلیه ده اکرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلکه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنان مواضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن کنایت اولوب انجق
کلمهٔ بز عرف اهل کوفه اوزره ثوب قطن وکتانه مختص اولمغله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیار عزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبین مذکورینه مخصص درو کلام شارحدن بلاد خراسانده کلمهٔ بزه ده استعمال قیلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینة المقابله عرف کوفه یه مخالفتی متضح اولمشدر رجعنا الی ماکنا فیه اکر مسئلهٔ مرقومه ده
غیر مغزول یاخود مغزول وغیر منسوج قطن وکتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مز زیرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزله قطن وکتانه غیر متناولدر کورمزمیسنکه بونلری بیع ایدنلره قطان وغزال دینلوب
بزاز دیمزلر واکر امیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یا بزیون
یافرو یا کسوهٔ صوف مثللو نسنه لری اخذ واختلاس ایلسه جمله سنه استحقاقی بی التباسدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسهٔ معتاده بوتنفیلده دخول
والتحاق ایدر امابونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا لفظ ثوب اکتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نك
اسمیدر ومذکوراتله اکتسا حاصل اولماز کورمزمیسنکه کسوه ایله کفارت یمین هرمسکینه برقلنسوه یا عمامه یا خفین
اعطاسیله صحت قرین دکلدر مکر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لایلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صکره بونلردن برینی تلبس ایلسه حانث اولماز امامسئلهٔ مزبوره ده پلاس
وبساط وپرده وفراش مثللو نسنه یه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرنده استمتاع ایتملریله مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع ما یستمتع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عد اولنور
کذلك اوانی دخی نصا ذکر اولنماسه ده اطلاق اسم متاعده داخل واصابت ایدن کسنه اکا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الانیة فهوله دیو تبشیر ایتدکده برکسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه ومجمره مثللو
نسنه لره ظفریاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مز زیرا بونلر آنیه دن ایکن متاعدن استثنا اولنمشلردر پس
بومسئله دن استدلال قیلنورکه عند عدم الاستثنا اوانی یه کسب استحقاق واستیهال ایدر واکر من اصاب فضة
او ذهبا دیوب برکسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفه ظفر بولسه یالکز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اکا حقیقة متناولدر کورمزمیسنکه بعده حکم صرف یالکز حصهٔ حلیه ده ثابتدر کذلك
برمفضض سرج یه لجام یه مصحفه ظفر بولسه ینه یالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل ابوابه ظفریاب اولسه بوبابده نزع مسامیر تمکن ابواب ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئی استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بومسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغله مستهلك حکمنده درو هم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایکن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیهٔ سرج وسیف بویله دکلدر که آنده
قصد زینت آشکاردر وهم مسمار تبع محضدر که بعد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصاحبینك اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنه الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر امامسرج ولجام
بشقه در که اوزرلرنده بولنان فضه سببیله اسمنه مفضض دیرلر واکر بو مسئله ده فصوصله مرصع حلیهٔ ذهب
وفضه یه یاخود فضی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
غنیمته داخلدر وحلیه لره اسم ذهب وفضه حقیقة متناول اولوب اسم آخر بواسم او زره غالب اولمامغله
اول کسنه یه اعطا قیلنور کورمزمیسنکه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهردی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن بنه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه او زره غلبه ایتمشدر کورمزمیسنکه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

مطلب اختلاف عرف البلاد فی تفسیر البز وبعض تصرفات المترجم

الکرباس بالکسر ثوب من القطن الابیض معرب فارسیه بالفتح غیروه لعزة فعلال والنسبه کرابیسی کانه شبه بالانصاری والاقیاس کرباسی کذا فی القاموس بوتقریر اوزره کرابیسی انجق ثوب ابیض قطنی بیع ایدنلردر بایع الکتانه شمولی مجرد وضع عرفیدر منه

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا یجزیء فی الکفارة عن الکسوة

مطلب حلف لا یلبس ثوبا

مطلب معنی المتاع

مطلب حکم الصرف فی حلیة السیف فقط

لکن عرف بلادرومده انجق فضه نسبت وخاتم الماس وخاتم یاقوت دیو تسمیه ایدرلر منه

وفضه یه نسبت ایدوب فصنه نسبت ایلمزلر واکر من اصاب یاقوتا او زمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمرد ایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع ویدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومرکب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقة آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اکا عارض اولمامشدر کذلك
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه ینه قلعیله تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعیله مالیت مقصوده سنده
ضرر مسلمین یوقدر واکر من اصاب حدیدا فهوله دیدکده ایکی رکاب حدیدی مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول رکابلر نزع واکا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقة او زرینه واقع ورکاب من خشب دیدکلری کبی رکاب
من حدید دینلمك دخی شایعدر ونزعنده ضرر دخی یوقدر اما سرجده نزعی تفککنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وار ایسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلکه نازل اولمشدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبو جنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدهٔ مرعیه بودرکه هر نسنه که شیء آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفاع ایچون مستعمل اولوب
آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حدید کبی اسمه مغایر مسمار وچنبر کبی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسه متناول اولور زیرا زینت عینله قصدا اولنان انتفاع او زره صفت زائده در بوصورتده
بلاضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولنوب نفلك
متناول وغیر متناولینك قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور شول ماده منزلنده اولورکه برکسنه نك ثوبی آخرك صبغی ایله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضماندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغك
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بوتقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدکده بطانه وظهارهسی میانده حشوی
حریر اولان برقبا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زیرا حشو مستور اولوب وآندن زینتك غیری
انتفاع قصد اولنمغله ایچنده مستهلك منزلنده در کورمزمیسنکه حریرك غیریده لبس حریر رجاله حرام ایکن
بومثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان کسنه اول منفل له ارشی حریر وارغجی غیر حریر
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولوردیمکه محتاجدر بوقول ایسه غایتله بعیددر واکر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اکا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولمیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحکم بومقوله لباس رجاله مکروه ایدوکی بی التباسدر
وبومسئله حلیهٔ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصاب جبة حریر فهی له دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر برجبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوکی ظاهر وآشکاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع وبطانه نسبتده ظهاره یه تابعدر وبونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلا بطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور امامسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده ایجاب نفل اسم ثوب ایله صادر
وظهاره یه بلا بطانه تسمیهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واکر من اصاب ذهبا فهوله دیدکده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اکر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولنان منزلهٔ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره وبی حاصلدر واکر ارغجنده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نکته سی اولدر که اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دکلدر کورمزمیسنکه عتابی
دیدکلری قماش کبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدر که تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندیمزده
معروفدر واکر من اصاب حریرا فهوله دیدکده لبنه سی یعنی یاقه زنجفی حریر یاخود نقوشی حریر برجبه یه
ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بونلر تبع محضدر کورمزمیسنکه لبسی رجاله حلالدر کذلك من اصاب ذهبا
دیوب مسمار ذهبی مشتمل بریاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغیب اولمغله نسنه یه
مستحق اوله مز کورمزمیسنکه دیشلری رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایسته سه نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دکلدر لکن دیشلر بشقه درو بحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحساندر

مطلب انصبغ ثوب انسان بصبغ غیره

مطلب القباء الذی فیه حشو قز

مطلب یکره للرجال ثوب ظهارته او بطانته حریر

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب
ثوب خزفهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکسارفروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خزایله اولمشدر ومسئلهٔ قرزده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خزدخی اویله در
وبوصورتده تنفیل من اصاب جبة خز دیو اسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله بنه اویله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبة خز دینلیوب بلکه جبة سمور وجبة فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خزایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیرتابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکسنه
بدنی بزیون ویکلری وتیرزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اماخشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبة بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجنی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سینك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیرمتناولدر لفظ قطن وکتان کبیدرکه آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیٔ آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خزایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدرکه قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعروصوفه نسبت
اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله اکا دخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوب ایله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصهٔ کلام اسم خز هرصورتده اطلاق اولنمغله هرصورتنده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
اوجبة مروية فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبه یه
ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیرمقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلمیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنه تعرض برله بعض علما بومسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بناقیلندی دیدیلر وبعضیلر میانلرین
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلرکه ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقةً وکرك مجازا جبه
دینلمز اماخزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

الخز اسم دابة ثم اطلق علی الثوب
المتخذ من وبرها والجمع خزوز
کالفلوس کذا فی المصباح والخزز
کصرد ذکر الارنب جمعه خزاز
واخزة وموضعها مخزة ومنه
اشتق الخز کذا فی القاموس
بونقل اولنان قول اهل لغت اوزره
لفظ خز اصل لغتده ارکك طوشانك
اسمیدر صکره جلدینه وموینه دن
اتخاذ اولنان اثوابه اطلاق اولندی
وابن الاثیر نهایه ده نهی عن رکوب
الخز والجلوس علیه حدیثی
شرحنده دیدیکه اوائلده معروف
اولان خز شول ثیاب مباحه ایدیکه
صوف وابریشمدن نسج اولنور
ایدی وآنی صحابه وتابعین کیمشلر
ایدی بوصورتده نهی مروی لباس
مترفین اولدیغندن واعجامه موجب
تشبه اولدیغندندر اما فی زماننا
خز ایله معروف اولان نوع آخردرکه
ابریشم خالصدن معمولدر وقطعا
حرامدر انتهی فقیر دیرمکه
صاحب الکتاب بوباده ذکر
ایلدیکی مسائلدن هربرنده معانی
منقوله دن بری قصد ایلدیکی
امعان نظر ایله ظاهردر منه

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز امابطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
اوسمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقةً یاخود مجازا متناول اولمغله
اکا مستحق اولوب ظهاره بروجهله بطانه یه تابع اولمامغله اکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مروية
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بودخی مسئلهٔ حریر ایله برابر تمامنه استحقاقی
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریر اومروية دینلدکده ظهاره سی حریر یامرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهی له دیو تخصیص ایدوب برکسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یاسمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبة الخز ایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب تقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یاحریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرويا دیدکده بطانه وحشوی غیرمروی
وظهاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بوصورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشوقبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا اکا دخی کسب
استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده تابع
منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بوایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی باینده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجدن ویریلن امان جواز ونفوذده امان اهل عدله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه
تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلریمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعتله برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغی میاننده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلرکه بینلرین تمییز برله طلب اماندہ اهل عدله مراجع اوله لر
بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میا نمزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبومسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکر منعه لری وار ایسه نبذ امان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلا ذکر الامان استعانت وآنلر دخی دار اسلامه خروجه مبادرت
ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کورلیوب خوارجك آنلر ایله استمدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللریله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمدادلری امان عد اولنسه صکره
قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

الوشی خلط اون بلون ومنه
وشی الثوب اذا رقمه ونقشه والوشی
نوع من الثیاب الموشیة تسمیة
بالمصدر یقال فلان یلبس الوشی
کذا فی المغرب منه

ذكر اولنور بلكه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدركه اهل حرب بو خروجلرنده مسلميندن بر طرفله مسالمين اولميوب
بلكه جمله ايله مقاتلين اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه واشكالدن دوردر اما خوارج حقلرنده
نكته سی اولدر كه آنلره انضماملری اعانت ايچون اولوب امانلرنده داخل اولد قلرندن دكلدر كورمزميسنكه
اهل حبش دار الحربده بولنسه لر انده ينه بر بينه معين ايكن دار الحرب دار قهر اولوب دار امن اولمديغندن
بر بينك امانده د خلين دكللردر بناء عليه اوزرلرينه ظفر بولديغمزده خوارجله برابر قتال ايتسونلر ايتمسونلر
فیء اولورلر لكن خوارج ايچون قتللری واخذ اموالری قطعا حلال دكلدر زيرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرينه ضامن اولمشلردر كه تعرض ايتسه لر اجابتلری غير ممكندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بو يله ايكن خوارج آنلری سبی ومالرين اخذ ايلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصيل ايتملريله اشترامی بزه
تحليل ايتماز اما بركسنه اشترا قيلسه اشترا منعقد اولور زيرا حرمتی عصمت محلدن اولميوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملكه وتملكدن صحت اشترايه غير مانعدر نظيری شول مسلمدر كه امانله دارلرينه دخول ايده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ايتمش دكل ايكن بعضيلرين سبی ومالرندن اخذده معنای غدر بولنمغله مكروه كوريلور
بو يله ايكن ارتكاب ايدرسه اكرچه صاحبنه رد ايله امر اولنور لكن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری بركسنه اشترا
قيلسه شراسی مع الكراهة منعقد اولور واكر خوارج اهل حربله برابر قتال ايدوب امير اهل عدل دخی من قتل قتيلا
فله سلبه ديو تحريض ابطال ايلدكده بركسنه خوارجدن بريني قتل ايلسه سلبنه مستحق اوله مز كه خوارج
مسلمين واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنيمت اوله مز اما حربی یی قتل ايدرسه سلبنی اخذ ايدر كه مسلميندن
بر طرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واكر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقيقلرين اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ايلسه لر جميع مأخوذلرين رد ايتملری واجبدر كه اموالمزه نجق دارلريله
احرازده مالك اولورلر بوصورتده بولنمامشدر حتی اموالمزی دار يمزده كند و منعه لريله احراز ايتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمين ايله عدم تملكلری بالطريق الاولی در اما اول ماله دارلرينه دخول بعده اسلام
يا ذمتی قبول ايلسه لر احرازلری تام وملكلری تمام اولور قال عليه السلام من اسلم علی مال فهوله يعنی
اول حربی كه برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنك ملكيدر واكر اهل عدلك نسا وصبيانلرينه
استيلا ايلسه لر خوارج ايچون آنلری دارلرينه ادخاله رخصتلری جائز كوريلمز زيرا اهل حرب حبس احرار
مسلمينده ظالملردر وظلم اوزره تقريرلرنده وفا وزرلرينه لازم دكلدر بلكه سبيلرين تخليه بزله امر ايدرلر وامتناع
ايدرلرسه ذراری مسلمينی تخليص ايچون قتاللری واجب واهماللری غير جائزدر كورمزميسنكه دار الحربده مستأمن
اولان مسلم تخليص ذراری مسلمينه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دكلدر كذلك اموال مسلمينی دارلرينه ادخال
مراد ايلسه لر ينه اصحابنه رد ايچون اللرندن اخذ ايتمك خوارج اوزره واجبدر كه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرينه ايصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه در كه آنده احراز ايله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمينی دخی اللرندن اخذه غير متمكندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ايچون جائز كوريلمدكده بعد الاحراز عدم جواز بالطريق الاولی در واكر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ايلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زيرا فعل
مزبوری محاربين ايكن ايتمشلردر وهم اهل بغيه انضماملرله حكم مرقومده آنلره التحاق ايلمشلردر و اهل بغی
اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ايلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بو يله در واكر اهل حربله مسلمين
اوزره مستأمنين اولانلر خوارج اولميوب لصوص غير متأولين اولسه لر جواب مسئله ينه بو يله در زيرا تأويل وعدم
تأويله حكم سقوط ضمان انجق بين المسلمين مختلف واهل حربه كوره غير مختلف اولمغله اهل حرب علی
كلا الوجهين ضامن اولمازلر زيرا فعل مذكورلرين محاربين ايكن ايتمشلردر واكر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامير عدل دخی من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله تحريض اهل صلاح ايتدكده اوزرنده سلاح حربی
بولنان بر خارجی ياخود بالعكس قتل اولنسه قاتل علی كلا الوجهين اول سلب مستعاره نائل اوله مز زيرا سلاح
خارجی حربيده ايسه اول سلاح مال اهل اسلام وغير محل اغتنامدر واكر سلاح حربی خارجيده ايسه خارجی
آنی استعاره واثبات يد ايتمكله حكم امان آنده ثابت اولمشدر كورمزميسنكه خوارج دار الحربدن سلاح وكراع استعاره
واخراج ايلسه لر يد خوارجده بولنمغله آنده حكم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی
بو يله در لكن اهل عدل اكا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ايتميوب همان بيع وثمنی توقيف واصحابی كلدكده تسليم

ايدرلر

ايدرلر واهل عدلدن بركسنه آندن برنسنه يی استهلاك ايلسه ايادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغيك حكمی كبی
ضامن اولماز نكتهسی اولدركه بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغيك ثبوت يدلريله در واهل حرب مالرين
اهل بغيه تمليك ايتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حكم ضمان ساقط ايكن ثبوت يد دون الملك اولمغله
بونده حكم ضمان بالاولويه متساقطدر واكر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وكراعی بيع ايتدين
اهل حربدن اصحابی كلوب طلب ايلسه لر بونده حكم قياس دارلرينه ايصال ايچون يدلرينه تسليمدن عدم احتباسدر
زيرا آنده بعض مسلمين طرفلرندن حكم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده دركه جمعيتلری
پريشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالرين آنلره رد اولنور لكن استحسانه نظر ايله بيع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زيرا كراع وسلاح يد اهل عدلده محبوس اولمشدر و بو نسنه لر دار اسلامده محتبس ايكن آنی
دار الحربه عودت ومسلمين اوزره مدار قوت ايتدرمكده كفاره رخصت ويريلمز نظيری اولدركه عبيد اهل حرب
اسلامه كلسه لر دار الحربه اعاده لرينه رخصت ويريلمز توضيحی بودركه مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنكله قتال مسلمين اوزره توهم استعانتلری باقی ايكن اول مالی اوزرلرينه رد حلال دكلدر
ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی وپايدار وآنكله قتال مسلمينده استعانتلری آشكار ايكن آنلره ردك عدم جوازی بديدار در
واكر خوارج تجار اهل حربی امانله عسكرلرينه جلب بعده كراع وسلاحلرندن استعاره يا غصبله اخذ وسلب
ايدوب صكره خوارجدن بريسی اول سلاح اوزرنده ايكن بعد تنفيل الامام قتل واعدام قيلنسه قاتل اول سلاحله
بكام اوله مز زيرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمين آنی بيع وثمنی توقيف واصحابی كلدكده تسليم ايدرلر واكر اهل عدل آنلردن برنسنه يه قتال ايچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ايچون وقت حاجتده آنی ويرمك جائزدر زيرا مال مزبور مسلمينك اولسه وقت حاجتده
امام ايچون عمل مذكور جائزدر مستأمنينك اولدقده بطريق الاولی در وهم مستأمنين اهل عدله قتال ايچون
اول مالی اعاره ايتدكلرنده عنديمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ويرمشلردر و بزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بو فعليمز جائزدر آنلره اعاره اولنسان اموال مستأمنينده دخی جائزدر لكن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقچه قتال ايچون برفرده ويرمك جائز دكلدر زيرا امانله مالری
معصوم ايكن آنكله برفردك قتالنه رضا ويرمشلردر لكن صورت اولی بشقه دركه آنده مالريله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء عليه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ايلسه مستأمنينه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمديغی كبی بونی دخی ضامن اولماز كذلك امير اهل عدل ايچون بو مالی بيع ايتمك دخی
لايق اولماز مكر تلفندن خوف ايدرسه بيع ايدر زيرا عين مال مسلم اوزره محفوظ اولديغی كبی مستأمنين اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده دركه يد اميرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عينی
حفظ ايدر مكر حفظی متعذر اولمغله بيع وثمنی حفظ ايده واكر قبل البيع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودار الحربه اعاده لرينه مساعده ايدر زيرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در و بعد التفرق خوارجك عين مالری اوزرلرينه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صكره ويرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صكره كراع وسلاحلرين خوارجه اعاره ايتملری
منزلنده اولمغله اول مال دار يمزده حبس اولنماز واكر خوارج اهل عدله قتاللرنده معيت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ايتسونلر ايتمسونلر ايچلرينه خروج واتيان ايتدكلرنده اهل عدل اوزرلرينه غالب
كلسه لر اهل حربی سبی ومالرين اغتنام اهل عدله حرامدر زيرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت
ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زيرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرين ناقض
اولمديغی كبی معيتلريله قتال مستأمنين دخی امانلرينه مناقض اولماز انجق حكملری حكم خوارجه مساوی وحكم تنفيل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان امورده آنلر ايله مستوی يلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ايلين
اهل حربی بلا ذكر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر كه آنده بزمله قتال ايچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمايان اولمامشدر واكر اهل حرب خروج ايتميوب بلكه خوارج
دار الحربده اوزرلرينه واروب بر برلرينی تأمين ايتدكلرندن صكره اهل عدل اوزرلرينه غلبه ايلسه نظر اولنور اكر
اهل حرب كند وعز ومنعه لرنده ايسه لر كند ولری فیء مسلمين و بعد التنفيل قاتللری سلبلريله كامين قيلنور زيرا
بو صورتده آنلر مستأمن اولميوب بلكه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بيمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغير عند الحاجة

مطلب حكم قتال الكفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکرخوارجه کندولری چیقوب منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرا منعهٔ خوارجده مستأمنلردر ودارالحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کندو منعه‌لری بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه‌لر بزدن قتل واخذ مالله آنلره تعرض حلال اولماز مادام بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده‌لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر وخوارج منتصب قتال اولمدقجه نفس ومالرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال وحرام اولان امورده خوارجله همحاللردرز یراقتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیر خارجلردر واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون ماللرندن برنسنه‌یه تعرضی حلال دکلدرزیرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضمونینه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام وفاء لاغدر فیه کذلك قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندونی تأمین قیلسه لرینه حکم سابق مقرر بلکه اهل حرب آنك طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بوصورتده امام اهل حربك نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمك حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنك ضمانی اوزرینه الزام قیلنور اما صورت اولی بشقه‌در زیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدر زیرا مسلم مزبور آنلری تأمین ایتیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اوللرینی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیرزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقجه امداد ایتمززجوابنی ایراد وبو معامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری فیء مسلمینده ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عدله قتال ایتملریله اول امانی نقض وابطال ایتمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌در که آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر وماتحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلور که بوصورتده اموال اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن معصومدر توضیحی اولدرکه برقوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلك امانت خوارج ایچون دار یمزه داخل اولان اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض واهدار ایلمشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردرکه تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلامنعه اون کسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامه خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب اموالری غنیمت قیلنماز زیرا برقوم مسلمینك امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاك ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده تأمین ایتیوب همان معیتلرنده غارت ایچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربك اکرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاك ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری مقابلنده مقتول قیلنمازلر زیرا مسلمیندن کسنه‌نك امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب اوزره غلبهٔ مسلمین کرك دار اسلامده اولسون کرك دار الحربده حکممز بورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا مالری فیء اولدقده قاتللری تنفیلله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حرب ایله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنور زیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتالی ایلمك غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتکله دار اسلامه چیقوب اهل عدله قتالده معیت هنگامنده مظهر انهزام اولسه‌لر آنلردن برفردسبی اولنماز زیرا موادعهٔ مرقومه اعطاء امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیك که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر امابو مسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج برله منهزم اولسه‌لر کندو منعه‌لرنده اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدله آنلر بر طرفدن وخوارج بر طرفدن قتال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن برجماعت بلامنعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده کرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر بر مسلم اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمین اولورلر زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتبردر لکن امیر اول قومه ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلا تلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطابله شو مسلم سزه هرچندکه امان ویره بز آنی نبذ ایلدیك مفهومنی اشراب ایلسه صحتنی بی ارتیابدر زیرا اثر نبذ امان قتال واستغنا فی طلاق اولمغله جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بوغرضی مستوجبدر واکر بر مسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینك اقامتنه رضا ویرمسه کرکدرکه مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اکرچه ولایت نبذه ظاهر وعیاندر لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتکله اولا اکا تقدم وبلاضرر متمکن خروج اوله‌جق مقداری امهال لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌درکه داریمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمنی سبقت ایتمشدر واکر امام برحربی‌یه تقدم برله لا تدخل دارنا بامان فلان فانك ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانك امانیله داریمزه کیرمه اکر آنکله کیررسك فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفوز ینه فلان مزبورك امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنماز زیرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمك باطلدرکه حجری ایله امانی صحیح اولان علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدرکه زیرا حربی داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدرکه موادعین منعه‌لرینده متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسر وبو بابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع دار الحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضاینی قبول وبو بابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌درکه بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره داریمزده اقامته اقدام ایلیه وبو مسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی میاننده فرق نهان اولدرکه قول سابق نبذ امان اولمغله منعه سنده اولدیغنه ظاهر البطلاندر اما بو قولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امننده

تأكيد اطمئنان در بناء عليه امام اسلام محصور ينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان وير سه بن آني سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اوليكز معناسني اعلام ايلدكدنصكره فلان مزبور آنلرى تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللرى تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فيء اوفقد حل دمه ديدكدنصكره ايچلرندن بريسي امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكدنصكره بريسي امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم امان سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين * يعنى انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلي بيانده بابدر كافلدر اكر امير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكدنصكره برمسلم برمشركى راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامى تحتنده بولنان فرسنى دخى اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسي حال فارسيتده قتل ايدوكنه ادل دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامى عندنده حاضر وجارس دخى دكلدر كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامى فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بو معنادن مسلم اول راجلي قتل ايدوب فارسي قتل ايتمديكي ظاهر وهويدادر وهم امام حربده وجودى معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسني تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادى اوزرنده قتال ايلديكي فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيرى فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسندن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلي اول فرسه نائل اولور زيرا معينده بولنان فرسله فارسدر كه في الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر بو وجهله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب بر مشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخى راكب فرس عربي كبي فارس عد اولنور كورمزميسنكه مسلمين راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسى غلاميله معسكرده موجود ايكن فرساندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومحدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلي اول فرسى مفترس اولمازمى جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمي فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركى عد ايتمكى مستلزمدر واكر صورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره برمشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بر وجهله شامل اولمامغله راكبلرى فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخى راجل يافارس برمشركى قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطيجه برفرس عربى ياخود قيمتى ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربى يه مخصوص ايدوكى امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسطى ياخود قيمته موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فرسى ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادى قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكى مستفاد واول دخى برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضاى قياس فرس عربيدن نزول ايتميلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسي اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبي غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كوريلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بو صورتده مطلق ايسه ده ينه مرادى فرس مضاف ايدوكى عنديمزده محققدر كه انسان كندو فرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده مطلق ومضاف متساوى الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرس بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربى يه

عربى يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمى اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيرى اولدركه من قتل رجلا على فرس عربى ديسه فرس عربى اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبي براذينده دخى مستعملدر بو وجهله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهرى تسميه قيلنان فرس دخى براذيندن برنوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبي قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بو وجهدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلي بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلرى بونلر ايدوكى متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكى مؤكد اولور واسم بغل دخى تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخى متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخى ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخى بويله دركه آنده تاى انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخى شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبز بونلرى كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركى قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مزكه استحقاق قتل فارسله مشروط ايكن قتيلي دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سبله فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لايكون * يعنى نفلدن حصه مند اولوب اولميانلرى تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاى قياس قاتل بر يا ايكى يا اوچ يا زياده دخى اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدر كه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤديدر وبو معنى منافى تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغى هويدادر پس بو صورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخى وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتى معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسى حكمنده اعلاسى كبيدر وامامك تنفيلله مرادى تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلمك ثلثه دن فرارى جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بيانله اثنين وثلثه ميانده فرقلرى متبين واثنين حكم واحدده ايدوكى متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك سلاحى بولنمغله مشروط وايكى مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغه منوطدر بو شرطلرى جامع دكل ايسه فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنى تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانى اولدركه قاتل مسلميندن منعه سى اولميان برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سى وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سى اولميان جماعت رجل واحد حكمنده در كورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلرى تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخى بويله در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسى مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأى امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلرى تخليه اولنسه جمله سنه مقابل كله جكى معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلرى قتل اوزره صادق اولوب ايتمه جكلرى قتلده متحقق اولماز مؤلف سامى مكان اسكنه الله تعالى في اعلى الجنان ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنى امام رأى عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادى هر برى حق ونعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هر برى طريق اجتهاددر ديمكدر نظيرى اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالى برمسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضى الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنى دخى تطييب يعنى طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبى وتحقيق حقه احق واقربى انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضي تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين برمطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلرى من ناهضها فله مافيها بعد الخمس ديمكله آنى فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب معنى الدابة

مطلب حلف لا يركب دابة

مطلب فرار الواحد من الاثنين

ایچنده بولنان اشیایی تنفیله تبشیر ایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه لر نظر اولنور اکر اهل مطموره آنلر ایله
مقاومته قادر اوله جق مقدارده ایسه لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع واقتدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلا ومجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واکر امیر عسکر ایله دار الحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کوریلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیید وقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم
یاخود برشغله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمتده سهمی یاخود نسا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضا سیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام
کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشدر لکن
صورت اولی بشقه درکه آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه لر حکم تنفیل دخی باقی
ومستقردر کذلک اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلک منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترک وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اول جانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتلله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترک ایتدکلرنده اول حرب حقیقة وحکما منقضیه اولمشدر کذلک منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی یوقسه مسلمین ایله بو حصنک اهالیسی میاننده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه نک اصحابی انهزام ایله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی در عقب واصل اولسه لر نظر اولنور اکر بو حصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایله مستحق تنفیل اوله مز که
بو حرب لاحقه غیر الحرب السابقه در اما اعظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخر مدد لاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونک حکمنی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه ده بدیداردر واکر بعد التنفیل ملک اعظملری عسکر معظمله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اول یاتانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه یه باعث اولمشدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واکر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضیلری
ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتولله تنفیل اولنور وبو حکم قویده استماع ایدوب ایتمینلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمين على عشرة من الرقيق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره نک مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رقیق جلب وتحصیل ایلسه لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اکرچه مقتضای قیاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقه استیناسیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجه اوزره تصریح
ایتمشیدر که استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجق
جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله
مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده
یاخود شامده کندو منزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق
اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم بررأسی بکا تعیین ایدرمیسز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلک اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله مز انجق دار الحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کتمزسه ده غنیمتده شریک مساهم
وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبررأس وسطله کامران قیلنور کذلک معیت ذهابله یوز رأسه
دلیل اولسه هر عشره دن بررأس وسطله تبجیل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
برینک نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلک تفصیلی باب من الشركة في النفل ومايؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابله من دلنا منكم على عشرة ارؤس فهو حر
دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله
دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقة شرطک وجودی لازم ودلالت بالكلام دخی حقیقة تمام شرطی مستلزمدر نکته سی اولدر که بوبابده
امام آنک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتک حقیقتنی ترک ونوع مجاز اوزره
حملنی استیجاب ایلدیک واسیر مرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلمیوب دارعزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسرا ایله عندعزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر وبو حکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتكم فانا حر وتدعوني ارجع الى بلادي قولیله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع بابنده علی حاله ترک ورخصتنی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده درو صلحده وفاء شروط واجبدر لکن
بو معاهده یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری
مجددا اوزریمزه محارب قیلمق غیر جائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه یه فائز اوله مثلا ادلكم على مائة من
بطارقتهم وتدعوني ارجع الى بلادي دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندو بی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بو معاهده سنه مساعده تصویب
اولنور واکر اسیر من دلنا منكم على عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون
رقبه سندن برجزئک دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جملهٔ مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقد مزبور
رقبه سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عدا اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام
اولوب ماوقع عليه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقه بکام اوله مز اما مسلم بشقه در که آنک نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلک
امیر اول اسیره ان دللتنا على عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشیدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلک مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناكم على عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسک بزه امان ویوب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش باطقوق بطریق اوزره دلالت ایلسه لر آمین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمینه اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه اخبار ایله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بكلام

نعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يا بيك دينار
ويررز بزه امان ويرمكز اوزره وبزدن بو سنه كزده رجوع ايدرسز مضموني رجا ايدوب صكره بعض مال موعودي
ادا قيلسه‌لر ينه قتاللري مسلمينه حلالدر زيرا امانلري اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدر كه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد
ايده‌لر زيرا ماللرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اما عشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئله‌سي
بشقه‌دركه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسه‌لر بلاردشيء قتاللري حلالدر زيرا آنده وعدايلديكمز امان
مقابله سنده ماللرندن برشيئه تملك ايلمديك كه بلا رد قتاللري ملكلريني اهدار ايله مؤدي اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابله‌سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمانيجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بويله ايكن امام ماللرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدر كه اظهار مسامحه‌يله وفاء شرطي
اتمام وترك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبي مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسه‌لر كركدر كه سبي باقي يله قيمت هالكي رد ايده‌لر زيرا رددن مقصود انجق ضرر وخسرانلرين
دفعيله معناي غدري رفعدر اولدخي رد عينيله ميسر اولديغي كبي عند تعذر رد العين رد قيمتله دخي متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه‌لرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملري اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسه‌لر كركدر كه ماللرين رد ومنعه‌لرنده ايكن نبذ عهد ايده‌لر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتاللري حلال ونجق غدر ايلمك حرامدر ومنعه‌لرنده ايكن
نبذ ايله معناي غدردخي منتفيدر لكن ماللري بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلري سالم اولمانيجه اوزرلرينه
ردي لازمدر شول عوض منزلنده‌دركه معوضي سالم اولمانيجه ردي لازم اوله بو صورتده سبي مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسه‌لر رد قيمتلري التزام اولنور زيرا مسلمي حربي‌يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلري كبي بعد الاسلام
رد عينلري محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذ ايدرلرسه اولدخي لا بأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلري
نه‌ده جاري ايسه آني تحري ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزره‌دركه ابتداء امرده
نظرلري جانب قتالده اوليدي صلحه ميللري حلال اولمازايدي صكره نظرلري قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اوله‌لر كورمزميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكي سنه‌دن
صكره قوت مسلميني كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدي حلالدر واكر مسلمين اول سنه‌لرنده اهل حصندن
رجوعلري ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالري اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه‌لر
تعليق امان اولنان شرطلري غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللري غير حرامدر لكن بو صورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولملريله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزلر دخي بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشز پس عدم رديزده معناي اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسي مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلري مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه‌لر
جواب مسئله بويله‌در زيرا بومذكورين مثللو محلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكي ازاله‌ده حقيقت
عتق كبي اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلري بلاشيء مولالرينه تسليم ايده‌رز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلري عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدر كه قيمتلري رد اولنه زيرا احراز ايله اول
عبيده تملكلرندنصكره بزدخي بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلري دخي سالم اولمامغله
رد عبيدلري لازم اولمشيدي لكن عبيد مذكورين مسلم اولملريله ردلري متعذر ورد قيمتلري متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلري يوز رأسي اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلري كبي
شرعا مالك اولمدقلري اسرادن بالتمام ادا ايلسه‌لر ينه امام ايچون بعد النبذ قتاللري جائزدر ونسنه ردي
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولمدقلري نسنه‌لرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفي آنلره مشروطه وفا ايتمگله بزدن دخي
وفادركه مستقبلده بو مثللو معاهده‌ده مطمئن اولوب ايفا ايده‌لر زيرا امام بو صورتده وفاي التزام اتمينجه
عدم وفاسي في الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايي تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بو مثللو عهودمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتي
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلري احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللري ايسه
بلاشيء مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالري ظفر بولدقده بلاشيء

مطلب رد العوض اذا لم يسلم العوض

اخذ

اخذ ايدوب بعد القسمة او البيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتي وبيعده ثمني برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلنده‌دركورمزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فيء اولوب بين المسلمين تقسيمي
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسي
ممكن الوصول اولميان برقلعه‌ده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده‌مز زيرا
معلوميمزدركه مقصود امير انجق نفع مسلميني متضمن اولان دلالتدركه بو صورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهري معتبر اولديغندن
عشرهٔ مر قومه‌يه شمولي مقرر در جواب اولدركه بلى بويله‌در لكن مقصودي اول دلالتدركه مقدما عالم
اولماديغي نسنه‌يه آنكله مستفيد عالم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردركه دار الحربده غير مقدور الوصول نيجه نيجه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكه مرادي
انجق اخذلري مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلميني آنلره اخبار ايله باعث فرارلري اولسه نظر اولنور اكر فرارلري مسلمين اخذلرينه قادر اوله‌جق
موضعه وصوللرندن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله‌جق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتي مقرردر زيرا دلالتيله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشره‌يي ادا ايتمشيكن طرفيمزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر برموضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلردخي مسلمين ايله قتال ايده‌رك واصل سلامت اولسه‌لر بودخي معتبر دكلدركه
برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلري قلعه‌لريله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلامتلري
مسلمينك اخذه قدرتلرندنصكره تفريط وتكاسللرندن اوله بو صورتده حريت اسير صورتيذير قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغي عشره مسلمينله قتال وبعض مسلميني قتل ايلدكلرندنصكره مسلمين آنلري باجمعهم
اسير قيلسه‌لر ينه حريت اسير دركاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بو صورتده مسلمين آنلري اسير ايده‌ميوب همان قتالله جمله‌سني قتل وتدمير ايلسه‌لر دلالتي دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدركه بو مثللو عشرهٔ مقاتله‌يي بلادلالة دخي بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودي ممكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكي بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشره‌دن بريني قتل وبقيه‌سين اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولي ممتنعين ايكن قتل ايلديلرسه اسير
حر اوله‌مز زيرا تمكن اسرلري قتلندنصكره حادث اولوب بقيه‌سي انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتي همان
تسعه‌يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتممشدر واكر مجموع عشره‌يي اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشره‌يه تمكنلري دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغي
اوزره قتالله بعض مسلميني قتلرندنصكره مسلمين جمله‌سني حيا اسير قيلسه‌لر ينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاي قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره‌يه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشره‌يه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخي سلاحدن عاري ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه‌لر
دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير دركه دلالتيله اخذ عشره‌دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على ان دللتكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشره‌نك امتناع
وعدم امتناعندن عمومني تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه‌لر دخي دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكي خصوصي ادا ايلمشدر ودلالت حاله مقصود مقابله اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا او على عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضموني القا ايلدكده اسرادن بريسي صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسه‌لر ينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بو صورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقه‌دركه آنده مرادي عشرهٔ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبي من نساء اوصبيان فهو حر
ديوب بر اسير دخي پيشكاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبي مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اوله‌مز زيرا بونده
مرادي منعه‌ده بولنميان سبي اوزره دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير دار الاسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس يأخود فله مائة ديمكله مسترشـدراه صواب اولدقده برمسلم وصف علاء ايله دلالت ومسلمين دخی
اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب ايكن مسلم مزبور نهايده معيت ايلمسه برشيئه مستحق
اوله مز زيرا ايجاب مذكور على سبيل الاجرتدر بوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز
تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدركه استحقاق نفلی موجب اوله بوجهتله اجاره ايدوكی
ظاهردر واستحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجردايله اولماز بناء عليه معيتی متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق
اوله مز اماذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور
اجارۀ فاسده دركه معيتی نه محـله دكين اوله جغی بيان اولنمامغله عمل معقود عليـه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال
طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غـيرموصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر
وحكم اجارۀ فاسده برله اتيان عمل انجق اجرمثلی مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه اكچندن اجرمثلنه
مستحق اولوب اجرمثلی مائه دن ازيدايسه ده مائه دن تجـاوزايده مز زيرا اجارۀ فاسده ده مسمى معلوم اولدقده
حكم شرعی بويله در امامشروط سبيدن بررأس ايسه اجرمثلنه بالغا مابلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميۀ رأس
مطلق تسميۀ صحيحه دكلدر ومسمايی تجاوزايده مملك مسمايه تمام رضا سندندر وتمام رضا مايهٔ معلومه ده متحقق ورأس
مطلقده غيرمتحققدركه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله
مائة درهم يأخود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلسه اخذ مسمايه
كسب اهليت ايدر زيراموضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ايكن معلوم اولديغی كبی رأس معين
ايسه دخی معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قولنده عقـد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد
صحيح نيجه مأمولدر جواب اولدركه انعقاد عقدی معيت ذهابه شروعی موجب واتيان عمـل حسبيله اجری
مستوجب اولمشـدركه اولوقتده جهالت يوقدر واكرامام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الازمالة منكم
حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجيه دك قسراقلری سورمك ايچون مسناً جر اولوب
برجاعت دخی خدمت مطلوبه يی ادا ايلسه لر ينه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجرمثله استحقاق پيدا قيلارلر زيرا
جهالت مسافه دن عمـل معقود عليه مجهول اولمغـله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنـده
الى موضع كذا ديمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجرمسمايه مستحق اولور وبوصورتده
دخی امیرقوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ازمايه شتاب ايلسه لر
اجرتدن نسنه يه ظفرياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق اماله قوم مخصوصين ميانده واقع ايكن قوم آخرين
اقامت عملده متبرع اولمشـلردر اما جميع اهل عسكرده ندا ايدوب ونداسنی ايشيدن برجاعت سوق ازمايه ابتدا
ايلسه لر على وجه الاجارة عملی اتيان ايتملريله استحقاق اجرلری نمايان درامانداي ايشتميلر سائقين اولسه لر برنسنه يه لايق
اوله مزلركه ندايی مستمعين اولمدقلريندن عمللری على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر وبو بيانله استحقاقلری
على وجه النفـل اولمديغی نمايان اولمشدر واكرامير خطأ طريقده متحير قالوب يدنده بولنان براسيره ان دللتنا
على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونی تقريرايلدكـده اولدخی معيت ذهاب يأخود ذكراوصافله طريقه
ارشاد وايقاف ايلسه ينه كماكان اهل وولديله فیء اسلاميـاندر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيری ذكر
ايتمكله على حاله اسيرقالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخی فیء مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدی
وسائراملاك ومماليكی برابردر امامسئلۀ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده
حريت نفسی ايراد اولنمشيكن شرط دلالتی ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضای شرط اوزره اهل وولدی اكا تسليمله
دلشاد قيلنور لكن بوبابده زوجه سندن غيری اسم اهلده داخل اوله مز اماسبقت ايلين فصول امان بشقه دركه
بونده اسرايله جمـله سی مملوكين اولملريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون ويقين انجق زوجه سی حقنده
رونمونـدركـذلك ولد صلبندن غـيری اسم ولدده داخلين اوله ميوب وادالوالـدی فیء مسلمين قيلنور زيرا
بو استحقـاق انجق متيقنه منوط ويقين مشروط دخی انجق ولد صلبنه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء
ولد صلبيسی يوغيسه اولاد ابناسنی اخـذ ايدركه اولاد الابناء عنـد عدم الابناء مقام ابناده قائملردر اما اولاد بناتنی
اخذ ايده مز مكركه آنلری تسميه وتصريح ايليه زيرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسير مرقوم بعـد العتق دار الحربه
ارجاع اولنميوب داراسلامه اخراج واهـل ذمنده ادراج قيلنور زيرا بعـد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعی
غيرمشروعدر وبوبابده وصفـله دلالتی وذهابده معيتی برابردر اماتقدم ايلين دلالت فسلمين بشـقه دركه دلالت

مطلب لا يتجاوز المسمى في الاجارة الفاسدة

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بودلالت على وجه الصلح والامان اولمغله حقيقت شرطك
وجودی معتبر وكلامله ثبوتی مقرردر واكرامير دار الحربده سبی تقسيم ايليوب تحميل بعـده تحير طريقله اسرايه
من دلنا على الطريق فهو حر يأخود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضلری بوخدمتی
تكميل قيلسه نظر اولنوركه اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجـه سابق اوزره مائه يی تجاوز ايتميـه رك اجرمثله
استحقاقله مكرمدر واول دخی مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشـدر وايجاب امام دخی على وجه الاجاره در
على وجه الصلح والامان دكلدر حتی دلالتی كلام مجردايله اولوب ذهابده معيتی يوغيسه نسنه يه مستحق اوله مز واكر
شرط امام حريت اسيرايسه بوقولی باطل وبيع تأثيری دز زيرا ملك مالكين اسراده متقرر اولدقـدن صكره امام
رقيق مالكينی اعتاقه غير قادردر واكرامير قبـل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق
فهو حر ديمكله مستخبر اولدقده اسرادن بريسی بر طريق واضحه دلالتـه واصل انجق اول طريق دار الحربه
موصـل ودار اسلامه غيرموصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلری دار الحربه دخولده ايسه دلالتی محقق وحريته
مستحقدر واكر تحيرلری عودتده ايسه دلالتی دلالت دكلدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصـل ودار الحربه
غيرموصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حالله مقيد اولمغله حالت دخولده
مرادی مقصـدی اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكی معلوم ومشاهددر
واكرامير ان دللتنا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطـاب اسرا ايلدكده اسير دخی حصن مرقومك
اول محلـدن طريق قريبی وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعـد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتيـاد قيلدقلری بر طريق ايسه شرط حريتی تحقيق اولنور زيرا طريق معتـادن
هر بری طريق حصندر وامير لفظ طريقی اطلاق ايتمشدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر وبلادليـل تقييد مطلق
غيرجائزدر واكرمعتـاد ناس اولميوب بلكه محـل آخرك طريقی اولوب انجق اول محـل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه كلمك ممكن اولان بر طريق ايسه بودلالتی دلالت دكلدر زيرا بوموضعدن يعنی سارحك موضع تأليفی
اولان بلده اوزچنـدن كاشغره واروب بعـده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد
اوزچنددن كاشغره كيدن طريقی طريق بخارا عد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتی محرومدر
واكرامير ان دللتنا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذي يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبی بعينه ايراد
لكن اسيرآنلری طريق آخره دلالتله ينه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيين ايلديكی طريقده
قرب مسافه يا امن مخافه يا كثرت علف وقری يا وفرت سبی واسرا جهتيله مسلمينه فائدۀ زائده ملحوظ ايسه
اول اسير على حاله فيئـده محفوظدر زيرا امير طريق نافعی تعيين ايتمشيكن خلافنـده دلالت وشرطه ترك رعايت
ايلمشـدر وتعيين مطالب مفيد اولدقجه اعتباری واجبدر واكر دلالت ايلديكی طريق اول طريق مطلوبدن
انفع ايسه بالنظر الى القياس ينه فیء اولمسی مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عباد حكمت
مفيده وفائدۀ جيده دن خالی اولمق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار ايتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر
وبالنظر الى الاستحسان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينی مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطالب
انجق مفيـد اولدقده معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينـده فائده بولنمادينی اظهر اولمغله
درجـۀ اعتباردن ساقطدر واكر قنقی طريق انفع ايدوكی نامعلوم ايسه ينـه على حاله فیء قيلنمق مجزومدر زيرا
تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوی معلوم اولمدقجه اصلا مداولنـده اعتبار اولنور وبوبابده خلوی معلوم
اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد وبراسير دخی طريق مضيقه
يأخود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بو طريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقی در واكر بعـد وضررلری
مجزوم يأخود كيفيتی نامعلوم ايسه فیء مسلمينده باقيدر زيرا بوصورتده شرطه رعايت ايتمشدر كوه مرعشكه طريق
درب الحـدث ديه رك بر طريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكريله موجود اولمغله قتاله اقدام وبعض
مسلمينی قتل واعدام ايلسه يأخود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلری تلف اولسه ينه شرطه
وفا ايتمش اولوب حريتی ايفا لازم ايدر بلكه دكلدر ومؤلف بی مثيل بو تمثيل ايله شو معنايی بيان وتفصيل ايتمشدركه
تقييد كلام برفائده يی موجب اولدقجه مخاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل في السلاح وغيره * يعنی قتالده جواز تنفيل مثللو عسكر مسلمين تكميل سلاح وتتميم
ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخی جواز تنفيل بابنده بحث دقيقا بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

مطلب دل على طريق يوصل الى دار الحرب اولا الاسلام

مطلب في ايجاب العباد بتعيين اللفظ دون المعنى

الدرب الضيق من مضايق الروم والحدث الحادث وبه سمي الحدث وكونه من قلاع الروم ... عدة لاحداث الزمان وصروفه كذا في المغرب

دروع مسلمينى قليل كوروب من دخل بدرع فله من النفل كذا ياخود فله سهم كسهمه من الغنيمة ديو تنفيل قيلسه
جوازى بى قال وقيلدر زيرا بو تنفيلى وجه نظر مسلمين اوزره واقعدركه درع ارهاب اعادى يه بادى ايكن
مسلمك آنى دارالحربه ادخالى ارتكاب مؤنته مؤدى اولمغله ارهاب اعاديده ارتكاب مؤنته ترغيب ايچون تنفيل
امير تصويب اولنور كورمزميسنكه شرع قويم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحريض ايچون غازى فارسك فرسيچون
دخى سهم مخصوصى ايجاب وتعويض ايلمشدر امام دخى ايجاب شرعه اعتبار ايله نفل مذكورى ايجاب ايلسه
سزا اوادر كذلك من دخل بدرعين فله كذا ديو تنفيل ايلسه بو دخى تجويز وتعويل اولنور زيرا مرد مبارز حين
قتالده بين الدرعين كسب قوة الظهر ايده جكى ظاهر وبارزدر مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
يوم احدده ظهر شجاعت مظاهرلرينه بربرى اوزره تلبس درعين ايله متظاهر اولمشلردر پس تنفيل مزبور على وجه
النظر والاجتهاد ايدوكى معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعين فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة ديو تنفيل وبش اون درعله دخول اوزره تحريض وهر بردرع زائد ايچون برمائة زائده ايله
تفضيل ايلسه بو تنفيلى غير لايق بلكه درعيندن اكثرده عدم جوازى متحققدر زيرا بو تنفيلى وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدركه مقاتل حين قتالده درعيندن اكثرى تلبس غير قابلدر زيرا ظهرينه ثقلت وبروب مانع
قتال اوله جغى بلا اشكالدر بناء عليه درعيندن اكثر اوزره تنفيلده منفعت مسلمين بولنماديغى معلوم اولمشدر
سؤال اولنورسه كه التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخى متحقق ايكن آنلرده تنفيل نيچون غير
لايقدر جواب اولدركه بويله دكلدر زيرا ارهاب انجق دارعله يعنى لابس درعله در يوقسه درعله دكلدر زيرا بين الناس
امير مسلمين شوقدر وشوقدر دارعله چيقدى وشوقدر حاسر ايله يعنى غير دارعله چيقدى ديو سويلنوب
ارهاب اعدا ذكر دارعين ايله پيدا قيلنور ودروعنه دكلو كثير اولسه بنه دارعى رجل واحددر زيرا دروعى اعطاء
غير ايچون حامل اوليوب بلكه عند القتال بنفسه تلبس ايچون محتملدر ودرعيندن زياده سين تلبسه غير محتملدر
وعلى هذا القياس امير اصحاب خيله خطاب ايله من دخل بتجفاف فله كذا ديسه جواز تنفيلى بى التباسدر وتجفاف كسر تاء
وسكون جيم ايله درع كبى برنسنه دركه عند الحرب افراسنه الباس ايدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولديغى مثللو تجفاف خيلده دخى متحصلدر بناء عليه برايكى تجفاف اوزره تنفيلى جائز وزياده سى حد
جوازى متجاوزدر زيرا تجفاف فرس ايچوندر وتجفاف اوزره تنفيل راجل ايچون اتخاذ فرس اوزره تنفيل كبيدر
اكرامير فرس واحددن زياده ايچون رأى سهم ايتمشلردن ايكن من دخل بفرسين فله كذا ديسه تنفيلى صحيحدر
تجفافين دخى بويله در اما فرسيندن اكثر اوزره تنفيلى غير صحيحدر زيرا مبارز كاهيجه فرسيله قتال ايدر
لكن زياده ايله قتال ايلمز تجفاف زائد دخى بويله در وتنفيل متضمن منفعت ايسه تجويز اولنوب خلا في تجويز
اولنماز مكر مقاتل كاهيجه اوج فرسه محتاج اولمق بينلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ايچون دخى تنفيلى
جائز كوريلور وتجافيف ثلثه ده بويله دركه هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقيحان تنفيل على وجه النظر
ايدوكى معلوم اوله تنفيذى لازم انجق نفوذى بعد التنفيل اصابت قيلنان غنائمده در واكر امير عسكر مسلمين
محاصرهٔ حصن ايد نجيه دكين نسنه سويلميوب بعد المحاصره من تقدم الى الباب دارعا فله كذا ياخود
من تقدم متجففا فله كذا ياخود من تقدم مظاهرا بين درعين فله كذا ديو تنفيله شروع ايلسه بو دخى صحيح
ومشروعدر زيرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشركينه القاء خشيت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفيل انجق بو مثللو منافع ايچون موضوعدر اما حين محاصره ده دخى نسنه سويلميوب بعد الفتح دارعين
ومتجففين ايچون مشقت وكفايتلرينه كوره قصد تنفيل ايلسه تجويز وتعويل اولنماز زيرا تنفيل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر يوقسه تنفيل شجعان دكلدر وغنيمتده حق غانمين
ثابت اولدقدنصكره ايچندن صله واحسانله بعضيلرين تخصيص وتمييز حق امامده تجويز اولنماز لكن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه على قدر المشقة والكفاية تجويز تنفيل بر له تنفيله اقدام ايدرسه
اجتهادى ايله فصل مختلف فيهى امضا ايتمش اولمغله تنفيذ واتمام وقضاتدن برفردايچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفيذى مجموع قضاته الزام قيلنور حتى منقول له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجويز تنفيل ايتمشلردن
ايسه ده ينه اول نفلى اخذ ايلمك اكا حلالدر زيرا خلافنه حكم حاكم حاصل اولدقده اعتبار رأى مجتهد ساقط
وباطلدر زيرا قضاء قاضى ملزم غيردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غير دكلدر نظيرى اولدركه بركمسنه زوجه سنه
انت طالق البتة ديوب وقول معهود كندو رأينده تطليقة بائنه دن معدود اولنسه لكن برقاضى قول عمر

مطلب اذا جاء حكم الحاكم بخلاف رأى المجتهد سقط ذلك الرأى

وابن مسعود رضى الله تعالى عنهما اوزره تطليقهٔ رجعيه دردیو قضا ايلسه قضاسى نافذ وزوجه سى اوزره تجديد نكاح
ايتمدين اقامتى جائزدر وتقرير مذكور امام محمد رحمه الله تعالى قولى اوزره در امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ديركه
رأى مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ايسه قاضى خلافنه حكم ايلسه ده كندو
رأيى ترك وخلافيله عمل ايده مز وزبو بحثى شرح مختصرده آخر استحسانده بيان قيلدق والله الموفق

باب ما يجوز من النفل بعد اصابة الغنيمة ومن يجوز ذلك منه *

يعنى بعد اصابة الغنائم جائز كوريلان تنفيل وكيملردن جائز كوريلديكنى ذكر وتعليل بابنده فصل لازم التفصيلدر
اكر برسريه دارالحربده غنائمه فائز لكن حملندن عاجز اولمغله امير اول غنائمى احراق ياخود دارالحربده
ابقا مراد ايتمشيكن بورأيه نادم ومسلمينه من اخذ منها شيئا فهوله ديمكله تنفيله جازم اولسه تنفيلى جائز وتنفيذى
لازمدر بو صورتده بعض مسلمين تكلف وبعض غنائمى دار اسلامه اخراجله تصرف ايلسه لر خمسى دخى آلنميوب اول
كمسنه يه تخصيص قيلنور زيرا بو تنفيل على وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفيلى جائز كورمديكمز انجق غنائمده
حق غانمين ثابت اولدقدنصكره ابطالنى متضمن اولديغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحقلرى اخراجله متأكد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق بوقدر توضيحى اولدركه امير ايچون غنائمدن ذى روح اولميانلرين
احراق وحيواناتى بعد الذبح احراق ياخود بولندقلرى محل ضياعده ترك واطلاق ايلمك مشروع وبو معنى ابطال حق
جميعى متضمن ايدوكى مقطوع ايكن بطريق التنفيل بعضى تخصيص وتمييز ايله حق بعض آخرينى ابطال ضرورى
التجويزدر ياخود احراق بلا منفعة احد من المسلمين ابطال حقه باعث وتنفيلدن بعض مسلمينه توفير منفعت حادث
اولمق بوجانبى ترجيحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمى اخراج يابيع يا تقسيمه قدرتله جميع جماعته ايصال منفعته
قادر ايسه تنفيله ابطال حق بعضه مقتدر اوله من كذلك عند العجز من اخذ شيئا فهوله بعد الخمس ياخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس ياخود بعد الخمس ديسه جمله سى صحيحدر لكن كركدركه بونلردن نظر
مسلمينه اقربنى ترجيح ايليه وبو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفيل اوزره تقسيم اولنور اما بركمسنه جواهر ياغيرى
نفايسدن معلوم امام اولميوب ومسلمين اخراجنه قادر اولدقلرى برنسنه يى اخذ واخراج ايلسه البته بعد التخميس
سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بو تنفيلك صحتى انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنى ايدى وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتى تجاوز ايتمكله بو تنفيل دخى ضرورتى اولميان محللره تناول وتناهى ايلمز وتنفيل مشروح
اموال مأخوذه ده صحيح اولنجه اموال غير مأخوذه ده اولى بالتصحيحدر مثلا ابنيهٔ مشركينده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمينك حين مرورلرنده اخذ واخراج غير مقدورلرى اولمغله امير من اخذ منه شيئا فهوله
ديسه جائز وبركمسنه اول بنايى تخريب واول نسنه يى اخراج قيلسه آنكله متخصص ومتميز درز زيرا مسلمين
هدمه قادر ايسه لر دخى اخراجندن عاجز وقاصرلردر حتى محلنده تركلرى جائزدر بو جهتله تنفيل مزبور جائز
كوريلور وبو بابده بعد الهدم حملى مقدور اولوب اولمامق برابردر زيرا تنفيل امير قبل الهدمدر ومقدوريت حمل
بعد تنفيل الامير احداث ايلديكى هدمله حادث اولمشدر مكر اول نسنه حين تنفيلده بنادن مفصول وامير دخى
مجهولى اوله بو صورتده تنفيل اكا شامل اولمامغله اخراج ايلين بركمسنه ايسه ده بين الجماعة تقسيم اولنور واكر امير
صورت مفروضه ده تنفيل ايتميوب همان احراقله امر ايتمش اولوب بعض مسلمين دخى دابه لرى اوزره تحميل
وتكلفله دار اسلامه نقل وتحويل ايلسه لر ينه بعد التخميس بين جميع السريه تقسيم وتعديل اولنور زيرا تخصيص
بعض تنفيل امامه موقوف ايكن بونده تحقق ايتميوب تحقق ايلين امر احراق دخى تخصيص بعضده غير مؤثردر
غاية الامر اول كمسنه كندو ايله غيرلر بيننده مشترك ايكن مشرف تلف اولان نسنه يى اخراجله احيا ايلمشدر
واحياء من بورقطع شركتله اختصاصنه سبب اوله مز واكر امير غنائم مصابه يى ارض حربده تقسيم ياخود
تجاره بيع ياخود دار اسلامه اخراج ايلدكدنصكره آرقه لرندن دوشمن كلوب مسلمين محتاج فرار اولسه لر كركدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت كفار ايچون احراق بالنار ايده لر زيرا بونده كفار ايچون معناى كبت واذلال دركاردر
وجعفر بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه سريهٔ موته ده سلامت نفسندن مأيوس اولدقده قوائم فرسنى قطعله
اهدار ايلديكى كبى مسلمين دخى نقلى ثقيل اولان امتعه واسلحه لرين دوشمن آنلر ايله انتفاع ايتمسونلر ايچون احراق
بالنار ايتملرى جائز وسزا اوادر وكندو مالرنده جائز اولنجه آلدقلرى امتعهٔ اهل حربده جوازى اولى در صورت
مفروضه ده اول غنائمى احراق ايچون ميدانه القا ايلدكلرنده امير من اخذ شيئا فهوله ديمكله برقوم آنى اخذ
مهالكه دن تخليص ايلسه لر ينه جمله سى صاحبلرينه رد وتخصيص قيلنور زيرا بيع وقسمتله اصحابنك ملكلرى

مطلب يجب احراق الغنائم فى بعض الاحيان

متعين وامام ايچون املاك نابسده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهى اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ايچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالما مشدر اما قبل الاحراز
تنفيلى بشفقه در و بو بابده ثابت اولان انجق احراز باليدايله ثابت بر حق ضعيف اولوب اولدخى احراق ايچون يدندن
المقاابله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سبيله حقلرى متأكد اولمغله
احراق ايچون القاده حقلرى باطل وآنده امام ايچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعناى محرر بعد القسمة والبيع
دخى اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمى دارالحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه‌لر واهل حرب آنى كوروب اخذ ايتملردن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآنى محلندن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه‌لر آنده سريهٔ اولانك حقى باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القا صكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محلنده
ابقا ايلسه‌لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آنى اخذ واخراج ايلسه‌لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمى لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه‌لر بو صورتده مالكلرى
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لرى منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايده‌لر كذلك مسلمين غنائمى بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه‌لر حق سريهٔ اولى آنده متأكد ايتمش اولمغله يدلرينه‌رد
وتسليمده تردد اولنماز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه‌لر بو صورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن انجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر و بعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بو مسئله ده مؤلف بنامدن مأثور اولان روايتينك بريسى واصحى ايدوكى باب النفل الذى ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه‌لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلرى قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
يكسنه نك ملكى يوقدر حتى امام ايچون غنائمى بيع واثمانى تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر
و ثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بيعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعى القا ايدنلر حين القالرنده من اخذ شيئا فهو له ديوب مسلميندن برجماعت دخى
آنى اخذ ايلسه‌لر داراسلامه اخراج ايتسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللرى آخذينه هبه يه
محمول وقبض آخذينله هبه دخى تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلرى موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جارى اولان
حكم اوزره رجوعلرى مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلرى غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنى موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
ايله شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده دركه
قول مذكورى مالكلردن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده‌لر اما هيچ استماع ايتمين كمسنه آندن برنسنه‌يى اخذ
واخراج ايلسه ينه مالكنه ردى لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلرى على وجه الهبه اولمغله اخذلرى قبض
متمم الهبه در اما استماع ايتمينلرك اخذلرى وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ايچون وجه اعانت اوزره
اولمغله ملكى ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولى ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابنده ديرزكه جهالت مزبوره نزاعه مفضى دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بو لفظله على وجه الهبه اخذينى مباح قيلمشدر و بو اباحت جهالتله دخى ثابته در و بو بابده
اصل قوى عبدالله بن قرط اليمانى رضى الله تعالى عنهك روايت قيلديغى حديث نبويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر و يوم قردن مرادلرى ايام نحردن يوم ثانيدركه
آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوى مذكور ذيل حديثده بو معنايى تحديث ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتى بدنه تقريب اولندى همان بدنات مزبوره ذبحه قنقيمزدن ابتدا بيوريلر ديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلرى ساقط يعنى
موتله ذمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بركلمه تكلم ايلديلر اكن بن فهم ايده مديم اتصاللرنده بولنان بعض ذواته
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخى من شاء اقطع يعنى مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

جواب

مطلب لا ولاية للامام في اموال الناس

ترجمه ده واقع اولان بو قوللرز حديثده وقع فيما وجدت خطوطها لفظ شر يعنك تفسيريدر

جواب ايلدى لاجرم بو خطابه عنايتآب مأخوذ اله انقطاع وتملك وجهى اوزره اباحت اخذ دركه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول آلاتى ايجاب قيلمشلردر پس بو جهتدن اولان امور بو نصك حكمى تعدى ايدر
وقول مجرد بو وجهله دخى مؤيد ومقرردر كه مجرد النقباء مال بلا كلام حكم اباحتى افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيرنده سكر و دراهمى برنسنه تكلم ايتميه‌رك نثار وهر اخذ ايلين تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدر
حتى ديمشلردر كه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبى اخذه اذن صريح بولندقده حكم جواز اولى
بالتصحيح در وعلى هذا بر كمسنه باب دارينه ماء وجمد وضع ايلسه غنى وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك بر كمسنه نك ملكى اولميان ارض مباحه ده بر شجره غرس واصابت اثمارينى ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ايچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبلر روايت ايلدكلرى حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللرى نامعلوم ايكن اسلابلرينى اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهو له ديوب برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه آنلره نفل حلال دكلدر زيرا مسلمين آنى اخذ واغتنام ايتمشلردر
بو جهتله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحى اولدر كه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آنى امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت
يا معزول اولوب يرينه آخرى نصب اولنسه اخذ ايلنلردن برشيئى استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمه‌لرتا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنى بيلمه‌رك ياخود بيلميه‌رك اخذ ايلسه‌لر امير ثانى جمله سنى
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيلله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولنمغله تنفيلى باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشيدر و بو مسئله نك نظيرى باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشيدى كه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يا معزول و يرينه آخرى
قائم اولسه بطلان تنفيلى مسئله‌در بناء عليه تنفيلى مانحن فيه كبى بعد الاصابه اولدقده بطلانى طريق اولى ايله
عيانيدر شول قضا منزله سنده‌در كه قاضى قبل التنفيذ منعزل و يرينه خلافنه ذاهب قاضى آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بر باب من يكون له النفل ومن لايكون اثناسنده بر اصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشيدك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرعيدر
مؤلف معالى پناه طيبه الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عود وولوج ايلدكلرنده بريسى قتيل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله نجامه ايروب شمدى دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبه غير نائلدر كورمزميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ايلسه‌لر قاتل ايچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايى استماعله مسلمين
دفع ايچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك داراسلام
وكرك دار الحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلرى غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقى اولوب امير دخى بويله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا الدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده
بر حصنه سريه بعث وآنلرى ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده‌رك
نيجه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرندنصكره اصل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه‌لر اهل سريه
تنفيلله يكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلرى غنائمده ايجاب
واولوجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدى اولدخى صورتياب اولمادى كورمزميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصنى فتح ايلسه‌لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه‌لر دخى اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بويله در واكر امام داراسلامدن بر سريه بعث واوزرلرينه
بر امير نصب ايدوب بعده اول اميرى عزل وآخرى نصب وارسال ايلدكده بر قوم دخى تنفيل امير اول ايله اخذ انفال
ايتمش اولسه‌لر نظر اولنور اكر عزلنى بيلميه‌رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلرى كندولره سالمدر كذلك امير دخى
عزلنى بيلميه‌رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذى لازمدر زيرا عزلنى بيلميوب ياخود عزلنى اخبار وكندوبى عملدن
صرف ايدركسنه كلمدكجه ينه امارتى باقيه در واكر تنفيلى امير ثانى كلوب عزلنى اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب اذا قال السلطان من اخذ شيئا فهو له

مطلب وضع الماء والجمد في باب الدار اوغرس شجرة وابيح ثمرها

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر و اکر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو
اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلمدکجه ینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیرینه بو کیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعه سی صحیح و بی معارضدر نکته سی اولدر که
مسلمینی دار الحرب ودار الاسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیر جائزدر بناء علیه امیر ثانی کلمدکجه تدبیر مسلمین
اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریر ایتمش
اوله بو صورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیر مقبولدر زیرا عند التقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزلله معزول اولمشدر و بعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دار الحربه ادخالله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بر فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیله دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولی تعجیل وعسکرینه بعض انفال الله تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجهة
خطابله حاصل کبیدر ومواجهة نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واکر امیر سن سنین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قیل اما فلان
سکا واصل اولدقده امیر اولدرسن دکلسین مضموننده کتاب امام روغون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز وباقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر وبعد
الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیرسین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر و بو مسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق
برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکا وارد قده امیر اولدرسن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن بر طائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دار الحربه اقتحام وبعض غنائمله اغتنام ایلسه لر غنائملری
تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعه لرینه اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
متثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه در امارت سریه دخی بویله درکه تقلید امامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی متثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دار الحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناء فعل امیرلری
جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکریله دار الحربده غزا ایدر ایکن فوت یا شهید اولوب عسکردن بر طائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر و بربرندن مفارقت وهر بری ارض عدودن بر جانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دار الحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لر کرکدر که اصلا خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دار الحربده اولمغله بعد خروج دار الاسلام اولمق برابردر لکن دار الحربده ملاقات ایدرلرسه احرازده مشترك
اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هر بری نفل
وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس و بعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزا بله بزدن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض
اولمقله اول والی به سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضروره امر تنفیله دخی موجب تفویضدر مکر خلیفه آنی
تنفیلدن نهی ایتمش اوله بو صورتده خلافنه تصریحله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده درکه بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

مطلب امیر المصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

مطلب الامامة العظمى تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
بر قاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی
غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله در واکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیر سریه دار الحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه یی دار الاسلامدن بعث وامیرلرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله
امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلله
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتدیکی امورده
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر و بو بابده سریه سنك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد
موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
متثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدر که آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بو صورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهر کس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بو وجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه ده جهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بو صورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدر که بر رجل بر صبینك عورتی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدر که آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدر که عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدرز وجه ثانی اولدر که بونده اجازت انجق
منفل لهه تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره دن
عدیلی اولدر که صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدر که بر کمسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك بر شیء اشترا قیلسه
الیه شراسی فاسددر لکن بر قاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندیمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دار الحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتمشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیلدن نصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه ده جائزدر واکر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بو صورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم باتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده سریه دار الاسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بو سریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان بر طرفدن دار الاسلامه خروج ایلسه لر بونلر دخی دار الاسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئله لرك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تمیل بشقه در واکر سریه غنم یا بقر یا رمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو اسیجاری نظرعامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین خاص اولمغله حصهٔ عسکرده غبن جائزدر واکر عامل سریه یه علی السویه ربع مصابلرینی تنفیل عسکره امیرلری دخی حیلهٔ اعداده علی وجه الاجتهاد بعضلرینه بشقه کونه تنفیل عسکره سریه عسکره رجوع ایتمیوب همان دارالاسلامه خروجده تعجیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عامل باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر دارالاسلامه خروجله دارالاسلامدن بعث اولنان سریه حکمنده واوج ایلشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که اثرده لا نفل للسریة الاولى بو مثللو سریه حقنده وارددر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مضابلرنده خواصلرینك حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحته واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما تنفیل امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون تنفیل ایدوب امیرلرینی تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن دارالاسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولا یدری ما هو *

یعنی بر غازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال جهتنده باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفة الاجناس اون عدد اثواب ایله واصل اولسه هر ثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیله کتوره‌جکی اثوابك عشری اکا ایجاب اولنمشدر زیرا نص ایمدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدر که تصحیح کلامه بو معنادن غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقوددن برنسنه‌ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا بعض اثوابی تنفیل بعضی آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز بناء علیه هر ثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابك جمله سی جنس واحددن استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بر وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمنه وهم جالبه غنیمت ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها دیدکده برکسنه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله‌مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس وبغل وحماره شاملدر کور مزمیسنکه عسم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه دن غیری یه متناول اولماز وبو بابده بلاشبهه حقیقت لفظ دابه معتبردکلدر زیرا صورت مفروضه‌ده برخطر یه کتورسه بر عاقل اندن نفله استحقاقنه قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی ما یدب فی الارض اولمغله جاریه یه دخی شاملدر قال الله تعالى وما من دابة فی الارض الا على الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندیمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین موضع ذوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره اسمیدن وابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل اولنور اما بزم دیاریمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله مشهر تیا بدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب برکسنه دخی بر جزور یا بقره کتورسه بر نسنه یه مستحق اولمز اما بر شاة معز یا خود شاة ضأن کتورسه اکا مستحق اولور اکرچه لفظ جزره هر بر ذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعمالنه اعتیاد واستیناس ایلمشلردر حتى برکسنه آخره الجزرنی من غنمك یعنی ماشیه‌لرکدن بکا بر جزره ویر دیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی متفهم اولوب ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهو له دیسه بو لفظ ایله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابل ایله استحقاقی متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنى المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بو خصوصده بر امیر مرکوب یا ناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله بر شیئه سزاوار اوله‌مز زیرا اسم جزور ایلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدر که مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بر دخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانله اعتبار ایله نفله سزاواردر که

الجزر المأکول بفتح الجیم وکسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة یقع على الذکر والانثى والجمع جزر مثل رسول ورسل کذا فی المغرب وفی حدیث خوات ابشر بجزرة سمینة ای شاة صالحة لان تجزر یقال اجزرت القوم اذا اعطیتهم شاة یذبحونها ولا یقال الا فی الغنم خاصة کذا فی النهایة وتفصیل مشروحه جزره وجزورك فرقلری کسب وضوح ایلمشدر منه

الشاة الواحدة فی الغنم للذکر والانثى او یکون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش کذا فی القاموس منه

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهو له دیدکده بر بختی یا خود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة دیدکده جمل عربی یا ناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه خاص اولمغله عربی یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه یی تنفیلده عجمیتله توصیف اولنسه نك عربیسنه تناول ایلمز واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یا اناثدن تبیع یا تبیعه تسمیه ایتدکلری ولدبقر زکوة ایچون ویرلك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کوریلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلا تقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌در که جمیع لغات عربیه‌ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشترکبی هر لغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الى القیاس السابق معزك عدم دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدر که حسب العاده معز وغنمی بر برینه تخلیط وجمله سنی جنس واحده الحاق ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه لفظ تیس اناثه شامل اولمماز واسم دجاج جنس ما کیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره واسم دیك اناثه شامل دکلدر و بر ایمان الجامعده لا آکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اما عقدیمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولماز کذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلی ذکر ایلدیکمز محلنده بو مسئله یی بیان قیلندق و بو بابده حکم تنفیل حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر متنفل دارالحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیلارینك محل تفصیلیدر چنانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری بر طرفدن دارالحربه دخول ایلدکده هر برینك امیری قبل الخمس تنفیل ربع یا ثلثله بر سریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه بر حصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهر بری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدر که اول غنائمی قطعا تنفلی وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایده‌لر زیرا هر امیر انجق کندو سریه‌سینك اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه‌نك مصابی انجق قسمت مزبوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور و بو تقسیمده ایچلرندن خمسی اخراج اولنماز که استصحاب خمسه احدی السریتین اخراذن اخری دکلدر بعده هر سریه حصه سیله عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچندن نفللرینی تسلیم و باقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه و عسکر میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله یی اکتاب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز یوز رجال ودورت یوزی فارس دورت یوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورت یوز رجال و یوزی فارس اوچیوزی راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس و یدیوز راجل اولسه کرکدر که مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس و یدیوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم و بو خمسی فرسانی یوز عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورت یوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم واوچ سبعی رجاله سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله سی دورت یوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق بینلرنده هر سریه‌نك حصه سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهر سریه حصه سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله سنده جاری و بونده تحریر ایلدیکی تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زائده دن عاری ایکن بو صورتك ماقبلنه تفرع وتفریعینك توجیهی دشوار نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده ما نحن فیه کبی هر امیرك سریه سنه

لفظ کاو فارسیه ده بمعنی البقر در ومیش بمعنی الغنم در وجاموس وانسنده غنمه مشابه اولمغله کاومیش تسمیه ایلدیلر کذا قاله ابن الکمال مخلصا منه

مطلب قال لا آکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم على الکتاب

تنفيلي ياخود هيچ برينك عدم تنفيلي ياخود احد همانك تنفيل وآخرك عدم تنفيلي جمله سي برابردر زيرا هر اميرك
ولايتي سيريه اخرايه متجاوز اولمامغله آنلرك خصه سنده تنفيلي غيرجائزدر

باب النفل لمن يجب اذا جعله الامام جعلة * يعني منفل لهمده اجعال وفتق صنفه تنفيل قيلديغي بيانده اهمال ايلديكده نفل كيملره واجب اولديغي تعييني حاوي باب دقيق الفحاويدر اكر امير من خرج من اهل العسكر فاصاب شيئا فله من ذلك الربع ديو تنفيل ايلسه بو لفظي مسلم وذمي رجل ومرأه حر وعبد صغير وبالغ تاجر ومقاتل سابق القتال وغير سابق وبالجمله غنيمده سهمي يا رضخي اولان هر فريقه بلا تفريق شاملدر زيرا بوندن مقصود قتال واغتنامه تحريض واغرا وطوائف مذكوره ده اهليت تحريض پيدا وهويدادر وعسكرده بولنان تاجر في الاصل قتال ايتديسه ده شمدي غنيمه اصابت واتيان ايتمكله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغير اذن الامام خروج ايتمش ايسه غنيمه دن رضخ وسهمي متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مز واكر خروجي باذن الامام ايسه نفلده مقام ذميده قيام ايدر واكر اهل حربدن براسير قول اميري ايشيدوب خروجه عزيمت وغنائمه اصابت ايلسه غنائمي فيء مسلميندر زيرا اسير فيء مسلمين وغنائمي آنك كسبي وكسب عبد مولاسنك ملكيدر بنا برين اول اسير غنائمي ايله فيء مسلمين قيلنور واكر اول دار اهلندن عسكر مسلمينده مستأمنين بولنوب مقاله اميري ايشيدوب قتاله خروج وآلدقلري غنائمله بنه عسكره ولوج ايلسه لر نظر اولنور اكر مسلميندن خوفلري زائل ومأمنلرينه وارد وواصل اولدقلري موضعده اخذ غنائم وبعد العود اول غنائم اوزره امان منتقل ايله استيمان ايتمشلر ايسه بلا خمس جميع غنائملرينه مالك اولورلر زيرا موضع مرقومه وصوللرنده بيمزده اولان حكم امان منتهي اولدقدنصكره آنلر اهل حرب ايكن اموال اهل حربه استيلا وتملك بعده آنك اوزرينه استيمان ايتمشلردر واكر مأمنلرينه بالغ اولميوب هنوز مسلمينه قريب اولان محلده اخذ ايتمشلر ايسه قتاللري باذن الامام ايسه بعد النفل وبلا اذن ايسه بلا نفل غنائملري فيء مسلمين قيلنور زيرا مأمنلرينه بالغ اولمدقجه اما نمز باقي اولمغله دار اخراذن عسكر بمزده بولنان حكم مستأمنينده قيلنورلر وباذن الامام خروجلريله بلا اذن خروجلري ميانده توضيح فرق اولدركه اذنله خروج ايدنلري دوشمن احاطه ايلديكي مسموع اولدقده امير ومسلمين اوزره اهل ذمت كبي نصرتلري واجب وبلا اذن خروج ايدنلر نصرتي غير مستوجبدر وحكم تنفيل
* دخي بو يله در كه اذنله خروج ايدنلر اهل ذمت منزلته نازل وبلا اذن ايسه انفاله غير نائللردر والله الموفق *

باب النفل في دخول المطمورة * يعني تحت الارضده بناقيلنان مطموره يه دخول بابنده احكام تنفيلك محل تفصيليدر فاتكه مسلمين ايچنده اعداء مقاتلين بولنان مطموره نك قپوسنده قيام وامير لري من دخل من باب هذه المطمورة فله نفل مائة درهم ديمكله تحريضه اقدام ومسلميندن برقوم دخي اول بابه اقتحام ايتدكلرنده ناكاه وراسنده باب آخر مغلق وارايدوكي ظاهر لكن بين البابين اعدادن برفرد غير حاضر اولوب همان عامه اهل اسلام باب ثاني اوزره اقتحام ايدوب فتحله بكام اولسه لر بنه باب اوله اقتحام ايدنلرك نفللري متحقق وآنلردن هر بري ايجاب امامله يوزدر همه مستحقدر زيرا من دخل ده كلمهٔ من لفظ عام وعلى الانفراد هر برينه تناولي بلا كلامدر بو صورتده جماعت مسلمين اظهار خصام وبين البابين اعدادن كمسنه يوغيدي وباب ثانيده قتال اوزره دخي جمله مزحاضر ايديك آنلره نفللرين ويرمزديو منازعه يه قيام ايدرلرسه انلري اسكات ايچون دينلور كه سزلر وراء بابده باب آخر موجود وبين البابين دوشمندن كمسنه نابود ايدوكني بيلمز ايديكز اول حينده تنفيله حاجت مس ايتمكله امام ايجاب تنفيلاته باب اوله دخول اوزره داخليني تحريضه تعجيل ايتمشيدي سؤال اولنورسه كه بوتوجيه امام تعيين باب ايده رك من دخل هذا الباب ديمش اولايدي وجه اولورايدي امام ايسه انجق من دخل من باب هذه المطمورة ديدي وبو بابده باب مطموره انجق باب ثانيدر جوابده ديرز كه بو يله دكلدر بلكه حين نفلده باب مطموره عند الامير والمسلمين انجق باب اولدر زيرا مسلمين آندن دخوله جسارت ايده ميوب بعد التنفيل دخول ايدنلر اعتقادلرينه كوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرينه تنفيل اولنان امري اتمام ايلديلرينه سؤال اولنورسه كه بو صورتده مجموع داخلينه يوز درهم ويرلك واجبدر كه امام انجق آني موجب اولمشدر جوابده ديرز كه كلام مطلق افهامه تبادر ايلين مفهومه حمل اولنور ولفظ مزبورده كلمهٔ من هر برينه متناول ولفظ مائه دخي منكر اولديغي آنلردن هر فردك مستحق اوله جغي آخرك مستحق اوله جغنه مغايرته دليل اولمغله فهمه تبادر ايلين هر بريني برمائه ايله تنفيلدر كذلك من دخل فله رأس ديسه حكم تنفيل بو تفصيل اوزره در اما من دخل فله الربع من الغنيمة ديدكده اون كمسنه داخل اولسه مجموعي بر ربعه نائل اولورزيرا بونده داخلينه ايجاب ايلديكي ربعي غنيمه اضافتله تعريف ايتمكله مرادي اول ربع مسماده اشتراك داخلين ايدوكي غالب احتمالدر كورمزميسنكه داخلين

حسب العاده ار بعه دن زياده اولور وغنيمتك انجق ارباع اربعه سي موجود اولمغله زائد ايچون ربع زائد نابوددر پس مرادي داخلين كثير ايسه لرده ينه ربع بينلرنده مشترك ايدوكي بو بياندن مستفاددر واكر ابتدا برشخص صكره بر دخي ثم وثم بربر دخول ايده رك عشرهٔ كامله اولسه لر ينه جميعا دخوللري منزلنده ربعده اشتراك ايدرلر زيرا امام جمع وترتيبه بلا تعرض دخول اوزره تنفيل ايلمشدر لكن بو تنفيل انجق اولابدن اعدانك انعدامي ياخود تباعد وانهزامي معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجيل ايدنلر ايچوندر بو قسمه بين البابين كمسنه بولنما ديغي معلوم اولدقدنصكره داخل اولان نفله نائل اوله مز زيرا تحريض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر كذلك مسلمين فتح باب ايلدكدنصكره خلفنده كمين اولمق خوفيله دخولدن اجتناب ايلسه لر بونده دخي تنفيل حكم وتفصيلده ماقبلنه عديلدر زيرا مقصود تحريض دخولدر اولدخي حال بقاء خوفله مقيددر كذلك من دخل فله بطريق المطمورة ديدكده اون كمسنه حال قيام خوفده معا يا متعاقبا داخل اولسه لر اشتراكا بطريقه نائل قيلنورلر زيرا بطريق مطموره يه اضافتله تعريف ايتمكله مرادي آنده اشتراك داخلين ايدوكي مستفاد اولمشدر اما فله بطريق من بطارقتهم ديمش ايسه بونده بطريق تنكير ايتمكله هر داخل بر بطريقه نائل قيلنور لكن اول مطموره ده انجق ايكي اوچ بطريق موجود ايسه موجودلري ميان داخلينده تقسيم اولنوب شيء آخر اعطا قيلنماززيرا صحت ايجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقداره وجودي تجاوز ايلمز وعلى هذا فله جارية من جواريهم ديوب ايچلرنده اوچدن زياده جاريه بولنماسه بين العشره تفاضل بولنمامغله اول جواري بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب جواري موجوده نك غيريده تنفيل تحقق ايتمكله شيء آخر اعطا اولنماز اما من جواريهم قيديني تركله فله جارية ديمش اولسه بو صورتده مطموره ده بولنان مالدن هر داخله برجاريهٔ وسط ياخود قيمتي اعطا قيلنور زيرا بونده هر داخله برجاريهٔ مطلقه تسميه اولنوب اول تسميه دخي ماليت جاريه ده موجب حق اولمغله عيني يا قيمتي واجب اولور لكن تنفيلدن مقصود مسلمينه ايصال منافع اول دخي تنفيلي مطموره ده بولنان ماله تقييده متوقف اولمغله بويله تقييد اولنور حتي مطموره ده نسنه بولنماسه بو محل حقلري منعدم اولمغله داخلين برشيئه مستحق اوله مزلر فرق مسئلتين مسئلهٔ وصيتله ايضاح قيلنور كه بر كمسنه فلانه كندو جاريه لرمدن برجاريه وصيت ايتدم معناسنه اوصيت لفلان بجارية من جواري ديوب بعد الموت جواريسي بولنماسه موصى لهه نسنه ويرلمز اما مطلقا برجاريه معناسنه بجارية ديسه مالندن برجاريه قيمتي ويرلور بونده دخي هيچ مالي قالمازسه موصى لهه نسنه ويرلمز حكم تنفيل دخي بويله دركه مطموره ده نسنه بولنمادقده بشقه غنائملري وار ايسه دخي مستحق نفل اوله مزلر زيرا مقصود متكلمه حاصل اولان تقييد كلام تنصيص متكلمه تقييد مرام كبيدر بناء على هذا صورت مفروضه ده مسلميندن بريسي دخول وخلف بابده كمسنه يوغيمش ديو نداء بعده برجماعت دخوله ابتدا ايلسه لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدر زيرا تنفيلي حال بقاء خوفله مقيد وخوف دخي نداء اولي استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولي استماع وحقيقت حاله اطلاع ايتمدين دخوللري بشقه دركه دخوللري حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول كبي نفله مستحق اولورلر واكر صورت مفروضه ده برجماعت باب مطموره دن دخول وجماعت اخرايي دخي اذن والتماسلريله بعض كسان بالاي مطموره دن ادلا وارسال وانلر دخي بابه مرور ايتمدين تدلي وترسل برله وسط مطموره يه حلول ايلسه لر نظر اولنور اكر امير من دخلها ديمش ايسه طائفتيندن هر بري نفله مستحق اولور زيرا دخول مطلق شرط ايدوب اول دخي هر بريندن تحقق ايتمشدر واكر من دخل من باب المطمورة ديمش ايسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر زيرا بابدن دخولي شرطله تقييد كلام ايلمشدر كورمزميسنكه بر كمسنه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب ديدكده زوجه جانب سطحدن خروج ايلسه طلاق واقع اولميوب ان خرجت من الدار ديمش ايسه واقع اولور واكر برجماعت حديددن بعض ظروفه كيروب رفيقلري آنلري كندو اذن والتماسلريله بالاي مطموره دن ادلا وارسال وآنلر دخي بين السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ايله قتال مسلمين فتح مطموره يه استعجال ايلسه لر مستحق انفال اولورلر زيرا دخولدن مقصود اميرانجق وصولي تحقيق جرأته موصل ومنافع مسلميني محصل اولان موضعه وصول ايدي اول دخي رسيدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتال ايله دوشمني مشغول ايتمكله مسلمين فرصتياب فتح ودخول اولمشلردر واكر رفيقلري آنلري برايكي ذراع مقداري ادلا بعده كير واخراج ايلسه لر بونده معناي دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مزلر زيرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمينه موصل اولماشلردر اما حين تدليه ده حبللري منقطع ووسط حصنه واقع اولسه لر بونده التماسلريله تدليه اولندقلرندن نفسلرين مطموره يه القا ايتمش كبي اولوب شرط دخولي ايفا ايتمكله نفللرين استيفا ايدرلر اما تدليه ايدنلر

مطلب اوصى بجارية ولا جارية له

التماسلری بوغیکن قطع حبالله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتاله فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئه استحقاق ایده مزلر زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز لکن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هالک اولسه‌لر نفسلرین القا منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله دیتی جمع ایلمک غیر ممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشر ایسه نفله مستحق اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول ایتمش کبی مطموره ده حصولی کند وفعلنه نسبت اولنور اما برکسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه واصل اوله مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز مگر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی کبیدر نکته سی اولدر که مقصود امیر اظهار جرئتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل و بلا امر غیر حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی فتح مطموره یه دک قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اماهوادن سلاح عدو واصل اولمیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کنداله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه یه جلب ایده مز زیرا فاعل آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در یوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظرالله تعالی الیه باللطف المنتظر دیر که برمطموره اهالیسی اموال وذرار یلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمک اوزره طالب صلح اولدقلرنده مسلمیندن برطائفه یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال کورمکله مسلمین صلح مطلوبه مساعده ایتدکه نصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیک عدد رجال بولندقلرندن بشقه مطموره نک تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اگر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد ایسه اول مطموره مطموره واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمدرز یرا بو صورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده در که حجره لری ومقصوره لری متعدد لکن طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اگرچه قلیل العدد ظن ایتمشلر ایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریح محلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر واکر مطموره نک جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف مدخل حسبیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنور که ایکی جانبنده بر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عد اولنور و بوصورتده امان انجق مسلمینه متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطموره دیگرده بولنان رجال فیئده ادخال اولنورلر اگر آنلر بزلر مطموره اولی اهالیسندنز دیرلرسه موضع امانک غیریده بولنمالریله دعوای امانده قوللری قبول اولنماز مگر باعیانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدر که اهل ذمت اهل حرب قریه‌لرندن برینه دخول ومسلمین اول قریه یه ظفر یاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیئ اولورلر مگر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله ومطموره اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مگر اهل مطموره اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن شول قومدر که اهل ذمت قریه‌لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر مگر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندن صکره بین المطمورتین بردیوار اوزرنده بربرینه واصل اوله جق برباب آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابویله بردیوار یوغیسه همان بربرینه وصوللرین قطع ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بربرینه وصوللرین قطع ایدرمیانلرنده فاصل یوغیسه مجموعی مطموره واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا مدینه تعدد ابوابله مدینه واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره لر دخی فوق الارض اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینک محل تفضیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل منکم اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینسه اوچ

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بررأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بوتنفیل صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله اماممدن علی وجه النظر صادر ودا خل اولک متلقی ثانیدن وثانینک ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده اوچ کسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اولنه اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بررأس اسیر واصل اولور کذلک اولا قیدینی حذف له من دخل منکم فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه مشروحله تنفیل اولنور زیرا والثانی والثالث لفظلریله عطفلردن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمک مرادی ایدوکی رتبه تصریحده مستفاددر کذلک ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمه من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هربرینه شمولی بلا کلامدر لکن بوایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف ایسه برشیئه مستحق اوله مزلر و بوصورتلرده اوچ کسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه‌لر تنفیل اول وثانی باطل وتنفیل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقک اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان فردک اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردک اسمیدر والفاظ مذکوره اگرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولک دخولیله مطلوب اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر کذلک داخل ثانینک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل ثانی دخی باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیر که الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد مزبوره ده حقیقت اولدقده نصکره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی لفظلرینک معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غایبا قرینه صارفه تحقق ایدوب ایتمکده اولین ایله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا علی التسویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هربری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار قیلنمز جواب اولدر که برفرد بالفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب ایلدیکی لفظ ثانی عام قیلوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمک غیرممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نفلده شرکتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده ابتدا ایکی کسنه معا داخل بعده متخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی کسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هربرینک رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی رفیقدن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله رأس واحد اکا متعیندر واگر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردک اسمی ایکن رابعله برابر داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واگر ابتداء دورت کسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیر موجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده بیکرمی نفر معا بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده مداخل اوله مزلر ازبسکه دخی بونلره مماثلدر واگر ابتداء برکسنه بعده معا ایکی کسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخرینده مزاحمه ثالث ایله وصف ثانویت غیر حاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی متعین وترجیح احدهما غیر ممکندر واگر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بو اثنان نفله نائل اوله مزلر زیرا هر برینک رفیقنه انضمامیله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل ایتمشدر واگر امیر شخص معینه خطابله سنک اولا دخوللکی امید ایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسک سنک ایچون ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلک رأسان قولیله ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخول شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله کلمشدر ومقتضای استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء کلامده لست اطمع في ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولی شرط قیلنوب
انجق قتالده اظهار جد اوزره تحریض ایدوکنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اکمل وجوه اوزره تکمیل ایلمشدر
اما بو مقدمه‌یی ذکر ایتموب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدکده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه‌یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالکه اقتحامنی بیلدیکندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمکدر
تا که یالکز کیرمیوب آندن اقدم یا آنکله برابر غیریلری دخول ایتمکله اول دخی کسب مزید قوت و اول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اگرچه صورت مزبوره‌ده
بو معنی محتمل اولدیغی کبی وجه استحسانده ذکر ایلدیکمز معنی دخی محتملدر لکن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تکمیل ایلدیکی کبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر و احتمالله استحقاق ثابت اوله مز و اگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایکی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر و اگر اولا ایکی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول کمسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی کبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور و اگر عموم قومه خطاب ایله
من دخل منکم ثانیا فله رأس دیدکده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول کمسنه برنسنه‌یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه که معنای کفایت و قوت دخول اولده
اکثردر قولیکز قنده درکه بو کمسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیکن نفله نیچون
شایان کوریلمدی جوابده دیرزکه بلی بویله‌در لکن بو مضا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر کورمزمیسنکه بو کمسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیان ایله
نفله شایان کوریلوب صکره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لکن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیکن مستحق اولماز دیمك جائز دکلدر البته مستحق اولور و استحقاق ثانی ثابت اولدقد نصکره اوله
نسنه یوقدر و محذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر و اگر اوچ شخص معینه خطاب ایله من دخل منکم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری برکمسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول کمسنه برأسه اوچ رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه‌نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر و اول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمکله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه‌نك غیریدن بعض کسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره‌ده من دخل منکم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیکن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر و اگر بو صورتده ثلثه‌دن ایکیسی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولده جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر و اگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایکی رأس وثانی‌یه برو شیوخدن داخل اوله اوچ رأس وثانی‌یه ایکی تنفیلنی ایجاب ایلدکده برشاب و برشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه‌لر اول شاب ایکی رأسه و اول شیخ اوچ رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن کمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوکی ظاهر و شیخله برابر شیوخدن کمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوکی
باهر اولمشدر و اگر ایکی شابله برشیخ معا داخل اولسه‌لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوچ رأسه نائل اولور
لکن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفة مقسومدر و علی هذا القیاس ایکی شابله ایکی شیخ معا
داخل اولسه‌لر اول ایکی شیخ بر برینه مزاحم و ایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل و اول ایکی
شاب کبی نفل شیخ ثانی‌یه مناصفة واصل اولورلر و اگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله کذا دیدکده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور که شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز و علی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه‌یدیلری فرق مذکور ایله تفریق و استحقاق و عدمی اول وجهله تحقیق اولنور کورمزمیسنکه

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدکدنصکره اولا عبد نصرانی صکره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه‌ده عبد مسلم آزاد اوله مز کذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدکده اولا داره عبد هندی صکره ترکی داخل اولسه عبد ترکی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله مز و بین المسئلتین فارق معنای سابقدر کذلك ای فارس دخل

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

اول فله رأس دیدکده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه کندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله کندو دخولده اول الناس
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز کذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدکده ابتدا
بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز کذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوکی ظاهردر
بناء علیه دارع و حاسر معا دخول ایلسه‌لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله کذلك ای ناشب رمی اول دیدکده ابتداء بر نابل رمی ایدوب صکره بر ناشب رمی ایلسه

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الکتاب

اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله متنشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب و نابل
نفلدن نسنه‌یه نائل اوله مزلر مترجم فقیر دیرکه قاموسده نشاب نبل ایله و نبل دخی سهام ایله تفسیر و بحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام و نبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لکن مقدمة الادبده نشابه تیر ترکان و نبل تیر تازیك دیو توضیح و مغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب الترکیه
دیمکله تصحیح اولنمشدر و مسئلهٔ مذکوره بو معنایه مبنی ایدوکی بیاندن مستغنیدر انتهی و اگر ای فارس دخل
اول فله رأس و ای راجل دخل اول فله رأس دیدکده برفارس و برراجل داخل اولسه‌لر هر بری بر رأسه نائل قیلنور
و بو بابده معا و متعاقبا دخوللری برابردر که علی کلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس و آخری اول راجل ایدوکی
مقرردر اما ایکی فارس معا یاخود ایکی راجل معا داخل اولسه‌لر هیچ نسنه‌یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابقدر ایکن فارسین ایچنده فرساندن و راجلینده رجاله‌دن فرد سابق غیر متحققدر و اگر ای فارس
او راجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل که داخل اول اوله دیدکده برفارس و برراجل معا داخل اولسه‌لر

مطلب معنی کلمهٔ کل

هیچ بری نسنه‌یه نائل اوله مز زیرا ای فارس او راجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایکن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل و ای راجل دخل مسئله‌لری ایشقه‌درکه آنلرده احد کلامینی
یالکز فرسانله مقید و آخری یالکز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر و فارس و راجل محللرنده شامی و خراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه‌ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور و اگر کل من یدخل منکم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر کیمکه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدکده بش کمسنه معا داخل اولسه‌لر
هر بری بر رأسه نائل قیلنور زیرا کلمهٔ کل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله‌سنی جامع
و حافل اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری و خاصهٔ مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر برینه
بر رأسه مستحق کوریلور اما متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخلین اول انجق بودرکه
صکره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمکله داخل اول اوله مزلر لکن مسئلهٔ متقدمه‌ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتموب کلمهٔ کل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمکله هر بری اول داخل عد اولنور و اگر
من دخل منکم اول دیوب بش کمسنه دخی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا کلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر و داخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش کبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دکلدر و اعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما کلمهٔ کل هر برینه معیت غیردن عاری کبی علی الانفراد تناولی
موجبدر کورمزمیسنکه کل رجل دخل اول دیدکده بش کمسنه معا داخل اولسه‌لر هر بری بر رأسه واصل اولور
اگرچه کلمهٔ کل دخی بعضا من کبی موجب عموم قیلنور لکن قول مذکورده معنای عموم ما بعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ کل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایکن منعدم اولور و فائدهٔ
زائده‌سی انجق ذکر ایلدیکمز معنادرکه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلنده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما کلمهٔ ای نسقه‌درکه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر و بش کمسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماق

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخليندن هر برى خاصة مشمول ايجاب وبرأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده اخماسا واصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بربرندن اولى اولمديغى معلوم مدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحمه‌لرندن سرافرازدر وبوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه‌ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسوم مدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه‌لر
هيچ برى نسنه‌يه نائل اوله‌مز زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر برى رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدر كه اربعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه‌ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه‌ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل ومجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معا بعده خوف اعدا على حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه‌لر بو عشره‌دن هر برى
برأسه نائل ومجموعنه اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومى
اولوب خمستيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلوم مدر وكلام مزبورى مفهوم مذكوره حملينه اكا مبنيدر كه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجود درواكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه‌لر هيچ برى برشيئه نائل اوله‌مز زيرا اخيريندن هر برى سادس سته در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان وبعده اثنان وبعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدن صكره
خمسه معا داخل اولسه‌لر بو خمسه‌دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولا معيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشيئه موصول اوله‌مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى يوقدركه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر يوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اگرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه‌يى اسقاط ايلديكميز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغا برله ممكن اولديغى كبى احد الاثنينى الغا برله دخى ممكن وبو ايكى الغادن بريسى آخردن اولويته
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شويله‌كه مسلمين ارض حربده بر مطموره‌يى محاصره اوزره
اقامت وامیرلرى مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده يوز عدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره‌جكى دينارى مطموره‌دن اصابت ايده‌جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه‌لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا اقتال ياخود
فرار ايتمك ايچون محافظه‌لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
وبطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه‌ده
اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره‌جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنور زيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وار ايسه اول مائه‌دن هر برى غنائم موجوده‌دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه‌لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقالهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردركه مقالهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه دكين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور وبو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در ويدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى اموردة ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر يوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمه سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده‌لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسراى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره دره بو معنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار وبر كسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه‌يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجراله مضمونى اعلان
وبر كسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله‌مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌در كوره‌مزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار على الطاعات

اجر يني الله تعالى اعطا قيلر ومتقرب الى الله كند و نفسيچون عامل ايكن غيرا وزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنيمت كند و يه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسي ايچون عامل ايدوكي
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامي مكان جهاد اوزره استيجار حج واذان وامامت اوزره استيجار مزلنده اولديغني
بيان قيلدي شارح عالي مقام ديركه بزدخي بو بحثي شرح مختصرده استيجار على الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ايلديك واكر مسلمين برحصني محاصره ايدوب خارج حصنده اهل حصنك كنائس ومحل لعبلري كبي مواضع
خاليه لري بولنغله امام مسلميندن برقومي اجر معلومله اول مواضعي تخريب اوزره استيجار ايلسه جائز كوريلور
زيرا مواضع مرقومه ايادي مسلمينه داخل اولوب دروني اعدادن خالي بولنمغله قتاله حاجت مس ايتمديكندن
تخريبي اعمال جهاددن دكلدر امابر حصنك اهاليسي ايچنده ممتنعين ايكن تخريبي ياخود كسر بابي اوزره استيجار
بشقه دركه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واكر اهل حربدن برطائفه سفينه لرنده قصد
مسلمين ايله توجه ايدوب امام احرار مسلميندن ياخود مسلمينك كفار يا مسلمين اولان عبيدندن برقومي سفينه لريني
احراق ايچون رمي محرقات اوزره استيجار ايلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملي اجرته سزاوار اوله مز وبو بابده
معتبر اولان دين مولادر دين عبد دكلدركه مسلم فرسيله جهاد ايلديكي كبي عبديله دخي جهاد ايلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ايده جكلري غنائمدن تنفيل ايدرسه تحريضه احتياج بولنمغله جائز كوريلور وبحرك غيرنده
حصونه رمي منجنيق اوزره برقومي استيجار ايلسه دخي بويله در اما اعمال مذكوره اوزره اهل ذمتي استيجار ايلسه
جائزدركه اهل جهاد اولمدقلرندن عملري جهاد دكلدر واكر جهاد بحرده مسلميندن برقومي كورك چكمك ايچون
استيجار ايلسه بوجائزدركه عمل جهاددن دكلدر وبرعمل معلومدركه اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر كورمزميسنكه
عمل مزبور القاء اعدايه مخصوص اولميوب لقاء اعدانك غيري اوقاتده دخي اتيان ايدرلر وملاحين عملري اوزره
اخذ اجرت ايدرلر وحلال كوريلور واكر مسلمين غنائم متفرقه يه مانع ومدافعي يوغيكن ظفر بولوب اميرلري
من جمعها فله دينار ديسه جائز كوريلور زيرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولميوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرينه
بدل معلومله استيجار جائزدر امابعد الاحراز بيع غنائم ايچون برمسلمي استيجار ايلسه بوعقدي اجاره فاسده در
مكر بيان مدت ايدوب مثلا اون كون بيع غنائم ايچون شوقدر درهمه سني استيجار ايلدم ديسه زيرا بيان مدتده
عقدي منافع اجيره متناول اولمغله بيع ايتسون ايتمسون همان تسليم نفسيله مستحق اجرت اولور امامدت بيان
اولنمسه معقود عليه انجق بيع اولوب اول دخي امر مجهولدركه كاه كلمه واحده ايله تام وكاه اون كلمه ايله بيته
ناتمام دركذلك حصولي مساعده مشتري يه مربوط اولدقنه وجهله اوله جغي غير مضبوطدر بناء عليه
استيجار على البيع فاسددر وفساد مزبور بايع غنائمه خاص اولميوب بلكه جميع بايعين بووجه اوزره در واكر امير
غنائمي بين الغانمين تقسيم اوزره بركسنه يي اجر معلومله استيجار ايلسه بوجائزدر زيرا قسمت عمل معلومدر وتمامي
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرويدركه حضرت على رضي الله تعالى عنهك برقاسمي وار
ايدي واجرتله تقسيم ايدر ايدي و بونده مدتي بيان وعدم بيان متساويدر كه عمل بنفسه معلوم ونمايانددر و بوصورتده
قبل النفل والغنيمة اجرت قسامله ابتدا قيلنور زيرا بوديندر قسمت غنيمت قسمت ميراث كبي ونفل دخي وصيت كبي اولوب
ديون بونلردن اقدمدر واكر امير اجر مثلندن اكثر ايله استيجار ايتمش ايسه نظر اولنور اكر زياده يسيره ايسه جائز
كوريلوب دكل ايسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا امير بوتصرفده ناظر مسلمين اولمغله ولايتي اب ووصينك يتيم
ايچون ولايت استيجاري كبي شرط نظر ايله مقيددر بوصورتده اجر مثلندن زياده سي استرداد اولندقده اجير اول
زياده ايله كندويي استيجار ايلين اميره قصد رجوع ايلسه رجوعي غير مثمر وعدر زيرا امير نفسي ايچون عقد ايتميوب
همان على وجه الحكم مسلمين ايچون عقد ايدوب انجق خطا ايلشدر اكا عهده دن برنسنه لازم كلمز اما وكيل بالاستيجار
بشقه دركه اجر مثلندن اكثر ايله مباشر عقد اولسه عقدي نفسي اوزره نافذ وموكل اوزره غير نافذ اولمغله جميع
اجرت كندو اوزرينه لازم اولوب موكل اوزره لازم اولماز زيرا استيجارده محابات فاحشه ايله موكله مخالفت ايتمكله
وكيل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدي خاصة كندو اوزرينه نافذ اولور وامير حكم ايلديكي عقودده لحوق عهده
تحقق ايتمكله عقدي كندو اوزرينه نافذ اولماز نظيري شول مسئله دركه قاضي يتيم ايچون برعاملي اجر معلومله
استيجار ايدوب آنده غبن فاحش پديدار اوله بوصورتده اجيره اجر مثلي اعطا ومابقي يتيمه رد وايفا قيلنوب استيجار قاضي
على وجه الحكم واقع اولمغله اوزرينه نسنه لازم اولماز اما امير وقاضي بزبو فعلمزي بزه لايق اولمديغني بيله رك اصدار
ايلدك ديو اقرار ايدرلرسه جميع اجرت كند ومالارندن اوزرلرنده استقرار ايدر مؤلف جليل بومسئله يي تعليلده ديركه

مطلب الاستيجار للبيع في مدة معلومة او غير معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعمد الجور من القاضي

لانها

لانهما تعمدا الجور فصار ا فيه غير حاكمين يعني امير وقاضي تعمد جور ايتمكله اول بابده حاكم دكللردر وشارح جليل
بعض فروعي تفصيلده ديركه حاكم جور ايله منعزل اولور ديمكله تعليل مذكوره استناد لازم ايلديلر لكن مسئله
انعزال بزم مذهبمز دكلدر و برآني املا ايلديكمز شرح الزياداتده باب تحكيمده بيان قيلدق وتعليل مذكورينك
تأويلي انجق اولدركه نفوذ حكم قاضي دليل شرعيدن صدوره موقوف ايكن بوحكمي دليل شرعيدن خالي اولمغله
اول قاضي بغير حجة ياخود خلاف نص اولان كندو رأيله حكم ايلين قاضي منزلنده نازل وعلي حاله قاضي ايكن
بوحكمي باطل اولور وحكمي بووجهله باطل اولدقده عقدي كند واوزرينه نفوذ ايدر زيرا قاعده اصليه دركه
عقدك عاقد اوزره نفوذينه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر وبرادب القاضيده بويله ذكر ايلديك كه
قاضي قضاسنده خطا ايلدكده نظر اولنور اكر خطاسي حقوق عبادده ايسه غرامتي مقضي له اوزره واجب
واكر حقوق الله ده ايسه خطاسي بيت المال اوزره مترتبدر واكر اول قضاده تعمديني اقرار ايدر ايسه غرامتي اوزرنده
وكندو مالنده برقراردر وامير دخي افعالنده قاضي يه معادل وحكمي حكمنه مماثلدر واكر امير سوق ارماك ايچون
برقومي استيجار وآنلر دخي سوقه ابتدار ايلدكلرنده بعض ارماك يدلرنده تعديلري يوغيكن ياخود سوقده قصورلري
وار ايكن رسيده هلاك اولسه نظر اولنور اكر هلاكلري دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ايكن تحقق
ايدرسه تعديلري بولنسون بولنمسون اوزرلرينه بروجهله ضمان تلاحق ايلمز زيرا غنائمده حق غانمين هنوز متأكد
اولمامغله دار الحربده استهلاك غنائم ايدنلر دخي ضامن اولمازلر واكر هلاكلري وصول دار اسلامدن صكره
ايسه اجير مشتركله همحال اولورلر و برشرح الكافيده بيان قيلدق كه اجير مشترك يدنده بلاصنعه تلف اولان
نسنه احترازي ممكن وغير ممكن نه كونه سببله تلف اولسه قول ابي حنيفه رحمه الله تعالى ده اوزرينه ضمان يوقدر
وعند الامامين سببي غير ممكن الاحتراز اولمدقجه ضامن اولور اما جنايت يديله تلف اولان نسنه يي ابو حنيفه وامامين
رحمهم الله تعالى قوللرنده ضامن وحكم استهلاكي متضمندر ومانحن فيهده سوق ارماكده عدم رعايتلري ياخود
تناطح ايتدكلرنده اهمال وغفلتلري ايله تلف اولانلر جنايت يد اجيردن عد اولنوب ضمان قيمتي اوزرينه ايجاب قيلنور
لكن انجق مكان تلفده قيمتي ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرينه مستحق اولورلر اما قصار وامثالي بشقه دركه
آنلرده صاحب المتاع مخيردركه ديلرسه متاعينك غير معمول ايكن قيمتي تضمين ايدوب اجرتني ويرمز وديلرسه معمول
ايكن قيمتي تضمين ايدوب اجرتني ويرير زيرا آنلرده اجير اوزره تاوقت قبضنده بلاعمل ايجاب ضمان ممكندركه
عند القبض قبل العمل استهلاك ايلسه البته ضامن واجره غير مستحقدر زيرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجيرايله وقت ايفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممكندر ومانحن فيهده باعتبار وقت
التسليم ايجاب ضمان غير ممكندركه وقت تسليمده دار الحربده بوامثال يله استهلاكلري موجب ضمان دكلدر بناء عليه
ايفا ايتدكلري عملري مقداري ابقاء عقد ايلك كركدركه ايجاب ضمان ممكن اوله بوجهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلاصنع الاجير ممكن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده على قول الامامين دخي ميان
مسئلتين بووجهله تفريق اولنور واكر سوق ايتدكلرندن بعضيسي دار الحربده تلف اولسه ذكر اولنان علته بناء
قطعا ضمان يوقدر لكن على قول ابي حنيفه رحمه الله تعالى اكر تلفي بغير صنعهم ايسه اقامت ايلدكلري عملري
مقداري اجرته مستحقلردركه بغير صنعهم هالك اولمغله تسليم ايتدكلري عملرين استرداد ايتمشلردر واكر
تلفي بصنعهم ايسه اجرته غير مستحقلردركه اهلاك كله عملرينكو يا استرداد ايلمشلردر وهم اوزرلرينه ضمان واجب
اولمامغله عملرندن غانمينه برفائده مترتب اولمامشدر بوجهتله اجري مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرينه ضمان واجب اولمغله غانمينه سلامت عملري ظاهر واجرته استحقاقلري باهردر وعلى قول
الامامين نظر اولنور اكر دار الحربده بغير صنعهم تلفي ممكن الاحتراز اولان سببدن ايسه ينه اجرته مستحق
اوله مزلر زيرا بونده تلف حكما كندولره نسبت اولنور حتى دار اسلامده واقع اولسه قيمتي ضامن اولورلر
بوجهتدن اقامت ايتدكلري عملرين استرداد ايتمش كبي اولوب مستحق اجر اوله مزلر نظيري اولدركه
بركسنه جلود ميته سني احتمال وباعث ايچون برشخصي استيجار ايدوب اول دخي تحميل ايدوب كيدر
ايكن سوز چوب ايله جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه ياخود اول شخص حامل جلودي احراق ايلسه
اوزرينه ضمان لازم اولماز كه مال متقوم دكلدر واجره مستحق اوله مز كه اتلاف جلود ايله عملني استرداد
ايلمشدر غنائم دخي دار الحربده بصنعه ياخود بغير صنعه تلف اولدقده حكمي بووجه اوزره در اما سوق ايلدكلري
اوزماكي اعدا كاوب آنلردن تغلبله اللرندن اخذ ايلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زيرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضي في قضائه

مطلب ضمان الاجير المشترك

تلف سبب غیر ممکن الاحتراز ایله اولمغله اقامت ایتدکلری عمللرین استرداد ایتمش اولمازلر انجق سایقین بو وجهله
تلفنی ادعا ایلدکلرنده علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی قول مع الیمین آنلرك قوللریدر که عندنده اصل قبضلری
علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الامیندر وعنـد الامامین بلا بینة تصدیق اولنمازلر که عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء علیه دار اسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغـله
قولی بلاحجة قبول اولنمـاز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغـار وکبار سبیی ورقیق مکان معلومه دك دوابی اوزره
حمل ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی حمل ایلیوب کیدر ایکن دار الحربده سوء سوقندن یاخود بشقه سبب
ممکن التحرز یا غیر ممکن التحرزدن هالك اولسهلر ضمان یوقدر کذلك هلاکلری دار اسلامده اولوب اجیرك استهلاکی
یاخود سوق دابه ده عنف وشدتی یاصنع اخری معلوم اولماسه ینه ضمان یوقدر اما محمولی بنی آدمك غیری امتعه اولسه
حکمی بشقه درکه آنده دار اسلامده سوقندن تلف اولان نسنه یی ضامندر نکته سی اولدر که آدمیده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنایتدر که ضمان عقـد جنسندن دکلدر واجیر مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقددر وجنس ضمان عقددن اولمیـان ضمانده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمان امتعه بشقه در وهم راکب
بنی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیردن خارجدر لکن امتعه بویله دکلدر بو صورتده حامـل
اولدیغی محله دك اجره مستحق اولور زیرا معقود علیه کندویه تسلیمله مستأجره امر ایلین کسنه یه مسلم اولمشدر
وهم اجیر اوزره ضمان واجب اولمدیغندن برنسنه استـرداد ایلمدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
یاخود استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر بوفعلی دار الحربده احـداث ایتمش ایسه اوزرینه ضمان یوقدر که
غنائمده حق غانمین تأکد ایتممشدر واکا اجرت دخی یوقدر که استهلاکله تسلیم ایلدیکی عملنی استرداد ایلمشدر
وبو بابده امیر آنی تأدیب ایتمك کرکدر که آنده حق غانمین ثابت اولان نسنه یی اتلافله تعدی ایلمشدر واکر دار اسلامده
احداث ایتمش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احرازایله حق غانمین تأکد ایلمشدر وکتوردیکی موضعه دك
اجرته دخی مستحق اولور که اول موضعده اولان قیمتی ضامن اولمغله عملنی تسلیم ایدوب استرداد ایلمدیکی تقرر ایلمشدر
انجـق اسرادن رجال بالغینده ضمان یوقدر که آنلرده احرازایله حق غانمین متأکد اولمامشدر کورمزمیسنکه امام
ایچون قتللری جائزدر بناء علیه دار اسلامده ودار الحربده استهلاکلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزکه
اوزرینه ضمان واجب اولمامغـله عمل حملنی استرداد ایتمش کبیدر واکر امیر برقومی تعیین یومیه یا شهریه ایله سوق
ارماك ایچون استیجار ایلسه جائز کوریلور زیرا بدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلمشدر لکن بو صورتده
سوقندن یاخود غیر سوقندن دار الحربده ودار اسلامده هالك اولنلر ایچون اجیر اوزره ضمان یوقدر زیرا اجیر وحددر
واجیر وحدك فعلی وجه معتـاد اوزره واقع اولدقده جنایت یدینی ضامن اولماز زیرا معقود علیه آنك منافعیدر
کورمزمیسنکه مدت استیجـارده تسلیم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حکم اعیانده در بو جهتله عملنده
عیبدن وصف سلامت معتبر دکلدر لکن اجیر مشترك بشقه در اما دار اسلامده تعنیف سوق یا استهلاك ایلسهلر
ضامن اولورلر که بعد تأکد الحق تعدی ایتمشلردر وحمل سابقلرینك اجرتنه مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم
نفسله اجرتلری تقرر ایتمکله تعدیلری بطلان حقلرینه مؤدی اولماز ومؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئله سنی ایضاح
ایدوب دیر که کورمزمیسنکه بو صورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحملرینه کوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زیاده سی یاخود بعضیسی هالك اولدقده یرینه مثلنی اعاده سی جائزدر واجیر مشترکده بونلر غیر جائزدر وبو بیانله نمایان
اولمشدر که اجیر مشترکده عقد انجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض عملی اولمق عملینك عیبدن صفت سلامتنی مقتضیدر
واجیر وحدده عقد انجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتمکله سلامت عملی غیره مقتضیدر واکر امیر احرار یا عبیددن برمسلمه
مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسك سنك ایچون اوزرمه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشرکین فلك علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز زیرا امیر تصریح اجر
ایتمکله کلامنی تنفیله حمل ایلمك ممکن اولمیوب تحریض ایلدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکور ایله برذمی یه خطاب ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمه الله تعالی
علیهما اوزره ینه بو جوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسماسنه مستحق اولور بو مسئله ده
اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه وابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حتی ولی الدم
استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حکمنده داخل واوزرینه استیجار صحیح وکاملدر زیرا امام قطع ید

مطلب اجیر الوحد

مطلب الفرق بین اجیر الوحد والمشترك

مطلب الاستیجار علی القتل

سارق ایچون یاخود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه لر بالاتفاق جائزدر
توضیحی اولدر که قتـل مثلا قطع رقبه ایله حاصل اولور ومقدور اجیر اولمقـده رأسی بدندن تفریقله برعضوی
سائرندن تفریقك فرقی یوقدر وقول امامینك وجهی اولدر که قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجیردن
بعید ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غیر داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعـل
اولدیغندن اولمیوب انجق کسبی ایله حاصل اولدیغندندر کورمزمیسنکه مقتولده فعلی مثلا ضرب السیف ایکن
کاهیجه محصل قتل اوله مز واستیجار انجق اجیرك عملی یا منافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دکلدر لکن ذبح الشاة
بشقه درکه آنده استیجار انجق طاهری نجسدن تمییز ایله تزکیه اوزره درکه تزکیه کندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداجدر کذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولمیوب همان جمله بدندن برجزئی تفریقدر که قطع الحبـل
والخشبه مثللو کندو عملندندر واکر امیر مشرکین مقتوللرینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله
استیجار وبرمسلم یا ذمی قطع رؤسلرینه ابتدار ایلسه اجرته سزاوار اولورلر زیرا بو اعمال جهاددن اولمیوب محل قدرت
اجیرده عمل معلوم اولمغـله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر واکر امیر اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبیددن برمسلمه بکا شو فارسك سلبنی کتوریرسك سنك ایچون اون دینار اجرت واردر مضمونـنده
ان جئتنی بسلبـه فلك اجر عشرة دنانیر قولیله خطـابه مظهر قیلوب اولدخی فارسی قتـل ایدوب یاخود
قاچردقدنصکره سلبنی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز اما بو خطابی برذمی یه
القـا ایلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استیفا ایدر کذلك قطع ید فارسه اغرا ایله ان قطعت یده فلك کذا
مقالی اجرا ایلسه مقاتل ممتنعك قطع یدی جهـاددن اولمغله مسلم آنك اوزرینه اجری موجب اولمیوب ذمی اجری
مستوجب اولور واکر امیر قتل اسرایه ابتدار وقتل اوزره برمسلم یا ذمی یی استیجار ایلسه بو مسئله دخی قصـاصله
مقضی علیه اولان کسنه یی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلدیکمز اختلافله اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکردن
برقومـه شو نهردن اشبو موضعی تافلان موضعـه دك حفر ایدیکز حتی صو آقوب شو بلـده اهلنی غرق ایده
وسزلر ایچون یوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفر واهذا الموضع من هذا النهر الی موضع کذا حتی ینبثق الماء
فیغرق اهـل هذه المدینة ولکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم وآنلر دخی عمل مطلوبی ادا وتتمیم ایلسهلر نظر اولنور
اکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنلر مسلمین ایسهلر عمللری جهـاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واکر اهل ذمت ایسهلر مستحق اولورلر واکر یکرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ایسهلر
هر فریق من جهـة الدین فریق آخره مماثل غدا ولنوب اول وجهله اهـل ذمت نصف اجره نائل قیلنور
واکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل یوغیسه بو صورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسماسنه مستحق اولور نظیری حصن محصورك خارجنده بولنان کنائس وملاعبلرین تخریبده تقدم ایلین مسئله در
وقطع اشجار ایچون استیجاری بو قیاس اوزره جاریدر زیرا قطع اشجار عمل جهاددن دکلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده یه محتاج قیلنر کسنه بولند قده تحقق ایده جکدر واولدخی بولنمـازسه
بو وجهله جهاددن اوله مز واکر رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبیددن
مسلمین مستحق اولمازلر زیرا رمی منجنیق البته ایچنده ممتنعین ودفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب
ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رمیلری منعهٔ مسلمینده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زیرا رامیلر منعهٔ مسلمینده ایسه لرده مرمیلری منعهٔ مشرکینده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه که معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده ده
موجوددر که منجنیقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشرکینه دوشوب قتل نفوس وتخریب دیار ایلدیکی کبی ماء نهر دخی
منعهلرینه سیلانله اغراق وتخریب ایده جکی آشکاردر جوابده دیرز که اکرچه بویله در لکن منجنیق وسهم عمل
بدلیدر که آنلردن حاصـل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمایوب اکا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنـایتده دخی مقرردر مثلا برکسنه کندو
ملکنـده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ایلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما کندو ملکنده حفر نهر
ایدوب صوینی غلبه ایتمکله جارینك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبـل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یاخود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانله مجـاهده بیعی یاخود یدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك بحث احكامیدر امیر جیش من جاء برمكة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطابیله هر كیم اموال مشركیندن بر قسراق كتورورسه آنی كیندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشرابت
ومسلمین كیدوب اول رمكه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمكدن نهی ایتمشلردر كه مراد شر یقلری ملكنده اولمیان نسنه یی بیعدر
و بو بابده امیر یدنده وملكنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول بر نسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز كوریلور لكن كتوردن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اكا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیله بیع مذكوری
علی وجه التنفیل ذكر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدن صكره كركدر كه تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول كسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعا ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی كورمدیكی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیار رد واردر فكیف كه بیعی هیچ صحیح اولمیه لكن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی عاطل اولور مترجم فقیر دیر كه
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر كه كتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحثمزدن خارج اولمغله
حل كتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اگر امیر هر كیم بر رمكه كتورورسه
آنی اكا اون درهمه بیع ایده رز مألنده من جاء برمكة بعناها اياه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله هم حالدر اگرچه صورت سابقه نفس بیع و بو صورت وعد بیعدر لكن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
كتورن كسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر كورمز میسنكه تمامی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبناه نصفها دیمكله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور و بونده دخی امیر اكا تملیك
ایتمدكجه مالك اولمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناها له
قولی تنفیل موعود اولمغله اگرچه وعدینه وفا لازم لكن قبل الهبة المستأنفة ثبوت ملكی غیر مسلمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان بر جاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز واگر فهی له هبة یاخود فهی
علیه صدقة دیسه همان كتورن اكا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأكید وتقریر در یوقسه حكمنی تجدید وتغییر دكلدر رواكر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب بر كسنه دخی جلب واحضار ایلدكده مسلمین اكا محتاج اولمغله امام آنی اكا تسلیم
ایتمكی سزاوار كورسه عدم تسلیمی لا بأس بدر لكن اگر كیدر كه موعودی هبه ایسه اكا اعطا قیمتی و بیع ایسه ثمن
مشروطدن فضله قیمتی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیكی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیف مشروطه احتیاجی كوریلكن كتورن تخصیصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتی یا فضله
قیمتی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عینیدن حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك لكا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیكی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلور زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفاسی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واگر غنیمتی بر محلده جمع وتحصیل وهر كیم بو نلردن بر دیلم پیرن آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم و برقیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون و بر جاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جارية فهی له بالف درهم دیمكله تفصیل ایلدكده بر كسنه برقیون
آلوب ذبح واكل و بری دخی بر دیلم پیرن آلوب اكل ایدوب بری دخی بر جاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذكور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتی غارم اولور زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو كلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلكه علی وجه البیع در و بیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهر كیم
بر نسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز كوریلور كذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذكور ایله مجددا بیع و یدنده ابقا دخی جائز كوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین كلمكله
مجددا اكا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمكله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

و فی الحدیث نهی عن بیع الغرر وهو الخطر الذی لا یدری ایكون ام لا كبیع السمك فی الماء والطیر فی الهواء وعن علی رضی الله عنه هو عمل ما لا یؤمن معه الغرور وعن الاصمعی بیع الغرر ان یكون علی غیر عهدة ولا ثقة قال الازهری وتدخل البیوع المجهولة التی لا تحیط بها الثنا یعان كذا فی المغرب واصل كتابده نهی النبی علیه السلام عن بیع الغرر وعن بیع ما لا یكون عند الانسان قوللندصكره وعن بیع ما لا یكون عند الانسان قولی عطف الخاص علی العام قبیلندن حرمت بیع الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصیة بالمحاباة

مطلب ایضاح المترجم الوصیة بالمحاباة

شراء فاسد ایله اشترا قلنان نسنه یی بعد القبض مشتری استهلاك ایلدكده صح

جاری اولان حكم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حكم بیع فاسد بر له قبض
ایدوب اكا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه كه بر كسنه غنائمدن پیرنی اكل وقیونی ذبح واكل ایلسه مباح كوریلوب كذلك دار الحربده غنائمدن بر جاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیكن امیرك بو قولندنصكره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز كه كلام امیردن اقدم
حق غانمین متأكد اولمیوب بعد الكلام متأكد اولمشدرز یرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأكد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی كبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر كه ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدكده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز كوریلور و بویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمایجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل كلام الامیر اخذ ایله مالك اولمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز كوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولمامق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأكد ایتمدیكندندر حتی كلام امیری ایشتمین كسنه
قیونی اكل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیكندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب
قبل كلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریبا ذكر
اولندیغی اوزره من جاء بجارية فهی له بیعا بالف درهم دیوب بر كسنه دخی بر جاریه كتورسه بونك حكمی
بشقه در كه اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا بدون المحل كرك جائز كرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملكی ثابت اولور كذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدكده بر كسنه
بر قیون كتوروب بعده ذبح واكل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر كورمز میسنكه امیر
مجددا اكا بیع ایتمدكجه مجرد اخذ ایله مالك اولمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل كلام الامیر اخذ واكل
ایلمش كبی بر شیئ ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر كه الحمد لله منزل الكتاب
وملهم الصواب شرح السیر الكبیردن احكام انفال ایچون عقد اولنان یكرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
الایجاز و الاطناب سنة اثنی عشر ومائة والف محرمینك یكرمی دوردنجی یوم اربعاده ختم واكتتاب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مراملة بو كتینه یی بر مراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد و باعث از یاد زاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجلده بابدر حافلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه بر نفسی و بر فرسی ایچون ایكی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون بر سهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر كه
بن فرسی ایچون ایكی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل كوفه
و بصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق كرامتله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر كورمز میسنكه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر كذلك مؤنت رجل
كاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری بی قیمت اولان نسنه ایله اكتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر كه بغل و بعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلكه دخی زیاده یی ارتكاب ایدر ایكن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اكثر ایكن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر كه فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثلا و مجرد ارهاب عدو یی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لكن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقله اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشكوك اولدیغندن آنده قیاس متروكدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایكیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قولله دمساز اولمشلردر ومؤلف الكتاب امام محمد والاجناب دیر كه بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددن صكره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارس ایچون ویریلكله بونده انجق فارسی

مطلب علامات بالتقبض فی البیع الفاسد

مطلب ذكر المترجم تمام ابواب الانفال

راجـل اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسى التزام ومصلحتنه قيـامله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقداملة وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ينه مؤلف بى عديل بو اقوالى جرح وتعديلده دير كه بن بو قولى قول اول اوزره ترجيح ايده رم زيرا بونك اوزرينه اهل حجاز واهل شام كبى ايكى فرقهٔ عظيمه اجماع ايلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ايلمشلردر و بزدخى باب الشهيد ومايصنع به ده بيان ايلديك كه مؤلف دقيق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبى اختيار و كثرت عدد ايله ترجيحه اعتبار ايدوب اجماع فريقين انفراد فريق واحددن اقوى يعنى افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفى دردي بو نكته سنى اظهار ايلمشدر نظيرى شول استحسانده ذكر ايلديكى قول جلى الاحساندر كه بركمسنه نجاست مائى اخبار وايكى كمسنه طهارتنى اخبار ايلسه گركدر كه قول اثنين اختيار اولنه زيرا خبر اثنينده طمانينت قلب البته اظهردر بعـده مؤلف عدالت بنيان قولين مذكور ينك هر برينده آثار صحيحـهٔ مشهوره ورودينى بيان واول اخبارى كا بنده اسانيدى ايله روايت واعلان ايلمدى لكن احتيا جميز انجق ميان اخبارى توفيق وهر فريقك كندو مسلكنى سبب ترجيحنى تحقيقـه مقصور اولمغله بيا نمز مقدار حاجت اوزره محصور قيلندى اما ابو حنيفه رحمه الله تعالى دير كه ميان اخبارى توفيق وفرسه ايكى سهم اعطا قيلنمق روايتنى شو معنـايه حمل وتلفيق ايده رمكـه اول ايكى سهمك برى انجق فرسيچون فارسه ويريلوب آخرى احتياجنـه بناء خمسدن ويريلش ياخود قبـل الاصابه اكا تنفيل قيلنمش ايدى ياخود اعطـاء سهمين انجق فارسه تعلق ايلـديكى معلوم ميز اولمق قرينه سيله فرسى ذكر ايدوب علاقهٔ مجـاورتله فارس اراده اولنمش ايدى وحديث خيبرده وكـانت الرجال الفا وار بعمائة والخيل مائتى فرس قولى بو معنـايه محمول ورجال جمـع راجل بمعنى الرجالة در وخيله مرادى فرسان ومائتى فرسله مرادى مائتى فارسدر قال الله تعالى واجلب عليهم بخيلك ورجلك اى بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلكى ترجيحـه باعث اهتمامى اولدر كه فارسه اعطاء سهمين اتفاق آثار ايله امر متيقندر وخلاف قياسله حاصل اولان استحقاق انجق مقـدار متيقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامين رحمهما الله تعـالى ديديلر كه اخبار مرويه دن زيادهٔ سهامى اثبات ايلين نافيـلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولى بالقبولدر وميان اخبارى توفيق بو وجهله تلفيق اولنور كه فارسه اعطاء سهمين له روايت قيلنان اخبار يله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولديغى سهم واحددن فضله راجله تفضل ايلديكى سهمنى ايرادر يوقسه اعطا ايلدكلرينك مجموعنى تعـداد دكلدر بعده مؤلف در ياذ رايت غنائم خيـبرك حديث قسمتنى ذكر وروايت واون سكز سهمه تقسيم اولنديغى حكايت ايدوب آخر حديثده ولم يكن قسمها النبى عليـه السلام انما كانت فوضى فكان الذى قسمها وارّفها عمر رضى الله تعـالى عنه قولنى نقلله نهايت ويرمشدر مترجم فقير دير كه عند الامامين رحمه الله تعـالى عليهما قريبا ذكر اولنان حديث خيبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخيـل مائتى فرس قولى حقيقت معناسـنه محمولدر يعنى غزوهٔ خيبرده رجال مسلمين جميعا بيك دورتيوز ايدى وايچـلرنده خيولدن ايكييوز فرس وار ايدى ورأى امامين اوزره ايكييوز فرس درتيوز رجل منزلنـده اولمغله كويا مجموع رجال بيك سكز يوزه واصـل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلين برر سهمه نائل اولديلر و بونلردن هر مائه نك آحادى بنلـرنده اقتسام ايچون هر مائه يه سهم واحد تنظيم وغنـائم خيبر اون سكز قسم اوزره تقسيم بيوريلدى وقول مذكور زيادهٔ تفصيل برله كتب سيرده مسطوردر انتهى وحديثده فوضى بمعنى المتساويه در و شركة المفاوضـه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لايصلح الناس فوضى لاسراة لهم * ولاسراة اذا جهالهم سادوا * يعنى ناس تساوى اوزره اولوب ايچلرنده سادات ورؤسالرى بولنماديغى حالده امورلرى صلاح وانتظام بولمز وجاهللرى اوزرلرينه رئيس اولدقده سادات ورؤسالرى بولنمامش اولوب جملـه سى متساوى بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلى اعالى واعاليسى اسافل اولوب امورلرى صلاح وانتظامه قابل اولمز وارفها عمر رضى الله تعـالى عنه قولى حضرت عمر رضى الله عنـه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ايلدى ديمكدر و امام ابو حنيفـه ظلله الله فى الرياض الوريفة ديمشدر كه رجل واحد حربه افراس عديده ايله دخى حاضر اولسه انجق فرس واحد ايچون اخـذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرينه اجماع ايلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلمشـدر اما اهل شام ايكى فرس ايچون اعطاء سهم اولنوب زياده سى جنيبه يعنى يدك عد اولنور ديديلر وامام ابو يوسف رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلدى زيرا مبارز اوزره قتـال ايچون كاهيجه ايكى فرسه محتـاج اولور اما زياده يه محتـاج اولماز وامام ابو حنيفة وامام محمد رحمهما الله تعـالى جوابده ديديلر كه مبارز حسب العادة انجق فرس واحد اوزره قتال ايدوب زياده سى قدر حاجتدن زياده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرينك نظيريدر كه

عند الامامين قاضى امرأه ايچون خدمندن انجق خادم واحد ايچون تقدير نفقه ايدوب عنـد ابى يوسف خادمين ايچون تقـدير ايدر و بز بو مسئله يى شرح مختصردن كتاب النكاحده بيان ايلديك وقولين مذكورينك هر برينه شاهد بعض آثار وارد اولمشدر كه مؤلف اصل كتابده اسانيدى ايله روايت وا كتاب ايلمشدر و بونده دخى هر جانبدن ميـان آثارى توفيق و بعضى آخر اوزره ترجيح سهم فارس مسئله سـنده ذكر ايلديكميز وجه اوزره تصحيح اولنور ومالك بن عبد الله الخثعمى رحمه الله تعالى دن منقولدر ديمشدر كه بن مدينه ده ايدم همان عثمان بن عفان رضى الله عنه قيام و بو مجلسده اهـل شامدن كمسنه وارميدر ديو استفهام ايلدى بن دخى بلى يا امير المؤمنين بن بونده يم ديدم ديديكه سن امير شام اولان معاويه يه وارد قده طرفدن اكا امر قيل كـه الله تعـالى اكا فتح غنائم ايدرسه ابتدا اول غنائمى بش قسم ايدوب بعـده يدينه بش اوق آلوب برينه كلمة لله يازدقد نصكره على وجه الاقتراع هر اوقى بر قسم اوزره وضع ايلسون اول كلمـهٔ لله يازيلن اوق قنقى قسم اوزره دوشمش ايسه خمس ايچون آنى اخذ ايلسون بو كلامده بيانه وار در كه امام خمسى اخماس اربعـه دن تميز قصد ايتدكده اعلاسنى انتخاب ايتميوب قرعه ايله تميـيزى شايا ندر و بو معنى اوزره حديث ابن عمر رضى الله عنهما دخى دليل معتنى دردي مشـدر كه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزيه اولنوب بعده اوزرلرينه قرعه وضع اولنور ايدى وقرعهٔ رسول الله عليـه السلام قنقى جزء اوزره واقع اولمش ايسه آنى اخذ ايدوب بلا قرعة انتخاب بيورمزلر ايدى بونده نكته اولدر كـه هر امير قلوب رعيتـه رعايت ونفسندن تفضل واستيثار ايله حقدن ميل وانحراف تهمتنى دفعـه همتله مأموردر و بو معنى انجق عنـد القسمة استعمال قرعه ايله حاصلدر بناء عليه اخماس اربعه بين العرفا تقسيم اولنـدقده وهر عريف دخى تحت رايه سنده بولنانلره تقسيم ايلدكده استعمال قرعه ايدرلر بو جهتدن اخماس اربعـه دن خمسى تميزده دخى استعمال اولنور بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنـان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ سفر بيوردقلرنده بين الازواج استعمال قرعه ايدرلر ايدى حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمى اولمامغله ازواج مطهره دن ديلدكلريله سفر جائز ايدى بو يله ايكن مجرد قلوبلرين تطييب ونفس نفيسلرندن شبههٔ ميلى دفع وتجنب ايچون استعمال قرعه ايدرلر ايدى پس امير قسمت غنـائمده بو يله ايتمك لايق ودلپذيردر والله اعـلم

❁ باب سهام البراذين ❁

ائمهٔ حنفيه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفيه ديديلر كه برذون استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجين ومقرف دخى استحقاقده كـفرسى رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ايلمشـلردر وفرس فرس عربيدر و برذون فرس عجمدر وهجين اول فرسدر كه باباسى عربى واناسى عجميه در ومقرف بونك عكسيدر وغنيمتدن استحقاق سهمده رجل عربى وعجمى سيان اولديغى كبى خيله استحقـاقده فرس عربى وعجمى يكساندر حكمتى اولدر كه خيله استحقاقك مدارى ارهاب اعدادر كه جنسنده هويدادر قال الله تعـالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم واسم خيل براذينه شاملدر كه سعيد بن المسيب رحمـه الله دن زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفى الخيل صدقة يعنى خيلده ذكوة وارميدر ديو جواب و براذين خيلدن اولديغنى اشراب ايلـدى وابن عباس رضى الله عنهما الفرس والبرذون سواء ديدى ياخود استحقـاقك مدارى فرس اوزره قتـالدر وامر حربه عارف اولنلر ديرلر كه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زيرا عطف عنانى اسهل ومراد صاحبنه منا بعتى اكمل ومشاق قتاله صبر وتحملى مكملدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهر بده سرعت تلاحقيـدر پس هر برى لوازم قتالدن برامر مطلوبى محتوى اولمغله استحقـاق سهمده متساويلردر ياخود مدار استحقـاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلـدر اما علمـاء شام ديرلر كه برذون ايچون سهم ويريلمز مكر انده مشابه عراب اوله و بو مقالرينه شول حديث مروى ايله استدلال ايدرلر كه ابو موسى الاشعرى حضرت عمره رضى الله عنهما يازديكه امابعـد فانا اصبنا من خيل القوم خيلا دكا عراضا فما يرى امير المؤمنين فى اسهامهـا مترجم فقير دير كه الدك بالضم جمع الاداء در الفرس العريض الظهر معنا سنه در كذا فى القاموس وفى حديث الاشعرى خيلا عراضا دكا جمع ادك وهو العريض الظهر القصير كذا فى المغرب وامام حصيرى رحمـه الله تعالى نسخه سنده دكا عراضا آن بود كه اندامهـاى وى بديكر نزديك بود و پشت پهن بود ديمكلـه تفسيرى وصـاحب النهايه نك اى عراض الظهور قصارها ديو تفسيرى بلا تغيير كلام مغرب ايله متحـد التعبيردر وعلى جميع التقادير لفظ عراض معنـاى دكى تأكيد وتقريردر معناى كلام اما بعـد على التحقيق بز غنائم اهل عراقدن برنچـه جثه لرى صغير وقامتلرى قصير وآرقه لرى عريض فرسلره ظفر بولديق آنلردن سهمنه اصـابت ايلين مسلمين آنلرك اوزرنده قتال ايلدكلرنده

غنائمدن اول افراس ایچون تعیین سهام ایده امیرالمؤمنین نه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهی بعده حضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکا یازدیکه ان ذلك یسمی البراذین فما کان منها مقاربا فاسهمها سهما والغ ماسواها یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قیل آنلردن مقارب خیل اولنلره اعطاء سهم ایدوب ماعداسنی الغا قیل ومعنای مذکور عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر که عاملنه فان کان برذونا رایع الجری والمنظر فاسهم له ولاتسهمن لماسوی ذلك دیمشدر یعنی جری ومنظری کوزل برذون ایسه اکا سهم ویروب سائر براذینه البته سهم ویرمه وخالد بن الولید رضی الله عنهه برفرس هجین کتوردکلرنده لان استف التراب احب الی من ان اقسم له دیدی یعنی سفوف ترابی اکل ایتمك بکا بوفرس ایچون سهم غنیمت ویرمکدن احبدر وکلثوم بن الارقم رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون اعتراك ایلمدکلرنده افراس عراب یوم حرکتلرنده ادراك ایدوب کوادن یعنی براذین بطیئة الحرکه انجق ایرته سی وقت ضحی ده ادراك ایلدیلر وامیرلری منذر بن ابی حمصة الوادعی ایدی بوحالی کوردکده بن رأیمله ادراکده بو یله مسبوق بولنانلری سهمده سابقلر ایله تسویه وتنظیر ایدهمم دیوب حضرت عمر رضی الله عنهه نامه تحریر ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکا هبلت الوادعی امه لقداذکرت به وفی روایة لقد اذکرته دیو تسطیر ایلدی مترجم فقیر دیرکه لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنی الثکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی وامه فاعلیدر ظاهر کلام دعاء سؤدر که وادعی فوت اولوب والده سی آنی فاقده اولسون دیمکدر که امام حصیری دخی مادرش کم کناد دیو تفسیر ایلمشدر بعده عربك قاتله الله وتربت یداك قوللری کبی علی وجه التعجب مدح ده استعمال اولندی وماتحن فیه بو قبیلدن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح وثناسی دلیلدر وزایله اذکرت به ولدذکی طاهر طوغوردی دیمکدر وذاالله اذکرت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر واذکرته وله فحل بهادر طوغوردی دیمکدر خلاصهٔ معنی وادعی نه عجب عاقل ومصیب کاملدر که علی التحقیق مادری آنی طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهی بو وجه اوزره نامهٔ عمری رونما اولدقده قسمت غنائمده رأینی امضا واصحاب کوادنی سهم فارسدن الغا ایلدیلر لکن بز جواب اهل شامده دیرز که آثار منقوله انجق براذین مزبوره صالح قتال اولمیوب حمل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتلره محموله در حتی بو معنی عمر بن العزیز رحمه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلواصاحبه بمنزلة الرجالة قولنده تفسیر وتمییز برله نقل اولنمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یاخود بغل بولندقده صاحبلرینی منزلهٔ رجاله یه تنزیل ایدیکز وسبقت ایلین حدیث منذرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه دلالت وافهام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه بو صنعندن تعجب قیلدی وتعجبی انجق معروف قدیمه مخالفتدن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بوامر مجتهد فیه ده اجتهادیله حکم ایلدی وحضرت عمر دخی بالضرورة حکمنی امضا ایلدی یوقسه رأینه موافق کلدیکندن دکل ایدی وبز دخی بوقوله قائللرز که حاکم امر مجتهد فیهده برشیئله حکم ایلدکده حکام سائرین ایچون مجال ابطال یوقدر وبعض اهل شام برذون ایچون برسهم وعراب ایچون ایکی سهم اسهام اولنور دیدی وحدیث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره دخی روایت اولندی وبعض اهل شام حدیث خالدده ذکر اولندیغی اوزره برذون ایچون اصلا اسهام اولنمایوب صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در دیو قطع کلام ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدر که دیمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقیر دیرکه الدرب کل مدخل من مداخل الروم دیو تفسیر اولنمشدر بو تقدیر اوزره کلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله یاخود دربله مطلقا سرحد قصد اولنمش اوله وحاصل معنی فرس سرحدی تجاوز ایتدکدن صکره هالك اولسه سهمی ویریلور دیمکدر انتهی وعلما مزبو قولی اخذ ایدوب دیدیلر که ارهاب اعدا همان سرحدی فرسله تجاوز ایتمکله پیدا اولور که تدوین دواوین وضبط اسامی مجاهدین انجق هنکام تجاوز سرحدده واقع اولوب صکره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس وشوقدر شوقدر راجل ایله تجاوز ایلدیلر شایع اولور ومعنای ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور وحضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمة لمن شهد الوقعة یعنی غنیمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر مقالی قول مذکوره معارض دکلدر که بزم عندیمزده تجاوز سرحددن صکره فرسی هالك اولان وقعه یه حاضر اولمدیغه سهمه مالك اوله مز بلکه دار الحربه فارسا دخولی وقعه ده فارسا حصولی منزلنده در بو جهتدن عسکر مدد وقعه ده بولنسه لر دخی غنائمده جیشله تشریك ایلدیکلری نکته سی اولدر که اعزازدین همان علی قصد الجهاد دخول دار الحربله مستبین اولور قال علی رضی الله تعالی عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الاذلوا یعنی برقوم اصل دارلرنده دوشمنلری

مطلب كلام المترجم فی شرح قول عمر هبلت الوادعی امه لقد اذکرت به

مطلب کلام المترجم فی تفسیر الدرب

وعقر الدار بالفتح والضم اصل المقام الذی علیه معول القوم ومنه حدیث علی رضی الله عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا کذا فی المغرب منه

کلوب غزا اولنمادیلر الا اول قوم خوار وذلیل اولدیلر وعندیمزده امرأه وصبی وعبد وذمی ایچون اسهام اولنمایوب انجق قتال ایتسونلر ایتسونلر احرار مسلمیندن طائفهٔ مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا اهل غزانك مجروحلرینه تدبیر علاج ونان ونعمت طبخی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایتمشلر ایسه رضخله اکرام ومذکورلیندن سائرلری دخی قتال ایدرلرسه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرأه وصبی وعبد ایچون اسهامی التزام ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده نسا وصبیانه اسهام بیوردقلرنده وارد اولان حدیث مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر اما بو خبرك صحتنده نظر واردر که یوم مزبورده قسمت غنائم بیك سکز یوز سهم اوزره اولوب خیل دخی ایکیوز فرس بولندیغی مشهور واول بابده امرأه وصبی غیر مذکوردر وبونلر دخی قسمتده مساهم اوله لر ایدی نقلده کانت الرجال کذا وکذا والصبیان کذا وکذا والنساء کذا دینلمك لازم ایدی زیرا بهائمدن خیل مذکور ایکن نسا وصبیانی اهمال امر محالدر وحدیث مذکورك ضعفنه دلیل کبار صحابه دن مشتهر اولان نیجه قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله عنه لیس للعبد فی المغنم نصیب دیر ایدی وابن عباس رضی الله عنهما لایسهم للنساء ولکن یحذین من الغنائم دیدی یعنی نسایه سهم ویریلیوب همان غنائمدن برمقدار عطیه ویریلور وسعید بن المسیب رحمه الله تعالی دخی جناب رسالتدن بویله روایت ایلدی وابوهریره رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد ونسا وصبیانه سهم ویرمزلر ایدی دیو روایت ایلدی وفضالة بن عبید رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم مملوکینه سهم ویرمزلر ایدی دیدی ومرویدر که غلام سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معیتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشیکن اکا سهم ویرمدیلر لکن آنی اسیرا اوزره تعیین بیورملریله اصحاب اسرا اکا شورتبه مجازات عطیه ایلدیلر که بنی هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانیه دن بر ینك سهمنه مساوی اولدی وجناب مؤلف اول ثمانیه یی بوکتابده ذکر وتسمیه قیلمشدر وعمیر مولی آبی اللحم رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه حال مملوکیتمده غزوهٔ خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیه السلام بکا سهم ویرمیوب همان خرثی متاعدن یعنی امتعهٔ ردیه دن اعطا بیوردیلر وبو بیانله متین اولمشدر که حدیث مکحول الله صحتی تقدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یه یوم خیبرده اعطاء رضخ بیوردیلر دیمکدر وبز دخی بونلره رضخ ویریلوردیرز که بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسویه اولنماز اکرچه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم اولان افراس اولمیوب انجق صاحبلری اولمغله تبع ومتبوع میاننده مساواتی مستصحب اولماز کذلك فعللری جهاد اولمیان اهل ذمت دخی اتباع اولدقلرندن سهم ویریلیوب همان رضخ ویریلور لکن عطار رحمه الله تعالی دیر ایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدرسه اجرمثللرینه مستحق اولورلر وابن سیرین رحمه الله دیر ایدیکه آنلردن جزیه یی وضع ایدر ومرادلری اعطاء رضخی بیان وسبب رضخ جانب مسلمیندن کفایت وقتاللری ایدوکینی اعلاندر لکن امام زهری رحمه الله تعالی اهل ذمته سهم مسلمین ویریلور دیر ایدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یهوددن برجماعتله غزایه کیتدکلرنده سهام مسلمین کبی آنلره اعطاء سهم ایلدکلری روایت اولندی بواختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که بروالی طوائف مذکوره یه سائر مسلمین کبی اسهام قیلسه حکمی نافذ اولور حتی خلافنی رأی ایلین والی آخر رفع اولنسه اوزرینه امضاسی واجب وابطالی باطلدر زیرا والی اول فصل مجتهد فیهده امضای حکم ایتمشدر که بالاجماع نافذ در وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غیر جائزدر واول اجیر که آنی برغازی خدمت ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهمه سزاوار اوله مز زیرا بو خروجی اوزره اخذ مال ایتمکله غنیمتدن برشیئ استیجاب واستحصال ایده مز بوبابده اصل اصیل روایت اولنان حدیث جلیلدر که عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه اوچ دینار ایله براجیری استیجار قیلوب صکره اجیر سهم غنیمته طلبکار اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه الدنانیر حظك فی الدنیا والاخرة قول شریفلریله زرافشان کفتار اولمشلردر وعکرمه رحمه الله دن مرویدر که برغزوه ده معیت نبویه ده براجیر وار ایدی اکا سهم ویرمدیلر وابن عباس رضی الله عنهمادن اجیره سهم ویریلوردیو مرویدر لکن تأویلی اولدر که اجیر استیجار اولندیغی عملی ترك وقتال ایدرسه استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واکر بویله ایتمزسه حکم منعکس اولور آنك حالی عسکرده بولنان حال تاجر ایله متفقدر که قتال ایدرسه سهمه مستحق ایتمزسه غیر مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دار الحربده افراسك سهامنی محل تفصیل وافهامدر بز قربیایان ایلدیك که بعد مجاوزة الدرب فرسی هالك اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیرکه کورمزمیسنکه قتالده فرس غازینك قوائمی قطع یاقتل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغی حالده متحقق ایسه ده ینه سهم

لکن تغلیب رجاله نسا وصبیان اعداد رجاله ادخال قیلنمق یمکن اولمغله ضعف حدیثی بیانیله جواب آخره عطف عنان اولندی منه

آبی اللحم حضرتلری صحابه مشهوردر که اسمی عبد الله بن عبد الملك بن عبد الله بن غفاردر که الشان رشا عر ایدی شریف نفسه ... وآبی اللحم ایدی اسم فاعلدر ... اتادن امتناع ایدر ایدی وکنیه لحومدن ... آبی اللحم الله ... لکن ایلین خطا ایتمشدر منه

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحرازا يلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بو جهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دار الحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر بوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتاللرى
ابواب حصون ياسفائن يامداخل ما مثللو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمدبغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايانذر واكر دار الحربه راجلا دخولدن صكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاق
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دار الحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتاله استحقاقى بالاولوية متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هربرينك
هر وقتنده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان برفرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار وبعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بو دخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجيه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندن صكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركرهٔ صغيره ايله دخول ايدوب دار الحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنه نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسدن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كرهٔ صغيره بشقه دركه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دار الحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دار الحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجهٔ صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجهٔ مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض ياعرج
بولندقده ينه بويله در اما ضعف فرس كبرسندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه در واكر برمسلم دار الحربه
فارسا دخولندن صكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقدن صكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقد نصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

كندو

مطلب دخل بفرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولور كه دار الحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دار الحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعهٔ جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بركمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقد نصكره اسلامه كلوب
دار الحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دار الحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكد نصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عد اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقد نصكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولمرله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دار الحربه فارسا دخولند نصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دار الحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دار الحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه يالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دار الحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين يا اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالتده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجلكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دار الحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتال له عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يامؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجلرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك معارضه بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلركه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودار الحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بو كتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردر كه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس والذمي

لحوق یاتجاوز سرحد ایله بدیداردر بعده غنائمی داراسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکلرنده عند ابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امامله دارالحربه
دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول
قیلنورلر واکر برعبد مولاسیله برابر مأذونا بالقتال قصد اقتال الله فارسا دارالحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل
اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده براز غنائمه دخی نائل اولسه‌لر بوصورتده
کرکدر که قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده
سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی‌یه مماثل ورضخ ذمی فارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر
زیرا عبد وذمیده برمقاتل بوقدر که احرار مسلمینده آنلردن اقوی بولنمیه تسویه قیلنسه لرق وکفر ایله کندولردن
اقوی اولان حر مسلمله تساوی‌لری لازم کلور لکن عبد وذمی شو وجهله تفریق اولنورلر که عبدک مستحق اولدیغی
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصورمذکوره‌ده تمام سهمه
استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخه مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق
متبدلدر که مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد یله دخی رضخه مستحق اولان اولدر
و بعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بو یله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق
مولانک بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی و بعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیک زیرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینک ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل
اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اسیر وتاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کمسنه
منزلنه نازل و بعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب
دیر که کذلک ذمی ومکاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی
اسلامله برمراد اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن
هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بو مسئله‌نک برشقنی انکار ایدوب دیر که بو جواب
ذمیده ناصوابدر که ماقبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمیشکن شمدی خلافنی
اعاده ایلمشدر اکرچه قول مذکور تناقض بیندر لکن بو مقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متبیندر وحق
ذمیده صحیح ومعمول بیان ایلدیکمز علته بناء همان جواب اولدر و بعض فقهادیدیلر که بو جواب حق مکاتبده
دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب
حالی حال ذمی‌یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندنصکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بو معنانی
افهام ایلمشدر لکن عبد بو یله دکلدر و بعض فقها دیدیلر که بلکه بو جواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب
کندو ایله مولاسی میاننده دائر وهر بریچون آنده حق تملک متقرردر کورمزمیسنکه عجز مکاتبله حقیقت ملک مولی
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنا برین غنیمت اولاده رضخه مستحق کورلور امابعد العتق
سهم فارسه مستحق کورلور فرسی حین دخول دارالحربده حقیقهٔ ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاسبندن ملک
یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دون دکلدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه
بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدر که عتق اکا زیادهٔ خیر ایدوب از دیاد شر ایلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی
عندیمزده متحقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل و بلااذن قتال الله مشتغل اولسه
مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر
اول دخی تحقق ایتمشدرهم ان شول حربی مستأمن منزلنده درکه قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق
دکل ایسه غیر مستحقدر و بالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن
غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدند ربناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیاندر بعده مؤلف

مطلب غزو المکاتب

اصابت پرداز غزو مکاتبی بیانه آغاز ایدوب دیر که مکاتب دخی فن محض کبی بلااذن المولی غزایه کتمک غیر جائزدر
زیرا غزاسی هنوز مملوک مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه
متمکن اوله مز اما تجارت ایچون دارالحربه خروجی بشقه‌در که باب اکتسابدن اولمغله اوابایده احراردن عدو حساب
اولنور حتی مولاسی عقد کتابنده تجارت ایچون دارالحربه عدم خروجنی شرط قیلسه شرطی لغو اولور وبز بو بحثی
کتاب المکاتبه‌ده بیان قیلدق لکن مکاتب بلااذن المولی قتال الله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل محنتی
مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بو فعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بو فعلی اکا اطلاق وترخیص قیلمشدر
وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر برعبد مولاسیله
خدمت ایچون دارالحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا بر فرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه
بو صورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم
فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله‌یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریک اوله مز مکر صکره‌دن
ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا لاعلی قصد القتال دخولله سبب استحقاقی منعقد
اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنک حالی دارالحربده تاجر یا اسلامه کلن کمسنه‌لرک حاللری کبیدر
واکر برمکاتب بعد الدخول فی دار الحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتنی ادا قیلسه
آنک انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله‌یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون ویرمسون خدمتی
اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب
استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر
و بو بیانله نمایان اولمشدر که بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط
کاتب اولوب مؤلف مصیب الآرادن عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمک بیع وتقسیمندن صکره حاصل
اولورسه کمال حالندن اقدم حق غنائمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت
غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلة الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بو جهتدن
مکاتب مزبور غنائمی داراسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور و بو بابده رضخ واجب
کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا سالم قیلنور واکر مولاسی دارالحربده ایکن آنکله حکم
کتابتده مخاصمه وبعض تقسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابتله محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی
بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتممکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی‌یه لاحق وحالی
بغیر اذن المولی قصد قتالله داخل اولان عبدک حالنه ملتحق اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیک که صورت عبدده
مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی ومقتضای استحسان رضخه استحقاقله اول رضخک ملک مولاسنه
التحاقیدر پس مکاتب دخی آنک کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی ادادن عاجز یاخود وفاایده جک مقداری
مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنور اکر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی ادا اولنسه دخی
ترک کندو وترک مولاسیچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن
سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی
اولیدر واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره‌ده
موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر
وبو صورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتیله حکم و بعد الموت حکم احرار
آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جک مال آخر ترک ایتمش ایسه اول رضخ ورثه سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق
حال حیاتنه مستند اولمغله اقتضا ایدرایدی که مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله
تبجیل قیلنه جوابنده دیرز که بو مسئله‌ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر برطریقده عتق حیاتنه
مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دک حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة
اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
یوقدر واکر مکاتب مزبورک محلنده قتاله مأذون یا غیر مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

ومذهبین مذکورین مبسوط سرخسیده بسط و بیان اولنمشدر

صاحب سهم اولان حرك موتنه اعتبار ايله مولاسى برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسى هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمديغى كبى اقتضا ايدرايديكه مولاسى عبدى سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخيده حق مولى زائل اولميه جوابده ديرزكه او يله دكلدر بلكه بو بابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسى كسب سائرينه تملك كبى بونده دخى خلف اولمشدرنكته سى اولدركه عبد آدمى مخاطب اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه مولاسى خلف اولمق اوزره سبب استحقاقى منعقد اولمغله اهلدر امافرس بشقه دركورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه مولاسى مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بو يله دكلدر واكرموتى احراز وبيع وقسمتدن صكره ايسه رضخى مولاسنه ويريلور زيرا سبب استحقاقى تأكد ايتمكله موتله باطل اولميوب وارث خليفهٔ مورث اولديغى كبى مولاسى رضخنده خليفه سى قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسى آنى بيع ايلسه تحول ملكله اهليت استحقاقدن خارج اولمغله بنه رضخى باطل اولماز لكن مولاى اولنه ويريلور اكرچه بعدالاحراز بيعده وجهى ظاهردر امافرض مذكور اوزره قبل الاحراز بيعده وجهى اولدركه سبب استحقاقى ملك مولاى اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله سائر مكاسبى كبى رضخنده دخى بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئى اشتراد نصكره مولاسى عبدى بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشترى عبدك اولمازاما بعد البيع مسلمين غنيمت اخرايه ظفر بولسه لرآندن نصيب عبد مشترى عبدكدر زيرا استحقاقى عند الاصابه ثابت اولوب وقت اصابتده ملك مشترى اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه تملكده مشترى اكا خلف اولور واكر احرازدن بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سى منع اولنماز زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احراز اولنمشدر اما قبل الاحراز موتى بو يله دكلدر واكر معتوه اولميوب العياذ بالله تعالى مرتد اولسه نظر اولنور اكر بنه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن امتناعله قتل اولنورسه نصيبى ورثهٔ مسلمينه ميراث اولوب ذمى كبى اكا رضخ ويريلور زيرا مرتد كافر اصلى منزلنده اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بمزدن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف دقت پناه احسن الله تعالى مثواه ديركه بو قول منقول قبل احراز الغنائم ذمى اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمى احراز يابيع ياتقسيم وقتنده بولند قلرى حاللرينه اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالى بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بو قوليله متين اولمشدركه جواب سابق هم ذمى وهم مكاتب حقلرنده غلط بين و بيان ايلديكمز وجه اوزره خطاء كاتب ايدوكى متعيندر واكر مرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يابعد الاحراز اسلامله رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربى اصلى يه ملتحق اولمشدر وحربى اصلى بعدالاحراز اوقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخره ملاقى اولسه لر غنائملرنده شريك اوله مز مرتد دخى بو يله در ونيجه شريك قيلنور حال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لر آيدى مالى دخى فئ اولورايدى وغنائمدن بعض اشيايى اخذ ودارالحربله احراز بعده قبول اسلام ايتمش اولايدى اكا مالك اولور ايدى مقدمات مرقومه دن حربى اصلى كبى اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامله احراز ياخود بيع ياتقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبى ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده حقى تأكد ايتمكله نصيبى اموال سائره سنده داخل و بوحالتده ردتله دارالحربه لحاقى منزل موتنه نازل اولمشدر واكر برمسلم قبل احراز الغنائم مشركينه مأسور وحياتى معلوم ومشهور اولسه كركدركه قبل الاسر اخذ ايلدكلرى غنائمدن حصه سى افراز وكلنجيه دك حفظ واحراز اولنه زيرا غنائمده حقى ثابت اولوب مجرد اسير اولمغله داراسلامله وقت احرازده تقرر حقه اهليتى فائت اولمامشدر لكن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا نصيبى يوقدر زيرا اهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمى اخذ واحرازده عسكره معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعد الاسر حيات ومماتى نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم وتفريق اولنوب آنك ايچون برنسنه توقيف وتعويق اولنماز زيرا تمام استحقاق انجق غنائمى داراسلامه اخراجله تحقيق اولنور والمفقود كالميت فيم يستحقه ابتداء حتى اذامات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شئ فهذا مثله يعنى مفقود ابتداء مستحق اوله جغى نسنه حقنده ميت حكمنده درحتى برقريبى فوت اولسه نه وارث ونه توقيف حصه سنه باعث اوله مز واسير معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسيم اسلامى اوزره ظاهر اولسه برنسنه يى استرداده

مطلب اشترى المأذون شيئا بشرط الخيار ثم باعه مولاه

مترجم فقير ديركه مفقودك حصه ارثيه سى توقيف او لنمق اصل كتابده مذكور اولمغله ترجمه ده مسطور قيلندى لكن عامهٔ كتب فقهده موتيله حكم اولنجيه دك مورثندن نصيب ميراثى توقيف اولنمق موجوددر و امام محمد رحمه الله تعالى دن بو معنى منقول وخلافى غير منقولدر والله اعلم

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلرى ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعيف غير متأكدى ابطال ضرورت حالدندر واكر غنائم بيع ياتقسيم يا احراز قبلنمقده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده قالمشيكن اسير اولسه بوصورتده نصيبى توقيف وتأخير اولنوب موتى ظاهر اولدقده ورثه سنه وحيا كلدكده كندو يه سوق وتسليم اولنور زيرا احراز و بيعله غنائمده حقى متأكد ومتقوى اولمغله نصيبنده حكمى مفقودك مال قديمنده حكمى ايله متساوى اولمشدر والله تعالى اعلم

باب سهمان الخيل فى دارالاسلام والشركة فى الغنيمة * يعنى داراسلامده قتال ايله اخذ اولنان غنائم مشركينده سهام غانمين وشركت مسلمينك وجهله واقع اوله جغنى محل تبيينده در چونكه دارالحربدن برعسكر داراسلامه داخل ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنيمتلرى انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور وخصوص مذكورده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغى مأثوردر نكته سى اولدركه استحقاق انجق جهاد ايله در وداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كمسنه در اما مسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لرده غنائمده شريكلردر زيرا دارالحربه على قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله هركيم قصد قتال ايله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اما داراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل همان وقعه ده حاضر بولنانلردر نظيرى اولدركه بركسنه مسجد ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسى صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كمسنه هر قطعه سنده خلف امامده كبيدر اما صحراده اقتدا بو يله دكلدر واكر عسكر مسلمين بربلده يى فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه شركته مستحق اوله مزلر زيرا بلده يى داراسلام قيلملريله غنائملرى دار ايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمتى اولدركه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن نشئت ايتمشيكن بو بابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع ياتقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه بنه شركته غير مستحقلردر زيرا شركت مددانجق قبل تأكد الحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بو بابده احراز كبى قسمت يابيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر و بو مسئله ده دليل حضرت صديق رضى الله تعالى عنه دن حضرموت يمنده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثر جليلدركه بو آنى السير الصغيرده بيان وتفصيل ايلديك واكر اهل حربدن برعسكر داراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبى برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه خروج وقتاله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غير ميسردر حتى اهل مدينه بزسزه رده وپناه ايديك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لر كلاملرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصهٔ مجاهدين ايكن آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك وانباز دكللردر اما اهل مدينه سلاحله آتلرينه بنوب باب مدينه يه قصد قتاله اقتحام و باب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسى خروج و بعضيسى مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر بولمه بكام اولسه لر جمله سى شركته نائل مرام اولورلر زيرا بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين بر صحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سى وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بو دخى او يله در كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه اول دخى شركتله متمتعدر زيرا سلاحنى آلوب باب دارينى آچوب وصول قتاله زحامدن غيرى مانع بولنماد قده اول كمسنه فارسا اوزا جلاباب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخى وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهردر اما باب دارى اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردود در زيرا منزلنده متحصن وقصد قتاله موضع قتاله توجهى غير مشهوددر اما باب دارى مفتوح اولدقده بو يله دكلدر مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده ديركه اكر بو مقوله يه ضرب سهمله قضا اولنسه بوندن غيرى جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخى ضرب سهم اقتضا ايدر اكرچه تقرير يمزده تقدير سهم قبلنان وقلنميان بربرينه متقارب در لكن بو بابده استحسانله متعارف ناسه تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمى سهام وصداى كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب مشركينه اقدام ايلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعاما جهادده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر واكر امير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدايى دخول مدينه دن منعه اقدامله امر وتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهى وتحذير ايلسه بو مصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توقير اولنورلر

مطلب وقف فى المسجد بالبعيد من الامام مقتديا به

زيرا بونلر مسلمينك قوت وشجاعتن ودوشمنلرى مدينه لرينه ظفر بولمقدن امن وسلامتن موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت قيلنان حديث
جليلدر كه يوم احدده رماة سهامه مركزلرندن عدم انفكاكله فرمان ايلديلر وآنلر دخى وقعه ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ايدى اشترا كه قادر اوله جقلرى بلاشبهه ظاهر ايدى واكر مسلمين فرسلرين سرج وجامله منزللرنده تهيئه
واحضار وكندولر باب مدينه يه چيقوب راجلا قتاله ابتدار ايلسه لر انجق سهم رجاله يه سزاوار اولورلر زيرا تهيئهٔ فرس
بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقيقة ونه حكما افراس اوزره اقتتال ايتمشلردر اما منزللرندن افراسله خروج بعده
معركه ده نزولله راجلا قتاله مشغول اولسه لر سهم فرسانه موصول قيلنورلر زيرا وقعه يه فارسا حاضر اولدقدنصكره
ضيق مقام ياخود خدمت قتالده مزيد جد واهتمام ايچون ترجلى التزام ايلمشلردر بناء عليه سهم فرساندن
حرمانله ناكام قيلنمازلر كذلك يانده غلامى فرسنى چكه رك معركه يه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زيرا فرسنى يد غلامدن اخذ واوزرنده قتالى قابل اولمغله حكما فرسيله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامى فرسنى امريله خانه سنه ايصال وكندو راجلا قتال ايلسه بو صورتده فرسنى موضع قتاله اصلا
احضار ايتمش كبى اولمغله مستحق سهم رجالدر كورمزميسنكه اول كسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه ايدى قادر
اوله مز واكر اهل حرب مدينه يه قريب اولميوب بلكه برقاچ ميل بعيدنده ترتيب عسكر ومسلمين دخى فرسان
ورجاله چيقوب هزم وغنائمله كسب ظفر قيلسه لر بو صورتده حين قتالده فارس وراجل اولدقلرينه نظر
اولنميوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قيلنور زيرا فرسنى معسكره احضار ايلدكده راجلا
مباشرت قتال ايلسه ده فرسله قتال ايتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده فرسى منزلنده مضبوط
وآريه وطويله سنده مربوط اولمغله نه حقيقة ونه حكما فرسله مقاتل اولمامشدر واكر مسلمين مقابلهٔ مشركينده
ترتيب صفوف ومشركينى قتال الله معسكرلرندن مهزوم ومصروف قيلدقلرنده بعض مسلمين فرسلرين معسكرده
تركله تعاقب وراجلا قتاللرينه تواثب ايلسه لر نظر اولنور اكر مشركينك منهزمينه وصوللرى معسكرده قالان
مسلمين آنلره اعانت وفرسلر بعزى ارسال ايديكمز ديوكير وخبر ارسال ايلسه لر بعث افراسه همت ممكن اولان
موضعده واقع اولمش ايسه معسكرده قالان مسلمين دخى غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلرى سهم فارسه
نائللردر زيرا معسكر موضع وقعه يه قريب اولمغله جمله سى وفرسلرى حكما وقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتيب اولنور
واكر وصوللرى معسكردن محل بعيدده ايسه معسكرده قالانلر شركتدن تبعيد اولنورلر كذلك معقبلر دخى اول معركه ده
فرسى اوزره حاضر اولمدقجه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زيرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله ميدلر كورمزميسنكه
اول معقبين دوه لره بنوب مشركينك آرديجه نيجه ايام كيتسه لرينه رجاله دن تعداد اولنوب معسكرده قالان
فرسلرينه اعتداد اولنماز زيرا داراسلامده استحقاق غنيمت حضور وقعه يه منوط اولمغله كرك شخص مستحق
وكرك فرسى كبى آلت استحقاق حقيقة وقعه ده حضور ياخود اعانتلرى ممكن اولوب رده وپناه اولمق وجهى اوزره
قريب اولمغله حكما وقعه ده حضور ايله مشروطدر بو ايكى صورت مفقود اولدقده اول كسنه ياخود فرسى
حاضران وقعه دن غيرمعدوددر واكر مدينه دن معسكره خروجندن صكره فرسى هالك اولسه قاتللرى معسكرده
ياموضع قريبده ايسه ينه سهم فارسه مالك اولورز يرا معسكرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشلر وبو بابده
معسكره فارسا داخل اولمق قتال دارالحربده سرحدى فارسا تجاوز منزلنه نازلدر واكر معسكره راجلا چيقوب
هنوز ملاقى قتال اولمديز خانه سندن فرسنى استجلاب ياخود شرا ايله برفرس استصحاب ايلسه ينه سهم فارسله
كامياب قيلنور كذلك قتال ايچون ايكى طرف ترتيب صفوف ايتدكده راجل ايكن صكره فرسى كلوب ياخود
اشترا ايلسه ينه سهم فرسانه نائل قيلنور زيرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقيقت شهود دخى انجق عندالقتال
واقعه در وحضور معسكر حكما مقام شهودده قائم اولسه دخى اسقاطله اعتبار حقيقته مقاوم اوله مز اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا شهود وقعه حقيقة وحكما
راجل ايكن حادث اولدقدنصكره استصحاب فرس تغيير حالنه باعث اولماز كورمزميسنكه مسلم راجل ايكن
بعض مشركينى قتل وفرسنى اخذ واوزرينه بنوب قتال ايلسه انجق نائل سهم رجالدر واكر مسلمين شغل قتالده
ايكن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمين فوت يامقتول اولسه شركت غنيمته دخول ايتمز زيرا بقاء قتاله اصابت
غنائم ناتمامدركه هنوز مشركينك منعه لرنده ماللرندن دفع اضدادلرينه قيام اوزره درلر اما قتل ووفاتى بعد الانهزام
ايسه غنيمتدن اكا تعيين سهام قيلنور زيرا قتال داراسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤكد سبب استحقاق

الآرية الأخية وهي عروة حبل
يشد اليها الدابة في محبسها فاعولة
من تأرى المكان اذا اقام فيه هذا قول
العرب وعند العامة هي المعلف
وهو مراد الفقهاء كذا في المغرب مهم

واول غنائم دارايله محرز حكمنه الحاق اولنور وبر قريبا بيان ايلديك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصيبى
ابطال اولنماز بو دخى اويله دركه واكر برمسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه يا اشترا برله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ايدوب مسلمين دخى غنيمتله دونوب معسكره واصل اولسه لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زيرا
معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمين
ايرته سى كونده قتاله عودت وبو دخى فارسا معيت وغنائم جديده يه اصابت ايلسه لر بونده سهم فارسه كسب لياقت
ايدر زيرا وقعهٔ اولى بربرندن كف يد ايتدكده منقضى اولمغله وقعهٔ ثانيه اكا مغاير وبو دخى آنده فارسا حاضر اولمشدر
كورمزميسنكه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولايدى غنائمدن سهم فارسه واصل اولورايدى وقعهٔ ثانيه
دخى بويله در واكر مشركيله قتالده مسلمين ظفرياب غنيمت اوله ميوب تا كه مدينه دن فرمان ورجاله
برقوم مدد ورود وورلرنده پناه اولمق اوزره وقوف ياخود محاربه ده معيتله بذل مجهود ايتمكله مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر اول قوم غنائمده تشريك وفارسلرينه سهم فارس وراجللرينه سهم راجل تمليك اولنور زيرا
قبل اصابة الغنائم وقعه ده حاضر اولمليه جيشله برابر خارج كبى اولمشلردر كذلك اول قوم مدد معسكره كلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معيت ايتمسه لر ياخود اعانت عسكره قادر اوله جقلرى محل قريبده معسكر آخر ترتيب
وآنده اقامت ايلسه لر ينه تشريك اولنورلر زيرا منزللرندن قصد جهاد ومعيت قتالله نيت امداد اوزره مفارقت
ايتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلرى ممكن اوله جق موضعده واصل اولمليه عسكره رده وپناه اولمشلردر
ورده وپناه استحقاق مصابده مباشر قتال كبى اولديغى بى اشتباهدر كذلك اهل عسكر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ينه بعض غنائمله مغتنم اولسه لر ينه جمله سنده شركت مددى مستلزمدر زيرا بين الفريقين
مادامكه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مزكه مشركينك ايادى مسلميندن تخليص امواللرينه سعى
واشتغال اوزره لردر واول وآخر مجموع غنائمى اخذ واغتنام انجق قوت رديله تمام اولمشدر اما بعض غنائمله
اغتنامدن صكره قتالدن كف يد برله هرفريق كلوب معسكرينه لاحق اولدقدنصكره جيش مدد كلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بو غنائمه اصابت حقيقة فريقينك تفرق وامتيازى
وحكما قتاللرى داراسلامده بولنمغله داراسلامله احرازى برله رسيدهٔ تمام وبو وجهله حقيقة وحكما
احرازدن صكره عدم اشتراك مدد مالا كلامدر اما ايرته سى كون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قبلسه لر
جيش مدد قتال ايتسون ايتمسون بو غنائمده مشاركت ايدرلر زيرا آنلرده وقعه ده حاضر اولوب احراز غنيمته قتاله
مباشرت ياخود رده جيش اولملريله قرب وقوفلرندن حاصل اولمشدر واكر ايرته سى كونده عسكر ينه قتاله
عودت وانهزامله خندقلرينه معاودت ايتدكدنصكره لشكر مدد تعاقب ايلين مشركينى منع وهزمله اوزرلرندن
دفع ايدوب بعده بو غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشتراك ايلمسك آنده دخى اشتراك ايده برزديسه لر كلاملرينه
التفات اولنماز زيرا اول غنائم بو قتالدن اقدم داراسلامله احراز اولنمشدر ودارايله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جيشك لابس اولدقلرى ثياب واسلحه لرندن دفع ايچون قتال كبى اولمغله ايجاب
شركت عديم الاحتمالدر حتى مشركين هنگام هزم عسكرده اول غنائمى اخذ ايدوب بعده لشكر مدد يدلرندن
تخليص ايلسه لر ينه عسكر اول اوزره رد وآنلره تخصيص اولنور زيرا داراسلامله احرازده تأكد حقلرى متحقق
واموال قديمه لرينه ملتحق اولمشدر وهم مشركينك اخذ ايتديلر ايسه ده دارلريله احراز ايتمدكلرندن كما فى السابق
حق اولين آنده متحققدر اما حادثهٔ مزبوره نك دارالحربده حدوثى بشقه دركه آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمين غيرمتأكد واحراز اهل حرب مجرد الاخذ ايله تمام اولديغندن آندن حق اولين باطل اولوب هنوز اصابت
ايلدكلرى غنائمه التحاق ايلديكندن شركت مدد التزام اولنور واكر اعدا دريادن سفينه لر ايله اهل اسلام
صولرينه كلوب مسلمين دخى سفينه لره راكب وبره چيقوب قتال ايلمك ملاحظه سيله سفائنده استصحاب افراسى
مرتكب اولوب صكره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ايلسه لر كركدركه سهام خيل ورجاله اوزره اقتسام ايده لر
زيرا جهاد ايچون مؤنت فرسى التزام ايلمشلر اوزرنده قتاله قادر اولمديغى موضعده راجلا قتال ايتدكده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر كورمزميسنكه اعدايه بعض مضايق بره ياخود باب حصنده اتصال
وفرسلرندن اينوب راجلا قتال ايتسه لر نكتهٔ مزبوره يه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ايصال قيلنورلر بناء عليه
مسئلهٔ مزبوره ده فرسلرين سواحل ارض اسلامده تركله بلا فرس سفائنه راكب اولسه لر نظر اولنور اكر برده
بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلرى صورتده فرسلرين جلبه قادر اوله ميه جق مسافه ده فرسلرندن بعيد

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه مستحق اوله مزلر زیرا بورده بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت اوله مز وبحرده بولنسه‌لر ینه بویله‌در واکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه‌ده قریب ایسه‌لر بونده متخلفین ایچون شرکت لر واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدر زیرا موضع قتاله قربله موضع قتالده حاضر کبی اولوب هزم اعدایله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرک قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفریاب غنائم اولسه‌لر بعد الرجوع معسکرساحلده قالانلرک اشتراکی لازمدر وصورت مذکوره دخی بویله‌در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمیشه یه دخول ومسلمین فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه‌لر بینه نظر اولنور اکر قتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده قریب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدر که موضع قتاله قربله حاضر کبیلردر واکر اول میشه ده اعدانک اردنجه امعان سیر ایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه ممکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقة وحکما وقعه ده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصالحه مستظهر اوله مزلر کذلک مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبالده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده تحصن وخندقنه اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریاچه کبی ایتملریله مسلمین سفینه‌لر ایله اول حصنه ورود ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسه‌لر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر قربده بولنان قوت اهل معسکرایله در مگر اهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه‌لر شرکتدن ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکرایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم مجرد داراسلامه بحرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه‌لر اهل معسکر وجه مشروح اوزره قربده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسلامده وقوعی ینه بویله‌در انجق دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیده ده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه مستحق اولورلر اما داراسلامده قتال بشقه‌در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالک اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی بویله‌در وفرسنده معتبر اولان معنالی مزبور شخص مستحقده غیر معتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویریلمز بو جهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضه ده شریک اولمیوب اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال داراسلامده واقع اولدقده سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیده ده بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یامستأجر یاعاریه یاوقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالک وذی الیددن قنقیسنه رهان اولدیغنک موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بو محلده شو ترتیب اوزره تقریر ایدرکه سابقده بیان ایلدیک که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کندو اوزرینه عرضله بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سین اسملرینی وبابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیرهربرینک وقت مرقومده حالنی بیلمکه محتاجدرکه لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلک دارالحربدن ینه اول موضعه عود ایلرنده کرکدرکه ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق داراسلامه احرازدن صکره متقرر اولمغله هربرینک وقت مرقومده دخی حالنی بیلمکه محتاجدر که تقسیم اکا متیسر اوله نکته‌سی اولدرکه کل یوم عرض جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا اولنور بعده برکمسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن سؤال ایلیه اول کمسنه دخی فرسم هالک اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول

قول مع الیمین آنک قولیدر زیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کمسنه معروف الثبوت اولان امره متمسک ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دعکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه‌یی مدعی اول دخی منکر اولمغله قولی مع الیمین آنک قولیدر مگر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسک اوله‌لر بوصورتده ایکی شاهد بوکمسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت اکبی اولمغله اول کمسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بزلر معاینه ایلمشک سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله‌در و بز بو مسئله‌یی شرح مختصرده بیان ایلدیک و بو بابده اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردر زیرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه‌یه مالک اولمدقلرندن شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرردر

واکر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب ودارالحربه ادخال ایلدکده نصکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده موجب قیاس انجق سهم رجاله‌یه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله ده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز وبالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زیرا محلندن فارسا خروج وجمله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی امریض اولان کمسنه منزلنه ازال اولنوب بو اثناده فرس اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجاله‌ده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کمسنه دخول دارالحربه مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکمسنه اول فرسه سوار ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانه سزاوار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل واول کمسنه آردنجه راجلا کیدوب دارالحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلمیدر ینه کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاخود آنی دارالحربه ادخال بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال وارمیدر و رفرد مذکورینک بو مقدار ایله سهم فارسدن حرمانی مجیز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلدر لکن صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عند العرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلمشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترک ایده مز ودفتر رجاله ده تحریرندن صکره اول کمسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلیه زیرا سبب غیرمعروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول مجرد یله ثابت اولمیوب اقامت بینه‌یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکر غاصب اول غازی یدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تا که مسلمین غنائمله داراسلامه خروج واتصال ایلسه‌لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتمدکجه غاصب اوزره الزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوک بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلک منزلنه نازلدرکه آنده اجرت ملک غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر و بوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کمسنه مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالک ممنوعدر اما صورت مفروضه ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله صاحبی فارس عد اولندقدن صکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دار الحربده اشتراء فرس ایلین مستحق سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب دار الحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدن صکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده قتاله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دار الحربه فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس تعیین قیلنور زیرا بو وقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بو غنیمتده اول فرسله فارس عد اولنمغله شخص آخر دخی عد اولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دار الحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدن صکره مسلمین بر قتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بو قتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حقی دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعد القتال بونك حقی زیاده واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دار الحرب ایچون کلدکده فرسنی بر مسلمه دار الحربده بونکله قتال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسنی دار الحربه ادخال ایلدکدن صکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعد المجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی متغیر اولماز و بو مسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبیه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکاردر کورمزمیسنکه دار الحربه فارسا داخل اولدقدن صکره مشرکین فرسنی اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب اولمامقده در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولیدر و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن فرس دار الحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجه دك فرس آندن حق مستحقله اخذ اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی ید مستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخذ مشرکین منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه دخولندن صکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجه دك اوزرنده قتال ایلیوب مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بوصورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه مستحق اولور زیرا بعد دخول دار الحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وهم دار الحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز واکر صاحب الفرس قبل دخول دار الحرب اوزرنده قتال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکمسنه یه اعاره ایدوب

اول

اول دخی رکوب ودار الحربه دخولدن صکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس عد اولنور زیرا دار الحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادردر که هر نه زمان دیلسه استرداد فرسنه مقتدردر علی الخصوص استرداد وفارسا قتاله استعداد ایلمشدر بناءً علیه سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بو قول واضح برله حق معیرده دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن رد اولنمشدر اما بو مسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیر نه زمان دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دار الحرب حق صاحب الفرسی انکار وفرس بنمدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمله کامکار اولدقدن صکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب اولوب انکاری دار الحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دار الحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولمازلر مانحن فیه دخی اویله در واکر صاحب الفرس فرسنی دار الحربه دخول ایدنجه‌دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکمسنه یه ایجار بعده اصابت غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دار الحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بو جهتله اعاره دن فرق اولنور بناءً علیه بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب فارس اولمز ومستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برای بازیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجه‌دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا بیان سابق اوزره دار الحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرس اوزره قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دار الحربه فرسله داخل وحقیقةً وحکماً اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دار الحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دار الحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدن صکره اول فرسی رکوب یا قتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولدقدن صکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر جمیع غنائمده راجلدر که استیجار فرس بعد دخول دار الحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدر که دار الحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده دخی فارسدر که ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدن صکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع اضداد ایچون اقتحام ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بو قتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر بر مسلم فرسیله دار الحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر غصب وادخال و بعد الادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدن صکره مسلمین بعض غنائمله دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس ایکی غنیمتده ده راجلدر که دار الحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

نازل اولمشدر و بو مسئله اوائل بابده مذکور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبیه مخالفدر که آنده نیت غزا ایله دخول
دار الحربه قصد واهتمامی اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسی التزام ایدوب دار الحربه قریب ودخوله حاضر اولدقده
غاصب بلا اختیار یدندن اخذه اقدام ایلمشیدی بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض موزد عد مدة ایراد
اولنمش ایدی اما بونده نه قبل دخول دار الحرب ونه عند الدخول قتال ایچون مؤنت فرسی ملتزم اولمدیغندن
اصلا سلك فرسانه منتظم اولمیوب همان حین استردادنده ملتزم واول حینده شراء فرس ایدنلر سلکنه منتظم
اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر که داره فارسا داخل
واول غنائم فارس ایکن حاصل اولمغله آنك ایچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصکره فرس یدندن استحقاقله
زائل اولدقده سهم ثابتی متغیر اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر که فرس یدندن حقله زائل
اولمشدر کذلك صاحب الفرس قتال ایچون آخره اعاره دنصکره نادم و بنفسه غزایه عازم اولوب مستعیره
دار الحربده واصل واسترداد ایله فرسی یدینه داخل اولسه بو دخی جمیع احکامده صورت متقدمه یه مماثلدر
زیرا صاحب الفرس دار الحربه راجلا کیرمکله تا چیقنجیه دك راجلدر که قصد غزا ایتدکده فرسی یدنده
بولنمایوب مؤنت مستعار رد اید نجیه دك مستعیر اوزره اولمغله مؤنت فرسی ملتزم دخی دکلدر اما بو مسئله ده
اعاره سی قتال ایچون اولمیوب انجق رکوب ایچون اولسه بو مسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقدمه یه مماثل
یعنی جمیع غنائمده راجلدر اما حق مستعیرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعیر جمیع غنائمده رجاله یه
ملتحقدر که استعاره سی انجق رکوب ایچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجوبدر وصورت مزبوره ده
مستعیر غدر ایله صاحبنه مخالفت وهمان دار الحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قیلسه ینه راجلدر که
بعد الدخول اوزرنده قتالله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولمادیغی بر قریبا بیان
ایلدیك وصاحب الفرس دخی ینه جمیع غنائمده راجلدر که قبل قصد الغزاء رکوب ایچون اعاره سیله قتال ایچون
اعاره سی کندو حقنده برابردر زیرا ایکی صورتده دخی قتال ایچون مؤنت فرسی انجق بعد دخول دار الحرب التزام
ایتمشدر وهم قصد غزا ایتدکده دار الحربده فرسنه ظفر بولاوب بولمیه جغی معلومی دکلدر اکرچه دار الحربه
غازیا دخول ایچون حاضر اولدقدنصکره فرسنی رکوب ایچون غیره اعاره وبعد الدخول استرداد ایلین اهل جهادده
بر سلوك استحسانله داخل زمرهٔ فرسان ایلدیك زیرا آنی شو منزله انزال قیلدق که غازی برمشیه قادر اولمیان
راجلی کوروب آنی مقدار میل فرسنه تحمیل ایدوب دار الحربه دخولدنصکره انزال وفرسنی اخذ ایلیه ایشته
بو بابده اول غازی فارس ایدوکی بی ارتیابدر کذلك آنك منزلنده نازل قیلنان فارسلکله کاهیابدر لکن بو معنی
مانحن فیهده مفقود ومعیر مزبور فرساندن عیره معد وددر واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنی تجردر کوب یاخود قتال ایچون
ایجار ایتمش اولسه صاحب الفرس جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك که قتال ایچون
قصد دخوللہ حاضر اولدقدن صکره فرسنی ایجار بعده مستأجر ادخال دار الحربه ابتدار ایلسه صاحب الفرس
جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فیهده صاحب الفرس ایچون قصد غزا انجق فرسی حق مستحقله
ید مستأجرده ایکن پیدا اولمغله اعتبار مذکوره دخی احری در اما مستأجر اکر رکوب ایچون استیجار ایتمش ایسه
آنده دخی جواب صاحب الفرسده سبق ایلین قول صوابدر واکر قتال ایچون استیجار ایتمش ایسه قبل انقضاء
مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا فرس حق مستحقله
یدندن اخذ اولنمشدر مکر بعد الانقضا فرسی صاحبندن منع یاخود فرس ملکمدر دیو صاحبنی دفع ایلیه بو صورتده
جمیع غنائمده فارس عد اولنور ومستعیر دخی صورت مزبوره ده مستأجر کبیدر زیرا هر بری قصد قتالله فارسا
دخول ایتمکله فرس یدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجیه دك فارسلردر نکته سی اولدر که بونلر منع فرسله غاصب
اولمشلردر و بیان اولندیکه فرس مغصوب له سبب استحقاق اوزرنده قتال ایتدکده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا
حالت ابتدادن اسهل اولمغله فی الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوب له ابقا اولنمق اولی واکملدر واکر برکسنه
فرسنی بر غازی یه سهم فرسی کندو یه ویرمك اوزره ایجار ایلسه بو اجاره نك فسادی آشکاردر زیرا اخذ اولنه جق غنائم
مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخی فرس اوزره بولنان غازینك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسی جهالت
فاحشه ایله مجهول اولان بدل ایله ایجار ایتمشدر واجارهٔ فاسده حکمده اجارهٔ جائزه ایله اعتبار اولنمغله سهم فرس
مستأجرك اولوب صاحب الفرس ایچون دخی اجر مثلی بالغا ما بلغ ایفا اولنور زیرا مستأجر حکم عقد فاسد ایله
معقود علیهی استیفا ایتمشدر کذلك شرط مذکور ایله اعاره ایلسه ینه حکمی حکم اجاره در زیرا بونده اشتراط

مطلب لا فرق بین الاجارة والاعارة عند شرط الاجر

اجر ایلمشدر واجر ایله مشروط اولدقده لفظ اعاره ایله لفظ اجاره میانده فرق یوقدر بو صورتلرده مسلمین غنیمته اصابت ایتمدین دار اسلامه خارج اولسه لر ینه مستأجر اوزره اجر مثلی واجبدر که مستأجر حکم اجارهٔ فاسده ایله استیفاء معقود علیه ایتمکله بر شیئه اصابت ایتسون ایتمسون اوزرینه اجر مثلی مستوجبدر بونك نظیری شول مضاربدر که مضاربهٔ فاسده ده تکمیل عمل ایلیه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلنی مستوجبدر واکر برکسنه کندو یرینه مدت معینه ده یاخود مسلمین شو غزوه لرنده نهایت مبلغلرینه واصل اولنجیه دك دیمك مثللو مدت غیر معینه ده غزا ایتمك اوزره برکسنه یی استیجار ایلسه بو عقدی باطلدر زیرا بیان ایلدیك که جهاد سنام الدین وعباداتده رکن رکین اولوب فرض کفایه ایسه ده اکا مباشر اولان کندو فرضنی ادایه مباشر ایدوکی مستبیندر واداء فرائض وطاعات اوزره استیجار باطل ونا پایداردر بو صورتده سهم غنیمت مستأجر نفسنه شرط ایلسه ده ایتمسه ده اجیر کدر زیرا استیجار باطل وکالمعدوم اولمغله سهم غازی یه ویرلمك معلومدر واجیر دخی مستأجردن اخذ اجر ایتمش ایسه ردی واجبدر زیرا عقد باطل اصلا اجری غیر موجبدر وهم غزاسنده نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزره اجری غیر مستوجبدر بو صورتده مستأجر کندو سلاح ودابه سنی اجیره ویرمش ایسه نظر اولنور اکر سهم غنیمتی نفسی ایچون شرط ایتمش ایسه سلاح ودابه سنك اجر مثلی بالغا ما بلغ اجیر اوزره واجبدر زیرا مستأجر نفسی ایچون منفعت سلاح ودابه سی مقابلنده عوض مجهولی شرط ایدوب اجیر دخی عقد فاسد ایله اول منفعتی استیفا ایلمشدر کرکدر که اجر مثلی ایفا ایده واکر شرط ایتمش ایسه اجر سلاح ودابه دن اجیر اوزره نسنه واجب اولماز زیرا مستأجر نفسی ایچون عوض مالی شرط ایتمکله سلاح ودابه سنی اجیره اعاره یاخود قتال ایچون فی سبیل الله بذل ایتمش اولوب آنلری قتالده استعمال ایلین غازی اوزره مستوجب اجر اولماز واکر برکسنه بر فرسی مدت معلومه ده رکوب واوزرنده قتال ایچون یاخود بر غلامی دار الحربده مدت معلومه ده خدمتی ایچون بدل معلوم ایله استیجار ایلسه بو عقدی جائزدر کرك هر یوم ایچون تسمیهٔ اجر ایلسون کرك ایتمسون زیرا بونده معقود علیه بیان مدتله معلوم و بدل دخی معلومدر ومعنای طاعت واقامت فرضدن نسنه یوقدر پس بو استیجار صحیحدر اما بیان مدت ایتمیوب همان شو غزوه یه کیدوب فلان محله عودت اید نجیه دك دیو استیجار ایلسه بو عقدی فاسددر زیرا معقود علیه مجهولدر که مسلمین دار الحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلری طول بولمیدر قصیر میدر بیلنمز بو صورتده مستأجر استیفاء منفعت ایدرسه اوزرینه اجر مثل واجب اولور زیرا بونده معقود علیه حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلی بالغا ما بلغ مستوجبدر زیرا بو بابده اجر اکرچه مسمی در لکن صاحب الغلام والدابه بن سز اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت ایدرسز دیو امید ایدر ایدم یوقسه واصل اولدیغیکز محله دك بو مسمایه راضی اولمادم دیمك جائز اولمغله دفعا للخصام اجر مثل بالغا ما بلغ اوزرینه الزام اولنندی واکر برکسنه نك یدنده حبس فی سبیل الله اولان بعض افراس حاضر واول کسنه دخی قیم افراس اولمغله دیلدیکنه ویروب ودیلدیکندن آلمغه قادر ایکن بعضیسنی فی سبیل الله اوزرنده غزا ایده جك بعض ناسه اعطا ایدوب آنلر افراسله دار الحربه دخولدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه لر بعده افراسی آنلردن اخذ وآخرینه ویروب صکره بعض غنائمه دخی اصابت ایلسه لر بو صورتده افراسله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذده سهم رجاله یه مستحقلردر وافراس حبس ایله مراد شول افراسدر که جهاد ایچون وقف اولنه ووقف افراس صحیح ومستحکم الاساسدر اما اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ظاهر التجویزدر که امام مشار الیه وقف منقولاتی مجیزدر واما اصل ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ثیاب جنازه وآلات غسل موتی کبی متعارف الوقف اولنلرده صحیح اولمغله فی سبیل الله اوزرنده قتال اولنان افراسده دخی تعارفه بناء تصحیح اولنور و بو بابده اصل اصیل شول روایت اولنان قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه وفات ایلدکده یدخلافتنده فخذلری اوزره حبس فی سبیل الله لفظی یازلمش اوچیوز فرس وار ایدی ومانحن فیه اولان مسئله نك نکته سی اولدر که غازی مرقوم دار الحربه فرس اوزره داخل وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولی اصابت اولنجیه دك قدرتی باقیه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعیر فرس منزلنده قیلنور و بعد الاصابه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازی مرقوم غنائم ثانیه ده فارس بولنمیوب یدندن فرسی اخذ اولنان مستعیر کبی انجق سهم رجاله یه مستحق اولور و بو بابده دار الحربده یدندن فرسی استرداد ایدن قیم وقف یاخود نفس واقف اولمق مساویدر وقیم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله اجتهاد ایلسه لر آنکله فرساندن تعداد اولنمازلر زیرا استردادلری انجق دار الحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

مطلب استئجار رجلا للجهاد عنه

الحبس یتضمن جمع حبیس وهو کل ماوقفه لوجه الله تعالی حیوانا کان اوارضا اودارا کذا فی المغرب بیان مذکور اوزره فرس موقوف واحده ابسه حبیس وجماعت ابسه حبس اطلاق اولنور منه

مطلب وقف الافراس وغیرها من المنقولات

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شرا سبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه لر
اول دخی دارالحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرسانده غیر داخلدر واکر برکسنه نك یدنده افراس موقوفه
بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسنه یه ایجار ایلسه بو صنعنده اسائته
اجتسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضنی مسجد قیلش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوندنصکره
کسب مال ایچون ایجار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتال ایله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلر ایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی
فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه وبال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بوصورتده
مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دارالحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کبیدر زیرا قیم وواقف بو ایجارده
غاصبدن کتر دکللردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجر اولنجه بونده دخی اظهردر
لکن ایجار ایدنلر کرکدر که اجرت حاصله یی اکل ایتمیوب تصدق ایده لر زیرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بومقوله ده سبیل شرعی انجق تصدقدر واکر
افراس مرقومه مستأجرلك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بوصورتده والی قیمتلرین دیلرسه
موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیرا هر برنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده درکه مغصوبی
ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بوصورتده اکر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره
رجوع ایدر زیرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالکك مقامنه قائم ویرینه
وقف لازم قیلر زیرقیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر
و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبیس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس
موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معا مله مرقومه لازمدر و بدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلق
آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوفدر بعده مؤلف واقف الاسرار بومسئله ده شرط
وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله لرینی صاحبی یدندن اخراجله یدقیمده ادراج ایتمدکجه حکم حبیس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیر مشروعدر لکن اول
واقف تولیت وقفنی ابتداء اخردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی
رضی الله تعالی عنهمدن اکابر الغ اولان تجویزلریله سوق دلیل ایلدی بوصورتده برکسنه یه اوزرنده غزا ایچون
برفرس حبیس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره
اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی برفرا دقیلنسه اول کسنه غنیمت اولی ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانیه ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور امامتولی وقفك یدنده فرس
آخر اولمیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زیرا داره راجلا کیردکدنصکره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی ید غازیدن اخذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب ما یبطل فیه سهم الفارس فی دارالحرب وما لایبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال
ایلیوب ایلمین اسبابك باب دقت نصابیدر برکسنه دار اسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی
بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهده علی حاله قائم وواهبه عوض
هبه سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بوصورتده رجوع

اکرچه آیۂ کریمۂ حکم وصیتده نازله در لکن وقف دخی بعد موت الواقف مستدیم اولمغله وعید مذکور تغییر وقف ایدنلره دخی مستفیددر والله اعلم منه

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

مطلب وهب فرسه لرجل فدخل بها
مطلب متی یصح الرجوع عن الهبة

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل
قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم
اولی ده فارسدر که دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادقجه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه که بوصورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لا باختیاره یدندن زائل اولمشدر
ذکر کدرکه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحرازاتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولیه
جوابنده دیرزکه بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره
سابقدر بو جهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقیددر حتی مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صکره ینه بو بابده ذکر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخولله جمیع
غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکسنه نك اون فرسی اولوب هر برینی برراجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بومقدارایله جمله سی جمیع غنائمده فرسان اوله لر وبو معنی
بعید غیر معنیدر زیرا بوقوله قائل اولان لا محاله اول افراس عشره یی رجال عشره یه اعاره ودارالحربده استرداد
ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجه ذلك
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئلهٔ هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك
حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردر که بو بابده بایع استرداد ایله شرعا
مأموردر اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکسنه بینه ایله فرسه
مستحق اولوب ید مشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلنده در زیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ایله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکسنه آخره بر بغل ویروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض
ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یا فرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی ایله یاخود بلا قضاء
معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بوصورتده مشتری فرس برینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری
فرس بغل اوزرینه رد اولنان کسنه اولمق مساویدر وبر برینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده
بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمده راجلدر که
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صکره اقاله
واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بوصورتلرده ملکلری سبب مستحقله
ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله یه اناله قیلنور واکر برکسنه دار اسلامده
ایکن فرسنی دینی مقابله سنده داینه رهن ایدوب ایکیسی بردن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره
دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب
ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر
ممکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم
دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمه دخی ظفریاب
اولنسه مرتهن بهرحال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه ده فارس ایدوکی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدر که ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی زائل قیلوب دارالحربده
فرسنی ایجار ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر وبرقریبا مسئلهٔ اجاره یی بیان ونکته سنی تقریر واعلان ایلدیك

مطلب البایع فاسدا مأمور بالاسترداد شرعا والواهب منهی عنه ندبا

وبو مقوله تمودك غیری ایله بیع وشراده هر بری بایع ومشتری اولمغله برینه مشتری فرس وبرینه مشتری بغل اطلاق اولنمشدر منه

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی ایله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس وغنیمت وسطیده راجلدرکه فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عد اولنان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سببله واقع اولمق
برابردرکه علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرمتیقندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا مؤنث فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلتنه نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیرنائلدر جوابده دیرزکه دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساً دخولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل ایله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله باطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمامله دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندی وآنك یرینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدرکه فرس اوزره قتاله غیرقادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه ده فارسدرکه فارساً دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتحام ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتالله آنده اولان حقی تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بو یله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بر بر یله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارساً داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارساً
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیار یله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله نیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرزکه صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقده نصکره استرداد قیمتله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حقی ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بوصورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کبیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه لر بوصورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلااختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بوصورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیار یله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتنده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بابعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیار یله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجیه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله بردخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بوصورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارساً دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه ده رجاله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکنه قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجدداً انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله من صورت مزبوره ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه ینه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدرکه فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اولی التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متبین اولمغله مشترا یی مقام مبیعه اقامت امرنهیندر
بعده موهوب حکم مشتراده ایدوکی ثابتدرکه هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بودخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلامرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدرکه بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلی در
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمه دخی نیل
مرادندنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بوصورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معناده
استعاره دن فائق ومعنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه درکه اجاره ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره ده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلاایجار برغازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلافرس داخل کبیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه للخدمة مدة لم يكن له سهم

قتالدن مأيوسدركه فرسى عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمنى متضمندر اما قبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسهلر بونده موجب قياس مشترى دخى بايع كبى غنائم مصابه‌ده راجل اولمقدر زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدر كه مشترى‌يه انجق عند القبض حاصل ودارالحربده بعد القبض اوزرنده تملك قتاله واصلمدر توضيحى اولدركه مشترى نقد ثمن ايتسه دخى فرس مزبور ضمان بايعده‌در زيرا هالك اولسه ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترى‌يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر بوجهتله عندعزده متحققدركه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد الثمن نيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بوصورتده بعد النقد دخى نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار مشترى‌يه ثابت واستوار در كه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه قادر ومتملك ايكن بواقتدارى قبضله متقرر و فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلرى كبى سهم فارسه استحقاقى مستقر اولمشدر واكر ايكى مسلم بينلرنده مشترك برفرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى وكاه آخرى مقاتل اولسه‌لر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيراهر برى بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله متمكن اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دار اسلامده احدهما آخره حصه‌سنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه مستعير ومستأجر داراسلامدن اوزرنده تمكن قتاله منفصل اولمغله آنكله فرساننده داخل اولور مكر معير حصه‌سنى اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعد الاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه دخوليندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالى زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك اولان ايكى فرسله داخل وهر برى برفرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا برله مقاتل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر زيراهر برى فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن داراسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنى تطييبله حادث اولان سببدن اول تمكنى محصل اولمشدر كه الا نفع حاصلى بوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى آخرى ارضا ايلسه هر برى راضى استدن رجوع ايدنجيه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى فرس اوزره تمكن قتاله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقى منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيليسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضه ده فرسين مشتركين اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايوئه قائل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر و بر ركوب دابتين اوزره تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلح ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردر كه احد شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبى قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر وبوصورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميان واده‌ده مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبى قتالك غيرى برمصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله ممكن اولمغله قسمت منفعتى قسمت عينه اعتبار واحد همانك طلبيله بونده دخى آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه صورت مفروضه ده هيچ برى سهم فارسه مستحق اولمز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله هيچ برى متمكن اولمامشدر واكر هر برى شريكنه ديلديكى فرسه ركوب ايچون دار اسلام يا دار الحربده اذن ويروب لكن برينى بعينه‌يدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام اولميوب تسليمه محتاجدر واكر برمسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجمله‌سنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده قصد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتمديكى كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكى استحقاق سهمنده درجهٔ اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمى منضبط قيلنور حكمتى اولدركه واحد اوزره زائد اولان فرس محتاج اليه اولميوب فضله‌در وثبوت و بقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزميسنكه بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضى حكمت مرقومه‌يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعد القضا واقع اولسه موجب ضمان اولان محلده ايسه‌ده راجعين اوزره برشيئك ضمانى واجب اولماز واكر افراس مزبوره دن برى دارالحربده هالك

مطلب باع وبقى المبيع عند البايع بعد نقد الثمن

مطلب دخلا بفرس مشترك

مطلب بفرسين مشتركين

مطلب المهايأة فى الدابة

مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا

مطلب رجع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

يا طرف

يا طرف عدودن عقر ايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسى جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكى بعد بيع البعض واقع اولايدى ينه انكله فارس قالورايدى قبل البيع دخى بويله‌در نكته سى اولدركه بيع ايتديكى كالعدم اولوب همان فرس واحدايله داخل اولدخى قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه مالك قيلنور واكر برمراهق فارسا ياراجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلسه‌لر اول دخى تفسير سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر داراسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بوبابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره مبتلاى قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحدايله سبب استحقاقى منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق بلوغله كماله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبى قيلنور نظيرى بعد الدخول اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصيب التقرير بوبابده مراهق مرقومله ذمى مرسوم بينلرينى فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه‌ده وذمى مسلم اولمازسه ده هر برى سهم كامل ايله مساهم اولور ديديلر پس مذكورينده برى قبل البلوغ وبرى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان اختلافلرى شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب ما يختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جواب بى خلافلرين بيانه ضامن باب دقت مضاميندر اكر برغازى فرسنى دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله‌يه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازى‌يه سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشديك ديوب اول دخى انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر اكرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولمشدر وهم بيع امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه خدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بى عديل قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بوبابده سبب حرمانى اولان بيع فرس كند و اقراريله ثابت اولمشدر بوندنصكره استحقاقى بلاحجة ثابت اوله مز كورمزميسنكه برمسلم فوت اولوب اخ مسلمى وار ايكن مرتد اولان اوغلى كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعنى ادعا ايلسه ميراثى آنكدر بوصورتده اخ مسلم بلكه سن اب حياتنده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور رده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخ در زيرا سبب حرمان اولان رده ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخى سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرمانى اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقى ثابت اوله مز توضيحى اولدركه سبب استحقاق عند مجاوزة الدرب قصد قتاله مؤنت فرسنى التزام ايدر ودارالحربده اوزرنده قتالى بو قسمه بيعله تجارتى قصد ايلديكى محتمل اولمغله بعد القتال وبعد الاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله من ومعناى مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعى اقرب اوقاته احاله ديديكمز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غيرنافعدر بوصورتده بعد الاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما يالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه آنكله تمام حجت حاصل اولماز بوصورتده مشهودله اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتمكله بن اكا سهمنده مشارك اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كسنه نك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب ياخود غيرك برنسنه ده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بوبابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتدن برنسنه ده هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واكر غازى فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب قسام دخى بيع ايلديك ظن ايدرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقى معلوم وابطال ايلين بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقه دن شول منزله ده دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد وبعد الموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخى بن هيچ مرتد اولمادم ديو دفع مدعى ايتشه بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازى بن فرسمله داخل اولوب صكره هالك اولدى ديوب قسام دخى فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجيه دك

مطلب دخل المراهق فارسا اوراجلا

مطلب اختلفا فى بيع الفرس قبل الاصابة اوبعدها فالقول لمن

مطلب الحادث يحال الى اقرب الاوقات

مطلب اختلفا فى الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقرار من ردت شهادته انما يعتبر ان صادف ملكه

راجلدر زیرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ایدراول دخی معلوم اولمامغله بلابینة مستحق اوله مز نظیری اولدر که
برعورت فلان میت بنی حیاتنده تزوج ایتمشیدی دیو طلب میراث ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز واکر برغازی
فارسا دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع یاخود هبه ایله یدندن اخراج واستهلاك ایلدیکی قسام
ومسلمین عندلرنده مجزوم لکن قبل الاستهلاك و بعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ایدوکی نامعلوم اولسه
قبل الاستهلاك اصابت قیلنان متحقق اولمدقجه جمیع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زیرا بعض غنائمدن حقنی
مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن ویریلوب زیاده ویریلمز وهم غنائمدن هرقطعه سی
قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولدیغی کبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتمال ایله استحقاق
ثبوتدن عاطل وهرقطعه سی اول بابده ذکر اولنان مسئله ده جمیع المصاب منزلنه نازل اولور وصور مذکوره ده
قسام خصم اولمیوب همان بمنزلة الحاکم اولمغله اوزرینه قطعا یمین لازم اولماز واکر فرسنی بیع وفرس آخر اشترا ایلمش
ایسه قریبا بیان ایلدیك که اول غازی جمیع مصابده فارس انجق بیع اول وشراء ثانی میاننده اصابت اولنانده راجلدر
بوصورتده دخی مصابك قبلیت و بعدیتنده اختلاف حاصل اولسه ینه جمیع مصابده انجق سهم راجله واصل قیلنورز یرا
مصابك هرجزئی میان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتمال ایله بلاحجة ثبوت استحقاق غیرمؤملدر وهم دار الحربده
بعض اوقاتده راجل قالدیغی معلوممیز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غیریده ایدوکی مجزوممیز اولمدقجه سهم فرسانه
استحقاقی معدومدر شول ابن منزلنده درکه بروقتده نصرانی ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلما کلوب حیاتنده
اسلامه کلدیکنی ادعا ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز کذلك بروقتده مرتد ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب
کلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیك دیو انکار مدعی ایلیه البته قبل
موت الاب اسلامی بینه ایله متحقق اولمدقجه میراثه مستحق اوله مز واکر غازی فرسمی اشبو یدمده اولان فرسله مبادله
ایتمشیدم دیو اقرار وقسام فرسکی بیع ایدوب صکره بونی اشترا ایلدیك ظن ایدرم دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین
قول غازیدر زیرا فرسی فرسله مبادله آنی حکما راجلده قیلیوب وقتامن الاوقات راجل قالدیغی معلوم دکل ایکن
قسام آنك حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولیدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در
واکر برتاجر یاخود دار الحربده اسلامه کلن حربی یاخود مولاسنه خدمت ایچون دخول دنصکره آزاد اولان عبد
عسکره التحاق ایلسه قریبا بیان ایلدیك که بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شریك اولوب قبل الالتحاق
اصابت اولنانده تشریك اولنمازلر مکر مسلمین مجددا ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدهلر بوصورتده غنائملری بعد اللحوق قیدریا قبل اللحوق قیدر بیدار اولمیوب و مجددا قتاله دخی دوچار
اولمسهلر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولندیغی بینه ایله آشکار اولمدقجه برشیئه سزاوار اوله مزلر زیرا مصابك
هرجزئنده احتمال وار ایکن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال یوقدر بوصورتده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم
اولمیان مثلا شاهد واحد یاشاهدین غیرعدلین شهادت ایتدکده مشهودله اقرارلرینه بناء نصیبلرنده شریك
اولورم دیسه استماع اولنماز زیرا برقریبا بیان ایلدیك که بوشهادت برنسنه ده نه ملك شاهده مقارن و نه مشهود له
ایچون اقرار ملکه مراهندر کورمزمیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کسنهلر شهادت ایتمکله قبول اولنسه دخی
قبل قسمة الغنائم برشیئه مالك اوله مزحق اشتراك ایسه شیء خاصده ملك اوزره بنا قیلنور ینه کورمزمیسنکه عسکر
تقسیم غنائم ایتدکدنصکره برکسنه کلوب بن سزکله برابرایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسهلر ینه مقرله
نصیب مقرده مشارکتی استدعا ایده مز وحکم مذکور شبهه واشکالدن دوردر زیرا اول کسنه جبشله برابر ایدوکی
معلوم دخی اولسه ینه بعد التقسیم هر برینه اصابت ایلین سهم اوزره استحسانا سبیل رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن
برنسنه قالمش ایسه امام اندن سهمنی اعطا ایدر و قالمامش ایسه بیت المالدن تعویض ایدر پس معیتی معلوم اولانلر
بعد القسمة نصیب عسکرده تشریك اولنمایجه معلوم اولمیانلرده عدم تشریك بالطریق الاولی در وتعویض
بیت المال نوع استحسانا ندر که الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیرا غنیمتدن بین الغانمین متعذر
القسمة برنسنه قالسه بیت الماله وضع اولنور کذلك قسمتده سهو واقع اولسه ینه بیت المالدن اخذ اولنور کذلك
مذکوریندن بریسی بن لحوقدنصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون برابر اقتتال ایلدم
دیو دعوی ایدوب مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرینی بیلوب لکن اول قتال لحوقندن مقدم یامؤخر ایدوکنی
بیلمسهلر مادامکه دعواسنه مسلمیندن اقامت بینه ایتمیه شرکتی متبینه اوله مز زیرا سبب استحقاقی انجق دفعا
عن المصاب قتالده معیتی اولوب اولدخی قول مجردیله ظاهر اولمدیغندن اقامت بینه یه احتیاجی باهردر والله تعالی اعلم

مطالب لایجن علی صاحب المقاسم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندویه راجع
اولمق اوزره فرسنی برکسنه یه اعطا یاخود اعاره وایداعندن باحث مسائل ومباحثدر اکر برغازی دار الحربه فارسا
دخولدنصکره فرسنی اوزرنده قتال ایدوب سهمی کندویه راجع اولمق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه شرطی
موافق حکم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ایلمز
بوجهتدن شرط مزبور تحقق ایتمسه دخی سهم فرس صاحبینکدر پس تحقق انجق حکم مزبوری مؤکددر
اماهم فرسك وهم اوزرنده قتال ایلین رجلك سهملری تماما کندویه راجع اولمغی شرط ایتمش ایسه بو فاسددر
زیرا نفسیچون فرس اوزره قتال ایدن شخصك حقنی شرط ایتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ایجار ایتمش
اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولدیغندن اجاره سی فاسده در بوصورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره
واجب اولور اما سهم فرس الکلیه باطل اولوب نه مقاتله و نه صاحبنه واصل اولماز زیرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ
فاسده ایله استیجار فرس ایتمشدر واجارهٔ صحیحه ایله استیجار بلکه اشترا ایتمش اولسه برشیئه مستحق اوله مز ایکن
مانحن فیهده بالاولویه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحیحه ایله ایجار ایلسه بیع ایتمش کبی
غنائم آتیه ده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمده جائزه قیاس اولنمغله ینه باطل اولور
وهم منفعت فرسنك عوضنده اجرمثله مستحق اولمشیکن بردخی آنکله سهم فارسه مستحق اوله مز مکر اندن بشقه
فرس آخری بولنه بوصورتده اول فرس آخر کرك یدنده باقی وکرك هالك اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله
سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ایله ایجار ایلدیکی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قیلنور واکر قبل دخول دار الحرب
فرسنی شرط سابق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره
اجرا قیلنور زیرا سبب استحقاقکه دار اسلامدن فارسا انفصال انجق آنك ایچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی
فرسنی بدل مجهول ایله موجر واجرمثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نصیبه نائل
اوله مز اما فرسی ایکی بولنوب برینی بووجهله اعطا و برینی نفسی ایچون ابقا ایتمش ایسه فرس باقیسیله سهم
فارسه سزاکور یلور اما فرس آخرینك سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسك
اجرمثلنی صاحبنه تقدیم ایدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دخی بویله اولمق
مقتضای قیاسیدر زیرا بو امامین همامینك اصوللرندندرکه غازی افراس کثیره ایله دخی کلسه انجق فرس
واحد ایچون سهمه موصول قیلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیکمز اوزره معنای اجاره یی متضمندر اما غازی
ایکی فرسله داخل اولدقده سهم فرسینه نائل قیلنور قولنه قیاسله که قول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بودر
ذکر کدرکه شرط مرقوم صحیح وکائل واول کسنه یه و یردیکی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله
زیرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسینه مستحق ایدی پس وجود شرط همان ازدیاد تأکیدینی محققدر بشرط آنکه
شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمیع الاقوال
اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال وصاحبنه اجرمثلی اکمال قیلنور زیرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده
ایکن بوفرسله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق آنکله فارس بولنان شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله
بینلرنده معنای اجاره متقرر ومتأکد اولمشدر واکر صاحب الفرسك فرس آخری اولدیغی کبی دار اسلامده
شرط مذکور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامین بوفرس ایچون سهم اولمیوب
وصاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجر اولنماز زیرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ایله فارسدر وعلی قول
ابی یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرسینه ایصال قیلنورکه ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه
اجرمثلی ایصال قیلنورکه عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقیر دیرکه صورت
مزبوره ده معاملهٔ مذکوره لری دار الحربده واقع اولسه اکرچه کتابده آنك حکمی صریحا تفهیم اولنمادی لکن
مسائل مذکوره ده امعان ایله متفهم اولدیغندن بردخی تفصیلنی التزام ایلمدیك انتهی واکر بر مسلم فرسنی
دار الحربده مسلم یاذمی یه ایداع وکندو برسریه ده راجلا خروج ایدوب اول سریه اصابت غنائمله عسکره
رجوع یاجانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسهلر صاحب الفرس ایکی صورتده دخی فارسدر زیرا سهم فرسه
سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره اصل عسکرده کندو ایله وار بولنان کسنه یه ایداعله استحقاقی باطل اولماز که
بعد الایداع تمکن اخذی باقیدر و بزبو مسئله یی اعاره ده تقریر ایلدیك نظیری اولدرکه فرسنی معسکرده غلامی
عندنده ترك ایده آنده سهمی باطل اولمدیغی کبی بونده دخی اولماز کورمزمیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم ایتدکده

برکسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترك وراجلا من بعد ایلسه سهم فرسه نائلدر کذلك فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت وتسمینه همت ایتلری ایچون یانلرنده ترکله سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کسنه نفلدن برشیئ تحصیل ایده مز زیرا بو تنفیلدن غرضی سریه یی ارسال قیلدیغی محله ذلك استصحاب فرس اوزره تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترك ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرینی معسکرده ترکله رجالا کیتسه‌لر علت مرقومه یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن ممتنعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یا ذمی یا اسیر یاخود بینلرنده قرابت ومعارفه بولنان حربی یه ایداع بعده باب حصنه قریب یا بعید بر محلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن انجق سهم راجله ایصال قیلنورز یرا منعهٔ اهل حربه وضع ایتدکده فرسنی استهلاك واضاعت ایتمش کبیدر نکته سی اولدر که فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسی اندن منع ایتدکلرنده کندوقوتیله فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت امامله دخی متمکن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده عسکردن برمسلك یدنده وضع ایتدیکندن نه زماننده دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرك صکره قتال آخره ملاقی اولسونلر وکرك اولماسونلر اما عدم ملاقات قتالده حکم مذکور بلا اشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ایدنلر ایله همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدر که اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی یمن بو فرس ایله آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلك برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه یه امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بو غنیمتدن برسهمده مندرج اوله مز زیرا امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما واقعه ده بولنمیوب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلر ایله همحال اولمغله قبل الخروج اصابت ایتدکلرنده مجال شرکتی محالدر انجق بو صورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنور زیرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتاله حتی ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بو صورتده صکره التحاقنده فارس اولسون راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قتال ایچون دار الحربه فارسا دخولنده مستمیله برا برسبب استحقاقی منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدرز یرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن مجال بلکدن خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالرین اخذ اکا جائزدر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده بالاختیار ترك قتال ایلمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموالری اکا حلال دکلدر واکر امیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یا راجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه موصول قیلنورز یرا رسول تارك محاربه اولمیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده باقی منزلنده در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتهٔ مزبوره یه بناء رسول جانبین بلا استیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان حکما آنلردن غیرمفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر بو جهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر و بو بابده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبید الله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر اولوب غزوهٔ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرهٔ خیبر ایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب صکره کلدکده تعیین سهم ایله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندیمزده مقرر اولمشدرکه سعیی توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هرقنده ایسه ینه حکمده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن ایکی کسنه قصد قتال ایله دار الحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمان ایله مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمیه‌رك همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه‌لر اول کسنه‌لر آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه یی تارك واهل حربده امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کسنه یه مشابه ومشارك اولمشلردر وحکم مذکور بلا سبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کسنه ده ثابت اولنجه آنلر دار الحربده مستأمن اولمدقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترك قتال وعسکر ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلرکبی اولوب حاللری عند المسلمین ظاهر اولمدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه‌لر آنده اشترا که قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکریده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دار الحربه داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون کلمشیدم بو جهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدك دیمکله دفعه مائل اولسه‌لر بونده قول مع الیمین اول کسنه‌نك قولیدر زیرا هر مسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقاتلدر که دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله یه حاملدر پس بو وصفك خلافی آشکار اولمدقچه بقاء محاربه بدیداردر وصورت مفروضه ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرماتی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یا عبد یا صبی یا امرأه اولسه بونده مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیریلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن محروملردرز یرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردرکه امرأه وصبینك محاربه یه صالح بنیه‌لری یوقدر وعبد دخی حق مولاسی ایچون قتالدن محجوردر وذمینك دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه‌در بناء علیه بونلرده قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه‌لری حجتله معلوم اولمدقچه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در وفرق مذکوره دلیل اولدرکه اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کسنه اکر رجل بالغ ایسه مباح القتلدر واباحتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یا امرأه ایسه آندن مباشرت قتال تحقق ایتمدکجه غیر مباح القتلدر توضیحی اولدرکه فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه‌لر دخی انجق رضخه مستحقلردر و بو مقدمه‌لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر برفارس فرسنی دار الحربده بعض تجاره یاخود امرائی خلیفه یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه‌لر نظر اولنورا کر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولور زیرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدرکه دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دار الحربده فارس اولمق غیر قابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله فارس اوله مز ماسبق دخی بویله‌در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس قیلمق لازمدرز یرا فرس اوزره قصد قتاله دار الحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولمش ایدی مادامکه فرسی دار الحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی ومستبددر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بردخی عسکره رجوع ایتمسه دخی ینه مصاب سریه دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله‌در کورمزمیسنکه مستعیر مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره ده فارسدر نکته سی اولدرکه دار الحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده در بناء علیه مدد جیشله واصحاب سریه عسکر ایله دار الحربده ملاقی اولورلرسه غنائمرنده بربرینه مشارك اولورلر ومانحن فیهده فرسی دار الحربده دائر اولدقچه همان یاننده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه‌در بونك نظیری مسجد ایله خارج مسجددرکه اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیر جائزدر واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بو صورتده مستعیرك دار الحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتهٔ مذکوره یه بناء انجق

مطلب ما یتعلق بصحة الاقتداء واتصال الصفوف.

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اگر فرسك دار اسلامه وصولی معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلمك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك دار اسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واگر فرسك دار اسلامه وصولی معلوم دکل ایسه بوصورتده صاحب الفرس بنم فرسم دار الحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسك دار اسلامه خروجی غیر معلوم ایکن کندو انکارده اصرار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق اولنمدیغی کبی مستعیر دخی آنی تکذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر وبلا حجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده فارس عد اولنماز کرك دار اسلامه خروج ایتمش اولسون وکرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق رکوب ایچون استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیکندن اوزرنده قتاله اصلا متمکن اولمامشدر واگر اول فرس ید مستعیرده هالك اولسه نظر اولنور اگر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل ویدمستعیرده هلاکی یدمعیرده هلاکنه مماثلدر واگر هلاکی دار اسلامده حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل صکره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر که فرسی کندو اختیاریله دار اسلامده حاصل اولمق آنکله سهمه استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واگر هلاکی مستعیر آنی دار الحربه اعاده وایصالدن صکره ایسه ینه معیر بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصکره یدمستعیرده هلاکی یدمعیرده هلاکنه مماثلدر واگر هلاکی یدمعیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس دار اسلامده ایکن اصابت اولنانده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بودخی آنك کبیدر اما سهم مستعیری بیانده بووجهله بسط وتبیان ایده رز که اگر مستعیر دار اسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودکل ایسه سهم راجله وصولی مقرر ومجدداً دار الحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیرا بوصورتده معسکردن بعید ایسه ده بعدی انجق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دار الحربده بولنمغله مجدداً عودت ایتسون ایتمسون عسکر ایله برابر حکمنده در اما دار اسلامه وصولندنصکره اصابت اولنانده نظر اولنور اگر قبل التقسیم والبیع دار الحربه عودت ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی کسب شرکت ایدر واگر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع عودت ایدرسه آنده اصلا کسب شرکت ایده مز زیرا کندو دار اسلامه داخل اولدقدنصکره اصابت اولنان غنائمده عن اصل دار الحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشرکته غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونکه غنائم مزبوره یه اصابت اولندقده کندو هنوز خانه سنده وعورتینك واولادینك یاننده ایدوکی متحققدر واگر مستعیر رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان کندو مصلحتیچون ایسه بوصورتده جیشله برابر ایکن یاخود لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایکن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصکره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه سهمه غیر نائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حکما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حکم مدد ده داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اگرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذکور ایدوکی آشکاردر ایدی لکن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعهٔ اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کندو مصلحتیچون استیمانله دخولنده ذکر ایلدیکمز استحسانك مثلی واندیه بین الصورتین ذکر ایلدیکمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر واگر بر غازی فرسنی منعهٔ اهل حربده بولنان بعض کسانه ایداع ایلسه آنك حکمی قریبا بیان اولنمشدر که کندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش کبی اضاعت ایتمکله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر لکن بوصورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استرداد یاخود امام بیع ایتدکدنصکره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسهلر فرسی یدینه کلدکدنصکره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر که ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء کندو صنعی ایله فرسا اوزره تمکن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدیکجه تمکن مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسنی کسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشرکین آنی اخذ ایتمشلر ایسه صکره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن برکسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ ایتمکدن امتناع ایتسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلا ثمن فرسنه وصولی ممکن اولمیوب اگا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر که دار الحربده فرسی هالك اولوب فرس آخری اشترایه قدرتی وار ایکن اشترا ایتمیه واگر بر غازی فرسنی دار اسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راکبا دار الحربه قفول ایلسه معیر الفرس مستعیری دار اسلامده ایکن کذلك دار الحربه رجوعندن صکره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اگرچه فرس دار اسلامده ایکن اخذ اولنان غنائمك احکامن بز قریبا بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حکمتی اولدر که مستعیر فرسی خلاف امر معیر اوزره دار الحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره ملتحق جیش اولان مدد حکمنه التحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدر که فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر ومعیر فارسدر که فرس آخر اشترا ایتمش کبی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده مستعیر اول فرسی دار الحربه رد ایتمدین هنوز دار اسلامده ایکن مشرکین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش اولسهلر معیر اول فرس دار اسلامه چیقدقدنصکره واهل حرب احراز ایلدکدنصکره اصابت اولنانده راجلدر زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولدیلریله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمز مگر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ ایدوب قبل القسمة بلاشیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بوصورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم اوزرنده قتاله متمکن اولدیغی کبی بعد الاسترداد ینه متمکن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده فارس قیلنور واگر غازی فرسنی دار اسلامده ترك ودار الحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشرکین فرسنی اخذ ودارلریله احراز دنصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ کندویه تسلیم ایلسهلر ینه راجلدر زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدنصکره دار الحربده فرسی یدینه واصل اولسه دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش کبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول مانع دخی زائل وحکم عدمده داخل اولمشیدی کذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصکره اهلنه تحریر کتابله فرسنی دار الحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا بووجهله فرس اوزره تمکن قتالی اگرچه بعد انعقاد السبب ظهور حکم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحکم مزبوری تقریر وافاده نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییری متعذردر واگر فارسا دخول بعده فرسی دار اسلامه ارسال وفرس آخری اشترایه استعجال ایلدکدنصکره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولمامشدر بوصورتده قسام غنیمتله بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز دار اسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام دخی حقیقتنی بیلم اما ظن ایدرمکه سن بو فرسی اشترا وبز بو غنائمه اصابت ایتدین دار اسلامه واصل اولمشیدی دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی دار اسلامه واصل اولدیغه حکم راجلده داخل اولماز ایکن قسام آنی حکم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا اولدخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی آشکاردر شول منزله ده درکه برکسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بودخی دار الحربده بروقتده راجل قالدیغی مقر اولمیوب بلکه اوزرینه ادعا قیلنان سبب حرمانی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر واگر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصکره بالکلیه دار اسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولمشیدی ودخول ثانیسنده اکرچه جیشه مدد لاحق اولمشدر لکن ینه استحقاق سابق متغیر اولماز زیرا لحوق
مدد قتالدن اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیك که بر غنیمتده سهم رجاله یه مستحق اولان کمسنه آندن دفع اعدا
ایچون فارسا قتال ایلسه ینه سهم فرسانه ایصال قیلنماز اما ایچنده حق بولنمیان غنیمتدن فارسا قتال ایلسه سهم
فرسانه ایصال قیلنور وحکم لحوق مدد دخی بویله در زیرا دار اسلامه خروجندنصکره اخذ اولنانده حق بوقدر
پس بو التحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله یه مستحق ایدی پس
بو استحقاق متغیر اولماز و مؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه غازی مرقومك دخول
ثانیسنده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جمیع غنائمده سهم فارسه نائل قیلنور
زیرا قبل لحوق الجیش غنائمده آنك هیچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه
مستحق اولور اما تقریر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکته سی اولدرکه غازی اول فی الاصل شریك اولدیغی
غنائمی احراز ایچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شرکتی یوغیکن هنوز کسب شرکت ایده جکی غنائمی
احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اولملریله صفت شرکتده اولك حالت سابقه سنه وثانینك حالت لاحقه سنه
رعایت اولنور واکر غازی دار الحربده فرسنی بر مسلم راجله دار اسلامه خروج ومصلحتنی رؤیت بعده فرسنی
دار الحربده کندویه رد ایتمك اوزره اعاره ایدوب اولدخی دار اسلامه خروجندنصکره رجوعه قادر اولمیوب صاحبنه
رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دار الحربده تسلیمله خدمتنی تمیم ایلسه نظر اولنور اکر اول شخص آخر
عیال مستعیرده داخل ایسه آنك یدی حفظ ورده ده ید مستعیره مستوی وهر بری مستعارك بلا تعد هلاك ونقصاننده
ایجاب ضمانی غیر محتوی اولمغله مستعیر بنفسه رد ایلدکده تقریر سابق التحریر اوزره معیر فرسی دار اسلامده
ایکن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جمیعا فرسانده داخل ایدی بو صورت دخی اکا مماثلدر واکر
عیال مستعیرده داخل دکل ایسه معیر فرسی دار اسلامه خروجندن یدینه عودت ایدنجیه دك اصابت
اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زیرا فرسی اعاده ایلین شخص آخر غاصب اولمغله دار الحربده فرس
اوزره یدی مناب ید معیره نائب دکلدر کورمزمیسنکه فرس یدنده هالك اولسه معیر مخیردرکه دیلرسه مستعیره
تضمین ایدر و مستعیر برکسنه یه هیچ برشیئله رجوعه مالك اوله مز و دیلرسه اول شخص آخره تضمین ایدر واول شخص
مضمونتی مستعیر اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جلیل بو مسئله یی اول فرس اول شخصك یدنده بمنزلة الودیعه در
دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضحدرکه مستعیر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدرکه حتی ایداع
ایدرسه ضامن اولور اما اعاره مستعار بشقه درکه مستعیر ایچون مستعاری آنکله انتفاعده بین الناس تفاوت
اولمیان اموردە اعاره جائزدر و بز بو مسئله ده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان وحق مستعیرده
اعاره وایداعك فرقنی تقریر واعلان ایلدیك اما اول فرسی صاحبنه رد ایچون کلن شخص آخر مقصودی حین
دخولنده قتال ایسه ده جمیع غنائمده رجالده ادخال قیلنور اکرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاك
ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسده سبقت ایدن وجهله بو دخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ایدی لکن
مؤلف وجه شو وجهله توجیه ایدرکه شخص مزبور فرسی اوزرنده کندو غزا ایتمك ایچون ادخال ایتمیوب همان
صاحبنه ایصال ایلمشدر وهم ضمانی اوزره غیر متقرردر کورمزمیسنکه بعد الضمان مستعیر اوزره رجوعه
مقتدردر و برفرسکه آنده کندویه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکله فارس
اولمغه نیجه مستحق اولور کورمزمیسنکه برغازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دار الحربه
برابر ادخال ایلسه انکله فارسیتی استحصال ایده مز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده
مستعیر اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ایچون ویرمیوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه
اول شخص آخر بعد الدخول جمیع غنائمده فارس انجق دار اسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر
زیرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر و برفرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بناء علیه
حکم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ایچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ایلمشدر اکرچه بو صورتده
شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جمیع غنائمده فارس قیلنمق لایق ایدی لکن فرس دار اسلامه خروجدن
اقدم اصابت اولنان غنائمده معیر آنکله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخی آنکله اول غنائمده
سهم فارسه ملتحق اوله مزکه فرس واحد ایله ایکی کمسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغیر متحققدر
اما مستعیر غنائمدن برشیئه واصل اولمیوب انجق معسکردن بعید اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جیشله راجلا

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور و بعد الخروج عسکره عودت واصابت واحرازده نه حقیقة ونه حکما
مشارکت ایتمدیکندن غنائم سائرده کسب شرکت ایده مز واکر امیر بعض امور مسلمین ایچون دار اسلامه ارسال
رسوله عزیمت وفرسکی شو رسوله ویردبو برفارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس
دار اسلامه چیقدقدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه لر معیر اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول
غنائمده راجل وصکره فرسی کندویه رجوع ایدوب ایتمکده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی ویرمکدن
امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسی یدندن اخذ ورسوله اعطایه محتاج ایسه کرها اخذی جائزدر
زیرا ناظر مسلمیندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان کمسنه کبی بشرط الضمان مال غیری اخذی جائزدر
و بو صورتده معیر جمیع غنائمده فارسدر زیرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمیوب بلکه کرها اخذ اولنمغله
کندو مضیع اولمامشدر شول منزله ده درکه فرسنی مشرکین اخذ ایده لر بلکه ما نحن فیه ده فارس قیلنمق دخی
اولی درکه اخذ مشرکینده منفعت مسلمین مفقود و بونده موجوددر پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط
اولمایجه بونده عدم سقوطی بالاولویة معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من یرضخ له ومن لا یرضخ له من الادلاء وغیرهم * یعنی دلیل طریق وسائر فریقدن رضخ ویریلوب
ویریلمینلری تفریق بابنده مبحث تحقیقدر اکر عسکر اسلام دار الحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت
طریق ایدوب قتال ایتمك اوزره معیتلرنده حلول ایلسه لر کرکدرکه امام آنلره رضخ ایله انعام ایدوب نه سهام خیل
ونه سهام رجاله دن اسهام ایلمیه زیرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولمیوب بو صورتده حسا مقاتلین دخی دکللر ایکن
دلالت طریق کبی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اولملریله کرکدرکه بو مثللو خدمته هر وقتده مباشرته ترغیب
ایچون مال مسلمیندن عمللری مقداری رضخ ایله تطییب اولنه لر حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه
رأی امام اوزره سهام فرسان ورجاله دن اکثر ایله دخی اعطاء رضخده باس یوقدر زیرا سبب استحقاقلری مقاتلینك
سبب استحقاقی جنسندن اولمیوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ
ویریلك احرادر واکر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین تسمیه وتصریح ایتمش ایسه اولدخی
تنفیذ وتصحیح اولنور زیرا اصل تنفیل منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض وتحمیل ایچوندر بو صورتده
غنائمه ظفریاب اولورلرسه کرکدرکه قبل القسمة اعطاء نفللرینه شتاب ایده لر زیرا غنائمده نفل ترکه ده وصیت
کبیدرکه قبل قسمة المیراث وصیتله ابتدا واجب اولدیغی کبی قبل قسمة الغنائم نفل ایله ابتدا لازم ولاریبدر واکر
مقدار نفلدن زیاده یه ظفر بولمازلر ایسه همان اول مقداری سالما منفلینه تسلیمه ابتدار ایدرلر زیرا نفل ترکه ده
دین منزلنده اولمغله جمیع غنیمت اوزره مقدمدر واکر هیچ غنیمته ظفر بولمازسه هیچ ترکه بولنمادقده غریم
وموصی له برشیئه واصل اولمدیغی کبی منفلین دخی برشیئه نائل اوله مزلر واکر بوندنصکره اول طائفه غزاء آخرده
ینه معیت وامیرینه مقابلهٔ دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسه لر اول غنائمدن
انجق نفل ثانیلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلنماز زیرا استحقاقلری تسمیهٔ ثانیه ایله اولوب تسمیهٔ اولی بلاشیء
عودتلرنده انعدام محلله باطل اولمشدر مکر مسلمین بو غنائمدن نفل اول وثانیلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایده لر
بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زیرا بو شرطده تسمیهٔ کل اوزره تنصیص اولنمغله تسمیهٔ سابقه منزلهٔ عدمده
نازل وایکی نفله استحقاقلری همان بو تسمیه دن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفیلله
مستحق اولدقده مسلمینله برابر کیتملریله برابر کیتمیوب مجرد اخبارله دلالتلری مابیننده خبرلری مطابق واقع ایدوکی
نمایان اولدقدنصکره فارق بولنمادیغی واضح وعیاندر زیرا تسمیهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار ایله
متحققدر لکن برابر کیتمدکلرنده کرکدرکه امام رضخ ونفللرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایتمیه زیرا قبل
التنفیل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحیح اولمیوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحیح اولنور و برابر کیتمیوب
اخبار مجرد ایله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمین اعطاسایه رضا ویرلرسه رضالری کندو
حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غیر معتبر اولدیغندن کرکدرکه نصیبلرندن ادا ایدوب خمسدن قضا ایتمیه
واکر امام بر ذمی یا حربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیجار ایدوب اولدخی برابر کیتمیوب خبر ایله دلالت
اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اوله مز زیرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بیان ایلدیك که استحقاق اجرت
موقوف عملدر کلام مجرد ایله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمین ایچون برعمله ابتدار ایتمیوب همان کلامله
اخباره اقتصار ایلمشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکانده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتنده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتدیکی اول مکانه دلالت ایده
و بز قریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیکی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر و اکر امام شخص مرقومه بزه فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسماسنی تماما استیفا ایدر
واول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنانده دخی جائزدر
اما نفل ورضخ بشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله‌درکه عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصالحک بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مالک ایچون بر قومی استیجار ایلسه حکمی بویله‌در اما نفل ورضخه
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله‌در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائمه اصابت اولنمازسه کرکدر که امام اجراجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام بر مسلم یاذمی یاحربی یی مسلمینله دار الحربه دخول ودلالت
طریقی ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغجه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتال الله کیتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسماسنی
تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسنه راضی اولمشدر
پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
اینمسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله‌مز لکن اساءت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مستأمندن صدور ایلسه ایمانتی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصده اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن عسکره تأمینی شرط دلالتیله مشروط ومبین اوله
بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریقی ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده درکه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدر که نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اوله‌مز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدابه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه آندن برشیئی برفرده اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه‌یه اما نصیبی منها فهو لك یعنی اما اول کبه‌دن انجق کندو نصیبم
سنک اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده‌یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفردن برشیئی دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو مثللو اعطا هر امامک حقنده عدم الجواز درلکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیرلره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیرلر محتاجیندن ایسه‌لر عطیه‌لرینی تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن ایسه‌لر کرکدر که حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه‌دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اوله‌قلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمک جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویریلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه‌یه واصل وفائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیورلر ایدی نکته‌سی اولدرکه بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه‌درکه انجق حق غانمیندر کورمزمیسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بر رسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا
جائز وشائع کورلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی
اولیدر بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدر که رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطال الله
قضا ایده‌مز وبز بو مسئله‌یی تنفیل بعد الاصابه‌ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی‌یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال الله قضا ایده‌مز کورمزمیسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه‌ده ابطال
ونقضی جائز اولمازحتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولور دیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر بری امعانله ظاهر اوله جق بر وجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کورلمز زیرا محل
مختلف فیه‌ده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه‌ده ثبوتی بطریق الاولی‌در والله اعلم

باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاءبه بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندرچانکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه‌یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله‌مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابه
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله‌مز کذلک مسلمین ارض عدودن بربلده‌یی فتحله اهالیسی
فرار وبلده‌یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله‌مزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اوله‌مزلر زیرا غانمینک ایدی وهم دار ایله احراز وتأکد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمه فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمه مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهوریندر کورمزمیسنکه اول بقعه‌یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
فوت مدده مقارندر بو جهتله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمه فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده
خلیفه‌سیدر بعده مؤلف مضبب المقال صورت مذکوره‌ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدکی اثرلردن
بریسی اول اثردرکه ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمه بن ابی جهل رضی الله عنهما بش یوز نفر ایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضي يه امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولندقدنصكره واصل اولمشلر ايكن
انلرى غنائمده تشريك ايلدي وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مدددخي تشريك
قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرز كه نجير بلاد حضرموتده برقريه نك اسميدر
وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرز كه مدد مذكورهمان فتحه متعاقب احكام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر و بو مقوله ده شركت مدد بزم عنديمزده دخي ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احكام اسلامدنصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضي الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده
فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضي الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب
غنيمتده شركت مراد ايلديلر همان بني عطارددن بركمسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع
اتريدان تشاركنا في غنائمنا يعني اي عبد مقطوع الاذن بزه غنائمزده مشارك اولقمي ايسترسين ديو دشنام
ايلدي عمار دخي خير اذني سببت يعني ايكي اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدي وانما قال ذلك
لان احدى اذنيه قطعت في الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعني بو قوليك وجهي اولدر كه بر قلاغي
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برغزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدي آنكيچون افضلي قطع
اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دني جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعي اكا مبنيدر كه
ابو حذيفه بن المغيره جاريه سي سميه رضي الله عنها بي ياسر بن عامر رضي الله عنهه تزويج ايدوب عمار رضي الله
عنه انلردن تولد ايتمكله عبد اولوب صكره ابو حذيفه آني اعتاق ايتمشيدي وقطع اذني اصابه وسائر كتب سيرده
ذكر اولنديغي اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت في الجهاد مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهى
راوي ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنهه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد
الوقعة ديو ترقيم وجيش عماري غنائمدن منع وتحريم ايلدي و بو جوابنه بادي اولدر كه ماه دينار ايچنده احكام
اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغي بديدار اولمشيدي كورمز ميسنكه حضرت عمر رضي الله
تعالى عنه سر عسكري سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلى فاشركه
في الغنيمة ديو تحرير ايلدي مترجم فقير ديركه بواثر معتبرده قتلى جمع القتيل بمعنى المقتولدر وتفقأ بتقديم الفاء
على القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعناي كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين
اعدا نطاول زماناله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل
اولانلرى قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهى وبعض رواياتده بتقديم القاف على الفاء ما لم تتقف القتلى
واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تقفي ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكي وجهله
توجيه اولنمشدر وجه اول اولدر كه قتلى فاعل اوله بو وجه اوزره معناسي قريب موتله حكم مقتولينده اولان
مجروحين بربرى اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعدايي قفالرنده
ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثاني اولدر كه قتلى مفعول اوله بو وجه اوزره معناسي سن مقتولينى قفاده ترك ايدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهى واشهر روايتين روايت اولى درز يرا فقأ تميز وتشقق دن عبارتدر و بوندن اخذ ايله
فقيهه فقيه ديمشلردر صحيحي سفيهدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السواري
وجن الخازباز به جنونا قولي دخي بو قبيلدندر يعني اول مكان نمد وحك فوقنده سحائب عظيمه اثناء ليلده
تشقق وامطار ايدوب نبت خازباز قوت ناميه دن تكثر ايلدي ياخود مجنون كبي بر برينه قارشدي ديمكدر
و بو تقرير اوزره خازباز نباتاتدن برنوعدر و بعضيلر خازباز بمعنى الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسي
نضارت مكانله كثرت نباتاتدن ذباب تكثر ايلدي ياخود مجنون كبي صيحه ايلدي ديمكدر وعبد الله بن ابي بكر بن حزم
حضرتلرندن مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابي طالب رضي الله عنهه
وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكي سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره
كلمشلر ايكن غزاتله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلرى ادخال سهام ايچون على وجه
الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخي اسهام ايلديلر
ووقعه مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندي پس بونده بيان واردر كه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب اصحابدن
اولديغنده اختلاف اولندي اصح
اقوال صحابي اولقدر اصابه ده
تفصيلي واردر منه
هكذا ذكر شمس الائمة الحلواني
وكذا ذكر غيره وذكر في اسماء
المواضع ماه دانيال كذا قاله
الحصيري رحمه الله تعالى منه
وشهد عمار المشاهد كلها ثم شهد
اليمامة فقطعت اذنه بها ثم استعمله
عمر على الكوفة كذا في الاصابة
وعن ابن عمر رضي الله عنهما لقد
رأيت عمارا يعني يوم اليمامة في حرب
مسيلمة على صخرة وقد اشرف
يصيح يا معشر المسلمين امن الجنة
تفرون انا عمار بن ياسر هلموا الى
وانا انظر الى اذنه تذبذب وقد
قطعت كذا في الخميس منه

شركته غير شايانددر زيرا شركته شايان اولهلر ايدي رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضايه
مسلمينه محتاج اولمازلر ايدي و مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه و سلم ابان بن سعيد رضي الله عنهي
مدينه دن بر سريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدي آنلر دخي فتح خيبردن صكره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا يا رسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع والحام وانلر ايچون
ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردر كه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر
مگر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آني رسالتله بعث ايتمش اوله و بر قريبا بيان ايلديك كه رسول معهود غانمينله
موجود كبيدر حتى مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصره خيبر اثناسنده محيصه رضي الله عنهي بعض
رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدي و فتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه كتيبه ده اولان خمسدن بهر سال وظيفه معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلري بو ماده ده تأويل آخره
قائل وشو وجه اوزره توجيه قائل اولديلر كه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعني
اي اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلرى اخذ ايده جكسز همان بو غنائم
خيبرى سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدي نظم كريمي مدلولنجه قبل الهيد ن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدى
بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدر كه حضرت
عثمان بن عفان رضي الله عنهما حليله جليله سي رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت
مصالحي ايچون غزوه بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضي الله عنهما ابي
كاربان قريشك اخبارني تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
كتابده اسملريله ذكر ايلديكي بش كمسنه يي منافقيندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كمسنه يه اسهامي تأويلده وجوه عديده واردر بري اولدر كه
اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتي اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله ايچندن غزايه خروج
ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كمسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهي يي متضمن اولان اعمال ايله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر و بعض علما تأويلنده
ديديلر كه امر غنائم بدر قل الانفال لله والرسول نص اجازت فصي مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
ومديلكارينه ويروب ويرممكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخي اسهام ايله انعام ايلديلر ومرويدر كه يوم حنينده
بعض مسلمين انهزام ايله تامكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتي استماعله صوب رسالتپناهي يه عودت ايتدكلرنده
آنلره دخي اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحيله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين
مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولملرندن بزه ظاهر اولمشدر كه غنيمتي
دار اسلامه احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرم الله تعالى في الجنة
مثواه ديركه امام المسلمينه لايقدر كه غنائمي دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايلميه زيرا تقسيمي قطع
شركت مدده بادي ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدي اولديغندن بشقه هر بري كندو سهمني حفظ
واحماله اشتغالي بلكه هر برينك برجانبه تفرق واعتزالي موجب و بونلر دخي اعدايي هجومه تشجيعله هزيمت
مسلميني مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخي انجق تمام سبيله بعد تأكد الحق صحيح
اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بو يله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسه جائز كورينلور زيرا اجتهاد ايله فصل
مختلف فيهي امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئله مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضي الله عنهما ايله
سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدري غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر
وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفدنصكره عودت وايكي غنيمتي بردن تقسيمه
مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمي سير نام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده برشعب
منفرجدر تقسيم بيورديلر ديدي اكر روايت اولى اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه
دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه بينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله بولندقلري مقامدر كه مسلمين ايچون منعه
مأثره بوقدر وغنائم حنيني جعرانه نام محله كلمدكجه تقسيم ايلمديلر حتى مرويدر كه جهله اعراب مطالبه تقسيمله
جناب رسالتي بر شجره سمره يه الجا وتضييق ايتمكلريله رداري اول شجره يه ايلشوب بنه اعراب قليل الآداب

والقسمة في الملك الذي ليس بتام كه
والاشترى نصف دار
لايجوز كما لايجوز قاله
فقاسمه قبل القبض
الحصيري منه
وفتح
نسخه لرده سير كسر سين و
فتح سين وسكون يا ايله دخي
با ايله وفتح سين واسماء مواضعده
اعجام اولنمشدر نسخه حلوانيدن
بشير واقع اولوب وتشديد يا ايله
فتح سين وكسر ياء ايلشدر
حصيري نقل ايلشدر منه
جعرانه كلاهما لغة منه
ذكر الخطابي الجعرانه والحديبيه
بالتخفيف وغيره بالتشديد
قاله الحصيري منه

ردالرین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، اترکوالی ردائی فوالله لوکانت هذه العضاه ابلا
وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل
وبقر وغنم اولیدی ینه سزلره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه
اشتغال بیوردیلر ایشته بو بابده تقسیم غنائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلر ایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام
دار اسلامه منتهی اولنجیه دك تأخیرینی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع بر قریه اولمغله فتح مکه ایله مفتوحه
اولمش ایدی پس بو قصه‌ده حکمت بنیانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغی بیان واردر بعده مؤلف
دقیقه دان شو وجهله حکم و بیان ایلدیکه هر کیمکه وقعه ده حاضر اوله قتال ایتسون ایتمسون مریض اولسون
صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
یارسول الله بر کمسنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار حمیت ایده آنك نصیبی سائر
عجزه ایله برابرمیدر خبر و یردیکله جوابنده ثکلتك امك یا ابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الا بضعفائکم یعنی
ای ابن ام سعد والده‌ك سنی فاقده اولسون سزلر انجق ضعفاکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر
و بونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جل احسانه المعمم حضرتندن روایت
ایلدکلری لولا الصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصببت علیهم العذاب صبا حدیث قدسیسیدر یعنی ممه امر
معصوملر و بیلی بوکلمش اختیارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقة یده وماتعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك
اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر
و بو حدیث جلیل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم
ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب
مکاسبیدر وحدیثده صفقة یدندن مراد اگرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر
وماتعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر
حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله‌نك مرضیسی اولان
مجرب الامور ومجرب العقل والشعور برذات عدل التقرینی قسمت اوزره تعیین ایده و بعد افراز الخمس خمس
اوزره‌دخی محافظه‌یه قادر وکتابته مقتدر عاقل وامین برشخص صداقتهینی ناظر ایلیه زیرا امام کثیر الاشغال
اولمغله بنفسه مباشرت قسمتدن عجزی ظاهر وغیر ایله استعانت ایده جکی باهردر بو صورتده کرکدرکه
حفظ وقسمته اقدر اولانلری اختیار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مذکوره‌یه مظهر اولانلردر و بو بابده
اصل اصیل شو روایت قیلنان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محمیة بن جزء الزبیدی
رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخماس غنائم آنك عندنده جمع اولنورایدی
وزکوة اموال ظاهره‌دن جمع اولنان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی
وغنائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وزکوة مذکوره‌دن ایتام وضعفا ومساکینه و یریرلر ایدی
و یتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه‌سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی
اما رغبت ایلمزسه فیء وزکوتدن نسنه و یرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امر ایدرلر ایدی و رسول الله
صلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئی دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کمسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه
استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولا لقوی یکتسب یعنی ایسترسه‌کز
سزه اندن اعطا ایده‌یم لکن اخماسده غنی ایچون وقوی کاسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله
منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعالی قومینك علوفه‌لرینی تقسیم ایدر ایدی
ایکی کمسنه میاننده بر درهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی
اول اخذ ایده همان مجلسدن بر کمسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه
حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره وار یکز بو درهمله برنسنه آلوب
بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی و بزدخی بو رأیه مائل و بو قوله قائللرزکه تعیینی مستحقده اقتراع غیرجائزدر
وشیء مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفة حفظ وامساك ایده‌لر یاخود آنکله
برنسنه اشترا ایدوب آنی مناصفة اقتسام ایده‌لر کذلك ایکی کمسنه برشیئی هر بری ملکمدر دیو دعوی ایدوب

مطلب الشركة في شيء لا يقبل القسمة كيف يقسم

وقنقبسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقاقده مساوی اولملریله مناصفة ایکیسی میاننده تعیین قیلنور
واحنف بن قیس رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسین ایدیك ناگاه
برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت
وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیر المؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس
مال الله دن برجاریه‌یم جاریه‌نك بو کلامی بزاره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیر المؤمنینه مال الله دن نه مقداری
حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب
دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکم دابه یی وقریشدن برشخصك
بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقداری مؤنت اهلیمی استحلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی
جمله ایله اشتراك ایده‌رم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه‌سین اخذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه
شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقیر دیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم
شرعله التزام ایتدکلری هنگامده ایدی اما فی زماننا انظار ناس زینت ظاهره‌یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان
ومنعه‌یه محصور اولمغله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیل وحشم واسرافدن اجتناب اوزره نفسی
واتباعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغنی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده
نقل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلة وصی الایتامدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیا فلیستعفف
ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بو وجهله
ذکر و بیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم و بنی المطلب
بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما اقسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله
استرحام ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه خلاصهٔ کلاملری بو ایدیکه جد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان
نوفل هاشم و مطلب ایله قرنداشلر وجمله‌سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم و بنی المطلب
بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیو استرحام ایلدیلر انتهی و بز بو صددك تمامنی شرح السیر الصغیرده
بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بو کتابنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهمایه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخل وزمان
جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصل ایدیلر همان بنی هاشم و بنی المطلب شیء واحددر ایشته بو حدیث بلاغت
تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمام ایله قرب نصرت اولوب
یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اول بابده حضرت جبریل علیه التبجیل
ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم و بنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن
مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی‌یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر
دیو تنصیص ایلمشدر لکن قول اول اصح وامثلدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغله مقابلنده
عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی
تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
بزه معلوم اولمشدر والله اعلم

باب مایستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دار الحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحلال
اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمین دار الحربده ظفریاب غنائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده
لایق دکلدر مکر نفسلری ودوابلرینك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله‌لر واکل ایچون بقر وغنم وامثالنی
بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر و بونلری دار اسلامدن استصحاب ودار الحربده
اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه
بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه‌درکه شریکیندن هر برینك نفسی وعیالی ایچون
اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا و مدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغله هر بری بونلر ایله ممتاز
ومستثنی قیلنور بو بابده اصل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع الناس یأکلوا
ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

مطلب حرمة الصدقة علی بنی هاشم

غنائمدن یسونلر ودابه‌لرینه بینیدیرسونلر اما هر کیم آندن برشیئ بیع ایدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمین واجب اولمشدر
دیو تحریر ایلدی ومعنای مذکور فضالة بن عبید رضی الله عنه دن دخی مأثوردر و بزدخی بو قولی اخـذ ایدوب
دیرزکه غنائمدن اباحت تناول انجق احتیاج ایچوندر تجارت ایچون دکلدر پس بیعله تحت تجارتده داخـل اولدقده
اخذ ایلدیکی ثمن بدل مبیع اولوب سائر غنائم کبی اولمغله آنکله امتیازده برفرد ایچون جواز یوقدر ومؤلف دخی بادرایت
بو بابده حدیث سلمـان رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدیکه یوم نهاوندده غـلام سلمان حضور سلمانه برسپت
کتوردکده سلمان دیدیکه بروکتور کوره‌لیم اگر ایچنده مال وار ایسه شو امناء امواله ویره‌لیم واگر طعام وار ایسه اکل ایده‌لیم
ناکاه آچوب کوردیلرکه ایچنده برقاچ ارغفهٔ حواری یعنی بیاض اتمکلر و برمقدار پینیر و بر بچاق واردر همان سلمان اتمکلردن
رفیقلرینه طرح و پینیردن نه کونه طبخ وترتیب اولندیغنی سویلیه‌رك قطع ایدوب اکله باشلدیلر بعده جناب مؤلف آنی ذکر
ایلدیکه ابن عباس رضی الله عنهما غنائمدن اکله رخصت ویروب آندن برشیئ قبل القسمة اخذ واخراج ایدرلرسه
تصدق ایدرلر دیدی ومرادی بعد القسمة یدنده قالورسه تصدق ایدر دیمکدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسلیم
ایدر زیرا قبل القسمة مغانمه رد والقا ایله اول شیئ مستحقنه ایصال متیسردر اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه کبی
سبیل استخلاصی تصدقه منحصردر مگر کندو محتاج اوله همان کندو اکل ایدر اما غنی ایکن اکل اتمش ایسه ینه حکم
لقطه کبی قیمتنی تصدق ایدر وقول مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وعبدالله بن عمرو رضی الله
عنهمادن مرویدرکه یوم خیبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط وکلوا واعلفوا ولاتحملوا دیدیلر
یعنی غنائمدن اخـذ ایلدیککز ایپلکی واکه ایی محلنه رد ایدوب غنائمدن اکل ایدیکز ودوابکزه علف ویریکز
لکن آلوب کوتورمکز بو حدیث جلیلده اکا دلیل واردرکه مأکول ومشروبك غیری غنیمتده ادخال اولنور آندن
برشیئله اختصاص برفرد ایچون استحـلال اولنماز ومأکول ومشروب دخی انجق حکم اکل وشربده مستثنی در
حکم حمل وتصرفده دکلدر بناء علیه سلیمـان بن یسار رحمه الله تعـالی دیدیکه کرك ارض عدوده وکرك
بعد الخروج بیع طعام ثمنی غنیمته رد ایتمزسه غلول حرامدندر وعبدالله بن ابی اوفی رضی الله عنهمادن مرویدرکه
یوم خیبرده طعام تخمیس اولنمیوب هرکس دیلدیکی مقدارینی آلور ایدی دیدی پس بو قول جلیلده طعام اصل
شرکتدن مستثنی وتخمیسی غیر واجب ایدوکنه دلیل واردر وحکم محررده طعـامدن اول موضعده کثیر الوجود
وعزیز الوجود اولنلری برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشو وجهله کشف مرام ایلدیلرکه اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدرکه اول موضعدن موجود واشیاء تافههٔ حقیره‌دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ایسه
اول موضعده اعز اموالدن اولمغله تناولی استحلال اولنماز لکن قول اولده بزم اعتمادیمز مکحول شامی رحمه الله تعالی دن
نقل اولنان خبر قوی الاسناد اوزره درکه بلاد رومده غزاده ایکن برکسنه بر ناقه‌یی ذبحه ابتدا بعـده ناسه کلیکز
بو لحمدن اخذ ایدیکز دیو ندا ایتدکده امام مکحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه‌نك لحمندن بزه کتورمزمیسین
دیوب اول شخص دخی اول ناقه نهبی در یعنی هنوز تخمیس اولنمایوب مال منهوب کبید ر دیدکده امام مکحول
مأذون فیه اولان طعامده نهبی یوقدر دیدی ایشته امام مکحول کندو زماننده بلاد رومده دوه بولنماز ایکن ذبح واکلنی
تجویز اتمسی جواز اکل انواع طعامده مساوات اوزره ایدوکنه دلیل منقولدر وینه امام مکحولدن مرویدر
دیمشدرکه هرنسنه که مال مقوم اولمیه آنی برکسنه ارض عدودن نفسی ایچون حمل واخراج ایلسه اکا تخصیص
قیلنورو بو قولی بزم عندیمزده دخی اگرچه دار بمزده قیمتی اولمیان نسنه‌لرده صحیحدر اما دار بمزده قیمتی اولان نسنه‌لرده
غنیمته ردی واجبدر زیرا تمکن اخراجی انجق قوت مسلمینله حاصل ونقل مکانله عین اشیا غیر متبدل اولمغله جملهٔ
غنائمده داخلدر ظن ایده‌رمکه مکحول اول نسنه‌ده نقل مکانی منزلهٔ صنعته نازل وصفت تقومی محدث ومحصل
قیلمشدر حتی دیمشـدرکه شجر عدودن قطع وآندن برقدح یاتوقاق یاعصی یاپسك آنده بأس یوقدر اما بو نسنه‌لری
یاپلش بولسك کرکدرکه غنیمته رد ایده‌سین وبزدخی بو قولی اخذ ایده‌رز زیرا شیئ معمول صنعتیله مال متقومدر اما
قبل العمل غیر متقوم ایکن صنعتیله مال متقوم قیلدقده تراب غیردن اتخاذ کوز منزلنده صانعه تخصیص قیلنور لکن
بزلر صنعتله نقلی تفریق وبو وجهله تحقیق ایده‌رزکه صنعتله عین اشیا متبدل واول متقوم شیئ آخر اولوب صنعتیله
حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعیان ظاهر وعیاندر بعـده امام مکحول رسول الله صلی الله علیه
وسـلم ایاکم وربوا الغلول بیوردیلر دیو روایت وتقریر و ربوا الغلول غنائمدن بردابه‌یه بنوب لاغر اولدقده یاخود
برثوبی کیوب کهنه اولدقده غنائمه رد یاخود قبل التملك والاستبراء جاریهٔ مغنمی وطئ ایتمکدر دیو تفسیر ایلدی
وبزدخی بو قولی اخـذ ایده‌رز زیرا غازی ایچون قبل القسمة اعیان مزبوره‌دن ومنافعندن واستعمالله فائت

ومنتقص

حوالی منع حاو تشدید واو وفتحرا وقصر الف الله تبیض اولنان طعامدر هذا دقیق حواری دیرلر بیض دیمکدر منه

ومنتقص اولان اجزاسندن برشیئله امتیاز حرام لازم الاحترازدر وابو الدرداء رضی الله عنه دن مرویدردیدیکه
سریه طعـامدن اخذ ایتدکلری نسنه ایله اهللرینه رجوع ایدوب بیع ایتمدکجه آندن اکل واهدالری مشروعدر
ظن ایده‌رمکه جناب ابی الدرداء اهد ایی اکل کبی جملهٔ حوائجدن احصا ایلدی لکن بز بو قولی اخـذ ایتمزز که
اکل اصول حوائجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوائجدن اولمامغله تصرفات سائره‌یه ملتحقدر
ومرویدرکه براء بن مالك رضی الله عنه یوم الزأره‌ده مغـانمدن برسیف الوب آنکله قتال ایلمشـدر و بزدخی مثلا
برغازینك سلاحی منکسر واحتیاجی ظاهر اولدقده بو قولی اخذ ایده‌رز اما سـلاحنی صیانت وعدودن اخذ
ایلدیکی سلاحله قتاله مبادرت ایدرسه اول دخی ربوا الغلولدندر زیرا اخذ ایلدیکی غنیمتدندر لکن عند الضرورة
قتالده استعمالی جائزدر کورمزمیسنکه برمشرك آنی سیفله ضرب ایدر ایکن الندن سیفنی اخذ ومشرکی آنکله
ضرب ایلسه جائزدر مؤلف سماحتفرین دهن غنیمتدن رأسنی ودابه‌سنك طرناغنی یاغلامق دخی جائزدر دیو تبیین
ایلدی لکن مرادی انجق زیت وسمن مثللو اکلی معتاد اولان ادهـانله فعل مزبوری اتیان ایدر مفهومنی ایراددر
اما بنفسج وزنبق وخیری یعنی شب بوی مثللو نسنه‌لرك ادهاننی مصلحت مرقومه‌ده استعمالی غیر جائزدرکه بونلر
مأکول دکللردر کورمزمیسنکه مسك غالیه یاخود دهن شجرهٔ بانه ظفر بولسه بونلر مأکول اولمدیغندن استعماللری
حلال اولماز اما زیت وامثالی اکل وسراجه وضع جائز اولدیغی کبی آنلر ایله یاغلمق دخی جائزدر ومرویدرکه برکسنه
یوم خیبرده برویرانه‌ده برمقدار دراهم بولمشیدی رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم ایچندن خمسنی اخذ ایلدیلر
و بزدخی بو قولی اخذ ایده‌رز زیرا غانمیندن بری دار الحربده رکاز یامعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالی استخراجه
انجق قوت مسلمینله واصـل اولمغله غنیمتده داخل قیلنور واگر امام جیشی بقر وغنم وامثالنی اکلدن منع وتشدید
وقبل التقسیم آنلره تعرض ایتمزسز دیو قسمله تأکید ایلسه کلامی واجب الامتثال وآنلردن برشیئه تعرضلری
غیر حلالدر زیرا امام جیش اوزره قسمله اخذ میثاق ایلدیکی ماده‌ده مجتهددر ونهیی تنصیصی ایله اول مالك شرکت
غنیمتدن مستثنی اولمسی منعدم وحکم غنائم سائره‌ده منتظم اولور لکن لایق شان امام اولدرکه حال عسکره نظر
ایدوب احتیاجلرین بیلدکده همان خمسنی اخذ وماعداینی تقسیمه اهتمام ایده تا که هرکس کندو نصیبندن استعمال
ایدوب امام دخی یمیننده باراوله زیرا فرض مذکور اوزره قسمته احتیاج متحقق وعند الضرورة دار الحربده تقسیم
غنائم جائز ولایقدر والله تعـالی اعلم

باب قتل الاساری والمن علیهم

* یعنی اسیرلری قتلله آنفا یاخود مناله عفو وابقـا یه متعلق باب دقت احتوادر
امام المجتهـدین یعنی مؤلف کرامترهین دیرکه امام المسلمین رجال اسراء مشرکینی قتلله بعـد التخمیس تقسیم
غانمین بینلرنده مخیر ایدوکی مختار اهل یقیندر وحسن بصری رحمه الله تعـالی قتل اسیری دار الحربده ارهاب
اعدا ایچون تجویز ایدوب دار اسلامده مکروه کورر ایدی وحماد بن ابی سلیمـان رحمة الله علیه دار الحربده دخی
حرب اوزارینی وضع یعنی اهل غزا اسلحه‌لرینی نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقده مکروه کورر ایدی دلیللری
اولدرکه اباحت قتللری فان قاتلوکم فاقتلوهم نظم مبینی مداولنجه انجق محاربه‌لرینی دفع وتسکین ایچون اولوب
اسر ایله وتمـام حربله مندفع اولمشیکن قتللرنده رقبه‌لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالدن غیری ثمره اولمغله
جواز واباحتی مرتفعدر وهم روایت اولنمشدرکه عبدالله بن عامر رضی الله عنهما عبدالله بن عمر رضی الله عنهمایه
قتلله مأجور اولسون دیو براسیر بعث ایتدکده ابن عمر رضی الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله دیدی مصرور
بمعنی المشـدود والمربوطدر وامامین مذکورین شـدی اسر ایله تفسیر و بعد ما اسرتموه فلا اقتله دیمکدر
دیو تعبیر ایلدیلر وهم قرآن عظیمده فاذا لقیتم الذین کفروا فضرب الرقاب حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا
بعد واما فداء آیت کریمه‌سنده کیفیت قتالی تعلیم وکفار ایله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واکثار قتلدن صکره
ربط حبالله اسر و بعد الاسر حکم شرعی مجانا یاخود اخذ فدا ایله سبیللرین تخلیه‌در دیو تفهیم اولندی اما بزم
ایچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دلیل قصهٔ بنی قریظه‌درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری بعد الاسر
و بعد سکون الحرب قتلله تنکیل بیورمشلردر وهم عقبة بن ابی معیط ونضر بن الحـارثی اسرآء بدردن ایکن
اثیل نام موضعده وصو المرنده قتلله مخذول بیورمشلردر ومعبد بن وهبی ابو بردة بن ابی نیـار یوم بدرده اسیر ایتدکده
مأسور مسفور حضرت عمر رضی الله عنهه خطابله یاعمر اتحسبون انکم غلبتم کلا واللات والعزی یعنی یاعمر سز بزه
غلبه ایندیکزمی ظن ایدرسیز اویله ظن ایتمکز لات وعزی یه قسم ایده‌رمکه غلبه ایتمدیکز دیو فضولیانه جواب
ناصواب ایتدکده جناب فاروق ایشیدوب یدیمزده اسیر ایکن بویله‌می سویلرسین دیو همان آنی ابی برده‌دن اخذ

ابی نیار بعض نسخه‌ده ابی الدینار واقع اولمشدر واصابه‌ده ابو برده بن نیار دیو حذف ابی الیه تصحیح اولنمشدر منه

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولبابده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی نجق امان یاخود ایمانله ثابت واسرایله بونلردن بریسی
غیرمتثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دینی
قائم ایکن اسرایله محاربلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور بمعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلی مکروه کورمکدر
بوقسه بعد الاسر قتلندن تحرز دکلدر و بزدخی بوقوله قائللرز ومشرکك فرار و بعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدقجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامناسبدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده دار اسلامه احرازدن متقدم
یامؤخر اولمق برابردرزیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منعقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره من واعطا وراسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بومنته مظهر قیلمشدر واسرادن حق غانمین متأکد اولمیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحددر وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم برله وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تتمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلاعدوان
الا علی الظالمین نص شریفی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشرکین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلر دخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دماوامواللرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میانده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وقنی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمز زیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدر لکن
بوقتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیر ایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیر صاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیقی کندودن اقدم براسیری اخذ ایتدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدر لکن ینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الا ماطابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولمازمکر اول اسیر معالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدرکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلامه کلمش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مذکورده حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
مأثوردر لکن امام اسرایی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسرایی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرینی
التزام ایلمشدربوندن صکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتوله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلمك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئی مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

و.بوآیت کریمه آنفا استدلال ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم آیتی دخی ناسخیدر ۱۲ منه

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قتلی خبرو یرمکن کدیدل یکرده بولنسان هر براسیری قتل ایتیه مضمون شفقتمونده لاتخبر واسعدا
بقتل اخیه فیقتل کل اسیر فی ایدیکم قول ملیحلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر مجمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتل قتیل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی لولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیة
والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتمدکده جمله سنی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر و بنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لاتجمعوا
علیهم حر هذا الیوم والسلاح قیلوهم حتی یبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتا که کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلرو رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلرو بنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله جارلر کبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل و بیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله من وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیر مشروع ایکن من اسیر ایله حق جمیعی ابطال الدن
بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدرکه من مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقدار درکاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقریبا غزوه مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
قول جزیلی برله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه من ایلدیلر
لکن من مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مار الذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن من سابق نیاز ایتدکده لاتحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبر و یرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امر ایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث من ایچون بشقه تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عبدهٔ اوثانه قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بو جهتله بعض اسرا اوزره
من بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال بوغیدی و بز دخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعرب بدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقوله قائللرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایتمزلرسه انجق قتله سزا وارا اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفی بی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وتاورات یاثمامة
قول بشارت اشتمالریله انجام کاری نه یه منجر اوله جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر من واحسان ایدرسك شاکر النعمه من واحسان ایتمش اولورسین
واکر مال ایسترسن بنده دیلدیککك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طریق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واواوجهله اکامن واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جواز من واحسان ظاهر و بونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخر ایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز من واحسان امر مجزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
بر محلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
بر شخص جالس وارایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سیفی ثم قال یا محمد من یمنعك منی الیوم فقلت الله
ثم قال من یمنعك منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وها هو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قیلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن

كيم قورتارير بن ديديم الله بعده سيفي غلافنه وضع ايلدي ايشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضي الله عنه ديديكه نبي عالي جناب عليه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ايلمديلر لكن بونك تأويلي اولدركه روايت اخراده ورودي اوزره سيف اول شخصك يدندن بي اختيار ساقط اولدقده حقه واقف واسلامه متشرف اولمشيدي بناء عليه جناب رسالتمآب اكا عتاب وعقاب ايلمديلر ياخود اول شخصي اخذ واسره قدرتلري قوت مسلمينله اولمبوب انجق تأييد الهي برله متحقق اولمغله اسلامني اميد ايدوب اكا من واحسان ايتمكي لايق كورديلر واكر امير من اخذ اسيرا فهوله ديوب بعده اسير واحد ايكي رجلك يدلرنده موجود ايكن هر بري بن اخذ ايلديم ديو دعوى ايلسه ايكيسي سبب استحقاق وضع يده مساوي بولندقلريله بينلرنده تنصيف اولنور مكر بريسي بعينه اول اسيرك قدمني قطع ياخود وجه آخر ايله جرح ايدوب آخري دخي اخذ ايتمش اوله بو صورتده نظر اولنور اكر عقر وجرح ايلين قدرت فراريني ازاله ايتمش ايسه اخذي آنك فعلندن حاصل اولمغله ملكنده داخل اولور واكر ازاله ايتمش ايسه اخذي آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذنده داخل اولور نظيري شول صيددر كه آني بركمسنه رميله بي مجال ايدوب آخري اخذينه استعجال ايليه وسعد بن ابي وقاص رضي الله عنه دن مروي در ديديكه يوم بدرده سهيل بن عمرو رمي سهم ايلديم همان فخذنده نسا تسميه اولنان عرقنه اصابت وقطع ايلدي بعده آني طلب ايدوب دمك اثرينه تابع اولديم تاكه آني مالك بن الدخشم يدنده بولدم كه اسير اولديغي عادت عرب اوزره اعلام ايچون مقدم رأسنده اولان صاچني قطع ايلش بعد الاختصام حضور رسالتپناهي يه رفع خصام ايلديكمزده ايكيمزك يدندن اخذ وانتزاعله بزلري الزام ايلديلر وسبب اخذلري انجق بالدفعات بيان ايلديكمز معني دركه غنائم بدر سائر غنائمه مغاير اولوب آنده حكم رسول الله عليه السلام مختص اولديغندن كلرينه ويروب ديلدكلرينه ويرمكه مرخص ايديلر ويحيى بن ابي كثير رحمه الله دن مروي در ديديكه حسن بصري رحمه الله تعالى دن سؤال ويرمسلم احرار مسلميندن ايكن اسير دوشن برمسلمي مشركيندن اشترا ايلسه آنده تحصيل ربح ايتمك جائزميدر بكا خبر ويرديو استكشاف حال ايلدم جائز دكلدر ديو قطع مقال ايلدي بز دخي بو قولي اخذ ايدرز زيرا مسلم اسير دوشمه دخي على حاله حر اولمغله آني عدودن اشترا ايلين مالك اولهمز كه آنده طريق ربحه سالك اوله بلكه اسير اشترا ايله اكا امر ايتمدين اشترا ايتمش ايسه ويرديكي فداسنده متطوع اولوب تخليه سبيلي واجبدر واكر امر ايتمش ايسه امري ثمنله اوزرينه رجوعي مستوجبدر لكن استيجاب رجوعي همان بطريق الاستحساندر بوقسه بالنظر الى القياس شرط رجوعي تنصيص ايتمدكجه عدم رجوعي نماياندر زيرا امر مجردك انواع مختلفه سي واردركه كاه طلب احسان وافضال ورجاي اظهار مكارم خصال ايچون اولوب كاهيجه ده استدانه واستقراض ايچون واقع اولور لكن امر مرقوم بين الناس عادت معروفه يه بناء استقراضده متعين اولوب شول كمسنه منزلنه تنزيل قيلنمشدركه غيره مال نفسندن عياله انفاقله امر ايليه و برنظيري دخي بين المشايخ اختلاف اولنان برمسئله ده احدى الروايتيندر مسئله اولدركه سلطان بركمسنه يي مصادره ايتدكده اول كمسنه مال مطلوبي ادا ايچون آخره امر ايلسه بونده بعض مشايخمز ديديلركه شرط رجوعي تصريح ايتمدكجه حق رجوعي ثابت اولهمز زيرا مال مطلوب آمر اوزره واجب اولميوب بلكه اول بابده مظلومدر وغيردن امري ايله دفع ظلم ايلين اوزرينه برشيئله رجوع ايدهمز لكن قول اصح اولدركه اوزرينه رجوع ايدر وجه تنظير اولدركه اهل حرب دخي حبس اسيرده ظالملردر وآنلردن اشترا ايلين اوزرندن ظلملريني دفع ايتمشدر ومع ذلك اشترا امريله واقع اولدقده اوزرينه حق رجوعي ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه حضرت حسن بن علي رضي الله تعالى عنهمادن متى يجب السهم للمولود يعني ولدنه زمانده ميراثدن حصه مند اولور ديو سؤال ايلديلر جوابده اذا استهل يعني بكا ايله رفع صوت ايتدكده ديدي زيرا استحقاق ميراث والده سندن حياتله انفصالنه موقوف اولدخي انجق صوت بكا ايله معروفدر بعده فك اسراء مسلمين كيملر اوزره واجبدر ديو سؤال ايلديلر جوابده على الارض التي يقاتل عليها يعني محافظه سيچون قتال ايلديكي ارض اوزره يعني اول ارضك خراجندن واجبدر ديدي زيرا قبل الاسر اول ارضك اهاليسندن دفع اعدا ايله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سي اوزره فك اسر ينه آنلر اولي درلكن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر كه خراج ارض نوائب مسلمين ودفع احتياج محتاجين ايچوندر وفك اسرا بو قبيلدندر بعده قائما شرب ما جائزميدر ديو سؤال ايلديلر همان برناقه يي حلب ايله امر ايدوب لبنندن قائما شرب ايلدي يعني بو فعلنده بيان جواز ايله جواب ويردي وفعله جوابده

مطلب رمى صيدا فاثخنه فاخذه آخر

مطلب امر غيره ان ينفق على عياله

مطلب امر من صادره السلطان غيره بدفع المال هل يرجع

مطلب ميراث المولود

والدماجدي حضرت علي رضي الله عنهمه اقتدا ايلدي زيرا حضرت علي رضي الله عنه بعض ناس قائما شرب مائي مكروه كوردكلريني استماع ايتدكده مسجد كوفه نك وسطنده قعود ووعظ ايچون اتخاذ ايلديكي رحبه ده توضي بعده اناء وضوئي اخذ وفضل مائي قائما شرب ايلدي وبوندن مقصدي قائما شرب مائي مكروه كورنلري رد ايدي ومرويدركه علي بن ابي طالب رضي الله عنه حضورينه يوم صفينده مخالفيندن برمسلمي اسير ايدوب كتوردكلرنده اول اسير بني قتل ايتمه ديو استرحام ايلدكده لااقتلك صبرا اني اخاف الله رب العالمين يعني بو يله مشدود اليدين ايكن سني قتل ايتمم رب العالميندن خوف ايدرم ديو مساعفه مرام ايلدي لكن سلاحني آلوب اسير ايدن كمسنه يه اعطا ايلدي واخذ سلاحك وجهي انجق اولدركه اسير ايدن كمسنه اول سلاحله اعدا اوزره كسب قوت ايدوب بعد سكون الحرب صاحبي حياتده ايسه صاحبنه وفوت اولمش ايسه ورثه سنه تسليمه مبادرت ايليه وحضرت علي رضي الله عنه اموال اهل جملدن كراعله سلاحدن غيري غنائم اخذ ايلمدي ديو امام شعبي رحمه الله تعالى دن نقل اولنان قول جليل دخي بو وجهله تأويل اولنور يعني كراعله سلاحلرين اخذ وعسكرينه اعطا ايلدي تاكه وقت حربده اعدالري اوزره كسب قوت ايده لر يوقسه عسكرينه تمليك ايلمدي زيرا مال مسلم بر وجهله غنيمت مسلمين اولهمز كورمزميسنكه آنلردن اخذ خمس ايلمدي وعسكري مطالبه اقتسام ايتدكلرنده فمن يأخذ منكم عائشة رضي الله عنها يعني عسكر مخالفينده ايكن اخذ ايلديكمز زوجه رسول الله عليه السلام اولان عائشه يي قنقكز آلورسز ديو على وجه الانكار جمله سني الزام ايلدي پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفيني اخذ ايدوب عسكرندن بعض كمسنه يه اعطاسي انجق اول كمسنه محتاج سلاح اولوب بعد سكون الحرب صاحبنه رد ايچون ايدوكي بزه معلوم اولمشدر وچونكه مشركين عربدن برقوم اوزره غلبه مسلمين وقوع بولسه بز قريبا بيان ايلديككه رجاللريندن سيف واسلامدن غيري نسنه يي قبول غير مشروعدر امّا صبيان ونسالري اكرچه فيئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبرا اولنمازلر قال عليه السلام اقتلوا اشيوخ المشركين واستحيوا شرخهم يعني شيوخ مشركيني قتل وشرخلريني استبقا ايديكز وحديثده شيوخله مراد كامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر يدر وشرخ بمعنى اول الشباب در بو بابده آنكله مراد صبياندر ونسا دخي صبيانه ملتحقه در واستحيادن مراد استبقا على وجه الاسترقاقدر وقرآن عظيمده ويستحيون نساءهم نظم كريمي دخي بو وجهله تفسير اولنمشدر و بز قريبا بيان ايتمشيديك كه مشركين عرب في حكم المرتدين در وهم تدنيدن اولان نسا وذراري اهل حرب اولدقلرندنصكره استرقاق اولنورلر مشركين عربده دخي بو يله در انجق مرتدين في الاصل حكم اسلامي ملتزمين اولملريله آنلره اسلام اوزره جبراولنورلر اما عربدن عبده اوثان مقدما اقرار اسلام ايتمدكلرندن ذراريلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هركمسنه كه استرقاقي جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزيه جائز اولور اهل كتاب وعجمدن عبده اوثان كبي وهركمسنه كه استرقاقي جائز اولميه آندن عقد ذمتله اخذ جزيه دخي جائز اولماز مرتدين وعربدن عبده اوثان كبي اكرچه صورتينك هر برنده اخذ جزيه ده مسلمينه حاصل اولان منفعت ماليه ايچون ابقاء كافر واردر لكن بو بابده اصل مقبول ايكي دليل منقولدر بريسي حديث امام زهريدر ديمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عربك اهل اوثانندن براحددن قبول جزيه ايتدكلري بزه بالغ اولميوب انجق اسلام ياخود قتلي قبول ايتدكلري بالغ اولمشدر ايكنجيسي حديث معاذ رضي الله عنه ديركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم حنينده لوثبت على احد من اهل العرب ولاء اورق لثبت اليوم ولكن انما هو القتل او الفداء بيوردقلريني روايت ايلمشدر يعني اهل عربدن برفرد اوزره ولا ياخود رق ثابت اوليدي بو كونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولور ايدي لكن آنلرك حكملري انجق قتل ياخود فدادر و بز قريبا بيان ايلديك كه حكم فدا منسوخدر همان حكم قتل باقيدر مكر اسلامله سلامت بوله واكر براسير بعد القسمة برمسلمك سهمنه دوشوب صكره اول اسير يانده بولنوب معلوم امير اولميان مالي اخراج ايلسه كركدركه صاحب السهم اول مالي غنيمه رد وادراج ايليه زيرا امير اكا انجق رقبه اسيري تمليك ايدوب معلومي اولميان مالي ايتمشدر وامير قسمتده عدله مأمور وعدل دخي انجق قسمتي معلومي اولان نسنه لره تناول ايتمكله متحقق الظهوردر لكن مال مزبوري غنيمه رد ايتمدين غانمين متفرق اولوب ياخود قليل اولمغله قسمت مستأنفه يه غير متحمل اولسه كركدركه صاحب السهم آنكله مساكينه تصدق ايليه زيرا بو صورتلرده اول مالي صاحبلرينه ايصالدن عاجز اولمغله يدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقي لازم اولور وامام محمدلدن دخي بو يله نقل اولنمشدر و بونكله مبتلى اولان كمسنه يه تصدقدن احسن طريق اخر بيلمزم ديمشدر اكرچه عبد الرحمن بن خالد بن الوليد اول مالي كيرو صاحب السهمه اعطا قيلديغي روايت اولندي لكن بو اعطاك

مطلب اموال الخوارج ترد عليهم بعد سكون حربهم

مطلب حكم مشركى العرب ونسائهم وذراريهم

تأ ويلي اولدر كه مال مزبور قسام غنيمتك معلومي اولديغي معلومي دكل ايدي بلكه قسام اول مالي اسيرايله برابر سهمي
مقابلنده اعطا ايلدي ظن ايتمشدروم رويدركه بركسنه غنائمدن برجاريه يي اشترا ايتمشيدي جاريه اول كسنه نك
ملك خالصي اولديغي اذعان ايتدكده يانده برحلبسي وارايدي آني اعلان ايلدي همان اول كسنه بوحلي نه دربكا
حلالميدر حراميدر بيلزم ديه رك كيدوب امير جيش اولان سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه خبرويردي سعد دخي
آني غنائم مسلمينه وضعله امر ايلدي كذلك برشخص آخر دخي اغتسال ايچون كتمشيدي ماء غسلي اسياله بر له
محنده اولان ترابي ازاله ايتدكده التوندن بركرپيچ ظاهر اولدي اولدخي كلوب جناب سعده اخبار ايلدكده بنه
وضع غنائمله امر ايلدي و بز دخي بوقولي اخذ ايده رز زيرا اسيرك يانده بولنان مال غنيمت اولمشدر و بيع امير انجق
رقبه سنه شامل ومالنه غيرمتناول اولمغله اول مال غنيمتده كما كان داخلدر كذلك بركسنه جبشله دار الحربه داخل
وآنده بركنزه واصل اولسه اكا وصولي انجق قوت مسلمينله اولمغله اول دخي غنائمه متواصلدر واكر سبايادن برجاريه
بركسنه نك سهمنه دوشدكدنصكره بن دختر ذميه ايدم اهل حرب بني سبي ايتمشيدي صكره مسلمين بني اخذ ايلديلر
ديو دعواي حريته قيام ايدوب انجق قول مجردندن غيري اعلام حالنه مجالي بولنمسه قولي قبول اولنماز زيرا
ارض عدودن سبيله رقيق اولمشيكن اسقاط رقده قول مجردي غير مقبولدر حتى بيعي وملك يمين ايله وطئي
مولاسنه حلالدر مكر مدعاسنه بينهٔ عادله قائمه اوله زيرا هر مسلم اتباع ظاهر ايله مأمور درخلافي حجتله ثابت اولمدقجه
وحسن بصري رحمه الله تعالى دن مرويدركه بو مثللو جاريه دن سؤال ايلين كسنه يه همان آني بيع قيل وقربان
ايته ديو جواب ويردي لكن قرباني مكروه كورديكي على طريق التنزيهدر بوقسه على طريق التحريم دكلدر
كورمزميسنكه اكا بيعله امر ايلدي اكر زعم جاريه اوزره حريته ذاهب اوليدي بيعه دخي رخصت ويرمزايدي واولدمكه
امام ارض مشركين اوزره مظفر اوله اولبابده مخيردر ديلرسه ارضي واسراء ارضي تخميس واربعهٔ اخماسني اول
ارضه اصابت ايلين غانمين بينلرنده تقسيم ايدر نتهكيم رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبرده بوحكمي اختيار ايلمشلردر
بوصورتده اراضي ارض عشر قيلنور زيرا اصحابي مسلمين اولمغله مسلمين اوزره وضع خراجله ابتدا قيلنماز بلكه
عشر وضع اولنور كه عشرده معناي صدقه واردر واكر ديلرسه ارضي واهلني على حالهما ترك ايدر بوصورتده
اراضي ارض خراج اولوب اصحابي اول اراضيدن خراجني ادا ايدرلر نتهكيم حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
ارض سواد وارض شامده بو معامله يي التزام ايتدكده صحابهٔ كرام بالجمله استحسانله اتفاق والتيام ايلمشلردر
انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ايدوب آنلر دخي مخالفتلرنده بين الناس ممدوح ومشكور اولمامشلردر حتى حضرت
عمر رضي الله عنه اللهم اكفني بلالا واصحابه يعني يارب بلاله وبومخالفتده اكا تابع اولنلره طرفندن سن كفايت قيل ديو
بددعا ايتمكله برسنه كچمدين آنلرده برچشم نكران باقي قالميوب طاعوندن جملهسي انتقال بقا ايتمشلردر وبز بو بحثك
تمامني شرح السير الصغيرده اتمام ايلدك ومرويدركه عمر بن الخطاب رضي الله عنه سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهما
شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه اما بعد فقد بلغني كتابك تذكر ان الناس قد سألوا ان تقسم بينهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس عليك من كراع وسلاح فاقسمه بين من حضر من المسلمين واترك الارض والانهار لعمالها يعني
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله كه كتابك بكا بالغ اولدي وايچنده ذكر ايده يورسنكه ناس سندن تقسيم غنائملرين
مطالبه ايتمشلرسن دخي ناسك حضور يكه جلب ايتدكلري كراع وسلاحه نظر ايدوب آنلري مسلميندن وقعه ده
حاضر بولنانلر بينلرنده تقسيم قيل اما ارضي وانهاري عمال قديمه لرينه ترك وتسليم قيل وبز دخي بوقولي اخذ ايده رز
زيرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشيا اهل ارضدن منفصل ويدلرندن خارج ايدوكي هويدا اولمغله بين الغانمين
تقسيمي واجب وبعد الفتح ارضي اهلنه من ايلمك اشياء منفصله ده بطلان حق مسلميني غير موجبدر بعده جناب
فاروق كتاب مرقومده ديديكه وانظر ان لا توله والدة عن ولدها يعني ولدندن دور ايتمكله بر والده يي والهه
متحيره ايتمكك بابنده دقت نظر قيل يعني صغير ايله والده سني ميانتي تفريق ايله ومعناي معهودده رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم دن بر اثر دخي ورود ايتمشدر كه غنيمت ايچنده برجاريه يي والهه ومتحيره كوروب ما حالها
ديو سؤال بيوروب ولدي بيع اولندي ديو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لا توله والدة بولدها يعني بر والده تفريق
ولدي حسبيله والهه قيلنماسون ديو جوهر نثار مقال اولديلر بعده اول كتابده ديديكه ولا تمس امرأة حتى تطيب
رحمها يعني استبرا ايله طهارت رحمي پديدار اولمدقجه برعورته مس اولنماسون وبو كلام حقيقت سميري اثرده
وارد اولان ولا الحبالى حتى يستبرئن بحيضة يعني حامل ظن اولنان جواري يه مس اولنماسون تا كه برحيضله
برائت ارحاملرين آشكار ايدنجه دك قول حقانيت مصيرينك نظيريدر بعده ديديكه ولا تتخذ احدا من المشركين

وفي كتاب عمر رضي الله عنه ما اجلب الناس عليك من كراع او مال فاقسمه الصواب جلب لانه من الجلب واما الاجتلاب فذاك من الجلبة اي الصيحة وليس هذا موضعه كذا قيل ملا
وامام حصيري رحمه الله تعالى بوبابده بعض مشايخدن نقلا ديمشدر كه جناب فاروق رضي الله عنه كاتب مشركي مكروه كورديكي كفرندن ناشي اولميوب بلكه ارتشاسندن ناشيدر حتى مرتشي اولميان كاتب مشرك مرتشي اولان كاتب مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بو معنايه اشارت واردر

كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة في دينهم ولا رشوة في دين الله تعالى يعني سن مشركيندن برفردي
كاتب اتخاذ ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر كندو دينلرنده رشوت آلورلر حال آنكه دين الهيده رشوت
يوقدر وبز دخي بوقولي اخذ ايده رز زيرا والي غير مسلميندن اتخاذ كاتبدن ممنوعدر قال الله تعالى لا تتخذوا
بطانة من دونكم يعني اي اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز اتخاذ ايتمكز بعده ديديكه ولا عشر على
مسلم ولا على صاحب ذمة انما العشور على اهل الحرب اذا استأذنوا ان يتجروا في ارضنا يعني مسلم وذمي اوزره
اسان تركيده كمرك تسميه اولنان عشر يوقدر واول عشيرلر ارضمزده تجارته استيذان ايتدكلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لكن بوقولك صحت روايتنده شبهه واردر زيرا حضرت عمر رضي الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ايله عماله امر ايلديكي مشهوردر پس صحت روايتي تقدير اوزره مرادي اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ايتدكلرنده اوزرلرينه تمام عشر الزام اولنميوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون ديمكدر ومجاهد رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدر كه قنقي مدينه كه عنوة
فتح اولنمشيكن اهلي قبل التقسيم قبول اسلام ايدهلر آنلر احرار اولورلر بوقولك تأ ويلي اولدر كه اهلي مرتدين
ياخود عرب دن عبدهٔ اوثان ايسهلر ياخود امام ارضلرنده اداء خراج ايتمك اوزره تركلريني رأي ايدر ايسه احرار
اولورلر ديمكدر يوقسه بونلردن اولميوب وامام نفوس واراضيلريني تقسيمي رأي ايلسه البته عبيد اولورلر زيرا
بيان ايلديك كه بعد اتمام القهر اسلاملري اكرچه قتلدن امانلرين موجب لكن رقبهلرنده حق مسلمينك
بطلانني غير مستوجبدر والله سبحانه وتعالى اعلم

باب ما يحمل عليه الفيء وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنائم في دار الحرب من القسمة وغير ذلك*

يعني اوزرينه غنائم تحميل اولنوب وانسان ركوب ايده جك دواب ودار الحربده قسمت وغيرلري كبي غنائمده
فعلي صواب وغير صواب اولان معاملاته متعلق باب دقتنصابدر مؤلف مصيب النظر نظر الله تعالى اليه باحسن
ما انتظر دير كه قريبا بيان ايلديك كه امام ايچون غنائمي دار الحربده بيع وتقسيم غير شايان ايكن ايدرسه ينه نفوذي
ظاهر ونمايان در امابيان سابق احتياج مسلمين غير متحقق اولدقده در لكن احتيا جلري بديدار اولدقده كركدر كه
اسلحه واثواب مثللولري بعد التخميس بينلرنده تقسيمه ابتدار ايليه زيرا شيمه قسمت اولان تنفيلي وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتكاب ايلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولى بالجواز در وهم عندنم تقسيم
انجق حق مدده رعايت ولحوق جيشه قلت رغبتلرينه تسبيدن مجانبت ايچوندر وعند الحاجه حالا معيتنده
بولنان مسلمينه رعايت اولى در اما رقيقي دار الحربده تقسيمه قطعا حاجت مس ايتميوب وآنلرده حق غانمين متأكد
اولميوب حتى امام ايچون قتللري دخي حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسيملري سزا وار اولماز فعلى هذا امام
غنائمي دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ايتدكده يانده اوزرينه تحميل ايده جك دواب ناموجود ايسه نظر اولنور
اكر غنائمده وار ايسه آنلره تحميل ايدر واكر غنائمده بولنميوب عامهٔ عسكرده حمولهلرندن فضله دواب وار ايسه آنلره
تحميل ايدر زيرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخي ملك عامه در پس غنائمي آنلره تحميلده جملهيه مراعات
نظر واردر اكرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لكن استحقاق خمس دخي اصابت
غانميله حاصل اولمغله حق غانمينه تابعدر وحكمك اصلده ثبوتي تبعده ثبوتي مستتبع اولمغله مجرد خمس
ايچون حكم تحميل ممتنع اولماز واكر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ايسه بوصورتده آنلر تحميل
غنائمه طيب نفسلر ايله راضي اولورلرسه آنلره تحميل ايدر لكن راضي اولمازلرسه تحميل اوزره آنلره جبر واكراه
ايلمز زيرا دواب خواصك املاك خاصهلريدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غيريلرينه رعايت اول دواب
اوزره تحميله بادي واصحاب دوابه رعايت بلا رضا عدم تحميله مؤديدر وحق بعض حق آخرينه بو بابده تابع
اولمامغله بلا رضا تحميلي متعذر كورمزميسنكه بعض عسكري بعض آخرينك دوابنه قصد تحميل ايلسه
بلا رضا جائز كورلمز حمل غنائم دخي بويله در قالديكه خواص راضي اولمدقلري صورتده كركدر كه غنائمي
بين الغانمين تقسيمه مبادرت ايده تا كه هر كس نصيبيني كندويه ممكن اولان وجهله تحمله مباشرت ايليه زيرا
بوحالده تقسيم ايتمسه غنائمي اول محلده تركله بالكليه ابطال حقلرينه باعث اولهجغي بديدار اولديغندن
تقسيمه احتياجي آشكار اولمشدر واكر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرين ايسه آنده بيعي دخي
جائزدر زيرا حالت مزبورهده تقسيمي جائز اولنجه بيعي دخي جائزدر زيرا بيع وتقسيمدن هر بري برنصرفدر كه تأكد
حق غانمينه مبنيدر واحتياج مشروحله تأكد حقلري بياندن مستغنيدر وبعد البيع كركدر كه بين الغانمين ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دارالحربدن خروج ایدنجیه‌دك تأخیر واهمال ایلمیه زیرا نفوذ یعله حق غانمین متأکد وکندینه شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامه محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت تمنده نفع حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حموله‌یی معقول کورسه اولدخی صحیح ومقبولدر واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین درکار اولمغله سوق غنم وارمالك ایچون استیجار کبیدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجاره مانع دکلدر زیرا قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله‌نك رضالری واول حموله‌دن مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امر مقرردر زیرا مستغنی ایکن عدم رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدر که مستغنی اولدقلری حموله‌دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالمیه‌جق برمنفعت مقابله‌سنده کندولره اجرت حاصل اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی موجب المنافع ایکن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیح در بو مسئله‌نك بیانی اولدر که برکمسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن کذلك برشیٔ مایغی وضع وحمل ایچون مدت معلومه‌ده فوچو وطلوم کبی بعض اوعیه‌یی کذلك برمحلدن محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ایچون بردابه‌یی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایکن مدت اجاره منتهی یاخود موتله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حموله‌یه جبر ایتمدین حمل غنیمته قادر اوله بو صورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حموله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه واکر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وارایسه امام اولوجهله تمشیت ایدوب اصحاب حموله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشیله سبیه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری اتعاب ایتمك ایچون اصحاب حموله‌یه راضی اولمدقلری امر اوزره جبر واکراه جائز کوریلمز واکر برکمسنه‌ده فضل حموله بولنمیوب مشیله اخراجه قدرت دخی یوغیسه کرکدر که غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه جقلری برموضعده دفن واضمار ایده وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنکیل ونسا وصبیانی ضایع وهالك اوله جقلری معلوم اولان برموضعده طرد ایله تخلیهٔ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره‌یی کرکدر که اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب ذی روح ایکن احراقه اجتسار ایلمیه زیرا احراق مزبور مثله درکه مثله دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر وهم رسول الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشرکینك نفوس واموالرندن برنسنه یدامامه واصل اولدقده نصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر برینی اول نسنه‌دن بالکلیه قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده‌ده قادر ایسه ایکیسنی ده تکمیل ایدوب برندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت مشرکینه قادر بولنمغله کرکدر که اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بردخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین اوزره اکتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره‌ده معنای کبت وغیظ ظاهر ایدوکی غیر مستوردر وقتل صبیان ونسا اکرچه غیر مشروعدر لکن امام آنلری وجه مشروع اوزره ضایع اوله جقلری موضعده ترکانه قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اسائته مغایردر کورمزمیسنکه برکمسنه مفازهٔ خالیه‌ده برصبی یاعورته مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقدور ایلمسه بدللرندن برشیٔ ضامن اولمز کذلك دواب مسلمینك طور غنلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واکر برمسلم دار اسلامده بردابه‌یی اشترا واوزرنده عزم غزا ایدوب دارالحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بایع عسکرده وار ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

مطلب عند تمام مدة اجارة السفينة في لجة البحر وما اشبه ذلك تبقى باجر المثل

وذكر في موضع آخر بكسر الجيم يدفن حتى ان وجدوه لا ينتفعون به قاله الحصيري منه

مطلب وجد امرأة او صبيا في مفازة وتركهما فيها

انتقامی جائزدر واکر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه کرکدر که اوزرینه بنیوب دار اسلامه چیقنجیه‌دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبنی بیلدکدن صکره عیبنه رضا عدا اولنمغله رکوبدن احترازی اقتضا ایدر مکر سوق یاخود معلفنه سوقیچون راکب یاخود اوزرینه حمل علفی مرتکب اوله بونلر عیبنه رضا عدا اولنماز زیرا صاحبنه ردی انجق سوق وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلارکوب سوق ومشی معلفه منقاد اولمامغله رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعه‌سنی تحمیلی کندو ملکی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضا صاییلنور وحکم محررده مشتری عند الرکوب دابه‌نك اخرابه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلحتی ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بوصورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام دخی امر ایدوب اول دابه‌یه رکوبنی اراده ایلسه بنه بایعه ردایده‌مز زیرا قبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی امامدن التماس ایتمشدر که کندو رضاسیله رکوبندن صکره امر امامله حکمك عدم تغیری بی التباسدر اما امام هلاك مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکراه ایدرسه بنه نظر اولنور اکر رکوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه یدنده آفت سما ویه ایله متعیبه اولمق مسئله‌سنه موافقدر واکر ایراث نقص ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اکراهی قتلله ایسه مکرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر وبعد الرکوب رده عدم قدرتی انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکرها رکوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام جبر واکراه ایتمیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك بنه باقی اولسون دیمش اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه بنه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف شرع یعنی فتوادر یوقسه طرف امامدن حکم وقضا دکلدر که حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی اقتضا ایدر اما صکره بایع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحکومت ایلسه بعده خصومت مرقومه قاضی اولك حکمنی تخطئه ایلین قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبنی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك قولیله تنصیصی رکوبی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدر که اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمامغه مقصوردر قالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضا موجود اولمقدن ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بایع اوزره رجوع ایده‌مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بوصورتده مکرها راکب اولمش ایسه حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بایع رد دابه‌یه رضا ویره نکته‌سی اولدر که دلیل رضا تصریح رضا حکمنده‌در ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلاصنع احد حاصل کبی اولور وبومعنی رد دابه‌یه تمکین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بایع رد دابه‌یه راضی اوله واکر مسلمین غنائم ایچنده برکتاب بولوب انجق کتاب مزبورده کتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفر یاتدن برکلام مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدر که امیر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنور که اول کتاب قوت ضلاللرینه بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفر ایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنور که مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسار ایله محذورمذکوره دوچار اوله‌لر کذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنده ذکر الله یاکلام الله دن برنسنه موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهه تعظیم واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزاملرندن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمده ادخال ایدر واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه‌دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولور که بعد الغسل احراقی مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بوصورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدر که

مطلب ما یکون دلیل الرضا بالعیب في الدابة وما لا یکون

مطلب اذا تعیب المبیع عند المشتري لا یرد بالعیب القدیم

مطلب وجود المصحف الذي لا یدری ما کتب فیه

مطلب لا یصح روایة ان عثمان رضي الله عنه احرق المصاحف المختلفة

قبل محو الخط آنلردن برشيئ دفن ايليه زيرا انديشه اولنور كه مشركين آنلري طلب واستخراج ومضمونلرين
اخذ واستعمال ايدوب ضلال قديملري اوزره ازدياد ضلال ايليه‌لر لكن بو تعليلنده اكا اشارت واردر كه
محذور مزبوردن امين اولنور ايسه دفننده ضرر يوقدر واصحابمزدن بعضيلري ديديلر كه اوراق مصحف
منقطع واحتمال جمع وترتيبي مرتفع اولدقده آنلري مكان طاهرده دفن ايلمكنده ضرر يوقدر وسبقت ايلين
تعليل بو قوله دخي دليلدر لكن صو ايله غسل وامحا ذكر ايلديكمز توجيه اوزره احسن الوجوه ايديكي هويدادر
واكر اول كتابي مشركينه بيعدن امين اولنان برمسلم موثوق به اشترايه طالب اولورسه امام ايچون اكا بيعنده
بأس يوقدر زيرا مال متقومدر زيرا هر كيمه بيع ايلسه بيعي نافذدر وكراهتي همان خوف فتنه دندر وبو صورتده
خوف فتنه منعدمدر وبيع مذكور عصير العنبي اتخاذ خمر ايتميه جكي معلوم اولان كمسنه يه بيعك نظيريدر
ومشايخمز ديديلر كه فرقهٔ باطنيه وسائر اهل اهواء مضله كتابلرندن مسلمينك ظفر بولدقلرنده دخي وجه مشروحله
جواب ويريلور زيرا كتب مزبوره ايادي اهل ضلاله دوشوب ازدياد فتنه‌لرينه بادي اولمقدن خوف اولنمقله
بيعي ممنوع اولوب همان قريباً ذكر ايلديكمز معامله آنده مشروع كوريلور واكر غنائمده ذهب وفضه‌دن صليب
ياخود تصاوير ياخود تصاوير ايله منقوش اولان دراهم ودنانير بولنسه كركدركه امام آنلري كسر ايله تبرقيله
زيرا على حاله بيع وتقسيم ايلسه بعض مشركين لباسده ايسه البسهٔ مصوره نك تلبسنه وتصاوير منجسده ايسه
عبادتنه ميل ورغبت ايتديكندن ثمن غالي ايله طالب اولمغله مالك اولان مسلم آنلره بيع ايلمك احتمال غالبدر وبوندن
اجتناب ايچون صليب وتماثيلي كسر ايلمك ايجاب اولنور اكرچه حضرت معاويه رضي الله تعالى عنه بومثللو
نسنه‌لري بيع ايچون ارض هنده بعث ايلديكي روايت اولنور لكن امام مسروق رحمه الله تعالى حضرت
معاويه‌دن بوفعلي استعظام وبو اجتهادنده خطاسني اعلام ايلمشدر نته كيم امام محمد رحمه الله تعالى صدد
مذكوري كتاب الاكراهده ذكر ايله دفع اشتباه ايلمشدر وبز دخي بو ماده نك تأويليني شرح المختصرده ذكر
وتفصيل ايلديك اما دراهم ودنانيردن منقوش تصاوير بولنانلري قبل الكسر بيع وتقسيمي لا بأسدر زيرا بونلر
حسب العاده عبادت وتلبس اولنميوب معاملاتده تبدل اوزره دركوزرمزميسنكه دراهم اعاجم باشي تاجلي صورتله
منقوش ايكن مسلمين آنكله بيع وشرا ايدوب بركسنه آنكله معامله دن ابا ايلمز وكراهت مرقومه انجق صليب
وامثالندن تلبس يا عبادت اولنان نسنه‌لرده‌در وبونلرك احكامي غنائمده بولنان بربط وغيري الات لهويك احكامي
كبيدر كه آنلري كسر ايدوب صكره حطبلريني بيع وتقسيم ايتمك كركدر مؤلف زهادت پناه اكرم الله تعالى مثواه
ديركه مكر امام آلات لهوي مسلميندن اكا انجق خطبي ايچون رغبت ايدوب وجه حرام اوزره استعمال ايتمين
موثوق به بركسنه‌يه قبل الكسر بيع ايليه بو صورتده بيعي لا بأسدر زيرا مال منتفع به اولمغله شرعا مباح اولان
طريقله انتفاع ايچون بيعي جائزدر اما غنائمده بولنان كلب صيد وپارس وبازي امثالني بين المسلمين تقسيمده بأس
يوقدر زيرا بونلر مال متقومدر وشرعا طريق مباحله انتفاعلري جائزدر بناء عليه علمامز بيعلرين تجويز ايتمشلردر
ومدعاي مشروح المآل اوزره حديث ابراهيم رحمه الله ايله استدلال اولندي ديديكه رسول الله عليه السلام
اهل بيت قاصي ايچون يعني مصردن بعيد اولان اصحاب بيوت ايچون لاجل الحراسة اتخاذ كلبده رخصت ويرديلر
وهم كلب حارس هره‌يه تشبيه اولنمشدر وهره حلال الاكل دكل ايسه ده منتفع بها اولمغله بيعي جائزدر پس كلب
منتفع به آنك مثلي بلكه دخي اولي‌در واكر برغازي دار الحربده كمسنه نك ملكي اولميان پارس وصقر وبازي مثللو
نسنه‌لره ظفر بولوب دار اسلامه اخراج ايلسه غنائمده ادراج اولنور زيرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومكانلرينه انجق قوت مسلمينله واصل اولمشدر پس بعض مشركيندن بونلري اخذ ايلمك منزلنه تنزيل وغنائمه
وضع ايلمك اوزرينه ايجاب اولنور ونظيري دار الحربده كنز ياخود معدن بولوب آنلردن استخراج مال ايلديكي
مسئله‌ده تقدم ايلمشدر كذلك دار الحربدن برموضعه بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه‌لر اخراج ايلسه بنه وصولي انجق
قوت مسلمينله اولديغندن غنيمته ادراجي واجبدر واصابت سمكده دخي بويله‌در لكن حكم طعام غنيمت اوزره
سمكدن تناول ورفقاسنه اطعامي جائزدر كذلك غنيمتدن اولان كلب وفهد وبازي مثللو نسنه‌لر ايله اخذ صيد
ايلسه صيدي دخي غنيمتدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنيمت كبي صيددن تناولي جائزدر لكن علماء شام بونلردن
مملوك اعدا اولوب اولميانلرك بينلرين تفريق ايدوب ديرلر كه مملوك اولميانلر بعد الاخذ اكا مخصوص وسالم اولور
زيرا الصيد لمن اخذه حديثنك مقتضاي ظاهري بودر وهم غنيمت اعزاز دين واعلاء كلمة الله وجهي اوزره
اخذ اولنان مالك اسميدر وبو معني انجق بطريق القهر مشركينك خلافنه تملك اولنان مالده متحققدر اما مباح

وغير

يعني مشروح اوزره معروض عرصه وضوع اولنمشدر كه وضع غير مناسبده اسماء الله كتب اولنمش اولسه آني محو ايتمك جائزدر ومحوي اطرافنه حلقه چورمكدن احسندر وبركمسنه بولنده ذكر الله يازلمش بركاغد بولوب صوبه القاسي مراد ايلسه كركدر كه قصد دمي ايتميوب بنت وضع ايده زيرا بو بنت تعظيمه اقربدر ودفن مصحفده كركدر كه آني خرقهٔ طاهره‌يه صاروب مدفني لحد كبي ايدوب دفن مسلم كبي دفن ايده تا كه اوزرينه تراب دوكلميه زيرا حروف مصحف واجب الاحترامدر ومصحفي لا على قصد الاهانة احراق ايلين تكفير اولنماز زيرا بعض علما حضرت عثمان رضي الله عنه‌دن بو فعلي نقل ايلدي وتفصيل مرقوم كلام حصيريدن ترجمه اولندي منه

وغير مملوك اولوب بين الناس حقير اولان نسنه‌لردن اخذ اولنان غنيمت اولماز وبو وجهله اشياء حقيره ايله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ كبي اشياء نفيسه مياننده تفريق ايدوب ديرلر كه كورمزميسنكه دار اسلامده بولنوب صيد وحطب
وحشيش كبي تافه وخسيس اولان نسنه‌لرده خمس اولميوب معادندن استخراج اولنان ذهب وفضه كبي عزيز
اولان نسنه‌لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبر دخي بويله‌در كه غنيمت اولور وتخميس اولنور اما سمك
بويله دكلدر لكن بز جوابلرنده ديرز كه دار الحربده قوت جيشله اصابت اولنان اشيا شريف وخسيس جمله‌سي
غنيمته منطوي وبوبابده مملوك اعدا اولوب اولميان مستويدر زيرا دار الحرب موضع ولايتلريدر وموضع ولايتلرنده
برنسنه‌يه اصابتمز موجب غيظ وحقارتلريدر پس بو اصابت منعهٔ جيشله حاصل اولدقده حكمي حكم غنيمتدر
كورمزميسنكه مجاهدين جبال اعدادن ياقوت وزبرجد استخراج ايلسه‌لر البته غنيمته ادراج اولنور حال آنكه
برمسلم جبال اهل اسلامده بونلردن برشيئه ظفرياب اولسه اوزرينه خمسي ايجاب اولنماز زيرا رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم لبس في الحجر زكوة بيورمشلردر وبونلرك جمله‌سي حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضياده اكثردر مقدمات مذكوره‌دن بزه معلوم اولمشدر كه اشياء مزبوره‌دن شريف وخسيس دار الحربده
بولنوب قوت جيشله اخراج اولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حكم قياسنده ادراج اولنماز واكر برغازي غنيمتدن اولان
كلب وفهد وبازي ايله قصد اصطياد ايلسه حقنده مكروه كوريلور زيرا بو فعلي غنيمتدن برشيئله بلا احتياج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنيمته ركوب وثوب غنيمتي تلبس منزلنده‌در اما بونلري صيد ايچون ارسال ايتدكده فرار ايدوب
عودت ايتمسه‌لر اوزرينه ضمان يوقدر زيرا غاية الامر ارساله استهلاك ايتمش اولمقدر ودار الحربده غنائمدن
برشيئ استهلاك ايلين ضامن اولماز همان بغير اذن الامام ايسه تأديب اولنور وبا نحن فيه دخي بويله‌در واكر
غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبيس في سبيل الله كتب اولنمش اولسه نظر اولنور اكر عسكر
مسلمين ياخود قرب عسكر مسلمينده بولنوب مال مسلمين ايدوكي ظن غالب ايله مستبين ايسه اول فرس لقطه
منزلنده درآنده سبيل دار اسلامده بولنمق كبي تعريفدر لكن اوزرنده علامت وقف بولنمغله وقف عد اولنماز
زيرا علامت حجت حكميه دكلدر كورمزميسنكه علامتله استحقاق ملك ويد حاصل اولماز واكر يد اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشركين ايدوكي ظن غالبله تخمين اولنورسه سائر غنائم كبي ادخال مغانم قيلنور
زيرا علامت مزبوره برشيئه استحقاقله حكمي مثبته اولمامغله وجود وعدمي مساويدر ومحتملدركه مشركين
تجسس اخبار ايچون ارسال جاسوس ايدوب مسلمينه القاء اشتباه ايچون فرس جاسوسي بو علامتله معلم قيلمش
اوله‌لر وبويله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دليل اولدركه بو مثللو فرس يد مسلمده بولنوب يعني
مراد ايلسه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بيعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدر كه علامت مجرده
احكامده حجت اولماز لكن مسلميندن برقوم فرس مرقوم خيل حبسدن يعني افراس موقوفه‌دندر ديو في الاصل
ذي اليدي اولان قيم وقف حاضر ايكن شهادت ايلسه‌لر كركدر كه امير اول فرسي كرك قبل القسمة وكرك
بعد القسمة مجانا قيمنه رد وتسليم ايليه زيرا بو وقفي جائز كورن امامين همامين رحمة الله تعالى عليهما قوللري اوزره
فرس موقوف حكم شرعده اوقاف سائره كبيدر كه بيع وهبه وميراث قلنمايوب مشركين احرازيله ومسلمين ايادي
مشركيندن اخذ ايله مالك اوله مز بناء عليه آني في الاصل ذي اليدي اولان قيم وقفه رد وتفويض وسهمنه
دوشن كمسنه‌يه قيمتي وامام بيع ايتمش ايسه مشتري‌يه ثمني بيت المالدن تعويض ايدر بونده حكم شرعي شول
مدبره اولان حكمدر كه آني مشركين اسير قيلمد قدنصكره مسلمين اكا ظفر بوله‌لر اما بو وقفي جائز كورمين امام
ابو حنيفه عامله الله تعالى بالطافه اللطيفة قولي اوزره بونده حكم شرعي مشركين احراز ايلدكلري سائر
افراس مسلمينده اولان حكم كبيدر كه عندنده بو فرس بيع وارثله تملكه محل اولمغله اغتناميله دخي تملكه محل اولور
واكر امام غنائمي دار اسلامده تقسيم وخمسني افراز ايدوب صكره اعدا هجوم واول خمسي اخذ واحراز بعده مسلمين
استخلاصه شجاعتلرين ابراز ايلسه‌لر نظر اولنور اكر قبل التقسيم مال مزبور خمس ايدوكي معلوم اولورسه كما كان خمسه
رد اولنور زيرا حق غانمين تقسيمله اخماس اربعه‌ده متأكد اولديغي كبي حق ارباب خمس دخي خمسده متقرر
ومتأيد اولمشدر واكر معلوم اولميوب همان بين الغانمين مقسوم اولمش ايسه غانمينه سالم قيلنور زيرا امام
بعد الاقسام ارباب خمس ايچون اخذيني التزام ايلسه انجق قيمتله اخذ ايدر وآنده هيچ فائده‌لري يوقدر واكر
تقسيم ايتميوب بيع ايلدكدنصكره خمس ايدوكي معلوم اولسه نظر اولنور اكر قيمتيله ياخود قيمتندن اكثر ايله بيع ايتمش
ايسه مشتري‌يه سالم قيلنور زيرا اخذ ايلسه ثمنله اخذ وثمن قيمته مساوي ياخود اكثر اولمغله اخذنده

مطلب سمة الوقف ابست بحجة

الحبس بضمتين جمع حبيس وهو كل ماوقفته لوجه الله تعالى حيوانا كان او ارضا او دارا كذا في المغرب منه

مطلب المدبر اسره المشركون ثم اصابه المسلمون

ارباب خمسه فائده بولنیوب ضرر محتملدر واکر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن
اقل اولمغله بو اخذی ارباب خمسه مفیددر که خمسدن ثمنی اعطا و باقیسین اربابی بینلرنده تقسیم ایدر و اکر مسلمین ساحل
بحرده بعض امتعه یه یاخود ضرب ریاحله امتعه سیله ساحله دوشمش برسفینه یه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اکر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یا مشرکینه صلاحنه اعتبار اولنیوب همان بعد التخمیس
فیئه اد خالنه ابتدار اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر
وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین کبی بو امتعه یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج
ایلمزنکته سی اولدر که ارض حربده بولندیغندن فضله مشرکین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ
واحراز ایتمش اولملری محتملدر واکر ارض اسلامدن ایسه حکمی حکم لقطه یه مساوی واول متاعك مسلمین یا مشرکینه
صلاحی حکم مزبورده یته متساوی یدرمکر مال اعدا ایدوکی اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال
قیلنور وتفصیل مشروحده نکتهٔ وضوح اولدر که بر موضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایکن استخراج اولنان
اموال کبیدر ومسلمین برکنز مدفونی استخراج ایلسه لر اکر موضعی دار الحربدن ایسه حکمی حکم غنیمتدر واکر دار
اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنه ابقا اولنور و بو بابده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مکر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوکی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوکی معلوم ایسه ده
اول مال موضع اهل حربدن کلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حکمتی اولدر که وقوف حقیقتی متعذر اولان
اموره حکمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب وحجت ایله اثباتی ممکن اولمیان مواد ده ظن غالب حکم یقینی مستوجبدر
واکر مسلمین دار الحربه دخول ایتدکلرنده قبور کفار ده موتاریله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر دیو اخبار
اولنسه لر اول قبوری حفر و اموال واسلحه یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدر که شجعان
وابطالرین اسلحه واموالریله دفن ایدرلر واول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردر که آنکله قتال کفار اوزره
اکتساب قوت ایدرلر وحرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اکثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه
هجوممز جائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نکته سی اولدر که اموال مزبوره اموال ضایعه در ومدفن اموال
اولان موضع انجق کنز اولوب قبر اولمز و بو تحقیقله اکفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذکورك میانلری
تفریق اولنور زیرا اکفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوکی نمایاندر بعده اموال مزبوره
بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمتده ادراج اولنور زیرا اکا وصول انجق قوت عسکر ایله پذیرای حصول اولمشدر
واکر مسلمین دار الحربده سوط ونعال وحبال کبی برشیء ساقطی واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه
متاع مشرکیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واکر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور
بو صورتده واجدی غنی ایسه آنکله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه یه محتاج ایسه آنکله انتفاعی جائز
کوریلور لکن صاحبی کلدکده نقصانی ضامن اولور سؤال اولنورسه که سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث
صبی بن معبدده وارد وجناب مؤلف کتاب اللقطه ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جواب شودر که حدیث
مذکور شول سوط متکسرده در که هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلکه من اول الامر
آخرینی تدارك وآنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب وصاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط وصاحبی اکا طالب
ایدوکی معلوم اولسه قلیلی کثیرینه قیاس وحکم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح التحدیثده
وارد اولان تهدید متواردی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله
اکنه دن ایلکه وارنجه غنائمدن قبل القسمة آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلدکلرنده دیدیلر که یا رسول الله فلان
کمسنه شعردن ایکی قبال یعنی قیلدن غلاظ اصبعده ایکی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام
قبالین من نار یعنی ناردن ایکی قبال اخذ ایلمش بیوردیلر وحکمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین
ومؤلف عدالت پیرا بو مسئله ده بر مخالفی وار ایدوکنه اصل کتابده رمز وایما ایلدی واول مخالف بعض علماء شافعیدر که
آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بنیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیکه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین کمسنه یه قطع یدا یجاب ایدر ایکن آنی مجانا تملك ایلك
تجویز واستصواب اولنورمی بکا خبر ویر کذلك بو قیمتده یکرمی سوط اولسه جمله سی سوطدر دیو مجانا تملکلری
جائز وصواب کوریلورمی بکا خبر ویر ومقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق چکردك واثار قابغی وبعر ابل وجلد شاة میته مثللو مقوم اولمیوب وصاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه لردر یوقسه

مطلب یجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فیها من الاموال

مطلب ما یجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ایلدیکی معلوم اولان اموال بدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها ترکها
یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی اکا راکب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیره دن ترکها موضعنده ترکها
نقل اولندی قرینهٔ سیاق وسیاقله بو نسخه صحیحة الاتساقدر یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی آنی ترك وارسال
ایلدیکی معلوم اوله آنی دار الحربده برکسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط
بی قیمت منزلنده قیلنماز اکرچه مقتضای قیاس بو مذکوراتده واحد ووجوب ردده جمله سی متحددر لکن سوطی
تحمله صاحبی قادر ایکن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضنی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك
اما ترك دابه اعراضندن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملکنی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب
قیاسی امضا ایلدیك کورمزمیسنکه برکسنه نك جاریه سی دار الحربده مریضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دار الحربده ترك ایتدکده آنی شخص آخر اخذ وتربیه ومرضندن تبرئه ایلسه اول جاریه یه اسباب ملکدن بر سببله
مالك دکل ایکن شخص مزبوره وطئی حلال اولورمی همان علت من قومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی
مقرر قیلدیق واکر صاحب الدابه اخذ دابه سنی استدعا ایلدکده یدنده بولنان کمسنه اکا سن تخلیهٔ سبیل وقتنده
هر کیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا وصاحبی دخی انکار مدعی ایلسه
قول مع الیمین صاحبنك قولیدر زیرا قول مذکوری اوزرینه دعوی یعنی دعوی کبیدر بو صورتده مدعی اقامت بینه
یاخود صاحبی یمیندن نکول ایدرسه دابه مدعی یه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذکوری تکلم ایلدکده دابه یی
اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه لرینك
لحومی حقنده من شاء فلیقتطع دیدکلرین روایت ایلدیك وحدیث مذکورك ذکری ومسائلدن بونك امثالینك بیانی
باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه سی صحیحه اولوب
موهوب دخی ید موهوب له ده صالح وسمین اولدقدنصکره موهوبده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه دن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخی هبه سندن راجع اوله مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامی بیان وطریق اصلاحنی اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اکر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه یی بین الغانمین تقسیم وهر برینك
نصیبی بدلنده برجنسنی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتی تتمیم ایلسه جائز کوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت
غنائمده دراعیانده دکلدر کورمزمیسنکه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر ووصف مذکور اوزره تقسیمده
حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله یی تتمیم وار درامارث واشترا وامثاللریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دکلدر که
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شرکادن هر برینه برجنسنی ویروب مالك جمله سنی
بردن تقسیمله جبر ایده مز زیرا بونده شرکتلری اعیانده در کورمزمیسنکه قاضی اعیانی بیع واثمانی تقسیم مراد ایلسه
رضالری بولنمدقجه جائز کوریلمز توضیحی اولدر که بونده شرکادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملکی ثابتدر حتی
بعض شرکا رقیق مشترکی اعتاق ایلسه عتق کندو حصه سنده نافذدر بناء علیه اجناس مشترکه نك جمله سنی
بردن تقسیمده معنای معاوضه تحقق ایدر که هر بری اخذ ایلدیکی جنسده بولنان حصهٔ شریکندن شریکینك اخذ
ایلدیکی جنسده بولنان کندو حصه سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمة ملك غانمین یوقدر حتی
بعض غانمین رقیق غنائمدن بعضیلرین اعتاق ایلسه عتق کلا او بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز
وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملکله حد ساقط اولور بناء علیه بو بابده قسمت همان هر برینه غنائمدن
حق بدلنده ویردیکنی اکا ابتداء تملیکدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده
مساوی اولور بو صورتده غنائمدن برجاریه برکسنه نك سهمنه دوشوب صکره اول جاریه حرهٔ ذمیه اولوب مشرکین
آنی سبی ایتدکلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اکر شهودی اهل ذمتدن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واکر مسلمین ایسه لر شهادتلری قبول وحریت جاریه ایله حکم اولنور وبونده موجب قیاس اول
مستحق علیه اولوب جاریه سی یدندن اخراج اولنان کمسنه مجموع عسکره رجوع ومأخوذلرندن کندو حصه سنی
استخلاص واختلاس در نه کیم قسمت میراثده بعض شرکانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لکن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیکه امام قسمت
سابقه سین نقض وابطال ایتمیوب اول کمسنه یه قیمت جاریه سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر کذلك
اول جاریه برمسلمك مدبره یاخود ام ولدیدر دیو اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه درنکته سی اولدر که

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جاریة مریضة

مطلب وجد صاحب الدابة فی الدابة

مطلب ادعی ان صاحبها قال من اخذها فهی له

مطلب اعتاق احد الشرکاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمین

مطلب استیلاد شیئا من السبی

مطلب اذا استحق نصیب بعض الشرکاء

عسكرك كثرتي وبعد القسمة هر بري قبيله سنه تفرق وتشتتي حسبيله اول كيمسنه نك حصه سيله عسكر اوزره رجوع ايلمك امام ايچون متعذردر ومتعذر في حكم الممتنع در واول مستحق عليه اولان كيمسنه دن دخي دفع ضرر واجبدر ودفع ضرري انجق قيمته حصه سني بيت المالدن اداايله تعويضنده در زيرا خصوص مرقوم نوائب مسلميندندر وهم غنيمتدن برشيء متعذر القسمة باقي قالدقده بيت الماله وضع اولنور وبويله غرامت وقوعنده دخي الغرم مقابل بالغنم قاعده سي اوزرينه بيت المال اوزرينه تحميل اولنور وهم تقسيم من بور طرف امامدن مسلمين ايچون عملنده خطابي متضمندر وبومثللو خطابيت المال اوزره تحميل اولنور كذلك ايكي يااوچ جاريه وبونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غزا متنده بيت الماله نقصان فاحش ترتب ايتمسه ينه مستحق عليهم بيت المالدن تعويض اولنور كذلك قسام غنيمت حين قسمتده برقاچ كيمسنه يه اداء سهمندن غفلت ايلسه بونلر دخي تفصيل مقرر دمنصيبنده استحقاق ثابت اولانلرايله برابردر امااسراء مقسومه دن بيك رأس بلكه دخي اكثر اوزره اهل ذمتدن اولدقلرينه بينه قائمه اولوب حريتلريله حكم اولنسه ياخود غفلت قسام بومثللو عدد كثيرده واقع اولسه بوصورتلرده قاضي مستحق عليهمه بيت المالدن تعويض ايتميوب بلكه آنلره ايتوني بمن قديرتم عليه من الجند حتى اردكم عليهم بحصصكم من الغنيمة يعني عسكردن احضارينه قادراولدقلريكزي بكا احضار ايديكز تاكه غنيمتدن حصه لريكز مقابله سنده سيزلري اوزرلرينه رد وتحويل وحصه لريندن حصه لريكزه اصابت ايده جك مقدارين تحصيل ايدهيم ديمكله كيندو قدرتلرينه تفويض ايدر زيرا مستحق عليهمدن دفع ضرر واجب اولديغي كبي عامة مسلميندن دفع ضرر دخي واجبدر وكثرت مستحق وقتنده بيت المالدن تعويض التزامنده بيت مال المسلمينه ضرر فاحشي الزام واردر حتي وقت اولور كه جميع بيت المالي اذهاب بلكه زياده كلوب بيت المالي ديون وافره استيعاب ايدر بناء عليه مستحق قليل اولدقده استحساني اعمالي وكثير اولدقده اصل قياسي استعمال ايلديك بوصورتده مستحق عليهم واروب غنيمتدن اخذ ايلمش برشخصي احضار ايلسه لر قاضي اول شخصك يدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لري مقدارني آنلره اعطا ايدر كذلك خمسي بين المساكين تقسيم ايتمش ايسه نصيبلرين خمسدن اكمال وايفا قيلور واكر تقسيم ايتمش ايسه آنلره اموال صدقاتدن تتميم ايدر واكر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دكل ايسه كله جك اموال صدقات اوزره دين معقود قيلور زيرا مستحق عليهمك حقلري امامك رفع ايلديكي خمسله غيرلرينه ويرديكي سهامده ثابت اولمشيدي پس نصيبلري محلين من بورين ياخود محل آخردن آنلره سالم اولدقجه ساقط اولماز وهنوز سالم اولمديغي بيان مذكوردن نمايان در امامستحق عليهم اخذ غنائم ايدنلردن جمع كثيري احضار ايدوب بزلر بونلر ايله چونكه مساويلرز پس يدلرنده اولان اموالي جمع وبونلر ايله بزم بيننزده على السويه تقسيم قبل ديو امير دن رجايه ابتدار ايلسه لر امير بورجالرينه اعتبار ايتميوب همان اموال من بوره ده بولنان مقدار حصه لرين اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ايدر زيرا قسمتله هر بري حقنده تمليك سهمي صحيح اولدقدنصكره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متيقن اولمغله انجق اول مقدارده تمليك سابق باطل اولوب بقيه حقلري سائر غانمين يدلرنده حاصلدر لكن آنلري دخي احضار ايتمدكجه اوزرلرينه بقيه مرقومه يي اداايله وحكم قضا صحيح وسزاوار اولماز وتفصيل مذكور بين الغانمين تقسيم قيلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مكيلات وموزوناتدن جنس واحد ايسه بونده احضار ايلدكلري اشخاصك يدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ وبين الحاضرين تقسيم وتفريق اولنوب اموال من بوره مجموع غنائم وجماعت حاضرين جميع غانمين اولمقده جاري اولان حكم بونده تحقيق اولنور زيرا مكيلات وموزوناتده قسمت همان تميز مجرددر كه معناي معاوضه دن بعيددر كورمزميسنكه بو قسمتده بعض شركانك انفرادي جائز وشريك آخرك حضوري غير لازمدر ومكيلات وموزوناتي اشترا ايدنلر بعد الاقتسام هر بري نصيبني مرابحه بيع ايلمك جائزدر بناء عليه غانمين غائبين غنائم من بوره دن هم مقدار حقلرين وهم زياده سين اخذ ايتمشلر اولمغله مقدار حقلري كندولره سالم وزياده سي تاوي وهالك مقامنه قائم قيلنور اما عروض واجناس مختلفه يي تقسيمده معناي معاوضه متمكندر كورمزميسنكه آنده بعض شركانك انفرادي غير جائزدر ومشتريلردن بعد الاقتسام برفرد ايچون نصيبني بدل ايلديكي مقدار ثمن اوزره مرابحه بيع ايلمك غير جائزدر بوجهتدن صورت ثانيه ده مستحق عليهمك مقدار نصيبلري في الاصل بواحضار اولنانلرك يدلرنده اعتبار ومقدار من بوري اخذ وآنلره رد واعطايه ابتدار قيلنور مؤلف دقيق الافكار بوسر مبهمي آشكار ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركيمسنه فوت اولوب اوچ اوغلني واوچده عبيدني ترك ايتمكله قاضي عبيدي بينلرنده تقسيم وهر بريني برينه تسليم ايتدكدنصكره

برينك نصيبنده استحقاق ثابت ياحريتي ظاهر اولدقده اخويلرندن انجق بري حاضر بولنسه آنك يدنده اولان عبيددن انجق في الاصل آنده نصيبي اولان ثلثني اخذه قادر اولور امامسئله من بوره ده بينلرنده تقسيم اولنان مكيلات ياموزوناتدن اولنسه يدنده بولنان نصفني اخذه مقتدر اولور وبين الصورتين فرق فارق انجق تحقيق سابقدر وحكم مجرد قسمتي ملك اولوب ابتداء تمليكي متضمن اولميان قسمتده مقرر اولنجه مبناسي حقوق اولوب ابتداء تمليك عيني متضمن اولان قسمتده تقرري اولي واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رقيق ايلين بقيه جنود استحقاق مشروحي استماع ايتسه لردخي قاضي حصة مستحق عليهمي يدنده بولنان مالدن اوزرينه حكم ايتمدكجه يدلرنده بولنانلري بيع وهر بري كندويه اصابت ايلين جاريه يه جماع ايتمكده جواز واتساع واردر زيرا قسمتده ابتداء تمليك امامله اكا تملك ايتمش اولمغله قاضي اول تمليكي ابطال ايله اوزرينه حكم ايتمدكجه آندن برنسنه ده ملكي باطل اولماز اما ميراث بشقه دركه آنده احد ورثه نصيبنده مستحق عليه اولسه سائر ورثه يه نصيبني بيع ياوطئ ايلمك حلال اولماز زيرا قسمت ميراث تميز ملك اولوب ابتداء تمليك اولمامغله آنده معناي معاوضه متمكن وورثه دن هر بري اخذ ايلديكي جاريه نك بعض اجزاسي نصيبي اولوب وبعض اجزاسي شريكينك اخذ ايلديكي جاريه ده نصيبندن عوض اولمق اوزره اخذ ايلديكي متعين اولديغندن ورثه نك نصيبنده استحقاق ياحريت اصل بينه ايله ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حكم شركت عودت ايدر بوجهتدن وطئ وآنده بولنان نصيب شريكني بيعي حلال اولماز وبوفرقك حقيقت بياني مقدما ذكر ايلديكميزدن نمايان دركه قبل القسمة غنائمده ملك غانمين ثابتدر حتي عتقلري غير نافذ واستيلادلري غير صحيحدر وبوندن بزه معلومدر كه ملكلري انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما ميراثده قبل القسمة دخي ملك شركا ثابتدر حتي بعض ورثه نك عتق واستيلادي نافذدر پس قسمت ميراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق عليه شريكينك يدنده بولنان مالدن نصيبنه قسمتدن اقدم مالك اولديغي كبي قبل قضاء القاضي ينه مالك اولور اما غنيمتده مستحق عليه بعد بطلان القسمة شريكينك يدنده بولنان برشيئه قسمتدن اقدم مالك اولمديغي كبي قبل قضاء القاضي ينه مالك اوله من توضيحي اولدركه امام غنيمتده قسمتي ابطال ايتميوب مستحق عليهم قيمت نصيبني بيت المالدن تعويضي مناسب كورسه جائز كورلمور امامراتده قاضي بويله مراد ايلسه قادر اوله من بلكه مستحق عليه شريكينك اخذ ايلديكنده اولان نصيبنه حاكم ديله سون ديلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بيانله فرق مسئلتين نمايان اولمشدر واكر قسام غنائم خمسله اخماس اربعه يي بربرندن تفريق ايدوب هنوز برفرده برنسنه ويرمدين خمس ياخود اخماس اربعه مسروق ياهالك اولسه كوركدركه مابقي ده قسمتي استقبال وهالكي معدوم اصلي منزلنه انزال ايليه زيرا قسمت قبل التسليم مجرد مقسومي بربرندن تميز ايله تمام اولميوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله انجق لااقل ايكي كيمسنه ميانده رسيده اختتام اولور بناء عليه هلاك هالك قبل التميز يابعد التميز واقع اولمق برابردر اماسرقه اخماس اربعه خمسي مساكينه اعطادن صكره واقع اولسه مساكينه مأخوذ لري سالم اولوب غانمين برشيئله اوزرلرينه راجع اوله مزلر كذلك سرقه خمس اخماس اربعه يي بين الغانمين تقسيمدن صكره وقوع بولسه غانمين اوزره دخي برشيئله رجوع اولنماز زيرا صورت اولي ده قسام وكيل غانمين كبي اولمغله خمسي ارباب خمسنه ايصاله كندوايله ارباب خمس بينلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانيه ده وكيل مساكين كبي اولمغله اخماس اربعه يي غانمينه ايصاله كندوايله غانمين بينلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وكالت طرفينه صالح ايدوكي مالا كلامدر نظيري اولدركه بركيمسنه ثلث مالني مساكينه وصيت ايدوب قاضي دخي تركه يي تقسيم وتلثيني ورثه يه اعطادن صكره يدنده ثلث ضايع اولسه ياخود ثلثي مساكينه اعطادن صكره ثلثان يدنده ضايع اولسه قسمتي تماملة امضا اولنوب احد فريقين آخر اوزره برشيئله رجوع وتقاضا ايده مزلر زيرا قاضي قنقي فريقك نصيبي يدنده قالمش ايسه اول فريقك نائبي كبي ونصيبلري نائبلرينه واصل اولمق كندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاكي كندو اوزرلرينه محسوبدر كذلك اخماس اربعه يي تفريق وسهام خيل ورجاله اوزره تجزيه وتلفيق ايدوب هنوز برفرده نسنه ويرمدين بومقداري ضايع اولسه كركدركه قسمتي نقض وابطال ومابقي يي بينلرنده تقسيمي استقبال ايليه زيرا بركيمسنه برنسنه يي قبض ايتمكله قسمتي تمام وقسام برأسه تاس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لكن هلاك هالك نصيب جماعتندن واقع وبقاء باقي دخي ينه جماعتنه راجعدر واكر سهام رجاله يي ويروب خمسله سهام خيل عندنده بشقه قالمش ايكن سهام خيل ضايع اولسه بوصورتده رجاله يه مأخوذلري سالم اولور كه قسام امام اصحاب خيلدن نائب كبي اولمغله حق رجاله ده قسمتي تمامدر بعده كركدركه يدنده بولنان خمسي تقسيم

وخمسنی ارباب خمسه و باقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بو ایکی فریقدن بر ینه نصیبنی و برمکله بینلرنده قسمت تمام اولمدیغندن هلاك هالك اوزرلرینه الزام و بقاء باقی ینه آنلر ایچون التزام اولنور کذلك بو صورتده ضایع اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرینی قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام اولمشدر و بو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیکمز حریت یا طریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده فرق واردر وجه فرق اولدر که عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاك بعضله قسمنده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولنلرك نصیبنده قسمت ابقا واولده جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرینی ابرا ایلدکده بیان حکمی بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه برقریبا بیان ایلدیك که امام غنائمی دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینك ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جغی مقرر ومسلم ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلك بیعله ملك مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریك اوله مزلر زیرا شریك اولسه لر انجق غنیمتده اولورلر بو قسمه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملك مشتری یی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملك غانمینی مستوجب اولمغله قطع شرکت مدده احرازایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بعده نائب غانمین اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کبیدر وغانمیندن بیعك نفوذی غنیمده تأکد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمی اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کبیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر بوندنصکره بیلك کرکدر که مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلر ایکن مشرکین عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلین آنی براقسون ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تا که دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیو ندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیکمز نسنه لری سنك امرك ایله طرح ایلدیك سنك ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرك قیمتلرینی بزه ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنمیوب مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاك سائره لرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذممشتریلرنده دین متقرر اولان اثمانه باعث سقوط و برأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدر که خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تا که اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلمیه زیرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بو صورتده طرح ایتدکلری اشیانك قیمتنی اکا تضمین ایدر زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره واجبدر زیرا ثمن ذمملرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع کرك فعل مشتری ایله اولسون وکرك فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم ما اشتری منی فهو بریء من الثمن یاخود علی انه بریء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

مطلب المکره محق محسن وما علی المحسنین من سبیل

مطلب لا یسقط الثمن بعد التقرر باتلاف المبیع من البایع او غیره

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیر نائلدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون بیع ایتدکلری اموالك اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر بو تصرفنده اوزرینه عهده لازم اولنلردن دکلدر که کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالك اوله مز کذلك عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر کذلك امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بر وجهله استهلاك ایتمکله بیعی غانمیندن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه یاخود امیر اولمیان برکمسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالك ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کمسنه من طرح شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بریء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی نسنه لردن برشیئی صویه طرح ایدرسه اول کمسنه ثمنندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمنندن بریلر اولمکز اوزره دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور اکرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالك ابرا اولمغله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدرایدی لکن توجیهنده دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعك غیری برکمسنه ابراء مشروطی ذکر ایتمیه رك اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزك اولمق اوزره دیسه یاخود قیمتی سزك اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کمسنه اوزره برنسنه یی ضمان دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مز بو راوزره در نکته سی اولدر که مبیع مشتریلرك ملك وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرك بایع وکرك غیر مشتریلره کندو ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولورلر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود بایعك طرحله امر وندالرینك حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیرو ده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر ثمنه مالك دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمننده سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیو ندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجبی اتیان ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی تصحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقاله دنصکره مشتری اوزره ثمن باقی قالماز و بو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاك غنیمت موجب ضمان اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سبیله دخی اوزرلرینه نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدر که برکمسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قمیص قطع ایله دیمکله مشتری قطع قمیص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفمدن شو مساکینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکمسنه آخره خطاب ایله بن سندن شو ثوب یا شو طعامی شو ثمنله اشترا ایلدم آنی بکا قمیص قطع ایدوب یاخود طرفمدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع منبور صحیح اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بویله در کورمز میسنکه مشتریلر غنیمتی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلا قضاء قبول واسترداد ایلسه صحیح اولماز می حال آنکه بعد القبض بلا قضاء عیبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بیان مذکوردن متبین اولور که امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدر که حق غانمین اکرچه بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز نته کیم دار اسلامه احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلك مال خراجده دخی بویله درکه امام مال خراج بدلنده ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر صورت مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتمیوب تا که برایکی مرحله سائر یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصکره طرحه متبنا دراولسه لر ثمن اوزرلرینه واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

مطلب الابراء لا یحتمل التعلیق بالشرط

مطلب اقالة الاب او الوصی ما باعا

مطلب قال البایع اقلتك فاقطعه لی قمیصا او تصدقه

مطلب الرد بالعیب بلا قضاء کالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایتدیکمز کبی طرح ایتمشیدیك دیو دعوی ایدوب و بو دعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینة تصدیقه رواکورلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلاحجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس عدم صحتی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن بکا اقاله اوزه طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیونده قبلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل بیعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدرکه برکمسنه آخره خطابله بکا شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشتمینلره دخی آنلر اخبار ایلسه لر بو صورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابردر زیرا امیر ایشتمینلره کلامنی تبلیغده اذنی منادی یه نصا ایدان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینه ده اولان متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشتمیوب ایشیدنلر آنلره اخبار ایتمکله طرحه برابتدار ایلسه لر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردر زیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتممشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك رعیتنه خطابنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقوددر وهم اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شو عبدیمی فلان غائبه شو ثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کمسنه رسول قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه یافلان دیو تبلیغله اول کمسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور کذلك ابلاغله مأمور اولان کمسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری صحته موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدر زیرا منادی یه تبلیغله امرینی تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتمیوب همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنه لری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز بوقولمی غائبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بو قولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك عبارتی کند وعبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمش اولسه مقتضای قیاس نفسی ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمینلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده طرحه سرعت ایدرلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بو جهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعه دن خمسی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی افراد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وغانمینله ارباب خمس بینلرنده اجماعا تشریکله تکمیل اولنور وتفریق مذکور قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت محقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله رجوعه مالك اوله مزلر وبز قریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که بو صورتده شرکت مدد خمسده اولمیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر پس محل حقلرینك غیریده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمده تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکته مستحق اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان نسنه لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله ودخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده تشریك خصوصنده غایت مایمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر ومانحن فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بو وجهله اخماس اربعه ده اشتراکه کسب استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه سهملرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بر یاخود ایکی کمسنه نك غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بو صورتده شرکته مستحق اولورلر لکن جماعت کثیره نك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بو صورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر و بو تفریق دلپذیر قریبا باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نك نصیبلرنده ظاهر اولسه بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب واحد ومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندنصکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی زیرا نائل اولملرینه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندنصکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین جانب آخردن دار الاسلامه خارج اولسه لر شرکتده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولسه لر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر وبومعناده جيشه مخالطه ودخوللريله موضع قريبه نزوللري بينلرنده فرق يوقدر
بوصورتده دخى امير غنيمتى عسكراول ميانده تقسيم ايدوب جيش مدده آندن برنسنه تسليم اتمكله جيش مدد
بوامرى خليفه يه رفع وتقديم ايلسه‌لر كركدر كه خليفه صنع اميرى امضا وتقويم ايليه زيرا وقعه ده حاضر بولنمیان
مدد ايچون ثبوت شركت بين العلماء مختلف فيهدر وامير دخى تقسيمنده بمنزلة الحاكم در ومجتهد فيهده حكم حاكم
نافذدر حتى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع اولنسه نقض ايده مز وبوبابده صنع امير دخى بويله در واكر امير
غنائمى دارالحربده بيع ايدوب لكن مشتريلر خيار رؤيت ياشرط خيارلرى ياوجدان عيبله رد ايتدكلرندنصكره
مدد لاحق اولسه آنده شركتنه مستحق اوله مزلر زيرا بوصورتلرده بيع غنائم اميردن نافذ ولازم اولمشيدر
كورمزميسنكه خيار رؤيت وعيبله ملك مشترى بالاجماع ثابتدر وخيار شرطله دخى عند ابى يوسف ومحمد
رحمة الله تعالى عليهما ينه ثابتدر وعند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اكرچه ملك مشترى غير ثابتدر لكن
مشتريلر بحكم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بوبيانله متبين اولمشدر كه صور مزبوره‌ده غنائم غنيمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمينده مندرج اولمشدر بناء عليه مدد لاحق شركتنه متلاحق اوله مزلر كورمزميسنكه
خوقلرنده مشتريلر هنوز نقض بيع ايتميوب خيارلرى اوزره ثابت بولنسه‌لر بعد تمام البيع ثمنده شريك اوله مزلر ايدى
كذلك بعد نقض البيع مبيعده دخى تشريك اولنمازلر واسباب مذكوره ايله بيع منتقض اولوب مبيعك يد امامه
عودتى همان التماس مشترى برله واقع اولان اقاله بيعله عودتى منزلنده اولور واكر امير خمسى مساكينه تسليم ايدوب
بعده اخماس اربعه‌يى بيع وثمنى تقسيم مراد ايلسه بودخى جائز كوريلور زيرا اكرچه غانميله ارباب خمس بينلرنده
قسمت تحقق ايتمشدر لكن نصيب غانمين بينلرنده تقسيم اولنماديغندن نصيبلرنده ملك غانمين ثابت اولمامشيدر
كورمزميسنكه نصيبلرينى بيع ايتسه‌لر بيعلرى جائز اولماز وملكلرى ثابت اولمدقجه بيع وقسمت تمنده ولايت امام
باقيه در كورمزميسنكه امام اولا اخماس اربعه‌يى بين الغانمين تقسيم بعده خمسى بيع ايلسه جائز كوريلور عكسى
دخى بويله در واكر امير بيع غنائمده ايام ثلثه‌ده خيارى نفسى ايچون شرط قيلمش اولوب ونقض بيعدن مقدم
يامؤخر جيش مدد لاحق اولسه بوصورتده نقض بيعله مبيعده وتمام بيعله ثمنده شركته مستحق اولورلر زيرا
بايع ايچون خيار شرط ثابت اولدقجه مبيعده ملك مشترى ثابت اولمادیغى كبى مبيعده مشتريلر ايچون حق تصرف
دخى مثبت اولماز بناء عليه غنائم مبيعه حكم غنيمتدن خروج ايلمز اما صورت سابقه بشفعه‌در نكته سى اولدر كه
بايع ايچون شرط خيار ايله عقد اولنان بيع حق حكمده معلق بالشرط كيدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدومدر بوجهتله ابتداء حكم بيع انجق عند اسقاط الخيار ثابت اولور حتى مشترى قبل اسقاط الخيار مشتراسنى
اعتاق ايلسه عتق نافذ اولماز بوسببله امير صورت مفروضه‌ده بعد لحوق المدد ابتداء بيع ايتمش كبى اولمغله شركته
مستحق اولورلر واكر امير خمسى تفريق ومساكينه اعطا ايدوب هنوز اخماس اربعه‌يى تقسيم ايتمدين غانميندن
برى غنيمتدن برجاريه‌يى اعتاق ياخود استيلاد ايلسه ايكيسيده صحيح اولماز زيرا بوقسمتله غانمين ايچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقجه عتق واستيلاد ثابت اولماز اكرچه حالت مزبوره‌ده لاحق اولان
مدد ايچون شركت يوقدر لكن بومعنى غانمينك ثبوت ملكنه دلالت ايلمز نته كيم دارايله احرازدنصكره قبل القسمة
حكم غنيمت بويله در كه اول هنكامده لاحق اولان شريك اولمازلر ايسه ده ينه ملك غانمين ثابت اولمامغله عتق
واستيلادلرى نافذ اولماز بناء عليه صورت مفروضه‌ده واطئ اوزره عقر جاريه ايجاب اولنور زيرا امام خمسى
تفريق واعطا ايتمكله اخماس اربعه تأكد حق غانمين خصوصنده دارايله محرزه اولان غنائم كبى اولمشدر
وبوشبهه ايله واطيدن حد ساقط واوزرينه عقر واجب اولمشدر پس اول جاريه ولديله غنيمته تسليم وبين الغانمين
تقسيم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره‌ده تأكد حق غانمين جهتيله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شركت مدد لاحق مسلوب ايسه‌ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستيلاد دخى مسلوبدر وما نحن فيه دخى
آنك كبيدر واكر امير اخماس اربعه‌يى عرفاى عسكر ورؤساى رايات لشكرميانده تقسيم ايلدكدنصكره هنوز
آحاد عسكره تفريق وتسليم اولنمادين بعض اهل رايه كندو رايه سنه تعيين اولنان عبدى اعتاق ايلسه مقدما
بيان ايلديك كه عتق مزبور بطريق الاستحسان تنفيذ اولنوب بعض شركانك اعتاق ايلديكى عبد مشترك
حكمنده قيلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمين امير خمسى مساكينه اعطادنصكره فوت اولسه آنك نصيبى
ميراث قيلنور زيرا نفوذ قسمت موجب تأكد حق اولمقده بيع ودارايله احراز منزلنده اولوب ارث دخى ملكده
جريانى كبى حق متأكده‌ده دخى جاريدر كذلك صورت مفروضه‌ده مشركين اخماس اربعه اوزره استيلا ودارلريله

مطلب حكم خيار الشرط للبايع

العقر صداق المرأة اذا اثبت بشبهه كذا في المغرب وفي التسهيل قيل عقر الجارية عشر قيمتها لو امة بكرا ونصف عشر قيمتها لو ثيبا وفي الخلاصة في قدر العقر ينظر بكم يستأجر تلك المرأة للزنا لو كان الزنا حلالا فيجب ذلك القدر منه

احرازدنصكره مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايلسه‌لر نظر اولنور اكر جيش اول قبل اقتسام الثانى واصل
اولورلر ايسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد الاقتسام واصل اولورلر ايسه قطعا اخذه سبيل بوله مزلر نته كيم دار اسلامه
محرزه اولوب هنوز تقسيم اولنميان غنائمده حكم شرعى بويله‌در نكته سى اولدر كه صورت اقتسامده جيش ثانى
اقتسامله مالك اولديلر اما جيش اول هنوز مالك دكللر ايدى بوجهتله مجانا ناحق اخذلرى يوقدر وقيمتله اخذده
دخى فائده يوقدر اما عدم اقتسامده جيش ثانينك اخذ واحرازيله حقلرى اكرچه متأكد اولمشيدى لكن هنوز
مالك اولمامشلر ايدى كذلك حق اولين دخى متأكد اولمشيدى پس حق اولين رجحان سبقله ترجح ايدر واكر
وصول جيش اول امير جيش ثانى خمسى بين المساكين تقسيمدن صكره محقق اولورسه ينه اخماس اربعه‌يى
اخذه احق اولورلر زيرا اخماس اربعه بوقسمتله هنوز جيش ثانينك ملكى اولمامشدر لكن مساكين خمسه مالكين
اولمغله آنلردن استرداده تمكين اولنمازلر واكر امير ثانى اخماس اربعه‌يى جيش ثانى يه تقسيم وخمسى ابقا ايتمش ايسه
جيش اول خمسى بلاشئ اخذ ايدوب اخماس اربعه‌ده ملك جيش ثانى ثابت اولمغله اكا وصول والتقا ايده مزلر
واكر هيچ برقسمنى تقسيم ايتميوب انجق قبل الاحراز وبعده جمله سنى بيعدن صكره جيش اول حاضر اولورسه
آندن برشيئ اخذه قادر اوله مزلر زيرا بيعله مشتريلرك ملكلرى اولمشدر حتى عتقلرى دخى نافذ اولمشدر وجيش اولك
هنوز ملكلرى آنده متحقق دكل ايكن مجرد اكا فى الاصل مستحق اولمريله ابطال ملك متعينده ولايته ملتحق اوله مزلر
واكر امام غنائمى تخميس وجيش اولك نفراتى ياخود رؤساى راياتى بينلرنده تقسيم ايلدكدن صكره اوزرينه
مشركين استيلا واحراز ايدوب بعده جيش آخر يدلرندن تخليص واخراج ايتدكلرندن صكره صاحب اوللرى
حاضر اولسه نظر اولنور اكر حضورلرى قبل القسمة ايسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد القسمة ايسه ديلرلر ايسه
قيمتلريله اخذ ايدرلر زيرا بوصورتده بين النفرات ياخود بين رؤساء الرايات تقسيمله ملكلرى ثابت حتى عتق مثللو
تصرفلرى دخى نافذ اولمشيدى بوندنصكره آنك اوزرينه وارد اولان استيلا همان املاك سائره‌لرى اوزره
وارد اولان استيلا ايله على سواددر والله اعلم

باب العيب يوجد فى بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها* يعنى قسمتدن مقدم يامؤخر بعض غنائمده ظهور معايب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امير مسلمين على وجه العدالة غنائمدن خمسى على حدة افراز واخماس
اربعه‌يى دخى على حدة ممتاز قيلوب هنوز هر فريقك نصيبلرين توزيع وتفريق ايتمدين احد قسمينده وضع
ايلديكى مثلا بعض رقيقده وجود عيبى تحقيق ايلسه نظر اولنور اكر عيب يسير ايسه قسمتنى على حالها امضا
وتقرير ايدر زيرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنيدر وصداق وبدل خلع كبى توسع اوزره مبنى اولان امورده عيب يسير
غير معتبردر كورمزميسنكه عيب يسير بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اكا التفات اولنماز كذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واكر رقيق قليلده عيب قليل فاحش ايسه ياخود رقيق كثيرده عيوب كثيره
غير فاحشه اولوب اما جمع اولنسه برعيب فاحش منزلنه واصل ايسه اكرچه بونده دخى قسمتنى نقض ايلمز لكن
اول نقصانه نظر وجمع ايدوب معادله حاصل اولنجيه‌دك قسم آخردن اوزرينه ضم ايدر زيرا اعتبار عيب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضيقه مبنى اولان امورده معتبردر لكن اعتبار مزبور مباشرت قيلديغى عمل قسمتى
نقضه محتاج دكلدر زيرا مقصود همان معادله‌در واولدخى احد قسميندن قسم آخر اوزره زياده ايله تحصيل اولنور
سؤال اولنورسه كه چونكه قسمت قبل التسليم قسمت دكلدر بوجهتله لازمدر كه امام اعتدال نظر جانبين اوزره
استينافى التزام ايليه جوابده ديرز كه مباشرت قيلديغى افراز وتمييز تمام قسمت دكل ايسه‌ده اعمالى قسمتدن اولمغله
عيب فاحش ظهورنده متبين اولور كه امام بعض اعماله قيام وبعض اخرايله ترك قيام ايلمشدر پس همان ترك ايلديكى
عملى اتمامله اشتغال ايدر بوقسمه اتيان ايلديكى عملى نقضله اشتغال ايلمز كذلك خمس ايچون تعيين ايلديكى بعض رقيقك
حر مسلم ياحر ذمى يامسلمك ام ولدى ايدوكى صكره تحقيق اولنسه ينه مباشرت قيلديغى قسمتى نقض وتعويق ايلمز
ولكنه يأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قيمة اربعة اخماس هذا الذى وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
يعنى صورت مفروضه‌ده انجق حريتى تحقيق اولنان شخصك على فرض الرق قيمتندن اربعة اخماسى مقدارينى
غنيمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ايدر زيرا معادلهٔ مقصوده بونكله حاصله اولور شارح الكتاب
شرحه الله تعالى صدره عند الحساب ديركه بوجوابده نظر وارتياب واردر زيرا حريتى تحقيق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسى نصيب ارباب خمسدن واربعة اخماسى نصيب غانميندن اولديغى كبى آنده بحسب الحرية
قسمت مؤثره اولمديغندن بعد القسمة دخى بويله‌در وصورت مفروضه‌ده نصيب غانميندن قيمتينك اخماس اربعه سى

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحوها

معلوم اوله كه نظر مذكور ... اخماس اربعه‌يى ... بوهمنه منبيدر ... صحيحى بوقدر ... منه

اخذ ونحسه ضم اولنوب خمس قيمتي قيمت اخماس ار بعه دن تنقيص اولنمد قجه تد بيرمذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن ازديادينه بادى اولوب حصول معادله يه مؤدي اولماز لكن تو جيهنده بز ديرزكه امام شخص من قومي
حصهٔ ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسي ارباب خمسك اصل حقلرى اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سني
دخي غانمينه تسليم ايده جكي غانمينه بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واجد العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضنه رجوع ايدر وبو بابده عوض تمام اخماس اربعه در كذلك حريت
بعض رقيق خمسي تقسيم ايتمدوب همان اخماس اربعه يي غانمينه تسليم ويلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنمدوب خمسي اربابي بيلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه بنه قسمتي نقض ايتمدوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق تعادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يي امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتي ظهور ايلين
مسكينه ويرير وديلرسه مسكين آخره ويرير زيرا يدنده حريتي ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسي غير صحيح ايدوكي
ظاهر اولمغله مقدار مزبوري هنوز برفرده ويرمش كبي اختيار مصرفنده رأى امام باقي قالمشدر ونقصان عيب فاحش
دخي بويله دركه آني دخي يدنده نقصاني ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأى امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركني استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه وما لا يجوز وما يكون قبضا في البيع وما لا يكون *

يعني قسام غنائم غنائمدن كندو سهمي ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يي بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخي بعض اشياني دار الحرب يادار اسلامده قيمتدن اقلله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصاني قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعي صحيح واكر ما لا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صر يحدرز يرا فعل مولى فعل امامله برابر وآنده دخي جاري اولان بو حكم مقرردر ومعناى مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدر كه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضالرى ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتي متضمن اولمق اعتباريله در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناى نظري
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناى نظردن مهجور دكلدر
كورمزميسنكه اب ووصي مال صغيري غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مملكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه نك غنيمتده نصيبي بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعي مقرر اولمغله
نصيبنده بيعي بهر حال تنفيذ اولنمق لازم ايدى نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادي جوابنده ديرزكه قبل القسمة
نصيبنده دخي اصلا ملكي بوقدر كورمزميسنكه طرف امامدن بيعه مولى قيلنمايدي برنسنه ده بيعي نافذ اولماز
ايدي بو جهتدن عند عمزده معلوم ومقرردر كه جمله سنده نفوذ بيعي انجق باعتبار معني النظردر توضيحي اولدر كه
مالك هبه اولميان كسنه دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه ده هبه سي غير صحيحه دن
وغبن فاحشله بيعي دخي بويله در و بومقال مشروح المأل اوزره قصهٔ سعد بن ابى وقاص رضي الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضي الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضي الله عنهما ايله
غنائمدن برطشتي بيك درهمه بيع ايتمشيدي بعده مسور آني ايكي بيك درهمه بيع ايلدكده سعد كا ديديكه
لا تتهمني وفي نسخة لا تلمني ورد الطشت فاني اخشى ان يسمع ذلك عمر فيرى اني حابيتك يعني يامسور سكا غدر ايله
بني اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتي بكا رد قيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
بو خصوصي ايشيدوب بن سكا محاباتله بيع ايتمشم ظن ايليه همان مسور آني رد ايلدي بعده بو قصه حضرت
عمر رضي الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذى جعل رعيتى تخافنى فى افاق الارض يعني حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه مى آفاق ارضده و بلاد بعيده ده ايكن دخي بندن خوف ايدرلر قيلدي ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدي و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدي البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدي واكر اول مولى غنيمتدن برشيئ قيمتدن افل بلكه اكثر ايله نفسي ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشتري اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتي تضاد احكامي متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

و بعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى در اما قياس قول ابى حنيفه رضي الله عنه اوزره
قيمتدن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يي مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لازم ايدر كه مال يتيمي نفسي
ايچون اشترا ايلين وصي منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدر كه جواب مذكور اجماع جميعله صحيحدر زيرا بونك
بيعي بمنزلة الحكمدر حتى بيعنده ما كان لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسي ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنايي متضمن اولمايدي منفعت ظاهره اولسه دخي بالاجماع جائز اولور ايدي
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكي عهده كنديه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدي اولديغندندر كه بو معني جائز
دكلدر واكر مولى نفسي ايچون اشترا وثمن مسمى ايله نفسي ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقري ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعي باطلدر وحد دخي شبههٔ ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقري واجبدر اكرچه موجب قياس نفسي ايچون اشترا ايتمدين وطئ واستيلادي كبي
ولدك نسبي ثابت اولميوب آني دخي غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسان له اول
ولدي قيمتي مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولى بو تصرفنده
مال ولدندن نفسي ايچون اشترا ايلين اب كبي ولايت بيعي وانسي اولدقلرى ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداري غرور ايچون اثبات حكمده كافي اولمغله
ولدني قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقري وقيمت ولدي غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكي ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمني اكا عقر ايله قيمت ولددن اعطا قيلمز زيرا
بونلر غانمين ايچون مولى اوزره دين در وآنك ثمني دخي بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بر بر ينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يي بيع وبقيه ثمني ايفا ايدر بعده ما بقي يي آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا ما بقي جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولمغله قسمتي متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولى
غنائمدن نفسي ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدر كه مولى اشترا قصد
ايلديكي نسنه يي اولا اعتماد ايلديكي بركسنه يه اقصاى ثمنله بيع بعده اندن نفسي ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدر كه اول كسنه دن اول ثمني ابتدا غنيمت ايچون قبض بعده نفسي ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلي يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولى قبضنه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولى شول
قاضي ايله همحالدر كه مال يتيمدن نفسي ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولى نفسندن
نفسي ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضي الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدر كه ابل صدقه دن
بر مقداري جمع اولنوب حضرت عثمان رضي الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتوردكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاى اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسي ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضي الله تعالى عنهه واروب بو وقعه يي اخبار ايلديلر اول دخي همان حضور عثماني يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكني كوردكمي ديو عتاب واول ابلي ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدي وحضرت عثمان رضي الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلري
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبي اولمشيدي پس بو اعتراض حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه كبي
ذات عاليشان اوزره وارد اولنجه سائر ولي مقاسم اوزره ورودي اولى در واكر قسمت غنائم ايچون
مولى اولان كسنه اجزاء غنائمي تجزيه وهر حصه يي بيان وتسويه دنصكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سي دخي ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبني قبض
ايلمك جائز اولديغي كبي مولايه دخي جائز اولور زيرا قرعه ده نفسني غيرلريله تسويه ايلديكندن تميز نصيب نفسنده
تهمتدن عاري وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكي هنكامده جاريدر و بز بو معنايي باب تنفيل الامير ده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحي اولدر كه بو وصف اوزره قسمت
بالكلية قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدر كه قسام نصيبني قبض ايلديكي كبي مسلمين دخي
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع بالكلية نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كورمزميسنكه احد ورثه
تركه يي سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الاقتراع هر بري نصيبني قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احد ورثه بيع تركه يه مولى اولوب تركه دن سائر ورثه نك نصيبلريني رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصي لنفسه بالمنفعة الظاهرة لليتيم

مطلب اول ما عيب على عثمان رضي الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه واشترى برضاء سائر الورثة

وغنیمده دخی قسمت وبیع ایچون مولی بونك کبیدر واکر بیع غنائمده مولی قیلنان کسنه غنائمك ارماك یعنی قصمر اقلرینی
برحظیره یعنی آغل ایچنه وضع ایدوب صکره ایچندن بر رمکه یی بعینها برشخصه بیع وقبض ثمن ایلدکدنصکره
اول شخصه ایشته سنکله اول رمکه‌نك بینلریکزی تخلیه قیلدم سن حظیره یه کیروب آنی قبض قیل دیمکله
شخص مزبور کیروب قبضنه تدبیر ایدرایکن رمکه اندن کریزان وباب حظیره دن چیقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ایده مدیکندن مطالبهٔ رد ثمنه شایان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقود علیهی تعریفله صورتیاب اولور
امدی بو مثللو مسائلده مشترینك معقود علیهی قبضی کاهیجه بایع مشتری ایله معقود علیهك بینلرینی تخلیه دن صکره
قبضه قدرت کاملکله اولور وکاهیجه مشتری یه مباشرت تسلیمله اولور وصورت تخلیه ده مشترینك معقود علیه
اوزره اثبات یده قدرتی معتبردر تا که قابض اوله اما صورت مباشرتده بو معنی معتبر دکلدر زیرا مباشرت تسلیم
حقیقیدر وشیئك حقیقتی همان وجودیله تمام اولوب شیء زائده توقف ایلمز اما تخلیه تسلیم حکمیدر آنك ایچون
قدرت قبضی مستدعیدر بو مقدمه یی تقدیمدنصکره جواب مسئله یی تفهیمده دیرز که حظیره ده اولان رمکه‌نك
مشتری اخذینه قادر اولوب غایة الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله کند وسائر قید وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولدیغی صورتده دخی باب حظیره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ایسه تخلیه قبض
مشتریدن معدوددر که مشتری قبضه قادر وبایعدن تمام تسلیم صادر اولمشدر واکر مشتری اخذینه غیر قادر
یاخود باب حظیره مفتوح اولوب یاخود رمکه برکشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهر ایسه
بو تخلیه قبضدن عد اولنمادیغی باهردر زیرا تخلیه تمکین قبضدن عبارت اولوب تمکین بدون التمکن حاصل اولمامغله
بو بابده تخلیه حکما غیر متحصلدر واکر مشتری بنفسه اخذنه قادر اولمیوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دکللر ایسه ینه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردر زیرا انسان بشرط الاعوان برنسنه یه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دلیل اولمدیغی ظاهردر کورمزمیسنکه انسان برخشبهٔ ثقیله یی اعوان کثیره ایله محل آخره نقله متمکندر
وبو معنی بنفسه تمکننه دلیل اولمدیغی متبیندر کذلك مشتریده حبل بولنسه اخذنه قادر اولوب فراری حبلی
بولمدیغندن ایدوکی ظاهر اولسه بو دخی قبض اولمدیغی باهردر زیرا بشرط الآلة برشیئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ایلمز اما بلا حبل ولا عون اخذنه قادر یاخود حبل وعونه محتاج وآنلرده یاننده حاضر ایسه
تخلیه قبض ایدوکی ظاهر واوزرینه وجوب ثمن باهردر زیرا قبضه قادر ایکن ایتمیوب رمکه سمت فراره
سالکه اولمغله مشتری بعد القبض مضیع اولوب مالندن هالکه اولور واکر رمکه حظیره ده اولمیوب بلکه زمامی
ید بایعده ایکن مشتری یه آل شو رمکه یی دیوب زمامنی یدینه وضع ایتدکده رمکه فرار ایلسه ینه مال مشتریدن
ایدوکی آشکاردر زیرا یدینه وضع ایتدکده اوزرنده یدینی حقیقةً اثبات ایلمشدر ومشتری اوزره تقرر ثمنده معتبر اولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دکلدر وبایع اوزره عقد ایله واجب اولان مشتری یه تسلیمدر یوقسه اوزرنده
یدینی ابقا دکلدر واکر بایع یدمشتری یه وضع ایتدکدنصکره یدینی نزع ایتمیوب مشتری ایله برابر امساك واوحالده
ایشته سنکله رمکه‌نك بینلریکزی تخلیه قیلدم وامساکم آنی سندن منع ایچون دکلدر همان سن آنی ضبط
ایده سین دیو امساك قیلدم دیوب اول هنکامده رمکه فرار ایلسه بو دخی قبض ایدوکی بدیداردر زیرا بایع
یدمشتری یی اوزرنده اثبات ایدوب کندو یدینی استدامتنده تقریر ید مشتری اوزره معیندر یوقسه مانع دکلدر
بو جهتله تمام قبض مشتری یه مانع اولماز سؤال اولنورسه که بو صورتده رمکه ید بایعده بولنوب یدی اوزرنده
باقی اولدقجه ثبوت یدغیره مانع اولور نته کیم رمکهٔ مغصوبه اوزره یدمالك باقی اولدقجه ید غاصبك آنده مدخلی
اولمیوب اوزرینه ضمان لازم اولماز جوابده دیرز که بقاء ید بایع ثبوت ید غیره مانع اولمق علی طریق المنازعة والمقابله
اولدقده در یوقسه یدغیری تمکین وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بیعی مسئلهٔ غصبه قیاس ایتمك
قیاس مع الفارقدر زیرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت ید غاصبله دکلدر بلکه انجق تفویت یدمالکله در
اما مبیعك ضمان مشتریده دخولی مجرد ید مشتری اوزرنده ثابته اولمغله دربناء علیه مجرد تخلیه ایله قبل النقل
دخی حکم بیعه نظر ایله ضمان مشتریده داخل اولور اما حکم غصبه نظر ایله ضمان مشتریده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صکره مبیعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشیئ تضمین ایده مز واکر رمکه یدمشتری یه واصله اولمیوب هنوز یدبایعده حاصله ایکن
بایع ایشته سنکله رمکه‌نك بینلریکزی تخلیه قیلدم همان قبض قیل وبن آنی انجق سنك ایچون امساك ایده یورم
دیوب اول حالده رمکه فرار ایلسه بو صورتده مشتری اخذ وضبطنه قادر ایسه ده ینه معنای مذکور ایله قبضی

مطلب یتعلق بقبض المبیع

مطلب وجوب الضمان على الغاصب وعلى المشتری والفرق بینهما

آشکار اولماز زیرا ید بایع آنده حقیقةً ثابته در وحکم ید حقیقیه انجق ید حقیقیه ایله زائل اولور وتخلیه ایله
مشترینك قدرت قبضله ید حکمیه سی آنده بایع ایچون ثابته اولان ید حقیقیه یه مقابل اوله مز اما مبیع مثلا
ثیاب اولوب بایع آنی حضور مشتری یه قد خلیت بینك وبینها دیه رك وضعدن صکره هالکه اولسه جواب
مسئله بشقه در که آنده بایع ایچون اوزرنده ید حقیقیه قالمیوب مشتری دخی متمکن قبض اولمشدر حتی بایع یدنده
امساك ایدر ایکن مشتری یه خلیت بینك وبینها فاقبضها دیسه قابض اولماز مکر بر طرفی دخی ید مشتری یه
واصل اوله بو صورتده ید حقیقیه سی ید بایعه معارض واولوجهله قابض اولور واکر بایع ثوبی مشتریدن بعید اولان
موضعه القا ومشتری یه قد خلیت بینك وبینه فاقبضه دیوب دا ایلسه مشتری کلوب یدی واصل اوله جق مرتبه ده
ثوبه قریب اولمدقجه حکم قبضی هویدا قیلنماز زیرا بو وضعی تسلیم تمکیندر وتمکین بدون التمکن غیر متحققدر
وتمکن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخلیه کالعدمدر واکر مولی حظیره ده بولنان جمیع
ارمالکی بیع ومشتری ایله بینلرین تخلیه ایدوب باب حظیره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتیاب
دکللر ایکن مشتری بعض ارمالکی اخذ ایچون فتح باب ایتدکده ارماك بعضا اوکلا اوزرینه غلبه وحظیره دن
فراره شتاب ایلسه لر بو صورتده مشتری بعد دخول الحظیرة یا اخذلرینه قادر اولسون اولمسون اوزرینه ثمنلری
ایجاب اولنور زیرا بیع جمله سنه شامل وجمله سی باب مسدود ایله محرزه ایکن مشتری فتح باب ایله استهلاك ایلمشدر
ومعقود علیهی مشترینك استهلاکی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز دیدیلر که قول مذکور انجق قول محمد
رحمه الله تعالی در که آنك عندنده فتح باب استهلاك بطریق تسبیب الاسبابدر حتی برکسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ایدوب دابه سی درساعت فرار ایلدکده مالکنه قیمت دابه یی ضامن اولور اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره کرکدر که بو صورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولمیه زیرا ابو حنیفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قیلیوب اولبابده هلاك دابه یی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ایدر بو جهتله ملك غیرده فتح بابله ایجاب
ضمان ایلمز لکن رأی اصح اولدر که قول مذکور جمیع ائمه‌نك مذهب مصححلریدر زیرا امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبیب قیلمشدر انجق فعل دابه یی ایجاب ضمانده اعتبار ایتدیسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ایتمکله حکم ضمانده اول تسبیب اوزره فعل معتبر عارض اولدی دیمشدر کورمزمیسنکه دابه یی طریقده سوق
ایدوب سائق برابر دکل ایکن دابه یمین ویساره جولانله بعض اشیایه زیان ایلسه اول دابه‌نك خلاف سوق سائق اوزره
کندو اختیاریله سیرندن احداثی اعتباره شایان کوریلوب سائق اوزره ایجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه یه تسبیب اسباب ایدوکی صورتیاب اولوب آندن اقدم حکم عقد ایله اوزرینه ثمن تقرر وایجاب اولندقدنصکره
فعل دابه حکم عقدی مزیل اوله میوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واکر صورت مفروضه ده فتح باب ایلین مشتریدن
غیری برشخص ایسه نظر اولنور اکر مشتری کندو فتح باب ایدوب حظیره یه دخول وبذل مقدور ایلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ایسه اوزرینه ثمن واجبدر واکر بویله دکل ایسه ثمنی غیر مستوجبدر زیرا آندن مباشرت وتسبیبله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ایچون انجق تخلیهٔ بایعله قبل فتح الباب تمکن قبضی معتبر اولدخی شق اولده مقرر وثانیده غیر
متصوردر کورمزمیسنکه مشتری ارماکدن برینی قبضه متمکن دکل ایکن بایع فتح باب ایلسه اوزرینه ثمندن نسنه ایجاب
اولنماز پس فتح باب ایلین شخص آخر اولدقده ینه بو جوابله جوابدر نظیری اولدر که برکسنه بربیت عظیمده طیران ایلین
طیری بیع ومشتری ایله بینك بینلرین تخلیه ایتدکده فتح بابله فرار وطیرانه باعث اولان مشتری ایسه اوزرینه ثمن واجب
اولور واکر شخص آخر یاریح صرصر ایسه مشتری متمکن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طیور کبیدر
مؤلف موشکاف دیرکه مسائل مذکوره اکرچه بربرینه متقاربه در لکن هربرنده استحسانله جواب مستأنف استیناف
اولندی واکر مولی غنائمی بیع ایدوب ثمنی قبض ایتمکله امام مولی‌نك مشتریدن ثمنه ضمانتی طلب ایدوب اولدخی
ضامن اولسه ضمانی صحیحدر اما وکیل بالبیع موکل ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه صحیح اولماز زیرا وکیل
حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد کبیدر حتی معقود علیهده استحقاق یا عیب ظهور ایلسه آنکله مخاصمه اولنور
بویله ایکن مشتریدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ایچون غیریدن ضمانی حکمنده اولوب جائز کوریلمز لکن مولی
بو عقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرینه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتریدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری کبیدر که امریله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرینه رجوع ایدوب بلا امر ضامن اولدقده ادا ایلسه
دخی رجوع ایده مز وبو فرقه دلیل اولدر که مولی ثمندن مشتری یی ابرا ایلسه ابراسی صحیح اولمیوب وکیل بیعك
ابراسی حق مشتریده تصحیح اولنور انجق مثل ثمنی موکله ضامن اولور وهم بو بیعده مولی بیع مال یتیمده قاضی

مطلب کفالة المولی او الوکیل

مطلب باع طیرا یطیر فی البیت

منزلنده در و وكيل بيع مال يتيمده وصي منزلنده در و برقاضي مال يتيمي بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير
اولوب قاضي حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضي عزل اولنوب قاضي آخر كلوب
ثمني اول قبض ايلمك اقتضا ايلدكده قاضي اول قاضي ثاني ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكي صورتده دخي
ضماني جائز كوريلور اما بايع وصي ايسه مشتريدن ثمنه بعد الكبر يتيم ايچون ياخود قاضي ايچون ضامن اولسه
ضماني باطل اولور واب دخي مال صغيري بيع وثمنه ضامن اولدقده وصي حكمنده در وقاضي ايله فرقلري
ذكر ايلديككمز معنادر كه اب ووصي يه عهده واجبه اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشتري آنلر ايله واقعه
اولور اما قاضي يه عهده لازمه اولميوب مشتري ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز واوين قاضي
دخي عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضي اولمغله مشتريدن ثمنه ضماني صحيحدر وبيع غنائمه مولى قيلنان دخي
بونلركبيدر كه بيعنده اكا دخي لزوم عهده يوقدر حتى مبيعده استحقاق ظاهر اولسه مشتري اخذ ثمني ايچون
من له المبيع اولان غانمينه رجوع ايدر وعيب ظاهر اولدقده مشتري ايچون امام ديلرسه اول مولايي وديلرسه آخريني
تعيين خصم ايدوب حق مشتري ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعد القسمة امام
بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولى اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحقه اولمامغله ثمن ايچون
ضماني صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فيما يصدق فيه ومالا يصدق * يعني برمسلم دار الحربدن خارج اولدقده
يانده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالي بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميندن برمستأمن بعض امواله
عسكر مسلمينه دار الحربده لحوق واتصال ايتدكده بومالي بن دار اسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حربك
بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشلرايدي ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليدر زيرا يدي يد محترمه ايكن
اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالي شاهد مقاليدر كه دار الحربه معامله اهل حرب ايچون داخل اولمشدر
وتاجر حسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخي اكا واصل اولان البته اقتضاي عقد امانله
تراضي طرفينه بنا قيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهر حال شاهد مقالي اولانلرك قولي ايدوكي
امر مقرردر اما مسلم مرقوم بن بو مالي اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالي فيء مسلمينده تقرير اولنور
وامره لايقدر كه آني آلوب اهل حربه رد وتسيير ايلميه زيرا مسلم مزبور آني بطريق القهر تملك ايدوب قهري دخي
جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسنكه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولميوب بومالي
اخراج ايلمش اولسه البته غنيمت مسلمين قيلنور بو جهتله اول مالده حق جيش ثابت اولنجه ولايت امير دخي
ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيئي طيب خاطرلري بولنمادقچه اخذ ايتمك وغدر ايتمك اكا لازم
ايكن شرعا حرام اولان سبب غدر ايله آني تحصيل ايلمشدر وبومثللو سبب خبيثله حاصل اولان مالده طريق سلامت
اصحابنه رد وايصالدر پس بو تعليل مشروحله مال مزبور فيء اولديغي ومسلمين دار الحربده ياخود بعد الخروج
دار اسلامده بولنسه لر دخي اول مالي اهل حربه رد وايصال لايق شان امير اولديغي كسب وضوح ايلمشدر
وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلري اولوب اولدخي اسلامله مظهر توفيق اولمش
بولنسه امير آني بيع وثمني ارسال ياخود كلوب ثمني اخذ ايده سز ديو تحرير نامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله
رد عيني متعذر اولمغله خروج عهده بيع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظيري شول حربي مستأمنك عبديدر كه
اول مستأمن هنوز دارمزده موجود ايكن ياخود داريته رجوع ايتدكدنصكره عبد مزبور دارمزده اسلامي قبول ايده
واكر مسلم مزبور احرار اهل حربي قهرا اخذ واخراج ايلمش ايسه نظر اولنور اكر قبول اسلام ايدرلرسه جملهسي
كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبور اماني سببيله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله
قهري تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دارمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهر ايله
مملوك اولمازلر ايكن اسلامله حريتلري متأكد اولمشدر واكر اسلامه كلميوب طالب ذمت اولورلرسه دارمزده
حصوللرندنصكره دخي صفت حريتلري باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيد اهل حربك طلب ذمتلرينه
التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلري ثابت واوزرلرينه ردلري واجب اولمغله اموال سائره لري حكمنده لردر كه
ممكن ايسه اموالري باعيانها اوزرلرينه رد اولنور ورد متعذر ياخود احتمال ضياعي متقرر اولدقده بيع وثمني
ارسال اولنور ياخود عيني يا ثمني صاحبي كلوب النجيه دك توقيف اولنور واكر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن
اخذ واحراز قيلدقلري بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بو دخي صورت سابقه ايله برابردر زيرا احراز ايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتى اسلامه كلسه لر دخي ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لري حكمنده اولمشدر
انجق صورت مزبوره ده في الاصل مماليك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر في الاصل اهل دار الاسلامدن اولمغله
اهل حرب آنلره قهر ايله مالك اولمشلر ايسه ده بعد الخروج بو دخي باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلري
ارسال اولنور واكر مسلم مزبور اهل حرب قهر ايله مالك اولميه جقلري رقاب مسلميني اخذ واخراج قيلمش ايسه
آنلر كما كان حريتلري اوزره ابقا واهل حربه رد وتسليمدن هر وجهله ابقا اولنور زيرا اهل حرب قهر ايله بونلره
مالك اولمامشلردر حتى اسلامه كلسه لر بونلردن قصر يد اوزرلرينه واجب اولور بو جهتله مسلم مزبور
رقاب مسلميندن يد ظلمي قصر واوزرلرينه واجب اولديغي وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه
امداد ونصر ايلديكنده محسن و بو فعلي غدر اماندن عد اولنماديغي متبين اولمشدر واكر مسلم مزبور اهل حربدن
غصبله مأخوذيني دار الحربده عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر
مأخوذي رقاب مسلمين كبي اهل حربك مالك اولميه جقلري نسنه لردن ايسه بو دخي صورت سابقه ايله برابردر
زيرا مسلمينك اهل حربدن اخذ واحراز ايله تملك ايده جكلري انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهر ايله محل
تملك اولان نسنه لردر واكر مأخوذي اهل حربك مملوكلري اولوب اسلامه كلسه لر دخي كندولره سالم قيلنه جق
نسنه لردن ايسه كركدر كه امام مسلم مزبوره اول نسنه لري اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم ردده اوزرينه جبر
والجا ايلميه زيرا بو صورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامي اتمامله متفرد اولمغله آنده حق مسلمين ثابت
اولميوب ولايت امام دخي ثبوت حق مسلمينه مبني اولمغله اولدخي ثابت اولمديغندن رد اوزره جبره قادر اوله مز
اما مسئله اولي بشقه در غايةالامر مال مزبوري شرعا حرام اولان سبيله تحصيل واقتنا ايلديكندن بينه و بين الله
تعالى ردي واجب ايدوكني تعليمله امام اكا افتا ايدر نكته سي اولدر كه مسلم مزبور انجق امان نفسني ابطال ايدوب
امان مسلميني ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بو فرض اوزره امان مسلمينده بولنمايوب انجق اول مسلم مستأمنك امانندده
بولنمشلرايدي كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون اول مالي ايادي اهل حربدن اخذ ايتملري مباح ايدي وامان مسلميني
ابطال ايتمديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالي رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز وامان نفسني
ابطال ايلديكندن بينه و بين ربه كسب وبال ايلمشدر و بومثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق
اصلاحي همان فتوى ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبني و بو بابده آنكله برفردك خصوصي متعذردر
لكن مال مرقومي آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشراسنده معناي خبثي تقرير واردر
وهم امتناع شرالرنده بومثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلى ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب
واردر بويله ايكن آني بركمسنه اشترا ايلسه مسيء اولور سه ده اشتراسي منعقد اولور زيرا سببك شرعا فسادي
بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسني بايع اولمشدر ونهي اشترا عين مشتريده برمعنادن
پيدا اولمامشدر اما شراسي منعقد اولدقدنصكره بايعه امر اولنان رد اهل حربله مشتري يه دخي امر اولنور زيرا
موجب رد اولان معنى بو شرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنان بشقه در كه مشتري آني بايعه رد ايله
مأمور ايكن بيع صحيحله آخره بيع ايلدكده مشتري ثاني رد ايله مأمور دكلدر كه بونده فساد بيع ايچون وجوب
رد ملك مشتري اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكي زائل اولمشدر ومانحن فيهده وجوب رد انجق امانده
غدر وخيانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندر كه بو معنى اخراج ايلين ملك بايعده استوار
اولديغي كبي ملك مشتريده دخي برقراردر بناء عليه بايع كبي مشتري يه دخي رد ايله افتا اولنمق سزاواردر نظيري
شول متاعدر كه بايع آني اكراهله بيع ايليه مشتري آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشتري اولدن قبل شراء الثاني
حق استردادي ثابت اولديغي كبي ثانيدن دخي ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادي عدم رضاسندن اولمغله بيع مشتري
تغير حقني اقتضا ايلمز واكر مسئله مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده ياعسكر مسلمين ايچنده ايكن اهل حربه
اعطاء امان ايتمش اولسه بو صورتده متاع مزبور يدندن جبرا ايله اخذ واهل حربه رد واحسان قيلنور زيرا
منعه مسلمينده ايكن اماني امان جماعت مسلمين كبي اولديغندن مال مستأمنيني قهر ايله اخذ ايتمش اولوب
مال مستأمن قهر ايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولي ده كندو امان اهل حربده بولنوب
اهل حرب كندودن مستأمن اولدقلرندن مال مستأمنيني اخذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا
حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهر ايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكي ثابت اولمشدر
بناء عليه رد اوزره حكمده جبر اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدري امان مسلمينه در كورمزميسنكه اول امانك حكمي

جمیع مسلمین حقلرنده ثابتدر که اموال اهل حربدن برشیئی اخذ برفرد ایچون حلال دکلدر وامام ایچون امان مسلمینه غدر ایدنلر ایچون ولایت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ایدر اما صورت اولی‌ده غدری یالکز امان نفسنه‌در کورمزمیسنکه سائر مسلمین ایچون بومالی ایادی اهل حربدن چق اخذلری واردر بوجهتله امام رد ایله افتا ایدر وجبر ایلمز واکر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قیلدیغی اهل حربك امتعهٔ مسلمیندن اخذ واحراز ایلدکلری نسنه‌لردن اولمغله صاحب المتاع کوروب اول مسلمدن قیمتیله اخذه طالب اولسه کرکدر که امام اخذ ایله قضایه اقدام ایلیه زیرا اکا قیمت انجق مقام عینه قیامله سالم اولوب بوبابده عینی اهل حرب اوزره رد ایله مأمور اولدیغیچه ملکی آنده شرعا غیر متقرر ایکن امام ایچون تنفیذ اخذه قضا برله ملکنی تقریر وامضا غیر مشروعدر کورمزمیسنکه اول متاعی اهل حربه رد ایلدکدنصکره اسلام یاذمّی قبول ایلسه‌لر متاع مرقوم ینه آنلره سالم ومالك قدیمی ایچون سبیل اخذی منعدمدر اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ایتمشلر ایسه آنك حکمی بشقه‌درکه آنده ملکی شرعا متقرر اولمغله مالك قدیمی قضاء قاضی برله آنی قیمتیله اخذه مقتدردر ومانحن فیهده محذور آخر دخی مقرردرکه مالك قدیمی اخذ ایله آنی ملك قدیمنه اعاده ایدوب عبدجانی ایچون مولاسی دیتی فدا قیلدیغی کبی بودخی ویردیکی قیمتی ملکنه فدا قیله جقدر وملك قدیمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن حق اهل حربی ابطال وتعطیل وآنکله حکم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تقریر وتکمیل واردر اما مسلم مزبور اول متاعی مالك قدیمنك غیری برکسنه‌یه بیع ایلسه بیعی نافذ اولور واوبابده برقاضی‌یه رفع خصام اولنسه اول بیعی تنفیذه اقدام ایدر زیرا بونده مشتری ملك جدیدایله مالك اولمغله تنفیذ شراسنده حق اهل حربی ابطال یوقدر انجق بودخی بایع کبی اهل حرب اوزره رد ایله امر اولنور اما مالك قدیم انجق حق اهل حرب اوزره متقدم اولان ملك قدیمنه اعاده مراد ایلدیککندن آنکله حکم وقضاده حقلرینك اصلی ثابت اولمامش منزلنده محو وابطال بولندیغی عندیمزده معلوم ومستفاد اولمشدر کذلك مالك قدیم قیمت یاثمنله مشتری ثابتدن دخی اخذ ایچون تقاضا ایدرسه بیان مشروح اوزره ملك قدیمنه اعاده‌یی متضمن اولمغله امام بنه اخذیله قضا ایده‌مز واکر مسلم مزبورك دار اسلامه اخراج ایلدیکی عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه ایسه ینه مولاسی ایچون قیمتیله حق اخذ یوقدر زیرا بیان ایلدیك که آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستیلا اولنان نسنه‌دن حق اهل حرب منقطع اولمدقچه مالك قدیم ایچون حق اخذی ثابت اولماز کورمزمیسنکه استیلا ایلین حربی امانله دار یمزه داخل وعبد مستولی علیه دخی معیتنده حاصل اولسه اکرچه اسلام عبده بناءً بیع اوزره اکا جبر اولنور لکن مولای قدیمی ایچون نه قیمت ونه ثمن برله حق اخذی ثابت اولماز واکر مسلم مستأمن مزبور متاع مذکوری دار الحربده منعهٔ جیشله احراز ایتمش ایسه آندن حق اهل حرب منقطع اولمدیغندن مالك قدیمی ینه نه قیمت ونه ثمنله اخذ ایده‌مز لکن بوصورتده امام بدندن جمله‌سنی اخذ وایچنده رقیق مسلم وار ایسه بیع وثمنی اموال سائره ایله برابر اصحابی کلوب اخذ ایدنجه‌یه دك توقف ایدر زیرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه‌دن اظهردرکه بو احرازی منعهٔ جیشله اولمغله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار بولنوب صورت سابقه‌ده احرازی بنفسه دارایله اولمغله امام انجق وجوب رد ایله افتا ایدر ومالك قدیم ایچون قیمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه ده ثابت اولمدیغیچه بونده عدم ثبوتی بالطریق الاولی‌در واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولمیوب بلکه ایچلرنده اسیر ایسه نظر اولنور اکر خروجنده ابتداء دار اسلامه قادم اولمش ایسه احراز ایلدیکی جمیع اموال کندویه سالمدر زیرا اهل حربده مستأمن اولمیوب بلکه مقهور اولمغله وقت قدرتنده قتللری واخذ اموالری شرعا مقدور بدر ومالرندن هرنه احراز ایلمش ایسه اکا حلال طیبدر اما ایچنده اهل حربك امتعهٔ مسلمیندن احراز ایلدکلری نسنه وار ایسه بوصورتده مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استیلا برله آنی احراز ایتمکله آندن حقلری منقطع وکندویه تملکله ممتاز اولوب اول نسنه غنیمتدن اکا اصابت ایلین سهمی منزلنده اولمغله مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور واکر خروجنده دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه ولوج ایدوب بومالی اهل حرب بکا هبه ایلدیلر یاخود آنلردن اشترا قیلدم دیو دعوایه اجترا ایلسه تصدیق اولنمیوب همان فیء عسکره الحاق اولنور زیرا اهل حربده مقهور اولوب اهل حرب اسیرلره بویله معامله ایتمدکلری عادتلرندن مشهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی اولمغله تصدیقنه مجال بولنمیوب همان غصبله اخراج ایلدیکی منزلهٔ امواله انزال واهل عسکر مدار تمام قهر اولان احراز بدار الاسلامده مشارك اولملریله فیء عسکرده ادخال قیلنور مکر مدعاسی اوزره مسلمیندن بینهٔ عادله اقامت ایده بوصورتده الثابت بالبینة کالثابت بالمعاینة حکمی اجرا قیلنور زیرا اهل حربك اکا برنسنه‌یی هبه

یاخود بیع ایدوب بعده مبیلنی تخلیه ایتدکلرین معاینه ایلسیك اهل عسکر آنده شریك اوله مزلر که اول بطریق التراضی مالك اولمشدر وشرکت عسکر بطریق القهر اخذ اولنان نسنه‌لرده‌درکه تمام قهر قوت جیشله‌در اما تمام هبه وشرا قوت جیشله دکلدر وبونلر بینه ایله ثابت اولدقده ذکر اولنان حکم معاینه بونلرده جاریدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده دار الحربده عسکر مسلمینه خارج اولان براسیر وبر مستأمن ایکی مسلم اولسه‌لر بوصورتده حال اجتماعلری حال انفرادلری ایله اعتبار ویدمستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ایلدیکی مالده قولی مع الیمین تصدیقه ابتدار ویداسیرده بولنوب بویله ادعا ایلدیکی مالده انجق مسلمیندن اقامت بینه ایله تصدیقنه اجتسار اولنوراکربونلر بردار اسلامدن دار الحربه بومالله برابر دخول ایتمشیدیك دیو ادعا ایدرلرسه ینه مستأمن یدنده بولنان مالده یمینی ایله تصدیقه سزا کوریلور لکن اسیر اقامت بینه ایتسه ده تصدیقه روا کوریلمز زیرا اهل حرب اول اسیری معیتنده بولنان ماله برابر دارلریله احراز ایتدکلرنده محل تملك اولان اشیاسنه مالك اولملریله بومال دخی اهل حربك اموال اصلیه‌لری سلکنه منسلك اولمشدر صکره اول اسیر منعهٔ جیشله احراز ایلدکده فیء مسلمین قیلنور مکر مال مذکور اهل حربدن مستور اوله مثلا ید اسیرده برابجو ظاهر اولوب اول دخی حین اسرنده بوابجو فمنده مستکن یاخود بلع ایتمشیدیم بطننده مختفی بولنمغله اهل حرب اکا متفطن اولمدیلر دیو دعوایه مباشر اوله بوصورتده دخی مال مزبور محل تملك اولوب حین مقهوریتنده معیتنده مصحوب وتمام احراز اهل حربله اموال سائره‌سی کبی آندن دخی بقاء ملکی مسلوب اولمغله مقتضای قیاس ینه عدم تصدیق مدعاسیدر لکن مؤلف الیف الاحسان بوبابده سالك استحسان اولوب دیدیکه اسیر مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن برابر ادخال قیلدیغنی بینه ایله اثبات ایدرسه اکا سالم قیلنور زیرا احرازلری انجق قهر ایله اولوب دار الحرب دار حکم اولمامغله قهرلری حکما ثابت اولمیوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسیلری بیلدکلرنده تحقق ایتیوب انجق بیلدکلرنده ایدر وبطن وفمده بولنان نسنه‌یی البته بیلدیلر وآنده بطریق القهر ملکلری ثابت اولمیوب فی الاصل اسیرك ملکی ایدوکی بینه ایله ثابت اولدقده ملك اصلیسی اوزره ابقا واندن شرکت جیش الغا اولنور سؤال اولنورسه‌که صورت مفروضه‌ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بینه کفایت ایتیوب حین اسرنده فم وبطننده ایدوکنه اقامت لازم ایدی جوابده دیرزکه اسیر مزبور محتمل الصدق اولوب تکذیب ظاهره مقرون اولمیان اخبارنده امین وقولی قبول وتصدیقه قریندر واکر عسکر مسلمینه خارج اولان مستأمن واسیر اولمیوب بلکه دار الحربده اسلامه کلمش برذات هدایتمسیر اولسه یدنده بولنان مالده فی الاصل ملکم ایدی یاخود اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی دیو دعوی ایلسه قول آنك قولیدر زیرا شخص مرقوم امین اولوب یدنده بولنان نسنه‌ده خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمکله خبریله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولدیغی آشکاردر حتی بزلر مضمون قولنی معاینه ایتمش اولسق مال مزبور اکا سالم وشرکت جیشدن محفوظ ومسلم قیلنور ایدی خبریله ثبوتنده دخی بویله‌در اما اهل حربدن غصب ایتمشیدم دیسه بوصورتده مال مزبور فیئه ادخال قیلنوب اهل حربه رد وایصال قیلنماز لکن مستأمن بشقه‌درکه مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ایکن طیب خاطرلری بولنمادین برنسنه‌لرین اخذی نامشروعدر اما ایچلرنده قبول اسلام ایلین غدر واخذدن غیر ممنوعدر زیرا اهل حرب بربرینك امانده اولمیوب بربرینه عدم تعرضلری مجرد موافقت دینلرندن نشئت ایتمکله اول دخی ایچلرنده قبل الاسلام بولندیغی حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ایلدیککنده منزلهٔ اسیره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه‌که بوتقدیر اوزره دعوای هبه‌ده اسیر کبی بودخی تصدیق اولنماق لازم ایدی جوابده دیرزکه عدم تصدیق اسیر انجق ایچلرنده مقهور اولدیغندن ظاهر حالی مکذب مقالی بولنمغله‌در اما ایچلرنده اسلامه کلن کسنه‌نك اسلامی معلوملری اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن بری وطرز قدیمله معامله اوزره جاری اولملریله ایچلرنده مقهور اولمیوب ظاهر حالی مقالنی تکذیب ایتمکله بزدخی خبرنده تصدیقنی تصویب ایلدیك واکر شخص مرقوم دار الحربده عسکره ولوج ایتیوب همان دار اسلامه خروج ایتمش اولسه دار ایله احرازده منفرد اولمغله کتوردیکی مالك جمله‌سنده تملکله متفرد قیلنور بوصورتده مال مزبور فی الاصل برمسلمك متاعی ایکن اهل حربك احراز ایلدکلری نسنه ایسه صاحب قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره استیلا ایدوب قهر ایله اول نسنه‌یه تملکی مسلم آخرك بووجه اوزره تملکی کبیدر وصاحب قدیمی مسلم آخردن قیمتیله اخذه قادر اولدیغی کبی بوندن دخی قادردر مکر اول متاع اوزره استیلا ایلین حربی قبل الاسلام شخص مرقوم اوله بوصورتده متاع مذکور اکا سالم قیلنور لقوله علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول کسنه که

برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملكیدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ایتمشدر وحق مستولی
منقطع اولمدیجه حق مالك قدیم ثابت اولمدیغی قریبا بیان ایلمدیك وبونكله اسیر میاننده توضیح فرق اولدركه
اسیر وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمین دارالحربدن بونلرك بولندقلری دیار اوزره استیلا قیلسه لر
بو اسلامه كلن شخصك مالی كندویه سالم ومال اسیر ادخال مغانم قیلنور زیرا اهل حرب احراز ایله مال اسیره
اموال سائره لری مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره مملك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب
قهرایله آنی دخی استعباد ایتمشلر ایسه اسیرده ذكر اولنان اجوبه بونده دخی بالتمام اجرا اولنور واكر عسكردن
برجماعت دارالحربده جمع علف ایچون چیقوب بعض امتعه ایله رجوع وبز بو امتعه یی اهل حربدن اشترا ایلدیك
یاخود بزه هبه ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر تصدیق اولنمیوب همان فیئه ادخالی مجزوم ومقطوعدر
اما مدعالر ینه مسلمیندن بینهٔ عادله اقامت ایدرلرسه نظر اولنور اكر شاهدلری اهل حرب ممتنعین ایكن بونلره
بیع وهبه قیلدیلر دیو شهادت ایدرلرسه بوصورتده بالتراضی تمام اولان سببله تملكلری حجتله متبین اولمغله
مال مزبور آنلره سالم ومتعین قیلنور واكر ممتنعین دكللر ایكن بیع وهبه ایلدیلر دیرلرسه فیئه ممكن قیلنور
زیرا ممتنعین اولمدقلرنده نفسلری ومماللری اوزره یدلری بطریق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخی
مثبت اولدقدنصكره بیع وهبه لفظلریله حكم غنیمت متغیر ومتفاوت اولماز بوصورتده بزلر اولا اهل حربه ممتنعین
ایكن امان ویروب بعده فعل مذكوری اتیان قیلدیلر دیو دعوی ایدرلرسه ینه بلا بینهٔ عادلة تصدیقلری روا
كورلمز زیرا حین امتناعلرنده دعوای امانلری حین امتناعلرنده ادعای هبه لریله سیان اولوب ثانیده بلاحجة
عدم تصدیقلری بیان اولنمغله اولده دخی نمایان اولمشدر واكر بو دعوالرینه عسكردن برجماعت شهادت ایدوب
فسقلرینه بناء شهادتلری قبول اولنماسه بوشهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنیمته موصول قیلنور لكن
مال مزبوردن بعضیسی قسمتده بوشاهدلرك سهاملرینه اصابت ایلسه مشهود لهم اولنلر یدلرندن اخذ ایدرلر
زیرا بركسنه برشخص ایچون برعینده اقرار ملك ایلدكدنصكره اول عینه مالك اولسه اقراری اوزرینه حجت
اولمغله اول شخصه تسلیمله امر اولنور واكر جماعت مرقومین بومال كندو مالمز ایدی دار اسلامدن دخولمزده
برابر ادخال ایلمشیدك دیو بسط مقال ایدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقیقتی مسلمین اوزره مشكل وقوللری
معلوم الكذب اولمیوب شكل صدقله متشكل ایسه قول مع الیمین آنلرك قوللریدر زیرا غازی دارالحربده احتیاج
ملاحظه سیله بعض اموالنی استصحاب ایده كلدیكی متحقق اولمغله ظاهر حاللری صدق مقاللرین محققدر
واكر مسلمین اوزره مشكل اولمیوب بلكه صورت كذبلری متجسم ومتشكل ایسه ظاهر حال مكذب مقاللری اولمغله
همان غنیمته ادخال اولنور زیرا بعیر وامثالی اخفاسی ممكن اولمیان اشیا جماعت علافه ده خروجندن اقدم
یاننده موجود اولیدی البته عسكر مسلمین اكا واقف وآشنا اولورلر ایدی وبومثللو ظاهرك تكذیب ایلدیكی امرایله
اخبار ایلین تصدیقه سزاوار اوله مز واكر كتوردكلری اشیاده رقیق بولنوب حقیقت حاللری دخی
مشكل التحقیق اولسه بوصورتده قول رقیقه رجوعله تلفیق اولنور اكر رقیق آنلری قوللرنده تصدیق
ایدرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا بو رقیق ملكلریمزدر دار اسلامدن ادخال ایتمشیدك دیدكلرنده
رقیق هنوز ایادی انفسلرنده بولنمسلریله قوللرینه رجوع ایتمك لازمدر كورمزمیسنكه بو ادعای دار اسلامده
ایلسه لر قول رقیقه رجوع ایتمك واجبدر دارالحربده دخی بویله در واكر رقیق بزلر اهل حربدن برقوم
احرار ایكن بونلر بزلری اسیر قیلدیلر دیرلرسه قول قول رقیق اولمغله یدلرندن نزع وفیء مسلمینه وضع اولنورلر
زیرا رقیق آنلری اوزرلرینه ملك ادعالرنده تكذیب ایلدیلر وبو ادعا وتكذیب دار اسلامده واقع اولسه قول
قول رقیق اولور دارالحربده دخی بویله در وقوللریله احرار اهل حربدن اولدقلری ثابت اولدقده یدیمزده بلاامان
قهرایله حاصل اولملریله فیء مسلمینده داخل قیلنورلر واكر رقیق بزلر عبید اهل حرب ایكن بونلر اخذ ایلدیلر
دیرلرسه بوصورتده قول آنلری كتورنلرك قوللریدر زیرا رقیق اقرار رق ایتملریله حق نفسلرنده یدوقوللری زائل اولوب
ملكلرین غیریلره صرف اوزره تصدیقه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه در نظیری اولدركه بركسنه یدنده
بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر دیوب مجهول الحال دخی بن فلان آخرك ملكی یم دیسه تصدیق اولنمیوب
قول قول ذی الید قیلنور اما بن حرم دیسه قول قول رقیق قیلنور توضیح فرق اولدركه خبر ویردكلری اوزره
احرار اهل حرب اولدقلری معلوم مسلمین اولوب امام دخی اوزرلرینه من ایتمكی مناسب كورسه كالاول احرار
اولورلر اما عبید اهل حرب اولدقلری معلوم اولوب امام ینه من ایتمكی مناسب كورسه بونده احرار اوله میوب

بلكه كالاول عبید قیلنوب اهل حربدن مولالرینه رد اولنورلر بوتقریر واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولور
واكر رقیق ایچنده غلام نابالغ وار ایسه نظر اولنور اكر نفسندن تعبیره قادر ایسه بالغ كبی قول آنك قولیدر واكر
غیر قادر ایسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع الیمین قول ذی الیددر واكر رقیق ایچنده برصبی ظاهر
واجد ابوینی معروف النسب اولمق اوزره یاننده حاضر اولسه ینه نظر اولنور اكر صبی نفسندن تعبیر ایدرسه
نفسنده قول آنك قولیدر واكر ایده مزسه قول قول والد حاضردر زیرا آنك یدنده در وحكمده اكا تابعدر
كورمزمیسنكه احد ابوینه برابر سبی اولندقده مجرد دار تبعا اسلامیله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبیره قادر ایكن
ابتدا بركونه سویلیوب صكره عادت صبیان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ایلسه آنك حكمی قول اولنه
بنا قیلنور زیرا قول ثانیده مناقضدر وهم ابتدا انا حر دیمش ایسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال
حقلرنده تصدیق اولنماز واكر انا عبید دیمش ایسه آنده ملك ذی الید متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولی
قبول اولنماز واكر طلب علف ایچون خروج وبعض امتعه ایله عود وولوج ایلیانلر بومتاعی اهل حرب ایچنده مستأمن
یا اسیر اولان برمسلمدن یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایلمش بركسنه دن شرا ایلدیك دیسه لر شهادت ظاهرك
خلافنی ادعا ایتملریله قوللری بلاحجة تصدیقه سزا كورلمز زیرا آنلر غارت ایچون كیدوب معامله ایچون كیتمدیلر
وهم دعوای معامله ایتدكلری مسلمینك اول موضعده وجودلری غیر ظاهردر بوصورتده اقامت بینه ایلسه لر
نظر اولنور اكر دعوالری اول متاعی اهل حربده مستأمن یا اهل حربدن مسلم اولان كسنه دن اشترا ایسه متاعلری
كندولره تملیك واعطا قیلنور زیرا دعوای مزبوره نك بینه ایله ثبوتی معاینه ایله ثبوتی كبیدر واكر اسیردن اشترا
ایسه اول متاع فیء عسكره ابقا قیلنور زیرا متاع مزبوری اخراجده مشتریلری صورت قوتده مقام بایعده قائم
وبایعین مذكورینك احكامی اوائل بابده متقدمدر واكر بزلر مسلمیندن دارالحربده اسیر یا مستأمن یاخود اهل
حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقی اولوب آنلر بوامتعه یی بزه ایداع ودار اسلامه اخراجله امر ایلدیلر دیو ادعا
ایلسه لر تصدیقه سزا كورلمزلر حتی امتعه ده رقیق بولنوب بوقوللرینی تصدیق ایتسه لر آنلره دخی اعتبار وتحقیق
اولنماز زیرا رقیق اقرار رق ایلدكدنصكره قول معتبرلری یوقدر وآنلری كتورنلرك دخی ظاهر حال مصدق
مقاللری اولمامغله بلاحجة قبول قوللرینه اقبال اولنماز بوصورتده اقامت بینه ایدرلرسه نظر اولنور اكر متاع مزبور
دارالحربده مسلم یا مستأمن اولان كسنه لرك ودیعه یاخود عاریه لری ایسه عسكر ایچون آنلر اوزره سبیل یوقدر
زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت كبیدر ودارالحربده مسلم یا مستأمنك ملكی ایدوكی معاینه اولندقده آنده
حق عسكر ثابت اولماز بینه ایله ثبوتی دخی بویله در ومودع ومستعیرلرینك دخی یدلری كندو یدلری كبیدر ومال
مزبورده بونلرك احرازی احراز مسلمیندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب یاخود دارالحربده مرتدین یاخود
اسراء مسلمین طرفلرندن ایداع واعاره قیلنمش ایسه جمله سی فیء اولور زیرا ید مودع ید مودع كبیدر ومودع مرقوم
اول متاعی منعهٔ جیشله احراز ایدیدی فیء اولور ایدی پس مودعی كتوردكده ینه فیء اولور انجق صورت واحده ده
فیء قیلنماز كه شهودلری بوجماعت حربی ممتنعه اولا امان ویردیلر بعده اول حربی بومتاعی آنلره ایداع
ایلدی دیو شهادت ایدرلرسه مسلمین ایچون آندن برشیئه تعرض جائز اولماز زیرا بوصورتده مال مستأمن ایدوكی
بینه ایله ثابت اولدی وحربی مستأمن دارمیزه كلسه ملكندن برشیئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعی كلدكده
بیله اویله در لكن اول حربی یه امان ویرن انجق ایچلرنده اسیر اولان برمسلم ایسه متاع مزبور فیء قیلنور زیرا یدلرنده
مقهور اولان اسیرك اكا اعطاء امانی باطل ووجودی عدمنه مماثلدر یاخود ایداع مذكور امان اسیره بنا قیلنمغله
اول اسیر بنفسه عسكر مسلمینه كلوب اول متاعی ایداع وینه دارالحربه رجوع ایتمش حكمنده قیلنور وایداع اسیرك
حكمی قریبا تفهیم اولندی واكر بز بومالی دارالحربده مسلم یا مستأمن یا حربیدن غصب ایلدیك دیو دعوی
وبینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر بوصورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرینه رد اولنور زیرا مال مستأمن مسلمین
ایچون قهرایله عرضهٔ تملك دكلدر وحربیدن غصب اولنان البته فیء اولور اما دارالحربده اسلامه كلن كسنه دن
غصب اولنان قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی فیء اولور زیرا امام مشار الیهك اصلی اولدركه
آنك اسلامی نفس ومالنده تعرض ایدنلر آثم اولمق خصوصنده بطریق الدیانة عصمتنی موجب اما احكام قضاده
عصمتنی غیر مستوجبدر كورمزمیسنكه آنی بركسنه خطأ قتل ایلسه دیت لازم اولمیوب همان كفارت لازمدر
وبركسنه دارالحربده آنك مالنی اتلاف ایلسه ضمانی موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغیری وجهله معامله ده
حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرك استرداده قادر اولدیغی نسنه لرده بوقادر اوله مز كذلك مسلمین آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه لر عقاری البته فیء اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدنده قائم
اولان بر ید محترمه ده بولنمیانلری دخی فیء اولور وفیء اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
برمسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیء قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولمجه اکا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلر ایسه یینه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی ید غیردن
اسبق اولمغله اول دارلر اوزره هنکام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدر که
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شرنقه اصلی امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کمسنه نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کمسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیدن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله در کذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یا معاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیء اولور زیرا اهل حرب استیلا برله اکا مالك اولمشلردر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری اکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده یینه
بویله در کذلك دارالحربده قبول اسلامدن صکره اموالنی آنده ترك وداراسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر یینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله داریمزه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلدیلری
بشقه در که آنده مالی فیء اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتممشدر که حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه داریمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر فیء اولورلر وفیء اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا داریمزه دخوللرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اکرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بو معنی اول کمسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن یینه اسلامیله رقبه سنی محرز در حتی اوزرینه استیلا
برله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده یینه استیلا برله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کمسنه نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لااقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دارالحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنغی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کله اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر وبو حدیثده مالی ایله مراد عبیدیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا داریمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردر که اموالده عند الاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دیناه دکلدر اما نفوس بشقه در که نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك ماللری خصوصنده بینلرین فرق ایلمشدر نته کیم عند جمیع الائمهٔ قتل
نفسلری خصوصنده بینلرینی فرق اولنمشدر که دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه یه بناء قصاص دخی واجب اولماز نکته سی اولدر که دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرا دین انجق حقیقی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالنی داراسلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کمسنه دن هنوز نفس
ومالی داراسلامله احرازی تحقق ایتممشدر ایشته بو وجهله عند الاستهلاك حکم ضمانده فرق مبانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکمسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کمسنه نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیء اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاکندن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکمسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کمسنه بی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اول وجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین یینه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشیء غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اکر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واکر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال من قوم فیء عسکر قیلنور وبوبابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کمسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوتله مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمیله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بو قول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیء مسلمین قیلنمادیغنه رمز وایما ایلمشدر
واکر طرف امامدن بررسول اهل حربه دخول وبعض متاع ورقیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدر که امیر بدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بزبیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واکر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمندن صکره واقف اولسه کرکدر که
نصیبنه دوشن کمسنه دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بو صورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اکر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار ایستدیکك محله کیت دیو سبیلی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
یینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه یینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ويريلمز زيرا آنده ملك مسلم عتقله نهايت بولغله تقرر ايدوب عوضى دخى دارالحربه واصل اولمغله حكم غدر
دارالحربه رد ايله مرتفع اولديغى مرتبه ده بونده دخى مرتفع اولمشدر اما مولاسى قبضه قيمتدن امتناع ايدرسه
اول عبد معتقه ديلرسك داريمزده اقامت قيل وديلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول ديمكله تخيير اولنور زيرا
دارالحربه ردى امان ايچون مستحق اولمشيكن مقامنه قائم اولور بر عوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بيان مشروح اوزره اعتاق مسلم ايله حر اولديغندن دارالحربه رجوعى رأينه تفويض اولنور كوره مزميسنكه
قبل العتق مولاسى اخذ قيمتدن امتناع ايلسه امير قسمت وبيعنى نقض وآنى دارالحربه رد ايلمك لازمدر
وبعد الاعتاق دخى بويله در انجق بوبابده عودتى كندو رأينه تفويض اولنور واكر رسول مزبور مال مذكورى
منعه جبشله احراز ايتميوب همان داراسلامه ادخال ايلسه بوصورتده اكا مالك اولور لكن دارالحربه رد ايله افتا اولنور
وحكمده اوزرينه جبر والجا اولنماز زيرا ذكرى سبقت ايلين مستأمن منزلنده اولمغله انجق كندو ذمتنى ابطال ايدوب
ذمت مسلمينى ابطال ايتمشدر واكر دارالحربه رد ايتميوب آخره بيع ايدرسه بيعى مكروه ايسه ده منعقد اولور
وبوصورتده اخراج قيلديغى سبى ايسه اهل حربك احرارندن ياخود مماليكندن وذكورندن ياخود اناثندن
اولمق ميانه‌نده فرق يوقدر زيرا بونلرك جمله سى محل تملك ايكن احرازى تام اولمغله مملوكى اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه‌در كه آنده احرازى جبشله اولمغله دارالحربه‌رنده ولايت اميرثابته اولوب تمام احرازينه مانع اولمشدر
واكر رسول مذكور ياخود آندن اشترا ايلين سبى مزبورى اعتاق ايدرسه عتق ملكنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق ديلرسه دارالحربه رجوع ايدر زيرا ردى مستحق شرعى ايدى حتى قبل الاعتاق رد ايله حكمده
جبر اولنمازسه ده رد ايله بطريق الافتا امر اولنمشيدى شمدى عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور واكرسبى مزبور عبد اولوب آنى مدبر يا مكاتب قيلوب ياخود جاريه اولوب آنى مكاتبه وام ولد
قيلدقدنصكره دارالحربه قصد رجوع ايلسه‌لر مسلمين بونلرى رجوعدن منع ايده مزلر لما اخراج يا اشترا ايلين
مولاسى مانع اولورسه مسلمين آنك منعنه دخى مانع اوله مزلر زيرا بو تصرفاتدنصكره ملك مولى هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه‌در كه آنده معتق اوزره ملكى باقى اولمديغندن دارالحربه رجوعندن آنى منعنده ظالم
وظلمدن منعى مسلمين اوزره لازمدر لكن ام ولد اولوب ولديله كيتمك مراد ايدرسه بوصورتده منعى مسلمين اوزره
دخى واجبدر كه ولدى دين والدى اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلى اولدر كه هر موضعده كه عوض
دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ايچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده كه واصل اولميه البته
رجوعه قادر اولور اما مالكى رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده كه رد اوزره حكمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنميوب بلكه منعندن منع اولنور وهر موضعده كه مجبور اولميه ملكنى ابقا ايچون احداث قيلديغى منعنه
اكا تعرض اولنماز لكن عتقله ملكى زائل اولدقدن صكره حق منعى دخى زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور

والله تعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب وهو حسبى ونعم الوكيل

باب فضول الغنائم * يعنى بعد التقسيم غنائمدن قالان بقيهٔ فاضله‌نك تفصيل مصارف واحكامنده مسائل فاضله‌در
امير عسكر غنائمى بعد التقسيم فضلهٔ قليله قالوب آنك قلتى وجيشك كثرتى حسبيله تقسيمه مستقيم اولمسه
كركدر كه امام آنى مساكينه تصدق ايدوب بيت الماله وضع وتسليم ايتميه اكرچه مؤلف جليل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التى يقع فيها الخطاده بعض مسائلى تعليلده فضلهٔ مذكوره بيت الماله وضع اولنور ديمشيدى لكن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتياب اولمشدر كه مسئلهٔ سابقه شول صورتده در كه فضله دن
خمسى اخذ اولنميوب اول فضله تحت قسمتده داخل اولميه امابو مسئله شول صورتده در كه جميع غنيمتك اولا خمسى
اخذ اولنوب نصيب عسكر ايچون افراز اولناندن شئ يسير باقى قاله بوشئ يسير تحت قسمتده داخل وعسكرك
حصهٔ خاصه لرى اولمق اوزره منفصل اولدقدنصكره عسكره ايصالى قابل اولميوب يد امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه‌نك سبيلى تصدق وتسبيلدر انجق لقطه‌نك صاحبى كلوب يدينه تسليم مأمول اولمغله برسنه
توقيف وتعريفنه اشتغال اولنور اما بوبابده بومثللو نسنه مأمول اولمامغله تعريفله اشتغال وتصديق تأخير واهمالده
فائده بولنماديغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واكر عسكردن برطائفه قسام غنائمه كلوب بزم حصه‌لرمز بعيددر
وهنكام قسمته دك اقامته قدرتمز يوقدر همان ظن وتخمينله غنائمدن حصه‌لرمزى ويرز يادوسنى سكا حلال
اولسون ديسه‌لر اول دخى اولوجهله ويروب كيتدكلرندنصكره حصه‌لرى مأخوذلرندن ازيد ايدوكى ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصيبلرندن يدقسامده باقى قالان لقطه منزلنده اولمغله امام ديلرسه آنى يدنده ابقا وديلرسه

اخذ ايدوب بهرحال برسنه توقيف وخيرى اصحابنه واصل اولمغيچون آنى مسلمينه اخبار وتعريف ايدر زيرا
فضل معهود اول غائبلرك حق ايدوكى معلوم ومشهور وآنلر دخى بعيد وصول الخبر مرجو الورود اولمغله اولا
تعريف ومدت تعريفدن صكره تصدقده لقطه حكمنده در واولبابده تدبير امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دكلدر زيرا امام آنى انجق قسمته مولى قيلوب اتمام قسمتله ولايتى تمام اولمغله امر امامله يدنده قالان نصيب بعض
غائمينده سائرناسله برابر اولوب بلااذن الامام آنى تصدقه قادر اولماز حتى بلااذن الامام تصدق ايدرسه امام
تضمينه قادر اولور زيرا آنك يدينه كندو طرفندن واصل اولمشيكن آنده امرينك غيرى بر فعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اكا اعطا ايلين امامك حقنده ضامن اولور نظيرى شول مودع المودعدر كه مال وديعه‌يى اتلاف ايليه زيرا
مالك اصل صاحبى كلدين مودع اول مودع ثانى يه تضمينه قادر اولور واكر اميرانى قسامدن اخذ وتصدق ايلسه
جائز كوريلور صكره اصحابى كلدكده ديلرلرسه اميره كندو مالندن تضمين ايدرلر وامير اول ماله بيت مال المسلمينه
رجوع ايده مز زيرا بوبابده حال امير حال ملتقط كبيدر ملتقط لقطه يى تصدقدنصكره صاحبى كلدكده ديلرسه
تصدقنى مجيز اولوب اجريله قانع وديلرسه ضمانه طامع اولور بوصورتده امير دخى بويله در وبيت الماله رجوع
ايده مديكى انجق بو تصدقى على وجه الحكم اولميوب همان ملتقط لقطه يى تصدق ايلديكى وجه اوزره اولمشدر
زيرا وجه حكمه نظر اولنسه آنى اصلا تصدق ايتميوب بيت الماله بشقه جه وضع ايتمك اقتضا ايدر ايدى تا كه صاحبى
كلوب اخذ ايده ياخود بيت المالده ابدى باقى قاله امير بويله ايتمديكندن معلوم ميز اولديكه تصدقى على وجه الحكم
واقع اولمامشدر وامير على وجه الحكم واقع اولميان فعلنده مسلمين ايچون عامل اولمامغله اولبابده كندويه لاحق اولان
ضمانله بيت مال المسلمينه رجوع ايده مز واكر امير اول مالى مساكين ايچون استقراض واول وجهله بين المساكين
تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا نظر ايچون منصوب وبوفعلنده هم اصحاب ماله وهم مساكينه نظرى ظاهردر
بوندنصكره اصحابى كلدكده يدنده بولنان اموال مساكينه رجوع ايدوب اصحابنه اندن اعطا قيلور زيرا تصرفى
على وجه الولاية نافذ اولمشدر وبوبابده امير شول قاضى كبيدر كه لقطه يدينه واصل اوله نته كيم تصدق قاضى
على وجه الحكم اولميوب صاحبى كلدكده ضامن وضمانله برفرد اوزره رجوعه غير قادردر حال امير دخى بومنوال
اوزره‌در زيرا آنى خليفه امور ثغور ياخود مصالح عسكر منصور اوزره مولى قيلمشدر وخليفه‌نك مولى قيلديغى
اموزده امير قاضى كبيدر اما اقسام بشقه‌در كه انجق قسمته مولى اولمغله تصدقى بروجهله جائز دكلدر واكر برعسكر
عظيم غنائم قليله يه اصابت واخراج ايلدكدنصكره قلت غنائم ياخود سبب آخر ايچون متفرق اولوب
بعضيلرى حاضر بولندقده كركدر كه امير حصهٔ حاضرينى اعطا وحصص غائبينى برسنه توقيف وابقا ايليه زيرا
تحت قسمتده داخل اولمغله يدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حكم شرعى قريبا بيان ايلديكمز حكم مرعيدر
لكن امير بوبابده حقيقت حكمى امضا قصد ايدرسه كركدر كه اول مالى بيت الماله بشقه جه وضع وتقرير واوزرينه
جنس ومقدارينى وكيملرك مالى ايدوكنى وباعث وضع اولان قصه سنى تحرير ايده وصاحبى وارداولنجيه دك
بيت المالده مؤبد وخابه قيلنه ولقطه ده دخى حقيقت حكم انجق بودر زيرا بعد التعريف جواز تصدق رخصتدر
واولبابده عزيمت انجق مال غيردن كف يد وصاحبى ياخود وارثى كلنجيه دك عين مالنى حفظ ايتمكدر وعينى
حفظده عروض فسادن خوف اولنورسه بيع وثمنى حفظ ايتمكدر كه بوصورتده حفظى انجق بووجهله ممكندر
وبو بيعى على وجه الحكم واقع اولور حتى صاحبى كلدكده ثمنى اخذ ايدر واميره قيمتنى تضمين ايده مز اما تصدق
بويله دكلدر كه بيعى حكم شرعى اوزره صاحبى ايچون حفظ ماليتنى بحسب الامكان تقرير در اما تصدق اجازتى
تقديرى اوزره ثوابنى اكا ايصالدر بوجهتله تصدق على وجه الحكم واقع اولماز واكر عسكردن بركمسنه بعض
غنائمى بطريق الغلول اخذ ايله خيانت ايدوب قسمتله تفرق جبشدنصكره عروض ندامتله آنى كتوروب تسليم
امامه مبادرت قيلسه بوصورتده امام مخيردر وقبولده رأيى معتبردر ديلرسه اقرار غلولده آنى تكذيب ايدوب
بن سنك بوقولكده صدقيكى بيلم وسن اقرارك اوزره بروبالى التزام ايلمش سين والتزام ايلديكك امرك اجوالنه
سن دخى اعلم سين تا كه حق مستحقنه ايصال ايده سين ديمكله رد وتجنيب ايلر وديلرسه مال مزبور اول كمسنه نك
يدنده بولنوب وصاحب المال يدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنى تصديق ايدوب
خمسنى اخذ وارباينه تفريق وباقيسنى يدنده منزلهٔ لقطه ده توقيف وتعويق ايلر بوصورتده اصحابنه ايصالى
مأمول ايسه ذكر اولنديغى اوزره برسنه توقيف وتعريفله مشغول اولور واكر غير مأمول ايسه ديلرسه همان
مساكينه تقسيم وديلرسه امر وشانى اوزرينه تحرير وترقيمله بروجه تأبيد بيت الماله وضع وتسليم ايدر واكر

مطلب حكم اللقطة

مطلب حقيقة الحكم في اللقطة

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن
ناامید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امیدوار ایسه انکده دخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره در لکن کرك غلول وکرك لقطه‌ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایتمك لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب اللهده تسمیه اولنان ذواتك حقلری ایدوکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان نسنه‌ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لایقدر که امام آندن خمسی اخذ ومصارفنه
صرف قیله تا که حقدار باب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرك قبل الاحراز
وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتممش ایسه‌ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملك اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه‌لری اعتباریله قوت حسبه‌لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسرایله قوت حسبه‌لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه‌ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن بر قتیل بولنوب اسراء مزبورلردن
بعضیلری ینه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایتدر اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه اماندن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره‌لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه
امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کوریلمز زیرا امرأه‌نك قتلی غیر جائزدر وبونلرك شهادتلری دخی غیر
معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه‌دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة بر عبد یا امه‌دن نصیبنی اعتاق یاخود بر امه‌یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی‌یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمك اوزره اهلنی ذمت
قیلوب اوزرلرینه منّ واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنم بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهادت سابقه‌لری بمنزلة
العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی مبنیدر واکر منّ ایتمش
ایسه منّ ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل
ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله‌دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله‌یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه‌ده دم مقتوله‌ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله‌نك حین قتلنده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومنّ ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتوله‌دن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمندن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسنی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بویله‌در کذلك آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

وبو مسئله قتل امرأه ایله تصویر اولندیغنك وجهی قریبا ظاهر اولور که قتل رجالده ضمان وغرامت واجب اولمامغله آنده بو تفصیل غیر معتبردر منه

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا لایجب القود

قاتل

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولور نته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام وبرکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه‌لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله
زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همحاللردر که اداء
شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرینی رد ایلدکدنصکره ارضلرینی ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضیٔ مزبوره‌یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلر یوقسه وضع خراج ایده‌مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه منّ ایلدکده آنده ملك قدیملرینی
علی ما کان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه‌لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بویله‌در بو صورتده شهادت سابقه‌لرینی اعاده ایلسه‌لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایسه اسیر اکا وارث اوله‌من واکر
اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبه‌ده‌در
ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله‌من اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله‌در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی منّ واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنور زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر واستحصال قیلنور اما بو مسئله‌ده
میت عند الموت وارثی کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته‌لرینی تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقریر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل دارمزدن ورثهٔ مسلمی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصه‌لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری وبر کتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکوریندن برینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله‌سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده
قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی
مستحق ورثه‌سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه‌نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجـه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتى بدل نفسى اولوب
توريثده املاك سائره سى منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سى وراثتده داخل اولور بو صورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثى بولنوب مقتولدقنصكره فوت اولسه واسراء مزبور يندن وارث آخرى دخى بولنوب اولدخى
دار بمزدن اولان وارثدن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار يمزدن وهم اسرادن اولان وارثلرى وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر برى حياتده ايديلر وحريتى ايله بعـد الحكم ارثى وقت موتنه مستنداولور اما دار يمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بربرينه وارث اوله مزز يرا دار يمزدن اولان وارثك وفاتى اسـير مزبوردن اقدمدر
پس نتيجـه اكا وارث اولور واسير مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدى لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحريه اولان كمسنه يه وراثتى محالدر نظيرى شول مكاتبدركه عن وفاء
فوت اولوب بر ابن حر و بر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك مالله فوت بعده كتابتنده متولداولان
ابن آخردخى ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره بابالرينك بدل كتابتى ادا اولنسه كسبندن مابقى يه ايكى ابن دخى وارث اولورلر
اما آنلردن هر برى آخره وارث اوله مزكه وجهنى بيان ايلديك واكر اسراء مرقوميندن بعضيلرى عبدينى بيع يامكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكى هنوزمن ايله كندويه سالم ياخود قسمتله باطل اولمق ميانده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلرى
دخى متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلنمادى جوابده ديرزكه
مكاتبدن مولاسى حجرينى رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنى مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجرى ثابت اولديغى كبى كسبنده دخى ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفى موقوف اولور بو صورتده امام آنلرى ذمت
قيلرسه تصرفى نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتى عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتق
هويدادر واكر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اكر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتى موقوف ايكن شمدى من ايله نافذ اولدى كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدى سالم اولدى
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتنى بر كره دخى ادا ايتمدكجه عتقله كامروا اوله مز زيرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغـله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقى اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضـايع اولور
زيرا قابض آنى مملوكندن قبض ايتمش اولمغـله امام آنلرى تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانى لازم كلمز واكر
اسير مزبور عبدينى اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بو فعللرى امام آنلرى صكره ذمت قيلسه دخى باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفنده منزله مكاتبده بلكه آندن دوندر و بو تصرفلرك مكاتبدن بطلانى ظاهر ونمايانددركه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكى يوقدر اسيردن دخى صدورى
آنك كبيدر اماذكر اولنان بيع وكتابت بويله دكلدر واكر امام اهل حربدن ايكى دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهلارين تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضيلرى وفاتله اهل داريندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلرى ذمت قيلسه ميراثى انجق اهل داريندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكى دارك بينلرنده تباين منعه حسبيله ولايت منقطع اولمغله بربرندن توارثلرى مرتفع و بو تباين امام آنلرى تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دك بينلرنده باقى وغير مندفعـدر بو صورتده مذكورينك حاللرى شول جماعت مكاتبينك احواللرى
كبيدركه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلرى واحد اوله وآنلردن برينك برابن مكاتبى بولنه كه اول ابنك كتابتى
مستقله اوله بعـده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنى ادا برله آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بو صورتده اكا قرنداشلرى وارث اولوب ابن وارث اوله مز زيرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتى مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارين مختلفين دخى بويله در اما امام اول كمسنه نك وفاتندن اقدم آنلرى
ذمت قيلمش ايسـه بو صورتده جمله سى اهل دار اسلامدن اولمغـله بربرينه وراثتله بكام اولورلر واكر امام اولا
دار ينـدن برينى ذمت قيلوب بعـده دار اخرى اهلندن برى وفات ايلـدكدنصكره اول دارى دخى ذمت
قيلسه بو صورتده اهل داريندن جميع ورثه سى اكا وارث اولورلر اكرچه ميتك اهـل دارندن اولانلرك وراثتى
غير مشكلدر اما داريننك غيريدن اولانلرك وراثتى بو جهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار يمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلرى آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيف وبى تابى
السيد محمد منيب العينتابى ديركه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بو عبـد

قليل

قليـل البضاعه وكـثير الاثام مجرد حبل متين عنـايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبـيرى
ترجمه يى التزام وبيك ايكيوز اون ايكى سـنه سى ربيع الآخرينك يكرمنجى يوم اربعـاده باب الحكم
فى الاسارى عبيـدهم واحرارهم فى امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبـارات
وافصح اشاراتله ترجمـه يى ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتبـاريله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخى ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدى تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتيازيله
مفصول وممتـاز ايلديك ان شـاء الله تعـالى بوندنصكره
جلد ثانى يه باب الشركة فى الغنيمة دن آغاز وجنـاب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامى
رجاونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فى البداية
والنهاية

م

* بسم الله الرحمن الرحيم *

الحمد لله الذى سيرنا بالسير الكبيرة المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله واصحابه الغانمين من انفال مكارمه السرمدية * اما بعد زمرۂ علمانك ضعيف وبى تابى السيد محمد منيب العينتابى ديركه عون عنايت رب مستعانله ترجمۂ شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم فى الاسارى مسا ئلينك ختامنده رسيدۂ اختتام قيلنوب جلد ثانى يه دخى باب الشركة فى الغنيمة دن شروعله صرف نقدينه اهتمام اولندى والله الهادى الى سواء السبيل وهو حسبى ونعم الوكيل *

باب الشركة فى الغنيمة * يعنى جهادار بابينك غنائمده شركتلرى اسبابى اشبو بابده بيان واطناب اولنمشدر امام المسلمين بعض حصون اهل حربه برسريه يى ارسال وحصن آخره دخى سريۂ اخرا يى ارسال ايتدكده سريۂ اولى دار الحربه دخول ومأمور اولدقلرى حصنه ظفر بله اغتنام اموال ايتدكلرندن صكره سريۂ اخرى آنلره مرور وملاقات ايدوب بعد العبور آنلر دخى حصنلرينه ظفرياب واغتنام اموالله نائل آمال اولوب بردخى بربرينه التقا واتصال ايتمدين بشقه بشقه داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر بوصورتده سريۂ اولى نك غنائمنده ايكى سريه تشريك وثانيه نك غنائمى يالكز كندولره ايصال قيلنور زيرا سريۂ ثانيه دار الحربده بعد اصابة الغنيمة سريۂ اولى يه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شركته نائل اولمشلردر صكره آنلر دار الحربده مكان بعيده سفر قيلوب سريۂ اولى آنلردن اقدم داراسلامه خروج ايتمكله شركتلرى باطل اولماز اما سريۂ ثانيه مصابلرنده اصابت واحرازايله مستقل اولوب وبعد الاصابه دار الحربدن برموضعده سريۂ اولى ايله متواصل اولمد قلرندن سريۂ اولى آنلرايله شركته نائل اوله مزلر حتى بونلر دخى بعد الاصابه دار الحربده سريۂ اولى ايله التقا ايتمش اولسه لر بوصورتده داراسلامله احرازده اشتراك ايتملريله هر برغنيمته اصابتده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده منشارك اولورلر واكر مسئلۂ مرقومه ده امام سريۂ اولى يى قتال روم ايچون وسريۂ ثانيه يى رومك غيرى اعدا ايله قتال ايچون ارسال ايتمش اولوب لكن طريقلرى بلاد رومدن اولمغله سريۂ اولى ايله التقا واتصال ايلسه لر بوصورتده غنائمده بربريله اشتراكه مجال بوله مزلر زيرا سريۂ ثانيه نك قصدى قتال روم اولمامغله قتال روم ايچون بعث اولنان سريه حقنده حكم مدد ايله موسوم اولميوب هرسريه سريۂ اخرانك مصابى حقنده ارض حربده منزلۂ تجاره نازل اولديغندن دار الحربده ملاقى اولسه لر دخى بربريله اشتراكه نائل اوله مزلر اما مسئلۂ اولى ده هرسريه سريۂ اخرانك قتال ايده جكلرى اهل دارايله قصد قتال ايتملريله دار الحربده مقاتله برينه مدد حكمنده ادخال اولنورلر نكته سى اولدركه دارواحده نك بعض اهلى مقهور اولدقده اثر قهر باقيلرنده دخى ظهور ايدر اما دارين مختلفتيندن برينك مقهوريتى دار اخرانك مقهوريتنه بادى اولميوب

كاهيجه ازدياد قوتنه مؤدى اولور بناء عليه ايكى سريه اهل دار واحده ايله قتال ايچون بعث اولندقده هر برينك مقصدى اول دارك اهلنى قهر اولمق اعتبار يله بربرينه مدد قيلمق ممكن اما هر برى بشقه دارك اهليله قتال ايچون بعث اولندقده بو معنى غير ممكندر لكن بوصورتده اول ايكى سريه غنائمله دار الحربده ملاقى اولوب ناكاه رومدن جيش آخر ظهور ايتمكله غنائملرندن دفعى ايچون آنلرايله جميعا قتال وهزم واستيصال له بعض غنائمه دخى اتصال بعده داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر جميع غنائمده شركتله خوشحال قيلنورلر زيرا بوصورتده احراز مال جميعا قتال وتنصرفلريله استحصال اولنمغله دار الحربده جيشه لحوق ومحافظۂ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين تجار ايله همحال قيلنورلر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده لازم ايديكه سريۂ اولى سريۂ ثانيه يه مقدار رومك غيريدن اصابت ايتدكلرى غنائمده شريك ومزاحم اولميه زيرا سريۂ ثانيه اولى ايله ملاقاتدن اقدم اول غنائمى اصابت ايتدكلرى داردن اخراجله احراز ايتدكلرندن حقلرنده سريۂ اولى غنائمى داراسلامله احرازدن صكره لاحق اولوب محافظۂ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين مدد منزلنه نازل اولملريله غنائم مرقومه ده مداخل اوله مزلر جوابنده ديرزكه بويله دكلدر زيرا غنائمى دار الحربك بريندن آخره اخراجله حق غانمين تأكد ايتميوب انجق داراسلامله احرازده تأكد وتأيد ايدر نكته سى اولدركه ديار حربك اختلافى انجق بين اهل الحرب معتبردر يوقسه مسلمينه كوره جمله سنده حكم مكان واحد مقرردر زيرا تأكد حق مسلمين انجق تمام سببله حاصل وتمام سبب دخى من جهة اليد ومن جهة الدار قاهر اولملريله متحصلدر وبو امرك حصولى داراسلامله احراز ايتمدكجه دار الحربك بريندن برينه اخراجله غيرقابلدر كورمزميسنكه امام بلاد رومك وراسنده بردشمنه برعسكر تسيير وتسريب ايتدكدنصكره اول عسكر منقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلرى ايچون عسكر آخرى تعقيب ايدوب بونلر واروب عسكر اوله بعث اولندقلرى موضعدن غنائمله عودتلرنده بلاد رومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره غنائملرنده شركته نائل قيلنورلر ما نحن فيه دخى اكا مماثلدر واكر امام بلاد رومه برسريه ارسال وآنلر دخى بعض غنائم استحصال ايتدكدنصكره وراء رومده بولنان اعدايه برسريه دخى ارسال ايدوب اثناء راهلرنده سريۂ اولى يه ملاقى اولدقدنصكره هنكام شتا حلول ايتمكله محل مأمورلرينه عبوره مجال محال اولمغله امام سريۂ اولى يه نصرت ايده رك برابر عودت ايتمكله امرنامه يازوب سريۂ اولانك غنائمله برابر داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر سريۂ ثانيه اول غنائمده تشريك وادخال اولنمازلر زيرا سريۂ اولايه نصرت ايچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده منزلۂ تجاره نازل اولمشلردر مكر بعد الانصراف وقبل الخروج جميعا قتال آخره ملاقى اولهلر بوصورتده ينه منزلۂ تجارده مشاركته مرتقى اولورلر اما سريۂ ثانيه دخى ينه بلاد رومدن ناحيۂ اخرايه بعث اولنمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بونده هر برى قتال روم ايچون بعث اولنمغله بربرينك مكانتى بيلسونلر بيلمسونلر بربرينه مدد حكمنده داخل اولمغله دار الحربده ملاقى اولورلرسه بربرينك غنائمنده شركتله مداخل اولورلر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى واروب بعض غنائمه ظفر بولدقدنصكره محافظۂ غنائم ايچون ايچلرندن بعض كسانى تخليف ايدوب كندولرى برقاچ مرحله دخى تجاوز برله بعض غنائمه دخى مظفر اولدقلرندنصكره سريۂ اخرى دخول ايدوب تخليف ايتدكلرى غنائمى اخذ وداراسلامه وصوللرندن صكره سريۂ اولى غنائم اخراجيله اقبال وغنائملرين داراسلامه ادخال ايلسه لر بوصورتده غنيمت اولايى سريۂ اولى اخذ وثانيه داراسلامله احراز ايتمكله ايكيسى بردن آنده شريك واباز قيلنورلر اما غنيمت اخيره همان ايلرو تجاوز ايدنلره منحصر اولوب كرك سريۂ ثانيه وكرك غنائم اولى ايله تخلف ايلين رفيقلرى آنده اشتراكه مقتدر اوله مزلر زيرا اصابت واحرازده اول قوم منجا وزين منفرد اولملريله آنده سبب شركت اغيار منفقد اولمشدر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى اصابت غنائمله بكام اولدقدن صكره دار الحربده بركسنه قبول اسلام وبعض اهل حربى قتل واعدام وماللرين اخذ واغتنام برله لحوق سريه يه اقدام بعده قتال آخره ملاقى اولمادين جميعا داراسلامه وضع اقدام ايلسه لر بوصورتده اول كسنه مصابى منفعۂ سريه ايله احراز ايدوب سريه داراسلامله احرازنده شريك واباز اولملريله اول مصابده شركتله سرفراز قيلنورلر اما اول كسنه سريه يه مشركيندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالى بعد اصابة الغنائم سريه يه لاحق اولان حالتاجره موافق اولمغله مصاب سريه ده شركته لايق اوله مز لكن التجا قيلدن صكره سريه قتال آخره ملاقى اولسه لر اول كسنه دخى غنائملرندن دفع اعدا ايچون قتاله ابتدار ايتمكله جميع مصابده تاجر كبى شركته سزاوار قيلنور كذلك لاحق اولان كسنه مسلم آخر ايكن دخول سريه دن اقدم دار الحربده اسير اولمش اولسه ينه جواب مسئله بو تقرير اوزره درزيرا اسير مز بور دار الحربده قبول اسلام ايلين كسنه ايله حكمده متحددر كه آنك التحاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمامشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کمسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه لر دخی ینه مصا بلرنده تشریك وادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل وحکم عدمده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه لر
بوصورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولماملقله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه برحصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کنایسلرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهاب ایدن صکره سریهٔ اخری ورود وآنلر دخی کنائس مرقومه نی
هدمه بذل مجهود ایلسه لر بوصورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلمکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بوصورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنائس شرعا مقدورلری
دکلدر و برسابقده بیان ایلدیك که هر سریه نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری تقدیرده هدملری جائزدر مکر اعدا بردفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول ودار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتال الله مسلمینی حصندن
تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتال الله اولدوشمن اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه لر
بوصورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ماعدالرندن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیروکلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزمله حصنلرینه
ادخال ایده لر بوصورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بوصورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکنایسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمایوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کنایسلرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه یه معلوملری ایکن هدم کنایسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه لر تخریب
کنایس آنلره جائز کوریلمز زیرا بوفرض اوزره سریه یه ردء و پناه اولمشلردر ورده و پناه امیر حربدن اولان نسنه لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

مجاللری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه لر دخی بو منوال اوزره در واکر موضع بعیدده ایسه لر بوصورتده
ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنایس آنلره حلال کوریلور کورمزمیسنکه سریهٔ
مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه لرنده شرکت
عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده ده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین بدیداردر واکر دار اسلامدن
بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دار الحربده اجیرلری یاننده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه
سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدنصکره اجیرلر ایله
ومجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه لر بوصورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلر که
بری اصابت وبری احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله
ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال الرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه
وصولدنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معا حلول ایلسه لر بوصورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت
ونه احراز ایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشترا که نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع ومعا
خروج ایتمکله غنائم ثانیه یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولماز لر ایسه
اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بوصورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود
اغاثه لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابتنه واحرازده تفردلری متقرر
اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دار الحربده بعض کمسنه لر ایله تخلیف وکندولری کچوب سریهٔ ثانیه ایله
اجتماع وجمیعا اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کمسنه لره ملاقی اولمادین دار اسلامه
خارج اولسه لر بوصورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی یه تصمیم
وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میاننده تقسیم اولنور لکن بوصورتده سریهٔ ثانیه ایله
اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کمسنه لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله سی اول غنائمده
شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب ومتواصل
اولدقلرنده بر برینه ردء و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه
جانبین مختلفیندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر برحصنی محاصره ایلین سریه
بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مالله رجا ایلسه لر
مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فامامنا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله
منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بورجالرینه مجبر اولورلر ایسه موضع
اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که مالله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندر که برآتی السیر الصغیرده
بیان ایلدیك بوصورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه لر فداء سبایاده اشترا که موصول اوله مزلر
اما سبقت ایلین فداء کنایس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یدن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض
بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره
مددلاحق اوله اما کنایسی یعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمدکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء
اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدر که امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه
جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کنایسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده
سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده
عسکر موضع قریبده ایسه لر معا حاضر منزلنه نازل وفداء سبیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیدده ایسه لر قطعا
اشترا که نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه یی سبایادن برنسنه یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله
بوصورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه
ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیء رد بعده بطریق المعاوضة
اخذ مال ایتمش اولور و بوصفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن
مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قربده بولنملریله سبایاده قبل البیع
شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

قولر يله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينار هبه ياخود تصدق ايتمكي التزام وطرفين ايفاء شرط ومشروطه قيام ايلدكدنصكره عسكر كلوب آنلره لحوق والتيام قيلسه اول مالده شركتلر يكام قيلنورلر زيرا شرط انصرافه مقترن اولمغله اخذى بطريق الفدا ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد ايتدكجه آنلره تعرضلرى حلال اولماز اما اول مالى مسلمينه بلاشرط هبه وآنلردخى انصراف ايتسه لر آنك حكمي بونك خلافنه دركه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول ماالله سريه دن بعض اشيا اشترا ايتملر ايسه تراضي طرفينه مستند اولان برسببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز واكر سريه اهل حصنه برنسنه يى بيك ديناره بيع واهل حصن دخى شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلرى مقدارى آنلره سالم وزياده سى اهل عسكر ايله بينلرنده ادخال مغانم قيلنور زيرا اول زياده يى انجق انصراف مشروط مقابله سنده اعطا ايتملر يله غنائمه الحاق اولنوب مقدار قيمتي مأخوذلرندن عوض ايچون ادا ايتملر يله خاصة سريه يه ايفا قيلنور واكر دار اسلامدن بعث اولنان سريه بعض غنائم وسبيه ظفر ياب اولوب غنائم وسبيلرين بركنيسه ده مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دار الحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريۀ اخرى كلوب باب كنيسه يى فتح واسيرلرى اخذ واموالى استخراج وجمله سنى دار اسلامه اخراجدن صكره سريۀ اولى دخى عود واياب ايلسه اموال مرقومه يه سريۀ اولى اصابت وثانيه دار ايله احراز ايتمكله ايكيسي شريك وانباز قيلنور امابو مسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولى اولى نك دار اسلامه خروجندن متأخر ايسه جمله سى ثانيه ايچون متقرر قيلنور زيرا سريۀ اولى آنى دار الحربده ترك ودار اسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلرى هر وجهله ساقط اولوب اموال اهل حربدن كنسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنه ملتحق اولمشيكن سريۀ ثانيه اصابت واحرازنده مستقل اولملر يله مستحق اولمشلردر كذلك سريۀ اولى دار اسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يى اخذ ايلدكدنصكره سريۀ ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريۀ اولى ايله ملاقات ايتمدين دار اسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله محرز اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن سريۀ ثانيه اخذ واحرازنده متفرد اولملر يله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريۀ اولادن بعضيلرى اول كنيسه ده كندو متاعندن دخى برنسنه ترك ايتمش اولسه نظر اولنور اكر سريۀ ثانيه آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة بلاشئ صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آنى بيلوب احراز ايتمشلردر كه آندن ملكى زائل اوله واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بو صورتده صاحبي قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدر زيرا مال مرقوم دار اهل حربده متحيز اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلردر والله اعلم

❁ باب ما يأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه ومالا يكون ❁

يعنى دار الحربده بركسنه برنسنه يى مستقلا اخذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اوليان مباحث ومواقعدر اكر دار الحربده بولنان عسكردن بركسنه واروب عسل يالؤلؤ ياجوهر يامعدن ذهب وفضه يه واصل اولسه جمله سى غنيمتده داخل اولور زيرا بونلردن هر برى برمالدركه اول كمسنه دار الحربده اخذينه قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دار الحربه دخول ايتدكده مقصدلرى اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله آنلرك قوتلر يله دار الحربده بعضيلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخل اولور بو قولك تحقيقي اولدركه اول كمسنه اول مكانه واصل اولمدقجه اول مال اوزره اثبات يدى ممكن اولميوب وصوله دخى انجق جيشله متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكننده اكا ردء و پناه اولملرى متعيندر واكر اول كمسنه قبل علم الامير اول مالى بيع وثمنى اخذ ايتمش اولوب اميردخى اجازت يعنى رأى وتجويز ايلسه كركدركه ثمنى اخذ وغنيمته وضع ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولملر يله ثمنده دخى تشريك اولنورلر واكر بركسنه دار الحربده جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بو فعلى جائز وثمنى اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صو كتوروب بيع ايلسه بنه اويله در زيرا حشيش وماجله يه مباح اولمغله غنيمتدن دكلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس شركاء فى ثلاثة فى الماء والكلاء والنار قول سلاست سماتلر يله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصى اولوب ثمنى اكا حلال طيب كوريلور اما مسئلۀ سابقه بشقه در اما بر خشب ياحطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنور اكر تاجره بيع ايتمش ايسه امير ثمنى اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبى غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

بركسنه دار اسلامده آخرك ارضندن كلا ياخود بترندن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال طيب اولور پس اخذى دار الحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور اما دار اسلامده آخرك ارضنده خدايى نابت اولان شجردن خشب ياحطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه بيعي جائز اولميوب استهلاك ايلسه قيمتني ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشدركه خشب وحطب اموال سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخى حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغله احرازلرى انجق اثبات يد ايله اولوب مكانله غير متسقدر واكر اول خشب وحطبي ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بو صورتده امير ثمنى مشترى يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتدن اولوب بايع ومشترى آنكله انتفاعده مساوى اولمغله ثمنى مشترى يه ردى واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعي حنطه وعسل كبى طعام ياخود شعير وقت يعنى يونجه وتبن يعنى صمان مثلا وعلف ايسه ينه تفصيل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتدن اولمغله هر بر غانم ايچون بونلر ايله حق انتفاع ثابتدر وبو بيانله متبين اولمشدركه قت يعنى يونجه جملۀ اشجاردن اولوب حشيشدن دكلدر حتى آنى بركسنه ارض غيردن اخذ ايلسه صاحب الارض استرداده قادردر شارح الكتاب شرح الله صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شئ تافه حقير اولوب قبل الاخذ چوق محللرده قيمتي اولمامغله منزلۀ حشيشده در ديو افتا ايدرلر ايدى اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمد والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكى اصحدر كه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان نسنه نك اسمى وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنه نك اسميدر حتى اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلديلر قت دخى ساق اوزره نابت اولمغله منزلۀ شجرده ايدوكى ثابتدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلدكلرى حشيشه ياخود ماء ايله مملو قيلدقلرى قربه لره ظفر بولوب ايچلرندن بركسنه آنى اخذ و بيع ايدوب مشترى دخى استهلاك ايلسه نظر اولنور اكر مشترى تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمن اكا رد ودفع اولنور زيرا مشركين احراز ايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده برفرد اخذ واحراز ايتمدين اول كمسنه اخذ واحراز ايله ممتاز اولمشدر واكر عسكرده برشخص نجار بولنوب دار الحربده خشب جلبجه يعنى قابغى صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفر ياب اولمغله آندن دار الحربده قصعه لر وخوانلر يا پوب صكره دار اسلامه اخراج قيلسه كركدركه امام اول نسنه لرى يدندن اخذ وبيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعد العمل قيمتني تحقيق وقيمت عملي صانعه وباقيسني غنيمته ويرمكله ثمنى تقسيم وتفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دخى مال متقوم اولمغله غنيمتده داخل ايكن بوصنعتنده من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مغصوبده بوفعلى احداث ايلسه ضماننه اكا مالك اولور لكن دار الحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عدم الامكان وبلا ضمان اصل خشبه مالك اولميه جغى نمايانددر اما اصل خشب غنيمتده واقع واكا متصل اولان صنعت غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله احد حقيني آخردن تميز دخى ممتنع اولمغله طريق تعديلي بيعله قسمت ثمنه راجع اولور نظيرى اولدركه بركسنه نك ثوبنى ريح آلوب غيرك صبغنه القا ايتمكله ثوب منصبغ اولدقده صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغنى ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دار الحربده جلود اغنام مذبوحه يى اخذ واتخاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب مملحه تربيه ايلسه معناى مشروح بونلره واشباه للربينه شامل اولمغله كركدركه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئلۀ مرقومه ده نجار مزبور عملى مذكور بى خشبي دار اسلامه اخراجدنصكره اصدار ايدرسه بو صورتده قيمت خشبي ضامن اولوب خشب معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلكنه ضامن اولمغله ضمانله محل عملده تملكى قبل العمل متبين ومعمولى ملك نفسندن اتخاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دار الحربده غنائم تقسيم اولندقدن صكره نجار مرقوم اول خشبي سهمنه دوشن كمسنه دن فضولى اخذ وعملنى تتميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمان قيمتله معموله استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك جلود ذكيه سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه مغصوبي قبل العمل دخى مال مضمون اولمغله فروه مالك وقيمت جلودى صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه بو صورتده اول فرو يى بركره جلدذكى غير معمول ايكن و بركره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرسه صاحب الجلده ذكى

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والكلاء

مطلب حكم القت

مطلب اخذ الريح ثوب رجل والقته الى صبغ الاخر

مطلب اخذ جلود الغنم قد بيعها

غیر معمول ایکن قیمتی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولورز یرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیء اخذایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی جلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزاید ایلمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطایه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض
شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موتاسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فرو اتخاذ ایتدکده
دار اسلامه اخراج ایلسه اکا قالق اوله مزدر زیرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا تسلیم اولنمایوب
بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسه
ینه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره ینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمته القا اولنوب صنعتی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکم مستهلکده اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکمسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبو مسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم مایحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر برسابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورةدر که دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دار الحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار وامثاللری شرا ایله تدارکه قادر اولملریله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهردر وهم اهل غزا طعام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر مع هذا تجار اوزره دخی دار الحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زیرا اول نسنه یی
دار الحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاك لرنده عدم ضمان
بالطریق الاولیدر واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقه لری
اوزرلرینه لازم ودار الحربده معیتلرینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمسه لر نفقه لرینی محل آخردن کسبه محتاجلردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتی مستوجبدر اما مدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلرسه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولملریله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تناول ایدرلرسه اول
کسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافتله کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی در ومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجۀ اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بو ایکی صورت برتربه متساویدر اما عسکریدن بریسی جمع خشبش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی برتاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولمیوب محرزك ملك
خالصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولسه دخی ینه رضاسی
بولنماد بجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه در که جمله غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلا رضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدر که جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومحلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل منادہ اناخۀ بعیر ایله نزوله احتیاجده جمله
اصحاب مساوات اوزره ایکن مسابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکسنه جامعه واروب
انتظار صلوتله برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اوله مز ما نحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعام میانده فرقه دلیل اولدر که برکسنه حشیشی محرزی
اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی برعسکری یا تاجر جالبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدر وغنیمت دار الحربده استهلاکله مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطحنله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
برابر اکل ایلسه لر بن بو فعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاك واستهلاکله
استملاك ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا تملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولیدر وتملك دخی غیره اطعامله
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه در توضیح فرقی اولدر که بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لامحاله بومعنی دخی اسهلدر واکر بر تاجر عسکر ایله محل بعیدده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدر زیرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو بنفسه اصابت ایلدیکی مالده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیددن اولمق شرطدر زیرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کبیدر روغنم وبقر دخی جمله اطعمه دن اولمغله غانمیندن هربرینه دار الحربده ایکن محتاج اولدقجه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دار الحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولدیغجه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری
برموضعه متصل بولنسه لر بو صورت اباحت طعام وعلفده دار الحربده بولنملریله مساویدر زیرا بو مثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امر جلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئ تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف متعام انعم الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیرکه عسکر اسلام دار الحربده بردوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کسنه نك عندنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدر که دار الحربده بولندقجه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی سوادر لکن بقر وغنم مثللوری اکل ایچون ذبح ایتدکلرنده کرکدر که جلودینی غنیمته رد ایدهلر زیرا جلود
هرحالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور اتدن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبر بو بابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دار الحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزلۀ
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب
کبیدر زیرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هرنسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندندر

كورمز مبسنكه طبخ ايچون ايقـاد نار ايتدكلرنده آنكله اصطلادن يعنى اصيمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ايچون ايقادلرنده ينه بويله در واد هاندن زيت وامثالى اكله مأذون اولد قلرى نسنه زرايله ايقاد قناديله
دخى مأذونلردر زيرا ايكى صورتده دخى انتفـاعلرى على وجه الاستهلاك عينله درهله ايقاد قناديل ايچون دهن
بزر ايقـاد نار ايچون حطب منزلنده اولوب هر برينـه تحقق احتياج معلوم اولمغله شركت غنيمتدن استثنالرى
مجزومدر امادهن بنفسج وشب بوى وزنبق وامثـالريله ايقاد قناديل استحلال اولنمـاز زيرا بونلر حسب العاده
مأكول دكللردر وهم بونلرايله ادهان يعنى ياغلنمق حـلال كوريلمزكه ادهان اصول حوايجلرندن دكلدر بناء عليه
بونلر طيب وغاليه حكمنـده اولورلركه آنلرايله تطيب اصول حوايجدن اولمـامغله جائز كوريلمز وجسدلرنده
استعما لله ادهان حـلال اولما يجه ايقـاد قناديل بالاولويه استحـلال اولنما زكـذلك مصنوع اعدا
اولان ادويه دن زنجبيـل مربى و هليلج مربى مثللو نسنه لره دخى تنـا وللرى حلال اولمـاز زيرا بونلر اطعمهٔ
ناسـدن دكللردر يعنى مناط بقاء نفس اولان اصول حوايجـدن دكللردر بوجهتله شركت غنيمتـدن مستثنى
دكللردر لكن حكم طعـام بشقه در كورمز مبسنكه عورت عقـد نكاحله زوجى اوزره نفقـهٔ طعامنى ايجاب ايدر
اما دواء عللنى استيجـاب ايده مز مكر امام ادويهٔ مرقومه دن برنسنه يى بيع وبركسنه اشترا ايليـه بوصورتده
سبب ملكه مباشرتله تملكله ممتـازاولمغله تناولى اكتساب جواز ايلمشدر واكرادويه دن مصنوع اعدا اولميوب بلكه
ارضلرنده نابت اولان نسنه يه ظفر بولوب اخذ ايلسه نظر اولنور اكرمأخوذ ينك اول موضعـده قيمتى وار ايسه
جملهٔ غنيمتـدن اولمغله آنكله انتفاعى حلال اولماز زيرا غنيمتدن اولان نسـنه لرده كندو مأخوذى مأخوذ غيرايله
مساويدر واكر اول موضعـده قيمتى يوغيسه آنكله تداويده بأس يوقدر زيرا موضع آخره نقلله متقوم ايسـه ده
اول موضعـده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتيله مقـام حشيشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احكام مذكوره ده طعام بنى آدمه قياس اولنورز يراغازينك علف دابه سنه احتياجى اصلى وطعامه احتياجى منزلنده
احتياج كليدر وطعـامدن هرنسنه كه غازى آندن اكل ايتمك جائز اوله آندن دابه سـنه دخى اكل ايتدرمك جائزدر
كورمز مبسنكه غازى يه اكل سمن جائز اولدقده حافر دابه سنى تقويت ايچون آنكله ياغلامق جائز اولمشدر كذلك
خلله دخى انتفاعى جواز وحل اوزره دركه خل ياطعـامدر ياخود چوربا وامثالنى اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثياب واوانى وسائر موالدن برشيئله انتفاعى غازى يه حلال كوريلمز زيرا قبل الدخول دار الحربده
بونلره محتـاج اوله جغى معلوم اولمامغله شركت غنيمتدن استثنا قيلنمامشـدر مكر ضرورت تحقق ايده زيرا
ضرورت تحقق ايتـدكده ملك غيرايله دخى انتفاع اولنور پس غنيمتله بالاولويه در لكن بعـد زوال الضرورة
كركدركه غنيمته رد ايليه غاية الامر نقصاناتى ضامن اولماز امامالك غير بشقه دركه آنده استهلاككله ضامن اولمغله
استعماله ادخال نقصـانده دخى ضامن اولور اما غنيمتى دار الحربده استهلاككله ضامن اولمامغـله ادخال نقصانله
دخى اولماز لكن غنيمتى دار الحربده استهلاكى احتياجنـدن دكل ايسه كركـدركه امير آنى تأديب قيـله
واحتياجندن ايسه عذرينى قبول ايليه وثيابده ضرورة معتبره تلف نفسندن خوف ايده جك مرتبه ده اكا مثـلا
برد شديد اصابت ايتمكله در وارانيده ضرورت ايچنـده اكل وشربه محتـاج ايكن عندنده بولنمامغله در وركوب
دابه ده دخى بويله در وركوب دواب غنيمت خيانتدندر ديو آثار مأثوره ده اكرچه روايت اولنمشدر لكن اول بابده
نظر اولنور اكرغازى حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عنـدنده آخرى بولنمغله ياخود راجلا مشيندن
اكا ضعف شديد وعناء مديد كلمكله ركوبه محتـاج دكل ايسه ركوبى جائز كوريلمز اماسقى ايچون ركوب ايدوب
ياخود كندو علفنى ياغنيمتدن اولان علفى تحميل ايدرسه بأس يوقدرز يرا بونلر حوايج غنيمتـدن ودواب مزبوره
دخى غنيمتدندر يوقسه غازى حاجت نفسى ايچون ركوب ايدوب كندو متـاعندن ومالك اولديغى دوابك علفندن
برشيئى تحميل ايلمك ضرورت اولمديجه جائز كوريلمزوا ترمذ كوردن مقصود انجـق بوصورتدركه غلولدن
معدوددر واكرغازى عروض فتورايله مشيدن عاجز وعدم ركوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارز ايسه ياخود
خوف اعدا بديد اولميوب انجق مقدما مبتلاى جهد جهيد اولمغله عدم ركوبنده نفسى اوزره خوفى مزيد ايسه
ياخود فرسى قتـل واضاعه اولنوب راجلا قتـاله عدم الاستطاعه ايسه بوصورتلرده ركوبى جائز كوريلور
وركوبيله تلف اولسه كرك قضاده وكرك بينـه وبين الله تعـالى ضامن اولماز زيراركوبى اكا شرعا مباحدر
امابلا احتياج استهلاكى بشقه دركه اكرچه هنوز غنـائمده تأكد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخى حكم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاك كنده آثم اولمغله بينه وبين الله تعـالى اوزرينه غرامت قيمتى واجب اولمغله بلاجبر ضمانى

غنيمته ادا ايله افتـا اولنور واسلحه ايله انتفاعى دخى جميع مذكوراتده ركوب دابه منزلنده در وقچانكه لاجل الضرورة
استعمالى شرعا اكا مباح اوله آنده تلف اولان نسنه يى نه حكم قضاده ونه بينه وبين الله تعـالى ضامن اولماز وقچانكه
استعماله آثم اوله حكم قضاده جبر والجا قيلنمازسه ده بينه وبين الله تعـالى غرامتله افتا اولنور زيرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنيمتدن اتلاف ايلديكى نسنه نك قيمتنى غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنـان جللر جميع احكامده
ثياب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعـان منزلنده در واكر اهل عسكر دار الحربده اشنان يعنى چوغان ديدكلرى
نسنه يه ياخود صابونه ظفر بولوب آنكله بعضيلرى غسل ثياب ايلسه لر مكروه كوريلور زيرا غسل ثيـاب اصول
حوايجدن اولمامغله شركت غنيمتدن استثناسى ثابت دكلدر انجق اشنان اول محلده نابت وبى قيمت ايسه اخذ ايلين
آنكله انتفـاعده بأس يوقدر واكر قيمتدار ايسه همان اخذ ايله غنيمتـدن اولوب مأخوذ غير اولان ماللة وبيوت
اعـداده محرز اولان اموالله برابر اولور سؤال اولنورسه كه حطبله اول موضعده قيمتـدار ايسه دخى غازى ايچون
ايقـاد ناره رخصت ويريلمشيكن نيچون خطمى ايله غسل رأس واشـنان وصابونله غسل يد وثيابنـه رخصت
ويريلمدى جوابده ديرزكه ايقـاد نارده اصول حوايجدن اولان طعـامى اصلاح تحقق ايتمكله شركت غنيمتـدن
استثنا اولنوب بومعنى اشيـاء مرقومه ده بولنمامغله مستثنى اولمامشدر واكر غازى برمجمره يعنى انواع بخوردن عود
وامثـالى نسنه لره ظفر بولسه آنكله تجمر وتبخرى جائز اولماز كه تبخر اصول حوايجدن دكلدر همان تطيب كبيدر
كذلك طعـام واصطلا ايچون آنلرايله ايقاد نار دخى جائز اولماز كه آنلر بين النـاس وقود دن معدود دكللردر لكن
آنلر اول موضعـده اعدانك ايقاد نار ايلدكلرى اخشابلرندن ايسه بوصورتده ايقـادده بأس يوقدر وجواز تبخر
بالطريق الاولى در واكر اهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعـه لره ووتدلره يعنى قازقلره ظفر بولسه لر
آنلرى ايقـاد نار ايچون استعماللرى بلاضرورة جائز كوريلمز زيرا منزلهٔ امتعـه يه منزل اولملريله حسب العـاده
وقودده غير مستعملدر اما اخشاب غير معموله يه ظفر بولسه لر اكر آنك اول موضعـده قيمتى وار ايسه آنكله وقود ده
انتفـاعلرى حلال اولماز واكر قيمتى يوغيسه انتفـاع مرقومده بأس يوقدر واخشاب مزبوره يى دار اسـلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذينك احكامنى باب سابقده بيان ايلديك اما قبل الاخراج اتخاذ ايدرسه آنده
بأس يوقدر زيرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمديغندن آنكله انتفاعى مباح ايكن صنعتى انتفاعنه مانع اولماز
واكر امير غنائمى دار الحربده ارادهٔ تقسيم ايدرسه قبل الصنعة قيمتـدار اولان خشبى معمول وغير معمول ايكن تقويم
وعامله قيمت عملنى تسليمدنصكره معمولنى يدندن اخذ وقسمته وضع وتقديم ايدر واكر عاملى آنى بيع ايتمش ايسه ثمندن
فضـل عملنى اميره اعطا قيلر لكن قبل الصنعة دار الحربده ودار اسلامده قيمتدار اولميـان خشب بعد الصنعة دخى
عاملنه سالم قيلنورز يرا عمليله مال متقوم اولوب مكسوبى اولمشدر كورمز مبسنكه بركسنه غيرك ترابندن اتخاذ كوزا ايلسه
اكا مالك اولور ودار الحربده اتخاذ قدور اولنان طين دخى تفصيل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازلدر واكر عسكردن برجماعت طلب غنائم ايچون كيدوب مشركينك ارماك وامتعه وسبى وطعاملرينه فائز اولسه لر
عسكره كلنجيه دك مجموع غنائملرين اول ارماك اوزره تحميللرى جائز كوريلور زيرا حامل ومحمول عليه بالجمـله
مال غـانميندر وجواز تحميل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخى ثابت اولور كه طعامى دخى انتفـاع
جميع عسكر ايچون كتوريرلر اما علف وطعامدن برشيئ قليله ظفر بولوب احتياج نفسلريچون اخـذ ايتمشلر ايسه
بلا ضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماك وحمير وبغال وعربه لر اوزره تحميللرى مناسب اولماز زيرا ذكر اولنان علف
وطعـام مقدار حاجتلرندن زياده اولمادقجه اكا كندولر احق اولمغـله حكما دار اسلامدن حاجت نفسلريچون
ادخال قيلدقلرى طعامه ملحق اولمشدر لكن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ايسه حاجت نفسلريچون
اخذ ايتدكلرى طعـامى دخى بونلره تحميللرى جائزدر زيرا بونلر دخى جملهٔ طعـا مدندر كورمزمبسنكه بونلرى
اكل ايچون ذبحلرى جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقجه بونلره اخـذ ايدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلريچون اخـذ ايتدكلرى طعاملرين بونلره تحميللرى جائز در اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واكر حاجتـلرندن
زائد اولميان طعام قليله ارماك مشركين اوزره محمول ايكن ظفر ياب اولسه لر كركدركه اول طعامى ارماكدن اخـذ
وكندودابه لرينه تحميل وارماكى بلا حمل سوق معسكره شتاب ايده لر زيرا ارماك اوزره حمـل قديمنى ابقا مجددا
انشاء حمل كبيدر واكر معيتلرنده بولنوب دار اسلامدن ادخال قيلدقلرى طعـاملرين غنيمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحميل ايلسه لر تحميل مزبور اوزرلرينه ركوبلرى منزلنه تنزيل اولنمغله بلاضرورة تحليل اولنمـاز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ايسه ده غنيمتدندر كورمزمبسنكه فضلهٔ حاجتلرين يدلرندن سائر غانمين اخـذ ايدرلر

الجمر بضم الجيم الاول مايوقد به
وبكسر الجيم الاول المحل الذى
يوقد فيه كذا اخط الحصيرى
رحمه الله تعالى

اما طعام محمول ملك خاصلربدر كه برفرد ایچون آندن برنسنه اوزره سبیل یوقدر پس قطعـا غنیمتدن اولمیان نسنه‌ده
من وجه غنیمتدن اولان نسنه ایله انتفاعلری حلال اولماز اما حاجت نفسلر ایچون اخذ ایتدكلری طعـام بشقه در
واكر اهل حربك خروارلر ایچنده طعاملرینه ظفر بولسه‌لر بودخی اوزرنده طعام بولنان ارماكله برابردر كه خروارلر
طعـامدن اولمیوب ظروف اولمغله ارماك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولدقلرنده ذبح واكلنی مراد ایلسه‌لر
بلاضرورة رخصت ویریلمز وقول مذكور اصل ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه اوزره ظاهردر كه قول ابن عباس
رضی الله تعـالی عنهما اوزره لحم خیلی مكروه كورمشدر بو جهتله خیل غنیمتده جملهٔ طعامدن عد اولنماز اما قول
امامین رحمهما الله تعـالی علیهما اوزره اكرچه اكلی مالكینه مباحدر لكن غنیمتدن اولان نسنه اكل ایچون مهیـا
یاخود شرعا اكلی منصوص اولمدقچه طعـامدن عد ایله هرفرد ایچون مستقلا اكلنه رخصت ویریلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدر كه قال الله تعالی ومنها تأكلون وخیلده غیرمنصوصدر وهم خیل حسب العاده
اكل ایچون مهیا اولمیوب غالب احوالی مركوبیتدر بو جهتدن بلاضرورة غنـائمده ذبح واكلی مكروهدر واكر
امیر عسكری تناول طعام وعلفدن منع ایدرسه جائز كوریلور بشرط آنكه منعی عسكر ایچون عدم احتیاجلرینه
بناء علی وجه النظر والاجتهـاد اوله كورمزمیسنكه امیر دارالحربده غنائمی بیع وتقسیمی منـاسب كورسه اباحت
تناولی رفع ایدر ایكن ینه جائز كوریلور پس من اول الامر منع تناولی منـاسب كورسه ینه بویله در انجـق محتاج
اولدقلرنده عسكری بالكلیه یاخود بلاثمن تناولدن منعی مكروه كوریلور زیرا بوصورتده احتیاج ناسله تناوله رخصت
شرعیه وارایكن امیر كندو رأیی ایله رفعنی قصـد ایتمش اولور وبومعنی عامه‌یی مالیله انتفاعدن ومارهٔ یی طریق
جاده‌یه سلوكدن منع منزلنده اولمغـله منهیدر وبویله ایكن ینه ناسی منع ایدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنیمته
وضع ایلدكدنصكره بوفعلی تجویز ایتمین قاضی آخره رفع اولنسه كركدر كه قضاء امیری امضا قیله زیرا فعـل مذكور
موضع اجتهادده حاصـل اولمشدر وبز بالدفعات بیان ایلدیك كه بومثللو مجتهداتده قضا نافذدر مؤلف مصیب
اعده الله تعـالی له من الثواب خیر نصیب بو محلده دیدیكه بعض ناس دیدیلركه عسكرك عدم احتیاجلری ظاهر
وبارز ایسه ده طعام وعلفدن منعله امیرك آنلره تعرضی غیر جائزدر لكن مؤلف فتوت بنیـان اول مخالف كیم
ایدوكنی ذكر وبیان ایلمدی ظن ایده‌رمكه مخالف مرقوم بومخالفتده انجق ذكر ایلدیكمز نكته‌یه اعتمـاد یعنی
عسكری رخصت شرعیه‌دن منع ایلمك محذورینه استناد ایلمدی لكن علمامز رحمهم الله تعـالی دیدیلركه رخصت
مزبوره احتیاجه مبنیدر وعنـد الاحتیاج عسكری رخصتدن منع ایتدكده امیر توفیر منفعتلرینه قصد ایتمش اولمیوب
قصد اضرار ایتمش اولور لكن اولبابده ینه مسلمین ایچون منفعت ظاهره وارایسه منعی جائز كوریلور اما عند عدم
الاحتیاج امیر ناظر مسلمیندر وولایت نظری واردر ومنع امیرده عسكر علی تقدیر المنع كندو طعاملرینه تناولده اسراف
ایتمك وعلی تقدیر الاطلاق طعام غنیمتدن تناولده اسراف ایتملرندن غیری فائده بولنماسه بودخی خصوص منعده
امیر ایچون وسعت رأی واجتهادده كافیه در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس یاخود تداوی ایچون احراز
ایلمدكلری طینه ظفر بولسه‌لر بلااحتیاج آنلردن برشیئی استعماللرین مناسب كورمزم زیرا احراز ایله مملوكلری اولوب
مملوكلرندن بطریق القهر اخذ اولنان البته غنیمت ایكن استعمالی دخی اصول حوایجدن دكلدر اما احراز ایتمدكلری
طینه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اكر اول موضعده قیمتدار ایسه غنیمتدندر واكر دكل ایسه استعماللری جائزدر والحاصل
طین دخی نظائر سابقه سنه حكمده مساویدر كذلك دم الاخوین كه ایكی قرداش قانی دیدكلری نسنه‌یه وحرمل كه
اوزرلك دیدكلری نسنه‌یه ظفر بولسه‌لر بونلر دخی سابقلر ایله برابردر اما وقود یعنی ایقـاد نار ایچون اعداد اولنان
نسنه‌لر بشقه‌در كه آندن احراز ایلدكلرینه دخی ظفریاب اولسه‌لر انتفـاعلری جائز كوریلور وتجویز مذكور
بطریق الاستحساندر یوقسه مقتضای قیاس آنكه دخی بلا احتیاج انتفاعلری جائز اولمامقدر لكن بز قریبا بیان
ایلدیك كه وقود اصول حوایجدن معدوددر واكر اهل حربدن كیرو قالمش اوتاد وعماد خیام مثللو نسنه‌لره ظفر
بولسه‌لر بونلر مال متقوم وجملهٔ غنیمتدن اولمغله بلا احتیاج آنلر ایله انتفاع ایلمك برفرده حلال اولماز كذلك
اهـل حربك وقودك غیری مصلحتلری ایچون احراز ایلدكلری خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ایلسه‌لر آنلر ایله انتفاعی حلال اولماز زیرا حكم غنیمت صنعتنده غیرثابت ایسه ده اصـل خشبده
ثابتـدر حتی امام اوزره واجبـدر كه آنی بیع ایدوب ثمنی معمول ایكن قیمتیله غیـر معمول ایكن قیمتی بینلرنده
تقسیم وحصهٔ عملنی اكا اعطـا وباقیسنی غنیمته تسلیم ایده یاخود قیمت عملنی اكا اعطا ومعمولنی آلوب غنیمته
القـا ایلیه كذلك صانع اول خشبی مثبتندن اخـذ ایتمش اولسـه ینه بویله‌در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قیمتـدار اوله اما قیمتدار دكل ایسه آنكله دارالحربده انتفاعی جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمی باب متقـدمده سبقت ایلمشدر زیرا اصل شجر كرك احراز مشركین وكرك كندو احرازی
صورتلرنده غنیمتـدر لكن صورت ثانیه‌ده غنیمت اولمق كنـدو اخذیله حاصل واول دخی اخذ ایله انجق كندو
انتفاعنی قصد ایتمش اولمغـله باعتبار القصد انتفاعی تقـدیم وتجویز اولنور وصورت اولی‌ده غنیمت اولمـق بعد
احراز المشركین اوزرینه استیلا بزله حاصل اولمغـله بلااحتیاج آنكلـه انتفاعی تجویز اولنماز بعده مؤلف صحیح
الاسناد عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله تعـالی عنهما اهل عسكره سرحددن تجاوزلرنده دارالحربده ظفر
بولدقلری اوتادی دخی غنیمته رد ایله امر ایدر ایدی دیو نقـل وایراد ایلدی بعده دیدیكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ایتدكلری سروج وجلودلرینی دارالحربده اصابت ایلدكلری زیت وشحمله یاغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ایچون حمل ایدوب قتال ایچون حمل ایتدكلری نسنه‌لری یاغلامق غیرجائزدر اكرچه اصـابت ایلدكلری زیت
وشحم غنیمتدن اولمغله علی كلا التقدیرین حكم قیاس واحددر كه استعماللری غیرجائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق میانلرنده استحسان ایدوب دیدیكـه اهل عسكر اول زیت وشحمی قتـال اوزره كسب قوت ایچون اكللری
جائز اولدیغی كبی آنلر ایله قتال ایچون استعمال ایلدكلری نسـنه‌لرین یاغلامق دخی جائزدر وتجارت ایچون حمـل
ایلدكلری نسنه‌لر ایله قوت قتال حاصل اولمامقـله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كوریلین بونلره دخی اولبابده جائز كوریلمز واكر امیر غنائمدن برشیئی دارالحربده بر مسلمه ایداع اول دخی استهلاك
ایلسه اكا تضمین اولنماز زیرا ایداعی احرازدن عد اولنمیوب قبل الاحراز دخی آنده حق غانمین غیرمتأكد اولمغله قبل
الایداع استهلاككه بعد الایداع استهلاكی متحددر واول مسلم امانتده خیانت ایتمكله امام ایچون تأدیبی جائزدر كه قبل
الایداع استهلاك كنده تأدیبی جائز ایدی پس بعدالایداع بطریق الاولی درمكر اول ودیعه طعام اولوب مسلم مزبور دخی
جملهٔ غانمیندن ایكن آنی اكل ایتمش اوله بوصورتده قبل الایداع اكلی موجب تأدیب اولمادیغی كبی بعدالایداع دخی
موجب اولماز واكر امیر حین ایداعده اكا اكر استهلاك ایدرسك ضامن اولورسین دیمش اولسه بوشرطی باطلدركه
حكم شرعه مخالفدر زیرا هم امینه شرط ضمانی وهم احراز ایله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانی متضمندر اما
امیر حین تسلیمده بونسنه قیمتله اوزریكه الزام اولنمشدر یاخود بیك درهمه اوزریكه الزام اولنمشدر دیوب قابض دخی
اكا راضی اولمش ایسـه بوصورتده بیع ایتمش اولور زیرا صورت ثانیه‌ده صحیحی بیع وصورت اولاده جهالت قیمت
بولنمغله بیع فاسدی تصریح ایلمشدر وبیع امیر كرك صحیح وكرك فاسد منزلهٔ احرازده‌در زیرا ملك مشتری قسمتله
ثابت اولدیغی كبی بیع صحیحـده نفس بیعله وفاسده عندالقبض ثابت اولور واكر امیر عسكر بعـد الخمس تنفیل
ربعله برسریه بعث ایدوب آنلر دخی طعامله اغتنام ایلسه‌لر اول طعـامدن مستغنی ایسه‌لر دخی ینه تناوللری
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سریه برابردر زیرا تنفیل حكم تناول طعام وعلفده غیرمؤثردر كه حق
منفلین سهام غانمین منزلنده‌در وسهام غانمینده فرسان ورجاله بینلرنده تفاوت وارایكن اباحت تناولده تسویه‌لرینه
مانع دكلدر پس نفـل دخی بویله‌در اما اول سریه‌یه جمیع مصـابلرین تنفیل قیلمش ایسه ینـه اهل سریه‌نك
طعام غنیمتلرنده باعتبار السهام شركتلری قائم اولمغله تناوللری جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصیبلری اولمیوب
بعد التنفیل غنائم سریه‌ده حاللری مطلقا غنیمتده حال تجار كبی اولمغله آندن برشیئه تناوللری جائز دكلدر واكر
امیر اول سریه‌یه من اصاب منكم شیئا فهوله دیو تنصیصله هربرینه مصـابنی تخصیص قیلمش ایسه ایچلرندن
هرفرده رفیقینك اخذ ایلـدیكی طعامدن تناولی حلال اولماز مكر ثمنینی ویروب یاخود رفیقی اكا اعطـا ایلیه زیرا
بوتنفیل منزلهٔ قسمتده اولمغـله بوندنصكره برشیئه اصـابت ایلین كمسنه اكا تملكلـه ممتاز اولور ومال مسلم طیب
خاطری بولنمادقچه آخره حلال اولماز بویله ایكن بركمسنه مصیبك رضاسی بولنمادین تناول ایلسه بعـد القسمة
حكم غنـائم اوزره ضمانی لازم اولور مؤلف بی عدیل بومسئله‌یی تعلیـل ایدوب دیركه كورمزمیسنكه سریهٔ
مزبوره‌دن ریسی برجاریه‌یه اصـابت وحیضهٔ واحده ایله استبراء دنصكره اكا وطئی حلال وبومعنی اختصـاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی درامـا عندابی حنیفه رحمه الله تعالی وطئی مكروهدر وبز
بومسئله‌یی شرح السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیك واكر امیر عسكر سریه‌یه برشیئله تنفیل ایتمیوب امیر سریه غنائملرین
عسكره سوق ایچون برقومی استیجـار ایلسه بو استیجاری تتمهٔ اصابتدن اعتبار اولنور زیرا امیر عسكر آنی انجق قتال
واحراز غنائم ایچون ارسال ایتمشدر وبومعنی سبب احراز اولان سوق غنـائمه تصریح ایتمدیسه‌ده بطریق الدلالة
اذن واجازتدر بعـده كركدركه امیر عسكر كندو دكلری طعامدن استیجـار اولنان اجیرلرك اجرتنه وفایده جلك

مقدا رینی بیع ایدوب باقیسنی ابقا واکل ایچون میان ناسه القا ایلیه لکن بو صورت انجق اهل عسکر غنیمت اخراجه اصابت ایتدکلری حالنده در اکر اصابت ایتمشلر ایسه اجیرلک اجرتلرین آندن اعطا وسریه نك کتور دکلری طعام وعلفی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر وصورت اولی ده مقدار اجرت هنوز بیع اولنمادین جمله سنی اکل ایلسه لر بر فرد اوزره ضمان ما کولی الزام اولنماز انجق عسکر دار اسلامه خروجلرندن اقدم غنیمت اخراجه اصابت ایدرلرسه اجیرلك اجرتلری آندن اعطا قیلنور ایده مزلرسه امیراتی بیت المالدن ایفا قیلرز یرا اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمغله مال مسلمیندن قضا ایدر وهم الغرم مقابل بالغنم قضیه سی دخی بو حکمی اقتضا ایدر والله اعلم

باب ماجاء فی الغلول * یعنی خیانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل اثاره وایثاریدر قچان بر کمسنه نك رحلنده یعنی یوکنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانة اخذ ایلدیکی نسنه بولنسه اول کمسنه ضربله ایجاع وتنکیل اولنور اما ضربنده قرق سوطه ابلاغ وتکمیل قیلنماز زیرا غلولله ضمننده حد معین بولنمیان جریمه یی ارتکاب اتمش اولمغله تعزیر اولنور وتعزیر انده حدوددن بر شیئك عددینه ابلاغ وتوفیر اولنماز لقوله علیه السلام من بلغ حدا فی غیر حد فهو من المعتدین یعنی اول کمسنه که حدك غیریده رتبهٔ حده بالغ اوله اول کمسنه حدی تجاوز ایدنلردندر لکن غلول ایدن کمسنه نك رحلی احراق اولنماز زیرا اکرچه خیانت ایتمشدر لکن خیانت احراق رحلنی ایجاب ایلمز و یدی دخی قطع اولنماز زیرا غنائمده نصیبی واردر وایچنده نصیبی بولنان مالی سرقه ایلین کمسنه نك تحقق شبهه یه بناء یدی قطع اولنماز وقول مذکور جمهور فقهانك مذهب منصورلریدر اما علماء شام مرتکب غلول اولان کمسنه نك لاجل التأدیب رحلنی احراقله تعذیب اولنور دیوب بو بابده حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن یؤخذ الغلول من رحله ثم یحرق رحله الا ان یکون فیه مصحف یعنی غلول ایتدیکی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صکره رحلی احراق اولنور مکر رحلنده مصحف بولنه قولنی روایتله مدعالرین اثبات وتصویب ایدرلر لکن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذکوری آندن موقوفا یعنی کندو قولی اولمق اوزره روایت ایدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذکر ایتمدیکی بر رجلدن اولدخی حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه نسبتله ذکر ایلمشدر لکن حدیث مذکور هم شاذ وهم راویسی مجهول غیر معروف اولمغله فقهاآنی صحیح کورمدیلر زیرا امام اوزاعی کندوایله حسن بصری بینلرنده بولنان رجلك اسمنی ذکر ایلمدی وهم حدیث مذکور من جهة المعنی آثار مشهوره یه مخالفدر ومؤلف صحیح الاسناد اول آثاردن بعضیسنی بو کتابندن شو وجهله ایراد ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مرتکب غلول اولان هر شخصه وعید وتهدیدی الحاق ایتمشلر ایکن آنلردن برفردك رحلنی احراق ایلمدیلر آنلردن بریسی حدیث مدعم رضی الله عنه درکه مدعم رسول الله علیه السلام حضرتلرینك عبد معتق یاغیر معتقلریدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر غزوهٔ خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله علیه السلامی راحله لرندن تنزیل ایدر ایکن ناکاه برسهم عائر یعنی رامیسی نامعلوم اوق اصابت ایدوب آنی قتل ایلدی بعده ناس آنی کوروب هنیئا له الجنة دیمکله رتبهٔ شهادتین تبریك ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم کلا والذی نفسی بیده ان الشملة التی اخذها یوم خیبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل علیه نارا دیدیلر یعنی اویله سویلمه کز نفسم ید قدرتنده اولان الله تعالی یه قسم ایده رمکه یوم خیبرده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلدیکی شمله نار اولوب اوزرنده اشتعال ایده یور بعده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتدکلرنده همان بر رجل غنیمتدن اخذ ایلدیکی بر یاخود ایکی شراکی یعنی نعلین طسمه سنی کتوروب غنائمه القا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم شراك من نار قول شریفلریله نتیجهٔ غلولی ابدا ایلدیلر وبعض غزواتده دخی بر کمسنه شهید اولدقده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه استشهد فلان دیو اخبار اولندقده کلا انی رأیته یجر الی النار بعباء غلها یعنی اویله دیمه کز علی التحقیق بن آنی غلول ایلدیکی برعبا یعنی کلیم سببیله ناره جر اولنور کوردم قول شریفلریله انذار ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه برقومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرینه رعبی القا ایلدی و برقومده زنا شایع اولمادی الا ایچلرنده موت کثیر اولدی و برقوم مکیال ومیزانلرین نقص ایتمدیلر الا آنلردن رزق قطع اولندی و برقوم قوم آخر اوزره بغیر حق حکم ایلمدیلر الا ایچلرنده دم شایع اولدی و برقوم نقض عهد ایلمدیلر الا عدولری اوزرلرینه تسلیط اولندی و برکسنه سلمان رضی الله عنه کلوب بن غنیمتدن

والرحل للبعیر کالسرج للدابة کذا فی المغرب منه

مطلب مرتکب ما لا فیه نصیبه لا یقطع

الشملة کساء یتغطی ویتلفف به کذا فی النهایة منه

بر خیط آلوب آنکله ثوبمی دیکدم دیدکده سلمان رضی الله عنه اکا کل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله مقروندر اکا کوره مؤاخذه اولنورسین دیدی ایشته بو مذکورات بالجمله غلولك عظم و بالنه دلیلدر لکن ایچلرنده احراق رحل یوقدر حال آنکه بیانی وقت حاجتدن تأخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس فی الغلول قطع ولا نکال یعنی غلولده قطع ید وتنکیل وتعذیب یوقدر دیدی وقول مذکور عدم احراق رحلده نصدر بحدرکه احراق رحل اعظم نکالدر ومرتکب غلولك رحلی احراق اولنمادیغی کبی سهم غنیمتدن ورضخدن محروم دخی قیلنماز زیرا ایچنده نصیبی بولنمیان مال غیری سرقه ایلسه سهم ورضخندن محروم قیلنماز پس ایچنده نصیبی بولندقده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحف وحیوانی وسلاحی احراق اولنماز دیدیلر پس بو قوللرندن خلافلرینه برحجت اقتباس اولنور که امتعهٔ سائره سی دخی عدم احراقده مذکورات اوزره قیاس اولنور اکر عدم احراق حیوان انجق مثله دن احترازایچوندر دیو تفریق ایدرلرسه بز دخی بو تقدیر اوزره اولا حیوانلرین ذبح بعده احراق ایتمك اقتضا ایدرایدی دیو بینه توفیق ایده رز کذلك عدم احراق سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولدیغندندر دیو اعتذار ایدرلرسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بویله درکه غازی حسب العاده قتالده محتاج اولمدیغی نسنه یی استصحاب ایلمز دیو دفعه ابتدار ایده رز علی الخصوص حکم احراقده روایت قیلنان حدیثك ضعیف ایدوکی شو دلیل قوی ایله تقویت وتضعیف قیلنمشدر که غلول ازمنه دن برزمانده زمان نبوتدن اکثر ووقوعی کورلمشدرکه زمان نبوتده منافقین واعراب معیت نبویه ده غزاده بولنورلر ایدی وآنلر مرتکب غلول ایدیلر وآنلرك عمل واعتقادلری بیاننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره نوبنو وحی الهی نازل اوا ورایدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك غزواتلرنده واقع اولان افعاللرندن برشیئی ترك ایتمیوب جمله سنی روایت ایلدیلر پس برفردك رحلنی احراق ایتمش اوله لر ایدی البته آنی دخی نقل شایع مستفیضله نقل ایدرلر ایدی ونقل مذکور کتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرقومك اصلی ثابت اولمدیغی عندیمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذکورده حدیث شاذ ایله اثبات حد واردر و بویله حدیث شاذ ایله اصوله مخالف اولان احکام شبهاتله ثابت ایسه دخی اثبات اولنماز ایکن شبهاتله مندرئه اولان حدود نیجه اثبات اولنور ای اهل شام مرتکب غلولك ثیابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله هلاکی متوقع ایکن عریان ترك اولنورمی بو بابده رأیکزنه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحلنده بولنان غیرك ودیعه وعاریه سی یاخود رحلی بولنمادقده سرحدده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بو بابده دخی رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك ایکی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ایدوب صکره هر بری غلول ایتدکده هر برینك عندنده عاریه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأیکزنه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحل واحدده بر جماعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتدکده رفیقلری واقف لر ایکن اخبار ایتمدکلرنده یالکز متاع مرتکبی احراق اولنور یوقسه کتم ایتملریله باقیلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأیکزنه در بزه اخبار ایدیکز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتکب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعید قوللرنده وجه مذکور معهود اوزره تکثیر شهود ایلدکدنصکره کتاب الاستحسانده بیان ایلدیکمز اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده بو وجهله ذکر وتأصیل ایلدیکه کبار اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمزلر ایدی مکر اول واحد ایله برابر شاهد آخر بولنه یاخود اول واحد صدق مقالنه یمین ایلیه نته کیم قول علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه بویله در ومیراث کبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستیذان کبی ملزم حکم اولمیان مصالحده مذهب اصحاب بویله او لنجه شبهه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل کبی حد عظیمی اقامتده حدیث شاذ اوزره نیجه اعتماد اولنور کورمزمیسنکه صحابهٔ کرام حد خمر اوزره اتفاق ایتمشلر ایکن حضرت علی رضی الله تعالی عنه دیر ایدیکه ماکنت لاقیم علی رجل حدا فیموت ویکون فی نفسی من ذلك شیء الا حد الخمر فان رسول الله علیه السلام وابابکر رضی الله عنه لم یسناه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تأثیر حد ایله فوت اولدقده آنك هلاکندن نفسمده بر الم حاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاکندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم زیرا رسول الله علیه السلام وابو بکر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمکله آنلردن اقامتی واقع اولمادی و بو بیانله مرتکب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غایتله ضعیف ایدوکی نمایان اولمشدر والله اعلم

❁ باب الشراء فیمن یزید وبیع السهام ❁

یعنی غنائم وغیریده بیع من یزید ایله معامله وغازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله بابنده تحقیق مقاله درامیر عسکر

المثلی للجمل کالبردعة للحمار كذا في المصبري منه

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدرز زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری وبرحلسی یعنی ظهر جمله تحت البردعه وضع ایلدکاری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیر مسئله‌ء مرقومه یی بو محلده انجق شوعلت ایچون تقریر ایلمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله علیه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دینی قرنداشینک طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکاری کبی دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بر برینه میل ورکون ایلدکدنصکره واقع اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه نظر اولنورا کر برکسنه تسمیه‌ء ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع نداءدن سکوت ایلمزسه آخرک زیاده سی جائزدر واکر سکوتله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز اما منادی دلال ایسه ینه نظر اولنور اکر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنمایوب یاخود بعد الاخبار میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسه آخرک زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال وسزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمه بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمه سهمنی بیع ایتمک مالک اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمه برعبدی اعتاق ایلسه عتق باطلدر پس بطلان بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر ومادام دار الحربده در سهمنه مالک اولنجیه دک صاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی نک روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم قول شریفیله مراد بو معنای مفاددر زیرا قبل القسمه امام ایچون بیع غنائم جائز اید وکنی بیان ایتمشیدیک پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اوادیغی عیان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن منقولدر دیمشدر که برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا کرک غنیمتدن وکرک مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بوصورتده نظر اولنورا کر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبی بیان ایدرک بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولی اعطا وفضله قالورسه بیت الماله القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردک کیفیتنده برباب دخی ذکر واتیان ایلدی لکن بز اول مسائلی املا ایلمد یکیمز شرح الزیاداتده بیان ایتد یکیمزدن بومقامده ترکنی شایان کوردیک والله اعلم

❀ باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم ❀

یعنی احوال سبایا ونفقه‌ء سبایا وبیع سبایاده عهده‌ء لازمه‌دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکه اهل حربدن برکسنه نک اهل وولدی سبی اولنوب برغازینک سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی اماناله کلوب غازی مذکور ایله سکا بونلرک ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترک وابقا ایده یم وبن دخی اسلام یادمتی قبول ایده یم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بوصورتده رقیق مسفورین کالاول اول غازینک رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر ومقدار مزبور ایله آنلره ملک حربی ساری اوله مز بناء علیه اول غازی یه رقیق مزبورینده تصرفدن امتناع لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر وبو معناده اثردخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمد یکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر فکر حربی کلدکدن اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر مکر اول رقیق حربینک زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمد یکجه اعتاقی لایق دکلدر زیرا حربی مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بومعنی اولمغله خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکلدر نظیری شول مکاتبدرکه زوجه سنی واول زوجه دن حاصل اولان اولادینی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبک مولاسی

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ امازوجه سنی اعتاق ایدرسه غیر نافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب حاصل واعتاق زوجه سنده غیر حاصلدرکه مقصودی بدل کتابتی اداد نصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب آنی ملک یمین ایله وطیء ایلمکدر وصورت مفروضه ده اکر حربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق مسفورینده کیف مایشاء تصرف اولنق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخلاف حربی انجق تعیین ایلدیکی وقتده ذلک کلدکده ظاهر اولور واکر توقیت وقت ایتمش ایسه همان کیدوب وکله جکی ودار الحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانک انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرین کتورمک ایچون کیدکده مولالرینه بعض دراهم یادنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعده حربی کلدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمنیدن عد ایده رم دیوب مسلم دخی بلکه علی وجه الصله ویرمشیدک دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربیدرکه دافع مال حربیدر ومد فوعه قول انجق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول قول حربی اولوب اولبابده حربینک بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیو دعواسی یاخود دروغده قرضه نیت قیلمشیدم دیو ادعاسی مساوی کوریلور کذلک اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه ینه وجه مشروح اوزره در اما خبز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملک حربی اولمغله قول قول حربی اولمق یی التماسیدر اما مؤلف کثیر الاحسان سالک حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولبابده مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه اولمقدن واحکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر وبوقیاس واستحسان فقهانک شول زوج حقنده قوللریله یکسانندرکه زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلسه بوصورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلک حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش اولسه ینه وجه مشروح اوزره در والحاصل اول اسیرلر اول مسلمک مملوکلری اولمغله آنلرک نفقه وکسوه لری ایچون حربینک اعطاسی مسئله کندو نفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزلنده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز مکر تصریح محله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوج باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن بز اول ابوابی مقدما شرح الزیاداتده بیان واکمال ایلدیکیمزدن بوبابده ترک واهمال اولنمشدر والله اعلم

مطلب القول في المدفوع قول الدافع

باب من الشهادات فی الغنائم والفیء

❀ یعنی غنائم وبیت المال مصالحندن بعض احوالده شهادته متعلق باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرین تأمین ورقیقلرین اخذ ایتمک اوزره مصالحه ایدوب مشرکین باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو دعوی واول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرندنز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرک قوللریدر زیرا کندو ید نفسنده بولنان کسنه نک رقیتی حجتله ثابته اولمادقجه دعوای حریتنده قول آنک قولیدر سؤال اولنورسه که ید نفسلرنده بولنمالری ظاهر حالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور اما مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره کندو نفسلرینه استحقاقلرین اثبات ایلمز جوابنده دیرزکه اشخاص مرقومین بوظاهر حالله انجق نفسلرندن مسلمینک استیلا واستحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتمیلر حقلرنده استحقاقلرین موجب اولمغله بونلر تناول ایتمیلردن اید وکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایشته بو بیانله اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بوصورتده اهل حصنک رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول شهادت ایدرلرسه قبول اولنور زیرا بینه‌ء عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرک مشهود بهدن سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بوشرکت شرکت ملک دکلدر وبومثللو شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغنی بالدفعات ذکر وبیان ایلدیک کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم وبووجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعضده مؤلف وفیر المحامد بومسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشدرکه غانمیندن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلوله شهادت ایلسه لر مشهود بهده نصیبلری وار ایکن ینه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولنایدی آبا واولادلرینك دخی شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملك مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی آبا واولادلرینك دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه قتاله حاضر اولمیان فقرا ومساکینك دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلك بیت المالدن سرقه ایلین کمسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات مذکوره نك بطلاننه فقهادن براحد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه شرکت عامه قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت انجق شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله نفسی ایچون اثبات ملك ایتمش اولور اما ملك اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه ایکی مسلم برشخص اوزره شوداری طریق مسلمینده بنا قیلدی دیو شهادت ایلسه لر امام اول شخصه داری هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدرکه طریقده هر فردك حقی موجود اولمغله شاهد دخی بو شهادتیله منتفع ایدوکی مشهود درلکن مشهود بهده ملك ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر ومانحن فیه دخی بویله در والله اعلم

مطلب بنی داره هذه فی طریق المسلمین

باب ما یتبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن استغنام ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه لرینك بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بز قریبا بیان ایلدیك که هر برغانم ایچون غنیمتی دار ایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر و بوبابده معلوم اوله که غانمیندن بریسی طعام وعلفدن شیء کثیره ظفریاب اولسه کرکدرکه ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ و باقیسنی تقسیم رفقایه شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی واجبدر بوصورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اکر منزل آخرده طعام وعلفدن برشیئه اصابت ایتمیه جکنی بیلورسه نقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوائجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد احتیاج معلوم و بحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمندهدر کورمزمیسنکه طریق حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه لره و بومدتده عیالی ایچون ترك ایده جکی نسنه لره مالك اولمیان کمسنه اوزره حج لازم اولمیاز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله انی غیردن منعه قادردر واکر منزل آخرده آنك مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدرکه فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله مرقومه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا رفقاسینك احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانینت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق دکلدر بوصورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ وانتزاع ایلسه لر صورت ثانیه ده جائز وصورت اولیده مکروه کورلور زیرا منع فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمایجه رفیقلری جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولملریله جبرا اخذلری مشروع اما منعده حق شرعیسی واوزرنده ید محرزه سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطال ایله اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه لر اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اکر رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ ایندکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اکر اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه ردقیلر زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر وامام اوزره ازالهٔ ید متعدیه واجبدر کذلك آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه لرینه بویله در زیرا اول نسنه یه ید مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج اولمادقده ازالهٔ یدنده متعدی اولور واکر آخذ محتاج ومأخوذمنه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایده مز زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما میچون ایکیسندن دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر و بو وجهله امام ایچون ثانیدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطییب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه لر اما میچون اولده ابقا وثانینك اعتراضنی دفع والغا بابنده ثبوت ولایتی هویدادر وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجدده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بو محلده ذکر ایلدیکمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومتساویدر حتی برکمسنه اراضی مباحه دن برموضعده ضرب خیام ایلمه موضع مرقوم ازقدیم آخرك مضرب خیامی ایدوکی معلوم اولسه ده دخی بودفعه اول موضعه ابتدار ایلین کمسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایده مز زیرا یدی اکا سبقت ایلمشدر وصید وحطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق ید ایله حاصل اولور لکن اول موضعدن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی برجانبنه نزول ایچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی واکر اول موضع زائدی ایکی کمسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه ویروب آخره ویرمك مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینك احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولیجه مختارینك احتیاجنده دخی احق اولور زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت و بعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوائجندن عد واعتبار ایدر و بومسئله ده دلیل شول اثر جلیلدرکه حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واکر صورت مذکوره ده نازل اول ایکی محتاجك برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل اولك آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اوله مز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان یداخری عارض ومعارض اولمشدرکه آنی ابطاله نازل اولك ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بوموضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمشیدم بوقسه نفسم ایچون اخذ ایتمشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بومثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافه ابتدار اولنور و بعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بوصورتده اول موضعده نازل اولك یدی آمر موقعنده واقع وآمرك احتیاجی غیرك ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه ایدوکی ظاهر اولدقده ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوزیاده یی فلان ایچون امر بله اخذ ایلدم دیدکده ینه حکمی بویله در واکر اهل عسکردن بریسی شعیره و بریسی قضب یعنی یونجه یه ظفر بولوب وهر بری آخرك مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کورلیوب مبایعه ممنوعه دن عد اولنماز زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرك اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدرکه هر بری مائده اوزره آخرك پیشکاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بوتناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرك پیشکاهنده بولنان طعامه بلا رضا مد یددن ممنوع اولملریله وجه مشروحله بر برینی ارضا بعده ملك مضیف اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واکر صورت مفروضه ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا قبلدیغی نسنه یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله یه عازم اولسه قادر اوله مز زیرا طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذك ید محقه سی عارض اولوب آنك احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بوصورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی مادامکه آندن مستغنیدر محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلمك جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده ینه جائزدر انجق صورت اولاده بلاشیء اخذ ایدوب صورت ثانیه ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمك مؤدی غروردرکه غرور حرامدر اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشیء استرداد ایلسه بو جائزدر واکر صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استرداد مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اوله مز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر و بومثللو امورده احتیاج ذی الیدیدندن انتزاعه مانعدر واکر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود برمستغنی و برمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترك تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب كل ما يكون للمسلمين فيه حق

مطلب الاحراز في المباحات بسبق اليد

مطلب يمنع عن مد اليد على الاطعمة الى ما بين يدي صاحبه بلا رضاه

وقابلدرزيرا بومبادله لرى محل مبايعه يه مصادف اولمديغندن مبايعهٔ شرعيه اولمامغله تقابض حاصل اولمديغه
بعد الوقوع حالى قبل الوقوع حالنه مماثلدرزيرا بو بابده حكم تصرف ايجق ثبوت يداوزره مبنيدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلكه مبادله‌دن عبارت اولان لفظ مبايعه ايله ثبوت يداحدهمادن آخره تحول ايلمز واكر برغازى طعام غنيمتدن
رفيقنه وقت آخرده مثلنى ويرمك اوزره اقراض ايلسه نظراولنور اكرهر برى آندن مستغنى ياخود اكا محتاج ايسه
بنه نظراولنور اكرمستقرض آنى استهلاك ايتمش ايسه اوزرينه برنسنه واجب اولماززيرا اكا تناولى ايجق طعام
غنيمتدن اولمق اعتباريله اولوب استقراضى همان مقرضك اكا تسليمده خاطرينى تطييب ايچون اولمغله استهلاكى
موجب ضمان اولماز واكر استهلاك ايتمش ايسه مقرض استرداد ايدرسه اكا احق اولورزيرا تحويل يدينه
رضاسى ايجق نفسى ايچون مستقرض اوزره وجوب مثلى ايله مشروط ايدى پس ايجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسى دخى منعدم اولوب يدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلكنه منتظم اولمشدر واكر مقرض مستغنى ومستقرض
محتاج ايسه بوصورتده استهلاكى موجب ضمان اولماديغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخى قادر اوله مز
زيرا بوبابده محتاج غيرمحتاجدن بلا رضا دخى اخذ ايتمش اولسه مأخوذ ينه احق اولور پس رضاسيله اخذنده
بطريق الاولى در واكر حين اقراضده ايكيسيده مستغنى ايكن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ايكيسيده
اكا محتاج اولسه مقرض اكا احق اولورزيرا قبل حصول المقصود عروض احتيا جلرى عند ابتداء الاخذ
موجود حكمنده در وبز آنفا بيان ايلديك كه اول صورتده عدم سلامت شرط سببيله رضاى مقرض تام اولماديغندن
استرداده احق اولور لكن صورت مرقومه‌ده احتياج اولا مستقرضه صكره مقرضه عارض اولسه ياخود مقرضه
هيچ عارض اولماسه يدندن اخذه سبيل يوقدرزيرا عروض احتياجله يد مستقرض حقيتله متصفه اولدقدن صكره
رضاسى بولنمديغه فرد آخر محتاج اولسه دخى ازالهٔ يدينه قادر اولماز واكر برغازى مالندن دراهمله غازى آخردن
غنيمتدن اولان حنطه يى اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ايلسه اكر اول حنطه يه محتاج ايسه اكا غيريدن
احق اولورزيرا رفيقينك طيب نفسى ايله اوزرينه اثبات يد ايدوب يدى دخى احتياجله تأكد ايلمشدر اكر حنطه
بعينها قائمه ايكن احدهما نقض بيعى مراد ايلسه جائزدرزيرا طعام غنيمتدن تناولده ايكيسى مساوى اولمغله
بيعلرى بيع حقيقى اولما مشدر بوصورتده مشترى حنطه يى رد ودراهمنى اخذ ايدر بشرط آنكه ايكيسيده
آندن مستغنى ياخود بايع محتاج ومشترى مستغنى اوله اما بايع مستغنى ومشترى محتاج ايسه كركدركه بايع ثمنى سبب
صحيح شرعى ايله اخذ ايتمديكندن مشترى اوزره رد ايدوب حنطه دخى مشترى يه سالم اوله زيرا آنده يد مشترينك
حقيتى احتياجنه مبنيدر يوقسه تسليم بايعه مبنى دكلدركه بايع مستغنى اولدقده مشترى محتاج آنى بلا رضا دخى
اخذ ايلسه جائزدر واكر مشترى آنى استهلاك ايتمش ايسه بايع اوزره على جميع التقادير رد ثمن لازم ومشترى يه
مستهلكى سالمدر بوصورتده مشترى ذاهب وغائب اولوب بايع اكا واصل اوله ميوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم يدنده لقطه منزلنده قالور ايجق بودراهم يدنده مضمونه اولورزيرا آنى نفسى ايچون على قصد التملك

مطلب الملتقط باخذ اللقطة على قصد التملك

قبض ايتكله شول ملتقط حكمنده اولمشدركه اخذ لقطه‌ده اولا قصد تملك ايدوب بعده قصدينه نادم ولقطه‌ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعريفه وبعد التعريف تصدقه عازم اوله بوصورتده بايع بو قضيه يى
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمآبه رفع ايدوب اولدخى بن بيعكى مجيز اولمدم كتور ثمنى ديسه اكا
تسليمى جائزدرزيرا امام طلب ايتدككده ملتقط لقطه يى امامه ويرمك جائز بودخى آنك مثليدر بوندن صكره
صاحب الدراهم ظهور ايدرسه نظر اولنور اكر صاحب المغانمك بيعى اجازتندن اقدم حنطه يى استهلاك ايتمش ايسه
دراهمى اوزرينه رد اولنور زيرا صحت اجازت يد مشتريده معقود عليهك بقاسنى مستند عيدركه اجازت ملك
مشترى يى محل بيعده اثبات ايلمكده انشاء عقد كبيدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمنى اوزرينه رد واجب اولور
واكر اجازتندن اقدم استهلاك ايتمش ايسه دراهم مرقومه غنيمته وضع اولنور زيرا صاحب المغانمك اجازت بيعى
انشاء عقدى كبيدر وصاحب المغانم طعام غنيمتى دراهمله غانمينه بنفسه بيع ايلسه اكرچه اسائت ايتمش اولور

مطلب البينة لمدعى القدم لا الحدوث

لكن ينه بيعى نافذ اولوب ثمن غنيمته وضع اولنور اجازتى دخى آنك كبيدر بوصورتده مشترى بن حنطه يى قبل
اجازة البيع اكل ايتمشيدم دراهمى بكا رد قيل ديوب يمين دخى ايلسه تصديق اولنماز واقامت بينه ايتمدكجه دراهمى
اوزرينه رد اولنماز زيرا معلوم القيام اولان نسنه‌ده اصل اولان بقاسيدر مكر هلاكى معلوم اوله نكته‌سى اولدركه
قبل اجازة البيع استهلاكى امر حادث اولمغله حدوثى ايجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنى وقت سابقه اسناد ايلين
بلا حجه تصديق اولنماز واكر برغازى غنائمدن حنطه يه ويرى ثوبه اصابت بعده بر برايله قصد مبايعه ايلسه لر

جائز كورلمز زيرا ثوبه اصابت ايلين آنكله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بيعله تصرفى دخى
غيرمشروعدر اما طعام بشقه در لكن جائز دكل ايكن ينه مبايعه ايدوب هر برى آخردن مأخوذينى دار الحربده
استهلاك ايلسه هيچ برينه ضمان يوقدر ايجق بايع ثوب بيعنده مسئ اولور زيرا غنيمته تصرف حق امام ايكن
بايع بوتصرفله رأى امام اوزره تغلب ايتمش اولور كذلك مشترى ثوب دخى مسئ اولور زيرا اول دخى بلاضرورة
غنيمتدن برثوبى استهلاك ايلمشدر اما استهلاك ايتمدين دار اسلامه داخل اولمشلر ايسه هر برى يدنده بولنان نسنه يى
غنيمته رد ايلمك واجبدر زيرا يدلرنده جارى اولان مبايعه باطل اولمغله يدلرنده بولنان غنيمته داخل واحراز ايله
تأكد حق غانمين دخى حاصل اولمشدر بوصورتده هرقنقيسى استهلاك ايدرسه مستهلكنى ضامن اولور زيرا طعام
غنيمتك اموال سائره يه مخالفتى ايجق احرازايله تأكد حقوقدن اقدمدر وبعد التأكد اموال سائره كبى بين الغانمين
تقسيمى واجب وبلا ضرورة تناولى اصلا غيرجائزدر واكر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخى ايتمشلر
ايسه كركدركه قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ايلدكده غنيمته ردى كبى بونده دخى رد ايليه
اما قابض حنطه ده حكم شرعى طرفينك احتياج واستغنالرى ياخود احدهمانك احتياج واخرك استغناسى
اعتباريله جميع مذكوراتده مبادلهٔ طعامده سبقت ايلين حكم مرعيدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده مشترى
حنطه ذاهب وغائب اولمش ايسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبى من اول الامر اصابتنده اخذ ايلديكى كبى
ينه اخذ ايدر اما غائب اولان قابض الثوب ايسه صاحب المغانم قابض حنطه يه دار الحربده ايكن من اول الامر
اصابتنده تعرض ايتمديكى كبى ينه تعرض ايلمز لكن قبل الاكل دار اسلامه اخراج ايدرسه يدندن اخذ وغنيمته
وضع ايدر واكر عسكردن بركسنه شخص آخرى بعض مطامير معلومه دن جلب علف ايچون استيجار ايدوب
اولدخى كيدوب علف مطلوبى احضار ايلدكده بنم مرامم بوعلفى سكا ويرميوب نفسم ايچون اخذ واجرتكى
سكا رد ايلمكدر ديمكله اجتسار ومستأجر دخى البته علفى اخذ ايده رم ديو اصرار ايلسه نظر اولنور اكر اجير اجاره
اوزره كتوردیكنى اقرار ايدرسه ينه نظر اولنور اكر ايكيسيده محتاج يا ايكيسيده مستغنى ايسه لر مستأجره تسليم
اوزره اجبار اولنور زيرا اجير يده مستأجر كبيدر حال آنكه اجاره دخى صحيحه در زيرا عقد مزبور منافع اجير اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر عليه اعمال جهاددن دكلدر واكر اجير اول علفه محتاج ومستأجر مستغنى ايسه
مستأجردن منعه قادر اولور زيرا يد مستأجرده بولنسه دخى اجير محتاج ايكن آندن حق اخذى واردر پس كندو
يدنده ايكن حق منعى بطريق الاولى در لكن بوصورتده اجرته مستحق اولماز حتى اخذ ايتمش ايسه ردى لازمدر
زيرا كتوردیكى علفى مستأجردن منع ايلدكده اكا معقود عليه سالم اولمامشدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اول
شخصى جمع حشيش ايچون استيجار قيلمش اولوب اولدخى مستأجر ايچون جمعنى اقرار ايدرسه بوصورتده
مستأجر مستغنى واجير محتاج ايسه ده ينه يدندن اخذه قادر اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه حشيش جملهٔ
غنيمتدن دكلدر حتى آنى مستأجر بنفسه جمع ايتمش اولسه آخرى اكا محتاج اولسه دخى يدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ايله دار اسلام بو بابده متساويه الاقدامدر كذلك آنى اجيرى جمع ايلدكده ينه بويله دركه يد اجيرى
كندو يدى كبيدر اما حكم طعام بشقه دركه طعام جملهٔ غنيمتدندر حتى وقت قسمته دكين باقى ايسه بين الغانمين
تقسيم اولنور وطعامه اجير محتاج ومستأجر مستغنى اولدقده محتاج اولان اكا احق كوريلور وطعامده اجير
كتوروب مستأجره تسليم ايتدكدنصكره كندو محتاج ومستأجر مستغنى اولمغله مستأجردن اخذينى مراد ايلسه جائز
كوريلور آيشته بو بيانله فرق طعام وحشيش نمايان اولور وطعامده اجير بعد التسليم وجه مشروح اوزره
اخذ ايلدكده حق اجرتى ساقط اولماز زيرا حكم عقد تسليمله نهايت بولوب اجرتده حقى تقرر ايلدكدنصكره
حق احتياجله اخذى غصبله اخذندن ازيد دكلدر وغصب حق اجرتى اسقاط ايتمدكده بو اخذك عدم
اسقاطى اولى در واكر شخص مرقومى مطموره معينه يى تسميه ايتمدين همان بعض مطاميردن جلب علف ايچون
استيجار اولدخى كيدوب جلب واحضار ايلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمايى تجاوز ايلمز زيرا بونده
معقود عليه اولان ذهاب ومجيئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده نك حكمى بعد
استيفاء المعقود عليه مسمايى تجاوز ايتمك اوزره وجوب اجر مثلدر كذلك كيدوب علف بولمامغله عودت ايلسه
ينه اجر مثله مستحق اولور زيرا مستأجر عليه اولان عملى يعنى ذهاب وطلبى اقامت ايلمشدر اما عقد صحيحله
كتورديكنى منع ايلديكى صورتده سبقت ايلين بشقه دركه آنده اجر مثلى مستوجب دكلدر زيرا آنده منعله
نفسى ايچون عامل حكمنده اولمغله غيراوزره مستوجب اجر اوله مز لكن آنده دخى كيدوب علف بولمامغله

مطلب اجرة الذهاب والمجيء

الزبد بسكون الباء بمعنى الرفد والعطاء كذا في النهاية منه

عودت ايلسه بنه مسمى دن اجرت ذهابه مستحق اولور زيرا ذهابده مستأجر ايچون عاملدر اما طعام وعلف كتورمدبكندن رجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بيان مرقومدن حكم مذكورده عقد صحيح وفاسد ميانده فرق بولنماديغي سكا معلوم اولمشدركه على كلا العقدين اجير كتورديكى نسنه يي مستأجره تسليم ايتمزسه اجرته مستحق اولماز وكيدوب برنسنه بوله مزسه عقد صحيحده مسمادن وفاسدده اجرمثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور ورجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز والله تعالى اعلم

باب هدية اهل الحرب * يعنى هديهٔ اهل حربى قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر قچانكه امير اعدا امير عسكره برهديه ارسال ايده قبولى جائز كوريلوب فىٔ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا نبى جليل عليه التحية والتبجيل حضرتلرى اوائل حاللرنده هديهٔ مشركينى قبول ايدرلر ايدى حتى مرويدركه ابى سفيانه قبل الاسلام تمر عجوه اهدا ايدوب آندن ادم يعنى سختيان اهدا ايلمكى طلب بيورديلر صكره مشركين طلب عوضده حدى تجاوز ايتمكله انالانقبل زبد المشركين يعنى على التحقيق عطاياى مشركينى قبول ايتمزز ديوب قبول هديه لردن امتناع وتحرز بيورديلر ايشته بو بيانله قبول هديه لرى رأى اميره منوط ايدوكى نمايان اولمشدر وهم قبول هديه ده معناى تألف ورده ده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملرى مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حديث شريفى ايله عمل ايلمك محبوب وهديه لرين قبول وآنلره اهداء هديه امرمندوبدر اما اسلاملرى غير مأمول ايسه هديه لرين رد ايله معناى شدت وغلظتى اظهار ايلمك رأى اميره موكولدر لكن قبولنه اقبال ايدرسه كركدركه فىٔ مسلمينه ادخال ايليه زيرا اميره اهدا انفسه اولميوب انجق منعه سى ايچون اولديغى هويدادر ومنعه سى دخى مسلمينله حاصل اولمغله هديهٔ مزبوره قوت مسلمينله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قيلنور اما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اهدا قيلنان هداياء مشركين بشقه دركه والله يعصمك من الناس نظم متين الاساسى مدلولى اوزره قوت ومنعه لرى مسلمينله حاصل اولميوب بلكه مسلمينه قوت وامتناع تأييد وامداد لريله واصل اولديغندن هديه لرى نفس نفيسلرينه تخصيص اولنور وهم ملك مشركينك اميره باعث اهداسى اميردن خوف وخشيتى ونفسنه واهل مملكتنه رجاء رفق وملايمتيدر واميرك بو معنايه اقتدارى انجق عسكر ايله ميسر اولمغله هديهٔ مرقومه اميرايله عسكر بينلرنده برابر قيلنور كذلك هديهٔ مرقومه قواد عسكر ورؤساى لشكردن عده ومنعه صاحبى برقائد ورئيسه وارد اولسه حكم سابق بونده دخى مطرددر زيرا ملك مشركينك آندن دخى خوف ورهبتى وهديه ايله الفته رغبتى انجق نفسنه واهل مملكتنه رجاى رفق وملايمتى ايچوندر اول دخى بو معنايه انجق منعه سى ايله متمكن ومنعه سى دخى تحت رايه سنده بولنانلر وجميع اهل عسكر ايله ايدوكى متعيندر واكر بعض مبارزينه ياخود آحاد عسكردن برينه اهدا قيلنمش ايسه جمله سى آكا تخصيص وايفا قيلنور زيرا بومثللولره اهدا آندن خوف ورجاء رفقه مبنى اولماز واولورسه ده منعه سى بولنمامغله اهداسى قوت اغيار ايچون اولميوب انجق قوت نفسنه اعتبار ايله اولور بو جهتله خاصهٔ نفسنه سالم قيلنور بناء عليه فقهاء كرام اكرمهم الله تعالى باكرم الاكرام ديديلركه بركسنه مفتى ياخود واعظه برنسنه اهدا قيلسه اول هديه خاصهٔ آكا سالم اولور زيرا مهدينك آكا تقرب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلدر اما حكامه اهدا قيلسه بشقه دركه اول هديه حكام حقلرنده رشوتدر زيرا مهدينك آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقليد امامله ثابت اولان ولايتدر واول بابده ثابت مسلميندر بناء عليه اول هديه ده امام قرباذكر اولنه جق معامله يه اهتمام ايدر بو مسئله ده اصل قوى هدايا الامراء غلول حديث نبويسيدر يعنى امراكندولره كلن هدايايى نفسلري ايچون حبس ايتملرى منزلهٔ غلولده در وغلول غنائمدن بغيرحق اخذك اسم خاصيدر پس بو بياندن اول هديه بمنزلة الغنيمة ايدوكى بره نمايان اولوب اميره تخصيصى دخى حبس هديه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولماديغى بزه اعلان ايلمشدر وحديثده وارددركه رسول الله صلى الله عليه وسلم برعامل بعث ايلديلر اول دخى مال كثير ايله عودت ايدوب هذا لكم وهذا اهدى لى يعنى شومقدارى سزلركدر وشو مقدارينى بكا اهدا ايلديلر ديدكده رسول الله عليه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدكم فى بيت ابيه وامه حتى يهدى اليه يعنى سزلردن بريكز باباسى وآنه سى خانه سنده جالس اولسه ايدى نيچون اولمادى تاكه كندويه اهدا اولنه ايدى قول سديدلرى ايله آكا تعريضله توبيخ وتشديد ايلديلر ايشته بو حديث حقيقت نماده قوليزه رمز وايما وارددر وينه وارددركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ابوهريره رضى الله عنهى صدقات بحرين اوزره عامل قيلوب اول دخى

مطلب فضل عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى

مطلب ما يجوز بيعه لاهل الحرب وما لا يجوز

مال كثير ايله قفول واول مالى نفسى ايچون اخذ وقبولى ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه آكا يا عدو الله وعدو كتابه سرقت مال الله ديدى اول دخى جديد بلكه يا امير المؤمنين بن عدو الله وعدو كتاب الله دكلم لكن خيللرم تناسل وسهملرم تجمع ايدوب بو مبلغه بالغ اولدى همان حضرت عمر رضى الله عنه بو قولنه التفات ايتميوب اول مالى اخذ وبيت المال وضع ايلدى كذلك خليفه بعض نواحى يه برعامل بعث ايدوب آكا اهداء هديه ايلسه لر اكر خليفه طوعا اهدالرينى بيلورسه يدندن اخذ وبيت الماله وضع ايدر زيرا آكا خليفه نك تقليد ايلديكى عمل ايچون اهدا قيلنمشدر وخليفه بو بابده نائب مسلمين واولى هدايا بحق مسلمين اولمغله بيت مال المسلمينه وضع ايدر واكر كرها اهدالرينى بيلورسه يدندن اخذ واصحابنه رد ايدر اماردده قادر اولمازسه لقطه كبى صاحبى كلنجيه دك بيت المالده مستقلا حفظ ايدر وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى خليفه اولدقده كندودن اقدم خلفا اولان مروانيون بطريق الإكراه اخذ ايلدكلرى معلومى اولمغله بيت المالده مجتمع اولان اموالى وجه مذكور اوزره اصحابنه رد وايصال امر ايلدى وعلى هذا ملك اعدا والى سرحدده ياخود آنك قوادندن برقائده اهدا ايلسه كركدركه مهدى اليه آندن برشيء تنقيص ايتميه بلكه خليفه آنى اخذ وبيت الماله وضع ايليه اماسرحدده بولنان مسلمينك برمراد بهادرم اهدا ايلسه آكا سالم قيلنور زيرا والى سرحددن طلب رفقلرى مسلمينه قوتى وبهادردن قوت نفسى اعتبار ايله در واكر امير عسكر مسلمين ملك اعدايه برهديه ارسال ايتمش اولوب اول دخى عوضنى ايصالى قيلسه نظر اولنور اكر اول عوض هديهٔ اميره مماثل ياخود ناس بربنه غبنده تسامح ايده جكلرى مقدارلر ايله متقاضل ايسه اميره سالم اولور زيرا بو نى كندو اهداسيله جلب ايلمشدر واول بابده نفسى ايچون عاملدر واكر مقدار مرقومدن زائد ايسه قيمت هديه سى مقدارى كندويه وباقى وفضله سى معيتنده بولنان جماعت مسلمينك فيئنده منتظم اولور وكندودن خوف ورجا اولنمامغله دخى اهدا واستهدا ايلدكده حكم مذكور اجرا قيلنور بو بابده اصل اصيل حديث عمر رضى عنه دنه اجمالدر كه زوجه سى ملك رومك عورتنه طيب يا غيريدن اهدا ايدوب ملك رومك عورتى دخى آكا هداياى عظيمه اهدا ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ايچندن زوجه سنه هديه سنك مثلنى اعطا ايدوب بقيه سنى اخذ وبيت الماله القا ايلدى وبو بابده عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنهما آكا على وجه الاعتراض عرض كلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قل لصاحبك فلتهد اليها حتى تنظر اتهدى اليها بمثل هذا ام لا يعنى يا عبد الرحمن سن دخى زوجه كه سويله اولدخى ملك رومك عورتنه ارسال هديه ايلسون تاكه كادخى بويله هدايا ارسال ايدرمى ايتمزمى كوره ليم ديدكله آنى الزام ايلدى واكر برمبارز اهل حربدن ملكه ياقائد ياغيرى بركسنه يه هديه ارسال اول دخى آكا اضعافنى ايصال ايليسه آكا سالم قيلنور زيرا بو زياده اول مبارزك غيرايله قوت وعزتندن اولميوب همان اهل حربدن طيب نفسلريله جلب مال ايتمش اولمغله آكا سالم قيلنور واكر مسلمين برحصنى محاصره ايتدكلرنده امير عسكر آنلره برمتاعنى بيع ايلسنه نظر اولنوراكر بيعى مثل قيمت ياغبن يسير ايله قائم اولمش ايسه ثمن بدل ملكى اولمغله آكا سالم اولور واكر غبن فاحشله حاصل اولمش ايسه ثمنندن قيمت ملكى مقدارى كندويه واصل وباقيسى فىٔ عسكرده داخل قيلنور زيرا اهل حرب بو زياده يى مثلا اشجارلرين قطع وبنالرين تخريب ايتمسون ياخود اوزرلرندن مندفع اولسون ديو خوفلرندن ياخود رجاى رفقلرندن بذل ايتمشلردر واميرك بو معنالره اقتدارى انجق قوت عسكر ايله در بناء عليه فضله سى منزلهٔ غنيمتده اولمشدر واحكام مذكوره بالتمام عقول عامهٔ انامه سبقت ايلين ظواهر احوالدر وبز بالده فصات بيان ايلديك كه وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموردده احكامى ظاهر اوزره بنا واجبدر واكر صورت مفروضه ده بايع آحاد عسكردن بركسنه ايسه اهل حصندن طيب نفسلريله بدل ملكنده اخذ ايلديكى ثمن قليل وكثيرا كا سالم قيلنور زيرا اهل حصن بو زياده يى رغبت ورهبتلرندن ويرميوب همان مسلم مزبور آنلرى زبون ومغبون بولدقده نوع تصنعله طيب نفسلرى اوزره مالليرنى اخذ ايلمشدر بناء عليه آكا سالم قيلنور ويلمك كركدركه مسلمين طعام وثياب وغيريدن مناسب كوردكارى نسنه لرى مشركينه بيع ايلمك جائزدر انجق اسلحه ود واب وسبايا بيعى غير جائزدر وبو بابده مشركين امانله ياخود بلا امان داخل مسلمين اولوب اولمامق برابردر زيرا بو نسنه لر ايله قتال مسلمين اوزره كسب قوت ايدرلر وقتال مسلمين اوزره سبب تقويتلرينه مباشرت ايتمك مسلمينه حلال اولماز ومعناى مزبور امتعهٔ سائره ده بولنمامغله بيعى حلال اولور بشرط آنكه حصونلرندن برحصنى محاصره ايتمش اولميه لر اما بعد المحاصره اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده اقامتلرينه قوت اولان نسنه لرى بيع ايلمك جائز اولماز زيرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشرابلرى

منقطع اولقدر تاكه حصنلرين يدلريله تسليم وحكم الله اوزره خروجه رضا لرين تصميم ايده لر حال آنكه طعام وامثالي آنلره بعده حصنلرنده اقامتلرينه سبب تقويتلرين اكتساب واردر اما مسئلهٔ سابقهٔ بشقه دركه آنده دارلرنده اقامته سبب قوتلرين مسلميندن اشترادن غيري طريقله دخي تحصيل ايدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره تحصيل ايده منزلر بناء عليه آنلره اشياء مذكوره يي بيع ايلمك مسلميندن برفرده حلال اولمز بويله ايكن بركيمسنه اكا جسارت ايدوب امام دخي واقف اولسه انكر ايدر كه فعل حرامي مرتكب اولديغندن آني تأديب ايليه واكر امير عسكر ملك اهل حربه بعض مصلحتيله بعث رسول ايدوب اول دخي رسوله بعض جوائزايله اكرام ايلدكده رسول اول جائزه يي عسكره يا دار اسلامه اخراجه اقدام ايلسه خاصة اكا سالم قيلنور زيرا بو جائزه رسولدن رغبت ورهبته مبني اولميوب انجق انسانيت ومروتدن ناشيدر كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم تولردن ايلين ايلچيلره ورسوللره جائزه لر انعام ايدرلر ايدي وبندن صكره بويله ايدكلري دي واصحاب كراملرينه وصيت بيوردي لرا وبو معني ايلچيلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرينه مبني ايدوكي كيمسنه نك خاطرينه كلمز كذلك رسول امير ملك اهل حربه برنسنه اهدا اولدي دخي اضعاف قيمتي اكا تعويض واسدا ايلسه ياخود اهل حربه برمتاعني اضعاف قيمتيله بيع ايلسه بونلر امانله دخول واهل حربله معامله ايدوب طيبت نفسلريله ماللريني اخذ ايلمك منزلنه نائل اولمغله جمله سي سالما اول رسوله واصل قيلنور واكر ملك اعدا امير عسكره بعث هديه ايلدكده امير غنيمتدن قصد تعويض ايلسه بالنظر الى القياس بوفعلي جائز اولماز زيرا غنيمتده حق غانمين ثابت اولوب حتى امير بعض غانميني بعد الاصابه بطريق التنفيل برشيئله تخصيص وتميزه مالك دكل ايكن ملك اهل حربي تخصيص وتميزه نيجه مالك اولور لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك استحسان اولوب ديديكه اميره كلن هديه غنيمتدن قيلمغله بنه غنيمتدن تعويضي جائز كوريلور كورمزميسنكه امير كندويه كلن هديه يي ردمراد ايلسه رد نده ابطال حق غانمين وار ايكن اكا قادر اولور كذلك قبول وغنيمتدن تعويضنده نظر مسلميني ملاحظه ايلسه اكا دخي مقتدر اولور انجق غنيمتدن بين الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اكثر ايله تعويضي جائز كوريلمز وبوندن اكثر ايله قصد تعويض ايدرسه كركدر كه فضله يي كندو مالندن ضم ايليه زيرا مسلمين ايچون بوزياده يه مقابل عوض حاصل بولنماغله اهل حربه من اول الامر غنيمتدن اهداسي منزلنه نازل اولور والحاصل هديه دن مقصود حسب العاده ثواب يعني عوضني استفاده در بوجهتله عوض هديه عرفا مشروط كبيدر نته كيم متاع غنيمتده جانب مسلمين غبن فاحشله مغبون اولديغجه اهل حربه بيعله معاملهٔ امير مشروعدر كذلك تعويض هديه لردن دخي غير ممنوعدر

مطلب إعطاء الجوائز للوفود سنة

مطلب عوض الهدية كالمشروط عرفا

* باب ما يكون احرازا منهم وما لا يكون *

يعني اهل حرب اموال مسلميني اخذ ايلدكلرنده احراز عد اولنوب اولنميان عملري بو بابده مشروح ومفصلدر نيجان اهل حرب دار اسلامه غارت ايچون دخول واخذ اموال وسبايادن صكره مأخوذلرين دارلرينه ادخال ايتمدين اسلامي قبول ايلسه لر امام جمله سني يدلرندن اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا دارلريله احراز ايتمدكلرندن هنوز مأخوذلرينه مالك اولمامشلردر زيرا تمليك تمام قهري مستدعيدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنماغله منزلهٔ غاصبده اولدقلرندن قبل الاحراز قبول اسلام ياقبول ذمت ايتسه لر دخي رد ايله امر اولنور لر زيرا قبول اسلام وذمتلري مملوكلرنده تقرر ملكلرين موجبدر يوقسه مالك اولمدقلري نسنه لره تملكلرين مستوجب دكلدر وحكم مقررده مأخوذلرين داريمزده اقتسام ايدوب ايتملري برابردر كه مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه كه مسلمين دار الحربده اقتسام غنائم ايتدكلرنده اقتسامليري افادهٔ تأكد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دكلمي ايدي پس اقتسام اهل حرب دخي نيچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قيلنماز جوابده ديرز كه دار الحربده قسمتي مقام احرازده اقامت حق مسلمينده متحققدر كه ايچلرنده حكمي بين المسلمين نافذ اولان اميرلري موجود وقسمت آنك رأيله صورتياب وجود اولمشدر اما بو معني حق اهل حربده مفقوددر كه ايچلرنده حكمي بين المسلمين نافذ اولان برامير غير موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملريله سبب ملكلرينه من جهة الحس ازدياد قوت حاصل اولمديغي امر مقرردر بناء عليه صورت مذكوره ده برمسلم امانله عسكر اهل حربه دخول ونهب ايلدكلري امتعه دن اشترا ايلسه كركدر كه آني اصحابنه بلاشيء رد وايفا ايليه زيرا اهل حرب قبل الاحراز اكا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ايلين دخي مالك اولميوب همان بذل ايلديكي ثمني ملك غيره بلا امر المالك فداده متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالي دارلرينه ادخالدنصكره مسلم اولسه لر آنلره سالم قيلنور زيرا احراز ايله سبب ملكلري اولان قهرلري تمام اولمغله تملكلري ظاهر بعده اسلاملريله متقرر اولمشدر قال عليه السلام من اسلم

على مال فهوله وقبول ذمت ايلسه لر دخي ينه بويله دركه عقد ذمت تقرير ملكده خلف اسلام اولمغله اثر اسلام آنده دخي قيام ايلمشدر كذلك بعد الاحراز بطريق الاستيمان اول ماله داريمزه داخل اولسه لر ينه بويله دركه استيمانله نفوس واموال لرينه استفادهٔ امان ايلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالي برمسلم آنلردن اشترا ايلدكده بويله دكلدركه بونده مالك قديمي اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زيرا اهل حرب ايچون حادث اولان ملكله مالك قديمك ملكي منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ايتمديكه اول ملكده حق مالك قديم عودت ايلمز وشرا ايله ملكلري مسلمه تحول ايلدكده حق مالك قديم بروجهله ظاهر اولوركه مشتري يه دخي الحاق ضرره مؤدي اوليه وبو معني انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم يا ذمت اولوب ياخود امانله داريمزه خارج اولدقلرنده ملكلري آخره تحول ايتمكله اخذنده حق مالك قديم هيچ ظاهر اولماز واكر مسلمين قصد غارتله دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبايايه نائل اولدقلرندنصكره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبايا قبول اسلام ايلسه لر اكرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر اما رقلري ينه ثابت وقائمدر زيرا حكم رق قبل الاسلام مقهور اولدقلرنده ثابت اولمشدر واسلام اكرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لكن رق ثابتي رافع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايلين مسئله بشقه دركه مسلمين دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحكما مقهور اولورلر صكره قبول اسلام ايتسه لر دخي قهر حكمي مرتفع اولمامغله رقلري باقي قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلري انجق من جهة الحس اولوب من جهة الحكم اولماز وقهر حسي دخي قبل الاحراز تمام اوله مز بو معنا يي بيان اولدركه مسلم دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذي حق اللهه راجع اولان اموردن اسلامي ايله محرز اولور بناء عليه اهل حربدن سبي ايلدكلري اسيرلرين يدلرندن اخراج ايلمك برفرده حلال دكلدر لكن اهل حرب كرك دار الحرب وكرك دار اسلامده قاهر اولدقده قهرلري انجق بدايله در دينله دكلدر كورمزميسنكه مسلميندن اخذ ايلدكلري اسيرلري يدلرندن اخذ ايلمك هرفرده حلالدر واهل ذمت دخي قاهر اولدقلرنده حكم مزبورده مسلمين كبيلردر زيرا ذمت حق اللهه راجع اولان اموردن سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتى اخذ ايلدكلري اسيرلرينه تعرض براحده حلال اولماز وسبي ايلدكلري اسرا اسبايا مسلمين كبي تخمس اولنور واكر كفار تركدن اهل منعه بلاد كفار رومه دخول واحرارلرندن سبي اسرايه وصول بولوب هنوز دارلرينه ادخال ايتمدين اسيرلري قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه لر جمله سي احرار قيلنورلر زيرا كفار ترك اهل دين حق اولمدقلرندن دينله محرز اولمامشلردر ويدلريله قهرلري دخي دارلريله احرازدن اقدم تمام اولماز بناء عليه اسيرلري قبول اسلام ايتدكلرنده حريتلري تقرر ايدر حتى آنلري بعد الاسلام دارلرينه ادخال ايدوب صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسه لر جمله سي احرار اولورلر اما اسلاملري دارلرينه ادخاللرندن متأخر ايسه عبيدلري اولورلر واكر كفار ترك عبيد مذكورين يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر ينه ملكلرنده ابقا اولنورلر زيرا دارلري ومنعه لريله احراز ايتدكلرنده قهرلري تام وملك ورق تمام اولمشدر صكره دن اسلام مملوك اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمي وملك كافري ازاله ايلمز اما عبيد مذكورين على طريق المراغمة والمغاضبة ايچلرندن داريمزه فرار ايلسه لر احرار اولورلر نته كيم عبد حربي بو وجهله مسلما خروج ايلدكده حكمي بويله در واكر ترك مذكورين اسراء مزبوريني دارلرينه ادخالدن اقدم اسلامي قبول وآنلردن صكره اسيرلري دخي دين اسلامه دخول ايلسه لر ينه عبيدلري اولورلر زيرا اسلاملريله محرزين اولدقلرندن حين اخذده مسلمين بولنمش كبي اولورلر حتى بوندنصكره اول اسيرلري دار اسلامه اخراج ايلسه لر بونلر حكما مسلميندن بغير اذن الامام قصد غارتله دار الحربه داخل وبعض سبايايه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولملريله آنلرك مصابلري تخمس وباقيسي آنلره تخصيص قيلنديغي كبي بونلرك اسيرلري دخي تخمس وباقيسي كندولره تخصيص قيلنور اما اسلام فريقين دارلرينه ادخالدنصكره واقع اولوب بعده داريمزه ادخال ايدرلرسه ينه عبيدلري اولورلر لكن بوصورتده تخمس اولنماز زيرا قبل الاسلام دارلريله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حكم غنيمت ابتداء ثابت اولمديغندن صكره اسلاملريله دخي ثابت اولماز اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده قبل الاسلام حقلري ثابت اولمش ايسه ده ملكلري ثابت اولميوب انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حكم غنيمت متثبت اولمشدر واكر اسيرلر هنوز ارض رومده ايكن قبول اسلام ايدوب كفار ترك دخي آنلردن صكره قبول اسلام ايلسه لر اول اسيرلر احرار اولورلر زيرا قريبا بيان ايلديك كه احرازايله ثبوت رقدن اقدم حريتلري اسلامله تأكد ايلمشدر واكر هنوز ارض رومده ايكن ايكي فرقه دخي قبول اسلام ايدوب قبوللري زمان واحده ايدوكي معلوم ياخود احدهمانك تقدم وتأخري غير مجزوم اولسه ينه احرار اولورلر زيرا حريت اصليه لري معلوم ورق اسرايه سبب اولان تقدم اسلام ترك غير مجزومدر وحكم رق

شك ايله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسيرلره قاهر اولديغي دخي معلومدر وقهر آنلرك حريتلريني مبطلدر
پس حكم رق نيچـه مشكوك اولور جوابده ديرز كه قهر قبـل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت
ابطالدر وجزء علتله حكمـدن نسنه ثابت اولماز واكر كفـار ترك كفره رومدن بر عورتي اسيرايدوب عورت دخي
هنوز بلادر ومده ايكن وزوجي مداين رومدن بر مدينه ده حيـاتده ايكن قبول اسلام ايلسه ترك اول عورتي صكره
دارلرينه اخراج ايلسه لر دخي زوجندن باين اولماز زيرا حريتي اسلامله متأكد اولمغـله اهل منعۀ تركدن معدوده
اوليوب همان دار الحربده قبول اسلام ايلمش بر حربيه اولديغندن زوجندن باين اولماز مكر اوچ حيضله حائض
ياخود دار اسلامه خارجه اوله بو صورتلرده حقيقة وحكما دارلري متباين اولمغـله زوجندن باين اولور واكر كفار ترك
عورتدن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلرك اسلاملريله عورت باين اولور كذلك اسلاملري عورتدن اقدم اولسه صكره
عورت قبول اسلام ايلـدكده ينه باين اولور زيرا بو صورتلرده ترك مزبورين دار الحربه داخل اولان جيش مسلمين
منزلنه نازلين اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسـلامله عسكر مسلمينه انضمام ايلسه نفسني منعـۀ مسلمينله
احرازي تمام اولمغـله حريت وزوجندن بينونتله بكام قبلنور كذلك مسلمين بر عورتي سبي ايلدكدنصكره عورت
قبول اسلام ايلسه زوجي ايله بينـلرنده حكما تباين دارمتين وسبيله امۀ مسلمين اولوب بينلرنده اقتسـاملري متعين
اولمغـله ينه زوجندن باين اولور بو صورت دخي آنك كبيدر كذلك عورت وترك قبول اسـلام ايتميوب آني دارلريله
احراز ايلسه لر ينه باين اولور زيرا جاريه لري اولوب اهل دارلرندن قيلنمشدر وبزبيان ايلديك كه اهل حرب اختلاف
منعا تله اهل ديار مختلفـه در پس زوجي ايله بينلرنده تباين دارمتين اولدقده البتـه آندن باين اولور وهم دارلريله
احرازلرنده اكا مالك اولملريله آني مسلمين بدون الزوج سبيله تملكلري حكمنـده اولوب آنده باين اولديغي كبي بونده
دخي باين اولور حتي اول جاريه قسمتله برينه اصابتدن صكره صاحبي قبول اسلام ايلسه حيضۀ واحده ايله استبرادنصكره
وطئي اكا حلال اولور زيرا عورت اهل كتابدندر وزوجي دخي يوقدر والله اعلم

باب ما يقطع من الخشب ومايصاب من الملح وغيره *يعني دار الحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغيريدن مأخوذ
ومصابه متعلق باب دقت نصـابدر اكر بو سريه اذن امامله قطع اخشاب ايچون خروج ودار اسلامله دار الحرب
ميانده مسلمين حقلرنده مخوف اولان بر موضعدن قطع ايلدكلري اخشابله كلوب عسكره واوج ايلسه لر اول اخشابدن
خمسي رفع وباقيسي غنيمته وضع اولنور زيرا مسلمين حقلرنده مخوف اولان موضع دار الحربدندر كه دار اسلام تحت يد
مسلمينده بولنان موضعك اسميدر وعلامتي مسلمين آنده آمن وسالم اولقـدر وبو معني موضع مرقومده معدومدر
سؤال اولنورسه كه اول موضعـده امن مسلمين مفقود اولديغي كبي امن اهل حرب دخي ناموجود ايكن نيچـه دار
الحربدن معدود قيلنور جوابده ديرز كه مواضع مرقومه في الاصل ايادي اهل حربده بولنمغله يد اهل حرب آندن من كل
وجه منقطع اولمدجه دار اسلام اولماز نكتـه سي اولدر كه هر نسنه كه في الاصل ثابت اوله البته بعض آثار ينك بقاسيله
باقي اولوب اكا مماثل ياخود آندن غالب بر مغير معارض عارض اولمدقجه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بو جهتله
مواضع مرقومه دار الحربدن ايدوكي معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب يد اهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه
اهل حربدن بطريق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعينها غنـائمدن معـدوددر واكر مسئلۀ مزبوره ده
امير آنلري مسلمين ايچون سفاين يا مجانيق ياپلمغـه قطع اشجار ايچون ارسال قيلمش ايسه اخشاب مرقومه يي اخـذ
وارساله قصـد ايلديكي مصلحتده استعمالي جائزدر زيرا قطعلرنده امر اميره امتثال ايلديلر وامثـاللري حين
قطعده قصـد اغتنامله متحقق اولماز پس حين قطعده قصد اغتنام مقصود اولمايچه غنيمتـدن معدود اولماز
نكتـه سي اولدر كه نظر مسلمينه راجع اولان امورده رأي امام معتـبردر كورمزميسنكه قبل الاصابه بطريق النظر
تنفيلي صحيحدر كذلك مصابي قبل الاصابه منفعت معلومه يه تعييني دخي تصحيح اولنور بو صورتده امير اول اخشابدن
مقدار كفايه سين اخـذ ايلدكدنصكره فضله قالسه اول فضـله غنيمت قيلنور زيرا موجب اغتنـام اولان سبب
جمله سـنده موجود ايكن حاجت مسلمينله مشغول اولان مقـدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمين تقـديم
وفضله سـنده ينه حكم غنيمت اجرا وتصميم اولنور نظيري شول دين ووصيتدن فاضـل اولان مالدر كه ورثه يه
ايصال قيلنور كذلك امير آنلري دار الحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمينه باعيانها صرف اولنمق ايچون خشب
ياطعـام ياعلف كتورمكله امر واستعمال ايلسه ينه كتوردكلري اول منفعت مقصوده يه مصروف وفضلـه سي
سريه ايله اهل عسكرك غنـائملرينه معطوف قيلنور زيرا سريه اطاعت اميرايله خارج اولدقلرنده البته منفعت
مقصوده يي تحصيله نيت ايدوب اغتنـامه عزيمت ايتمشلردر كذلك بعض مداين ثغورده قحط واقع اولمغـله امير

بر قومي اول مدينـه دن دار الحربه اهل مدينه ايچون طعـام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخي بوخـدمتي
اكمال ايلدكـلرنده كتوردكلري بلا خمس بين اهـل المدينـه تقسيم اولنوب يالكز اهـل سريه يه
قصر وتقـديم اولنماز لكن بو مسائل مبسوطه حين خروجـلرنده امير آنلري نه مصلحت ايچون ارسال ايلديكي
معلوملري اولمغله مشروطه در زيرا آنلردن قصـد اغتنام انجق ارسالدن مراد اميرنه ايدوكني بيلوب اكا اطاعتله
خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بو صورتده دخي مثلا طعـامي مسلمين آندن مستغني اولدقدنصكره ايصال
ايدرلرسه ينه منزل غنيمتـه انزال قيلنور زيرا تقديم اهل مدينه يي موجب اولان احتياجلري منعدم اولمغله مجموع
طعـام مقصود امير اولان منفعتـدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امير مسائل مذكوره ده
كتوره جكلري اشيانك بعضيسني آنلره تنفيل ايلسـه تنفيلي تصحيح وتكميل اولنور زيرا اشياء مرقومه نك
بعضيسني منفعت مسلمينه وبعضيسني بطريق التنفيل آنلره مبذول قيلمشـدر كه هر برنده نظر ومصلحت ملحوظ
ومأمولدر زيرا ناسك اصابتده نصيب خاصلري بولنمدقجه خروجه رغبتلري قليل اولمغله تحريض ايچون تنفيل
ايتمشـدر سؤال اولنورسه كه ثغور مذكوره دار اسلامدندر پس دار اسلامدن بعث اولنان سريه يه تنفيلي نيچـه
صحيح اولور جوابده ديرز كه اولبابده عدم صحت تنفيل شول غنيمتده در كه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضيل اوله
زيرا اول تنفيلده خمسله فضل فارسي ابطالدن غيري نسنه تحصيل اولنماز لكن بو معني ما نحن فيهده يوقدر كه
كتوره جكلري اصابت ايلين سريه يه غنيمت اولميوب منفعت مسلمينه صرف اولنه جقدر بو جهتله تنفيلي جائز
كوريلمشـدر اما مسلمين آندن مستغني اولدقدنصكره كتورسه لر نفللري باطل اولور زيرا كتوردكلري غنيمت
اولور وباب النفل في دار الحرب اثناسنده وابواب سائره ده بالدفعات بيان اولنديغي اوزره دار اسـلامدن بعث
اولنـان سريه ايچون غنيمتدن تنفيل عام صحيح اولماز واكر مسئلۀ مرقومه ده امير من اخذ منكم شيئا فله نصفه
ديمش اولسه بو تنفيلي اهل سريه حقنده ايجـاب امير اوزره تنفيذ اولنور زيرا بو تنفيلي اخـذ ايتميلره مقصور
واخذ ايتميلر آندن مهجور اولمغله طلب واخـذ اوزره معناي تحريضي متضمن اولديغندن غنائمده صحتي ظاهر
ومتبيندر واكر امير بر سريه يي مصالح مسلمين اولان سرحددن ايچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ايچون ارسـال
ايتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالي عين اخشـابله مصالح مسلمينده انتفاع ايچون واقع اولمش ايسه كتوردكلري
اول منفعته صرف اولنور بو صورتده بعض اخشابي آنلره تنفيل ايتمش ايسـه اولا نفللرين اعطا بعده باقيسني
اول منفعته صرف وابقا ايدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امير مستغني اولدقدنصكره كتورير لرسـه
سريه دن هر بري كتوردكي اخشابه بر أسه مالك اولور زيرا كتوردكلري اخشاب بو صورتده غنيمت دكلدر كه
اكا دار اسلامده اصابت ايتمشلردر ودار اسلامده مباح اولان اشيا منزلۀ صيدده اولمغـله هر كيمك يدي اكا سبقت
ايلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابي معا وجميعـا كتورير لرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلري
راجل اوزره تفضيل وتقديم اولنمـاز زيرا تفضيل فارس غنيمتده اولور اخشاب مذكوره ايسـه غنيمتدن دكلدر
سؤال اولنورسـه كه غنيمتدن دكل ايكن آنده تنفيل نيچه تجويز اولنور جوابده ديرز كه اعطاء مرقوم على وجـه
التنفيل دكلدر بلكه مصيب مباحه بعض مصابي تخصيص وباقيسني منفعت معينه يه صرف وتحويلدر واكر
بر سريه بغير اذن الامام قطع اخشاب ايچون دار الحربه ياخود بين الدارين بر موضع مخوفه خارج اولسه لر كتوردكلري
نسنه لر غنائمده مندرج قيلنور زيرا سريه اهل منعه اولوب دار الحربدن بطريق القهر جلب مال ايتمشلردر ومصابات
اهل منعه ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساويدر اما اول اخشابه آنده مسلمين آمنين اولدقلري بر موضعده
ظفرياب اولسه لر بونده هر بري مأخوذيني اخذ واستيعاب ايدر زيرا مأخوذي دار اسلامده شيء مباح اولمغـله
صيد وحطب وحشيش كبي آني اخذ ايله مملوك ومستباح ايتمشدر بو صورتده اول موضعده اهل حربه ملاقي اولوب
قتالله آنلري اشياء مأخوذه لرندن اجلا قيلسه لر ينه حكم سابق اجرا اولنور زيرا دار اسلامدن اولان مواضع مجرد دخول
اهل حربله حكم دار الحربده اوليوب قتالله آنلري اجلادن صكره كما كان حكم دار اسلام اوزره باقي قالوب سريه دن
هر بري مأخوذينه مالك اولور كذلك اول موضعده اهل حرب كلوب اخشابي قطع ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمديكي
سريه يه واصل اولسه ينه هر بري تملك مأخوذينه نائل اولور زيرا اهل حرب دار اسلامده اخذ ايلدكلري نسنه يه
قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلري اصابتلرندن اقدم اولديغي حال اوزره باقي قالور لكن دارلريله احرازلرندن
صكره مسلمين لحوق وبدلرندن اخذ ايلسه لر بو صورتده اهل حرب احراز ايله مالك اولدقدنصكره سريه بطريق
القهر ملكلرين احراز ايتمش اولمغـله اول نسنه غنيمت قيلنور كذلك ارض اسلام يا ارض حربده واقع ملاحدنك

يعنى آنده طوز حاصل اولان موضعك دخى حكمى جميع مذكوراتده داراسلامده اخذ اولنان احشاب مباحه كيدركه
ملح دخى خشب مثللو مباح اولمغله اخذيله تملك اولنور كذلك معدن ذهب وفضه وجوهر دخى بويله دركه
سريه آنلرى طلبده چيقوب ارض اسلامده ظفر بولسه‌لر غنيمت دكلدر انجق بونلر وفى الركاز الخمس حديث شريفى
موجبنجه تخميس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلرى استخراج ايدوب هنوز احراز ايتمدين سريه واصل اولسه‌لر ينه
تخميس اولنوب باقيسى اخذ ايلينلره تخصيص اولنور زيرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلرى وعدم اخذلرى برابردر اما سريه بولنسه‌لره دارالحربده اصابت ايتمش اولسه‌لر بوصورتده بعد التخميس
باقى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا سريه منعه‌لر يله دارالحربدن آنى بطريق القهر اخراج
ايلمشلردر اما مسئلهٔ مزبوره ده اهل منعه اولميان برايكى شخص اخراج ايتمش اولسه اشياء مزبوره قطعا تخميس
اولنميوب اخذ ايلينلره تمليك اولنور زيرا آنلر دارالحربدن على وجه التلصص اخراج ايدوب على وجه اعزاز الدين
ايتمشلردر مكر اذن امام ايله خارج اوله‌لر بوصورتده مصابلرى حكم غنيمتده مندرج اولور زيرا بو تقديراوزره
نصرتلرى امام اوزره واجب وقدرتلرين بيلمدكجه بعث وارسالرى امام ايچون غير جائز اولديغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله كتوردكلرى على وجه اعزاز الدين مأخوذ اولمشدر وبو مثللو مصابلرده تخميس واجبدر
زيرا غنيمتده وجوب خمس انجق اشرف جهاتله كسب اولنديغى اعلام وشرفنى اظهار ايچوندر وبو معنى ما نحن
فيهده دخى ظاهردر واكر سريه‌يى قطع احشاب يا اخذ ملح ايچون بعث ايلين امير سريه حداولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفيل ايتمش دخى اولسه امير اعظمدن جائز اولان تنفيل بوندن دخى تجويز وتكميل اولنور زيرا امير اعظم تدبير
سرحدى اكا تفويض ايلدكده مقام نفسنه قائم قيلمغله آنى صريحا نهى ايتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن
دخى جوازى لازمدر بعده مؤلف بديع البيان بو محلده امير تنفيلى نفسنه ياغيريه تخصيصنك احكامنى بسط
وتبيان ايلدى لكن بز اول مسائلى باب نفل الاميرده اعلان ايلديك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله‌يى ذكر
وانبا قيلديكه امير تنفيل ايله ولد ووالدينى تخصيص وتميز ايلسه تخصيص اجنبيده تجويز اولنديغى كبى بنه تجويز
اولنور وبو مسئله‌دن مرادى ولد ووالد بو حكمده مساوى اولديغى ايراددر اما عبد ومكاتب بشقه‌دركه
آنلر بو حكمده بربرينه مساوى دكللردر وامير لفظ تنفيلى جماعت مسلمينه تعميم ايتدكده نفسى دخى داخل اولمغله
تنفيلى حق نفسنده بو وجهله صحيح اولنجه ولد ووالدى حقلرنده اولى بالتصحيح در زيرا ولد ووالدينه حاصل
اولان نسنه‌دن انتفاعى نفسنه حاصل اولان نسنه‌دن انتفا عندن البته دوندر بعده مؤلف دريادرايت حديث
سالم بن ابى الجعدى بو وجهله ذكر وروايت ايلديكه قبيلهٔ اشجعدن بركمسنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه كلوب فقر واحتياجندن شكايت ايلدكده اكا صبر ايله امر ايلديلر بعده اول كمسنه كيدوب اعدادن
اخذ غنيمت وحضور نبوى يه ايصال ايلدكده غنيمتنى اكا على وجه الطيب حلال قيلديلر والله تعالى وتقدس
آنك شاننده ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب آيت جليله سين انزال بيوردى ايشته
بو حديث جليل برايكى كمسنه بغير اذن الامام دارالحربه على وجه التلصص دخول وبعض غنائمه كسب وصول
ايتدكلرنده غنيمتلرى بلا تخميس آنلره موصول قيلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالى اصل اصيللريدر اما اهل منعه
بشقه‌در واذن امام ايله كيدن برايكى كمسنه بنه بشقه‌در وهر موضعده كه مصابده حكم غنيمت ثابت اوله آنده شخص
مصيبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولميه مصيبه تخصيصى مقرردر واكر اخذنده برجماعت اشتراك
ايدرلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلرى راجللرى اوزره تفضيل اولنماز زيرا تفضيل تخميس كبى
غنيمته مخصوصدر ومصاب مرقوم غنيمت دكلدر بلكه برمال مباحدركه آنى على وجه التلصص لا على وجه
اعزاز الدين احراز ايلمشلردر بو جهتله اخذ صيد وحشيش منزلنده‌در واكر اشياء مذكوره‌دن برنسنه‌يى
متلصصيندن شخص واحد اخذ ايلدكدنصكره حفظ ايچون رفيقنه ويروب اول دخى محافظه ايده‌رك داراسلامه
اخراج ايلسه بنه اخذ ايلين شخصه تمليك اولنور زيرا ايدى اكا سبقت ايدوب وآنك امريله رفيقنك اخراج ايدنجيه‌دك
حفظى بنفسه حفظى كبى اولمغله اكا احق اولمشدر اما رفيقى دارالحربده يدندن جبر وتغلبله اخذ واخراج ايتمش
ايسه اكا اخراج ايلين مالك اولور زيرا شخص اول مجرد اخذ ايله اكا مالك اولمامشدر زيرا منعهٔ مسلمينده دكلدركه اخذ
ايله محرز اوله پس احرازى انجق داراسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخى انجق يدندن انتزاع ايلين غاصبدن
تحقق ايتمشدر لكن بن برمسلم برغنيمتى اخذ ايلدكدنصكره رفيقى قهر وغلبه ايله يدندن انتزاع ايتمكى جائز كورمزم
زيرا يدى اكا سبقت ايلمشدر ويد مسلمك مسلمين اوزره حرمتى واردر وهم آنى دينله احراز ايلمشدر وبز باب متقدمده

مترجم فقير ديركه قصهٔ مزبوره
كتاب السير الكبيرده مذكور اولديغى
وجه اوزره ترجمه اولندى لكن
كشاف وانوار التنزيل وسائر كتب
تفاسيرده واصابه وغيرى كتب
احاديثده تقريركا به مخالفت كليه
اوزره تحرير اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سنى نقلدن اجتناب
اولندى لكن على جميع التقادير
قصهٔ مرقومه ده مدعاى معهوده
دليل واردر مطالعه ايلين ذوته
ظاهر اولور
منه

بيان ايلديك كه دينله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ايسه ده حقوق الهيه راجع اولان حق ائمه‌ده اعتبارى
مقرردر بو صورتده مشركيندن برطائفه مصابلرين قصدا اخذ ايله ورود ومسلمين دخى اوزرلرينه غلبه ايدوب
تخليص مصابلرنده بذل مجهود ايلسه‌لر ينه ابتداء اخذ ايلين اوزره مردود قيلنور كه اخذ سابقله اكا احق
اولدقدنصكره ابتلاء قتال ايله حكمنه تغير ملحق اولماز سؤال اولنورسه كه قتال مزبوره مباشرتلرنده نيچون حكم
تلصصدن اخراج اولنوب حكم اهل منعه‌ده ادراج اولنمادىلر تاكه مصابلرى حكم غنيمتده اندراج ايليه جوابده
ديرزكه وقوع قتال قصدى اولميوب اتفاقى اولمغله آنلر حكما ظاهرين اولمازلر كورمزميسنكه متلصصين فرقه‌سندن
مشركيندن برقومى تاتمشلر ايكن بولوب جمله سنى قتل واموالرين اخذ واحراز ايلسه‌لر مأخوذلرى غنيمت
اولميوب بلكه هر برى كندو مأخوذيله تخصص وامتياز ايدر ما نحن فيه دخى بويله‌در توضيحى اولدركه
متلصصين فرقه‌سى اهل منعه اولدقلرنده مصابلرى البته غنيمت اولدقدنصكره اعدادن آنى تخليص ايچون
حسب الابتلا قتال ايدوب اتمكله حكمى متغير اولمديغى كبى اهل منعه اولمدقلرنده مصابلرى غنيمت اولمدقدنصكره
بنه قتال وعدم قتال ايله حكمى متغير اولماز واكر اهل منعه اولميان متلصصين بعض غنائمه اصابتلرندنصكره بنه
بعض غنائمه اصابت ايلين عسكر مسلمين دارالحربده آنلره لاحق اولسه بوصورتده اولا مصاب فريقين تخميس
اولنور بعده مصاب فريق اول فريق ثانى ايله بينلرنده تقسيم اولنور زيرا فريق ثانى قصد غزا ايله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزلهٔ مدده نازل اولمغله مصابلرنده شركته نائل قيلنورلر اما مصاب فريق ثانيده فريق اول
تشريك اولنماز مكر صكره تصادف قتال ايله اول مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر زيرا فريق اول قصد
غزا ايله داخل اولمدقلرندن منزلهٔ مدده نازل اولميوب مصاب جيش حقنده حاللرى شول دارالحربده تاجر
يا اسير يا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملتحق اولانلرك احواللرى كبى اولور وبز بالدفعات بيان
ايلديك كه بونلر مجددا ملاقى قتال اولمدقجه شركت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله سنده وجوب خمس اكا
مبنيدركه جمله سى قوت جيشله محرزه اولوب معناى اعزاز دين تحقق ايلمشدر واكر برعسكر اولا باذن الامام
ياخود بلا اذن دارالحربه داخل اولوب بعده برايكى كمسنه امام آنلرى عسكره لحوقدن نهى ايتمشيكن بلا اذن
عسكره واصل اولسه‌لر نظر اولنور اكر لحوقلرى عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ايسه بعد اللحوق مصابلرنده
شريك اولورلر واكر اصابتلرندن متأخر ايسه تشريك اولنمازلر مكر صكره ملاقى قتال اولوب برابر اقتتال ايده‌لر
زيرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصين اولمرله قتالده معيت ايتمدكجه مدد جيش عد اولنمازلر نتكيم سى
اولدركه مدد جيش اولان اهل غزا اولمق لازمدر وبونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شركتلرنده انجق حقيقهٔ اهل غزا اولمق اعتبار اولنور وبو معنى قتالده معيتلرينه موقوفدر
اما لحوقلرى اذن امام ايله اولسه بو صورتده نفس دخول ايله اهل غزا اولمرله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
جيشك مصابلرنده دخى تشريك اولنورلر واكر برقوم مرتدين دارالحربه لحوق بعده قبول اسلام ايله دارالحربده
عسكر مسلمينه لصوق ايلسه‌لر بونلرك حاللرى اهل حربدن هنوز قبول اسلام ايدنلر ايله برابردر زيرا ارتداد ايله
دارالحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلام ايله جيشه التحاق ايلسه‌لر دخى اهل غزا
ومدد جيش اوله‌مزلر مكر ابتلاء قتال ايله مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر واكر برقوم بى منعه بغير اذن الامام
دارالحربه دخول وبعض غنائمه وصولدنصكره آخر قوم بى منعه دخى بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن امام ايله
آنلره لحوق وحلول ايلسه‌لر نظر اولنور اكر بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولمامشلر ايسه متلصصين قبل الاجتماع وبعده
اصابت ايتدكلرى غنائمله بلا تخميس متخصصين اولورلر زيرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلرى
متغير اولميوب مصابلرنده قبل الاجتماع جارى اولان حكم ينه جارى ومتميز اولمغله آنلردن هر برى مأخوذيله
متميز اولور لكن آنلره لاحق اولانلر اهل منعه اولمش اولسه‌لر جواب مسئله بشقه‌دركه بو صورتده بونلرك التحاقلريله
متلصصينك صفت اصابت واحرازلرى متغير ومصابلرنده تفصيل آتى الذكر اوزره حكم غنيمت متقرر اولور
وما نحن فيهده اذن امام ايله لاحق اولنلرك قبل الاجتماع وبعده اصابت ايتدكلرى تخميس اولنوب باقيسى كندو
بينلرنده قسمت غنيمت اوزره تقسيم ومتلصصين ايله اجتماعلرى منزلهٔ عدمده تنزيل اولنور واكر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ايسه بو صورتده قبل الاجتماع هر برى اصابت غنائم قيلديغى كبى بعد الاجتماع دخى جمعا
اصابت مغانم ايلسه‌لر كركدركه اول وآخر جميع مصابلرى تخميس اولنه بعده هر فريقك قبل الاجتماع
مصابلرى كندو بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنوب بعد الاجتماع مصابلرى بين الفريقين ينه سهام

غنيمت اوزره تقسيم اولنه زيرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملريله جميع مصابلرنده احراز على وجه القهر متعين اولمغله
جمله سنده وجوب خمس متبين اولور انجق هر فريقك على الانفراد منعه سى بولنمامغله فريق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حكمنده داخل اولمديغندن مصاب مذكور هر فريقك كندو بينلرنده تقسيم اولنوب
فريق آخر مشاركتله مداخل اوله مز مكر بعد الاجتماع ابتلاء قتالله هر فريق فريق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتتال ايده لر بو صورتده جميع مصابده اشتراك ايدرلر واكر بو مسئله ده فريق ثانيك دخى دخولى
بغير اذن الامام ايسه جوابى مسئلهٔ سابقه يه موافقدر انجق برنوجهله آندن متفاز قدركه بونده هر فريقك
قبل الاجتماع مصابى دخى سهام غنيمت اوزره بين الفريقين جميعا تقسيم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
وجه مشروح اوزره هر فريقك كندولره تخصيص وتقديم اولنور زيرا بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابلرى
مصاب فريق آخر ايله حكمده مساوى اولمغله جمله سنده همان احراز ايله حال تأكد حقه اعتبار اولنور حال تأكد
حقده دخى اهل منعه بولنملريله احراز قوت جميعله تمام اولديغى آشكار اولمغله جمله سى تخميس وباقيسى بين
الجميع تقسيم اولنمق بديدار اولور اما مسئلهٔ سابقه ده هر فريقك حكم مصابى آخره مخالفدر كه اذنله داخل اولنلرك
مصابلرى غنيمت اولمغله متلصصين اكا شريك دكللردر ومصاب متلصصين غنيمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اكا
شريك دكللردر مكر هر برى مصاب آخردن دفع اعدا ايچون قتال ايده لر بو صورتده جمله سى غنيمت اولوب
احرازى قوت جميعله تتميم اولنمغله بين الجميع تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده بلا اذن داخل ايكى فريقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ايسه منعه سى بولنميانلر اهل منعه نك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مكر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اوله لر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقى قتال اولمسه لر دخى آنلره تشريكله
خوشحال قيلنورلر زيرا مصابلرين منعه لريله احراز ايتملريله اهل منعه بوبابده آنلره مدد منزلنده واقع اولمشدر
اما صورت اولى ده اذنله داخل اولنلر دخى اهل منعه اولمدقلرندن متلصصين مصابلرين آنلرك منعه لريله
محرز ين اولمامشلردر واكر اهل منعه بلا اذن وغير اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ايسه هر برى آخرك جميع
مصابنده شركتله مداخل قيلنور زيرا حين دخولده احد الفريقين باعتبار المنعه وفريق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمغله هر برى مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واكر منعه لرى بولنميان فريقيندن
هر برى دار الحربه اذن امامله داخل وهر برى بعض غنائمه اصابتدن صكره بربرينه متواصل اولسه لر
بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولملرينه اعتبار اولنموب همان مجموع مصابلرى تخميس وباقى
بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيمه ابتدار اولنور زيرا اذن امام فريقينه شامل واذنله نفس دخولده
هر برى حكم غزاده داخل اولمغله هر برى آخر ايچون قبل الاجتماع مصابنده دخى مدد منزلنده نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه كه فريقيندن هر برينك منعه لرى اولمامغله صورت مفروضه ده هر برينك اصابت
واحرازى آخرك منعه سيله حاصل اولمامشيكن هر برى آخرك مصابنده شركته نيجه واصل اولور جوابنده
ديرزكه بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرينه مدد
عد اولنوب منعه لرى بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنماز كورمزميسنكه عسكر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصكره اذن امامله برايكى كمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعه لرى يوغيكن مدد عد اولنوب
مصاب عسكرده شركته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسه لر بويله دكلدر ما نحن فيه دخى بونك كبيدر
وعلى هذا فريقيندن هر برى اهل منعه اولوب ايكيسيده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسه لر
جميع مصابلرى تخميس وباقى بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا هر برى حين دخولده
منعه لرى ايله اهل غزا واجتماعله بربرينه مدد اولدقدنصكره احراز مصاب جملهٔ فريقين ايله تمام
اولمغله جميع مصابده جمله سى شريك اولوب سهام غنيمت اوزره اقتسام ايدرلر والله اعلم
باب ما يصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب * يعنى اسراء موحدين واهل حربدن قبول اسلام ايلين
مهتدينك ظفر ياب اولدقلرى غنائمك احكامنده معقود باب دقايق رهيندر بو باب الشركة فى الغنيمة اثناسنده
بيان ايلديك كه دار الحربه داخل اولان عسكردن بر مسلم اسير اولوب بعده فرار ايله قبل خروج العسكر كلوب
عسكره ملتحق اولسه اسير ايكن مصابلرنده دخى شركته مستحق اولور زيرا عسكر ايله برابر قصد قتالله داخل
اولدقده سبب استحقاق برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله ما بينده حلول ايلين اسرى منزلهٔ
عدمه نازل ومعسكرده حاضر ايكن مريض اولمق حكمنده داخل اولمشدر وبوبابده ابتداء دخولى اذنله اولوب

اولمامق برابر وعلى كلا التقديرين عسكر ايله قصد قتال اوزره دخولنده غازى عد اولنديغى مقرردر كورمزميسنكه
عسكر ايله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صكره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصكره اسير اولسه ياخود اهل حربدن
ايكن قبول اسلام وقصد قتالله مسلمينه انضمامدنصكره اسير اولسه بعده فرار ايدوب عسكر غنائمى دار ايله احراز
وبيع وتقسيم ايتمدين عسكره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشيكن بنه مصاب عسكرده
شركته مستحق اولور اما كندو هنوز اسير ايكن اول عسكر خروج ايدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسكر آخره لحوق وولوج ايلسه آنلر ايله غنائم سابقه لرنده شركته نائل اوله مز مكر مجددا ظهور قتالله
اول غنائمدن دفع اعدا ايچون مقاتل اوله زيرا بو وقته كلنجيه دك سبب استحقاق بو عسكر ايله برابر منعقد
اولمديغندن آنلرك حقلرنده بونك حالى دار الحربده قبول اسلامله عسكره ملتحق اولان كمسنه نك حالى ايله
متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودى انجق مشركيندن نفسنى تخليص اولمغله مجرد عسكره التحاقله مدد
عسكر عد اولنماز مكر مصابلرندن دفع اعدا ايچون مجددا مباشرت قتالله مقصودى امداد اولديغنه استدلال
اولنه وما نحن فيه دخى بويله در واكر اسير مرقوم حين فرارنده بعض مشركينى قتل ومالنى اخذ ودار اسلامه
اخراج ايتمش اولسه بلا خمس جمله سنه مالك قيلنوب شول حربى منزلنه تنزيل اولنور كه دار الحربده قبول
اسلامدنصكره فعل مزبورى اتيان وتكميل ايليه نكته سى اولدركه اسير مزبور بلا منعهٔ دار الحربده مقهور
اولديغندن فعل مذكوردن مقصودى على وجه اعزاز الدين قتال اولميوب همان يدلرندن سلامت نفسنى
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قيلنور اما بو مسئله لرده اسرا ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايدنلر
اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جميع مصابلرى تخميس وباقى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم وايچلرندن بالنفس
اخذ ايلين وايلميين حكم غنيمت اوزره تسويه قيلنور وصورت مفروضه ده حين احرازده اهل منعه بولندقلرندنصكره
مذكورينيدن هر فريق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق ياخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حكم مشروحده
برابردر زيرا مذكورين اهل حربله فى الحقيقة محاربين ايكن مالارين بطريق القهر اخذ ومنعه لريله احراز ايتملريله
مصابلرنده معناى اعزاز دين متحقق اولوب غنيمت ايدوكى متعين وممتاز اولمشدر واكر اسراء مسلمين اهل حربدن
برقومى خدعه ايله قتل ومالارين اخذه قادر اولسه لر حقلرنده جائز كوريلور زيرا آنلر اهل حربله فى الحقيقه
محاربين ايكن ايچلرنده مقهورين ومظلوميندر پس كندولره ظلم ايدنلرك بعضلرندن وقت فرصتده انتقاملرى
جائزدر بو صورتده اول مالى دار اسلامه بلا منعهٔ اخراج قيلسه لر آنلردن هر برى كندو مأخوذينه مالك اولوب
آخرى اكا مشارك قيلنماز واكر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ايسه بنه على السويه آنده متشارك قيلنورلر
زيرا بعد الاجتماع دخى اهل منعه اولمدقلرندن مصابلرى حكم غنيمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ايلين
كمسنه مأخوذينى حفظ وتحمل ايچون رفيقنه اعطا اول دخى دار اسلامه اخراج قيلسه بنه صاحب اولنه رد اولنور
زيرا امين اتخاذ ايلديكى رفيقنك يدى كندو يدى كبيدر اما رفيقى بطريق التغلب اخذ واخراج قيلمش ايسه
اكا رفيقى مالك اولور وبز بو مسئله يى باب متقدمده بيان ايلديك واكر فعل مرقومه اسراء مسلمين بعد تحصيل المنعه
مباشرت ايدوب دار الحربده قبول اسلام ايدنلر دخى بلا منعهٔ مبادرت ايلدكدنصكره فريقين دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ايلسه لر بو صورتده جميع مصابلرى اهل منعه دن برقومك يدلريله
ودار اسلامله احراز اولنمش غنيمت اولمغله البته تخميس اولنور بعده منعه سى اولميان فريقك مصابى بين جميع
الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بونلر مصابلرين فريق آخرك منعه سيله احراز ايتملريله فريق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حكمنده اولمشلردر لكن بونلر اصحاب منعه يه قبل الاجتماع مصابلرنده شريك اوله مزلر
زيرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذكورى منعه لريله احراز ايتمديلر تا كه اول مصابده آنلره ردء وپناه
حكمنده اوله لر مكر بعد الاجتماع مبتلاى قتال اوله لر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ايچون قتالده اجتماع
ايتملريله نفس اصابتده شريك كبى اولدقلرندن آنده تشريك اولنورلر بشرط آنكه صكره دن ملاقى اولوب قتال
ايلدكلرى اهل حرب اهل منعه اوله لر زيرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتالله حكم سابق متغير اولماز زيرا دفع
اعدا ايچون قتالله تغير حكم انجق اعدا ايادى مسلميندن تخليص ايتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذكور انجق اهل حربدن اصحاب منعه يه ملاقاتله حاصل اولور بوقسه برايكى حربى يه ملاقاتله اولماز واكر
فريقين مرقومیندن هر برى حين اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله كسب منعه ايلسه لر بو صورتده اول وآخر
جميع مصابلرنده شريك اولورلر زيرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ايله حاللرى متغير اولمغله متفرقا اصابتلرى ايله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشدر نکته سی اولدر که بو صورتده بر برینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هر فریق کندو مصابنی انجق آخرک قوتیله احرازه قادر اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
واکر فریقین مذکورین هر بری بلا منعه ایکن امام الاسلام هر برینه ارسال پیام واهل حربدن قادر اولدقلرین
قتل وماللرین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلر دخی بو مصلحتی اتمام وبر برینه ملاقی اولمادن خروج داراسلامه
اقدام ایلسه لر بو صورتده هر فریقک مصابنی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزا اذن اولوب شول اقوام بی منعه منزلنه نازل اولمشلردر که اذن امامله دار الحربه
داخل اوله لر نکته سی اولدر که امام بونلرک حاللرینی بیلوب وفعل مذکور ایله امر ایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب وبونلر دخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلک فریقین مذکورین دار الحربده مجتمع اولوب اجتماع ایله
اهل منعه اولسه لر یاخود اولسه لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه ینه امر امام جمله سنی
جامع وقهر وغلبه لری اول وجهله واقع اولور وبر باب متقدمده بیان ایلدیک که فریقینک بو وجه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امامله واقع اولوب دار الحربده مجتمع اولسه لر مصابلرنده بر برینه شریک قیلنورلر کذلک فعل مذکوری
دار الحربده امر امامله اتیان ایتدکلرنده ینه شرکته شایان اولورلر واکر امام بر قوم بی منعه یی طلب غنیمت ایچون
دار اسلامدن ارسال ایدوب آنلر دخی دار الحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدین فرار ایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هر فریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسه لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال الله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلر ایسه بو صورتده اذنله داخل اولنلر باعتبار الاذن قاهر اولملریله اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه جغی امر ظاهردر وفریق آخرک مصابی بلا تخمیس بر برینه اصابتده اشتراک ایتمشلر ایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراک ایتمشلر ایسه هر بری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستفد اوله مز زیرا بونلر قبل الاجتماع وبعده کرک منعه وکرک
اذن امامله قاهر اولمدقلرندن لصوص اید وکلری ظاهر وحکم لصوص بو مذکور اید وکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخل اولنلر نیچون فریق آخر حقنده باعتبار الاذن اهل منعه منزلنه نازل وآنلره
مدد حکمنده داخل قیلنمادیلر جوابنده دیرز که اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلنمق انجق قوت ومنعه لریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظر ایله در ومعنای معهود بو بابده غیر موجوددر واذنله داخل اولنلرک مصابلری
باعتبار الاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نک مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه لری اعتباریله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعه لریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکا دخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار
اولنوب صکره دن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هر فریقک مصابنده دخی تغیر حکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اذنله داخل اولنلر بلا منعه
وفریق آخر اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بر برینه مشارک اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبار الاذن وفریق آخر باعتبار المنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردر که بر قوم بی منعه اذن امامله داخل وبعد اصابة الغنیمة عسکر غانمینه واصل اوله لر پس آنده فریقین
بر برینه جمیع مصابده مشارک اولدقلری کبی بونده دخی متشارک اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسه لر بو صورتده اهل منعه فریق آخرک قبل الاجتماع مصابلرین دخی
منعه لریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعه یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارک اوله مزلر مکر صکره دن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارک اوله لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جمیع مصابده بر برینه شریک اولورلر زیرا هر بری منعه سیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعه دن ایکی عسکر دار اسلامدن داخل ودار الحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیر مؤثردر والله اعلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دار الحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرک احکامی بو بابدن استخراج اولنور بز قریبا باب المسلم یخرج

من دار الحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیک که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیء بلا رضاهم اخذ
ودار یمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری بر قوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جمله سنی قتل وماللرین اخذ وحضور
رسالتپناهی یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایتمدیلر پس بو جنسدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیر نصیب دیر که صورت مزبوره ده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یا ذمت یا امانله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه یه ابتدار یاخود ذو الید مضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدر که امام اکار دایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امانله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتممک اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دار الحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیفدن بو مقدار ایله اکار داوزره اجبار ایده مز کور مز مبسنکه مستأمن مرقوم دار الحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاک کدنصکره دار اسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اول بابده
مخاصمه یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون بر شیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مالارین اخراج ایلدکده دخی بو وجه
اوزره قرار ویریلور کذلک مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه لر ینه
حکمی مستأمن واحدک اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امامله
ایتمشلردر بو تقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دار الحربده اجتماعله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذهٔ
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه لر بو صورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماعله مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجددا قتال ایده لر وبعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراک ایتمشلردر ومستأمنینک بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه لریله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری دار اسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتالله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده لر بو صورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارک اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دک ابقا ایدر زیرا بو صورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کور مز مبسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بو صورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدر که صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کور مز مبسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعه لریله عسکره کلوب سز کله قتال ایده رز یاخود اول تجار ایله بیمزی تخلیه ایدر سز تا که
بز آنلری قتل ویدلرندن اموالیمزی اخذ ایده لیم دیسه لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترک واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبو بابده نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بو وجهله صد ایتمکله اولور کذلک استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالک غیری بعض رجال
اولسه لر ینه حکم شرعی بو منوال اوزره در واکر مسئلهٔ مذکوره ده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بو صورتده
کرکدر که اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایده لر زیرا احرازلری کندو منعه لریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امانله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر ایدر زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدر که هبوب ریحله بر کسنه نک قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

مطلب هبت الريح والقت الثوب في حجر انسان

اولمیوب همان کاوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دار الحربده بر مستأمن دار اسلامه چیقوب بعده
دار الحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمسه‌لر
وقت فرصتده اهل حربی قتل ومالارین اخذی جائز کوریلورمی یا دار اسلامه وصولنده اهل حرب بیلمسون بیلسون
بیلرلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب حالنه واقف اولسه‌لر ایدی آنی قتل ومالنی اخذ ایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولماز سؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوریلور جوابده دیرز که بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدر که مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تا که خروجی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلرلری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلك مستأمن مزبور دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بو کیفیت اوزره در زیرا بینلرنده اولان امان دار اسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بو صورتلرده اهل حرب آنی چین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دار الحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دار اسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکرده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسه‌لر
بو معامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کورمزمیسنکه
بر کمسنه دار الحربه الی الآن امانله داخل اولمامش ایکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکرده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کمسنه مستأمن اولوب بوندن صکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمن مزبور طرف امامدن دار الحربه طلیعه بعث اولنمش برقوم بی منعه‌یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بو صورتده اهل حربه بر وجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دار الحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدین ینه کالاول متفرق اولسه‌لر
بو صورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دار الحربده حادث اولان منعه نیچون دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تا که
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرز که انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل
عسکر بشقه‌در کذلك دار الحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن بر طائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایتمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره‌در زیرا اسیر ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبو مثللو منعه‌یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه‌یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بو صورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سزنیچون آنلره کتدیکزدیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کتدیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بر وجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بو کلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بز عسکره
تجارت یا غیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیك دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بو کیفیت
اوزره‌در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض اموالنه اصابت بعده تجمع وتمنع بر له نبذ امان وقتال ایده جکلرین
اعلاندن صکره قتال ایدوب یا ایتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله سنی دار اسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر
بو صورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس وبینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلدین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کندو منعه‌لریله احراز ایتمشلردر بو قسمه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلودر لکن امام اصحابینه رد ایله آنلره مأمور ایدر
اما حکمنده جبر والجاء ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش بر قوم مهتدین اولسه بو صورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدر زیرا بونلر مأخوذلرین حین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره دن حادث اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی منعه
جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر بو قسمه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما النسوا متعسه جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کندو منعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله‌در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اما کندو منعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دار الحربده بلا منعه وبغیر اذن الامام
داخل اولمش بر قوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه
بو صورتده هر فریقك بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدر که امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم وباقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلال ایله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدن صکره احراز واجتلاب ایلمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرز که مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدر وکه
بو معنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله
اخذ ایلدکلرندن احراز ایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی برأسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار متثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه بو صورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره‌در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حربله دارلرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامالری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرق اولدر که صورت مفروضه‌ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه‌لری اعتباریله نبذ ایدوب مجدداً استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره‌در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه‌یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بو صورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله وبلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بو دخی هر وجهله مسئلهٔ سابقه‌یه موافق همان حکم واحدده مفارقدرکه
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کندو منعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه‌ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده‌در لکن بو مسئله‌ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بو قتاللنده
دخی ثابت اولور وبناء علیه اهل منعه اولیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعه داخل اولان بر قومه

التحاق ايدوب بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنين بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر ومصاب
فريق آخر دخی تخمبس وباقيسی كنسدولره تخصيص اولنوب مستأمنين تشريك اولنماز زيرا بوصورتده
مستأمنين بعد الاجتماع رجوع ايلسه لر ينه امان سابق اوزره راجع اولملريله داراسلامه خروجلری دخی ينه حال
امانلرنده واقع اولمش اولديغندن اذنله داخل اولان فريقه مدد اولميوب دارالحربده محاربين دخی اولمدقلری
عند بعزده ظاهر وساطع اولمشدر كذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولسه لر دخی ينه بويله در مكر اهل حربه
نبذعهود ايتمش اوله لر بوصورتده فريق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده وبعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنين
فريق آخره مشارك اولورلر زيرا اهل حربله بينلرنده امانلری منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخی كسب ايتمشلردر
وبز قريبا بيان ايلديك كه منعهٔ حادثه ايله احراز ده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ايچون قتالدن اكثردر اما مستأمنين
ينه بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر زيرا احرازلری مستقلا اهل منعه اولان عسكر ايله ثابت اولمديغندن آنده
ولايت امام مثبت اولماز واكر اهل منعه اولميان مستأمنين دارالحربده اسير بولنوب باخود قبول اسلام ايدنصكره
اهل منعه اولان برقومه التحاق ايدوب لكن نبذعهود ايتمش اولسه لر بوصورتده اسرا وقبول اسلام ايلين
فريقك لحوق مستأمنيندن اقدم اولان مصابلری تخمبس وباقيسی كندولره تخصيص اولنور زيرا بونلر اخذ
حلالله اخذ ايتمشلردر ومستأمنين التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر كه مصابلرندن دفع اعدا ايچون قتال ايتمشلردر
والتحاقلريله بونلره منعه پيدا اولمامشدر كه بونلر فی الاصل اهل منعه ايديلر كذلك لحوق مستأمنيندن صكره اولان
مصابلری دخی ينه تخمبس وكندولره تخصيص قيلنور زيرا مستأمنين نبذ امان ايتمدكلرندن اهل حربله محاربين
اولمامغله فريق آخر اهل منعه ايسه لر دخی مصابلريله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معنای فقهی اولدر كه مستأمنين اهل حربله منابذه ايتمدكلرنده بعد الالتحاق دخی بينلرنده بولنان امان
باقيدر وامانلری باقی ايكن آنلری مصاب فريق مذكورده رده ومدد قيلق غير ممكندر بناء عليه مصاب فريق
مذكور منعه لر ينه اعتبار ايله غنيمت اولوب تخميس وباقيسی بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور ايكن ينه
مستأمنين آنده قطعا تشريك اولنمازلر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اهل حربه نبذعهود ايتمش اولسه لر بوصورتده
بعد النبذ مصاب فريقين فیء اولوب بين الجميع تقسيم اولنور زيرا مستأمنين بوبابده مسلميندن اهل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه يه التحاق ايتكله امانلری نهايته واصل اولوب عسكره بعد الالتحاق مصابلرنده رده
ومدد منزلنه نازل اولمشلردر اما مستأمنينك قبل الالتحاق مصابلرين امام جبر ايله اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا
اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمينله احراز ايتملريله امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار ثابت اولور لكن مسئلهٔ اولی
بشقه در كه آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ايسه دخی اهل حربله منابذه ايتمدكلرندن علی الاطلاق
اهل غزا دكللر ايدی بوجهتدن مستأمنين مصابلرين منعهٔ مرقومه ايله احراز ايتمشلر ايكن ينه امام ايچون
ولايت اجبار ثابت اولميوب همان رد ايله افتا ايدر واكر مستأمنين اهل حربله منابذه ايلين اسرا ايله التحاقدن اقدم
اهل منعه ايسه لر ينه امام مأخوذلرين رد اوزره جبر ايده مز زيرا مصابلرين كندو منعه لريله احراز ايدوب منعهٔ
اهل غزا ايله ايتمشلردر و بومثللو امورده امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار بوقدر مكر بعد الالتحاق مجددا
ملاقی قتال اوله لر بوصورتده اسراء مرقومين اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ايچون قتال ايتدكلرنده
امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمغله همان يدلرندن اخذ واصحابنه ايصال ايدر واكر مسلم مستأمن دارالحربده
برحربينك مالنی غدر ايله اخذ واخراج ايلدكدنصكره اول حربی بی مسلم آخر اسير قيلسه مال مرقوم اول مستأمن
ايچون شمدی حلال طيب اولور زيرا مقدما اخراجله اگرچه اكا مالك اولمشيدی لكن حق مأخوذ منه آنده
باقی اولمغله طيب دكل ايدی بعده اسير اولدقده عبد اولوب مالندن حقی باطل اولدقده اخذ ايلين مستأمن ايچون
مانع طيب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه اسير ايلين مسلم اسيرينه ملك نفسنده خلف اولديغی كبی
حقوق سائره سنده دخی خلف اولمق لازم ايكن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طيب اولمغله
سالم قيلنور جوابده ديرزكه بلی بويله در لكن حقوقنده خلفيتی انجق قهر ايله محتمل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صكره مسلم آخردن قهر ايله محتمل التملك اولماز كورمزميسنكه برحربی مستأمن
دارمزده بر مسلمه دين ويروب دارالحربه عودتندن صكره اسير اولسه اول مسلمدن دين ساقط اولور وفیء دخی
قيلنماز زيرا ذمتده ثابت اولان دين قهر ايله محتمل التملك دكلدر بلكه مانحن فيه دخی اولی دركه دين ذمت مديونده
ملك اسيردر اما مانحن فيهده يد مسلمده بولنان مال ملك اسير دكلدر كورمزميسنكه اسير اولميوب ينه دارمزه

رجوع ودينی طلب قيلسه مديونه قضا ايله جبر اولنور اما مانحن فيهده اول مستأمنه كرك يدنده عينی باقيه وكرك
مستهلكه برنسنه اويرمكله جبر اولنماز سؤال اولنورسه كه رق تلف حكمی اولوب اسير مزبور فی حكم الميت
اولمغله حق مذكورنده وارثی اكا نيچون خلف قيلنماز جوابده ديرزكه اثبات توريث رأيله اولميوب نصه محتاجدر
وبوبابده نص يوقيدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اگرچه
نفسی تبدل ايتمشيدر لكن هنوز احتياجی منقطع اولمامشدر بناء عليه وارثی املاك وحقوقنده اكا خلف
قيلنق غير ممكندر كذلك اول حربی اسير اولميوب لكن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربی بی قتل ايلسه ينه
بويله در زيرا موتله حق ساقط اولوب ورثه سی دخی استيلاء مسلمينله رقيق اولوب رق وارث دخی رق مورث كبی
مانع خلافت اولمغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طيب اولان قيام حق غير ساقط اولمشدر اما بومسئله ده
حربی قتل اولنوب انجق دارلرينه استيلا واقع اولماسه اول مستأمنه مال مزبوری ورثه سنه رد ايله افتا اولنور
زيرا ورثه مورثلرينك حقوق واملاكنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلری كبی قتلنده دخی خلف اولورلر
وورثه نك قيام حقلری مانع طيب اولمغله مأخوذ منهك قيام حقی كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول
مالی دارالحربده بولنان عسكره اخراج ايتمش اولوب بعده اول عسكر صاحب المالی اسير ايلسه لر مالی ايله برابر فیء
مسلمين اولوب بعد التخميس اهل عسكر ومستأمن بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولميدی عسكر آنی منعه لريله احراز ايتدكلرنده آنده ثبوت حق عسكر لازم ايدی كورمزميسنكه
مستأمنك محلنده اسير مسلم بولنسه ايدی مال مرقوم غنيمت قيلنور ايدی ينه كورمزميسنكه مانحن فيهده مال
مرقومی رد اوزره امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمشدر و ثبوت ولايتی انجق آنده حق عسكر ثابت اولديغندندر
ومأخوذ منه دخی اسير اولدقده حقی ساقط اولوب مال مرقوم فیء اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حكم
شرعيده اول اسير اوزره مستحق الرد اولمغله يد اسيرده بولنان مال آخر كبی قهر ايله تملكه محل ايكن اوزرينه استيلا واقع
اولدقده اول دخی فیء اولمشدر اما مال مرقومی داراسلامه اخراجی بشقه دركه آنده مال بطريق الحكم مستحق
الرد دكلدر بلكه آنده ملك مستأمن بحسب الحكم مقدمدر و بومعنی حربی بی اسير ايلين مسلمينك اول مال اوزره تمام
استيلالرينه مانعدر كذلك مالی عسكره اخراجندنصكره دارلرينه استيلاء مسلمينله حربی قتل اولنسه ينه فیء اولور
اما دارلرينه استيلا اولنميوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ وخلفاء حربی اولان ورثه سنه رد ايدر مسائل مذكوره نك
نظائری اولدركه دارمزده مستأمن اولان حربی مالنی بر مسلمه ايداع بعده دارالحربه رجوعندن صكره اسير
قيلنسه اول وديعه نفس حربی منزلنه نازل اولوب اسير ايدنلرك فيئنده داخل قيلنور زيرا اول وديعه بطريق الحكم
صاحبنه مستحق التسليم اولوب يد مودع دخی يد صاحبی مثللو اولمغله حين اسرنده وديعه سی اوزره دخی حكم
استيلا ثابت اولور كذلك قتل اولنوب دارلری اوزره استيلا دخی واقع اولسه ينه اول وديعه فیء اولور اما دارلری
اوزره استيلا اولنميوب قتل اولندقده وديعه سی وارثی كلوب اخذ ايدنجه دك يد مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذكوره دخی بويله در ومستأمنك داراسلامله احرازی ايله منعهٔ جيشله احرازی مياننده فرق واضح اولدركه
مأخوذی بر جاريه اولسه آنی داراسلامه اخراجندن صكره اعتاق ايلدكده عتق نافذ اما عسكره اخراجندن صكره
اعتاق ايلدكده غير نافذدر پس بو بيانله نمايان اولمشدر كه مأخوذينی داراسلامه اخراجنده اوزرنده ملكی قائم وقيام
ملكی مأخوذنده ثبوت قهر مسلمينه مانعدر اما عسكره اخراجنده ملكی منعدم ومأخوذی اوزره قهر مسلمين ثابت
وواقعدر واكر دارالحربده اسراء مسلمين تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشركينی اخذ وداراسلامه اخراج ايلسه لر
مصابلری تخمبس اولنور زيرا اخذلری مباح اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعه قاهرين اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنين بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ايتمش اولسه لر حكمی بشقه دركه مأخوذلری تخمبس
اولنميوب اصحابنه رد ايله افتا اولنورلر زيرا اخذلری معنای غدری متضمن اولمغله حرام ايدی كورمزميسنكه مال
مأخوذ يد اسراده بولنوب قبل الاخراج مسلمين اول دار اوزره استيلا قيلسه لر اول مال دخی سائر اموالله تخمبس
واسرا وعسكر بينلرنده تقسيم اولنور اما مستأمنين مزبورينك يدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستيلا تخمبس
وفیء مسلمين قيلنوب آندن مستأمنينه نسنه ويريلمز زيرا مستأمنين امانلرنده برقرار اولدقجه يدلرنده بولنان مال
مرقوم يد صاحبنده موجود كبی اولمغله بعد الاستيلاء صاحبينك اموال سائره سی كبی فیء اولوب مستأمنين
مزبورين اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشيئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه دركه آنلر اهل حربله محاربين اولدقلرندن
منعهٔ مسلمينله احراز ايلدكلری مالده اهل غزا منزلنده اولمشلردر بناء عليه مال مرقوم تخمبس وباقيسی اسرا

وعسکر بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور لکن مستأمنینڭ مزبورینی قبل الاحراز اموال اهل منعه اولوب
اهل حربله منابذه ومقاتله ایتمش اولسه‌لر بو صورتده امانلرندن خارجین ومحاربین اولمغله اسرا مزبورینه
حکمنده داخلین اولورلر کورمزمیسنکه اول دارڭ اهلی قبل الاستیلا اسلام یا ذمتی قبول ایلسه‌لر مستأمنین
بو صورتده رد مالنده مأمورین اولیوب صورت سابقه‌ده مأمورین اولورلر واکر دار الحربه عسکر آخر داخل
اولوب مستأمنین منابذین دخی آنلره التحاق ایلسه‌لر مستأمنین مال مزبوری کندولریله احراز ایدوب
منعه جیشله ایتدکلرندن آندنبرو شیئه تعرض اولنمیوب جمله‌سی آنلره سالم قیلنور اما منابذین اولمدقلرنده حکم
مسئله بشقه‌در که آنده احرازلری انجق منعه جیشله اولمغله امام اول مالی اخذ واصحابنه رد ایدر واکر جیش داخلین
اول داره استیلا وصاحب المالی قتل یا اسیر ایتمش اولسه‌لر بو صورتده اول مال عسکر ومستأمنین بینلرنده
فیء اولور مادامکه استیلا ایتمیوب همان صاحب المالی قتل ایتمشلر ایسه مأخوذ مستأمنینه تعرض اولنمیوب انجق
ورثه‌سنه رد ایله امر اولنورلر وبو قریبا فرقلرین بیان ایلدیک واکر دار الحربده مستأمن اولان بر مسلم قرای دار الحربدن
برقریه‌ده نازل ایکن مسلمیندن بر عسکر صاحب منعه اول قریه‌یه مرور ورجال قریه‌یی قتل وذراریلرین سبی ایدوب
اول مستأمنه قطعا تعرض ایلمسه‌لر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابقی اوزره باقی اولوب اهل حربه بر
وجهله تعرضی حلال اولماز زیرا بینلرنده اولان امانڭ انتهاسنی موجب نسنه بولنمامشدر که قریه بلده‌یه تابعه
اولمغله قریه قبل فتح البلده دار اسلام اولماز وهم مسلمین آنی ترک ایدوب چکدکلرندن دار اسلام قیلمق مرادلری
اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعسکر مرقوم همان نزول وارتحال ایتملریله مستأمن مزبور نفسنی منعه مسلمینله احراز ایتمش
اولماز زیرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسکرڭ مجیء وذهابلرین بیلممک دخی محتملدر
بناء علیه علی حاله امان سابقی اوزره باقیدر اما عسکر قریب قریه‌ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم کیدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابقی باطل اولور زیرا بو صورتده نفسنی منعه جیشله احراز ایتدکده امانی اهل حربدن خروجه آغاز
ایلمشدر حتی بعد العوده اهل حربی قتل ومالارینی اخذ اکا حلالدر کورمزمیسنکه اول مستأمن عسکر مرقومله نیجه
ایام سیر وسفر وبرابر مشرکینه نفره‌وله قتال ایدوب اهل حرب بو حاله واقف اولمسه‌لر البته امانلرندن خروج ایتمش
اولور پس عسکر مسلمینه خروجی دخی بویله‌در واکر اول عسکر رجال قریه‌یی قتللرنده مستأمن مرقومی کرها
اخذ وعسکرلرینه ادخال ایدوب عسکره مسلم ایدوکنی بیلوب تخلیه سبیل ایتملریله دار الحربه رجوع واتصال
ایلسه بونده کرچه مقتضای قیاس بینلرنده اولان امانڭ زوالیدر که بلا اختیار ایسه ده نفسنی منعه جیشله محرزه
اولوب عسکر آنی کرها دار اسلامه اخراج ایتدکلرنده البته عهد مشرکیندن خارج اولدیغی کبی بونده دخی خروجی
ظاهر حاله‌در لکن مؤلف عظیم الاحسان مسالک مسالک استحسان اولوب دیدیکه عسکرڭ نزول ایلدکلری محل
دار الحربده‌در ومستأمن دار الحربده بولنسه بقیه امانلرنده داخلدر مکر آندن نبذ امانه دلالت ایدر برفعل صادر اوله
اولدخی عسکره مکرها خروجنده صادر اولمامشدر زیرا اکراهلری وعید متلف ایله اولمش ایسه مکره ایچون اصلا
فعل باقی قالماز واکر مادون المتلف اولان تهدید ایله اولمش ایسه رضاسی باقی قالماز که نبذ امانه دلیل قیلنه اما دار
اسلامه خروجی بشقه‌در که مسلم دار اسلامده ایکن قطعا امان اهل حربده بولنماز کورمزمیسنکه مستأمن مزبور
اکر اهله دخی دار اسلامه اخراج ولنمقده اهل وعیالی ایچنده برسنه اقامت ایدوب دار الحربه عودتنه رخصت
ویرمسه‌لر بیننه امان اهل حربده باقی قالورمی وبرفرد باقی قالور دیمز بناء علیه عسکر آنی کرها دار اسلامه
اخراج وتخلیه سبیل ایتدکلرندنصکره دار الحربه عودت ایلسه تجدید امان ایتمدیکجه فرصت
بولدیغی قتل ومالنی اخذی جائز اولور والله تعالی اعلم

باب مایظهر علیه اهل الشرک فیحرزونه من اموال المسلمین ثم یصیبه المسلمون * یعنی مشرکین اموال مسلمین
اوزره استیلا وبعد الاحراز مسلمین یدلرندن آنی اخذ ایله استعلا ایتملری بابنده مسائل حریة الاستبلاد ربو سابقده
اهل حرب بطریق القهر اموالمزی اخذ ودارلریله احرازی اتمام ایتدکلرنده اکا مالک اولدقلرینی بیان واعلام
ایتمشیدک بناء علیه مسلمین صکره اول مال اوزره استیلا واخراج ایدرلرسه اول دخی سائر اموال اهل حرب کبی
غنائمه ادراج اولنور لکن صاحب المال اکا قبل القسمه ظفر بولدقده بلاشیء اخذ وبعد القسمه دیلرسه قیمتیله
اخذ ایدر زیرا مظلومدر ومسلمین اوزره اکا نصرت وآندن دفع ظلمه قیام واجبدر که مسلمین برندن دفع ظلم
ایتمدکجه دار اسلامده اقامته قادر اولماز پس ظلم مرقومی دفع ایلمک جمله مسلمیندن انجق اهل غزا اوزره واجبدر که
آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابله خدمتلرنده کفایت معاشلرینی اخذ ایدرلر بو جهتله مال مرقوم آنلرڭ

یدلرینه

یدلرینه انتقال ایلدکده حکم شرعیسنده بو وجهله بسط مقال ایدرز که قبل القسمه غنائمده حق تملک عامه
عسکرکدر ودفع ظلم جمله‌سی اوزره واجبدر ودفع ظلم دخی اول مالی صاحبنه رد ایتمکده‌در پس بلاشیء ردی
اوزرلرینه واجبدر اما بعد القسمه آنده تملک انجق صاحب سهمه متعیندر وکندو ملکنی تسلیمله صاحب المالدن
دفع ظلم آنڭ اوزرینه واجب دکلدر لکن صاحب سهمڭ حقی انجق مالیتنده‌در حتی امام ایچون بیع غنائمله
تقسیم ثمن جائزدر وصاحب المالڭ حقی عیننده‌در پس مراعات حقین واجبدر ومراعات حقین دخی صاحب المال
دیلرسه صاحب سهمه حق مالیتنی ایصال ایلدکده عین مالنی کندویه ایصال قیلمقده‌در وهم قبل القسمه غانمین
ایچون ثابت اولان حق مجرددر ملک دکلدر وصاحب المال ایچون دخی ثابت اولان بینه بویله‌در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ایله ترجح ایتمکله مجانا اخذ ایدر اما بعد القسمه صاحب سهم ایچون ثابت اولان ملکدر
وصاحب المال ایچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخی اولسه شرعا ملک مستقره معارض اولماز پس بینه
طرفینه مراعات واجبدر ومراعات انجق دیلرسه مالنی قیمتیله اخذ ایلمکده‌در کذلک بعد احراز المشرکین بر مسلم
دار الحربه کیروب اول مالی ثمنیله اشترا واخراج ایلدکده بینه صاحبی دیلرسه ثمنی ایله اخذ ایدر واکر اهل حرب
اول مسلمه هبه ایتمشلر ایسه دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر وبو طریقله ذکر ایلدیکمز ایکی حقه رعایت اولنور ومؤلف
مصیب المقال مدعای مشروح المآل اوزره متن کتابده روایت قیلدیغی احادیثله استدلال ایلمشدر اول احادیثدن
بریسی حدیث تمیم بن طرفه‌در دیمشدر که مشرکین بر مسلمڭ ناقه‌سنی اخذ ایدوب مسلم آخر آنی مشرکیندن اشترا
ایلدکده مسلمین مذکورین حضور نبوی‌یه ترافع ایلدیلر ورسول الله علیه السلام اعط ثمنها الذی ابتاعها به
والا فخل بینه وبینها یعنی بدل بیعی اولان ثمنی ویروب ناقه‌یی اخذ قیل اکر ویرمزسڭ ناقه ایله آنڭ بینلرین
تخلیه قیل دیو صاحب الناقه‌یه امر ایلدیلر بعده مؤلف عالی نژاد زید بن ثابت وسعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهم صاحب المال بعد القسمه ظفر بولدقده اخذی اوزره اکا سبیل یوقدر دیدکلرینی ایراد ایلدی لکن مرادلری
مجانا اخذ اوزره سبیلی یوقدر اما قیمتینی ویردکده مالنه احقدر دیمکدر وحسن بصری وامام زهری رحمة الله علیهمادن
دخی کرک قبل القسمه وکرک بعد القسمه صاحبنه رد اولنماز دیدکلرینی ذکر ایلدی لکن بو قوللری غیر مأخوذدر که
کبار صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتینڭ اجماعلرینه مخالفدر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه‌دن
مرویدر دیمشدر که تقسیم اولنسون اولنماسون صاحبی مالی اوزره اقامت بینه ایتدکده اوزرینه رد اولنور وبز بو قولی
اخذ ایدرز که صاحبنڭ حقی حجتله ثابت اولمادقجه اخذینه قادر اولماز وطریق ثبوتی انجق اقامت بینه‌در
وحق ثابت اولدقدنصکره قبل القسمه مجانا وبعد القسمه دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر ومراد صدیق رضی الله تعالی
عنه دخی صاحبی بعد القسمه اداء قیمته رغبت ایدرسه اکا احقدر دیمکدر واهل ذمت دخی نفوس واموالری
دار اسلامله محرزه اولدیغندن معصومه ومتقومه اولمغله حکم مذکورده مسلمین کبیلردر حتی اهل حرب اوزرلرینه
استیلادنصکره مسلمین آنلری تخلیص واخراج ایلسه‌لر آنلر دخی احرار مسلمین کبی استرقاق اولنمازلر واموالری
دخی بعد الاستیلاء استنقاذ اولندقده حکم اموال مسلمین آنده اجرا وانفاذ قیلنور وامام مکحول رحمه الله
تعالی‌دن منقولدر دیمشدر که اعدادن بر حربی مسلمیندن بر جیشه کلوب سزه بر اسیر مسلمی کتوریرسم
فداسنی ویریمسز بکا خبر ویریکز دیوب جیش دخی بلی ویررز دیو معاهده وشیء معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ایتدکلرندنصکره اول مسلمی کتوروب بعده اول حربی جیش ایچنده هالک اولسه کرکدر که فداء
موعودی ورثه‌سنه اعطا ایله عهده‌دن خروجه سالک اوله‌لر زیرا حیاتنده ایکن شرطمزه وفا برله فدایی
کندویه اعطا اوزریمزه واجب اولدیغی کبی موتندن صکره دخی خلفاسی اولان ورثه‌سنه اعطاء التزام
فدا ایلین کسنه‌لر اوزره لازم ولابددر وامام ابراهیم علیه رحمة رب الرحیم‌دن مرویدر دیمشدر که بر مسلم اهل حربدن
اسیر اولان حر مسلمی اشترا قیلسه اول اسیر اوزره ثمنی مشتری ایچون دین لازم الادا قیلنور لکن حکم مذکور امری ایله
اشترایه موقوف ومراد امام بو معنی ایدوکی ظاهر ومعروفدر زیرا استرقاق احرار صحیح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقیقی اولمیوب انجق فداء مسلم ایدوکی امر صریحدر بناء علیه امری یوغیسه اداسنده متطوعدر وامری
وار ایسه حین امرنده فداسی مستقرض حکمنده اولمغله اوزرینه مشتری ایچون دین فدایی مستبعدر کورمزمیسنکه
برکسنه کندو دینی طرفندن ادا ایله آخره امر ایلسه بعد الادا اوزرینه رجوع ایدر اما بلاامر ادا ایلسه رجوع
ایده‌مز ومدیون اسیر داین کبی اولوب حکم مذکور مشابه اسیر اولان دینده ثابت اولنجه حقیقت اسیرده بالاولویه
متثبتدر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنی اخذ ایتدکلرندن صکره مسلمین اوزرلرینه استیلا وتخلیص ایلسه‌لر

مطلب اشتری حرا مسلما من اهل الحرب فالثمن دین علیه

مطلب قضی دینا علی آخر بامره او بغیر امره

عنـد ابی حنيفة رحمه الله تعـالی كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنـه بلاشیٔ رد وتخصيص اولنور
لكن فرس رميده اولوب اهل حربه فرار ايتدكده بويله دكلدر وعنـد الامامين رحمة الله تعـالی عليهما عبد
وابده ده دخی جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره در كه صاحبی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة انجق
قيمتيله اخـذه قدرتيابدر وامام ابو حنيفه رضی الله عنـه بروجه دقيقله بينلرين تفريق ايدوب ديديكه آبقك
يدمحترمه سی نفسی اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امدايه بويله دكلدر ومسئلهٔ مذكوره
بين العلما معروفه ومشهوره در لكن امامين همامين ذكر اولنان مقاللری اوزره حديث عمر رضی الله تعـالی عنه ايله
استدلال ايلديلركه سرعسكری اولان ابو عبيـدة رضی الله عنـه بو مسئله دن اكا سؤال ايتمكله جوابنده
ان كانت الامة خمست وقسمت فسبيلهـا وان كانت لم تخمس ولم تقسم فارددها علی اهلها يعنی اول جاريه
تخميس و بين الغانمين تقسيم قيلنمش ايسه سبيلی اولدر آنی سبيلنـدن صرف ايلمه واكر تخميس وتقسيم
قيلنمامش ايسه آنی اصحـابنه رد قيل ديو تحرير كتاب ايلدی لكن امام ابو حنيفه لاطفه الله تعـالی بالطافه اللطيفه
ديديكه بو جواب معقول اول جاريه بعد الاباق دار الحربه دخول ايتدين اهل حرب دار اسلامه چيقوب آنی اخذ
واحراز ايتمش اولملريله مأولدر ونقل ايلديكه ابن عمر رضی الله تعـالی عنهمانك يوم يرموكده برغلامی و برفرسی
اعدايه فرار ايدوب صكره مسلمين اعدا اوزره استيلا برله جملهسنی تخليص واحضار ايتدكارنده سرعسكر
حضرت صديق رضی الله تعـالی عنه اولان خالد بن وليد رضی الله عنـه قبل القسمة غلام وفرسنی كندويه
رد وايثار ايلدی لكن امامين رحمة الله عليهمادير لركه نقل مذكورده قبل القسمة قيدی اتيان اولنمغله بعد القسمة
خالد حضرتلرينك مجانا رد ايتمیه جكی نمايان اولمشدر كورمزمیسنكه عبـد ودابه يی ردده تسويه ايدوب حكمده
تساويلرين تقويه ايلمشدر اما امام ابو حنيفه شرفه الله تعـالی بكرامته الشريفه جوابلرنده ديركه اهـل حرب
عبد آبقی محرز ين اولمدقلری عنديمزده دليل ايله ثابت اولمغله بعد القسمة دخی عبدی مجانا رد ايده جكی عنديمزده
معلوم ومثبت اولمشدر والله اعـلم بالصواب و هو الموفق

باب ما يحرزه العدو ومما يأخذه بقيمته او باكثر من وزنه * يعنی مشركين بعض اموال مسلمينی اخذ واحراز ايتدكدنصكره
مسلمين آنی اغتنامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنی قيمتيـله ياخود وزنندن اكثر ايله اشترايه متعلق باب
دقت طرازدر اكر مشركين برمسلمك فضه ياذهبدن صنعتنه بناء قيمتی وزنندن اكثر اولان برابريقنه استيلا ايدوب
بعده اول ابريق غنـائم مسلمينده ظـاهر اولسه بنه صاحبی قبل القسمة بلاشیٔ وبعـد القسمة قيمتيله آنی اخذه
قادر اولور لكن ذهب ايسه قيمتی دراهمدن وفضـه ايسه دنانيردن اعطا ايدر نكتهسی اولدركه اموال ربويه ده
جنسی ايله مقابله ده جيـدها ورديها سواء حديث شريفی موجبنجه جودت وصنعت ايچون قيمت يوقدر
وسهمنه دوشن غازينك حقی اصلنده مرعی اولديغی كبی صنعتنده دخی مرعيدر وجنس ابريقله تقويمده تقويم صنعت
ممكن اولمامغـله غازينك مجانا فوات حقنه مؤديدر كه آنك وجهی يوقـدر پس قيمت صنعت دخی ظاهر وتمام
ماليتی غازی اوزره متوفر اولمق ايچون خـلاف جنسی ايله تقويم اولنور ديو حكم ايلديك نظيری اولدر كه بركسـنه
آخرك التون بلزكنی كسر يا استهلاك ايلسه معنـای مذكوره بناء قيمتی خـلاف جنسندن ضامن اولور بو صورتده
قاضی وجـه مشروح اوزره قيمتيله قضا ايدوب ياخود بلاقضـاء برشیٔ اوزره مصـالحه ايتدكلرند نصكره
قبـل التقابض بربرندن تفارق ايلسه لر افتراقلری قضا ومصالحه لرين ناقض دكلـدر زيرا ويرديكی قيمت عين
ابريقدن بدل دكلدر كورمزميسنكه صاحب المال ابريقی ملك قديمنه اعاده ايدر حتی اول ابريقی مقـدما آخردن
اشترا ايتمش اولوب شمدی آنده عيب قديمـه واقف اولسه بايع اوزره رد ايدر كذلك مرابحـة يعنی مراد ايلسه
انجق ثمن قديم اوزره بيع ايدوب شمدی ويرديكی قيمت اوزره بيع ايدهمز كذلك اول ابريق مقدما اكا موهوب ايسه واهبك
شمدی رجوعی ينه جائزدر كذلك اول مال برعبـد جانی ايسه شمدی مقابلهٔ جنـايتنده اول عبدی تسليم ياخود
بذل فداسی لازمدر بو جهتلردن صـاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك يدندن ابتداء تملك ايتميوب بلكه
ويرديكی فدا برله ملك قديمنـه اعاده ايلديكی بزه معلوم وبينلرنده معنـای مصارفه بولنمديغندن تقابض مجلس
شرط قيلنمديغی عنـديمزده مجزوم اولمشدر نظيری اولدر كه بركسنه آخرك ابريقنی استهلاك ايلدكده اوزرينه
خلاف جنسندن قيمتله قضادنصكره قبـل القبض تفـارق ايلسه لر بطلان قضـا تحقق ايلمز ديو امام زفر
ملأ الله تعـالی قبره بالمسك الاذفر دن غيری جميع علماء حنفيـه عاملهم الله تعـالی بالطافه الجلية و الخفيه
قائل اولمشلردر ومانحن فيـه حكم مذكوره اولی در كه مسئلهٔ نظيرده غاصب ومستهلك ابريقـه مالك اولورلر

غاية الامر تملكلری قيمتـله مقابله طريقيله دكلدر همان قيمتله قضـايه شرط اولمق طريقيله در پس آنده
معنـای مصارفه متحقق اولمايجه مانحن فيهده صـاحب سهم اوزره اصلا عملكی بولنمايوب انجق ملك قديمنه
اعاده ايلش ايكن عدم تحقق مصـارفه بطريق الاولی در كذلك اهـل حرب اول ابريقی برمسلمه
هبـه ايتمش اولوب ياخود مسلم اهـل حربدن آنی خمر ايله اشترا ايتمش اولوب دار اسلامه اخراج قيلسه ينه
حكم سابقنده ادراج قيلنور زيرا خمر ايله شراسی حق مسلمده صحيح ومعتبر اولمديغنـدن همان ابريق طيب
خاطرلريله مجانا اخـذ ايله برابر اولمغله بعـد الاخراج مسئلهٔ غنيمت كبی صاحبی ديلرسه قيمتله قدرت اخـذی
مقرردر اما ابريق اهـل حربدن خمر ايله اشترا ايلين نصرانی اولسه ياخود مسلم ثوبله اشترا ايلش اولسه
بعـد الاخراج مسلم اولان صاحبی آنی نصرانيدن قيمت خمر ايله ومسلمدن قيمت ثوبله اخـذه قادر اولور زيرا
شراء مرقوم صحيح اولمغله صاحبی انجق مشترينك ويرديكی ثمنك مثلی ايله اخـذينه قادر اولور وثوب ذوات
امثالدن اولمامغـله مثلی انجق قيمتی اولور ومسلم تمليك خمردن ممنوع اولوب تسليم مثلندن عاجز اولمغله آنكده دخی
قيمتی لازم اولور و بو صورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابريقله تقويم وآنكله ابريق اخـذ ايلمك جائزدر و بو بابده
ابريقنه ابتـداء تملك ايتميوب همان ويرديكی فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايده جكـدر شول عبد جانينك مولاسی
معزلنده دركه ارشی عبدينه فدا قيلوب آنی كما كان ملكنده ابقا ايدر يوقسه ادا قيلديغی فدا ايله اكا ابتداء تملك ايلمز
غاية الامر سلامت ملكی اول فدايه تعلق ايدر و بونلرده معنای مبادله اصلا موجود اولمامغله معنای ربوا دخی
تحقق ايلمز كذلك اول ابريقی برمسلم يا نصرانی دار الحربده وزنندن اكثر اولان جنسی ايله اشترا واخراج قيلش اولسه
ينه صاحبی انجق مشترينك ادا ايلديكينك مثلنی اضعاف وزنی ايسه ده ادا ايله اخذه قادر اولور زيرا بو اخـذی
فدا در وشرا دكلـدر وسابقده بيان اولنمشدر كه دار الحربده مسلم وحربی بينلرنده ربوا جاری دكلدر بناء عليه
مشترينك اولبابده غارم اولديغی مالك مثلنی اوزرينه رد ايتمدكجه صاحبی اخـذينه قادر اولماز سؤال اولنورسه كه
اول ابريقی برمسلم خمر ايله اشـترا واخراج ايلدكده نيچون بو قولله قائل اولمديلر جوابده ديرز كه خمر حق مسلمده
متقوم اولمامغله يدندن ادا قيلديغی خمرك قيمتيله اخذی ممكن اولمديغندن انجق قيمت ابريقله اخذ ايدر ديلمشدر
اما مشـتری نصرانی اولدقده بشقه دركه خمر آنك حقنده مال متقومدر لكن بو صورتده ادا قيلـديغی دراهم
هر بری حقنده مال متقومدر مؤلف دقيقه دان عليه الرحمة والغفران ديركه بو مسئله مسئلهٔ شفعه يه مخالفـدر
اول داری شفيعی قيمتله اخـذ ايلمك مراد ايلسه بو مسئله ده مشتری وشفيع بينلرنده حصهٔ صفايح وسلاسله
حكم ربوا وحكم صرف ثابت اولور وبز بو مسئله يی زياداتده بيان ايلديك نكتهسی اولدركه شفيع اداقيلديغی
قيمت عبـد ايله داره ابتداء تملك ايتدكله تملكی شراء مبتدادر اما صاحب الابريق ادا قيلديغی نسنه يی انجق
ملك قديمنه فدا قيلمشـدر كورمزميسنكه مستولی عليه اولان صاحب الابريق ابريقنی عقود سابقه دن برشيئ
نقض ايتمك اوزره اخذ ايدر حتی مشتری اول ابريقی آخره بيع ايتمش اولسه ابريقنی بو بيعی نقض ايتمك اوزره
اخـذ ايدر اما شفيع بشقه دركه تصرفات مشتری يی نقضه قادر در كذلك مانحن فيهده اهـل حربك استيلا
ايلدكلری برعبـد اولوب آنی اشترا واخراج ايلين كسنه اول عبـدك كوزينی چيقرمش اولسه صاحبی ديلرسه
انجق جميع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشتری محل شفعه اولان دارك بناسنی هدم ايلسه شفيع ايچون
باقيسنی ثمندن حصهسيله اخـذه رخصت واردر و حكم بيع مرابحه دخی جميع مذكوراتده ينه بويله در
وبو ذكر اولنان تفصيل شفيعك ويرديكی ثمن اولوب مالك قديمك ويرديكی فدا اولديغنه دليلدر سؤال اولنورسه كه
مالك قديمك ويرديكی فدا اولوب معاملهلری معنای معاوضه دن عاری وحكم ربوا آنده غير جاری ايكن اول بابده
نيچون خلاف جنسله تقويمی ايجاب ايلديكز جوابده ديرز كه ايجاب مذكور معنای معاوضهنك مقتضاسی اولميوب
بلكه بيان مشروح اوزره جنسله تقويمده صنعت مقوم اولمديغندن ماليت صنعت ظاهره اولمامغـله مجرد
اظهار ماليت صنعتك اقتضاسيدر حتی خمر ايله اشترا ايلين نصرانی اولدقده اكا حاجت قالمامغله جنس ابريقله
تقويمی تجويز ايتمشيدك واكر اهل حرب بر ذمينك عبدينی اسير ايتدكلرنده ذمی آخر دار الحربه دخول واول عبدی
برقاچ رطل خمر ايله اشترا واخراج ايلسه صاحبی اولان ذمی عبدينی مثل خمر ايله اخذه قادر اولور زيرا خمر هم ذوات
امثالدندر وهم بزم حقمزده خـل وعصير كبی حق اهـل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بو صورتده قاضی

مطلب الثوب ليس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تمليك الخمر

مطلب دقيق يتعلق بالشفعة

مثـل خمرایله قضـا ایلدکدنصکره قبل الاخـذ احد هما قبول اسلام ایلسه قضـا منتقض اولمیوب انجق
صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری ادایله اخذینه اقدام ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بومعامله سی اداء
فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلاننی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمرایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده
اخـذك حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضـا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولنمق آنك مقتضـا سیدر که قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغـله تملیك
خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبـد ایسه اکا دخی تملك خمرغـیر مشروعدر پس علی کلا التقـدیرین تسلیم
عیندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکرقاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه
یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذعبدایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخـذ ایدنجیه دك حبس عبدی مراد ایلسه
اکا جائز کورلمز زیرا ملکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغـله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده
قادر اولور نظیری شول راد آبق درکه مقابلهٔ جعلده آبقی حبس ایدر بودخی معنـای مذکوره مبنیدر یوقسه
صاحب العبـد ویره جکی جعلله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکرصورت مفروضه ده عبد ید مشتریده
هالك اولسه صاحب العبـددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی اما یدمشتری ده عبدك کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا
انجق اصـل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانینك کوزی زائل اولسه فدا سندن برنسنه
مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکرمشتری اول عبـدی
قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزرینه برشیئله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضـا
وقبل القضـا واقع اولمق برابردرکه باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغیجه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری
شول بایعدرکه قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدرکه عبـد مرقوم مملوك مشتری اولمغله مولاسینك
ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی امامشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنك حقنده
ثمن ایدی بوجهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر اماراد آبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه
یاخود ولی جنـایت مولاسی فدایی اختیار ایلدکدنصکره عبـد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبهٔ
عبده اصلا مالك اولمامشلردرکه یدلرینه اعتبار یله ضمان ملکلری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین
رقبهٔ عبده مالك وبقاء یدینه اعتبار یله ضمان ملکی باقی اولمغله قتله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر
واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینك ویردیکی ثمنله
هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نك جزئیدر وفداده اکا تابعدر بو صورتده قبل قضاء
القاضی او بعده ولد مزبور هالك اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یالکز جاریه یی ینه تمام ثمنله
اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنك فواتی جاریه نك فوات بعض اعضاسی مهبطنه هابط اولمغله ثمندن
برنسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالکه اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
ینه مسئلهٔ سابقه کبیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
ثمن جاریه وولدك قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدك حصه سنی ایله اخذه قادر اولور زیرا بوفداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلدر و بعـد فوات الاصل جمیع فدانی ابقـا غیر ممکندر لکن والده حق اخذی انجق
ملك اصل اکاساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار یله اولدیغی کبی ولدده دخی ملکنه اعتبار یله در
پس ملك ولد فرع ایسه ده ینه ملك مستقلدر بناء علیه فدانی ایکیسنك قیمتلرینه توزیع ایتمك لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فدا دخی اصل وتبع اوزره
محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر و بومسئله نك بیانی سابقا املا قیلدیغمز شرح الجامعده
استیفا اولنمغله بو محلده ایجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره برباب دخی ذکر وانشا ایلمشیدی
لکن براولبابك مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروعمز اولی کورلدی والله اعلم

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقربه لغیر مولاه

یعنی برعبدی اهل حرب اسیر ایلدکدنصکره برکمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرك عبدیدر
دیو اقرار ینه دائر باب دقابقمدادردر اکر برمسلم اهل حربك اسیر قیلدقلری برعبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکده

مطلب اذا ذهب عین العبد الجانی لا ینقص من فدائه شیء

مطلب شرح الجامع اسبق من شرح السیر

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بوعبد قبل الاسر فلانك عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بو صورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان
مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینك حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتبار یله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحـدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی اموردہ باطلـدر زیرا عبدده کندونك ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطـاله مالك اولمامغله
اول حق آخره تحویله دخی متمـلك اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفك حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغـله ملك مقرله انجق حق مقرده ثابتدر اما ملك مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان
ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بو صورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه
قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم
اولدیغندن آنك حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حقی زائل اولمغـله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی التزام ایلمدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقر مرقوم
اوزره قیمت وثمندن برنسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنك یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله
اخذ ایتمشدر ومقر مرقوم اول عبـدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمـان یوقدر پس
یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولی در نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملك
صحیح ایله مالك اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملك صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی
ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغـله کندویه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو
مملوکنی اخراج ایتمش اولمغـله برکسنه اکا برنسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمینك غیری اولان اشبو شخصك مدبریدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیقـه ابتدار
ایلسه بو صورتده اول عبد مقرلهك مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرك اخذ عبد وکرك مشتری
مقر اوزره برنسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا بو بابده مشتری اول عبد ملك مقرله اولدیغنی اقرار ایلمشدر وابتداء
اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالك اولمغله ینه آنکیچون اقرار ملکه دخی متملکدر ومشتری ایله مقرله عبدك مدبر اولدیغنده
تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمغله غیرك مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق
ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور و بعـد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفك ثمنله حق
اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفك حقنـده متقوم اولان ملکنی ابطـال ایتمش اولمادیغنـدن
آنکیچون برشیئه ضـامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکلـه شفعه بو مسئله یه
مشابه اولمدیغنی اخبار ایلـدی یعنی مشتری داراشبو دار فلاناوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعك
شفعه ایله اخذده ابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی
ثابته اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلمك حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقفی دخی تصحیح اولنماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبـدی اخذ ایله مشترینك تصرفاتنی ابطاله ولایت
یوقدر کورمزمیسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یاتدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبـدی اخذ وتصرف مذکوری
نقضه قدرت یوقدر بناء علیـه غیرك مدبریدر دیو مشترینك اقراری دخی مولای قدیم حقنـده صحیح اولور
نظیری ولد رکـه برعبـدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صنکره بوعبد فلانك مدبریدر دیو اقرار ومقرله
دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بو صورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز وما نحن فیـه دخی بویله در لکن
بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناء قیمت عبـدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبـدی
قبض ایتمیوب و مولانك یدندن نزعله تملك ایتمدیکندن مولا ایچون برشیئه ضـامن اولماز همان مشتری
کرك ما نحن فیهـده وکرك شراء فاسد ده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنـده قیلنور واکرصورت مفروضه ده
مقرله بو عبد اکرچه بنم عبد مدبر لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبـدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخـذه قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور
زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشـدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینك
عبده اشترا برله تملکنی اقرار ایلمشلردر و بو بابده اقرارلری نافذدر و بونلر مشترینك تملکنی ومشتری دخی عبـدك

مطلب اقرار المشتری ان هذه الدار وقف هل یسقط به الشفعة ام لا

تدبيريني اقرار ايتملريله تدبر عبد اتفاق جميعله برقرار اولمشدر وبو اوجدن هر بری بعد ثبوت التدبير فعل تدبيری نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لكن مقرله فوت اولدقده البتـه آزاد اولور زيرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرلهه متعلق ايدوكنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده نافذ ايدوكنی تقرير واظهار ايتمش اولملريله عنـد موت المقرله حريت عبد اوزره اتفاقلری بديدار اولور واكر مقرله قبل الموت تصديق مشتری يه رجوع ايدرسه كندو مدبری اولمق اوزره اخـذی مشروع اولور زيرا تدبيرايله ثابت اولان ولاكبی محتمل الفسخ اولميان عقدی اقرار ايلدكدنصكره تكذيب مقرله آنك بطلاننه مدار اولميوب بعد التكذيب تصديقی ابتداء تصديق ايله حكمده مساواتی آشكاردر واكر تصديقه راجع اولمادين عبد مرقومدن برجنايت واقع اولسه جنايتی على قول ابی حنيفة رضی الله تعالى عنه موقوفه قيلنور زيرا جنايت مدبر مولاسی اوزره واجب ايكن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قيمت غير ممكن الحصولدر اگرچه مقتضای قياس اشبو قول قوی الاساسدر لكن مؤلف عميم الاحسان بو بابده مسالك استحسان اولوب ديركه عبد مرقوم قيمت وارشندن قنقيسی اقل ايسه آنده سعايت ايدر زيرا كسبی مولاسينك مملوكی اولمغله ارش جنايتی دخی مولاسی اوزره در كورمزميسكه مكاتب كسبنه احق اولمغله موجب جنايتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرينی كسبندن قضا ايلديكيزده على وجه اليقين مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ايدر وبو مسئله نك اصل ومأخذی شرح المختصرده ذكر ايلديكيز شول مسئله دركه برجاريه ايكی كمسنه ميانـنده مشترك ايكن هر بری آخرك ام ولديدر ديو اقرار ايليه آنده امام ابو يوسف رحمة الله عليه ايچون ايكی قول واردركه بر آنلری شرح مذكورده ابيان واظهار ايلديك واكر عبد مرقوم اوزره جنايت اولنورسه ملك عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف قيلنور بو صورتده اول عبد مريض وكسبه غير قادر اولورسه ارش جنايتندن اوزرينه انفاق اولنور زيرا ارشی مال مولاسی ايدوكی متيقن وعاجز كسب اولان مملوكك نفقـه سی مولاسی اوزره واجب ايدوكی حكم معيندر واكر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی يوغيسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واكر عمله غير قادر ايسه عبد مرقوم كسبه قادر اولميوب اوزرينه نفقه سی واجب اوله جق قريبی بولنميان حر مريض منزلنه تنزيل اولنوب نفقه سی اوزرينه تصدق اولنور واكر بر كمسنه برجاريه يی شراء فاسد ايله اشترا وقبض ايتدكدنصكره بو جاريه فلانك مدبره سيدر ديو اقرار وفلان دخی جاريه ملكمدر مدبره دكلدر ديو انكار ايلسه جاريه يی ملك اوزره اخذه قادر اولور زيرا مشتری ملكنی اقرار واوزرينه تدبير ايله شهادت ايلمشدر ومقرله اقرارينی تصديق ايتمكله اقراری صحيح اولوب شهادتنده تكذيب ايتمكله شهادتی تصحيح اولنماز وبو مسئله ذكری سبقت ايلين عبد مأسوره قياس اولنماز كه آنده مقرله تدبيری انكار ايلدكده شويله ديمش كيدركه بو عبد بنم ملكم ايكن اسير اولدقدنصكره مشتری اهل حربدن شرا ايله كامالك اولوب وهنوز ملكنده ايكن مدبر ايدوكنی اقرار دخی ايلمشدر پس مقرلهك بو قولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ايچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر اما بونده مقرله شويله ديمش كيدركه جاريه مرقومه بنم ملكمدر وشراء مشتری باطل ومشترينك اقرار تدبيری مصادف ملك اولمامغله لغو عاطلدر پس مقرله ايچون اقرار مشتری ايله جاريه ده حق ثابت اولوب جاريه مملوكه غير مدبره سی قيلنور ومؤلف اصابت نژاد بوندنصكره برباب دخی ازدياد ايلمشدر لكن بزمسائلنی مقدما شرح الزياداتده بالتمام ذكر وايراد ايلديكيزدن بو محلده اول بابی قفل بسته انسداد ايليوب همان باب آخره دخولی اتخاذ سبيل سداد ايلديك والله اعلم

باب من الفـداء فيما يصلح وفيما لا يصلح * يعنی فداء اسيره صالح وغير صالح اولان اموال واشيايه متعلق باب مصالحدر بركمسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ايدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اگر جنسندن مثلی بولنان وشيئلرله اشترا قيلنمش ايسه مولاسی آنی مثلی ايله اخذ ايدر واگر ثياب وامتعه كبی ذوات امثالدن اولميان نسنه ايله اشترا قيلنمش ايسه اول نسنه نك قيمتی ايله اخـذ ايدر زيرا مولاسی مشترينك ضرر وخسرانی دفع ايچون انجق اول عبدده غارم اولديغی نسنه يی اعطا ايتمك لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلتـه مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لكن مماثلت صوريه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك كبی معنای ماليتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضيحی اولدركه مولى اخذ عبدينه راغب اولدقده صنع مشتری يه مجيز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری يه مال نفسنی اول عبده فدايه اذنی منزلنده اولور وفداء مزبوره ابتداء اذن ويرمش اولسه حكمی بودر پس انتهاده دخی بويله در نكته سی اولدركه مكيل

مطلب تأليف شرح الزيادات متقدم على شرح السير الكبير

وموزون كبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتريدن آنی مستقرض كبی اولديغندن مثلنی غارم اولور اما ثياب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قيمته غارم اولور بو صورتده مولا ومشتری مقدار قيمتده اختلاف ايلسه لر قول مع اليمين فداسنی بذل ايلين مشترينك ايدوكی مستبيندر زيرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ايله ثبوت حق اخـذينی مدعی اولدخی ادعا قيلديغی قدر اكثری اخذ ايتمدكجه ثبوت حق اخذينی منكر اولمغله قول مع اليمين قول منكر ايدوكی ظاهردر وهم فداسنه بذل ايلديكی ثياب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی يه ويرجيه دك يدنده موجود اولمغله آنك قيمتنه اول فدا اقطعا يدينه واصل اولميان مولای قديمدن اعلم ومولای قديم عن ظهر الغيب ادعا قيلديغی قيمتنده مجازف ايدوكی ظاهر حالندن غير مبهمدر كذلك فداسی مكيل وموزون اولوب وزن وجودتنده اختلاف ايلسه لر ينه وجهين مذكورين اوزره قول مع اليمين بذل فدا ايلين مشترينك ايدوكی بلا خلافدر بو صورتلرده مولاسی اقرار ايلديكی مقدار ايله ثبوت اخذ ملكنی مدعی ومشتری منكر اولمغله اوزرينه اثبات بينه واجب ومتقرردركه مشتری ثبوت حقنی بالكليه انكار ايتمش اولسه بينه ايله اثباتی لازم اولديغی كبی اقل مال ايله ثبوت حقنی انكاری دخی بينه يی مستلزمدر بو صورتده مسلميندن ياخود مشتری ذمی ايسه اهل ذمتدن اقامت بينه ايدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ايله دعواسی ثابته ومتبينه اولور كه بينهٔ عادله قبول وعملده يمين فاجره دن احق واكلدر اما دار عزده مستأمن اولان بر حربی كيدوب اول عبدی اهـل حربدن فدا برله اخذ بعده ينـه امانله دار عزه اخراج ايتمش اولسه مولاسی ايچون يدندن اخذه قطعا علاج يوقدر زيرا مشتری حربی اكا تملكده بايع حربی مقامنده قائمدر وبايع حربی آنی احراز دنصكره امانله دار عزه اخراج ايلسه مولاسی يدندن اخـذه غير قادر در پس مشتری دخی بويله در نكته سی اولدركه مولاسينك ثبوت حق اخـذی كندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اكا نصرتله قيامی واجب اولديغندندر ومعنای معهود اخراج ايلين حربی مستأمن اولدقده غير موجوددركه حربی اهـل دار عزده داخل واهل دار عزه وجوب نصرت آنلره شامل دكلدر اما ذمی بشقه در لكن عبد مرقوم فی الاصـل اهـل دار عزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار عزه بيعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمكين واقدار اولنماز يا خصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بيع اوزره اجباری وارسنهٔ قيد اشكالدر كه فی الاصـل ملك حربی ايكن مسلم اولسه آنی بيع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فيهده اجباری بالطريق الاولى در واكر حربی مشتری اسلام يا ذمتی قبول واول عبد ايله برابر دار عزه وصول ايلسه ينه بايع حربی اسلام يا ذمتله دار عزه خروج ايتمش منزلنده اولمغله مولاسی برطريقله اخذ عبده موصول اوله مز بو بابده اصل اصيل رسول الله عليه السلام حضرتلرينك من اسلم على مال فهو له قول جليللريدر لكن ذمتله خروج ايدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد اوزره يد كافرده اهمال مسلمينه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمينه بيع اوزره اجبار اولنور واكر شخص مأسور احرار كبی تملكه غير قابل يا خود مدبر ومكاتب وام ولد كبی برملكدن ملك آخره نقلـه غير متحمل ايسه بونده بايع ومشترينك ذمت واسلام ياخود دار عزه امانله خروج واقدامنه باقيوب همان حالت اصليه لری اوزره محـل واصحابلرينه رد لری الزام اولنور زيرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمدقلرندن اهل حرب قبـل الاسلام بونلره مالك اولمدقلری كبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن يد ظلملرين ازاله لری اوزرلرينه الزام اولنور واكر مولای قديمی اهـل حربدن اشترا ايلين كمسنه ايله فداسنه ويرديكی مالك جنسنده يا مقـدارنده اختلاف ايلسه لر ينه قول بيان سابق اوزره فدايی ويرن مشترينك قوليدر فان اقام المولى البينة اخذ بينته لانه نصر دعواه بالحجة وهو فی الظـاهر مدع للزيادة وان كان فی المعنى منكرا كما بينـا ولكن الدعوى ظاهرا تكفی لقبول الحجة كالمودع يدعی رد الوديعة يعنی مولاسی كندو قولی اوزره اقامت بينه ايدرسه بينه سی قبول اولنور زيرا مولى بحسب المعنى قول مشتری يی منكر ايسه ده بحسب الظاهر قول مشترينك خلافی اولان معنای زائدی بيان سابق اوزره مدعی ايكن دعواسنی حجتله تنوير ايلمشـدر وقبول حجته ظاهر دعوى كافيدر نظيری شول مودعدركه رد وديعه سنه يی دعوى واقامت بينه قيله مترجم فقير ديركه عندمزده بولنان نسخ صحيحه ده فان اقام المولى لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذكور اوزره ارتكاب كلفتله بذل مجهود اولندی اكر لفظ مولى متروك ياخود مولای غير قديمی اولان مشتری يه محمول قيلنمغله اقامت بينه ايلين مشتری اولمق اوزره تأويل اولنسه سياق وسياقه كمال موافقتی محتاج دليل دكلدر والله اعلم انتهى واكر مولى ومشتری معا اقامت بينه ايدرلرسه بينهٔ مقبوله بينهٔ مولادر وقول مذكور قول ابی حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى عليهما در اما عند ابی يوسف

مطلب البينة العادلة احق بالعمل من اليمين الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشكلات الكتاب

مطلب اختلاف الشفيع والمشتري في ثمن العقار

رحمة الله تعالى عليه بينهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ايلين مشترينكدر لكن مؤلف عاليجناب بوكتابى تصنيف
هنكامنده امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايله بينلرنده شكراب اولمغله امام مشار اليهك كندو رأينه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولميان قولنى ذكر ايله اطناب ايلمدى و بو مسئله ده اصل استدلال شول شفيع ومشتريدر كه ثمن
دارده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه استعجال ايده لر اولبابده بينه قول ابى حنيفه ومحمد رحمهما الله تعالى اوزره
بينهٔ شفيع اولمغله بو بابده دخى مولاى قديم بمنزلة الشفيع در اما قول ابى يوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبابده
مشترى زيادهٔ ثمنى مثبت و بينه بينهٔ مشترى اولمغله بو بابده دخى اويله در واكر مولى ومشترى ثياب معلومه ايله
فداسنده اتفاق وقيمتنده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه ابتدار ايلسه بونده بالاتفاق انجق بينهٔ مشترى قبوله
سزا واردر كذلك شفعه ده دخى دار آنكله اشترا قيلنان عبدك قيمتنده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه استعجال
ايلسه بينه بينهٔ مشترى ايدوكى بلا جدال الدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مشترى كرك مسئلهٔ سابقه ده
وكرك بو ايكى صورتده زيادهٔ ثمنى اثباته ابتدار ايتمكله بينه آنك بينه سى ايدوكى بلا اشكال آشكاردر اما عند
ابى حنيفة ومحمد رحمهما الله تعالى مسئلهٔ سابقه ايله بو ايكى صورت ميانه سنده فرق اولدر كه مسئلهٔ سابقه ده
مشترى بينه ايله فعل نفسنى اثبات ايدوب مولاى قديم بينه ايله فعل مشترى يى اثبات صددنده در و بينه انجق غيرك
فعلنى اوزرينه اثبات ايچوندر يوقسه صاحبينك فعل نفسنى اثبات ايچون دكلدر و بو تعليلك نظيرى مؤلف
دقت سميرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقرير ايلديكيدر كه اول مسئله ده مشتريدن ايكى اقرار صادر اولمشدر كه
برى ثمندن اتفاق ايلدكارى مقدار در كه اكا مضردر و برى زيادهٔ ثمندر كه اكا نافعدر پس شفيع بينه ايله مضر اولان
اقرارى ايله مشتريدن اخذه قادر اولور و بو معنى قيمت فدا وقيمت ثمنده اختلاف ايلدكارى صورتلرده غير
موجوددر كه بونلرده مشترينك فداء عبدده بدل ثياب كبى اصل فعلنده طرفينك اختلاف وارتيابلرى يوقدر
انجق اختلافلرى مقدار قيمتده محقق اولمغله مثبت زياده اولان بينه قبوله احق اولور واكر مشترى اول عبدى
خمر وخنزير وميته كبى حلال اولميان برشئ ايله اعدادن اشترا قيلمش ايسه نظر اولنور اكر مشترى مسلم ايسه
مولاى قديمى عبدى قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مشترى ايله اهل حرب بينلرنده جارى اولان معامله شراء شرعى
اولميوب همان مال كافرى طيب نفسى ايله اخذ وكافر اكا هبه ايتمش كبى اولمشدر واكر مشترى ذمى ايسه ينه
نظر اولنور اكر اشتراسى ميته ايله حاصل اولمش ايسه بو دخى جواب سابقه مماثلدر كه ميته بزم حقمزده
مال متقوم اولمديغى كبى اهل ذمت حقنده دخى مال متقوم اولمامغله معامله لرى مبادلة المال بالمال اولان
شراء شرعى اولمديغى امر متحقق در واكر خمر وخنزير ايله حاصل اولمش ايسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لرى شراء حقيقيده داخلدر بو صورتده مولاى قديمى دخى ذمى ايسه خمرده مثلى وخنزيرده
ذوات امثالدن اولمامغله قيمتى ايله اخذ ايدر اما مسلم ايسه بهر حال قيمتيله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه مسلم تملك
خمردن ممنوعدر وموجب تسليم اولان سبب موجود ايكن تسليمدن شرعا عاجز اولدقده اوزرينه قيمتى
واجب اولور واكر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانى بينلرنده مشترك اولوب صكره بر ذمى آنى اعدادن
خمر ايله اشترا ايتمش اولسه بونده بعضى كلة قياسله نصرانى نصفنى نصف خمرك مثلى ايله ومسلم قيمت خمرك
نصفى ايله اخذ واختلاس ايدرلر نكته سى اولدر كه نصرانى حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غير مقتدردر
اما بو صورتده مشترى مسلم ايسه مولالرى اولان مسلم ونصرانى ايكيسيده عبدى قيمتيله اخذ ايدرلر زيرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لرى شراء شرعى اولمديغى امر متحقق در واكر عبد مزبورى اعدادن
خمر ايله اشتراده برمسلم و برنصرانى اشتراك ايتمشلر ايسه نظر اولنور اكر مولاى قديمى مسلم ايسه نصف عبدى
مشترى مسلمدن نصف قيمتيله اخذ ايدر زيرا حصه سنده اهل حربله معامله لرى هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعى اولمامشدر ونصف آخرينى نصرانيدن قيمت خمر ايله اخذ ايدر زيرا خمر حق نصرانيده مال
مقوم اولمغله حصه سنده معامله لرى شراء حقيقى اولديغى محقق در واكر مولاى قديمى نصرانى ايسه نصفنى
مسلمدن بيان سابق اوزره قيمتيله اخذ ايدوب نصف آخرينى نصرانيدن بذل ايلديكى خمرك مثلى ايله اخذ
ايدر كه نصرانى اداء مثل خمره قادردر واكر عبد مرقومك فى الاصل برمسلم و برنصرانى ايكى مولاسى بولنوب
بعد الاسر دخى اهل حربدن ينه برمسلم و برنصرانى خمر ايله اشترا ايتمش اولسه لر موليان مرقومان مسلمك اشترا
قيلديغى نصفى نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر مترجم فقيردركه بو مسئله يى تعليلده عندمزده بولنان نسخ
صحيحه ده لان ما يملكه بالشراء حقيقة لفظى واقع اولمشدر لكن ظن ايده رمكه آنده سهو كاتب واردر

مطلب تصرف المترجم في شرح الكتاب

واصل نسخه قرينهٔ سياق وسباقله لان المسلم ما تملكه بالشراء حقيقة لفظيدر يعنى مشترى مسلم اول عبده
شراء حقيقى ايله تملك ايتمشدر بلكه حصه سنده معامله لرى هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهى
ونصرانينك اشترا قيلديغى نصفك نصفنى مولاى مسلم ادا قيلديغى خمرك نصف قيمتيله ونصرانى مثل نصفيله
اخذ ايدرلر زيرا بو موضعده هر نصف بر عبد كامل منزلنده اعتبار وايكى صورتده دخى جزئك حكمنى حكم
كله مقايسه اختيار اولنمشدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانى اول عبدى اهل حربدن برقاچ خنزير ايله
اشترا قيلمش اولسه لر بو صورتده موليان مرقومان نصفنى مشترى مسلمدن نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر
زيرا مسلم مزبور آنى شراء شرعى ايله اخذ ايتميوب بلكه حقنده معامله لرى هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرينى نصرانيدن نصف قيمت خنازير ايله اخذ ايدرلر زيرا نصرانى اول نصفه شراء حقيقى ايله
مالك اولوب خنزير دخى بر فردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قيمتى ايجاب اولنمشدر واكر مسائل مذكوره ده
اخذه الموليين عبددن حصه سنى اخذه راغب اولوب آخرى غير راغب اولسه ينه مولاى راغب حصه سنى
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زيرا هر برينك نصفده حق اخذى قديم ملكى ايله ثابت ايكن احدهما
كندو حقنى ابطال ايتمكله آخرك استيفاء حقى محال اولماز كه هر برينك ابطالى حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذى يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسلمون والذى لا يرجع * يعنى اهل حربدن اموال مسلمينى
استخلاص ايچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمين استيلا ويدلرندن خلاص قيلدقلرنده اول فدانك اصحابنه ردى
لازم اولوب اولمياتلرينى تعيين وتخصيصده باب دقايق اختصاص صدر قيجان مشركين دار اسلامده امتعهٔ
مسلمين اوزره استيلا وعسكرلريله احراز ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين جيش مسلمين آنلر ايله قتال ويدلرندن
تخليصله شجاعتلرين ابراز ايلسه لر كركدر كه امتعهٔ مغهوده اصحابنه مردوده قيلنه زيرا دارلريله احراز
ايتمدكجه مالك اولميوب بمنزلة الغاصب اولملريله مال مرقوم هر كيمك يدينه واصل اولور سه مالكنه ردى
اولمامغله مالكنه ردى اوزرينه واجب اولور بو صورتده امام واقف احوال اولميوب آنى اصابت ايدنلره
تقسيم ايتمش اولسه تقسيمى باطل اولمغله ينه مالكنه تسليمى لازمدر زيرا بو قسمت محلنه مصادف اولمديغى
ظاهردر كه قسمت طرف امامدن هر شخصه تمليك سهمنى متضمن ايكن بو بابده مال مسلمى بلا ارضاء ولايت
تمليكه مالك اولمديغى امر باهردر كذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام يا ذمت
ايلسه لر ينه اصحابنه رده مسارعت ايدرلر زيرا بو بابده غاصبين ايدكلرى متعين او لمغله اسلاملريله وجوب رد
اوزرلرينه متأكد ومتبين اولمشدر قال عليه السلام على اليد ما اخذت حتى ترد يعنى يد اوزره اخذ ايلد يكى
نسنه دين واجبدر تا آنى محلنه ردايته نجيه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسكرلريله
احرازلرين تمام احراز اعتبار ايلمديكندن همان اول مالى دخى سائر غنائم مشركينله برابر تخميس واصابت ايلين
مسلمين ميانلرنده تقسيمه ابتدار ندنصكره بو حكمى خلافنى رأى ايلين قاضى آخره رفع اولنسه كركدر كه حكم
سابقى امضا قيلوب ابطالنه اجتسار ايلميه كه اولبابده امام اجتهادى ايله فصل مختلف فيهى امضا واختيار ايلمشدر
كذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام يا ذمتى قبول ايتملريله امام مأخوذلرى آنلره سالم اولمشدر ديو بطريق الاجتهاد
قضا ايلسه ينه تنفيذ وامضا اولنور سؤال اولنور سه كه بو مسئله ده علماء اسلاف ايكى قول اوزره اختلاف ايدوب
بعضيلرى اهل حرب اموال مسلمينه دارلرنده احراز ايله دخى مالك اولمازلر ديو قائل و بعضيلرى دارلرنده
احراز ايله مالك اولورلر ديمكه مائل اولوب بر فرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر ديمكه متمائل اولمدقلرندن
حكم مذكور خلاف اجماعله قضا ايدوكى نمايان ايكن تنفيذ وامضايه نيجه شايان كورلور جوابده ديرزكه
بو يله دكلدر بلكه علماء اسلاف ايكى مسئله ده اختلاف ايتمشلردر برى اولدر كه اموال مسلمين قهر ايله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ايچون محل تملكميدر دكلميدر و برى اولدر كه قهر ايله محل تملك اولدقده احرازلرى
قبل الدار يد ايله تمام اولورمى اولمازمى پس بر قاضى اجتهادده صرف اقتدار ايدوب رأيى مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ايله محل تملك اولديغنده ومسئلهٔ ثانيه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسكر ايله تمام
اولديغنده استقرار ايتمكله امضاء حكمى اختيار ايلسه حكمى موضع اجتهادده واقع اولمغله نفوذى
بديداردر نظيرى اولدر كه قاضى شهادت فساقله غائب اوزره قضا يا خود بر رجل وايكى امرأه
شهادتلريله غائب اوزره ثبوت نكاحله قضا ايده البته بو قضاسى تنفيذ وامضا اولنور اكرچه غائب

مطلب ينفذ الحكم في المجتهد فيه

اوزره قضاسنی تجویز ایلین شهادت فساق کذلك امرنکاحده نسانك رجالله شهادتلرینی مجیز اولماشدر لکن
جوابده دینلورکه مسئلتیندن هربری مجتهد فیها اولمغله قاضی بطریق الاجتهاد ایکیسندن برمسئله تلفیق
واولوجهله حکمنی تحقیق ایلدکده البته حکمی تنفیذ وتصدیق اولنور نکته سی اولدرکه مجتهد البته دلیله
تابعدر بوقسه قائله متابع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایدن مسئله بشقه درکه آنده قسمتله بطریق الاجتهاد
قضا ایتمیوب همان اول قضایی مال مسلمین ایدوکنی بیلمك اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضاسی
مجزومدر نظیری اولدرکه برکیسنه اصابت قبله ده تحری واجتهاد ایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر
اولسه اکا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ایتمیوب علی العمیاء برجانبه توجهله ادادن صکره خطاسی
ظاهر اولسه اعاده اکا لازم اولور نکته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقچه صوابه محمولدر ونظر
واجتهادیدن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقچه صوابه محمولدر وقضا دخی محل مجتهد فیهه مصادف اولدقده
امکان اصابت آنده قائمدر کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب برقاچ رقیق قالوب اوزرنده دین کثیری بولنمغله
قاضی رقیقنی بیع ودینی ادادن صکره اول رقیقك بعضلری مدبر ایدوکنه اقامت بینه اولنسه بوصورتده قاضینك
بیعی باطل اولور اما قاضی مدبر ایدوکنی بیلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدیغنی
ملاحظه برله بطریق الاجتهاد تدبیرینی ابطال ودین ایچون بیعدن صکره بوحکمی تخطئه ایلین قاضی آخره
تفویض اولنسه معنای مذکوره بناءً کورکدرکه قضاءًا ولی امضا وتقریض ایلیه واکر صورت مفروضه ده قاضی
ثانی قاضی اولك حقیقت حاله وقوفنه یاخود حکم من توری بطریق الاجتهاد ایدوکنه عالم دکل ایسه ینه
تنفیذ قضاسی اوزرینه لازمدر زیرا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ممکن اولدقچه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده
حسن ظن ایلمك واجبدر قال الله تعالی فیتبعون احسنه وبوبابده احسن الوجهین قضاسی حقیقت حاله
بعد الوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولمغله حمل اولنمقدر بنابرین خلافی معلوم اولمدقچه نفوذ قضاسی مجزومدر
واکر مسلمیندن برتاجر دار یمزده عسکر اهل حربه دخول ومسلمیندن اخذ ایلدکلری اموالك فداسنی کندو
مالندن مبذول قیلسه بعد الاخراج کرکدرکه بلا امر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه
مردود وموصول ایلیه بوصورتده اهل حرب دارلرینه دخول ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا واول فدایه
بعینه اصابت ایلسه لر تاجر مزبور ایچون کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذینه قدرت یوقدر زیرا مشرکین
اخذلرنده اکا مالك تامله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر ساللما اکا متملك اولورلر نکته سی اولدرکه
اهل حرب اول فدایه بطریق القهر مالك اولمامشلردر که آنده دارلریله احرازلری شرط قیلنه بلکه اول فدا
شول مال منزلنده اولمشدرکه اهل حرب آنی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرا ایله بعد التسلیم صاحبینك
آنده حق قالمدق اوزره اکا مالك اوله لر غایة الامر مقابله سنده تاجره ویردکاری نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لکن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضك
مملوکی اولور پس معنای مرقوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولی در وهم تاجر فدایی
آنلره طیب نفسی ایله تسلیم وحکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب
برمسلمی قتل وجسدینی اخذ ایتملریله اهل بیتدن برجماعت واروب جسدینی اخذ ودفن ایتمك ایچون اعطاء جعل
ایلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قیلنوب دارلریله احرازدن
اقدم مسلمین اکا ظفر بوالورلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویله در مؤلف عمیق الافکار
مسئلهٔ مذکوره یی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشکار ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه اهل حرب مسلمین
یا اهل ذمتدن بعض احراری اسیر ودارلرینه ادخال ایتدکلرنده اهل اسرا واروب مالله افتدا ایلسه لر مال مزبور
اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه آنلره سالم قیلنوب مسلمین اوزرلرینه استیلا ایدرلرسه مسلمینه غنیمت سالمه
قیلنور ومعترض مجادله یه قیاسله بومسئله ده مالی دارلریله احراز ایتملرذر مانحن فیه اکا قیاس اولنمازدیو
اعتناء بی معنی ایله اظهار خصام ایدرسه جوابنده دیرزکه حکم مذکوره سبب اکر احراز اولیدی بومسئله ده
اهل اسرا مالل برینه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ایلدکلری اموال مسلمین کبی
بلاشیء اخذینه قادر اولورلر ایدی اکر معترض سابق ایشنه بن بوسمته مائل وبلاشیء اخذینه قائلم دیرسه جوابنده
دیرزکه بوقول ناسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن برطائفه استیصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بیك ثوب هروی ویروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرینه هجوم ایتمك اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

مطلب التلفیق فی القضاء

مطلب حکم التحری وغیر التحری فی القبلة اذا تبین الخطأ

مطلب یجب احسان الظن فی حق القاضی بالقضی باجتهاده مالم یظهر جهله

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضیه اولدقدنصکره مسلمین ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذ ایدن مسلمینه غنیمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قیلنور زیرا اهل حرب آنی اصحابینك
طیب نفسلریله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبینه رد اولنسان انجق بطریق القهر آلدقلریدر کذلك صلح مذکور
مسلمیندن برمدینه اهلی ایله دار اسلامده بولنان عسکر مشرکین بینلرنده واقع اولدقدنصکره مسلمینه مدد کلمکله
ویردکلری مالی مشرکیندن قبل الاحراز بالدار استنقاذ ایلسه لر معنای مذکوره بناءً ینه اصابت ایدنلرك
غنائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عندیمزده نمایان اولمشدرکه صاحبینك طیب
نفسی ایله مأخوذ اولان مالی اخذلری دار اسلامده ودار الحربده واقع اولمق سیاندر ومسلمین ایچون بذل امواله
وجه مشروع اوزره مصالحه اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده درکه نفوس وذراریلری اوزره استیصال
وهلاکدن خائف وماللرین فدایه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بومعنایی تصویب ایتمشدرکه رسول الله
علیه السلام بعض اصحاب کرامه لرینه اجعل مالك دون نفسك قول شریفلریله امر وترغیب بیوردیلر
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملریله بووجه اوزره مشرکیله
مصالحه عزیمت ایتمشلر ایکن جناب سعدین یعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمانك قول
شجیعانه لریله قوت مسلمینی ادراك ایتدکلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ایلدیلر وذکر اولنان معنی
ذراری مسلمین اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصل معتنی قیلنمشدر واکر اهل حرب برمسلمی اسیر
ایدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ایتمکله خلاصندنصکره مسلمین اول مالك عیننه ظفریاب اولسه لر
نظر اولنور اکر مشرکین دارلریله احراز ایتمامشلر ایسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسلیمه آغاز اولنور
واکر ایتمشلر ایسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان
ید اهل حرب معینینه بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطریق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك
استیلاء قصدی ایله مصابلرینك حکمنی متثبت اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فدا اوزره یدلری
انجق صاحبینك طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر واکر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدین غنیمتده واقع اولدقده
امام آنی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل وصاحبنه ردی واجبدر مکر صاحبی نه زمانده کلسه حکی معلومی اولمیوب
ضیاعندن خوف ایتمکله ثمنی حفظ ایچون مسلمینه بیع ایتمش اوله بوصورتده لقطه یی بیع ایدوب صکره صاحبی
ظهور ایلین قاضی منزلنده اولمغله بیعی نافذ اولور امابیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزسه البته بیعی ابطال اولنور
زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنیمتدن اولمق اوزره بیع اولمغله
خلافی بیلنمدکچه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولی اداء دین
ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمدکده عن علم وعن اجتهاد بیعه حمل اولنوب خلافی
معلوم اولمدقچه بیعی جائز اولور قولنی تقدیم واسلاف ایتمشیدی بناء علیه بعض اصحاب بین المسئلتین فارق
بولنمغله مؤلف دقیقه دانك اختلاف قولینی اختلاف روایتنه حمل اولنمق لایقدر دیدیلر وبعضیلری بینلرین
تفریقله شو وجهله تدقیق ایلدیلرکه بومسئله ده مال غائبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایلمك قاضی اوزره مستحق
ومقرر اولمیوب بلکه قاضی دیلرسه ایدر ودیلرسه ایتمز معناسنه مخیردر اما مسئلهٔ سابقه ده داین طالب اولدقده
دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء علیه مسئلهٔ سابقه ده بیع مطلقنی وجه مستحق اوزره
تحمیل وقاضی تدبیرینی بیلوب عن اجتهاد ابطال ایتمشدر دیو تکمیل ایلدیك زیرا غیر مستحق مستحقه معارض
اوله مدیغندن جانب مستحقه ترجح عارض اولور اما بومسئله ده جانبین برابر بولنمغله بیع مطلقنی ظاهر اوزره حملی
اظهر کوردیك واکر براسیر بعض اصحابنه ارسال پیام وکندو مالندن یاخود اول صاحبینك مالندن اهل حربه
فداسنی بذل ایتمکی رجا واعلام ایدوب شخص مأمور دخی امانله دار الحربه دخول واول مصلحتی تکمیله موصول
اولدقدنصکره مسلمین اول ماله اوزره استیلا ایلسه لر فیئده داخل قیلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز
زیرا مال مرقوم ید اهل حربه بطریق القهر واصل اولمیوب همان صاحبی طوعا تسلیمله متواصل اولمشدر
کذلك اهل حرب براسیره البته سنی قتل ایدرز یاخود بذل فدا ایله نفسنی تخلیص ایدرسین دیو تهدید ایلسه لر
ینه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور زیرا مال مطلوب عندنده موجود اولدیغندن آنی عدم اعطایه قادر اولمغله
بعد الاعطاء اثبات یدلری بطریق القهر اولمادیغی عندیمزده ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حین اسرنده
عندنده موجود اولدیغی بشقه درکه آندن یدلرینی دفعه غیر مقتدردر کورمزمیسنکه صبر ایدوب آنی قتل ایلسه لر

مطلب جواز مصالحة المسلمین معاهل الحرب باعطاء المال الی اهل الحرب

بوصورتده اول مال اوزره یدلری ثابت اولوب صورت اولیده داراسلامده بولنان مال اسیر اوزره وفدایه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشیء اوزره یدلری ثابت اولمازینه کورمزمبسنکه فداء مرقوم غنیمتبه دوشدکدنصکره
رداولنمق اقتضا ایلسه ادا ایلین مأموره می رداولنور یوقسه امرایلین اسیره می بوایکیدن هر بری معنای فقهدن
بعیداولمغله عدم ردی تأییداولنور واکر برمسلم صف قتالده مشرکینله محاربه ایدر ایکن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسنی مشرکینه تسلیمله مشرکیندن اخذ امان اوزره هنوز منعهٔ مسلمین ایچنده ایکن مشرکینله
مصالحه یه طالب اولوب آنلردخی مساعده یله تکمیل مطالب ایتدکلرندنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا
ایلسه لرالبته غنائمده ابقا اولنور زیرا صاحبی مقاتل وممنع ایکن آنی اعطا ایتمشدر واول هنکامده ید اهل حرب
نه نفسی ونه یانده بولنان مالی اوزره ثابت دکل ایکن انجق کندو اعطاسیله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ایتدکاری بشقه در واکرمشرکین مداین اسلامدن برمدینه یی محاصره ایتدکلرنده مسلمین دخی اهل حرب
ایام معلومه ده آنلردن کف ید ایتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسیرایدوب حالا عبید اهل ذمت بولنان رقیقلری
ویرمك اوزره مصالحه یه طالب اولوب مولالری اولان اهل ذمت دخی علی وجه الرضا تسلیم بره تکمیل مطالب
ایتدکلرندنصکره ایام معلومه منقضیه اولوب مسلمینه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتال واول رقیق اوزره
استیلا ایلسه لربنه غنائمده ابقا اولنورلر که مولالری مشرکینه طیب نفسلری ایله اعطا قیلمشلردر
امامسئلهٔ مزبوره ده مولالری راضی دکللرایکن والی مدینه یدلرندن نزعله اهل حربه دفع ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر اهل حرب دارلریله احراز ایتمدین مسلمین استیلا ایتمشلرایسه قبل القسمة و بعدها مولالرینه بلاشیء اعطا
قیلنورلر واکراستیلالری احرازلرندنصکره ظاهر اولمش ایسه مولالری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة
دیلرلرسه قیمتلریله اخذه قادراولورلر زیرا بونده مولالرندن بلا رضا اخذ اولنمشلردر وبوبابده امیر المسلمین
اخذ ایدوب اهل حربه ویرمکله اهل حرب بطریق القهر اخذ ایتمك میاننده فرق یوقدر بوصورتده مولالری
بعد القسمة قیمتلریله اخذدن امتناع ایدرلرسه امیره قیمتلرین تضمینله انتفاع ایدرلر زیرا امیر آنلردن غصب
ایتمشدر ومغصوب ید مولاسنه عودت ایتمدکجه غاصب اوزره قیمتله مضموندر وامیرقیمتلرین ضامن اولدقده
رقیقه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقیق فی الاصل ملك امیرایکن مشرکین بلا رضا یدندن اخذ ایتمشلر
حکمنده داخل اولور حتی امیردخی دیلرسه بعد القسمة قیمتلریله اخذه قادراولوب برکسنه معارضه یه قبادمله
امیراول رقیق اهل حربه رضاسیله ویرمشیکن غنیمتدن حق اخذی یوقدردیمکه مقتدراولماز زیرا رضاسیله
تسلیمی اهل حرب رقیقه مولالرینك خلافلرینه تملکلری اوزره اولوب کند و خلافنه تملکلری اوزره اولمامشدر
شمدی کند و ملکی استقرار ایلدکدنصکره رضاء قدیمنه اعتبار اولنموب همان اهل حرب کند و یدندن
بطریق القهر اخذ ایلدکلرینك حکمی آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعاریه وغیر ذلك ❁ یعنی اهل حربه اسیر اولان عبد مغصوب ومستعار
وامثاللرینك فدالرنده باب مبسوط الادادر برکسنه آخردن برعبدی غصب ایدوب بعده مشرکین
اول عبدی اخذ واحرازدن صکره غنیمتده ظاهراولسه صاحبی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرسه
قیمتیله اخذه قادراولور زیرا مغصوب ملك صاحبی اوزره باقی اولمغله اوزرینه استیلا ید صاحبنده وید
غاصبنده واقع اولمق یکساندرکه بهرحال حق اخذنده ملك قدیمی معتبرایدوکی نمایاندر بوصورتده صاحبی
قبل القسمة بلاشیء اخذ ایدرسه عین مالی مجانا یدینه واصل اولمغله غاصب ایچون براءت ضمان حاصل اولور
اما بعد القسمة قیمتیله اخذ ایدرسه عین مالی یدینه انجق مالیده مثلنی ادادنصکره راجع اولمغله اول قیمتی
تضمینله غاصبه مراجع اولور وبو بیانله هویدا اولمشدرکه غاصبه باعتبار الغصب حق تضمین قیمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان مالیت مغصوب منه ایچون سالم اولمدیغندن پیدا اولمشدر نظیری اولدرکه عبد
مغصوب عند الغاصب جنایت یاخود التزام دین ایلدکدنصکره غاصب آنی صاحبنه تسلیمه مبادرت بعده
صاحبی دخی جنایتله عبدی دفع یاخود دین ایچون بیعه مباشرت ایلیه واکر بوصورتده قیمتله اخذندن امتناع
ایدرسه غاصبه یوم غصبده قیمتنی تضمینله انتفاع ایدر زیرا عبدینی قبل اداء القیمة اخذدن ممنوع اولوب
اوزرینه اثبات یدی قابل اولمامغله یدغاصبده هالك منزلنه نازل اولمشدر وبو وجه اوزره غاصب قیمتنی ضامن
اولدقده عبده ضمانله مالك اولمغله اول دخی سهمنه دوشن غازیدن قیمتیله اخذی یاخود ترکی بینلرنده ثبوت
خیاره متملك اولور کذلك غاصب قیمتنی قبل اصابة المسلمین ضامن اولمش بولنسه ینه ثبوت خیارینی متضمندر

واکرمسئلهٔ مفروضه ده عبد مرقوم غنیمتده واقع اولمیوب بلکه برتاجر آنی اهل حربدن اشترا واخراج ایتمش
اولسه نظر اولنور اکرمولاسی غاصبه قیمتنی تضمین ایتمامش ایسه بوصورتده مولاسی مخیردرکه دیلرسه مشتریدن
ثمنله اخذ ایدوب بعدکره غاصب اوزره یوم غصبنده قیمتیله ثمندی غارم اولدیغی ثمندن قیمتی اقل ایسه آنکله
رجوع ایدرکه بومسئله ده عند الغاصب مدیون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصکره دین ایچون بیع اولنمق
مسئله سینك نظیری اولمغله آنده دین ایله یوم غصبده قیمتدن اقل ایله راجع اولدیغی کبی بونده دخی غاصب اوزره
استحقاقی انجق ذکر اولنان مقداراقلده متحقق ایدوکی متیقن الوقوعدر ودیلرسه مشتریدن اخذ ایتمیوب
همان غاصبه یوم غصبنده اولان تمام قیمتنی تضمین ایدرکه مملوکی ایچون مجددا اداء ثمن اوزرینه لازم دکل ایکن
شمدی بلا ثمن اکا واصل اولمامغله مملوکی ید غاصبده هالك منزلنده ایدوکی مستبیندر بوصورتده غاصب کرك
قبل شراء المشتری وکرك بعد الشراء ضمان قیمتله عبده مالك اولمغله مشتریدن ثمنله خیار اخذه دخی متملك اولور
واکرمولاسی قبل شراء المشتری غاصبه قصد تضمین ایلدکده بینلرنده قیمتده منازعه واقع اولوب غاصبی
تحلیف بره قیمتدن مقدار اقرارینی قول غاصب اوزره اخذ ایله قانع اولوب ثم ظهر العبد فی ید المشتری فاذا قیمته
کما قال المولی یعنی بوندنصکره عبد ید مشتریده پیدا وقیمتی مولاسینك دیدیکی مقدار ایدوکی هویدا اولنسه
بوصورتده مولاسی مخیردرکه دیلرسه قیمت مأخوذه سنی غاصب اوزره رد وعبدی مشتریدن ثمنله اخذه شروع
بعده غاصب اوزره اقل مذکور ایله رجوع ایدر ودیلرسه قیمت مأخوذه یی امساك ودعوای سائره دن استمساك ایدر
لکن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خیار غاصب ایچون استقرار ایدرکه قیمت عبد مولاسینك دیدیکی مقدار
ایدوکی آشکار اولوب غاصب تمام مالیت عبدی استیفا ایتمامش اولمغله ضررینی دفع ایچون اثبات خیارینه
وقوع حاجت بدیدار اولمشدر اما مولاسی قیمت مأخوذه سنی رددن امتناعله همان فضل قیمتله غاصب اوزره
دعوای رجوع ایدرسه بونزاعی مسموع دکلدر زیرا حق انجق وقت غصبده یمین غاصبله لازم اولان قیمتده در
وشمدی زیادهٔ قیمتی متبین اولمغله وقت غصبده دخی قیمتی بومقدار ایدوکی متعین اولماز اکرچه ظاهر حال
بومعنی اوزره دالدر لکن ظاهرحال ایله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسی ایچون دخی مقبوضنی رددن امتناعله فضل
قیمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب وانما یستدل الکرخی رحمه الله
تعالی بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قیمة العبد کما قال المولی فی التقسیم الذی ذهب الیه فیما اذا اخذ المغصوب منه
القیمة بزعم الغاصب وقد بینا ذلك فی کتاب الغصب من شرح المختصر یعنی امام کرخی رحمه الله تعالی کتابنده
ذکر ایلدیکی مدعاسی اوزره بومحلده واقع اولان فاذا قیمته کما قال المولی لفظنی ایله استدلال ایدوب دیمشدرکه
امام محمد رحمه الله تعالی نك کتاب السیر الکبیرده کندو مذهبی اوزره اقسام مسائل غصبی تقریرده مغصوب منه
قیمتی زعم غاصب اوزره اخذ ایلدیکی مسئله یی تحریرده واقع اولان فوجد قیمة العبد کما قال المولی قولی بنم
مدعامه دالدر وبز بو بحثی شرح المختصردن کتاب الغصب مسائلنده بیان ایلدیك مترجم فقیردیرکه مدعای
کرخی اولدرکه عبد مغصوب غائب اولمغله قیمتده نزاع اولنوب مغصوب منهك بینه سی اولمامغله قاضی غاصبی
تحلیف وقول غاصب اوزره قیمتنی قضادن صکره عبد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اکر قیمتی مولاسینك
دیدیکی مقدار اوزره ایسه مولاسی دیلرسه قیمتی امساك ودعوادن سکوت ایدر ودیلرسه قیمتی غاصب اوزره رد
وعبدی اخذ ایدر واکر قیمتی غاصبك دیدیکی مقدار اوزره ایسه البته قیمتی امساك ودعوادن سکوت ایدر
لکن دعوای مذکوره سی خلاف ظاهر الروایه در وظاهر الروایه صورت ثانیه ده دخی اولی کبی مخیر قیلمقدر
لکن امام کرخی دعوای مذکوره سی اوزره امام محمد رحمه الله تعالی نك ظاهر الروایه اوزره مروی اولان اشبو
کتابنده مسئلهٔ تخییرده غاصبی فوجد قیمة العبد کما قال المولی قولی ایله تقیید قیلدیغی ایله استدلال ایلمشدر
لکن ترجمه مزده تحریر ایلدیکمز عبارهٔ کتاب تقریر ایلدیکمز معنای مراده تعمیه والغاز طریقی ایله دخی دلالت
ایتمدیکی بی ارتیابدر وبو عبد ضعیف جناب شارحك احاله بیان ایلدیکی شرح المختصرینه ظفریاب
اولمیوب انجق شرح جامع الصغیرندن بوموضعده مرادی نه ایدوکنی فهم واکتساب ایتمکله حسب الاقتضا
افاده ده اطناب ایلدم وما استلکم علیه اجرا ان اجری الا علی الله وهو حسبی ونعم الوکیل انتهی کذلك عبد
مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسی غاصبله برابر حاضر بولنسه لرینه مولاسی قیمت مقبوضه سیله اکتفا
یاخود اول قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدنی غنیمتدن مجانا اخذ واستیفا بینلرنده تخییر اولنور ورد قیمتدن امتناع ایدرسه
آنك ایچون عبدی اخذ یاخود فضل قیمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز واتساع یوقدر لکن بوصورتده غاصب

اول عبدي غنيمتدن مجانا اخذه قادر اولور زيرا مولاسي رد قيمتدن امتناعله اول قيمته رضاسني آشكار ايتمكله همان غاصب ابتداء امرده كندو قولنجه قيمتني اعطا ايدوب صكره عبد اول قيمتدن اكثر ايله غنيمتده بديدار اولمش كبي اولور واكر قبل القسمة مولاسي وغاصب غائب اولملريله عبد بر غازينك قسمتله سهمنه مترتب اولسه ينه مولاسي مخيردر كه ديلرسه قيمتي غاصبه رد ايدوب عبدي قيمتيله صاحب سهمندن اخذه شروع بعده غاصب اوزره يوم غصبده قيمتيله شمدي صاحب سهمه ويرديكي قيمتدن اقل ايله رجوع ايدر وديلرسه اول قيمتي امساك وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساك ايدر بوصورتده غاصب عبدي قيمتيله اخذه قادر اولور واكر بوصورتده مولاسي غاصبدن قيمت عبدي اقامت بينه ياخود مدعاسنه غاصبك اقراري يا يميندن نكولي برله ياخود بينلرنده جاري اولان صلحله كندو قولي اوزره اخذ ايتمش اولسه بوصورتلرده مولاسي ايچون اخذ عبده سبيل يوقدر لكن غاصب ديلرسه صاحب سهمدن قيمتيله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه ملك غاصب ادا ايلديكي قيمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من كل وجه آندن منقطع ومتأخر اولمشدر واكر بر عبد بطريق الاجارة بركمسنه نك يدنده ايكن مشركين اخذ واحراز ايدوب بعده غنيمتده واقع اولسه نظر اولنور اكر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعي اولوب عبدي مجانا اخذ وكما كان اجاره سنه رده قادر اولور زيرا يدي حكم اجاره ايله مولاسي اوزره مستحقه دركه يدندن اخذه مولاسينك قدرتي غير متحققه در ومدت باقيه ده عقد اجاره سي باطل اولمامغله استردادنده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق يد مشركينده قالديغي مدتده عبد ايله انتفاعي قابل اولمامغله اول مدتك اجرتي باطل اولور بوصورتده مستأجر استرداد عبد ايچون خصومته قيام وعبد مرقوم في الاصل على وجه الاجاره يدنده ايدوكنه اقامت بينه يي التزام ايتمكله حاكم عبدي اكا تسليم ايدنصكره مولاسي كلوب اجاره يي انكار وعبد يدنده وديعه ياعاريه ايدي ديو اصرار ايلسه قول مولاسينك قولي ايدوكي آشكاردر بوصورتده مستأجر اوزره مواجهۀ مولاسنده اعادۀ بينه اقتضا ايدركه بينۀ سابقه سي وكيل خصومتي بولنمان مولاي غائب اوزره قائمه اولمغله قاضي عبدي اكا تسليمده اجاره ايله قضا ايتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد وديعه ياعاريه ياا جاره دن بريله يدنده ايكن اخذ اولنمق آخردن مغني اولمغله حين استردادنده اثبات اجاره دن مستغنيدر بناء عليه رد ايله قضاء قاضي غائب اوزره اجاره ايله حكمي مقتضي دكلدر واكر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بينه ايله اثبات اجاره يه قادر اولورسه قاضي اكا ديلرسك قيمتيله اخذ قيل لكن ويرديكك فداء قيمتده متطوعين صاحبنه رجوع ايده مزسين ديمكله نفع وضرريني مذكر اولور اكر بو معنا يه قائل اولورسه قاضي عبدي اكا تسليم ايدوب كما كان اجاره اوزره يدينه داخل اولور وفداده متطوع اولديغي انجق بو جهتندركه مستأجر فداء مستأجر ينه محتاج دكل ايكن ملك غيري فدا ايله اخذ ايلمشدر زيرا مستأجر فدادن امتناع ايلدكده مولاسي اكا تضمينه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمديغي ظاهردر پس فداسي اسقاط ضماني موجب اولمامق فداده متبرع اولمغي مستوجبدر بوصورتده صكره مولاسي كلوب اجاره يي انكار ايدرسه كلامنه اصغا اولنميوب بينۀ سابقه ايله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زيرا بعد القسمة مجرد يدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده كفايت ايلمزكور مزميسنكه يدنده وديعه ياعاريه ايكن اخذ اولنمش اولسه بعد القسمة اخذينه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بره بديدار اولمشدر كه قاضي اخذ ايله قضا ايتدكده همان بينۀ مستأجر ايله غائب اوزره اجاره ايله قضا ايدوب صاحب سهمي طرف غائبدن انكار اجاره ده خصم حاضر اعتبار ايلمشدر اما قبل القسمة حكم مسئله بشقه دركه آنده قبل الاسر مجرد اثبات يد ايله اخذه قادردر نكته سي اولدركه بعد القسمة حق اخذي انجق شول كمسنه ايچون ثابت اولوركه اخذ ايله قبل الاسر عيننده يا منفعتنده ثابت اولان ملكني احيا ايليه پس مستأجر منفعتنده اولان ملكني قصدا احيا ايتمكله ثبوت حق اخذي هويدادر اما مودع ومستعيرك قبل الاسر ملكلري بر وجهله ثابت اولميوب اخذ ايله ملكلرين قصدا احيا ايتمدكلرندن غنيمتدن قيمتله اخذلري مأسوره فدا اولميوب بلكه حكما عوضله تملكنه ابتدا اعد اولنور اما قبل القسمة مستأجرك مجانا اخذي انجق كما كان يدينه اعاده ايچون ثابت اولمغله حكم مزبور مودع ومستعيرده مثبتدر واكر مستأجر غنيمتدن قيمتله ومشتريدن ثمنله اخذدن امتناع ايتمكله مولاسي كلوب قيمت يا ثمنله اخذ وانتزاع ايلسه ينه مستأجر يدندن اخذ واجاره سنه اعاده يه قادر اولوب مدت اسرك اجرتي اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قيلنور زيرا اجاره تمليك منافعدن عبارت اولوب منافع دخي تدريجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعي جميعا عقد واحد ايله ياخود عقود متعدده ايله حكم تمليكده اولوب بعض معقود عليه فوت اولمغله باقيده بطلان عقد لازم

اولمامغله مانحن فيهده دخي بقيۀ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء عليه موجر مستأجره فداء عبدي بن ادا ايلدم سن اول فدايي بكا ادا ايلمدكجه بن عبدي سكا اعطا ايتمم ديسه قولنه اصغا اولنماز زيرا عين عبد ضمان مستأجرده اولمامغله فداسي اوزرينه واجب دكلدر كه اول فدا مقابله سنده عبدي آندن جواز حبسي موجب اوله بلكه مولاسي فدا واخذ ايله عبدي ملك قديمنه اعاده ايتمشدر غاية الامر ملك قديمنده مستأجرك حق مستحقي بولنمغله كما كان حق عودت ايلمشدر نظيري اولدر كه عبد مدن يد مستأجرده بر جنايت پيدا اولوب موجر اداء ارشله بذل فدا ايليه واكر مسئلۀ مرقومه ده عبد مزبور يد مأسور منه ده رهن ايسه نظر اولنور اكر مرتهن قبل القسمة حاضر اولوب رهن ايكن يدندن اخذ اولنديغنه اقامت بينه ايدرسه حضور راهنه انتظار اولنميوب همان رهن اوزره ثابت اولان يد مستحقه سنه اعتبار ايله كما كان رهن اولمق اوزره اخذينه سزاوار كور يلور بوصورتده راهن كلوب دين ورهني انكار ايدرسه قول قول راهندر مكر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بينه يه ابتدار ايليه زيرا قريبا بيان ايلديك كه عبدي اكا رد وتسليم انجق يدندن اخذي ثابت اولديغندندر يوقسه صفت يدي اولان معناي رهن مثبت اولديغندن دكلدر واكر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه ديلرسه قيمتيله اخذ وديلرسه ترك قادر اولور اكر قيمتيله اخذه همت ايدرسه ينه كما كان رهن اولمق اوزره عودت ايدر بوصورتده مولاسي كلوب بعد قضاء الدين اخذيني اراده ايدرسه نظر اولنور اكر قيمت رهن دينله برابر ياخود دين اكثر ايسه عبدي بلاضمان شيء اخذي باتفاق الائمة امر مقرردر زيرا بو تقدير اوزره جميع ماليت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب اولوب غير اوزره رجوعه مقرون اولماز واكر دين قيمت عبدك مقدار نصفي ايسه على قول ابي يوسف ومحمد رحمة الله تعالى عليهما ينه وجه مشروح اوزره در اما عند ابي حنيفه رضي الله تعالى عنه مرتهن نصف فدا ايله راهن اوزره رجوع ايدر وآني قبض ايتمدكجه مولاسندن عبدي منعه قادر اولور نظيري اولدر كه قيمتي دينندن اكثر اولان عبد مرهون جنايت ايدوب راهن غائب ايكن مرتهن بذل فداسنه همت ايده بوصورتده مرتهن على قول الامامين فضلۀ دينده متطوعدر اما على قول ابي حنيفة رضي الله تعالى عنه متبرع اولميوب بلكه فضله راهن اوزره راجعدر ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بينه ايتدكدنصكره راهن كلوب رهن وديني انكار ايدرسه اعادۀ بينه يه حاجت يوقدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه بو بابده قاضي مرتهن ايچون قيمتني ويروب عبدي اخذ ايله حكم ايلديكي انجق عقد رهنله مستحق اولديغي ملك يديني احيا ملاحظه سيله اولمغله صاحب سهمي طرف راهندن حق مذكور اوزرينه بينه ايله اثبات اولنماق ايچون خصم حاضر قيلمشدر واكر بعد القسمة راهن ومرتهن ايكيسيده حاضر اولوب انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدايه مسارع اولسه عبد مرقوم ينه رهن اوزره يدينه راجع اولور لكن بوصورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظيري شول فداء جنايتدر كه راهن حاضر ايكن مرتهن ادايه مسارعت ايليه زيرا بو تقدير اوزره قيمت عبدده دين اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع اولور واكر بو مسئلۀ رهنده مرتهن حاضر اولميوب يالكز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم كندو ملكي وفلان شخصك عندنده ديني مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بينه يه بذل مجهود ايلسه نظر اولنور اكر حضوري قبل القسمة ايسه عبدي اكا حكم اولنور زيرا ملك قديمنه اعتبار ايله مجانا حق اخذي ثابت ايكن آني بينه ايله اثبات ايلمشدر لكن عبد مرقوم يدينه تسليم اولنماز زيرا يد مرتهن قضاء ديني ايدنجيه دكين اول عبدده كندو يدي اوزره مستحقه اولديغني اقرار ايتمكله قاضي نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولديغندن مرتهنه نظر ايچون مرتهن كلوب قبض ايدنجيه دك عبدي بر امين وعادل كمسنه نك يدينه وضع وتسليمه ابتدار ايدر واكر حضوري غنيمتده بعد القسمة اولوب ياخود اهل حربدن اشترا ايلين كمسنه نك يدنده بولوب ثمنله فدايه طالب ايسه ينه عبد بينه سبيله اكا حكم اولنور كه بو اخذ ايله ملك قديمني احيايه راغبدر بوصورتده فداسي قيمت رهنله برابر يا اكثر ايسه قاضي عبدي يد امينه وضع ايتميوب كندو يه تسليم ايدر زيرا بو بابده فداسي مرتهن اوزره واجبدركه ماليت رهن ضماننده داخلدر اما مسئلۀ اجاره بشقه در وراهنك غارم اولديغي فدا ايله مرتهن اوزره حق رجوعي ثابت اولمغله مرتهن اول فدايي ادا ايتمدكجه عبد اوزره حكم استحقاق يدي ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسليم اولنور اما قبل القسمة حضوري بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ايلدكدنصكره مرتهن حاضر اولسه قاضي اكا ديلرسك فدايي راهنه ادا وعبدي كما كان رهن اولمق اوزره اخذ قيل وديلرسك عبددن كف يد قيل ودينك باطل اولسون ديمكله تخيير ايدر زيرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله ماليت رهن ضمان مرتهنده ايكن هالك اولوب ديني استيفا قيلمش حكمنده قيلنور وراهن عين عبدده ثابت اولان ملكي احياده مضطر اولمغله فداسنده

متبرع اولیوب مرتهن ومستأجرك عیننده ملكلری اولمامغله غرضلری ملك عینی احیا اولمدیغندن فداالرنده
متطوع اولورلر واكر راهنك فداسی قیمت رهندن اقل ایسه ینه قاضی عبدی اكا ویرمیوب یدامینه وضع ایدر
زیرا بوصورتده اكرچه راهنك فداء عبد ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله دیندن مقدار فدایی مرتهنه
ادا ایتمش اولورلكن بعض دینی استیفا ایله مرتهنك استحقاق یدی باطل اولمامغله قاضی رهنی ید عدله وضع ایدر
بعده مرتهن حاضر اولدقده دیلرسه فدایی راهنه ادا ایدوب عبد جمیع دین سابقله قبل الاسر رهن اولدیغی كبی
ینه عندنده رهن اولور اكر اداء فدادن امتناع ایدرسه فدادن زائد اولان دینله ینه عندنده رهن اولور زیرا
راهن فدا ایله مرتهن اوزره رجوعی مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دین سابقی ایچنده مقدار فدا ثابت اولمغله
بطریق التقاص راهندن اول مقداری استیفا ایتمش اولور بوصورتده عبد ید مرتهنده فوت اولورسه راهن ویردیكی
فدا ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا هلاك رهنله جمیع دینی استیفا ایتمش اولمغله مقدار فدایی ایكی دفعه استیفا
قیلدیغی هویدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دین دنانیر یا طعام یا غیری نسنه ایسه راهن جنس
دیندن فدایه مقابل اولان حصه ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا بطریق التقاص اولان استیفا حقیقت
استیفا منزلنده در ومرتهن فی الحقیقة استیفا ایتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفایه رجوع ایدر
نكتهسی اولدر كه ضمان رهن ضمان استیفا اولمغله آنده اعتبار شرعی مالیته در عینه دكلدر واستیفا انجق جنسله
اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخی انجق صفت مالیتله حاصله در پس مرتهن بطریق التقاص
مقدار فدایی جنس دیندن استیفا ایتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعی دخی جنس دیندن مقدار فدا ایله
اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب بر عبد موهوبی اسیر واحراز ایتدكلرندن صكره غنیمتده ظاهر اولوب
قبل القسمة واهب وموهوب له ایكیسنده حاضر بولنسه لر حق اخذی موهوب لهه منحصر اولور زیرا ثبوت
حق اخذه انجق ملك قدیم یا ثبوت ید معتبر و بونلر دخی حین اسرنده موهوب له ایچون ثابت ومقرردر اما بعد الاخذ
واهب هبه سندن رجوعله عبدی اخذه قادر اولور زیرا موهوب له اخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر
وهبه ایله حاصل اولان ملك قدیمنده واهبك حق رجوعی فی الاصل ثابت اولمغله شمدی ینه عودت ایلمشدر
واكر موهوب له غائب و یالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اولهمز زیرا حق رجوعی ملك
موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ایتمدكجه محل حق ظاهر اولماز بوصورتده صكره دن موهوب له
كلوب بكا زومی یوقدر دیو اخذ عبددن استغنا ایدرسه كركدر كه قاضی قولنه اصغا ایتمیوب اولا اوزر ینه رد عبد ایله
بعده واهب ایچون عبده رجوعله قضا ایلیه زیرا ملكنه حق واهب تعلق ایدوب اول دخی طلب حقله حاضر
اولوب واهب دخی عبدی قبل القسمة مجانا اخذه قادر ایكن ترك اخذنده مرادی نفسندن دفع ضرر اولمیوب
همان غیری اضرار ایدوكی ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضی التفات ایتامك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب
تعلق ایتمكله حضورنده واهبك طلبی كندو طلبی منزلنده تحقق ایتمشدر واكر مسئلهء مفروضه ده واهب
وموهوب له ایكیسیده بعد القسمة حاضر اولوب یاخود عبدی ید مشتریده بولسه لر بوصورتده موهوب له ثمن
یا قیمتله عبدی اخذ ایدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ایتمكله ینه واهب ایچون رجوعه رخصت واردر
بوصورتده موهوب له ویردیكی فدایی واهبدن استرداد ایلسه قوانه التفات واعتداد اولنماز زیرا ملك نفسنه
فدا ایلمشدر وملك نفسی غیر اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غیر اوزره رجوع ایلیه لكن بوصورتده
موهوب له اخذ عبددن استغنا ایدرسه قاضی جبر واجبار ایلمز زیرا بو بابده متعنت اولمیوب بلكه حقنده مفید
اولمیان غرامتی التزامدن امتناعده متثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفید اولان غرامتی التزامدن
امتناعه قادر ایكن هیچ فائده سی اولمایانجه جوازامتناعی بالاولویه ظاهردر بوصورتده واهب بذل فدا ایله اخذه
طالب اولورسه قولنه التفات اولنماز زیرا اسراعدا ملكی اوزره واقع اولمامشدر و بز قریبا بیان ایلدیك كه فدا ایله
حق اخذ انجق ملكنی احیا ایدنلره شایاندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ایتمشیكن واهب فدا ایله ملك
موهوب لهی احیا بعده حق رجوعنی ترتیب ایده جكلدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحیح اولدقده نصكره
واهبك فدا واخذی تصحیح اولنماز واكر مأسور بر عبد جانی اولوب غنیمته دوشدكدنصكره مولاسی قبل القسمة
حاضر اولسه بلاشیء اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهء جنایتده عبدی تسلیم
یاخود فداء جنایتله حكم قاضی متعهد اولور بوصورتده مولاسی غائب و یالكز صاحب الجنایة حاضر اولسه
اخذینه بروجهله قادر اولماز زیرا اسراعدانه ملكی ونه یدی اوزره تحقق ایتمیوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالیة

ایتمشدر پس محل حق ظاهر اولمدقجه خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسی كلوب اخذ عبددن امتناع
ایدرسه عبدی مقابلهء جنایتده تسلیم ایله فداء جنایتی ادا ایتنلرنده تخییر واحد الامرینی اختیار اوزره جبر وتكدیر
اولنور زیرا قدیم ملكنه اعادهیه قدرتی عود حقیقی منزلنه تنزیل واولوجهله حق صاحب الجنایته رعایت تكمیل
اولنور بوصورتده تسلیم عبدی اختیار ایدرسه عبدی من اول الامر صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار قیلنور كه مولاسی
تسلیم عبدی اختیار ایتمشیكن اخذ ایدوب ویدیله تسلیمندن امتناع ایتدكده صاحب الجنایته قصد اضرار اوزره
متعنت ایدوكی آشكار اولمغله همان عبدی غنیمتدن صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار اولنور واكر ارش جنایتله فدایی
اختیار ایدرسه حاكم اكا دیلرسك عبدی نفسك ایچون اخذ ودیلرسك غنیمتده ابقا قیل دیمكله مختار ایدر زیرا
حق صاحب الجنایة كندویه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسینك حق خالصی باقی قالمغله منفعت نفسنی
قبول ونكولده رأی وتدبیر اكا موكولدر واكر مولاسی وصاحب الجنایة معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ینه
مولاسی قیمتله فدایه قادر اولور و بعد الفداء ملك قدیمنده اعاده وتقریر اولنمغله عبدی مقابلهء جنایتده تسلیم وارشله
فدا ایتنلرنده تخییر اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ایدرسه بوصورتده امتناعی جواز واتساع اوزره در كه زیرا
علی تقدیر الفداء صاحب الجنایة یدندن اخذ ایدوب صاحب السهمدن اخذنده هیچ فائده سی اولمدیغی تعقل
ایتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ایتمشدر بوصورتده صاحب الجنایه ایچون مولاسی اوزره قطعا سبیل
یوقدر كه محل حق لا بصنع المولی فائت اولمغله حقنده مولاسینك استهلاكی یاخود تسلیم وفدادن برینی اختیاری
ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسینك اخذه قادر ایكن امتناعی نیچون استهلاك ارجاع اولنمادی جوابده
دیرز كه معنای معهود مجانا اخذینه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنایت عبد ایله
خواه ناخواه مولاسنه تغریم نابجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهی مسائل الجنایة واكر مسئلهء مذكوره ده عبد مأسور
مدیون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسی حاضر اولورسه ینه بلاشیء اخذه قادر اولور وحق غریم
مالیت عبدده واقع اولمغله عبد قنده ایسه دینی اكا تابع اولور واكر یالكز غریمی حاضر بولنسه اسراعدا ملكی
ویدی اوزره واقع اولمادیغندن مولاسی كلمدكجه اخذ عبده قادر اولماز امادینی اوزره اقامت بینه ایدرسه قاضی عبدی
غنیمتده تقسیم ایتمیوب توقیف ایدر زیرا بینهء مرقومه طالب دین ایچون دینله استحقاق مالیتنی مثبت اولدقدن صكره
قسمتله اشتغالی آنی مفوت اولور اما سبقت ایلین حق ولی الجنایة وحق واهب بشقهدر كه بونلر ملك مولی وملك
موهوب لهه مقصور اولدقلرندن ملكلری عودت ایتمدكجه حقین مذكورین ظهور ایتمز امادین رقبهء عبدده
مستقر وقنده دور ایلسه دین دخی برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسی اخذ ایتسون ایتمسون استحقاق مالیتی متقرردر
بوصورتده صكره دن مولاسی كلوب دینی ادا ایدرسه ملكی كندویه سالم اولور واكر اداء دیندن امتناع ایدرسه
عبدی دین ایچون بیع ایلمك لازم اولور زیرا عبد هر كیمك ملكنده ایسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دینی عند
امتناع المولی البته بیعله مالیتندن استیفا اولنور واكر غریمی ومولاسی معا بعد القسمة وارد یاخود عبدی اعدادن
اشترا ایدن شخصك یدنده واجد اولورلرسه بوصورتده مولاسی قیمتله اخذ ایدوب ایتمكده مخیردر اكر اخذ ایدرسه
دین ایچون بیعی لازمدر مكر مولاسی اداء دینله قائم اوله واكر مولاسی اخذندن امتناع ایدرسه هر كیمك ملكنده بولنمش
ایسه ینه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مالكی فداء دینله قائم اوله زیرا بیان ایلدیك كه ملك عبد مولادن مولایه متحول
اولمغله دینی مالیتندن باطل اولماز كورمزمیسنكه عبد مدیون اعتاق اولندقده مجحور ایسه غریمی تمام دینی
ومأذون ایسه قیمتنی مولاسنه تغریمدن صكره فضلهء دینی عبددن مطالبهیه قادر اولور اما عبد جانی بشقهدر كه
مولاسی جنایتنی بیلیهرك اعتاق ایلدیسه ولی الجنایة قیمتیله ارشندن اقل ایله و بیلهرك اعتاق ایلدیسه تمام ارشله
مولاسنی تغریم ایدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبهسنه مقتدر اولماز پس ما نحن فیهده عبد مدیون
دین ایچون بیع اولنوب دینی ثمنی استیعاب ایدرسه صاحب سهم ایچون بیت المالدن قیمتی ویرلمك ایجاب اولنور
زیرا مالیت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حین قسمتده صاحب سهمه بر عبد
غیر مقوم ویرلدیكی محقق اولمشدر واكر ثمنندن بعد الدین ثلثی باقی قالورسه دینله مستحق اولان ثلثانی حسابنجه
صاحب سهمه قیمتنك ثلثانی ویریلور واكر بوصورتده یالكز غریمی حاضر واثبات دینه متبادر اولورسه
كركدر كه قاضی حضور مولاسنه توقیف ایتمیوب همان دین ایچون بیعنه مباشر اوله زیرا حق غریم مالیتنه متعلق
اولوب بیعی ابطال حق مولاسنه بادی اولمادیغندن بشقه حضور مولاسنه توقیف ایله تأخیری اضرار غریمنه
مؤدی اولمغله قاضی اوزره واجبدر كه دفع ضرر ینه اشتغال ودین ایچون بیعنده استعجال ایلیه بوصورتده مولاسی

انقطاع حقی بو محلده عند بعض ده
نسخهده واقع اولمشدر
بو اثنان جمیع ... صح

مطلب اعتاق العبد الجانی والمدیون

بعد البیع حاضر اولورسه صورت غنیمده مشتری اولدن وصورت اشترا ده مشتری ثانیدن اشترا قیلمدیغی ثمنله
اخذه قادر اولور زیرا بو بابده اصل اصیل مأسور منه تصرف سابق نقض ایتدیکن همان یدنده بولنان کسنه دن
حق اخذی تثبیت وتأصیل اولنمقدن کورمزمیسنکه مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض ایده مز کذلك
ثمن اول ایله اخذ ایچون بیع ثانی یی نقضله اشتغال ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ده ثمن ثانی ایله اخذه استعجال ایدر
ومولاسی وجه مشروع ایله اخذ ایلدکده غریمی بقیهٔ دینی ایله اوزرینه قصد رجوع ایلسه بو دعواسی مسموع
اولماز زیرا حقی مالیت رقبه سنده اولوب اول دخی بیع سابقنده اکا برکره واصل اولمشیکن قبل الاسر ملك
مولاسنده ایکن دین ایچون برکره بیع اولنمق حکمنده داخل اولمغله بونده دخی قبل عتق العبد کسنه دن شیء
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مز کذلك مشتری اول غریمی اکا عبدی بیع ایتدیروب یدندن اخذ ایلدیکی ثمنله
مشتری ثانی اوزره دعوای رجوعه شروع ایلسه بودخی مشروع دکلدر زیرا عوض ملکنی مشتری ثانیدن برکره
اخذ ایتمشدر صکره دن دین عبد ایله اول عوضده استحقاق غریم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعی
مثبت اولماز انجق دین عبد ایله یدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدی مجددا بیع ایتدرمکه قادر اولمغله
مولاسی اول ثمنی قضا ایتمزسه بیع ایتدرمکه مقتدر اولور کورمزمیسنکه فی الاصل بیع اولنمامش اولسه شمدی
بیعی لازمدر مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله پس برکره بیع اولنوب مشتری اولك حقی اولان ثمنی دینه صرف
اولندقده مشتری اول ملك مولایه رجوعنده مقام غریمه قائم ومالیتندن حق رجوعی مجددا ثابت ومتقوم اولور
زیرا اداده متطوع اولمیوب بلکه حکمده اوزرینه اجبار اولنمشدر وکندو ملکی ایله دین غیری قضا اوزره مجبور
اولان کسنه نك البته غیر اوزره حق رجوعی استقرار ایدر وبو دین اخیر مقدما بیع اولندیغی دینه مغایر وحق
مولاسنده وجوبی وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بو دین متجدد ایچون مولاسی ادا ایتمدیکجه بردخی بیع ایتدرمکه
مقتدر اولور واکر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ایلین مشتری فدا برله دینی قضا ایدوب بعده مولاسی کلوب
ثمنله اخذ واستیفا ایلسه قاضی اکا دیمك کرکدر که مشترینك ادا قیلدیغی دین ایچون رقبهٔ عبد ده قیمتله
دیندن اقلی حالا ثابت اولمغله سن آنی ادا ایدرسك ملکك سکا سالم وایتمزسك بیع عبد لازمدر نکته سی اولدر که
مشتری اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دکلدر انجق اضطراری اقل امرینده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ایله رجوعه مستحق اولور والحاصل هر نه زمانکه مالیت عبد دینله مستحقه ایکن مولای قدیمنك ملکنه
عودت قیلسه ینه اول دینله عودت قیلمغله مولاسی دینی قضا ایتمدکجه قبض عبده رخصت بوله مز اکرچه اعدادن
اشترا ایلین شخصه ثمن عبدی ادا ایلمشیدی لکن اول ثمن انجق ملکنه فدا اولمشیدی یوقسه بدل مالیتی ادا
دکل ایدی نظیری شول عبد مدیوندر که برجنایت ایدوب مولاسی فداء جنایتنی ادا قیله پس دینی علی حاله ثابت
اولمغله مولاسی آنی دخی ادا قیلمازسه بیع عبد ایله قضا اولنور واکر اعدادن اشترا ایلین کسنه عبدی آخره بیع
یا هبه یا تصدق ایتدکدن صکره غریملری حاضر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اولورلر زیرا دینلری قبل الاسر
ملك مولاسنده ایکن عبد اوزره واجب اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی واجب اولمغله رضاء غرما بولنمادیجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذینی موجب اولدیغی کبی مشتریدن دخی موجبدر واکر بو صورتده یالکز مولاسی
حاضر بولنوب عبدی مشتری اخیردن ثمنله یاخود موهوب له ومتصدق علیه دن قیمتله اخذیندن صکره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اوله مزلر زیرا حق ابطاللری انجق رقبهٔ عبد دینلریله مشغول
اولدقدنصکره حادث اولان ملکده واقع ایدی شمدی مولاسی اخذ ایتدکده ملك حادث جمیعا مرتفع اولوب
عبد ملك قدیمه مندفع اولمشدر غایة الامر حق غرماده قبل الاسر بولندیغی حالت اوزره ملك مولاسنه دینله عودت
ایتمکله مولاسی ادا ایلمزسه دین ایچون بیعنه مبادرت اولنور واکر عبد مأسور ودیعه یا عاریه اولوب قبل القسمة
مودع ومستعیر حاضر بولنسه لر بعد اقامة البینة اخذینه قادر اولورلر زیرا یدلرندن اسیر اولمق قبل القسمة
باعتبار الید حق اخذلرین افاده ایتمکله قبل الاسر یدلرنده بولندیغی حالت اوزره آنلره اعاده اولنور اما بونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قیمتله اخذه طالب یاخود اعدادن اشترا ایلین شخصك یدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ایله نیل مطالب ایده مزلر زیرا فدا ایله اخذ انجق اخذ ایله ملك قدیمی قصد احیا ایدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعیرك قبل الاخذ ملکلری ثابت اولمامغله فدا ایله اخذلری حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع الید اوزره عبدی آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تملیکه جبر اولنماز بو صورتده بونلر
مولای قدیمی طرفندن فداسنی تطوعا ایفا وعبدی اولوجهله اخذ واستیفا ایده رز دینسه لر ینه اصغا اولنماز

زیرا قبل الاخذ مولای قدیمك ملکی بو قدر که فداء ملکنده متطوع اوله لر ومولای قدیمك ذمتنده غانمین ایچون
دینی بو قدر که اداسنده متبرع اوله لر لکن بو مسئله ده مولای قدیمی حاضر اولورسه اخذ ایله ملك قدیمنی قصد
احیا ایلدکده فدا ایله اخذه قادر اولور واکر برعبد مأسوری برکسنه اعدادن اشترا ایدوب یاخود قسمتله برغازینك
سهمنه دوشدکدنصکره اول عبد برنسنه یی استهلاك ایدوب یاخود بو مولاسی تجارته مأذون قیلمغله تجارت ایلدکده
اکا دین لاحق اولدقدنصکره مولای قدیمی حاضر اولسه ینه فدا ایله اخذه قادر اولور زیرا فدا ایله حق اخذی
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اکا مانع اولماز لکن بعد الاخذ عبده دینی تابع ولازم اولمغله مولاسی فدا
ایتمزایسه دین ایچون بیعی مستلزم اولور زیرا حق غرما مالیتنده متقرر اولمغله مالیتی قندە دور ایدرسه برابر دائر اولور
نظیری شول عبد جانیدر که بعد الجنایة اکا دین لاحق اولوب صکره مقابلهٔ جنایتده ولی جنایته اعطا اولنه
بو بابده ولی جنایت دینی ادا ایتمزایسه اول دین ایچون بیعله قضا اولنور ونظیر آخری شول عبد مدیوندر که
مولاسی فوت اولوب ورثه یه انتقال ایلیه بو بابده دخی ورثه دینی ادا ایتمزلر ایسه ینه دین ایچون بیعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فیه دخی بو یله در واکر عبد مرقوم مدیون اولدیغندن مولای قدیمی فدا برله
اخذینه راغب اولمازسه آنك حقی باطل اولوب بو مولاسی دینی قضا ایتمزسه بونك ملکنده ایکن دینی ایچون بیعی
واجب اولور واکر مولای قدیمی دینی بیلمیوب اخذ ایلدکدنصکره دینی ثابت ومقرر اولسه رد وامساکنده مخیر
قیلنور زیرا دین البته عیب اولوب ظهوری دخی بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشتری حادث اولان عیب آخر
منزلنه نازل قیلنوب بو عیبله دخی حق رده واصل اولور نکته سی اولدر که فدا ایله اخذینه رغبتی انجق کالاول
عودت عبد ایچون اولدیغی ظاهر وفی الاصل مالیتی فارغه ایکن شمدی مستحق المالیه اولمغله عودتی کالاول
اولمادیغی باهردر بو صورتده ادا قیلدیغی فداین استرداد وعبدی رد ایدرسه دینی بو مولاسینك عندنده بیعله ادا اولنور
واکر عبدی امساك ایدرسه حین اخذنده عیبنی بیلوب راضی اولمش کبی اولمغله کندو عندنده دین ایچون بیعله قضا
اولنور واکر بعد اخذ المولی مأخوذ منه اولان کسنه غائب اولدقدن صکره غرما دینلرینی اثبات ایتمکله مولاسی
رد عبده عزیمت ایلسه کرکدر که قاضی ایکی اوچ کون اکا مهلت ویره بو مدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدی
اوزرینه رد وتحویل واولمازسه همان غرما ایچون بیعی تعجیل ایلیه زیرا دین غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصکره
اکرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخیردر لکن مدت یسیره ده تأخیری غرماسنه موجب ضرر کثیر دکل
ایسه ده مدت طویله ده تأخیری مستوجب ضرر وفیر اولمغله حکم مقرر اوزره تنظیم وتقریر اولنور کورمزمیسنکه
قاضی غرمایه خطابله مشتری تدارك ایدیکز عبدی دینکز ایچون بیع ایده یم دیو تکلیف ایلسه غرما دخی مشتریسنی
احضار ایدنجیه دك ینه ایکی اوچ کون محتاج توقیف اولورلر کذلك ملك مولاسنده مدیون اولان عبدك
غرماسی بیعنی اراده ایتدکلرنده مولاسی بیع وفدا سندن کندویه انفعی ملاحظه ایچون ایکی اوچ کون
استمهال ایلسه کرکدر که قاضی مساعده ده استعجال ایلیه پس مانحن فیه دخی بو یله در واکر مدت مهلت کچوب
مولاسی بذل فدا یاخود بیعله دینی ادادنصکره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسی آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بیعده اول عبد ملکندن خارج اولمشدر حال آنکه عیب عبد ده خصومت انجق ملکنده ایکن
مشروع وبعد الاخراج غیر مسموعدر واما صورت فداده عیب عبد اولان دینی زائل وبعد زوال العیب
مخاصمهٔ عیب غیر قابلدر واکر مولای قدیمی حاضر اولمادین تقاضای غرما برله بو مولاسی بذل فدا ایلدکدنصکره
حاضر اولسه ینه ثمن یا قیمتله اخذه قادر اولور زیرا بو مولاسی عبدی دیندن تطهیر وحالت اصلیه سنه اعاده
ایلمشدر وبعد الاخذ بو مولاسی مولای قدیمی اوزره برشیئله رجوعه قادر اولماز اما صحیفهٔ سابقه ده سبقت ایدن
مسئله بشقه درکه بونده بو مولاسی کندو ملکنده حادث اولان دینی ادا قیلمشدر وبو دینله انجق کندو حقی اولان
مالیتی مستحق اولمشدر بناء علیه برفرد اوزرینه رجوعی غیر مشروعدر اما مسئلهٔ سابقه ده بو مولاسی ملکندن اسبق
اولان دینی ادا ایتمشدر واول دینله انجق مولای قدیمك ملکی اولان مالیتی مستحق اولمشدر پس اول مالیت
ینه مولای قدیمنده ظاهر اولدقده بو مولاسی آنك اوزرینه رجوعه قادر اولور کذلك صورت مذکوره ده بو مولاسی
دین ایچون بیعنی اختیار ایدوب صکره مولای قدیمی کلوب ثمن ثانی ایله اخذنده مباشر اولسه ینه مشتری اول
آنك اوزرینه برشیئله رجوعه قادر اوله مز اما دینی مولای قدیمك ملکنده حادث اولمق بو یله دکلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤید ومقرر قیلنور که دین عبد بمنزلة العیب اولمغله بو مولانك ملکنده حادث اولدقده اوزرینه
عهدهٔ عیبك وجوبنه باعث اولور کورمزمیسنکه مولای قدیمی اول عیبه واقف اولدقده عبدی بو مولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بو مولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده عیب مذکور مولای قدیمك ملكنده ایكن ظهور ایتمشدر كورمزمیسنكه عبدی اول عیبله بو مولانك اوزرینه رده قادر اولماز بو جهتدن اعدادن اشترا ایلین كسنه كندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله سنده بیع عبده مقتدر اولور واكر بر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صكره اعدادن اشترا ایلین كسنه نك ملكنده ایكن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن ید قاضیده هالك اولدقدنصكره مولای قدیمی كلوب عبدی فدا ایله اخذ ایلسه بو صورتده غرما ایچون عبد اوزره قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره بركره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك ید قاضیده هلاكی كندو یدلرنده هلاكی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق برشیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد كندو ملكنده ایكن بیع اولنان كسنه دخی كرك عبده وكرك مولای قدیمنه برشیئله مداخله ایده مز اكرچه دین عبدی كندو ملكی ایله مجبورا فی الحكم قضا سی انجق رقبهٔ عبده حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لكن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بو مولاسی برشیئی قضا ایتمش اولماد یغندن رقبهٔ عبد ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر كورمزمیسنكه مشتری اول دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدكدنصكره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری اول ایچون سالم قیلنور فعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور كه بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی كسب وضوح ایتمكله عبد اوزره برشیئله رجوع ایده مز یاخود دینلور كه مسئلهٔ ابراده مشتری ثانی دین عبددن برشیئی قضا ایتمدیكندن عبد اوزره برشیئله رجوع ایتمدیكی كبی مسئلهٔ مرقومه مثلو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لكن وجه اول اصح واكملدر واكر بركسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اكا تخصیص اولنوب وفاتندن صكره رقبه سی بنه وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود فلان رجل حیاتده اولدقجه شو فرسمك ركوب ظهری اكا تخصیص وبعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیكی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور بو صورتده بعد التنفیذ مشركین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمة یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده ظاهر اولدقده موصی له بالخدمة حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبة حاضر اولمسه دخی خصم شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمة استردادینه احق اولمشدر وبوندنصكره موصی له بالرقبة كلوب خدمتله وصیتی انكار ایلسه قاضی موصی له بالخدمته سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه قیل یوغیسه سكا نسنه یوقدر دیمكه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك كه قاضی اكا عبدی انجق یدندن اسیر اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی بو قسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات وصیت ایچون خصم منكر اوزره وجوب بینه امر متقرردر وبو مسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم وتقریر اولندی واكر صورت مفروضه ده یالكز موصی له بالرقبة حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اكا حكم ایدر زیرا اسر اعدا ملكی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اكثردر لكن بو صورتده عبد اوزره غیرك ثبوت ید مستحقه سنی اقرار ایلدیكندن قاضی عبدی اكا دفع ایتمیوب بلكه صاحب الخدمة كلوب قبض ایدنجیه دك یدعدله وضع ایدر وبو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واكر موصی لهما دن بری حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن بركسنه اشترا ایتمش اولوب بو صورتلرده صكره دن یالكز صاحب الخدمة حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جكدر كه آنك عبد ده حق لازمی متمكن واول حق ابطال برفرد ایچون غیر ممكندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دكلدر بو صورتده صاحب الرقبه صكره كلوب وصیت خدمتی انكار ایلسه انكارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمة ایچون فدا ایله حق اخذ ایله قضا بالضرورة وصیتله قضایی اقتضا ایدر كه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق اخذ ایله قضا اولنماز پس بو بیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بو جهتله عبد قبل الاسر بو اندیغی

حالت اوزره ید صاحب الخدمته اعطا ووفاتنه دكین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمة صاحب الخدمتك كندو مالندن ویردیكی فدا ایله صاحب الرقبه اوزره رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا صاحب الخدمة احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دكلدر وعبد آنك ضمان وملكنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دكلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمة حیاتده ایكن بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمة ملك صاحب الرقبه ایچون بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشكار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا قیلدیغی بدیدار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور وبعد وفاته وارثی كندو مقامنده واقع اولمغله اول دخی حیاتنده كندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واكر صورت مفروضه ده صاحب الخدمة وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اكر صاحب الخدمة فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب كوربلور واكر امتناع ایدوب صاحب الرقبه فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمة ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدر كه وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایكن امتناع فداده اول ملكك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حق فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر و وصیت خدمت باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا ایله اخذه نائل اولور وبو صورتده بعد الاخذ یدعدله وضع اولنمایوب همان كندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اكرچه مجددا اول فدایی ادایه رغبت ایلسه بنه حق خدمتی عودت ایدر لكن هنوز بوندنصكره رغبت ایدوب ایتمیه جكی نامعلوم اولمغله شمدی حق متحقق اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمة حضورلرنده حكم مسئله بشقه در كه قبل القسمة حق صاحب الخدمة خدمتده بلا فداء ثابت وبرقراردر واول وجهله فرق مسئلتین آشكاردر وصورت مذكوره ده صاحب الخدمة صكره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه صاحب الرقبه نك ویردیكی فداسنی اكا ادا واول وجهله من اول الامر كندو حاضر اولوب بذل فدا قیلمش منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولورنكته سی اولدر كه صاحب الرقبه انجق ملكنی احیا ایچون بذل فدا ایتمكله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر وبعد الفدا كندو حقی اوزره سابق حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولور كه فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون اولمدیغی امر باهردر وهم عبدك حكم ملك موصی یه عودتی انجق فداسی ملك موصی له بالخدمة اوزره استقرارنده بدیدار اولور پس موصی له بالخدمة اول فدایی ادا وعبدی اخذ واستیفادنصكره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه اعطا قیلنور لكن بو صورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین كسنه دن موصی له بالخدمة فدا ایله اخذ ایلدیكی صورت سابقه كبی ورثهٔ صاحب الخدمة بیع عبده قادر اولور لكن عبد بو صورتلرده بیع اولنوب ثمنی فداسنه وافی اولمامشیكن بعد زمان عتقله بكام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه الزام اولنماز زیرا عبد بو دینك سبب وجوبنی اكتساب ایتمشدر كه ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلكه مطالبهٔ ورثه انجق صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا ایله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدر كه آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بو صورتده اول عبد رد آبقده جعل معینی اثبات ایدوب قیمتنك قلت وكثرتنه التفات ایلین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی جعلنه وفا ایتمدكده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اكا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله در واكر مسئلهٔ مذكوره ده قاضی صاحب الرقبه نك ویردیكی فدایی ادا خصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمشیكن ادادن اعراض ایلسه نظر اولنور اكر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صكره دن اداء فدایه قائل اولورسه ینه اخذ عبده نائل اولور واكر قاضی ابطال ایتمش ایسه صكره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ عبده مجالی قالماز زیرا فدادن امتناعی منكرك یمیندن امتناعی واحدا لزوجینك بعد اسلام الآخر اسلامدن امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأكد حكمی انجق قضاء قاضی یه اتصال ایله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذي يؤخذ بالقيمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرابی بیانده باب دقت نشاندر برمسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطله اشترا ایلدکده
مولاسی اخذ عبدی مراد ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی بیك درهم یاخود اقل ایسه حاکم مولاسنه تمامابیك درهمله
اخذ یاخود عبددن کف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشترینك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خمرحق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بیك درهمدر واکر
قیمتی بیك درهمدن اکثر ایسه انجق کمال قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ثمنده دخول خمر ایله خق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش کبی اولمشدر وهم یالکز خمر ایله اشترا قیلمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممکن اولمازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولیدر نظیری
شول مسلمدرکه عبدینی بیك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اکرچه اول عبد
بو عقد ایله حر اولور اما قیمتی بیك درهم یا اقل ایسه اوزرینه الف کامل الزام اولنور که کندو یه سالم اولان عتق مقابله سنده
الفی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اکثر ایسه اوزرینه تمام قیمتی قضا اولنور که مولاسی یالکز الفه رضا ویرمشدر زیرا
یالکز خمر اوزره اعتاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله مترتبدر واکر مسلم مزبور عبدی اعدادن بیك درهم ویکرمی شاة میته یاخود یکرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بوصورتده قیمتنك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخذ واسترقاق ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو باطلدر لکن ضم خمر مفید وعاملدر نکته سی اولدرکه خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمر ایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیندن غیریلری حقلرنده مال متقومدرکه خمرذمی یی
استهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر امامیته ودم بشقه درکه ناسدن براهل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
کورمزمیسنکه مسلم برشیئی خمر ایله اشترا ایلدکده قبضله اکا مالك اولوب عبد ایسه آنده عتق دخی نافذ اولور
امامیته ودمله اشترا ایلدکده مالك وعتق نافذ اولماز کذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتاق ایلدکده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاق بشقه درکه قریبا ایراد اولنمشدر واکر برعبد برمسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
کلوب بو بنم عبدمدر یاخود ملکمده تولد ایلمش عبدمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت وذوالید دخی بن بونی
مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبادرت ایلسه بوصورتده عبد اول مدعی یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملکنی اثبات ایلمشدر اما ذوالید بینه سیله ملکنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یا مغانمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبومعنی عبدی مقدما اعدانك اسیر واحرازلری بیلنمدکجه موجب
ملك دکلدر زیرا محتملدرکه اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله لر یاخود عبد
بلا اسر اعدا یه آبق اولوب صکره غنیمتده واقع اولمش اوله بلکه بینهٔ ذی الیدده اثبات ملکی بولنسه دخی ینه
بینهٔ خارجه معارض اوله مز پس بو ایمادقده عدم معارضه بالطریق الاولیدر اما ذوالید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدکدنصکره غنیمتده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا برله دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالی
وهم غرامت ثمنله کندونك تملك عبده احتیاجی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول بینه سی واجبدر
وهم اکرچه بینه لر حجج شرعیه در لکن بو بابده بینه لرنده منافات یوقدر وبو یله ایکی بینه ایله عمل ممکن اولدقده
ایکیسیله ده عمل واجبدر و بینه ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حکمنده اولمغله قاضی اکا دیلرسك
عبدی ثمنله اخذ ودیلرسك بالکلیه ترك قیل دیو حکم ایدر زیرا اعدا عبده شویله مالك اولمشلردرکه اسلام
یا ذمتی قبول یاخود عبد ایله برابر دار بمزه امانله دخول ایلسه لر مولاسی بروجهله اخذینه موصول اوله مز اما عبدده
احراز مشرکین ثابت اولمامق صورتی بشقه در کذلك بعد الاحراز عبد ایله برابر امانله داخل اولان حربی
اول عبدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عبده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقام بایعه
قائم اولوب بایع دار بمزه داخل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصل اولمدقدن صکره ملکی آخره
انتقال ایلسه دخی متوصل اوله مز واکر برکسنه عبدده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبدی ید مشتریدن
ثمنله اخذ ایلدکدنصکره عبدی آزاد یا مکاتب یا مدبر یا بیع ایدوب بعده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
پدیدار اولسه اول کسنه نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلاحجة
قضا ایلدیکی ظاهر وملکله حکمینك بطلانی باهر اولمغله اول کسنه نك تصرفاتی ملکینك غیریده واقع ایدوکی
واضح ومتبادر اولمشدر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده قاضی مشتری یه عبدی ثمنله اول کسنه یه تملیك

مطلب الفرق بین الخمر وبین المیتة والدم فی التقوم وعدمه

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن برکسنه یه عبدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبر اولنمقدن دون اولمیوب جبر سلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثللو جمیع تصرفاتی نافذ ایکن جبر قاضیده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرزکه مادهٔ مرقومه ده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر و بیع مزبور وجوب ملکه سببدر اکرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لکن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بوجهتله مشتری قبضله مالك اولور اما صورت مفروضه ده
قاضی سبب تملیکه ابتداء مباشرتله اجبار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملکك دخی بلاسبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
کورمزمیسنکه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول کسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدی ایدوکنه
اقامت برله مجانا اخذ واعتاق ایلدکدنصکره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنای مذکوره بناء عتق
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور کذلك بعد القسمة قیمتله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بویله در
نکته سی اولدرکه بوصورتده اداقیلدیغی فداء ملکیدر یوقسه نفسی ایچون مجددا اثبات ایلدیکی ملکك ثمنی
دکلدر اما جبر سلطانیده مشترینك بایع مکرهه اداقیلدیغی بویله دکلدر واکر صورت مفروضه ده مکان عبدده
جاریه اولوب اول کسنه دخی بعد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطیء ایلدیکی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیندر
بوندنصکره اکرچه موجب قیاس ولدك اول کسنه دن نسبی ثابت اولمامقدرکه ثبوت نسب محلده شبههٔ حکمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیر متثبتدر لکن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان کوریلورکه قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوکه سی ایکن اکا فربان ایلمشدر وثبوت نسبده ادنی برشبهه کافی اولمغله محلده بو دکلو مملوکیت دعوتله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه که اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزال له قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرزکه غرور انجق اول وقتده متحقق اولورکه استیلادی محلده حقیقة یا حکما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبومعنی غیر موجوددرکه قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اکا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملکنه اعاده ایتمشیکن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضروریاتندن دکلدر نه کیم غیرك جاریه سنی شبهه ایله
وطیء ایدوب آندن ولد حاصل اولدقده حکمی بودر اما برکسنه آخر اوزره بینه ایله اثبات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یا استیلاد یا بیع ایلدکدنصکره شهود دین عبید ایدکلری ظاهر اولسه بونك حکمی ما نحن فیهه مغایردرکه بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذکوره کبی محتمل النقض اولمیانلری
ابطال ایده مز نکته سی اولدرکه بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اکراه باطل منزلنده اولور
اما ما نحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین کسنه ایچون تملیك مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدرکه بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینك تصرفاتی همان مالکی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
منزلنده در ومحتمل النقض اولمیان تصرفات مکرهدن دخی رد اولنمیه جق وجه اوزره صدور ایتدکده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمیوب بلکه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بوصورتده مشترینك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوکی کسب وضوح ایلمشدر وبیع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملکی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دکل بلکه فاسددر
زیرا اکا مالکی بلا رضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور و بوصورت
ثانیه ده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولمادقجه صورت حقده اولمغله مشتری حکما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوکی مشهوردر اما دعوای ملك قدیمله اخذ ایلین کسنه ده سبقت ایلین جواب بشقه درکه اول کسنه
نك نظیری شول کسنه درکه برشخصك یدنده بولنان جاریه ایچون بو جاریه بنم ملکم ایکن بو شخصه هبه
ایتمشیدم شمدی هبه دن رجوع ایدرم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمکله قاضی جاریه یی اکا ردایله
قضایه اقدام ایلدکدن صکره جاریه یی اعتاق یا استیلاده اجتسار ایدوب صکره شاهدلری عبید ایدوکلری

آشكار اوله ايشته بو صورتده جاريه عقر وولديله مقضي عليه اولان ذي اليد اوزره رد قيلنوب همان مدعي بطريق الاستحسان كندودن ثبوت نسب ولديله كامكار قيلنور زيرا قاضي هبه‌دن رجوعله قضا ايتدكده جاريه‌يي اكا ابتداء تمليك ايتميوب بلكه ملك قديمنه اعاده ايتمكله بوكسنه ذكري سبقت ايلين كسنه ايله معناده مساوي اولمق اقتضا ايدر واكر بر كسنه بر عبد مأسوري مغنائمدن ياخود سهمنه دوشن غنائمدن اشترا ايدوب هنوز يدنده ايكن بر كسنه كلوب بو عبد في الاصل ملكم ايدي ديو ادعا واقامت بينه ايله عبدي استدعا ايدوب قبل قضاء القاضي ذواليد عن انكار اشترا ايلديكي ثمنله بطريق الصلح عبدي ويرمكه راضي اولوب مدعي دخي بعد الاخذ عبدي اعتاق ياخود جاريه ايسه استيلاد ايلدكدنصكره شخص آخر كلوب بو عبد ياجاريه بنم ملكمدر ديو اقامت بينه‌يه مباشرت ايتدكده بينه‌سي بقيه تزكيه اولنمامشيكن بونك بينه‌سني تزكيه‌يه مبادرت اولنسه بو صورتده قاضي مدعي اولك جميع تصرفاتني نقض وابطال وعبد وجاريه‌يي اولا ذي اليدي اولان مشتري‌يه رد وايصال ايدوب بعده بينه‌سي تزكيه اولنان مدعي ثاني ايچون عبدي ياخود ولديله برابر جاريه‌يي مدعي اولك اخذ ايلديكي ثمنله اخذيني قضايه استعجال ايدر زيرا ذي اليد ايله مدعي اول بينلرنده جاري اولان تمليك مبتدا اولميوب همان ملك قديمنه على وجه الفدا اولمغله ملك قديمي ثابت اولمايجه بطلان فداسي دخي هويدا اولور وبلا سبب ثبوت ملك ممكن اولمامغله ملكي منعدم اولان محلده تصرفاتندن بريسي نافذ ومتمكن اولماز لكن مدعي اول عقر جاريه‌يي غارم اولوب اول عقر دخي ذي اليده سالم قيلنمغله مدعي ثاني‌يه ردي لازم اولماز كه عقري دراهم ودنانير اولمغله فدا ايله محلندن فكي منتظم اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده مدعي ثانينك بينه‌سني تزكيه‌دن اقدم ولد مذكور خطأ قتل اولنمش بولنسه بنه عقر ايله قيمت ولد ذي اليد ايچون سالم قيلنور زيرا قيمت دخي عقر كبي دنانير ودراهم اولمغله مقابله‌لرنده مالك قديمدن ثمندن برشيئك سقوطي لازم اولماز كه مالك قديمه لازم اولان انجق فدا اولوب فدا دخي انجق اصل ملكي ايچون ادا اولنور ايدي شمدي جاريه‌يي اخذ ايله سلامت اصل ملكي كندويه متحقق اولدقدنصكره قيمت وعقردن نسنه‌يه مستحق اوله مز ومسئلهٔ مذكوره مسئلهٔ شفعه‌يه مخالفدر كه بر كسنه بر دار مبيعه‌ده دعواي شفعه ايدوب ذي اليد دخي همان دعواسي اوزره يدينه تسليم ايتدكدنصكره دارده حق شفعه‌سي بولنماديغي ظاهر اولسه بر دخي ذي اليد داري يدندن استردادة قادر اوله مز زيرا شفعه ايله اخذي شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بينلرنده بالتراضي تمليك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ مأسور تملك مبتدا اولميوب همان ويرديكي فدا ايله ملك قديمني احيا اولمغله آنده حكم سابق اجرا قيلنور واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده ذو اليد بو عبد وجاريه في الواقع ملكيدر ديو اقرار اوزره اكا اعطا قيلمش ايسه بونده مدعي ثانينك بينه‌سي تزكيه اولنسه دخي قاضي آنك ايچون برشيئله قضا ايتميوب همان مدعي اولك جميع تصرفاتني تنفيذ ايلك اقتضا ايدر زيرا ذي اليد ملكني اقرار ايتدكده اعتاق واستيلاد مثللو تصرفاتنك نفوذ واستقرارني دخي اقرار ايلمشدر وتصرفات مذكوره‌يه ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه صكره‌دن بينه ايله اثبات ملك ايلين كسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذي اليد نفوذني اقرار ايلدكده بنه مقتدر اولماز توضيحي اولدركه ذي اليد بو اقرارنده مدعي اولي تصرفات مرقومه‌يه مباشرت اوزره تسليط ايتمشدر وهر تصرفده فعل مسلط على صيغة المفعول فعل مسلط على صيغة الفاعل كبيدر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌دركه آنده برنسنه اوزره تسليط ايتميوب همان قبل الاسر ملكم ايدي ديو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسليمنه ابتدار قيلمشيكن بطلان دعواسي بديدار اولمشيدي واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده مقرله اولان مدعي اول اعتاق واستيلاد ايتميوب بلكه بيع ياهبه‌يه استعجال ايتمش اولسه بو مثللو تصرفاتله صكره‌دن قبل الاسر ملكم ايدي ديو اقامت بينهٔ زكيه ايلين مدعي ثانينك حق ابطال اولنماز زيرا بو تصرفلره ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه حق مالك قديمي باطل اولماز ايدي پس نفوذني اقرارنده بنه زائل اولماز اما عتق واستيلاد بشقه‌در لكن بو صورتده قاضي اولا مقرلهك بيع وهبه‌سني نقضله ذي اليده رد وايصال ايدوب بعده مدعي ثاني ذي اليدك اشترا ايلديكي ثمن اول ايله يدندن اخذ واستحصال ايدر اما مسئلهٔ مرقومه‌ده بايع بالنفس ذي اليد اولسه جوابي بشقه‌دركه بونده قريبا بيان اولنديغي اوزره مدعي ثاني مشتري ثانيدن ثمن ثاني ايله اخذ ايدركه بونده بيعي مالكندن صادر اولمشدر وزباب فداء العبد الغصب اثناسنده بيان ايلديك كه مأسور منه ايچون ثمن ياقيمتله حق اخذي اكرچه ظاهردر اما نقض تصرفه غير قادردر اما مانحن فيهده ذي اليدك مدعي اول ايچون اقرار ملكي تمليك مبتدا اولمامغله آنك بيعي مالك حقيقيدن صادر اولماديغي هويدا در غاية الامر آندن اعتاق كبي محتمل النقض اولميان تصرف

صادر

مطلب دفع يتعلق بالشفعة

مطلب فعل المسلط بالفتح كفعل المسلط بالكسر

صادر اولور سه اخذنده حق مولاي قديمي باطل اولوب بيع كبي محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه حق مولاي قديمي ابطال اولنميوب همان اول تصرف نقضله عاطل قيلنمغله ذي اليده رد اولنوب آندن دخي مولاسي ثمنله اخذه نائل قيلنور زيرا فدا ايله انجق مالكدن اخذه مستحق اولور بو قسمه غير مالكدن اخذه مستحق اولماز واكر صورت مفروضه‌ده مدعي اول بعد الاخذ اعتاق يا استيلاد ايدوب بعده عبد وجاريه ملكي اولميوب دعواسنده مبطل اولديغنده ذو اليد ومدعي وعبد وجاريه جمله‌سي تصادق واتحاد ايلسه‌لر نظر اولنور اكر ذو اليد عن انكار اعطا قيلمش ايسه قاضي تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولميانلرني على سواء ابطاله قضا ايدر زيرا حق آنلركدر ومالك اولماديغنده تصادق ايتملريله بطلان تصرفاتي تحقق ايدر انجق مدعي واطئدن نسب ولد بطريق الاستحسان ثابت اولور زيرا نسب بعد الثبوت نقضي قبول ايتمز وهم نسب انجق ولدك حق مقرري اولمغله تصادقلري حق ولدده معتبر اولماز بو صورتده مدعي اول بعد الاخذ آخره بيع ايتمش اولوب بعده بطلان دعواسي اوزره بو مدعي ومشتري اول يعني ذي اليد تصادق ايدوب همان مشتري ثاني تكذيب ايلسه ياخود صورت متقدمه‌ده بعد العتق والاستيلاد عبد وجاريه تكذيب ايلسه بو صورتلرده تصرفات مدعيدن برينك نقضي تصويب اولنماز زيرا تصادقلري شرا ده حق مشتري ثاني‌يي وعتق واستيلادده حق عبد وجاريه‌يي ابطالده حجت دكلدر غاية الامر مدعي نفسي اوزره بغير حق اخذيني اقرار ايدوب شمدي تصرفلريله استهلاكي بديدار اولمغله اقراري انجق نفسي اوزره حجت نافذه قيلنوب ضمان قيمتله مؤاخذه اولنور بو بابده ذي اليد ايچون اوزرينه لازم اولان قيمتيله مقدما ويرديكي ثمني بربرينه تقاص ايدوب قنقي جانبده فضله وار ايسه آني جانب آخره رد ايله استخلاص ايدرلر لكن بو وطئنده اوزرينه الزام عقر اولنميوب ولدي دخي بلا قيمة حر قيلنور زيرا ضمان قيمت مضمونده وقوع ملكه سبب اولوب اولدخي اوزرنده حين قبضندن تقرر وتعين ايتمكله استيلادي كندو ملكي اوزره واقع اولديغي تبين ايتمشدر واكر صورت مفروضه‌ده ذي اليد عن اقرار اعطا قيلمش ايسه قاضي اعتاق واستيلاد كبي محتمل النقض اولميان جميع تصرفلرين تنفيذه توقف ايلمزكه ابتداء امرده بو تصرفلرك نفوذنده تصادق ايتمشلردر وبو تصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلريله آنلره نقض وخلل تطرق ايلمز غاية الامر مدعي اقراري اوزره عبد وجاريه‌يي بغير حق اخذ ايدوب عندنده محتبس اولمغله قيمتلريني ضامن اولور نته كيم مسئلهٔ متقدمه‌ده عبد وجاريه‌نك تكذيبلري ضمان قيمتلرين متضمن اولمشيدي اما بيع وكتابت مثللو تصرفلرين قاضي ابطال وعبد وجاريه‌يي كيروذي اليده رد وايصال ايدر زيرا تصرفات مرقومه محتمل النقض اولوب آنلردخي حق كندولره محصور ايكن اول تصرفاتك مباشري مالك اولماديغنده تصادق ايتملريله بطلان تصرفاتنده دخي توافق ايتمش اولورلر بو صورتده محل نزاعلري عبد اولوب مدعي بعد الاخذ آني مكاتب قيلوب بدل كتابتدن بعضيسني استيفادن صكره بطلان دعواسنده جميعا تصادق واتحاد ايلسه‌لر اعدادن اشترا ايله ذي اليد اولان مشتري اول عبدي بدل كتابتندن اخذ ايلديكي مبلغله برابر استرداد ايدر زيرا مبلغ مزبور تصادقلري اوزره كسب عبدي ايدوكي مصدق اولمغله اكا دخي غيريدن احق اولور اما تصادقلري بدل كتابتي تماما ادا ايله نفوذ عتقندن صكره حاصل اولمش ايسه بعد الوقوع محتمل النقض اولميان عتقني نقض ايلك غير قابلدر لكن بو صورتده قيمت عبد وقت اداء كتابتده وقت اخذندن ازيد اولمش ايسه كركدركه مدعي وقت اداء كتابتده قيمتني ذي اليد ايچون ضامن اوله زيرا مدعي نفسي اوزره ملك غيري استهلاكني اقرار واستهلاكي دخي انجق بدل كتابتي وقت استيفا سنده استقرار ايتمشدر پس ضمان قيمتنده اول وقته اعتبار اولنور وبو بابده بدل كتابت دخي ذي اليده رد اولنور زيرا مدعي مكاتب ذي اليدك كسب عبدي اولديغني اقرار ايتمشلردر وعبد دخي اول بدلي هنوز مدعي اكا ضمانله مالك اولمادين كسب ايتمشدر كه وقت استيفاء كتابتده قيمتني ضامن اولمغله عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وكسبي وقت مذكوردن اقدم اولمغله ذي اليد اوزره ردي لازمدر اما قيمت عبد انقص اولمش ايسه بو بابده ذي اليد ديلرسه مدعي‌يه يوم قبضنده قيمتني تضمين ايدر زيرا مدعي عبدي نفسي ايچون بغير حق قبضني اقرار ايتمكله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لكن بو بابده بدل كتابتي مدعي‌يه سالم اولور زيرا بو ضمانله عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر وكسبي بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك كسبي مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعي‌يه سالم قيلنور كذلك مدعي عبدي مكاتب قيليوب انجق عبد بعد الاخذ اكتساب مال ايلدكدنصكره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ايلسه‌لر بينه ذي اليد يوم قبضنده قيمتني اكا تضمينه قادر ومدعي دخي بو تقديرا اوزره تملك كسب عبده مقتدر اولور وبو مسئله‌ده قيمت عبد

مطلب النسب لاينتقض بعد الثبوت

قبل الموت تزايد ایتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیادهٔ قیمتن قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنماز زیرا یدنده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتنی ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین
قیمته مستملك اولور زیرا غصب واستهلاککدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا
استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استملاك ایدر مؤلف بی نظیر
بو مسئله‌یی تنظیرده دیرکه مدعی مرقوم شول کمسنه منزله‌سنده درکه بر عبدی حر ومیته‌کبی ثمنی اولمیان بر شیئله
صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بو قولنده شول روایته اشارت مرهوندرکه میته ودم
مثللو نسنه‌لر ایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولماز سه ده ینه قبضله مضموندر لکن بو معنی جناب مؤلفك مبسوطنده
اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقد دمز بور اصلا منعقد اولمامغله همان بینلرنده تسلیم مالکله
برقبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه‌در دیمشدر لکن اصحی بو محلده
ذکر ایلدیکی قولدر افصحدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده
اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمزمیسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولماز سه ده ینه قیمتله
مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هویدا اولسه تدبیر دخی اعتاق کبی محتمل النقض
اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بو صورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض ویوم تدبیرده قیمتلرندن
قنقیسی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد مابعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی
محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیان ایتمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبی ضامن ایچون سالم
قیلنورکه ضامن وقت قبضندن یاوقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
واکر محل نزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه‌یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب
یاخود کتابتله بدل کتابتی ادادنصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی
اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمیزه بناء بینلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنیدخی
شو وجهله تفهیم وتبیان ایده رزکه مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه‌یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استملاك ایدر وبعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضمانله
جاریه‌یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال
اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده دیرزکه بلی بویله‌در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایلمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقده حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری
باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه میاننده
جهت فارقه واردرکه مسئلهٔ سابقه‌ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدی تصادقلرنده تصدیق ایتمشیکن اداء
کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض
ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدك وبو مسئله‌ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی
متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه‌ده مکاتب
آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتقی نافذ اولمیدیغی نفسنده ثابت اولمشیدی پس
مقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدرکه صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه
اعتبار ایله در بو قسمه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتبار ایله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض
اولمیان نسنه‌نك وجودی اوزره مقتصر اولور وبو معنی بدل مقبوضده غیر موجوددر وبو مسئله‌ده مکاتب
آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل برله
عتقندن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله‌مز بناء علیه بو مسئله‌ده مدعی بدل کتابتی ذی الید اوزره

مطلب اشتری عبدا بالحر اوالمیتة وهلك عنده هل یضمنه للبایع ام لا

مطلب المقبوض علی سوم الشراء مضمون بالقیمة

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك وبو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدرکه بو مسئله‌ده قیمت عبده تزاید کلسه دخی
انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر
ایتمکله استیفاء بدلده تکرار احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه‌ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله
وقت استیفاده ضمان قیمتی متضمن اولور وبو فرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولورکه مدعی
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله‌جقدر وبو مسئله‌ده ضمان قیمت همان
عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه‌ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده
واصل قیلنور مؤلف بیعدیل مسئلهٔ مشروحه‌یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه عبد مأذون
مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب اداریله عتقی ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتنی تضمینه قادر اولورلر
زیرا مالیت رقبه‌سی دینله آنلره مستحق ایکن بدل کتابتی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی
کتابتی ابطال ایله آنی قن محض ایدوب دینلری ایچون بیعه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه
بدل کتابتی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه‌یی مزید ایضاح ایچون دیرکه برکمسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدی غصب
ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو ومغصوب ایدوکنی بیلمیه‌رك غاصب آنی
مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتی اداریله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بینلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتسهلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده
قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقده قیمتلرینی تضمین ایتمیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتی
تعیین ایدرکه احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله مستبین اولمشدر کورمزمیسنکه بدل کتابتی استیفا
ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبدده واصل اوله‌مز
بو جهتله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
اولنان بدل کتابت سالما غاصبده مثبت قیلنور والله الموفق

باب مالایکون فیئا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حرب ایله احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان
اموال بو بابده مشروحه‌لر الاخوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
دار الحربه احراز ندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستنقاذ ایلسه‌لر کرکدرکه
عبدی قبل القسمة وبعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده‌لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالی آنی ضماندن اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر وبو قول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدرکه
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر وبو یله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره
بطریق القهر مستولی ومتملك اوله‌مز وجه ثانی اولدرکه رد عین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شویله
واجب اولمشدرکه رد عینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلنمغی مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولمازکه بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه‌لرده تأثیری یوقدر بو صورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
مجانا اخذ ایلدکده کرکدرکه سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی‌یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه‌ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار الاسلامده
بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب ایدوب
بعده مرتد اولان بر عورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدر کذلك ذمی غصبدن متقدم
یامؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول ذمی دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
ومؤلف دقت نهاد بو مسئله‌لرده انجق شول نکته‌یی بیان ایچون ایراد ایلمشدرکه ناقض عهد اولان ذمی
ودار الحربه لاحقه اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا
بونلر مغصوبلرینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبی صاحبنه رد وایفا قیلنور
اما مرتد یاخود ناقض عهد اولان ذمی دار الحربه لحوقدنصکره چیقوب برمسلم یاذمینك مالنی غصب ودار الحربه

ادخالندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر بو صورتده فيئده اتفاق قيلنور زيرا ردت ونقض عهد ايله
دار الحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر و حربينك مال مسلمى غصبى استهلاكى كبى موجب ضمان دكلدر
لكن مسئلهٔ سابقه ده حين غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاكى موجب ضمان اولمغله غصبى دخى
موجب ضماندر و بو مسئله ده ضمان ورد ايله مطالبه اولنامغله احرازى تام وتملكى تمام اولوب بعده استيلاء
مسلمين مال حربى اوزره مترتب وغنيمت قيلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء عليه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزلرى حكمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتيله رد وايصال قيلنور كورمزميسنكه
صكره دن مسلم اولسه بو مسئله ده حال مرقوم اكا سالم ومسئلهٔ سابقه ده صاحبنه ردى لازمدر و قياس استهلاك دخى
بو سياق اوزره دركه اولا حربى اولوب صكره مستهلك صكره مسلم اولورسه اوزرينه ضمانى واجب اولميوب
اولا مستهلك صكره حربى صكره مسلم اولورسه صاحبى ايچون ضمانى مستوجب اولور كذلك برحربى امانله
دار بمزه دخول و برمسلم يا معاهددن غصب مال ودارينه ادخالندنصكره قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه
اول مالى صاحبنه رد وايصال ايدر ومال معهود غنيمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربى بلا استيمان قصد غارتله دار بمزه دخول ايلسه حكمى بشقه دركه دار بمزده مستأمن اولدقده مغصوبى
استهلاككله ضامن اولديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمغله آنده احرازى غير تامدر اما غارتله دخولنده استهلاككله
ضامن اولمديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمامغله آنده احرازى تمامدر واكر اوزرينه ضمانى لازم اولان مغصوبى ايله
دار الحربه داخل اولدقده آنك يدندن دخى شخص آخر غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايلدكلرنده ملكلرى
غاصب اولى غاصب ثانى يه تعرضدن منع ايلدكدنصكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر بو صورتده مال مرقوم
غاصب ثانى يه سالم اولوب كرك صاحب المال وكرك غاصب اول اكا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زيرا غاصب ثانينك
احرازى من جهة الحس تمام اولمشدر كه اول مال اوزره تغلب ايتمشدر ومن جهة الحكم دخى تمام اولمشدر كه
ملكلرى غاصب اولى استردادندن منعله تعصب ايتمشدر پس غاصب ثانى حين اخذنده حربى اولوب استهلاككله
ضامن اولمديغى كبى غصبله دخى ضامن اولمامغله اول ماله تملكى متعين اولمشدر وهم برحربى دار الحربده
برمالى وصف موصوف اوزره يد مالكندن اخذ ايلسه دار ايله وقوت ملكلرى ايله احراز بولنمغله اكا البته مالك اولور
كذلك يد غاصبدن اخذنده دخى متملك اولور بو صورتده غاصب اول صاحبنه قيمتنى ضامن اولور زيرا اوزرينه
واجب اولان ردعينى متعذر اولدقده خلفى اولان رد قيمت متقرردر واكر مسلمين اول دار اوزره استيلا و اول مالى
استغنام ايلسه لر صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايله بكام قيلنور زيرا مال مرقوم غاصب
ثانيدن اخذ اولنان اموال سائره سى كبى غنيمت اولمشدر وفى الاصل مال مسلم ايكن غنيمتده ظاهر اولان اموالده
حكم شرعى بيان ايلديكمز منوال اوزره در واكر دار الحربده بولنان ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى اسيردن بريسى
آخرندن برنسنه سنى غصب ايدنصكره مرتد اولوب مغصوبنى رددن امتناع واول بلادك ملكى دخى امتناع اوزره اكا
اتباع ايدوب بعده اول دارك اهلى قبول اسلام اوزره اجتماع ايلسه لر بو صورتده مغصوبى صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور و مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا رد وايفا
قيلنور زيرا بو مسئله ده غاصب ضمان مأخوذنى مستوجبدر واستيجاب ضمان اكرچه ايكى مسلم مستأمنده نماياندركه
برمستأمن آخر مستأمنى قتلله ضامن اولديغى كبى مالنى استهلاككله دخى ضامندر كذلك غصبى دخى ضمانى
متضمندر لكن ايكى اسيرمسلم حقلرنده بعض اصحابمز ديديلر كه قول منقول انجق امام محمد رحمة الله تعالى عليهك
قول مقبوليدر كه آنك عندنده دار الحربده اسيرى مسلم آخر قتل ايلدكده اول اسير حكم ضمان نفسنده مستأمنك
نظيريدر كذلك حكم ضمان مالنده دخى مستأمنله نظير اولنور اما عند ابى حنيفة رضى الله تعالى عنه دار الحربده
احد الاسيرين آخرينى قتل ايلسه بدل نفسندن برشيئه ضامن اولماز پس غصب مالى دخى ضمانى متضمن
دكلدر شارح الكتاب امام سرخسى روح الله تعالى روحه الانسى ديركه بو بابده اصح اقوال قول
مذكور جميع ائمه نك اجماع مقالرى اولمقدر كه مسلم قنده بولنسه حكم اسلامى معتقددر و بو اعتقاد ايله
مغصوبنك ردعينى مستوجبدر ومحل معصوم متقومده ردعين متعذر اولدقده ضمان قيمتى خلفدر و مال مسلم
اسير ايله تقومدن خارج دكلدر نكته سى اولدركه مسلم اسير اولسه دخى ينه اهل دار اسلامدندر
كورمزميسنكه دار اسلامده بولنان زوجه سى آندن باين اولماز بناء عليه مالنده احرازى كندو يدينه اعتبار ايله
حكما باقى اولوب غاصبى ضامن اولور وضامن اولدقجه احراز غاصب تمام اوله مز واكر مسئلهٔ مرقومه ده غصب

ومسئلهٔ مزبوره اواخر كتابده باب
معاملة المسلم المستأمن اثناسنده
بو محلده ذكر اولنان جوابك خلافى
اوزره ذكر اولنمشدر كه مراجعتله
ظاهر اولور منه

مذكور دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى شخصك بينلرنده ظهور ايلسه نظر اولنور اكر استيلاء مسلميندن اقدم
اول دارك اهلى قبول اسلام ايتمشلر ايسه مغصوبى صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زيرا غاصب نفس اسلامله احكام
اسلامى التزام ايلمشدر ومغصوبى صاحبنه رد احكام اسلامدن ايدوكى ماالكلامدر قال عليه السلام على اليد
ما اخذت حتى ترد يعنى ذى اليد اوزره بغير حق اخذ ايلديكى نسنه يى رد واجبدر تا ردايله عهده دن خروج
ايدنجيه دك وغاصب مرقوم اوزره رد عينى واجب اولدقدنصكره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملكلرى ايله
غالب اولسه دخى ينه تمام احرازى جالب اوله مز واكر استيلاء مسلميندن اقدم قبول اسلام ايتمشلر ايسه غاصب اول
استيلا ايلين مسلمين ايچون فيء اوله جغى ماالكلامدر زيرا دار الحربده اسلامندن صكره نفسنى دار اسلامله احراز
ايتمديكندن بعد الاسلام ردتله ينه حربى اولمغله استرقاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دار الحربه لاحق اولان كسنه نك حكمى بشقه دركه اول كسنه نفسنى مسلم ايكن دار اسلامله احراز ايتمكله
آنك حربيتى قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأكد وتقرر ايله ممتاز اولمشدر وما نحن فيهده مغصوب منه كرك
قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زيرا مجرد دار الحربده قبول اسلام ايتمكله مالى نه حقيقة
ونه حكما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمين اول دار اوزره استيلا ايدوب شخص مرقومك مالى دخى كندو
يدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار اليد احرازى سبقت ايتمكله اول ماله كندو احق اولور ومعناى مرقوم آنك مالنى
دار الحربده مسلم آخر غصب ايدوب بعده اول غاصب ردتله حربى اولديغى صورتده معدومدر زيرا مال معهود
نه حقيقة ونه حكما يدنده موجود اولمديغندن غنيمت مسلمين قيلنوب سبيل اخذى صاحبى اوزره مسدود اولمشدر
و بعض اصحابمز ديديلر كه اشبو دار الحربده قبول اسلام ايلين حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبى حين غصبنده
حربى اولدقده صحيح اولور بو قسمه سابق الذكر ايكى مستأمن وايكى اسير حقلرنده وضع اولنان مسئله كبى بونده دخى
غاصب حين غصبنده مسلم اولوب صكره مرتد اولدقده ترجمه اولنديغى وجه اوزره اصل كتابده تصريح اولنان
جواب قطعا تصحيح اولنماز كورمزميسنكه مؤلف همام اشبو مسئله ده حق غاصبده فالغاصب فيء لمن اصابه
ديوب انه يجبر على الاسلام ديمامشدر زيرا غاصب حين غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادى اولسيدى اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف اليف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب يجبر على الاسلام
مقالنى ايراد ايدرايدى پس توجيه كتاب ايچون كاتبدن صدور غلطه حملى ارتكاب ياخود مؤلف كرامى مآب اولا
بو مسئله يى ايكى مسلم بينلرنده وضع ايتمشيكن حسب البشريه وهمى مسلمدن غصب ايلين حربيده وطفنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ايلمشدر ديمكى استصواب ايتمك كركدر نكته سى اولدركه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حربيتى مجرد اسلامله برد دخى وجهامن الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأكد اولمغله بعد الردة
اسلامى قبول ايتمدكده وجوب قتلى مصرح بحدر بو قسمه فيئده ادخالى صحيح دكلدر واكر برمسلم مسلم آخره برشيئى
ايداع ومودع ديار سائره يه خروج ايدرسه اول وديعه يى براز اخراجه اذن ورخصتنى ايذان واسماع ايتدكدنصكره
مودع مرقوم ارتداد ايله دار الحربه لاحق اولمغله صاحب الوديعه دخى دار الحربه واروب حقنى طلب ايتدكده
مودعك منع ومكابره سى متحقق اولوب اول بلادك ملكنه رفع اختصام ايتدكلرنده اول ملك دخى يد مسلمى مالندن
منعله دفع خصام ايليوب صكره اول بلادك اهلى قبول اسلام ايلسه لر بو صورتده اول وديعه اول مودعه سالم
قيلنوب صاحبى استرداد ايله بكام اوله مز زيرا مودع مرقوم دار اسلامده ايكن اول وديعه يى ضامن دكل ايدى
ودار الحربده حربى اولمغله استهلاككى ضمانى متضمن اولمديغى كبى صاحبندن منعى دخى غير متضمندر وهم
دار الحربده بو منعى حكم غصبنده داخل وكندو دخى هنوز غصب ايتمش منزلنه نازل وقوت ملكلرى ايله تمام
احرازى دخى حاصل اولمشدر كه بوندنصكره قبول اسلام ايلسه مال مزبور سالما اكا واصل قيلنوب غنيمتده واقع
اولسه صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اكا تواصل قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامده
ايكن اول مالى غصب ايتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد وايصال اولنور زيرا بو صورتده غصبله ضمانى دار اسلامده
ايكن مقرر اولمغله صكره دن دار الحربده بعد الطلب منعله ضمانى معتبر دكلدر كه حكم غصب اول هنوز باقى
ايكن غصب ثانى اعتباره شايان اولمامغله بو منعك وجود وعدمى سيان كورينلور اما صاحبى دار الحربده طلب
ايتدكده اول غاصب همان مالنى اكا تسليمه شتاب بعده مجددا تغلبله كيرو اخذ واغتصاب ايدوب ملكلرى دخى
استردادندن يد صاحبنى قصر ايله قطع جواب ايلدكدنصكره اول دارك اهلى اسلامله شرفياب اولسه لر بو صورتده
مال مرقوم سالما غاصب ايچون ايجاب اولنور زيرا صاحبنه رد ايله حكم غصب اول منتهى واوزرينه لازم اولان

ردعینی ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربی بو لمغله غصبی موجب
ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی برتقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب
ملکلرینه رفع خصام اول دخی ینه غاصبه ردینی التزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذایتمش اولمغله حکم
سابقله تسویه یه اقدام اولنور زیرامغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذایلدکده غاصب ضمانیدن بری ومال
مزبور مغصوب منه ایله دارالحربه هنوز داخل اولان مال آخر حکمنه ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ وقوت
ملکلری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی متحقق اولمشدر واکر دارالحربده اهل حربدن ایکی کمسنه قبول اسلام ایدوب
بعده احدهما آخردن برشیئی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله
اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله
دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کمسنه دخی هنوز اسلاملرنده
ثابت واستوار اولسه‌لر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی وجوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز وتملك اوله مزکه ایکی مسلم دار اسلامده ایکن حکم سلطان
مسلمیله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه مستملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه‌لر مغصوب اول مسلمینه فیٔ اوله جغی
ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی اخذه غیر قادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله
محرز اولور حتی دارالحربده عقاری اوزره یدی متأکد اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایدرز
وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالحربده حربی یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق یدنده
بولنوب یاخود مسلم یامعاهده ایداع ایلدیکنی محرزدرکه کندو یدی اجرازه صالحه برید معتبرهٔ محترمه در
وبو مود علرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در ومعنای معهود ید غاصبده غیر موجوددرکه غاصب مسلم
اولمغله یدی ید محترمه ایسه‌ده مقام ید مالکه غیر قائمه در پس مال مرقوم برفردك یدنده بولنمیان اموال ملتحق
اولمغله فیئه ملتصق قیلنور کورمزمیسنکه دارالحربده اسلامندن صکره مالنی دارالحربده ترکله دار بمزه
خروج ندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر مسلم ومعاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی
غنیمته ایقا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایده‌من زیرا حکم اخذی مالنی
داراسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر وذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع وتأصیل اولنمشدر اما قول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیٔ مردوده در مکر اول مالی دارالحربده برحربی مسلم مرقومدن
غصب و بعده غصبنی انکار واول دیارك ملکی دخی مالی مالکیدن منعه اجتنبار ایلیه بوصورتده احراز حربی
اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکا تملکله بکام قیلنور اما بوصورتك غیرنده مال مسلم دارالحربده کرك
کندو یدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعینك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسلیمی التزام اولنور وبومسئله نك بیانی قریبا تقدیم وتبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوكالة في الفداء في العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترایه برکمسنه یی توکیلنه
متعلق مبحث اصیلدر برکمسنه نك عبدی اسیر اولوب اول کمسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلین شخصدن ثمنله
اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بوتوکیلی تجویز وتکمیل قیلنور که مشتریدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخری
کندو مقامنه اقامته دخی متملکدر واول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجه دك مشتری ایله
شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ایلدکده مشتری یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبد حق وکیل
اولمغله تسلیم فدا دخی آنك اوزرینه ایجاب وتحمیل اولنور نکته سی اولدرکه وکیل مباشر عقددر وحقوق عقد
انجق عاقده متعلقه در وعاقد غیر ایچون عاقد ایسه‌ده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد منزلنده در نته کیم ابتداء
شرا به وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدر که آنده وکیل سبب ابتداء ملکه
مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندو یه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکله ثابت کبی قیلنور

مطلب المسلم لا يملك مال غيره بتغلب السلطان

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعنای معهود مانحن فیهده غیر موجوددرکه بونده عبد صاحبینك ملك قدیمنه رجوعی مقصوددر پس لازمدرکه
بوبابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبر کبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق ومعقود اولمیه
جوابده دیرزکه اکرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیکز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری
وآندن اشترایه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امر محققدرکه وکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا
قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قیل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب
ایلمشدر و بو مثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلنمق غیر معتبردر
اما وکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت
مالکه شتاب ایدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اکا شرا ایله امر ایلین مالك حقنده ایجاب اولنور
زیرا بوبابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل وحقوق عهده دن متنزل
اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اکر مدعی یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شومال اوزره
بنمله مصالحه قیل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهده دن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه عقد محرر ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زیرا هم غیره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ایله وهم اعدادن اشترا ایلین کمسنه بوعقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابله‌سنده ابتداء ملکی ازاله
قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت بدیدار اولمشدر وخلعه ودم عمددن صلحه مشابهتی
دخی آشکاردر پس شرایه مشابهتنه نظر ایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اما خلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای
قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهده دن برنسنه واجب اولمامغله
ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور وعلی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا وعبدی قبض
وموکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش برعیبه واقف اولسه عیب مزبورده
مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر وبوعقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون
عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل
حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بیتلرنده خصومت ممکن اولمیوب
مخاصمه برله عیبله رد واسترداد ثمنه انجق وکیل قادر ومتمکن اولور بوصورتده عبد یدندن اخذ اولنان
مشتری عیب مزبوری بندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهر حال شاهد مقالی اولمغله
قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بردلیل قائم اولمدقجه
اقرب اوقاته احاله سی لازمدر اما عبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قیلش ایسه وکیل ایچون
توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه یه قدرتی یوقدر زیرا بومخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
بومخاصمه ده عبدینی ید موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیر قادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز
لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رده توکیل جدیده محتاج
اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعی مسموع اولماز زیرا وکیل بوبابده وکیل
بالشرا منزلنده تنزیل اولنمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بوتقدیر اوزره ایدوکی بزشرح المختصردن
کتاب البیوعده شرح وتحریر ایلدیك واکر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو
ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
قولی بلاحجة قبوله سزا کورلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بوصورتده وکیل یمین ایدرسه
موکلك حضور وغیبتنه باقلیوب عیبله رده قادردر مکر مشتری مدعاسنه اقامت بینه یه مباشر اوله بوتقدیر اوزره
بینه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن
اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور اما مشترینك بینه سی بولنمایوب
وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عندالموکل موجود
ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمین اکا ممکن اولمامغله بوامتناعنده مضطر وبواضطراری انجق غیر ایچون عملنده
اکا لاحق اولمغله عبدك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تحليف الوكيل في بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده يميندن امتناع ايليه لكن بوصورتده وكيل ادعاء مشترى اوزره عيب مذكورك عند الموكل
وجودينى اقرار وموكل انكار اوزره اصرار ايلسه اول بابده موكل عبدى وكيله الزام قطعا كسب اقتدار ايدر زيرا
وكيل حين استحلافنده سكوت ايدوب نكوللله اوزرينه قضا اولنمق ممكن ايكن بو اقرارنده مضطر اولمديغى
متبيندر نظيرى شول وكيل بالبيعدر مبيعى حدوث مثلى ممكن اولان عيبله اوزرينه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ايليه بوصورتده • وكيل موجب اقرارى اوزره اقامت بينه يه اقدام ايدرسه ثابت بالبينه ثابت
باقرار الموكل مثللو اولمغله عبد همان موكله الزام قيلنور وبو بابده وكيل نفسنى لحوق عهده دن برى قيلقده
مضطر اولمغله موجب اقرارينى اثباتده خصم شرعى ايدوكى مقرردر واكر مسئلهٔ مزبوره ده وكيل مشترى يى
عندنده حادث اولان عيبدن ابرا قيلسه ابراسى كندو حقنده تصحيح واجرا قيلنور زيرا وكيل اول عيبله خصوصنده
نفسى ايچون عاقد كبى اولمغله آندن ابراسى دخى نفسى ايچون منعقد قيلنور اما موكل بوصورتده مخيردر كه ديلرسه
عبدى اخذ ايله وكيلك رضاسنه راضى اولوب ديلرسه عبدى وكيله الزامله تقاضى ايدر زيرا ابراء وكيل اكرچه
معامله ايلديكى مشترى حقنده صحيح لكن حق موكلده باطل صريحدر نظيرى شول وكيل بالشرادر كه
بعد الشرا عيب مشترايه راضى وموكل عدم رضا ايله متقاضى اوله نكته سى اولدر كه بوصورتده موكل ايچون
وكيل اوزره ووكيل ايچون مشترى اوزره حق رد حاصل اولمشيكن رضاء وكيل كندو حقنى اسقاطده عادل
وحق موكلى اسقاطده غير عاملدر سؤال اولنورسه كه بو عقدك حكمى انجق عبد مزبور مأسورمنه اولان
صاحب العبدك ملك قديمنه عودت اولوب برفرد ايچون ابتداء ثبوت ملكه سببيت يوغيكن عبد وكيله الزام
اولندقده وكيل اكا ثمنله تملكه نه وجهله كسب اهليت ايدر جوابنده ديرز كه ذكر اولنان حكم عقد بونده تمام
اولمشدر كه عبد مولاسينك ملك قديمنه عودايله انجام بولمشدر انجق موكل قبول عبدن امتناع ووكيل اكا رضا
كوسترد كده موكل وكيلنه غارم اولديغى ثمنله تمليك ايتمش كبى اولديغندن ملك عبد انجق موكله ثابت اولمغى
اقتضا ايلمشدر حتى وكيل بالشرا دخى بويله دركه وكيل مشتراسنه طرف موكلدن مالك اولوب طرف بايعدن
متملك اولماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده موكل عبدى قبضدن صكره غائب اولوب بعده وكيل عبدى كتوروب
عيبله رده طالب اولدقده مشترى سنك موكلك بعد القبض بو عبدى عيبله رد ايچون سنى مجددا توكيل ايتدى
ديوب وكيل دخى بلكه توكيل ايلدى ديسه بونده قول قول مشترى ايدوكى بى قال وقيلدر زيرا وكيل
امر عارض اولان توكيل جديدى ادعا وخصمى اصل اولان عدم عارضه تمسكله انكاره اجترا قيلمشدر پس
قول قول المنكر مع اليميندر لكن استحلافى فعل غير اوزره اولمغله يمين علم اوزره اوله جغى متبيندر بوصورتده
مشترى وكيلدن توكيل جديد اوزره طلب يمين ايلسه وكيل اوزره يمين تعيين اولنماز زيرا وكيل مدعى اولمغله
اوزرينه انجق بينه لازم ويمين انجق جانب منكره ملازم ايكن يمينى محلندن محل آخره نقل وتحويل حكم جوازه
ملايم كورلمز بوصورتده وكيل توكيل جديدى اثبا تدن صكره مشترى سنك موكلك عيبه راضى اولمشيدى ديوب
وكيل آنى تكذيب ايلسه بونده مشترى امر عارض اولان رضاء موكلى مدعى ووكيل منكر اولمغله قول قول وكيل
اولمق لازم التصويبدر زيرا مشترى وكيل اوزره سن عيبه راضى اولمشيدك ديو ادعا ايلدكده قول قول وكيل
منكر اولديغى كبى رضاء موكلى ادعاسنده دخى بو معنى امر ظاهردر لكن بو بابده رضا انجق موكل اوزره ادعا
اولنمغله وكيلدن يمين استدعا اولنماز زيرا استحلاف اولنسه على وجه النيابه استحلاف اولنمش اولور يميننده اينسه
نيابت غير جاريه در وهم بومثللو دعواده موكل حاضر بولنسه اول دخى استحلاف اولنماز زيرا مشترى ايله
قطعا معامله يه مباشرت ايتمشدر كه آنى تحليفه قادر اوله پس مقضى عليه اولان موكلى تحليفه قادر دكل ايكن
غيرى تحليفه نيجه مقتدر اولور اما رضانى وكيل اوزره ادعا ايلدكده آندن مطالبهٔ يمين ايلسه بو مطالبه اوزره
تمكين اولنور زيرا بونده اوزرينه برنسنه ادعا ايتمشدر كه وكيل آنى اقرار ايلسه اوزرينه لزوم واستقرار ايدر
وبز قريبا بيان ايلديك كه بوخصوصده وكيل نفسى ايچون عاقد منزلنسه تنزيل اولنور پس اوزرينه
رضا ادعا اولندقده صكره انكار ايدرسه استحلافى بديداردر وبعد الاستحلاف نكول واحجام ايدرسه
عبد اكا الزام قيلنور بوصورتده موكل قبول عبدده مخيردر كه يميندن نكوله بطريق البذل ياخود
بطريق الاقرار وكيلك عيبه رضاسى مقرردر واكر مشترى موكلك حال غيبتنده عيبه رضاسى اوزره
حضوروكيلده اقامت بينه ايدرسه بينه ايله ثابت معاينه ياخود اتفاق خصمله ثابت كبى اولمغله مقبوليت
بينه سى متبينه درحتى صكره دن موكل كلوب رضاسنى انكار ايلسه ممنوع اولماز كه وكيلى كندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بينه ايله رضاسى ثابت اولدقدنصكره انكارينه التفات اولنمق مشروع اولماز
واكر وكيل مشتريدن عبدك عيبنى بيله رك اخذ ايتمش ايسه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اول عيب كرك
عمى كبى عبدى مستهلك اولسون وكرك غير مستهلك اول عبد موكله لازم قيلنور اما قول ابى يوسف ومحمد
رحمه الله تعالى عليهما اوزره عيب غير مستهلك ايسه موكله الزام قيلنوب مستهلك ايسه نه وكيله ونه موكله
الزام قيلنماز مكر احدهما اراده والتزام ايليه نظيرى شول وكيل بالشرادر كه عبد اعمايى ثمن مثلى ايله اشترا قيله
اختلاف مذكور بومسئله ده معروف ومشهوردر اكرچه امام ابو حنيفه عامله الله تعالى بالطافه اللطيفه بومسئله ده
وكيلك ثمن مثل ايله شراسنى مشروط قيلمشدر كه وكيلك شراده غبن فاحشله تصرفى موكله عن اصل لازم
اولمديغى امر مضبوطدر لكن ما نحن فيهده ثمن انجق مشترينك اعدادن آنكله اخذ ايلديكى مال معلوم اولمغله
موكل عبدى اخذ ايلدكده اوزرينه اول مالك لزومى امر محرزومقدر وعند الامامين بومسئله ده عيب مستهلك ايله
عقد شرايى موكل اوزره تنفيذى متعذر اولدقده وكيل اوزره نفوذى متقرر اولور اما ما نحن فيهده وكيل رضاء
مشترى برله اخذ ايتميوب بلكه اخذى ملك قديمه مبنى وملك قديم دخى وكيلك اوليوب موكلك اولمغله عقد شرانك
وكيل اوزره عدم نفوذى متعين وموكل اوزره دخى تنفيذى متعذر اولدقده بالكليه بطلانى امر متبيندر بخلاف
ما تقدم وهو ما اذا علم بالعيب فرضى الآمر به فان هنالك قد عاد الى قديم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
يلزمه الوكيل باعتبار انه لايرضى بعيبه فيكون ذلك بمنزلة التمليك منه ابتداء يعنى مسئلهٔ متقدمه كه وكيل اول عيبك
عند الموكل وجودينى اقرار ايله ياخود مشترى يى عيب حادثدن ابرا ايله عيبى بيلوب موكل دخى عيبه راضى
دكل ايكن مجرد وكيلك عيبله اخذينه راضى اولمق صورتى بشقه در اول بابده بيان مشروح اوزره عبد اولا
موكلك ملك قديمنه راجع واول وجهله موجب عقد لرى تام اولدقدنصكره موكل عيبه راضى اولمديغندن عبدى
وكيله الزامى همان موكل من اول الامر عبدى وكيله مقابلهٔ عوضده تمليكى منزلنه نازل قيلنمش ايدى مترجم فقير
ديركه بعينها نقل اولنان عبارهٔ كتابده اولا فرضى الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر يلزمه الوكيل باعتبار انه
لايرضى بعيبه وقوعى موجب تناقض اولديغندن بشقه مسئلهٔ متقدمه ده موكلك عيبه رضاسى بولنمامغله
سابقنه دخى مخالفتى ظاهردر بناء عليه ترجمه مزده رضاء موكلى توجيهده وجه مذكور اوزره ارتكاب كلفت اولندى
لكن عبارهٔ كتابده فرضى الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمير رضى وكيله راجع اولبدى تناقض ومخالفت
بولنمايوب بزدخى محتاج كلفت اولماز ايديك لكن عندمزده بولنان نسخ صحيحه ده موجوددر والله اعلم انتهى
واكر بركسنه عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه يه كلوب مولاسى بو عبدى سندن ويرديكك ثمنله اخذه بنى وكيل قيلدى
ديمكله مشترى قضاء قاضى برله ياخود بلا قضاء عبدى اكا تسليمه ابتدار ايلدكدنصكره مولاسى كلوب توكيلنى
انكار ايلسه قول مع اليمين قول مولى ايدوكى آشكاردر كه اوزرينه توكيل ولزوم عبد ادعا اولنمشيكن منكر اولمشدر
وقول قول منكر ايدوكى غير متنكردر حتى توكيلنى اقرار ايلدكده وكيلك عبدى كندو ايچون اخذى اكا الزام قيلنور
پس منكر اولدقده استحلاف اولنور اما يمين ايلدكده عبدينه مشترى يه رجوع ايدوب وكيله لازم اولمديغندن بشقه
وكيل بن نفسم ايچون اخذ ايدهرم ديسه دخى ممنوع اولماز زيرا اخذى ابتداء تملك اوزره اوليوب بلكه مولاسينك
ملك قديمنه فدا ايله اعاده اوزره اولديغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالكليه بطلان اخذى متقرر اولمشدر
اما بركسنه طرف شفيعدن شفعه ايله اخذه دعواى وكالتله بعد الاخذ شفيعك انكار توكيلى بويله دكلدر كه آنده
اخذى عوضله ابتداء تملك وجهى اوزره حادث اولمغله وكيلك اول ثمنله مأخوذنده تملكنه باعث اولور زيرا
شفعه ايله اخذ همان شراء مبتدا ممتازلنده در پس موكل اوزره انكار توكيل ايله تنفيذى متعذر اولدقده وكيل اوزره
نفوذى متقرر اولور بوصورتده وكيل مولاسينك توكيلى اوزره اقامت بينه ايدرسه ثابت بالبينه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موكله لازم قيلنور وبونده دخى حكم عهده قريبا بومسئله نك مثلنده بيان ايلديكمز مثللودر
واكر مولاسينك غيرى برشخص اجنبى عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كسنه دن اشترا ايچون بركسنه يى توكيل
اول دخى ثمن مسمى ايله اشترادنصكره مولاسى حاضر اولسه انجق ثمن ثانى ايله اخذ وترك ميانه سنده مخير اولوب
بو بيع ثانى يى نقضه قادر اولماز زيرا تقرير سابق اوزره شرع شريف مولاسى ايچون انجق تصرف سابق الاخذى
نقض ايتمدين فدا ايله حق اخذينى اثبات ايلمشدر بوصورتده مولاسى عبدينه اول وكيل بالشرانك هنوز يدنده ايكن
واصل اولسه موكل غائب ايسه ده آندن ثمنله اخذى قابلدر زيرا عبد يدنده بولندقجه وكيل كندو نفسى ايچون
مشترى وموكلنه بايع منزلنه تنزيل اولنور حتى ثمنى مال نفسندن ويرمش ايسه مقابله سنده عبدى موكلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكلام

مطلب اذا اخذ الوكيل بالشفعة ثم انكر الشفيع توكيله

قادر كذلك رأى موكله مطلع اولمادين عبدى عيبله رده مقتدر اولور اما موكله تسليم ايتمش ايسه مولاى قديمى
ايچون وكيل اوزره سبيل قالميوب همان موكلى بولوب ثمنى اكا اعطا وعبدى آندن اخذ وتحصيل ايدر زيرا موكله
تسليمله وكيلك حكم يدى تميم اولمشدر حتى بعد التسليم موكل راضى اولمدقجه عيبله رده ومقابله ثمنده حبس
عبده قادر اولمازومولاى قديمى انجق ذى اليد ايله مخاصمه ايدر كه خصومتى اخذ ايچون ايدوكى متعين واخذنده
دخى انجق ذى اليددن متمكندر واكر وكيل مزبور اشترا ايدوب هنوز عبدى قبض ايتمدين مولاى قديمى
حاضر اولسه يدنده اول وكيلك شراسنى قصدا نقضه قادر اولميوب انجق اعدادن اشترا ايلين كمسنه نك يدندن
اول وكيلك ويره جكى ثمنله اخذه مقتدر اولور زيرا عبد ينه آنك يدنده ظفر بولنغله آندن اخذه قدرتى مقرردر
شول شفيع منزلنده دركه مبيعى مشترى يه تسليمدن اقدم هنوز يد بايعده ايكن ثمن مشترى برله شفعه ايله اخذ ايليه
انجق مسئله شفعه ده شفعه ايله اخذى ابتداء تملك اولوب مبيع دخى شمدى ملك مشترى اولمغله اخذى
حضور مشترى يه منوط قيلنور وما نحن فيهده مولاسى ابتداء تملك ايتميوب همان ملك قديمنه اعاده ايتمكله اخذنده
ذى اليددن غيرينك حضورى مشروط قيلنماز و بعد الاخذ عهده عبد وكيل بالشرادن مرتفع ومولاسى اوزره
مندفع اولور زيرا مولاسينك اخذنده وكيل ومشترى بينلرنده منعقد اولان عقد ايله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حكما بالكليه منهدم واخذى قبل شراء الوكيل اخذ اولمق سلكنده منتظم اولمشدر وحكم
محرر قبل قبض المشترى يد بايعدن اخذ ايلين شفيعده دخى مقرردر واكر ما نحن فيهده وكيل عبدى قبض
ومولاسى يد وكيلدن اخذ ايتمش اولسه عهده عبد وكيل اوزره ثابت اولور كذلك وكيل موكله تسليم ومولاسى
يد موكلدن اخذ ايتمش اولسه ينه بويله در بو صورتده مولاسى عبدده بعد الاسر حادث اولان عيبه واقف اولوب
قضاء قاضى ايله رد ايلسه نظر اولنور اكر موكل يا وكيل اوزره ردى ايدرسه عبد اول موكله لازم قيلنور و اكر اعدادن
اشترا ايلين كمسنه دن اخذ ايتمش اولمغله عبد اول كمسنه يه راجع اولمش ايسه وكيل وموكل ايچون اخذ عبدده
سبيل تعرضلرى منقطع اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه مشترى ايله بينلرنده جارى اولان عقدلرى قبض مستحقك
فواتى ايله منتقض اولمشدر پس قبل تجديد العقد عودته متمحض اولماز نظيرى ينه مسئله شفعه در لكن وكيل
اوزره بلا قضاء رد ايدرسه عبد اول وكيله لازم قيلنور زيرا رد مزبور حق موكلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حكمى
موكله لازم اولماز واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كمسنه دن ثمنله اخذ ايچون مولاى قديمى بر كمسنه يى توكيل
ايدوب اول دخى اخذ ايدوب موكله تسليم ايتمدين يدنده هالك اولسه موكل اوزره هالك قيلنور زيرا قبض وكيل
موكل ايچون اولمغله مانع شرعى بولنمادقجه يدى يد موكله مساويدر اماهلاكى قبل قبض الوكيل يد مشتريده واقع
اولسه حكم اخذى منتقض اولمغله وكيل ويرديكى ثمنله مشترى اوزره راجع اولوب كندو مالندن ويرمش ايسه
كندويه سالم ومال موكلدن ايسه موكله تسليم ايدر واكر بو صورتده مال وكيلدن اولان ثمنده مشترى اوزره تلف
وتوى واقع اولسه موكل اوزره بر شيئله راجع اوله من زيرا ثمنى مال نفسندن اعطاده موكل ايچون عامل اولميوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسى ايچون عاملدر كه مطالبه ثمن موكله متوجه اولميوب انجق وكيله
متوجهدر بناء عليه عبدى وكيل قبض ايلدكده مالندن ويرديكى ثمنى استيفا ايدنجه دك عبدى موكلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وكيلدن هالك وثمنى موكلدن ساقط اولور زيرا حين حبسنده وكيل بنفسه
عبدى ثمنله موكله اعطا ايتمش كبى اولوب اعطاسى فائت اولدقده ثمن دخى غير ثابتدر وحكم مرقوم وكيل
بالشراده معروف اولمغله بو دخى اكا قياسله معلومدر كذلك بعد الحبس يدنده ايكن عبدده بر عيب حادث اولسه
مولاى قديمى مخيردر ديلرسه جميع ثمنله اخذ وديلرسه عبدى وكيله ثمنى ايله الزام ايدر زيرا وكيل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ايلين كمسنه مقامنده قائمدر بناء عليه اول عيبك حدوثى صنعى ايله و بلا صنع اولمق حق
مشترى مزبور رده مستوى اولديغى كبى حق وكيلده دخى مساويدر اما بو مسئله ده وكيل بالشرا بشقه دركه
بعد المنع صنعى ايله بر عيب حادث اولسه ثمندن حصه عيبك موكلدن سقوطنه باعث اولور زيرا بو مسئله ده وكيل
منزله بايعه تنزيل اولنور فرق مذكورده معناى فقهى اولدركه ما نحن فيهده موكلك اخذى انجق عبدى ملك قديمنه
اعاده ايچون اولوب فداسى اصل عبد مقابله سنده معتبر ووصف عبد غير معتبر اولمغله فوات وصف صنع مكتسبله
اولوب اولمامق برابر وفدادن بر شيئك عدم سقوطى مقرردر اما شراء مبتدا بشقه دركه آنده وصف مشترى
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن بر حصه يى اخذ وتحمل ايدر بناء عليه ما نحن فيهده
وكيل بعد الاخذ مشترى يه اقاله ايلسه اقاله سى موكل اوزره نافذ اولماز زيرا اخذنده موكلك ملك قديمنه رجوع

ايتمشيكن

ايتمشيكن بلا رضاء وكيلك انشا قيلديغى عقد ايله ملكندن اخراجى مشروع اولماز كه اقاله حق وكيلده بيع
مبتدا منزلنده تنزيل اولنور واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كمسنه اول عبدى مولاسنه ثمنله تسليم ايچون
بر شخصى توكيل ايلسه بو توكيلى تجويز وتكميل اولنور واول وكيل دخى وكيل بالبيع منزلنه تنزيل اولنمغله
مولاسنه تسليم ايدنجه دك عبد ايله مؤاخذه اولنوب ثمنى دخى مولاسندن اخذ وتحصيل ايدر وحكم محرر ما نحن فيهده
دخى اظهردر كه بيان سابق اوزره مشترى مرقوم كندو ملكنى عوضله زائل قيلمغله بو تصرفى حق مولاده
فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايسه ده كندو حقنده بيع مبتدا منزلنه نازلدر واكر مشترى مزبور عبدى بر جاريه
مقابله سنده بر شخصه بيع ايدوب قبل التقابض مولاى قديمى حاضر اولسه عبدى ذى اليددن قيمت جاريه يى
ويروب اخذه قادر اولور زيرا حق مولى نقض تصرف اولميوب انجق حق ثمن ثانينك مثلى ايله اخذ ايكن جاريه
دخى ذوات الامثالدن اولمامغله شفيع الداركبى قيمت جاريه ايله اخذه استحسان ايدر بعده مشترى اول اولان بايعله
مشترى ثانى بينلرنده عقد ايله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بيعلرى منتقض اولوب جاريه ينه ملك مشترى ثانى
اوزره باقيه و بايع جاريه نك قيمتنه مستحق وعهده مولى دخى ينه بايع اوزره ثابت ومتمحض قيلنور اما مولاسى
بعد تمام التقابض ياخود بعد قبض العبد وقبل تسليم الجاريه حاضر اولسه عبدى انجق مشترى ثانيدن قيمتى ايله
اخذه قادر اولوب عهده سى دخى ينه ثانى اوزره ثابت و جاريه ملك بايع اوزره متقرر قيلنور زيرا بيعلرى بينلرنده
باقى وقبض عبد ايله نهايته مرتقيدر بو صورتده بايع اول جاريه ده بر عيبه واقف اولسه انجق جاريه يى مشترى ثانى
اوزره رد وقيمتنى آندن اخذه قادر اولوب غيرى نسنه يه مقتدر اولماز كه حق انجق قيمت جاريه ده متقرردر كورمزميسنكه
عبدى مولاسى اخذ ايلسه انجق قيمت جاريه ايله اخذ ايدر كذلك مولاسى مشترى ثانيدن اخذ ايتمدين
بايع جاريه يى عيبله رد وعبدى بلا قضاء القاضى استرداد ايدوب صكره مولاسى حاضر اولسه ينه قيمت جاريه ايله
اخذه قادر اولور زيرا نقض مبايعه كندو رضالريله حاصل اولدقده مولاسينك قيمت جاريه ايله حق اخذى
باطل اولماز اشبو مقدمه لردن عندنا بمزده ظاهر اولمشدر كه حق بايع انجق قيمت جاريه ده ثابت ومشترى تسليم
قيمته قادر اولمغله شئ آخرا كالازم ومتقرر اولماز نظيرى مسئله شفعه در وبز قريبا بيان ايلديك كه بدل دار قبل
اخذ الشفيع جاريه ايكن اخذ شفيعله قيمت جاريه يه متحول اولديغى كبى بدل جاريه دخى شفيع دارى اخذدن
صكره قيمت جاريه يه متبدل اولور ما نحن فيه دخى اكا مماثلدر اما مولاسى مشترى ثانيدن عبدى اخذ ايتمدين بايع
جاريه يى قضاء قاضى برله رد وعبدى استرداد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قيلديغى
ثمنله اخذه قادر اولور زيرا بيع ثانى قضاء قاضى ايله منقضى اولمق عدم اصلى حكمنده دخولنى مقتضيدر لكن
حكم شفعه بويله دكلدر زيرا شفعه ده بايع ومشترى بينلرنده بيع جارى حكم عدمده داخل اولسه حق شفيع باطل
اولور آنلر ايسه شفيعك حق اخذى ظاهر اولدقدنصكره ابطاله قادر دكللردر اما ما نحن فيهده بيع ثانى حكم عدمده
داخل اولسه دخى حق مولاى قديم باطل اولماز كذلك مشترى ثانى عبدده بر عيبه واقف اولوب بايع اوزره رد
وجاريه سنى استرداد ايلسه قضاء قاضى ايله اولوب اولمامق تفصيلى بونده دخى ايراد قيلنور واكر بايعله مشترى
بيعلرين اقاله ايلسه لر ينه مولاسى ديلرسه عبدى قيمت جاريه ايله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه مولاسينك
حق اخذى انجق تصرف سابق نقض ايتمك اوزره ثابتدر واقاله لرى حق مولاسنده بيع مبتدا حكمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور واكر مشترى ثانى عبدى بعد القبض بايع اوزره
رد ايتمشيكن ياخود قبض وعدم ردندن بشقه نفسى ايچون شرط خيار دخى ايتمشيكن مولاسى حاضر اولسه
عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله يدندن قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اكر شرط خيار
منعدم ايسه جاريه بايعه وقيمتى مشترى ثانى يه سالم قيلنور واكر شرط خيار موجود ايسه ينه نظر اولنور
اكر خيار شرط ايسه مشترى ثانى مخير قيلنوب ديلرسه جاريه يى بايعه سالمه قيلمغله كندو دخى مولاسندن اخذ
ايلديكى قيمتله اكتفا وديلرسه اول قيمتى بايعه تسليم وجاريه يى آندن اخذى مقرر ايدر واكر خيار رؤيت ايسه
البته جاريه بايعه سالمه وقيمتى مشترى ثانى يه مسلمه قيلنور نكته سى اولدر كه خيار رؤيتده عقده رضا ايله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متمكن ايدى شمدى مولاسى اخذ ايدوب ردى متعذر اولمغله سقوط خيارى
متقرر اولمشدر اما خيار شرطده مشترى ثانى جاريه نك ملكندن خروجنه مانعدر كه جاريه حقنده خيارى
خيار بايعدر ومعناى مرقوم قبل الرضاء تمليك جاريه يه رضاسنى معدوم قيلمشدر پس يدندن عبد اخذ اولندقدنصكره
كندو خيارى اوزره باقى قالمغله ديلرسه جاريه ده عقدى امضا برله آنى بايعه تسليم وديلرسه عقد جاريه يى

فسخله قيمتنى بايعه رد وجاريه سين اخذ وتلق ايدر زيرا بيان سابقله متبين اولمشدر كه عبدى مولاسى اخذ ايلدكده حق بايع قيمت جاريه ده متعيندر بوصورتده مشترى ثانى مدت خيار منقضيه اولنجيه دك برجانبى اختيار ايلمزسه انقضاء مدتله خيارى ساقط وعقد جاريه تام اولمغله جاريه بايعده وقيمتى مشترى ثانيده استقرار ايدر واكر مشترى ثانى بعد المبايعه وقبل التقابض عبدى خيار رؤيت ياخيار عيب ياخيار شرطله بايع اوزره رد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بايعدن اعدادن اشترا قيلديغى ثمنله اخـذه قادر اولور زيرا اسباب مذكوره ايله رد نده بيع ثانى بالكليه زائل وعدم اصلى حكمنده داخل اولمشدر واكر بوصورتده مولاسى مشترى ثانى فسخ عقـد ايتمدين حاضر اولوب عبدى بايعدن قيمت جاريه ايله اخذ ايلسه اول قيمت بايعه سالم وجاريه يى قبض ايتمش ايسه آنى مشترى ثانى اوزره ردى اوزرينه لازم اولور زيرا بيان ايلديك كه عقد ثانينك فوات قبض مستحق ايله انتقاضى مقرر واولبابده خيارك وجود وعدمى غير معتبردر واكر بومسئله ده قاضى عبـدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون قضادنصكره مولاسى قبل القبض يا بعدالقبض عبده عيب حادث كوروب بايع اوزره رد ايلسه مشترى ثانينك عبده سبيل وصولى منسد اولور زيرا عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون نفس قضا بينلرنده بيع ثانينك انتقاضنى بلاتجديد عدم عودت اوزره اقتضا ايلمشدر نظيرى مسئلهٔ شفعه‌در كه قاضينك بايع اوزره شفيع ايچون شفعه ايله قضاسى بايع ومشترى بينلرنده اولان بيعك شفيع عيبله رد ايلسه دخى بلاتجديد عدم عودت اوزره انتقاضنى اقتضا ايدر واكر عبد مأسورك مولاى قديمى عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه‌دن ثمنله اخذه برشخصى توكيل ايدوب اول وكيل مشترى مرقومه خطابله شوعبدى مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل ديوعقدى مولاسنه نسبتى تفصيل ومشترى اعطا قيلدم ديوعقد مزبورى تكميل ايلسه بونده وكيل نفسنى سفير قيلوب عاقد قيلمامغله ثمن اوزرينه واجب اولميوب موكل اوزره تحميل اولنور اما بكا اعطا قيل ديو عقـدى نفسنه منتسب قيلسه جواب مسئله منقلب اولور كذلك مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل بن سنك ايچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره ديسه ياخود اكا اعطا قيل بنم مالمدن اولان ثمنى ايله ديسه ينه ثمن وكيل اوزره مترتب اولور زيرا ضمانى نفسى اوزره اشتراطى ياخود ثمنى مال نفسنه نسبتى عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل ياخود دخى اقوادر امابونلرك عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل اولدقلرى وكيـل بالصلح مسئله سنده حاصلدر كه صالح فلانا من هذه الدار على الف درهم على انى لها ضامن ياخود على الف درهم من مالى يعنى شودار دن فلان ايله بيك درهم اوزره مصالحه قيـل بن اول بيك درهمه ضـامن اولمق اوزره ياخود بنم مالمدن بيك درهم اوزره ديدكده بوقولى صالحنى يعنى ثمنله مصالحه قيـل ديمك منزلنه تنزيل ومال مرقوم موكله الزام قيلنميوب وكيل اوزره تسجيل اولنور اما دخى اقوى اولدقلرى وكيـل بالخلع مسئله سنده هويدادر كه اخلعها على الف من مالى ياخود على الف على انى ضامن لها يعنى شوعورتى خلع قيل بنم مالمدن بيك درهم اوزره ياخود بيك درهم اوزره بن اكا ضامن اولمق اوزره ديدكده مال مرقوم وكيل اوزره واجب اولور ومعلومدر كه وكيل عقـدى نفسنه نسبتله اخلعنى يعنى بنى خلع قيل ديسه اوزرينه نسنه مترتب اولماز پس بومقدمه لردن هويدادركه كرك اشتراط ضمان وكرك عقدى مال نفسنه نسبت وكيل اوزره ايجاب بدلده عقدى نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فيهده ثمن وكيـل اوزره واجب اولدقـده اعدادن اشترا ايلين كسنه موكل اوزره برشيئ مستوجب اولماز واكر اهل حرب بركسنه نك ايكى يوزدرهم وزننده برابريق فضه‌سنى استلاب ايدوب بعـد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابريق حسن صناعت وجودت صياغتى سببيله ايكيوز اللى درهمه اشـترا واجتلاب ايلسه مالك قديمى ديلرسه ينه ايكيوز اللى درهمله آنى اخـذه قدرتياب اولور زيرا بيان ايلديك كه عبدك مولاى قديمى عبدينى انجق مشترينك فداسنده ويرديكى نسنه ايله اخذ واستيفا ايدر وبوبابده دخى مشترى فداء ابريقده مقدار مزبورى ايفا قيلمشدر وحكم مذكور مسئلهٔ ابريقـده دخى صحيح وسالمدر كه مالك قديمى ابتداء عوضله تملك ايتميوب همان فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايتمكله بومعامله ده معنـاى ربوا قائم اولماز ومالك ايچون مقدار مذكور ايله حق اخذى ثابت اولدقده اول مقدار ايله اخذه غيرى توكيـلى دخى متثبت اولور كه وكيل حكم موكلى مستثبتدر وموكل ياخود وكيل قبل التقابض مشـتريدن تفرق ايلسه لر اخذ لرينه نقضله خلل تطرق ايلمز زيراباب مايحرزه العـدو مسائلنده بز بيان ايلديك كه اخذ مذكور فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قيلنمديغى هويدادر بوصورتده وكيـل فدايى كندو اداوابريقى قبض ايلسه موكلدن فداسنى اخذ ايدنجيه دك ابريقى آندن منعه قادر اولور و بعد المنع يدوكيلده هالك اولسه جميع فداسى ايله مال وكيلدن هالكدر كه بوبابده وكيل انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه حكمنده اولمغله آنك مسلكنه

مطلب الوكيل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الى مال نفسه

سالكدر توضيحى اولدركه بركسنه اشجار نخـلى مشتمل برارضى ثمردن بركيل ايله اشترايه برشخصى توكيل واول وكيل دخى اول كيلى مالندن نقد ايله اشترا وقبضدن صكره اول كيلى ادا ايدنجيه دك نخلى موكلدن منع ايدوب يدنده ثمر نخلدن بركيل ثمر دخى حاصل اولسه ينه موكل ايچون يالكز بركيل ثمرى ويروب اول نخلى ثمرى ايله اخذ ايلمك ممكن ويد وكيلده حادث اولان زياده ايله بينلرنده معناى ربوا غير متمكندر زيرا بوبابده وكيل مقام بايعده قائم اولمغله نخل مزبور كيـل مذكورى قبل القبض يد بايعده ايكن مثمر اولدقده بيعلرى باطل اولمديغى كبى يد وكيلده ايكن مثمر اولدقده ينه بيعلرى غير زائلدر كذلك وكيل عيب نخـله وقوفدنصكره اكا راضى وموكل غير راضى اولسه نخل مزبورى ينه كيل واحد ايله وكيله لازم قيلنوب بينلرنده معناى ربوا قائم اولماز زيرا لزوم مذكور بينلرنده جارى بربيع مبتدا دكلدر ومعناى ربو انجق معاوضه على سبيل المقابله ده هويدادر ومؤلف جليل اجله الله تعالى برؤية جماله الجميل مسئلهٔ مزبوره اوزره سرد دليل ايدوب ديركه كوره مزميسنكه وكيل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعيب كوروب بايع اوزره آنى رد واعطا قيلديغى كيل ثمرى استرداد ايلسه بونده ارضى ونخلى وثمردن بركيلى ينه ثمردن بركيل ايله رد ايتمش اولور وبومعنى جائز اولمغله مانحن فيه دخى جائز كورنلور لكن حكم مذكور آنكله مشروطدركه ارض مرقومه قبل قبض الوكيل يد بايعده ايكن مثمر اوله اما بعد قبض الوكيل مثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زياده عيبله رده مانع اولمغله وكيلك حق ردى مرتفع اولور توضيحى اولدركه بروكيل بيك بشيوزدرهم قيمتى اولان عبدى بيك درهمه اشترادن صكره بركسنه اول عبدى يد بايعده ياخود يد وكيلده ايكن خطأ قتل ايلسه بونده دخى جواب انجق قريبا تحليل مثمره ده بيان ايلديكمز توجيه اوزره استصواب اولنور كه قاتلدن قيمت عبد اولان بيك بشيوز درهم اخذ اولنوب بايعه انجق بيك درهم اعطا قيلنور وجه توضيح اولدركه كرك بومسئله‌ده وكرك مسئلهٔ تحليله مبيعده حدوث زياده ايله بيوع مستقبله ده متمكن اولان حقيقت ربوا متمكن اولماز ومسئلهٔ ابريق دخى بوقياس اوزره تحقيق اولنوركه وكيـل آنده برعيب حادث كوروب مشترى يى آندن ابرا ايلدكده موكلى رضادن ابا ايلسه وكيلك ادا قيلديغى فدا وزنندن اكثر ايسه ده ابريق مزبور اول فدا ايله وكيلده ابقا اولنور زيرا بينلرنده جارى اولان معامله من كل وجه عقـد مبتدا اولمامغله آنده حكم ربوا متمكن اولما مق هويدا اي و والله اعلم

كتاب الكراهية * يعنى مسلمين ومجاهدين حقلرنده مكروه كوريلن اعمالى حاوى ابواب عميقه‌نك افتحاو يدر باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالايكره * يعنى تجار مسلمين حقلرنده دارالحربه ادخالى مكروه كوريلوب كوريلين اشياده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلى الله تعالى فى الجنة سمكه بناه ديديكه تاجر مسلم اهل حربه كراع وسلاح ورقيقدن غيرى هر نسنه يى حمل وايصالى اكرچه جائزدر لكن مسلم تباعد مشركينله مأمور اولمغله آنلره ايصال شيء نافع وطرفلرندن جلب منافع ايتمك عندمده رتبهٔ استحبابى حائزدر قال عليه السلام لاتستضيؤا بنار المشركين يعنى امور يكزده مشركينله استشاره ورأى وتدبيرلرينى قبول ايتمكز وقال عليه السلام انا برئ من كل مسلم مع مشرك لاتراأى ناراهما يعنى بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن برى يم زيرا كركدر كه مسلم جوار مسلمينـده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشركدن شويله بعيـد اوله كه احدهمانك ايقاد نار ايلديكى موضعدن نار آخر رؤيت اولنميه انتهى واهل حربه تجارت ايچون حمل امتعه نوع مقاربتلرينى موجب اولمغله اولى اولان مسلم آنى مرتكب اولمامقـدر وهم اهل حربه حمل اولنان طعام ومتاعله كسب قوت ومنفعت ايتلرى اظهر واجلى اولمغله مسلم ايچون سبب قوتلرين اكتسابدن اجتنابى اولى در غاية الامر طعام وثياب مثللو نسنه لرى آنلره ايصال مستوجب بأس ووبال دكلدر زيرا مرويدركه ثمامة بن اثال الحنفى رضى الله تعالى عنه زمان نبوتده اسلامله شرفياب اولوب ديارندن جلب اولنان طعامى اهل مكه دن قطعه شتاب ايتمكله اهل مكه رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه يه رجاء رخصت بابنـده تحرير وكتابت ايلديلر واول ايامده اهل مكه جناب رسالتمآبله محاربين ايكن ينه ثمامه يه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ايلديلر پس جواز مرقوم بزه بوقصـه دن معلوم اولمشدر نكته شى اولدركه مسلمينك ديار مشركينده بولنمیان ادويه وامتعـه يه احتياجلرى بديدار ايكن بزلر ديار مزده بولنان نسنه لرى آنلردن منع ايتديكمزده آنلرك دخى منع ايده جكلرى آشكاردر وبرتاجر مسلم دياراهـل حربدن منافع مسلمينى جلب ايچون عازم اولدقده بزم ديار مزده بولنان بعض اشيايى آنلره ايصالى البته لازمدر ومعناى مزبور بوبابده رخصت شرعيـه يى مستلزمدر انجق كراع وسلاح ورقيقـدن برشيئى آنلره ايصالده شرعا طريق يوقـدر وبوحكم مقبول ابراهيم النخعى

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزیز رحمهم الله تعالی دن دخی منقولدر نکنه منی اولدر که اهل حربك كراع
وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة بنص قطعی
الصدوری اوزره فتنهٔ محاربه لرین دفعیچون مقاتللرین قتل وشوکتلرین کسر ایله مأمورلردر وحکم مذکور كراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی متثبتدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود نسلندن بر مقاتلی
استحصال ایده جکدر واهل حربك رقیق کبی مقاتل ایله تقویلری كراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن
فائق ومنع وتحریمه اول ثابتدن زیاده ولایقدر کذلك آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی
غیر مشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی انزال وایجاد ایلدیك که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیر مصنوعی برابر در بنکته سی اولدر که حدید اصل
سلاحدر و بر اصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعنده موجود
اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایتسه کنده قتل صیدی ایله لازم اولان
جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وازالهٔ امن غیر قائمدر و حسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کورلر ایدی ایشته
بونقل جلیل حکم مذکوره دلیلدر و بر دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهییج فتنه یی
اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها
وزمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالك کراهتی
بطریق الاولی در بو تنقیحدن معلوم اوله که بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال
اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدن کره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی
مشتملدر زیرا مسلم امانله دخول ایتدکده اموال اهل حرب معصوم اولماسه در انجق عقد امان عدم خیانتی مستلزم
اولمغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشیدی پس اسبابدن بر سببله خاطرلرین مطیب قیلوب ماللرین اخذ
واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی
بی ارتیابدر و بو حکم سویده اسیر ومستأمن امستویدر که بونلردن هر بری اهل حربه بر درهمی ایکی درهمله یاخود
میته یی برقاچ درهمله بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض ماللرین اخذ واستحصال ایلسه اکا طیب وحلال
اکوربلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله تعالی علیهما نك مذهب منصورلریدر اما سفیان ثوری
رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله
تعالی دخی بویله در لکن بز آنلرك جوابلرنده دیرز که مستأمن واسیرك کفارقتلری انجق طیب خاطرلری یوغیکن
اخذ ماللری اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرینه ندر اما طیب خاطرلری بولندقده
مستأمن اسیر ایله مستویدرکه اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیر محتویدر وقول مشروح الماك اوزره
شول حدیثله استدلال قیلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم جیش فارس اوزره
اوچ سنه یه دك غلبه ایده جکلردر دیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابابکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی ممتد قیل
دیو امر ایتمریله عدد شرطی یوز قلوصیه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلر ایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
بو بابده صدق قولی ظهور ایدنوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور
رسالتپناهیده احضار ایلدکده آنلری تصدقله امر ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری بو حدیثك ظاهری ایله
استدلال وحلال طیب اولمیدی تصدقله امر ایلمزلر ایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرز که
حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مالی اوزره قمار ایله امر ایلمزلر ایدی و بوطریقله اول ماله مالك اولمیدی
آنی تصدقله امر ایلمزلر ایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدرکه فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
ایلمك نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدقله امر ایلمشلردر و حکم مذکوره اوزره بر دلیل دخی شول حدیثدر چلیلدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده لیکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه
ایلمشلردر و رکانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغنامی ویره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخذ

مطلب اذا كسر المحرم بيضة الصيد فعليه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجارية من النساء كذا في المغرب

ایلمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلر ایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رکانه مکابره یه قیامله بنم آرقه می یره کتورمش کمسنه یوقدر وسن بنی صرع
ایتمدیك دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله
تعالی بنه بو حدیثك ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام
رد ایتمزلر ایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بز بنه جوابنده دیرز که مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع
واقدام ایتمزلر ایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندر که رسول الله علیه السلام نیچه دفعه
مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بو مثللو اکرامله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل قوی
دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیثدر بویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذممزده وقتی حلول ایتمامش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذاره التجا ایلدیلر
پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونکزدن بر مقداری تنزیل واخذ باقیسنه تعجیل ایدیکز
قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلك یهود بنی النضیری اجلالرنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس
دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدر که بر مسلمك مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله
مشروط قیلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر و زید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
مأثوردر بویله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ محرره دن عندیمزده نمایان اولمشدر که ایکی مسلم
بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کورلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری
بر شرطه تعلیق ایدوب دیرکه صنع مرقومك جوازنده شرط لازمدر که مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده
قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هر طائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله
حکما برابر اولوب صنع مرقومك عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخمز دیدیلر که بو جواب غلط ناصوابدر
زیرا اخذ اموال اهل حربك جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالرینه اعتباریمزدر واعتبار معهوده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر
و بین الائمة الاعلام طریق محاکمه شوو جهله اعلام اولنور که امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اگر مسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
بر موضعده مجتمع بولنورلر ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبد الله درون خندقده قتیل اولدقده
مشرکین آنك جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب نزاهتقرینلرین تبعید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده
وارد اولمشدرکه انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینه
مقتولك بینلرین تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب منصوری اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط ومحصور اولدیغیچوندر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور
اگر روایت اخری غیر ثابت ومقتوله میان مشرکینی تخلیه غیر متثبت ایسه سبب کراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلالریدر واگر ثابت و متثبت ایسه سبب کراهت
انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبت اولنمقدن
مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف دریادرایت حدیث سعد بن عباده
رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلکدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن
تبر ذهبی بنه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فردهٔ قول بلاغت
عنوانلری ایله عدم صحت شرای بیان وتبری صاحبنه رد ایله فرمان ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
بو حدیثك دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا بمثل اولمیوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو
تأیید مقال ایلدی لکن بز جوابنده دیرز که سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

مطلب شرط قضاء دينه بحط بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کور مشلردر ومسلمین یوم خند قده امان مشرکینده دکللر ایدی وسعد دخی یوم خیبرده امان یهود ده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندمزده ظاهر اولمشدر که معا ملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهـل الحرب من النساء وغیرهم ✱ یعنی اهل حربك نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتـل اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف من جنتشعار علیه رحمة الکریم الغفار دیر که اهل حربدن نسا وصبیان ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهد ینه لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورینی مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن برامرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرك خالدا وقل له لاتقتلن ذریة ولاعسیفا یعنی های بوعورت قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهـل قتال اولمینلری البته قتل ایتمه دیو بندن سویله قول شریفلری ایله عظم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفرو اشراك اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر وبومثللو جنایتلرك جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری مثللو منفعت عبـاد مسلمین ایچون مشروعـدر وبومعنی مقاتل اولمیانلرك حقـلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه منفعت مسلمین آنلری ابقـا برله رقیق موحدین ایلمکده در اما مذکوریندن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالحه اولان اهـل حرب قتـاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناً ایله مباح القتـل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویة مستباح القتلدر واکر مذکوریندن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخـذ ایلسهلر نظر اولنور اکر صبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدر که صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندواوزرینه جزاء عقوبتی موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع صوائی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنماز و اکر قاتل مزبور عورت یاشیخ فانی ایسه بعـد الاخـذ بونلرك قتللری جائز کوریلور زیرا بونلر اهل خطـاب اولمغله فعللری جزاء عقوبتلرین ایجـاب ایدرایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشـلردر کورمزمیسکه عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسهلر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلك بوبابده جزاء فعللری اوزره قتللری ینه غیرممنوعدر اما برمسلم مذکوریندن برینی قبل وجود القتـال قتله اقدام ایلسه آنك اوزرینه دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرك لزومی انجق محلنده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجـق دین یاخود دار ایله حاصـل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصـل اولما مشدر وحرمت قتللری انجق اسر واسترقا قلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرین موجب علتك انعدامی حسبیله دریوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بنـاء علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیـه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله ذراری مشرکینك نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهر پاش بشارت اولمشـلر در مؤلف موشکاف بومحـلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اهـل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدر که همتی مصروف قتال اولیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلك رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدیع البیانلرنده شیوخ ایله مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون نسائهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر و بطریق التدبیر اعانت مقـا تلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه ظهور نسلی دخی متعـذر اوله آنك قتلی جائز کوریلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

تمایاندر

نمایاندر اما برعورت اهـل حربك مقاتلرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر و بومعنی حسن بصری رضی الله عنه دن منقولدر وعبدالرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدردیکه رسول الله علیه السلام برامرأهٔ مقتوله اوزره مرور ایدوب قتلندن عدم رضا برله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یانبی الله بن قتـل ایلدم آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتـل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله علیه السلام امرایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلك نعوذ بالله تعـالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه آنك دخی قتلی جائز کوریلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدر که برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب دیدیکه یارسول الله بن علی التحقیق یهود دن برعورتی سکاشتم ایدر ایشتدم والله یارسول الله اول عورت بکا همیشه احسان ایدرایدی همان آنی قتل ایلـدم پس رسول الله صلی الله علیـه وسلم اول عورتك دمنی اهدار ایلـدیلر وحکم مذکورك برمستنـدی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعـالی عنه درکه عمیر مشـار الیه رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصمابنت مروان الیهودیه جناب رسول کریم علیـه التحیة والتسلیمه ایذا ودین اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدرواول اشعار ردیة الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضسنده بالکلیه متروك غیرمضبوط اولمغله بزدخی ترجمه مزده آنك کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدن اعراضله روی سفیـداوراقی پاك ایلدیك واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره عازم اولمشلرایدی اما عمیر موما الیه رضوان الله تعـالی علیه اعمی اولدیغندن مدینهده اقامتـه ملازم ایدی اول اثناده خبیثهٔ مرقومهدن بوخباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفك ایچون اوزریمه نذر اولسونکه اکر رسول الله علیه السلامی مدینهیه اعاده وایصال ایدرسك شوخبیثه یی قتـل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلـدی صکره صباح اولوب صلوهٔ صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله ادادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر وبنت مروانی قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یا رسول الله قتل ایلـدم لکن اوزریمـه برشیئله مؤاخذه توجه ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال و برفرددن تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکلـه قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجـل نصرالله ورسوله بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نك دیننه ورسولینك شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنهیه نظری سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه بویله براعمانك جوف لیلده بومثللو طاعت عظیمهیه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما برله انظروا الی هذا الاعمی الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر یعنی یاعمر اکا اعمی دیمه بلکه انجـق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قریرالعین تلطیف وتشریف ایلدیلر وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعـالی عنهك ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان حدیث جلیلدر که ام قرفه دخی قتـال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی حتی مرویدر که کندو اولادندن اوتوز عـدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکز تاکه مدینهیه دخول ومحمدی قتل ایدیکز دیوتنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها ثکلها قول بلاغت پرداز لریله یارب اکافقدان اولادینی اذاقه قیل دیودعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه رضی الله تعـالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام حضورلرینه بعث واهدا ایلدکـده اول درعی ایکی رمحك میاننه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدر که مباشر قتلی معیت زید بن حارثهده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشدقتله قتل ایدوب ایکیایاغنه بررحبل طاقوب هر حبلی بربعیره ربط واول بعیرلرك هر برینی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله استیصـال ایلدیلرتا که عرب آنك مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعزمن ام قرفة قوللریله ضرب امثـال ایلدیلر یعنی کثرت اولاد واتبـاعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسك دخی ینه کید اعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود لفظ لوحرف تمنی اولمغله آندن اعزاولیدیك دیمك والفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر وبردلیل قوی دخی شول خبر نبویدر که هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

وقوله لاینتطح فیه عنزان یستعمل فی شیء لیس فیه اشتباه وتعارض ادلهٔ کذا بخط الحصیری واصل معنی بوماده ده ایکی دیشی کچی دخی مناطحه ایتمزلر دیمکدر وحاصل معنی اول ماده نك تسهیل وتهوینیدر وقول مذکوری ابتداء رسول الله علیه السلام تکلم وارسال مثل امام ایلمشـلردر ومضرب مثل معتادر کله حصیر یدن نقل اولنان تشبیه قشر والقرفـة بالکسر قرفة امرأة تداوی به وبها کنیت ام قرفة امرأة مالك بن حذیفة بن بدر الفزاری یضرب بها المثل فی العز والمنعة کذا فی المغرب ✱

علیه وسلم یوم فتح مکه ده آنی قتله مجاهدینه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تاکه قبول اسلامله کسب نجات
واستسلام ایلدی و بردلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردر که عبد الله بن خطل نام مشرکك ایکی
جاریهٔ مغنیه سی وارایدی که نعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلامله تغنی یه اقدام ایدرلر ایدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان ویردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امر وتنبیهه
اعتنا ایلدیلر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نباته نام بر عورتی قتله امر ایلدیلر که
زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کمال محبت اولمغله
اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سویدی قتل ایتدرمش ایدی تاکه عورت قصاصا قتل اولنوب
کندودنصکره مسلمینه نصب اولمیه حتی حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه دخلت علی نباتة
تسألنی شیئا وهی تضحك ظهرا لبطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نباته برنسنه
طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا وباطنا ضحك ایدرك اشراف بنی قریظه قتل اولنیور
دیرایدی تاکه اصحاب کرامدن برکسنه نباته قنده در دیو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم
دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحك ظهر البطن لفظی واقع اولمشدرکه
لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرایله ضبط اولنمشدر صحتی تقدیری اوزره وهی تضحك
ظهرا لضحك بطن تقدیریله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحك باطنیسی ایچون ظاهرا دخی ضحك ایدر
بوصورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل در وممکندرکه لام مزبوره بان ربك اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی
الی اولوب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیة الی ضحك بطن دیمك اوله وجائزدرکه ویخرون للاذقان قول
جلیلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب
حاصل معنی تضحك ظهرا علی ضحك بطن یاخود فی ضحك بطن دیمك اوله ومحتملدرکه ظهری
تنوین ایله وبطنی لام جرایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهر نصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحك من ظهر البطن دیمك اوله وذکر
اولنان تصرفلر اکرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر اما تاریخ الخمیسده
بوقصه یی بیان اثناسنده وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر ولفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی
معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة
دینلمشدر بوتأویل اوزره معنای کلام ظاهر وباطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمك اوزره تحمیل اولنور
انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها نه عجب سویلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فال
ایلرسین رسول الله علیه السلام نسانی قتل ایلمز دیدی ونباته دیدیکه بلی بویله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه
بکا امر ایلدی بن دخی سنك آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنك خلادی قتل وافنا ایلدی بعده
آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنکامده مرحبك قرنداشی حارثك قزی
وسلام بن مشکمك عورتی زینب نام یهودیه برشاتی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول دنصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع لتخبرنی انها مسمومة
یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعارلریله معجزهٔ باهره لرین اشعار ایلدیلر بعده
زینبی کتوروب بو صنیع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه
ایتدیکك جفالری ایتدك بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدك پس درونمدن دیدمکه اکر نبی ایسه شاة بریان اکا
بنم عملیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واکر ملك ایسه آنی اهلاك ایتمکله بزلر یدندن کسب راحت واطمئنان ایده رز
لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاهٔ مزبوره دن
لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بویله ایکن رسول الله علیه السلام
خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی
بو وجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بو بابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی
رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض روایاتده کلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام

امام محمد رحمه الله تعالی نك ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عفو بلکه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه
باعث انجق اولدرکه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندنصکره بدیدار اولمغله اول خبیثه نك صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن
عد واعتبار اولنمدی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللری اوزره
اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمك واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری
موجب دکلمیدر جوابنده دیرزکه دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار
یعنی بمعنی وسط فم انسانه صب ایله اهلاك کده ایجابی استیجاب ایلمشلردر یوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده
اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز وبشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره
قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

مطلب سقی رجلا سما فقتله ، الوجور الدواء الذی یصب فی وسط الفم یقال اوجرته ووجرته کذا فی المغرب

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشرکین بالمسلمین * یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره
استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکی بیاننده باب رصین الارکاندر مسلمین اهل
شرکدن برطائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت
رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرك اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یهود بنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام
ایتمینلر راجل وراکب رسول الله علیه السلامله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب قنقی طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنکامده قوی الاسلام دکل ایکن بتبعهٔ
عسکر مسلمینك وراسنده ذهابله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللو نسنه لری التقاط وانتهاب
واول وجهله بر حمل عظیم تدارکنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسلمه اولوب
بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر کتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی
وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقة یا حکما تباین دارین ایکن بونلر تحت احکام
مسلمینده تنسیق اولندقلریندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی
کلا ایله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی بدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله یؤید هذا الدین باقوام لاخلاق لهم یعنی الله تعالی بو دینی آندن هیچ حصه مند اولمیان جماعتلر ایله
تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بو معنایه اشارت بیورمشلردر اکرچه مرویدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم احد ده عسکردن برآلای کثرتما کوروب بونلر کیملردر دیو سؤال لرنده عبد الله بن ابی بن سلولك
حلیفلری اولان یهود بنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لانستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بزدینمز اوزره
اولمیان کفار ایله استعانت ایتمزز قول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلمدیلر لکن آنك تأویلی اولدرکه
اول کروه ضلال اهل منعه اولمریله تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتمیوب اظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم
عندیمزده مشرکین بو وجه اوزره کروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کوریلور وعبد الله بن ابی
یوم احدده جموع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدرکه
عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتمیوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عودت
ورجعت ورسول الله علیه السلام حقلرنده صبیانه اطاعت وبنم نصحیمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
وبری دخی اولدرکه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض
ایلدکده لانا لانستعین بمشرك قول مؤیدلریله سبیل معیتلرندن صد وآنی مدینه یه رد ایلدیلر وباعث رد انجق
اولدرکه عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوز کسنه وارایدی وآنلر اثناء حربده
مسلمینی مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجومله خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری
رد ایلدیلر وبزم عندیمزده دخی بویله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتنابله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب
ایدرسه جواز ردلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز
اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملك حبشه اولان نجاشینك

عندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر نجاشی محاربه یه قدوم واول حربده کمال شجاعتن جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده منزلهٔ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدرکه نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایکنجی اولدرکه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه ارض حبشه ده امن واطمئنان اوزره قرار ایتمزده ارض مرقومه بزه خیر دار ونجاشی دخی خیر جار اولوب ربمزه عبادتله اوقاتکذار ایدیك تا که نجاشی اوزره بر دوشمن هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله کا استقبال ایلدی واول منازلده بزلره بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبینمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه غالب اولورسه بزم قدر ربمزی مرتبهٔ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله درکاه الهی یه اخلاص دعایه سر آغاز ایلدیك بعده میانه مزده عجبا اول مرد بنام کیم اوله که کیدوب حال طرفینی استعلام بعده کلوب بزلره اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبرقربه یی نفخ واکارکوبله میانه ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درکاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تا که زبیر نهر نیلده نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد وبلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولسون دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزلره اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیرکه بوندنصکره نجاشی کبی خیر جارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذکر اولنان تأویل ثانینك صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب مایکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب * یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکینك محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکروه در دیو تنصیص ایدوب امام ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمة الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیرکه بز شرح المختصرده بو مسئله دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین ابو هریره رضی الله عنه دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر که لحمه سی یعنی آرغیجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حربك غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنکام محاربه ده آنی لابس اولور ایدی دیو ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدر که ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمة الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه ده قباء حریر ودیباجی تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدکاری نسنه یی اوقات سائره ده مکروه کوردیککدن زیاده حربه دخولله نفسکی شهادته عرض ایلدیکك وقتده مکروه کور انتهی

وثوب مصمت على لون واحد وفي باب الكراهية الذي سداه ولحمته ابريسم وقيل هو ما ينسج من ابريسم غير مطرز ويصبغ على لون واحد كذا في المغرب معه

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کمسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی باب قوی الفحوا ویدر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه برکمسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر اوزره اکراه اولندقده اکراهنا بله قتلنی ارتکاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفریاب اولور واکر امتثالا اکل وشربله مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمز بلکه دیرزکه عند خوف القتل ذکر اولنان اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر وامام مسروق رحمه الله تعالی نك دخی قولی بودر دیمشدر که برکمسنه بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولسه ناره داخل اولور وامام

ابو

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول برله آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن بز جوابلرنده دیرزکه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سین ابقادر وخمر وخنزیرك حرمتلری مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم اوله جغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه در که آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولمیوب انجق وقت اکراهده انسانك قلبی ایمان ایله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ شرکه رخصت ویریلمشدر بناء علیه لدی الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته متمسك اولور وعزیمتله تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منیع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله مترخص اولان کمسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کمسنه آثم اولمقدن خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدرکه اظهار کفر اوزره مکره اولان کمسنه من کل وجه مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدرکه آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمامشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوکی مالا کلامدر بو جهتله مکره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اکراه المشرکین امتناعنده صلابت دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه نك اکل وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکره مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکره مزبور جهت اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه یی دخی اشعار ایلدی مترجم فقیر دیرکه اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه مزده مسائل اصول فقهی تحکیم وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل ووجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول وکیل انتهی والله اعلم

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره * یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمینلری تفریقده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم بالدفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهم اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون اولدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولملریله قتللری مستحسندر دیو بسط مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدرکه رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردرکه کندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت ومشرکینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایدهلر یوقسه بر دیر یاخود کنیسه یه کیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده ترخیص واطلاق اولنمازکه بونلر نفس ومال وتدبیر ایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبرشقی یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعکس مقطوع ویا الکز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه در که مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه لر وبز بو قولك نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر اولمدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالکز بریسی مقطوع بولنان اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سی اولوب اعتقادی دخی قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتاله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم اهل قتال عداولنميان طوائف مرقومه دن برينی قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر بری قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخی دكلــدر اماناسله مخــالط اولان قسيسلر وشماسلر وسيا حلرك قتللری مبــاح كور يلور زيرا بونلر وقت قدر تلرنده نفسلری ياخود تدبيرلری ايله اهــل قتالدن اولملری ايله قتللری استحلال اولنور وبر شخصك بالفعــل مباشرت قتالنه هركس هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللری رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه مانع دكلدر رهمان علل سابقه كبی مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملا زم اولمدقجه باعث قتال اولان اعتقــادی ايله صالح قتــال اولان بنيه سی مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهــل حربك نسا وصبيا نتی اسـير ايدوب داراسلامه اخراجده قدرتلری وار ايكن آنلری دارالحر بده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينی تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينی توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينی قطع ايله خــدم مسلمينه ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلی الله تعــالی عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنی شبان اهل حربی قتل ايتميوب استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتنمالرنده بومعنايه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانی كه نه دارالحر بده ظهور نسلی ونه مسلمينه مالله فدادن غيری وصول نفعی رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ واسير وديلرلرسه دار الحر بده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنی اسرايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر اولدقلری اموالده مخــيرلردركه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سی اولدركه اوزرلرينه واجب اولان دفع فتنهٔ كفرو ضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر اما اهــل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنی دار الحر بده ابقا غيرسزا واردر كه آنك افاقتی وظهور نسلی مأمول اولمغله آنی ابقا نسا وصبيا نلرين ابقا كبی عون مشركينه موصولدر لكن ناسله مخــالط اولميان مترهبينه اسر ايله دخی تعرض اولنماز كه نسلی دخی مأمول اولما مغــله تركنده عون مشركين غير محصولدرانجق عدم قتللری سبقت ايدن علتلری اسرايله دارالاسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلرنسايه قربانله حاصل ايتمك محتمل اولوب تركلری قوت مشركينه مدار اولمغله بعدالظفر دارالحر بده تركلری سزاوار اولماز واهــل حربدن قتلی حــلال اولنلرك جواز اسر واخراجلری بی اشكالدر وبعدالاخراج قتل واسترقاقــلری رأی امامه محتاجدر وقتلی حلال اولميانلرك مسلمين مثلا جرد آتلو بولنوب اخراجلری دخی مستحيل ايسه كركدركه محلارنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لرزيراعدم قتللری منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام اولديغندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللری منقلب اباحت اولميه جغی مالا كلامدر وكراع وسلا حدن اخراجی مقدور اولنلری دارالحر بده ابقا مكروه ونا سزادركه مشركين آنلرايله قتال مسلمين اوزره متقوی اولملريله آنلر حكمده بنی آدم ايله متساويلردراما بقروغنم وسائرامتعه يه ظفر يافته اولدقلرنده ديلرلرسه اخذوانتهاب وديلرلرسه ترك واجتناب ايدرلر زيرابونلرك امثالی حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربه تجارتی ايچون حمل كراع وسلاح يلمك ممنوع اماحمل اموال سائره مشروعدر كذلك دارمزده مستأمن اولان حربی كراع وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنی نفسی ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يی ادخالدن دفع اولنمازومسلمين ايچون خنزير بورمال حقنده ثابت اولدقده ولدی مأمول اولميان عجوز كبيره حقنده دخی متثبتدر كمآنده فداءمالدن غيری نفع زائد عدم الاحتمالدر بنــاء عليه مسلمين بومثللو عجوزی ياخود شيخ فانی يی اسيرقيلدقلرنده مالله فدالری جائز ومقبو لدركه حق مسلمينده بونلردن نه دار اسـلامده بولنمالرندن منفعت ونه دارالحربده بولنملرندن مضرت غيرمأ مولدر وعدم قتللرين ذكر ايلديكمز اصحاب علل وغيريلری اكرقتاله مباشرت ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتللی مرتبـهٔ بداهتده دركه قتلنده كسرشوكتلری وتفـ ـيق جمعيتلری موجود وقتالدن مقصود انجق معنــای معهود درحتی ملك اهل حرب برطفل صغيرياعورت ياشيخ فانی بولنسه قتلنده اهل حربی تحقير وتذليــل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغــله آنك قتلی تجو يز وتحليل اولنور كذلك برراهب ياخود سيــاح مشركينی معــايب مسلمين اوزره دلالتله مسلمين مطلع اولدقده آنك دخی حرمت قتلی مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغــله قتالده صاحب رأی اولان شيخ فانی منزلنه تنزيل اولنور وبو مثللو شيخ فانيك قتلی البته تحليل اولنور زيرا مرويدركه دريدبن الصمة شيخ

قسيس كسر قاف وتشديد سين ايله رئيس النصاری فی العلم ديه كلدر جمعی قسوس كلور وشماس بتشديد الميم رؤسا نصارادن وسط رأسنی حلق ايدوب بيعه ده ملازم اولان كمسه در جمعی شمامسه در

كبيرايكن امرحربده صاحب تدبيراولمغــله رسول الله صلی الله عليه وسلم آنی قتل وتدمير ايلمشــلردر واكر برمسلم حين قتالده مشرك اولان والدينــه ملاقی اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقی اوله قال الله تعــالی وصاحبهما فی الدنيامعروفا يعنی ای انسان والدينك ايله دنيــاده شريعته موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصدوعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله تعــالی عنهمادن هر بری كندو والدينی قتل ايچون رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرندن استيذان ايتد كلرنده آنلری نهی ايلديلر حال آنكه ابو عامرهم مشرك وهم رسول الله عليه الســلام ايله محارب ايدی وعبــدالله بن ابی دخی ظاهرالنفاق برمنافق ايديكه الله تعــالی قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشــيدی پس بوبيانله عندعزده نمايان اولمشــدركه ولدوالد مشركنی قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندرنكته سی اولدركه والدسبب ايجادولددرپس ولد آنك سبب اعدامی اولمق مكروهدركذلك والد ولدی اوزره تربيــه ايله منعم اولمشــدر پس ولد آنك قتلنه اقداميله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسـئله نك اصل بيانی الله تعــالی نك حضرت ابراهيم الخليل علی نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكی قصه ده نمايا ندركه اول جناب خلعتأبه والدی اطالهٔ لسان برله لئن لم تنته لارجمنك واهجرنی مليــا يعنی يا ابراهيم اكرسن اصنامدن اعراض وآنلره اعتراضدن فارغ اولمزايسك البته والبته سكالسانمــله ذم وشتم ياخود احجارايله تا كه فوت اولوب ياخود فرارايله بندن بعيــد اولنجيه دك ضرب ورجم ايدرم ديدكده اول ذات فتوت سمات ســلام عليك سأستغفرلك ربی انه كان بی حفيا يعنی بنم طرفمدن ســلامت اوزرينــه اولسونكه بوندنصكره سكا موذی اولان كلامی تكلم ايتمم وقريبــا مغفرتكی موجب اولان توبه وايمانه توفيقكی ربمدن رجاايدرم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدی اماوالد قتل والدينــه اقدام ايدوب آنی قتلدن غــيری طريق دفعی مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتــل والد تحليل اولنور زيرا بو بابده مقصدی كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكی دفعــله شرعامأمور اولديغی اوزره كندو احياسنه سعی وهمتدروبربومسئله ده آباوامهاتله سائرذی رحم محرملك فرقنی كذلك بو بابده مشركيندن اولنلرايله مسلميندن اهل بغی اولنلرك فرقنی شرح الجامع الصغــير ده بيــان وتحرير ايلديك واكراهل حربدن برصبی ياخود معتوه مشركينله برابرقتال ايدوب بعض مسلمينی دخی قتل ايتد كلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر بعدالاسر قتللری بنــه لايق وصواب كوريلمزكه اسرايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراســلامه اخراجلری مقدورمسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقالرنده دخی قتال مسلمينه عودتلرندن اتقــا اولنورسه بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغــله قتللری روا كوريلور نظيری شول جمل صؤل دركه آنی بركسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنی دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولته عودتندن احــتراز اولنورسه صاحبنه قيمتنی ضامن اولمق شرطی اوزره قتلنه وقت صيالنــده جواز بولنــديغی كبی بونده دخی جواز واردر نكته سی اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنــان ضررك اثری ماضيده ظاهراولمغــله توهم مستقبل اول ظاهر ماضی ايله متأيد ومستــظهر اولوب فی الحال قائم وحاضرحكمنده قيلنور كورمزميسنكه برصبی مراهق ملك اهل حرب ايكن مسلمين اخذينــه ظفر بولدقد نصكره اخراجندن عاجز اولســه لرالبته قتلی جائز كوريلور زيرا آنی تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمــال غالبدر وبويله وقوف حقيقتی ممكن اولميان اموره حكمی ظاهراوزره بنــا امرواجبدر واكراول صبی ومعتوهی بعــد الاخذ اخراجلری ممكن اولميوب انجق تخليهٔ سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلری اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محلــه مسلميندن سريهٔ اخری كله جك اولسه بونلراول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يی قتل ايتملرندن آمنين اولمسه لر بوصورتده كركدركه تخليهٔ سبيل ايله آنلری تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنی محرزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولی واول جانبه وصولی امرموهومدر وبومثللو امرموهو مله بويله قتل حرام اوزره اقداملری لايق اولمديغی جملــه يه معلومدر واكر برراهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخی اثنــاء طريقده ياخود نفس بلده ده اخذينــه واصل اولدقلرنده بنی قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنی تصــديق ايتميوب قتل واسرينه ابتــدار ايده لر زيرا قتلی جائز اولميان راهب انجق اولدركه مخالطهٔ ناسـدن هارب اوله وبوراهب مقاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن ادعاقيلديغی عذرنده متهم اولمغــله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسی تحقيق اولنور اماصدق مقالی قلب مسلمينده غالب احتمــال اولورسه مستحبدر كه آنی اسيرايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنــا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصؤل

اموردە غالب احتمال بمنزلة الیقیندر وقتل دخی احتیاط اوزرە بنا قیلنان اموردندر کە آندە بردفعە غلط متمکن اولدقدە بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسرایلە دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود کنیسەدە مفتوح الباب ساکن ایکن بر راهبە ظفریاب اولسەلر آنك قتلی جائز کورلور زیرا بیان ایلدیك کە مشرکین آنلرك مجلسلرینە وارود وتدبیرلرندن اخذ ایلە صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمة الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهردر واکر مسلمین بر راهبە صومعە سندە ظفریاب اولوب آندن طریق قندەدر یاخود اهل حرب قندەدر دیو استجواب ایتدکلرندە اول دخی مسؤلیکز معلوممدر لکن نە سزلرە اهل حربدن ونە اهل حربە سزلردن خبر ویرمزم دیمکلە جواب ویرسە مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب اولماز زیرا بوجوابندە مشرکینلە اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وعداوتلرینە میلدن بالکلیە انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بو انقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤاللرندە ایشمتە طریق بودر دیو اخبار ایدوب صکرە خلافی آشکار اولمغلە مسلمینە خیانتی بدیدار اولسە بوصورتدە قتل واسرە سزاوار اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاتە دلالتنی طلبدن صکرە طریق هلاکە دلالت ایتمکلە مسلمینە اظهار عداوت ومشرکینە اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومە غزا ایدوب اول دیاردە برصومعەدە بر راهب حبشییە ظفریاب اولدقلرندە بلاد رومدە راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ایلسەلر کرکدر کە کندودن سؤالە دفع ارتیاب ایدەلر زیرا عندلرندە مشتبە الحالدر وازالۀ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال اللّٰه تعالی فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون وسؤالك دخی فائدەسی انجق جواب مسؤل عنهی قبول واعتباردر مکر کلامندە تهمت وخیانت آشکار اولە بوصورتدە اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بودیاردە ترهب ایلدم دیو کشف حال ایدرسە کرکدر کە اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیەلر کە صدقی غالب احتمالدر واکر بن برمسلمك عبدی ایدم ونصرانی ایدم شمدی کلوب بوندە ترهب ایلدم دیو اخبار ایدرسە کرکدر کە آنی اخذ ومولاسی اوزرە ردە ابتدار ایدەلر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبق مولاسی اوزرە ردە قادر اولان شخص اوزرە وجوب ردی بدیداردر واکر برمسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بندە بوندە ترهب ایلدم دیو افادە ایدرسە اسر واعتاقدە تصدیق اولنمیوب همان اخذ ایلە مولاسنە رد واعادە اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی اقراردن صکرە آنی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایە شروع ایلمشدر اولبابدە مولاسی اوزرە دعوای عتق ایلین عبد حکمندە اولوب بلاحجة تصدیقی مشروع اولماز واکر بن برمسلمك عبد مسلمی ایدم صکرە تنصر وترهب ایلدم دیمکلە اقرار ارتداد ایدرسە کرکدر کە اکا عرض اسلامدە اجتهاد اولنوب نکول ایدرسە قتل وتنکیل وقبول ایدرسە مولاسنە ردوتسبیل قیلنە واکر بعد القتال مشرکین منهزمین اولدقدنصکرە مسلمین اول مشرکیندن برقوم مجروحینە فائز اولسەلر اول جراحتلر ایلە عدم تعیشلری معلوم ایسە دخی تعجیل قتللری جائز کورلور زیرا آنلر فی الواقع مقاتلە ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس بدلری عزدە مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتلە الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ اولورلرسە بودخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هربرندە برکونە شفاء صدور جلوە بخش صدور اولمغلە حقلرندە هربری مباح وغیر محظوردر وبومسئلەدە اصل اصیل شول حدیث جلیلدر کە محمد بن مسلمە رضی اللّٰه تعالی عنه یوم خیبردە مرحب ایلە مبارزە ایدوب آنی سیفلە ضرب وایکی رجلنی بدندن قطع ایتمکلە مرحب حیاتندن نا امید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکدە ابن مسلمە دخی لا حتی تذوق من الموت مثل ما ذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتل ایتمزم تا کە قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی سندخی بندن طاتەسین دیو اوزرندن تجاوزە جواز کوستردی بعدە حضرت علی رضی اللّٰه تعالی عنه اول جانبە مرور ایدوب آنی قتلە استعجال واسلابنی اخذ واستحصال ایلدی صکرە اول سلبی رسول کریم علیه التحیة والتسلیم محمد بن مسلمەیە اعطا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبدە احتمال بقا اولیدی اکا محمد بن مسلمە لا حتی تذوق من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکلە خطاب عتابی القا ایتمز ایدی ورسول اللّٰه علیه السلام دخی سلبنی حضرت علی رضی اللّٰه عنهدن صرفلە اکا اعطا ایتمزلر ایدی وبو وقعەدە حضرت علی رضی اللّٰه عنه مرحبی اول حالتدە کوروب قتلنە مسارعت ایتدیکن رسول اللّٰه علیه السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمە دخی مسارعت قتلندن امتناع ایتمیکن اکا دخی توبیخلە خطاب ایلمدیلر پس اصول مسروددن متفرع اولمشدر کە امرین مذکورینك هربری جائز وسائغدر توضیحی اولدر کە بومثللو مجروحی قبل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغلە اول دخی قبل الاسر بمنزلة الاسیردر وامیر سائر اسرانی قتل وترکدە مقبول التدبیر اولدیغی کبی بوندە دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصندە برمشرك مریضە فائز اولسەلر آنی قتللری جائز کورلور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشدر وهم مرض مشرف زوال اولمغلە آنك مسئلەسی قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضلە عدم تعیشی مجزوم یاخود ظن غالب ایلە معلوم اولە بوصورتدە شیخ فانی کبی احتمال قتالی مقطوع اولمغلە قتلی غیر مشروعدر

مطلب مقاتلة اهل البغی

واکر مسلمیندن اهل عدل ینە مسلمیندن اهل بغی ایلە قتال ایدوب بعض مجروحلرینە ظفریاب اولسەلر نظر اولنور اکر اهل بغیك هنوز التجا ایدەجکلری فئە ومنعەلری وار ایسە قتل مجروحلرینە مسارعت سزاواردر زیرا المجروح من بوروحالت مذکورەدە اسیرلری منزلتنە نازل اولوب فئە ومنعەلری باقی اولدقجە قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری مشروع اولدیغی کبی مجروحلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحك احتمال تعیشی مقطوع اولە بوصورتدە بردخی منعة سنە التجا واهل بغیە اهل عدل اوزرە اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی بالکلیە منهزمین اولوب التجا ایدەجك فئە ومنعەلری قالمامق حالنە مماثل اولمغلە اوحالدە قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بوحالدە بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلۀ مرقومەدە اهل حربلە مسلمیندن اهل بغیك فرق میانلری شووجهلە بیان اولنور کە اهل حرب حقلرندە مسلمینلە محاربەیە سبب داعی انجق شرکه اوزرە اعتقاد باطللریدر وبو اعتقادلر منهزمین اولوب منعەلری زائل اولدقدە دخی قائم وحاصلدر اما اهل بغی حقلرندە سبب داعی بومثللو اعتقاد باطل اولیوب همان فئە ومنعەلریلە قوتلری املری قتال اوزرە حامل اولمشدر واول قوتلرینە عروض زوالدنصکرە قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن برمعتوهە ظفر بولوب اول معتوە دخی نە حرب وقتالە عارف ونە کندو صنعتنە واقف دکل ایکن همان یدندە برسیف مسلول بولنمغلە مسلمین ومشرکیندن سمتنە کلنلری ضربلە مشغول اولسە مؤلف مرحمت معتاددیر کە عندمدە احب اولان اولدر کە مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویق ایچون اخذینە اجتهاد ایدەلر زیرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوە مرسومدە معدومدر کە سمتنە کلن مسلم ومشرکی ضرب ایتدیکندن نە قتال مسلمینە قاصدونە باعث اقتتال اولان اعتقاد ایلە معتقد اولمدیغی عندمزدە معلوم اولمشدر بناء علیه آنك حالی فرس وبعیر مثللو بهائم احوالی کبیدر کە بهائمدن بریسی برکمسنە اوزرە هجوم ایتمیوب همان سمتنە کلنلری ضرب ایدر اولسە آنك قتلی حلال کورلمز اما برکمسنە اوزرە هجوم ایدوب بدون القتل دفعی ممکن اولمدقدە قتلی استحلال اولنور ومعتوە مرقوم دخی بو حکم ایلە محکومدر انجق بهیمەدە حق مالك اولان مالیت وتقوم باقی اولمغلە قاتلی مالکنە قیمتنی ضامن اولور اما معتوە حربیدە بومعنی متمکن اولمامغلە قتلی دیت وکفارتدن برشیئی متضمن اولماز

مطلب قتل الصائل من الفرس وغیره

واکر مسلمین اهل حربدن سیفلە قتال ایدر برشخصە ظفریاب اولوب اول دخی قوت مسلمینی کوز دیکدە کندوینی مجنون بیلدیرمکیچون اظهار جنونە شتاب ایلسە بوبابدە قلوب مسلمیندە واقع اولان رأی غالب ایلە عمل استصواب اولنور زیرا وقوف حالندە ادلۀ سائرە منقطع اولدقدە امر قبلەدە تحری مقامندە قائم اولمغلە رأی غالبە متابعت لازم اولور وبز بالدفعات بیان ایلدیك کە وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردە رأی غالب مناب حقیقتدە ثابتدر بوصورتدە رأی مسلمین جنوننە ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکرە صحت عقلی نمایان اولسە قتلی جائز وشایان کورلور زیرا اخذ واسری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر کورمزمیسنکە حین اسرندە صحت عقلی مقرر اولسە قتلندە رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرندە مشتبە الحال اولدقدە ینە رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن برغلام مراهقی اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم بلوغندە استشکال ایلسەلر اکرچە بعض فقهاء علیهم الرحمة نبات عانەیی علامت بلوغ قیلوب حدیث بنی قریظە ایلە استدلال ایلدیلر لکن مذهبیمز اولدر کە نبات عانەدە احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفۀ هنوددە سریع الظهور واتراکدە بطیء الصدور اولمغلە حکم بلوغدە تحکیمی استقامتدن مهجوردر وبز بومسئلەیی باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسندە ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر کە اول غلامك علی قول الامامین اون بش یاشنە دخول یاخود داخل اولمامش ایسە احتلامی عندلرندە ظاهر اولمدقجە قتلنە مباشرت اولنمیەلر وبو موضعدە ظهور بلوغی رأی غالبە منوط اولمیوب بلکە تحصیل یقینە مربوطدر کە صغرسنی متیقن اولمغلە زوال یقین خلافندە یقین آخرك وجودی ایلە مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغلە آندە رأی غالبە اعتبار اولنور واکر مسلمین برصبی نابالغی اخذ

مطلب الحکم بالبلوغ

ایدوب اول صبی دار الحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایستهٔ قتل اولمامغله بعد البلوغ دخی قتلی جائز وسائغ کوریلمزنکتهسی اولدرکه صبی مزبور وقتامن الاوقات جملهٔ مقاتلهده مندرج اولمامشدرکه حین اخذنده صبیدر وصبی جملهٔ مقاتلهدن خارجدر و بعد البلوغ فی مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولمیوب سائر عبیدلری درجهسنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کمسنه بشقهدرکه آنك قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیلهیه سلوك ایلدیکی متعین اولمشدر حتی اول کمسنه فی الاصل معتوه یا مجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیتله خوشحال اولسه صبیه ذکر اولنان نکتهیه بناء بنه قتلی حلال کوریلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بو معتوه ومجنون عافیت بولدقدنصکره برمسلمی قتل ایلسهلر کرکدر که امام اسلام آنی قصاصا قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر عبید مسلمین منزلتنه نازل وحکم خطابده داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمش ایسه دخی قتلی استحلال اولنور زیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب کسنهیی قتل واعدام ایتمسه کرکدر که ضرب وجیعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه نظیری عبید مسلمیندن شول عبددرکه قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنهیی قتله اقتحام ایتمیه کذلك ذکری سبقت ایلین علیلردن بریسی بو فعلی ایقاع ایلسه ینه قتل اولنمیوب ضرب له ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخولنده مقاتل اولمدیغندن آنك بو قتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنك دار اسلامده قتال ایدوب کسنهیی قتل ایتمدیکی حالنه مماثللردر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول برقومه ظفریاب اولسهلر بنم عندمده احب اولان آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتالله اشتغال ایتمدکلرندن منزلهٔ نساده اتزال اولنورلر وسبی واسرلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بو یله ایکن مسلمین آنلری قتله شروع ایلسهلر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیهلری محاربهیه متحمل ایکن حرفتلری عرض لازم اولمامغله ممکندر که انسان صنعت حراثتدن مقاتلهیه متحول اوله اما صفت انوثت بشقهدر واکر مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسهلر سکر ایله بی شعور ایسهلر دخی حال سکرده قتللری تجویز واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مداین مشرکیندن برمدینهیه عنوة دخول ایتسهلر همان راست کلدکلری رجالی قتاله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمك خلافی مستبین اولمدیجه آنی ظاهر اوزره بنا امر متعین وداخل مدینهسه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتلهدن ایدوکلری بحسب الظاهر متبیندر فکر آنلردن برکمسنه اوزره مسلم سیماسنی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفهنك سیماسنی احساس ایدهلر بو صورتده کرکدر که آنك حالی ظاهر اولنجهدك حقنده تفتیش اوزره توقف واحتباس ایدهلر که وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده سیمایی تحکیم اصل قویدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حقیقتی تحقیق اولنجهدك تأخیری منافع مسلمیندن برشیئك فواتنی غیر متضمندر بناء علیه اول کمسنهنك حالی متبین اولنجهدك حقنده توقف وتثبت امر متعیندر نکتهسی اولدرکه مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی ان جاءکم فاسق بنباء فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر و حکم مزبوره مدلول سیما دخی اولی ایدوکی بی کماندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مسلحینه ملاقی اولوب انجق اولبابده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراك ایتمسهلر بنم عندمده احب اولان اولدرکه تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمساك ایدهلر تاکه ممکن ایسه کندولردن سؤالله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرك برمسلم ایله قتاللرینی کورنجهدك کف ید وکوردکدنصکره قتال وقتللرینه اشتغال ایدهلر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربهٔ مسلمینه مانع ایدوکی معلوم مسلمین ایکن خلافی متبین اولمدقجه عدم حل قتاللری مستبیندر ومجرد صف مشرکینده بو املری طوعا و کرها اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتاللری ظاهر اولنجهدك آنلردن کف ید احسن و بعد الظهور قتاللری مباح ومستحسندر که مسلمین ایسهلر دخی منعهٔ مشرکینده مباشرت قتال دیلرین مبیح ایدوکی بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکورینده سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اولملریدر وقتال اوزره مکره اولان کمسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمك مباح کوریلور واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن سل سیوفله تهیؤلرین ابراز ایتملریله عسکر مسلمین دخی قابل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز ایلسهلر بو بابده رأی غالب عدم اکراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول کمسنهدرکه اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم اوله ومؤلف کریم الخصال بو مسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتالله ابتدا ایتمکز تاکه آنلر سزکله قتال ایدهلر سزدخی صکره قتال ایدیکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاولهٔ حربده عادت ناس جمیع جماعت محاربهیه ایچون رکض افراس ایتمك اولمیوب بلکه بعضیلری لجهٔ قتاله انغماس و بعضیلری آنلرك ورالرنده قرار واحتباس ایتمك اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفك مقصود نهایتی اول جماعتك بعضیلرندن ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جملهسندن ظهور قتال منزلنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن برینی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینهٔ عادله قائم اولسه ینه قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیلهرك قتله شتاب ایتمشدر ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدرکه صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمنی مستوجبدر غایة الامر بوصورتده لدی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینهیی احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هالکینه التحاق ایلسهلر مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنماز که مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی بیلهرك تشمیر ساق ایلمشلردر کذلك مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده بنه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایة الامر مستحبدر که بوافعالله مسلمینه قصد نکال ایتمیهلر زیرا مسلمین مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور بوقسه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصوللری نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هر اهل حصن وهر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرینی مسلمین اوزره حرام قیلمغه راغب اولورلر ایدی ومعنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینهده اهل حربك نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینهیی احراق واغراق استحلال اولنور کذلك ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلك * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب کوریلمینلری تفصیلده بابدر لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون داینی غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دیننه وافی مالی وار ایسه اول کمسنه کندویه برحادثه ظهور ایدرسه ترکهسندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کیتمك حلال اولور زیرا حق داین مال مدیوندن جنس دیننده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونك بو وجهله خروجی اصلا فوات حقنی موجب اولماز که نه زمانده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده جکی وجه اوزره اول وصی مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرك شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکا وصی لفظی ایله تعبیری اکا مبنیدر که غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اولجانبه خروجیله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملك مدیون ایسهده حکمده ملك داینندر حتی اول مالك زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه داین ضامندر بو جهتله مدیون همان مودع منزلنه انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعهیی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب غزایه خروج ایتمك حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکمسنه آخردن برمالی استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کلدکده یدینه تسلیم ایچون

مطلب زکوة مال المدین

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب تحسین جزا در ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق دائنی ایجاب ایتمدکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوا میدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کمسنه مقامنده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیر عام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر
واصل معروفدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی الزمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومدغمدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دینی ادا ایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور دائندن اجازتی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتدین حجه عزم ایلین کمسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کورلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کورلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادرکه
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا و یوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده دائن اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدرکه مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندو نفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب دائن دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددرکه مولاسی
صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویرلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه دائنك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شو حدیث
حکمتمآل استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله ثنادن صکره الا الدین فانه مأخوذ به کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکر مدیون مذکور دائنی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وارایسه آنك غزایه خروجی سزا واردرکه
حواله ایله ذمتی حق دائن محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعد الاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدرکه حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدرکه محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردرکه ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکر مدیون مزبور دائنی
آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکسنه دائن ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیر متضمندرکه ابرا ایله حق دائندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیر قادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی
غیر مشروعدرکه اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده دائنك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنورکه اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنمازکه

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیننده حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلا امر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتمدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن دائنه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولورکه بوخروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر امابوصورتده قصد قتالله حرکت وامیدایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیرکه بنم عندمده اذن دائن بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیر مناسبدرکه قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بو معنی مفقوددر والحاصل دائن مدیونی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویررسه
خروجی مشروعدر اما دائنه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بوتقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدرکه مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حالله اولبابده احسانلرندن رجا منده اولدقده بیوردیلرکه مرادم ابو قتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برا بر عازم اول امیددرکه الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان مالله سنی غانم قیله پس اول کمسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر غطفان برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
ایشته بو وقعه ده اول کمسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بومثللو مواضعده بلا اذن خروجده مأذون ایدوکی عند عزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیر عام بولنمامق هنکامنه مخصصدر اما نفیر عام بولندقده مدیونك دینه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك دائنی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هر شخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیر محتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر رعایهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدرکه محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرری دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبو بابده دائن ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیر ایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدرکه مسلمین اوزره خوف هزیمت وارایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن دائن بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتاله اشتغالی نفسنی هلاك
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق دائنی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلا اذن قتالی غیر مرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدرکه مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدرکه اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدرکه خروجله اطاعتی اظهار ایلیه زیرا
بومثللو مورده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبولله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن دائنه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کورلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندرکه
جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز
بریسی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتممکدر زیرا مرویدرکه برکسنه حضور نبوی یه کلوب یا رسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینمی بکا ایدوب ترك
ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وارآنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یا رسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر و بربوکونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالا یسع میاننده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیر عام بولنمدقده مقرردر اما نفیر عامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدر كه بوخروجنده هم نفسندن و هم والدينندن دفع ضرر مشركينه عازمدر واكرنفير عام بوغيكن امام اكا
خروجله فرمان ايلسه كركدركه والدينك عدم اذنلرين اهمه ايدان ايده و بعد الايذان بنه خروجله امره اقدام
ايدرسه كركدركه اطاعتني التزام ايده مؤلف جليل بوقولي تعليلنده ديركه لان الامام اوجب عليه حقا في مثل هذا
من ابيه وامه يعني بومثللو اموردہ امامك وجوب حقي پدر ومادرندن ازيد واحقدر و بوقول دقيق المفاددن مرادي
شو معنايي ايراد دركه بركسنه نك اسمي ديوانده مكتوب و مترتب اولد قدنصكره عبد اوزره خروج غزاده
سيدينه اطاعت واجب اولديغي كبي اول كسنه اوزره دخي بو بابده طاعت امام لازم ولاز بدر كورمزميسنكه امام آني
خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادر در واول دخي مولاسيله برابر بولنان عبد كبي سفر واقامتنده
امامنه متابعتله مقيم ومسافردر پس عبدك والديني رضاويرمسه لر دخي خروج غزاده طاعت مولاسي اوزرينه
واجب اولديغي كبي جندي اوزره دخي طاعت امام ثابت ومترتبدر كذلك عبد دخي نفير عام بوغيكن اذن مولاسي
بولنمادقجه خروج غزادن ممنوعدر كه مولاسينك خدمت واطاعتي اوزرينه فرض عين ايدوكي مجزوم ومقطوعدر
اما نفير عامده بلا اذن مكان قتاله خروجي لازمدر كه بوخروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلميندن
دفع ضرره عازمدر و هنكام ضرورتده مولاسي ايچون خروج وقتالدن حق منعي قائم اولمامغله آندن استيذان
عبد اوزره لازم دكلدر و مكاتب دخي خروج غزاده عبد مملوكه علي سوادر كه كتابتله ثابت اولان فك رقبه انجق
اكتساب مالي متضمن اولان اسبابه منحصر ايكن خروج غزا تحت فك مذكورده داخل اولمديغي ظاهر ومشتهردر
وامرأة حره دخي مجروحلره علاج وبيمارلره تيمار ايچون محرمي ايله برابر خروج غزايه ابتدار ايلسه جائز وسزاوار
كوريلور اما مسلمين اوچ كونلك ياخود زياده سفر مسافه يه شروع ايتدكلرنده عورت كرك عجوز و كرك شابه
بلا محرم خروج ايتمك نامشروعدر قال عليه السلام لا تسافر المرأة فوق ثلثة ايام ولياليها الا ومعها زوجها او ذو رحم
محرم منها يعني عورت اوچ كون واوچ كيجه لك مسافه دن زياده سفر ايتمز ياخود ايتمسون مكر يانمده زوجي ياخود
ذي رحم محرمي بولنديغي حالده سفر ايليه اما خروج مسلمين بوندن اقل اولان مسافه يه وقوع بولد قده عورتك
بلا محرم خروجي غير ممنوعدر لكن بو صورتده دخي زوجي وارايسه اذني بولنمادين خروجي شرعا غير ممكندر مكر
نفير عام اولوب خروجي دخي قوت مسلميني متضمن اوله و بعد الخروج دخي قتاله وافي رجال وارايكن عورتك مباشرت
قتالي سزاوار اولماز زيرا هر عضوي عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسي منكشف اولمق اقرب
احتمالدر وهم قتال امرأة مسلمين ايچون بوكونه سبه وعاري موجبدر كه مشركيندن ضعف مسلمين بردرجه يه
وارمشدر كه قتالده نسا ايله استعانته محتاج اولمشلر در ديو شماتتلرين مستوجبدر اما وقت اضطرارده تجويز قتالي
اختيار اولنور زيرا مرويدر كه يوم احدده اكثر ناس انهزام ايله جانب رسالتپناهيدن تباعده اعتزام ايلدكلرنده نسيبه
بنت كعب رضي الله تعالى عنها عرصه قتاله اقتحام ايلمشدر ورسول الله عليه السلام دخي حقنده لمقام
نسيبة اليوم كان افضل من مقام فلان وفلان يعني نسيبه نك بوكونده حربه قيامله ميدان محاربه ده اقامتي
منهزم ميندن فلان وفلانك قيام واقامتلرندن افضل ايدي قول شريفلرنده اسمني ذكر ايله ترفيع شان ووقت حاجتنده
مباشرت قتال اوزره مدح وتحسينله احسان ايلمشلردر پس بو بيانله وقت حاجتده جواز قتاللري عنديمزده
نمايان اولمشدر واكر امام ناسي خروج غزا وقتال اعدادن نهي وتجنب ايدرسه نفير عام اولمادقجه مخالفت
امري تصويب اولنماز زيرا ارتكاب معصيتي موجب اولميان اموردہ عبد اوزره طاعت مولاسي كبي طاعت
امير دخي واجبدر وعبدي مولاسي نهي ايتمشيكن نفير عام اولمدقجه خروجي ممنوع اولديغي كبي
ما نحن فيهده دخي نامشروعدر

باب مايكره في دار الحرب ومالايكره الى هنا* يعني دار الحربده استعمالي مكروه كوريلوب كوريلمين اشيابي تعداده
باب رصين الاعتماددر مؤلف مصيب اصابه من الثواب خير نصيب ديركه سبيل غزاده وحصون مسلمين اوزرلرنده
استعمال جرس جائز وسزاواردر كه تقويت قلوب مسلمينه باعث وازاله نوملرينه مداردر و بر دخي باب كراهية الجرس
مسائلنده بيان ايلديك كه جرس اكر لعب ولهوه بادي ياخود مسلمين اوزره مشركيني ياخود لصوصي دلالت مثللو
ضرره مؤدي اولورسه كراهيت استعمالي نمايانددر اما بو معنادن عاري ومنافع مسلميني متضمن اولدقده انما الاعمال
بالنيات حديث بلاغت سماتي موجبي اوزره جواز استعمالي متبيندر كذلك قتالده افراسه الباس ايلدكلري تجفاف يعني
درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخي جائز كوريلور زيرا معناي معهود ترهيب مشركيني مشتمل اولمغله مكائد حربدن
معدوددر كذلك وقت حربده اجتماع ابطال وتهييج قتال ايچون ضرب طبول دخي مشروعدر كه ضرب طبول

مطلب يجب على الجندي الخروج الى الغزو عند امر الامام

مطلب لا تخرج المرأة عجوزة او شابة الى مسافة السفر بلا محرم

بو حديث شريفدن اوچ كوندن زياده مسافه سفره بلا محرم مهما جائز اولمديغي ثابت اولوب اوچ كونلك مسافه ده عدم جوازي دليل آخر ايله مثبت اولمشدر *

مطلب حكم استعمال الجرس

انجق بطريق اللهو اولدقده ممنوع و بومثللو بطريق اللهو اولميان موضعده غير ممنوعدر نظيري ضرب
دفوفدر كه لهو ايچون اولدقده مكروه واعلان نكاح ايچون اولدقده جواز ايله موصوفدر لكن مسلمين محاربه لرنده
جمع عسكر ايچون ناقوسي ضرب وشبور تسميه اولنان مزماري نفخ ايلمك غير مشروعدر كه بونلر صنيع يهود
ونصارادندر ومسلمين آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ايله ممكن التحصيل ايكن مشركينه
مخصوص اولان نسنه يي استعماللري تحليل اولنماز وحصون مسلمينده محارسه ايله اشتغال اكرچه فضائل اعمالدندر
لكن خدمت محارسه يه قيام ايدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتي جامع اولديغندن
دخي افضل ايدوكي معروف ومشهوددر اما محارسه يه كفايت ايدر كسندلر نامو جود ايسه محارسه صلوة نفلدن
افضلدر كه هم منفعتي اعم واشمل وهم صلوة نفل هر موضعده ممكن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غير
محتملدر نظيري مكه ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدر كه غربا حقنده اشتغال طواف نكتهٔ مزبوره يه بناء افضل
اوصافدر واكر بركسنه محارسه وصلوتي جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قيلسونكه ايكي عبادتي
جمع ايلمك بريني ادا وبريني تركدن افضل ايدوكي بديدار در نظيري صوم ايله اعتكافي وقرأت قرأنله طوافي جمع
وارداقدر لكن محارسه وصلوتي جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه يه مانع اولمغله خلاف قبله يه توجهله
جمع محارسه وصلوتي ملتزم اولسه بو فعلي جائز كوريلمز زيرا صلوتده عمدا خلاف قبله يه توجه بلا ضرورة باطلدر
و بو بابده دخي محارسه اوزرينه فرض عين اولمامغله تحقق ضرورت غير حاصلدر اما مخالفت قبله ده توجهي
شرق وغربه وقبله نك تمام خلافنه منصرف اولميوب همان انحراف قليل ايله منحرف اولسه نظر اولنور اكر
وجهي بالكلية جهت قبله دن منصرف اولوب بو وجه اوزره عمدا اداء فريضه ايلدكده اعاده لازم اوله جق
وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذكور تطوعده دخي تجويز اولنماز كه تطوع وجوب استقبال قبله ده
فريضه دن فرق وتميز اولنماز واكر وجهي بالكليه منصرف اولميوب بو وجه اوزره ادا اولنسان فريضه لازم
الاعاده اولميه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بو فعلي جائزدر كه بونده محارسه وصلوة كبي ايكي عبادتي وجه شرعي
اوزره جمعه فائزدر وحق محارسده افضلي اولدر كه اركان صلوتي تطويل ايتميوب همان ايكي ركعتله تطوع
بعده خدمت محارسه يي تكميلدر وهر ايكي ركعت باشنده امر محارسه يه دقت آنك حقنده اقدم مصلحتدر حتي
اشتغال صلوة على وجه التخفيف دخي امر محارسه ده موجب تقصير اولورسه بو تقصيري صلوتده توجه قبله
ممكن اولمامق منزلنده اولمغله ترك تطوع عله تدبير اولنور زيرا جمع عبادتين هر برنده عدم تقصير ايله مشروط
وشرط مرقوم بو بابده غير مضبوطدر مؤلف دقيق الخيال حمله الله تعالى في الجنة على خيول الاجلال ديركه
احمر بده وغيريده اعناق خيله رشمه وغيريدن بعض قلاده لر تعليق ايلمك مشروعدر كه مبارزين وغيريلرندن
فرسان خيل ميانلرنده بو معنى كثير الوقوع وما رأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله سي معروف
وغير مدفوعدر لكن اوتار ايله يعني كرش مثللو نسنه لر ايله تقليد خيول بزم عنديمزده مستحسن ومقبول دكلدركه
حديثده قلدوا الخيل ولا تقلدوها بالاوتار يعني اعناق خيله تعليق قلاده ايديكز لكن اوتار ايله تعليق قلاده
ايتمكز حكم شريفي منقولدر وعلمانهي مرقومي تأويل ايدوب اوتار كاهيجه افراسي خنقله قتل ايدر ديو كراهتي
تعليل ايلديلرينه مؤلف تقوى لباس وقاه الله تعالى عن كل بأس ديركه حربده وغيريده حريردن مصنوع اولان
ثوب رقيق تلبس ممنوعدر كه لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولميوب همان لباس تنعم ايدوكي شهرتشعاردر
اما ثوب غليظ اولوب حربده نفعي نمايان ايسه بزانده اولان اختلافي باب مايكره من الديباج مسائلنده بيان
ايلديك كذلك غازينك لباس وسلاحنده وفرسينك سرج وتجفافنده يعني درع فرسنده صورت حيوان بولنمق
غير مشروع اما صورت اشجار غير ممنوعدر مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه برصورت
طائري مشتمل برنس اهدا قيلنمشيدي نزد سعادتلرنده بركيجه قالوب صباح اولدقده كورديلركه اول صورت اول
برنسدن نابود ونا پيدا اولمش نقل ايدرلركه برملك جناب رسالت ايچون اول صورتي محو وازاله ايلمشدي ايشته
بو حديث جليل كراهت استعماله دليلدر لكن صورت حيوان بساط ووساده كبي اوزرنده نوم و جلوس اولنان
اشياده واقع اولورسه رخصته شايان كوريلمشدر مرويدر كه حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل برثوب مصور
حقنده رسول الله عليه الصلوة والسلام حضرتلرينه اماان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فتوطاء يعني رأسلرين
قطعله حيوانيتدن اخراج ايدرسز ياخود آندن وساده لر اتخاذ ايدرسز كه وطئ اقدامله تذليل اولنه ديمكله ارائت
سبيل ايلدي نكته سي اولدر كه بو ماده لرده تعظيم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اما قائما نصب اولنوب ياخود

مطلب حكم ضرب الطبول والدفوف

مطلب الحرس افضل من الصلوة

مطلب الطواف في مكة افضل من النوافل

مطلب توجه القبلة والانحراف في الفرض والنفل

مطلب تزيين الافراس بالقلائد

مطلب حكم تصاوير الحيوانات

تلبس وتقلد اولنان نسنه‌لرده تعظیم صورت جهتیله عباد صورته تشبه موجوددر وسبب کراهتی انجق بو معنای معهوددر وبو حدیث جلیلده اکا دخی دلیل واردر که عادت بعض بلاداورزه پیشگاه بیوتده نصب اولنوب بشتی تسمیه اولنان وساده کبیرده صورت حیوان بولنسه اول دخی قائما نصب اولنوب اقدامله وطی اولنمدیغندن کراهتی تسجیل اولنمشدر کذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکروهاتدن معدوددر کذلك مصور اولان ظروف واوانی دخی بسط وجلوس اولنان اشیادن اولمامغله کراهتی بی مرادر ومؤلف سماحت عنوان زینه الله تعالی بحلل الجنان دیرکه حریده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبیضه استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما دخی اشبو قول رخصت فرمادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی مکروهدر وبو مسئله‌ده اختلافلری حریده تلبس دیباج مسئله سنده اولان خلافلری کبیدر وسبب اختلافلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم هذان حرامان علی ذکور امتی حل لاناثها قول حکمت رهینلرنده حریر وذهبی ذکور مسلمینه تحریم واناثه تحلیلده جمع وتقرین ایلمشلردر پس امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبار یله علی الاطلاق ذکور مسلمین اوزره تحریمنی اختیار ایلمشدر اما امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله تعالی علیهما دیدیلرکه حق نساده حریر وذهب مجرد منفعت زینت ایچون رخصت ویریلمکدن فهم اولنمشدرکه جواز استعماللری موضع ضرورته مختص اولیوب بلکه بعض منافع معتدبهاضمننده دخی مرخصدر وحدیث مذکوردن تلبس ذهب وحریر ایله تلبس ثیاب مصوره بینلرنده فرق فارق حاصل اولمشدرکه نهی اول ذکوره مخصوص ونهی ثانی ذکور واناثه شاملدر ومؤلف درایت رداصانه الله تعالی عن کل ردی دیرکه حریك غیریده دخی دوکه‌لری ذهب یاخود دیباجدن اولان لباس جائز الالتباسدرکه حریرك برابکی اوچ اصبع مقدارنده رخصت شرعیه وارد اولدیغی کبی ذهبدن دخی ازرار یعنی دوکه‌لر وکفاف یعنی خشتکلر امثالنده جواز شرعی متوارد اولمشدر وذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کوریلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنسان خاتم فضه تحلیل اولنور زیرا مسامیر ذهب اثوابده بولنسان ازرار وکفاف مثللو تبع مستهلك حکمنده شی قلنمیلدر واکر برغازی صورت حیوانی مشتمل اولان سلاحی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل میته کبی حرمتدن استثنا اولنمغله جواز استعمالی مقرردر واکر اول صورتك رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنای صورتدن خارج اولمغله حکم کراهتده غیر مندرجدرکه مکروه کوریلن انجق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولمیان نسنه حیوان اولدیغی نمایاندر وبیلمك کرکدرکه کعبهٔ مکرمه‌یی صورت ذی روحی مشتمل اولان ثوبله اکساغیر مشروعدرکه مساجد سائره‌ده تحاذ تماثیل ممنوع ایکن کعبهٔ مکرمه‌ده منعی بطریق الاولی مجزومدر ومقطوعدر لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کورنمیه جك مرتبه‌ده طینله محو اولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغله حکم جوازده مندرج اولور کذلك برخانه‌ده بولنسان تماثیلك یوزلری طین یاخود جص ایله محو اولندقده لدی الاقتضا اول طین وجصی نزعله تکمیل تماثیل قابل ایسه ده ینه شمدی کراهتی زائل اولور زیرا کراهت انجق تعظیم صورتله عبدهٔ تماثیله تشبهدن لازم اولمشدر وبو معنی صورت مزبوره‌ده منعدمدر کذلك اسلحه‌ده تماثیل بولنوب یوزینه غراوامثالی برنسنه یاپشدرمغله یاخود اثوابده بولنوب اوزرینه اپلك دیکمکله یاخود یوزینه بزدیکمکله تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور ورایات والویه دخی نصب وترفیع اولنان اشیادن اولمغله تصویر حیوان آنلرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشجار وامثالینك تماثیلی کراهتدن خالیدرکه مکروه کوریلن انجق ذی روحك تمثالیدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدرکه انه یکلف یوم القیامة ان ینفخ فیه الروح ولیس بنافخ یعنی یوم قیامتده مصور تصویر ایلدیکی صورته نفخ روح ایتمکله تکلیف واول وجهله تعذیب وتعنیف اولنور مصور ایسه نفخ روحه قادر دکلدرکه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدرکه بو حدیث جلیل انجق تصویر ذی روحك حرمتنه دالدر وبیلمك کرکدرکه انسان دفع برد ایچون ساکن اولدیغی بیتك دیوارلرینی صورت حیواندن عاری اولان کچه وامثالی نسنه‌لر ایله کذلك دفع حر ایچون کتان وامثالی نسنه‌لر ایله ستر ایلمك جائز کوریلور زیرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر ومکروه کوریلان انجق قصد زینت ایچون اولدقده در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع اولنان ستره‌یی نزعله امر ایتمشدر وسلمان فارسی رضی الله عنه کنده نام محلده برخانه‌یی ستره ایله مزین کوردکده انجموم بیتکم هذا اوتحولت الکعبة فی کندة یعنی سزلك بوخانه‌کز محموممیدر یوقسه کعبة الله کنده‌یه‌می تحول ایلدیکه بو یله البسه‌ایل کسوه ایلدیکز دیدی

پس قول سلماندن نمایان اولمشدرکه ستر بیوتك کراهتی بیوت سائره‌یی کعبه‌یه تشبیهدن نشئت ایلمشدر بونده نصکره بیلمك کرکدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره حریرك انجق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم وجلوس ایچون بسطی کذلك آندن وساده اتخاذی مکروه دکلدر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بونلر دخی مکروهلردر وبو قول مقبول عبیدة بن عمر والسلمانی رحمه الله تعالی دن دخی منقولدر وخین مناقده خلاف کبی اوزرینه اخذایده جکی نسنه حریر اولدقده آنك کراهتی بلا اخلافدر وامام محمد رحمه الله تعالی صحت مقالی اوزره شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغلهٔ دهقانی حضورینه تقریب ایلدیلر اول دخی لاجل الرکوب بدینی اکر قاشنه وضع ایلدکده ملاستی خشنیله یدی لغزیده اولمغله بونه دندر دیو سؤال ایلدی دیباجدر دیو جواب ویردیلر همان رکوبی مکروه کوروب ترکنی ارتکاب ایلدی بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقال ایدرکه ذکر اولنان هذان حرامان حدیثنده حریر وذهب حکمده تسویه قیلنمغله حریر اوزره جلوس اکر مکروه کوریلمسه سریر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه کوریلمز ایدی پس کراهت ثانیده اتفاق اولنمغله اول دخی مکروه کوریلور واستعمال اوانی ذهبده قطعا رخصت یوغیکن سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر وسریر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر واکر فص خاتمنده صورت ذی روح بولنسه آنك تلبس واستعمالی جائزدرکه مکروه اولان صورت انجق بعیددن رؤیت اولنانلردر وصورت مزبوره البته صغیره اولمغله بعیددن رؤیت اولنماز وهم بو جهتله آنی استعمالده تعظیم صورت یله عبدهٔ تماثیله تشبه دخی حاصل اولماز وبو روایت تقاتله بالغ اولمشدرکه حذیفة بن الیمان رضی الله عنهمانك فص خاتمنده ایکی طورنه صورتی مفروش ومیانلرنده ذکر اللهدن بعض کلمات منقوش ایدی کذلك ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك فص خاتمنده براسد جالس صورتی منقوش ایدی کور مزمیسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولنمق جائزدر حال آنکه اول دراهمده سریر اوزره تاج بر سر جالس اولان ملکلرینك تماثیلی متحیزدر واکر برخانه‌ده مجرد زینت ایچون سریر ذهب بولنوب صاحبی اوزرنده جالس اولمسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل وشرب ایلمسه آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدرکه محمد بن الحنفیه رضی الله تعالی عنهك خانه سنده وارایدی سبب وضعندن سؤال اولندقده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل نژاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نیجه مسائل دخی ایراد قیلمشدر لکن بز مسائل مرقومه‌نك شرحنی شرح المختصره موصول اولان کتاب الکسب اثناسنده استقصا ایلدیکمزدن بو کتابده ذکرندن استغنا ایلدیك والله تعالی اعلم

باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحریق حصونهم ونصب المجانیق علیها

یعنی قطع میاهله اهل حربی تضییق وحصون وبلادلرین تحریق ونصب مجانیقله قلعه‌لرین قلع وتمزیق مسلمینه حری وحقیق اولدیغنی بیاننده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمیع المعاهد دیرکه حصون مشرکینی نار ایله احراق یاخود ما ایله اغراق وبلده‌لری اوزره نصب منجنیق وآنلری قطع میاهله تضییق وصوللرینی افساد ایچون ایچنه تخلیط دم والقاء انجاس وسم قیلق جیوش اسلامیان ایچون مشروع وشایاندر زیرا بزلر اهل حربی قهر وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلرز وامور مذکوره قهر وکسرلرین موجب اولان تدابیر حربدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره بادیدر یوقسه مخالفت مأموره مؤدی دکلدر وهم افعال مذکوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ایدوکی هویدادر قال الله تعالی ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دینی انواع اضراردن برنوعله اضرار ایلمزلر الا آنلر ایچون اول اضرارلری سببیله عمل صالح یازیلور واهل حرب ایچنده مسلمیندن صغار وکبار ونسا ورجال اسرا یاخود مستأمنین وارایدوکی عندیمزده ظاهر وشایع اولسه دخی ینه وجه مشروح اوزره تضییق اهل حربه مانع قیلنماز زیرا الله تعالینك قهر مشرکینله امری ینه امتثالیمزده ذکر اولنان بعض مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه مجال یوقدر وانسان احترازه مجال بولمادیغی اموردده معفو ومعذوردر واسباب مذکوره‌دن بولنسه مسلمین مرقومیندن بعضیلرینك هلاکنی موجب اولسه مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برشیء مستوجب اولماز زیرا فعل مذکورلری مباح مطلق بلکه مأمور به اولوب اولبابده ممکن الاحتراز اولمیان امور حقلرنده عفو اولندیغی آشکار اولمغله دنیا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز وبو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مشرکیندن براهل داره شبخون اولنوب نسا وصبیانلری دخی قتل

مطلب حكم التعذيب بالاحراق يجوز ام لا

اولندقـده حكم شرعی نه در دیو سؤال اولندقده هم منهم یعنی آنلرده آنلردندر دیو كشف حال ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطیندن ابنی ونام ذیكر یینی نام موضعه ارسال ایلدكلرنده اكا امر ووصیت ایلدیلركه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیق مناسب كورمكله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب منجنیق ایلدیلر وابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهـل تستری محاصره قیلدقـده حضرت عمر رضی الله تعـالی عنه اكا اوزرلرینه نصب منجنیقله امرایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العـاص رضی الله عنه اسكندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری خیبرده حصون نطاتدن براهل حصنی محاصره قیلد قلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن ایچدكلرینی اخبار ایلدكلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا كه اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله قتاله شتاب ایلدكلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفریاب ایلدی وافعال مذكوره قتلی جائز اولمیان نسا وصبیانی قتله بادی اوله جغی ظاهر و بادیدر وسلمـة بن الاكوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیكه زمان معاویه رضی الله عنه ده سفاین بحره راكب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلدیك پس قول مرقومدن عندیمزده معلوم اولمشدر كه اعدا كندو منعه لرنده ممتنع اولدقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتعددر واحراق بالنـار انجق اسیر مأخوذده مكروه وناسزا واردر زیرا ابن عباس رضی الله تعـالی عنهما دن مرویدر دید یكـه رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلدیلركه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنـار یعنی اكـر فلان كمسنه یه یعنی هبار بن الاسوده ظفر بولورسكز آنی نار ایله احراق ایدیكز وشخص مرقوم زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین ایتمكه باعث اولمشیدی بعـده دیدیلركه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعـالی یعنی اكر شخص مرقومه ظفر بولورسكز آنی قتل ایدیكز واحراق ایتمكز زیرا نار ایله الله تعـالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی عنه بعث ایلـدكلرنده اكا دیدیلركه انظر فلانا فان امكنك الله منه فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعـالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل بعده معاذ رضی الله عنه كیدر ایكن آنی دعوت قیلوب دیدیلركه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد ان یعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله یعنی یامعاذ بن اول كلامی سكا حال غضبمده تكلم ایلـدم حال آنكه الله تعـالی نك ایده جكی عذابله تعذیب كمسنه یه لایق دكلدر لكن الله تعالی سنی اول شخص اوزره اقـدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نشاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر كه بعد الاخذ والقدرة مشركی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اما حال امتناعنده ادلهٔ سابقه ایله جوازی آشكار در مؤلف صائب التدبیر نورالله تعالی مضجعه بانور التنویر دیركه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو كنیه سین اظهار ایله عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدار كذلك انا فلان بن فلان دیو ذكر آبا واجداد ایله افتخار كذلك شعار شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعداده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهدینده جائز وسزا واردر كه بونلر تنشیط مبـارزین وتحریض مقاتلینه مدار در مكر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی متضمن اولمغـله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره فجور وتغلبه مؤدی اوله بو مثللو اذای مسلمینی موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجور در و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر كه یوم خندقده اصحاب كرام حفر خندقه اهتمـام واول هنكامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط درونلرینه اقدام ایدرلر ایدی اول حینده رسول الله علیه السلام لا یغضب الیوم احد من شئ یرتجز به رجـل لا یرید به بأسا مالم یكن كعب بن مالك او حسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا كثیرا یعنی بو كونده بر كمسنه آخر كمسنه نك قصـد هجو مسلمـین ایتمیه رك ارتجاز ایلدیكی اراجیزدن غضبناك اولمسون مكر اول مرتجز كعب بن مالك یاخود حسـان بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولملریله اولبابده قول كثیره ظفر بولمغـه قادر وتصریح وتعریضله اغضاب ناسه مقتدرلردر قول شریفلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان كعب وحسانی نهیله تأمین قلوب انام ایلدیلر و یوم مزبورده رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مبـاشرت ایدرلر ایدی تا كه ناس كندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة قول لؤلؤ نثارلرین ذكر وتكرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده زنابیل ترابی بنفسه

احتمال واول هنكامده هذی الحمال لا حمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بوقسه خیبردن حمل اولنان فواكه وغنایم دكلدر و بوزیا بیل یاربنا من جهة البر والاحسان اكثر وكدورت و بالدن اطهر در قول سعادت اشتمالرین تكرار ایله اشتغـال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عندیمزده استقرار ایتمشدر كه بو مثللو اذ دیاد نشاط مجـاهدینه مدار اولان كار وكفتار حـق مسلمینده جائز وسزا واردر واكر مشركین برمسلمی اكراه ایله كتوروب اثناء صفلرنده توقیف ایتدكلرنده عسكر مسلمیندن بریسی آنك مسلم ایدوكنی بیلمیه رك یاخود بیلوب آنی قصد ایتمیه رك آكا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بوصورتلرده قاتل اوزره دیت وكفارتدن بر نسنه الزام اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشركینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال كوریلكله رمی بروجهله ممتنع وبال اولماز مكر برمسلمی بعینه كوروب اسلام واكراهنه عالم ایكن آكا رمی سهامه عازم اوله بوصورتده قتلی عمد محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغـله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیـاس مذكور العمد قود مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لكن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر كه مقتول مزبور مباح الرمی اولان صف مشركینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودی شبهاتله مندرئه اولان عقوبت قصاصی اسقاطده شبهه ایدوكی ظاهردر انجق قاتل اوزره كندو مالندن دیتی ایجاب اولنور كه اول قاتل برنفس متقومه یی اتلاف ایتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابته اولان احكامدن ایدوكی بی ارتیابدر لكن قتل مرقوم عمد محض ایله حادث اولمغله وجوب كفـارته باعث اولماز واكر برمسلم صف مشركینـه رمی سهام ایدر ایكن وتر قوسی قیریلوب یاخود سهم مرمی منحرف كیدوب یاخود سهم قتالیچون تقدم ایلمش برمسلمه اصابت ایلسه بوصورتلرده قاتل اوزره كفـارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطأ واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وكفـارتی نص قرآنله مستفـادر بعده مؤلف مصیب بوموضعـده انواع خطایی ذكر وترتیب ایلمشدر بری اولدركه قاتل برمسلمی بعینه صف مشركینده كوروب آنی مشرك ظن ایتمكله اكا رمی سهام وقتل واعدام ایلسه بو فعلی اكرچه فی الحقیقه عمددركه برشخصی بعینـه قصد واكا اصابت ایلمشدر وانی مشرك ظن ایلمك فعلنـه متصل دكلدر لكن شرعا خطا ایدوكی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا مرویدر كه مسلمین غزوهٔ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی كوروب مشركیندن ظن ایتملریله اوزرینـه سل سیوف ایدوب انی قتل ایلدكلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتنی الزام ایلدیلر صكره حذیفـه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخـذ ایتمیوب مسلمینه انعـام ایلدی واكر مسلمین حصن مشركینه رمی منجنیق ایتـدكلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسـیر اولان برمسلمه اصابت ایلسه اول مسلم اول حصنده بولندیغی مسلمینـه اعلام ایتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسـنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی الاطلاق مباح ایدوكین قریبا اعلام ایلدیك كذلك برمطموره یی دخانله تضییق ایتدكلرنده ایچنـده برمسلم بولنوب هـالك اولان مشركین ایچنده اول دخی فائت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مبـاح اولمغله مسلمین اوزره هیچ نسـنه ثابت اولماز انجق مشركین مرقومینی بلا تدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت ایچون تدخین ایتمامك اولی ایدوكی ظـاهردر اما تدخیندن غیری طریقله مقتـدر دكلر ایسه جواز تدخین امر متقرردر كه تدخیله مسلمینی قصد ایتمیوب همان مشركینی اراده ایتدكلری محقق اولمغله فعللری مبـاح مطلقدر اما فعل خاطئ بشقه دركه آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممكن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واكر مسلمینك رمی ایلدكلری حجر منجنیق عسكر مسلمینده بولنـان برقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه فعل مزبور فی الجملة ممكن التحرز اولان خطادن اولمغـله قاتلین اوزره دیت وكفارت الزام اولنور و بو بابده قاتلین انجق مدجبـال ایدنلردر یوقسه منجنیق طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دكلردر كه حجر قنقی جانبه كیدرسه انجق مدجبال ایدنلرك قوتلری ایله كیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشـدید ایدنلرك قوتلریله كیتمدیكندن رمی منجنیق مدجبال ایدنلرك فعلی ایدوكی تحقیق اولنور واكر صورت مفروضـه ده حجر منجنیق مدجبـال ایدنلر اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اوله دیتدن حصهٔ مقتولی اسقاطه مبـادرت اولنور مثلا مدجبال ایدنلر یكرمی كمسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسنی هم نفسی وهم جماعت سائره جرح ایلین كمسنه منزلنه نازل اولمغله دیتدن حصهٔ نفسی ساقط وز ائل قیلنور و بو مسئله ده قاتلیندن هر بری اوزره كفارت كامله ایجـاب اولنور كه كفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی ارتیابدر اما حكم

مطلب كفارة القتل لا تتجزى بخلاف الدية

دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ تترسه آغاز ایدوب دیرکه اکرمشرکین اطفال مسلمینله تترسی التزام ایلسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدا در و بویله مواضعده مسلمین اوزره غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر و بر کسنه که رمی سهامی موجب کفارت اوله واول کفارتی ادا قیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفک بو قول ساطعنده

مطلب المخطئ في القتل هل يأثم أم لا

مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع وار در لکن بعض اصحابز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزر یکزه وبال یوقدر نظم جلیلنک ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلر و بر جوابلرنده دیرلر که نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیان وتوضیحیدر واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدر که کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدر که قتل خطادن قریبا متبین اولدیغی اوزره فی الجمله تحرز ممکندر و بالجمله تقریرات مذکوره دن مرام انجق مباح مطلق اولان افعال قطعا دیت وکفارتی موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واکر مسلمین سلاحلرین سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنور که سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان اموردده بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر کذلک رؤس رماحلرینه مشاقهٔ کتانی یعنی کتان طراقدقده طراقده کیروقالان غلیظی یاخود طراقدن چیقن خالصی دهن نفطله آلوده قیلوب آتش نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن اولمغله جوازی بلا اشتباه قندر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریبه متعلق اولان مسائلی بو محلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله بو موضعده ذکری مطوی ومطروح ایلدیک انجق مؤلف مماحت نژاد بو محلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی بر فردی محاصره ایتمدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور مکر طریق من بور هر سنه ممر اهل غزا اولمغله معروف ومشهور اوله بو صورتده آنده بولنان مباهی تفویز وابطال واشجار مثمره وعظله یی قطع واستیصال مسلمینه حلال کورلمز زیرا اهل غزا بهر سال اکا محتاج ایکن فعل مذکور دلری یاکندولره یاخود کندولردنصکره مرور ایدن اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر اما بو صورتک غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح ولا الجصابات ولا غیر ذلك الی آخره یعنی بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده کرکدر که اهل حرب ایچون مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصابات و بونک امثالی غیری نسنه لری یاعمله مشتغل اولمیه مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد و بعد الالف یا ایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت مقامله اول نسخه نک صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظ معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی ازجبه وجامهٔ روزجنک باشد که ازا قزا کند کویند و بترکی قلماقی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بو معنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بو مثللو نسنه لری اهل حربه دار اسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاعمق دخی اشد کراهتله مکروه هدر و بو بابده اسیر ومستأمن مستویدر که ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینله دامور

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ومحاربه مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساو یلردر واکر اهل حرب آنلری عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنور اکر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذاب ایسه ینه جواب مسئله ذکر اولنان قول صوابدر که ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل و بونلرده تفسلری اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واکر اکراهلری قتله یاخود نفسنی یا بر عضوینی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بو صورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنور که بونده تحقق ضرورت آشکار ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونک بالاولویه جائز ایدوکی بدیداردر و بویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله دیننده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جرائتنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لردن مجانبتنی اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلنی ارتکاب ایتمک مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واکر اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذه جبر ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجارت ایچون ادخالی حلال کورلیوب انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کند وانتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور ماتحن فیه دخی بونک مثالیدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کوریلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نک اساسی اولمغله حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یدندن جبر ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی دار اسلامه اخراجی لازمدر واکر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترک ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلا جدلدر مکر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینک اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله بو صورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور واکر مسلمین اهل حربک دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه الفیء مسائلنده بیان ایلدیک که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمک کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتک ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمک یعنی اقداملرین قطع ایلمک جائز اولمدیغی ظاهردر که عقر البته مثله در ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مکر بقره ورمکه وبونلرک امثالرینک فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اولهلر بو صورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمک جائز کوریلور و بو مسئله ده اصل قوی شول اثردر که جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دنصکره قتل اولنجیه دک قتاله مشغول اولدی و بو اثر جلادت نشانندن ظاهر ونمایان اولمشدر که مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف اعدایه اقتحام ایلمک جائز وشایاندر که صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباته وجها من الوجوه عدم فراری اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعیندن نیچه شجعان شیام بو وجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه در که رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعدا ده ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدر که عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه حضرتلری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرممکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینک بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم ایله سنک دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحمیمی ایادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمنی ایادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون با ایله نحللردر که ذباب عسللدر یاخود زنابیردر که انسانی لسع ایلمین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبرینه دن بر فرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیذیرا ولمیوب بر بینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر استدبار ایلدکده رأسنی قطع ایده لم دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هر چند که طلبده شتاب ایلدیلر اکا بر وجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بو عصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر لقبیله موسوم قیلندی و بری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه در که یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه توطین وقتاله اقدامده شهادتله کامیاب اولمشدر پس تقریر مرقومله بزه معلوم اولمشدر که مسلم مجاهد استقبال اعدا هنکامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفریاب اولنجیه دک

قتاله اهتمام ايلمك جائزدر كذلك سيفني بردخي غلافنه وضع ايتمك ملاحظه سيله غلافي كسر ايلمك كذلك اعدادن اعراض ايتمك ملاحظه سيله ممكن ايسه فرسني ذبح ايتمك وممكن دكل ايسه عقر ايتمك بعده قتل اولنوب ياخود ظفرياب اولنجيه دك قتال الله اشتغال ايتمك تجويز واستحلال اولنور زيرا الله تعالى ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلي مدلولي اوزره مؤمنلردن نفوس واموالرين مقابلهٔ جنتله اشترا قيلمشدر وذكر اولنان اقداملري عقد مرقومده سبيع بولنان نفوس واموالرين تحقيق تسليم ايدوكي بي مرادر واكر مسلمين هرسنه غزا ايچون ممر معروفلري اولان طريق اوزره بولنان برحصني محاصره ايله اشتغال ايلسه‌لر بوصورتده اشجارلرين قطع ومياهلرين ابطال قيلملري استحلال اولنور وبزقريبا بيان ايلمديك كه مسلمين اهل حربدن برفردي محاصره ايتمشلر ايسه ممر معروفلري اولان طريقلرنده اولان اشجار ومياهي قطع وابطاللري شايان كورلمز تاكه وقت آخرده كندولره ياخود سائر مسلمينه باعث ضرر وزيان اولميه اما بعض اعدالرين محاصره ايتدكلرنده صنع مزبور كسر شوكتلرينه بادي ويدلريله تسليم دارلرينه مؤدي اولديغندن آنده منفعت مسلمين وقت آخرده توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازي امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن برحصني محاصرين ايكن بر مسلمي اسير ايدوب اكا شو حصني فتح ايده جك بر موضع اوزره بزه دلالت قيل ديو ابرام ايدوب اول مسلم دخي موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتي مسلمين اوزره اعانت مشركيني مستلزم اولمغله كركدر كه اول دلالتي بر وجهله

مطلب الاكراه على قتل مسلم

ملتزم اولميه واكر اول بابده اني قتل ايله تهديد ايدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظني دلالتنده اهل حرب حصنه ظفرياب اولوب مقاتلهٔ مسلميني قتل وذراريلرين سبي اوزره واقع اولورسه دلالتي اصلا جائز وواسع كوريلمز زيرا بو دلالتي هلاك مسلميني متضمن ومسلم ايچون ارواح جماعت مسلميني كندو نفسنه فدا ووقايه قيلمق حرام ايدوكي متعين در كورمز ميسنكه بر كمسنه يي قتل مسلم اوزره قتل ايله اكراه ايلدكلرنده قتلي مقصود اولان شخص واحد ايكن اول مكره ايچون ينه حرمت قتلي بي اشتباهدر پس فعلي هلاك جماعت مسلميني متضمن اولدقده بالاولويه حرام ايدوكي متعيندر كورمز ميسنكه اهل حرب بر مسلمي قتليچون طلب ايدوب مسلم آخره سن بزي آنك اوزرينه دلالت قيل يوغسه سني قتل ايده رزديو تهديد ايتدكلرنده اكر ظن غالبي حين دلالتنده قتل ايده جكلري اوزره واقع اولورسه دلالتي بر وجهله جائز وواسع كوريلمز مؤلف جليل بو مسئله يي شو وجهله تعليل ايتمشدر كه دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمي متضمندر وظلم مزبور دين اسلامده اصلا حلال كوريلمديكي امر متبيندر اما بو صورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتنده دخي اول مطلوبي قتل ايتميوب همان اسر واستخدام ايده جكلرينه ياخود يانده بولنان مالني اخذ ايده جكلرينه واقف اولسه بو بابده قتل ايله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلته تنزيل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتي تحليل اولنور بو يله ايكن كندو قتلني ارتكاب ايله دلالتدن اجتناب ايدرسه اعظم اجور ايله مأجور اوله جغي بي ارتيابدر زيرا بو تقدير اوزره ظلم مسلمه مؤدي اولان نسنه‌دن احتراز وغيظ مشركينه بادي اولان صلابت دينيه سين ابراز ايتمش اولور ومعناي مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طريق حصنه دلالت اوزره قتل ايله اكراه اولنان مسلمك اغلب ظني دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ايلمديكدن نصكره ينه مسلمين قتال الله آنلره مقاومت ايده جكلرينه تعلق ايدرسه بو صورتده تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتي تحقق ايدر زيرا بو دلالتي هلاك مسلمينه بادي اولميوب انجق مسلمينك دفع اعدا ايچون ازدياد هموم واشغاللرينه مؤدي اولمغله تلف نفسندن خوف ايلدكده دلالتدن امتناعي موجب اعظم اجور ايسه‌ده ينه دلالتي مباح وغير محظوردر نظيري اولدركه اهل حرب بر مسلمه تهديد ايله بزي مسلمينله قتال ايده جك بر سلاحه دلالت قيل يوغسه سني قتل ايده رز ديو تشديد ايتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظني دلالتنده مسلميني قتل واسيره ظفرياب اولملرينه تعلق ايدرسه جواز دلالتي تحقق ايلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ايتدكلرندنصكره ينه مسلمين آنلره مقاومت ايده جكلرينه تعلق ايدرسه نفسي اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ايلدكده صبر ايله دلالتدن امتناعي افضل ايسه‌ده ينه دلالتي حكم جوازه تلاحق ايدر واكر بر مسلمه تعنيفله سني البته قتل ايده رز ياخود ملكمزي كورد كده اكا سجده ايدرسين ديو تخويف ايلسه‌لر نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتمشلر ايسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمهٔ كفر ياخود صليبه سجده ايلمك منزلتنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالى‌دن غيري يه سجده قيلمق بر فرده لايق اولمديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعي اعظم اجوره موصل ايسه‌ده ينه عند خوف الهلاك سبقت ايلين بيان اوزره جواز ورخصت دخي حاصلدر واكر على وجه العبادة اولميوب مجرد على وجه التعظيم والتحية سجود

ايله امر ايتمشلر ايسه بنم عندمده احب اولان نفسني اتلافه جسارت ايتميوب همان فعل مطلوبه مباشرت ايتمكدر زيرا سجودك نوع مذكوري شرايع متقدمه‌ده مباح وغير محظور ايدي قال الله تعالى ورفع ابويه على العرش وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امرلري منزلتنه نازلدر * وبزباب المكره على شرب الخمرده بيان ايلمديك كه تلف نفسندن خوف ايلدكده فعل مزبوره لايق وشايان‌در ومانحن فيه دخي آنكله سيا ندر واكر اهل حرب بر مسلمي حصون اهل اسلامدن بر حصنك طريق فتحنه دلالت اوزره قتل ايله اكراه ايدوب اول حصنده دخي مسلمينك نسا وصبيا نندن غيري كمسنه موجود اولميوب واغلب ظني دخي آنلري سبي واسترقاق ايده جكلرينه تعلق ايلسه بو صورتده اصلا جواز دلالتي تحقق ايلمز زيراسبي واسترقاق اتلاف حكمي اولوب اتلاف حقيقي اولان قتل ايله برابر اولمغله آني موجب اولان دلالت مظالمدن ايدوكي مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلميندن غيري نسنه معدوم ايسه بو بابده اكر اهلري اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتي معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولنديغي فعل اوزره اقدامي حلال كوريلدي اقدام مزبور انجق تهديد اولنديغي عقوبتي اكا ايقاع ايچون آني احضار قيلدقلري هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله اقدامي اصلا سزاوار اولماززيرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنده اولوب شخص مرقوم دخي قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبيلك كركدركه وقوف حقيقي ممكن اوليان اموردە ظن غالب منزلهٔ تحقيق حقيقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ايلديكي هلاك نفسي ظن غالب ايله مظنوني اولدقده تهديدلري بالفعل سبقت ايدوب ايتامكه اعتبار اولنميوب همان حكم متيقن آنده حاصل اولور حتى بر كمسنه بو مثللو موادده اهل حرب نيچه اسيرلرين قتل ايلدكلريني معاينه دنصكره اول ماده يي كندويه دخي تكليف ايلسه‌لر بو بابده آني صريحا قتلله تهديد وتخويف ايتمسه‌لر دخي اول ماده لدي الاكراه جائز الاقدام ايسه اكا اقدامي جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداقي اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك دخي تلف نفسي عندنده ظن غالب ايله آشكار اولمشدر مؤلف مصيب الاغراض صانه الله تعالى يوم العرض عن الاعتراض دير كه مسلم ايچون قوس فارسيه ايله رميي تعلم حلالدر كه آنده دخي شوكت اعدايي كسر وايچلرينه وهن وضعفي ادخال واردر ومسلم موجب نكايت اعدا اولان جميع اعماله مأذون ايدوكي بلا جدالدر كذلك رمي اعدا ايچون تعلم حسبان دخي جائز كوريلمك بي كماندر مترجم فقير دير كه قوس ايكي قسمدر بري عربيه وبري فارسيه در وقوس عربيه دخي ايكي قسمدر بري حجازيه وبري واسطيه در وقوس فارسيه دخي ايكي قسمدر

مطلب الرمي بالقسي العربية والفارسية

بري قوس يددر كه يد ايله رمي ايدرلر وبري قوس رجلدر كه رجال ايله رمي ايدرلر واقسام مذكوره دن هربري اختلاف ازمنه وامكنه حسبيله انواع متعدده وغير معدوده يه مقسومدر كه علمانك تأليف ايلدكلري قوس نامه لرده اكثري مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ايله جمع حسبانه در كه قوس فارسيه ايله رمي اولنوب ناوك ديدكلري سهام صغاردر انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله يي ايرادينه بادي اولدركه بعض ناس قوس فارسيه ايله رمي مكروه كوروب اولبابده بعض احاديث روايتنه دخي متصدي اولديلر لكن احاديث مذكوره شاذه در كه خلافنده عموم بلوي ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضموني باهردر قال الله تعالى واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعني محاربهٔ مشركين ايچون جنس قوتدن هرنه يه قادر ايسكز آني اعداد ايديكز وقوس فارسيه ايله رمي سهام دخي جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آيتدر اكر بعض مرقومين قوس فارسيه آلات عجمدندر وغازي غزاسنده آلات عربيه يي استعمال ايلمك كركدر ديو كراهتنه استدلال ايدرلرسه جوابلرنده ديرز كه منجنيق دخي آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضي الله عنه اوزره آني حصن طائف اوزره نصب ايلمديلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن ينه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضي الله تعالى عنه اوزره آني دخي اتخاذ ايلمديلر پس دلائل مذكوره دن آشكار اولمشدر كه مكايد حربدن اولان نسنه لر عربك بيلديكي ياخود هيچ بيلديكي امور عجمدن دخي اولسه استعمالي لايق وسزاواردر وحرب ايچون لبس حريري تجويز ايدنلرك قوللري اوزره بر مسلم لابس حرير وديباج ايكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده اندراج ايلسه كركدر كه كفننده البسهٔ مرقومه دن نسنه ترك اولنميوب جمله سي اخراج اولنه زيرا بزباب الشهيد ومايصنع به مسائلنده تحقيق ايلمديك كه شهيد اكرچه ثيابي ايله دفن اولنور اما سلاحي نزع وتفريق اولنور وحرير دخي صيقلي ولزوجتي جهتيله اعدانك حين ملامسه ده يديني وبعض آلاتي دفعه مدار اولمغله حربده تلبسي انجق على وجه السلاح جائز وسزاوار كوريلديكندن مسلم مزبور دخي على وجه السلاح لابس اولديغي

مطلب تفسير المترجم اسماء القسي

ظاهرحالندن بدباردربناء علیه بعدالشهادة سلاحی نزع اولندیغی کبی حربودیباجی دخی اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما يحل في دارالحرب مما لا يجوز مثله في دارالاسلام

یعنی داراسلامده جائزدکل ایکن دارالحربده استحلال اولنان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع
عدیده‌ده بزبیان ایلمدیك که دارالحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احترازایلمدکدنصکره نه کونه
قادراولورسه مالارینی رضالریله اخذایلمك حقنده جائزوشایاندر امادار اسلامده مثلی جائزاولوب اولمیان بوعدن
بربیعه مباشرت ایلدکده کتم عیب مبیع معنای غدر وغروری متضمن اولمغله اصلا تجویز وتوسیع اولنماز اما اسیر
یاخود اهل حربدن ایکن مسلم اولان کمسنه‌لر ایچون اموال اهل حربی بلا رضا اخذایلمك دخی حلال اولمغله
حقلرنده کتم عیب مبیع دخی استحلال اولنور واکرمسلم مستأمن اهل حربه بردرهمی برسنه تمامنده‌دك ایکی درهمه
بیع ایدوب بعده اول سنه ایچنده اول مسلم یاخود اول حربی داراسلامه خروج بعده عودت ایدوب حلول
اجلدنصکره ایکی درهمی اخذایلسه ینه اخذنده جواز ورخصت واردر زیرا بعدالرجوع حاللری ابتداء معامله‌لرنده
اولان احواللری کبیدر بوصورتده قبل قبض الدرهمین ایکیسیده داراسلامه کلوب حضور قاضیده اختصام
ایلسه‌لر قاضی بروجهله بینلرنده رفع خصام ایده مزکه اصل معامله‌لری دار یمزده واقع اولمیوب امانله کلن حربی
دخی حکم اسلامی على الاطلاق التزام ایتمشدر بوصورتده حربی اسلام یاذمتی قبولندن صکره اختصام ایلسه
قاضی بیع سابقی ابطال ورأس مال اولان یالکز بردرهمی صاحبنه تسلیمله رفع خصام ایدرزیرا بعدالعقد وقبل
القبض حادث اولان ذمت واسلامی حکم عقدایله قبض درهمینه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامی
ایله متساوی الاقدامدر نظیری شول ذمیلردر که دار یمزده ذمی آخره بیع خمرایدوب قبل القبض احدهما قبول
اسلام ایلیه وشول مسلمدرکه مسلم آخره بیع عصیرایدوب قبل القبض عصیرمزبور خمره منقلب اوله بو مسئله‌ده
اصل قوی وان تبتم فلكم رؤس اموالكم نظم قدیمیدر یعنی ای اهل ایمان اکر معامله ربوادن واستحلال ربوادن
توبه ایدرسکز انجق رأس ماللریکز بالتمام ملککزیکزدر وقال تعالى وذروا مابقي من الربوا ان كنتم مؤمنين
یعنی ای اهل ایمان الله تعالى دن خوف ایدیکز ور بوادن عهده‌ء ناسده باقی قلان مطلوبکزی ترك ایدیکز
اکر ازدرون مؤمنین اولمش ایسکز وبوآیت ثانیه نص جازمدرکه حربیدن قبل الاسلام قبض اولنمیان
ربوایی اسلامدنصکره ترك ایلمك لازمدر کذلك مسلم حربی اوزره على وجه الربوا برنسنه‌یی شرط قیلوب
قبض ایتمدین اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر ینه قبضی حرام اولور زیرا حکم عقد ربوا ایله قبضندن اقدم
اول بقعه داراسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حین عقدده داراسلام بولنمغله متساویة الاقدامدر
امامقدما ذکر اولندیغی اوزره مسلم وحربینك دار یمزه خروجلری بشقه‌درکه آنده دارالحربده واقع اولان معامله‌لرنده
حکم اسلام ثابت دکلدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته قادر دکلدر اما بومسئله‌ده اهلی قبول
اسلام ایلدیکی دارده واقع اولان معامله‌لرنده حکم اسلام ثابتدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته
قادر در بناء علیه بونده قبل الاسلام طرفیندن قبضله تمام اولمیان عقودده قبض ربوایی منع ورأس مالی دفعله
حکم ایدر وبوبابده اصل قوی شول حدیث مرویدرکه رسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم یوم فتح مکه‌ده
الا ان كل ربوا كان في الجاهلية فهو موضوع واول ربوا يوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بیوردیلر یعنی
بیلوب آکاه اولیکز که قبل الاسلام عقد اولنان جمیع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله‌دن اقدم وضع وحط اولنان
ربوا عباس بن عبدالمطلبك ربواسیدر ورسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم ابطال ربواده عم اکرملریله ابتدالری انجق
اوامرلری نهج اوامر ملوك اوزره اولمدیغنی اظهار وابدا ایچوندر که ملوك بومثللو اموده اقاربلرینه ترخیص ونهیی
اجانبلرینه تخصیص ایدرلر امارسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم اقرب اقربالری اولان عم کریملرین نهیده تقدیم
ایلدیلر ایشته بوبابده آنی هنوز قبض ایتمدیکی مال ربوایی قبضدن منع ایدوب سابقده قبض ایلدیکی ربوایه بروجهله
تعرض ایلدیلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضی الله عنه‌ده اختلاف ایدوب بعضیلری اسلامی غزوه‌ء
بدردن اقدم ایدی دیوب بعضیلری دخی یوم بدرده اسیر اولدقدن صکره قبول اسلام ایدوب بعده مکه‌یه عودتیچون
رسول الله علیه السلامدن استیذان ایتمکله اکا اذن ویرمشیدی دیدیلر وعلى کلا القولین مکه‌ده مسلم اولدیغی حالده زمان
فتحه‌دکین معامله‌ء ربوا ایدرایدی حال آنکه حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم نزول ایتمشیدی کوره‌مزمیسنکه رسول الله
صلى الله علیه وسلم یوم خیبرده سعدین سعیدین یعنی سعد بن مالك وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنهمایه اربیتما فردا
یعنی ارتکاب ربوا ایلدیکز همان رد ایدیکز بیوردیلر کذلك لاتأكلوا الربوا اضعافا مضاعفة یعنی ای اهل ایمان

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

السعدان في كتاب الصرف سعد بن مالك وابن ابي وقاص وفي المواعدة سعد بن عبادة وابن معاذ وهما المراد في اصطلاح المحدثين اذا اطلقا كذا في المغرب مهد

بوله

بوله عادتیکز اوزره اصل مالدن قات قات زیاده مال ربوایی اکل ایتمکز نظم جلیلی وقعه‌ء احدده نازل
اولمشدر که وقعه‌ء احد فتح مکه‌دن بش سنه اقدمدر پس بوبیانله حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم ایدوکی
نمایان اولمشدر بوله ایکن رسول الله صلى الله علیه وسلم یوم فتحده مکه داراسلام اولدقدنصکره معاملات
عباس رضی الله عنه‌دن انجق قبضله رسیده‌ء تمام اولمیانلری ابطال الله اتمام ایلمشلردر پس بوبیانله عندیمزده متبین
اولمشدرکه دارالحربده مسلم وحربی بینلرنده عقد ربوا جائز وممکن وبوبقعه قبل القبض داراسلام اولدقدنصکره حکم
عقد ربوا ایله قبض ربوا غیرممکندر واکر برمسلم دارالحربده برحربی‌یه بیع خمر ایدوب تسلیم خمر وقبض ثمندن صکره
اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر ثمن مقبوض مسلم ایچون سالم قیلنور زیرا آنلرك معاملاتنده حکم اسلام انجق حرامی
قبض ایله حکم عقد رسیده‌ء ختام اولدقدنصکره ظاهر اولمشدر امااسلاملری قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره
رد ثمن واجبدرکه ورود اسلامده هنوز قبض حرام غیر مترتبدر کذلك اسلاملری حربی خمری قبض ایدوب مسلم
هنوز ثمنی قبض ایتمدین ظاهر اولسه ینه مسلم مطالبه‌ء ثمنه قادر اولماز اما ذمی داراسلامده ذمی آخره خمرینی بیع وتسلیم
ایدوب قبض ثمنی ایتمدین ایکیسیده قبول اسلام ایلسه‌لر حکم مسئله بشقه‌درکه عقد مزبور ایکی ذمی بینلرنده
صحیح اولمغله اول عقد ایله ثمن بعدالاسلام دخی بایع ایچون دین مستحقدر واسلامی مانع قبض حق دکلدر
اما مانحن فیهده اصل عقد غیر صحیح ایکن مجرد مسلم مستأمن اهل حربك اموال مباحه‌لرین طیب نفسلری
ایله اخذ ایچون تصحیح اولنمشیدی اول دخی اسلاملری ایله زائل اولمغله برنسنه مطالبه‌سنه واصل اوله‌مز
واکر اسلاملری تمام ثمنی قبض وبعض خمری تسلیمدن صکره منتظم اولسه بوبابده بعض مبیع تمام مبیعه
قیاس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضك حصه‌سی مسلم ایچون سالم اولوب غیرمقبوضك حصه‌سنی رد ایلمك لازم اولور
کذلك برمسلم برحربی‌یه دارالحربده بیك درهمی برسنه تمامنده‌دك یوز دیناره سلم ایدوب بعد حلول الاجل
نصف دیناری قبضدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر دینار مقبوض مسلم ایچون ودینار مقبوضك حصه‌سی
اولان نصف رأس المال حربی ایچون سالم اولوب بقیه‌ء رأس المالی مسلمه رد وتسلیم حربی اوزره لازم اولور
زیرا اسلاملرندن صکره سبقت ایلین عقد فاسد ایله بقیه‌ء دیناری قبض ایلمك غیرممکن اولمغله حکم مسئله ابادی
ناسدن انقطاع مسلم فیه منزلنه تنزیل اولنوب رأس مالدن آنك حصه‌سنی رد ایلمك متعین اولور اما معامله‌ء
مرقومه دارالحربده ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی مسلم اسیر بینلرنده حاصل اولسه ایکیسیده هرمکانده احکام
اسلامی ملتزم اولملریله معامله‌لری مردود وباطل اولور واکر دارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی کمسنه میاننده وقوع
بولسه عند محمد رحمه الله تعالى بودخی باطل ومدفوعدر لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه اوزره صورت
مزبوره‌ده مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله مساوی انجق حکم اثم وکراهتده متغایردر که نفس اسلامله
عصمت مال اکرچه حق ائمه‌ده ثابت وظاهردر اما حق احکامده احراز داره موقوف ایکن احرازی متقرر
اولمامشدر واکر ایکی حربی مستأمن دار یمزده بومعامله‌یه مباشرت ایدوب بعده قاضی‌یه اختصام ایلسه‌لر
کرکدرکه قاضی معامله‌لرین ابطال الله رفع خصام ایلیه زیرا بونلر دار یمزده بولنان معامله‌لرنده اهل ذمت منزلنه
انزال اولنورلر وقاضی لدى الاختصام اهل ذمت میاننده جریان ایدن عقود ربوایی ابطال ایتدیکی کبی ایکی
مستأمن میاننده دخی ابطال ایدر انجق خمر وخنزیر حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنین واهل ذمت اولبابده
على سوا اولملریله قاضی بینلرنده جریان ایدن بیع خمر وخنزیری تنفیذ وامضا ایدر واکر برمسلم دارالحربده منعه‌ء
مسلمین ایچنده قائم ایکن برحربی داخل حصننده آنکله مکالمه ایده‌رك بومثللو بین المسلمین فاسد اولان بعض
معاملاتله معامله ایتسه‌لر بومعامله‌لری جائز کورلمز زیرا منعه‌ء مسلمینده بولنان مسلمك جانبنه رعایت البته
بوعقدی افساد ایدر وبرعقد وجه واحد ایله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنی من كل الوجوه افساده کفایت ایدر
وبرباب مایکره ادخاله دارالحرب ومالا یکره مسائلنده بیان ایلمشدیك که مشایخمزدن جمع کثیر بومعامله‌یی
تجویز وتحلیل ایدوب مسلم امانله دارالحربه دخول ومالارینی رضالریله اخذ ایتمك منزلنه تنزیل ایلدیلر اما امام محمد
رحمه الله تعالى مکان مسلمه اعتبار ایدوب حربی امانله عسکر مسلمینه یاخود داراسلامه خروج بعده مسلم ایله
بومعامله‌یی ایتمك منزلنه تنزیلی اختیار ایتمکله ایکیسیده منعه‌ء مسلمینده ایکن بومعامله‌لری صحیح اولمدیغی کبی
یالکز بری بولندقده دخی تصحیح اولنماز دیمشدر اماقول مشایخ اوزره فرق مسئلتین معلومدرکه حربی امانله
دار یمزه کلدکده مالی محترم ومعصوم اولوب کندو منعه‌سنده ایکن مالی عصمت وحرمتدن مجرومدر واکر
مشرکین برمسلمك جاریه‌ء مسلمه‌سنی اسر واحراز ایتدکلرندن صکره ایچلرنده مستأمن اولان برمسلم اول جاریه‌یی

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه برله دار اسلامه اخراجه فرصت بولمسه آنك بوفعلنه شرعا رخصت و يريلمز زيرا اهل حرب
اول جاريه يه احراز ايله مالك اولمشلردر حتى اسلام يا ذمتى قبول ايلسه لر ينه ملكلرنده ابقا اولنور بو جهتله مستأمن
من بورآنى سرقه ده اهل حربه غدر ايتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاريه يى مستأمن مز بوره
خمر ياخود ميته ايله بيعه رغبت قيلسه لر شرا سنه رخصت و يريلور زيرا بونده اخذى رضالريله اولديغى متعين
و معناى غدر غير متمكندر و مؤلف دقيق المنهاج بومسئله يى انجق امام ابو يوسف رحمة الله تعالى عليه اوزره
احتجاج ايچون ايراد ايتمشدر كه امام ابو يوسف بو عقدى تجويز ايدر شه البته عقود سابقه يى دخى تجويزه
محتاجدر اما حق مسلمه ده تو بيعى دخى مكروه كوروب مجبر اولماز سه جاريه مسلمه يى فداء خمر ايله تخليص
ممكن ايكن آنكله على وجه الحرام جامع ايلين حربينك يدنده تركنى تجويز ايتمش اولور كه عدم جوازى معلوم
اهل تمييزدر و مستأمن مذكور اول جاريه يى خمر ايله اشترادن صكره دار اسلامه اخراج ايتدكده كند و مملوكه سى
اولوب آنده عتق نافذ اولور اما مالك قديمى ديلرسه تمام قيمتيله اخذ ايدر زيرا مستأمن مرقوم اهل حرب اكاهبه
ايتمشلر كبى جاريه يه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت بيعله تملك اولنامشدر كه مالك قديمى ثمنله اخذه
سالك اوله و بو توجيه واضح ايله معامله مذكوره نك دار الحربده جريانى ايله دار اسلامده جريانى بينلرنده
طريق فرق متضح اولور كه حربى اول جاريه ايله برابر دار يمزه امانله ورود ايلدكده مسلم آنى داريمزده خمر ايله
اشترا قيلمق باطل و مردود اولور حتى خمر ايله اشترادنصكره قاضى يه اختصام ايلسه لر قاضى بو بيعى ابطال
و جاريه يى حربى مستأمنه اوزره رد و اول حربى يه جاريه يى مسلميدن بر ينه بيعه اجبار ايله دفع خصام ايدر
زيرا جاريه مسلمه اولمغله آنى ملك كافرده ابقا و دار الحربه اعاده سنه رضا مشروع اولمازينه كيم حربى مستأمنك
جاريه سى دار اسلامده قبول اسلام ايلدكده حكم مسئله بويله در و اگر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسكر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخى امانله ايچلرينه واصل و بومثللو بين المسلمين جائز اولميان بعض
معاملاتله آنلر ايله عامل اولسه بونده دخى جواز و رخصت حاصلدر زيرا دار لرنده اولان علت جواز دار اسلامده
بولنان منعه لرنده دخى قائمدر كه مالرى مسلم ايچون مباح الاخذ و مستأمن اوزره غدر امانندن تحرز لازمدر
و مستأمن مرقوم دخى بومعامله ايله غدردن كسب اسباب تحرزى ملتزمدر و بو تفصيل ايله ظاهر و مرتسخ
اولمشدر كه مسئلهٔ سابقه ده قول اصح مذهب منشا بحدر كه بو مسئله ده موضع نزولرى حكم دار الحربى اخذ
ايتمشيكن اباحت مالرى باقى اولديغندن مسلم ايچون معاملهٔ مذكوره جائز كوريلدكده حربى كندو منعه سنده
و آنكله معامله ايدن مسلم منعهٔ مسلمينده بولنديقده دخى جوازى متعين و متميز در و اگر اهل حربدن بردارك اهلى
مسلمينله موادعه اوزره ايكن برمسلم ايچلرينه واروب بردرهمى آنلره على وجه الربوا ايكى درهمله مبايعه ايلسه
بو دخى تجويز و توسعه اولنور زيرا موادعه ايله دارلرى دار اسلام اولميوب انجق بلا رضا مالرين اخذ ايله غدر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشيدى شمدى بومعامله ايله آنلرى استرضا ايلدكده معناى غدر منعدم اولوب
مأخوذينك حلال طيب اولمسى اقتضا ايلمشدر و اگر موادعين اولان اهل حربدن بريسى اول موادعه ايله
دار اسلامه داخل اولسه آنكله امن و سلامته نائل قيلنور بو صورتده برمسلم دار يمزده آنكله وجه مشروح اوزره
معامله ايلسه قاضى اول معامله يى ابطال له مقابله ايدر زيرا حربى مرقوم دار يمزده منزلهٔ مستأمنه نازلدر
و قريبا بيان ايلديك كه دار يمزده مسلمين و اهل ذمت بينلرنده باطل اولان معاملات مسلم و مستأمن بينلرنده دخى
باطلدر اما مسلم مواد عين مرقومينه ياخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعنى ثمن معلومله اجل
معلومه دكين آنلره بيع ايتدكدنصكره مسلم بعض ثمنى حط ايدوب اهل حرب دخى باقيسنى تعجيل ايتمك اوزره
آنلر ايله مصالحه يه قائل اولسه بومعامله سنه حكم جواز شامل اولور زيرا بو تصرفك دار اسلامده حرمتى انجق
اجلى دراهمله مبادله يى متضمن اولمغله آنده معناى ربوا متمكن اولديغندندر و بز بالدفعات بيان ايلديك كه
دار الحربده مسلم و حربى بينلرنده حكم ربوا غير ممنوعدر پس بومعامله لرى دخى جائز و مشروعدر و حكم مشروح
المال اوزره حديث بنى النضير ايله استدلال اولنمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جوار مدينه دن
اجلا لرين مراد ايلدكده بزم ذمم ناسده هنوز وقتى حلول ايتمش ديونيمز واردر ديو عذر و بهانه ايراد ايلديلر
همان رسول الله عليه السلام ضعوا وتعجلوا يعنى ديونيكزدن بر مقدارينى تنزيل و باقيسنى پيشين اخذ ايديكز
قول بلاغت لزوملريله اول قوم لازم الازاله يى الزام بيورديلر و حكم مذكورى تجويزه مدار انجق بنى النضيرك
اهل حربدن اولملرى ايدوكى بديدار در و دليل مذكوردن عنديمزده ظاهر و بارز اولمشدر كه معاملهٔ مز بوره

دار اسلامده بين المسلمين جائز دكل ايسه ده دار الحربده مسلم و حربى بينلرنده جائزدر و اگر مسلم مرقوم مواد عين اولان
اهل حرب ياخود ايچلرينه امانله داخل اولديغى اهل حربله وجه مشروح اوزره بيع ايلديكى متاعك بعض ثمنى
حط آنلر دخى باقيسنى تعجيل ايتمك اوزره مصالحه دنصكره هنوز باقى معجلى قبض ايتمدين اول دارك اهلى ياخود يالكز
مديونى قبول اسلام ايلسه بو صورتده صلح مذكورلرى باطل اولوب تمام دين تمام اجله دكين مديون اوزره الزام
قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه عقد ايله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلامله متساوى الاحكامدر و اگر مسئلهٔ مفروضه ده نصف دينى حط و نصف آخرينى
تعجيل اوزره مصالحه ايتمشلر اولوب بعده حربى اول نصف معجلك مثلا ايكى ثلثنى ادا برله ذمتنده يالكز
بر ثلثى قالدقدنصكره مسلم اولسه بو صورتده صلح سابق بالكلية باطل و مسلم اوزره رد مقبوضى لازم و تمام دين تمام
اجله دكين اول مديون اوزره قائم اولور اما سبقت ايدن بيع خمر مسئله سى بشقه در كه بيع مرقوم طرفيندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احكامى عقدان تقابضده واصل انجام اولمشدر و صلح مزبور مبادلهٔ حقيقيه اولميوب
همان حط نصف شرطى اوزره تعجيل نصيف ياخود تعجيل نصف شرطى اوزره حط نصف ايدوكى مشهود
اولمغله قبض نصف باقى ايله كمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخى موجود اولمايوب قبل تمام القبض اول
حربى مسلم اولدقده صلحلرى بالكليه نابود اولور كورمز ميسنكه بر مسلمك مسلم آخر اوزره وقتى حلول
ايتمش دينى وار ايكن مديون نصف دينى بو كون ادا ايلمك شرطى اوزره داين نصف آخرينى حط و اسقاط
اوزره تصالح و تراضى ايدوب صكره مديون بعض نصفى ادا ايدوب بعض آخرينى ادا ايتمدين يوم معهود
منقضى اولسه بو معنى بالكليه بطلان صلحله جميع دينه قدرت مطالبه سنى مقتضى اولور زيرا بعضدن ابراسى
يوم معهودده اداء باقى ايله مشروط ايكن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسى باطل و تمام مال على حاله اوزرينه
الزام قيلنور ما نحن فيه دخى بونك كبيدر والله اعلم بالصواب

باب ما يحل للمسلم الاسير فى ايدى اهل الحرب ان يجيبهم الى ذلك * يعنى ايادى اهل حربده اسير اولان مسلم ايچون
اوامر اهل حربدن اطاعتى حلال اولوب اولميان امورده بابه دقت موقوفدر اهل حرب بر اسير مسلمى قتل ايچون
احضار و بو ينكى اورات ديو امر و اجبار ايلدكلرنده بو يننى اورا تمغله امرلرينه ايتمار ايلسه حقنده جائز و سزاوار
كوريلور زيرا امتثال ايتسه ده ايتمسه ده قتل ايده جكلرى معلومى ايكن امتثالى قتل نفسنه اذن و اعانت
اولمديغى محقق و مقرر بلكه امتثالى كا هيچه ميل قلوبلرينه بادى و عدم قتلنه مؤدى اولور و عدم امتثالى
كاهيچه آنى اخبث قتله قتللرين موجب اولمغله امتثالى اهون قتله قتلنى مستوجب اولور پس امرلرينه امتثالى
انجق بومثللو اغراض صحيحه ايچون استحلال اولنور حتى قتلنى ترك ايتميه جكلرينه عالم اولوب انجق طريق آخر ايله
قتل ايتميوب همان اهل حرب آنك بو يننى طوتوب اورا تدقدنصكره قتل ايده جكلرينه جازم اولسه بو معنى كراهت
امتثالنى مستلزمدر كه مسلم ايچون كندو قتلنه اذن و اعانت بر وجهله حلال دكل ايكن بو امتثالى بحسب الصورة
اذن و اعانتى متضمن اولمغله ذكر اولنان اغراض صحيحه دن بريسى متحقق اولمدقجه امتثالى شرعا ممكن اولماز
و اول غرض صحيح موجود و مقرر اولدقده امتثال و عدم امتثال ميانه سنده مخير قيلنور زيرا بو بابده غرض صحيحله
رخصت امتثالى بديدار اولمغله ديلرسه رخصته ترخص و ديلرسه عزيمته تمسكى اختيار ايدر و على هذا التقدير
اهل حرب اسير مسلمك اعضاسندن بر عضوينى قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره بر غرض
صحيحى وار ايسه تسليم عضوى مشروع يوغيسه تسليمدن ممنوعدر كورمز ميسنكه اهل حرب اول مسلمه اثوابكى
لابس اول سنى قتل ايده جكز ديدكلرنده اول دخى ستر عورت قصدى ايله تلبس ثياب ايلسه بو صورتده كندو
قتلى اوزره اعانت ايتمش اولمامغله لبس ثيابنده رخصتيابه اولور زيرا لبس ثياب اعمال قتلدن معدود اولميديغندن
بشقه ضمننده حين قتلنده مكشوف العورة اولمامق كبى غرض صحيحى دخى موجوددر مؤلف صحيح الاسناد دليل
مسئله يى ايراد ايدوب ديركه عبد الملك بن مروان كندودنصكره اوغللرى وليد ايله سليمانى على وجه التناوب
خلافتنه ولى عهد ايدوب طرفندن هشام بن اسمعيل نام جبار خود كام دخى سعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهمادن من بورينه ولايت عهد ايله بيعتى اوزره ابرام اول دخى اباو امتناعه اقدام ايلدكده اكا همان عورت غليظه سنى
ستر ايده جك مقدارى قيلدن بر سراويل تلبس ايله امر ايدوب اول دخى امتثال امر ايله تلبسه اهتمام ايلدى صكره
هشام خباثت آشام قتلنه جسارت و اقتحام ايده ميوب انجق جسمه سعادت تقامنه آلتمش سوط ضرب يدنصكره
اسواق مدينه ده طواف ايتديروب اول سيف مشهور كرامت نيامى زعم باطلانجه شهرهٔ خواص و عوام ايدوب

بعده تخلیهٔ سبیل ایله دست کش انتقام اولدیلر اول هنکامده اول امام عالیمقام دیدیکه اکر بنی قتل ایتمیه جکلر بنی احساس ایتمش اولیدم بلا التباس امرلرینه امتثاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایشته بو واقعهٔ پر اهوالده اول امام بنی مثال کندوینی قتل ایده جکلر دیو ظن ایدوب ملاحظهٔ ستر عورت ایله لبس لباسده امرلرینه امتثال ایلدیکندن عندی عزده آشکار اولمشدر که لبس لباسده کندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امر اعدایه انقیاد جائز وسزاواردر کذلك اسیر مسلم انجنده بدلرندن خلاصه عدیم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن اهل حرب کلوب اکا طشره کل تا که عنقکی ضرب ایده جکز دیو اضرارده اصرار ایلسه‌لر بنه عدم امتثالده خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه امید وار ایسه بو مثللو غرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار اولور زیرا آنلره خروجی استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولمیوب ضمننده مثله‌دن احتراز دخی بولنمغله حقنده اکا جواز واردر کذلك صلبنی مراد ایدوب خشبهٔ داره صعود ایله اکا امر ایلدکلرنده امتثالنده نفسندن الم ضربات متوالیه‌یی یاخود خوف مثله‌یی یاخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلی دفع ایلمك کبی بر غرض صحیحی وار ایسه بنه امتثالی جائز وسزاوار اولور بشرط آنکه اول خشبه‌یه بنفسه صعودده خوف تلف موجود اولمیه اما موجود ایسه بو مثللو خشبه‌یه صعودی قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه طریق جوازی مسدوددر قال الله تعالی ولاتقتلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی جرحله یاخود مهالکه القا ایله قتل ایتمکز واکر اهل حرب ایقاد نار ایدوب نفسکی شو ناره القا قبیل دیو امر واجبار ایلدکلرنده نار موقده دخی کاهیجه آندن نجاتی ممکن وکاهیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده متمکن اولسه بو صورتده القاء نفسی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بو بابده القاء نفس ایله نفسنی قاتل اولور ومسلم ایچون قتل نفسی وقتل نفسی اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرینه واجبدر که قتلی واقع اولدقده فعل اعدا ایله واقع اولوب کندو فعلی اوزره مترتب اولمیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخر ایله آنی تهدید ایده‌لر بو صورتده نفسنی ناره القا آنك حقنده توسیع وتسدید اولنور زیرا اول بابده نفسنی الم سیاط متوالیه‌دن یاخود خوف مثله‌دن تخلیص کبی غرض صحیحی واردر بو جهتله رخصته سزاوار اولور کذلك نفسنی صوده اغراقله امر واجبار ایلسه‌لر بو دخی حکمده القاء نار کبیدر واکر اهل حرب بر اسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار وبر سیف غیر قاطع ایله ضربه ابتدار ایلدکلرنده اول مسلم بنم شو سیفمی اخذ وبنی انکله قتل ایدیکز دیمکه اجتسار ایلسه بو قولی جائز وسزاوار اولمایوب موجب اثم واوزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بر وجهله حلال اولمادیغی کبی قتل نفسی ایله آخره امری دخی استحلال اولنماز وهم قتلله آخره امری معصیتله امردن عبارتدر که معصیتله امر ایلمکده قطعا رخصت یوقدر اما بو صورتده بنی آنکله قتل ایدیکز دیمیوب بلکه قتلنده نوع راحت وسهولت امیدی ایله بنم سیفم بو سیفدن اقطع ومرامکزی امضاده اسرعدر دینسه رجا ایده رمکه بو قولی جائز وموسع اوله زیرا قتلی ایله امر صریح ایتمدیکندن بشقه قولنده کندویه ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحیحی واردر وبو یله ایکن مؤلف عفی عنه اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتی باب اوله یغندن جواب مسئله‌یی رجایه تعلیق ایدوب قطع واطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکری سبقت ایدن مد عنق ولبس ثیاب وصعود خشبه کبی اعمال قتلدن اولمیان افعال فعل مذکوره مخالف اولمغله انلرده جواز ایله قطع مقال ایلدی وعلی هذا اهل حرب شق بطننی مراد ایلدکلرنده مسلم دخی آنی ایتمکز همان عنقمی ضرب ایدیکز دینسه بو دخی معصیتله امری تصریح اولمغله تجویز وتصحیح اولنماز اما بو صورتده آنلره الله تعالی دن خوف ایدیکز وبطنمی شق ایلمك امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق اولی واهوندر دینسه بو قولنده بأس شرعی یوقدر که آنده معصیتدن نهیی تصریح ایتدکدن بشقه ضرب عنقله امر صریح دخی ایتمیوب همان ضرب عنق سزلك قصدا ایلدیککز عملدن اهوندر دیو تلمیح ایلمشدر بو جهتله بو قولی تجویز وتصحیح اولنور کورمز میسنکه قتلی ترك ایلسه‌لر صورت اولیده اضربوا عنقی قولنده معصیتله امری تصریح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانیه‌ده ضرب العنق اولی واجمل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم اولور کورمز میسنکه ضرب العنق اولی واجمل دیو ضرب عنق آنلره تلقیندن صکره الله تعالی دن خوف ایدیکز بکا بونلردن هیچ برینی ایتمکز دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلر دخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استعجال ایلسه‌لر بو مقالنده انشاء الله تعالی اوزرینه اثم ووبال یوقدر کذلك قتل ایده جکلری اسیر مسلمك یا بنده قتل ایتمیه جکلری بر اسیر مسلم دخی بولنوب مقالهٔ مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مزبور اکا دخی شامل اولور یعنی

اول دخی اهل حربه الله تعالی دن خوف ایدیکز وبو مسلمی مثله ایله قتل ایتمکز وضرب عنقده دخی مرامکز حاصلدر دیسه رجا ایده رمکه بو قولنده آثم اولمیه اما عنقنی ضرب ایدیکز دیرسه البته اثم ووبالی ملتزم اولور والحاصل قتلی مقصود اولوب اولمیان جمیع احکام مذکوره‌ده مساوی وکرك حق نفسنده وکرك حق غیرده معصیتله امری تصریحده رخصت شرعیه بولنمامق جمله‌نك حقلرنده منساویدر کورمز میسنکه مسلم آخر اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ایلدیککز تنکیلی بوکون ایتمیوب یارین ایدیکز دیسه قولنی قبول ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر البته بو قولنده آثم اولور اما یارینه دکین تأخیر ایدیکز دیسه اثمدن سالم اولور واکر بر مسلمك بطننی سیفله ضرب ایده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالی دن خوف ایدیکز وموضع طعامی ضرب ایتمکز بلکه عنقنی ضرب ایدیکز دیسه البته بو قولنده آثم اولور اما موضع طعامك غیریده ضرب ایتمك اهوندر دیسه اثمدن سالم اولور واکر ضاربه یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیسه خوف ایده رمکه آثم اوله اما موضع طعامه ضرب ایتمه دیسه اثمدن سالم اولور زیرا صیغهٔ کلام ثانی معصیتدن زجردر وصیغهٔ کلام اول معصیتله امردر که یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیمك یوقارویه یاخود اشاغی‌یه ضرب قبیل دیمکدر ومعصیتله امرده مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایسه ده امر مزبور کرك صوری وکرك معنوی اکا بر وجهله رخصت شرعیه یوقدر وذکر اولنان مباحثدن نمایان اولمشدر که انسان ایچون معنای کلامنه رعایت شایان اولدیغی کبی تعبیرات عباراتنه دخی رعایتی شایاندر وبو بابده اصل قوی شول اثردر که عم خیر الناس حضرت عباس رضی الله عنه‌دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منك یعنی سن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اکبر میسین یوقسه آنلر سندن اکبرمیدر دیو استخبار اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا سن منه یعنی رسول الله علیه السلام بندن اکبردر وبنم سنم آنلردن ازیددر واوفردر دیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی وحکایت اولندیکه هارون الرشید رحمه الله تعالی منامنده اسنان سافله‌سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رؤیاسنی بعض معبرینه تقریر ایلدکده اول معبر تموت اقاربك یعنی بالجمله قریبلرك فوت اولورلر دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر برله طرد وتحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت واکا رؤیاسنی انها ایلدکده اول معبر متبصر یکون عمرك اطول من عمر اقاربك یعنی سنك عمرك اعمار اقاربکدن اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفهٔ مشارالیه اکا حسن ثنا برله عطایای جزیله اعطا قیلوب عبارتین مزبورتین منساویة المعنی ایکن رد وقبولنده وجوب رعایت تعبیره رمز وایما ایلمشدر واکر اهل حرب بر مسلمی والدی ایله اسیر ایدوب قتللرینه شتاب ایتدکلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمی حضورمده قتل ایدیکز تا که عند الله احتسابله کسب ثواب ایده‌یم دیو خطاب ایلسه اهل حرب مساعده ایتسه‌لر وایتمسه‌لر بو قولنده آثم اوله جغی بی ارتیابدر اما بن اوغلمی احتساب وآنکله اکتساب ثواب ایتمك ایسترم بنی آندن اقدم قتله شتاب ایتمکز دیسه بونده کرك قتل نفسی وکرك قتل ولدی ایله امری تصریح ایتمدیکندن رجا ایده رمکه اثمله مستحق عذاب اولمیه کذلك بنی پدرمدن اقدم قتل ایدیکز دیسه البته آثم اولور اما پدریمی بندن اقدم قتل ایتمکز قورقارمکه جزع وفزع ایدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم دیسه بونده اثمدن سالم اولور کذلك کندونك یاخود والدینك ضرب عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سیفکزی کسکین ایدیکز دیسه آثم اولماز اما سیفکزی کسکین ایدوب صکره بزی قتل ایدیکز دیسه اثمی ملتزم اولور زیرا امر مرقومنده معنای معصیت بالکلیه معدومدر انجق معصیت مراد اهل حرب اولان قتل مسلمده موجود واول دخی همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنك صکره بزی قتل ایدیکز قولنده معصیتله امری تصریح ایتمکله اکا بر وجهله رخصت تصحیح یوقدر والله اعلم بالصواب

باب ما یسع الاسیر المسلم ان یفعله لهم اذا اکرهوه وما لا یسعه

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی بر عمل اوزره اکراه ایلدکلرنده مباشرتی حلال اولوب اولمیانلرینی تمییزده باب رافع الاشتباهدر اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه علی طریق الاجبار بزم ایچون شو اسیر مسلمی قتل ایله یاخود بز سنی البته قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه‌لر اول قتله مباشرتی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آثارده لیس فی القتل تقیة یعنی قتل مسلم ایله کندو ضررندن توقی شرعده یوقدر دیو نقل وایثار اولندی وهم اکا معصیتله امر ایتمش اولمغله لاطاعة للمخلوق فی معصیة الخالق لازمه سنجه امتثال امرلری غیر لایقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلوب بو مثللو مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره تقدمی التزام واردر که بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ایچون شو سیفی تشحید قیل دیوب ذیلنده بر آنکله شو مسلمی

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی یوغیسه تشحیذی
حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز
واکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی وارایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب
بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل واردرنکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتمدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق
آخرایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شو خشبه یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تاکه اوزرینه شو مسلمی
صلب ایده‌لم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رزدیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امتثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق
آخرایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بو یله ایکن امتثالدن اجتنابله
قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر
کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تاکه بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده رزدیو اجبار ایلسه‌لر امتثالنده
ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأییدك
بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدیدا اولدیغندندر اما تشحیذ سیف
وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیدر کذلك بو مسلمك یدلرینی ور جللرینی ربطله امر واجبار
ایلسه‌لر ینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر
کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخرایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز
وهم بو امرلری کفرایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر
مانحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان بر حربی براسیر مسلمی سیفله ضرب ایلك
مراد ایلدکده اهل حرب مسلم آخره سن دخی بدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی
قتل ایده رزدیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه
اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم
بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کمسنه که برشخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کمسنه یوم قیامتده ایکی کوزلری اوزره بو کمسنه الله تعالینك رحمتندن
ناامیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردیر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معنای مطلب تفسیرا المترجم بعض كلمات الحديث
کلمه‌یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه‌یی
ذکر ومعنای تمامی قصد ایدرلر نته کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شا قول شریفلرنده لفظ شا لفظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فیهده
دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکا بزی بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی
قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده‌رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف
اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری
موجوددر و بونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه
ابتنا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکدخی اوزرینه
الزام واجرا قیلنور حتی بو بابده قتلنی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بو یله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون
بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه
معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده رز دیسه‌لر
اعطاسی مسلم آخرك نجاتنی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کند ونجاتنی متضمن اولدقده جوازی
بطریق الاولیدر مؤلف کثیر الافضال حکم مذکور اوزره استدلال‌ده دیرکه کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی
اوزرلرینه رد و یدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مداول دلیلی شرح وایضاحده مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب
دیرکه اکرچه مبادلهٔ اسراده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی
آنی باب المفاداة بالاساراده ذکر وافهام ایده رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرارنده مسلمین اوزره
ضرر یدلرینه اعطاء سلاح ایتمکدن اکثردر بو یله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسرالرینك جوازی
مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن بر اسیر مسلم

فرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده رز
دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کوریلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع
اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده‌در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمکن اوله جقلردر و بو مثللو ظلم مسلمه رخصت ویریلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب بر حصن اسلامی
محاصره ایدوب یدلرنده بولنان براسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق بر طریقه یاخود صو یوللرینه
دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده‌رزدیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یاظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامه کسب اقتدار ایده جکلردر
کورمزمیسنکه برمسلم سنی البته قتل ایده رز یوقسه بزی فلان نام عورته ایصال ایدرسین که بر آنکله زنا ایده‌لیم
دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقی ممکن اولمیان امورده ظن غالب مناب یقینه نائبدر
واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطابله بر شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك
اسیترز سن بزی تیر وکان اوزره دلالت قیل تاکه آنکله رمی واول اسیری قتل ایده‌لیم یوقسه سنی البته قتل ایده رز
دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کمسنه اول دلالتده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیرید لرنده
بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر
مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین
قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کوریلمز ومسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم
اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنور که بر کمسنه وصولی مقید وری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کمسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی
ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کمسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت وتیر وکانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکانتی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکانه دلالت ایتمکله رمی وقتلنه
فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کمسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه
عزیمت براه فرسینه راکب اولوب بر محرمه بنم شوریحمی بکا ویر دیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه
اول کمسنه محرم رمحنی ویرمسه دخی قتل صیده قدرتیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده
قتل صید اوزره اعانتنه رخصت یوغیکن بو فعلنده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امتثالنده کنهکار اولور
کذلك اول کمسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب
بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله
قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم

باب مایسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظورین‌دن برینی
اختیار مرخص اولدیغنی اظهار ایچون بابدر قایق نثار درقچانکه مشرکین سفائن مسلمیندن بر سفینه‌یی
احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین
اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرینی القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین
هلاکلری متعین وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نارا کرچه اهلاکده سریع التأثیردر
لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وما اکرچه اهلاکده بطیء الاثردر لکن آنده دخی
بطؤ هلاکله ازدیاد غموم مقرردر واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان
الم جراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم و بطؤ هلاك اوزره اختیار و بعضیلری عکس
قضیه یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
مسئلهٔ سالفه‌ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابی دخی وجوه متخالفه اوزره‌در که اکر تقدیرین‌دن هر برنده هم امید
نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب
ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد
التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزرينه قطعى اللزومدركه انسان بحسب الامكان نفسندن اسباب هلاكى دفعله مأمور وقتل نفسى حرام
ومحظوردر واكر على كلا التقديرين هلاكى مقطوع ايسه نار اوزره صبرى واجب ونفسنى بحره القاسى غير
مشروعدركه زيرا هلاكى على تقدير الصبر فعل غيرايله اولوب على تقدير الالقا فعل نفسى ايله اولديغى هويدا
وهلاك مسلم فعل غير ايله اولمق فعل نفسى ايله اولمقدن اولى دركورمزميسنكه برظالم برمسلمه سن البته
نفسكى قتل ايدرسين يوقسه بن البته سنى قتل ايدهرم ديو اجبار ايلسه نكتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسى جائز
وسزاوار اولماز لكن امام ابو حنيفه رضى الله تعالى جوابنده ديركه استدامتله برقرار اولان اموردة استدامت انسان
ابتداء انشا ايله يكساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنى بحره القاسى نفسنه منسوب اولديغى كبى سفينه ده
نار مشركين كنديه رسيده اولنجه دك قرار واستدامتى دخى فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه
مسئلهٔ اكراهه مقايسه دخى اولنماز كه آنده تهديد اولند يغى امر مكروهك وقوعنده تيقنى فعل نفسندن
حاصل اولان مكروهده تيقنى رتبه سنه غير واصلدركه اكراه ايلين شخص آخر كاهيجه تهديدينى ايقاع ايتمك
قابلدر اما بونده على كلا التقديرين هلاكنه تيقنى صفت واحده اوزره تعين ايتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالى
مدعاى مذكورى اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ايله استشهاد ايدركه بربرينه متواصل اولان ايكى خانه نك
ايكيسنده ده حريق واقع اولوب احدهما ده بومسلم بولنمغله اول مسلم ساكن اولديغى خانه ده ثابت اولسه ده
وخانهٔ ديكره واثب اولسه ده هلاكنه جازم وقاطع اولدقده آنك اوزرينه بولنديغى خانه ده تثبت واجب وخانهٔ
ديكره توثبى حقنده غير واسعدر وبوبابده بعض اصحابمز ديديلركه مستشهد عليها اولان مسئله بين الائمه
محل خلاف اولديغى كبى مستشهد بها اولان مسئله دخى مكان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالى نك
معتاديدركه برمسئلهٔ مختلف فيها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فيها ايله استشهاد واو جهله ايضاح مسئله به
اجتهاد ايدر لكن قول اصح اولدركه بومسئلهٔ مستشهد بها عند الجميع مجمع عليهادر وبويله ايكن امام ابو حنيفه
رضى الله تعالى عنه مسئلهٔ اولى ده اثبات اختيار وبومسئله ده ايجاب تثبت واستقرار ايتمكله فرق مسئلتينه
مدار اولدركه بونده ايكى خانه ده دخى طريق هلاكى متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض متجدد
يوقدر وانسانك بين الامرين اختيارى انجق هربرى برفائده يى مفيد اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولى ده
بيان سالف اوزره ماايله نار بربرينه متخالف اولمغله طريق هلاكى مختلفدر وانسان ايچون هربرنده برفائده
حاصل اولمغله امام مشار اليه آنده اثبات اختيار ايله قائل اولمشدر واكر برمشرك يدنده اولان رمحله برمسلمه
طعن ورمحى جسدينه انفاذ ايلدكده اول مسلم رمحى جسدندن نزع ايتمدين اول مشرك اوزره اقتحام وآنى
سيفله ضربه قصد اهتمام ايلسه نظر اولنور اكر بو اقتحامى خوف هلاكنه مقرون وجسدندن نزع رمحده
خلاص ونجاتى مظنون ايسه بوصورتده نزع رمح حكم وجوبده مرهوندر زيرا هر مسلم اوزره اولا نفسندن
حسب الامكان دفع ضرر بعده اعداسنه نيل وظفر واجب ايكن بو اقتحامى قتل نفسى اوزره اعانتى
مستوجبدر واكر جانبين تيقن هلاكده ياخود جراحتى تزايد ايتمك اوزره اميد نجاتده برابر ايسه اول مسلم مخيردركه
ديلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسيفله ضرب مشركه اقدام ايدر وديلرسه همان رمحى جسدندن نزعه اهتمام ايدر
زيرا على كلا التقديرين رمحى جسدندن نزعى لازم اولمغله نه طريقله ميسر ايسه آنى ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله
تعالى بو مسئله ايله مسئلهٔ سفينه مياننى تفريقده بو وجه اوزره تدقيق ايلمشدركه مسئلهٔ سفينه ده نفسنى
بحره القاده ظفر اعدا ناپيدادر امابو مسئله ده قبل نزع الرمح اقتحامنده ظفر اعدا هويدادر بناء عليه جانبين
تيقن هلاكده متساويين ايكن اوزرينه تثبت مقامى ايجاب اولنمايوب مشرك اوزره اقدامى تجويز واستصواب
اولنمشدر ومسائل مذكوره ده موضع هلاك ونجاتنه تحصيل يقين متعذر اولمغله انجق عملى ظن غالب
اوزره بنا قيلمق ممكن ومتيسر اولور وبومثللو اموردة ظن غالب موقع يقينده واقع اولمغله حقنده آنكله عمل جائز
وواسعدر واكر برمسلم بنفسه بيك مشرك اوزره قصد هجوم ايلسه نظر اولنور اكر اعدا اوزره غلبه وظفر
ياخود آنلره ايراث نكايت وكدر ايتمكدن اميد وار ايسه اقدامى جائز وسزاوار اولور زيرا بو اقدامنده قصد تنكيل
اعدا ايلمشدركه حسن وجوازى ظاهر وهويدادر وهم يوم احد ده حضور رسالتپناهيده صحابهٔ كرامدن نيجه
ذات سعادتمدار اقدام مذكور اوزره اجتسار وابتدار ايتمشلر ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم منع وانكار
ايتمدكلرندن بشقه بعضيلرى اولبابده استيذان ايلدكده آنلرى تبشير شهادتله كامكار ايلمشلردر واكر غلبه وظفر
وايراث نكايت وكدردن نا اميد ايسه اقدامى بروجهله تجويز وتسديد اولنماز زيرا منفعت مسلمين ونكايت مشركينه

مؤدى اولماممق وجهى اوزره همان هلاك نفسنه قصدى ايتمش اولور اكرچه امر معروف ونهى منكرده امر ونهيى
تفرق اهل منكره بادى اولميوب بلكه كنديو قتلنه مؤدى اوله جغى عندنده بديدار اولسه دخى ينه امر ونهيه
اقدامى جائز وسزاواردر لكن ما نحن فيه ايله فرقى اولدركه اول بابده امر ونهى اولنان جماعت بالجمله مسلمين
وحقانيت امر ونهينه معتقدين اولمغله امر ونهيك تأثيرى فى الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمكن ايده جكى
امر باهردر ومانحن فيهده مشركين حقانيت اسلامه معتقدين اولمدقلرندن اقدامى درونلرنده تأثير ايتميه جكى
امر مستبين اولمغله اباحت اقدامى ايراث نكايت ظاهره ايله شرط وتعيين قيلنمشدر لكن ضرورت مفروضه ده
مأيوس غلبه ونكايت ايكن اقدامنده مجرد تشجيع مسلمين نيت وايادى موحدينله اظهار نكايت اعدايه بذل غيرت
وحميت قيلسه ان شاء الله تعالى بوفعلنه رخصت واردر زيرا كنديدن نكايت اعدادن اميدوار اولدقده
اقدامى جائز وسزاوار اولنجه ايادى غير ايله اميدوار اولدقده دخى جائز وسزاواردر كذلك اقدامنده مجرد ارهاب
اعدايه طامع ودرون مشركينه ادخال رعب وهراسى متوقع اولورسه ينه حقنده جائز وواسع كوزيلور زيرا
معناى مذكور وجوه نكايتك افضليدركه آنده منفعت مسلمين اكمل وبومثللو منفعت ايچون هركس بذل وجود
ايلمك احسن وامثلدر واكر مسئلهٔ سفينه ده نار مشركين برمسلمه ملتصق ونارك مس وحرارتى ايله محترق اولدقده
نفسنى بحره القادن غيرى چاره مناص بولمامغله بالضرورة بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ايلسه بوفعلى ان شاء الله
تعالى حكم جواز ايله اختصاص ايدر زيرا بوصورتده آنى بحره القا ايدن انجق سفينه يه القاء نار ايدن مشركين اولوب
ضرورت سابقه ده بحره القا فعل نفسى ايله اولوب فعل غير ايله اولماديغى مستبيندركه بوصورتده فعل غيرا كاواصل
وصورت سابقه ده غير متصلدر والقاء غير انجق وصول فعل غير ايله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولى
رتبهٔ بداهتده متواصلدر كورمزميسنكه برمسلم ايچون ايقاد نار اولنوب اكا خطاب ايله برسنى سياطله يعنى قمچيلر ايله
تا قتل ايدنجيه دك البته ضرب ايده رز ياخود سن نفسنكى شو ناره القا ايدوب تا كه محترق اولورسين ديو تهديد عقاب
ايلسه لر اول مسلم نفسنى ناره القايه شرعا رخصتياب اولماز اما اعداسنى سياطله ضربه ابتدا ايدوب اول دخى
جزع واضطرار ايله بالضرورة نفسنى ناره القا ايلسه بوفعلنك جوازينى رجا ايده رم زيرا بوصورتده نفسنى القا
ايتميوب القاء ضارب ايله ناره التقا ايتمش اولور وهم الم سياط اكا فى الحال اصابت ايدوب الم نار هنوز سرايت ايتمكله
اول مسلم مقتضاى طبيعت بشريه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزيمت ايتمش اولمغله رجا ايده رمكه بوفعلنه
شرعا رخصت واردر وبوبابده اصل اصيل حذيفه رضى الله تعالى عنه دن مأثور اولان اثر جليلدركه لفتنة السوط
اشد من فتنة السيف ان الرجل ليضرب بالسوط حتى يركب الخشبة قولنده الم سياطى اعظام وآنكله تهويل
ايتمشدر يعنى عذاب سياط البته عذاب سيفدن اشددركه على التحقيق بررجل سياطله ضرب اولنورتا كه بالضرورة
صلب اولنه جغى خشبه اوزره صعود وركوبى اختيار ايدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك * يعنى اهل اسلام بعض اهل شركه اعانت ايچون التحاق وآنلر ايله
اعدالرندن بشقه اهل شركله قتالده اتفاق مشروع اولمديغى بيانده باب سلبس المساقدر مؤلف دقيقه شناس
حكم مزبوردن نزع لباس التباس ايدوب ديركه مسلمين ايچون اهل شركدن برطائفه يه اعانت ايله انضمام
ومعيتلرنده اهل شركدن اعدالرى اولان طائفهٔ آخرين ايله قتالى التزام سزاوار شان اسلام كوريلمز زيرا اول ايكى
طائفه دن هربرى حزب شيطان اولوب حزب شيطان بالجمله عين اهل خسران ايكن مسلم آنلردن برجانبه
انضمامله تكثير سواد واعدالرين دفع ايچون قتالده اجتهاد ايلمك بروجهله شايان كوريلمز نكنه سى اولدركه قتال
مزبورك غايتى انجق حكم شركى اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ايچون اولمق سزاواردر كذلك
اهل عدلدن بركسنه حقنده خوارجدن برطائفه يه انضمامله حكم خوارجى اظهار ايچون ينه خوارجدن طائفهٔ
آخرين ايله قتاله ابتدارى لايق وسزاوار اولماز زيرا اكرچه اهل عدلك خوارجه مسلميندن برطائفه يه انضماماله
خوارج آخرينى حكم عدله اعاده ايچون قتاللرى استحلال اولنور اما قتال مزبور حكم خوارجى اظهار ايچون
اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لكن مسلميندن اهل عدل ينه مسلميندن خوارجه انضمامله
اهل حربدن مشركينله قتاله اهتمام ايلمك جائزدركه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ كفر واظهار شوكت اسلام ايچون
اولمغله مأموربه اولان اعلاء كلمة اللهده سعى واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده قتالى طريق حقدن
منحرف اولان امرى اظهار ايچون اولوب بونده قتالى اصل طريق اثبات واقرار ايچوندر وبو مسئله ده دخى اباحت
قتالى آنكله مشروطدركه ضمننده نقض عهده مجال اولميه اما خوارج مرقومين اولا اهل حربه اعطاء امان ايدوب

صکره غـدر ایله قتاللرنده دامن درمیان اولمشـلرایسه اهل عدلك آنلره انضمـاملـه قتاللری جائز وشایان کور یلمز زیراوفاء عهد وامان واجب عهده اهل اعانتدر حتی رسول الله صـلی الله علیه وسلم هرعهدنامه لرنده وفاء لاغدر فیه لفظ شریفنی تحریر واول وجهـله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلر ایدی لکن مشرکیندن اعطاء امان ایتمدکلری قوم آخریلـه معیت خوارجده قتاله جواز واردرکه بوقتالده معنـای غدر بولنمایوب همان شوکت اسـلامی اظهار وابراز واردر وقتال سابقدن متمیز انجق غدردن احـتراز ایچوندر واکر اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطابله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکه شتاب ایلسه‌لر نظر اولنورا کر عدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلر ایسه معیتلرنده مشرکین آخرین ایله قتـاللری سزاوار اولماز که مقاتل البتـه نفسنی خطره القاایده جکی آشکار و بومعنی انجق قصد اعزاز دین یاخود نفسندن دفع مکروکین ایچون جائز اوله جغی بدیدار ایکن قتـال مزبورده اظهار شرکدن غیری نسـنه یوقدر مکر اعداری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله لر بوصورتده کندو نفسـلرندن ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتـاللری تجویز واستحلال اولنور واکر عـدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف ایدرلرسه معیتلرنده قتاللری جائز کور یلور زیرا بوصورتده نفسلرندن ضرر قتـلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین حقلرنده اول مشرکینی قتـل ایلمك دخی حلال اولمغله قتـل مزبور متضمن محذور ایسـه ده اکراهله ضرورت تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کور یلدیکی بی قبـل وقاندر لکن آنلره اجبـار ایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه‌لر بو بابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر مرقوملری بر مسلمه سن شو مسلم آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید مذکور ایله دخی قتـال مسلمینه اقداملری تحلیـل اولنماز اما بوصورتده اکراهلری اسراء مرقومین مسلمینله قتـال ایتمیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسـه رجا ایده رمکه امتثال امرلری حقلرنده جائز وواسع کور یله زیرا مجرد صفلرنده وقوفـله مسلمینه ضررلری قطعا واصـل اولمامغله فعللری جمله مظالمده داخل اولمامشدر غایة الامر مسلمین آنلرایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده برمقدار مبتلای حزن ودهشت اوله جقلردر و بو بابده اکراهلری انجق اخافه مسلمین اوزره اکراه اولوب اول دخی وعیـد متلف ایله اتلاف مالی مسلم اوزره اکراهلری موقعنـده واقع اولمغله وقت ضرورتده جائز وواسع کور یلور حتی بوصورتده مشرکینـدن کندو نفسلری اوزره خائف دکللر ایسه امر ایتسـه لر دخی صفلرنده آنلرایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود مسلمینه باعث ارهاب وقلوب موحدینه القاء رعبله بادی اتعـاب اولمغله مسلم بلاضرورة اکا اقدامه رخصتیاب اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخر یله قتـال ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبیلر یکزی تخلیه ایتمهوز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بوقوللری اوزره صـدق وثباتلرین احساس ایلسه‌لر امتثال امرلری جائز کور یلور زیرا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بو بابده امتثاللری سابق الذکر اعـداری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتـثاللرندن دون دکلدر پس اول بابده امتـثاللری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهـل حرب اعداری اولان اهل حربه غلبـه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتـال مسلمینه توجـه ایده جکلری ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلرایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقـلری باهر ایکن اسراء مزبورین معیتـلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجـه قادر اولورلر جوابده دیوز معنـای مذکور معتبرلرنده احتمال موهوم واسر مشرکیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغـله جانب مجزومك رجحانی جملـه یه معلومدر کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنـان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی اعطا یاخود کراع وسلاحدن شومقدار شی ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بو بابده مأخوذلری ایله مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعـده امام جائز وسزاوار اولور لکن بزلره مسلمین اوزره قتـال یاخود تکثیر سواد رجاله اعانت ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبللریکز تخلیه ایتمهوز شرطی اوزره دیو افاده حال ایلسه‌لر امتثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتـال مسلمین بروجهله حلال اولمدیغندن بشقه خوف هلاکلـه ضرورت تحقق ایتمدکجه قلوب مسلمینه القاء رعبـده دخی رخصت ومجـال یوقدر وصورت مفروضـه ده ضرورت معهوده غیر موجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتـال

مطلب مفاداة الاسراء المسلمين بالاسراء المشركين او الكراع او السلاح

ایدیکز

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچـه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمزز لکن بزم بلادیمزده قیـد و بندن سزی اطلاق ایتمهوز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسـه‌لر امتثال امرلری بروجهـله حلال اولماز زیرا اسراء مرقومین نفسلری اوزره آمنـین اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفـین اولمدقدنصکره بلاد کفارده محبوس قالملریله زندانلرنده مأیوس قالملری میـاننده فرق معتبر غیر مستبیندرکه علی کلا التقـدیرین انقطاع اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنـین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمننـده منفعت ظاهره استحصال اولنمازایکن امتثاللری تجویز واستحلال اولنماز لکن بوصورتده اسراء مزبورین نفسـلری اوزره خوف هلاکه مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتـار محنت و بلا اولوب اهل حرب دخی بعـد الحرب اول محنتدن تخلیصلرین التزام ایلسه لر بو بابده قتـاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری حرام اولماز واکر اهـل حرب اسباب مذکوره مثللو برسبب ایله سـبیل اسراء مسلمینی تخلیـه برله دار اسلامه رجوعلرینه رخصت ویروب اسرا دخی بعض اموالرین واو بطریق السرا اخـذه قدرتیاب اولسه‌لر اول مالی اخـذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیللری تخلیـه اولنسه دخی دار اسلامه خارج اولمدقجه ینـه یدلرنده اسیر اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غـدر امانی متضمن اولمیوب همان حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك احواللری ایله تسویه وتنظـیر اولنور حتی مأخوذلرین دار اسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعـه ایسه لر ایچندن خمسی افراز و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سر آغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری انجق دار اسلامه رسیده تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حربله برابرینه اهل حربدن قوم آخرین ایله قتـاله اقتحام واموال مزبوره یی اول قوم آخریندن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهـل حرب اول اموالـه مطلع اولمامغله بعـد الخلاص دار اسلامه اخراجـله بکام اولسه لر بوفعللری دخی تجویز واموال مرقومـه وجه مشروح اوزره کندولره انعـام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله اهل حربدن اخذ ایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدرکه اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین اولمغله دار اسلامه اخراج ایتمدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا انجق احراز ایلین مالك اوله جغی وارسته قیـد ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسز غنائمی بالتمام بزلره تسلیم ایدوب سزلر ایچندن هیچ نسنه اخذ ایتمك اوزره بزلر دخی سبیللر یکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتسه‌لر اولوب صکره اسراء مزبورین اول غنـائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجـده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی مسئله سابقه ایله برابردر زیرا بوشرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهـل حربه ملتحق اولمقـدر و بر قریبا بیان ایلدیك که اهـل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغـله وقت قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیللر یکزی تخلیه وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالیمزدن هیچ نسنه اخـذ ایتممکز شرطی اوزره دیمکله معـا هده ایلسـه لر بوصورتده امواللرندن هیچ نسنه اخـذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنماز زیرا اموال اهـل حربه ترك تعرضلرین شرط والتزام ایتمشـلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغـله شرط معهود اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئله سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن ینه اعداری اولان اهل حربدن اخـذ ایلدکلری غنائمی اخفـا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر واعلام ایلدیکز جوابده دیرز که مسئله سابقه ده اهـل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحـله شرط وتقدیم ایلـدکلری انجق حربك اهـل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهـل حرب انجق اعدالرندن بانفسهم اخـذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخـذ ایلدکلری مغـانم مغنیت قتـال ایتدکلری اهل حربك غنائمندن دکلدر زیرا غنـائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام اسلامیه منعهٔ مشرکینده غیر ثابتدر ومنعهٔ مشرکینده ثابت اولان هرکس کندو مأخوذینه احق اولمقـدر پس بو تحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتدکلری عندیمزده محقـق اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهـل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح خلال کوریلـدیکن بیانه توجه واقبـال ایدوب دیرکه اسراء مرقومین سجون اهـل حربده مسجونین ایکن اهـل حرب آنلره بز سزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطـاء امان ایده رز بزلردن

ضرزله بلادیکزه عودتکزده رخصت اولمامق اوزره وسزلردخی سزا وجهارا بزلردن برکسنه یی قتل و برکسنه نك
مالنی اخذ ایتمك اوزره دیو خطاب واسرا اظهار رضا ایله قطع جواب ایلسه لر کرکدر که وفاء شرطی اوزرلرینه
استیجاب ایده لر زیرا بطریق النص التزام شرطه قائل اولد قلرنده ایچلرنده مستأمنین منزلنده نازل اولمشلردر
کورمزمیسنکه شرط مرقومی قبول ایتمکله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتی
بو معاهده دن صکره اهل حربك مسلمیندن اخذ ایتدکلری برعبده ظفر بولسه لر آنی دخی اخذ ایتملری سزا وار
اولماز که عبد مذکور شمدی مال اهل حرب ایدوکی بدیدار حتی یدلرنده ایکن قبول اسلام ایلسه لر ملکلرنده ابقا
اولنه جغی آشکاردر اما اسیر ایتدکلری برحرة یاخود مدبره یه ظفر بولسه لر آنی اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده
بر ضرر شرعی کورمزمکه شرط اهـل حرب انجق مالل رینه عدم تعرضلریدر حال آنکه حره ومدبره یه مالك
اولمامشلردر کذلك مسلمیندن اخذ ایتدکلری کراع وسلاحه فائز اولسه لر آنلر دخی شمدی اموال لرندن اولمغله
آنلره دخی تعرضلری جائز اولماز واکر اهل حرب اسراء مرقومینه سزلر کندو بلاد یکزه کیدیکز آمنلرسز دیو
خطاب ایدوب لکن اسرا دخی تأمین اهل حربی متضمن اولان برکلامله رد جواب ایلسه لر بو صورتده اهل حربی
قتل ومالل رینی اخذه شرعا رخصتیاب اولورلر زیرا اسرا عدم تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلر ایکن اهل حرب
شرط وتعیین ایلسه لر دخی اوزرلرینه الزام اولنماز اما مسلمیندن برجماعت دخول دار الحرب ایچون کلوب اهل حرب
دخی آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیملری ایله داخـل اولوب کندولر شرط تأمینی التزامه قائل اولمسه لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر که برشیئه تعرضلری غیر لایقدر زیرا بونده علی طریق الاستیمان کلوب داخـل
اولملری نفسلری اوزره اشتراط عدم غـدری تصریحلری منزلنده نازلدر ایکن اسرا یدلرنده مقهورین اولوب
مستأمنین اولمدقلرندن حقلرنده معنای مذکور غیر حاصلدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه خطا بله سز بزمله
برابر اهـل حربدن اولان اعدامز ایله قتال ایدیکز بلادیکزه رجوعیکز ایچون سبیللریکزی تخلیه ایتمیوز اوزره
سز دخی اعدامزدن هرنه یه ظفر بولورسکز خاصة سزك اولوب بزم ظفر بولدقلریمزه سز تعرض ایتمك اوزره
دیو ایجاب واستیجاب ایتدکلرندن صکره اسرا اهـل حربك ظفر بولدقلرینه اخذه فرصتیاب اولسه لر
بو بابده التزام ایتدکلری شرطه وفا واجب اولمغـله اخذلری تجویز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه ده
اهل حرب اسرایه کندو مصابلرین تسلیم ایدوب آنلر دخی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه
اخراجه اهتمام ایلسه لر اموال مزبوره بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب فارس وراجـل علی السویه اقتسام
ایدرلر زیرا اصابتلری حکم شرك اوزرلرنده ظاهر ایکن تام اولمغله احرازلری دخی دار شرکده اهل حربك آنلره
تسلیمی هنگامنده رسیدهٔ تمام اولمشدر وهم اصابتلری منعهٔ اهـل شرکده حاصل اولمغله من وجه اهـل شرك
اخذ ایدوب صکره طیب نفسلری ایله اسرایه تسلیملری حکمنده داخل واولوجهله اسرایه هبه ایتدکلری مالك
منزلنده نازل اولمغله منعهٔ مسلمینه اخراجلرندن اقدم اکا مالك اولدقلرندن حکم غنیمت اکا شامل اولماز حتی مصیب
انجق بعض اسرا ایسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قیلنور زیرا بو بابده سبب تمام حق انجق مصیبك تسلیم
مشرکینه مقارن اولان اصابتیدر و بو سببده شرکت آخرین یوقدر اکرچه غیر مصیب منعهٔ مسلمینه احرازده
شرکتله غنائمده مشارکت ایدر لکن قریبا بیان اولندیغی اوزره منعهٔ مسلمینه احرازك بو محلـده تأثیری یوقدر
واکر مشرکین اسراء مزبورین اوزره سزدن قنقیکز اعـدامزدن برشیئه ظفر بولورسه جمله کز میاننده مشترك
اولسون دیو شرط والزام ایدوب اسرا دخی قبول والتزام ایدرلرسه بو صورتده مصیب انجق بعض اسرا ایسه ده
بینلرنده علی السویه اقتسام ایدرلر زیرا اهـل حرب انجق جماعت اسرایه تسلیم ایتمش اولملریله مال مزبور
شول مال موقعنده واقع اولور که اهـل حرب آنی کندو مال لرندن اول جماعته هبه ایدوب ایچلرندن بعضلری
رضاء باقین ایله قبضنه مسارع اوله واکر اهل حرب اسرا اوزره القاء کلامله برلروسزلر هرنه یه اصابت ایدرسك اول
مصابك نصفی بزم ونصفی سزك اولسون دیو شرط والزام ایدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفهٔ اقتسام ایتدکلرندن
صکره اسراء مزبورین قدوم دار الاسلامه اقدام ایلسه لر نصف مرقومی بلا تخمیس بینلرنده تسویه اوزره تقسیمه
اهتمام اولنور زیرا کرك تخمیس وکرك فارسی راجل اوزره تفضیل البته خاصهٔ غنیمتدر وغنیمت دخی اهل حربدن
علی وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورین اموال مرقومه یی اخراجده انجق تسلیم مشرکینله متمکن
اولدقلرندن اولبابده انتفاء معنای قهر امر متعیندر اما اسراء مزبورین اهل حربك طیب نفسلری معدوم ومطلع
اولسه لر یدلرندن اخذ ایده جکلری مجزوم ایکن اموال مرقومه یی کتم واخفا ودار اسلامه اخراج وایفا ایتمش اولسه لر

بونده اموال مرقومه تخمیس اولنوب باقیسنی سهام غنیمت اوزره اخذ واستیفا ایدرلر زیرا بونده اصابتلری طریق قهر ایله
حاصل وسبب حقلری انجق منعهٔ مسلمینه احرازده تام وکامل اولمشدر و بو مسئله ده مصاب اسرا کندو غنائملری
اولمغله آنی کتم واخفاده معنای غدر منعدمدر اما مسائل سابقه ده ذکر اولندیغی اوزره علی وجه الغدر اخذ واخراج
ایلدکلری کرکدر که تخمیس اولنمایوب حکم غنیمتده ادراج اولنمیه زیرا علی وجه الغدر اخذلری حلال اولمیوب بلکه
مسلمین مستأمنینك علی وجه التلصص ماخوذلری منزلنه انزال اولنور بناء علیه امام المسلمین اوزره لازمدر که اموال
مرقومه یی اصحابنه رد ایله اسراء مرقومینه علی سبیل الفتوی امر وتنبیهی ملتزم اوله واکر اهل حرب اعدالری اولان
اهل حرب آخر ایله قتال ایچون اسراء مرقومینی خاصة ارسال وتقدیم وایچلرنده احکام مسلمینی اجرا ایتمك اوزره آنلردن
برینی اوزرلرینه تأمیر وتحکیم وغنائملرینی دار اسلامه اخراج ایچون کندولره تسلیم ایلسه لر بو صورتده اهل حربك
تهدید وعدم تهدیدلرینه نظر اولنمایوب همان مباشرت قتاللری تجویز وتتمیم اولنور زیرا قتاللری اظهار احکام
مسلمین اوزره اولمغله من قبیل الجهاد ایدوکی مستبیندر بو تقدیر اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلری افراز
وباقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیمه سرآغاز اولنور زیرا بو بابده مصابلری حکم غنیمتده داخل اولمغله آنده تأکد
حقلری دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر کورمزمیسنکه مسلمین اهل حربدن اهل اسلامه موادعین اولان برقومك
بلادلرندن امارعسکر واهـل حربدن قوم آخرینه شبخون ایچون طلبکار رخصت اولوب آنلر دخی رخصت
و یرمکله تکمیل مصلحت ایلسه لر بو صورتده مصاب عسکرك تخمیسی تقدیم و باقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده اسراء مزبورینی حین ارسالده مصابلرینك نصفی یاخود تمامی اسرانك
اولیوب کندولرك اوله جغی شرط وتقییدایدوب لکن اولبابده عدم امتثاللری تقدیری اوزره اسرایی تخویف
وتهدید ایتمسه لر بو قتاللری اهل حربه مسلمین اوزره اعانتی متضمن اولمغـله تجویز وتسدید اولنماز کورمزمیسنکه
اسرا بو قتاللرنده کراع وسلاحه ظفریاب اولسه لر اهل حرب شرط ایلدکلری نصفی یاخود تمامی یدلرندن اخذ
وانتهاب وآنکله قتال مسلمین اوزره قوت ومکنتلرین اکتساب ایدرلر مکر بو صورتده اهل حرب بعد تحصیل المرام
سبیل اسرایی تخلیه برله دار اسلامه خروجلرین شرط والتزام ایده لر بو بابده اهل حربه ویردکلری سبی وکراع
وسلاحه مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله امتثال امرلری تحلیل اولنور و بو صورتده بعد خروج دار الاسلام
بقیهٔ غنیمتلری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره بینلرنده اسهام اولنور زیرا اصابتلری اظهـار حکم اسلامه مقرون
وحین اصابتلرنده مشرکین معیتلرنده بولنمایوب منعـه لری انجق منعهٔ مسلمین اولمغـله مصابلرنده تأکد حقلری
تسلیم مشرکینله اولمیوب انجق احراز دار اسلامله رونمون اولمشدر واکر بو مسئله ده مصابدن سبی وکراع وسلاحی
اسرایه وماعدایی کندولره شرط ایتمش اولسه لر بو معامله لری اعطاء ماله مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله
امتثال امرلری بطریق الاولی تحلیل اولنور اما بو صورتده اسرایه مصابکزك نصفی یاخود تمامی سزکدر بشرط
آنکه سز دار اسلامه خارج اولمیوب مصابکزی دخی اخراج ایتمیه سز دیو شرط والزام ایلسه لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادقجـه امتثال امرلری حرام اولور زیرا بو امتثاللرنده تحصیل منافع مشرکین موجود
ومقابله سنده خلاص مسلمین مفقود اولمغله بلا ضرورة جواز قتاللری نابود اولمشدر والله اعلم
باب مالایکون لاهل الحرب من احداث الکنایس والبیع و بیع الخمور* یعنی اهل حربك بعد قبول الذمهٔ یهودلری
امصار مسلمینده احداث کنیسه ونصاراسی احداث بیعه ایتمکدن ممنوع و بیع خمور ایتملرینه مساعدهٔ مسلمین
غیر مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر تو بهٔ بن نمر الحضرمی جنابلرندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری لاخصاء فی الاسلام ولا کنیسة بیورمشلردر وخصـا واخصانك معنالری واحد وروایت
حدیث مذکور لفظیندن هر بری ایله وارددر و بیان معنالرنده ایکی قول وارددر قول اول حقیقت معناسی اوزره انسانك
خصیه لرینی نزعله قوت جماعنی دفعدر ولفظ حدیث اکرچه صیغهٔ نفیله واقع اولمشدر لکن آنکله مراد اخصاء
بنی آدمدن نهیدر وصیغهٔ نفیله ارادهٔ نهیده قصد مجاز اولمغـله نهی صریحدن ابلغیتله ممتازدر واخصاء بنی آدم
نص قرآنله حرامدر حتی ابلیسدن حکایه اوزره وارد اولان ولامرنهم فلیغیرن خلق الله یعنی البتـه بن بنی آدمه
امر ایدرم آنلر دخی بنم امرمله البته الله تعـالی نك خلق ایلـدیکی وضعی تغییر ایدرلر آیت کریمـه سنده تغییر
خلق اللهدن مراد اخصـاء بنی آدمدر دیدیلر پس اخصاء بنی آدم مقتضای امر شیطـان اولدقده فحشا و منکردن
اوله جغی نمایاندر وهم اخصاء بنی آدم البته مثله در ورسول الله علیـه السلام کلاب عقوره دخی مثـله دن نهی
ایتمشلردر وقول ثانی علی طریق التجوز بمعنی التبتـلدر وتبتل راهبلرکبی نفسنه جماع نسایی حرام قیلمقدر

وعثمان بن مظعون بعض رفيقلری ايله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ايتدكلرنده رسول الله صلی الله عليه وسلم
آنلری نهی ايتمشلردر وحديث مذكورده كنيسه‌دن مرا د امصار مسلمينده احداث كنايسدر كه اهل ذمت آندن
ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حديث مذكوری رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرندن روايت
ايلدكده معنای مذكوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذكر و روايت قيلمشدر وامير المؤمنين
عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرويدر كه اقليم خراسان وغيريدن مسلمينك فتح ايلدكلری بلادده احداث
كنايسدن بالكليه اهل ذمتی منع ايده‌رم اماقديما يدلرنده بولديغم كنايسدن برشيئی اول موضع امصار مسلميندن
بر مصر اولدقدنصكره احداث ايتدكلری معلوم اولمدقجه هدم ايتمزم ديمشدر زيرا بلاسبب موجب ازقديم يدلرنده
بولنان نسنه‌يی تغيير ايتمك غير جائزدر و بر موضع امصار مسلميندن اولوب اظهار شعائر اسلام ايچون متهیء
اولدقدن صكره آنده احداث كنايسه رخصت ويرمك مسلمی بعد الارتداد ثبات شرك اوزره تقرير واثبات حكمنده
اولمغله بو دخی قطعا غير جائزدر واگر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضيلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت
مسلمينه دخول واوزرلرينه احكام مسلمين جريان وحلول ايتمكه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمين اوزره
واجبدر كه اظهار مساعده‌برله مراملرين ممضی اوله زيرا عقد ذمت قبول اسلام كبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب
مسلميندن اوزرلرينه عرض اسلام ايتملرينه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولديغی كبی
طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدر نكته‌سی اولدر كه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع
اولان امورلرنده احكام اسلامی التزام ايدوب صكره محاسن شريعت مطهره‌يی رؤيتله كاهيجه ميل اسلام
ايده جكلردر پس طلب ذمتلرينه مساعدهٔ امامده ارفق طريقيله دعوت دينی اتمام واردر حتی اهل نجران
طلب ذمت ايتدكلرنده رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم مطلبلرينه اجازه واجابت ايدوب هر سال جانب
مسلمينه ايكی بيك حله ياخود شك راوی اوزره بيك ايكيوز حله ويرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بيورمشلردر
وعلی هذا مسلمين دخی اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمين اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام كبی
نيجه قری ومداين اوزره شامله ايسه مسلمين ايچون دارلرندن واراضيلرندن برشيئی يدلرندن اخذ ايتمك ومنزللرنده
اوزرلرينه نزول ايتمك كبی معامله‌لری حكم جوازده داخله اولماز كه جماعت مزبوره عهد وصلحه نائله اولمشلردر
حتی منادی رسول خدا عليه من التحيات ماهو ازكی واندی يوم خيبرده لا احل لكم شيئا من اموال المعاهدين
ديو ندا ايدوب اموال معاهدينه‌دن برشيئی سزه حلال كورمزم مضمونی طرف نبويدن مسلمينه اظهار وابدا
قيلمشدر وهم قبول ذمتده ميل واقبالری انجق حقوق واموالری مسلمينك حقوق واموالری كبی اولمغيچون درلاما
اراضی مزبوره ايچنده برفردك ملكی اولميان ارض مواتی مسلمين اتخاذ مصر ايتمكه اشتغال ايلسه‌لر بو معنی
استحلال اولنور زيرا بونده املاكلرندن برشيئه تعرض بولنمديغندن بشقه ديارلرنده احكام اسلام اجرا اولنمغله
جملهٔ دار اسلامدن اولمغله موات اراضيلری وابستهٔ رأی امام اولمشدر قال عليه السلام الاان عادی الارض لله
ولرسوله ثم هی لكم منی مترجم فقيردير كه عادی تشديد ياايله عاده نسبتدر كه عاد قوم معروف قديمدر قاموسده
وعاد قبيلة والشیء العادی القديم ديو تفسير ايتمشدر ومعنای حديث ای امت واصحابم آگاه اولكز كه اراضی عاديه
يعنی كسنه‌نك ملكنده داخل اولميان اراضی قديما الله تعالينك ورسولنكدر صكره بندن سزلره اعطا اولنور ديمكدر
انتهی ومسلمين وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ايلدكلرنده قريبنده اهل ذمتك قراسی
بولنوب مصر مزبورك بيوتی تكثر ايتمكله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محيط و شامل اولسه قرای مزبوره
مصر مرقومده داخل قيلنور بو صورتده قرای مزبوره‌ده كنايس يهود ياخود بيع نصاری ياخود آتشكدهٔ
مجوس وار ايسه علی حالها ابقالری سزاوار درزيرا ساكنی اهل صلح اولوب معبد قديملری خصوصنده ترك تعرضه
مستحق اولدقلرندنصكره موضع مرقوم مصر اولمغله حكم سابقه تغيرملتحق اولماز كورمزميسنكه سكان
مزبورينه املاكلرين اخذ ياخود مسكنلرندن ازعاجله تعرضمز لايق اولماز كه عقد صلحله عدم تعرضه
مستحق اولمشلردر لكن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بيعه وكنيسه‌يه عزيمت قيلسه‌لر اولبابده
آنلره رخصت ويريلمز زيرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعياد قيلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره
امصار مسلميندن اولمشيكن احداث مذكور اوزره آنلری تمكين ايلمك مسلمين اوزره ادخال وهنه بادی ياخود بحسب
الظاهر مسلمينله معارضه‌يه مشركينی تمكين ايتمكه مؤديدر ورسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك حديث
سابقده ولا كنيسة قول صحت رديفلرندن مراد شريفلری اشبو معنای لطيفه توضيحی اولدر كه قبول ذمت

مطلب اتخاذ المسلمين مصرا في اراضي اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم في شرح الحديث

ايتملريله موضع قرالری دار اسلام اولدقدنصكره آنده بولنان كنائس ابقا وتقرير اولنوب اول جهتله آنده
حقلری متأكد ومتقرر اولمغله صكره‌دن مصر اولمق كبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قديملری
متغير اولماز اما احداث كنايسده حكم مسئله بشقه‌در نظيری شول حكم شرعيدر كه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ايله
آنی امضا ايدوب صكره رأيی اول حكمندن متحول اوله بو صورتده حكم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله
قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلی ظاهر اولسه اول بابده حكمی رأی ثانيسی اوزره
بنايه قادر اولور لكن قرای مرقومه‌نك سكانی فی الاصل اول موضعده بيع خمور وخنازيری اظهار ايده‌گلمشلر
ايسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زيرا بيع مزبور نو بنو انشا قيلدقلری
تصرفات حادثه‌دندر يوقسه بيعه وكنايس كبی ابنيهٔ غير محدثه‌دن دگلدر و بزمبسوطده بيان ايلديك كه
اهل ذمت امصار مسلمينده بيع خمور وخنازيری اظهاردن منع وخمور وخنازيری علی وجه الظهور والشهرة
ادخاللدن ردع اولنورلر و بو حكم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر
وهم مصالحه مراستخفاف دين ايتملری اوزره اولمديغی ظاهر ايكن بيع مذكور فسق اولوب امصار مسلمينده اظهار
فسق ايتملری استخفاف دينی متضمن ايدوكی باهردر كذلك بيراملری حلول ايدوب كنايس قديمه‌لرنده اخراج
صليب ايدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما كنايسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمينه بادی اولمغله
آندن ردع اولنورلر لكن صليبلرين مصردن خارج مصره اخراج ايدرلرسه ديلدكلری منوال اوزره حركتلرندن
ازعاج اولنمازلر يعنی بشرط آنكه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعيده‌ده مسلميندن تمايز ايده‌لر زيرا فناء مصر
حكم اقامت جمعه واعياده درون مصر ايله برابردر حتی نوادر ابی سليمان الجوز جانيده ذكر اولنمشدر كه امام المسلمين
يوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحتله مسلمينله بعض افنيهٔ مصره خارج اولسه آنده مسلمينله اداء صلوة جمعه جائز كورلور
پس مسلمينك بومثللو شعائر اسلامی اظهار ايده جكلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آيين كفر ايتمكدن منع ايلمك
لازمدر تاكه بحسب الظاهر مسلمينله مقابله ومعارضه‌لرين مستلزم اولميه كذلك درون كنائس قديمه‌لرنده ضرب
ناقوس ايتدكلرنده منع اولنميوب خارج كنائسده ايدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمينه مقابله و معارضه‌لرين
متضمن اولمغله دفع اولنورلر اما قريه‌لرده وامصار مسلميندن بر مصر اولميان موضعلرده بعض مسلمين ساكنين
اولسه‌لر دخی احداث كنائس واظهار آيين كفر ايتملرندن ممنوع قيلنمازلر كه موضع مرقوم اقامت جمعه واعياد كبی
اظهار شعائر اسلام ايچون موضوع اولمامشدر لكن ائمهٔ بلخدن جمع كثير عاملهم الله تعالی بلطفه الكبير ديديلر كه
امام محمد والاجناب مسئلهٔ مزبوره‌ده كرلك بو كتابنده وكرلك مبسوطنده كتندو بلده‌لری اولان كوفه‌نك قريه‌لرينه
نظر ايدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ويرمشلردر كه قرای كوفه‌نك عامهٔ سكانی اهل ذمت ور وافض
ايدوكی شهرتيابدر اما بزم ديارمز اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذكوره‌دن امصارده منع اولنديغی كبی
قراسنده دخی ردع اولنور كه قرای مزبوره منزلهٔ امصارده مجمع جماعت مسلمين وموضع جلوس واعظين
ومدرسيندر وائمهٔ بلخ فرق مشروح المآللری اوزره مؤلف كريم الخصالك بو كتابنده واما المصر الذی الغالب
عليه اهل الذمة مثل الجيزه ونحوها ليست فيها جمعة ولا حدود تقام فانهم لا يمنعون من احداث ذلك فيها يعنی
شول مصر كه قرب كوفه‌ده بولنان جيزه وغيريلری كبی غالب سكانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعيه
اقامت اولنميه آنك كبی امصارده دخی اهل ذمت احداث كنايس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر ديديكی قول حكمت
اشتمالی ايله استدلال ايلديلر مترجم فقيرديركه وجه استدلاللری اولدر كه مؤلف دقيق التحقيق عدم منعلرين
غالب سكانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعليق ايلمشدر خلافنده وجوب منعلری
بطريق المفهوم منفهم اولور و بو كتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ايدوكی سابقده منقش ومرتسم
اولمشدر انتهی وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بكرمه الانسی ديركه مشايخ ديارمز
اهل ذمت قريه‌لرده امور مذكوره‌دن علی كل حال منع اولنمازلر ديو بسط مقال ايدوب مدعای منسوج المنواللری
اوزره ينه مؤلف كثير النوالك بو كتابنده القری التی اهلها مسلمون الا انها ليست بامصار فيها جمع وحدود اذا
اشتری قوم من اهل الذمة فيها منازل واتخذوا فيها الكنائس والبيع واعلنوا فيها بيع الخمر والخنازير لم يمنعوا
من ذلك لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدين فيه من الجمع والاعياد واقامة الحدود وتنفيذ الاحكام يعنی
شول قريه‌لر كه سكانی مسلمين اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان
منازلی اشترا ايدوب ساكن اولسه‌لر وآنده بيع وكنائس احداث ايلسه‌لر و بيع خمور وخنازيری اعلان قيلسه‌لر

مطلب حكم القاضي في شيء ثم رأى غيره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الجيزة بالكسر بلد قريب الكوفة كذا في القاموس منه

منع اولنمازلر زيرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احياء جمعه واعياد واقامت حدود وتنفيذ
احكام مثللو معالم دينى اقامته محل اولمق اعتبارى ايله در ديديكى مقال سلبس الانتقالى ايله استدلال ايلديلر
مترجم فقيردركه بونلرك وجه استدلاللرى واضح وجلى وغباراشتباهدن منجليدر ومؤلف جليلك بوقول جميلنده
تنفيذ احكام قريه لرده جارى اولميوب امصاره مخصوص ايدوكنه دليل واردر وادب القاضى نام كتاب بلاغت
نماسنده دخى بومعنايه رمز وايما ايلمشدر لكن امام خصاف تنفيذ احكامده قرى حكم امصارده در ديو ذكر خلاف
ايلمشدر وبز بومسئله نك بيانى شرح المختصرده اعلان ايلديك والحاصل اهل ذمت امور مذكوره دن امصارده
وافنيهٔ امصارده منع اولنوب اكثر سكانى اهل ذمت اولان قريه لرده ردع اولنمازاما سكنى مسلمين اولان قريه لرده
بيان ايلديكمز منوال اوزره بين المشايخ اختلاف اقوال واردر واكر اهل حربدن بردارك اهاليسى طالب ذمت
اولدقده مسلمين اول قومك مداين وامصارلرنده بولنان بيوت ومنازللرين كندولر ايله اقتسام ايتمكى اوزرلرينه
اصل صلحده شرط وتعيين ايلسه لر بومعامله لرى تجويز وتحسين اولنور زيرا اوزرلرينه تملك منازللرين شرط
قيلمق همان مال آخرى ادالرين شرط قيلمق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بينلرنده معلوم اولدقده جائز
وواسع كوريلور بوصورتده مسلمين مداين وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلرى منازللرينه نازلين اولدقلرنده
اول موضعده بيع خمور وخنازيرى اعلان وتزويج محارم ايتدكلرى مستبين اولسه موضع مرقوم ايچنده اداء جمعه
واقامت حدود اولنان مصر مسلمين اولمش ايسه فى الاصل اعلان ايده كلدكلرى ذكر اولنان مثللو آيين كفرى
اظهاردن منع اولنوب احداث كنايسدن دخى تمكين اولنمازلر زيرا مسلمين بعد الصلح احداث سكنى ايتمكله امصار
مسلميندن اولمغله موضع مذكور ذكرى سبقت ايتديكى اوزره قراى اهل ذمتدن ايكن مصر مسلمين تكثر
ايدوب آنى احاطه ايتمكله حكم مصرده داخل اولان موضعك حكمنه نظير وقرين اولمشدر پس اولبابده ذكر
ايلديكمز جميع احكام بوبابده دخى ظاهر الاستحكامدر واكر اهل ذمتك كنايس قديمه لرندن بركنيسه منهدم اولسه
آنى كالاول بنا ايله مقتدر اولورلر كه اول عرصه ده حقلرى آنى تهيئه وتعيين ايتدكلرى مصلحتلرى ايچون متقرر
اولدقدنصكره حق مزبور انهدام بنا ايله متغير اولماز وبعد الانهدام بناء ثانيلرى احكام شرعده بنا اوله مماثل
ومدانيدر واكر كنيسه لرين مصرك بر موضعندن موضع آخرينه قصد تحويل ايلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمين
تجويز وتحليل اولنماز زيرا موضع ثانى اظهار احكام اسلام ايچون اعداد وترتيب اولنمشيكن اظهار احكام شرك
ايچون اعداد وترتيبى اولبابده مسلمين ايچون تعويض مال اينسه لر دخى تجويز وتقريب اولنماز نظيرى شول مرتد دركه
مسلمين ايچون اعطاء ماليله ارتدادى اوزره ثباتنه طلبكار اوله اكا مساعده بروجهله سزاوار اولمديغى كبى بونده
دخى سزاوار اولماز كورمزميسنكه اهل ذمت كنيسه لرين فى الاصل مسجد مسلمين اولان بر موضعه نقل وتحويل
ومقابلنده مسلمين ايچون مسجد قديملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنى شرط وتأصيل ايلسه لر اولبابده
مساعدهٔ مسلمين تحليل اولنورمى البته تحليل اولنماز واكر امام المسلمين اهل حربدن برقوم اوزره واراضيلرى اوزره
استيلا ايدوب آنلر ايله عقد ذمتى رأى وتصميم ايلسه جائز ومستقيم كوريلور زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
سواد كوفه يى فتح ايلدكده صحابهٔ كرام رضوان الله عليهم اجمعين ايله مشاوره وقرآن كريمدن والذين جاؤا
من بعدهم نص فخيمينك دلالتيله محاجه ومساوره دنصكره جمله سى رأى عمرى اوزره اتفاق ايتمكله اول قومى
اهل ذمته الحاق ايلدى وصحابهٔ كرامدن برقاچ كسنه لر بوخصوصده مخالفته قيام ايلديلر لكن آنلر دخى بو مخالفتلرنده
ممدوح الانام اولماديلر حتى حضرت عمر رضى الله عنه منبر اوزره اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلال
وبلالك رفيقلرندن انتقامده بكا كافى اول ديو دعا ايتمكله برسنه يه چيقمدين جمله سى دار دنيادن كوزلرين يوموب
انتقال دار بقا ايلديلر وبعد الفتح عقد ذمتدنصكره كندولره مخصوص قيلنان قرى وامصارلرنده بناء بيع
وكنايسدن واظهار بيع خمور وخنازيردن منع اولنمازلر كه منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمينه
مقصوردر وبزبو حكمى اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرينه عقد صلح ايلدكلرى
اراضيلرنده تقرير ايتمشيدك اشبو اراضى دخى جمعه واعياد وحدود كبى شعائر اسلام ايچون موضع اقامت اولمامغله
حكم مذكور بونده دخى تحرير اولنور واكر امام المسلمين ارض قوم مذكورينده حضرت عمر رضى الله عنه بصره
وكوفه يى تحديد مصر ايلديكى كبى مجدداً اتخاذ مصر ايلدكده اهل ذمت دخى مصر مرقومدن اشتراء منازل ايدوب
مسلمينله برابر ساكن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زيرا آنلرين عقد ذمتى قبول ايتديكمز انجق محاسن دينيه وقوفله
اسلامه دخوللرين مأمول ايتديكمزدندر وانلرك سكناده مسلمينله اختلاطلرى مأمول مرقومه مدار حصولدر

شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى
مسئلهٔ مرقومه يى تحقيقنده بعض شروطه تعليق ايدوب ديرايديكه رخصت مزبوره انجق اول وقتنده دركه
اهل ذمت قليل اولوب ميان مسلمينده وجه مذكور اوزره ساكن اولملريله بعض جوامعدن جماعت مسلمينه
باعث تعطيل وبادى تقليل اولميه لر اما جماعت مسلمينى تعطيل ياخود تقليله بادى اوله جق رتبه ده كثير ايسه لر
ميان مسلمينده سكنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمين بولنميان طرفده ساكن اولملريله امر وتدبير اولنور
وتفصيل ملحوظ امام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن دخى اماليسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سكنى ايچون
اشترا قيلدقلرى بيوتدن بعضيسنى عبادتلرنده اجتماعلرى ايچون بيعه ياكنيسه يا آتشكده اتخاذ ايتمكه عازم
اولسه لر آندن منعلرى لازمدر زيرا معناى مزبور مسلمينله اجتماع جماعت ايچون بناء مساجدده بحسب الظاهر
مقابله ومعارضه لرينه بادى واول وجهله مسلمينى تحقير واستخفافلرينه مؤديدر كذلك بيع خمور وخنازيرى
ونكاح محارمى اظهارلرندن دخى منعلرى لازمدر كه مقصودلرى اخفا ايله دخى حاصل ايكن اظهارلرى
استخفاف مسلمينى مستلزمدر ومسلميندن برفرد ايچون جائز دكلدر كه كندو بيتنى امور مذكوره دن برى ايچون
اهل ذمته ايجار ايده زيرا بو ايجارى استخفاف مسلمينه راجع اولان اموردده اهل ذمته اعانت ايدوكى بديدار
دربويله ايكن ايجار ايتمش اولوب آنلر دخى ايچنده امور مذكوره دن برينى اظهار ايدرلرسه كركدركه صاحب البيت
وغيريلرى نهى منكر طريقى اوزره آنلرى منعه ابتدار ايده لر وبوبابده صاحب البيت اجانب ايله مساوى اولمغله
منكرمزبوردن مستأجرينى منع ايلمسى فسخ اجاره يى محتوى اولماز نظيرى شول مسلمدركه بيتنى مسلم آخره
ايجار ايدوب اول دخى ايچنده بيع مسكرات وناهى شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ايده بونده صاحب البيت
نهى منكر طريقى اوزره مستأجرينى منعه ابتدار ايدر وبومعنى عقد اجاره يه متصل اولان معنايى مبطل اولمامغله
فسخ اجاره يه مدار اولماز لكن برذمى مسلمدن استيجار ايلديكى خانه ده يالكز نفسى ايچون برنمازكاه اتخاذ ايلسه
آندن منعى لايق اولماز كه اتخاذ مرقوم مرافق سكنادن اولمغله اجاره ايله اكا مستحق اولمشدر ومنع اولنسان انجق
نمازلر ايچون اجتماع ايده جكلرى كنيسه يى بنالريله مسلمينله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرين
متضمن اولان معنادر اما اول خانه يى صومعه قيلوب آنده اصحاب صوامع كبى خلوت ايتمكه عازم اولسه امصار مسلمينده
آندن دخى منعى لازمدر زيرا اتخاذ صومعه دخى بين الناس كسب اشتهار ايتمكله جماعتلرى ايچون اتخاذ كنيسه منزلنده
اعتبار اولنور وصورت مذكوره ده امام المسلمين بعد الاستيلا اهاليسنى اهل ذمت قيلديغى بلاددن بربلده يى امصار
مسلميندن اقامت جمعه وحدود اولنور برمصر ايلسه واول بلده ده اول قومك بركنيسهٔ قديمه لرى بولنسه كركدركه امام
اول قومى اول كنيسه ده نمازدن منعه اهتمام ايليه اماذكرى سبقت ايتديكى اوزره قبل الاستيلا اهاليسى ايله قبول ذمت
اوزره مصالحه اولنان امصارلرده حكمى بشقه دركه آنلردن برينى امصار مسلميندن برمصر اولدقده اكرچه آنده احداث
كنايسدن منع اولنورلر اما كنايس قديمه لرى آنلر ايچون ترك اولنور لكن مانحن فيهده هم احداث كنايسدن منع اولنورلر وهم
كنايس قديمه لرى آنلر ايچون ترك اولنماز زيرا امام المسلمين بعد الاستيلا اول بلده يى بين الغانمين تقسيمه عازم اولسه
كنايسدن برشيئى ترك ايتمك لازمدر كذلك اهاليسنى اهل ذمت قيلدقده دخى بويله در بومسئله ده معناى فقهى اولدركه
بربلده عنوة فتح اولندقده آنك هرموضعنده اظهار احكام اسلام ايچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده
حق مسلمين مثبت اولمشدر بوندنصكره رأى امام انجق نظر مسلمينه راجع اولان خصوصده معتبر اولور بوقسه
كنيسه لرين آنلر ايچون ترك ايتمك كبى ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمين ايچون اراضيسنده
سبب استحقاق البته ثابت اولميوب همان امام المسلمين استحقاقلرين صلحله مثبت اولمغله استحقاقلرى انجق
عقد صلحك تناول ايتديكى مقدارى مثبت اولور كورمزميسنكه صورت استيلاده رؤسلرى اوزره جزيه يى
واراضيلرى اوزره خراجى وضع ايدر وصورت صلحده نفوس واراضيلرندن انجق صلحله التزام ايلدكلرى مقدارى
اموال اوزرلرينه الزام اولنور توضيحى اولدركه صورت صلحده فى الاصل اراضيلرنده ثابت اولان حقلرى متأكد
اولوب حق مسلمين انجق آنلرك حق متأكدلرى اوزره بطريق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمينك
حق حادثلرى بعد الحدوث آنلرك بيع وكنايس احداثلرينه مانع اولور اما حق متأكدلرينه معارض ومدافع اولماز
وصورت استيلاده اراضيلرنده حق مسلمين استيلا ايله ثابت اولدقدنصكره آنلرك حقلرى اوزرلرينه من ايتمكده
حادث اولان رأى امامله مثبت اولمشدر ورأى امام دخى نظر مسلمينله مشروط اولمغله كنايسلرين آنلر ايچون
ترك ايتمك كبى نظر مسلمينى متضمن اولميان خصوصده تقدم حق مسلمين معتبر ومضبوط قيلنور نظيرى اولدركه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بيوتهم معبداً يجتمعون فيه

مطلب لايجوز لمسلم ان يواجر اهل الذمة بيتاً ليبيع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار حربده مستأمن بولنان دارالحربه رجوعه تمکین اولنوز اما امامك عقد ذمت ایلدکاری دارالحربه
رجوعه تمکین اولنمازبونك دخی منشأ و مبناسی آنلاذکرایلدیکمز معنادر لکن صورت استیلاده بعد عقد الذمة اکرچه
امام المسلمین آنلری کنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع ایلمك لازمه حالدندر اما ابنیه سین هدم ایتمك دخی حلال اولمیوب
همان کنایس قدیمه‌لرین بیوت ومنازل اتخاذ ایتملریله امر ایلمك اوجب احوالدندر که عقد ذمتله املاکلرنده اظهار حرمت
وعصمت ایتمش اولوب کنایس قدیمه‌لری املاکلرندن اولمغله آنلردن برشیئه تخریبله تعرضی جائز کورلمیوب همان آنك
کبی اظهار احکام اسلام ایچون حق مسلمین ثابت اولان موضعده اظهار احکام شرك ایچون تعبدلری ضمننده
اجتماعلرندن آنلری منع ایلمك واجبدر بوندنصکره مسلمین اول مصری تعطیل ایدوب ایچنده اقامت جمعه وحدودی
ترك واهمال ایلسه‌لر بوصورتده اهل ذمت آنده احداث کنایس واظهار بیع خمور وخنازیر ایتدکارنده رخصت امام تجویز
واستحلال اولنور زیرا معنای مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر کورمزمیسنکه امام اول مصری اقامت جمعه
واعیاد ایله مصر مسلمین قیلمقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذکوره‌دن منع اولنمازلر ایدی بعد الترك دخی مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمین مرتفع اولمغله ینه ردع اولنمازلر مؤلف تقوی پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه ارض عربده
بولنان قری وامصاردن هیچ برنده بیعه وکنیسه وآتشکده‌یی ترك واهمال کذلك اظهار بیع خمور وخنازیر ایدنلره
رخصت وامهال فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز زیرا امور مذکوره اهل ذمتك لوازم سکنالرندندر حال
آنکه ارض عرب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مولد ومنشألری اولدیغنه اکرام آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسکان اولنماز ورسول الله علیه السلام لایجتمع فی ارض العرب دینان یعنی ارض
عربده دین اسلامله دین آخر اجتماع ایلمز قول بشارت نمالریله بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر وقال علیه السلام
لئن بقیت لاخرجن بنی نجران من ارض العرب یعنی دنیاده مدت وافیه باقی قالورسم البته والبته بنی نجرانی
ارض عربدن اخراج ایدرم و بوحدیث شریف اوزره حضرت عمر رضی الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ایتمشلر ایکن آنلری بلاد شامه نفی واجلا ایلدی کذلك
حضرت عمر رضی الله عنه خلافتنده یهود خیبر ویهود وادی القری وغیرلری مثللو ارض عربده ساکن اولان
یهود ونصارانی نفی واجلا ایتملریله آنلردن بعضیلری شامه و بعضیلری عراقه التحاقله مبتلی اولدیلر پس
مقدمات سابقه‌دن ظاهر اولمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه احترام ایچون اهل ذمتی
ارض عربده استدامت سکنادن منع ایلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء کنائس واظهار بیع خموردن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخی منعلرین بطریق الاولی مستوجبدر الکن برمشرکك همان تجارت ایدوب بعنده
بلادینه عودت ایچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنمیوب انجق اتخاذ مسکن ایتمك مرتبه سنده طول
مکثندن ردع اولنور زیرا ارض عربده التزام جزیه ایله اقامتلری دار اسلامدن موضع آخرده بلا جزیه اقامتلری
حکمنده در وموضع آخرده بلا جزیه تجارتدن منع اولنمیوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلری کبی ارض
عربده التزام جزیه ایتسه‌لر دخی قبول اولنمیوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتی اهل ذمتدن بر رجل مدینه
ومکه وطائف وبزه ووادی القری مثللو بر موضعدن اتخاذ منزل ایتمك قصد ایلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور و بر بعض مواضعده بیان ایلدیك که ارض عربك من جهة الطول مبداسی عذیب
ومنتهاسی مکه در ومن جهة العرض مبداسی عدن ابین ومنتهاسی یمنده مهره نام محلده کائن حجر نام موضعك
اقصاسیدر وامصار مسلمیندن هر مصرکه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اکاکرك مسلم وکرك کافر آچقدن ادخال
خمر ایلمك جائز وسزا کورلمز بویله ایکن برمسلم بوفعل قبیحه اجتسار ایدوب حین مؤاخذه ده بن همان کلوب کچمك
اوزره مرور ایلدم یاخود بوخمری تخل ایتمك ایسترم یاخود بوخمر بنم دکلدر دیمك مثللو اعتذار ایلسه نظر اولنور
اکر اول مسلم خمر ایله متهم اولمیان بر رجل متدین ایسه اعتذارینه اعتبار وتخلیهٔ سبیلنه ابتدار اولنور زیرا ظاهر
حالی شاهد صدق مقالی اولمغله وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده خلافی متبین اولمدقجه حکمی ظاهر
اوزره بناقیلمق لوازم احوالدندر واکر خمر ایله متهم برشخص خباثتکار ایسه کرکدر که خمرینی اراقه ایدوب
خنزیری دخی وار ایسه ذبح واحراق بالنار ایده‌لر زیرا ظاهر حالی قصد ارتکاب حرامه دلیل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلی دخی حرام اولمغله نهی منکر طریقی اوزره حرامدن منعی التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمینده اظهار خمر وخنزیر مثللو حرامی ارتکابله تعزیری مستوجب اولمغله امام المسلمین آنی ضرب
سیاطله تأدیب وتوبه سی ظاهر اولنجیه دك حبس وتنکیب ایتمکی رأی ایدرسه مناسب کوریلور لکن ظروف

خمرینه کسر وتمزیقله تعرضی تجویز وتلفیق اولنماز که ظروف مزبوره عند المسلمین مال متقوم اولمغله مالکی
اضرار ایچون آنی افساد ایلمك حکم شرعه غیر ملایمدر زیرا تعزیر انجق ایلام بدن ایچون موضوع اولدیغندن
افساد ماله غیر مشروعدر و بو مسئله‌نك نظیرینی باب ماجاء فی الغلول مسائلنده ذکر وتقریر ایلدیك حتی امیرك
غیری شخص آجر ظروف مذکوره‌یی کسر وتمزیقه اقدام ایلسه اوزرینه ضمانی الزام اولنور زیرا ظرف
خمر ایتمکدن غیری بر وجه حلاله ممکن الانتفاع اولان مال متقومی اتلاف ایلمشدر مکر امام المسلمین صاحبینك
سوء صنیعنه عقاب ایچون اتلاف مزبوری صواب کوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ایتمش اوله بو صورتده
امر مرقوم موضع اجتهاده بولنمغله کرك امیر وکرك اول شخص مأمور اوزره ضمانی ایجاب اولنماز و بر باب ماجاء
فی الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمایی ذکر واطناب ایلدیك ورأی امام مسائل
مجتهد فیهاده نافذ الاحکامدر و بعض اصحابمز دیدیلرکه حق امیرده تجویز اتلاف ظروف شول اوانی ایله مأولدرکه
آنکله وجه حلال اوزره انتفاع ممکن اولمیوب انجق شرب خمر ایچون مستعمل اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری خمر کوپلرینی کسر وطلوملرین شق ایله امر ایلمشلردر لکن قول اول اصح ومؤولدرکه وجه حلال
اوزره ممکن الانتفاع اولمیان ظروف خمری اتلافده امام وغیر امام اراقهٔ خمر مثللو متساوی الاقدامدر ورسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك کسر دنان وشق زقاقله فرمان ایلدکاری اول دنان وزقاق وجه حلالله انتفاعه
غیر صالح اولدیغندن اولمیوب انجق اول قومی عادت مألوفه‌لرندن زجری تحقیق واتقان ایچوندر ومانحن فیهده
دخی بویله‌درکه امیر علی سبیل تحقیق الزجر کسر وشقی مناسب کوریرسه اولبابده حکمی نافذ ورأیی صائب
کوریلور اما اول دن وزقی کذلك حامل خمر اولان دابه‌یی صاحبی یدندن اخذ ایدوب آخره بیع ایدرسه بیعی باطل
اولور که مال غیری اذن مالك وحق مستحق بولنمادین بیع ایتمکده امام ایچون ولایت تحقق ایتمدیکندن بو بابده امام
سائر ناس ایله مساوی ومماثلدر واکر مصر مسلمینه آچقدن ادخال خمر ایلین بر ذمی ایسه نظر اولنور اکر احکام مسلمینه
غیر واقف ایسه متاعی کندو اوزرینه رد و بر دخی بویله ایدرسه تأدیب اولنه جغنی اخبار ایله اکا تقدم وتنبیه
مؤکد قیلنور زیرا احکام مسلمین اهل ذمتك مجهولی اولمق ممکن و بومثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأدیب اوله جغی امر متیقندر واکر احکام مسلمینه عالم و بو مثللو جسارته رخصت ویرمیه جکلرینه عارف ایسه یاخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذکور ایله تقدم اولندقدنصکره ینه اول فعله منصرف اولسه اکرچه خمر وخنزیری
آنك حقنده مال متقوم اولوب بیان سابق اوزره تأدیب شرعیه اتلاف ماله صحیح اولمدیغندن امام المسلمین آنك
خمرینی اراقه وخنزیرینی ذبح ایلمك تصحیح اولنماز الکن آنی ضرب وحبسله تأدیبی ایجاب وتصویب اولنور واکر
امامك غیری برکسنه آنلردن برشیئی اتلاف ایلسه قیمتی ضامن اولور مکر رأی امام علی وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ایتمکله اول کسنه‌نك اتلافی امر امامی متضمن اوله والحاصل بومسئله‌ده خمر وخنزیرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه‌ده اولندیده ثابت اولان حق مسلمینله برابردرکه هر بری بیان سابق اوزره صاحبی حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واکر بر ذمی دجله وفرات مثللو نهارده سفینه ایچنده بولنان خمری ایله عبور ایدر ایکن بغداد
وواسط ومداین کبی امصار مسلمینك وسطنه مرور ایلسه آندن منع اولنماز مؤلف جلیل بومسئله‌یی تعلیلده
دیمشدرکه لان هذا الطریق الاعظم لابدله من الممر فیه یعنی طریق مزبور آنك طریق اعظمی اولمغله آندن
مروری آنك حقنده اهم والزمدر یعنی ذمی مسفور ادخال خمرنده ترك وامتناعه قادر اولمدیغی امورده معفو
ومعذوردر زیرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمینه مؤدی اولمامق ایچون شعائر اسلامك اقامت اولندیغی
مواضعده لازمدر و بومعنی وسط دجله وفراتده غیر قائمدر الکن بومثللو نسنه‌لری امصار مسلمینده بولنان
اسکله‌لردن برینه اظهار اخراجدن منع ایلمك واجبدر که ذکر اولنان اسکله‌لر مجمع مسلمین اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهاری استخفاف مسلمینی موجبدر پس ذمی مسفور بومثللو اظهاره مجترئ اولورسه حکم
تأدیبی بیان سابق اوزره جاری قیلنور کذلك بر ذمی خمری ایله امصار مسلمینك طریقلرندن قصد مرور ایلسه
اکر ممر آخری یوغیسه منع اولنماز که معذوردر واکر امصار مسلمینه دخول ایتمدین بشقه موضع عبورلری وار ایسه
منع اولنور که عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخری بولنمادیغی صورتده کرکدر که امام المسلمین اول
ذمی‌یی مصردن اخراج ایدنجیه دك معیتنه برمسلم امینی ضم وتعیین ایده زیرا تعیین مذکور طرف امامدن
اول ذمی حقنده نظر وشفقتی متضمندر که ذمی تعرض مسلمیندن آمن اولور وحق مسلمینده دخی نظر وشفقتی
مستلزمدر که مسلمین اول وجهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معنای مذلتدن یاخود شرب خمر ایله متهم اولان

بعض مسلمینك منازللرینه اد خاللرنده ملتحق اوله جق شرکت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هر قریه که اهل ذمت آنده زنا وسائر فواحش مثللو مسلمیله مصالحه‌لرنده داخل اولمیوب ومصالحه‌دن خالی دخی
جائز اولمیان فسق اظهار ایلسه‌لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنه مسلمین کبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودیانتلرنده دخی فسق ایدوکی امر مستبیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب وحتمدر و بو مسئله‌ده
اصل قوی اهل ذمتی معاملهٔ ربوادن منع ایتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا واما ان تأذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزلر یا معاملهٔ
ربوایی ترك ایدرسز یاخود عهد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله‌یه متهیئ اولورسز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت انجق معنای مزبوردر که معاملهٔ ربوادن نصارا ده دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربوا وقد نهوا عنه یعنی طائفهٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله و چوق کمسنه‌لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بر عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردیر که اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره‌دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمقدر لکن احکام تورات ایله عمل نصاری اوزره دخی الزام اولنمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کندو قریه‌لرنده اظهار تغنی ایله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول [illegible] نسنه‌لرك بیلرین ظهاره اجترا ایلسه‌لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب وحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن بر شیئنی رضاسی یوغیکن
کسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیری کسرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی اول وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دیانتلرنده اشیاء مرقومه‌یی مستحل اولمدقلرندن عقد ذمتله آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره‌ده مسلمیله همحال ایلملریله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت مسلمیله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبنده
مسلمینك اول جماعتك اراضیسنده اتخاذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره‌یی احداث بیعه وکنیسه‌دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه‌لر حق مسلمینده بو مثللو مصالحه‌لری جائز
ومناسب کورملمز زیرا شرط مرقوم دین اسلامده ادخال نقیصه‌یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلا ضرورة قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا ایتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله‌ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه‌ده اهل مکه ایله
مصالحه‌یه قیام واول مصالحه‌ده اهل مکه‌دن هر کیم قبول اسلام ایله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه‌دن قبول اسلامله طرفکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بر دخی اهل مکه‌دن کفار اولانلر واجلرینه اعاده ایتمکز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقلرینی
فسخ وابطال ایلدی ایشته بو نص کریم شو وجه اوزره بر اصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره‌یی
متضمن اولوب انجق بعضیلری جائز ووفاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمامله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطال التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه‌لرنده
اظهار زنا ایلرین واعلان استیجار زانیه ایلرین شرط ایلسه‌لر شرط مرقومه وفا امام جائز کورلیوب همان آنلردن
زنالری وجه شرعی اوزره ثابت اولان کمسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومقرردر پس مانحن فیه دخی
بونك کبیدر واکر اهل حربدن بر جماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کنایسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه‌لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول کنایس محدثه‌لری هدمه رخصت یوقدر

زیرا

زیرا حین احداثلرنده احداثلری ممنوعتین اولمدقلرندن بو مثللو کنایس محدثه شول اوزرینه عقد صلح اولنان
کنایس قدیمه مقامنه قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدن صکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره‌دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت کنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایکن ازقدیم معتاد اولدقلری اظهار بیع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرزکه موضع مرقوم دار اسلام اولدقدن صکره بیع خمر وخنازیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر اما استدامت کنایس قدیمه‌لرنده انشا وتجدید یوقدر اکرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده دخی انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمز مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمنه ملتحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدن صکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور عطلت اولسه بر قریب بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت ایتمکله آنده احداث کنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث کنائس ایتدکلرندن صکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه‌لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن بر شیئی
هدملری مشروع اولماز که حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتمدین بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله بر شیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حرب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بر قریبا
بیان ایلدیك که بو تقدیر اوزره کنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولندقلری کبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنایسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر کنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول کنیسه‌ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن بر جماعتز که
بلادمزده استقرار اوزره مصالحه ایتمشیدك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بزلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت ایتمشیدك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امر مذکور دخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت آثارین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده بر اثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملنی مقرر قیله زیرا ثقات واخبارك نقل واخباری
وجوب عمله حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکوره مدرك کمسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممکن وبو مثللو امورده شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجتده وسع وامکان امر معتبردر حتی اطلاع
رجالی متعسر اولان امورده کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه‌دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه‌ده خبر واحد دخی ایجاب عمله حجت ایدوکی محرر ومدور بو صورتده ارباب اطلاعدن بر اثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلدهٔ مرقومه‌نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا کنیسهٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه‌یه متمسکلردر وبو مثللو امورده قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه‌مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر که امور ماضیه‌ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته کیم استیجار رحی ماده سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیردیر که صورت مسئله اولدر که بر صو دکرمنده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مده دکرمنك
صویی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئلهٔ مزبوره اکرچه کتب فقهیه‌ده مسطوره
ومشهوره‌در لکن تحریر اولنان عبارهٔ کتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاددر انتهی توضیحی اولدر که
کنیسهٔ مرقومه‌ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وار ایسه‌ده بحسب التعارض مدلوللری مشکوك وغیر مبین وشك ایله حکم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة
اخذ اولندیلر دیو انها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هویدادر اما برقاچ شهود
بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبور اوزره عنوة اخذ
اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما کان
علی ما کان ایدوب شئ حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله
آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنکله عمل بالجملة نفی واثبات
واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضة اصله تمسك لازم واحری اکور بلور
ومؤلف دقایق بها اصل کابنده ترجیح مذکور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیکه مسئلهٔ مرقومه ده قول
قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه
بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمکله دعوای معهوده ده دخی
بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه که بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریر حریت
اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردر که اوزرینه ادعای رق
ایلین کیسنه‌نك بینه‌سی مقابله‌سنده بینه ایله حریت اصلیه‌سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح
اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابنده دیرز که ما نحن فیهده اعتبار معنای
مذکور غیر ممکندر که اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصکره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدکده اراضی
ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب کبی ینه حریت اصلیه‌لری اوزره متمکن اولمشلردر پس قوم مذکورین
احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوکیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده
بولنان کنیسه‌یه متعلق اولمغله دعوای مذکوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه
ملتحق اولمشدر واکر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
طریق اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنور که شهادت شرعا
حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اکا اعتبار اولنماز
بشرط آنکه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت
مسلمین اوزره حجت دکلدر واکر عکس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری
شهادت مذکوره ایله اظهار اولنسه بو بابده ینه جانب شهادت اختیار اولنور لکن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
اولمغله شهادت مسلمین کبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو وما لا یحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان
اعمالده باب صعب الانحلالدر بز قریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك که اهل حرب حصونلرنده
ممتنعین اولدقجه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائز وشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین
بولنوب بولنمامق سیاندر لکن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممکن ایکن کرکدر که عسکر اسلام تحریق وتغریقه
اقدام ایتمیه‌لر که اقدام مذکور ایچلرنده مسلمین وار ایسه آنلرك اتلافنی موجب بولنمسه اهل حربك نسا
واطفاللرینك اهلاکلرین مستوجب اولوب بومعنالر شرعا حرام اولمغله بلا ضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق
ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده
مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی
مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وار ایدوکی معلوملری ایکن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق
وتغریقلری دیت وکفارتدن برشیئی مثبت اولماز که صنع مذکور قتال مأمور به قبیلندن اولمغله قتل حرامله
واجب اولان دیت وکفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذکر اولنان احکامده حصنلری ایله
متساویة الاقدامدر کذلك مشرکین کندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدکلری هنگامده ینه بالتمام
احکام مرقومه اجرا واتمام اولنور لکن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدر که نیتلرنده افعال مزبوره‌لرنده اهلاك
مشرکین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصد وملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره‌لرنده مثلا اصابت اطفالدن
احترازلری ممکن اولدقده البته احتراز مذکور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامیله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
عمله اهتمام واجب ایدوکی امرمتبیندر و بز باب مذکورده بو مثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمکله اکا دیت وکفارت
تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه صورت مذکوره ده طرف
مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه‌یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول
طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مکره ایدوکنی بیلدکدنصکره قصد رمی ایلدیك دیو تقریر کلام ورامی
دخی بلکه بن رمیده انجق مشرکینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوکی
مستبیندر زیرا صف مشرکینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه
اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذکور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد
رمیی مدعی ورامی منکردر وقول مع الیمین قول منکر ایدوکی غیر متنکردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل
شهوددر که مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جکی امر مشهوددر وفسلك دین وعقلی فعل حلال ایله عامل وارتکاب حرامدن
مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذکر اولنان وجوه استدلال ایله
خصوص مذکورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك اکن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده
اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانکار امید نکوله استحلافی واجب اولور واکر مسلمین اهل حربدن
برعورتی ولد صغیری ایله مصاحب ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولماسه‌لر بز سابقده باب ما یحمل علیه
الفیء اثناسنده بیان ایلدیك که قتل نسا وولداننصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتمیوب بو یله هنگامده همان آنلری
برمحل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذکورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیز موجود
واحساندن امتناعیز اساءتدن غیر معدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم
اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اکرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لکن بو جهتله آنك
قتلی ممنوع اولسه بالکلیه قتال مشرکین غیر مشروع اولور ایدی که هر مشرکك مقتولك توهم ضیاع عیالی
قطعی الوقوعدر واکر عورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیر قادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین
تفریق ایتدکلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بو فعللری دخی جائز کورلور
زیرا ایکیسینی بردن ترکلرنده ینه ضیاع صبی درکار ایکن جائز کورلمشیدی پس با لکلیه ایکیسینك ضیاعی
ایکیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقده
منفعت نفسلرین قصد ایلشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائز کورلور
لکن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدرکه اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك کبی
هلاکی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا
رمیلرنده هلاکی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولماز لکن کورمزمیسنکه
برکسنه برلقیطی بولوب رفع ایلدکدنصکره ینه مکانینه وضع ایلسه برشیئی ضامن اولماز امایدندن رمی ایدوب
اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسنی متضمن اولور پس بو بیانله اول صغیری رمیله موضع هلاکده ترك ایچون
وضعك فرق میانلری نمایان اولدی کذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه‌لر بونك دخی
جوازی ظاهردر بشرط آنکه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم
اخراجنه مقتدر اوله‌لر حتی اقتدار مذکورلری معدوم وآناسز جالرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه
آناسیله برابر ترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم اناسیله برابر ترکلرنده هلاکی کرك مباشرت وکرك
تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمایوب اما اناسز جالرنده هلاکی تغذی ایده جکی شیر مادرندن تفریقلری
جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واکر لاعلی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه‌لر
کرکدرکه قنقیسنده منفعتلری اکثر ایسه آنی حمله مباشر اوله‌لر زیرا احدهمانی حمل وآخری ترك ایلمك
انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واکر منفعتلری برابر ایسه
نظر اولنور اگر اناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه کرکدر که حمل صبیده منفعت بولنمامغله آناسنی
حمله مشغول اوله‌لر واکر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه کرکدرکه آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر
زیرا صبینك خلاص نفسنی تدارکدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر
وهم آناسی کافرهٔ مکلفه اولوب کفر اوزره اصرار ایتمکله اکا احساندن امتناعیز طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناعیدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن جمله قدرتی باب اولسه لر بن بو صورتده هیچ برینی ترک ایتملرین
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وارایکن اهمالی موجب و بلا موجب
والده وولد میانلرین تفریقی مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالدة وولدها فرق الله بینه
و بین الاحبة یوم القیامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
آنکله سودکلری بینلری نفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتملرایکن
ترکلری موجب اهلاک واستیصاللری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنماز و بوتعلیل جلی براله
مذکورلری اول موضعده بولمرینک فرقی ظاهر و منجلی اولمشدر که بو صورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کوریلکله برینی اخذ وآخرینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه وتربیه سنه اقتدارایله
یدلرنده تعیشیدن امید وار اوله لر زیرا امید وارد کلرایسه کرکدرکه ایکیسنی بردن جمله قدرتلری وارایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار و یوغیسه تفریق صبی غیر مفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایدهلر کذلک بو مسئله ده
قدرتلری انجق برینی حمله کفایت ایدرسه کرکدرکه اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایدهلر و بو بابده صبی متروکک هلاکی اغلب احتمال ایسه ده یینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیده سبب هلاک ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلک بر موضعده بر صبی ایله
مشرک اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینک باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترک ایلمک جائزدر زیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلدن معدود دکلدر کذلک صبی ایله
اناسنه وباباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی بی برجانبه وضع واناسنی وباباسنی اسیر ایلمک جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاک اطفالی متضمن ایسه ده حلال کوریلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاک صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدرکه صورت مزبوره ده صبی بی طوطوب
رمی ودفع ایتمیهلر بلکه ارضدن بر موضعه وضع ایتمکه قدرتلری وارایسه همان سهولتله وضع ایدهلر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سر آغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احترازایدرلرسه بو صورتده تعمد قتل ایتمیهرک اول صغیری خیوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز ویریلور
زیرا مسلمینک صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بو وجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینک اطفالله تترسلری مسئلهسی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر و بز مسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیک که قتل صبیانی تعمد ایتمک شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
ماانحن فیهده دخی صبیانی حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابهلرندن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاک صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتمیوب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بو مسئله ده قید استثنا ایله
تقیید ایلدیکی بو مسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندر که مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشرکین اطفاله طرف مسلمیندن برفعل اصلا واصل اولمیوب بو مسئله ده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابهلرینه حملری و بر موضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلک مسلمین بر سفینهده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وارایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیهرک مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلور که نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولوجهله
جواز اقدامری متبین اولمشدر اما مسئلتین مرقومتینده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابهلرندن رمیلری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحالدر و بز قریبا باب مایسع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلدیک که برمسلم وعید قتلله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمک روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیر حلالدر
وهم ماانحن فیهده مذکور واناندن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استعجالدرکه
معنای مذکور هلاک نفسلرندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن برینی اکلایله هلاک نفسنی دفع ایلمک غیر جائزدر واکر سفینهده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن برقوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
تغنیه مبتلا اولسهلر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمین ولملریله اعانله آمین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شو وجهله نمایاندرکه
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمین قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی اسیر قالقلرندن دخی
مدفوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولمیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربهلری
مفقود اولدیغندندر بناء علیه بطریق الحکم موجب اتلافلری اولان قتاسیرقالقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمک استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملک اهل حرب
برا سیرا مسلمی وعید قتله اهل حربک نسا وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واصرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناع ایله کندو قتلنی اختیار و دیلرسه امتثال الله خلاص نفسنی اجتنار ایدر لکن تهدید مرقوم قتیل مسلم یا قتل ذمی
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریدهٔ خیل یعنی جرده آتلو بر عسکر دار الحربده
اطفال مسلمینی بولوب مبتجیللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز زیرا کبیره حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولو ایله مساوی اولمغله آنلر ایله معا قراره ابتدار یاخود
جملهسی بردن هلاکلرین اختیار ایدرلر لکن بو حکم محرر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولهقلری
محلدن اخذ ورفع ایلدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمشلر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حملرندن عاجز ایسه همان بولدقلری محلده ترک ایتملری جائز کوریلور زیرا بو بابده
ترکلری انجق اطفاله ترک احساندر بوقسه ایصال اساءت وخسران دکلدر وهم حملرین التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهدهسندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتمشلردر بو صورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدا ایله ظفر بولنجیه دک قتال ایدرلرسه بو معنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترک واهماللری رخصتدر وتمسک عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدوکی معلوم اهل درایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولنسه ترک واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر ونفیر عامده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بو موضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب وریبدر
والحاصل علی تقدیر القتال اطفالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه جقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کوریلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلریله ابتدا وسبب نجاتلرین تحصیلله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسک ایله صکره عیالکده بولنان کسنهلر ایله ابتدا قیل دیمک مفهومندن وارد اولان
ابدأ بنفسک ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیلملری مرخص ومقبول کوریلور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری وبابالری برابر اولمامق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسهلر بو دخی مسئلهٔ سابقهیه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمامق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضهده
مسلمین خیوللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایده جکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بو تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
یوغیسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندو به حرمتده مماثل اولان کمسنهنک
روحنی اهلاککله کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالک قتل وهلاکی مفقوددر کذلک معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسانی طرح ایتدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولمامغله هلاک نفسلرندن احتراز ایلسهلر اکر علی تقدیر الطرح
مشرکین انلری قتل ایتمیوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاک معهود ومذکور کورمزمیسنکه اهل حرب حصون مسلمیندن ایچنده
نسا وصبیان بولنان برحصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون فوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

نفسلری ایچون حصنله اهل حربك میانلرینی تخلیه قیلری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدومدر لکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هر مسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکر مسلمین
بر سفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتکله صبیان مسلمین ونساء مسلماتی بحره القا ایتدکلری تقدیر اوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذ ایده جکلری اغلب احتمال اولسه بنه بحره القالری حلال کورلمز زیرا بحر اغلب
احتمالده مهلك اولمغله القاء مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرینی تحصیلده
اکا رخصت ویریلدیکی امر مجزومدر اما مسئله اولی بشقه در که آنده خیوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور واکر مسلمیندن برسریه اطفال مشرکینی اخذ ایدوب
دار اسلامه حمل واخراجدن عاجز اولملریله حصون اهل حربدن برحصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تا که تربیه لرینه قیام ایده لم دیو طالب اولسه لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزرینه
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلر تا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احسانندر و بز قربیا بیان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بوندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه ده بزدن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دار الحربه ادخالی
حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بو باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالا یکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره مدادنی تقویت اولان برشیء مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بو یله ایکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد بیز خیل وبغال وحمیر وابل وشول بقردر که حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدر که جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا بزلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان دواب نفوس وامتعه لرینی حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقاله آلات
قتال اولملریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالنده صغیر وکبیری برابردر که
زمانله صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بوذواتدن مصلحت مرقومه یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکلله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمه سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنمایوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامالری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمامشلر ایسه ده اهل دار اسلامدن اولملریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وچوالدوز مثللو لر دخی متساویدر که جمله سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذ اسلحه ده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل ومثیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حروبدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بروجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریر خامدن دخی تریله خفتانات مزبوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنمماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحدید فی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولماز سه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کوریلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولنوب امر نادره مقابله غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخالی ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمین
یا اهل ذمتدن برکمسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدر که ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کمسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذاهل بو بابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور برحکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدر که امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدر که
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه ثیاب وسائر البسه ادخالی حلالدر که بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن برقوم غالب احوالرنده حشوی ثیابه اولان
خفتانلرله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك ثیابه وکرك بو مثللو خفتاناتی ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه لر غالبا سلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قسات یعنی مزراقك اغاجی ونشاب یعنی تیر اغاجی تخذ اولنه جق قش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور اما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان نعم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر و مثللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
برتاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یاننده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه یه احتیاج اهل سفره مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده ادراج اولنور که مسافر بز وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدر واکر تاجر قوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدر که بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج اولدیغجه دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفع اولمغله آنلری ادخالنه
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقال الله ستقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون برایکی غلام ایله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بناء آندن منع اولنمیوب انجق قصد بیع اوزره
ادخالندن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن برتاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس وبرذون وسلاحی ادخالدن منعی لازمدر که ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدر که دین متمسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزله
حال مسلمه نازل قیلنور و تاجر ذمی حین دخولنده مال تجارتی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولمیوب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه در که تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی انجق قصد تجارتنه مبنیدر لکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال و سفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مكر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلمك اكا تكلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر كه بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واكر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذكوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیكی برشیئی استصحابنه رخصتمز غیرمشعر وعدرز زیرا اهل
دار الحربدن اولوب عودتی انجق دار الحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب كبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذكوره ایله قتال مسلمین اوزره كسب قوت ایده‌جكدر مكر برمسلم یاذمیدن اكتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مكار یسینك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان كندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دار الحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادیغچه منع وتحویل اولنماز واكر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه‌جكلری معلوم امام ایسه كركدر كه مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان كاهیجه مشیه قادر
وامتعه‌سنی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حكم حرمتدن
مستثنی ایدوكی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر كه مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر و بغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مركوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دكلدر زیرا ضرورت انجق
مركوبنده واقع وماعداده غیر واقعدر كه عدم ركوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وكثیر المؤنة اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنة اولنلرینی نفسی ایله برابر مركوبی اوزره تحمیلی
ممكندر ودار الحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دار الحربدن اخراج ایده جكی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیكی امتعه ایله انتفاع مشركین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وكثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاج میزامر مستبیندر كذلك تاجرمر قوم صورت مذكوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راكب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدكده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دار الحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه برسفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجالی اولنور كه سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحكام مذكوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اكا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئی ادخالدن منع ایدوكی نمایاندر اما اهل حربك یدتاجردن
خادمنی اخذ ایده جكلری عادتلرندن متعین اولدقده برتاجر ایچلرینه كرك خادم مسلم وكرك خادم كافر ادخالنه
متمكن قیلنمازز زیرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوكی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوكی حكم
قطعیدر واكر برحربی دار یمزه امانله دخول ایتدكده معیتنده كراع وسلاح ورقیق وار ایسه حین عودتده مقدما
كتوردیكی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزاوار اولماز زیرا اكا نفسی ویانده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیكیمزدن وفاء امانی ایچون دار الحربه رجوعندن منعیمز شایان اولمدیغی كبی كتوردیكی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعیمز شایان اولمازز زیرا كندو مقاتل مسلمین ایكن عودتدن منعی جائز اولمینجه آلت قتالینك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن كتوردیكی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صكره اول دراهمله بیع ایلدیكندن اعلی یاخود ادنی یاخود اكا مساوی ینه كراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلیوب بیع اوزره جبر واجبار اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دار الحربه مستحق اولمیوب عین اولنده اولان حقی دخی دراهمله بیع وملكندن اخراج ایلدكده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن كتوردیكی دراهمله اشترا قیلمق حكمنه ملتحق اولمشدر كذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتمكله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیكی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دار الحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا واضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیرده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دار الحربه اعاده‌لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایكن حربی‌یه بیع ایلدیكی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صكره حكم خیاریله نقض بیع ایتمش اولسه بو صورتده دارینه اعاده لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملكندن خارج اولمیوب بلكه امساكله آنلرده تصرفه كندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده‌لری ینه باقی ومحقق قیلنور كذلك بیع فاسدایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملكندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اكر بیع مذكور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقامنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حقی ساقط وهالك اولمشدر واكر بیع مذكور
ثمن حربی یاخود ثمن مبیعه ایله اشتراكی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده‌لرین مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملكی باقی اولوب حق اعاده‌لرین مستبقی اولمشدر واكر حربی دار الحربدن كتوردیكی
سیفنی دار یمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدر كه حربی سلاحنی دار یمزده
سلاح آخرایله استبدال ایلدكده نظر اولنور اكر جنس آخرایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی كتوردیكی سلاح اولدن
كرك اعلی وكرك ادنی بهرحال آنكله دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان دار یمزده آنی بیع اوزره جبرایله
معامله اولنور زیرا عقدامانله جنس ثانیده دار الحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم كاه اولور كه
برابر كتوردیكی سلاحی دارلرنده كثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالكلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه كسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واكر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
كتوردیكی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله كتوردیكی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
و برقوسنك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عینته اعتبار اولنوب دكل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
یقاندر پس كتوردیكنك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان كورلنور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین كتوردیكندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعیمز ثابت اولمشدر لكن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممكن الانفصال اولمامغله حق منعیمز تمامنده مثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر كه آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممكن اولمامغله اصلده دخی رجوعدن متمكن اوله مز پس آنكله برابر دار الحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده كركدر كه حین عودتنده بیع اوزره اجبار ینه مشروع اولنه واكر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتدلری ایله ینه عین سلاحی كندویه عودت ایلسه بو بابده آنكله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملكندن اخراج ایتدیكی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی كندویه عودت ایلسه بونده علی
كلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر كه اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا كبی اولمغله حق مسلمینده كندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش كبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نكته‌سی اولدر كه ابتداء مبادله ده كندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیكی
سلاح اعلایی دخی دار الحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله كندو سلاحنده حقی عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدر كه ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا كبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب كندونك مشتری‌یه ویردیكی سلاح اعلایی اشترا ایتمش كبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وكراعی كراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احكامندن جمیع مذكوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاجرالدر وعلی هذا حربی كتوردیكی اركك حماری بردیشی حمارایله یاخود اركك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بو صورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دار الحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
ومنفعتی تحصیل اولمق ممكن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی كبی بونده دخی متعیندر واكر
اركك بغلی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغلله مبادله ایدرسه دار الحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی كبی معنای تناسل غیر مأمولدر واكر كتوردیكی قیصراغنی نحو ملق اركك آت ایله مبادله

ایلمسه‌ینه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذنده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقوددر
واکرفرسنی برذونله یاخود برذونی فرسله استبدال قیلسه ینه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس و برذوندن هر برنده
برمنفعت موجود وآخرنده مفقوددر که برذونك اما لهٔ لجامی آسان و محنت قتال اوزره صبری فراوا ندر
و فرس حالت طلب وهربده مزیدقوتله سریع الجریا ندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکراولنان منفعتی
استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکردیشی فرسنی جریا نده آندن دون لکن آندن نسی قلیل اولمغله زیادهٔ
تناسلی امید اولنان بردیشی فرسله استبدال ایلسه‌ینه مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن
منعنه استعجال اولنور والحاصل صورمزبوره ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذینی بیع اوزره اجبار اولنور
مکرمأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذ ولینك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاطمز
امر واجب وتمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کتوردیکی رقیقك جنسنه
وجنس آخره کذلك مثلنه واعلا سنه وادنا سنه اولمق مساوی وجمله سی دار الحربه ادخالدن منع اولنوب
بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایلدیکی رقیق کرك مسلم وکرك ذمی اهل داریمزدندر ومستأمن
علی کل حال اهل داریمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکاردر اماسبقت ایلین کراع وسلاح بشقه درکه
اهل داریمزدن قیلنمق انجق بنی آدمده جاری وجمادات وسائر حیواناته غیرساریدر بناء علیه آنلرك منع ورخصتلرنده
جواب مسئله‌یی اعتبارزیادهٔ منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد زومدن ایکی مستأمن امانله داریمزه کلوب برینك
رقیقی و برینك سلاحی بولنمغله رقیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره
استعجال ایلسه‌لر هیچ برینِ مأخوذینی دار الحربه ادخالدن منعه مجالمز یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروحله
اشترا قیلدیغی نسنه‌ده منزلهٔ بایعه نازل و بایعده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی
مستأمندن بریسی برمسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیء ادخال
دارالحربه اجترا قیله‌مز زیرا حصهٔ شریکنی ادخال ایتمدکجه ادخال حصه سندن غیرممکندر وشریکی مسلم
یاذمی اولمغله آنك حصه سنی ادخال ایتمك غیرممکندر پس ادخال حصه سی ممتنع ایدوکی بالضرورة آشکار اولمغله
حصه سنی شریکی یاخود غیری مسلم وذمی‌یه بیع اوزره اجبار اولنور مکرمتاع مزبور سهام عربیه وفارسیه کبی
قابل استهام اوله بوصورتده حربی ایچون ممکندرکه شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دار الحربه
اقتحام ایلیه نکته سی اولدرکه قسمت مزبوره مجرد تمییز وافراز اولمغله حربی کندو حصه سنی بالکز اشترا
ایتمش کبی اکا عقد ایله مالك اولمغله ادخال دار الحربه کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه‌یی
محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یاذمی مالك اولدیغی نصفی نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی‌یه
بیع وتسلیم ایتمکله مستوی اولور وبزقریبا بیان ایلدیك که بومثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز
واکرصورت مفروضه‌ده بینلرنده قسمت غیرمنتظم اولمغله احدهما آخرایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظراولنور
اکراعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بوصورتده حربی
بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر وبیع مذکوری بقیهٔ ملکنی دار الحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر
اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بوصورتده ویردیکی دراهمله شریکی اولان
مسلم یاذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن
اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحنی مسلم یاذمی ایله اعلاسنه استبدالی منزلنه نازل قیلنور امادراهمی حربی اخذ
ایلسه کنده سلاحنی بکند وجنسندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلنماز وکراع دخی
قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبرجاری اولمغله منزلهٔ سهامده در امامستأمن مرقوم برمسلم یاذمی ایله اشتراك
اوزره مستأمن آخرك رقیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه‌لر بوصورتده وجوه مذکوره دن هیچ برنده حربی
مأخوذینی ادخال دارالحربه اقتحام ایده‌مز وفرق مسئلتین بووجهله تفهیم اولنورکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر وقول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله
تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبور یدن هر بری قبل القسمة بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع
اولان ملك مسلم یاذمی اعتبار یله هر برنده حکم ذمت حاصلدر وبز قریبا بیان ایلدیك اهل داریمزدن برفردی
دار الحربه ادخالده حربی‌یه رخصت جائز وشایان کوریلمز واکر اهل رومدن برحربی کراع یاسلاح یار قیقله
داریمزه قادم اولدقده تصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یادیلم یا غیری اهل حربك اراضیلرینه

مطلب الاختلاف فی قسمة الرقیق قسمة واحدة

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بوبابده رمی مسفور شول مسلم یاذمی منزلنه نازلدرکه مذکوراتدن
برشیئی ادخال دار الحربه مائل اوله وقریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم وذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی
بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره‌یی دیلرسه اعادهٔ دارنده
رخصته مستحق اولوب انجق بورخصتده مسلم وذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری‌یه ادخالده رخصته
مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمی ایله متفق اولمشدر وهم بوادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین
اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور واحداث مذکور اعادهٔ دارنده
تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره‌یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان
اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه‌ینه منعی لازمدر زیرا قوم مذکورین اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه‌ده
تارك قتال ایسه‌لر دخی ینه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کورمزمیسنکه برمسلم اشیاء مرقومه‌یی اول داره قصد
ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره‌یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك
ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت دار اسلامدن معدود ومستأمن
دار اسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیرمردوددر واکر دار یمزده بری رومدن وبری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب
برینك رقیق و برینك کراعی یاسلاحی بولنمغله بربریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه
بوصورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام
بایعدر وبزقریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکر اولنان اشیایی دار الحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری‌یه
ادخالی امرممتنعدر اما ایکیسی اهل دار واحده‌دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌درنکته سی اولدرکه ما نحن فیهده
هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه‌نك خلاف
جنسنی ادخال‌له مسلمین اوزره قوت اهل دارینی ازدیاددر ومعنای معهوده‌ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك
غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجوددر واکر بو ایکی مستأمندن هر بری کراعنی
مثلی اولان کراع آخر ایله یاخود سلاحنی مثلی اولان سلاح آخر ایله مبادله ایلسه‌لر مأخوذلرینی کندو
دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرا مبادلهٔ مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال
دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخر ایله واقع اولسه‌ینه ادخالندن ردع اولنماز امامسئلهٔ مرقومه‌ده احدهمانك
سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدرکه ادناسنی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص
واعلاسنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادلهٔ مرقومه لرنده مسلم ومستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی
اجرا قیلنه وصور مذکوره‌ده بعد المبادله خیار رؤیت وخیار شرط وعیبله واقع اولان ردك احکامی جمیع احکام
مذکوره‌ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر اما مستأمنین مرقومیندن هر بری رقیقنی رقیق
آخر ایله استبداللری بشقه‌درکه بو استبدالری مسلم یاذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه
انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم وذمیدن خارج اولان اهل داریمزدن ایدی وملکلرینه داخل اولان دخی
اهل داریمزدن اولمشیدی وما نحن فیهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر
اهل داریمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رقیقلرنده جواب مسئله‌یی شو وجهله تحقیق ایده‌رز کم عند
تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنمایوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده
مساعده واعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن
بریسی عبدینی آخرك امه سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعدهٔ ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده
ذکورت وانوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدنصکره امه ایدوکی
ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر وهم عبد وامه دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنورکه عبد
مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده
ادخال دارینه مالك اوله‌مز والله اعلم

باب من الفداء * یعنی اهل حربیده بولنان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء مال ایله
واسراء مشرکینی اخذ اموال ایله مبادله‌نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله
تعالی من الجنة خیرنصیب دیرکه رجال ونسادن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال ونسادن
قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز وتصویب اولنور وقول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قولیلدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتین
بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه
اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر
ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین
ایچون جائز کورلمك امر معلومدر کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده
منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر وبارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه
ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن بر اسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات
ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که
الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه
فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بروجهله
جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهورین اولمریله آنلریله مبادله همان اهل ذمی ویروب
اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه
بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل
مذکور اثبات مدعادن قاصردر مکر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات
مرقومه یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون
قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولمریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهادده مسلمینك
نفوس واموالری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی
آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بروجهله اقدام
اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولملریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك
صبیان مشرکین آنه لری وبابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلر ایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده
آنه لرینه وبابالرینه تابع اولملریله دار بمزه داخل اولسه لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنمازلر اما صبی مرقوم
یالکزسبی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بر دخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده
متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکسنه اشترا یاخود سهمنده
واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کمسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز
وواسع کورلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ
بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد
والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی باعده دخی تحلیل
ایتیوب اول اسیرده قسمت وبیعله دار بمزدن اولمق حکمی مستقر وآنده ملك مسلم تقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر
دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن
تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع
دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسرادہ معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر
یوقسه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله لرینه جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله
تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولماز وبو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه
ربه الکریمدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله
برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بروجهله
استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجیه دك فرض
لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر
قال الله تعالی ماکان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی
بر نبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تاکه وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومنا غه ایده نجیه دك یعنی
هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده لر وفداء مال الله رد ایتمیه لر لکن سزلر اخذ فدا ایله
عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال
یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهه
مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلر ایدی
تاکه بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت
ابی بکر رضی الله عنه نیچه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدر ایدی حتی مرویدر که عهد خلافتنده
رومدن بر اسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا
وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشو دکلو مالدن زیاده سوکیلیدر
دیو مبادله دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر
بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع
صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله
مأمور ایتمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالیمز جلب مال ایچون
اولمق تهمتنی اظهاری متضمندر اکرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالماله دلیل واردر
لکن بز باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغین ذکر
وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی
سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیککز مبادلهٔ اسراء بدر مادهسنده سزلره عذاب عظیم مس ایدر ایدی
نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا
دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اکر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت
ایلدیککز مبادله ده عذاب عظیم مس ایدر ایدی لکن سزلر احلال غنائمدن حل مال فدایی بطریق الاجتهاد
استنباط ایتدیکز ایله اجتهادده خطا ایسه ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا
یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیککز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکمز
تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره
نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ برأه ده در وسورهٔ
برأه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سوره لردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال
فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضیلرین نفوس مسلمینله وبعضیلرین
اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن
النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمتساز اولوب کندو
وعورتی هر بری شیخ فانی اولملریله هر چه باد اباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور وازادن احتراز ایلمدی
بعده مکه یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمروی محمد ارسال ایتمدکجه بن دخی
بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلمدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال
خروج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتملریله عمروی ارسال ومبادله ایله
سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدر که اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك
اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال
وتسییر ایتمشلر ایدی حتی حضرت عائشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال
فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان
زوجی ابی العاصك فداسنی مکه دن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی
حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله
علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده
قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ
لطیفه لری ایله تعبیر واصحاب کراملرین سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کوریرسکز
آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله
حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبير ايلشدر حتى يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى الاية نظم واجب التبجيلى آنك شان سعادت نشاننده
شرفبخش تنزيل قيلنمشدر وصاحب الكتاب امام محمد عالیجناب اثابه الله تعالى باحسن الثواب غزوهٔ بدرده
واقع اولان مبادله بالمالى تأويل مذكوردن بشقه برتأويله دخى ظفرياب اولوب ديديكه مسلمين ايام مزبوره‌ده استعداد
قتال مشركين ايچون جمع ماله اشد احتياجله محتاجين ايديلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امرمستبيندر
ومرويدركه رسول الله عليه السلام بنى قريظه نك نساوذراريلرينى سبى ايلدكلرنده اول سبيك نصفنى سعد
ابن زيد رضى الله عنه ايله جانب نجده ارسال اولدخى آنلرى نجدده اولان مشركينه سلاح وخيول ايله بيع واستبدال
ايلدى ونصف باقيسنى دخى سعد بن عباده رضى الله تعالى عنه ايله جانب شامه اسرا اولدخى آنلر ايله شامده
بولنان مشركيندن كراع واسلحه اشترا ايلدى بوماده دخى تأويل مذكوراوزره تحميل وآلات قتالده احتياج
مسلمينله تأويل اولنور لكن عنديمزده ظاهر مذهب اولدركه مفادات بالمال حالا على كل حال استحلال اولنميوب
اولبابده روايت اولنان احاديث شريفه دخى منسوخه در ديو قطع مقال اولنور ومؤلف جليل انسان سبى
بنى المصطلقده مبادله بالمالك تأويلنى بيان ايدوب ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم دار بنى المصطلق اوزره
غالب اولوب داراسلامه الحاقدنصكره اخذ فدا ايله سبيلرين اطلاق ايلديلرتا كه اوزرلرينه رق جارى اولوب
استرقاق اولنميه‌لر كورمزميسنكه رسول الله عليه السلام بنى المصطلقدن ام المؤمنين جويريه رضى الله عنهانى
بعد الاقتداء تزوج بيورديلركه قومى اسلامه دخول ايتمشلرايدى واسلامه دخول ايتميه‌لرايدى رسول الله عليه السلام
آنى زوجيته قبول ايتمزلرايدى وعنديمزده مكروه اولان نجق اسراء مشركينى ماله مفادات ايدوب آنلرى دارالحربه
رد ايله مسلمين اوزره مشركينه معين معادات ايلكدر بومعناى معهود اقتداء بنى المصطلقده غيرموجوددر
وقبيصة بن ذويب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه بركمسنه نك عبدى ياخود برذمى اهل حربده
اسير بولندقده فدارى بيت المالدن ويريلمك تجويز وتقرير اولنماز و بزدخى بوقولى اخذايده رز زيرا عبد مولاسينك
ملكى ايكن احرازايله ملك اهل حربه انتقال ايتمكه كركدركه فداسنى مولاسى مالندن اعطا وآنى ينه ملكنه نقل
وايصال ايليه مكر مولاسينك هيچ مالى بولنميه بوصورتده كركدركه امام المسلمين فداسنى بيت المالدن ادا ايليه
لكن بوتقديراوزره مولاسى ايچون اول عبد اوزره سبيل وصول قالميوب عبد مزبور عبيد بيت الماله موصول
قيلنورمكرمولاسى اول فدايى بيت الماله اداقيله بوتقديراوزره عبد مزبورى برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ايلمك منزلنه تنزيل وبعد اداء الثمن ينه مولاسنه رد وتحويل قيلنور وذمينك دخى بيت المالدن نصيبى بولنمغله
آندن فداسى تصويب اولنميوب بيت المال انجق نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمين
ايچون صرفى تجويز وتقريب اولنور واكر اهل حرب اسرايى اسرا ايله مبادله‌ده اخذ ايلديكيمز بعض صبيانى
آنه لرندن وبابالرندن تفريقله اعطامزه طلبكار اولسه‌لر اولبابده تفريق ولد ووالدين موجود ايسه دخى
ينه جائز وسزاوار كوريلور زيرا مشركيندن تخليصى واجب اولان مسلمك حرمتى اول صبينك حرمتندن اعظم
اولمغله تفريق مذكور حق ايله تفريق اولدانغى مسلمدر حتى مفادات مذكوره‌يى بعد القسمه دخى تجويز ايده رز
وقول محمد رحمه الله تعالى دخى بودر وامام مشاراليه احسن الله تعالى بكل الاحسان اليه قول مشروح المآل
اوزره حديث سلمة بن الاكوع رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ايلدى سلمه رضى الله عنه ديديكه حضرت
ابى بكر رضى الله عنه ايله برسريه‌ده قبيلهٔ هوازنه غزا ايلديك و بكا على وجه التنفيل برجاريه اعطا ايلدى بعده
مدينه يه كلديكيمزده رسول الله عليه السلام اول جاريه‌يى بكا هبه قيل ديو بندن طلب بيورديلر بندخى همان هبه
قيلدم صكره اول جاريه‌يى مكه‌ده اولان مشركينه ويروب آنده بولنان اسراء مسلمينى آنكله مسارله ايلديلر
ايشته ملك نفل منفل له ايچون متعين اولمشيكن رسول الله عليه السلام آنكله مفاداتى جائز كوردیلر
مؤلف جليل جزاه الله تعالى بالاجر الجزيل ديركه عسكر مسلمين هنوز دارالحربده قائم اولوب اخذ ايلدكلرى
اسراء مشركينى برمكان حصينده محفوظ وسالم قيلمشلرايكن ملك اهل حربك رسولى مبادلهٔ اسرا نيازى ايله كلوب
برلريديمزده بولنان اسراء مسلمينى بومحله كتوروب اسراء طرفين منظور ومشهود اولدقلرى حالده امر مفاداتى
مكالمه ايده‌ليم اولبابده مفاداتيمز صورتپذير اولدى فبها واكر اولمازسه بزكتورديكيمز اسراء مسلمينى آلوب ينه كيرو
كيده‌ليم سزلر بووجه اوزره بزلره امان ويريكز ديو بسط رجايه آغاز ايلدكده مسلمين قبول رجا وله اعطاء امانله
دمساز اولسه‌لر كركدركه مسلمين عهدلرينه وفا بشرط اولنان مال ياخود اسراء مشركينله مفادات اسراء
مسلمينده سعى ابى ايده‌لر انجق مفادات اوزره تراضيلرى متفق اولميوب اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف

ايلدكلرنده مسلمينده قوت غلبه واراپسه عهد مزبوره رعايتله اسراء مسلمينى كيرو بلده‌لرينه رد ايچون اهل حربه
رخصت حق مسلمينده جائز وسزاوار اولماز زيرا اهل حربك اسراء مسلمينى حبس ايتملرى ظلم تام وتقرير ظلم اوزره
اعطاء عهد ايلمك حرامدر پس لازمدركه شرط مرقومه ترك وفا برله اهل حربه وجه آخر ايله تعرض ايتميه‌رك
اسراء مسلمينى يدلرندن نزع واستيفا ايده‌لر سؤال اولنورسه كه رسول الله عليه السلام يوم حديبيه‌ده اهل مكه ايچون
طرف اشرفلرينه قبول اسلامله وارد اولنلرى كيرو رد ايتمكى شرط ايدوب اول شرطه وفا ايلديلرمى زيرا ابوجندل
بن سهيل بن عمرو قبول اسلامله حضور شريفلرينه كلدكدنصكره كيرو باباسى سهيل بن عمروه رد قيلنديلر
وابو بصير دخى اسلامله مدينه‌يه كلدكدنصكره طلب ايچون وارد اولان ايكى مشركه آنى تسليم ايلديلرتا كه
ابو بصير رضى الله عنه بعده الردكتب مغازيده ذكر اولنان مساعى مشكوره سين اظهار ايلدى جوابده ديرزكه
بلى بويله‌در لكن حكم مذكور كتابله نسخ اولنمشدر قال الله تعالى فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن
الى الكفار يعنى اى اهل ايمان اكرسز بعد صلح الحديبيه طرفكزه اهل مكه‌دن هجرت ايلين نسوانك اسلاملرينه
عالم اولورسكز آنلرى صلح مذكوره رعايتله مشركينه اعاده وتسليم ايتمكز ياخود حكم مذكور اول هنكام سعادت
اختصاصده رسول الله عليه السلام حضرتلرينه خاصدركه انجامنده ترتب ايده‌جك منافع مسلمينه بطريق الوحى
واقف اولمرله اكا مباشرتده متوقف اولمادیلر حتى مشركين يوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ايسترلرسه مساعده بيوره جقلرين اظهار ايچون لا يسئلونى اليوم شيئا الا اعطيتهم اياه قول شريفلريله
مكارم نثار اولديلر يوقسه بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم قدرتيمز وارايكن برمسلمى مشركينه
رد وايصال ويدلرندن تخليص مسلمى ترك واهمال ايتمز بروجهله خلال كوريلمز پس مسئلهٔ مرقومه‌ده
اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف ايتدكلرينده اهل اسلام يدلرندن نزع اسرايه اقدام ايلدكلرنده
مشركك نقض مقام معارضه‌ده قيام ايلسه‌لر كركدركه مسلمين اولا آنلره نبذ امان ايدوب بعده
تخليص اسرا ايچون اشد قتاله تشمير دامان ايده‌لر واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حرب مقدما مسلمينك
شجعان كفاردن اسير ايلدكلرى معلوم الاسامى بعض علوجى مبادله ايچون احضارى مسلمين اوزره شرط
ايلسه‌لر ومسلمين دخى علوج مزبورينى احضار ايتسه‌لر ياخود ايتمسه‌لر كذلك عدم انتظام مفادات تقصير
مشركيندن اولسه ياخود تكاسل مسلميندن اولسه حكم سابق بوصورتلرك جمله‌سنده قائم وكتوردكلرى اسراء
مسلمينى يدلرندن نزع ايلمك لازمدر مكر مسلمين وجودينده قوت مقاومت مشركين مفقود اوله بوصورتده ترك
قتال مسلمينه حلال كوريلور زيرا مسلمين اوزره واجبدركه اولاقوت نفسلرين محافظه ايدوب بعده قدرتلرى
واراپسه رفعت وغلبه‌لرين ملاحظه ايده‌لر واكرمسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حرب اسراء مسلمينى باربكتوردكلرين
اقرار ايتميوب مسلمين دخى اسراء مزبورينى ميان اهل حربده معاينه ايتميوب همان ظن وتخمين ايلسه‌لر بوتقدير
اوزره قتالله ميانه‌ده اولان عهدى نقض ايتملرى تجويز وتحسين اولنماز زيرا نقض عهدلرى انجق استرداد اسرا
ايچون حلال اولمشيدى ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غيرمجزوم اولدقده نقض عهدلرى
استحلال اولنماز واكرمسئلهٔ مفروضه‌ده مكالمهٔ مفادات اوزره ايكن اهل حربك عبيد مماليكلرى استيمانله
طرفيمزه قادم اولسه‌لر ينه نقض عهديمز جائز اولمامغله مماليكلرين اوزرلرينه رديمز لازمدر زيرا كتوردكلرى
اموال‌لرى اوزره اعطاء امان ايتمش اولديغمزدن اموال‌لرندن برشيئه تعرضمز جائز وشايان كوريلمز لكن مماليك
مرقومين قبول اسلام ايدرلرسه بعد الاسلام ردلرى غيرمشروع اولمغله همان بيع واعطاء اثمانلرينه شروع اولنور
نظيرى شول مستأمندركه عبدى دار اسلامده قبول اسلامله بكام اوله لكن مماليك مزبورينك كتوردكلرى
اسلحه ودواب مولالرينه رد اولنمغه شتاب اولنور واكر مماليك مزبورين ذمت مسلمين اولملرين طلبكار اولسه‌لر
رجالرينه اعتبار اولنميوب همان دواب واسلحه‌لريله تسليمه ابتدار اولنور زيرا مماليك اهل امان مالكلرينه تابع
اولملريله قبول ذمتله اهل داريمزدن قيلنمق جائز وواسع كوريلمز واكرمسئلهٔ مزبوره‌ده بعض احرار اهل حرب
كيروده قالان اهل حربدن كراع وسلاح واموال‌لرين اخذ لرندن صكره امان مشروحله ميانه‌مزه داخل اولمش
اولسه‌لر كتوردكلرى اشيادن برشيئه تعرضمز شرعا قابل اولماز زيرا اهل حرب بربرى ميانه‌ده امان شرعى
مفقود ايسه‌ده بزمله اهل حرب ميانه‌ده معقود واخذ ايلدكلرى اموال دخى كندو مال‌لرندن معدود اولمغله
عنديمزده قبول اسلام ياذمت ايتسه‌لرده ياخود امانله طرفيمزه كلسه‌لرده آندن برشيئه حق تعرضمز ناموجوددر
نظيرى اولدركه بزمله موادعين اولان اهل حربدن بعضيلرى بعض آخرك مالنى اخذ ايدوب بعده اسلام

* العلوج ضخام الكفار جمع علج

بادمت یاامانله داریمزه قادم اولسه آندن برشیئی اخذه عدم تعرضمز لازمدر واکر کتوردکلری اسراء مسلمین
قبل عقدالمفاداة طرفیمزه فرارایدوب اهل حرب دخی عهدسابق اوزره آنلری رد ایدیکز دیو اصرار ایلسه لر
ردیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا بز آنلره حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتمدیك واولبابده عهدیمز اولسه
دخی شرعا معتبر اولماز زیرا حبس مسلمین ظلم صریحدر وتقریر ظلم اوزره معاهده غیرصحیحدر وبزم امانیمز تحقیق
نفوس واموال لری اوزره مشروع اولمشدر واسراء مسلمین ماللرندن اولمدیغی امر مقطوعدر وبو بابده وعده
ایلدیکمز فدیه وفا دخی اوزریمزه واجب اولماز زیرا شرطیمز اسرالرین بطریق المفاداة رد ایتمك ایدی شمدی
مفاداته احتیاجیمز زائل اولدی اما تقریر مشروح لوزره علوج معلومین ایله مبادلهٔ اسراء مسلمینه رضاء طرفین
تمام اولوب همان تسلیم وتسلم صددنده ایکن اسراء مسلمین طرفیمزه فرار ایلسه لر بوصورتده اکرچه افضل
امور بدل صلحی آنلره وفا وایثار ایلمکدر تا که بعد الیوم بومثللو عهود ده مسلمینه اعتماد ایده لر ومسلمینی غدره
نسبتله اظهار عناد ایتمیه لر لکن وفاء مزبور مسلمین اوزره واجب دکلدر زیرا تمام مفادات انجق تسلیم وتسلم ایله
حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهر اولدقده معاهدهٔ مجرده ایله کرك اموال وکرك علوج معلومیندن
برشیئی آنلره رد وتسلیم واجب اولمیه جغی امر باهردر واکر اسراء مسلمین قبل عقدالمفاداة یاخود بعدالعقد
وقبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمینه کلیوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ویرمك
اوزریمزه لازم ومناسب اولماز اما عسکره هارب اولملری بشقه درکه آنده شرطه وفا افضل واوفقدر زیرا عسکره
فرارلرنده عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع ودافع اولملریله اهل حرب عقد مفاد اتله آنلری عسکره اعطا
قیلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن داراسلامه هارب اولدقلرنده اهل حرب نه حقیقة ونه حکما
عسکره برنسنه رد ایتمش اولمیوب ویدلرنده نسنه لری بولنماغله اسراء مزبورین کندو یدلرنده هالك اولمق منابه
نائب قیلنوب وفاء مشروط اوزرلرینه واجب ومناسب کوریلمز کذلك اسراء مزبورین بعدالهرب دارالحربده
اهل منعه اولوب کندو نفسلری ایله ممنع اولسه لر ینه وفاء مشروط واجب ومناسب کوریلمز زیرا مانع ودافعلری
عسکر دکلدر که وفاء مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارب اولوب اهل منعه دخی اولمدقلرنده مانع ودافعلری
انجق اهل عسکر اولور کورمزمیسنکه عسکر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلری اخذ ایده جکلری
مقرردر بناء علیه وفاء مشروط الیق کوریلور واکر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب اعادهٔ اسرایی
مزاد ایتدکلرنده اسرا مقاتلهٔ مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتاللری اولماغله عسکردن استمداد ایلسه لر ترك
امدادلری علی کل حال تجویز واستحلال اولنماز زیرا حبسلری جانب اهل حربدن ظلم صریحدر وظلم اوزره
اعطاء امان غیرصحیحدر پس حق مسلمینده حلال اولماز که مشرکین دین قرنداشلرین قتل ایتدکلرین کوروب
قدرتلری واریکن منع وتخلیصلری ایله اشتغال ایتمیه لر کذلك اسرا اهل حربه امان ویرمش اولسه لردخی ینه
یدلرندن فرار ایچون قتاله ابتدارلری حقلرنده جائز وسزاوار کوریلور که طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلری
آشکاردر امامسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان مسلمینك عبید مسلمینی یاخود جواری مسلمانی اولوب
مقدما آنلری اخذ واحراز ایتمش اولسه لر بوصورتده عقد مفاد اتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ایفا وانجاز
اولنور واکر تمام اولمازسه مما لیك مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترك مسلمین خلال اولماغله یدلرندن
بطریق القهر اخذ لرینه اشتغال اولنوب بعدالاخذ بیع وثمنلری اهل حربه اعطا وایصال قیلنور زیرا احرازایله
آنلره مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لردخی ینه حق تملکلری باقی قالور و بزدخی فرض مشروح اوزره اموالاری
خصوصنده دخی اعطاء امان ایتمشیدیك واکر عبید مذکورینی بلده لرینه قصد اعاده ایتدکلرنده عبید امتناع
معاودتله قتاله مبادرت ومشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایدرلرسه بزدخی استخلاص عبید ایچون قتال
مشرکینده مشارکت ایده رز که دین قرنداشلریمز اولملریله قهر مشرکیندن تخلیصلری اوزریمزه واجبدر
بوتقدیر اوزره حال مشرکینه نظر اولنور اکر کندو مأمنلرنده قائم ایسه لر آنکله نبذ معاهده تام اولماغله بعد اخذ
العبید اعطاء مشروط اوزریمزه الزام اولنماز واکر کندو مأمنلرنده قائم دکللر ایسه عبید مذکورینی بیع وثمنلرینی
آنلره اعطا لازم اولور که مأمنلرینه واصل اولمدقجه بیغمزده حکم امان باقی وحاصلدر لکن مدبر وام ولد ومکاتب
وذمی مثللو اهل حربك احرازایله مالك اولمدقلری جمیع احکام مشروحه ده مسلمك اخراز مسلمینه سالکلردر
واکر برمسلم بعض حصون اهل حربده اسیرایکن بعض مشرکین اوزره هجوم وقتله عزم وتدبیر ایلسه نظر اولنور
اکر ظفر قتلندن امید وار ایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایراث نکایت وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار کوریلور

واکر حصول منفعت مذکوره عدیم الاحتمال ایسه اقدامی تجویز واستحلال اولنماز زیرا بعدالاقدام اهل حرب
آنی قتل یاخود بعض اعضاسنی قطعله مثله ایده جکلری ظاهر حال اولمغله من غیرفائدة نفسنی کندو یدیله
القاء تهلکه یه اشتغال ایتمش اولور و بزباب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حکم مذکوری صف قتالده
مزاولهٔ اقتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنکامده
بذل نفسله اقدام ایلمك یوم بئرمعونه ده منذربن عمرو رضی الله عنه ویوم الرجیعده محاربهٔ بنی لحیانده لقب
حمی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثللو نیجه صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتندن واقع اولدیغی ذکر واعلان ایلمدیك پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشروح
اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز کوریلدکده ایادی کفارده فی حکم الهالك اسیر اولان
مسلمدن جوازی حیزاولویتده متحیز اولور واکر اهل حرب براسیر مسلمه بلادلرنده کیفما یشاء کشت وکذار ایتمك
اوزره اعطاء امانله تخلیهٔ سبیل ایلسه لرینه اسیر مزبور ایچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولدیغی مرتبه ده
اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ایلمك تحلیل اولنور زیرا اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو آنلره اعطاء
امان ایتمدیکندن قادر اولدیغی نکایته مباشرتی شایان کوریلور مکر کندو دخی آنلره اعطاء امان ایتمش اوله بوصورتده
تعرض مذکوری غدر حرام اولمغله وجوب امتناعی نمایان اولور لکن داراسلامه خروجله تخلیص نفسنه
قادر ایسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتمش ایسه دخی جواز خروجی ظاهردرکه دارلرنده حبسلری ظلم
اولمغله ظلمدن جواز امتناعی امرباهردر حتی قصد خروج ایلدکده برکمسنه خروجنه مانع اولسه اول دخی منعنده
ظالم اولمغله آنکله دخی قتال وقتلی واسع کوریلور واکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه ده استعمال ایتملریله
مبتلای شدت ونکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم واقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث
اولورسه اقدامی سزا کوریلور واکر اولمازسه ترکی اولی کوریلور مکر اهل حرب اکا بر وجهله مطیق اولمیه جغی
برعملی تکلیف ایتمشلر اولوب اولدخی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظهٔ ترفیه وتخفیف ایلیه بوتقدیر اوزره
اقدامی جواز ایله توصیف اولنور کذلك محبوس اولدیغی سجندن تخلیص نفسیچون قتل سجان اوزره قصد
اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی
سجود لغیرالله ایله تکلیف ایدوب آنی بدنده امساك ایلین علج مشرك دخی سجود معهود ایچون ضرب وتعنیف
ایلسه بوصورتده مشرکین آنی قتل ایده جکلرینه عالم اولسه دخی سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامی جوازایله
توصیف اولنور زیرا اسیر مزبورك علج مشرکه ضرب وقتله اجتساری موجب نکایت اعدا ایدوکی بدیدار وسجود
لغیرالله تعالیدن امتناعی مستوجب اعزاز دین ایدوکی آشکار اولمغله اقدام مذکورنده کندو نفسنی بلا فائده
قتل اوزره معین اولمق محذوری بولنمادیغندن جائز وسزاوار کوریلور واکر اسیر مسلم میان اهل حربده ادعای
طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقلرنده سق سموم ایله آنلری قتل وافنا قیلسه بوصورتده سق وقتل
ایلدیکی رجال مشرکین ایسه قتللری موجب نکایت اعدا اولمغله جواز فعلی ظاهر وهویدادر لکن نسا وصبیان
ایسه مؤلف مرحمتنشان دیرکه بن قتللرین مکروه کوردیکم کبی سق مزبوری دخی مکرده کوریرم مکر بر عورت
اول اسیری اضرار وقصد قتلنه اصرار ایتمش اوله بوصورتده لدی القدرة اول عورتی قتلی جائز اولدیغی کبی
سق سمومی دخی سزاوار اولور واکر اسیر مسلم دارالحربده نفسنی برحصن یاخود سورمدینه دن لاجل الفرار
ادلا ایدر ایکن سقوط وهلاکه مبتلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلاسنده نجا تندن امید وار ایسه فعلی جائز
وسزاوار اولور که قصدی سعی نجات وفتنهٔ کفردن دینی ایله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقدنصکره
خوف هلاکی درکار ایسه ده اقدامی جائز وسزاوار کوریلور واکر هلاکی یقین یاظن غالب ایله معلومی ایسه جواز
اقدامی معدوم مدرکه بو اقدامنده قتل نفسنه معین اوله جغی مجزومدر نظیری شول باب النفل فی دخول المطموره
اثناسنده ذکر اولنان مجاهددرکه نفسنی برقطغان ایچنده بعض مطامیره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم
دخی ادلاسنده نکایت اعدادن امیدوار ایسه اقدامی جائز وسزاوار و بلا نکایة قتل اولنه جغی عنده ظن غالبله
بدیدار ایسه اقدامنده کنهکار اولور واکر ضخام کفاردن برعلج عورتی و ولدی ایله مسلمینه اسیر اولسه آنلری مبادله
بالمال ایله اهل حربه اعطاحق امیرده تجویز وتقریر اولنماز که وجهی قریبا تحریر اولندی کذلك داراسلامده
یاخود دارالحربه بعدالاخراج آنلری دراهمله اهل حربه بیع ایلمك دخی جائز اولماز که بیع مزبور اسراء مرقومین
اوزره قدرتدنصکره اهل حربدن اخذ ماله مبادله حیزنده متحیزدر کذلك اسراء مرقومین برغازینك سهمنده واقع

اولسەلر آنك حقندە دخی اهل حربە بيعلری واسع كورنلمزحتی اول غازی بيعەعدم جواز ينە عالم ايكن مجاسرت
ايتمش ايسە كركدركە امام بيعی ابطالدن بشقەتأديبنە دخی مبادرت ايليە زيرا مسلمين اوزرە تقويت مشركينە
قصد مباشرت ايتمشدر امابرمشرك مستأمن مقدما مسلميندن اخذ واحراز ودارندە ترك ايلديكی عبيد مسلمينی
اسراء مرقومينلە بيعە طلبكار اولورسە بوصورتدە قسمت غنائم سبقت ايتمش ايسە امام ايچون آنلری اسراء
مزبورينلە اشترا و بعد الاشترا فیء مسلمينە وضع ايلمك جائز وسزاوار اولور واكر قسمت سبقت ايتمش ايسە
صاحب السهم ديلرسە اشترا ايدوب بعد الاشترا عبيد مسلميندە حكم ملكنی اجرا ايدر زيرا بيع مذكوردە
مسلمينی ذل كفاردن تخليص بولنمغلە مفاداة الاسير بالاسير موقعندە واقعدر ومفاداة الاسير بالاسير بيان
سابق اوزرە ظاهر روايتدە جائز وواسعدر وجواز مذكور حرمت دينە مبنی اولمغلە آندە مسلمينك عبيد واحراری
مستويدر حتی حربی مرقوم عبيد مسلمينی قصد بيع ايتمك اوزرە دار يمزە ادخال ايلسە كركدركە امير المسلمين
آنلری دار الحربە اعادە سندن منعە استعجال ايليە نظيری شول عبيد مسلميندركە حربی آنلری دار الاسلامدە
اشتراقيله ياخود شول عبيد كفاردركە حربی دار الاسلامدە آنی اشترا ودارينە ادخالدنصكرە عبيد مرقومين قبول
اسلام ايدوب بعدە آنلر ايلە دخول دار الاسلامە اجترا ايليە حربی مرقوم عبيد مذكورينە مالك ايدوكی اكرچە
آشكاردر لكن مالكاری ذمی اولدقدە امام آنلری مسلمينە بيع اوزرە اجبار ايلديكی كبی حربی مرقومە دخی اجبار ايدر
واكر مستأمن مرقوم عبيد مذكوريی دار الاسلامە ياخود دار الحربدە بولنان عسكر مسلمينە برابر احضار ايدوب
اسراء مشركينلە بيعلرينە طلبكار اولسە امير المسلمين آنی بيع مذكور اوزرە تمكين واقدار ايلمز زيرا بو صورتدە
عبيد معيننده حاضر وحربی يديمزدە مقهور اولمغلە آنلری دراهم ودنانير ايلە بيع اوزرە مجبور اولمشيكن اسراء
مشركينلە بيعلرينە رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی كبی محذوری متضمن اولديغندن حرام ومحظور كوريلور
اما مسئلەء سابقەء بشقەدركە آندە عبيدی برابر احضار ايتمديكندن دراهم ودنانيرلە بيع اوزرە حكم اجبار حقندە
آشكار دكل ايدی توضيحی اولدركە اسراء مشركينلە اسراء مسلمينی مبادلە انجق وقت ضرورتدە جائز كوريلمشيدی
وتحقق ضرورت دخی انجق تخليص مسلمين مبادلە اوزرە موقوف اولمغلە متميز اولورايدی وما نحن فيهدە عبيدی
احضار ايدوب بيع اوزرە اجبار اولنمغلە توقف مذكور مفقوددر اما مسئلەء سابقەدە احضار ايتمديكندن توقف
مذكور موجوددر واكر برحربی رجاء امانلە كلوب دار يمزە ياخود عسكر يمزە قبل الدخول يدندە بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبيد مسلمينی يديمزدە بولنان معلوم الذوات والاسامی عبيد مشركينلە بيعە طلبكار اولسە
بوصورتدە مساعدەء مطلوبی حق مسلميندە سزاوار اولوركە عبيد مسلمين يديمزە واصل اولدلغجە قيام ضرورت
آشكاردر وبعد المساعدە مسلمين اوزرە وفاء شرط واجبدركە صحت شرطلری وجوب وفالرين شرعا مستوجبدر
واكر ايادی اهل حربدە بولنان براسير مسلم قتال اهل حربە عازم اولوب بعد القتال كندو وقتلنە جازم ايسەدە
قتالی موجب نكايت اعدا اولەجغنە عالم اولسە برقريبا بيان ايلديك اقدام مذكوری جائز وشاياندر ومعاملەء
مزبورەسی ﴿ومن الناس من يشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله﴾ نص بشارت مختصندە داخل ايدوكی نماياندر لكن
بو فعلی ايادی اهل حربدە بولنان سائر اسراء مسلمينە مضر اولەجغی عندندە ظاهر ايسە حقندە افضل اولان
اكا مباشر اولمامقدر باخصوص كە تحصيل ايدەجكی نكايت اعدا كندو وازرينە واجب اولان نظر مسلمين ومسلميندن
دفع شرور مشركين مثللو بعض منافعە معادل اولميەجغی هويدا اولە كورمزميسنكە اهل جهاد قتال مشركيندە
انجق تحصيل منافع مزبورە ايچون بذل اجتهاد ايدرلر پس فعلی اضرار مسلمينە بادی وقتل وتعذيبلرينە مؤدی
اولدقدە افضلی اكا عدم تصديدر لكن بويلە ايكن ينە اقدام ايدرسە جائز كوريلور زيرا جانب غيرە مراعاتی
حق نفسنە مراعاتندن اوجب دكلدر واقدام مذكوری موجب نكايت اعدا اولدقدە كندو وقتلنە عالم ايكن جائز
كوريلدكدە سائر اسراء مسلمينە خوف ضرر هنكامندە جوازی بطريق الاولی در واكر برسريەء قليلە ارض اعدايە
قادم اولوب ارض مرقومەيە قريب برمحلدە اعدادن جيش عظيم قائم ايدوكنە اهل سريە عالم وجيش مرقوم
مكان سريەيە غيرعالم ايكن سريەدن بركسنە جيش مرقوم اوزرە هجومە عازم اولسە مؤلف مصيب ديركە بن آنك
بوهجومنی مكروه كوروب تصويب ايتمزم زيرا مسلمين قليل واهل حرب لە مقاومتە غير قادر ايكن هجوم مندەمكان
مسلمينە دلالتی ظاهر ومسلمين اوزرە قتل واسر ايچون دلالت حرام ايدوكی امر باهردر اما جيش مرقوم مكان سريەيە
عالم اولوب لكن هنوز تعرض مسلمينە آغاز ايتمامشلر ايسە بوصورتدە هجومی موجب نكايت اعدا اولورسە مباشرتنە
جواز ويريلور انجق بو تقدير اوزرە مسلمينلە قتال وقتل ايدەجكلرندن احتراز اولنورسە افضلی نظرا للمسلمين

فعل مذكورە دست دراز اولمامقدر كورمزميسنكە اهل حرب برقوم مسلمينی محاصرە ايدوب مسلمينی صلح واما نە
دعوت قيلسەلر مسلميندە قوت مقاومت يوغيسە افضلی مصالحە وقبول امانلرينە رغبت ايلمكدر بويلە ايكن
مسلمين محصورين قبول صلح وامان ايتميوب همان قتال ايچون دامن درميان اولسەلر اول دخی جائز وشايان كوريلور
زيرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالى عنه حضرتلرينە يوم الرجيعدە مشركين عرض امان ايتدكلرندە
قبول اما نلرندن نكول ايلە بن بوندن اقدم الله تعالى يە امان مشركی قبول ايتمك اوزرە معاهدە ايتمشيدم ديو قتل
اولنجيەدك مزاولەء قتالە مشغول اولمشدر وبو وقعەء شجاعت نشان مسئلەء مرقومەيە احسن برهاندر واكر مسلمين
اهل كتابدن برعورتی اسير وقسمتلە برغازينك سهمنە تعيين وتقرير ايلدكلرندنصكرە اول غازی آنی استيلاد ياخود
تدبير ايدوب لكن اول عورت هنوز كندودينی اوزرە جايكير ايكن اهل حرب براسير مسلم ايلە مفاداتە طالب اولوب
فداسندە دخی اول عورتدن ماعدايە راغب اولمسەلر بوصورتدە مولاسی راضی اولورسە آنكلە مفاداتمز تجويز اولنوب
اول بابدە عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمييز اولنماز زيرا مدبرە ياخود ام ولد اولمغلە مسلم اولان مولاسی ايچون
استحقاق ولا آندە متقرر واول وجهلە ملكدن ملك آخرە انتقالی متعذر اولديغندن مفادات مزبورە ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولميوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولديغی جهتدن فداء مسلم قيلنان انجق
خدمتی ايدوكی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبيل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلەء مالە نازل ايسەدە حرمتی
درجەء حرمت مالە واصل اولمامغلە اسير مسلمی مالە مبادلە جائز كوريلدكدە خدمتلە مبادلەنك جوازی حكم
اولويتدە داخلدر نكتەسی اولدركە عورت كندودينی اوزرە پايدار اولمغلە بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنماديغی
پديدار وآنكلە مفاداتە رغبتلری انجق ميان مسلميندە كندو واعتقادی اوزرە استقرارينە اكرام ايچون ايدوكی آشكاردر
بوندنصكرە عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غير محتملدركە عورت مملوكە اولوب امر نفسندن برشيئە مالكە اولمامغلە
رضا وعدم رضاسی منزلەء عدمدە منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسە امير ايچون اسير مسلم اوزرە قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ايدرسەدە آنكلە مفاداتە جواز ويريلمز زيرا عورت تدبير واستيلاد ايلە شول رتبەيە اتصال ايتمشدركە ملك
مولاسندن عوضلە وعوضسز خروجی عديم الاحتمال اولمشدر وآندە ملك مولاسی برقرار ايكن بلا ارضاء مفادات
امير جائز وسزاوار اولماز بوصورتدە بيع عورت جائز دكل ايكن مولاسی بيت المالدن عوض قيمتنە طالب واولوجهلە
مفاداتە راغب اولسە اولبابدە مساعدەء امام مناسب كوريلور زيرا فداء اسير مسلمی بيت المالدن ادا امام اوزرە لازم
وتعويض مزبور مقام اداء مزبورە قائمدركە تخليص اسير ايچون اهل حربە اعطاء مالە ارضاء مفادات ايچون
مولاسنە بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملكدن ملكە انتقالی عديم الاحتمال اولمغلە مال بيت المال عوض
ملك اولميوب همان عوض خدمت اولمق اوزرە اكا ايصال اولنور وخدمت مدبرە وام ولددن بطريق الايجار
اخذ عوض حق مولالرندە جائز ورأينە مفوضدر بوصورتدە مسلمين بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ايلسەلر آندە ملك مولاسی قائم اولمغلە كركدركە ينە مولاسنە تسليم وانفاذ ايدەلر وبوندن اقدم بيت المالدن
اخذ ايلديكی مال دخی مولاسنە سالم قيلنوركە اول مالی عورت اهل حرب ايچندە قالديغی مدتدە كندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولميان خدمتندن عوض اولمق اوزرە متسلم اولمشدر واكر مسئلەء مزبورەدە مولاسی
مفاداتندە تعويض بيت المالە مائل اولميوب انجق عورتی مسلمين اشترا قيلمغە قائل اولسە مؤلف عاليجناب
بن بو معنايی مكروه كوريرم ديو قطع جواب ايتمشدركە عورتدە تدبير واستيلاد ايلە حق عتق ثابت اولمغلە احتمال
بيعی فائت اولمشدر بوصورتدە مسلمين عورتی يدندن بطريق الاكراه اخذ ايدوب مفاداتە عازم اولسەلر كركدركە
امام بيت المالدن قيمتنی غارم اولە كذلك امام المسلمين رأی ايلديكی برمصلحت ايچون اول عورتی مولاسندن
بلا ارضاء اخذ ايلمك اقتضا ايلسە ينە بيت المالدن قيمتنی قضا ايدر ومدبرەدە ائمەء ثلثە رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين بو قول اوزرە مجتمعيندركە آندە حكم ماليت باقی وقائم حتی غصبلە ضمانی بالاتفاق لازمدر لكن ام ولددە
اكرچە قول امامين رحمة الله عليهما ينە قول سابقدر اما عند ابی حنيفه رضی الله عنه ام ولد ضمانلە مغصوبە
اولمديغندن بيت المالدن اعطاء قيمتی حق امامدە غير لايقدر وبعض فقها ام ولددە دخی قول سابق اوزرە
متفقلردر ديو ذكر وانها ايدوب اعطا ايلديكی قيمتی عوض رقبەسی اولميوب انجق قيمتی ايلە اخذ امامە صورت
رضاسی كبی بو دخی عوض خدمتيدر ديو اثبات مدعی ايلديلر لكن قول اول اصح ومعمولدر زيرا جناب مؤلف
بوندنصكرە ديمشدركە اول عورت وجه مشروح اوزرە مفاداتدنصكرە ايادی مسلمينە عودت قيلسە كركدركە
امام عورتی صاحبنە رد وتسليم وبيت المالدن اخذ ايلديكی قيمتی استرداد وبيت المالە وضع وتقديم ايليە پس

مطلب الاختلاف بين الائمة
فی بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولیدی ردی لازم اولیوب مسئلهٔ متقدمه‌كبی كندو یه سالم قیلنور ایدی وبنه جناب
مؤلف دیمشدر كه اول عورتی بطریق الاكراه اخذایتمكی امام ایچون مناسب كورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلدیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیكی مصلحت ایچون بلارضا اخذنده جواز وصحت اولور ایدی
واكر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوكهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر كه اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالك یوغیكن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر كه امام مدیون اوزره حجر وبلارضاء
مالنی بیعله ضرردائنی دفع ایلمكه عندلرنده قادردر كذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر كه اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالكه قائلدر پس امام ایچون بلارضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع ومالكنه ثمنی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردكدنصكره آنكله
مفادات ایلمك بربرینه متفاوت دكلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صكره اول عورت ایادی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون بردخی اكا سبیل وصول یوقدر كه امام آنی بلارضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدكده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واكر عورت مزبوره مكاتبه ایسه مؤلف كریم المناقب دیركه بن بو صورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقچه مفاداتی محبوب ومناسب كورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایكن عورت دخی بحسب الكتابهٔ نفس ومنافعنه احق اولمغله آنكله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بویله ایكن امام بطریق الاكراه اخذایله مفاداتی الترام ایتمش اولسه مكاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالكله حاصل اولور
ومكاتبه دخی ید مالكه نظر ایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وكسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر كركدركه
ینه كتابتی اوزره مولاسنه رد وتسییر ایده لر امامكاتبهٔ مزبوره اداء بدل كتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنكله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقچه آنكله مفاداتیمز حكم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه دركه اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبكار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقچه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولماز اما احرار یاخود ممالیكدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده كندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنمامق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابردر امادمی بشقه دركه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقچه مفاداته
رضا ویرمیه جكنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصكره اهل حرب آنكله
مفادات اسیر مسلمه طلبكار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسكز قتل ایدرلر دیو اعتذار بله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیمیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا امانیمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اكا ظلم صریحدر ومسلم وذمی كبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لكن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی داریمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اكا وار كندو بلادیكه یاخود دیلدیكك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
كوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشركین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجود دركورمزمیسنكه مستأمن داریمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشركین مسلمینه خطابله
سز آنی بزلره تسلیم ایدیكز یوقسه سزكله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشركینه قدرتیاب دكللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب كوریلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واكا اجابتمز اهل حربك بزلره خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزكله قتال ایده رز دیو
تكلیفلرینه اجابتله سیاندر لكن بوصورتده مسلمینه لازمدركه اول مستأمنه سن بلاد مسلمیندن چیقوب دیلدیكك

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر اما كا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دكین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدكدنصكره وقت فلانی حلول ایتدكده ینه خارج اولماسه
بوصورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حكم صحتده مندرج واولمازسه غیرمندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولمدیغچه اضراری جائز وسائغ كوریلمز سؤال اولنورسه كه مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دكین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا كبی جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر
بومستأمنه سن وقت فلانی یه دك داریمزدن خارج اولورسك فبها واكر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه‌ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حكم ذمتده مندرج قیلنور جوابده
دیرزكه بلی اقامتی دلیل رضادر لكن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدكجه بومثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احكامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واكر بعض مشركین ملكلرینه عصیانله بعض حصونده كسب
امتناع وذمت مسلمینه اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدكده اهل حرب بوخبری استماع ایدوب
اكر بورجاسنه مساعده ایدرسكز اسرا اكزی قتل وسز كله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه اسماع ایلسه لر نظر اولنور
اكر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشركینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزا وار اولور زیرا ذمت احكام
اسلامی دنیاده موجب الترام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشكالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واكر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر دركار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
كورمزمیسنكه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر دركار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واكر مسلمینك قوت مقاومتله سرا فراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشركینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل برله اجابتلرینه جواز ویربلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی كورمزمیسنكه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشركین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذكور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنماز واكر اهل حرب مسلمینه التجا برله سزه اسرا اكزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولكز اوزره دیو رجا ایلسه لر كركدركه امام رجاء مشركینی قبول واجابت عقد ذمتدن نكول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء اثام ایچون استعمال قیلمق مشركینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوكی وارستهٔ اشكالدر بوصورتده امام رجاء مشركینی قبول وآنلردخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صكره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولملریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز دركاردر كه بیان سابق اوزره ذمت احكام اسلامی دنیاده الترام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشكاردر بوصورتده مشركین سز نقض عهد ایلدیكز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مراملرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموالرینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعیمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واكر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشركین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدر سكز اسرا اكزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر كركدركه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه دامن درمیان
ودكل ایسه مساعده دن روكردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واكر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه كزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشركین دخی بونلره مساعده ایدرسكز سزكله قتال واسرا اكزی
قتل ایده رز دیو تهدید نابجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنمایوب همان
مساعدهٔ متحصنین الترام واختیار اولنور لكن اكثر اصحابیمز رحمهم الله تعالی دیدیلر كه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر كه علی كلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشركینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسیر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده قوت مقاومت بولنقده واجب و بولنمادقده غیر واجبدر ومانحن فیه دخی بویله درغایة الامر مرقومینك اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق جانب مسلمینله رسیدهٔ تمام اولور وعلی کل حال قوت مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمالدر اما مؤلف الکتاب امام محمد دقت انصاب فرق مسئلتینی قریبا ذکرایلدیکمز قول صوابله اشراب ایتمشدرکه مسلمینله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب اولبابده فداء اسراقیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنمازاما اهل ذمتله مفاد اتیرضالری نمایان اولدقده جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بویله درکه مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری جائزدر اماقبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوز در وشول عجوز کبیره که مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله مالله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن خوف اولنیوب ظهور نسلی دخی ممکن اولمادیغیله مالله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومآلا معناء تقویت غیر متمکندر وبز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابت مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته اعتبار یله اسراء مشرکینی مالله مفاداتلرین تجویز واستصواب ایتمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بویله در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه عند الاحتیاج مبادله بالمال حقاالله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کوریلیوب مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنور وهم مبادلهٔ مذکوره مسلمینك قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امانله کلوب آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسهلر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری متحقق اولمدیجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کوریلمز اما صاحبلری بزبونلری اشترا ایدهلیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار یکزده ترك وابقا ایدهلیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه اکا مساعده اولنور زیرا دارالحربه اعاده لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدرکه محذور مذکور صورت مزبورهده منتفیدر وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنور واکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایدهلیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین دار اسلامده ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضرین اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایدهرز دیو اعطاء عهود ایلسهلر بوصورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدرکه دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایدهلر زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بویله ایکن حق مسلمینده ترك وفا دخی جائزدرکه اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلهٔ ترك ظلمده شرط قیلنان نسنهیه لزوم وفا تعلق ایتدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر اکن بوصورتده تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وارایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب ایدوکی آشکاردرکه اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر اولدیغندن ردقیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه درکه مشرکین اسر ایله احرازه مالکین اولملمشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذ لرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلرایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن برکسنه نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا برله تخلیصنه اهتمام ایلسهلر عند ابی حنیفة

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام ایلدکده اوزرندن ازالهٔ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله متحقق اولور که اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتحقق اولور وشرا وقبضله استحقاقی تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی دار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی انجق حریتله زائل ومفترق اولور وبو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره حربی آنی ینه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما دار یمزدن اسیر ایلدکلری عبدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب دار یمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدر که شرا وقبض سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر امادار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور دار یمزه امانله خارج اولسه عتقی حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنور که خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلهٔ مفروضهده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار مسلمیندن اولوب مقابلهده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول اسراء مشرکینی تقویم وبیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر وبز قریبا بیان ایلدیك که بومثللو اموردہ امام ایچون صاحب المال اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضهده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسهلر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدرکه امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین ویرهلیم دیو استعلام ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك ومالیك دخی ممالیك مسلمین اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتمدکجه زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیهجکلری وارستهٔ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلافائده اضاعت اموال اولور واکر دار الحربده بولنان عسکردن برمسلم برعلج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفور اکا نفسمه فدا ایده جکیم یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلیمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولبابده اذن امیر بولنماد قچه مصالحهسی تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسراده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بویله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی یاننده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدر که دنانیری اخذ ایدوب ینه امساك علجه بذل اقتدار ایلیه که یاننده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك یاننده بولنمیوب بلکه برحصن ممنعه ورود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه لرندن اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدرکه اول دنانیری یدعلجه هرکیم اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یاننده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر وبز قریبا بیان ایتمشیدیك که سبیل علجی تخلیه برله رأی امام اوزره تغلبی جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومهده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیرینی معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر ومتمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرة واحده ده عقوبتنه ابتدار
ایتموب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله اکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کمسنه لرک زله وخطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعة مسلمینله
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینده داخل قیله وصورت مفروضه ده علج
مفقوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفر یاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکلرنده اهل عسکر اول بزم رفیقمز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بز اکاسزدن احقلرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بر وجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنموب ثانیدن بولندیغی ثابت ومتمهددر کذلک علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزلر همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیده
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا ماله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیه سبیله تسییر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر ینه فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صور مذکوره ده آنکله مأمننه بالغ اولنجیه دک امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیه سبیلنه رضا ویریر وموقف
مصیب القضاء دیرکه امامک بو فعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل خصمنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنک حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر
بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الأسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار ومملیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمتی اول اسرانک
یا مولالرینک یا غیریلرک امرلری اوزره فداء ماله تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحاوی بیدر اکر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکمسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بونلردن
افتدا یا خود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امر نی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلسه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبوره شبیل استرقاقی اولمیوب ینه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورک موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکتته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوک اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورک بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قیلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کمسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطاء ماله قصاصدن مصالحه
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امرک ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق
انجق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی مثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب اکر زیاده ایسه زیاده سنی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور وبعض علما دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیوب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلقی ملتزمدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیوب اما مین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دیتی الزام ایدوب زیاده یی اثمیه جکی محققدر پس اکر ایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت وغبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جوابنده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقدار دیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف له امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیک درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیک درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
واستقراض دخی انجق بیک درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه درکه وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
متملک بعده تمام ثمن تملکله موکلنه مملکدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیاده ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
متحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورر یسک یاخود نه مقدار ایله دیلرسک افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکک مقدارده
مرک نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویضی تصریح
تعمیم اوزره متضمن اولمغله قلیل وکثیر رجوع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی ماله افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امرنی تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل
کتابتی اوزره تقدیم وآنکله فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماله فداسی حکما احیاسنی متضمن وبو مثللو
مالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکتته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق واول بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبک قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
ینه رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کوریلور زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب
اولمغله بعد العجز آنک ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئله
حرده مرتبه دیتده مرتبدر زیرا مملوکک بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولمقدن ظاهردر انجق قیمت ودیت میاننده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
ومنضبط اولمغله زیاده نک قلت وکثرتنه اعتبار اولنمایوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان
اموردن اولمغله زیاده سی ناسک بومثللو معاملاتده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورک تمام فدا ایله رجوع ایتمک مقدوریدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه درکه اول زیاده ایله راجع اوله مز واکر مکاتب مزبورک قیمتی
بیک درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیک درهم
یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح ووجیه کوریلور
زیرا امر مذکورنده مال مسماسنی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئله سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورک قیمتی بیک درهم ایکن بنی بش بیک درهمه افتدا قیل دیو امر
قدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف براصل معروف اوزره مبنیدر که
عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرالری نافذ اولمقده مسلک احراره
سالکلردر وعند الامامین رحمه الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرایه غیر مالکلردر پس مفاد تله امرنده
دخی عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعندالامامین هبـه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك
اولمملغله حالت رقنـده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه و کفالتی مسلکینه سـالك قیلنور
وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه
رجوع مأمور تصحیح اولنماز واکر مستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلاامر افتدایه مسارع اولسه بعدالافتداء
اسیر حر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله مز زیرا بونلرا سیرایله
مملوك اولماد قلرندن بلاامر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب
مستأمن مزبوره ماله بنی افتـدا قیل دیو امرایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتـدا برله استنقاذ ایلسه بونلر
اسرایله مملوك اولمامغـله کرکدر که آنلری مولالرینه تسلیم وانفاذ ایلیـه واول بابده مذکورینك هر بری مأذون
ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسـندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبـل العتق کندولری اوزره رجوعی
غیرمتصوردر اکرچـه محجور اولد قلرنده عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسـنده عدیم الاعتباردر
امامأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و بشقه ید قاهره یه داخل
اولمغـله صورت اباقی کبی حکمأ ذنی باطل ومتلاشی اولمشدر یاخود مانحن فیهـده واقع اولان فداء النفس بالمال
قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنـه انزال اولنغله صورت مصالحه ده قبـل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون
ومحجور همحال اولدیغی کبی مانحن فیهـده دخی همحال قیلنور لکن بعـدالعتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله
راجع اولور مکر فداسی قیمتـندن ناسك تغـابن ایده جکلری مقداردن اکثرایله واقع اوله اولبابده انجق قیمتیـله
رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتـبر اولوب
امر مکاتب بیان سابق اوزره عندالاطلاق قیمتله مقـدر اولدیغی کبی بونده دخی قیمتیله مقدر قیلنور واکر مسئلهٔ
مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتـدا قیل دیو علی الاطلاق
امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قیل دیو تقیید ایتمش اولسه دخی افتـدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله
واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشـه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور
زیرا آنلرملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه
تنزیل اولنوب بودخی وجـه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدر که بعـد الاسر فداء
اسیر قصاصدن مصالحه منزلنـده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحیـله امری بنم ایچون دیمکله
نفسنه مضاف قیلسه ده قیلماسه ده معتـبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتـباری مقرردر واکر مسائل مذکوره ده
آمر ومأمور اختـلاف ایدوب آمر بن شومقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثرشو مقـدار ایله
امر ایتمشیدك دیسه قول مع الیمین قول آمر اید وکی بلااخلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاددر که
امرینی بالکلیه انکار ایلسـه قول آنك قولی اید وکی حکم لازم الاعتماددر پس بومقدارنده اقرار ومقـدار آخرده
انکار ایلدکده ینـه بویله در واکر آمر اکرچه بن سکاطلب ایلدیکك مقدار ایله افتـدایی امر ایتمشیدم لیکن انجق
شومقدار اقل ایله افتـدا ایلدیك دیسه ینه قول قول آمر اید وکی هویدادر که آمر مأموردن مستقرض مال اولمغـله
اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینـه آنك اوزرینه لازم ومستقرض
انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی اید وکی ظاهر وساطعدر واکر اسیر مکاتبك مولاسی مستـأمن مرقومه
آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتـدا قیل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیـل دیوب اول دخی
امتثـال امرینی التزام ایلسـه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب
برشیئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقـدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضـاف ایلدکده نفسنی
اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدر که خلعـده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف
قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنور امابنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله
افتـدا قیل دیمش اولسه نظر اولنور اکر آمر ومأمور میـانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه ینـه جواب سابق
درکاردر که بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنـه نازل بالکه دخی
اقوی اید وکی آشکاردر واکر مخالطه لری غیرموجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن
برشیئه ضامن اولمیوب وضمانه برلفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره
بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یابعض اقرباسی

مطلب لا یؤاخذ المكاتب بضمان الكفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولی بالخلع او الصلح عن القصاص

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یامالی نفسـنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب
عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه
امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولمازواکر اسیر برطفل
صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو طلبکار اولسه والدی بوقولنده
ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره اکا رجوعی سزاوار اولور و بعدالرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره
رجوعی اکرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائمه اولمغله جائز ومشروعدر امابالنظر الی الاستحسان رجوع
مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندر که والد ولدینه برعورتی تزویج
ومهرینـه ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولدا اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب
بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان کوریلمز زیرا عادت شایعه اولدر که والدلر بومثللو امورده متبرعین اولوب رجوعه
طامعین اولمازلر ووجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبـل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضماننه
اعتبارایله ترکه سنده دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذینه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعدالایفاء آنکله مال
ولده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردر که والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت
اولدقده ترکه سندن ایفـا اولنوب صکره ورثه سی مال ولدن اخذ واستیفـا ایدرلر و بومسئله لرده معنای فقهی
اولدر که والدن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحسـاندر وتمام صله تسلیم وقبضـه
منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعـد وفاته واصل اوله جق صله سبنك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت
وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله اید وکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا
و بطلان وصیت اوزره مال ولددن اخذ واستیفـا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده
بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیو اشهاد ایلسه بواشهـادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان
اشهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعـه به اعتبار بمزانجق
خلافنـه تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیـل دیو تنصیص
ایدوب امابنم ایچون یامالمـدن دیمکله قید وتخصیص ایلسه بوصورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی
مسئلهٔ سابقه یه مماثلدر که خلطه لری دلیل استقراض اولمغـله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر امامخالطه لری
یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغـله مأمور اکا تابع اولوب والدا اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا
والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحددر و والد فدا ایله
علی وجه الاطلاق امر ایدوب اولوجهـله انجق طرف ولددن معبر غیرضـامن اولدقده امری کندو اوزرینه
برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدر که آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده
آنده مهر انجق ولدا اوزره لازم اولوب والدا اوزره الزام اولنماز پس مانحن فیـه دخی قیاس مزبور اوزره توجیـه
اولنور واکر احراردن برکمسنه اهل حربده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قیل دیو
تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی
تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقـدی یاخود مالی نفسنه مضاف
قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله
جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعـدالایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه ده وکیـل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیـام مخالطه لری
بدید اولسه مخالطه لری عقدی یامالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغـله ینه وکیل اوزره رجوعی مفیـد اولور
اما بوصورتده مخالط دکللر ایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندر که وکیل همان فلانی افتدا قیل دیو عقدی موکلنه
نسبتله آنك طرفندن معبر اید وکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متبیندر لکن بوتقدیر اوزره مستأمن مأمور
اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی
اولدر که هرزمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیره وکیل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هرزمانده که وکیل
انجق معبر اوله اسیر البته معاقد اولور نظیری شول کمسنه در که طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج
ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اماضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع
اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

مطلب زوج ولده وادی المهر من ماله لا یرجع علیه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

اشترا یا اقتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا واقتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب
مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالك اولدقدن صکره
مملوکك بنی اشترا واقتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشتراسنه اشارت ایدوکی ظاهر ومستأمن آنی بلا مشورة
اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی
باهردر کورمزمیسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی بر کمسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده
مملوکك مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا امرادر وصورت مفروضه ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه
ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم
ایچون اشترا یاخود اقتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا ایدرسه بنه نظر اولنور
اکر بو تقدیر اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوك حریته
مقلوب ومشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر
وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه
حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه
مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوك اوزره رجوعه قادردر که مملوکی
امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی
آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری
ظاهر واول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله ده مملوك محررام ولد یا مکاتب یامدبر اولسه اشترا
ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر
کورمزمیسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب بدنه ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی
واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون وکرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل
دیسون مأمور مزبور آنی اشترا ودار اسلامه اخراج ایلسه بلاشیء ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی
بولنمادیغی آنی اشترا ایلدیکی فداه ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشیئله راجع اوله مز واکر مملوك مرقومی
قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه
بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی اشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدکجه مملوکی نفسی ایچون
اشترا ممکن اولمدیغی بدیدادر زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقنی موجب واعتاقنه ولاء مولاسی
متعاقب وحکم ولانسب کبی دار الحربده دخی ثابت ومترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی
مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسنی کندو یه الزامه رضا
فائت اولور وبلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولمازاما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در واکر مملوك مرقوم
بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله
اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی ینه مملوك مشتری اوله جغی
آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادهٔ یسیره ایله شرایه
صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور
کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا
نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه لر مملوك مزبور ینه آزاد اولور
زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا
قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم وبایعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه
بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوك مشتری اولوب ومولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی
صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسنی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف
امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه
بونده انعقادی ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که
امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری
ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلامله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل

قلیل وکثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهرحال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه
تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا
مابلغ اوزرینه رجوعی مشروع کورلور وصورت مفروضه ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا
مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله اقتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی
بلکه ایکی بیك درهمله اقتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور
اقامت بینه یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی ومملوك آنی منکردر وقول
مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلهٔ
مزبوره وکیل وموکلك ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف
وتحویل قیلنمامق جوابنده دیرز که بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمهٔ مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه
رضی الله عنه مخالفتی آندندر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده
تحالفی انجق قبل تغیر السلعة ایجاب ایدوب بعد التغیرینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه
ما نحن فیهده مقام سلعه ده بولنان مملوکه عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفتی
آندندر که امام موحی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اگرچه مسئلهٔ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار
ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابق فسخ ایدوب
موکل سلعه بی قیمتله اخذ ایلمك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظهر الانعدامدر که
مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه واصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه
پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر ومستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعة مقدار
اجرتده اختلاف ایده لر آنده ایجاب تحالف اولنمایوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف
اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور وبوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن
مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله بایعی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه
ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدن صکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنله اخذی ممکن
اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله
رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده رم دیوب مشتری
دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثللو جنس عقدده منازعه ایلسه لر ینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع
مدافعه اولنور وبو فصولك قبل اقامة البینة وبعدها واقع اولان تفاصیل احوال لرین وبو مسئله لر مسئلهٔ شفعه منزلنده
اولمغله اول بابده امامل مزك اتفاق واختلاف ایلدکلری اقواللرین وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده
قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفك بو کتابی تصنیفی امام موحی الیه ایله
میانه لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما
یصلح ومالا یصلح شاسنده ذکر وانبا ایلدیك واکر بر عبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن
بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل
اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمریله مولای قدیمك آنی
اشترا ایله امری اجنبینك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یاغبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن
فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور
بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترك ودیلرسه تمام ثمنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده
اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلسه بو قولی علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل
اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمغله
اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اولدر که بر کمسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو
امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایسه بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز
اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو
علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هرنه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه
مخصوص اولور بو صورتده آمر ومأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه لر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره ردایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالف فائده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازل للرد انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنور که یمین آکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستقیدر وبزبو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسه‌لر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولورو اکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد ایتمش اولسه اعتاق ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور و بعد الاعتاق مباشر تنازع وتحالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر و بینه بینهٔ مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بوصورتده دخی تخلف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهما نك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولدقده نصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بردن انفاقله برمستأمنه بزی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتملریله مستأمن اشترالرینه بش بیك
درهمی دفع وانفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسینك بردن اوزرلرینه الزام ودیت حرایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حر اوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والتحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدایی ایکیسنه بردن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتباریله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بوصورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعنی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اولابده عفو اولنمق احری مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیلدیککز مقداری مال الله افتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتمشلر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بوصورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بربیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون برسهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنور وعلی کلا التقدیرین سهم دیتله حر اوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفة رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع و بونلردن زیاده ایله عتقدن نصکره مراجع اولور که
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی متبرعدر و بومسئله نك نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه یه قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیله افتدا ایلمدیك بلکه اهل حرب بزی سکا هبه ایلدیلر یاخود اهل حرب بیلدین بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلمدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سز بزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولیابده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو ونفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده برشیله ادعا دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلمشلردر و یمینلری دخی علم اوزره واقع اولور که استحلافلرین فعل مأمور موجب ومستتبع اولمشدر
وقنقیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنك اوزرینه الزام اولنور که نکول یمین اقرار ناکل منزلنده
اولمغله حکمی حق ناکلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بوصورتده حرمذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال کتابتده بالغا ما بلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولبابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بوصورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مکر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
بنه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی اداو تعجیل ایتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر برمقدارینی اداده استعجال ایتمش ایسه مقدار مرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدر که غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتنی
ادا ایله قضا اولندقدن نصکره قبل الاداء عجزی بدیدار اوله وشول مکاتبدر که اوزرینه وجوب قصاص استقرار
ایتشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بوصورتلرده علی قول ابی حنیفه
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولماز اما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اولدخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول قول آمر و بینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احرازایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر و بینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولایح اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه‌در که آنده اهل حرب احراز ایله آکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اولبابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احراز ایله آکا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتنی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید وکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدر که ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولمیوب همان ید وکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه التصاق ایدر
بوصورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شو بیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولبابده دراهم مشار الیهایی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمایوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کنایتله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجه دك حبس عبده قادر اولور که وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بویله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأموردده قبل الحبس یا بعد الحبس هالك اولسه اول زماننده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدن صکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دار الاسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشیء اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیء مطالبه یه مقتدر اوله مزاکرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقنی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمنه رعایت عدم عتقنی مستوجب اولمشدر که مولای قدیم عبد مأسوریی ملك حربیدن خروج اوزره داراسلامده واجد اولدقده آنی ملك قدیمنـه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربیلك ملك قدیمی اولان عبـد بشقه در که عبـد مزبور مسلم اولوب بطریق المراغمه داراسلامه داخل اولدقده آنده حربیدن غیری بر فردك حقی غیرحاصل وحق حربی داراسلامه خروجندن صکره باطل اولمشدر اما ما نحن فیهده بعد الخروج حق مولای قدیمنـه رعایت واجب اولمغـله خروجی عتقنی موجب اولمامشدر واواباده عبدینه وصولی قبـل القسمة غنیمتده ایکن وصولی منزلنه نازل اولمغـله اخذ عبدینه مجانا واصـل قیلنور لکن اخراج ایلدیکی مالنده مولای قدیمنك حقی ظاهر اولمامغله آندن برشیئ اخذه قادر اوله مز زیرا اول ملکی کند وملکنده ایکن کسب ایتموب ملك حربیده اکتساب ایتکله مال حربی اولشدر ومال حربی داراسلامده بولنوب اول ده له امان مسلمین شامل اولمدقده عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس حربی کبی بلا تخمیس فیء عامهٔ مسلمینده داخل قیلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبور مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور وبور وایتده تخمیس اولنمغی دخی تخصیص ایلمشدر وبز اوائل کتابده باب من یکون آمنا من غیراز یوءمنـه اهل الاسلام اثناسنده بیان ایلمدیك که بر حربی دار یمزه بلاامان داخل اولوب آنی بر مسلم اخذ ایلسه کده عند محمد رحمه الله تعالی وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ایلاین مسلم ایچون فیء خاص قیلندقدنصکره تخمیس وعدم تخمیسنده ایکی روایت نمایان اولمشدر پس روایتین مزبورتین ماننده دخی جریان ایدرلر وبو محلده تخصیص اولنان روایتله عمل برله تخمیسی تخصیص اولندقده مابقی مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور واکر عبده رقومی داراسلامه خروجنده اخذ ایلین مولای قدیمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بو صورت صورت سابقه یه مساوی ومولای قدیمی عبدینی مجانا ومالنی بعد التخمیس یاخود بلا تخمیس محتوی اولور وعند ابی حنیفة رضی الله عنه اکرچه عبدی مجانا و بلا تخمیس اخذ واستفـاده ایله ملك قدیمنه اعاده ایدر اما حق مالده سائر مسلمینـله همحال اولمغله مالی فیء عامهٔ مسلمینده ادخال اولنور واکر عبد معهود مولای حربیسی ایچون قصد تجـارت اوزره اول مالله برابر داراسلامه امانله ورود ایلمش اولسه مولای قدیمی ایچون عبد اوزره دخی سبیل تعرضی مسدود اولور زیرا ملك حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربیسی داراسلامه امانله اخراج ایتمش اولسـه مولای قدیمی اخذ عبـده واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخی متوصل اوله مز لکن عبد مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملك حربی مستدیم اولمق اوزره دارالحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله کرکدر که امام المسلمین آنی بیعـه اقدام وثمنی یدنده بولنان مالله برابر مولای حربیسی کلوب اخذ اید نجـه دك توقیفه اهتمام ایلیه زیرا حکم امان حربینك بومالرنده نمایان اولمشدر بو صورتده بعـد بیع الامام مولای قدیمی مشتریدن ثمنله اخذینی التزام ایلسه اخذ ایله مقضی المرام اوله مز که عبدك دار یمزه دخولنده مولای قدیمنك حق اخذی ثابت اولمدیغنـدن بعد البیع ید مشتریدن دخی متثبت اولماز نظیری شول عبـددر که بعد الاسر مولای حربیسی اسلام یاخود ذمی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخره بیع ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبـد مأسور مدبر ایسه بو صورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله برابر وعلی کلا التقدیرین عبـد ومال مکسوبی بالتمام مولای قدیمنـه بلاشیء رد وتسلیم اولنمق مقرردر که مدبر احراز مشرکینله ملکندن خارج اولمدیغنـدن اول مالی اکتسابی ملکنده ایکن واقع اولمشـدر وملك اصل موجب ملك کسب ایدوکی ظاهر وشایعـدر لکن بو صورتده کسبی تجارتدن یاخود اهل حربك هبـه لرندن پیدا اولمش ایسه عدم تخمیسی هویدادر که مال مزبور بدنده لاعلی وجه القهر حاصل اولمغله حکم غنیمتده داخل اولماز اما اهل حربك طیب خاطرلری بولنمادین اخذ وانتهاب ایتمش ایسه وجوب تخمیسی بی ارتیابدر که اخذی طریق قهر ایله صورتیاب اولمشدر وبز بو حکمی باب المسلم یخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنـده دارالحربدن مالله خارج اولان حر مأسور حقنـده بیان ایتمشـیدك وحکم مذکور مدبرده دخی جریان ایدر انجق مسئلهٔ سابقـه ده باقی بعد الخمس حر مأسوره سـالم اولوب بو بابده مدبر اهل تملك اولمامغله مقامنـه مولاسی قائم قیلنور واکر بر مسلمك جاریهٔ مسلمه سی اسیر اولوب دارالحربده زنادن یاخود زوج حربیسندن برقاچ اولادی ظهور ایلدکدنصکره کندو واولاد کباری بالاتفاق مولای حربیلرینه علی وجـه المراغمه یاخود کندو علی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتـابعه داراسلامه خروج ایتلریله مسلمین جمله سنی اخـذ ایله کسب سرور ایلسه لر کندو واولادی فیء مسلمینـده مسطور قلنه ر بو صورتده مولای قدیمی قبـل القسمة حاضر اولورسه کندو یی واولادینی بلاشیء اخذه قادر اولور امابعـد القسمة حاضر اولورسه

انجق صاحب سهمك سهمنه تعیین اولندیغی هنکامده معتبر اولان قیمتی ایله اخذه مقتـدر اولور زیرا اولادی اجزاء نفسـندن عد اولنمغله مولای قدیمك نفسنده واقع اولان حق باعتبـار الجزئیه اولادنده دخی واقعدر وحق مزبور علی وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حریتلرینه دخی مانعـدر اما کسبی بشقه در که کسبی عین وجودندن متولد اولمامغـله آنده حق مولای قدیمی ثابت ومتأید اولمیوب بلکه مال حربی اولمغـله فیء مسلمینده داخـل ومتعهد قیلنور واکر جاریهٔ مرقومه اولادیله برابر داراسلامه امانله دخول ایتمش اولسـه لر مولای قدیمی ایچون کرك نفسی وکرك اولاد صغـار وکباری اوزره سبیل وصول اولماز لکن جاریهٔ مرقومه مسلمه اولوب اولادی اکا تبعـا مسلمین اولملریله کرکدر که امام جمله سنی مسلمینه بیع وتسلیم وثمنـلرینی مولای حربیسی کلوب اخذ اید نجـه دك توقیفله حکم امانی تتمیم ایلیه اما مسئلهٔ مذکوره ده جاریهٔ مزبوره مدبره بولنسه بو صورتده علی وجه المراغمة وعلی وجه الامان خروجلرینه اعتبار اولنمیوب علی کل حال جمله سنی مولای قدیمنـه رد وتسلیمه اقتـدار اولنور زیرا مدبره دن اسرایله ملك مولاسی زائل اولمیوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملریله ملك حربیده داخل اولمامشلردر والله اعـلم بالصواب

باب المفـاداة بالاساری اوغـیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمینی اسراء مشرکینـله یاخود کراع وسلاحله یاخود سائر مالله مفـادات ومبادله بی تفصیلده باب دقیقأ الدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعـالی بدقائق الطفه یوم الحشر والقرار دیرکه اهل حرب اسراء مسلمینی مالله مبـادله یه قانع ایکن مسلمین حقـلرنده کراع وسلاحله واسراء مشرکینله مبادله لری واسع کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منـافع اسراء مشرکین کبی اهل قتـال وکراع وسلاح کبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوکی ظاهر وشایعـدر کورمزمیسنکه اهل حربه تجارت ایچون حمل اموال مشروع ایکن تجـارت ایچون حمل سبی وحمل کراع وسلاح حرام وممنوعدر اما مالله مبادله یه راضی اولمیوب انجق کراع وسلاحله مبـادله یه راضی اولسـه لر حق مسلمینـده اسراء مشرکینله مبـادله لری مشروع ومرضی کوریلمز زیرا اهـل حربه اعطاء کراع وسلاح اعطاء اهل قتـالدن اهون ایدوکی امر مبیندر کورمزمیسنکه حق مسلمینده عنـد القدرة قتل مقـاتللری واجب ایکن یدلرنده بولنـان کراع وسلاحلرین قصـد اضرار ایله اتلاف ایلمك غیر واجبدر اما کراع وسلاحـه دخی راغب اولمیوب انجق اسراء مشرکینله مبـادله یه طالب اولورلرسه بو صورتده اسرا ایله دخی مبادله ایلمك جائز ومناسب کوریلور لکن مالله مفـاداته راغب اولدقلرنده مال قلیله قانع اولمیوب بیت مال المسلمینه مورث اتلاف کلی اوله جق رتبه ده مال عظیمه طامع اولسه لر بو صورتده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبـادله واسع کوریلور زیرا ذکر اولنان صورت حالت ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمینه تحصیل منفعت مال ایچون بو کتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ایدن روایت اوزره مشرکیندن اخذ اموالله اسرالرین مبادله قیلمق حلال اولدقده ما نحن فیه کبی مسلمینك محتاج اولدقلری مالی یدلرنده ابقا ایچون اسرایی اسرا ایله مبادله بالاولویه استحلال اولنور واکر اهل حربدن برجماعت تنظیم مصلحت صلح ومفـادات ایچون دارالحربده بولنان عسکر اسلامدن استیمان واستیمـا نلرنده بزلره نفوس واموالیمز اوزره وکتوردیکیمز اسیرلریمز اوزره امان ویریکز دیو تفصیل وبیان ایتـدکلرنده مسلمین دخی اولوجهله اعطاء امان ایتمشلر ایکن بینلرنده تنظیم صلح ومفادات صورتپذیر امکان اولمامغله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلسه لر کرکدر که اسراء مسلمیندن رفـاد ایله عودتلرینه مسا عـدهٔ مسلمین ارزان قیلنمایه وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی دار الاسـلام فکذلك اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب یعنی بز بو حکمی اهـل حرب خصوص مذکور ایله داراسـلامه خروج ایچون استیمانلرنده بیان ایلدیك پس دارالحربده بولنان عسکره خروج ایچون استیمانلری دخی بیـان سابق ایله بیاندر مترجم فقیردیرکه عندیمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ کتاب وجه محرر اوزره در لکن حکم مذکور فاصلهٔ باب واحد ایله سبقت ایلین باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء رسول ملکهم عنوانی ایله دارالحربده بولنـان عسکره خروج ایچون استیما نلرنده شرح وبیـان اولنمشدر ودار اسـلامه استیمانلری هنوز تفصیل مشروح اوزره برمحلده ذکر واعـلان اولنمـامشدر پس حق تعبیر وقد بینا هـذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلك اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ایله تقریر ایلمکدر وبو مثللو قصور غلط کتابه حمل اولنمق اکرچه مشهوردر لکن اصل کتابه نظر اولنسه عبارهٔ مذکوره نك ماقبلی ومابعدی سیاق غلط اوزره جاری اولمغله اصل کتابده یاخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل وار ایدوکی شبهه دن عاریدر انتهی لکن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین یاخود اهـل ذمتدن اسیر ایلدکلری احرار

وحرائری یدلرندن مجانا اخـذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبار اولنماز که حبس احرارده
ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر ومکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری
اسیرلری یدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدر که اعطاء
قیمتله یدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی ماللری اوزره اعطاء
امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلری بابنده اهل حربه رخصت
امرمتعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی یدلرندن اخذ وقیمتلرینی
اعطـایه منحصردر وبعد الاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور
زیرا اخذ عسکردخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهـل حرب بلا امان کلکله مسلمین اسراء مزبورینی یدلرندن
بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر ایچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر
کذلك اهـل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعـلرندن صکره
مولالری حاضر اولسه ینـه حکم مسئله مذکوره مغایردر که بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر دکللردر
زیرا بوصورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخـل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصـل ایدی
پس صکره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز امامانحن فیهده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق
اخذلری حاصـل اولمغله ذکری سبقت ایلدیکی برمسلم امانله دار الحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه
نازل قیلنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهـل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده
حاضر اولمیوب آنلری برموضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکر اول
موضعده مسلمیندن غیرممتنعین ایسه لر بودخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین یدلرندن اخذ اولنوب قیمتلری
اعطا اولنمق امرمقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولدقجه حکم امانیمزده داخللردر ودخول امان مجانا
اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنـلری اولوب آنده ممتنعین ایسه لر بوصورتده مسلمیندن
برسریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئ طلبنه
سبیل اولمدیغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینـه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب
اول ممالیکه اصابتمز قوم محاربینك یدلرندن حاصل اولمغـله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم
حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بوصورتده ممالیك مرقومین دار اسلامه اخراج اولندقـده مولالری
حاضر اولسه لر قبل القسمة بلا شیئ وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده
ذکر اولنان ممالیك مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورتپذیر واختتام اولدقدنصکره مسلمیندن برسریه واروب
اخفـا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخـذ ایله تحصیـل نام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده
اهل حرب غیرممتنعین ایسه لر امیر اوزره وفاء صلحله اعطاء مالی ایجاب وتعیین اولنور واکر ممتنعین ایسه لر مصالحهٔ
سابقه منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانیمز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ
اهل حربده بولنانلره غیرمتناول اولمغـله منعهٔ اهـل حربده بولنمایوب مثلا قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین
منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهـل حربك یدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین
قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قیلنور پس مانحن فیهده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل
حربدن بطریق القهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداسی الزام
اولنماز که اولبابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغـله
انتقـاض صلح سابق جلی وباهر اولمشدر لکن سریهٔ مرقومه نك مزبورینی اخذ واستخلاصلری مفادات ایچون
امانله مسلمینه وارد اولان اهـل حربك منعه لرندنمی واقع اولدی یوقسه موضع آخردنمی معلوم الوقوع اولمیوب
اهـل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشیکن یدیمزدن اخـذ ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر اولبابده قول
مجردلری مسموع اولمازکه بومثللو خلاف ظاهر اولان امری دعوی وضمننده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا
ایتملریله بلاحجة قبول قوللری استدعا اولنماز اما ایکی رجل یاخود بر رجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه یه عازم اولورلرسه
بوصورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه حکمنده اولمغـله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء
مزبوریندن ایکی حر اولان کسنه شهادت مزبوره یه قیام ایلسه لر شهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام
اولنور واکر شهادت ایتمیوب انجـق ایچلرندن بعضیلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار وبعضیلری

بوخبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیاس اهل حرب مال فدادن برشیئه سزاوار اولمامقدرکه اقرار ایدنلر
اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر وبرکسنه نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی
مشهور اناسـدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسی اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیرجائز
کوریلوب اقرار بعضی اقرار جمعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان
اولنور نکته سی اولدر که اسراء مزبورین اهـل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخـذ مسلمینله
اسردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن معرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بومثللو
اقرار بالید اقرار بالرق حکمنه متحقدر ومجهول الحال اولان کسنه نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی
حق یدده مجهول الحـال اولان کسنه نك دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك (مطلب اقرار الصبی المعبر عن نفسه بالرق صحیح)
اسراده نفسندن تعبیره قادر اولان اطفـال صغار بلا ابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری
معتبر اولدیغی کبی ید ایله دخی معتبر اولور اما ابوینندن بریسی عندنده حاضر ایسه اول تصـدیق ایتدکجه صبینك
اقرار مذکوری تحقیق اولنماز که بوصورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون
نفسی اوزره اقرار یدایلسه اعتبـار اولنماز واکر اسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شوطائفـه ایدی
دیو اقراره مبـادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلردکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو
شهادت ایلسه لر بوصورتده شهادتله عمل اولی واجلدرکه شهـادت عامهٔ ناسه متعدی حجت حکمیهٔ ظاهره
واقرار مقر اوزره مقصور برحجت قاصره در وهم اقرار ایتملرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق
اولمغله قضـاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعـد التکذیب آنك اقراری حق نفسنده
دخی اعتبار وتصویب اولنمـاز ایکن غیر اوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقـده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر
اهـل حربدن برطائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفـهٔ دیکر
بلا امان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین یدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین
اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفـهٔ اولی ایله برابر ایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتمشلر ایدی دیو دعوایه
قیام ایلسه لر اولبابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا برله مسلمین اوزره تسلیم فدا
ورد نفوس واموال لرین الزام ایتدکی استدعا ایتملریله قوللری بلاحجـة قبوله سزا کوریلمز ومسلمینـه مصابلری
سالم اولوب هیچ برطائفـه یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغام ایدوب اسراء مشرکینی
اسراء مسلمینـله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبـادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله
مسلمین دخی اظهار رضـا برله تمشیت مراملرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا انجق احرار ومدبرین
ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوایفدن ایدوکی نمایان اولمغـله اسیر مسلمین
اول اسرایی یدلرندن مجانا اخذه دامن درمیـان اولسه بوفعلی جائز وشایان کوریلور زیرا اهـل حرب آنلره مالك
اولمامغله حبسلرنده ظالملردر وبز بالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیرجائز واول امانه وفا غیر
لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لردخی اسراء مزبورینی یدلرندن اخذ ایلمك امرمقرر
واولبابده رضا وعدم رضالری غیرمعتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا
اولنور که مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضه ده مسلمین مبادله بالمال
اوزره مسالمین اولمشلر ایسه اولبابده وفاء عهد ایله اداء مال امر محبوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلنمایوب مستقبلده
بومثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لری اسرا وکراع وسلاحله
مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه درکه بونلری اهـل حربه تسلیم واعاده دن امتناع ایلمك شرعا
واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کوریلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن
امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر وبز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کوریلور
پس اوزرلرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کوریلمشدر انجق مسالمه لری
اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقـده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه ووقت حاجتده بومثللو
خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرین ملاحظه برله مذکوراتك اعطاء قیمتلرین
رأی وتدبیر ایلسه بورأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بوتقـدیر اوزره لایق ایدیکـه امام اوزرینه
عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحـله دخی وفایی التزام ایلیه تاکه اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

اولوب مرامنه رام اوله لر جوابنده دیرزکه اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتد بهایی موجب دکلدرکه عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
یدشین اخذ ایتمدکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن ابتقه
امر موهومدر و بومثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بوصورتده دخی امام اول عبید وجواری یی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمه لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن یینه امتناع ایدر انجق بومذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنه یی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بوفصلده الزم واوجبدرکه ملك اهل حرب احراز ایله ممالیك مرقومه ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یاذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه درا ما
مسالمه لری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدرکه مال مزبور آنلره تسلیم اولنه وبوصورتلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدوددرکه داراسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولماز واکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلسه لر بوصورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیمتلرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلیلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادرکه اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأذورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر اما بوصورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولور که حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیده
مستحق اوله مزلر که امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بوصورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدرکه امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایتمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأذورینی امری ایله وبلاامر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله لرین
ذکر واعلان ایلدی وبر حکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن برمستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشیدیك پس امام المسلمین داراسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بومحلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن برکسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنماوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت برله مقاتل
شدید یاخود دارالحربده عورات مشرکین اوزره بردلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
مناسب کوریرسه تجویز وتسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکسنه نك سهمنده واقع اولان براسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلور که آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتمیزدر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در اما موجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
براسیرك فداسنده یوز بیك درهمه طالب اولسه لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ برعاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکسنه نك سهمنده واقع اولان براسیر حربی یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدرکه امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام وبیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایتمك منزلنه تنزیل برله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمة مفادات اسرایی تجویزده روغما اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلر سزلره براسیر مسلم ویره لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه لر
کرکدرکه امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جکلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن برمرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین پدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار وبویله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلمدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسه لر
بوقوللرینه مساعده مز سزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بزسزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره لیم ملکمزك اوغلی یا قرنداشنی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه لر بومطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکیمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بوصورتده ناموجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدرکه امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بوصورتده
ظاهر حال رضاسی دیننه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود داریمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر برمستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله داریمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله داریمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بوصورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدرکه امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قیل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری پدیداردر اما عبید وجواری ایسه کرکدرکه امیر اول مستأمنی
شول امانله داریمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجتری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر کرکدرکه امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویریرلرسه کرکدرکه جمله سنی اشترا ویدینه تسلیمله اول مستأمنی ارضا ایلیه بوصورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه یینه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بوصورتده دخی آنلر ایله دارالحربه رجوعنه ممانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلری نی
تنظیم وتدبیر ایچون برسنهٔ کامله ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده وبر برینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلین

قریقك رهنی فریق آخر ایچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ایلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمین وجه
مشروح اوزره مرهون قیلنمغه راضی اولمدقلرنده آنلری اهل حربه رهن اولمق اوزره اعطا جائز ومرضی کوریلور
زیرا بو صورتده ارتداد مرهونین عدم الاحتمال اولدیغندن بشقه رهن اولنمغه رضالری ظاهر حالده نفسلری
اوزره عدم خوفلرینه دالدر و بز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو حالده مسلم ایله مفاداتمز دخی جائز وشایاندر
پس بو یله منفعت قسابی متضمن ایکن مسلمی اهل حربه رهن قیلمق بطریق الاولی جائز ایدوکی نمایاندر لکن امام
ایچون لایق وسزاوار اولماز که مسلمیندن برفردی رهن قیلمق اوزره اکراه واجبار ایلیه مکر مشرکینك شوکت
شدیده‌لری آشکار ونفوس مسلمین اوزره خوف خطردر کار اوله بو تقدیر اوزره اکراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمینه
مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور که صلح مذکوردن امتناعمز جماعت مسلمین اوزره خوف هلاکی متضمن واول
صلح اوزره اقداممز جماعت مسلمیندن خوف هلاکی دفعه ضامن اولمغله رهن قیلینان مسلمین مخصوصین اوزره
خوف اولنورسه ده ینه امام ایچون ولایت اکراهلری ثابت وممکندر و بو معنانك مبناسی شول اصل معروف
معتادر که هر کمسنه که ایکی بلیه‌یه مبتلی اوله قنقیسی اهون ایسه آنی اختیار ایلمك اوزرینه واجب الاعتقادر
وصورت مفروضه‌ده فریقیندن هر بری فریق آخردن اخذ رهن ایلدکدن صکره مشرکین غدر ایله یدلرنده
بولنان مسلمین مرهونینی قتل واستیصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون یدلرنده بولنان مشرکین مرهونینی قتللری
واسترقاقلری استحلال اولنماز زیرا انلر امانمزده داخللر ایکن غدر مشرکینله حکم امانلری باطل اولماز قال الله تعالی
ولا تزر وازرة وزر اخری لکن کرکدر که مسلمین آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ویرمیوب آنلری اهل ذمت قیلمغه
مبادرت ایده‌لر زیرا آنلر بزم رهنلریمز اوزریمزه ردا ولنمجه‌دك داریمزده اقامته رضا ویرمشلر ایکن رهنلریمزك
اوزریمزه ردلری متعذر اولمق رضالریله داریمزده علی التأبید احتباسلرین اقتضا ایلمشدر وکافر دخی اصرار
کفر اوزره داریمزده علی التأبید اقامته متمکن اولماز مکر قبول جزیه ایله عقد ذمتی متضمن اوله وشیخ امام شمس الائمة
الحلوانی نور الله تعالی قبره بانوار الثنا دیدیکه خلفاء بنی عباسدن منصور دوانیقی رحمه الله تعالی ایله اهل حربدن
بر طائفه‌سی میانلرنده شرط مذکور صورت یاب اولمشیکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایله غدری ارتکاب ایلدیلر
اول دخی علماء عصرینی جمع واحضار وآنلردن رهن مشرکینه نه معامله ایده‌یم دیو استفسار ایلدکده جمله سی
میانه کزده جاری اولان شرطه بناء قتللری جائزدر دیو اجماع ایدوب انجق امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
حاضر بالمجلس ایکن ساکت اولوب قول جمهوره اتباع ایلدی پس خلیفهٔ عالیجناب یا ابا حنیفه سکا نه حال اولدی
هیچ تکلم ایتمورسین دیو استجواب ایلدکده دیدیکه یا امیر المؤمنین اکر حضار علما سکا بو قولی عن اجتهاد
سویلدیلر ایسه اجتهادلرنده خطا ایلدیلر عند الله تعالی معذورلردر واکر سنك هواکه متابعت ورضاکی تحصیل
ایچون سویلدیلر ایسه سکا خیانت ایلدیلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدر که سنك ایچون رهنلرندن برفرده
قتله وقتل مثللو برشیئه سبیل تعرض نایابدر بعده خلیفهٔ والا رتبه اهل حرب بزه غدر ایدرسك سزدخی
رهنلریمزی قتل ایدیکز دیو شرط ایتمشلر ایکن نیچون سبیل تعرض نایابدر دیو اظهار غضب ایلدکده امام دریا
افضال زیرا اهل حرب سنك اوزریکه قتل آمنین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط ایدوب سن دخی آنلرك
اوزرینه قتل مسلمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط قیلدیك وهر شرطکه کتاب اللهه مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالی ولا تزر وازرة وزر اخری دیو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دینیه‌سین استکمال ایلدکده خلیفهٔ نازك
مزاج یا ابا حنیفه بن سنی برامر مهم ایچون اصلا دعوت ایلمدم الاسن بکا استعدیکم وجهله جواب ویردیك قالقکز
حضورمدن دیو جمله‌سنی اخراج ایلدی بعده ایرته‌سی کونده خلیفهٔ عدالت شعار ینه جمیع علماسنی جمع واحضار ایدوب
دیدیکه یا ابا حنیفه سنك قولك قول صواب ایدوکی عندمده بدیدار اولدی لکن شمدی بز آنلرك رهنلرینه نه معامله
قیلمق سزاوار در امام کرامت نثار دیدیکه ابتدا بو مسئله‌یی ینه حضار علمادن استفسار قیل پس آنلردن
استفسار قیلندقده معلوم ممیز ذکا دردیو جوابدن عجزلرین اظهار ایلدیلر بعده امام فضیلت دثار دیدیکه
اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمت قیلمق سزاوار در خلیفهٔ نصفت مدار علتندن استخبار ایلدکده
امام دقایق آثار بو وجهله کشف استار اسرار قیلدیکه مرهونین قومین سنك رهنك سکا رد
اولنجه‌دك عندکده احتباسه راضی اولمشلر ایدی شمدی سنك رهنك قتل اولنوب سکا ردلری متعذر اولمغله
آنلرك تأبید احتباسلری استقرار ایلدی اولبابده خلیفهٔ عالیشان قول امام اصابت نشانی استحسان
وتحسین فراوان واحسان بی کران ایله مسرور وخندان سعادتخانه‌سنه اعاده برله اول جوهر فردی ممتاز

مطلب اذا ابتلی ببلیتین مختار ایسرهما

مطلب قصهٔ غریبه یظهر منها فضل امامنا ابی حنیفه رضی الله عنه

اقران ایلدی سؤال اولنورسه که قول امام ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره شرط مذکور غیر حلال ایکن
نیچون امام محمد رحمه الله تعالی شرط مذکور اوزره اعطاء رهنی استحلال ایلدی جوابده دیرزکه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تدارکی ممکن اولمیان برشیئك اثبات وتفویتنی موجب اولمیوب مسلمینك دخی آنلره احتیاجلری
رکاب اولمغله آنلر حلال کوریلمشلردر اما شرط مذکور اوزره قتل رهن مشرکین تدارکی ممکن اولمیان
تفویت نفسی وابطال لمانی موجب اولوب مسلمینك قتل رهنه احتیاجلری عدم الاحتمال اولمغله قتل مزبور
استحلال اولنماز واکر مسلمین ومشرکین رهنلرین یربرینه اخذ واعطادن صکره مسلمین کندو رهنلرین
ایادی مشرکیندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلری ظاهردر زیرا بالاده فقهانك بیان ایلدیکی که اهل حرب
حبس مسلمینده ولو بطریق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممکن ایکن تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائزدر
ومسلمین کندو رهنلرین اخذدن صکره خوف مشرکیندن آمین اولنجه‌دك رد رهنلری لازم اولمیوب
بعد الامن لازم اولور ومعنای معهود غدر مسلمیندن معدود اولماز و بو حکمك نظیری باب من الرسول
والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین اثناسنده بیان اولندیکه امیر عسکر معسکرده بولنان
مستأمنلرن بعض خیانت احساس ایلدکده اول خیانتلردن امین اولنجه‌دك آنلری خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرینه رد ایلمك جائز وشایان کوریلور ومانحن فیهده دخی رهن مشرکین امانمزده بولنملریله جواز
احتباسلری معسکرده بولنان مستأمنینه قیاسله نمایان اولور بو صورتده مشرکین رهن مسلمینی اعطادن
امتناع ایتلریله یدلرندن انتزاعلری محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللری حلال کوریلور زیرا یدلرنده بولنان
احرار مسلمیندن برقوم ایکن اهل حرب آنلری بغیر حق ادخال دارلرینه عازم اولمریله اول مظلومینی ایادی ظالمیندن
تخلیص ایچون مسلمین اوزره وقت قدرتلرنده قتال ایلمك لازمدر بو تقدیر اوزره اهل حرب مسلمینه خطاب ایله
بز سزرایله ابتداء امردن قتال ایتمز انجق سز بزم رهنلریمزی رد ایتمدکجه بز دخی سزك رهنلریکزی اعطا ایتمز
دیو قطع جواب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمین باعث موادعه‌لری اولان خصوصده مشرکیندن خائف
ومتحرز ایسه‌لر الذی لقدره رهن مشرکینی ویرمیوب اخذ رهن مسلمین ایچون ابتداء قتال ایتملری جائز کوریلور
واکر متحرز وخائف دکللر ایسه کرکدر که حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولمیه‌لر اما صورت
اولی بشقه درکه آنده ازالهٔ خوف ایچون حبس رهنه احتیاج مسلمین قائم اولمغله رهنلرین رد ایتمیوب همان
یدلرندن رهن مسلمینی استخلاص ایچون قتال ایلمك لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده بعد الموادعه مشرکین
رهن مسلمینی اخذ ومنعه‌لرینه ایصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون نبذ عهد ایتمدکجه آنلر ایله قتاللری حلال کوریلمز
امانمزه لرینه قبل الوصول حکم مسئله بشقه‌در که قتاللری استحلال اولنور وجهی اولدر که قبل الوصول
قتاللری استرداد رهن ایچون اولوب نقض موادعه‌یه بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ایچون
اولمیوب نقض موادعه‌یه مؤدی اولور و بسنهٔ کامله ترك قتال اوزره موادعه‌لری صحت اوزره واقع اولدقده
البته قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بلیغ البیان بلغه الله تعالی الی ابلغ المنی والاحسان دیرکه
اهل حرب مفادات ایچون اسراء مسلمینی کتوروب هنوز ممتنعین اولدقلری محلده فدا ایله تدایه شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ایله برابر قصد رجوع ایلدکلرنده مسلمین تعاقب ایدوب اسراء مسلمینی
یدلرندن تخلیصدن فضله کندو مالارین دخی اخذ ونفوسلرین اسره ابتدار ایلسه‌لر قوم مذکورین فی الاصل
اصلا امانمزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمین بالجمله سزاوار کوریلور بو صورتده تخلیص اولنان اسراء
مسلمینده عبید وجواری وار ایسه مولالری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتلریله اخذه کسب اقتدار ایدرکه
اصحابلری بطریق الاغتنام ایدوکی بدیداردر اما اهل حرب مفادات ایچون بطریق الاستیمان کلوب مفاداتلری
متفق اولمامغله اسراء مسلمینله برابر قصد رجوع ایتدکلرنده حکم مسئله بشقه‌درز یرا قریبا بیان ایلدیك که
اولبابده منعه‌لرینه وصوللرندن اقدم عبید وجواری یدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذکورین امانمزده بولنملریله
قیمتلری آنلره ایصال وانفاذ اولنور وصورت استیمانلرنده دخی تخلیص عبید وجواری ایچون قتال مسلمین جائزدرکه
ایادی مشرکیندن استخلاص مسلمین واجب ایکن اهل حرب تسلیملرندن امتناع ایتدکلرنده قتل نفوس مستأمنینه
باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمین ظاهر وممیزدر کورمزمیسنکه دار اسلامده برمستأمنك عبدی قبول اسلام
ایتمشیکن بعدن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ایلسه بیع اوزره قتالی جائز وسزاوار کوریلورز یرا مستأمن عقد
امانله احکام مسلمینی التزام ایتمش اولوب بیع عبد مسلم دخی احکام مسلمیندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قیام ایتمشدر اکرچه فیستأمن قبل بلوغ لمأمن امان مسلمینده متحیر در اما التزام ایلدیکی احکام مسلمیندن
امتناع ایلدکده اول حکمه اجبار اوزره قتالی جائزدر ومسئلهٔ سابقه دخی خصوص مرقومده
بو مسئله یه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغیر والکبیر من السبي وغیر ذلك * یعنی اسراء مشرکیندن رجال واطفال وسائر اجناس اموالله
مفادات اسراء مسلمینك تفصیل احوالیدر مؤلف مشکلکشا بوأه الله تعالی فی الجنة علی مایشاء دیرکه اهل حرب
اسراء مشرکینی اسراء مسلمینله مفاداته طلبکار اولدقلرنده امیر سریه ایچون مساعدهٔ مفادات جائز وسزاوار
کوریلور بشرط آنکه اول بابده رضاء اهل سریه دخی آشکار اوله وحکم مقررده اسراء مشرکیندن رجال ونسا
وصبیان اسلاملریله حکم اولنمدقجه برابردر زیرا تدبیر حرب وتوفیر منفعت مسلمین عهدهٔ امیره منوط ودار الحربده
مفادات اسراتدبیرحربدن اولدیغندن بشقه منفعت مسلمینی موجب ایدوکی امر مضبوطدر زیرا مفاداتله اخذ
ایده جکلری مسلمین جانب اسلامیاندن بعض اموره کفایت جهتیله اعطا ایده جکلری مشرکیندن اعظم ایدوکی
مستبیندر انجق مأمور بنده حق سریه ثابت اولوب مفادات دخی محل حقلرندن اسقاط حقلرینی مستلزم اولمغله
اول بابده رضاء سریه شرط لازم قیلنمشدر کذلك دار اسلامه بعد الاخراج دخی اسلام اسرایه حکم شرعی لاحق
اولمدقجه بنه آنلرایله مفادات مسلمین جائز ولایقدر حتی صبیان اسرانك آباوامهاتلری یانلرنده بولندقلرنده
بانفسهم اسلامی وصف وتعقل اوزره قبول ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخی
شاملدر کذلك آباوامهاتلری دار حربده هالك اولسهلر حکم دینده تبعیت موتله منقطع اولمامغله بنه مفاداتلری
جائز ومتسعدر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار حربده هالك اولمغله اولاد صغارلری حکما سلك اسلامه منسلك
قیلنماز کذلك صبیان مرقومینك آبا وامهاتلری یانلرنده ایکن اهل حرب انجق صبیانله مفاداته طلبکار اولسهلر
مفادات مزبوره ابوینی ایله تفریق بینلرین موجب ایسه ده ینه جائز وسزاوار اولور زیرا تفریق مذکور حق اوزره
تفریقدرکه مسلمینی یادی مشرکیندن تخلیص ایلمك صبیانله ابوینی بینلرین ترك تفریقدن اجر وفضیلت جهتیله
اعظم ایدوکی رسیدهٔ تحقیقدر اما اسراء بالغینده ماله مفادات ممنوع اولدیغی کبی صبیانده دخی غیر مشروعدرکه
صغیر ایکن کبیر اولوب نسلی ظاهر وقتاله قادر اوله جغی مجزوم ومقطوعدر اما ظهور نسلی مأمول اولمیان
پیر وپیره زن بشقه درکه آنلری بطریق المفادات تسلیم مشرکینده قتال اوزره تقویتلری معدوم لکن صبیانده
معنای تقویت محقق ومجزومدر واکر اهل سریه یاخود اهل عسکر اسراء مشرکینله مفادات مسلمینه رضا ویرمزلرسه
امیرلری اول مفاداته مباشرت ایده مزمکر قیمتلرین مسلمینه تعویضله حقلرین قضا ایده انجق اسراء مشرکین
رجال بالغین ایسهلر مفاداتلرینه سریه وعسکر راضی اولمسهلر دخی قبل القسمة آنلرایله مفادات امیره جائز
ومرضی کورلور زیرا امیر ایچون اسرادن رجال بالغینی قتل ایلمك شرعا ممکن وقتل مذکور منفعت تخلیص مسلمینی
موجب دکل ایکن ابطال حق غانمینی متضمندر پس منفعت تخلیصی متضمن اولدقده اسیرلرکا بطریق الاولی
متمکندر اما اسرادن نسا وصبیان واموالدن کراع وسلاح وغیریلرندن حق غانمینی ابطال ایلمك امیر ایچون
مشروع اولمدیغی کبی رضاء غانمین بولنمدقجه اشیاء مزبوره ایله مفادات اسراء مسلمین دخی ممنوعدر مکر
بیت المالدن غانمین ایچون تعویض قیمتلرینه شروع ایلیه وبعد القسمة امیر رجال بالغینله دخی مفاداته قادر اولماز
مکر صاحب سهمك رضاسی ظاهر اوله زیرا بعد القسمة امیر ایچون قتل رجال دخی حلال اولمامغله بعد القسمة
رجال بالغین ذکراولنان نسا وصبیانله همحال اولمشلردر لکن بوصورتده اصحاب سهام رجال بالغینله مفاداتدن
امتناع ومشرکین دخی رجال مذکورین اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمین اوزره عزم واجماع ایلسهلر کرکدرکه
امیر مال بیت المالله اول رجالی اشترا بعده آنلرایله عقد مفاداتی ایقاع ایلیه بوصورتده مولالری بیعلرندن دخی
امتناع ایدرلرسه کرکدرکه امیر آنلری قیمت عدلله تقویم واول قیمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ایلیه
زیرا رجال مذکورینله مفادات اسراء مسلمین امیر بیت المالدن تعویض ایده جك اولدقده نصکره مولالری اوزره
دخی واجبدر پس امتناع ایتدکلرنده امیر مولالرینك منابلرینه نائب اولور نظیری شول ذمیدرکه عبدی قبول اسلام
ایتمشیکن بیعندن امتناعه قیام ایلیه ذمی مسفور اوزرینه واجب اولان حقدن امتناع ایتمکله امام آنك منابنه نائب
اولوب بیع عبدی التزام ایدر کذلك اهل حرب دار حربده بولنان اهل ذمتك یا تبعه اهل ذمتدن اولان عبیدلریله
مفادات اسراء مسلمینه طلبکار اولسهلر کرکدرکه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ایلیه زیرا احرار
اهل ذمتله دخی رضالریله مفاداتمز جائز اولدقده عبیدلری ایله رضاء مولالری بولندقده جواز مفادات بطریق الاولی

مطلب حکم التبعیة فی الدین لا یسقط بموت الابوین

ظاهر ومتمیزدر واول بابده رضاء عبید غیر معتبردرکه آنلر ممالیك اولوب ممالیکك دخی ملکدن ملکه انتقاللرنده
رضا وعدم رضالری مطمح نظرده کلدر واکر مولالری رضا ویرمزلرسه کرکدرکه امام آنلردن اشترا وثمنلرین
بیت المالدن قضا ایلیه واکر بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه کرکدرکه قیمت عدلله تقویم واول قیمتله خواه ناخواه
یدلرندن انتزاع ایلیه زیرا ذل مشرکیندن اسراء مسلمینی تخلیص ایچون امیرك ولایت انتزاعی املاك مسلمینده
ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطریق الاولی مثبت اولور واکر امیر عسکر اسراء مشرکینله قبل البیع والقسمة
اهل حربه اسیر اولان احرار مسلمینی مفادات ایلدکده اهل عسکر بز اشبو تخلیص اولنان مسلمیندن
اسرامزك قیمتلرین اخذ ایدهرز دیسهلر قوللرینه بروجهله التفات اولنماز زیرا مسلمین مزبورین مفاداتلریله
امر ایتمشلردر وامرلری بوغیکن بعض مسلمینك اموال خاصهلری ایله مفادات اولنسه عوضدن برشیئله اوزرلرینه
رجوع اولنماز پس غنیمتدن اولان نسنهلر ایله مفاداتلرنده رجوع اولنمامق بطریق الاولی در اما مسلمین مرقومین
امیردن اسراء مشرکینله ذملرنده غانمین ایچون دین اولمق اوزره مفاداتلرین رجایه اقدام ایلسهلر بوصورتده
رعایت شرطلری التزام واوزرلرینه قیمت فدالری الزام اولنور وقیمت مزبوره بدل غنیمت اولوب حکم مبدلده
اولمغله بعد الاخذ غنیمته وضع وتسلیم وبعد التخمیس باقیسی بین العسکر تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مزبورهده
مفاداتله امر ایلین اسراء مسلمین احرار اولیوب عبید وجواری بولنسهلر بوصورتده امام بذل ایلدیکی
فدا ایله آنلری اشترا قیلمش کبی اولمغله همان آنلری اخذ ومجرای غنیمتده جاری قیلر ومولالری دخی دیلرلرسه
آنلری غنیمتده ترك وابقا ودیلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قیمتلریله اخذ والتقا ایدرلر واول قیمتلری
دخی امام المسلمین ینه غنیمته القا ایدر واول بابده نظر اولنورکه اکر فدالرنده ویریلن اسراء مشرکین رجال
بالغیندن ایسهلر بوصورتده اسراء مشرکینك قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود
مقدار فاحش یا غیر فاحش ایله اقل یا اکثر اولدیغنه اعتبار اولنمایوب همان تفصیل مشروح اوزره
مفاداتلرینه ابتدار اولنور زیرا امام ایچون قبل القسمة اسراء مشرکینك رجالنده ولایت قتل ورکاز وقتلری
بلا عوض ابطال حق غانمینی موجب ایدوکی آشکار ایکن مانحن فیه کبی عوضلرنده اخذ اولنان عبید وجوارینك
قیمتلری آنلرك قیمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولایت امام بطریق الاولی بدیدار در واکر اسراء
مشرکین نسا وصبیاندن ایسهلر بوصورتده ینه نظر اولنور اکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی
یاخود مقدار یسیر ایله متفاوت ایسه مفادات مزبوره بیع غنائم منزلنده اولمغله تقریر مزبور اوزره رضاء غانمین
بولنمازسه دخی امام ایچون ولایت مفادات ینه ثابت اولور واکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرندن مقدار
فاحش ایله اکثر ایسه بوصورتده رضاء اهل عسکر بولنمادقجه امام ایچون عدم جواز مفادات اظهردر
مکرکه امام بعض قیمتلرین تمام قیمتلرینه قیاس اوزره بعض موادده تمام قیمتلرین ادا ایلدیکی کبی مانحن فیهده
دخی غانمین ایچون بیت المالدن فضلهٔ قیمتلرین قضا ایلیه بوصورتده دخی کرکدرکه اول عبید وجواری ایله
فضلهٔ قیمت فدالرین جمع ایدوب اولاخمسنی ترفیع بعده اربعهٔ اخماسنی بین الغانمین توزیع ایلیه بوندنصکره
معلوم اولهکه فکاك اسراء مسلمین انجق شول ارض اوزره تحمیل اولنورکه اسراء مرقومین اول ارضك قرب
ووراسنده دفع اعدا ایچون قتال ایتمش اولهلر یعنی اول ارضك خراجندن اخذ وتحصیل وفدالرینه صرف وتحویل
اولنور زیرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمایت ارضله حاصل وحمایت دخی انجق اول ارضدن دفع اعدا ایچون
قتال ایلین طائفهٔ مقاتله ایله منحصردر پس طائفهٔ مقاتله اسیر اولوب مفاداتلری لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعدهسی
اوزره اول ارضك خراجی مفاداتلرینه تعیین اولنمغی مستلزم اولور اما ارض مرقومه عدیمة الخراج ایسه سائر اراضی
اسلامك خراجندن اخراج اولنور زیرا اراضی مسلمینك بعضیسندن دفع اعدا ایچون قتال ایلین البته جملهسندن
اقتال ایتمش اولورکه مقصود اهل حرب لذی القدرة استیلاء جمیع اهل اسلام ایدوکی ظاهر اولمغله بعض اراضی
مسلمیندن دفعلری بانده قتال ایلین جمیع اراضی مسلمیندن دفعلرینه مباشر اولمش اولور بوندنصکره مؤلف مصیب
المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمین معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبی هوازن ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم اهل هوازنك قبول اسلام اوزره ورود ایلدکلرنده التی بیك مقداری سبایالرین اوزرلرینه مردود قیلشلردر
واجمال قصهلری بووجه اوزره مسرود درکه بعد انقضاء الحرب قبیلهٔ هوازندن ایلچیلر وفود ایدوب رسول الله
علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجای المعامله یا رسول الله اشبو حظیرهلر یعنی آغللر ایچنده حبس وحفظ
اولنان سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی واردر اکر سنکله میانمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمین یحمل علی الارض التی یقاتلون من ورائها

وغيريلرى مثللو جابره ميانلرنده دخى متحقق اوليدى البته آنلر دخى بزم ايچون اول حقه رعايت ايدرلر ايدى
حال آنكه سن برواحسانده جميع عالمدن فائق وصله رجمده مجموع بنى آدم اوزره متفوقسين ديو وسيلهٔ ارحامله
اطلاق اسرالرى بابنده استرحام ايلديلر وعرض قرابتله مبناى استشفاعلرى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هوازندن اولان بنى سعد ايچنده استرضاع اولنمشلر ايدى مترجم فقير ديركه سبايده بعض عمات وخالاتك دخى
واردر ديدكلرى آكلمبيدر كه قبيلهٔ مذكوره دن رضاعا والده لرى اولان حليمه بنت ابى ذؤيب رضى الله عنهانك
اخواتى خاله لرى اولوب رضاعا والدلرى اولان ابى كبشه نك اخواتى دخى عمه لرى اولمشلر در حتى رضاعا
همشيره لرى اولان شيما بنت ابى كبشه دخى اول سبايده بولنديغى مرويدر وغزوهٔ هوازن كه غزوهٔ حنيندر اعاظم
غزوات سيد الانبيادندر كه كتب سيرده بسط وانبا اولنمشدر انتهى واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت
قيلدقلرنده قلب پر رأفتلرينه مزيد رقت عارض اولوب ديديلركه صلوة ظهرى ادا قيلديغمزده سز لر قالقوب
مقالهٔ سابقه كزى محضر ناسده اعاده ايديكز پس تدبير مذكور اوزره مقاله لرين اعاده ايتدكلرنده رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديلركه بن سزك بو وجه اوزره قدومكزه منتظر ايدم بنى تأخير ايلديكز تا كه سبايده
سهام مسلمين جارى اولدى بويله ايكن اول سبايادن بنم سهمم وسهام قريشه اصابت ايدنلرى بن سزه بخش
وتسليم ايلدم همان بوكلام واجب الاتباعى عامهٔ مسلمين استماع ايدوب جميع مهاجرين وانصار بزلر دخى
سهاممزه اصابت ايدنلرى سزه بخش وتسليم ايلديك ديو اتفاق واجتماع ايلديلر انجق مؤلفه دن عيينه بن حصن
جمله يه مخالفت برله امان وبنى فزاره بخش وتسليم ايتمزز ديو بخل وضنت كذلك اقرع بن حابس دخى جمله دن
مفارقت برله امان وبنى تميم بخش وتسليم ايتمزز ديو اظهار خست ايلديلر ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو اختلاف
كلمه يى مشاهده ايتدكلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدين قبول اسلامله
كلديلر همان سز لر سبيلرينى اوزرلرينه رد وتسليم ايديكز وهر كيم مجانا تسليمدن امتناع ايدرسه آنك ايچون
هر رأس اسير اوزره اول باول اصابت ايده جكمز غنيمتدن آلتى عدد قلوص يعنى حديث السن اولان دوه ويرمك
اوزريمزه دين لازم اولسون ديو تطييب مواعده بيورديلر سن دخى اشبو قصهٔ پر حصه دن فهم ورؤيت ايدرسين كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم رد اسراده رضاء غانمينى طلب وامتناع ايدنلر ايچون التزام عوضله مطيب قلوب
بعده اسرايى رد وتسليمله قوملرين نائل مطلب قيلديلر ايشته بو حديث كريم بو بابده ذكر ايلديكمز حكم حكيمده
اصل قويم اولمشدر والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة * يعنى مسلمينك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه وموادعه لرى مشروعه وغير
مشروعه اولقده تفاصيل احكامى اشبو بابده قيمتدمودعه در امام الائمة ابو حنيفه رحمه الله تعالى له احسانه
بكل مه ديركه مسلمين قتال اهل حرب اوزره قوى الاقتدار ايكن موادعه ومصالحه لرى جائز وسزاوار
كوريلمز كه مصالحه لرى قتال مفروضك تركنى ياخود تأخيرينى موجب اولمق دركار وامير المؤمنين بلا ضرورة
آنى ارتكاب ايلمك ناصواب ايدوكى آشكاردر قال الله تعالى ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون ان كنتم مؤمنين
يعنى اى اهل ايمان سزه مشركيندن سابقده اصابت ايلين كسر وهزيمتله جهاددن ضعيف وعاجز اولمكز
وجهادده قتل اولنان اخوانكز اوزره مغموم ومحزون اولمكز حال آنكه سز مشركيندن من جهة الشان
اعلالرسز كه سز حق اوزره لرسز وقتالريكز لله در ومقتولريكز جنتده لردر اما مشركين باطل اوزره لردر
وقتاللرى شيطان ايچوندر ومقتوللرى نارده لردر ياخود من جهة العاقبة اعلالرسز كه انجام كارده منصور
وغالبلرسز اكر ايمانكز صحيح واسلامده قدمكز ثابت ايسه لكن مسلمين اهل حرب اوزره قوى الاقتدار
دكللر ايسه موادعه ومصالحه لرى جائز وسزاواردر كه وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بى شماردر
قال الله تعالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها يعنى يا محمد اكر مشركين صلحه ميل ايدرلر ايسه سن دخى ميل ايدوب
آنلر ايله عقد مصالحه قيل مترجم فقير ديركه ظاهر نظم كريم وقت ضرورت وغيريه ممكن التعميم ايكن
وقت ضرورته خصوصى انجق شرط جواز صلح اولان ميل صلح مشركينه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخى
شك وترددده مستعمل اولان ان شرطيه ايله ايراد اولنمق تفهيم ايلمشدر انتهى وهم وقت ضرورتده مصالحه
تدابير قتالدندر كه مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنى حفظ واستكمال وبعده وقت قدرتنده مشركين
اوزره علو وغلبه سين طلب واستحصالدر كورمزميسنكه طفل صغيرا ولا مص الالبان مادرى ايله تحصيل قوت
وقوت ايدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه كسب اهليت ايدر پس بو بيانله متبين اولمشدر كه نظر مسلمين

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعين ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمكندر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مصالحهٔ مشركينه مباشرت واقداملرى وبعده ائمهٔ مسلمينك
الى يومنا هذا اولبابده مبادرت واهتماملرى جواز مصالحه اوزره دليل تامدر حتى محمد بن كعب القرظى رحمة الله
تعالى عليه ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابتداء هجرتده مدينه يه قادم اولدقلرنده جميع
يهود ايله موادعه واول وجهله صلح نامه تحرير ويهوددن هر قومى قديمى حليف ومعاهدلرينه كما كان
الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ يهود اعداء رسول الله نه رسول الله اوزره اعانت ايتملرين دخى درج
والصاق ايلديلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدينه يه قادم اولدقلرنده طائفهٔ يهود بغى وطغيان ايدوب
رسول الله عليه السلام ايله بينلرنده منعقد اولان عهدى قطع ايتملريله رسول الله عليه السلام آنلره ارسال پيامله
حضور شريفلرنده جمع ايدوب ديديلركه يا معشر يهود اسلموا تسلموا فوالله انكم لتعلمون انى رسول الله يعنى
اى كروه يهود قبول اسلام ايديكز كه سيف قتالدن سالم اوله سز زيرا سز لر البته بن رسول الله اولديغمى جزما
بيلورسز وفى رواية ديديلركه اسلموا قبل ان يوقع الله بكم مثل وقعة قريش ببدر يعنى اى كروه يهود الله تعالى
بدرده كفار قريشه ايقاع ايلديكى وقعه نك مثلنى سزلره دخى ايقاع ايتمكدن اقدم قبول اسلام ايديكز ايشته
بو حديث جليل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصيل اولمشدر واكر امام
وقت ضعف مسلمينده موادعه يه مباشر اولوب اولبابده اهل حربدن اخذ جعله دخى قادر اولورسه
آنك جوازى ظاهردر كه بلا شئ موادعه سى جائز ايكن مشركيندن اخذ ماله جوازى امر باهردر
ومال مزبور مقام خراجه قائم اولمغله بلا تخميس موضع خراجه وضعى لازم اولور زيرا جهاد ايچون
تحريك خيل وبعير ايتمدين ايادى مسلمينه داخل اولان اموال مشركين غنيمتدن اولمديغى قرآن مبينده
فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب نظم متيندن ظاهر ومستبيندر كذلك وقت ضرورتده كند ودارلرى اوزره
غالبين اولان مرتدينله دخى مصالحه جائزدر كه مسلمينده قوت قتاللرى منعدم اولدقده مصالحه لرى انفع
ايدوكى ظاهر ومتميزدر امام مرتديندن موادعه اوزره اخذ مال حلال كوريلمز اهل حربدن استحلال اولنور
زيرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتديندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا
مجال بولنمديغى كبى موادعه ايله دخى مجال محالدر بويله ايكن امام اخذ ايتمش بولنسه بردخى اوزرلرينه ردى
جائز كوريلمز كه مرتدين كند ودارلرى اوزره غالبين اولدقلرنده دارلرى دار الحرب وكند ولر اهل حرب
اولمشلر ايكن نفوس واموالرنده جانب مسلميندن نيل امانه فائز اولمامشلردر حتى مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا
ايلسه لر مالرى غنائم قيلنديغى كبى موادعه ايله اخذ ايلدكلرى دخى مسلمينه سالم قيلنوب صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى رد اموالرى بهرحال لازم اولماز كذلك بيان محرر اوزره اهل بغيله دخى جواز مصالحه مقرر بلكه
اهل بغيله موادعه يه احتياج اهل عدل دخى اظهردر كه آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلرى مأمول ومنتظردر
وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالكليه ممنوعدر كه آنلر قوم مسلمين اولمغله خراج رؤس منزلنده اولان جعل
موادعه يى آنلردن اخذ ايلمك غير مشروعدر حتى اخذ اولنمش اولسه دخى بعد انقضاء الحرب اوزرلرينه ردى
لازمدر كه قوم مسلميندن قتال ايله اخذ اولنان اموالى بعد سكون الحرب رد ايلمك لازم اولديغى كبى موادعه اوزره
اخذ اولنان اموالرين رد ايلمك اقدم لوازمدر وعلى هذا مسلمين غلبهٔ مشركيندن خوفه ذاهب اولوب
موادعه يه طالب اولدقلرنده مشركين دخى اخذ اموال ايتمدكجه موادعه يه راغب اولمسه لر مسلمين حقلرنده تحقق
ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ايلمك دخى جائز ومناسب كوريلور زيرا دفع مشركينه قوتلرى
يوغيكن موادعه اوزره اعطاء مالى ارتكاب ايلمسه لر مشركين اموال ونفوسلرينه استيلا ايده جكلرى بى ارتياب
اولمغله ارتكابلرى اموالرين نفوسلرينه سپر قيلمغى ايجاب ايدر كه معناى مزبور رأى صوابدر حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بعض اصحابلرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعنى مالكى نفسكه
سپر قيلوب نفسكى دخى دينكه سپر قيل ديو امر وخطاب بيورمشلردر وحذيفة بن اليمان رضى الله عنهما دخى
برشخص خبيثله مدارات اوزره الفت ايدر ايدى اخوانى بو مداراتنه راضى اولميوب حذيفه يه سن منافقمسين ديو
اعتراضله متقاضى اولدقلرنده لا ولكنى اشترى دينى بعضه ببعض مخافة ان يذهب كله يعنى حاشا
بن منافق دكلم لكن بن بو مداراتمده دينمك بعضيسنى بعض آخرى ايله اشترا ومحافظه ايده رم تمام دينمك
زوالندن خوفم ايچون ديو جواب مرضى ويردى پس بو بيانله نمايان اولمشدر كه تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم يكن غنيمة

مطلب موادعة المرتدين

مطلب لا يجوز اخذ الجعل على موادعة المرتدين

مطلب موادعة اهل البغى

مطلب طلب الموادعة من المشركين باعطاء المال اياهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصدیله بعض مالنی ویروب مشرکینله مصالحه ایلمك حق مسلمینده جائز وشایاندر اما مسلمینده دفع مشرکینه قدرت وار ایسه وجه مشروح اوزره موادعه‌لری قطعا جائز وسزاوار اولماز که موادعهٔ مشروحه‌ده التزام عار واستلزام ذل وصغار درکار ومؤمنی الله تعالی اعانه‌ له عزیز قیلمش ایکن نفسنی ذلیل قیلمق جائز اولمدیغی آشکاردر و مؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشرکینده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ غزوة الاحزاب ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کراملریله وراء خندقده یکرمی کونه قریب محاصره‌یه دوچار ومسلمیندن هر بری شدائد کوناکون ایله برمرتبه‌ده زار وناچار اولدیلرکه واذ زاغت الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آیت جلیله سنده وصف حاللری شرح واشعار اولندی یعنی ای اهل ایمان اعداکز جانب فوقکزدن وجانب اسفلکزدن کلدیکی وقتده وابصارکز نظر مستقیمدن شخوص وحیرتله منحرف اولدیغی وقتده وقلبلریکز خوفله حلقومکزه کلدیکی وقتده والله تعالی حقنده ظنون کوناکونه ذاهب اولدیکز وقتده الله تعالی نك حقکزده ظاهر اولان نعمتنی ذکر ایدیکز حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم درکاه حقدن نیاز ایله اللهم انی انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشأ لا تعبد یعنی یارب سندن عهد نصرتکی ووعد عنایت واعانتکی ایسترم یارب علی التحقیق سن بزلری کفاره مغلوب ومقهور ایتمکی مراد ایدرسك بن خاتم الانبیا بولنوب ووجه ارضده الیوم بزلردن غیری مؤمنین بولنمامغله سکا بر دخی عبادت ایدر کمسنه قالماز دیو دعا وتضرعه آغاز بیوردیلر بعده بر روایتده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری رؤساء مشرکیندن عیینة بن حصینه ارسال سفیر قیلوب یا عیینه بن انصارك مدینه‌ده حاصل اولان اثمار واثمارینك ثلثنی سنك ایچون وعد وتعیین ایلیسم یانکده بولنان عسکرك ایله کیرو بلاد غطفانه رجوع ایدوب احزاب مشرکینه امدادی ترکله باعث خذلان اولور میسین بکا اخبار قیل دیو اطماعله تعبیر بیوروب عیینه دخی اکر بنم ایچون نصفنی وعد وتعیین ایدرسکز اویله ایده‌رم دیو عهد وتقریر ایلدی، و بر روایتده عیینه جانب رسول الله علیه السلامه ارسال پیام ایدوب یا محمد سن مدینه نك بو سنه‌ده حاصل اولان اثمار واثمارینی بزه ویرسین همان بز سنکله قتالدن رجوع ایدوب کفار قریشله بینلریکزی تخلیه ایده‌رز سن همان آنلر ایله قتال ایدرسین دیو عرض مرام ایلدکده رسول الله علیه السلام قبول تکلیفندن نکول بیورملریله عیینه دخی باری نصفنی ویره‌سین دیو نصف آخرندن نزول ایلدکده رسول الله علیه السلام بو تکلیفی قبول ایلدیلر بعده سید الاوس سعد بن معاذ ایله سید الخزرج سعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمایی دعوت وخصوص مذکورده آنلر ایله مشاوره‌یه مباشرتده ایکن عیینه دخی کلوب یا محمد بینمزده عقد اولنان معاهده اوزره برشرطنامه تحریر قیل دیو ابرامه مبادرت ایتمکله رسول الله علیه السلام تحریر شرطنامه ایچون دوات وصحیفه کتوریك دیو اظهار مسارعت بیوردیلر اول حینده سعدین مشار الیهما رضوان الله تعالی علیهما دیدیلرکه یارسول الله بو معاهده‌یی معاقده‌ده سکا وحی الهی نازل اولدیمی رسول الله علیه السلام دیدیلرکه لا ولکنی رأیت العرب قد رمتکم عن قوس واحدة فقلت اردهم عنکم یعنی وحی الهی نازل اولمادی لکن کوردم که مشرکین عرب سزه قوس واحده‌دن رمی سهام ایتدیلر یعنی حرب وعداوتکزده اتفاق ایلدیلر بن همان بو طریقله آنلری سزدن دفع ایتمکی تدبیر ایلدم همان سعدین سعیدین رضی الله تعالی عنهما دیدیلرکه قوم غطفان کبی مشرکین عرب زمان جاهلیتده شدت قحطدن علهزکه دم ایله آلوده قیلنمش دوه یوکیدر اکل ایدرلر ایدی ینه بزلردن تمرهٔ واحده اخذی خاطرلرینه کلمز ایدی مکر که دراهمله بزدن اشترا ایده‌لر یاخود بزلر بطریق المروة اطعام ایلدیکمزده تناوله اجترا ایده‌لر شمدی یارسول الله الله تعالی سنکله بزلره تأیید واکرام وهدایت قیلمش ایکن بزلر بو نقیصه‌یی هیچ قبول ایدرمی یز بزلر آنلره انجق سیف اعطا ایده‌رز یعنی قتال ایده‌رز اول حینده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بو جلادتی ادراك بیورملریله صحیفهٔ مصالحه‌یی چاك چاك ایدوب عیینه وقومنه اذهبوا لا نعطیکم الا السیف یعنی قالقوب کیدیکز سزه انجق سیف اعطا ایده‌رز دیو جواب سهمناکله طرد اهل اشراك ایلدیلر حتی اول هنکامده کبار انصاردن اسید بن حضیر رضی الله تعالی عنه کلوب کوردیکه عیینه پیشکاه رسالتپناهیده ایاقلرین اوزاتمش همان غضب آلود حمیت اولوب اول بی ادبی تأدیبه نیت براه دیدیکه یا عین الهجرس اقبض رجلیك اتمد رجلیك بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم والله لولا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لانفذت خصیتك بالرمح متی طمعت فی هذا منا مترجم فقیر دیرکه عندیمزده موجود اولان عینی ایکی یا ایله صیغهٔ تصغیر اوزره واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره آنکله مرادی عیینه‌یه اسمی ایله علی وجه الترخیم ندادر وهجرس کسرها ورا ایله شخص لئیم

وقرد

وقرد ودب وثعلب وولد الثعلب معناسنه در عیینه‌یه وصف تحقیر قیلنمشدر اما صاحب المغرب کلام مزبورده روایت صحیحه یا عین الهجرس در وعین کوز معناسنه در یعنی ای هجرسك یعنی قردك یاخود ولد ثعلبك کوزی دیمکدر صغردن کنایه ایله مرادی تحقیردر وصیغهٔ تصغیر تحریف راویدر دیدی وعلی کلا التقدیرین معنای کلام ای فلان آیقلرك حضور رسول الله علیه السلامده آیقلریکی اوزادرمیسین والله اکر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حاضر اولمیه‌لر ایدی یاخود سکا امان ویرمش اولمیه‌لر ایدی رمحله خصیه‌کی ثقب ایدر ایدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشدیك دیمکدر ونسخهٔ حصیردن خصیتك لفظی موقعنده جنبیك واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره معناسی رمحله بر جنبکدن جنب آخریکه‌دك ثقب ایدر ایدم دیمکدر انتهی ایشته بو حدیث صحیح التخریجدن نمایان اولمشدرکه وقت ضرورتده مشرکینه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ مسلمین جائز وشایاندرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمینده احساس ضعف ایتدکلرنده صلح مشروحه رغبت ومیلان ایتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز وناسزاواردرکه انصاردن سعدین واسید رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضراتی قریبا تحریر اولنان قول جلادت شعارلرین تقریر ایتدکلرنده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه قوت معاونتلری پدیدار اولوب شق صحیفهٔ صلحه ابتدار ایتمشلردر واعطاء مال اوزره مصالحهٔ مسلمینه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخی عدم رضالرینه بادی انجق مذلت مسلمینی اشتمالی اولدیغنه قصهٔ مذکوره ایله استدلال اولندی وحق مسلمینده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابت‌شعار صب الله تعالی علیه النوال کالغیث المدرار دیرکه امام المسلمین بلاد حربدن بر دارك اهلی ایله مصالحه ایلدکدنصکره اول دارك اهلندن برکمسنه برأسه چیقوب دار اسلامده قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله مسلمین آنی اخذ وتحصیل ایلسه‌لر آنك بو فعلی نقض عهده تحمیل اولنماز زیرا اول دارك اهلی موادعهٔ سابقه ایله امان مسلمینده قائملردر کورمزمیسنکه آنلردن بر کیمسنه اول موادعه ایله دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودیارمزده مستأمن بولنان برأسه قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله عهدینی ناقض اولمازینه کیم فعل مزبور ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمتنه ومسلمندن واقع اولدقده صحت ایمانه مناقض اولمازلکینه بو اوندرکه نقض عهدی انجق مجاهده قتاله ظاهر اولوب شخص مرقومك دخی منعه‌سی بولنموب دار اسلامده مسلمینده ممتنع اولمامغله فعل مزبورنده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز کذلك جماعتیه بالغ اولمیه جق مرتبه‌ده برقاچ کمسنه‌لر فعل مزبور اوزره اتفاق ایلسه‌لر بو دخی ذکر اولنان فعل واحد حکمنه الحاق اولنور که کندولر غیر ممتنع وسائر اهل دارلری بو فعللرینه راضی اولمیوب بلکه مانعلردر اما اهل منعه اولوب دار اسلامده بطریق المجاهره فعل مزبور مباشرت ایلسه‌لر نظر اولنور اکر فعل مزبور دارلرنده ملکلرینك واهل مملکتلرینك امر ورخصتلری غیر موجود ایسه انجق اشخاص مرقومین ناقض العهود قیلنورلر که فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ایکن اشخاص مرقومین منعه‌لریله تمنع وتعزز اوزره خلاف موجب موادعه‌یه مباشرت ایتملریله ناقض عهد اولملری بلا جدالدر اما ملکلری واهل مملکتلری موادعهٔ قدیمه‌لری اوزره محفوظلردرکه آنلر سبب نقض عهده مباشرت ایتمیوب ومباشرت ایدنلره راضی دکللر ایکن ذنب غیر ایله مؤاخذه‌لری غیر ملحوظدر واکر امر ورخصتلری موجود ایسه بو صورتده اول دارك جمیع اهلی نقض عهود ایتمش اولوب مسلمین قنده بولورلرسه جمله سنی قتل وسبی ایلمك امور مباحه‌دن معدود قیلنور زیرا امر ملکله فعللری فعل نفس ملك موقعنده واقع اولوب اهل مملکت ملکلرینه منقاد وریاست ملکلرینه راضی وموادعه ومقاتله‌ده ملکلرینه تابع اولملریله ملکلری ناقض عهد اولدقده اهل مملکتی آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اکا تابع اولورلر مکر اول داردن برکمسنه ملکلرینك اشخاص مرقومینه امر ورخصتندن اقدم داریمزه قادم اوله که شخص مزبور داریمزه امانله داخل اولمغله منعه‌سنه عودت ایدنجیه دکین امان اوزره سالم قیلنور واکر اشخاص مرقومینك خروجلرینه امر ملکلری بادی اولمیوب انجق ملکلری خروجلرینه واقف ایکن منعلرینه تصدی ایلمسه بو دخی صورت امر ایله برابر وآنك حکمی بونده دخی مقرردرکه اشخاص مرقومین ملکلرینه تابع ومنقاد اولوب ان السفینة اذا لم ینه مأمور مثلی اوزره آنلر امثالی سفهانی سفاهتلریندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورینه‌دن تعداد اولنورلر وهم ملکلری اوزره اقتضاء موادعه ایله واجب اولان قادر ایسه منعلرینه ابتدار وغیر قادر ایسه حاللرینی جانب مسلمینه اخبار ایکن بو واجبی ترك واهمالی همان آنلره قتال الله امری کبی اوله جغی آشکاردر مؤلف

مطلب الذمی والمستأمن لا یکونان ناقضی العهد بقطع الطریق واخافة السبیل ما لم یکونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددر كه امام المسلمين بعد الموادعه قتال مشركين حق مسلمينده
انفع يدوكنه عالم اولوب ملكلرينه نبذ عهد ايله بعث سفير ايتمكله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدى لازم اولوب
جواز قتال مشركيني مستلزم اولور زيرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملكلرينه قصد قتالى اخبار ايله نبذ
عهددن زياده شئ آخر ايجاب اولنماز لكن بو صورتده ملك اهل حرب اطراف مملكتنه خبر نبذ مسلمينله
ايصال منداريده جك مقدارى زمان منقضى اولمدقجه مسلمين اول طرفلره حمله وهجوم ايتملرى جائز ومرضى
كوريلمز زيرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صكره اطراف مملكتنه ايصال ايچون زمانه محتاج اوله جغى
عنديمزده آشكار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهد تمام اولمديغى بديدار در امابعد
مرور الزمان اطراف مزبوره يه ورود خبر معلوم مسلمين اولمق واجب اولميوب همان اوزرلرينه حمله وهجوملرى
جائز ومناسب كوريلور زيرا مسلمين انجق ملكلرينه اعلام حال ايلمك واجب واطراف مزبوره يه اعلامى انجق
ملكلرى اوزره لازم ومترتب اولمغله ملكلرى آنلره اعلام ايتمدكده هلاكلرينه ملكلرى موجب اولوب مسلمين
مستوجب اولمامشدر لكن آنلره خبر وارداولمديغنه مسلمين على وجه اليقين عالم اولورلرسه مستحبدر كه مسلمين
قبل الاعلام اوزرلرينه هجومه عازم اولميه لركه فرض مذكور اوزره هجوملرى خديعه يه مشابه وخديعه دن تحرز
مسلمينه لايق اولديغى كبى مشابه خديعه دن دخى تحرزلرى لايق ايدوكى ظاهر وغيره متشابهدر اما صورت سابقه كبى
اهل حرب قتال مسلمين ايچون ارسال جنود ياخود امام المسلمينه نبذ عهد ايچون ارسال وفود برله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه دركه آنده مسلمين عدم وصول اخباره جازم اولسه لردخى هر طرفلرينه هجوم
وحمله يه عازم اولملرى جائزدر زيرا اولبابده نقض عهد كندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلميندن
اعلم اوله جقلرى متبادر در حال آنكه ملكلرى اوزره لازم ايديكه اطراف مملكتنه اعلام ايتدكجه نقض عهده
عازم اولميه بو صورتده دخى مسلميندن بر سرحدك اهاليسى جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلرى
واصل اولمديغنه جازم اولسه لر لايق دكلدركه قبل النبذ والاعلام قتاللرينه عازم اوله لر لكن بو بابده نبذ واعلاملرى
انجق على سبيل الاستحبابدر يوقسه نقض عهد صنع ملكلرى ايله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحمله لرى جائز وصوابدر اما نقض عهود امام المسلميندن واقع اولمق بشقه دركه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملكلرندن خبر واصل اوله جق مقدارى زمانه دك امهاللرى مستوجبدر
والحاصل على كلا التقديرين نقض عهودده حال ملوكه اعتبار اولنور كه دارك دار الحرب ودار ذمت ودار امان
عدا اولنمسنده منعه سى مداردر ومنعه سى دخى انجق ايچنده نافذ الحكم اولان سلطانله استحضار اولنور حتى بر دارك
سلطانى حربى اولدقده دار مزبوره حكم دار الحربده ادخال وايچنده بولنانلردن اسلام ياخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غيريلرين سبى ايلمك استحلال اولنور واكر بلاد حربدن مسلمينله موادعين اولميان قومك دارندن
بركمسنه موادعين اولان قومك دارينه امانله دخول بعده دار ثانيه دن دار اسلامه بلا امان حلول ايلسه مسلمين
ايچون اول كمسنه اوزره سبيل وصول يوقدر كه دار موادعينه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه يه ملتحق اولمشدر
واهل موادعه استيمان جديد ايتمدين كلسه دخى دار يمزده آمن قيلنديغى كبى آنلره ملتحق اولانلر دخى آمن ومطمئن
قيلنورلر كذلك اول كمسنه نك اهل دارى بزمله موادعين اولان اهل دار ايله موادعين اولوب دار ثانيه يه
دخولدن صكره بزم دار يمزه حلول ايلسه ينه اوزرينه سبيل وصول يوقدر كه بينلرنده منعقد اولان موادعه لرى
بر برينه منزله اعطاء امانده نزول ايتمشدر كورمزميسنكه بزله موادعينزك دارلرينه ورود ايدوب اول كمسنه
دخى آنده موجود اولسه البته اوزرينه سبيل تعرضمز مسدود در پس اول كمسنه دار الحربده بزلردن آمن ايكن
دار يمزه خروجله امانيمزدن خارج اولمق ممكن اولماز اما اول كمسنه دار موادعيمزه دخول ايتمدين همان
اهل دارى ايله موادعيمز ميانده منعقد اولان موادعه يه اعتماد ايله دارندن دار اسلامه حلول ايلسه فئ مسلمينه
موصول قيلنور كه بزمله اهل دارى ميانده عقد موادعه پذيراى حصول اولمامشدر كورمزميسنكه مسلمين
اكا كندو دارنده ظفرياب اولسه لر فئ اوله جغى بى ارتيابدر كذلك مسلمين آنك اهل دارى اوزره هجومله
آنلرى اسير ايلمك شرعا جائزدر واول كمسنه دخى حكم مزبورده داخل ومتحيردر پس وجه مشروح اوزره
دار يمزده حاصل اولدقده كندو ايله موادعيمز بينلرنده منعقد اولان موادعه نك اكا نفعى اولمامغله فئ مسلمينده
داخل قيلنور واكر موادعيمزدن بركمسنه اهل حربدن موادعينلرى اولان قومك دارينه موادعه لرى اوزره
داخل اولوب بزلر دخى اول دارك اهلى ايله قتال واوزرلرينه استيلا وغلبه يه نائل اولديغمزده اول كمسنه

بن سزاء موادعيمزدن و بوقوم موادعه من اولمغله دارلرينه كلمشيدم ديو ادعا ايلسه بو قولى بلا حجه قبوله
سزا كوريلمز زيرا مسلمين آنى موضع اباحت نفس ومالده بولدقلرندن صكره دعواى حرمتى مسموع اولماز
مكر كه مسلميندن اقامت بينه يه شروع ايليه اولبابده بينه سى قبول وامانى معتبر ومشروع كوريلور زيرا دعواى
موادعه بدعواى عقد ذمت منزلنه انزال اولنوب شخص معهود دخى بن ذمى ايدم بو داره تجارت ايچون كلمشيدم ديمش
اولسه اسير وقتلى حلال اولمديغى كبى ما نحن فيه ده دخى حلال اولميوب حكم امانده ادخال اولنور واكر
موادعيمز اولان اهل دارى موادعيمز اولميان اهل داره اسير ودارلرينه ايصال ايدوب ياخود اهل دار موادعينك
بعضلرى كندو اهل دارلرى اوزره خروج ومحاربه ايله اهل دار غير موادعينه الحاق واتصال ايلدكلريندن صكره
مسلمين اهل دار غير موادعين اوزره استيلا ايله خوشحال اولسه لر اول قوم مأسورين وملتحقين دخى فئ مسلمينه
ادخال اولنورلر زيرا صورت الحاقلرنده كندو اهلى دارلريله منابذين ومحاربين اولملريله اهل دار اخرادن محسوب
اولدقلريندن بيزمزده باعتبار الدار ثابت اولان حكم موادعه مسلوب اولمشدر كذلك صورت اسيرلرده اهل دار
اخراده مقهور واموز نفسلريندن رشته تملكدن ممنوع ومقصر اولملريله آنلرده حكم دار اخرى ظهور ايلمشدر
اما دار اخرايه امانله دخوللرى بشقه دركه مستأمنين امانله داخل اولدقلرى دارك اهلندن عد اولنمازلر
كورمزميسنكه اهل حرب دار يمزه استيمانله داخل اولدقلرنده ينه كالاول دارلرينه منسوبين اولوب مسلمين
آنلرى اسير ودار يمزه ادخال ايدوب ياخود آنلر اهل دارلريله منابذه ومحاربه اوزره دار يمزه اهل ذمت
اولمق اوزره خروج ايتدكلرنده اهل دار يمزدن محسوبين اولورلر واكر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار
اخرادن بر رجل ايله تزوج واول داره انتقال واولادى ظهور ايلدكدنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايله
مسرور اولسه لر اول عورت واولادى فئ مسلمينده مسطور قيلنورلر كه عورت زوجنه تابعه در وزوجى غير دار
موادعه دندر كورمزميسنكه مستأمنه اولان عورت دار يمزده مسلم ياذمى ايله تزوج ايلدكده اهل دار يمزدن
عد اولنور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخرادن بر عورتى تزوج واولادى حصولندنصكره اول عورت
اولادى ايله بلا امان دار يمزه دخول ايلسه مسلمين ايچون كرك عورت وكرك اولادى اوزره سبيل وصول يوقدر كه
زوجنه متابعتله حكمى حكم اهل دار موادعه يه موصول قيلنمشدر كذلك دارين مرقومتين اهاليسندن بريسى
اهل دار اخرادن بر جاريه اشترا قيلسه اول دخى حكمده منكوحه ايله على السواءدر كه جاريه نك مولاسنه متابعتى
عورتك زوجنه متابعتنه مماثل بلكه دخى اقوادر واكر اهل دار موادعه دار اخرى اوزره استيلا واهلنى كندولره
عبيد واما ياخود كندولره اداء خراج ايتمك اوزره عقد ذمتله ابقا ايلسه لر مسلمينك آنلره دخى تعرضلرى جائز وسزا
كوريلمز اما عبيد واما ذميلدقلرى صورتده موادعه مزايله مالكينه ثابت اولان امان املاكلرينه دخى ثابت اوله جغى
بى كماندر اما اهل ذمت قيلدقلرى صورتده قوم مذكورين اهل دار موادعه دن اولوب تحت يدلرنده مقهورين
اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمين ايچون سبيل تعرض مسدوددر نظيرلرى مسلمينله
اهل ذمتدر كه دار اهل ذمت جمله دار اسلامدن تعداد اولنديغى كبى اهل دار موادعه نك دخى دار اهل ذمتلرى
جمله دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بيزمزده موادعه بولنميان اهل دار اخرى بلا موادعين اوزره استيلا واهلنى
معامله مشروحه اوزره استبقا ايتمش اولسه لر بو صورتده اول ايكى دارك هر برينه هجوم مسلمين جائز وسزا
كوريلور كه بيان سابق اوزره مقهورين حكم دارده قاهرينه تابع وقاهرينله ميانه مزده عقد موادعه غير واقعدر
و بزبو اصلى قريبا بيان وحكم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احكام ايدوكنى افاده واعلان ايلديك پس
موادعيمز دار اخرى اوزره استيلا ايدوب اول دارده حكم نافذ حكم موادعين اولمش ايسه دار مزبوره دار موادعه دن
تعداد اولنور اما عكس قضيه اوزره اول ايكى دارده حكم نافذ حكم سلطان دار اخرى ايسه ايكيسى دخى دار
موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف كريم الخصال اكرمه الله تعالى باكرم النوال ديركه مسلمين دار الحربده
بر حصنى محاصره ايله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملرى اوزره اهل حصندن اخذ اموال ايلسه لر
مال مزبور على طريق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخميس اولنوب فئ مسلمينده ادخال اولنور اما مسلمين هنوز
ساحه لرينه نزول ايتمدين امام المسلمينه ارسال رسول ومال معلوم اوزره برمدت موادعه برله نيل مأمور ايلسه لر
آنده حكم شرعى بشقه دركه مال مزبور بطريق القهر والغلبه محصول اولميوب همان اهل حرب على وجه الرضاء
آنى مبذول قيلدقلرنده امام المسلمين دخى اعزاز دين واذلال مشركين ايچون اخذ وقبول ايتمش اولديغندن خراج
وجزيه منزلنه نزول ايتمكله وجوب تخميسى مشروع ومعقول كوريلمز واهل ذمتدن نقض عهد ايدنلر دخى اعطاء

ما الله مواد عهٔ مسلمینه طالب اولد قلرنده مال مزبوری اخذ ایلمك حق مسلمینده جائز و مناسب کوریلور که اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردر امامرتدین بشقه‌در که بیان سابق اوزره آنلردن موادعه ایچون اخذ جعل ایلمك جائز ولایق دکلدر نکته سی اولدر که قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله اخذ ماله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز ومناسب کوریلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایلمك بویله دکلدر کورمز میسنکه بونلر مجدداً ذمی قبولیله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله اخذ خراجلری جائز و مرضی کوریلور و حکم معهود حق مرتدینده مفقوددر پس فریقین مذکورینك بطریق الموادعه اخذ مال دخی منوال مشروح المآل اوزره‌در لکن مرتدین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس و یرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلور که اخذ رجاله موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلرسه سالم قیلنوب ایتمزلرسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك بهرسنه نساء وصبیانلرندن یوز رأس و یرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری دخی جائز و مناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه نسای مأخوذه‌ده اقامت حکم شرعه مداردر بوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیداردر و مسائل محرره‌ده بهرسنه اخذ اولنان رؤس مرتدین غیر معینین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین و غیرلری آمنین اولملریله بعد الاخذ هیچ زینی استرقاقلری جائز وسزاوار اولمیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلرینه اسلام اوزره اجبار ایدرز آنلر دخی قبول اسلام ایدرلرسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره‌ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نساو صبیانلرندن یوز عدد رؤس معینه و یرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو مصالحه‌یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا فرض مذکور اوزره امانمز رؤس معینه‌یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالیك مسلمینده داخل قیلنملریله موادعه‌ده آنلری شرط قیلمق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور و برقریبا بیان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز واستحلال اولنماز لکن بویله ایکن امام موادعهٔ مرتدینده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبور بردخی اوزرلرینه رد اولنمایوب فیء مسلمینه ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله‌سی ممالیك مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوز عدد رؤس معینه و یرمك اوزره موادعه‌یه راغب اولسه‌لر بو موادعه‌یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا بروجهله ممکن اولمامغله کرك معین و کرك غیر معین موادعه‌ده آنلری شرط قیلمق مرتدین اوزره اشتراط خراجی متضمن اولماز و اکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان برقومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه‌یه اقبال ایلسه‌لر بونلر دخی مواعده‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ اصنام دخی استرقاق اولنمایوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر انجق مرتدینله میانلرنده فرق واضح نمایاندر که قوم مرقومین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس و یرمك اوزره طالب امان اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز اما مرتدین بشقه‌در که ذکر و بیان اولندی بویله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه‌لرینی التزام ایدرسه کرکدر که شرط قیلنان یوز رأس رجال عربدن اخذ ایتمیوب همان رقیقلرندن اخذه اقدام و آنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر و مقتضای مزبور موادعه‌لرنده اوزرلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی مثبت اولمشدر اما مرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن تعیین اولنمق لازم اولماز و تعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته سی اولدر که عبید مرتدین بعد الاخذ قبول اسلام ایتمزلرسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق هیچ فائده‌یی استلزام ایلمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکللردر حتی اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده واردر و شرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر و عبید عرب اول تملکه محلدر احرارلری دکلدر و مؤلف اصحاب اصل کتابده مرتدینله مشرکین عرب میانده فرق آخری اشراب و اول بابده مزید اطناب

ایلمشدر

ایلمشدر نخلاصه‌سی اولدر که مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب و مشروعدر کورمز میسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره داریمزه امانله داخل اولسه بردخی دار الحربه رجوعنه رخصت و یریلمیوب همان اوزرینه عرض اسلامه مبادرت و قبول ایتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری شول کمسنه‌در که قصاصاً قتله مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر اوزره امانله داریمزه دخولی متحقق اوله آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت و یریلمیوب همان قتلنه مبادرت اولنور اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمز میسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله داریمزه امانله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصته نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه امانله ورود والتجا ایدرلر ایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا ایدرلر ایدی پس عندیمزده ظاهر و متحقق اولمشدر که مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیر مستحقلردر و مدعای مزبوره دلیل اولدر که مرتدیندن استرقاق اولنان نسا وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب مرتدیندن تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری و بعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری تحلیل اولنماز اما مشرکین عرب بویله دکلدر که آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیء مسلمینه ادخال اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری و بعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری استحلال اولنور ایشته بو بیانله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری عیان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهرسنه رجاللرندن یوز رأس و یرمك اوزره مسلمینله موادعه ایتدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمیوب انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدر که صورت مزبوره‌ده احرارلرندن اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه امانیمز آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیر ممکن اولدیغندن اخذلری مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز اما مرتدین بشقه‌در که امان واقع آنلری قتله غیر مانعدر حتی احرارلرندن یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلرسه قتللرینه اقدام ایده‌رز و عربدن اهل کتاب اولنلرك احکامی غیر عربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ خراج ایلمك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر و ذلیل اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون نظم جلالت نثاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری نصارای عربدن اهل نجرانله بهرسنه بیك ایکی یوز حله که هر حله ازار ورداکبی ایکی لباسدن عبارتدر و یرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی و حضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة امواللرین ایکی قات و یرملری اوزره مصالحه بابنده استرحام واستعفاف ایلدکلرنده جناب فاروق مرامرلرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ماشئتم یعنی بو زکوة نامیله و یردیککز جزیه‌در سزدیلدیککز اسم ایله اکا تسمیه ایدیککز دیو اجراء حکم شریعت برله رفع نزاع و خلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله علی سبیل الموادعه جواز اخذ مالری عندیمزده متعین اولمشدر و مؤلف کثیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره قیاسدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلادت اثر ایله استدلال ایلدیکه قال امر رسول الله صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامر ان یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عربله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری قبول اولنمامق اوزره امر ایلدیلر و علی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلرسه جزیه اوزره قتال ایله امر ایلدیلر مترجم فقیردر که قوم مذکوریندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه جزیه اولسه قیاسله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال محتمل اولور مکر اثرده وارد اولان لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه و حکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه امام المسلمین قوم مرقومیله بهرسنه یوز رأس و یرملری اوزره موادعه ایلسه بو عقدی جائز ومناسبدر انجق اول رؤسی نفوس وذراریلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایلمك واجبدر که امانیمز نفوس وذراریلرینه شامل اولمغله اخذلری غیر قابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله ینه اوزرلرینه ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم و دنانیر اعطاسنه عازم اولورلرسه آنی اخذ ایلمك

لازمدركه امان كبي جنس مالدن اولميان شيئله رقيق كبي جنس مالدن اولان شيئ مباد له ده على الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حكم شرعى وجه مشروح اوزره اخذ قيمتلرين ملزمدر واكر قوم مرقومين فى الاصل
غيرمواد عين ايكن هررأس سنده نسا وصبيانلرندن يوز رأسى افراز وشونلرى اخذ ايتمك شرطى اوزره بزه امان
ويريكز ديو مسلميندن نياز ايلسه لر رؤس مذكوره جائزة الاسترقاق اولوب فى الاصل تحت امانده داخله اولمدقلرندن
مساعدۀ مرامارينه جواز ويريلور وبيلمك كركدركه موادعات مشروحه دن هرموادعه كه امام آنك ضمننده
اخذ جعله اقدام ايتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلميني ملاحظه براه مراد ايدرسه نقضه اهتمام ايدر
اما اولبابده غدردن احتراز ايچون اطراف بلادلرينه خبر واصل اولنجيه دك نبذ وامهالى التزام ايدوب درجنك
اول قتاللرينه اقتحام ايتمك لازمدر وهرموادعه كه ضمننده اخذ جعله اقدام ايتمش اوله آنده دخى اكرچه هرنه زمان
ملاحظۀ نفعله مراد ايدرسه جواز نقضى مالا كلامدر لكن بوتقدير اوزره جعلل مأخوذ دن مدت باقيه نك
حصه سنى رد ايلمك اوزره ينه الزام اولنور حتى اوچ بيك دينار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ايتمشيكن برسنه دنصكره
نقض موادعه يه عازم اولسه آنك ايكى ثلثنى رد ايلمك لازمدر كورمزميسنكه همان عقيب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جميع مالى رد ايلمك لازمدر پس معناى مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالى رد ايتمكى
مستلزمدر امامدت موادعه تماما منقضيه اولسه موادعه مزرسيدۀ انحلال اولمغله قتاللرى بلانبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعۀ سابقه ايله دار يمزده حاصل اولان مدت منقضيه اولسه دخى مأمنه واصل اولنجيه دك
حكم امانده داخل قيلنور زيرا دار يمزده حصولى امان اوزره واقع اولمغله مأمنه بالغ اولمدقچه حكم امانى
مرتفع اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة مما يصالح عليه المسلمون المشركين فيسعهم قتالهم بعده اولايسعهم * يعنى مسلمين مشركينله
اوزرينه مصالحه ايتدكلرى بعض شروطدن ناشى عقد موادعه ايتمشلر ايكن ينه مشركينله قتاللرى جائز ياخود
غير جائز اولان مواضعى فرق وتفصيلده فصل فاصل لازم التحصيلدر مؤلف صواب انديش صانه الله تعالى
يوم الحساب عن كل تشويش ديركه مشركيندن برعسكر بعض مداين مسلميني محاصره ايتملريله مسلمين نفوس
وذراريلرى اوزره خوفه ذاهب اولوب مشركينه خطابله سزه اون بيك دينار ويره ليم اوزريمزدن قالقوب
بلاديكزه كيتمك اوزره ديو عرض مطالب ايتدكلرنده مشركين دخى اظهار رضا وقبض جعلله كسب ارتضا
ايلدكلرندن صكره مشركين هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادين ياخود منصرف اولوب هنوز بلادلرينه واصل
اولمادين مسلمين آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اولبابده نبذ عهده محتاج اولمايوب كمال غفلتلرنده
دخى اوزرلرينه هجومله قتل واسرلرى جائز وواسع كورلور زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملرى ايچون مالليرين نفوس وذراريلرينه فدا قيلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشركين
دخى مسلميني محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمين اولدقلرى نمايان اولمغله وقت قدرتده مسلمين آنلردن
انتقام ايلمك جائز وشاياندر قال الله تعالى ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ماعليهم من سبيل يعنى البته اول كسنه لركه
كندويه ظلم اولندقدنصكره ظالمدن انتقام ايليه اول كسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبيل يوقدر وقال تعالى
اذن للذين يقاتلون بانهم ظلموا وان الله على نصرهم لقدير مترجم فقير ديركه بوآيت شريفه ده يقاتلون كلمۀ
منيفه سين نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالى بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قرار رحمهم الله تعالى بناء
فاعل اوزره روايت ايتمشلردر معناسى طرف مشركيندن قتال اولنان مؤمنين ايچون ياخود مشركينله قصد قتال
ايلين موحدين ايچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ويريلدى طرف مشركيندن ظلم اولندقلرى سببيله
وعلى التحقيق الله تعالى آنلره نصرت ايتمكه البته قادر ومقتدردر ديمكدر وما نحن فيهده مدعاى مذكور اوزره
استدلالده معناى مزبور كافى اولمغله اول مقدار ايله اكتفا اولندى بقيۀ مزاياسى كتب تفاسيردن طلب واستقصا اولنه
انتهى وهم نبذ عهده احتياج انجق غدردن احتراز ايچون اولوب عدم نبذ ايله غدر دخى انجق مسلمين آنلردن
اخذ مال ايلدكده ظاهر اولوب ما نحن فيه كبى انصرافلرى اوزره بطريق الرشوة اعطاء مال ايلدكلرنده ظاهر
اولمديغى واضح وممتازدر اما مسئلۀ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزكله مصالحه ايده ليم اوزريمزدن
قالقوب بلاديكزه كيتمك شرطيله سز اون بيك دينار اعطا مز اوزره ديو بسط كلام ياخود مشركين مسلمينه خطابله
بزمله مصالحه ايديكز اوزريكزدن قالقوب بلاديمزه كيتمك شرطيله بزه اون بيك دينار اعطا كز اوزره ديو عرض مرام
ايتمش اولسه لر بوصورتلرده مسلمين نبذ عهد ايتمدكچه ياخود مشركين بلادلرينه رجوع ايتمدكچه حمله وهجوملرى

حرام

حرام اولور زيرا بين الفريقين صلح وموادعه معقود اولدقدنصكره قبل وصول المأمن بلانبذ قتاللرى غدر وامانيدن
معدود وحرمت غدر دخى مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جارى اولمغله عقدى مسلمين ومشركيندن
فريق جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخى شامل وسارى اولور كذلك احد الفريقين فريق آخره خطابله
نسالمكم سزكله مسالمه ايده ليم ياخود نتاركم سزكله متاركه ايده ليم ياخود نوادعكم سزكله موادعه ايده ليم
ياخود تؤمنونا ونؤمنكم سز بزه امان ويريكز بزدخى سزه امان ويره ليم ديو بسط كلام ايلسه لرينه قبل وصول
المأمن بلانبذ قتاللرى حرام اولور كورمزميسنكه احد الفريقين فريق آخر اوزره شرط بدل ايتمشيكن الفاظ
مذكوره دن برينى ذكر ايلدكلرندنصكره بلانبذ قتاللرى حلال اولماز پس شرط بدلده دخى استحلال اولنماز
اما مسئلۀ اولاده مسلمين بلاذكر البدل همان مشركينه اوزريمزدن قالقوب كيديكز ديوب مشركين دخى
امتثال ايلسه لر مسلمين تعاقب ايدوب بلانبذ قتال وقتاللرى حلال كوريلور پس مشركينه انصرافلرى اوزره اعطاء
مال ايتدكلرنده دخى استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صكره قتاللرى بلانبذ حلال كوريلمك انجق بلوغ
مأمنلرينه دك مد واتصال اولنوب بلوغلرندن صكره قتاللرى استحلال اولنور زيرا موادعۀ مشروحه مسلميندن
على الاطلاق انصرافلرى اوزره واقع اولوب انصرافلرى دخى بحسب العاده جانب مأمنلرينه اوله جغى ظاهر
وشايع اولمغله ما نحن فيهده مسلميندن انصرافلرى انجق مأمنلرى اولان دار الحربه راجع اولمريله حاصل اولور

وكلام مطلق دلالت عرفله مقيد قيلنمق امر محققدر واكر مسئلۀ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ايده ليم بزدن منصرف اولنجيه دك بزمله مقاتله ايتمكز اوزره معناسنى نعطيكم كذا على ان
لاتقاتلونا حتى تنصرفوا عنا لفظى ايله ادا قيلسه لر بودخى ذكر مصالحه وموادعه ايله على سوادر كه مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعى جانبيندن حاصل اولمغله ذكرى موجب موادعه اولان جانبيندن اشتراط ترك قتالى مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ايله تصريح همان لفظ عقد ايله تصريح منزلته نازلدر واكر سزه شومقدارى نسنه اعطا ايده رز
اوزريمزدن منصرف اولنجيه دك بزدن برفردى قتل ايتمكز اوزره مفهومنى نعطيكم كذا على ان لا تقتلوا منا احدا
حتى تنصرفوا عبارتيله تفهيم ايتمش اولسه لر بوصورتده بلانبذ هجوملرى تجويز وتسليم اولنور كذلك سزه
شومقدارى نسنه اعطا ايده رز بزدن برآى كف يد ايتمكز اوزره مفهومنندن نعطيكم كذا على ان تكفوا عنا شهرا
عبارتيله تعبير ايلسه لرينه بلانبذ قتاللرى تجويز وتقرير اولنور كه بو عبارلرده اهل اسلام نفسلرى اوزره اهل حرب
ايچون كرك صريحا وكرك دلالة شرط امانى التزام ايتمشلردر اما سزكله مصالحه ياخود موادعه ايده رز بزدن
برآى كف يد ايتمكز شرطيله سزه شومقدارى نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنى نصالحكم اونوادعكم على ان نعطيكم
كذا على ان تكفوا عنا شهرا لفظى ايله ادا ايتمش اولسه لر بوصورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ايتمدكچه قتاللرى جائز

وسزا كورلمز زيرا لفظ مصالحه ياخود موادعه يى تصريح وبيانله اهل حرب ايچون مدت معينه ده نفسلرى
اوزره شرط امان ايلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخى توقيتى محتمل اولمغله موادعه
دخى توقيته متحمل اولديغندن شهر معين منقضى اولدقچه حكم امانلرى منتهى وزائل اولماز لكن عقد مرقوم
غرۀ هلالده بديدار اولمش ايسه انجق شهر هلالى معتبر اولوب تمام ونقصاننده اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار

قيلنمش ايسه تماما اوتوز كون اوزره حملى برقرار اولور زيرا شهورده هلالر اصل اولوب ايام ثلثين بدل ايدوكى
صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته فان غم عليكم فاكملوا شعبان ثلاثين يوما يعنى رؤيت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤيت هلال شوالده افطار ايديكز واكر هلال اوزريكزه مختفى ومستور اولورسه شهر شعبانى اوتوز كونه اكمال
بعده صيامله اشتغال ايديكز حديث شريفندن معلوم وبدله مراجعت قيام اصلله ممكن اولميوب انجق فوات
اصلله ممكن اوله جغى امر مجزومدر واكر مسلمين اهل حربله سنۀ مستقبله ده كف يدلرى اوزره مصالحه يه ابتدار ايتمش
اولسه لر عقد صلحلرى غرۀ هلالده بديدار اولمش ايسه سنۀ معهوده اون ايكى شهور هلاليه اعتبار اولنور

قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ايسه بوصورتده
شهور آتيه دن اون برشهر هلالله اعتبار وايچنده عقد صلح اولنان شهر دخى ايامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ايام باقيه عد وشمار واون اونجى شهردن اكاضم ايله اوتوزكونه ابلاغ مقدار قيلنور وقول مذكور
امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى حنيفة رضى الله تعالى
عنه مسئلۀ مزبوره ده جميع شهور ايام ايله اعتبار وهربرى اوتوز كونه ابلاغله تكميل مقدار قيلنور
وبزشرح المختصرده عدت واجاره مسائلى مياننده بواختلافلرين بسط وبيان ايلديك وامامين همامين توجيه

مقاللرنده شو وجهله استدلال ايدرلر كه بدله مراجعت انجق فوات اصل متحقق اولدقده ممكن اولوب فوات اصل
دخى انجق شهر واحدده متعين اولمشدر اما ابو حنيفه رضى الله عنه تعليل كلامنده بو نهج اوزره بسط مرام
ايدركه مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اكمال ثلثين ايله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانى داخل اولمامغله آنك دخى
دخولى شهر اول كبى وسط شهرده حاصل اولور كذلك شهور باقيه دخى شهر اول وثانى كبى جمله سى وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقير ديركه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغى ظاهر اولمغله
تعليل مزبور اولبابده قاصر ايدوكى امرى باهردر انتهى واكر مسلمين اهل حربه بز سزه كراع وسلاحمزى
و يرەليم سز دخى بزه بيك دينار ويروب اوزر يمزدن قالقوب كتمك اوزره ديو بسط مقال ايلسەلر بو صورتده بلانبذ
قتاللرى استحلال اولنور زيرا عقد مذكور ميانلرنده بيع جارى مجراسنه جاريدر وبيع جارى بين المتبايعين
دليل امان عدا اولنمقدن عاريدر بوندنصكره مجرد قالقوب كيتملرينه طالب اولملرى نفسلرى اوزره اشتراط امانلرين
موجب اولماز اماسنن كله مصالحه يا متاركه يامسالمه ايده ريز بزسزه كراع وسلاحمزى ويرمك شرطيله سز دخى
بزه بيك دينار ويروب اوزريمزدن منصرف اولمق اوزره ديو تعبير ايتمش اولسەلر قبل بلوغ المأمن بلا نبذ آنلر ايله
قتاللرى تجويز وتقرير اولنماز كه جانبينه دليل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ايكن انضمام بيعله حكم مصالحه يه
تغيير لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ايكن مسلمين نبذ عهد ايله قصد قتال ايلسەلر
بو دخى تجويز واستحلال اولنماز كه اهل حربدن اخذ مال ايتمشلردر واخذ مال اولنسان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلرى عديم الاحتمالدر بلكه لازمدر كه اهل حربه سز اخذ ايلديككز كراع وسلاحى بزه رد ايديككز
بز دخى دنانيريكزى سزه رد ايدەليم بعده سزكله قتال ايدەليم ديو اولا عرض مرام ايدوب بعده اهل حرب دخى
رضا ويرلرسه بربرينه رد ايلدكلرندنصكره نبذلرى رسيدهٔ تمام اولمغله ديلرلرسه قتاله اقدام ايدەلر اما اهل حرب
رد مأخوذلرينه رضا ويرمزلرسه بو صورتده مسلمين دخى مأخوذلرين رد ايتيوب همان نبذ ايله ابتدا بعده قتاله
اعتنا قيللرى جائز وسزا كوريلور كه اهل حرب رد مأخوذلرندن امتناع ايتدكلرنده مأخوذلرين مأخوذ مسلمينه
مقابل قيلدقلرى نمايان اولوب همان بدلدن عارى بر مصالحه درميان قالور و بومثللو مصالحه ده برشيئى رد لازم
اولميوب همان بعد النبذ قتاله قياملرى جائز ومتقوم اولور واكر مسلمين اهل حربه كراع وسلاحلرين ويرمك
شرطيله منصرف اولملرى اوزره مصالحه يه مائل اولوب آنلر دخى قبول وعقد موادعه وانصرافله مأمنلرينه
واصل اولدقلرندنصكره دار الحربه مسلميندن برسريه داخل واول كراع وسلاحى اغتنام واخراجه نائل اولسەلر
كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اصحاب سابقينى آنلره متوصل اوله مزلر زيرا آنلرى اهل حربدن ممتنعين ايكن
طيب خاطرلرى ايله اعطا ايتمشلردر وغنيمده بولنسان اشياده مالك قديمك حق اخذى انجق يدندن قهر ايله
اخذ اولنان اشياده ثابت يوقسه طيب نفسله ويرديكى اشياده غير متثبتدر كه قهر ايله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر كه آنى يدينه اعاده بر له اكا نصرت وآندن دفع ظلمى ملتزم اوله لر اما طيب نفسله اعطاسى
قهر ايله اخذ اولنمغه مساوى دكلدر و يدندن قهر ايله اخذ اولنان مالك قديمك بعد زوال الملك حق اخذى
خلاف قياس اوزره وارد اولان نص ايله ثابت ومتحقق اولمغله من كل الوجوه اكا مساوى اولميان نسنه حكم شرعيده
اكا ملحق اوله مز كورمزميسنكه مسلمين فداء اسراء اسلامده بعض امتعه لرين ويرمش اولوب صكره غنيمتده
اول امتعه يه ظفرياب اولسەلر اعطالرى طيب نفسلرى ايله واقع اولديغندن بر وجهله استرداد واستصحاب
ايده مزلر اكرچه اصل مسئله ده استشكال اولنوب ذكر اولنان كراع وسلاح اهل حرب مسلمينى محاصره ايتملريله
بدلرينه بطريق الظلم داخل اولوب على سبيل القهر والاستيلا مأخوذلرى منزلنه نازل اولمغله مسلمينك آنده
حق اخذلرى حاصلدر ديو اشكال اولنور لكن مسئلهٔ فدا ايله سبقت ايلين تنظير واضحدن جواب اشكال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدر كه ذكر اولنان معناى ظلم فداء اسراده دخى موجوددر كه اهل حرب حبس اسراء
مسلمينده ظالمين اولدقلرنده مسلمين بذل ماله مفاداتلرنده صرف مجهود ايتمشلردر پس آنده حق اخذلرى
ثابت اولمادقده مانحن فيهده دخى متثبت اولماز واكر اهل حرب هنوز اول كراع وسلاحى دار الحربه ادخال ايتمدين
اهل سريه دار اسلامده اوزرلرينه استيلا وكراع وسلاحى اغتنام واستحصال ايتمش اولسەلر بو دخى مسئلهٔ
سابقه ايله همحالدر زيرا مأخوذلرى نفس اخذ ايله مملوكلرى اولمشدر كه مالكلرى آنلرى طيب نفسلرى ايله
اعطا قيلمشلردر و بومثللو سبب تمليك بيع وهبه ايله تمليك كبى قبضله تمام اوله جغى هويدادر اما بطريق الاستيلا
اخذ ايتدكلرى يشقه دركه آنده دارلريله احراز ايتمدكجه مالك اوله مزلر زيرا آنده سبب تملك قهر واستيلالريدر

وقهر واستيلا دارلريله احراز ايتمدكجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول كراع وسلاح اهل سريه نك غنيمتلرى
اولوب بعد التخميس بينلرنده قسمت اولنور زيرا اهل حرب فرض مذكور اوزره دار يمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلميندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرينه استيلا اولندقده آنلردن اخذ اولنسان غنيمت
اوله جغى نمايان درحتى مسلمين اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد ياخود قوم غير ممتنعين ايله
احرازدن اولان اسراء مسلمينك فدالرى ايچون بعض امتعه ويرمك اوزره مصالحه لرين ايتمامدن مسلمين آنلرك
اوزرلرينه هجومه اقدام وكندولرين اخذ واسترقاق ومالرين نهب واستغنام ايلسەلر بو صورتده فدا ايچون
ويرلن امتعه يى اصحابنه رد ايتملرى الزام اولنور اما مشركين اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه دركه
حكم قبضلرى انجق منعه لرينه اعتبار ايله تمام اولوب تحقق منعه لرى دخى انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
ياخود دارلرينه وصوللرى ايله تام اولمغله مانحن فيه كبى امرين مذكورندن برى بولنمادقده تمام قبضلرى ملحوظ
اولميوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقى ومحفوظ قيلنور زيرا دافع اول مالى انجق فداء اسيرحر ايچون دفع
ايلديكى معلوم واسيرحر بروجهله مملوك اولمديغى امر مجزوم اولمغله بينلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ايله ياخود اذناى قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقيقيه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرينى اتمام ايچون دارلريله احرازلرى لازمدر كورمزميسنكه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبيل اسراء احرازى تخليه ايتدكلرندنصكره صاحب المتاع دار اسلامده يدلرندن متاعنى اخذه
قادر اولسه اخذى جائز وواسع كوريلور كه اهل حربك آنى اخذلرى حبس اسير مسلم كبى ظلم اولان سبيله واقع
اولمشدر كذلك اخذندن مسلميندن صاحب المتاعك غيرى ظفرياب اولسه ينه صاحبنه ردى ايجاب اولنور
كورمزميسنكه دارلرينه رجوع ايتمدين قبول اسلام ايلسەلر اول متاعى صاحبنه رد ايلمك اوزرلرينه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حكم شرعى بشقه دركه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسليملرى ايچون امر وابرام اولنمازلر
پس بو ايكى صورتده متاع مرقوم صاحبينك غيرى ايادى مسلمينه واصل اولدقده صاحبه رد وعدم رده بنه
وجه مشروح اوزره نظام ويريلور واكر اهل حرب اول متاعى بطريق الاستيلاء اخذ واستلاب ايتمش اولسەلر
بو صورتده اهل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلريله احراز ايتمدين قبول اسلام ايلدكلرنده صاحبنه رد ايلمك
اوزرلرينه ايجاب اولنور كذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبينك غيرى ايادى مسلمينه واصل اولدقده
بنا على كلا التقديرين وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده يعنى فداء اسرا ايچون بطريق الصلح اخذ ايلدكلرى
صورتده اهل منعه اولوب اولماملرى ميانده معناى فارق اولدركه اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حكم اسلام عسكرلرنده جارى اولمديغى مالا كلامدر كه كندولر بالطوع حكم اسلامى التزام ايتدكلرندن بشقه
منعه لرى اعتزازيله مسلمينده دخى ولايت الزام ظاهر الانقطاع والانفصامدر بناء عليه آنلردن معناى ظلم ظاهر اولسه
دخى قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملكلرينه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حكم اسلام اوزرلرنده
جارى ايدوكى ظاهردر كه كندولر بالطوع التزام ايتمزلرسه دخى مسلمينده قهر ايله ثبوت ولايت الزام باهردر بناء عليه
ظالمين اولدقلرنده قبضله مقبوضلرينه صاحبى طيب نفسله ويرمش ايسه دخى مالكين اوله مزلر نظيرى شول
مالدركه صاحبى آنى بعض ظلمه يه على طريق الرشوة بذل وايصال ايدر توضيحى اولدركه اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسلامده عسكرلرينه واروب بر درهم فضه سنى على وجه الربوا ايكى درهم فضه لرى ايله بيع ايلسه
بيعى جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حكم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ايله ماقبلنده ذكر ايلديكمز
معناى فارق دخى متضح اولور مؤلف صائب التحرير اكرمه الله تعالى بجنة وحرير ديركه اهل حربدن اهل منعه
بولنان برطائفه دار اسلامده مسلميندن بر قومى اخذ ايدوب آنلره البته سزى قتل ايدەرز ياخود بزه اموالكزى
بدل يكز ايله اعطا يا وضع اموالكزه دلالت ايدر سز ديو تهديده مباشرت ومسلمين دخى اعطا يادلالته مبادرت
ايتدكلرندن صكره مشركين مرقومين دار اسلامده ايكن قبول اسلام ايدوب ياخود بر قوم مسلمين اوزرلرينه استيلا
بر له اموال معهوده يى يدلرندن استغنام ايلسەلر كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اصحابنه بلاشئ ردلرى الزام اولنور
زيرا اصحاب مالى بطريق القهر اخذ ايلدكلرنده اعطا ودلالت قيلدقلرى مالرين دخى بطريق القهر ايتمش
اولدقلرى مجزوم و بومثللو سبيله دارلريله احراز ايتمدكجه مال مسلمينه مالك اولميه جقلرى معلوم اولديغندن
اهل حرب قبول اسلام ايتدكلرنده رد اموال اوزرلرينه واجب اولوب اموال مزبوره يى مسلمين استغنام ايتدكلرنده
قبل القسمة و بعدها اصحابنه بلاشئ ردى مستوجب اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امتناعنده مالنى طيب نفسى ايله تسليم ايتمش اولوب اهل حرب دخى اهل منعة بولنوب حكم اسلام اوزرلرينه جارى اولمامغله نفس قبضله حكم ملكلرين تميم ايتمشلردر واكر مشركين مداين مسلميندن برمدينه يى احاطه ايدوب اهل مدينه آنلره خطاب ايله بزلر ايچكزدن نساوذرار يلريمزايله چيقوب برمدينه يى ايچنده بولنان اشياايله سزلره تسليم ايده ليم ديو بسط كلام ومشركين دخى مساعدهٔ مرام ايتمسلريله اهل مدينه جميعا ياخود بعضا خروجه اقدام ايدوب ياخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ايتمشيكن اهل حربك ضعف حاللرى آنلره اعلام اولنسه بوصورتده بلانبذ اوزرلرينه هجوم واقتحام وقتاللرين التزاملرى جائز كوريلور زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب همان كندولر چيقوب مدينه يى يدلرينه تسليم ايدوجكلرين بيان ايلمشلردر وبيان مذكور امانه دليل اولميوب انجق تحقيق مقهوريت مسلمينه دليل اولمغله وقت قدرتنده بلانبذ قتاللرى تجويز وتحليل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصالحه ايده ليم ديو صلحى تصريح ايتمش اولسه لر بلانبذ قتاللرى تصحيح اولنماز زيرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره بجانبيندن اشتراط امانه دليل ايدوكى شايع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعدر بوصورتده مسلمين ذرار يلرى ايله ايچلرندن چيقوب باب مدينه يه واصل اولدقلرنده مشركينك ضعف حاللرينه مطلع اولسه لر بو مقدار ايله شرط خروج رسيدهٔ تمام مدر زعمى ايله بلانبذ قتاللرى جائز وواسع كوريلمز زيرا شرط معهود ايله مقصود مشركيندن بلاصلح امين اوله جقلرى موضعه ذرار يلرى ايله خروج وورودلرى ايدوكى عرف ناسه مراجعتله هر شخصك معلوم ومشهودلريدر ومجرد باب مدينه يه خروجله مقصود معهودك تام اولميه جغى بديهى اولمغله حكم امانلرى منتهى اولما مشدر كذلك صلح اولماديغى تقدير اوزره بربرندن خوف ايده جك مرتبه ده مشركينه قريب اولان موضعه واصل اولسه لر يودخى حكم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لركه اول موضعدن جانب مشركينه عود ورجوع ايتدكجه بربرندن خوفلرى مقطوع اولسه بوتقدير اوزره مسلمين رجوع وبلانبذ قتاللرينه شروع ايلسه لر لايق ومشروع كوريلور زيرا صلح مذكور ايله جانبيندن ثابت اولان امان مسلمينك مشركيندن امين اولدقلرى موضعه وصوللرى ايله رسيدهٔ پايان اولمشدر كه صلح معهود ايله مقصود انجق فريقينك بربرندن امتيازى اولوب موضع مرقومه وصوللرنده دخى امتيازلرى حقيقة وحكما ظاهر ونمايان اولمشدر واكر مسلمين دار الحربه دخول ايتدكلرنده مشركين اطرافلرين احاطه ايتملريله هر طرف مصالحه يه مائل ومسلمين ايچلرندن رجوع ياخود ارتحال شرطى اوزره عسكرده بولنان اشيايى مشركينه تسليم اوزره مسالمه يه قائل اولسه لر بوصورتده مسلمين دار اسلامه واصل اولمدقجه بلانبذ آنلرايله قتاللرى حكم جوازده داخل اولماز زيرا ايچلرندن خروج ياخود ارتحاللرى انجق دارلريندن خروج ومأمنلرينه ولوج ايله رسيدهٔ تمام اولوب مأمنلرى دخى انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل اولملريله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمينك آنلرك ايچلرندن خروج وارتحاللرى همان ايكى فريقك بربرندن امين اوله جقلرى موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فيه كبى مسلمين دار الحربده حاصل اولدقلرنده اهل حربك رجوع مسلمينى شرط ايتملرى سياقنده على ان ترجعوا عنا قوللرى بلاد اسلامه رجوعلرين شرط ايلمك مساقنده حتى ترجعوا عنا الى بلادكم قوللرى منزلنده نازلدركه بطريق العرف معروف اولان نسنه نص ايله مشروط قيلنان نسنه يه معادلدر واكر دار اسلامده محصورين اولان اهل مدينه مشركينله مصالحه يه قيام وايچلرندن نسا وذرار يلرى ايله موضع فلانى يه خروج اوزره استسلام ايتمش اولسه لر مسلمين اول موضعه بالغين اولمدقجه مشركينله بلانبذ قتاللرى حرام اولور كه شرطلرى اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر حال آنكه الشرط املك عليك ام لك مثلى مشهور انامدر بوصورتده مسلمين بينلرنده شرط قيلنان موضع فلانى يه خروج ايتميوب همان آندن اقرب اولوب آنده بربرندن امين اوله جقلرى موضع آخره خروج واول موضعدن موضع فلانى يه كيده جك مقدارى مدتده اول موضعده اقامت ايلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم واقتحامه عزيمت ايلسه لر بو عزيمتلرى داخل حكم صحت قيلنور كه مقصود اهل حرب عين موضع فلانى اوليوب همان اول موضعه كيده جكلرى مقدارى مدتده طرف مسلميندن نيل امان ايكن آنك دخى تقدير مذكور اوزره حصولى نمايان اولمشدر وحكم شرعى ظاهر لفظ اوزره بنا قيلنميوب انجق معناى مقصود اوزره ابتنا قيلنور كه مفيد اولميان نسنه يه اعتبار اولنميوب انجق مفيد اولان نسنه يه اعتنا اولنور ومؤلف عاليجناب اصل كتابده انجق واصل اولدقلرى موضعدن شرط ايلدكلرى موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدتده اقامتلرين ذكر واكتفا ايلمشدر شارح شريحى زاد شرح الله تعالى صدره يوم التناد ديركه عندمده قول اصح اولدر كه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع يبنى على المقصود لا على اللفظ

واصل اولدقلرى موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدت كفايت ايتميوب بلكه موضع فلانيدن كيرو اول موضعه كله جكلرى مقدارى مدت دخى ضم اولنمق شرط ورعايت اولنور زيرا اهل حربك شرط امانده ذكر موضع فلانيدن مراملرى انجق مسلمين موضع فلانى يه وصولدن صكره مدت مديده مرور ايتمدكجه طرفلرينه رجوع والتحامه فرصتياب اقتحام اولمامليدر وبو مقصود انجق ضم معهود ايله رسيدهٔ تمام اولور مترجم فقير ديركه كرك متن متين التحرير وكرك شرح منشرح التقرير ده كتب وتسطير اولنان مسئله انجق شو وجه اوزره تصوير اولنمشدر كه مسلمينك واصل اولد قلرى موضع شرط قيلنان موضع فلانيدن اقرب وآنك طريق مستقيمى اوزره جايكير اوله امابو صورتلرك خلافنده جواب مذكور صحيح كوريلميوب انجق مذكور اوزره قياس ايله جواب آخر استخراج وتصحيح اولنور والحاصل على جميع التقادير مسلمينك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخير مدينه لرندن موضع فلانى يه واصل وآندن جانب مشركينه راجع اوله جقلرى مقدار ايله تقدير اولنور انتهى مؤلف بى نظير مسئلهٔ مشروحه يى تنظير ايدوب ديركه كورمز ميسنكه مدينهٔ مسلمين بغداد اولوب اهل حربله ايچلرندن كوفه يه خروجلرين شرط وايراد ايتمشلرايكن كوفه دن ابعد اولان بصره يامكه ياشام جانبلرينه خروجده اجتهاد ايلسه لر بعد الوصول عودت وبلانبذ قتاللرى امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفا ذكر ايلديكمز معنايه اشارت واردركه اهل حربيچون اعتبار عين مكان مسماده فائده بولنميوب فائده لرى انجق اعتبار مدت مشروحه ده آشكار در كورمز ميسنكه مصالحه لرى مسلمين آنلر ايله براى قتال ايتمك شرطيله ايچلرندن خروجلرى اوزره ياخود مسلمين بلاد اسلامده براى سير وسفر قيلملرى اوزره معقود اولمشيكن ايچلرندن برقاج كونلك مسافه يه خروج وآنده مدت شهرى تكميل ايده جك مقدارى قعود بعده اهل حرب اوزره بلانبذ قتال ايچون ورود ايلسه لر بودخى امور جائزه دن معدوددركه انقضاء مدت معهوده ايله حصول مقصودلرى واضح ومشهوددر لكن مسائل مذكوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هر فريقك آخردن امين اوله جغى موضعه وصوللرندن صكره حلول ايلين زماندن عبارتدر زيرا قبل الامن حاللرى هنوز مدينه لرنده بولنوب ايچلرندن خارج اولمدقلرى هنكامده اولان احواللرى كيبيدر ومواضع مرقومه دن هر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتالى حلال كورمديك اول قتالى سائر مسلمين واهل ذمت ايچون دخى استحلال ايتمزز كه اهل حرب صلح مذكور اوزره امان اهل مدينه ده داخل وامان بعض مسلمين حق جماعت مسلمين وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وهر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتاللرى جائز كوريله سائر مسلمين واهل ذمت ايچون جوازى بطريق الاولى واضح ومتبين اولور والله اعلم

باب من فداء المشركين فى الموادعة ومايكون محرزا بغصب المشركين ومالايكون ✻ يعنى موادعه ايچون مشركيندن اخذ اولنان فدايه وغصب مشركينله محرز اولوب اولميان اشيايه متعلق برباب واجب الدرايه در اكر مشركين دارلرنده آمنين واوزرلرينه مسلمين هجوم ايتمك واحكام اسلامى اجرا ايتمك اوزره بلادلرنده ساكنين اولملرى شرطيله بهرسنه مسلمينه يوز رأس ويرمك اوزره موادعه يه طالبين اولسه لر بو مواعده اوزره موادعه حق مسلمينده تجويز وتحسين اولنماز مكر ترك موادعه ده مشركيندن خائفين اوله لر زيرا موادعه دن مقصود انجق عقد ذمتدن مقصود اولان معناى معهوددركه ارفق طريقيله دعوت دين وبعض احكام مسلمينى الزام مشركيندر وذكر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرينه احكام اسلام جارى اولمامق اوزره قرار وآراملرين شرط والتزام ايلدكلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرينه شرعا اقدام اولنماز اماعند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرى استصواب اولنوب اوزرلرينه بهرسنه اوساط رؤسدن يوز رأس ايجاب وحين اداده اعيان رؤسى ياخود قيمتلرينى تسليم ايتدكلرنده قبولى استيجاب اولنور كه مال اولميان مثلا موادعه ايله مال اولان مثللرؤسى مبادله ده رؤس على الاطلاق شرط قيلندقده حكم شرعى ذكر اولنان جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ايلسه لر حق مسلمينده عدم قبوللرى دخى مشروع كوريلور زيرا اشياء مزبوره يى قبوللرى انجق ذمت مشركينده واجب اولان رؤس ايله اشياء مزبوره يى اشترا وجهى اوزره ممكن وبيع وشراده رضاء جانبين لازم ايدوكى مقتبسدر اما قيمت رؤس اولان دراهم ودنانير بشقه دركه تسميهٔ مرقومه ايله واجب اولان انجق ماليت رؤس اولمغله قيمتلرى باعتبار الماليه مقام رؤسه قائمدر ومسلمينك قبول اشياء مرقومه دن امتناعلرى نقض موادعه لرين موجب اولمازكه بو امتناعلرى موادعه نك غيرى اولان

عقد شرادن امتناع اولمغله اصلا خلل موادعه يى مستوجب اولماز مؤلف دقيق النظر اوصل الله تعالى اليه من الخير
كل منتظر دير كه مسئلهٔ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودين معاهد ينك انجق رقيقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقيقلرينك غيرى مثلا ابنا ونسالرندن اعطالرى ايجاب اولنماز كه تسميهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه يه مصروف واولبابده تسليم رؤسى انجق رقيقلرندن التزام ايلدكلرى عرف ظاهر ايله
معروفدر مكر مسلمين حين عقدده رؤس مذكوره يى فرس و بعير مثللو شىء آخر معروف ايله تفسير وتصريح
ايتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصريح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحيح اولنماز بناء عليه اهل حرب
اول يوز رأسى ابنا ونسالرندن اعطا ايدرلرسه قبولى حق مسلمينده جائز وسزا كور يلمز كه امان مسلمين ابنا ونسالرينه
دخى متناول اولمغله استرقاقدن معصوميتلرى هويدادر كورمزميسنكه قوم مرقومين بريسى بعد الامان ولديني
برمسلمه بيع ايلسه بيعى جائز اولميوب مسلم مشترى امان سابق منعقد ايكن اول ولده مالك اولماز پس موادعه ده
دخى بو يله در كه امان مسلمين اولادلرينه تناولدن صكره آنلرى اخذ ايلمك سلك جوازده منسلك اولماز لكن ملك
اهل حرب اوزرلرينه غالب وقاهر وايچلرندن ديلديكنى ديلديكى كسنه لره بيع وهبه يه مقتدر وآنلر دخى ملكلرى
مالك رقابلرى ايدوكنى مقر اولوب اول ملك يوز رأسى ايچلرندن اعطا يه مباشر اولسه حق مسلمينده جواز قبوللرى
ظاهر اولورز يرا قوم مرقومين عبوديت ملكى اقرار ايتملريله مملوكيت ملك اوزرلرنده استقرار ايلديكندن ملكك بيع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفى آشكار اولديغى كبى موادعه ده ملك اوزره شرط قيلنان رؤسده دخى نفوذ تصرفى
آشكار وجواز اخذلرى بديدار اولور اما قوم مزبورين عبوديت ملكى مقر اولميوب ملكلرى ايچلرندن يوز رأسى
كتوروب بونلر بنم عبيد مدر اخذ ايديكز ديو تعيين ايتدكده رؤس مزبوره بلكه بزلر احرارز ديو تسليم نفسلرندن
ممتنعين اولسه لر نظر اولنور اكر رؤس مزبوره ملكلر ينك خدم وحشمى بيلدرلرنده مقهورين اولوب آنلر بزه آنلرى ايصالى
ايتملر ايسه اخذلرى حلال كوريلور زيرا فى نفس الامر عبيد ملك ايسه لر جواز اخذلرى ظاهردر واحرار ايسه لر
ملكلرى قوت سلطنت وقوت حشم ايله اوزرلرينه قاهر اولمغله ينه عبيد ملك اولدقلرى امر باهردر نكته سى
اولدر كه آنلره بو وجه اوزره معامله ايلين ملكلرى اولوب معاملهٔ مرقومه دخى عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
بر انسان انسان آخرى قهر ايله استعباد ايلسه آنك عبدى قيلنمق صحيح وشايع اولمغله بز دخى نفسلرى اوزره جائز
كوردكلرى حكمى اوزرلرينه جائز وواقع قيلديق زيرا اصل موادعه ده اوزرلرينه احكام مسلمينك عدم جرياننى
شرط والتزام ايتملريله اوزرلرينه انجق احكام شرك اجرا والزام اولنديغندن احكام شركدن نفسلرى اوزره جائز
كوردكلرينى اوزرلرينه جائز كورمكه بز دخى اقدام ايدهرز وهمان طريق سابق التحقيق اوزره مؤلف بدايع التدقيق
دير كه اهل حرب احرارلرندن يوز رأسى بلادلرنده قهر ايله استعباد ايدوب اول مقهوريت اوزره كتوردكلرى
عنديمزده نمايان اولسه بيان مشروح اوزره آنلرى اخذ وقبولمز جائز وشايان كوريلور اما قبل القهر والاستعباد
جمله سى معا دار يمزه داخل اولسه لر آنلره موادعهٔ سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخى ينه جمله سى امانه نائل
قيلنورلر كه كندو دارلرنده ايكن موادعهٔ سابقه اوزره حكم امان آنلره شامل اولمغله دار يمزه دخوللرندن صكره دخى
متناول قيلنور بو صورتده اهل حرب دار يمزده ايكن ايچلرندن يوز رأسى قهر واستعباد ايدوب بزه قصد تسليم
ايلسه لر اخذ وقبولمز صحيح ومستقيم اولماديغندن بشقه آنلرى قهردن منع ايلمك دخى اوز ريمزه ايجاب وتصميم
اولنور زيرا حكم اسلام دار يمزده ظاهر ودار يمزده مستأمنيندن بركسنه استرقاق اولنمق احكام اسلامدن برحكم
باهر دن كته سى اولدر كه قهر البته قاهر يندن مقهور ينه ظلم بين ومسلمين اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجه له
دفع ظلم ايلمك واجب ايسه مستأمنيندن اولوجه له دفعى واجب ايدوكى متبيندر كورمزميسنكه قاهرين مزبورين
دار يمزده قهر واستعبادلرندن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلره تخليهٔ سبيل مقهورينله امر والزام ايدهرز اما قهر
واستعبادلرين دارلرنده اجرا قيلمش اولسه لر مقهورين عبيدلرى اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمين حكم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازليندر زيرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولديغى كبى دار الحربده
منعهٔ مسلمين ايچنده دخى لازم ولازبدر وحكم مشروح المآل اوزره امام طاوس سقاه الله تعالى من الكوثر بالملاء
الكؤس جنابلرينك روايت قيلديقلرى حديث بلاغت مأنوس ايله استدلال قيلنديغى امام مشار اليه صبت
شآبيب المغفرة عليه ديديكه فى كتاب معاذ بن جبل رضى الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جيران
مستضعفون فان كان قصرهم فى بيته حتى يدخل الاسلام بيته فهم له عبيد ومن كان مهملا يعطى الخراج فهو عتيق
مترجم فقيردير كه استخمر لغت اهل يمنده بمعنى استعبددر و جيران جمع جاردر وجار اول كسنه در كه عادت عرب اوزره

وقت

وقت مخافتده برشخص منيع الجنابه التجا ايدوب اول دخى آنك محافظه سنى التزام بر له انالك جارديه ياخود مطلقا
همجوار وهمسايه معناسنه در وقصر بمعنى حبس در ومعناى كلام اولدر كه كتاب معاذ بن جبل رضى الله تعالى عنه ده
مسطوردر ديمشدر كه بركسنه كه كفاردن اصللرى احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفاينى ياخود جيرانى بولنان
ضعفاينى ضعيف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ايلسه نظر اولنور اكر اول كسنه خانه سنه اسلام دخول
ايدنجيه دك يعنى كندو قبول اسلام ايدنجيه دك ضعفاء مرقومينى خانه سنده حبس يعنى آنلرى تحت يدنده احراز
وخدمتنده استخدام ايتمش ايسه آنلر بعد الاسلام ينه آنك عبيدى قيلنورلر واكر خانه سنده حبس ايتميوب همان كندويه
خراج معين ويرمك اوزره ارسال واهمال ايتمش ايسه آنلر معتقلردر يعنى عبيدى قيلنمازلر انتهى پس بو حديث
بديع البيانله ظاهر ونمايان اولمشدر كه اهل حرب ايچلرندن برقومه تمام قهر ايله قاهر اولسه لر اكر قهر مزبور
دارلرنده ظهور حكم اسلامدن اقدم ايسه قوم مرقومين عبيدلرى قيلنور واكر صكره ايسه احرار اولورلر
فعلى هذا موادعين مرقومين دار يمزه يوز رأس ايله قادم اولوب بز دخى رؤس مرقومه دارلرنده مقهورين ياغير
مقهورين ايدوكلرينه غير عالم ايكن مواد عين ايشته بونلر بزم عبيدلر يمزدر مقابلهٔ فدادده ادا ايچون سزه
كتورديك ديو بسط مقال ايلدكلرنده رؤس مرقومه آنلرى تكذيبله بز دخى آنلر كبى احرارز ديو افادهٔ احوال ايلسه لر
قول قول رؤس ايدوكى عديم الاشكالدر زيرا بينلرنده اختلاف مذكور انجق دار اسلامده وحكم مسلمينده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسى ايچون دعواى حريت ايتدكده اوزرينه حجت رقيت قائمه اولمدقجه قول آنك قولى
ايدوكى احكام مسلميندن برحكم شايعدر بو صورتده عبيد اولدقلرينه ايكى شاهد شهادت ايدرلرسه شهادتلرى
قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلميندن يا اهل ذمتدن يا اهل حربدن بولنملرينه نظر واعتبار اولنماز زيرا رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخى اوزرلرينه حكم رقله قائمه در واهل حربك دخى بينلرنده عدولدن
اولدقلرندنصكره اهل حرب اوزره شهادتلرى حجت لازمه در بو صورتده موادعين معارضه يه قيامله بونلر
اكرچه احرار ايديلر لكن بز دار يمزده ملكلريمزك اذنى ايله بونلرى مقهور ايلديك تاكه عبيديمز اولديلر ديو ادعا
ايدوب رؤس دخى اعتراضه اقدامله بونلر بزى مقهور ايلديلر وعندكز ده واقع اولان تسلطلرندن غيرى بزه
تعرض دخى ايلمديلر ديو دفع مدعى ايلسه لر ينه قول آنلرك قوللرى ايدوكى هويدادر زيرا قهرلرى امر حادث اولمغله
حدوثى اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر و هم موادعين سبب رقى مدعى ورؤس منكرلردر و سببى
دعوى ايلمك سببله ثابت اولان حكمى دعوى ايله برابر در كه اسباب لاعيانها قصد اولنمايوب انجق احكاملرى
ايچون قصد اولندقلرى امر مقرردر وهم قول مائه اوزره دار يمزده ادعاى رق ايدنلرك قولى قيلنسه تضاد احكامه
بادى اولور كه مائهٔ مرقومه دخى قوم مزبور ينه خطابله بلكه سزلر بزم عبديمز سز ديو دعوايه قيام ايلسه لر
قول مائه نك دخى قوللرى قيلنمغه مؤدى اولور كه فريقيندن برينك قوللرينه رجوع ايلمك قول فريق آخره
رجوعدن اولى اولماديغى ظاهر واجلادر بناء عليه بو بابده دخى مسئلهٔ سابقه كبى مدعيلر اقامت بينه يه شروع
ايتمدكجه رقلرى ايله قضا اولنمق غير مشروعدر اما موادعين مرقومين بربرى اوزره دار الحربده واقع دين ياخود
دار الحربده بينلرنده جارى عقد آخر ادعا واوزرينه اقامت بينه ايتدكلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه يه
مخالفدر كه بونده مدعى ومدعى عليه اسلام يا ذمتى قبول ايتمدكجه بينلرنده حكممز باى وجه كان حكم صحتدن
متخالفدر زيرا بو بابده نزاعلرى اوزرلرينه حكممز جارى اوليان معامله ده واقع اولمغله خصمين جميعا اسلام يا ذمتى
قبول ايله حكم اسلامى التزام ايتمدكجه قاضى ايچون استماع خصومتلرى واسع اولماز حتى اسلام وذمتى انجق
بريسى قبول ايلسه ينه استماع خصومتلرى مشروع ومقبول كوريلمز اما قبول ايتمين اوزره حكمى مشروع
كوريلمك حكم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمديغندندر اما قبول ايلين اوزره حكمى مشروع كوريلمك
حكمده ميان خصمينى تسويه واجب ايكن بونده فائت اولديغندندر كه تسويه انجق احد الخصمين اوزره قضا
ايده مديكى حالده خصم آخر اوزره دخى قضا ايتمكله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعه لرى قهر رؤس كبى
دار اسلامده مباشرت ايلدكلرى سببده واقع اولمغله قاضى ايچون استماع خصومتلرى جائز وواسعدر كورمزميسنكه
موادعيندن بعضيلرى بعض آخر ايچون بن بونك دار الحربده عبدى ايدم ديو عنديمزده اقرار ايدوب صكره
اطاعتدن نكول واستدبار ايلسه بر البته عبد مولاسنه اطاعت ايدركبى اطاعت مقرله اوزره اكا اجبار ايدهرز كه
اقرار مذكور ايله دار اسلامده دخى عبدى ايدوكنى تقرير واظهار ايلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عنديمزده
بعضيلرى بعض آخر ايچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ايكن شو مقدارى دينى وار ايدى ديو اقرار واعتراف

ايدوب صكره اداسندن نكول واستنكاف ايلسه بونده خصمين معا اسلام ياذمتى قبول ايتمدكجه قاضى بينلرنده
قضاىله اصلا رفع خلاف ايليه‌مز پس بو تفصيل واضح برله فرق مسئلتين متضح اولمشدر واكر موادعين
مرقومين شو يوز رأس عبيدلر بزدر ديدكلرنده رؤس مرقومه بلكه بزلر احرارز لكن مقابلهٔ فداده بزلرى اخذ يكزه
راضيلرز ديسه‌لر بنه اخذيمز واسع ومرضى كوريلمز زيرا دار بزده آمنين اولمشلردر ودار بزده بولنان حر آمنى
راضى اولسون اولماسون استرقاق بروجهله تجويز وتحسين اولنماز كورمزميسنكه آنلرى كتورن موادعين بونلر
بزلركى احراردر لكن اخذيكزه راضى اولملريله بونلرى اخذ ايديكز ديو بسط مقال ايلسه‌لر معناى مذكور ايچون
اخذيمز حلال كوريلمز پس مسئلهٔ اولى دخى بويله‌در زيرا رؤس مرقومه على كلا الوجهين منزلهٔ مسلمينده
احرار اولملريله اوزرلرينه بلا حجة مجرد دعواى رق اولنمغله مماليكدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره‌ده
رؤس مرقومه مسلمينك عدم اخذلرين كوروب بزلر فى الواقع بونلرك عبيدلرى ايديك وادعاء حريتده ارتكاب
كذب ايلديك ديو افادهٔ حال ايلسه‌لر اخذلرى مسلمين ايچون حلال كوريلور زيرا اوزرلرينه ادعاء رق ايدنلرك
دعوالرين بعد الانكار اقرار ايتمشلردر واقرار بعد الانكار صحيح الاستقراردر نظيرى شول مجهول الحالدركه
بركسنه اول بنم عبدمدر ديو اوزرينه دعوى ايلدكده اول تكذيب ايلدكدنصكره تصديق ايتمكله آنك عبدى
ايدوكى تحقيق اولنور لكن آنلرى كتورن موادعين اول امرده بونلر احراردر لكن اخذ يكزه راضى اولملريله
اخذ ايديكز ديمشلر اولوب صكره مسلمينك عدم اخذلرين كوروب بونلر عبيدلريمزدر ديمكله اقدام ورؤس
دخى تصديق كلام ايلسه‌لر بوصورتده اخذلرى مسلمين ايچون حرام اولور زيرا حريتلرنده رؤس وموادعين
تصادق ايتمشلر ايسه تصادقلرى ايله حريتلرى تأكد وتحقق ايلمشدر وتصادق ايتمشلر ايسه اول بابده دخى
فى نفس الامر احرار ايسه اخذدن ابعد اوله جقلرى آشكاردر وعبيد ايسه‌لر دخى موادعينك بونلر احراردر
قوللريله آزاد اوله جقلرى بديدادر واكر موادعين بونلر احراردر ديدكلرندنصكره قوللرندن رجوع ونفسلرين تكذيبه
شروعله بونلر ملكيمزك عبيديدر سزه تسليم ايچون بزمله ارسال ايلدى ديو تعبير ورؤس مرقومه دخى آنلرى
بوقوللرنده تصديق وتقرير ايلسه‌لر مسلمين ايچون حق فدالرى مقابلنده اخذلرى جائز كوريلور زيرا
حريتلرينى اقرار ايلين موادعينك غيرى اولان ملكلر ايچون اقرار رق ايتمشلردر واقرار ايله ثابت اولان حريت
مجهول الحال انجق حق مقرده ثابت اولوركه حجت اقرار قاصره اولمغله مقرى تجاوز ايلمز پس اقرارلريله
ملكلر ايچون اوزرلرنده حكم رق ثابت اولوب مسلمين ايچون مقابلهٔ فداده اخذلرى جائز ومثبت اولور لكن مسائل
مزبوره‌ده بوز رأس اوزره عقد موادعه ايتدكلرنده اول رؤسك ذكوردن ياخود اناثدن ياخود مختلطين اوله جقلرى
تسميه واعلام اولنمامش ايسه مواد عين حين اداده ذكور يا اناث يا مختلطين هرنه كتوريرلرسه اخذ وقبوللرى
مسلمين اوزره ايجاب والزام اولنوركه عند الايجاب تسميه لرى اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلا دليل تقييد مطلق
جائز وواسع كوريلمز وهم حين تسميه‌ده وصف رؤسى مبين نسنه متحقق اولمامشدركه اول وصف اوزره ادالرى ايله
مطالبه‌يه مسلمين مستحق اوله‌لر نظيرى كفاراتده لازم اولان رقبه‌دركه اداء كفارتده كرك ذكر وكرك انثى علت
مذكوره اوزره همان بر رقبه اعتاقى كفايت ايدر لكن كتوردكلرى اطفال صغار ايسه نظر اولنور اكر انالرندن
مستغنى وهمان تأديب وتعليمه محتاج وصيفلر يعنى استخدامه قابللر ايسه قبوللرى مقبول كوريلور واكر هنوز
ممه‌ده ياخود ممه‌دن وقت قريبده كسلمش صبيان ايسه قبوللرى مشروع ومعقول كوريلمز زيرا اكرچه حين
عقدده وصف بلوغ تسميه اولنمامغله بالغ وغير بالغ قبولده تسويه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملرى انجق
صلاحيت استخدام اولوب صبيان مرقومين مثللو بانفسهم اكل وشرب لرين وتوضى وتلبس ثوبلرين اتمام
ايده‌مينلر هنوز خدمت مسلمينه قيام ايتميه جكلرندن بشقه كندولر محتاج خدام اولملريله اخذلرنده مرام مسلمين
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنى اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولديغندن بشقه غرض ماليت دخى كاملدركه
صغرسن نقصان ماليته سبب اولمق انجق صغير آنه سندن مستغنى اولمدقده در يوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان ماليتى موجب اولمديغى ظاهر وبديهيدر بناء عليه نوع مذكورى اوساط رقيقلرندن كتوردكلرنده
كركدركه مسلمين آنلردن قبول ايده‌لر ودار الحربده بونلرك آنه لرى واردر ديو قبولدن نكول ايتميه‌لر زيرا بو بابده
صغار ايله آنه لرى بينلرين تفريق طرف مسلميندن ظاهر اولميوب انجق مشركيندن صادر اولمشدر نظيرى
شول دار بزده بولنان مستأمندركه آنك برجاريه سى وجاريه سينك برصغير اوغلى بولنوب جاريه‌يى بيع واوغلى
عندنده ابقا ياخود اوغلنى بيع وجاريه‌يى ابقا ايلدكده شراسى حق مسلمينده جائز وسزا كوريلوركه بينلرين

مطلب الرقبة في الكفارات تعم الذكر والانثى

تفريق

تفريق ايلين مسلمين اولميوب انجق اول مستأمن ايدوكى هويدادر بلكه بوصورتده مسلم اول ايكيدن برينى
اشترا ايلسه اول مستأمن ايكيسنى بردن دار الحربه اعاده قيلوب نفسلرى ياخود نسللرى ايله مشركين ايچون
مسلمين اوزره باعث تقويت اوله جقلرى بى امترادر وبو جانبه رعايت واعتبار صغير ايله آنه سى بينلرين تفريق
جانبنه رعايت واعتباردن اولى ايدوكى آشكاردر مؤلف صواب انديش نجاه الله تعالى يوم الحشر عن كل تشويش
ديركه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسير اولان رقيق مسلميندن مسلمينه يوز رأس اعطاسنى اشتراط
واستيجاب ايتمشلر اولوب حين اداده كندو رقيقلرندن يوز رقيق ياخود رقيق مسلميندن يوز رأسك قيمتلرينى
استجلاب ايلسه‌لر مسلمين ايچون عدم قبوللرى جائز كوريلوب قبولدن امتناعلرى نقض عهدلرين ايجاب ايلمز
زيرا مسلمين ايچون شرط ايلدكلرى منفعت شمدى كتوردكلرى نسنه‌لر ايله تمام اولمازكه شرط ايلدكلرى انجق
رقيق مسلمينى ذل اسر مشركيندن تخليص اولوب كتوردكلرى رقيق ياقيمت ايله مقصود معهود صورتپذير
استتمام اولماز حتى اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمين وضع رهان ايتمش اولسه‌لر فداء مشروطى كتورنجيه‌دك
رهنلرين حبس ايتمك حق مسلمينده جائز وشايان كوريلوب شول منزله‌ده تنزيل اولنورلركه دراهم جيادى شرط
ايتمشلر ايكن دراهم زيوف اتيان ايده‌لر وقول مذكورده اشارت واردركه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخى حكم
حبس ثابت واستوار در نكته سى اولدركه موادعه‌ده رؤس مرقومه ماليتى اعتبار يله دين اولمق اوزره ثابت
وبو مثللو دين مقابلنده اخذ رهن ايلمك رهنلرى رجال بالغين اولسه دخى صحيح ومثبتدر زيرا برباب المفاداة
بالاسارى اوغيرهم من الاموال اثناسنده بيان ايلديككه بو مثللو مراهنه مسلمين واهل حرب ميانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخى جائز وشاياندر پس مانحن فيه كبى مقابلهٔ مماليكده جوازى بطريق الاولى ظاهر ونماياندر لكن
صورت مفروضه‌ده مسلمين اهل حربده رقيق مسلميندن يوز رأس بولنماديغنه جازم اولسه‌لر اوساط رقيق
مسلميندن يوز رأسك قيمتلرينى آنلردن قبول ايتملرى لازم اولور زيرا تسليمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقى ايكن
تسليمدن عجزلرى متحقق اولمغله اوزرلرينه تسليم قيمت واجب وقبوللرى موجب اولمشدر مؤلف موشكاف
لطف الله به بدقايق الالطاف ديركه اهل حرب ابتداء موادعه‌ده مسلمينه يوز قوس ياخود يوز درع حديد
ياخود يوز سيف اعطاسنى شرط والتزام ايتمش اولسه‌لر بودخى حين اداده عين مسمى ياخود قيمتى قبول اولنمقده
رقيقلرندن يوز رأسى اشتراطلرى ايله متساوى الاقدامدر كذلك مسلميندن اخذ ايلدكلرى كراع وسلاحدن
مقدار معين اعطاسنى شرط والتزام ايتمش اولسه‌لر ينه عين مسمى ياخود قيمتنى قبول ايلمك مسلمين اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌دركه آنده رقيق مسلميندن يوز رأس اعطاسنى اشتراط ايتدكلرنده ادادن
عجزلرى ظاهر اولمدقچه قيمتلرى قبول اولنماز زيرا رقيق مسلمين اهل دار اسلامدن اولملريله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخليصلرى قبول قيمتله حصوله موصول اولماز اما ذوى العقولدن اولميان كراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلميندن اخذ ايلدكلرين اشتراطلرى على الاطلاق اشتراطلرى ايله
حكمده اتحاد اوزره‌در كورمزميسنكه دار بزه امانله داخل اولان حربينك يدنده مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلرى كراع وسلاح بولنسه آنلرى دار الحربه اعاده‌دن منعه اجتسار اولنماز امايدنده مسلم ياذميدن اسير
واحراز ايلدكلرى عبد بولنسه آنى دار الحربه اعاده‌يه رخصت ويريلميوب بيع اوزره اجبار اولنور رايشته
بو تفصيل واضح ايله فرق فصلين متضح اولمشدر واكر اهل حرب موادعه لرنده مسلمينه هرسنه يوز ثوب ياخود
يوز دابه اعطاسنى شرط والتزام ايتمش اولسه‌لر فساد موادعه لرى مالاكلامدركه ثياب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخى اختلاف اجناسده اكا مماثلدركه لفظ دابه حقيقت لغويه‌ده ارض اوزره هرمشى ودبيب ايلين
حيوانه شامل وحقيقت عرفيه‌ده انجق اجناس خيل وبغال وحميره متناولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هيچ
برعقدده تسميه سى صحيح ومقبول اولماز اما تسميهٔ رأس بشقه‌دركه آنده جنس رأس رقيق ايدوكى معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نكاح وامثالى مثللو توسع اوزره بنا قيلنان اموردده صحت
تسميه‌يه مانع دكلدر پس اوبابده مسلمين اوزره لازمدركه غدردن احتراز ايچون اول موادعهٔ فاسده‌يى نبذلرين
تقديم بعده امر بين اوزره موادعه‌لرين تتميم ايده‌لر واكر مسلمين اول نبذ وتتميمى اهمال ايدوب تاكه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضيه وفدا دخى واجب اولسه بوصورتده تعيين جنس عهدهٔ مشركينه احاله اولنوب ثياب ودوابك
قنقى صنفندن ديلرلرسه يوز عددى اول صنفك اوسطندن اعطالرين مستوجب اولور زيرا مال آنلرك اوزرلرينه
لازم اولمق بيان جنس لازمده قول آنلرك قوللرى اولمغى مستلزمدر نظيرى شول كسنه‌دركه برانسان ايچون

عهده سنده برثوب وارايدوكنى اقرار ايليه اولبابده بيان جنسى مقره تفويض اولنمق صور تبذير استقرار در
كذلك بركسنه برانسان ايچون برثوب له وصيت ايلدكده بيان جنسى قائم مقامى اولان وارثنه حواله اولنمق حكم
شرعده صحتياب اشتهار در نكته سى اولدركه انقضاء مدت متين اولدقده منفعت مسلمين جنس فداده بيان
مشركينه رجوع اولنمقده متعين اولوركه رجوع اولنميوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمينه هيچ نسنه حاصل
اولميه جغى امربيندر وتقرير سابق ايله حكم موادعه حكم نكاحدن مفارق اولوركه نكاحده على الاطلاق ثوب
ياخود دابه اوزره تسميهٔ مهر اولندقده بيان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زيرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطليق ايدرسه وجوب متعه تحقيق اولنوب بعد الدخول والخلوة تطليق ايدوب ياخود
بعد النكاح احد الزوجين وفات ايدرسه مهر مثلى ايجاب وتنسيق اولنور پس اولبابده نكاحله مملوكه اولان عورتك
بدل اصلبسى اولان متعه يامهر مثلى واجب اولوب اول وجهله ضررى مندفع اولمغله بيان جنسلرنده زوجه
احتياج رجوع مرتفع اولور مترجم فقيرديركه مسئله مزبوره اصل كتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقرير اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ايضاح وتفسير اولندى كيفيت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر و باهر در انتهى واكر موادعه لرى يوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمينه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
يوز رأسى بعث وتسيير ومسلمين دخى احرار الاصل اولدقلرينى بيلور ايكن آنلر عبيد ملك اولدقلرين اقرار وتقرير
ايلسه لر نظر اولنور اكر بو اقرارلرى انجق دار اسلامده بديدار اولمش ايسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز كه
معلوم اولان حريتلرى دار بمزده امانله حاصل اولمغله متأكد اولمشيكن مجرد اقرار رق ايتملريله ابطالى سزاوار
اولماز اما حريت اصليه لرى معلوم اولمدقده حكم مسئله بشقه دركه آنده دخول دار اسلام تأكد حريتلرين استلزام
ايلمز كورمزميسنكه برشخص مجهول الحال دار اسلامده نفسى اوزره اقرار رق ايلسه قبول اولنوب معلوم الحرية
اولان كسنه نفسى اوزره اقرار رق ايلسه مقبول كورلمز واكر بو اقرارلرى دار الحربده دخى طوعا بديدار
اولمش ايسه بنه معلوم الحرية اولملريله بو اقرارلرينه التفات واعتبار اولنماز مكر حكم مشركينده آخر ايچون
اقرار رق ايلين آنك عبدى قيلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبيد ملك اولدقلرى ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمينه سزاوار اولورلر زيرا دار الحربده اولان حريت اصليه لرى حريت قويه دكلدر كورمزميسنكه
بيغمزده موادعه قائم ومنتهض اولمادقده اول حريت استرقاق مسئله منتقض اولور وبزمله عقد موادعه لرى
معقود اولدقدنصكره دخى كندوبينلرنده بربريله موادعهٔ شرعيه لرى غير موجوددر پس حكم مذكور بين المشركين
معتبر اولدقده مقرله ايچون اقرار رق ايلينلرى حقلرنده استرقاق رسيدهٔ تمام اولوب آنك عبيدى اوله جقلرى
مقرر اولور اما حكم مذكور بينلرنده معتبر اولمدقده دار الحربده استرقاقلرى رسيدهٔ تمام اولماز نه كيم دار اسلامده
تام اولماز ايدى زيرا استرقاق احرار قطعا احكام اسلامدن اولماديغى مالا كلامدر كورمزميسنكه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صكره قبول اسلامه ابتدار ايلسه لر اكر اقرار ايله استرقاق اولنمق احكاملرنده وار ايسه عبيد مقرله
اولمق اوزره برقرار قيلنوب يوغيسه اصل معروفلرى اوزره احرار اولورلر توضيحى اولدركه اهل حربدن برقومك
حكم ملكلرى سارق مسروق منه ايچون عبد قيلنمق ايدوكى شايع اولوب بعض سراق اوزره عبوديتله حكم
ملكلرى واقع اولمشيكن قوم مرقومين قبول اسلام ايلسه لر اول سارق حكم سابق اوزره عبوديتده بردوام قيلنوب
هنكام حكم ملكده بزمله موادعين اولوب اولماد قلرينه ترتيب احكام اولنماز كه دارلرنده حكم اسلامك عدم
جريانى شرط والتزام ايتمشلر ايدى پس حكم عبوديت قضاء قاضيلرى يعنى حكم ملكلرى ايله ثابت اولدقده
مقرك نفسى اوزره اقرار رقى ايله دخى مثبت اولور كه اقرار حق مقرده قضاء قاضى كبى ملزم ومثبتدر وعلى
هذا موادعهٔ مرقومه بزمله مشركيندن ايكى اهل دارك ميانلرنده منعقد واول ايكى داردن هر برى ملك مستقل ايله
آخردن منفرد اولوب صكره هر برى آخر اوزره هجوم مه شتاب وهر برى آخردن اسير ايلديكى يوز رأسى مقابلهٔ
فداده طرفيمزه استجلاب ايلسه رؤس مزبوره يى هر برندن اخذمز تجويز واستصواب اولنور زيرا موادعه انجق
بزمله اول ايكى دار بينلريمزده قائم اولوب بين الدارين متقوم اولمامغله كند و بينلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلرى
مسلك اوزره سالك وانسر ايله بربرينه مالك اولورلر حتى اهل ذمت ياخود مسلم اولسه لر اول اسيرلرينه كندولره سالم
قيلنور كذلك دار اسلامده آنلرى بيعه شروع ايلسه لر يدلرندن اشترالرى مسلمين ايچون مشروع كوريلور
پس مقدمات مذكوره دن مقابلهٔ فداده دخى جواز اخذلرى هويدا اولور كذلك بزمله موادعين اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لكن اهل ديلم ميانلرنده مشتهر اولديغى اوزره اول موادعيندن دخى هركيم آخره

قاهر اولور ايسه مقهور عبد قاهر اولمق حكمى بينلرنده ظاهر اولسه بنه حكم سابق بو صورتده دخى متقرر در
نكته سى اولدركه بربريله بينلرنده موادعهٔ شرعيه منعقد اولمامغله عند تمام القهر حكم ملكلرى اوزره قاهر مقهورينه
مالك ومقهور قاهرينك عبد مملوكى اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلى هذا بعض اهل حرب ايچلرندن بعض آخرينك
غصب امواله اقدام ايدوب بعده جمله سى قبول اسلام ايلدكلرندن صكره اولبابده بربريله اختصام ايلسه لر
كركدركه قاضى بينلرنده قبل الاسلام جارى اولان حكملرنده نظر وتفتيشه اهتمام ايليه اكر حكملرى غاصب
غصبله مغصوبنه مالك اولمق ايدوكى عندنده بديدار اولورسه غاصب اوزره برشيئ رد ايله امر وقضايه ابتدار ايتميه
واكر حكملرى بويله اولمايوب لكن ملكلرى رد ايله امر ايتمديكى مجرد غصبه عالم اولمديغندن ياخود مغصوب منه
مخاصم اولمديغندن يدوكى عندنده آشكار اولورسه همان رد ايله امر وقضايه دركار اوله زيرا تملك مباح احراز ايله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملكدن اولمق حكم ملكلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار اليد
تام وحكم ملكلرندن اولمدقده غاصب استرداد ايچون مغصوب منه ايله خصومتى ملكلرينه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عديم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملكى موجب اولور اما قبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملكى مستوجب اولماز كورمزميسنكه اهل حرب اموال مسلمينى اخذ
ايلدكلرندن صكره دارلريله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ايلسه لر اصحابنه رد ايله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملرى
بعد الاحراز واقع اولسه رد ايله امر واجبار اولنملرى جائز و واسع كوريلمز لكن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبنى
استهلاك كدن صكره قوم مرقومين قبول اسلام ايتمش اولسه لر اولبابده حكم ملكلرى نه ايدوكنه نظر واعتبار
اولنميوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زيرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنى ودار الحربده مال حربيده عصمت وتقوم بولنمديغى بياندن مستغنيدر اما وجوب رد اعيان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنى اولماديغى ظاهر وعياندر كورمزميسنكه برمسلم مسلم آخردن خمرينى غصب ايلسه
عين خمرى قائمه اولدقده صاحبنه رد ايله امر وتنبيه اولنوب مستهلكه اولدقده مثل وقيمتندن برنسنه ايله ضمانى
الزام وتوجيه اولنماز بناء عليه قوم مرقومين ايله مسلمين بينلرنده موادعه بولنميوب غاصب قبول اسلام ياذ منله
مغصوبى ايله برابر قادم دار اسلام اولدقدنصكره مغصوب منه دخى قبول اسلام ياذمت ياخود استيمانله قادم
وغاصبيله مخاصم اولسه بنه حكم ملكلرى نه ايدوكنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبنى استرداده بروجهله
كسب اقتدار ايده مز زيرا غصب سبب ملك اولمق حكم ملكلرندن اولمديغى ظاهر اولسه دخى بزمله موادعين
اولميان اهل حربك اموالنى دار اسلامه احراز ايلمك ملك ايچون سبب تام ايدوكى حكم اسلامدن اولديغى
امر باهر در اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومين مسلمينله موادعين اولمش اولسه لر نظر اولنور اكر غاصب ومغصوب منهك
داريمزه خروجلرى اول موادعه ايله واقع اولوب ياخود احدهمانك خروجى اول موادعه ايله وآخرك
خروجى قبول اسلام ياذمتله واقع اولمش ايسه بنه قاضى ايچون بينلرنده برشيئله قضا جائز و واسع كوريلمز زيرا
غصب مرقوم بينلرنده دار الحربده جارى برمعامله اولوب بينلرنده دار الحربده جارى اولان مداينه منزلنه نازل
واحكام مسلمينى معا التزام ايلمين ايكى شخصك بينلرنده حاصل اولمشدر واكر غاصب ومغصوب منهك داريمزه
خروجلرى قبول اسلام ايله واقع اولسه بوصورتده غصب سبب ملك اولمق حكم ملكلرندن اولمديغى شايع اولدقده
قاضى ايچون غاصب اوزره رد عين مغصوبله قضا جائز و واسع اولور زيرا غصب سبب ملك اولمق حكم ملكلرندن
اولمامغله احرازى عند الاخذ تام اولمديغى كبى داريمزه عند الاخراج دخى ناتمامدر كه مال موادعينى اخراج
موجب ملك اولماديغى مالا كلامدر مؤلف صحيح الاسناد نور الله تعالى سنده يوم الميعاد ديركه بزه روايت ثقاتله
بالغ اولمشدر كه مسلميندن برطائفه مكه ده اولان مشركيندن بعض اشيا استعاره ايتمشلر ايدى بعده رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم مكه يى فتح ايتدكلرنده مسلمين مذكورين اول عاريه لرى اصحابنه رد ايتمكه عازم
اولديلر همان رسول الله صلى الله عليه وسلم خطبه ووعظ ايدوب خطبه لرنده العارية مؤداة والمنحة
مردودة والزعيم غارم قول شريفلرى ايله نامه خطاب ايلديلر يعنى عاريه البته صاحبنه ادا اولنمشدر يعنى
اداسى واجبدر ومنحه يعنى سودى ويوكى ايله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ويريلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعيم يعنى كفيل البته ماله ضامندر ايشته بو حديث نبوى ذكر ايلديكمز مسئله ده اصل قويدركه
موضع اخذ هنوز دار اسلام اولمادين احرازى تمام اولمدقده دار اسلام اولدقدنصكره صاحبنه رد ايله امر والزام
اولنور واكر دار الحربده مشركين مجاربين ياخود موادعيندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملكلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عبدی غصب ایتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عینی ید غاصبده
ابقا ومدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر وقائم اولمادین اول دارك اهلی اهل ذمت یاخود
مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون
قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول معدوم واقامت بینه یه قادر اولوب اولمیه جغی وعلی تقدیر الاقامة شهودی
تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تمامله
مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایده یم دیو
طلبکار اولسه بینه قبول واستماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی
استقرار ایلمشدر ومسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینك مغصوب منهی متاعنی ید غاصبدن اخذ
ایلکدن منعی همان اول متاعی ید مغصوب منه دن قهر ایله اخذ وغاصبه دفعی منزلنده در وبو اخذ ودفع ملکلرندن
بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهردر که احراز غاصب مجرد ملکلرینك
وضع ایلدیکی حکم وقانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینك اخذ ودفعنده یاخود صاحبنی اخذدن منعنده ملکلرینك
قوتی ایله بالاولویه تمام اوله جغی امر باهردر کذلك دار الحربده بر حربی ایچلرندن حربی آخرك نفسندن تعبیره قادر
اولمیان ولد صغیرینی غصب وانتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع
ایلسه لر بو دخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس وارجاع اولنور کذلك بو ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر
دیر ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق بر له مدعی عبودیت اقامت بینه
ایدنجیه دك ولدی ذی الیددن اخذ وآخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارك اهلی قبول اسلام یاذمتله
کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایده یم دیو التجا ایلسه بینه قاضی المسلمین
اول ولدی حر قیلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین بر مله مختار بین ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیمز
جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی ید ذی الیددن اخراج وآنده ملکنی ابطال وانی حر قیلوب
آخره ولدی اولمق اوزره دفع وایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینك ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله
اثباته مجال بوله منز وحکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری
بنینی توریث ایدوب بناتی ایتمك یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالك اولوب ملکلری دخی حکم
منز بور ایله حکم ایلدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینك قبل الاسلام واقع اولان جمیع
احکامی امضا واتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا
اوزره نفوذینی التزام ایتملر یله هر حکمی بینلرنده رسیده تمام اولمشیکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی ابطاله
اقدام اولنماز کذلك حکم ملکلری توریث بنین ایدوکی معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین
بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بو دخی بالفعل حکم ملکلری ایله اخذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلسه لر
میراثی ایادی بنینده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت وحکمی اعتبار یله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلری
مجزومدر واگر بر کسنه نك بر نسنه ده حق ثابتی بولنمامق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیددن اخذ
واستهلاك ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز
اول قیمتی دفع وتسلیم ایتمدین غاصب وذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام
اولنماز زیرا قیمت انجق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم
اولنوب اولنمامق متساوی الاقدام مدر وهم بعد الاستهلاك وقبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر
اول مال مستهلکده عصمت وتقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلك اوزره بر شیئله قضایه اجتسار ایده منز
پس مانحن فیه دخی بویله در واگر دار الحربده بر حربی آخرك عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی
ید غاصبده ابقا وسبیلرین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره
اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد وغاصب
ومغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبدده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره
ذی الیده تسلیم والحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایلمك حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه
حربینك دار الحربده عبدینی اعتاقی نافذ ونافع اولماز یاخود عبد مذکور عبد ذی الید قیلنمقده ملکلری حکم ایتمکله
مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأسور کبی اولمشدر حتی بر کسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی بر حربی

اخذ ایدوب عبدمدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر مز بور اول حربینك
عبدی اوله جغنی اقتضا ایدر کذلك عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد بر مدعینك عبدی اولمغله قضا ویدینه
تسلیم ایلسه ینه مجددا عبد قیلنمق الزام وتصمیم اولنور واگر اهل موادعه دن اولمیان بر حربی عبید مسلمیندن
بر عبدی اسیر ودارلرینه ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب وعبدمدر دیو اعتاقدن صکره قبول
اسلامله جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه بر له حق سابقنی اثبات وابراز ایلسه نظر اولنور
اگر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمك ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملك اوزره
مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واگر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ایسه
عتق معتبر اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم
ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار بر له بو بنم عبدمدر دیمکله
اقدام ایتمکله ملك دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دك عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان
اول عبدی اعتاق وتحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده
تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی اکا حکم
بر له غاصبدن اخذ واکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم ینه حریتی اوزره
ابقا اولنور زیرا ملکلرینك اول عبد مثلا وعتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر وهم حریتی اسلامله
متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در واگر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب
بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر مأسور مز بور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاق قبل تمام الاحراز
واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عتیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو والابکار دیر که بر مسلم
امانله دار الحربه دخول ایتدکده بر حربی آنك بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یاذمتی
قبول ایلسه لر نظر اولنور اگر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق
غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دارلرنده ملکلرینك
حکم وسلطنته نظر ایله احراز غاصب رسیدهٔ تمام اولوب متاع مرقوم حربینك دار اسلامده مسلمدن اخذنم
ودار الحربله احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر واگر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره
واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایلسه لر مال مز بوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده
غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر ومسئلهٔ سابقده غصب اوزره مقرر اولمغله
قاهر ایدوکی باهردر واگر اولابده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره
رد ایلمك حکم محتومدر که فی الاصل آنك ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملك اولان احراز
تام غیر مجز ومدر وهم غصب بنفسه موجب ملك اولمدیغی عندنا معلوم ومسلم اولمغله آنك خلافی
بر قومك بینلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندنا بزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلمق واجب
ومحتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مز بور غاصب مزبور ایله
ملکلرینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتدم دیو دفع اختصام ایتمکله
ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دك ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر
مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عینی اوزره یدنی تقریر ایتمکله احرازینی تمم اولمشدر اما
قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ ویدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندو یه سالم
قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکندن حکم ملك اهل حرب له منفصل اولمشیکن بو دفعه ده
آنك حکمی ایله ملکنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دلیل کندو مثلی ایله منتسخ اولمق حکم نسخ اولمغله
بونده دخی ملك حکم سابقی حکم لاحق ایله منتسخ اولمشدر یاخود مسلم مز بور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده
قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا اکا تملکه بتمام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی
اعزازدنی موجب اولان بر سبب مستوجب اولمامشدر کذلك مسلم مستأمن بر حربینك یدنده مملوکی اولان عبدنده
بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی واقامت بینه ایتدکده ملك اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ ویدینه
تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر ینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملك عبد ایله بتمام قیلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل ومسلم مستأمن بطریق السرقه مال اهل حربی اخذ واخراج قیلمق منزلنده متنزل اولمغله اول بابده امان نفسنده غدر ایلدیکندن صاحبنه رد ایله امر وافتا اولندیغی کبی بو بابده دخی حکم مزبور اجرا قیلنور مؤلف صائب المقال علیه رحمة الکبیر المتعال دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلی مسلمینله موادعین اولمش اولسه‌لر کرکدر که حاکم مسلمین اول عبدی ید مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ایلیه زیرا بو صورتده غدری امان مسلمین اوزره ثابت اولمغله حاکم ایچون ردا اوزره ولایت اجباری متثبت اولور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا برمسلم مستأمن دار الحربده برحربینك متاعنی غصب ایدوب ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غصبنی انکار ایله بن کندو ملکمدر دیو ادعا ایتمکله مالك دخی حربی اقامت بینه ایدنجیه دك اول متاعی ید مسلمده ابقا ایتدکدنصکره قبل اقامة البینه اهل دار قبول اسلام ایله سعادتمدار اولسه‌لر متاع مرقوم مالك مسلم اوله جغی بدیدار اولور انجق قوم مذکورین غیر موادعین ایسه‌لر آنده بلا جبر صاحبنه رد ایله افتا اولنوب موادعین ایسه‌لر همان جبر ایله اخذ وصاحبنه اعطا قیلنور که معنای غدر اکرچه علی کلا التقدیرین ظاهردر لکن مسئلهٔ ثانیه‌ده ید مالکندن آخذ ایله غصبده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی دن زیاده ظاهر وباهردر واکر موادعین یاغیر موادعیندن برحربی عبدینی مکاتب قیلوب بعده جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر اول کتابت تنفیذ واتمام اولنور که کتابت بیع وشرا کبی رضاء طرفینه مبنی اولان احکامدندر لکن مسئلهٔ مفروضه‌ده قبل الاسلام عقد کتابتدنصکره کتابتنی ابطال واعدام وبطریق القهر استرقاق واستخدام ایدوب بعده قبول اسلام ایتمش اولسه‌لر نظر اولنور اکر حکم ملکلری بعد القهر بطلان کتابت ایسه قاضی المسلمین دخی اول وجهله قضایه مبادرت ایدر زیرا عقد کتابتله مکاتب ایچون ثابت اولان ملك ید اعتاقله ثابت اولان حقیقت حریتدن اقوی واشد دکل ایکن بر قریبا صورت اعتاقده بیان وانبا ایلدیك که بعد الاعتاق قهر ایله استرقاق ایتدکده حکم ملکلرینه نظر وآنك اوزرینه ابتنا قیلنور پس کتابت دخی آنك کبیدر واکر حکم ملکلری بطلان کتابت اولمیوب انجق حربی مرقوم اول عبدی قهر ایله دار اسلامه اخراجه مبادرت ایتمش اولسه ینه نظر اولنور اکر اهل داری مسلمینله موادعین ایسه‌لر قاضی المسلمین ابقاء کتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ایدر واکر غیر موادعین ایسه‌لر قاضی آنی عبد محض قیلوب کیفما یشاء آنده تصرفنی امضا ایدر که غیر موادعین اولدقلرنده دار اسلامه احرازی موجب ملك اولمق اوزره تام اولوب موادعین اولدقلرنده نا تمامدر واکر برحربینك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتدکدنصکره حربی آنی اعتاق یاکتابتله یکام قیلوب بعده آنی قهر ایله استرقاق واستخدام ایلسه بو بابده آنك ابطالی ایله عتق وکتابتی باطل اولمیه جغی ما لا کلامدر که عتقیله حریتی وکتابتله ملك یدی اسلامله متأکد اولمشیکن کرك حربی وکرك ملکلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زیرا قریبا بیان ایلدیك که حریت کبی محتمل النقض اولمیان امورده ملك اهل حربك مسلم اوزره حکمی معرض بطلانده دروهم حکمی انجق ملکندن ملك آخره محتمل النقل اولان امورده معتبر ومسلم اولان معتق ومکاتبده نقل ملك غیر متصوردر مؤلف مصیب التدبیر بشره الله تعالی فی مواطن الخوف باحسن التبشیر دیرکه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قیلمش اولسه تدبیری باطلدر که مدبر تدبیر ایله ید مولاسندن خارج اولمیوب بلکه بعد التدبیر غیر مدبر کبی حکم اسلام اوزره دخی ید مولاسنده علی حاله مقهوریت اوزره حاصلدر اما اعتاق وکتابت بشقه‌در که آنلر حکم اسلام اوزره مملوکدن ید مولاسنی ساقط وزائل ایدرلر پس بعد العتق والکتابة حکم ملکلری معتقی استرقاق معتق اوزره تمکین اولمدقده معتق ومکاتبك ید مولالرندن خروجلری مستبین اولور بناء علیه عبد مرقوم بعد العتق والکتابة قبول اسلام ایلدکده علی حاله عتق وکتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبیر قبول اسلام ایلدکده ینه مولاسینك عبدی قیلنوب آنده کیفما یشاء بیع وسائر تصرفاتی تنفیذ وامضا قیلنور لکن تدبیری اسلام عبددن صکره واقع اولسه حکم تدبیری ثابت ومتعهد اولور که حین تدبیرنده حق حریتی اسلامی ایله متأکد اولمشدر ومدبر محتمل التملیك اولمامق حکم اسلامدن اولمغله تدبیری صحیح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق اولدقدنصکره مجرد اوزرینه اثبات ید ایتمکله ابطال تدبیرینه اقدام ایده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق ما نحن فیه‌ده صحت تدبیردنصکره مولاسی قبول ذمت ایلسه کرکدر که اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملکندن اخراجنه همت اولنه زیرا اسلامی ایله ملکندن اخراجه مستحق اولمشیکن تدبیری جهتی ایله بیعی متعذر اولمغله ملکندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واکر برحربی عبدی ایله برابر امانله دار اسلامه چیقوب بعده آنی مدبر قیلسه تدبیری تجویز وتقریر اولنور که تدبیری حکم مسلمین آنك اوزرینه جاری اولدیغی

موقعده واقع وکندو دخی امانله خروجنده اول حکمی ملتزم واکا مطاوع اولمشدر بناء علیه اول عبدی بیعی جائز وواسع کوریلمز اما بعد التدبیر اول عبدی دار الحربه اعاده ایدرسه تدبیری باطل اولور که عودتله حکم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبیری دار الحربده واقع اولان تدبیرینه مماثل اولور لکن حکم استیلاد بشقه‌در که حربی جاریه‌سنی دار الحربده یاخود امانله چیقوب دار اسلامده استیلاد ایلسه بهر حال ام ولدندن تعداد اولنور که استیلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قیلنان استیلاد دخی اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدینی اشترا مسلم ایچون بر وجهله سزا کوریلمدیکی کبی ام ولدینی دخی اشترا بر وجهله روا کوریلمز اما حکم تدبیری بشقه‌در که ذکر وتقریر ایلدیك والله تعالی اعلم

باب من الرهن یأخذه المسلمون والمشرکون منهم * یعنی مسلمین مشرکیندن ومشرکین مسلمیندن اخذ ایلدکلری رهنك احکامنده باب بدیع الاستحکامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالی باجر غیر ممنون دیرکه مشرکین امر موادعه‌ده اطمئنان ایچون بر آنلره رجال مسلمیندن اعطاء رهن ایدوب آنلر دخی رجاللرندن رجالیمزك معادللرینی اعطاء رهن ایتمکه طلبکار اولسه‌لر مراهنهٔ مرقومه مشروعه اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار اولماز زیرا اهل حرب رجال مسلمین اوزره مأمونین دکللردر که مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمین اوزره حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلمیندن زجر ایده جك نسنه غیر حاصل ایدوکی ظاهر ومستبیندر حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ما خلا یهودی بمسلم الاحد ثم نفسه بقتله یعنی بر یهودی بر مسلم ایله هیچ تنها قالمدی الا نفس یهودی یه قتل مسلمی القا ایلدی حدیث حکمتفرماسنده بو معنایه رمز وایما بیوردیلر لکن مسلمین بعض امور ایچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلری جهتله وجه مذکور اوزره مصلحه اعطا ایتملریله مشرکین رهنلرین مسلمینه اعطا ایله وفاء شرطه ابتدا ایلسه‌لر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده جائز وسزا بلکه افضل واحری کوریلور که اهل حرب مسلمین اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن مشرکین ید مسلمینه واصل اولمغله ضرورت مسلمین زائله اولمشدر سؤال اولنورسه که مسلمین رهن مشرکینی اخذ ایدوب شرط قیلدقلری رهنلرین اعطا ایتممك غدر ایکن نیجه سزا کوریلور جوابده دیرز که غدر دکلدر بلکه شرط مرقومك جوازی معنای ضرورته مبنی ایکن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر کورمزمیسنکه مسلمین اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ایتمشلر ایکن قتال مشرکین اوزره کسب قوت ایتملریله موادعه‌یه باعث احتیاجلری اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز کوریلوب غدرده داخل اولماز پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك شو حدیث جلیللریدرکه بیوردیلر من حلف علی یمین فرأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی هو خیر ولیکفر یمینه یعنی اول کمسنه که بر امر اوزره یمین مؤکد ایدوب صکره اول امرك خلافنی اولی کورسه اول اولی کوردیکی امری ایشلسون ویمینه کفارت ایلسون مترجم فقیر دیرکه حلف ویمین ایکیسی شیء واحددر ولفظ حدیثده من حلف علی یمین قول شریفی بحسب الظاهر یمین اوزره یمین دیمکدر لکن مراد انجق ترجمه اولندیغی اوزره تأکید یمیندر انتهی ویمینده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده یمیندن اقوی اولمیان مواد عهده جوازی واضح ومتبین اولور بو صورتده اهل حرب سیز رهنکرزی اعطا ایتمز سکز بزم رهنمزی اوزرمزه رد ایدیکز دیو نزاعه شروع ایلسه‌لر خوف ایتدیکمز نسنه‌لردن امین اولمدقجه ردیمز مشروع اولماز که قبل الامن ردلری مسلمین اوزره قوتلرینی واستیصال بعض موحدینه احداث قدرتلرینی متضمن اولمغله غیر ممکن وبعد الامن وجوب ردلری متعیندر زیرا رهن قیلنان رجال مرقومین دار عزده مستأمنین منزلنده نازلین اولملریله کرکدرکه خوف ایتدیکمز نسنه‌لردن تحصیل امن ایدنجیه دك حبسلرینه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرینه اهتمام اولنه لکن رهن مرقومین ید عزده قبول اسلام ایتمش اولسه‌لر مشرکین آنلری اخذ ایچون طلب وابرام ایلسه‌لر دخی تسلیمه مساعده‌مز اولملری جائز کوریلمز که آنلر سائر مسلمینله برابر اولوب مشرکین دخی مسلمین اوزره مأمونین اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبید مشرکین ایسه‌لر کرکدر که امام المسلمین آنلری دار عزده قبول اسلام ایلین عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بیع وثمنلرینی مولالرینه دفع وایصال ایلیه کذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبین رهنلرین بربرینه اعطادن صکره مسلمین مشرکیندن رهنلرین اخذه قادر اولسه‌لر ینه جواز اخذلری ظاهردر که حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع ضرورتله حقلرنده منع رهن ایلمك واجب اولدیغی کبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زیرا حق مسلمینده

وقتا قدرتلرنده حلال کوریلمزکه ایادی مشرکینده مقهوراولان برمسلمك تخلیصنی ترك واهمال ایده‌لر حتی
اهل حرب مسلمینی اخذ رهنلرندن منع ایدوب مسلمین مرهونین دخی طالب قتال اولدقلرنده تخلیصلری اوزره
قتال مسلمین حلال کوریلورکه اهل حرب حبس مسلمینده ظالم ومسلمین اوزره بقدرالامکان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لکن اهل حربدن برفردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدرتلری وار ایسه اول قوم مواد عیندن برفردی
قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز واکر رهن مشرکین بزدار الحربه رجوع ایتمیوب سیزه ذمت اولورز دیو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اکر احرار ایسه‌لر مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور زیرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
برسبب ایدوکی معلوم ودنیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوکی مجزوم اولوب رهن
مرقومین دخی اوزرلرینه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملری واجب اولدیغی کبی اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخی واجبدر واکر عبید مشرکین ایسه‌لر عدم مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور
زیرا عبد البته مولاسنه تابع وموالاری باعتبار الموادعه داریمزده بولنان مستأمنین موقعنده واقعلردر پس
ملك موالاری باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ایتمدین انلری ذمت قیلمق ممکن اولمدیغی مسلم اولمغله همان
موالارینه رد وتسلیملری الزم واسلمدر واکر بعد قبول الذمة مرهونین بزاحرارز دیوب مشرکین
بلکه بونلر بزم عبیدیمزدر دیمکله اختلاف ایدرلرسه اولبابده قول قول مرهونین ایدوکی بلااخلافدر زیرا آنلر ید
نفسلرنده بولنوب ایادی اغیارده مقهور اولمامرله رقلری اوزره بینه قائم اولمادقجه حریتلرنده قول آنلرك
قوللری قبلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولملریله رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمیوب مسلمین
یا اهل ذمت شهادت ایتدکجه موالارینه مردود وموصول قیلنمازلر وقبول اسلام ایتمشلر ایسه رقلری اوزره
شهود مسلمین شهادت ایتدکجه امام بیع واعطاء ثمنلرینه مباشرت قیلماز واکر اهل حرب اصل موادعه‌ده
بزغدر ایدوب سزك رهنلریکزی قتل ایدرسك بزم رهنلریمزك دخی دملری سزه حلال اولسون دیو شرط
ایتمشلر اولوب بعده بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسلر بینه دماء رهنلری بزه حلال اولماز زیرا مرویدرکه
وقعهٔ مرقومه زمان معاویه‌ده واقع اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه وسائر مسلمین بعد البحث والنزاع
رهن مشرکین شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ایلدیلر وهم رهنلری میانه مزده امان اوزره ادخال اولنملریله
غیریلردن حاصل اولان جنایتله دملری استحلال اولنمیوب شرط سابق دخی حکم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ایتمشلر ایسه امام آنلری اهل ذمت قیلوب ایتمشلر ایسه مشرکین رهنلریمزی
قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احرار الاصل قیلمغه همت ایدر لکن رهنلریمز قتل اولنمامش ایکن رهنلری
قبول اسلام ایلدکده مشرکین آنلری طلبده اقدام ورهنلریمزی اوزریمزه رد ایتمزسکز بزدخی سزك
رهنلریکزی قتل یا استرقاق ایده‌رز دیو ابرام ایلسه‌لر نظر اولنور اکر رهنلری رد اولنملرینه راضی اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایده جکلری معلوم اولسه دخی رهنلرین رد ایلمك امام ایچون جائز ومرضی
کوریلمز زیرا ایکی رهنك حرمت نفسلری برابر ایکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتدکلرنده امامك اول ظلمده
عدم شرکتی مقرر اما رهنلرین بعد الاسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتدکلرنده مسلمینی قتل مشرکینه
عرض ایتمکله رخصت شرعیه یوغیکن عرض ایتمکله اول ظلمده شریك اوله جغی اظهردر کورمزمیسنکه
رهنلری یدیمزده هالك اولمغله اهل حربه اول هالکینك عددنجه مسلمیندن بدل طلب ایتمکه اقدام وویرمزسکز
رهنکزی قتل ایده‌رز دیو ابرام ایلسه‌لر اعطاء مسلمینله مساعدهٔ مرامری جائز کوریلمز پس قبول اسلام
ایلین رهنلری دخی آنك کبیدر واکر رهنلری رد اولنملرینه رضا برله بزی اهل حربه اعطا ورهنلریکزی
اخذ ایدیکز دیو اظهار ارتضا ایدرلرسه ینه نظر اولنور اکر امامك اغلب ظنی آنلری قتل ایده جکلرینه متعلق
اولورسه ینه دفع وتسلیملری جائز ولایق کوریلمز زیرا انسانك کندی قتلنه اذنی حکم اباحتده معتبر اولمادیغی
کبی تعریض قتلنه اذنی دخی معتبر اولمامق مقرردر واکر آنلره نه معامله ایده جکلری عند الامام مجهول ایسه
اولبابده دفع وتسلیملری مشروع ومعقول کوریلور زیرا رضالریله دفع وتسلیملری طرف مسلمیندن آنلره ظلمی
موجب اولمیوب مجرد تسلیملری سبب هلاکلری اولدیغندن بشقه تسلیمه رضالری البته نفسلری اوزره
امین اولدقلرینی مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمینه سزی رهن مشرکینی ردایله تخلیص ایده‌رز دیو وعدیمز
سبقت ایتمشیدی پس اول وعدایله رهنمز اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
رجحان ومسابقت ایتمشدر واکر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضاء المقتول بقتله لا یوجب الاباحة

ذمته قبول ایدرسکز بزدخی رهنلریکزی قتل یاخود استرقاق ایده‌رز دیو اظهار شدت ایلسه‌لر کرکدرکه
امام آنلری ذمته قبول ایتمیوب همان مشرکینه ردایله اخذ مسلمینه مبادرت قیله اما قبول اسلاملری بشقه‌درکه
اسلام مشرك قبول غیره توقف ایتمیوب نفسی ایله تام اولور اما عقد ذمتی رضاء مسلمین بولنمادقجه تمام اولماز
بناء علیه قبول ذمتلرنده حقیقة یاحکما اتلاف مسلمین متحقق اولدقده اکا رضا حق مسلمینده جائز ولایق کوریلمز
زیرا مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا وآنلری ایدی مشرکیندن استخلاص واستیفا قیلمق رهن مشرکینی
ذمت قیلمقدن احسن واولی وامام دخی ناظر مسلمین اولمغله مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایلمك اوزرینه
اوجب واوفقدر اما قبول ذمتلرنده مشرکین سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه امام المسلمین عالم اولورسه
اولبابده بلاتوقف اعطاء ذمت برله اوزرلرینه وضع خراج ایلمك لازمدرکه معنای مذکور اتلاف مسلمینی
غیر متضمندر ووجه مشروح اوزره سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه عالم اولمدقجه امام آنلری ذمت قیلمغه
قادر دکلدرکه اهل حربك رهنلری ذمت اولدقده سبیل رهنمزی تخلیه ایتمیه جکلری ظاهر وخلاف مجزوم
اولمدقجه حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوکی معلوم ومشهوردر لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزی طلب بابنده دقت ایلدکده اهل حرب سز بزم رهنمزی رد ایتمدکجه بزدخی
رد ایتمزز دیو عناد ومخالفت ایلسه‌لر کرکدرکه رهنلری رد اولنملرینه رضا کوسترمدکجه آنلری ردایله ذمتنی
ابطال وعهدینی نقضه مباشرت قیلمیه زیرا مسلمین ایچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
حرمت آنلرك نفوسلرینه دخی ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلری قبول اسلاملری ایله برابر اولمشدر
اما رهنلری طیب نفسله رد اولنملرینه راضی اولورلرسه رد لری جائز ومرضی کوریلور مکر امامك اغلب ظنی
قتل ایده جکلرینه ذاهب اوله اولبابده ردلری جائز ومناسب کوریلمزو بوتفصیلك اصل واساسی انجق قبول
ذمتلرین قریبا قبول اسلاملرنده ذکر ایلدیکیمز احکام اوزره قیاسدر یاخود مدار تفصیل انجق مبادلهٔ
رهانی مسلمینی اهل ذمتله مفادات منزلنه تنزیلدر وبزباب من الفداء اثناسنده بیان ایلدیك که مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولندقده شایان وبولنمادقده غیر شایاندر کورمزمیسنکه رهنلری یدیمزده هالك اولمغله
اهل حرب مسلمینه برزاعه سالك واهل ذمتکزدن فلان وفلانی بزه ویرمدکجه رهنکزی رد ایتمززدیو متهالك
اولسه‌لر بطلوبلری اولان ذمیلر راضی اولورلرسه تسلیملری جائز واولمازلرسه حد جوازی متجاوزدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه‌ده مطلوبلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخی صورت سابقه ایله مساویدرکه عقد
ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالری حال رجاللری ایله مستوی ونسادن تأثیر رضا رجالدن تأثیرینه
متساویدر اما مطلوبلرنده صبیان اهل ذمت بولندقده صبیانك ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه دخی امام
آنلری تسلیم ایلمك جائز ولایق کوریلمز زیرا تسلیمی صبی‌یه ظلم ایدوکی مقرر واولبابده اذن صبی معتبر اولمدیغی کبی
صبی‌یه مضر اولان ماده‌ده اذن والدینی دخی معتبر اولمامغله وجود وعدمی برابردر کورمزمیسنکه اهل حرب
اول صبی‌یی استعباد ایلسه‌لر امام بغیر حق استعباد حره معین اولمش اولمازمی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوکی
مستبیندر کذلك رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلرده نسا وصبیان بولنوب مشرکینه دفع وتسلیمده کندولرك
ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه ینه تسلیملری حق امامده جائز ولایق کوریلمز اما صبیان مرقومین تسلیم
اولنمامغه دلیل آنفا صبیان اهل ذمتده ذکر اولنان تعلیلدر واما نساء مرقومه تسلیم اولنمامغه علت تسلیملرنده
آنلری حرامه عرض ایتمك متحقق اولوب اولبابده اذنلری معتبر اولمامق مصلحتیدرکه مشرکینه بروجهله حلال
اولمیان مسلمه عورتی فرجنی استحلال ایلین مشرکینه تسلیمده اصلا جواز وصحت یوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر کورمزمیسنکه برذمیه‌یی داریمزده برمستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز ووطئی اکا حلال
اولور اما برمسلمه‌یی تزوج مراد ایلسه اکا قادر اولمیوب بهرحال اکا حلال اولمق محال کوریلور انجق اهل حربه
تسلیم اولنسه جق عورت اسلامندن رجوعی بابنده خوف اولنمادیغندن بشقه اشتها اولنمیان عجائزدن ایسه
تسلیمنه رضاسی بولندقده امید ایدرمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایلمك حق رجالده جائز اولدیغی کبی
آنده دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفرنده یاننده مسلمیندن برمحرمی برابر اوله زیرا عورت عجائزدن
ایسه دخی دار الحربه بلامحرم سفری غیر جائزدر اما عجوزه اولوب یاننده محرمی دخی برابر اولدقده برای مصلحت
دار الحربه سفری جائز کوریلور پس مانحن فیه دخی بوقبیلدن ایدوکی واضح ومتمایزدر واکر مسلمینده مقاومت
مشرکین بولنمامغله موادعه‌یه محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الى دار الحرب بغیر محرم ولو کانت عجوزا لا تشتهى

ایتمامریله مسلمین حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون برجماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بو رهن قیلنمغه راضی اولمازز زیرا اهل حرب بزم اوزریمزه مأمونین دکللردر دیوا متساعده اصرار ایلسه لر بوصورتده امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمک جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف وخطر ظاهر واول رهن اولنان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهردرکه احوال ناسده ظاهر اولان موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر وبر باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیک امام المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدرکه اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررک اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامک اغلب ظنی اول رهن اولنان جماعتی قتل ایده جکلرینه متعلق اولورسه آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کورلمزکه اعطا ایتدکده آنلرک هلاکلرینه معین ومدلرنده شریک اوله جغی بدیدار واعطا ایتمیوب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولدقلرنده صنع مشرکینده مشارک اولمیه جغی آشکاردر وبومثللوا مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن برامر مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل ایده جکلرینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمک وبعث اوزره اجبار ایلمک جائز ومناسب کورلمز پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلااوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه یی ترک ایتمزز ورهنکزی اوزریکزه رد ایتمزز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کورلمز لکن عدم جوازینه مخالفت مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدرکه مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولورکه بومعنی جائز وسزاوار اولماز پس لازمدرکه رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجیه دک اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا ایله انفاذ اولنه کذلک موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه بنه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینده کسب قدرت اینسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکرکه رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر یاخود رهنلری حتف انوفهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنمرینه راضی اوله لر بوصورتلرده مسلمین ابطال موادعه ایله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کوریلور زیرا مانع نبذ اولان انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال ایدرسکز بزدخی سزلک رهنلریکزی قتل ایدرز دیو بسط مقال ایلسه لر بوبابده قتاللری حلال کوریلور زیرا بوتقدیر اوزره قتاللری مسلمینک رهنلری میاننده اولان معاهدهٔ تخلیصه موجب ابطال دکلدرکه بعد انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترس لرنده قتاللری ممتنع اولماز کذلک بزمله قتال ایدرسکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کوریلور کذلک امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کمسنه لری رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعده مسلمینه سز بزمله قتال ایدرسکز رسوللریکزی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه قتاللری جائز وسزاوار اولور نکته لری اولدرکه صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن برقومک میانلرنده منعقد اولان عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکورینه ظلم وتعدی ملتحق اولمشدر وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی عند المسئلة عن العثار دیرکه بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله مواد عین وحراهنین اولان اهل حربک ملکلری سز آنلری ذمت قیلرسکز بزدخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایدرز واکر قیلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه رد ایدرز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدرکه اولبابده امام ومسلمین نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجیه دک اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدرکه منفعت مسلمین آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدرکه اهل حربله مراهنه مزانجق ترک قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرین قبول وعدم قبولیمز مشروط قیلنماد یغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بویله دکلدر لکن بهرحال وعلی الخصوص عندمساواة الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه اهل حربدن برمدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز سبیل اسراکزی تخلیه ایدرم وذمتلرینی قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رم دیو عرض مطالب ایلسه ینه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمک واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب المواجبدر لکن صورت مفروضه ده ضعف مسلمین مفر ایکن طالب ذمت اولان قومک شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت ایده جکلری منتظر اولسه کرکدرکه امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه امام المسلمین مداین حربدن برمدینهٔ عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن منصرف اولکز ایادیمزده بولنان اسراکزی سزه اعطامز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرک مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده احد والدینی یانده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل غدر المشرکین دین آبالری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اول دیندن متحول اولمازلر نکته سی اولدرکه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داریمزده اهل ذمت منزلنه نازل قیلمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده موجود اولسه لردخی سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلر کبیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه کرکدرکه امام اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجیه دک بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیک مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلر ایسه ده امان سابقه نظر ایله مالکلرینک حرمت ملکلری هنوز معتبرا ولمغله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان حکم محرر کبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بوصورتده مشرکین جرملرینه معترفین اولوب دماء مقتولینکزی ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنک منزلنه نازلدر ونفس انسانک قیمتی انجق دیتدر واولبابده امام مساعدهٔ مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثهٔ مقتولینه سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکین اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بز دخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لیم دیو طالب اولورلرسه امام ایچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبسین اولدیغندن خصوص مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفادات منزلنه نازل اولمغله حکم صحتنده داخل اولماز وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتمیوب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتمشلر ایکن بز آنلرک رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمک مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بومثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدرکه مسلمین آنلردن بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منفعت قبیله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظرا للمسلمین داخل حکم صحت قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لیم تا که آنلرده مراد ایلدیککز معامله یی اجرا ایدوب سز دخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدرکه امام اولبابده نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایتمزسه بوقوللرینه اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هر بری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزک قاتلی مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره رد ایتمز

لایق اولورمی و بوصنعی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر
مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدرکه همان قاتللری اخذ ورهنلرین رده ابتدار
ایلیه بوصورتده امام اول قاتللرده مخیردرکه دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده جکی مقرردر لکن قتللری
بطریق القصاص دکلدر که حربی دارالحربده مسلمی قتل ایلمك موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر یدیمزده
بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح
ومشهوردر وعبید قیلمرین اختیار ایدرسه کرکدرکه هر برینی مقتولینك وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین
اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرك اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله
من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم وایصال قیلنورلر
وهم محتمل التملك اولان کسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده
نفس جانینك بطریق الملك استحقاقنی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسنی
ولی مقتوله تسلیم ایلمك واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین
طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسك سکا رهنلرینکك دیتلرین ودیلرسك قاتللرین اعطا ایده لیم دیو
بسط کلام ایلسه لر بوقوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان
اموردن وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بوصورتده امام بنه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر
واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده بنه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتلینی اختیار ایلدکده قتل واستعبادلرنده رأینه
اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسه لر دخی عفولری قتل امامه
مانع اولمیاز که قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر وعفو انجق
صاحب العفوك مخصوص مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط
اولماز واکر رهن مسلمی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولیوب اغیاردن ایسه لر نظر اولنور اکر دارلرینه
اماناله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمنده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل
وحکم ملکلری آنلرك اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله
داخل اولان کسنه برنم دار یمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلنه نازل قیلنور
واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار
مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمك ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان اموردن بوندن زیاده یه قدرتیاب اوله جقلری بی ارتیابدر
واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یاخود ملك موادعین آنلری اخذ ومقابلهٔ
رعنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدرکه مسلمین ردرهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار
موادعیندن دکللرایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده
رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزره ردرهنلری لازم اولور لکن قاتللر
اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدن صکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود
ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بوصورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا
کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله نجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن
ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینك بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف
انفه هالك اولوب یاخود اهل مملکتی آنك بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی
اخذ ایدنجیه دك حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر صورت
مفروضه ده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه برنسزه قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکیمزی اعطا
ایده لیم سزدخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدرکه امام اول بابده دخی نظر وتأمله
اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده
واکر اخذنده امتناعله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری
امام المسلمینه التجارله بن رهنلرینکك دیتلرین سکا اعطا ایدهیم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایده سین دیو رجا ایلسه
مساعدهٔ وجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدرکه امام آنك بو کلامنه اصغا ایلمیه وبو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوزجانبه
رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت یالکز ورثه نك حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین
موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینك
برنسزه رهنکزی قتل ایدرسك بزم دخی رهنمزك دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینك
ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا واثم اولورلر که رهن مشرکین
میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بوصورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
ایلین مسلمك حکمنی اجرا برله قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورسه که رهن مشرکین
فرض مذکور اوزره دار یمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم
لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
اولنمامشیکن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطرفدن یقلمه مسلمینی ارضا ایلسه لر
رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده
مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطك ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ متمکنه
درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب
صکره مشرکین رهن مسلمینك دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه اداوتقدیم
بعده رهن مشرکینك دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر
یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرك رهنلرینی آنلره رد ایلمك واجب اولدیغی کبی رهنلریمزك
دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینك دیتلرین ردیمزی موجبدر و بومسئله ده امام اوزره واجبدرکه دیت رهنمزی اخذ
وقبولدن مجتنب اولمیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقه در که آنده مشرکین بزم رهنمزی اولان
اخیار واشراف ری قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع
اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبع در اما بوصورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله
برنسزه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمك برینه یدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن براسیر ویره لیم
ومقتوللریك دیتلرینی دخی ویره لیم سزدخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی
مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینك
امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر وبعد المساعدهٔ
کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده
ایادی مشرکینده اسراء مسلمین نا موجود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولك برینه ایکی دیت
یااوچ دیت ویره لیم سزدخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بذل وجود ایلسه لر بونده ینه رأی امام معتبردر وورثه نك
رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده ینه مسلك عدیلی اولمامغله
کما هیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور
پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله
زیرا نفوس مقتولینك بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مال مقامنه قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ
مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمزز انجق هر مقتولك برینه بر یاایکی یااوچ اسیر مسلم اعطا ایده رز دیو
رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع نابجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب
همان مسلمینه انفع اولان معنادن نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدرکه
اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تفویض
وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده
عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
استغنام اولنان اسرا یی بین الغانمین تقسیمدن صکره اول غنیمه ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی
مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلهٔ مفروضهده ورثهٔ مقتولین امامك مقتولینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسهلر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسراده متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبورهده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ ورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثهیه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
مادهیه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسهلر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری دار بزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
دار بزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیهجقلری برموضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك دار بزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قیلنمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبا بیان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قیلقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومهده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین رد وایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب دار بزده ابقا وبعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضهده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیما دون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بوبابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندر که دار بزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بو کوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیلهرم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحدهدن اقدم دار بزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه بر دخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویلهدر بناء علیه محتمز اولان مسئلهده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عندیمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایدهلیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسهلر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابلهٔ دیتده ردلرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلهٔ
اسراده دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویرمزلرسه ردلرینه تصویب اولنمیوب رضا ویررلرسه تصویب
وقریبا ذکر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئلهسنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن بر قومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدنصکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدنصکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداتیمزی طلبده اتفاق ایلسهلر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبهیه اقدام ایتمیوب وارایسه التزام ایلیه پس
ما نحن فیه دخی بویلهدر واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومهده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایدهلیم دیسهلر
ینه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی رد وایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابلهسنده اعطاء اهل ذمت منزلهسندهدر که اکابر وجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محاربهٔ مسلمین قیلماغه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واثوابدن اعطاء رهان ایتدکلرندنصکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن دار بزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثهیه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فساددن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بز سزه دیت مقتولینی اعطا
ایدهلیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ وردك جوازی اظهردر که دیت ورهندن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملدر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنور که بری رهن مسلمینی قتل واعداملری
وبری وبردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکا هم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویرهلیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویرهلیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویرهلیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسهلر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
مادهدن زیادهیه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلندهایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسهلر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مالی اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهو له یعنی اول کسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیر که قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاك کسب استقلال ایلسهلر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاك کلری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجهدك ماللرینی توقیفله اشتغال وتوبهلرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضهده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسهلر اموالدن اولان رهنلری اول دار اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبور عین ماللری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلنده نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غنیمتده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلی اخذ واستمساك ایلیه که مال مزبور ید امامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونمایاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامنی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدر که اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة ما فی الباب عین ماللری باقی ایسه ملاك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور اما مال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقهدر که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعهلرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر قنقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتدهلردر آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسهلر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعدهلری بر وجهله جائز وشایان کورلمز که
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه برقوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره برقوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسهلر کرکدر که امام

بورجالرینه قطعا التفات واصغا ایلمیه زیرا مساعدهٔ مراملری توهین دین وحقارت اهل اسلامله ابتلای خدیعهٔ
مشرکینه بادی وضرر عامهٔ مسلمینه مؤدی اولمغله امام مجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمینه تصدی ایلمز
کورمزمیسنکه رهنلریمزك اللری وایاقلری قطع اولنوب روحلرندن بررمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرین رد ایدیکز دیو رجا ایلسه‌لر لایقمیدرکه اصحا وسالمین اولان رهنلرین اعطا وجنایتلری ایله آخر رمقده
بولنان مسلمینی اخذه التجا ایده‌یز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالی دینمزده عار ونقیصه‌یه رضادرکه هر مسئوله
مساعده شعار ذات ایدوکی ظاهر وهویدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اولیدی اهل حرب رهنلریمزی قتلدنصکره
ورثهٔ مقتولین بزلر عفو ایلدیك همان رهنلرینی رد ایدیکز دیو مجبز اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولینه قائمین
اولملریله رهنلرین ردیمز تجویز اولنورایدی حال آنکه برعاقل آنی تجویزه قائل دکلدر پس لازمدرکه امام اولبابده
نه قول رهنه ونه قول ورثه‌یه اعتبار ایتمیوب انجق دینمزك توهین واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهین
دین دکل ایسه مساعده‌یه ابتدار وموجب ایسه منع وتعنیفلرنده بذل اقتدار ایلیه کورمزمیسنکه رهنمز مثلا
یوز عدد مسلمین ایکن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا ایتجق برینی ترك وابقا ایتدکلرنده اول مسلم باقی بنی بونلردن اخذ
ورهنلرینی رد ایدیکزکه ایتمزسکز بنی دخی قتل ایده‌جکلردر دیو رجا ایلسه امام البته انك قولنه التفات واصغا
ایلمزکه بیان مشروح اوزره موجب توهین دین اوله‌جغی هویدادر واکر مشرکین رهن مسلمینك کوزلرین چیقاردقده
مسلمیندن رجا بزله رهنلریکزی ویره‌لیم ودیت جنایتلریمزی دخی ویره‌لیم سزدخی بزم رهنلریمزی ویریکز دیو التجا
ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلری جائز وسزا کوریلورکه وسعلرنده رهنلریمزی ورهنلریمزدن اتلاف ایتدکلری
عضولك عوضنی ردلرندن زیاده نسنه متصور اولمامغله مساعده‌لرنده توهین دین بولنمادیغی امر مقرردر واکر اهل
حرب رهن مسلمینك بعضیلرین قتل وبعضیلرین ابقا ایلسه‌لر امام ایچون حکم کلی بعضده اجرا ایله مشرکین
رهنلریمزك احیالرین رد ومقتوللرنده اعطاء دیتله تسلیم قاتلین میاننده امامی تخییر ایتمدیکجه رهنلرین رد ایتمك
جائز وسزا کوریلور واکر مشرکین رهنلریمزی ضرب یاخود رأسلرین شق ایدوب ضرب وشقلرندن اثر وعلامت
قالمامق اوزره صحت کلدکدنصکره رهنلریمزی ایادی مشرکیندن اخراج ورهنلرین اعطا ایدیکز دیو
امامدن نیاز ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردرکه مظلوم کندو حقنده ترك مطالبه‌یه راضی
اولدیغندن بشقه اخذ وردلری توهین دینی مقتضی دکلدر کذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصکره رهنلریمز ایادی مشرکینده علت دیکر ایله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه‌لری دخی بزلر جنایت
مشرکینی عفو ایلدیك سز همان رهنلرین اوزرلرینه رد ایدیکز دیو مجبز اولسه‌لر ینه مساعدهٔ امام تجویز
اولنورکه هر وارث بعد موت المورث حق مورثده قائم مقام مورثدر مؤلف کریم السجیه اکرمه الله تعالی باکرم العطیه
دیرکه مسلمین ومشرکین موادعه‌لرنده بربرینه رهنلرین تسلیم ایدوب انجق مشرکین رهنلریله برابر نفقه‌لرین اعطا

مطلب نفقة المرهون على الراهن

وتقدیم ایلسه‌لر مزبورین یدیمزده رهن اولدقجه نفقه‌لری بیت مال المسلمیندن تنظیم اولنور انتهی لکن بو مسئله
اعجب مسائلدرکه هم صورتده وهم معناده وهم حکمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمایوب انجق راهن اوزره واجب ایکن بو محلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده یدیمزده بولنان رجال مرهونین حکم مستأمنده اهل حرب ایکن نفقه‌لری نه وجهله بیت المال اوزره

مطلب نفقة المستعار على المستعير

مترتب قیلنور اما توجیهنده دیرزکه ابتداء بابده بیان ایلدیککه بومثللو موادعه‌یه مساعده منفعت مسلمینی متضمن
اولمادقجه جائز وشایان کوریلمز بناء علیه مرهونینك داریمزده اقامتلری انجق منفعت مسلمین ایچون ارتکاب اولنمغله
نفقه‌لری مال مسلمین اوزره ایجاب اولنور نظیری ید مستعیرده بولنان مستعاردرکه منفعتی مستعیره راجع اولمغله
نفقه‌سی اوزرینه واقع قیلنور امارهن حقیقی بشقه‌درکه هلاك رهنله دین راهن مقضی اولمغله انجق نفع راهنه
مقضی اولور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده مشرکین رهن مسلمینی قتل اوزره اتفاق ایلسه‌لر کرکدرکه امام برسنه
امهال ایدوب ینه بیت المالدن نفقه‌لرین انفاق ایلیه‌که سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حکم رهن آنلرده
ثابت الانسا قدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمینی ارضا ایتمزلرسه کرکدرکه آنلری
اهل ذمت قیلوب بردخی بیت المالدن آنلره نفقه اعطا ایلیه‌که اول بابده آنلر سائر اهل ذمتله علی سوادر واکر
مشرکین رهن مسلمینی قتل ایتمیوب انجق موادعه‌لری موقته اولمغله مدت منقضیه اولوب مسلمین مشرکیندن
رهنلرین طلب ایتدکلرنده مشرکین امتناع ایلسه‌لر کرکدرکه امام رهن مشرکینه بن سزی بلادیکزه رد ایتمزم
تاکه اصحابکز رهنلریمی بکا رد ایتمدیکجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ایلدم سز آنلره تحریر ایدیکز

اکر رهنمی رد ایدرلرسه فبها واکر ایتمزلرسه سزی اهل ذمت ایده‌رم دیو استماع ایدوب ینه امام ابلاء عذر ایچون
بو مضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحریره اسراع ایدر بعده سنهٔ واحده مرور ایدوب رهنلریمزی رد وایصال
ایتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ایدر بوندنصکره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قیلنان رهنلرین رضالری یوغیکن رد ایلمك جائز ومرضی کوریلمز وبز بو حکمی بالدفعات بیان واثبات ایلدیك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدرکه امام ایچون مشرکینی داریمزده
مدت مدیده ذل خراجه مبتلی اولمادین کیفما یشاء ترك ایلمك ناصوابدر بناء علیه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ایله
تأجیلی ایجاب اولنمشدر واکر مسلمین مشرکینه رجال احراردن اعطاء رهن ایدوب مشرکیندن جوهر یا انجو
یا عبید مثللو جنس اموالدن اخذ رهن ایدنصکره اول بابده اکر مشرکیندن غدر واقع اولورسه ایادی مسلمینده
مرهون اولان ماللری ملك مسلمین اولسون دیو بینلرنده شرط ایتمشلر اولوب بعده مشرکین غدره اجتسار ایلسه‌لر
رهن مرقوم ینه ملك مسلمین اولمایوب بلکه مشرکین مزبورین مسلمینی رهنلرندن ارضا یاخود قبول ذمت
واسلام ایدنجیه دك بیت المالده توقیف وادخار اولنورز یرا شرط مذکور برشرط واضح البطلاندرکه بطلانی
احادیث نبویه‌دن لا یغلق الرهن یعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حدیث شریفی کبی نص ایله نمایان اولمشدر
وبو حدیث حکمت ردیفك امام نخعی وغیری مثللو ائمهٔ تابعین رحمة الله تعالی علیهم اجمعیندن نقل
اولندیغی معنای منیفی دیمکدر مثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالکی وقت فلانی‌یه دك کتورمزسم
رهن ینه بندر وکتورمزسم رهن مقابلهٔ مالکده سنکدر دیوب بعده کتورمسه ینه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحکم مذکور مثال مزبورکبی رهن عوض مال اولدیغی موضعده جائز اولمایجه ما نحن فیه کبی
مال اولمیان رجال احراردن عوض اولدقده عدم جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمایزدر نکته‌سی
اولدرکه شرط مذکور سبب ملکی خطره تعلیق متضمندر واسباب ملك اعیانده تعلیق خطر غیر ممکندر
مترجم فقیر دیرکه خطر اول نسنه‌درکه ایکی کمسنه برخصوصده مغالبه ایتدکلرنده قنغیمز غالب اولورسه شو نسنه
آنك اولسون دیرلر واول نسنه‌یه فارسیده کرو وترکیده اوکدل دیرلر انتهی وبیان مشروحدن شرط مذکورك
بطلانی نمایان اولدقده حین مراهنه‌ده ذکر وترکی سیان کوریلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فی الموادعة وغیرها * یعنی موادعه وغیریده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعیه وقیود واجبهٔ
شرعیه‌ده مسائل اصلیه وفرعیه‌در مؤلف دقایق شناس آنسه الله تعالی بالطافه احسن ایناس دیرکه مسلمین
ومشرکین سنین معلومه‌ده عقد موادعه‌یی التزام ایتدکلرنده کرکدرکه معاهده‌لرین مشعر تحریر عهدنامه‌یه
اهتمام ایده‌لرکه موادعه مثللو عقود ممتده‌ده کتب کتاب امر شرعله لازم الالتزامدر قال الله تعالی اذا تداینتم بدین
الی اجل مسمی فاکتبوه یعنی ای اهل ایمان بعضیلریکز بعضیلریکزه اجل مسمای مشروعه دك بطریق الدین
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذ واعطاسی ایله معامله ایتدیکیکزده آنی کتب وتحریر ایدیکز انتهی ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبو آیت کریمه‌نك آخرنده الا ان تکون تجارة حاضرة تدیرونها بینکم فلیس علیکم جناح
ان لا تکتبوها وارد اولمشدر یعنی انجق تجارتکز بینلریکزده یدا بید تعاطی ایله اداره قیلدیغکز تجارت حاضره
ایسه آنی کتب وتحریر ایتمکده اوزریکزه بأس یوقدر انتهی وبو استثناده رمز واشارت واردرکه عقود ممتده‌ده
ترك کتابت موجب بأس وخسارتدر وبو بابده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
سنهٔ حدیبیه‌ده اهل مکه ایله بینلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب
اولنمغله امر ایلدیلرکه بریسی نزد سعادتلرنده قالوب بریسی دخی اهل مکه‌ده بوله واول کتاب مستطابك کاتبی
حضرت علی رضی الله تعالی عنه ایدی همان ابتداء کتابده بسم الله الرحمن الرحیم لفظ شریفنی کتب ایتدکده
طرف اهل مکه‌دن عقد صلح ایچون کلوب هنوز کفر اوزره بولنان سهیل بن عمرو رضی الله عنه دیدیکه رحمن
ورحیم نه‌در بز آنی بیلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی کتب قیل بعده حضرت علی رضی الله
تعالی عنه هذا ما اصطلح علیه محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بو کتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اوزرینه عقد صلح ایلدکلری کتاب عهددر لفظ شریفنی کتب ایلدی
اول حینده ینه سهیل بن عمرو دیدیکه بز سنی رسول الله بیلسه‌ایدیك سنکله قتال ایتمز ایدیك سن هم دعوای رسالت
وهم پدریکك اسمندن اعراضمی ایده‌یورسین محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی کتب قیل
هماندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کتب ایلدیکی لفظ رسول اللهی محو ایتمکله حضرت علی رضی الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محو ایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تاکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکلریله محو ایدوب انا محمد بن عبدالله ورسول الله
اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبدالله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبدالله وهم رسول اللهم
یا علی سن بو کتاب اهل مکه اوزره محمد بن عبدالله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهد در
دیو کتب قیل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی
رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب ایتمکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل
بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبو وجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص
مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده بر نسخه‌سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق
آخر نزاع ولجاج ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه‌سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله
اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلك کرکدر که کتب کتابدن
مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب بیکزده
واقع اولان معاملهٔ کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون
آیت کریمه‌سنده بطریق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالی نك تعلیم ایلدیکی
انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب
هذا ما تواداع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول
کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفهٔ عهد اولان فلان ومعیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن
فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی
شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه‌ده هذا کتاب فیه ذکر ما تواداع علیه یعنی اشبو کتاب
بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که
صدق کلامی حمل بمجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بدیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغذه اشارت
وکاغذ بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکرندن عبارتدر
لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
کرك باب موادعه‌ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر وبز باب موادعه‌ده
کتابلرین قریبا روایت ایلدیك وباب آخردن دخی بر عبد اشترا بیوردقلرنده کتبیله امر ایلدکلری کتاب هذا
ما اشتری محمد بن عبدالله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه‌در که
محمد بن عبدالله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه‌دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله
صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده
یاخود نسبتده تجوز برله وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهور در قال الله تعالی
هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله‌ده لفظ هذا ما قبل ومابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار
ووعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد
اولندیغکز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب
اولمایوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بو یله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمایوب
بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیر که اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قریحه‌دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع برله ترجمه‌مز
علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب
موادعه‌دن هذا ما تواداع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب تواداعوا کذا وکذا سنة اولها شهر
کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه‌ده
موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنهٔ فلانیه‌دن شهر فلانی وانتهاسی سنهٔ فلانیه‌دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی
کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدر که
بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه‌ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأبدر ومؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده
هذا ما تواداع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق متارکه معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری
شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابوددر ایمان الا الذین عاهدتم
من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه‌دن عبارت اولان معنا هده زی موجود ومعهود در بعده
مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب
اول صورتی وجعل کل فریق منهم لصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهد الله ومیثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکورینه‌دن هر فریق آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع
قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالی نك عهد ومیثاقنی والله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی ومسیح
عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی
کندو وقتنده خلیفهٔ عهدك مشرکینله موادعه‌لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده
خلفاء عباسیه‌نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور
اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خصوص معاهده‌ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم
فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم آبائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده‌ده کندولره الله تعالی نك ذمتنی
ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتمیوب انجق کندو ذمتلریکزی وآبالریکزك
ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی وآبالریکزك ذمتلرینی ابطال ایلمکز ذمت الهیه وذمت
نبویه یی ابطال ایلمکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر لفظ مذکوری نه وجهله
تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا دکلدر که
اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی بی مزادر بلکه مرادی عهد ومیثاق وذمت کبی
الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه‌لرین تأکید وتوطیدر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشد ما اخذ الله
علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد او میثاق او ذمة یعنی الله تعالی نك انبیا وصدیقین وشهدا
وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه‌لرین
تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الایه دخی
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الایة نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شداددر وآیتین مرقومتینده
اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمزمیسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر
واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریة یعنی شروط مذکوره‌ده
فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه‌نك جمله‌سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان
مذکوره‌نك وبال ونکالنی اجرایه کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بری و بعیددر قولی ایله اختتام ایلدی پس
بو قولندن دخی بدیدار اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیددر بعده مؤلف همام
تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی وکتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بیان
تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده‌سی مجرد تأکیدینی افاده ایچوندر زیرا معاهده‌دن مقصود انجق مدة معلومه‌ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمانی اکا ایلیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه
ممکندر که احد الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بلده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عوارض بعض اسبابله
تفاوت ازمنه وارایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی
ووضع تاریخده اصل اصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان
عماله اذا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریریکزی ذکر ایدیکز
دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابهٔ کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه‌دن اولمق انسبدر دیو
مشاوره ومیانه‌لرنده کوناکون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
قیلنماغی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

مطلب تفصیل وضع التاریخ

عليه السلامى رأس سنهٔ تواريخ اختيار ايتملرينه باعث تشبه اولديغندن آنى مكروه كوروب قبول وتسليم ايلدى
و بعضيلرى دخى زمان وفات رسول خدا عليه من التحيات ازكاها قيلمانى بسط وانها ايلدكده معناى مذكور
انكم لم تصابوا بمثلى يعنى اى امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثللو مصيبتدن اعظم اولان مصيبتله مصاب اولماديكز
يعنى اولميه چقسز حديث شريفى مقتضاسى اوزره مسلمين ايچون باعث ذكر مصيبت اولديغندن آنى دخى
مكروه كوروب تنفيذ وامضا ايلدى انجام كارده هجرت نبويه اقامت جمعه واعياد مثللو ظهور اعلام دينه بادى
و جفاء مشركيندن سلامت مسلمينه اعظم المبادى اولديغندن مؤمنين وامير المؤمنين وقت هجرتى ابتداء تاريخ
ايچون بالاتفاق اختيار وتعيين ايلديلر واكر مسلمين مشركينله هركيم دار الحربدن قبول اسلامله دار اسلامه
خارج اولورسه آنى دار الحربه رد وتسليم ايتمك اوزره موادعه يه عازم اولمشلر ايسه لازمدر كه كاتب اول كتاب
موادعه ده ترك قتالى تحريردن صكره همان وعلى ان من خرج من اهل مملكة فلان الى دار الاسلام من رجل
او امرأة مسلما او معاهدا لم يكن على الخليفة ولا على اهل الاسلام رده على فلان يعنى دخى شول شرط اوزره
موادعه ايلديلر كه ملك مشركين اولان فلانك اهل مملكتندن كرك اركك وكرك عورت هركيم قبول اسلام ياخود
قبول ذمتله دار اسلامه خارج اولورسه آنى ملك مشركين اولان فلانه رد وتسليم ايتمك كرك خليفهٔ اسلام
وكرك سائر مسلمين اوزره واجب اولميه مضمونى تحريره مباشر وملازم اوله اكر قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلرى دار الحربه رد ايتمك شرط قيلنماسه دخى عدم رد حكم ثابت شرعيدر لكن مشركين حكم شرعى منكرين
اولملريله بلا شرط عدم رديمزى اعتقادلرى اوزره غدره حمل ايده جكلرى امر قطعيدر و بز قريبا بيان ايلديك كه
كاتب كتاب موادعه بى شول وجه اوزره تحرير ايلمك لايق وشايانددركه اول كتاب هم طرفين اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنميه واكر شرط مذكور كتاب موادعه ده مسطور اولدقدنصكره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله دار يمزه خروج ايدوب زوجى دخى دعواى استرداده
شروع ايلسه دعواسى قطعا مشروع ومسموع كورلمزكه حكم مذكور فلا ترجعوهن الى الكفار لاهن حل لهم
ولاهم يحلون لهن يعنى مؤمنات مهاجراتى كفاردن اولان ازواجلرينه اعاده ايتمكزكه مؤمنات مهاجرات ازواج
كفارلرينه حلال دكللردر وازواج كفار دخى مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آيت كريمه سنده منصوص
ومقطوعدر اكرچه صلح حديبيه ده اهل مكه دن اسلامله طرف مسلمينه خارج اولنلرى كرك ذكوردن وكرك اناثدن
على الاطلاق مشركين اوزره رد ايلمك شرط قيلندقدنصكره آيت سابقه ايله حكم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذيل آينده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جليلى اوزره ازواج كفارلرينك اول مهاجراته اعطا قيلدقلرى
مهورى مسلمين ازواج كفاره ادا واولو جهله مهما امكن شرط معهوده وفا قيلنا غله امر اولنمشلر ايدى
لكن اليوم حكم رد مهور دخى دليل اجماعله منسوخ اولديغندن حين موادعه ده مانحن فيه كبى عدم رد مسلمات
شرط قيلنسون قيلنماسون نفوس ومهورلرندن برشيئى رد ايلمك واجب اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
بر عبد مملوك ياخود جاريه بطريق الفرار ارلرندن خروج وقبول اسلامله دار يمزه ولوج ايلسه اكرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ايده مزلر اما موادعين مناب مستامنينده نائب اولملريله حرمت ماللرينه رعايت مسلمين اوزره واجبدر
كورمزميسنكه مسلمين اموال موادعين اوزره استيلا قيلسه لر اكا مالك اوله مزلر كذلك بطريق الفرار خارج اولان
مملوكلرى دخى سلك معتقده منسلك اوله مزلر لكن اول عبد وجاريه شول دار يمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ايلين عبدى منزلنسه ازال وبيع اولنوب ثمنلرى مولالرينه دفع وايصال اولنور بوندن صكره مؤلف دقت مذاق
سبقت ايلين عدم رد مسلمين اوزره شرط آخرضم والحاق ايدوب وعلى ان من خرج من المسلمين او من اهل
ذمتهم الى فلان الملك تاركا الدين الاسلام اولذمة المسلمين فعلى فلان واهل مملكته رده على المسلمين حتى يردوه
الى ما كان عليه يعنى دخى شول شرط اوزره موادعه ايلديلر كه مسلميندن هركيم دين اسلامى ياخود اهل ذمت
مسلميندن هركيم ذمت مسلمينى ترك ايدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربك ملكلرى اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملكتى اوزره اول كسنه يى مسلمين اوزره رد وتسليم واجب اوله تاكه مسلمين اول كسنه يى
قديما بولنديغى اسلام باذمته رد ايده لر مفهومنى دخى وصل والصاق ايلدى و بو شرطى كتاب موادعه ده ذكر
ايلمك واجب وتركى غير مناسبدر كه بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام ياذمتله دار يمزه خارج اولنلرى آنلره رد
ايلمك جائز اولما مغله البته بزلر رددن امتناع ايده رز پس دار يمزدن دخى ردت ياخود ترك ذمتله دار الحربه خارج
اولنلرده ظاهر حال اولدركه انلر دخى بزمله مناصفه ومعادله يه طالب اولوب سزلر رد ايتمديككز مثللو بزلر دخى

رد ايتمزز ديو نزاع ايده لر اما شرط مرقوم ذكر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتى بوندنصكره اهل
حرب مذكورلرى مسلمينه رددن امتناع ايلسه لر البته نقض عهدلرينه تحميل اولنوب مسلمين ايچون بلا نبذ
قتاللرى تحليل اولنور بوندن صكره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعه نك صورت كتابنى تصويره
آغاز ايلدى لكن بو صورت همان صورت سابقه نك عينى اولمغله بر آنى مكرراذكره اعتنا ايتميوب انجق ايچنده ازدياد
ايلديكى ذكر عوضى و جه آنى اوزره تلخيصله اكتفا ايلديك يعنى ذكر عوض شو وجهله ايضاح اولنمق لازمهٔ
حالندر كه زمان آتيده آنك ايچون مجال منازعه محال اوله مثلا كاتب شويله تحرير ايتمك كركدركه موادعه لرى
شول شرط اوزره مبنيدركه ملك اهل حرب اولان فلان وآنك اهل مملكتى خليفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه ثقيل
ورايج اولمق اوزره شو دكلو و بو دكلو دينار شامى و بالغه اولان نسادن جيد اولمق اوزره شو دكلو و بو دكلو رأس
و بالغ اولان رجالدن شو دكلو و بالغه اولميوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شو دكلو و بالغ اولميوب
قابل استخدام اولان غلماندن شو دكلو وخراج معلومى ادا قيله ورؤس مرقومه رقيقلرندن اولوب احرارلرندن اولميه
وثياب بز بوندن هر ثوبك طولى شو قدر ذراع وعرضى شو قدر ذراع ايچندن احمرى شو قدر وعدد وابيضى
شو قدر واصفرى شو قدر اولوب جمله سى جيد وجديد اولمق اوزره بهر سنه شو دكلو و بو دكلو ثوبى ادا ايليه
و براذيندن جذاعندن شو دكلو وثنياندن شو دكلو بهر سنه هر برى جيد وفاره اولمق اوزره بردون ادا ايليه
مترجم فقير ديركه جذاع جمع جذع عدد وثنيان جمع ثنى در وجذع وثنى اختلاف حيواناتله مختلف المعنى در انجق
مانحن فيه اولان خيلده جذع اولدركه عمرندن سنهٔ ثانيه يى تكميل وثالثه يه دخول ايده وثنى اولدركه ثالثه يى
تكميل ورابعه يه دخول ايده انتهى وتحريرده وصف مشر وحله اكتفاده نكته اولدركه اهل حرب اول
مالى انجق مال اوليان موادعه دن عوض اولمق اوزره التزام ايتمشلردر و بونك امثالى عقود انجق توسع اوزره
مبنى اولديغى مالا كلامدر بناء عليه اولبابده تعيين اعياندن جنس ونوعلرين بيانله واوصافندن همان
بلا حرج اعلامى ممكن اوله جق مقدارينى اعلانله اكتفا اولندى لكن مال مرقوم اجل معين ايله مؤجل ياخود
تقسيط معلوم ايله منجم ايسه بو صورتده رسم مداينات اوزره مدت اجلى وعدد نجوم وتقسيطاتى درون كتابه
درج ايلمك اهم والزمدر بوندنصكره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حربه دار اسلامه ورود ووفود ضمننده
موادعه لرينك صورت كتابن تصوير وابراز ايلدى لكن اول كتابك دخى سبكى معلوم اولمغله بر آنى تقريردن
احتراز ايلديك و بو بابده ذكر ايلديكى مقالينك خلاصهٔ مآلى اولدركه رسل اهل حرب استيمان ايتمسه لر دخى امانده
ادخال اولنورلر زيرا مرويدركه اهل حربدن برقومك رسولى حضور نبويده لايق اولميان بعض كلامه جسارت
ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك يعنى سن رسول اولميديك سنى
قتلله امر ايدر ايدم قول شريفلرى ايله تهديد ضمننده امانه اشارت بيورديلر وهم زمان جاهليت واسلامده
رسوللر على الدوام آمن قيلنديلر تاكه تبليغ رسالتلرى ممكن اوله زيرا صلح وقتال كبى مقصود طرفينك تمامى البته
تواردرسل اوزره موقوف ورسل دخى آمنين اولمدقجه على وجه الكمال اداء رسالته قادر اولميه جقلرى امر مكشوفدر
بناء عليه رسل مشركين بلا شرط دخى آمنين قيلنورلر لكن لاجل الاحتياط رسل جانبينك امانى اشتراط اولنوب
موجبنجه بر وثيقه دخى تنميق اولنمق اولى دركه باعث استحكام وتوثيقدر لكن اهل حرب يدلرنده بولنان اسراء
مسلمينى لاجل المفاداة رسوللرى ايله برابر دار اسلامه ارساله نيت ايدوب لكن مفاداتلرى متيسر اولمديغى تقديراوزره
اسراء مزبورينى ينه دارلرينه اعاده يه رخصتلرين مسلمين اوزره شرط ايلمكه عزيمت ايلسه لر وجه مذكور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره كتب وثيقه حق مسلمينده صورتپذير صحت اولماز زيرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمينده ظالمين اولملريله مسلمين آنلرى يدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صكره اهل حربه تسليملرى شرعا ممنوعدر
ووفاسى شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ايلمك غير مشروع در بويله ايكن اول معاهده يه قيام ايتمش
اولسه لر كركدركه اول عهدى نقضه اقدام وقتاله محتاج ايسه دخى قتالله اخذ اسراء مسلمينه اهتمام ايده لركه
شرط مذكور حكم شرعه مخالف اولمغله بطلانى مالا كلامدر قال عليه السلام كل شرط ليس فى كتاب الله
فهو باطل وقال عليه السلام ردوا الجهالات الى السنة يعنى جهالتلرى سنته رد ايديكز مراد اعمال
جاهليه يى ترك وسنتله عمل ايديكز ديمكدر انجق اسراء مسلمين رقيق ايسه لر كركدركه مسلمين بعد الاخذ آنلرى
بيع وثمنلرين اهل حربه رد وتنسيق ايده لر زيرا اهل حرب احراز ايله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذكوره ايله دخى
ماليتلرنده اكتساب امان ايتمش اولملريله مهما امكن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلاميانددر ورد عينلرى مسلمين

زبون على وزن فرعون ثيابدن
زبو عددر كه بالاده ذكرى سبقت
ايلدى

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعد البيع رد ثمنله مالیتنی تسلیمه منحصردر واكر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
بر كمسنه یه ظفر بولد قلرنده اول كمسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اكر اول كمسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملكلرینك كتابنی كتوردو یانده خلیفه یه
ابراز ایدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممكن اولمیان اموردە ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره ده شخص مذكورك رسول ایدوكنه هركسك وهمی البته ذاهبدر وبومثللو مواددە تحكیم علامت اصل
محكم ایدوكنه آیات قرآنیه شهادت ایدركه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه ده
ذكر اولنان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایدەلر ایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذكر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردیركه آیت اولی ده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجه عدم ارادەلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر كبی وقوف حقیقی ممكن اولمیان اموردە تحكیم علامت اصل اصیل ایدوكنه برهان
جلیلدر انتهی واكر اول كمسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده كتاب ملكلری كبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیٔ قیلنه جغی معلومدر وبز باب الامانك اثناسنده بومثللو دارمزه بلا امان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیٔ عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیكن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله دركار اولمغله بلاحجه قبول قولی سزاوار كورلمز واكر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایكن اثناء طریقنده طرف عاشریعنی كمركجی نصب اولنان كمسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین كبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی كمركنی اخذه صرف مقدور ایدر بومحلك تفصیلی اولدركه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتملری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدركه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمكله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدكده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سزدخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیكز دیو تعیین ایلدی لكن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدكلری
معلوممز دكل ایسه بینه اول قومك تجارندن تمام عشری اخذ ایده جكیمز محزودر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی كبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمه درامااهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بزدخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع كورمزز كه اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واكر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اكر آنلر دخی رسل مسلمینده بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقدر كه شرط مذكور حكم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واكر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صكره وفا ایتمزلرسه كركدر كه مسلمین شرط مذكوری قبولدن اتقا ایده لر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه كركدر كه موجبنی ایفا ایده لر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایكن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدركه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسه لر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز وبرمسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واكر مسلمین برحصنی محاصره یه دركار ایكن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایكی ثلثی بینه كندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسه لر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی كبی مثلا
حصن كبی محلنی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث كبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذكور اوزره حصنی
فتح ایتدكلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله كركدر كه امام اول اشیایی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب برثلثی مسلمینه وایكی ثلثی اهل حصنه تعیین ایلیه بومحلك تفصیلی اولدركه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیرامراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

زیدبن حارثه دركه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اكملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت ومالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لكن معادلهٔ مذكوره اكر قسمت اعیان موجوده ایله
ممكن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار وتكمیل ایتمك لازمدر
واكر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دكل ایسه كركدر كه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدالله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسكز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطا ایدیكز ودیلرسكز بز اخذ وقیمتلرینك ایكی ثلثنی سزلره اعطا
ایده لیم دیو ارضالرینه همت ایلیه وبومسئله ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثر جلیلدر نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره ینه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبدالله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله كیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدرایدی بعده یهود خیبره دیرایدیكه دیلرسكز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمننی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسكز
بز اخذ ونصف ثمننی سزلره اعطا ایده رز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی كوكلر ویرلر انجق بوعدل الله قائم اولدی دیو كمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیادن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوكی عندیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده كركدر كه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیوررلر ایدی وهربار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنقیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تكریم بیورر ایدی بناء علیه
بلااقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسندن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوكنه اثر مذكور اصل مخصوصدر واكر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظرایله تعدیلی
احسن كوریرسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بربرذون وبرایچو وبعض
امتعه اولدقده ایچو برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعه دن برذونی ایچویه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب وبرذون ایچودن افضل ایسه امتعه دن ایچویی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدكدنصكره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدكدنصكره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول وباقی ایكی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واكر صورت مفروضه ده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بوصنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مكر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر ومتمایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن وبیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر وبیلمك كركدر كه مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حصن حین مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذكور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوكی ظاهر ومنازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوكی باهردر وبیلمك كركدر كه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه ماثل ایسه كركدر كه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیه لر زیرا تعبیر مذكور علی الاطلاق نفوس وذراریلرینه دخی شامل ایكن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه لرینه تناول برله حریتلری متأكد اولدقدنصكره ضد
حریت اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدر كه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثنی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزكله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایده رز دیو مراملرین ایضاح وابراز ایده لر بوصورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حكم صحتده داخل اولور واكر مسئلهٔ مرقومه ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسه لر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموالاری منزلنده اولمغله بووجه اوزره مصالحه لری دخی جائز ومناسب كوریلور واكر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بوصورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حكم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حكم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

وذرا ریلری صلحـله آمنین اولوب اول امانله حریتلری محتمـل الابطال اولمامق و جهی اوزره مؤکـد ومقرر
اولدقدنصکره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ برله تملکلری متصور اولماز بویله ایکن و جـه مشروح اوزره
مصالحه ایتمشلر اولوب مسلمین دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائز اولسه‌لر بوتقدیرا اوزره نفوس وذراریلرندن
برشیئی اخذلری جائز کوریلمز زیرا امان آنلردن هرشخصك ایکی ثلثنه متناولدر وامان حاصل قطعـا شخص
واحدده تجزی ایله اتصافی قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جمیع اجزاسنده
دخی متحصل اولور لکن شرط صلحـه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعة مصالحه‌لری دخی مسلمینك
مطمح انظارلری اولمامغله کرکدرکه مسلمین اولا حصنلرندن خروج واهل حصنی حصنلرنده منعهٔ سابقـه‌لرینه
اعاده قیلوب بعـده نبذ عهد ایله محـاصره وقتاله ابتدا رایده‌لر زیرا صلحـله امان مسلمینده داخل اولملریله قتل
واسرقاقلری استحلال اولنماز ونبذ عهد دخی سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرینه اعاده ایتمـدکجه استحصال اولنماز
وبوتکلفاتی بالجمـله ارتکاب ایمز انجق معنای غدردن اجتناب ایچوندر واکر صلحلری اول حصنده بنی آدم وغیری
قلیل وکثیر هرنه موجود ایسه آنك ثلثی اوزره معقود اولوب اول وجهـله مسلمین درون حصنه ورود ایتمشلر ایسه
بوصورتده مسلمین حصنده بولنان احرار بنی آدمـه تعرض ایتمیوب همان اموالرندن اخذ ثلثـله قانع اولورلرسه
اخذلری جائز وواسع کوریلور زیرا تسمیه‌لری بدلیته صالح اولوب اولمیانلری جامع وبو مثللو عقودده حکم شرعی
بدلیته صالح اولنلر اوزره واقع واولمیانلر اوزره غیر واقعدر اما اموالرندن اخذ ثلثـله قناعت ایتمزلرسه اولبابده فسخ
صلحه دخی جواز ورخصت واردر لکن حالت مزبوره‌ده حصنده بولنان اموال و بنی آدمدن برشیئه تعرضلری
استحلال اولنمایوب بلکه اولا حصندن خروج واهل حصنی منعهٔ سابقه‌لرینه اعاده بعده نبذعهده استعجال ایتمك
کرکدر بوصورتده مسلمین بنی آدمدن غـیری جائز الاخذ اولان ثلث ماللرین اخذ ایده لیم بعده نبذ عهد ایده لیم
دیوتدبیره شروع ایلسه‌لر بوتدبیرلری غیر مشروعدر که ثلث مالللرین اخذ ایتدکلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغـله اول مالی اوزرلرینه رد ایتمـدین نبذ عهد ایتمـلری غیر مسموعدر وقول مذکور بالاده مواضع کثیره‌ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بو مصالحه‌ده کتب اولنه جق وثیقه‌یی تصویره اهتمام ایلدی لکن آنك دخی سبکی
معلوم اولمغله بزنقلنی التزام ایلمدیك والحاصل کتب وثیقه‌دن مرام انجق احتیاط اولمغله آنی احوط وجوه اوزره کتب
ایلمك استحباب واشتراط قیلنور ووثیقه انجق حکایت ماجری اولمغـله لازمدرکه کاتب بین الفریقین جاری اولان
معاهده‌یی احوط و جوه اوزره بسط واجرا ایلیه و بیلمـك کرکدرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حصن ایچون انجق
حین صلحده حصنده بولنان اموالك ایکی ثلثی سالم قیلنور بو قسه حین صلحده حصنده بولنمایوب قبل الصلح
مسلمینك اخذ ومعسکرلریله احراز ایلـدکلری بالتمام مال مسلمین قیلنمق لازمدر واکر بعـد الصلح حصنده بولنان
بعض بنی آدمده مسلمین ومشرکین بینلرنده منازعه پیدا اولوب اهـل حصن بونلر احرار در وامان واستثناده
داخل اولان نسا وذراریلریمزدندر دیو دعوی ومسلمین دخی بلکه بونلر قیقلریکزدندر آنلردن بزم ایچون حق ثلث
واردر دیو ادعا ایلسه‌لر بوبابده قول قول اهل حصن ایدوکی هویدادر زیرا اهل حصن انسانده اصل اولان حریته
تمسك ایتمشلردر وهم حصنده بولنان اشیاده یدلری ثابت اولمغـله اشیاء مزبوره‌نك حالنـه غیریدن اعرف اولملری
ظاهر احواللریدر لکن مسلمین آنلرك رقلری اوزره مسلمیندن یا اهل ذمتـدن یا اهل حربدن اقامت بینه ایدرلرسه
بینه‌لری معتبره اولوب بینه ایله ثابت اولان حکم همان اتفـاق خصومله ثابت منزلنـده ایدوکی مسئلهٔ مثبینه‌دندر
وبینهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهـادت اهل حربی دخی قبوله رخصت واردر لکن شهود
مرقومین بونلر شو رجالك بعینه رقیقلریدر دیو شهـادت ایدوب رقلری ثابت اولدقدنصکره اول رجال بونلر بنم
رقیقلرم دکللردر بلکـه احراردر دیسه آنك بو قولی ایله عتقـلری دخی مثبت اولور زیرا دعوای مسلمینه نظر ایله
آنلردن هر برینك ایکی ثلثی بعد الصلح اول رجالك مملوکی ایدوکی مقر اولمغـله آنلرده حریتلرین اقراری نافذ
ومعتبر اولور ومسلمین ایچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقیق اوزره سعایت ایجاب اولنماز که هر برینك
ثلثی فیء اولوب هنوز دار اسلامه محرز اولمـدیغی بی ارتیاب وقبل الاحراز بالدار غنیمتی کرك مسلم وکرك مشرك
استهلاك ایلمك مستوجب ضمان اولمدیغی شهرتیابدر کذلك اول رجل مشهود علیه بونلر فی الواقع بنم رقیقلرمدر
لکن بن آنلری شمدی اعتاق ایلـدم دیسه بو دخی علی التفصیل صورت سابقه یه الحاق اولنور انجق بو صورتلرده
مسلمین مخیرلردرکه دیلرلرسـه رقیق مزبوریندن غیری مالارینك ثلثنی اخذ ایله قناعت وصلحلرین اتمام ایدوب
دیلرلرسه جمیع مال مشروط یدلرینه واصل اولمادیغنـدن صلحدن نکول وحصنلرندن خروجله نبذ عهـده

قیام ایدرلر لکن قصد نکول ایتدکلرنده اهل حصن بزسزه اول رقیقلرك قیمت ثلثنی اعطا ایده لیم دیو التزام ایدرلرسه
مسلمین اوزره دخی اتمام صلحلری ازام اولنور که قیمت خلف عین اولوب رد عین متعذر اولدقده تسلیم قیمت تسلیم عینه
قدرت وقتنده واقع اولان تسلیم عین ایله متساوی الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومـه‌ده رقیق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمین اولان رجال بالغینی امیرلری ارادهٔ قتـل وتدمیر ایلسه تجویز وتقریر اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البیع
والقسمة بشقه‌درکه آنلرده امیر ایچون ولایت قتل جایکیردر زیرا اسراء اهل حربده قسمت جریان ایتمیوب بونلرده
مسلمینله اهل حصن میانلرنده قسمت نمایان اولمشدر وهم مسلمین آنلره بطریق الصلح واصل اولملریله همان ایادی
مسلمینده حاصـل اولدقلرنده دار الحربده امامك بیع ایلمدیکی اسرا منزلنه نازل واول وجهـله قتلدن امانلرین
مستحصل اولورلر واکر مسلمین برحصنی محـاصره‌یه آغاز ایتدکلرنده اهل حصن مسلمین آنلری مأمنلرینه بالغ
اولنجیه‌دك حصنلرندن اجلا اوزره شیء معلوم اوزره مصالحه لرین نیاز ایلسه‌لر بو وجه اوزره صلحه دخی جواز
واردر زیرا امام ایچون اجـلاء مذکور نفـع مسلمینی متضمن برعوض یوغیکن ممکن اولدقده عوضـله امکانی
بطریق الاولی متعیندر بعـده مؤلف بدیع البیان بوموادعه‌نك دخی صورت وثیقه‌سین تصویر وتبیان ایلدی
آنك دخی سبکی عیان اولمغله بزتحریرندن صرف عنان ایلمدیك و بو وثیقه‌ده لازم التسطیر اولان انجق بوشرطی
کتب وتحریردر کذلك هروثیقه‌ده لازم التسطیر اولان آنده مقصود اولان امری ذکر وتقریردر مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ما انتظر دیرکه بومثللو کتب وثایقده لازمدرکه کاتب ابتداء اموردہ اشد طرق اتقـان
یعنی احوط وجوه بیان اوزره کتابتده صرف مقدور ایلیه تاکه مسلمین بعض عباراتنه رضا ویرمزلرسه آنی ایچندن
محو والقا ایلیه‌لر زیرا القاسی قصد اولنان تعبیری القاهمان کشط ایله یعنی سطر اوزره مدخط ایله متیسر اولوب
زیاده‌سی قصد اولنان تعبیری زیاده انجق مجددا کتب زاید ایله متصور اولمغله القاسی زیاده سندن اسهل ایدوکی
امر مقرردر وهم اهـل حرب وثیقه‌ده اشد واحوطك مادونتی قبول ایتمك مأمول اولمامغـله کرکدرکه کاتب
ابتداء امرده شدت واحتیـاط اوزره کتابتله مشغول اولوب صکره اهل حرب آندن اخف وایسرینی قبول
ایده جکلری ظاهر اولورسه مسلمین دخی ایچندن دیلدکلری شدتلری القایه مباشر اوله‌لر مترجم فقیردیرکه کتب
وثیقه‌ده ذکر اولنان ترتیب انجق زمان تألیفـده معروف اولان عادتلرینك مقتضـاسی اولمق اغلب احتمالدر
بوقسه زمانه‌مزده وخاصهٔ دولت علیهٔ عثمانیه‌ده مصالحه ایچون کتب اولنان عهدنامه‌لر اولا تسوید اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفینی تکمیل‌دنصکره تبییض اولنمغله تکلفات مرقومه‌دن وارسته ایدوکی بی قیل وقالدر مؤلف
موثوق العهود اجزاه الله تعالی مواعد الاجور فی الیوم الموعود دیرکه مسلمین حین معاهده‌ده مشرکینه الله تعالینك
ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا قیلمق قریبـا ذکری سبقت ایلین وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم آبائکم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حدیث معروفی اوزره بنم عنـدمده کراهتله موصوفدر لکن حدیث مذکورك اواخرندن ظاهردرکه
نهی مذکور اعطاء مذکورك حرمتندن اولمیوب انجق بعض احیانده عهد مزبوره وفالری متعذر اولدیغندندر
بوجهتله نهی مذکور ولاتجعلوا الله عرضة لایمانکم یعنی الله تعالی یی یمینلریکز ایچون عرضه اتخـاذ ایدوب
کثرت یمین بالله ایله تعظیم الهی یه خلل ویرمکز نظم جلیلی اوزره مستقبلده برامر اوزره یمیندن نهی اولمق منزلنه
نازلدرکه یمین مرقومه حرام اولمیوب نهی مذکور انجق بعض احیانده عهدهٔ یمیندن خروج متعذر اولمغـله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لکن مسلمین الله تعـالینك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطادن صکره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذکور بحسب المعنی یمین اولمغله وقت حاجتده نقض ایدوب کفارتله عهدهٔ یمیندن خروج
ایلمك جائز ایدوکی بلا اجاجدر قال علیه السلام من حلف علی یمین ورأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی هو خـیر
ولیکفر عن یمینه یعنی هر کیمکـه برخصوص اوزره یمین ایدوب صکره خـلافنی اول خصوصـدن اولی کوره
اول کسنه اولی کوردیکی فعـله مباشرت قیلسون و یمیندن کفارت ایلسون واکر اهل حصن بعـد المحاصره
مسلمینه التجـا برله بزدن شودکلو و بودکلو کسنه‌لره اموال وامتعه‌لری ایله اعطـاء امان ایدرسیز واول کسنه‌لری
واموال وامتعه‌لرینی بزم بطریقمز اولان فلان تعیین وانتخـاب ایدر و باقی نفوس واموال سزه سالم اولور دیو
بسط رجا ایلسه‌لر بو وجه اوزره مصـالحه دخی جائز وسزا کوریلور که بیع کبی تضییق اوزره بنا قیلنان اموردہ
لدی الحـاجة شخص معین ایچون خیاری شرط قیلمق جائز ایکن صلح کبی توسع اوزره مبنی اولان اموردہ جوازی
بطریق الاولی در بعده مؤلف همـمکار بوموادعه‌نك دخی صورت وثیقه‌سین تحریره ابتدار ایلدی و بیان مسائل

اثناسنده دیدیکه بعدالمصالحه مسلمینله اول بطریق فلاننك میانه‌لرنده منازعه نمایان اولدقده اولبابده قول قول
بطریق فلانیدر لکن مسلمین اول بطریقی بعض خصوص اوزره اتهام ایدرلرسه کرکدرکه آنی بالله الذی
لااله الاهو عالم الغیب والشهادة الرحمن الرحیم الذی یعلم من السر مایعلم من العلانیة یعلم خائنة الاعین وماتخفی الصدور
الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام وجعله بشیرا ونذیرا وجعله وامه آیة للعالمین فی الحقیقه امر انجق
بنم دیدیکم منوال اوزره درو بن شرط قیلنان نسنه‌لردن زیاده نسنه ازدیاد ایلمدم ونفسم ایچون مشروطدن غیری
نسنه اخذ ایلمدم دیو استحلافده اهتمام ایده‌لر وجه استحلاف اولدرکه اول بطریق تعیین اشیاده متهمدر
وشخص متهم حکم شرعله امین اعتبار اولندقده قول آنك قولی قیلنمقده یمینی ملتزم اولدیغی کبی مانحن فیه کبی
حکم شرطله امین اعتبار اولندقده دخی ملتزمدر ووجه تغلیظ یمین اولدرکه استحلاف بطریقدن مقصودلری
انجق نکول بطریقدر ونکولی انجق تغلیظ یمینله حاصل اولور والله تعالی دن غیری یه استحلا فله تغلیظ ایلمك
غیر جائز پس لازمدرکه الله تعالی یه استحلافله وجه مذکور اوزره تغلیظ اولنه وکرکدرکه مسلمین حین طحنده
بطریقی بو وجه اوزره استحلاف ایده جکلرینی وثیقهٔ معاهده لرنده کتبه غیرت ایده‌لر تاکه مشرکین بطریقلرینه
وصف مشروح اوزره عرض یمین اولندقده مسلمینی غدره نسبت ایتمیه‌لر ووجه مشروح اوزره خصمی فتح ایتدکلرنده
بطریقلری بن بونلردن برفردی اختیار ایتمزم یاخود بعضیلرین بعض آخرین اوزره ترجیح وایثار ایتمزم دیو
اعتذار ایلسه یاخود هنوز برفردی اختیار ایتمدین فوت اولوب یاخود فرار ایلسه مسلمین اوزره واجبدرکه
حصنلرندن خروجلرنه نبذ عهده ابتدار ایده‌لر زیرا امان مسلمین علی وجه الیقین بعضیلرینه شامل اولمشیکن
آمنین مرقومین باعیانهم غیر معلومیندر واصل شرعی اولدرکه مستأمن وغیرمستأمن مختلط بولندقده هربرنده
حظر ایله اباحت مجتمع وعندالاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هیچ برینه تعرض
جائز ومناسب کوریلمز واکر بعد الفتح بطریقلری حاضر بولنوب لکن امتعه دن اشیاء کثیره یی تعیین
واختیار ایتمکله متهم اولوب بینلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع الیمین قول بطریقدر واستحلافی دخی
حین صلحده اوزرینه شرط اولنان طریق اوزره در قال علیه السلام الشرط املك یعنی شرط صاحب الشرطه
مالك مثللو اولمغله آنی اثبات مشروط اوزره علی وجه الکمال ضبط وحبس ایدیجیدر واکر صلح مذکور وجه مشروح
اوزره تعیین بطریقله تحت امان مسلمینده داخل اولان کسنه‌لری کندو مالل‌ری و یریلك اوزره قائم اولمش ایسه
اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مالنه اوزره اطلاق اولندیغنی بیلمك لازمدر فالمال اسم لکل متمول
متبذل متملك یعنی لفظ مال هرنسنه‌نك اسمیدرکه اول نسنه تمول اولنه وآنی تحصیل ایچون عمل اولنه وتملك اولنه
ومعنای محرر شریف وخسیس وقت حاجت ایچون ادخار اولنان جمیع اجناسه شامل ایدوکی مقرردر مکر
شرط قیلنان مال عین ایسه لفظ مال عین انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوی اولوب غایة الامر
اول جنسدن مسکوك وغیر مسکوك ومصوغ یعنی عمل زرکرایله مصنوع وغیر مصوغ اطلاق مذکورده
مستوی اولورلر انجق ذهب وفضه ایله مموه یعنی یالدزلی اولان نسنه‌لره شامل قیلنماز که تمویه یعنی یالدز ذهب
وفضه نك عینی اولمیوب انجق لونی اولدیغندن بشقه محلندن سهولتله ممکن التخلیص اولمامغله حکم
مستهلکده داخلدر بناء علیه شئ مموهده حکم ربوا ثابت اولمیوب قصد تجارت یوغیکن آنده وجوب
زکوة دخی متثبت اولماز کذلك شرط قیلنان مال صامت ایسه بودخی شرط قیلنان مال عین اولمغله برابر وبحسب
العرف آندن غیر متفاوتدر وحکم امان حکم نذر وزکوته مغایردرکه مال الزکوة لفظی جنس نقوده خاص اولدیغی کبی
ثلث مالی صدقة دیمکله ثلث مالنی نذر ایلدکده دخی لفظ مال جنس نقوده منحصر قیلنور اکرچه نذرده
تخصیص مذکور خلاف قیاس اوزره جاریدر لکن الله تعالی عبیدی اوزره ایجاب زکوتله تنصیص ایلدیکی
کبی عبد دخی نفسی اوزره ایجاب منذور ایله تنصیص ایلدیکندن تنصیص ایجابله واجب اولمقده نذر ایله زکوة
بینلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذری دخی جنس نقوده تخصیص ایلمکده اخذ استحسانه مجتری اولدق
مترجم فقیردیرکه بو موضعده اصل کتابده تعقید اوزره تقریر اولنمغله مسئلهٔ مذکوره نك اوائل کتابده
باب مایصدق فیه المستأمن ومالایصدق اثناسنده سبقت ایلین نوع تفصیلنه اعتماد ایله ترجمه مزوجه محرر
اوزره تحریر اولندی وبو بابك اشبو مسئله‌دن بشقه بعض مسائلی دخی باب مذکورده سبقت ایتمکله کرکدرکه
طالب تحقیق اولان اخوان اکارم اجعت ایده‌لر انتهی ومعنای مذکور حکم امانده ظاهر الانعدام اولمغله
آنده اخذ قیاسی التزام ایلدیك زیرا اعطاء امان ثلث ماله وصیت منزلنه نازل اولمغله آنده وصفی ذکر اولنان

هر

مطلب التغلیظ فی الاستحلاف

مطلب اسم المال یطلق علی معان

هرمال متمول داخل اولور مؤلف جلیل متعه الله تعالی بالثواب الجزیل دیرکه اکر شرط قیلنان متاع ایسه
لفظ متاع ثیاب واوانیدن عینی باقی قالمق اوزره آنکله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء علیه مکیل
وموزون متاعده داخل دکلدرکه منفعتلری انجق استهلاك عینلری ایله حاصلدر لکن موزوناتدن اوانی ذهب
وفضه وسریر ذهب وفضه ایله بقاء عین اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلی متاعدن
خارجلردرکه آنلر تحت حلیده مندرج وحلی تحت متاعده غیر مندرجدر لکن اسلحه تحت متاعده داخلدرکه
آنکله بقاء عین اوزره تمتع قابل وآنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غیر حاصلدر اکرچه
آنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لکن لفظ سلاح اسم عین اولمیوب همان آنکله
تسمیه‌سی صفت استعمالنی اعتباره مبنیدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدرکه تحت حلیده مندرجدر
سؤال اولنورسه که مؤلف تحریر کتاب الجامع الصغیرده خاتم فضه حلیدن دکلدر دیو تحریر ایلدیکی جوابده دیرزکه
بلی تحریر ایلدی لکن مرادی لبس خاتم فضه ذکور ایچون دخی حلال کوریلدیکندن حکم استعمالده حلیدن
اولمدیغنی تقریردر یوقسه لفظ حلی فی الحقیقة خاتم ذهبه شامل اولدیغی کبی خاتم فضه‌یه دخی متناولدر
واسم حلی اسم عین اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتی لفظ متاعدن خارج اوله جغی محققدر
واکر شرط قیلنان سلاح ایسه سلاح سیف وبیضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالی غالب احوالده
استعمال سلاحله استعمال اولنان هر برآلت قتالك اسمیدر اما سکین سلاحدن عد اولنمیوب متاعدن
عد اولنورکه غالب احوالده قتال ایچون استعمال اولنمیوب بلکه آنکله بعض حوایجده استمتاع اولنور
اما خنجر ونیزه البته سلاحده ادخال اولنورلر که غالب احوالده انجق قتال ایچون استعمال اولنورلر لکن جبه‌لر
وحشوی پنبه ایله مملو قفتانلر وکچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولمیوب متاعدن اعتبار اولنور مکر انجق حربده
استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بو تقدیر اوزره منزلهٔ خفتاناته نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده
داخل قیلنور مترجم فقیردیرکه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنك شعوریده خفتان برنوع جبه‌در
جنك محلنده کیرلر ترکستانده قلماقی دیرلر دیو تعریف ایتمشدر ولفظ مذکورك باب قطع الماء عن اهل الحرب
اثناسنده دخی ذکری واردر انتهی کذلك دیباج وحریردن اولان قفتانلر دخی اسلحه‌دن اولمیوب متاعدن
تعداد اولنور مکر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بیراقلر وطرادلر یعنی
کوچك حربه‌لر وجوشنلر بلاجدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ کلام هر موضعك اهلی برنسنه
اوزره قنغی اسمی اطلاق ایدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفی اوزره اتفاق اولنور بو معناده اصل اصیل شول روایت
اولنان اثر جلیلدرکه عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما یه برکسنه کلوب بزم بر رفیقمز بر بدنه ذبحنی نذر ایلدی
اکا ذبح بقره کفایت ایدرمی دیو استفتا ایلدکده رفیقکز قنغی قبیله دندر دیو سؤال ایلدی اول دخی بنی ریاحدندر
دیدکده ومتی اقتنت بنو ریاح البقر انما وهم صاحبکم الابل یعنی بنی ریاح بقری‌نه زمانده اتخاذ وتربیه ایلدیلر
یعنی اتخاذ بقر عادتلری دکلدر رفیقکزك وهم وبنیتی انجق ابلدر آندن ذبح بقره کفایت ایلمز دیو افتا ایلدی
واکر اهل حصن صلح مذکورده سلاحله برابر کراعلرین دخی شرط وبذل ایتمشلر ایسه لفظ کراع انجق
خیل وبغال وحمیره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم کراعدن اعتبار اولنماز که آنلرك اسم مخصوصلری انعام
ایدوکی شهرتشعاردر قال الله تعالی والانعام خلقها لکم فیها دفء یعنی دخی الله تعالی انعامی یعنی ابل وبقر وغنمی
سزلر ایچون خلق ایلدی که آنلرده بوددن تسخن ایده جك صوف وامثالی واردر بو مسئله‌ده معنای فقهی اولدرکه
کراع شول حیواندرکه منفعتی انجق رکوب اوله ومفهوم مذکور خیل وبغال وحمیر اوزره مقصوردرکه الله تعالی
شانلرنده لترکبوها وزینة قول شریفنده منفعتلرین بیان ایلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتی کاه رکوب
وکاه حمل اثقال وکاه اکل لحومدرکه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فیها دفء ومنافع ومنها تأکلون
یعنی انعامده تسخن ایده جککز صوف وامثالی واردر ونسل ولبن ورکوب ظهرلری کبی منافع واردر وانلردن
لحم وشحملری مثللو مأکول اولان اجزالرینی اکل ایدرسز نظم جلیلندن معلومدر واکر سلاحله برابر خیللرینی
دخی شرط قیلمشلر ایسه لفظ خیل عراب وبراذیندن هر برینك ذکور واناثنه شامل اولوب بغال وحمیره
متناول اولماز قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم یعنی دخی قتال کفار ایچون خیل
مربوطه دخی اعداد ایدیکز که اول خیلله الله تعالی نك دوشمنی وسزك دوشمنکزی ارهاب ایدرسز ومعلومدرکه
ارهاب اعدا انجق افراسله پیدا قیلنور وبزباب سهمان الخیل والرجاله اثناسنده اشبو آیت کریمه ایله استدلال

مطلب لفظ المتاع

مطلب الجواهر واللآلی

مطلب الاسلحة من المتاع

الطراد ککتاب ومطرد کمنبر رمح صغیر کذا فی القاموس وقال صاحب المغرب المطرد الرمح الصغیر لانه یطرد به الوحش والطراد مثله ومنه قول محمد رحمه الله تعالی فی تفصیل السلاح الاصلام علا والطرادات انتهی

وغنیمتده عراب و براذین ایچون اسهام اولنوب بغال وحمیر ایچون اولنماز ذیلی بسط مقال ایلدیك واكرماشیه لرین اشتراط ایتمشلر ایسه لفظ ماشیه خیل و بغال و حمیر كبی متناولات كراعه شامل اولیوب ابل و بقر و غنمه متناول اولور زیرا ابل و بقر و غنم سوائمدر كه اغلب احوالده آنلره عاف ویز یلمیوب رعی ایله اكتفا اولنور وعرف ناسده اصحاب المواشی انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشی وسوائم شیء واحد اولور واكر سلاحلرین شرط ایتدكلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمریله استحقاق سلاحله آنلرك دخی استحقاقلری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللولر داخل قیلنمازلر كه بونلر ایله حسب العاده حربك غیریده بقاء عین اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمریله لفظ سلاح بونلره شامل قیلنماز كذلك پالان وچول مثللو نسنه لره دخی متناول قیلنماز لكن تجفافلر یعنی وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جمله اسلحه ده ادخال اولنور واكر اهل حصن حلقه لرینك غیری صفرا و بیضالری مسلمینك اولمق اوزره مصالحه یه نائل اولسه لر لفظ صفرا و بیضا لفظ مال عین ولفظ مال صامت منزلنه نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر و مسكوك ومصوغ وغیر مصوغ یعنی مصنوع وغیر مصنوع بالجمله تحتنده داخل اولور لكن ذهب وفضه دن برظرف مضنع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلمینك اول جواهرده حقلری بولنمغله آندن یدلری منتزعدر كه استحقاقلری انجق لفظ صفرا و بیضا ایله حاصل ایكن لفظ مرقوم جواهره غیر شاملدر اما خشبدن بر قدحك ذهب وفضه دن ضبابی یعنی چنبری بولنسه مسلمین اصل قدحه مستحق اولمیوب انجق صفر او بیضادن اولان چنبره استحقاقلری مقرردر بوصورتده نزعی قدحه غیر مضر ایسه البته نزعی متقرردر ومضر ایسه اهل حصن مخیر قیلنوب دیلرلرسه نزع وتسلیمه اظهار رضا ودیلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ایكن قیمتنی دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ایكن قیمتنی دنانیردن اعطا ایدرلر زیرا املاك اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت وملكدن دفع ضرره حاجت مس ایلدكده تملك شیء زائدده خیار انجق صاحب الاصل ایچون متثبتدر انجق اداء قیمت ایچون تقویمی لازم اولدقده خلاف جنسله تقویمی لازمدر كه هر بری جنسی ایله مبادله اولندقده صنعت وجودینك قیمتی معتبره اولمیوب حق مالك ایسه صنعت وجودنده دخی قائمدر ولفظ حلقه حاء مهمله نك فتحی ولامك سكونی یاخود فتحی ایله بمعنی السلاح درو بزاوائل كتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی النضیر ایله مالرندن حلقه دن غیری دوه لری نه مقداری نسنه یه متحمل ایسه بنی النضیرك اولمق شرطی ایله مكانلرندن آنلری اجلا قیلق اوزره مصالحه دنصكره حلقه دن غیری لفظی ایله استثنالری حسبیله سلاحلرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیك و بیان مذكوردن حلقه بمعنی السلاح ایدوكی نمایان اولمشدر واكر اهل حصن متاع بیوتلری كندولر ایچون ترك اولنمق اوزره مصالحه لرین تكمیل ایلسه لر لفظ متاع بیوت انجق فراش ووساده و پرده مثللو بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه اوزره تحمیل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثیابلرندن اهل حصن حصه یاب اوله مزلر كه متاع بیت انجق بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصی اولوب معنای مذكور ثیاب غیر مقطعه ده ناموجود ایدوكی بی ارتیابدر كذلك بنی آدمدن رجال ونسانك لباسلری متاع بیتدن معدود اولمیه جغی بی التباسدر واكر اهل حصن مصالحه لرین ثیابلری مسلمینك اولمق اوزره مرصوص ایدرلرسه لفظ ثیاب انجق كتان وقطن وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بنی آدم ایچون اسم مخصوصدر كورمزمیسنكه ملبوسات مذكوره نك بایعنه ثیابی تسمیه اولنمق عرف شایعدر اما ستور وانماط وحجال ثیابدن عد اولنمیوب متاع بیتده ادخال اولنور كه حسب العاده ناس آنی تلبس ایتمیوب انجق بیوتلرنده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیر كه ستور جمع ستردر كه پرده معناسنه در وانماط جمع نمط دركه نهالی دیدكلری منقش پرده در و بعضیلر هودج اوزرینه اورتیلن صوفدن برثوبدر و بعضیلر دوشك یوزیدر دیدیلر واحجال جمع حجله دركه عروس ایچون قوروب جهاز ایله تزیین وعروسی ایچنده اجلاس ایتدكلری قبه لی پرده در انتهی ولفظ بزدخی انجق قطن وكتاندن اتخاذ اولنان لباس ایدوكی بی التباسدر ومعنای مذكور عادت اهل كوفه اوزره واقعدر كه آنلرده لفظ بزاز انجق بو ایكی نوعی بیع ایدنلره اطلاق اولنوب خز و مرعزی یعنی تفتك وصوف بیع ایدنلره اطلاقی غیر شایعدر شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیر كه اما زمن دیارمزده لفظ بز ابریشمدن اتخاذ اولنان ثیابه دخی شاملدر كه اسم بزاز آنلرك دخی بایعنه متناولدر ومؤلف بلاغت پیما اشبو معنایه رمز وایما ایدوب دیدیكه مگر حصن مز بو ز شول دیارذن اوله كه عندلرنده لفظ بز صوفدن وغیریدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالی اشتهار اوزره اوله بو صورتده صلحلری عرفلری اوزره استقرار ایدر

وحلقه فی الاصل حلقه لردن تركیب اولنان درعیله ومطلقا سلاحده دخی استعمال اولنور

مطلب تفسیر متاع البیت
مطلب تفسیر الثیاب والثیابی والبزاز

وفرق دیارده مدار شول قریبا ذكر ایلدیكمز اصل شریعدر كه هر موضعده اهل موضعك متعارفلری معتبر ومرعیدر واكر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصور ایكن مواد عدلرنده ایچلرندن طائفه مقاتله لری ایچون امان مسلمینی شرط وتعیین ایلسه لر بو صورتده اموال ونسا وذراریلرندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون سالم اولمیوب انجق نفوس مقاتلین سالمین قیلنورلر زیرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذكوردن مقصودلری انجق نجات نفسی ایدوكی ساحه پیرای ظهوردر و بو مثللو مواضعده اكاماللندن دخی لابس اولدیغی ثیابی ایله فی الحال اكل ایده جكی طعامندن غیری نسنه تابع قیلنماز و بونلرك دخی تبعیتی بطریق الاستحساندر كه بونلر تابع قیلنمادقجه نجات نفسی عدیم الامكاندر بوندنصكره معلوم اوله كه طائفه مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر و بلوغ دخی كاهیجه محتلم اولمق وزوجه سنی حامل قیلمق كبی علامتله آشكار وكاهیجه سن مخصوصله پدیدار اولور واول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور ورایكاندر وامام ابو یوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمة الله تعالی علیهما سن مرقومی اون بش سنه ایله تقدیر ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مأثور اولان حدیثله تقدیر مذكوری اثبات وتقریر ایتمشلردر ومؤلف در یادرایت اول حدیثی اشبو كتابنده روایت ایلمشدر لكن برشهرتنه بناء آنی نقل وحكایت ایلدیك مترجم فقیر دیر كه حدیث مذكور و بلوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله عنه باب الحكم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حكم رجل من المسلمین اثناسنده اصل كتابده وترجمه مزده سبقت ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اكا مراجعت ایلیه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك سنی اون بش سنه دن اقل ایدوكی محزوم وهنوز محتلم ایدوكی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنمیوب ذراریدن تعداد قیلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلمدیكنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالری دخی بویله در زیرا لفظ مقاتل اول كسنه نك اسمیدر كه قصد قتال ایتدكده آنك قتاله متحمل بنیه سی بولنه حال آنكه بنیه مرقومه نسا وصبیانده معدومه در پس خلاف عادت مباشرت قتال ایتسه لر دخی مقاتله ده ادخال اولنمازلر كورمزمیسنكه رجال بالغین بعض اسبابله مباشرت قتال ایتمسه لر دخی بنیه لری متحمل اقتتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر اما زمن واعمی و مقطوع الایدی ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلری قتاله مباشرت ایدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زیرا هنوز بنیه لری قتاله متحمل ایكن آفات مذكوره قتالدن عجزلرینه باعث اولمش ایسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ایسه كما فی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض ومغمی علیه حال مرض واغمالرنده بنه مقاتله ده ادخال اولنورلر كه بنیه لری متحمل قتال ایكن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف لزوالدر بناء علیه الحالة هذه مقاتل دكل ایسه ده بنه طائفه مقاتله دن منعزل اولماز لكن سابق الذكر عمیان وامثالی بشقه در كه آنلره عارض اولان آفت مشرف زوال دكل ایكن قتالدن عجزلرینه دخی باعث اولدقده آنلری رتبه مقاتله دن استنزال ایدر كذلك اهل زراعتدن اولوب قطعا مزاوله قتال ایلمین رجال دخی بنیه لری متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه كه سز بوندن اقدم باب ما یكره قتله من اهل الحرب ومن لا یكره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر دیو ذكر وانبا وآنلری مجرای عسیف واجیرده اجرا ایلدیكز جوابده دیرز كه باب مذكورده بیان ایلدیكمز انجق امر حربه اصلا اهتمام ایلمدكلری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان كورلمدكدر بو قسمه مانحن فیهده ذكر اولندیغی اوزره مقاتله دن اعتبار اولنمزلر بله جواز قتللری آشكاردر یاخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعین انجق حصنده بولنوب تكثیر سواد مقاتلین ایدنلردر دیو تأویل وتبیین اولنور اما مضیق قتال اولمیوب امر حربده صاحب تدبیر اولمیان شیخ كبیر مقاتله دن اعتبار اولنمیوب همان اعمی ومقعد منزلنه تنزیل اولنمغله قتلی جائز وسزاوار كورلمز لكن قتلی جائز كوریلان اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأیی ایله عامل اولسه لر شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولمامش ایسه دخی جمله مقاتله ده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرقوم اسیر قیلندقده بعد الاسر دخی قتلی استحلال اولنور پس مانحن فیهده دخی امان مقاتله ده ادخال قیلنور اما عبید اهل حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قیاس اولدر كه آنلر مقاتله دن قیلنمیوب امان مقاتله دن خارج وفیء مسلمینده مندرج قیلنمقدر لكن مؤلف عظیم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیر كه اكر مولالریله برابر قتال ایتدكلری معلوم مسلمین اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال اولنمیوب فیء مسلمینه ایصال قیلنورلر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمك اعطاء امانی تجویز ایدوب غیر مأذوندن تجویز ایتمدیكی قولنده مولاسیله برابر قتال ایدوب ایتمكی دلیل اعتبار

مطلب متی یحكم ببلوغ الاطفال
مطلب تعریف المقاتلة من الرجال

ایدوب آنکله مأذونی غیر مأذوندن فرق وتمییز ایلدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقاتله‌دن
صدورینه مبنی دکلدر که مقاتله‌دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بوموضعده
مولاسیله برابر قتال وعدم قتالنه اعتباری اماننی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر
ووجه اظهار اولدر که مملوکده متحمل قتال اولان بنیه حاصل ایکن غیر ایچون رقبه‌سنده ثابت اولان ملك
اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور
بناء علیه بزدخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه تحمل بنیه‌سنه اعتبار اولنوب مقاتله‌ده ادراج
قیلنور وغیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله‌دن اخراج قیلنور لکن مالك عبید اولنلر عبیدلرینی
برموضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بوصورتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله‌دن عد
اولنملری بی کماندر مؤلف عدیم النظیر بومعنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیر که کورمز میسنکه اهل حربدن سکان
خراسان اولان اعجام ملوکلرینك عبیدی اولمشلردر مملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه
الزام ایتدکلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سائر عبیددن دخی بومنزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتله‌ده داخل قیلنورلر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده
مسلمین ومشرکین بعض اهل حصنده منازعه‌یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین
دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندر که
اصل اولان حریته تمسك واعتصام ایلمشلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومین ایچون اثبات امانه
احتیاج مشرکین واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ماکان علی ماکان باینده حجت قیلنمغه صالح واثبات
استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیرصالح ایکن اثبات امانه حجت قیلنمق نه‌وجهله متضح اولور جوابده دیرز که
مانحن فیهده اصلله تمسك امانلرین مثبت اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولدقلرین مثبتدر ومقاتله‌دن اولدقلری
ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معاهدلری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله مثبت اولماز
لکن مسئلهٔ مرقومه‌ده مسلمین ومشرکین اشخاص مزبوره عبید اولمقده اتفاق ایدوب انجق مشرکین
آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه‌لر
بوصورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صکره ظاهر حاللری مسلمین ایچون شاهد وفیء قیلنملرین مثبت اولور مکر مشرکین
دعوالرین بینه ایله مستثبت اوله‌لر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمین اولمق لازمدر
واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئه تمهید اولنملریدر اما بطریق الاستحسان
مقاتله دن عد ایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرین بینه ایله بیان ایده‌لر واول بینه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عبید مذکورین
فرض مزبور اوزره مقاتله دن اولمق ظاهر حالدر وبومثللو وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی
ظاهر اوزره بنا لازمهٔ احوالدندر اما طائفهٔ روم وغیریلری مثللو مقاتلری احرارلرندن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبیدلرینك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله‌دن تعداد اولنمازلر که هربابده حکمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مصالحه‌لری مقاتله ومقاتله‌نك ذراری واموااللری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائم سبی ایچون بونلر بزم امتعه‌مز وذراریمزدر دیو مستبد اولسه‌لر
قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعهددر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله
صدق مقاللرینه وقوف غیرمتیسر اولمغله اولبابده قوللری برشخصك کندو درونده اضمار ایلدیکی
معنادن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره‌ده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بودفعه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك
قابل التیام اولوب اولمادیغنه اعتبار اولنمایوب جراحتلری مقاتله‌دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله‌ده
ادخاللرینه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بودفعه‌دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینه نظر اولنور اکر اول
جراحت قابل التیام ایسه بودفعه‌ده قتاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض
منزلنه تنزیلله مقاتله‌دن عد اولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلر مقاتله‌دن قیلنمایوب فیء مسلمین قیلنملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولملریله اهل حصن اول
علیللری مجمعلرینه احضار وامر حربده تدبیرلرین مطمح انظار ایتمش اوله‌لر بوصورتده مقاتله‌دن شمار اولنورلر
واکر اهل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سلامتیچون انتخاب ایدوب بزه اعطاء
امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعد الامان حصنلرنده تعیین ایتدکلری عدددن زائد فرد آخر بولنماسه جمله‌سی
امانده مقرر قیلنوب اهل حصنك حین استیمانده عدد مذکوردن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب
اولمالری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله
حاللری همان عصباتله اصحاب فرائضك احواللرینه مماثل اولمشدرکه ترکه‌دن حقوق اصحاب فرائضدن
صکره تسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اوله‌مزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلری ایچون
شرط امان ایلدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب مایصدق فیه
المستأمن من اهل الحرب ومالا یصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب
انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدر که بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری ابا اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله‌لر دیو تقریر ایلدی وبوموضعده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك
اهل بیتی اول کمسنه‌درکه خانه سنده ساکن اولوب نفقه‌سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون
وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدنصکره تفسیر سابقی دخی ذکر وتحریر ایلدی خلاصهٔ کلام مصالحه‌ده
ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بوموضعده اختیار اولنان معنیدر وبیت النسب ایسه
انجق معنای سابق معتنیدر امام رامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل بیتدن ایکی فرقه‌نك معاامانده دخوللری
مجزوم اولور که حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میاننده متردد الحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امرظاهر اللزومدر اما حکم وصیت بشقه‌درکه توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده
سبقت ایلدی واکر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسه
لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه‌یه خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه سنده ساکن وعیالنده
داخل اولنلره جمیعا شاملدر وبزباب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غیرمندرجدر لکن لفظ اهل البیت بویله دکلدر بعده مؤلف بلاغت سمیر بوموضعده
مفاداة الاسیر بالاسیر مسئله‌سنی تقریر ایدوب اولبابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس
اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه‌لرینك
صورت وثیقه‌سین کتب وتصویر ایلدی وبزظهورینه بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه‌ده
ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکدر که مسلمین نقض صلحه
اقتدار ایتمیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه
بذل اقتدار ایده‌لر که شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده
مستحب ومحمود کوریلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده‌لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهار
وابدا ایلسه‌لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کوریلمز که مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده‌لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین
بونلرده مفاداتدن اظهار نکول لرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرین مأمول ایده‌لر اول حینده
نظر مسلمین بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول کوریلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهار
ایتمزلرسه کرکدر که امام اظهار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکه بواختیاری توهین امر
مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات
ضعفایه تصدی ایلمز کورمزمیسنکه مشرکین براسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفادات ایده رزدیو اصرار
ایلسه‌لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزاوار اولور اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر
لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه‌ده دخی بویله‌در واکر اهل حصنك
رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلری ایچون اهل واموااللری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجـه اوزره اعطاء امان ایتمكله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ایچون اهـل ومالدن هیچ نسنه اولمدیغی
نمایان اولسه امانله انجـق اول رسوللر كامران قیلنور زیرا اعطاء امان انجق موجود ده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلری حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومالری حقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غیر متحققدر لكن بعد الدخول حصنده بولنان جمیع اموال بزمدر دیو دعوی ومدعالری
اوزره یمین ایلسه لر قول آنلرك قوللری ایدوكی مستبیندر كه وجه آخر ایله ممكن الوقوف اولمادیغی قریبا تبیین
ایلدیك واكر اهل حصن ذراریلری اوزره اخـذ امان ایتشلر ایسه بزباب مذكورده لفظ ذریت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنین واولاد بنات اولبابده متساوی اولدقـلرین بیان ایلدیك كورمزمیسنكه الله تعالی
حضرت عیسی علیه السلام حقنده دخی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم الایة نظم كریمنده
ذریت آدم علیه السلامدندر دیو تعبیر ایلـدی حال آنكه انجق اولاد بناتندندر مترجم فقیر دیر كه آیت مذكوره نك
ذیلنده ومن ذریة ابراهیم واسرائیل قول شریفنده دخی حكم مذكور اوزره دلیل آخر واردر كذلك اوائل كتابده
باب مذكورده یحیی بن یعمر رحمه الله تعالی نك حجاج لجاجله واقع اولان حكایه سنده دخی دلیل آخر واردر انتهی
واكر اهل حصن نسالری اوزره اخـذ امان ایتشلر ایسه لفظ نسا انجق از واجدن عبارت ایدوكی نمایاندر كه للذین
یؤلون من نسائهم كذلك یظاهرون من نسائهم آیت جلیـله لرنده نسا ایله مراد انجق ازواج ایدوكی بی كماندر
واكر نسللری اوزره اخذ امان ایتشلر ایسه لفظ نسل معناده لفظ ذریتله سیاندر واكر اولادلری اوزره اخذ امان
ایتشلر ایسه لفظ اولاد قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره انجق اولاد صلبیدن عبارت قیلنمق عیاندر كه
لفظ اولاد انجق اولاد صلبیده حقیقت واولاد اولادده مجاز در وارادۀ حقیقت ممكن ایكن ارادۀ مجاز عدیم الجوازدر
اما بعض اهـل حصنك اولاد صلبی نا موجود ایسه آنك حقنده اولاد بنینی مقصود قیلنور كه اولاد بنین دخی
بطریق المجاز اولاددن معـدود وحقیقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ایله عمل واجب ایدوكی مشهور ومشهود در
اما اولاد بنات انسانك اولادی اولمامغله حكم امان انلرده اثبات اولنماز لكن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالی دن
اشبو روایتدن بشقه حكم امانده دخوللری بابنده روایت خصاف اوزره قول آخر دخی واردر كه بیانی باب مذكورده
امرار اولنمشدر واكر بنیلری اوزره اخذ امان ایتشلر ایسه لفظ بنین قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بناتله مختلطین
اولان بنینه دخی تناوله حسبا ندر وامام مشار الیه بومو ضعـده دیر كه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
لفظ بنین انجق ذكوره شامل وذكور ایله مختلطه اولان بناتنه حكم امان غیر متنا ولدر وشارح الكتاب عن الله تعالی
كتابه یوم الحساب دیر كه قیاس قول ابی حنیفه دن مرادی بنی فلان ایچون وصیتده واقع اولان قول ابی حنیفه اوزره
قیاسدر لكن بزباب مذكورده بیان ایلدیك كه مسئلۀ امانده قول ابی حنیفه دخی قول محمد كبی اختیار استحساندر
زیرا بناء امان توسع او زره واقعدر وهم امانده اناثی ادخال قیلمق حق ذكوره موجب نقصـان اولمدیغی ظاهر
وساطعدر لكن مسئلۀ وصیت بشقه در ولفظ ولد ده بنین و بنات مختلط وغیر مختلط البته داخلدر كه اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جمیع افرادە شاملدر واكر مسلمین دار موادعه اولمیان ارض حربه داخل اولوب كنا یسلرندن
بر كنیسه یه واصل اولسه لر اول كنیسه یی تخریب وتحریق ایله افنا بلكه ایچنده حاجتلرین قضا ومسلمین كندو
منكوحه لرینه وجاریه لرینه جماع ایتمك مثللو معاملاتله تحقیر وازدرا قیلملری جائز وسزا كوریلور زیرا كنیسه لری
سائر مسكنلری ایله برابر بلكه كنیسه لرنده اجراء شركله عصیانلری اكثر اولمغله عند المسلمـین سائر مسكنلرندن
احقردر ومؤلف كرامت نهادك بوقول اصابت نژادایله مرادی انجق معابد مشركین اولان بیع نصاری وكنائس
یهود و بیوت نیران مجوس ایله معابد مسلمین اولان مساجدك فرقلرینی ایراد دركه مساجد نمازكاه مسلمـین اولوب
انجـق ایچنده عبادت اولنمق ایچون مبنی ومفرز اولمغـله مثال كعبه مصالح عباددن خالصا لله تعالی محمی
ومحرزدر قال الله تعـالی وان المساجد لله بناء علیه مساجد ده تبوّل وتغوّطله قضاء حاجت بلكه ایچنـده
امرأه وجاریه سنه مجامعت بلكه حال جنابتنده دخول ایلمك مثللو اعمال قطعا حلال كوریلمز اما ذكر اولنـان
معـابد مشركـین انجق اظهـار شرك ایچون بنا قیلنمغله حكمده مساكن مشركینله همحال بلكـه
مسا كنلرندن زیاده بدفال اولدیغندن آنلرده ذكر اولنان اعمـال استحلال اولنور واكر بر حربی مسلمینی ایچنـده
اهل وولدی موجود قریه نك اهـالیسی اولان سبی اوزره دلالت شرطیـله نفسی واهل وولـدی ایچون امانه
طالب اولسه حق مسلمینده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب كوریلور ومؤلف همت مآب اصـل كتابده
بوموادعه نك دخی صورت وثیقه سین اكتتاب ایلـدی لكن بزظهور ینه بناء ترك اطناب ایلدیك بعـده دیدیكه

صورت مفروضه ده حربی مزبور مسلمینی ایچنـده اهالیدن قلیل وكثیر جماعت سبی موجود اولان بر قریه یه
دلالت ایلدكده اتیان مشروطـله قولنه وفا ایتمش اولمغـله نفس واهل وولدنده حكم امانه رعایت اولنور اما اول
قریه ده اهل وولدندن غیری كسنه لر غیر موجود ایسه نفس واهل وولدی فیء مسلمیندن معدود قیلنور زیرا حین
موادعه ده مسلمینی ایچنده هم سبی وهم اهل وولدی بولنان بر قریه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمین دخی
اول ضمانه تعلیق متضمن اولمشیدی پس اویله بر قریه یه دلالتی بولنمادقده نیل امانی ممكن اولماز كذلك اول قریه ده
اهل وولدندن غیری انجق بر یاخود ایكی كسنه موجود اولسه ینه بالجمله فیئدن معدود قیلنورلر زیرا شرط قیلنان
اول قریه ده اهل وولدندن غیری سبی موجود اولمقـدر ولفظ سبی اسم جمع اولوب جمع متفق علیهك اقلی انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتی اولبابده حربی مسفور اشبو قریه ده
جماعت سبی وار ایدی لكن كیتمشلر دیو اعتـذار ایلسه ینه هیچ بری اماندن بهره دار قیلنماز زیرا امانی ایچنـده
جماعت سبی بولنان قریه اوزره دلالتـه تعلیق اولنمشیدی شمدی بو قریه ده جماعت سبی بولنمادیغی رسیدۀ
تحقیق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمین انجق دلالتی ایله اخـذ سبیه قادر اولملریدر وفی الاصل قریه ده
بولنوب قبـل الدلالة ذاهبین اولان سبیله بو مقصودك عدم حصولی ظـاهردر لكن مسلمین حربی مذكوره
معسكره حین دخولنده بلا شرط اعطاء امان ایتشلر اولوب صكره اول حربی سزبكا نفس واهل وولدم اوزره
امان ویریكز سزی وصف مشروح اوزره بر قریه یه دلالتم شرطیله و بن اول شرطه وفا ایتمزسم بنمـله سزك
بینلریمزده عقد امان اولماسون دیو عهد و پیمان ایلدكدن صكره مسلمینی بر قریه یه دلالت ایدوب اول قریه ده اهل
وولدندن غیری سبیدن نام ونشان بولنماسه اگرچه اهل وولدی فیء اسـلامیان قیلنور انجق نفسی كما كان حكم
امانده اسكان اولنور زیرا مسلمین امان اهل وولدینی دلالت مشروحـه یه تعلیق ایتشلر اولوب اولدخی حاصل
اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولمادیلر اما امان نفسی قبـل الشرط حاصل اولمش اولمغـله مأمننه بالغ اولمدقچه
حكم امانی زائل اولماز وآنك بینلریمزده عقد امان اولماسون قولی آنی مأمننه موصل اولمامغـله اول قولله امان ثابتی
باطل اولماز اما مسئلۀ سابقـه بشقه دركه آنده امان نفسی امان اهل وولدی كبی شرط مرقومـه متعلق ایدی
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسی دخی متحقق اولماز واكر بر حربی مسلمینه اكا نفسی اوزره اعطاء امان ایلمك
اوزره مسلمینی سبیدن عدد مسمی اوزره دلالتی شرط والتزام ایلسه اول حربی وفاء شرطی اتمام ایدرسه من كل
الوجوه امانله بكام قیلنوب هیچ براسیره دلالت اوزره قیام ایلمزسه كرك قتل وكرك استرقاقدن امان نفسنی استتمام
ایده مز اما بعض اسرا اوزره دلالت ایدوب لكن عدد مسمادن اقل اولسه شرط امانی مكمل اولمامغله فیء مسلمین
قیلنمسی بلا جدلدر ومقتضای قیاس حق مسلمینده شرط مذكور ایله استیمانندن اقدم قتلی مشروع اولدیغی كبی
صكره دخی مشروع اولمقدر لكن مقتضای استحسان مسلمین آنی قتلـدن ممنوع اولملریدر زیرا بعض مشروطه
وفاسی دركار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امین اولە جغی آشكار ایكن بعض مشروطه وفاسی
مورث شبهه اولوب قتل دخی شبهاتله مندریء اولەجغی بدیدار اولدیغندن قتلی جائز وسزاوار دكلدر نكته سی
اولدركه دلالت مرقومه ظاهرده معنای شرطی متضمن ایسه ده منفعت مسلمینه نظر ایله آنده معنای عوض دخی
مستكندر ومعنای شرطه نظر ایله قتلی ممكندركه مشروط انجق تمام شرطـه مقابل ومقارندر ومعنای عوضه
نظر ایله حربی مرقوم آمنـدر كه بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتـل كبی شبهاتله مندریء
اولان امورده معنای عوضی ترجیحله قتلی تحریم وتقبیح ایلدیك واسترقاق كبی شبهاتله ثابت اولان امورده معنای
شرطی ترجیحله استرقاقنی تجویز وتصحیح ایلدیك بوندنصكره مؤلف بلاغت رهـین جانبیندن یاخود برجانبدن
اعطـاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخی صورت وثیقه سین تحریر وترصین ایلدی لكن بزباب متقدمده
مباحث رهنی علی وجه الاستقصا ذكر وتبیین ایلدیك والله تعـالی اعلم

باب من نكاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام * یعنی اهـل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلی واسع
اولمیان نكاحـلره متعلق باب كثیر المنافعدر اكر بر حربی حال كفرنده اختیله ازدواج ایلـدكدنصكره حربی
مرقوم اختین مع قومتیله برابر قبول اسلامـله كسب رواج ایلسه لر نظر اولنور قول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمة الله تعـالی علیهما اوزره ایكیسنی عقد واحد ایله تزوج ایلمش ایسه ایكیسینك دخی نكاحی باطل اولور
وعقـدینله تزوج ایلمش ایسه نكاح اولی صحیح ونكاح ثانیه عاطل اولور وقول مذكور ابراهیم النخعی وقتـاده
رحمة الله تعالی علیهما نك دخی قوللریدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره عقد واحد وعقدینله تزوجی

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیرقیلنور لکن برذمی داراسلامده اختینی تزوج ایدوب
بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر
وجهی اولدرکه حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معا ملاته راجع اولان اموره حکم اسلامی
التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد بنله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام
اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری
دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولمیوب
انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسلمدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا
تطلیق ایلیه مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین بربندن تفریق
اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه برذمی برعورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن
صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتک مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه درکه
اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز و مؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا ابذل
مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده
غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نك حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده
مثبت و حق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر متثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت
اولمدقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی متثبت اولماز لکن امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما
مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقالری اوزره بووجهله استدلال ایلدیلرکه بعد الاسلام منعی واجب اولمغه
سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینك ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره
استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور
بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج
ایتمش ایسه یالکز ثانیه نك نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بویله درکه مثلا
نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق
نکاح خامسه عاطل اولور کورمزمیسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بوطریقله ثابت اولمشدر پس
طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترك وغیر متفاوتدر واهل حرب حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی
اهل ذمت دخی التزام ایلمزلر حتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز
بو جهتله امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام
الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بوندنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل
کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبد الله بن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدرکه غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده
نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ
وزیاده سنی ترك قیل دیو اکا امر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده غیلان مرقوم
عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرك
تطلیق و مالکی اوغوللرك بینلرنده تقسیم می ایلدیك دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی
بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان
فیما یسترق من السمع سمع بموتك فقذفه فی نفسك ولعلك لا تمكث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءك وترجع فی مالك
ثم مت لاورثهن من مالك ثم لآمرن بقبرك ان یرجم كما یرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایدرمکه شیطان
اهل سمادن استراق سمع له اخذ ایلدیکی اخبارده سنك موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامیدایدرمکه
سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسمدرکه اکرسن عورتلریکك نکاحنه مراجعت
ومالکه دخی رجوع ایتمیوب صکره فوت اولورسك البته بن عورتلریکه مالکدن میراث و یروب بعده البته والبته
قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنك قبرك دخی رجم اولنمغله ناسه امر ایدرم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول
کمسنه درکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه
مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بویله نقل ایلدی

مطلب طلق احدى نسائه الاربع ولم يسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بين الاختين

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابورغال ثقیفدن برکسنه درکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یی طریق
مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردرتا که طائف جانبندن مکه یه قریب برفرسخدن اقل اولوب
مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالك اولمشدر وموضع مرقومده الی هذا الیوم رجم اولنان
قبر آنك قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایدرمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده
واقع اولمشدرکه حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کورمدیلر ومحمد بن عبد الله رضی الله عنه
اورحمه الله تعالی دن مرویدردیدیکه ابومسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام
ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی
دیرکه بزه ثقه عبد الله بن لهیعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاك بن فیروز الدیلمی پدری
فیروزدن روایت ایدرپدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا بربندن مفارقتله امر ایلدیلر ینه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی
صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام
شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه ایکی وجهك بریله تأویل اولنمق استبثار اولنوربری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرك اصل
انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی
شمدی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتنعدر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك اختر احدیهما یاخود اختر منهن اربعا قول شریفلرنده اختیندن برینی یاخود مافوق الاربعدن
دوردینی اختیار ایله مراد حقیقتده آنلری نکاح سابقله امساك اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب
واستبثاردرکه آنك جوازینه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف
مصنب الکلام احد الزوجینك دار الحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی
اولدرکه دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول صورت کما فی السابق
نکاحنده ابقا اولنورکه مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در
اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بوصورتده بینلرنده وقوع فرقت
متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضك انقضاسنه دك متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح
اولدقدنصکره برسبب فرقت تقرر ایلمك واجبدرکه فرقتلرین موجب اوله وقبول اسلام ایلین احد الزوجینك
اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملك نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار
ایلین احد الزوجینك کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس
فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده
حکم ایدرزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دك متأخر قیلنورکه
انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بوبابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین
داراسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده
تفریق مبانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن
اولمامغله عورتك اوچ حیضی مصر اوزره اوچ کره عرضك مقامنه اقامتی متعیندر واکر مسئلهٔ مزبوره ده
قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضك انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز
جواب مسئله ینه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله
انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان
اهل حرب اهل داراسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی اومن کان میتا فاحییناه الآیة
یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا
قیلدیغمز کمسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کمسنه کبی میدر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود
حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت
شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت معنی اهل الحرب والفظ
احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندیمزده بولنان

تفاسیرده معنای مذکوره ظفر یاب اولمدیغمز دن بشقه آیت مذکوره مکیه اولوب نزولی هنوز دار اسلام
ودار الحربك امتیازلرندن اقدم واقع اولمغله معناسی مرقومه حملی لبعید الاحتمال وعلی الاطلاق کافر بالنظر
الی المسلم حکم میتده در دیمك دلالت مطلوبه وافی اولمدیغی بلا جد الدر انتهی ورسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینك کریمهٔ مکرمه‌لری حضرت زینب رضی الله عنها دار الحرب ایکن مکه‌دن دار اسلام
اولان مدینه‌یه هجرت ایدوب بعد زمان زوج قدیمی اولان ابو العاصی رضی الله عنه دخی شرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخی مدینه‌یه مهاجرت ایتدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب
رضی الله عنهایی آکا زوجیت اوزره رد وتسلیمه مباشرت بیورمشلردی لکن رد وتسلیمده خلاف اولنوب
حاصل اولوب عمرو بن شعیب والدندن ووالدی دخی جدندن نکاح جدید ایله رددینی روایت ایدوب امام
عامر الشعبی رحمه الله تعالی دخی نکاح سابق ایله رددینی روایت ایلدی پس رد مذکور نکاح جدید ایله واقع اولمش
ایسه بزم ایچون یعنی اهل عراق ایچون برهان ساطعدر اما نکاح سابق ایله واقع اولمش ایسه آنك دخی تأویلی
واسعدر واول بابده امام زهری رحمه الله تعالی رد مذکور قبل نزول الفرائض واقع اولمشیدی دیو تأویل
وامام قتاده رحمه الله تعالی قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشیدی دیو تعلیل وامام شعبی رحمه الله تعالی قبل نزول
ولا تمسکوا بعصم الکوافر واقع اولمشیدی دیو تفصیل ایلدی پس اقوال مذکوره‌ده بیان وارددر که حکم مذکور
نزول آیات مذکوره ایله منسوخ اولوب حقیقةً وحکماً تباین دار بعد نصکره بین الزوجین عصمت نکاحلری مرتفع
اوله جغی نمایاندر اکرچه امام زهری رحمه الله تعالی دیمشدر که یوم فتح مکه‌ده قریشدن بعض نسوان
قبول اسلام ایدوب زوجلری شرك اوزره فرار ایتمشلر ایدی بعده زوجلری دخی قبول اسلامله عودت ایتدکلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نکاح سابقلری ایله زوجلرنده ابقا بیوردیلر زیرا عکرمه بن ابی جهلك
رضی الله عنه والدهٔ ابیهٔ عورتی ام حکیم رضی الله عنها وحکیم بن حزام رضی الله عنهك عورتی حقلرنده حکم مذکور
روایت اولنمشدر لکن بو قولك وجهی اولدر که نسوان مزبوره‌نك زوجلری انجق حدود مکه‌دن اولوب
فتح مکه ایله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ایتمشلر ایدی اول وجهله بینلرنده تباین دارین واقع اولمامشیدی
واکرچه ابو سفیان دخی مر الظهران نام موضعده حکم دار الاسلامده اولان معسکر رسول الله صلی الله علیه وسلم
ایچنده قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی هند هنوز مکه‌ده شرك اوزره ایدی بعد الفتح اول دخی قبول اسلام
ایتدکله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دخی نکاح سابقلری اوزره ابو سفیانه رد ایلدیلر دیو روایت اولنمشدی
لکن آنك دخی وجهی اولدر که ابو سفیان موضع مرقومده خوف سیفله اظهار اسلام ایلمشیدی اما هنوز دین
قدیمندن بالکلیه خروج ایتمکله اسلامی قوت بولمامشیدی وقلبدن سلامتی انجق رسول الله صلی الله علیه وسلم
عم اکرملری حضرت عباس رضی الله عنهك شفاعتیله آنی جار امین قیلدقلرندن ایدی کورمزمیسن که وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساکر مسلمینی فوجا بعد فوج کوردکده حضرت عباس رضی الله عنه خطابله
ان ابن اخیك اصبح فی ملك عظیم یعنی یا عباس قرنداشك اوغلی ملك عظیم صاحبی بر پادشاه اولمش دیدکده
حضرت عباس رضی الله عنه لیس هذا بملك وانما هو نبوة یعنی یا ابا سفیان بو شوکت وشان اثر ملك دکلدر
انجق اثر نبوتدر دیدی اول حینده ابو سفیان اوذاك یعنی یا خود نبوتدر دیدی ومعلومدر که کلام مذکور
معتبر الاسلام اولان کسنه‌دن محتمل الصدور دکلدر وابو سفیان هنکام مزبورده حسن الاسلام اولمدیغنده
علماء اعلام اجماع ایدوب انجق اسلامی قتنقی وقتده کسب قوت ایلدیکنده بعض نزاع ایتمشلردر بوندنصکره مؤلف
اصابت نهاد عبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلنان حدیث جلیلی شو وجه اوزره ذکر وایراد قیلدیکه
امیه بنت بشر رضی الله عنها قبول اسلامدنصکره جانب رسالتپناهی‌یه فرار ایلدکده زوجی ارض کفرده هنوز کفر
اوزره برقرار ایدی صکره عدتی منقضیه اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سهل بن حنیف رضی الله
عنهه تزویج ایلدیلر صکره زوج اولی دخی قبول اسلام ایله کلسیکن آنی آکا رد ایلمدیلر بو حدیث جلیلده دخی
فرقت زوجین تباین دار ایله وقوعنه دلیل وارددر وامام محمد رحمه الله تعالی قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ایلین مهاجره اوزره ایجاب عدتده بو حدیث ایله استدلال ایدر اما امام ابو حنیفه رضی الله عنه مهاجره اوزره
ایجاب عدت ایتمیوب مهاجره‌یی حکم عدتده شول دار الحربده سبی اولنان جاریه منزلنه انزال ایدر که بوایکی
صورتده دخی وقوع فرقتلری حکما تباین دار ایله استحصال اولنور وحدیثله استدلالی شو تقریر ایله مانع اولور که
امیهٔ مرقومه‌نك اکرچه قبل النکاح انقضاء عدتی مجزومدر لکن اعتدادی امر رسول الله علیه السلام ایله واقع

اولدیغی

معلوم اوله که حکیم بن حزام و عورتی رضی الله عنهما حقلرنده حکم مزبورك وقوعی کتب سیرده ذکر اولنماوب بلکه اسلام حکیم وجه آخر اوزره محرر اولمشدر که تفصیلی انسان العیون نام سیر مشهورده مسطوردر ملخ

اولدیغی غیر معلومدر وسعید بن جبیر رحمه الله تعالیدن مرویدر دیدیکه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا تعتد بها فی نسائك یعنی بر عورت ارض حربه التحاق ایلدکده سن آنی نساء منکوحه‌لرکدن عد والحاق قیلمه
بز دخی بو قولی اخذ ایدوب علی وجه الایضاح دیرز که بر عورت مسلمه ایکن ارتداد ایله یا خود ذمیه ایکن نقض
عهد ایله حربیه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقیقةً وحکماً تباین دارین تحقق ایتمکله زوجندن بائنه
ومطلقه اولور لکن بو صورت اوزره عدت بالاجماع غیر واجبه‌در که عدت حکم اسلامدندر وحربیه حکم اسلامله
غیر مخاطبه‌در اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره حکم مهاجره بشقه‌در وعند ابی حنیفه رضی الله عنه حکم
عدتده ایکیسی برابردر اکرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجی غیر ممکندر لکن حکم مذکور
وجوب عدتدن اولمیوب بلکه بطننده ولد ثابت النسب متمکن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قیلندیغی متبین اولدیغندندر حتی امام حسن رحمه الله تعالی ابی حنیفه رضی الله عنه‌دن روایت ایلدیکه مهاجرهٔ
حامل تزوج ایدرسه جائز کوریلور انجق قبل وضع الحمل زوجی آکا قربان ایده‌مز تا که ماء نفسی ایله زرع غیری سقی
ایتمش اولمیه اولبابده مهاجره شول مسبیه منزلنده‌در که مولاسی آنی حامل ایکن آخره تزویج ایلیه بوندنصکره
مؤلف عمیق المرام اناله الله تعالی فی دار الثواب کل مارام دیدیکه برحربی دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزینی
عقد واحد یا خود عقدینله متزوج اولوب بعده هیچ برینه مس ایتمدین جمله‌سی قبول اسلامله متبهج اولسه‌لر
عند ابی حنیفه رضی الله عنه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل وعقدینله
تزوج ایتمش ایسه انجق نکاح ثانیه باطل اولور زیرا نکاح مزبور منزلهٔ نکاح الاختین نازلدر وبونده دخی وجوب منع
واعتراض انجق معنای جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالی نکاح بنت علی کلا التقدیرین صحیح ونکاح
ام فاسد وقبیحدر زیرا عندنده جمع النکاحین قبل الاسلام تحقق ایتبنده سبب حرمت اولمق ثابت اولمدیغی کبی
ام وبنت حقلرنده دخی مثبت اولمامغله نکاح بنت کرك متقدم وکرك متأخر حکم صحتی مستثبت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحیح حرمت امی مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحیحلك حرمت بنت لازم
اولمامغله علی کلا التقدیرین نکاح بنت صحیح ونکاح ام باطل اولمق امر متحتمدر نکته‌سی اولدر که حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظیریدر وحرمتین مزبورتین عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولدیغی کبی
دار الحربده دخی ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخی آنلر کبیدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده ام وبنتدن هر برینه
داخل اولمش ایسه علی کلا التقدیرین بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که آنلردن هر برینه دخولی
بسبب المصاهره اخرایی علی التأبید محرم ونکاحنی مبطلدر واکر انجق برینه داخل اولمش ایسه علی قول محمد
رحمه الله تعالی نظر اولنور اکر مدخول بها انجق ام اولوب دخولی دخی بعد تزوج البنت واقع اولمش ایسه
ایکیسینك بردن بطلان نکاحلرین موجب اولور که بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب ولمه دخولی
دخی حرمت بنتی مستوجبدر لکن امه دخولی قبل تزوج البنت واقع اولمش ایسه نکاح ام صحیح اولور که امه دخولی
حرمت بنتی موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدی فاسد ایکن حرمت امی موجب اولمیه جغی
امر صریحدر واکر مدخول بها انجق بنت ایسه نکاح بنت صحیح اولور که حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتی موجب اولمیه جغی محتاج توضیح دکلدر وعلی قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمه الله تعالی علیهما اینه
نظر اولنور اکر ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری اکرچه عن اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسنی ام اولسون بنت اولسون نکاحی جائز ونکاح اخری فاسد
وباطلدر که بو ایکیدن هر برینه دخولی اخرایی محرم ونکاحنی مبطلدر واکر عقدینله تزوج ایتمش ایسه ینه نظر
اولنور اکر اولا تزوج ایلدیکی بنت اولوب دخولی دخی آکا واقع اولمش ایسه نکاح بنت صحیح ونکاح ام لاجل المصاهرة
باطل صریحدر واکر اولا بنتی تزوج ایتمشیکن دخولی امه واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که
بنت اوزره واقع اولان عقد صحیحی حرمت امه موصل وامه دخولی دخی حرمت بنتی محصل اولور واکر اولا تزوج
ایلدیکی ام اولوب دخولی دخی آکا واقع اولمش ایسه نکاحی کما کان صحیحدر اما اولا تزوج ایلدیکی ام ایکن
دخولی بنته واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحی باطل صریح اولور زیرا بنت اوزره عقدی معنای جمعی
متضمن اولمغله صحیح اولمیوب بنته دخولی دخی نکاح امی مبطل اوله جغی محتاج تصریح دکلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتی تزوجی جائز وامی تزوجی غیر ممکندر که دخول بنت نکاح امی محرم ایدوکی متعین وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولمیه جغی متبینه‌در بونده مؤلف دقیق الکلام اسکنه الله تعالی

مطلب مسائل متعلقه بحرمة المصاهره

في وسط دار السلام دیركه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوكهٔ غیر اولان برامه‌یی معا تزوج ایدوب صكره
جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شركلرنده نكاحلری علی كل تقدیر جائز ونافذ الاحكامدر وبعد الاسلام حاللری نكاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نكاح ایكن امه وحره اوزره نكاحك استدامتی دخی احكام اسلامدن اولمغله نكاحلری
مستدام قیلنور لكن مؤلف جلیل بو فصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذكر
وتفصیل ایلمسیدی لكن بعض علمامز دیدیلركه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره‌در كه حقلرنده حكم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلركه
عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین كبی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نكاح امه باطل اولور مؤلف كرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف
دیركه برحربی دار الحربده عقد واحد یاخود عقد‌نله دورت عورتله ازدواج ایتدكدن صكره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایكسنی اختیار ایله كسب ابتهاج ایدركه حق عبیدده
ایكیدن زیاده‌سی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوكی بی لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمة الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نكاحی قابل اولمیوب بلكه جمله‌سینك نكاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحد ایله حاصل اولدقده بطلان نكاحلری ظاهر وغیر مشكلدركه اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدركه عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صكره جمیعا دین اسلامده داخل اوله‌لر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله‌سی میاننده فارق اولدركه مسئلهٔ اسلامده حكم اسلامه نظر ایله نكاحی انجق دورت اوزره زیاده‌ده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحكم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نكاح انجق حكم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نكاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حكم اسلامله نكاحی تمام
ار بعده صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایكیدن زیاده‌ده ابطال نكاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله‌سندن تفریقی لازم اولور واكر برحربی ایكی صغیرهٔ رضیعه‌یی تزوج
ایلدكدن صكره ایكیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده
قبل الاسلام رضاعله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متساوی الاقدام اولمغله
آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لكن ارضاعلری اصالة وتبعا اسلاملرندن صكره واقع
اولورسه بالاجماع ایكیسینك بردن نكاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی نك عقد واحد ایله نكاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلنور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لكن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیركه مسئلهٔ مزبوره‌ده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حاله یكسان وبر مسلم رضیعتینی
تزوج ایلدكدن صكره ایكیسنی برعورت ارضاع ایتدكده اول مسلم ایله ایكیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندركه
مفسد نكاح اولان اختیت ایكیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما منازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كذلك
زوج ورضیعتین اهل كتابدن ایكن یالكز زوج قبول اسلام ایدوب صكره ایكیسنی برعورت ارضاع ایلسه بو دخی
ذكر اولنان اجماع اوزره‌در واكر برحربی بر رضیعه ایله بر كبیره عورتی تزوج ایدوب كبیره ذات لبن اولمغله صغیره‌یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایكیسینك بردن نكاحلری باطل اولور كه قبل الاسلام رضاعله ام وبنت اولدقلرندن صكره بینلرینی جامع اولدقده
ایكیسنی بردن بعد الارضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نكاح بنت
ثابت وانجق نكاح ام باطل وذاهبدر كه بنت اوزره عقد صحیح حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واكر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه ینه بالاتفاق ایكیسینك بردن نكاحلری باطل
وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور كذلك یالكز زوج قبول اسلام ایلدكدن صكره كبیره اول صغیره‌یی
ارضاع ایلسه ینه فساد نكاحلری اجماع اوزره‌دركه ام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوكی
بلا نزاعدر واكر یالكز كبیره قبول اسلام ایدوب صكره صغیره‌یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نكاحی ابطال وبنتك نكاحی ابقا وابقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعیله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان نكح الحرة والامة جملة صح نكاح الحرة وبطل نكاح الامة انتهی

معلوم اوله كه زوج مسلم اولدقده نصكره بو بابده فی الاصل اهل كتابدن اولوب اولمامقده فرق یوقدر وزوجه اهل كتابدن اولسه یعنی صورتك حكمی دخی قریبا سبقت ایلدی بناء علیه بو مسئله‌ده اهل كتابدن اولملری شرط قیلندی

حربی

حربی ایدوكی مقرر اولمغله كبیره‌نك كندی اسلامندن صكره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر كورلور
واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره‌نك باباسی اولوب صكره كبیره صغیره‌یی ارضاع ایلسه
بو صورتده ایكیسینك بردن فساد نكاحلری اجماع اوزره‌در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نكاحلری
ظاهردركه بو مسئله‌نك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدركه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نكاحی حكم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نكاحی باطل وام اولان كبیره‌نك دخی بنت اوزره عقد ایله نكاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشار الیه
بو صورتده ایكیسینك بردن فساد نكاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدركه بركمسنه بر رضیعه‌یی تزوج
وتطلیق ایلدكدن صكره بر كبیره‌یی تزوج ایدوب بعده اول كبیره صغیرهٔ مزبوره‌یی ارضاع ایلسه البته اول كبیره
دخی اول كمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول كمسنه‌نك عقد صحیح ایله نكاحنده ایدی والحالة
هذه بنت كبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واكر اهل حربدن زوج وزوجه
دار اسلامده مستأمنین ایكن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه‌سی دخی كتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویرلمز زیرا اسلام زوجدن صكره نكاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمته ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نكاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور كذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدكده ینه حكم مذكوردركاردركه ذمی دخی مسلم كبی اهل داریمزدن
ایدوكی آشكاردر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اول عورت آنك عورتی ایدوكنی انكاریله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نكاحله شهادتده شهادت اهل
حربه اصغا اولنمازكه عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع
ورواكوریلمز لكن انكار نكاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولبابده زوجی مسلمیندن اقامت
بینه قیلسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده
واقع اولان عقد ایله انعقاد نكاحنی ادعا ایتمكله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق
معامله‌ده قضا ایله فصل مدعی ایده‌مز واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی كتابیه
دكل ایسه كركدركه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نكاحلرین ابقا وتحقیق
ونكول ایدرسه میانلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمكن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمك ممكندر وبعد التفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صكره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نكاح غیر كتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعد اسلام الزوج نكاحلری مستقر اولمامقله عورت ایچون
حكم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدركه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله‌جغی امر مقطوعدر لكن صورت مفروضه‌ده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویرلمز زیرا بو تقدیر
اوزره نكاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله‌جغی متقرر اولور واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه كركدركه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبو بابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممكندركه زوج حكم اقامتده زوجه‌سنه تابع اولمیه‌جغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس رحمه الله تعالی فی دار الانس
مع خیر انیس دیركه مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه
بو تقدیر اوزره حقیقة وحكما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النكاح لان النكاح یعتمد الملة ولا ملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلا طلاق فرقت مجرده‌دركه زوج مذكور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره‌یی
تزوج ایلسه اكا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نكاحدن دكلدركه نكاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبز بو مبحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیركه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتده
دائر كلام اولمامقله والمرتد لیس من اهل النكاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر بركلام اجنبیدر لكن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی كل حال عبارتی مقصود ینه قطعا وافیه اولمدیغندن كمال تعقید اوزره جاریه‌در انتهی

بوندن صکره مؤلف جلالت اصیل ذکری سبقت ایلین مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ایلدکده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه اول عورت اوزره طلاقی واقع اولمیوب صکره قبول اسلامله کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوچ طلاقله مالك اولور اما عندابی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهردرکه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر سابقدن متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدرکه حربی ومسلم بینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن زوج حربینك وقوع طلاقی ایله حکمیز حربی و مسلم بینلرنده اثبات معنای عصمتی مستلزمدر بناء علیه امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه دیمشدرکه زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صکره قبول اسلام ایدوب صکره تطلیق ایتمش اولسه طلاقی واقع اولور زیرا عورت عدتنده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری دارالحربده بولنسه دخی عصمتله حکمیز جائز و واسع کوریلور وامام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه بوبابده دارالحربه لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجرهیی اکا قیاس ایلمشدرکه مرتد مرقوم دارالحربده حالردتنده عورتنی تطلیق ایلسه عورت عدتنده ایکن ینه اوزرینه طلاقی واقع اولمیوب قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایدوب یاخود دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه عورت عدتنده اولوب زوج دخی مسلم اولمغله وقوع طلاقی ظاهر وساطع اولور حتی زوج مهاجره امانله دار اسلامه دخول بعده تطلیق ایتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع طلاقی مقرردرکه زوج مزبور هنوز حربی اولمغله صورت ظاهرهده دار اسلامده بولنمسیله دارالحربده بولنمسی برابردر کورمزمیسنکه برعورت حره برعبدك تحت نکاحنده ایکن بعدالدخول اول عورت زوجنی اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سینك عبدی ایکن زوجه سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولمازکه مملوك ومالکه سی بینلرنده بسبب النکاح حکم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنی اعتاق یاخود بیع ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولورکه عدتنده اولدیغندن بشقه حکم مالکیتی منقطع اولمشدر واکرمهاجرهٔ مزبوره حامل بولنسه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه دخی مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلور زیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولمیوب زوج آخره تزوجی جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولندیغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولدموقعنده واقع اولمش اولور وذکر اولنان ام ولدك مولاسی ایچون ام ولدك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلوب انجق ام ولد وضع حمل ایدنجیه دك قزقرنداشنی وطیٔ واسع کوریلمزتا که ماء نطفه سنی رحم اختنده جامع اولیه پس مهاجره دخی بویله در واهل حربدن سبی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتك دخی حکمی بویله در واکر برحربی قبول اسلامله دارمزه خروج ایدوب زوجه سنی دارالحربده ترك ایلسه اکرچه تباین دارینله بینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجه سی حامل ایسه زوج آخره تزوجی واسع کوریلمز اکرچه زوجه سی اوزره عدت غیر واجبدر لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنی موجبدر انجق ولد مزبورك نسبی زوجنه لازم قیلنماز مکر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیرا بینونتی عند تباین الدارین بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحکم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واکر برعورت دارالحربده قبول اسلام ایدوب اوچ حیض دخی منقضی اولمغله زوجی ایله بینلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجی ایله حاصل اولان فرقت حکم عدتنده متماثلدرکه ایکی صورتده دخی فرقت اول عورت کرك دارالحربده وکرك دار اسلامده حرهٔ مسلمه وحکم اسلامله مخاطبه ایکن متحصل اولمشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی له الاجر والافضال دیرکه برحربیه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجی دخی امانله معا دار اسلامه خارج اولسه لر بوصورتده سلطان مسلمین زوجنه عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه دك وعرض اسلام ایتمزسه عورت اوچ حیضی اتمام ایدنجیه دك آنك عورتی اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا زوج مزبور من وجه ذمی کبیدرکه سلطانك تحت ولایتنده بولنمغله سلطان اکا عرض اسلامه قادردر وفی الحقیقه حربیدرکه رجوع دارالحربه مقتدردر پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوچ حیضك تمامنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز وذمی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز وعلی کلا التقدیرین عورت اوزره بعد الفرقة اوچ حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاقی دخی واقع اولور

مطلب الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا

زیرا دار اسلامده عورتله برابر بولندیغندن من وجه ذمی کبیدر دیو قریبا بیان ایلدیك کورمزمیسنکه سلطان بینلرین تفریق ایتمیوب انجق زوج اول عورتی اولا خلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یاخود قبل الخلع ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله درکه بوفرقت طلاقله فرقتدر اما مسئلهٔ مفروضهده عورت یالکز چیقوب بعد زمان زوجی دخی امانله چیقمق بشقه درکه آنده اوزرینه طلاقی واقع اولماز زیرا عورتدن صکره زوجی دارالحربده قالماغله بینلرنده حکم عصمت منقطع واوزرینه طلاقی غیر واقع اولمشدر تا که کلوب اهل دارمزدن اولمدقجه اوزرینه طلاقی واقع اولماز ومانحن فیهده حین فرقتده زوجی آنکله دار اسلامده حاضر بولنمغله طلاقی واقع اولمامق حالتلری آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء علیه بز دخی عورت عدت ایچنده بولندقجه طلاقی واقع اولور دیو حکم ایلدیك والله اعلم

باب تزویج الاسیر والمستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یاخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حکم ازدواجنده مسائل شدیدة الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجه الله تعالی بالخیرات الحسان دیرکه مسلم دارالحربده اهل حربدن کرك حره وکرك امه یی کتابیه دخی اولسه تزوج ایلمك مکروه کوریلور وحضرت علی رضی الله عنه دن بووجه اوزره منقولدر وجهی اولدرکه تزوجی کاهیجه دارالحربده بقاء نسبنی موجب اولدیغندن بشقه کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایتمکی مستوجب اولورکه زوجه سی حامل ایکن سبی اولنسه آنك اوزرینه بطننده بولنان ولدی رقیق اولمق مترتب اولور وکاه اولورکه اولادی کفار ایله تجمع وتوافق ایده رك اخلاقلریله تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یاخود محلنده یاخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح مزبورك صحتی شاهدلری مسلمیندن اولمق اوزره موقوفه در وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین وکفاردن اولمق برابردرکه بومخالفتلری کتب فقهیهده مسئلهٔ نکاح ذمیهده مذکوره ومعروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایدرسه حقنده نکاح مرقوم جائزدرکه زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه انجق نکاحله فائز اولور نظیری اولدرکه برمسلم دار اسلامده برمسلمك یاخود ذمینك امهٔ مملوکه سنی تزوج ایلدکده مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایلیه مانحن فیه دخی بویله در واکر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه یی اشترا قیلمش اولسه لر مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلمك جائز وسزا کوریلورکه آنلردن هر بری اهل دارمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اکا مالك اولمیه جقلری هویدادر پس مسلم ایچون بونلردن هر برینی کندو رضاسیله دارمزده تزوج صحیح اولدیغی کبی دارالحربده دخی تصحیح اولنور اما اهل حربك اسر واشترا ایلدکلری برامهٔ مسلمه یاخود ذمیه اولسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلمك مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احرازایله اول امه یه مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر ینه مملوکه لری قیلنور بوجهتله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربك عبدی قیلنمغه باعث اولور ودارالحربده واقع اولان نکاح مرقومله ینه دارالحربده نکاح بلاشهود بینلرنده فرق عظیم واردرکه نکاح مرقوم وجه مشروح اوزره جائز ونکاح بلاشهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیر جائزدر کذلك دارالحربده نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیر جائزدر زیرا بوصورتلرده منع نکاح انجق شرط جوازی اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذکور بحسب المعنی عین نکاحده بولنان برمعنی یاخود منکوحه سی مجوسیه یاخود وثنیه اولمق کبی محل نکاحده بولنان برمعنی ایچون منعه راجعدر وبویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفید اولمامغله نکاحی قطعا تجویز اولنماز اما نکاح سابقده منع شرعی انجق ولدینی تعریض رق ایتمك مثللو محاذیر مذکوره دن نشئت ایدوب تعریض ولد مثللو محذورلری شرط ومحل کبی نکاحه متصل اولان اموردن اولمامغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعه آنلردن اهون واولی اولان فائده سی ظاهر اولدقده اول نکاح بلاکراهة جائز کوریلور واکر اهل حرب برمدبره یامکاتبه یا ام ولدی اسیر ایدوب صکره آنی دارالحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لر بوتزوجی تجویز اولنماز زیرا نکاح بلا ولی جائز اولمیوب اهل حرب دخی بونلره احراز ایله مالك اولمدقلرندن بونلرك ولیلری انجق مولالریدر ومولالرینك بوبابده اذنلری معتبردر لکن مولالری دار اسلامدن آنلره مکتوب یازوب تزوجلرینه اذن ویرمش ایسه اولبابده مسلم مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بونلر هنوز ملك مولالری اوزره باقیه لردر ومولالرینك مکان بعیددن مکتوبی الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا مثلی اوزره قریب وحاضر ایکن بالمشافهة اذنی منزلنده در

مطلب تطلیق العبد زوجته وهی سیدته

بناءً علیه بونلرك مولالری امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدینه مکان خالیده ظفر بولدقده وطئی
جائزدرکه بونلر ملك مولالری اوزره باقیه لردر مکر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولا لر ایچون وطئلری جائز
کوریلمزکه برعورت اوزره طهر واحدده اجتماع رجلین غیرجائزدر اما حربی وطئنی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز کوریلور لکن وطئ مکاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی کبی بعد الاسر دخی جائز
اولماززیرا عقد کتابتله ملکندن خارج کبیدر کذلك مکاتبه یی اسیر ایلین حربی دار الحربده آنی مولاسنه تزویج قیلسه
ینه وطئی جائز کوریلمزکه مکاتبه حقیقتده ملکی اوزره عقد کتابته باقیه اولمغله بینلرنده حکم نکاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه درکه حربی آنلری دار الحربده مولالرینه تزویج ایلسه وطئلری جائز کوریلور که
بوصورتده وطئلری ملك قدیم ایله درحکم نکاحله دکلدر کورمزمیسنکه قبل التزوج دخی دار الحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال کوریلمش ایدی واکر اهل حرب برمسلمك حره یاخود مملوکهٔ غیر اولان منکوحه سنی اسیر ایدوب
صکره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منکوحه سیله بینلرنده منعقد اولان نکاحلری هنوز باقی اولمغله اکا ظفر
بولدقده وطئی جائز کوریلور سؤال اولنورسه که قول مذکور اکرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیر صحیحدرکه
احرازایله مملوکهٔ اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دار الحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقةً وحکما واقع اولدقده باب متقدمده بیان اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهل
دار بمزدن اولمشدر واهل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حکم دار بمز
منتقض اولمدیغی کبی اسر واحراز ایله تملکلریله دخی منتقض اولماز کذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نکاحلری منتقض اولمدیغی کبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز انجق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی برحیضله استبرا ایتمدکجه حلال کوریلمز واکر حربی ذکر اولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال کوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حکمنده درکه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حکم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدکدنصکره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اکر حصول ولد وطئ
حربیدنصکره ایکی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واکر اکثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغله بوحرمت شول تطلیق باین ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واکر اهل حرب برمسلمك امه سنی سبی ایدوب صکره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایلمك اکا حلال کوریلمزکه اهل حرب احراز یله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدکده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بروجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه درکه
قریبا ذکر اولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزوجی حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مکروه ایسه ده ینه جائز کوریلوب اول حربینك بشقه برمسلمه یاخود کتابیه اولان جاریه سنی اکا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عند مولاه دیرکه مسلمیندن برشخص عربی دار الحربده اماء اهل حربدن
برامه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر عربی
مذکورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنورلر زیرا صغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکاری ایکن حربی مسفور حین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقده منعهٔ مسلمینله
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جیشله احراز نفس ایلدکده اهل حربك قبول اسلامله
دار اسلامه فرار ایلین عبد مراغملری کبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز در اما اولاد کباری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایکن بعد البلوغ وصف کفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمین ایچون رقیق قیلنورلر زیرا کبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکاری ایکن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمیوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا بلوغله کمال حاللرندن صکره اسلاملری
متحقق اولمامشدر وبومثللو حکم اسلامده تبعا للابوین داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلرکه قتللرنده معنای شبهه متحقق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخذ ایلین مسلمینك فیئنده
ادخال اولنور بوصورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وار ایسه اول دخی آنکله معا رقیق اوله جغی بدیدار درکه

بطننده بولنان کندو اجزا سندن جزء واحد ایدوکی درکار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشکار در وهم ولد مذکور بطن امده جنین مستور ایکن احراز نفسی صورتپاب ظهور اوله مز واکر مسئلهٔ
مرقومه ده عربی مزبور اهل حربدن برحره یی تزوج ایتمش اولسه بوصورتده من کل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حکم واحدده متفاوتدر که بونده اولاد کباری احرار اولورلر که تولدلری حره دن واقع اولمغله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشکار در لکن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیق اولمیوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقلرندنصکره آنلر دخی مرتدات
سائره کبی اسلام اوزره اجبار اولنورلر وبنات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمین تزوج ایتمش
اولسه لر عربی مرقومك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عد اولنماد یغی کبی تزوج مسلم دخی بنات
مرقومه یه امان عد اولنماز زیرا مسلمین من قومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمین
ایلدکلرنده امانلری غیر معتبر ایکن بطریق الدلالة امانلری غیر معتبر ایدوکی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذکورین ایچون برکمسنه ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز وبرکمسنه ایله عقد موالات ایتدکلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری عربی اولمغله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
کمسنه لر ایچون برفرد ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز واکر اهل حربك عربی مرقومه تزویج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری برحرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بودخی جمیع احکامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدام در انجق حکم واحدده متفاوتدر که بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فیء اولمیه جقلری
امر ثابتدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل دار بمزدن اولمغله سبیله مملوکه اولمامشدر اما مسئلهٔ سابقه ده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوکه اولمشدر لکن مسئلهٔ مفروضه ده عربی مرقومه تزویج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وکباری برابر وجمله سنده حکم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جیشله احرازلری هیچ معتبر اولماز زیرا دار اسلامده مأسورمنه اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطریق المزاحمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقاوم در بناء علیه ذکر اولنان
مأسورمنه اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشیء اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسورمنه ذمی ایسه بعد الاخذ اولاد مرقومینك صغار وکبارنده بیع اوزره اجبار
اولنور زیرا صغارلری تبعا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وکبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حکم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندر که عود اسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبار مزبور ذمیدن غیر متصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیرکه دار اسلامدن مأسوره اولان امه یی وجه مشروح اوزره برمسلم تزوج ایتموب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمکله اولادی ظهورندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر بوصورتده
امهٔ مرقومه حره اولور که اوزرینه سبیل وصول برفرد ایچون غیر مأمولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایکن
حربینك مملوکه سی بعده ام ولدی اولمشدر وبعد الاستیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغله لامحاله حره
اولمشدر واولادی دخی اسلام وذمتده آنك منزلنده ایکن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتازدر واولاد مذکورین ایچون دیلدکلری کمسنه لر ایله عقد موالات قیلملری جائزدرکه
بوبابده بابالری ایچون ولا وعشیرت بولنمدیغی معلوم ومتمیزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه ذکر اولندی لکن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین کباردن ومسلمینله محاربین اولان کفاردن بولنمشلر ایسه بیان حکملرنده دیرزکه
آنالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام مسلمین اولدقلرندنصکره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناء علیه اکرچه
احرار اولورلر لکن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما آنالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صکره محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناء علیه جمله سی عبید قیلنوب فیء مسلمینده تمهید قیلنورلر
بوصورتده دار اسلامده مأسورمنه اولان کمسنه امهٔ مرقومه یی بدو تملکمدن اسیر اولنمغله بن اکا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذکوری قطعا مسموع اولماز زیرا حربی اکا اسر ایله مالك اولمشدرکه ملکنده
قبول اسلام ایلسه ینه متملك اولور وبعد الاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر کورمزمیسنکه مولای حربیسی آنی اعتاق ایتمش اولسه البته عتقی نافذ اولور ایدی کذلك

استيلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستيلاد حره اولمغله آنده نه مالك قديم ونه غيرك حق اخذی باقی قالماز
بنه مؤلف كرامت پناه لازال مولاه يتولاه ديركه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه يی مولای حربيسی استيلاد ايتميوب
بلكه آنی حربی آخره تزويج ايتمش اولسه بوصورتده كرك امهٔ مرقومه وكرك اولادی مأسور منهه مخصوص اولنور
زيرا اولادی بر زوجدن تولد ايتمشلردركه اول زوجدن حكم ام ولد آنده تمهد ايتممشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قيامی آنلرك منعهٔ مسلمينله احراز نفسلرنده بطريق المراغمه ثبوت عتقلرينه مانع اوله جغی
بلاكلام مدر بناء عليه مأسور منه آنلره قبل القسمه ظفرياب اولدقده بلاشیء و بعد القسمه قيمتلريله اخذ برله
بكام قيلنور امامهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده كبير اولوب باباسی دينيله متدين اولمش ايسه نظر اولنور
اكرامهٔ مرقومه مسلمه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور كه تبعا للام مسلم اولمشيكن كفر اوزره بالغ اولدقده
بمنزلة المرتد ايدوكی بديدار در واكر ذميه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز كه دار الحربده ايكی كافردن
تولدی آشكاردر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه ياخود حرهٔ ذميه ايسه بوتقدير
اوزره حرهٔ مزبوره وحربيدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر كه اوزرلرينه برفرد ايچون سبيل
اقتدار اولماز زيرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار يمندندر واولاد انجق رق وحريتده انالرينه تابع
اوله جقلری بديدار در وتفصيل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتياب اولور كه ولد حكم نكاح وذبيحه ده
ابوينندن قنقيسی من جهة الدين خير ايسه اكا تابعدر حتی احد الابوين مسلم اولدقده ولد اكا تبعا مسلم اوله جغی
كبی احد الابوين اهل كتابدن اولدقده دخی اكا متابعدر واولاد مذكورينك كفر اوزره بالغين اولنلرك احكامی
انالری مسلمه وذميه اولمق بينلرنده قريبا ذكر اولنان فرقدن اخذ واستحكام اولنور واولادك حكم
استرقاقده رجال ونسالرينك تفريقلری مرتدين ومرتداتده جاری اولان حكم اوزره تحقيق اولنور والله اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا * يعنی دار اسلامدن سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتده مسائل
واجبة الاستثباتدر مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب ديركه برحربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره
ياملوكه يی ياخود ذميهٔ حره ياملوكه يی سبی ايدوب اول حربيدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستيلاد ايلدكدن صكره
اهل دارلری قبول اسلام ياقبول ذمتله استسعاد ايلسه‌لر نظر اولنور اكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون
فی الاصل حره ايسه ينه حريتی اوزره ابقا اولنور كه دار يمزده متأكده اولان حريت قطعا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وكباری بطريق التبعيه بالجمله احرار اولورلر لكن نسب اولادی اول مشتريدن ثابت اولور كه
مشتری آنی شبههٔ باطله ايله علی وجه الملك وطیء ايتمش اولديغندن اهل حربك تأويل باطللری حكم شرعيده
منزلهٔ صحيحه ده متثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز كه آنك وطئيله
استيفا ايلديكی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حين استيفاسنده
حربی بولنمغله اول حينده نفس حره يی استهلاك كده برشیئ غارم اولمديغی كبی آنی وطئيله استيفاء منافعنده دخی
برشیئ غارم اولماز واكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون مملوكه اولوب فی الاصل مدبره ياخود ام ولد ايسه
البته مولاسی اوزره رد اولنور كه احراز ايله ملك اهل حربدن عد اولنماز واولاد صغار وكباری بالجمله احرار اولورلر
زيرا كندو مسلمه ايسه اولادی دخی اكا تبعا مسلمين وذميه ايسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر
وهم استيلاد مشتری قريبا ذكر اولنديغی اوزره تأويل ملكله اولديغندن اولادی منزلهٔ ولد مغرور اولمش اولوب
والد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لكن بوصورتده قيمت اولاددن برنسنه باباری
اوزره الزام اولنماز كه وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذكر واعلام ايلديك نكته سیٔ اولدركه
مشتری مرقوم حين استيلادنده محارب بولنمق مملوكهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاك كنده وجوب ضمانه مانع
اولديغی كبی حكم غرور اوزره ولدينی استهلاك كنده دخی مانع اولور سؤال اولنورسه كه مغرور اوزره انجق وقت
خصومتده تقويم اولنان قيمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذكورين دخی فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمين ياخود اهل ذمت بولنمه‌لری ضمان قيمتی موجب دكليدر جوابنده ديرز كه بلی بويله‌دركن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استيلاد سابقدر واستيلاد سابق بو بابده وقت حربيتده سبقت ايدوب
موجب ضمان اولمامغله صكره قبول اسلام ايلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واكر مملوكهٔ مرقومه فی الاصل
مكاتبه ايسه مكاتبه اسر ايله ملك اهل حربدن عد اولنمامغله ينه علی حالها كاتبی اوزره رد اولنور واولادی

معلوم اوله كه صاحب الكتاب بو بابده بو قواعدن مرادی انجق بو كبی جائز مذكور اولان اولادن بكليجی مأكول اولوب وذبيحه سی اولمالرين افاده واراددر وتفصيل مسائل مذكوره ده امعان فكر ايله ظاهر اولور

مطلب المغرور يضمن قيمة ولده وقت الخصومة

بحكم الغرور احرار قيلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره كرك عقردن وكرك قيمت اولاددن برنسنه الزامله اضرار
اولنماز وقيمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردر كه مشتری مرقوم مكاتبهٔ مزبوره نك
قيمت اولادينی غارم اولسه اول غرامتی مولای قديمنه ويرميوب بلكه مكاتبه يه ويرمك لازم اولور ومكاتبهٔ مرقومه
نفسی واولادی ايچون تحصيل حريته ساعيه اولوب ما نحن فيهده دخی اولادی احرار قيلنمغله بعض مقاصدينك
حصولی آشكار اولدقدن صكره اخذ قيمتلری جائز وسزاوار اولماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مملوكهٔ مرقومه امهٔ قنه
ايسه اول دخی استيلاد ايلين مشتريك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر كه اهل حرب احراز ايله ومشتری
دخی شرا ايله اكا مالك اولمغله بعد صحة الاستيلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ايلمشدر واكر امهٔ
مرقومه يی اشترا واستيلاد ايلين بر ذمی ايسه جواب مسئله ينه ذكر اولنان تفصيل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ايسه كركدر كه سعايتله عتق تحصيل اولنه زيرا امهٔ مسلمه ذمينك بدوملكنده ترك اولنميوب بو بابده دخی بعد الاستيلاد
ملكندن يعنی اخراجی متعذر اولمغله قيمتنده استسعا برله وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدين وناقض
عهد اولان اهل ذمت كندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذكر اولنان جميع احكامده منساب اهل حربه نائب
قيلنورلر كذلك مسلميندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ايلدكلرنده آنلر دخی جميع احكام مذكوره ده حكم اهل حربده
داخللردر كه صاحب منعه اولان اهل بغيك تأويل فاسدلری احكام مزبوره ده منزلهٔ صحيحه ده نازلدر وبو بابده
اصل اصيل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جليلدر ديمشدر كه بعد رسول الله صلی الله
عليه وسلم هنوز اصحاب كرام ملری رضوان الله تعالی عليهم اجمعين عالم احياده كثرت اوزره موجودين ومجتمعين ايكن
بعض اسباب بواعث ايله بين المسلمين فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بوسياق اوزره
اجماع واتفاق ايلديلر كه تأويل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولميه وتأويل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجبا ولميه وتأويل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولميه انجق اخذ اولنان نسنه‌لر
بعد سكون الحرب بعينه موجود ايسه اصحابنه رد اولنه بناء عليه بز دخی بو بابده ديرز كه اهل بغی اهل عدلك
امهٔ مملوكه‌لرين سبی ايتمش اولسه‌لر اهل بغی تائب اولدقده اول امه يی مولاسنه رد ايتملری واجبدر اما ذكر اولنان
مسئلهٔ اهل حرب بشقه‌در كه اهل بغی امهٔ مسبيه به مالك اولمامغله استيلاد ايلين شخصك ام ولدی اولمديغی
ظاهردر اما اهل حرب احراز ايله مالك اولملريله بعد التملك استيلاد ايلين شخصك ام ولدی اوله جغی باهردر
واكر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ نسا ايلين اصوص مسلميندن برقوم غير متأولين ايسه‌لر بوصورتده واطیء انجق زانی
ومستوجب الحد اولمغله آندن بروجهله نسب ولد ثابت اولماز زيرا منعه‌دن مجرد اولان تأويله حكم شرعی مترتب
اولديغی كبی تأويلدن مجرد اولان منعه يه دخی حكم شرعی متثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
يعنی ولد انجق صاحب الفراشكدر وزانی ايچون انجق حجر واردر يعنی ثبوت نسبدن بی بهره‌در ياخود زانی ايچون
انجق حجر ايله رجم واردر حديث شريفنك ظاهری قول مذكور اوزره دليل باهردر وبوصورتده حاصل اولان ولد رق
وحريتدن اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوكه اولدقده فی الاصل هركيمك مملوكه‌سی ايسه ولد دخی آنك ملكنه راجع قيلنور
اما مسائل سابقه بجميعها بشقه‌در وفرق ميانلری وقت استهلاك كده نمايان اولور مؤلف صاحب تدقيق بينلرين فصل
وتفريقده ديركه كورمز ميسنكه اصوص مزبورين اموال ناسی استهلاك كله ضامنين اولورلر اما طوائف سابقه بشقه‌در
ومؤلف مشروح الفؤاد هنوز داخلنده بولنديغمز بابدن صكره باب آخر دخی ذكر وايراد ايتمشيدی لكن برآنده بولنان
مسائلی مقدما املا قيلديغمز شرح الزياداتده استقصا واستكمال ايلديكمزدن بوشرحمزده اولبابی بالكليه
ترك واهمال ومابعدينی شرح واكماله اشتغال ايلديك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * يعنی دار الحربده اجراء حدود شرعيه واجب وغير واجب اولديغن تفريق وتحديدده
مسائل مهمة التعديددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان ديركه برمبسوطده شو وجه اوزره
بيان ايلديك كه برمسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن برسببی اتيان ايلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولمامغله اوليا بده عقابی شايان كوريلمز زيرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت
مقتدر كه حين مباشرتنده تحت ولايت امامده بولنماديغی معلومدر واكر سبب مذكوری دار الحربده
بولنان معسكر مسلمينده ارتكاب ايلسه امير سريه يه ايچون آنك اوزرينه اقامت حدود ايلمك صحيح وصواب كوريلمز كه
امير سريه يه انجق تدبير حرب تفويض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمديغی بی ارتيابدر مكر كه خليفه بنفسه
ياخود امراسندن امير عراق كبی برامير كبير غزاده بولنه آنلردن هربری دار اسلامده اقامت حدود ايلدكلری كبی

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزا کوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمد یغنه شول اثرمأ ثورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احدا حتی یخرج
الی الدرب قاف لائلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرك امیرجیش وکرك امیرسریه برکسنه یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه دك تا که اول کسنه یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریك ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلمیه کذلك منقولدر که ابو الدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینك کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر
وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیة بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه دن
منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذاهرب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق
الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافرمنه واذاقتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا لم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملك حد واجبی آنك اوزرینه اقامت اولنور
اماارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنك اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینك حد واجبی اقامت اولنماز و بو حدیث جلیل علمامزك رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سببده ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر و بزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیك که
حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حدقذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدیغجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بوبابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادرکه مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجبدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدرکه مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمك امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر داراسلامده تحت ولایت امامده
بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنله مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدرکه مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلك مستأمن مستأمن آخرك برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنورکه صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده
شبهه اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قاتلی کاتئامن کان قتلله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرزکه بویله دکلدر بلکه شبههٔ مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرك حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرك حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفر دخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربك نسا وصبیانلرین قتل ایدنلر دیت و کفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که
قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه ده دخی قائمدرکه حقنده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده دن ودار یندن اولمق برابردر که وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغندندر واو لبابده دار واحده دن یاخود داریندن
اولملری غیر معتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارك اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسرایله مهزوم قیلسه لر نصرتلری مقدور یمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه درکه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معا ملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دارالحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل دار یمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری لازم اولماز
نکته سی اولدرکه داراسلام ایچون البته بردار معادیه واردر که مقر اعداء مسلمین اولان دارالحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرك دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه نك مظالمنی دفعله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن دار اخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالحتدن صکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرك بومقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمایوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
متبین و باعتبار الحاجه ثابت اولان حکمك ثبوتی انجق بقدر الحاجه اوله جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدرکه صورت مفروضه ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احرازلرندن صکره قبول اسلام ایلسه لر مستأمنین مرقومین آنلرك عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحرازلرندن صکره قبول اسلام ایلسه لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلك مسلمین
دار اخری اوزره استیلاریله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه لر مسلمین
اول مستأمنینه احرازایله مالك اولورلر اما یدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه لر مسلمین اول اهل ذمته مالك اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلدقلرندن صکره اخذ اولنان مماللرین دخی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلکه سالك اولورلر پس مقدمات متقدمه دن عندیمزده ظاهر اولمشدر که اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردرکه
اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمینه مرور ایلسه لر واجبدر که مسلمین
مرقومین اول قومك استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اول بابده قطعا اظهار فتور ایلمیه لر اما اول قومك استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمایوب ترك واهماللری واسع کوریلور کذلك مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتمری جائز ومناسب کوریلموب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنان مستأمنینك حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینك احواللری کبیدر بو مجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیر که امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله ماله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه
عازم اولسه امام اوزره آنك دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه لر
آنلرك ظالملرین دفع ایلك التزام اولنماز پس بوفرق مشر وحله قریبا ذکر اولنان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده
وجه فارق نمایان اولمشدر که موادعیندن برکسنه دار موادعه ده ینه موادعیندن برکسنه یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکاممزی اجرا اولنمامق اوزره برمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دارالحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودارالحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن داراسلامده ساکن وداریمزده بولندقجه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنك اوزرینه جاری وممکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلد یکلمز نسنه لردن محافظه لرینی شرط والزام ایتمش اولسه لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولورحتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور قال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته سی اولدرکه خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومه ده سبب امانلرین التزامیدر شرطله التزام ایدوکی مقرر اولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره موادعه‌لرین مال معلوم اوزره بنا قیلمش اولسه‌لر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیئ اخذ ومطالبه‌یه
مقتدر اولماز نته کیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده موا شی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه‌لر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دارمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلا ادنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسه‌لر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرین دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیئ وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمییز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه بو مسئله ده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینله متأکد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده امننا علری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق کندو
منعه‌لریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر امانمزده بولنسه‌لر دخی ینه اهل حرب اولملریله
حریتلری منعهٔ مسلمینله متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متعهد اولور کذلك بو مسئله ده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسه‌لر واجبدر که اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایده‌لر اما مسئلهٔ سابقه ده بویله دکلدر که تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دارالحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسه‌لر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلر ایسه
نصرتلری جائز وواسع کورلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدا ایله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصید ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله‌یی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحراز دنصکره مسلمین آنلره
استیلا برله سرافراز اولسه‌لر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیه ده کما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسه‌لر صورت اولاده غنیمته ادخال وصورت ثانیه ده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحراز دنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر ایکی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیه ده صعب ودشواردر که مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اوله‌لر وتوجیه جوابده قول صواب اولدرکه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسه‌لر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبیدلری قیلنمری مالا کلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دارالحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدر که آنلرك امواللرندن برشیئ اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیه‌لر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وقایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دارالحربده بولنان اسیر مسلم بشقه‌در ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلا رضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده انزال اولنور
اما مسلم مستأمن قادرا فتا بولنمغله اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلا رضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائز وسزا کورلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلمدیکی
نمایاندر کورمزمیسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
برغیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلوم ممیز اولدی واکر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدوده ده عقد موادعه‌یه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرین سبی واحراز دنصکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسه‌لر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جمله‌سی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعه دنصکره
ایسه فیء مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعه ده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین امواللری اوزره استیلادنصکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسه‌لر ینه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعه دنصکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیئ اوزرلرینه رد ایلمك جائز وواسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیئ وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرین کرك مدت موادعه ده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسه‌لر اموال وذراریلرندن
برشیئ رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعه ده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده مثبت اولمامشدر بوندنصکره بیلمك
کرکدرکه مسائل مذکوره دن هر قنقیسنده موادعه‌یله مدت موادعه ده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیئ اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدرکه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکر که نفوس واموالرین مدت موادعه ده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بو صورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسه‌لر ینه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بيان الوقت الذي يتمكن المستأمن فيه من الرجوع الى اهله والوقت الذي لايتمكن فيه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دارالحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نكاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دارمزده مسلم یاذمی یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دارالحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمایوب دیلرسه دارالحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دارمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دارالحربه اقدام ایده‌مزکه کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقه‌درکه اولبابده نکاحلری
غیر مستدامدر وبو صورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع واباسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتی ایچون رجوع دارالحربه
مساعده مز جائز وواسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولمدیغی مثبت اولورکه اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

حكملري ايكيسي يردن من اول الامر مجوسي ذمي اولملري حكمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حيضاتي هيچ
نافع اولميوب فرقتلري انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضي واقع اولور ايدي وعلى هذا برمستأمن دار عزده
برمستأمنه يي تزوج ايدوب صكره زوج قبول ذمت ايلسه زوجه دخي ذميه قيلنور زيرا داراسلامده مباشرت قيلدقلري
نكاحلري دارالحربده مباشرت قيلدقلري نكاحلرندن ادنى دكل ايكن نكاح دارالحربده بيان مشروح اوزره
ذميه قيلندقدن صكره نكاح داراسلامده ذميه قيلمق بطريق الاولى در كذلك احد الزوجين امانله دار عزه
داخل اولدقدن صكره زوج آخر دخي امانه دخولده تعا قبله اكا تابع اولسه ينه ذمت زوج ذمت زوجه يي
مستتبع اولوركه دارلري حكما متباين اولمديغندن قيام نكاحلري مبنيدر واحد هماك قبل الاخر امانله دخولي
تفريعات سابقهٔ البيانده معا دخوللريله سياندر لكن مسائل مرقومه ده قبول اسلام ايلين انجق عورت ايسه
زوج ايچون رجوع دارالحربده رخصت ويريلور بوصورتده عورت مطالبهٔ صداق ايدرسه نظر اولنور
اكر تزوجي داراسلامده واقع اولمش ايسه عورت ايچون استيفاء مهر ايدنجيه دك رجوعدن منعي جائز ومتعدر
واكر دارالحربده واقع اولمش ايسه رجوعدن منعي ممتنعدر وذكر اولنان معنى شول اصل معروف اوزره مبني دركه
مستأمن دارالحربده واقع اولان معامله سببنك موجبيله مطالب اولميوب انجق داراسلامده واقع اولان معامله سببنك
موجبيله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نكاحله اولديغي معين اولمغله اصل عقد دارالحربده
واقع اولدقده عورت ايچون داراسلامده مطالبهٔ موجبي غير ممكندركه زوجي على حاله مستأمندر وداراسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبي ولاجل التحصيل داراسلامده حبسي ممكندركه حين عقدده تحت ولايت امامده
بولنديغي متيقندر واكر زوجين حربيين داراسلامه كلدكلرنده زوج قبول ذمت ياخود زوجه سي كتابيه ايكن
قبول اسلام ايدوب زوجه دخي اصل نكاحي انكار ايله اظهار خصام ايتمكله زوج اصل نكاحي ياخود عورتك نكاحي
دارالحربده اقراريني مسلمين يا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ايلسه كركدركه قاضي اثباتنه اصغا والتفات ايليه زيرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ايكن نكاحي منكره وقول دخي قول منكردر اكرچه باعتبار النكاح ذميه اوله جقدر
لكن بينهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دارالحربده بولنان معامله ايله قائمه در وقاضي ايچون بومثللو بينه يي قبول غير
مقبولدر سؤال اولنورسه كه خصوص معهوده شهادت شهود عورت تحت مسلم يا تحت ذميده بولنمغله ذميه
اولديغي اوزره اقامت اولنديغي مشهود ايكن قبول قاضي نه وجهله مردود قيلنور جوابده ديرزكه حكم ذميت
انجق اصل مشهود به اولان حكم نكاحك ثبوتي ايله ضمنا ثابت اوله جقدر و بينهٔ مرقومه اصل نكاحله قضايه حجت
اولمديغي بيانمزدن مثبت اولمشدر وثبوت حكم ضمني تابع ثبوت حكم اصليدر نظيري شول مشتري امه دركه بايع اوزره
بوامه فلان غائبك منكوحه سيدر ديو ادعا واول امه يي عيب نكاحله بايع اوزره ردايله قاضي حكم ايتمك ايچون
استماع بينه سني استدعا قيله بونده دخي معناى مشروح اوزره قاضي قبل حضور الزوج اصل نكاح اوزره استماع
بينه يه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عيبله رد اوزره دخي استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نكاحي
داراسلامده اقراري اوزره اقامت بينه يي التزام ايدرسه كركدركه قاضي بينه سني قبول وعورتي رجوع دارالحربدن
منعه اهتمام ايليه زيرا شهادتلري داراسلامده اقراري اوزره قائم اولمغله اقراري حضور قاضي ده واقع اولمش كبي
قبولي لازم اولور سؤال اولنورسه كه بينهٔ مزبوره دخي قبول اولنمامق لازم ايديكه نكاحك سبب ملزمي عقددر
بوقسه اقرار دكلدر وعقد دخي انجق دارالحربده واقع اولمشدر نظيري اولدركه برمسلم عورت مزبوره اوزره
دارالحربده واقع اولان معامله ايله ادعاء دين ايدوب اول معامله يي داراسلامده اقراري اوزره اقامت بينه ايليه
قاضي بو بينه يي قبول ايتمديكي كبي بينهٔ مرقومه يي دخي قبولي مقبول اولماز جوابده ديرزكه فرق مسئلتين ظاهردركه
مانحن فيه اولان نكاح بين الزوجين امر مستدامدر واستدامتنه متعلق شيئا فشيئا واجب اولان نفقه كبي نيجه احكام
واردر پس نكاحي داراسلامده اقراري بعض احكامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ايدر اما حكم مداينه
بشقه دركورمزميسنكه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخري تزوج ايلدكدن صكره زوج اولي مخاصمه يه
قيامله بوعورت بوزوج آخري تزوجندن اقدم داراسلامده نكاحيمزي اقرار ايلدي ديو اقامت بينه يه اقدام
ايلسه قاضي بينه سني استماع ايدوب آني زوج ثانيدن تفريقه اهتمام ايلمزمي ينه كورمزميسنكه عورت مزبوره
دارالحربده واقع نكاحلري احكامندن اولان نفقه سي خصوصنده دعوايه قيام ياخود يني ثنثا تطليق ايلدي
ديو اظهار خصام ايدوب بومدعالري اوزره اقامت بينه سين التزام ايلسه قاضي اوزره قبول بينه سي الزام
اولنمازمي بلكه مسائل مذكورهنك مجموعنده فرق مزبورده قريبا ذكر ايلديكمز معناى فقهي متبين اولمغله قبول

مطلب ادعى المشتري ان هذه الامة منكوحة لفلان الغائب

بينه سنه قابل اولمق امر متعيندر مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه برمستأمن دار عزده
تطويل اقامت ايلدكده كركدركه امام المسلمين اكا امر خروجله تقدم وخروجي ايچون تعيين وقته مبادرت
ايدوب انجق تعيين وقت قصير ايله اضرارنه مؤدي اوله جق وجه اوزره القاريله ايصال خسارت ايليه زيرا
امام ناظر جانبين اولمغله نظرا للمسلمين اول مستأمني بلااخراج طول اقامتدن منعي لازم اولديغي كبي نظرا
للمستأمن توقيت خروجنده القاء خسارتدن امتناعي دخي امر مهمدر واكر برمستأمن اراضي خراج ياخود
اراضي عشريدن برارضي اشترا وزرع ايدوب خراج وعشري اوزرينه واجب اولسه كركدركه امام آندن
هم ارضك خراجي وعشريني وهم خراج رأسني اخذ ايتمكي مستوجب اوله وقول مذكور اصل محمد رحمه الله
تعالى اوزره بنا قيلنمشدركه عند محمد رحمه الله تعالى بركافر ارض عشريه يي اشترا قيلدقده ارض مرقومه
خراجيه يه منقلب اولميوب بلكه على حالها ارض عشريه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالى ظن ايلديلركه مستأمن مجرد شراء ارض خراجيه به مباشرتله اهل ذمتده داخل قيلنوركه شراء مرقومدن
بطريق الدلالة التزام خراجه رضاسي حاصل اولور لكن ظن مذكور غير صحيحدركه التزام خراجله ذمي
قيلنمق ارث وشراده متساويدرحالبوكه ميراث آنك ملكنه بلاصنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخي
مجرد مباشرتي ذمي قيلنمغه باعث اولماز انجق ذمي قيلنمق ارضني زرعله ياخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعي ظهور ايتمكله حادث اولور حتى مستأمن ارض خراجيه يي اشترا ايدوب هنوز قدرت زراعتي ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دارالحربه قادر اولور بو بابده معناى فقهي اولدركه خراج رأس خراج ارضه تابع حكمنده در زيرا
بربلده عنوة فتح اولندقدنصكره اهاليسني اهل ذمت قيلمق بابنده امام ايچون ثابت اولان ولايتمن انجق تحصيل
منفعت خراج ارض ايچوندر يوقسه تحصيل منفعت خراج رأس ايچون دكلدركه ذميدن خراج رأسي موت
واسلامي ايله ساقط اولمغله غير مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقرير محرردن خراج
ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتي آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسي
مستتبع ايدوكي عندمزده مقرر اولمشدر ينه اصحابمزدن بعض سابق الذكر ديركه برمستأمن برارضي استيجار
وزرع ايدنجيه دك اقامت ايتمكله آندن خراج ارض اخذ اولندقده ينه اهل ذمتده داخل قيلنور لكن بوقولي
دخي غلط بيندركه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولميوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغي متبيندر
مكركه مرادي حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زيرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالى عشر كبي مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظيفه شول دراهم معينه دركه ارض ايله
انتفاعه قادر اولمق اعتباريله موجر اوزره لازم ومترتب اولور ينه بعض مومى اليه ديركه مستأمن برارض عشريه يي
استيجار ايدوب آني زرع ايدنجيه دك اقامت ايتمكله اندن عشري اخذ اولندقده ينه اهل ذمتده داخل قيلنور
لكن بوقولي مستقيمدركه عند محمد رحمه الله تعالى عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هر بري مؤنت ارض ناميه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمي قيلنديغي كبي عشر لازم
اولدقده دخي ذمي قيلنمغله حكم ايدرز واكر برحربي اهل حربدن عدد اولنان رقيقلريله معا امانله دخول
ايتدكدنصكره رقيقلري اسلامي قبول ايلسه لركركدركه آنلري مسلمينه بيع اوزره اجبار اولنوب دارالحربه
اعاده لرنده تمكين واقدار اولنميه زيرا بوبابده مستأمن مرقومك حالي حال ذميدن اقوى اولمامغله ذمي عبد مسلمي
بيع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطريق الاولى در لكن مستأمن مرقوم اسلام رقيقلري
ايله ذمي اولمق لازم دكلدركه زوج حكم اقامتده زوجه سنه تابع اولمديغي كبي مالك دخي مملوكنه تابع وملازم
دكلدر واكر عبيد مرقومين دخول اسلامه راغب اولميوب انجق قبول ذمته طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملري
جائز ومناسب كوريلمز اما حكم مرأة بشقه دركه بدون الزوج ذمت مسلمينده دخولي معتبر ومقبول كوريلور اكرچه
عبد ومرأه نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمين ايچون حصول منفعت خراجلري غير مأمولدركه عبد اوزره وضع
جزيه شرعا معقول اولمديغي كبي مرأه اوزره دخي غير معقولدر لكن فرقلري اولدركه مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتي صحيح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشيئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتي تصحيح اولنمازكه عقد ذمت طالب ذمتله مسلمينك رضالرينه مستنددر عبد ايسه شرعا
اعتبار رضاده غير مستبددر واكر برحربي عورتي ايله وصغار وكبار اولادلري ايله دار عزه امانله دخولدنصكره
احد الزوجين دين اسلامي قبول ايلسه صغار اولادلري اول مسلمه تبعا حكم اسلامه موصول قيلنورلر اما كبار

مطلب اذا طال المستأمن مكثه في دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لاجنبية على عبيد اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلاله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائره‌لرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغینلرینی
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده احدالابوین قبول ذمت ایلسه بنه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارتدر وبو مثللو
احکامده ولد صغیر تابع خیر الابوین قیلنمق مقتضای شرع یعتدر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولد صغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحه‌سی استحلال اولنور کذلك
احدهما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولد صغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقده نصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورك سبیی متفق اولسه غنائمدن اعتبار اولنمایوب بلکه والده سنه تبعا
اهل دار بمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله دار اسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمایوب بلکه بلوغنه دك دار اسلامده
تأخیر اولنور وبعد البلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبوله منتفع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل دار بمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور اما ابوینندن هیچ بری یاننده بولنمیوب سبی اولنان صغیرك حکمی
بشقه‌در لکن صورت مفروضه‌ده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویریکز بن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسه‌لر بو صورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یار جاقیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکاردر که عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایدوکی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
دار بمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولنوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبو قول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه‌ده مفارقدر بری حکم اسلامدر که آنفا
شرح واعلام اولندی وبری حکم صدقهٔ فطردر که اب حیاتده اولوب معسر بولندقده صغیرك اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متقرردر
وبری حکم الوصیة للاقارب درکه برکمسنه مثلا ثلث مالنی فلانك اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقرباء فلان مذکورك
باباسنه شامل اولیوب اب الاب اولان جدینه متناول اولور وبری حکم جر ولادر که مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوك اولان عبد مملوکك تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدك باباسی اعتاق اولندقده ولدینك ولاسی کندو موالیسنه جر ایدر اما ولدك جدی باباسنك
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدك ولاسنی کندو موالیسنه جر ایده‌مز اما علی روایة الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره‌ده دخی اب منزلنده عد اولنور مترجم فقیردر که بو محلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتساب اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیه‌دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بو کمینه بی معذور بلکه مشکور بیوزمق وابستهٔ مکارم اولی الالبابدر انتهی
وبو بابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندر که صغیر جد ادناسینك اسلامی ایله مسلم اولمدیغی
جد اعلاسینك اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

مطلب الولد یتبع خیر الابوین ذمة واسلاما

مطلب الصغیر لا یتبع اخاه او عمه فی الاسلام والذمة

مطلب الصغیر لا یصیر مسلما باسلام جده الا فی روایة الحسن

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر برصغیرك جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احد الابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال دار اسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دارالحربه اعادهٔیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعاده‌دن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابوینندن بشقه قرنداشی ایچون دخی دار اسلامه ادخالی کبی
اعاده‌سی جائز ومتسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله دار اسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دارالحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعاده‌سنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادك بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار بمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینك عدم ولایتی ظاهردر کذلك صغیرك
قرنداشی حیاتده ودار بمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بنه اخذ واعاده‌سنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همددر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالك لکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دارالحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعاده‌سنه قادره اولور که فرض مرقوم اوزره آناسی حضانه‌سنه احق ایکن
دارالحربه اعاده ایتمدکچه عهدهٔ حضانه‌دن خروجه غیر مقتدره‌در کذلك اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانه‌سنه احق اولمغله اخذ واعاده‌سنه قادره‌در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعاده‌سنه غیر قادره‌در که اولبابده بابادن بشقه باباك هلاکندن صکره قرنداشینك
دخی اخذینه احقیتی ظاهره‌در زیرا حق ذکورده مدت حضانه براسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلك اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بنه اناسی اخذ واعاده‌سنه غیر قادره‌در که
بو تقدیر اوزره کندو رأینه احاله اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکده رخصتی
ظاهره‌در واکر مسائل مذکوره‌ده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعاده‌سی باطل اولور که حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دارالحربه اعاده‌ده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردر که صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یا ذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانه‌سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیه‌جغی مقرردر
نظیری اولدر که مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدنصکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلمین مملوك بولنسه امور صغیردن هیچ نسنه‌ده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آناسی دخی حکم مشروحده داخله‌در که اسلامنده ولدینی مستتبعه واموزنده
غیر مداخله‌در واکر اهل حربدن برطائفه امانله دار بمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینك غیری
محارب مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسه‌لر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمك مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترك تعرضلرینی ورجوع دارلرینه رخصتلرینی التزام ایتمش اولمغله
بومثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموردن منعه حق اقداملری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحه‌لرینی دار بمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحه‌لرینی بنه دارلرینه اعاده‌لرندن منع اولنمازلر اما بیع ایچون
بشقه دارالحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بو یله‌در بلکه دخی اولی‌در که مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی‌در بو بابده معنای فقهی اولدر که اسلحه‌نك بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرنده قلیل بولنمغله برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعاده‌لری بشقه‌در اما اهل حربدن انجق برایکی کمسنه قصد تجارتله دار الحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسه‌لر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدر که بو مقدار ایله اول دارك قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه‌در که البته منع اولنورلر واکر بر مستأمن دار بمزده قبول اسلام
ایلسه آنك اسلامی ایله دارالحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دار یله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عمیلری امانله دار بمزه ادخال ایلسه بو صورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که دار بمزده اب مسلملری وار ایکن امانله دار بمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر دار بمزده ایکن
باباری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صكره آنلری دار بمزه ادخال ايلين عميـلری اعادهٔ دارالحربه قادراولهمزكه مسلميندن واهلی دار بمزدن
اولدقلری معلوم اولدقدنصكره آنلری ادخال ايلـين شخصك اوزرلرينـه ولايتی معدوم اولمشدر لكن مسئلهٔ
مرقومهده بابالری دار بمزده فوت اولدقدنصكره عميلری مثلا زيارت قـبری ايچون آنلری دار بمزه ادخال ايتمش
اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرينه قادر اولورکه حين دخوللرنده بابالری وفات ايتمش اولمغـله اكا تبعا حكم
اسلاملری ظاهر اولمامشدر سـؤال اولنورسه كه والدين مسلميندن بری دار بمزده فوت اولدقدنصكره والد آخر
مرتد اولوب ولد صغيری ايله برابر دار بمزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمين اول صغـيری سبی ايلدكلرنده
غنائمه ايصال اولنمايوب بلكه دار بمزده فوت اولان والدينه تبعـا مسلمينده واهل دار بمزده ادخال اولنمازمی ايدی
پس معاملهٔ مرقومه مانحن فيهده نيچون استعمال اولنمادی جو ابده دیرز كه مسئلهٔ مذكورهده قبل موت احدالوالدين
اكا تبعا اسلام صغير ايله حكم اولنمش اولمغـله حكم مذكور موتندنصكره ابقا اولنور ومانحن فيهده قبل موت
احدالوالدين اكا تبعـا اسلام صغيرايله حكم اولنمش اولمديغندن بعدالموت اكا تبعاصغير اوزره ابتداء حكم اسلام
اثبات والقـا اولنماز كه برشيئك حقيقىسی مقصور اولمديغه حكمىسی مقدر ومقرر قيلنمـاز واكر مسئلهٔ مرقومهده
صبيان مرقومينی اقربالرندن اوليـان شخص اجنبی علی طريق القهر والاستعباد داراسـلامه ادخال ايتدكدنصكره
شخص مزبور قبول ذمت ايلســه نظر اولنور اكر حين دخوللرنده بابالری دار بمزده حی ومسـلم ايسه حقنده
تملكلری سـالم ايسهده بيعلری اوزره اجباری لازم اولور كه احراز ايله آنلره مالك اولدقدنصكره بابالرينـه تبعا
مسلمين اولملريله ذمی آنلری بيع اوزره اجبـار اولنمق الزم لوازمدر واكر مسلم اولان بابالری وفات ايتمش ايسه صبيان
مرقومين حكم اسلام اوزره كسب ثبـات ايتمدكلرندن بيعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنمـاز كذلك شخص
مرقوم قبول ذمت ايتميوب مجرد امانله قادم اولسه دخی ينـه حكمی حكم متقدمدر غايةالامر بوصورتده شخص
مرقوم اراده ايدرسه آنلری دارالحربه اعاده ايدر فعلی هذا برمستأمن دار بمزده قبول ذمت ايلسه آنك دارالحربده
بولنان ولدصغـيری بيان مشروح اوزره اكا اسلامنده متابعت ايتديكی كبی ذمتنده دخی متابعت ايلمز بوصورتده
صغير مرقومی عمىسی داراسـلامده حی وذمی اولان باباسنی زيارت ايچون اخراج ايلسه آنی يردخی دار الحربه
اعاده وادراج ايدهمزكه باباسينك قبول ذمتی هنكامنده يانـده بولنمش منزلنه نازل اولمغـله اكا تبعا حكم ذمتده
داخل اولمشـدر كورمزميسنكه باباسی مجوسی ايكن دار بمزده كتابی اولدقدنصكره صغير مرقومی عمىسی دار بمزه
اخراج ايتمش اولسه باباسنه تبعا اهل كتابده ادراج اولنور پس مانحن فيهده دخی باباسنه تبعا اهـل دار بمزده
كسب اندراج ايدر شـارح الكتاب شرح الله تعالی صدره عندالحساب دیركه مؤلف مصيب الاجتهاد اشبو
مسئلهٔ ذمتی بعض نسخ كتابده وجه مشروح اوزره ذكر وايراد ايلدی امابعض نسخهده دخی ديديكی عم مزبور
صغير مذكوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعادهدن منعه غير مقـتدردر زيرا معنای تبعيت انجق حكم ديننده
معتبر وحكم اقامت دارده غير معتبردر كه حكم اقامتده مطمح نظر انجق صغـير اوزره ولايتی قائم ومقرر اولمقدر
بناء عليه حين قبول ذمتده ولدصغيری يانـده حاضر ايسه اوزر ينه ولايتی قائم اولمغـله اكا تبعا حكم ذمتده دخولی
لازمدر اماصغير دارالحربده بولنمش ايسه اوزرندن ولايتی زائل واول جهتله صغيردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله
صغير اكا تبعا حكم ذمتده داخل قيلنمـاز كورمزميسنكه صغيرهٔ اناسی داراسلامده قبول اسلام ايلدكدنصكره
باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله كتورمكه اقدام ايلسه آناسـنه تبعا حكم اسـلامده ودار اسلامده متمكن
اولمغله باباسی ايچون دارالحربه اعادهسی ممكن اولمـاز اما آناسی قبول ذمت ايلدكدنصكره باباسی صغيری امانله
كتورمكه همت ايلســه بوصورتده دارالحربه اعاده سنه رخصت ويريلور بو بابده معنـای فقهی انجق بيان
ايلديكمز اصل مقرردر كه معنای قيام ولايت تبعيت دارده معتبر وتبعيت دينده غير معتبردر ينه مؤلف متقن الاجتهاد
اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیركه اكر ابوين قبول ذمتـله داربمزه دخول ايدوب صكره ولدصغيرلرين
عمىسی زيارت ابوينی ايچون ادخال ايلسه عم مذكور ايچون اعاده سنه رخصت مجـال واردر كه بيان مشروح
اوزره ابوينك حين قبول ذمتلرنده صغير اوزره ولايتلری زائل بولنمغـله حق صغيرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر
واكر صغير مرقوم كند ونفسندن تعـبيره قادر اولوب ذميين اولان ابوينی زيارت وعود ايچون امانله دار بمزده
برآسه ظـاهر اولسه بنفسه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوينی ياخود احدالابوينی مسلم اولمق بشقهدر كه آنده
البته اول مسلمه تبعا مسلم قيلنوب دار بمزده اقامتی لازم كوريلور زيرا حكم تبعيت اسلامده نفسندن تعـبيره قادر
اولوب اوليـان صغير البته متساوی الاقدامدر اكرچه بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی بينلرين تفريق ايدوب

نفسندن تعبـيره قادر اولان صغير ابوينـه تبعا مسلم اولماز ديو دائرهٔ حكمی تضييق ايلدی لكن مؤلف مصيب
التنقيح آنفا نفسندن تعبـيره قادر اولان صغير بالتبع مسلم قيلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور ديو نص وتصريح
ايلديكندن فرق مذكورك خطاسی ظاهر وصريح اولمشدر لكن صغـير مرقوم ذميين اولان ابوينـه الحاق
ويانلرنده اقامت ايچون استيمان ايتمش اولسه بو بابده ذمی اوله جغی نمايانددر كه كلامی ذميين اولان ابوينی مثللو
اولمغه رضاسنی حاوی اولمغـله وجه مذكور اوزره استيمانی ذمی اولمغيچون استيمانی ايله مساويدر وحكم مذكور
انجق ابو ينـك ذميين اولدقلرينه عالم اولديغی تقدير اوزره مقصوردر كه حاللرينه عالم اولمدقده استيمان مشروحله
ذمی قيلنمق لازم اولمـاز كه عالم اولمدقده ابوينی مثللو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ينه مؤلف دقيق التحقيق
اثابه الله تعالی من لطفه بكل جليل ودقيق دیركه برحربی دارالحربده قبول اسـلام ايلسه دارالحربده بولنان
اولاد صغاری آنك اسلامی ايله مسلمين قيلنمغله كسب احترام ايدرلر بوندنصكره اول مسلم دار اسـلامه كلوب
صغار مرقومينی دارالحربده ابقا ايلسه ينه علی حالهم اسـلام اوزره استبقا اولنورلر كه حكم ثابت اوزره دليل
مبطل عارض اولمديغه مثبت البقا قيلنور زيرا دليل مثبته بقاء حكمده احتياج اولميوب انجق دليل مثبتنه حكمك
ابتداء اثباتی محتـاجدر واكر حربی مرقوم قبول اسلام ايتميوب انجق دارالحربدن امام المسلمينه ارسال پيام ايله
بن مسلمين ايچون ذمت اولوب ينـه دارالحربده اقامت وهر سال خراج رأسمی بعث ايليهيم ديو نيـازه اقدام
ايتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمينده تجويز واتمام قيلنور وبوصورتده دخی حين عقد ذمتده ولد صغيری
اوزره ولايتی قائم اولديغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قيلنور بوندنصكره حربی مرقوم داراسـلامه كلوب
والدصغيرينی دارالحربده ابقا ايتمكله حربی آخر اول صغيری قهر ايله ياخود بلا قهر اخذ والتقا وامانله داراسلامه
ادخال والقا ايلسه كركدر كه يدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك يدينه دفع اولنه زيرا بيان مشروح اوزره بقاء
حكم دليل مبقی يه محتاج اولميوب انجق ابطال حكم دليل مبطله محتاج اولمغله صغير مرقوم ذمی اولدقدنصكره نقض
عهد ايتمدكجه حكم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غير محقق ايكن ذمی قهر ايله تملك اولنمديغی محقق اولمغله
صغير مرقومه قهر ايله وبلا قهر خروجنده البته باباسی احق كوريلور واكر برحربی مستأمن دار بمزده قبول اسلام
ياخود دخول ذمت ايلدكدنصكره لمصلحة دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ايله مجتمع اولوب بعده مسلمين
اول داری فتحله استعلا ايلسهلر صغار مرقومين اوزره برفرد ايچون سبيل استيلا يوقدر زيرا بعدالاسلام والذمة
دارالحربده معيت صغارده وجودی حين اسلام وذمتنده معيتلرنده وجودی منزلنه نازلدر كه قابل استدامت اولان
امورده استدامت انشاء جديده مماثلدر مؤلف حقايق بين اكرمه الله تعالی بكرمه المبين دیركه حربی مرقوم دار بمزده
قبول ذمت ايلدكدنصكره اهل داری مسلمينله موادعين اولوب اول دخی اولادلرين اخذ ايچون دارينـه داخل
اولدقده اهل داری ممانعين اولسهلر بوتقـدير اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولايتی ثابت اولماديغندن اكا تبعا
ذمت معاهدين قيلنمازلر زيرا قوم موادعين اوزره احكام اسلام جاری دكل ايكن آنكله اولادلری ميانلرينه حائل
اولملری ثبوت ولايتنـه مانع قوی اولمغله او لبابده دارينه دخولی عدم دخولنه مساويدر اما عدم حيلولتـلری
بشقهدر كه آنفا ذكر اولندی نكتهسی اولدر كه دارالحرب دارا حكام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حكميهسی
معتبر اولميوب انجق قدرت حسيهسی معتبردر وقدرت حسيه دخی حيلولتلرنده منعدم وانجق عـدم حيلولتلرنده
متحقق ايكن مانحن فيهده حيلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دارالحرب * يعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی
احكامنده باب واجب الاستحكامدر اكر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربيدن برعبدی ثمن معلومله اشترا ياخود
اكا بيع ايدوب بعدالتقابض اول دارك اهلی قبول اسلام ياخود دخول ذمت ايتدكلرندنصكره مشتری اول عبدك
عيب قديمنه تحصيل اطلاع ايلسه اول بابده قاضی كرك رد مبيعده وكرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عيبله
رجوعده واقع اولان خصومتلرين بروجهله استماع ايلمز زيرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبيسدن
برخيانت وتدلبسدر والاسلام يجب ماقبله حديث شريفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطيئاتی
قطع واعدام ايلديكی كبی قبول ذمت دخی بو مثللو احكامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومهده بايع مسلم ايسه
بطريق الديانة ارضاء خصمی ايله بلا اجبار امر وافتا اولنور اما حربی ايسه اكا بروجهله تكليف ارضا اولنماز نظيری
اولدر كه مسئلهٔ مرقومهده احدهما آخردن مالنی بلا رضا اخذ ايدوب استهلاك ايتمش ياخود اتمش اوله ياخود احدهما
مالنی آخره ايداع ايدوب اول دخی بذل وانفاق ايتمش اوله بو ماده لرده قاضی خصومتلرينه اصغا ايتميوب همان جنايت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده رونما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم دردیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه ینه مملوک آخری قبض
ایلین کمسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوک آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتمیوب همان بیعی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملک خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اگرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالک اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروع ایله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واگر مسئلهٔ مفروضه ده معاملهٔ مشروحه یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برحر دسعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واگر دار الحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمک
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اول وجهله معتبر کوریلور کذلک عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده ینه حکم سابق
علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرد در کذلک مشتری
قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده ینه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله ردنده منفرددر ورد ایله فسخ بعد نصکره وبردیکی ثمن ید بایعده قالوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرقومیندن بریسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قربیا سبقت ایلین عیبله ردعبد مسئله سی بشقه درکه آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشیئله قضایه اقدام ایده مزکه بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنورکه احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاککه اعدام ایتمش اوله واگر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول
اسلام ایتمیوب انجق دار یمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی
بینلرنده کرک نقض بیع وکرک وجه آخر ایله قضا برله دفع خصام ایده مزکه معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی دار یمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
وبو مثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمک بشقه درکه
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلک معاملهٔ مرقومه دارالحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدن صکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلملری بشقه درنظیری اولدر که برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیلملری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلک اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اگر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده رونما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واگر مسلم وحربی بینلرنده رونما اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیرکه دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرک دارالحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلام آنک عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینک حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدر که احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بو ماده ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی ید امامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانتنه غیر قادر در بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور وبری اولدرکه
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده ده
انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
مطلب احکام الاسیرین المسلمین
بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری
اولدر که دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نک غیریده
دارالحربده بولنان مسلم مستأمنک حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینک حاللری دخی عند
ابی یوسف ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینک حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینک حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینک بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیک وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاک ایلسه نظر اولنور اگر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده
مستهلک اگرچه استهلاک کنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلک لازم اولماز واگر ایکیسیده مستأمن ایسه لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واگر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدر که وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقده ثابت وحق غیر معتقده
غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیها استهلاک مذکورک احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مؤلف اصابتاب اثابه
الله تعالی احسن الثواب دیرکه احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاک ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرک مستأمنین وکرک اسیرین وکرک دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضا برله دفع خصام ایدر زیرا صاحب المال ید آخذده عین مالنه
ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر
وهم فرض مشروح اوزره اخذ هما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
مطلب مال المسلم لایکون غنیمة للمسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدلله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورک عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلک ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلک اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس مانحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنک کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمک یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتا برله اکا الله تعالیدن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکک مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدرز زیرا مادهٔ
مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورک حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمک لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

حكمده رداوزره اجبار ايتميوب انجق على سبيل الفتوى امر وتنبيــه اوزره اقتصار ايدر مؤلف باهر الصواب
اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اكر برحربى دارالحربده قبول اسلام ايدوب بعده ثمن معلومله عبدينى برمسلم
مستأمنه بيع ياخود كندو آنك عبـدينى اشترا وتقابض ايله مبـايعه لرين اتمامدن صكره ايكيسى بردن قدوم
دار الاسلامه اقدام ايليوب بعده مشترى قنقيسى ايسه مشتراسنده برعيبه كسب اطلاع ايدوب ياخود مشتراسى
حريتله ياخود وجه آخرايله بطريق الاستحقاق يدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اكر ثمن عبد بعينه يد بايعده
قائم ايسه قاضى آنى مشترى‌يه ردايله بايع اوزره قضاايدر واكر مستهلك ايسه تضمين ثمنله حكمده اكا بروجهله
تقاضا ايلمز كذلك صورت مرقومه‌ده برمتاعى متاع آخرايله مبايعه ايتشلراولوب احدالمتاعين مستحق بولنمش اولسه
بنه متاع آخر بعينه قائم ايسه قاضى آنى ردايله قضـا ايلمك ومستهلك ايسه هيچ برشيئى تضمينله حكمده تقاضا
ايلمك واجب ومحققدر زيرا جنـايت مرقومه دارالحربده بينلرنده اكرچه ايكيسيده مسلم ايكن واقـع اولوب
انجق دارالحربده قبول اسلام ايلين حربينك مالى من جهة الاثام معصوم ايسه ده من جهة الاحكام غير معصوم
اولديغندن قاضى بعينه باقيده ردايله قضاايدوب ومستهلكده هيچ برشيئله قضاايتميه جكى عنديمزده مجزوم اولمشدر
نظيرلرى شول ايكى حربيدركه دارالحربده قبول اسلام ايتدكلرندن صكره مبايعهٔ مرقومه‌يه مباشرت ايدوب
بعده قدوم داراسلامه اقدام ايده لرنكته‌سى اولدركه حكم مزبور دارالحربده قبول اسلام ايلين حربى حقنده
ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخى ثابت اولوركه ميان خصمينى تسويه البته شرعا واجب ومتبتدر ينه مؤلف
بديع البيان احسن الله تعـالى اليه بيـدايع الاحسان ديركه دارالحربده بولنـان مسلم مستأمن برحربيدن
بكاشومملوككى لاعـلى التعيين قيمتيله بيع قبل ديو طلب ايدوب اول دخى سكا لاعلى التعيـين بيع ايلەدم ديمكله
مبايعه لرى منعـقد اولسه عقد مذكورده جهـالت ثمن بولنمغله داراسـلامده وقوعنده فاسد اولديغى كبى
دارالحربده دخى فاسد اولورنكته‌سى اولدركه مسلم مستأمن اكرچه دارالحربده اموال اهل حربى طيب نفسلريله اخذ
ايلمك جائزدر حتى ابوحنيفه رضى الله عنه مستأمنله حربى بينلرنده واقع اولان حكم عقدربانى جواز مذكور اوزره بنا
ايلمشدر لكن جواز مذكورك غيرى احكامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله داراسلامده واقع اولان معامله ايله
برابردركه مسلم هرقنده بولنسه حكم اسلامى ملتزم اوله جغى مقرردر بناء عليه صورت مفروضه‌ده مشترى عبدى
قبض وقيمتى نه ايسه اعطا ايلدكدن صكره حربى قبول اسلام يا ذمتله داراسلامه كلوب بعده احدهما فساد عقده
بنا ايله نقض بيع ايچون نزاع ايلسه اولبابده قاضى خصومتلرين استماع ايده مزكه اصل بيعلرى فاسد ايسه‌ده دارالحربده
على وجه التمليك والتملك تراضى برله تقابضلرنده بطريق التعاطى هربرينك مقبوضنده تملكى تام ومنعقد اولمشدر
اما صورت مفروضه‌ده مشترى دارالحربده عبـدى قبض ايدوب قيمتنى اعطا ايتمش ايسه اولبابده قاضى عبدى
بايعه ردايله قضا ايدر زيرا بو تقدير اوزره معامله لرى تقابض ايله رسيدهٔ تمام اولمديغى بين ومشترى دخى عبدى انجق
صاحبنه قيمتنى ويرمك اوزره اخذ ايلديكى متعين والحالة هـذه قيمتده جهالت فاحشه بولنمغـله حقنده اداسى
غير ممكن اولمغـله اوزرينه رد مأخوذى واجب ايدوكى متبين اولور لكن بوصورتده دخى حربى قبول اسـلام
وذمت ايتميوب مجرد امانله دخول داريمزه جرأت ايتمش اولسه ينـه قاضى اولبابده استمـاع خصومت ايده مزكه
اصل معامله لرى دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخى على الاطلاق التزام احكام اسلامه مباشرت ايتمشدر
اما قبول اسلام وذمتى بشقه‌در وعلى هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربى ايله برعبـدى برقاچ رطل خمرايله تبايع
وتقابض ايتدكلرندنصكره حربى قبول اسـلام ايلمش اولسه ينـه قاضى بيعلرندن برشيئى نقضه اقدام ايده مزكه
دارالحربده تقابضله معـامله لرى واصل ختام ومشترينك عبـد مشتراده تملكى قبضله رسيدهٔ تمام اولمشـدر
اما مشترى عبدى قبض ايدوب بايعه خمرى اعطا ايتمدين حربى قبول اسلام ايدوب قاضى‌يه رفع اختصام ايلسه‌لر
بونده قاضى بيعلرين نقض وعبـدى بايعه ردايله دفع خصام ايدركه هنوز بينلرنده حكم معـامله قائم ايكن بعد
اسلام الحربى مشـترى قنقيسى ايسه خمر اولان ثمنى تسليمدن عجزى مالا كلام اولمشدر وعقد اجاره دخى بوحكم
محكم الاساسده مسـئلهٔ بيع اوزره قياس اولنور حتى دارالحربده احدهما آخرى مدت شهرده عمل معلوم ايچون
اجر مجهول ياخود خمرايله استيجار ايتمش اولسه نظر اولنور اكر اسـلام حربى تكميل عمل وايفـاء اجردن
متأخر ايسه مستأجر اوزره شئ آخر الزام اولنمـاز واكر تكميل عملدن متأخر وايفـاء اجر اوزره متقـدم ايسه
عامل ايچون عملينك اجر مثلى الزام واتمـام اولنور بوتفصيلك دخى وجهى بيعده قريبا ذكر ايلديكمز معنـاى
فقهيدر واكر مسـئلهٔ بيعده مشترى قنقيسى ايسه عبـد مشترايى استهلاك ايدوب ياخود يدنده بلاصنع هالك

اولدقدن صكره قبل قبض الثمن حربى قبول اسلام ايتمش اولسه مشترى اوزره بايع ايچون قيمت عبد الزام اولنور
زيرا عبدى غصب وجنايت وجهى اوزره اخذ ايتميوب انجق اعطـاء ثمن شرطى اوزره قبض ايتمش اولمغـله
ردعينى متعذر اولدقده اوزرينه مقبوضنك ضمان قيمتى فرض قيلنور اما اشـتراسى ميته ياخود دم ايله واقع اولوب
قبض عبددنصكره هنوز ثمن مشروطى تسليم ايتمدين حربى قبول اسلام ايتمش اولسه جواب مسـئله بشقه‌دركه
آنده مشترى قنقيسى ايسه عبـد مقبوض اكا سالم اولوب عين وقيمتندن برشيئى رد ايلمك اوزرينه لازم اولمـاز زيرا
عقد مزبور مبايعه‌دن معدود دكلدركه مبايعـه‌ده ماليت بدلين لازم ايكن ميته ودمده شبههٔ ماليت مفقوددر
بناء عليه عقد مزبور همان احدهما مالنى بلاعوض آخره تمليك ايلمك معنـاسنى حاوى اولمغـله حكم شرعيده
بينلرنده جارى اولان هبه ايله مساوى قيلنور واكر مسـئلهٔ مزبوره ده مبايعهٔ مذكوره دار الحربده مسلم مستأمنله
اهل حربدن قبول اسـلام ايلمش بركسنه بينلرنده واقع اولسـه قاضى ميانلرنده جارى اولان بيوع فاسـده‌يى
نقض ايدوب حالاتلرين حال مسلمين مستـأمنينه راجع قيلرو قول مذكور قول محمد رحمه الله تعـالى درامامعند
ابى حنيفه رضى الله تعـالى عنه كركدركه مسئلهٔ متقدمه كبى ضمان قيمتى موجب اولان احوالده مسلمين مزبورينك
معامله لرى ينه دارالحربده كندو بينلرنده جارى اولان عقد ربوا منزلنه انزال قيلنوب عقد ربوالرى عنـد ابى حنيفه
رضى الله عنه مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان عقد ربوا ايله من جهة الحكم همحال اولديغى كبى بومعـامله لرى
دخى مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان معـامله ايله همحال قيلنه واكر مبايعـهٔ مذكوره دار الحربده ايكى حربى
بينلرنده واقع اولوب بعده ايكيسى بردن قبول اسـلام ياخود ذمت ايتمش اولسه لر حكم معـامله لرى مسلم وحربى
بينلرنده جارى اولان حكم معـامله‌يه رجعت ايدر زيرا مباشرت معامله هنكامنده ايكيسى دخى ملتزم حكم اسـلام
اولمامشلرايدى مؤلف موثوق المعـامله عامله الله تعـالى باجمل المجاملة ديركه مشركيندن برعسكر داراسلامه
داخل اولدقده ايچلرينـده برمسلم امانله واصل وآنلرايله معاملات موصوفه‌دن بعض معـامله ايله عامل اولسه
بومعامله‌مى دارالحربده مستأمن ايكن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحكام مماثل قيلنور زيرا حكم اسلام
دارالحربده جارى اولمديغى كبى داراسـلامده اهل منعه اولان معسكر اهل حربه دخى سارى اولمـاز والحاصل
اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حكم مشركين اوزره بنا قيلنمشدركه موضع جريانى معامله‌ده ظاهر اولان حكم انجق
حكم مشركين اولدقده حكم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قيلنور يوقسه حكم ظاهر انجق حكم مسلمين اولدقده
داراسلامده تجويز اولنميان معـاملات اول موضعده دخى تجويز وتحسين اولنماز كورمزميسنكه معاملهٔ مرقومه
دارالحربده بولنسان معسكر مسلمينده متفق اولسه آنك حكمى داراسـلامده وقوعينك حكمـنه موافقدر
كورمزميسنكه دارالحربده بولنـان معسكر مسلمينده بركسنه آخرى عمـدا قتل واعدام ايلسه داراسـلامده
قتلى كبى اوزرينـه حكم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عـنديمزده متقرر اولمشدركه حكم قتلده
معتبر اولان انجق اول موضعده جارى اولان حكم ظـاهر در واعتبار مرقوم حكم قتلـده جارى اولدقده
سائر احكام معاملاته دخى سارى اولور والله اعلم

باب من تجب على المسلمين نصرته ومالايكون فيئا اذا اخذ من دارنا ومن غيرها * يعنى اهل حربدن نصرتلرى
مسلمين اوزره ايجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن داراسلامده ياخود دارالحربده اخذ وتمشيكن غنائمده
ادخال اولنميان تلائد وطرائف بيانـنده باب بديع اللطائفدر اكر اهل حربدن برجماعت داريمزه بلامنعهٔ امانله
داخل اولدقلرنده اهـل حربدن قوم آخرين داراسلامه هجوم واول مستـأمنينى اخذ ودارلريله احراز وآنلرى
استعبادلرندن صكره مسلمين آنلر اوزره مستولى ومتطاول اولسه لر كركدركه تخليهٔ سبيل مستأمنين ايله متفضل اوله لر
زيرا آنلر داراسلامدن سبى اولنوب حين سبيلرنده حكم اسلامده داخل بولنمشلرايدى وبومثللو سبيله حريتلرى
باطل اولمامشدرو بر باب مايجب من النصرة للمستأمنين واهل الذمة اثناسنده ذكر وانبا ايلديك كه داريمزده بلامنعة
موجود اولان مستأمنين تحت ولايت امامده قائم اولمريله اهل ذمت كبى آنلره دخى نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام
المسلمين اوزره لازمدر كورمزميسنكه مشركين اهل اسلام يا اهل ذمت اوزره استيلا ايتدكلرنده حصون ومدائنلرينه
داخلين اولمدقجه استخلاصلرى ايچون تعاقب ايلمك امام ومسلمين اوزره واجب اولديغى كبى تعاقب مذكور استخلاص
مستأمنين ايچون دخى لازم ولازب درايشته بو بيانله متبين اولوركه مسلمين اول مستأمنينه ظفرياب اولدقلرنده تخليهٔ
سبيللرى واجب ومتعين اولور زيراسن هيچ كورديكمى كه مسلمين اوزره برقومه نصرت واجب ايكن اول قومى ايادى
آخريندن استخلاصلرى آنلرى غنائمده ادخاللرين مستوجب اوله بوقواله هيچ كمسنه قائل وتجويزينـه مائل

اوله مز كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار موادعه دن اولوب دار بزه اول موادعه ايله داخل اولمش اولسه‌لر
ينه تخليهٔ سبيله نائل قيلنورلر زيرا موادعه لرى دار بزده امانلرين موجب اولمغله مستأمنين كبى نصرتلرين
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار بزدن اهل دار موادعه‌يى اسير ايلين قومك اهل دارلرى قبول اسلام ايلسه‌لر
كركدر كه امام تخليهٔ سبيل مأسورينى اوزرلرينه الزام ايدوب آنلرى قبل السبى مظهر اولدقلرى حريتلرى
اوزره ابقا ايله بكام ايليه وحكم محرر ده حين اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه‌نك قيام وانقضاسى برابردر كه
امانله بلا منعهٔ دار بزده بولنوب دار اسلامده حريتلرى متأكده اولدقدنصكره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب
وسبيله غير مملوكين اولملريله آنلرى سبى ايدنلر قبول اسلام ايتدكلرنده وجوب تخليهٔ سبيللرى مقرردر كذلك اهل
دارلرى قبول اسلام ايتميوب لكن دارلرينه برمسلم امانله داخل و موادعين مرقومينى آنلردن ماله اشترا ياخود
اسراء مشركينله مفادات ايدوب استخلاصلرينه نائل اولسه بودخى اسير اولان حر مسلم ياخود حر ذمى يى مالى ايله
استخلاصنه ابواب مفادا تده ذكر ايلديكمز جميع احكامده مماثل قيلنور كذلك اسير ايلين حربى آنلر ايله برابر
امانله دار بزه قادم اولسه يدندن مجانا اخذلرى لازمدر كه موادعين مرقومين اولبابده حكم اهل ذمتده اولملريله
حربى مرسوم آنلرى حبسده ظالم وحر مأسورى حبسله ظلمنى تقرير ايچون اعطاء اما ثمن فى حكم المنعدم در
واكر مسئلهٔ مرقومه ده مستأمنين مأسورينك ايچلرنده عبيد مملوكلرى مأسور اولمش اولسه اسير ايلين حربى آنكله
معا امانله دار بزه دخول ايتدكده آنى بيع اوزره مجبور قيلنماز اما عبد مأسور مسلم ياذمى اولمق بشقه‌در اكرچه
على جميع التقادير احراز ايله آنلرده تملك حربى دركاردر اما عبد مسلم وذمى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولماغله
بيعلرى اوزره اجبار اولنوب عبد حربى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولوب احراز ايله تمام ملكى بديدار اولمغله
بيعى اوزره اجبارى سزاوار اولماز توضيحى اولدر كه بيع عبد اوزره اجبارى انجق عبدى حالت اصليه سنه
اعاده ايچون اولوب صورت مفروضه ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسير ايلين حربى دار اسلامده
بيعى اوزره اجبار اولنوب آنى مسلمين يا اهل ذمته بيع ايلدكده حالت اصليه سنه عودتى استفاده ايتديكندن
بيعى اوزره اجبارى اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقايق الاسعاف ديركه موادعين مرقومين
دار بزه قادمين اوليوب همان كندو دارلرنده قائمين ايكن اهل حربدن قوم آخرين دارلرينه هجوم وايچلرندن
بعضيلرينى اسر واحراز ايله كسب اختصاص ايلدكلرندنصكره اوزرلرينه مسلمين استيلا ويدلرندن استخلاص
ايلسه‌لر اسراء مرقومين عبيد مسلمين قيلنورلر زيرا قوم آخرين آنلرى دار اسلامدن اسير ايتميوب محل اسر اولان
دار موادعين هنوز جريان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدير اولنمشدر وموادعهٔ مشروعه انجق
بزمله دار مقهورين بينلرنده منعقد وقاهرين ومقهورين بينلرنده غير منعقد ايكن مأسورينده احراز قاهرين
رسيدهٔ تمام اولدقدنصكره اوزرلرينه استيلاء مسلمين واقع اولمغله مأسورين مزبورين عبيد مسلمين قيلنمق
متعهد اولور وهم باب ما يجب من النصرة للمستأمنين مسائلنده زيبان ايلديك كه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار بزده داخلين ايكن اهل حربدن قوم آخرين اوزرلرينه استيلا وآنلرى احراز ايتدكلرنده مالكين
اولورلر پس استيلاء مرقوم دار موادعه ده وكندو منعه‌لرنده واقع اولدقده مالكين اولملرى بطريق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته سى اولدر كه بز موادعين ايچون اوزر بزه انجق ترك تعرضمزى الزام ايدوب اعدالرى
اوزره نصرتلرينى التزام ايلمديك اما بعض موادعين حكم موادعه اوزره بلا منعهٔ دار بزه دخوللرى بشقه دركه
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ايچون دار بزده ثابت اولان امانله نصرتلرين حكما التزاميمز نمايان در اما موادعين
مرقومين بلا منعه ياخود اهل منعه ايكن خوارج مسلميندن برجماعت اوزرلرينه هجوم ايلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استيلا وموادعينى يدلرندن استخلاص ايلسه‌لر بو صورتده استرقاقلرينه سبيل اولميوب
حريتلرى اوزره ايصال مأمنلرى برله نائل خلاص قيلنورلر وحكم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بيان سابقدن ظاهر ومقرردر اما هجوملرى دار موادعه ده واقع اولدقده وجهى اولدر كه بز موادعه ايله
ترك تعرضلرين ومسلميندن بونلردن آنلره عدم ظلمنى التزام ايتمش اولوب خوارج دخى مسلمين اولملريله امام اوزره
موادعيندن ظلم اهل عدلى دفع ايلمك الزام اولنديغى كبى وقت قدرتنده ظلم خوارجى دخى دفع ايلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه‌در كه امام المسلمين موادعه سنده موادعيندن ظلم اهل حربى دفع ايتمكى التزام ايتديكندن
اوزرينه آنى دفع ايلمك الزام اولنماز توضيح فرقى اولدر كه امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولديغى كبى امان
اهل عدل دخى حق خوارجده مثبت اولور قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعينه خوارج استرايله مالكين اوليوب كالاول حريتلرى اوزره وجوب ردلرى
باهر اولور مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه برحربى عبدى ايله معا امانله دار بزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرين عبدينى اخذ واحراز ايلدكدنصكره عبد مرقوم غنيمت مسلمينده ظاهر اولسه
حربى مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدينى مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه قيمتيله اخذه مقتدر اولور زيرا دار بزده مستأمن بولندقچه
حكمى مقهوريت نفسى هنكامنده حكم ذميده داخل اولديغى كبى مالى اوزره استيلا هنكامنده دخى ينه حكم ذمى يه
مماثلدر كه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسى ايله برابر اعاده قيلديغى امواله
رسيدهٔ نهايت اولوب اعاده قيلماديغى امواله هنوز كندودخى رجعت ايتمش كبى حكم امانمز قيام واستدامت
اوزره اولديغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدر كذلك عبد مرقوم مولاسى يانده
برابر دكل ايكن بنفسه امانله دار بزه داخل اولمش اولسه حكم سابق بونده دخى ثابت اولور كه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ايتدكجه حكم امانمز آنده دخى مثبت اولور زيرا امانه تبليغ مأمنى التزام ايتمشيكن شمدى قوم آخرين
آنى اخذ واحراز ايتملريله تبليغ مأمنى عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء عليه عبد مرقوم غنائم مسلمينده واقع اولدقده
واجبدر كه مولاسنه قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله راجع قيلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعيندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسى ايله ياخود بنفسه دار بزه دخول ايتدكدنصكره قوم آخرين آنى اسير ايلسه‌لر
حكم سابق بونده دخى تقرر اولنور كه دار بزده حكم موادعه ايله آمن قيلنمغله حكم مستأمنى متضمن اولمشدر
كذلك صور مذكوره ده برمسلم دار قاهرينه واروب اول عبدى آنلردن اشترا ايلسه مولاسى ديلرسه ثمنله اخذينه
قادر اوله جغى بلا امترادر زيرا عبد مرقوم هنوز دار بزدن اخذ اولنان مسلم وذمينك عبدى منزلنده در وفرق
ميانلرى انجق قريبا ذكر اولنان وجه واحد ايله نمايان دركه آنى اسير ايلين حربى آنكله معا دار بزه امانله داخل
اولدقده بيعى اوزره اجبار اولنميوب مسلم وذمينك عبدى اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جميع احكاملرى على سواء در والله اعلم

باب مواريث القتلى اذا لم يدر ايهم قتل اولا * يعنى قنقيسى قنقيسندن اقدم قتل اولنديغى معلوم اولميان مقتوللرك
بيان ميراثلرنده باب دقيق الابحاث در مسلميندن بيلرده قرابتلرى بولنان برجماعت قتل اولنوب قنقيسى قتلده
مقدم ايدوكى معلوم اولمسه كركدر كه بربرينه وارث قيلنميوب همان هربرينك ميراثى ورثهٔ احياسنه مقسوم قيلنه
زيرا ايكى فرينك قتللرى كبى ايكى معنى حادث اولوب تاريخ حدوثلرى مجهول اولدقده ايكيسنى معا حادث اولمغله
محمول قيلنور بونده معناى فقهى اولدر كه ثبوت تاريخ بلا حجة ظاهر الاستدلال اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توريث بعد موت المورث وارث حياتده باقى بولنمقدر پس شرط مرقوم برادن معين
ايچون على وجه اليقين معلوم اولمدقچه وارث اولميه جغى محرز ومقرر كورمزميسنكه مفقودك بعد موت المورث
حياتى بعينه معلوم اولمدقچه وارث قيلنمز وبوبابده اصل اصيل خارجة بن زيد رضى الله عنهما والدى زيد بن ثابت
رضى الله عنه دن روايت قيلديغى اثر جليلدر ديمشدر كه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وقعهٔ يمامه ده
قتل اولنان مسلمينى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى امرى اوزره احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم
ينه ديمشدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى بلاد شامدن عمواس نام بلده ده طاعون شديد واقع اولديكه
آنده برقبيله باجمعهم فوت اولور ايدى آنلرى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى ينه احيايى امواته وارث قيلوب
امواتى بربرينه وارث قيلمادم وخارجة بن زيد دخى ديركه بن دخى وقعهٔ حره ده قتل اولنان مسلمينى توريث ايلدم
آنده دخى احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم ومؤلف قوى الاستناد اصل محررى اثبات ايچون
متن كتابده صحابه وتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن سرد اسناد ايله نيجه آثار معدلت آثار
ذكر وايراد ايلدى بعده ديديكه هر نسب وقرابتكه اسرا آنى آخر اوزره دعوى وآخر دخى تصديق ايدوب
انجق تصادقلرندن غيرى وجه‌له فهم وتحقيق اولنميه اول نسب وقرابتدن يا امدر ياخود اوغلمدر ديو دعوى
وآخر دخى ابوت وبنوتى تصديق ايلديكندن ماعدا ايله بربرينه وارث قيلنمازلر مكر مسلميندن اقامت بينه
ايدرلرسه بينه ايله ثبوت نسبلرى توارثلرينه باعث اولور وبو قول معتنا سى مسائل دعوادن عند بزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادر كه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردر كه اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردر كه اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غير معتبردر كه

يمامه بر موضعدر كه آنده مسيلمه
الكذاب دعوى نبوت ايتمشدر
وخلافت صديقده مسلميانده قتال
ايدوب مسيلمه‌يى قتل ايتمشلردر

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقر ردر امارجل ومرأه دن مذکوراتدن غیریکی قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیراوزره تحمیل نسبی مقرردر و بومسئله ده اصل مبنی شول روایت اولنان اثر معتنادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی به اوغلمدر دیرایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقد نصکره فوت اولوب برمقدارمالنی ترك ایلدی واول عورته اوغلیکك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام مرقوم بنم کندواوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی وبن آنك دایه سی ایدم اوغلمدردیدیکیم اکامبنی ایدی دیدی بعده بوقصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده لایورث الحمیل الابینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لایورث صیغهٔ نهی در وحمیل فعیل بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلدیکی کسنه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکرکه دعواسی بینه ایله ثابت اوله دیمکدر ایشته بواثر اثیر مسئلهٔ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر بنه مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه فی البکرة والاصیل دیرکه برحربی دار الحربده هالك اولوب میراثنی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویریلمك یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویریلمك کبی قسمت مواریث اسلامك خلافی اوزره اتمام اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعدموت المورث وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلام ایله احکام مسلمینی ملتزم اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام مباشرت ایتدکلری احکامده غیرلازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بومسئله ده اصل قوی عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم فی الجاهلیة فهوعلی قسمة الجاهلیة ومادرك الاسلام فهوعلی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی بشقه درکه آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیم ایله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاته راجع اولان امورلرنده احکام مسلمینی ملتزم اولمرایله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر وخنزیرده ونکاح محارمده معامله لرندن ماعداده اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق حکم متقدم منتظم قیلنور و بیلمك کرکدرکه اهل حرب امانله داخل اولوب دارمزده اقارندن اولان اهل ذمت ایله مجتمع اولسه دخی بینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دارمزدن وحربی مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولملریله بینلرنده اختلاف دار البته موجود در و قطع عصمت و ولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بربرینه وارث اولمدقده اهل دارین اولمامق بطریق الاولیدر وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بربرینه وارث اوله مزلر زیرا دارلری دار احکام اولیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بربرینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفرکله ملة واحدة اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بمالهما

یعنی اسیر ومفقودك اموالری و بعض احوالری بیاننده باب بدیع التدر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن بومحلده انجق آنده بیان ایلمدیکمز مسائلنی تبیان ایده رز ومسائل موعوده بونلردرکه ذکر اولنور برکسنه دار الحربده اسیر ایکن دین کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت اوچ حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدنصکره دخی مرتد

یاخود فوت اولنجیه دك عورتینك یاننده حاضر کبیدرکه اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیرمؤثردر انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدل ایله دخی ثابت اولوب ردتی بوکتابك روایتی اوزره انجق شهادت رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله متثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدل ایله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل وحرمتی امردینی اولمغله شخص مخبرا کا خبردینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمزمیسنکه وجه مشروح اوزره ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولوردیو ذکر وبیان ایلدی اما بوروایتده ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتدکله حکمی حکم ردت مرأه دن اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولمماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدرایکن شمدی شهادت رجل وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شبهاتله ثبوتی ممکن اولان قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بومثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمزمیسنکه شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثهٔ مسلمینی بینلرنده قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر زوجی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجنی تجویز ایله افتایه مبادرت ایده رز بوندنصکره زوج مرقوم مسلم اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتمش اولسون وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکاردی مشروع اولماز واگر شهود مرقومین ردت زوجله رجاعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اگر آنلری شهادتلری اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویریلمز واگر اشهاد ایتمشلر ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورته موت زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلاخلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور زیرا بوخبرلك تحققنده زوجنه استحقاق قتله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبرموته دخی انجق مخبرین آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر موتی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنمازاما واحد عدل بن موتی معاینه قیلدم دیو برجاعته اخبار ایلدکده اول جماعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین شهادتلرنده برلرموتی رجل واحددن استماع ایلدیك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کاذب کندویه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتك شهادتلریله دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدرکه برکسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله متصرف کوردکده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح اوزره یدنده وتصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینهٔ موتندن اخبار ایلین کسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمادقده اعتماد اولنور بوقسه اول مخبر احد الورثه یاخود موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق کبی متهمدر بوندنصکره بیلمك کرکدرکه قاضی اسیر ومفقودك ماللرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدرکه عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دینده موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدرکه بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز امامذکورینك اختلاف ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله هویدا اولسه کرکدرکه قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثندن محسوب اولمق دخی غیرممکندر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بوصورتده زوجه سی مأخوذینی نفقهٔ عدتدن محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بوقولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

مطلب الشهادة علی الملك لما رأی انه یتصرف فیه تصرف الملاك

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی الاتحاد فی الدین

دار اسلامده بولندیغه استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتدادایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعد اللحوق استیجاب ایده مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه حکم لحوقی حکم موتنه ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص مقرك یدنده مال ودیعه‌سی
وبرشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولیسه کرکدرکه قاضی زوجه واولاد ووالدینینك نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتیوب انجق ودیعه دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع ادعاء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولدیغندن
اسیره نظر وشفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغیچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکه‌مدر لکن قاضی ودیعه‌سنی یدمودعدن اخذ وبرموثوق به کمسنه‌نك
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطا ایله امر ایتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بودخی تجویز وتقریر اولنورکه
قاضی هرنظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بودعواسنه بلا بینه اصغا اولنماز اما مودع بشقه درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملك نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بومثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلاحجة قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینك یاخود مقام مالکنه قائم اولان قاضینك
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلاحجة مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولنه جغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتك نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولنلرك قوللری اوزره اول اسیر بوعورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجبار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینك انفاقله امره ولایتی انجق نظر اللغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملك اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی مثبت اولور لکن بعد الضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کمسنه اوزره رجوعه قادر اولورکه اول کمسنه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بوصورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورته
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بومعنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه ده عورت
عین مال اسیری اخذ ونفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهر در اما دینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیوننك مطالبه‌یه قادر در وصورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورته تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بو رجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزله‌سنه نازل اولملریله احد همایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدر که احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بوبابده مدیون ومودع اوزره الزام
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدر زیرا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اولملر ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمیه‌جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی امابو مسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندواوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله جقلری باهردر ومسئلهٔ ثانیه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو ومقتول موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین مرقومتین بوایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایتدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بو عورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم لکن صکره دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکین بیلمزم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه انفاقله قضا ایتدیکی کبی بوصورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بو عورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بوعورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزریمه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالیمی بونلره تضمین ایده رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله مز وجهی اولدر که مدیون ومودعك اصل نکاحی اقرارلری قاضینك انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرار مزبوردن صکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوم مزدکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر ومحتاج الیه اولمیان قولك شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلردر بناء علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدرکه برکمسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنك
عورتی یم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدیکنه اقامت برهان ایلسه‌لر بینهٔ اولی کرك اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرك
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحه مغایردرکه
برحربی قبول اسلام ایدوب برکمسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کمسنه آنك مولاسی ووارثیدر که بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کمسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کمسنه ایله ولاسنی مناقضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وراثتدن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بوصورتده مولای متأخر مال موروثی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنك شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمیه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر وبو بیانله مسائل مذکوره‌نك مدار فرقلری نمایان اولورکه
هرماده‌ده که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نك غیرنده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغی تفصیلده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتالیچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرك مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرك قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه سالم قیلنور کذلك مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدرکه مشرك
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر وبزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیك تأویل باطل حکم اثامده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکدنصکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربی‌یی قتل ایلمك حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جاریلردر که عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثدن محروم قیلنمیه جغی محرزومدرکه قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلك باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمه الله علیهما ینه محروم قیلنمازکه
باغینك تأویل فاسدی منعه‌یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدوکی باب مذکوردن معلومدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئلهٔ اولاده قاتل مشرك وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنمازکه

مطلب توارث اهل العدل واهل
البغی اذا قتل احدهما صاحبه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغندن آنک قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اصحدر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتلله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدر که حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتلله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلام ایدنصکره داراسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمک بشقه در که آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه ده مقتولندن برشیئه وارث اولهمز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه ده قصاص ودیت واجب اولمامق عند القاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمایوب انجق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر واحراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلور امامسائل متقدمه ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عند القاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسه ده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیر که لصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسه‌لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلنی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمازکه بو قتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلک لصوصدن
ایکی فرقه بربریله قتال ایتدکلرنده هربری فرقهٔ اخرادن مورثی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولهمزکه بو قتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هربری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرک ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینک بربسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدینی ایله دار الحربده بولنان مرتدک احکام میراثنده بابه
دقیق الانجاندر مؤلف مصبب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیر که برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدر که امام آنک میراثی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابقا ایلیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتد ایچون برکسنه نک وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عند اختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورک
داراسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنک دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولور که اهل دار الحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولور که
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعد الردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بومالی فیئه ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه یی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمک معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دار الحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالک
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دار الحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتد مرقومک بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عند ابی حنیفهٔ رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولماز که مسلم قنده بولنسه
اهل داراسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمک دار الحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دار الحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولور که
ذمی اهل دار یمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولور که اختلاف دین کبی اختلاف دار دخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ما انتظر دیر که برمسلم ارتداد ایله دار الحربه لاحق اولوب داراسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینک عدتی منقضیه
واولادکارندن مرتد اولنلری بنه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالک اولمش اولسه
کرکدر که قاضی عدتی بعد اللحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلک یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه سالک اولوب بعد اللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالک
ایلمیه وقول مذکور بزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدر که ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بو مثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور که توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمک انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنور که توریث انجق میتدن اولوب مرتدک دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده پدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدر که سبب ارثک اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعد الانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملک مشترینک
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا مماثلدر اما سبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدر که برمکاتب ترک مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدر که قضله سی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه سنه عند اداء الکتابه فوت اولمشلر ایسه ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اکرچه قاضینک عتق مکاتبله قضاسی انجق عند اداء الکتابه واقع اولور
اما باب توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضاسنه توقف ایلمز پس حق
مرتدده دخی بویله در واکر مرتد مزبور هنوز داراسلامده ایکن عورتینک عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دار الحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعدمدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده عورت زوجینک دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاک ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه نک عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیر که زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلا طلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بو بابده فرقتلری
عورتک بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرارینه احاله اولنوب عورتک ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاک عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفها هالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلک بو بابده فرقت جانب زوجه دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه ینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالک اولدقده وارثه اوله جغی
پدیداردر که زوجک ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه سی مسلمه ایکن زوجک انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور بنه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التى آيدن اقلده وضع حمله بر ولدلرى دخى حادث اولسه بعد اللحوق ميراثلرى سائر ورثهٔ مسلملرينه تخصيص اولنوب صغيران مزبوران آنلردن برشيئه وارث قيلنمازلر زيرا دار الحربده برابر واقع اولملريله حكم ردتده ابوينه تابع اولمشلردر كورمزميسنكه صغيرين مزبورينك سبيلرى حلالى كوريلوب بعد السبى فيئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا بركمسنه‌يه وارث اولمديغى قريبا بيان اولنمغله صغيرين مزبورين دخى وراثتله كامران قيلنمازلر وجواز سبيلرى اوزره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدركه بنى ناجيه‌دين اسلامدن مرتد اولدقلرنده حضرت على بن ابى طالب رضى الله عنه سبى ذراريلرينه قيام ايدوب بعده آنلرى مصقلة بن هبيره نام كمسنه‌يه يوز بيك درهمه بيعه اقدام ايلدى ينه ديركه زوجين مرقومين دار الحربده كسب مال ايدوب هالك اولدقلرندنصكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايله سرافراز اولسه‌لر بوصورتده ميراثلرين انجق صغيرين مزبورين احراز ايدرلركه حكما حربى اولدقلرى معلوم وحربى حربى‌يه وارث اوله جغى امر مجزومدر واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده هنوز قاضى لحاقلرى ايله حكم ايتمدين زوجه قبول اسلامله ولد صغيريني آلوب دار اسلامه رجوع ايلدكدنصكره نزاعلرى قاضى‌يه رفع وتقديم اولنسه كركدركه قاضى ميراث مرتدى سائر ورثهٔ مسلمينه ويروب اول عورت واول صغيرين ايچون برنسنه تعيين وتسليم ايلميه‌زيرا بو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حمل دخى اكا تابع ايدى ودار الحربه لاحق اولان صغير دخى موقع مرتده واقع ايدى پس حال اسلامنده كسب ايلديكى مالدن برشيئه وارث اوله مزلر واكر بركمسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقده زوجهٔ مسلمه‌سى دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صكره ايكى سنه‌دن اقلده وضع حمل ايدرسه اول ولدك نسبى مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قيلنور زيرا نكاحلرينك ردتله انقطاعى طلاق باين ايله انقطاعى منزلته نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امكانى اولان ايكى سنه‌يه مستند ومتصل قيلنوب نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قيلنور واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده ردت زوجدن صكره دار الحربه لحوقندن اقدم عورت دخى مرتده اولمش اولسه‌ينه ايكى سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب انجق عورت وارثه اوله مزيرا ارتدادى لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه برشيئه وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوين دار اسلامه تبعا حكم اسلامده داخل اولمغله ميراثه نائل قيلنور لكن زوجهٔ مرقومه‌نك ردتى زوجك دار الحربه لحاقندنصكره واقع اولمش ايسه زوجه دخى ورثه‌ده ادخال اولنور زيرا بعد لحاق الزوج ردتى موتى منزلته انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتى ميراثنى ابطال ايتمديكى كبى بونده دخى ابطال ايلمزينه ديركه برمسلمك نكاحنده برنصرانيه وار ايكن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صكره ايكى سنه‌دن اقلده نصرانيهٔ مزبوره‌دن برولد حاصل اولسه اول ولدك نسبى مرتددن ثابت وورثه سنده داخل اولور زيرا نكاحلرينك ردتله انقطاعى طلاق باين ايله انقطاعى منزلته نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امكانه مستند ومتصل قيلنور وقبل ردة الاب حكم اسلامده دخولى دخى ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندقجه اسلام اوزره باقى ومتقرر قيلنور لكن زوجهٔ مزبوره نصرانيه اولمغله ميراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مزكه مرتد حكم ميراثنده منزلهٔ مسلمده ايدوكى بديداردر واكر برمسلمك جاريهٔ نصرانيه‌سى وار ايكن مرتد اولوب صكره اول جاريه‌يى استيلاد ايلسه اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زيرا علوقى انجق باباسينك حال ردتنده برنصرانيه‌ده حاصل اولمغله اول ولد بالغ اولوب اسلامى وصف ايتمدكجه حكم اسلامده داخل اولماز وكافر دخى ميراث مرتده نائل قيلنمازينه ديركه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصكره آلتى آيدن اقلده آنلردن برولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل قيلنوركه علوقى ردتلرندن اقدم ايدوكى متيقن اولمغله حكم اسلامده دخولى امر معيندر اما آلتى آى تمامنده ياخود دخى زياده‌ده حاصل اولسه ميراثلرينه واصل اوله مزكه علوقى ردتلرندن صكره حاصل اولمغله حكم اسلامده داخل قيلنماز حتى صغرنده وفات ايلسه جنازه‌سى اوزره اداء صلوة اولنماز وبو بابده مدت حملى آلتى آيه محمول اولمق انجق بين المرتدين حكم نكاحلرى قائم الحصول اولديغندندركه ابعد الاوقات اولان سنتينه حمل اولنمق انجق عند الاحتياجدر وبينلرنده نكاحلرى قائم الحصول اولدقده عدم احتياج ظاهر وبلا اجاجدر وصغير مرقوم ترك ماله هالك اولدقده ابوينى مرتدين اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله ميراثندن برشيئه مالك اولميوب ميراثنه مسلميندن قرنداشلرى ياخود سائر ورثه‌لرى متملك اولورلر زيرا ميراثدن محروم اولدقلرنده حكم ميتده اوله جقلرى مجزوم ومدر اما اول صغيرك مسلميندن بعض قرنداشلرى ترك ماله فوت اولسه نظر اولنور اكر ولادتى بعد ردة الابوين آلتى آى ياخود زياده‌ده حاصل اولمش ايسه صغير دخى حكم ردتده

داخل اولمغله ابوينى كبى ميراثلرندن برشيئه واصل اوله مز واكر آلتى آيدن اقلده حاصل اولمش ايسه صغير مزبور حكم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمينى ايله برابر مسلم اولان قرنداشندن ميراثه نائل اولورينه ديركه ابوين مرتدين دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصكره التى آيدن اقلده برولدلرى حادث اولوب اول ولد ترك ماله هالك اولدقدن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه‌لر آنك ميراثنى اخوهٔ مسلمينه ويريلميوب انجق ابوينه سالم قيلنور زيرا بو بابده ولد مرقوم حربى ايدوكى بى ارتيابدر كورمزميسنكه صغير مزبورك ولادتى دار اسلامده واقع اولوب ابوين مرتدينى آنكله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوينى كبى مرتد اوله جغى متحققدر پس ولادتى دار الحربده هويدا اولدقده حربى مرتد اوله جغى بطريق الاولى‌در واهل حرب اهل دار واحده اولدقلرنده بينلرنده حكم توارث اجرا اولنور كذلك ابوين مرقومين دار الحربده كسب ايلدكلرى اموالى تركله هالك اولدقلرندنصكره اول دارك اهلى مسلم اولسه‌لر ميراثلرى سائر ورثهٔ مسلمينه ويريلميوب انجق دار الحربده حاصل اولان ولدلرينه سالم قيلنور كورمزميسنكه مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر فيء اوله جغى متعيندر وفيء اولمغله مشرف اولان اموال ميراث مسلمين اولمق غير ممكندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن اولان اولاد وابوينه ميراث اوله جغى امر متبيندر مكر آنلر دخى اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقدير اوزره آنلره دخى ميراثدن هيچ نسنه اعطا اولنماز زيرا باب مواريث القتلى مسائلنده بيان ايلديككه ميان اهل حربده اختلاف دار مانع توريث اولمقده اختلاف اديان كبيدر وعلى هذا بردارك اهلى مرتد اولوب دارلرنده احكام اهل شركى اظهار ايتمكله دارلرى دار الحرب اولدقدنصكره بعضلرى ترك مال كثير ايله هالك اولسه ميراثنه انجق كندو حالنده اولان وارثلرى مالك اولورلر زيرا فرض مذكور اوزره هالك مزبور حربى ايدوكى مقرردركه صكره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ايله برابردر كورمزميسنكه مال مزبور اوزره استيلا واقع اولدقده البته فيئده داخل قيلنور بناء عليه اول ميراثه كندو كبى اهل حرب اولان ورثه‌سى نائل اولوب ورثهٔ مسلمينى نائل قيلنماز والله تعالى اعلم

باب ما يوقف من امر المرتد وما لا يوقف من ذلك * يعنى تصرفات مرتددن توقيف اولنوب اولنميانلرى تقريرنده بابدر دقيق النظر قيقدر شيخ امام اعنى شارح همام اسبغ الله تعالى عليه سوابغ الانعام ديركه زه مبسوطده بسط وبيان ايلديككه تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصيل وتبيان اولنور برى اولدركه بالاتفاق نافذدر استيلادى كبى وبرى اولدركه بالاتفاق باطلدر نكاحى كبى وبرى اولدركه بالاتفاق موقوفدر شركت مفاوضه‌سى كبى وبرى اولدركه نفوذ وتوقفى مختلف فيه‌در بيع وهبه وعتق كبى زيرا عند ابى حنيفة رضى الله عنه نفس مرتد بين القتل والاسلام موقوف اولمغله بو تصرفلرى دخى موقوف قيلنور وعند ابى يوسف ومحمد رحمة الله عليهما بونلر تنفيذ اولنورلر لكن عند ابى يوسف رحمه الله تعالى صحيحدن تنفيذى كبى تنفيذ اولنور اما عند محمد رحمه الله تعالى انجق مريضدن تنفيذى كبى تنفيذ اولنور حتى تبرعاتى دخى انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ايچون اقرارى مريضدن صحيح اولمديغى كبى صحيح اولماز كورمزميسنكه مرتد هالك اولدقده عدت ايچنده بولنان عورتى حكم فرار ايله توريث اولنور حال آنكه حكم فرار ايله توريث انجق زوج مريضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده بشقه‌در كه مالنده جميع تصرفاتى امرأهٔ صحيحه‌دن نفوذى كبى بالاتفاق نافذدر زيرا نفس مرأه ردتله بين القتل والاسلام موقوفه دكلدركه امرأهٔ حربيه قتل اولنماديغى كبى مرتده دخى قتل اولنماز اما رجل مرتد بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده كرك حره وكرك امه آنى بركمسنه قتل واعدام ايلسه قاتلنه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز زيرا حكم قتلده بمنزلة الحربيه‌در بناء عليه امرأهٔ مرتده مسلمينله قتال ايتدكده حربيهٔ مقاتله كبى قتلى استحلال اولنور واكر برمرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصكره هنوز قاضى لحاقى ايله قضا ايتمدين دار اسلامده بولنان عبدينى اعتاق ياخود اول عبدى دار الحربده بولنان برمسلمه بيع ايدوب ينه قاضى ميراث ولحاقى ايله قضا ايتمدين قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اول ابتاده مجموع مالى اوزرينه رد اولنوب دار الحربده واقع اولان تصرفلرى باطل اولوركه قضاء قاضى‌يه متوقف اولان انجق ماليننك ملك ورثه‌ده دخولى اولوب زوال ملكى مجرد لحوقى ايله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفى حين تصرفنده مملوكى اولميان ماله مصادف اولديغندن صكره‌دن ملكنه عودت ايتسه دخى حكم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظيرى شول مشترى ايچون شرط خيار ايله بايعدركه مبيعده تصرف ايليه مبيع مرقوم فسخ مشترى ايله ملكنه عودت ايلسه دخى بايعك بعد البيع وقبل فسخ المشترى آنده تصرفى نافذ اولماز واكر دار الحربه لاحق اولان مرتد

داراسلامده ترك ایلدیکی عبدی حقنده حرّالاصلدر یاخود فلانك عبدیدر بن آندن غصب ایلدم دیو اقرار ایدوب بعده قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه بو اقراری اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدیغندن معتبر ومسموعدر که مقر مخاطبك ملکنه مصادف اولوب یاخود حین اقرارده ملکی دکل ایکن صکره‌دن مالك اولدیغی اشیاده اقراری حق مقرده لازم ایدوکی مجزوم ومقطوعدر کورمزمیسنکه برکسنه آخرك عبدی حقنده حرالاصلدر یاخود فلانك مملوکیدر دیو اقرارندنصکره اول عبدی ذی الیددن اشترا ایلسه اقرار سابق نافذ اولوب بعد الشراء مجدداً اقراری مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخی آنك کبیدر واکر برمرتد دارالحربه لاحق اولوب قاضی دخی لحوقیله قضا ومالنی ورثه‌سنه اعطادن صکره قبول اسلامله داراسلامه رجوع ایلسه مالندن ایادی ورثه‌ده بعینه قائم بولنان آکا رد واعاده اولنور بو صورتده دارالحربده ایکن حریتنی اقرار ایلدیکی عبدینی وارثی بیع ایتمش بولنسه بیع مذکور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لکن عبد مرقوم صکره‌دن بعض اسبابله اول مقرك ملکنه عودت ایلسه اقرار سابق هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفیذنه مبادرت اولنور واکر قاضی لحاقیله قضا ایدوب هنوز مالنی ورثه سنه تقسیم ایتمش یاخود ایتمش ایکن قبول اسلامله عودت ایتمکله هنوز قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین بعض عبیدینی اعتاق ایلسه البته عتق باطل اولور که قاضی لحاقیله قضا ایلدکده مالی ملك ورثه‌ده داخل اولمغله قاضی مجدداً اکا رد ایله قضا ایتمدکجه ملك قدیمنه واصل اوله‌مز کورمزمیسنکه وارث اول عبدی بعد رجوع المرتد هنوز قاضی ردمالی ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولوب مرتد ایچون آنی ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاقی حکمنی متضمن اولور پس بو بیانله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقی ایدوکی عندیمزده نمایان اولمشدر و بو بیانله عبد مزبورده حالت مذکوره‌ده عتق مرتد نافذ اولمدیغی دخی ظاهر وعیان اولمشدر که عبد مزبور اعتاق وارث ایله تمامه معتق اولمق ممکن اولدقده اعتاق مرتد ایله معتق اولمق غیر ممکن درکه عتق البته حقیقت ملکی مستدعی ایکن عبد واحد وقت واحده تمامه هم زیدك مملوکی وهم عمروك مملوکی اولمق جائز اولمدیغی متبیندر وهم وارث اول عبدی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین اعتاق ایدوب صکره قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه عتق ملکنه سبقت ایتمکله نافذ اولمدیغی کبی مرتد مزبور دخی بعد الرجوع هنوز قاضی ملکنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه ینه عتق ملکنه سبقت ایتمکله نافذ اولماز واکر دارالحربه لاحق اولان مرتد داراسلامده ترك ایلدیکی عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون بعث وکیل ایدوب وکیل دخی مصلحت مرقومه‌یی تکمیل ایلسه کرکدر که قاضی صنع وکیلی جمیعاً ابطال وتعطیل ایله عبد مرقومی میراث ورثه قیلقده قضاسنی تعجیل ایلیه زیرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره‌یی انشایه مالك اولمدیغی کبی آنلرده توکیله دخی متملك اوله‌مز وهم وکیلی تصرفده مقام مرتدده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره‌ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه‌ده یاخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ایتمش اولسه‌ده تصرفی باطل ایکن اول تصرف مباشرت وکیله اولدقده دخی علی کلا التقدیرین عاطل قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده داراسلامده ایکن قبل الارتداد یاخود بعد الارتداد وقبل اللحوق دارالحرب توکیل ایدوب وکیل دخی لحاقندن صکره مصلحتنی تحصیل ایتمش ایسه بو صورتده قاضی لحوقیله قضا ایتمش ایسه عبد مزبور میراث ورثه قیلنوب صنع وکیل تعطیل اولنور اما لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله رجوع ایتمش ایسه صنع وکیل جمیعاً تنفیذ وتکمیل اولنور ومسئلهٔ مذکوره جناب مؤلفدن اشبو کتاب السیر الکبیر روایتنده وجه مشروح اوزره مأثوره دراما کتاب الوکالة روایتنده دیمشدر که وکالت البته موکلك ردتی ودارالحربه لحوقی ایله باطل اولور که ردت منزلهٔ موته نازل وموت موکل البته وکالتی مبطلدر وهم مرتد دارالحربه لاحق اولدقده تصرف مرقوم ایچون انشاء توکیلی صحیح اولمیه جق حالته انتقال ایتمکله قبل اللحوق توکیل ایلدیکی وکیلی دخی وکالتی اوزره ابقا واکمال اولنماز لکن بو کتابدن مأثور اولان روایتك وجهی اولدرکه مرتدك دارالحربه لحوقنده قبل القضا عبدندن ملکی زائل اولمقدن غیری نسنه حاصل دکلدر ووکالت بعد الصحة مجرد موکلك زوال ملکی ایله باطل اولماز کورمزمیسنکه برکسنه عبدینی اعتاق یاخود بیع اوزره آخری توکیلدنصکره موکل اول عبدی برکسنه‌یه هبه وتسلیم ایدوب بعده هبه‌دن رجوعله عبدی قبض ایلدکده ینه وکیلی وکالتی اوزره ثابت قیلنور مانحن فیهده دخی دارالحربه لحوقله عبددن ملکی زائل اولورسه‌ده ینه وکیلی وکالتی اوزره مثبت قیلنور زیرا زوال ملکی زوال موقوفدر که لحاقیله قضادن اقدم اسلامله عودت ایلدکده ینه ملکنه راجع اولوب لحاقیله قضا اولندقده ملك وارثه مصروف قیلنور پس حالت مرقومه‌ده ملك موکل موقوف اولمغله تصرف وکیل دخی موقوف قیلنوب قاضی مالنی ورثه‌یه توریثله قضا ایدرسه زوال ملکی تمام اولوب تصرف وکیل ملك موکله ملاقی اولمدیغی

معلوم و بطلانی ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ایدرسه ملکی متقرر اولوب تصرف وکیلی دخی نافذ ومستقر اولور اما موکلك بعد اللحاق بنفسه تصرفی بشقه‌درکه آنده متصرف ایله متصرف فیه اولان عبد بینلرنده حقیقة وحکماً تباین دارین حاصل اولمغله تصرفی باطل اولور ومعنای معهود عبد ایله معادار اسلامده موجود اولان تصرف وکیلده غیر موجوددر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی اول عبدی وارث ایچون قضادنصکره اول مرتد قبول اسلامله رجوع ایلدکده عبد مزبور یدوارثده بعینه قائم بولنمغله قاضی عبدی اکا رد ایله قضا ایتمش اولسه نظر اولنور اکر وکیلی بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوکالة عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلمش ایسه بو تصرفی تنفیذ وتقریر اولنور واکر بحسب الوکالة بیع وهبه وکتابت ایلمش ایسه بونلردن برینی تنفیذه مبادرت اولنماز فرق مسئلتین اولدرکه عبد مزبورك فرض مذکور اوزره مرتده ملك قدیمی اوزره رجوعی محقق اولدقده باعتبار الملك القدیم تنفیذ عتق وتدبیری حق مستحق اولور کورمزمیسنکه قاضی لحاقیله قضادن اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبیری روایت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبیر حق مستحق اولدقدن صکره انتقاضی عدیم الاحتمام اولمغله قاضینك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری ابطال ایلمز اما هبه وبیع وکتابت بشقه‌درکه آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضینك ملك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صکره بلا تجدید عودتلری غیر قابلدر نکته‌سی اولدرکه عتق وتدبیر سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنی ملکی ابطال اولمیوب بلکه ملکی انها یعنی ابلاغ مرتبهٔ انتهادر ومرتد مزبور اسلامله رجوع ایدوب بعینه قائم اولان عبدنده قضاء قاضی ایله اصل ملکی عودت ایلدکده البته انها ایلدیکی ولا ایله معاً رجعت ایدر اما بیع وهبه ملکی قاطع ایکن ملکنك اکا قضاء قاضی ایله عودتی ینه عبدی وارث ایچون قضا ایله باطل اولان اول قاطع ملکك بعد البطلان عودتنی متضمن ومستتبع اوله‌مز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدکدن صکره وارث اول عبدی یدندن اخراج ایلمش اولوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدی یدنده بولنان کسنه‌دن اشترا ایلسه ینه وکیلنك بعد اللحاق واقع اولان عتق وتدبیری تنفیذ وامضا اولنور اکرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشکالدرکه عبد مزبور مرتد مذکوره تدبیر وعتق ایچنده واقع اولان ملك قدیمله واصل اولمیوب انجق اکا سبب محدث ایله حادث اولان ملك ایله نائل اولمغله ملك قدیمده واقع اولان عتق وتدبیری باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقیق التدبیر توجیه دایدیرنده دیر که ملك مزبور من وجه حادث ایسه‌ده من وجه ایچنده تدبیر وعتق واقع اولان ملك قدیم اولوب ذی الیده اعطا قیلدیغی ثمن دخی منزلهٔ فدایه نازلدر نظیری شول عبد مأثورك مولاسیدرکه عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کسنه‌دن ثمنله اخذ ایتمکله ملك قدیمنه اعاده قیلوب ویردیکی ثمنی حکم فداده داخل ایلیه بو جهتله مرتد مزبورك عبدی ذی الیددن اشتراسی همان یدوارثده بولنوب قاضی آنی اوزرینه رد ایتمکله مساوی اولور وهم عتق وتدبیر ایله استحقاق عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجدداً ملکی ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم اولدیغندن عتق وتدبیری دخی ظاهر اولور نته کیم مملوك غیر اولان عبدك حریتنی اقرار دنصکره آنی اشترا ایلین کسنه حقنده حریت عبد ظاهر اولدیغی کبی نظیری اولدرکه مرتد مزبور بعد الردة عبدینی بنفسه اعتاق وتدبیر ایدوب بعده دارالحربه لاحق اولدقده البته قاضی اول عبدی وارثنه میراث اولمق اوزره قضا ایدر بوندنصکره مرتد مزبور اسلامله عودت ایدوب عبد یدوارثده بولنوب قاضی اکا رد ایله قضا ایتمکله یاخود وارثدن اشترا ایلین کسنه‌دن شراء جدید ایله یاخود وجه آخر ایله ملکنه راجع اولدقده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ملك قدیمنده ایقاع ایلدیکی عتق وتدبیری نافذ وواقع اولور پس مانحن فیه‌ده دخی بویله درکذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدکدن صکره وارث عبدی مکاتب قیلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ایلسه ینه عبد اکا مکاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حکم شرعیده وارث آنی قبول اسلامله عودت ایلین مرتدك امری ایله مکاتب قیلمش کبی اولوب اول مرتد ایچون مکاتب قیلنور وبو بیان ایله نمایان اولمشدر که مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب مملوکی اکا عودت ایلدکده من جهة الحکم یدندن هیچ زائل اولمامغله سیان کورلور مؤلف واسع الجنان اسکنه الله تعالی فی وسیع الجنان دیر که برمرتد دارالحربه لاحق اولدقدنصکره برمسلمی توکیل ایدوب داراسلامده ترك ایلدیکی رقیقلرین اعتاق یاخود تدبیر ایچون ارسال ایلدکده وکیل مزبور بر شیئه مباشرت ایتمیوب قاضی دخی لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد اسلامله رجوع ایلدکدن صکره فعل مرقومه شروع ایلسه اول فعلی باطل وغیر مشروع اولور زیرا بو بابده اصل توکیلی باطل ایدیکه موکلك اول تصرفده بنفسه مباشرتی صحیح

مطلب الوكالة الباطلة لا تنقلب صحيحة

دكل ایکن حاصل اولمشیدی ووکالتده جهت بطلان متعین اولدقدنصکره صحته قطعا منقلب اولمیه جغی
متبیندر امامسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمی ردتندن مقدم یاؤخرهنوز دار اسلامده ایکن توکیل ایتمش اولسه
اول بابده وکیلك تصرفی تنفیذ وتکمیل اولنوز زیرا اصل توکیلی صحیح اولوب مجرد موکلك دار الحربه
لحوقی ایله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضی مسلما عودت ایلدکده لحاقی عن اصل غیر حاصل کبی اولور
امامسئلهٔ مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا ومیراثی تقسیم دنصکره اسلامله رجوع ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر وکیلك رقیقنده تصرفی قاضینك رقیقلرینی مرتد اوزره رد ایله قضاسندن مقدم واقع اولمش ایسه
اول تصرف باطل وضایع اولور واکر آندن مؤخر واقع اولمش ایسه نافذ وواقع اولور زیرا اکرچه وکالت
بعد الصحة موکلك زوال ملکی ایله باطل اولمز اما ملك رقیقك مرتده عودتی انجق اوزرینه رد ایله قضاء
قاضی ایله حاصل اولمغله تصرف وکیل قضاء قاضی یه سبقت ایلدکده ملك موکله مصادف اولمدیغندن
باطل اولور کورمزمیسنکه اول تصرفه موکل بنفسه مباشرت ایلسه ینه باطل اولور اما تصرف وکیل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موکله مصادف اولمغله نافذ اولور نظیری اولدرکه برکمسنه عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون
آخری توکیلدنصکره اول عبدی بنفسه بیع ایدوب بعده مشتری خیار شرط ورؤیت وعیبدن بری ایله
قبل القبض یاخود بعد القبض قضاء قاضی ایله اوزرینه رد ایلدکدن صکره وکیل مزبور تصرفه شروع ایلسه
بو بابده تصرفی نافذ ومشروع اولور زیرا وکالت سابقه باقیه درکه ملك موکل زائل اولدقدنصکره عبد موکله
ملك قدیم اوزره رجوع ایلمشدر اما موکله شراء مستقبل ایله رجوعی بشقه درکه آنده ملکی من جمیع الوجوه حادثدر
نکته سی اولدرکه موکل وکیلنی انجق حین توکیلده موجود اولان ملکنده تصرفه توکیل ایلمشدر بناء علیه
اول محلده بعد التوکیل حادث اولان ملکنده تصرفی تنفیذ وتکمیل اولنماز اما وکیل مزبور موکل بنفسه بیع
ایلدکدن صکره هنوز مشتری عبدی خیار ایله رد ایتمدین تصرفه شروع ایتمش اولسه اول تصرف عبده
ملك موکلدن خارج ایکن وقوع بولمغله نافذ ومشروع کورنمز کورمزمیسنکه مشتری حالت مرقومه ده
اول عبدی اعتاق ایلسه عتق البته طرف مشتریدن واقع اولور بویله ایکن وکیل بایعك تنفیذ عتقی نه وجهله جائز
وواسع کوریلور ینه دیرکه برمرتد دار اسلامده ایکن برکمسنه یی عتق عبدینه توکیل ایدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق وکیلی عبدی اعتاق ایلیوب بعده مرتد اسلامله رجوع ایتمش اولسه
بوصورتده وکیلك جمیع صنعی جائز ومشروع کوریلور زیرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمدیغه موقعنده
واقع اولمغله وکیلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ایلین مسئلهٔ نظیرده موکلك عبدی بنفسه بیعی
بشقه درکه اول بابده عبد رحاتنه بالغ اولمشدرکه آنده موکلك غیری اولان مشترینك عتقی نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وکیل بایعك عتقی نافذ وسایغ کوریلمز اما بو بابده مجرد لحاقیله قبل قضاء القاضی عبد
مزبور موکلك غیریلرینك عتقی کندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدرکه حالت مرقومه ده وارث موکلك
دخی اعتاقی نافذ وسایغ دکلدر بناء علیه مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکدن صکره دخی وکیلنك اعتاقی
نافذ وسائغ کوریلور اما لحاقیله قضادنصکره اعتاقی بشقه درکه اول بابده عبد مزبور کندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وکیل مرتدك عتقی البته باطلدر ینه دیرکه اکر برمرتد
قبل الردة یاخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ایکن عبدینه تجارتی ایچون اذن ویروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصکره عبد تجارتله تصرف ایلسه اول تصرفی موقوف قیلنوب اکر قاضی لحاقیله قضا ایتمدین
قبول اسلامله رجوع ایدرسه تصرفی نافذ اولوب عبد دخی علی حاله مأذونیتله معروف قیلنور واکر قاضی
لحاقیله قضا ایدرسه عبدك تصرفی باطل اولوب مأذونیتدن دخی ممنوع ومصروف قیلنور زیرا تجارتی ایچون
اذنی مأذونده قیام ملکله مشروط ایکن لحاقی ایله ملکی زوال موقوف ایله زائل اولمغله اذن عبدده دخی توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبدده دخی توقف حاصل اولور بوندنصکره اسلامله قبل القضا عودت
ایدرسه عبدده ملکی کما فی السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفی نافذ واذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی
لحاقیله قضا ایتدکده حکم زوال ملکی متقرر اولمغله عبد اوزره دخی حکم حجر مستقر اولور بوندنصکره اسلامله
عودت وعبدی ملکنه رجعت ایلدکده عبددن حکم مأذونیت مرفوع اولور مکر اذن جدید ایله اذنه شروع
ایلیه زیرا حکم اذن محتمل النقض اولمغله قاضی لحاقیله قضا ایتدکده منتقض اولوب تجدید ایتمدکجه قائم
ومنتهض اولماز ومؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنی انجق سبقت ایلین مسئلهٔ وکالتی ایضاح ایچون

ابراد ایلمشدر بوندنصکره مسئلتین مزبورتین اوزره مسئلهٔ مضاربه یی دخی ترتیب وشو وجه اوزره
تنقیح وتهذیب ایلمشدرکه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصکره مضاربی مالده تصرف ایدوب
مرتد دخی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلری بینلرنده شرطلری اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه اول تصرفدن
برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفیذ وامضا اولنمایوب تصرفی انجق نفسی ایچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانی نفسنه راجع قیلنور بوندن صکره مرتد مزبور اسلامله رجوع ایلسه حکم مزبور قطعا متغیر
اولمازکه بیان مشروح اوزره قاضی لحاقیله قضا ایتمکله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واکر مرتد مزبور هنوز
قاضی لحاقیله قضا ایتمدین ینه مرتد اولدیغی حالده دار اسلامه راجع اولسه بوصورتده دار الحربه لحوقی
فی حکم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربینك تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابی حنیفه رضی الله عنه موقوف اولدیغی کبی وجه مشروح اوزره عودتندن صکره
تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم ومکشوف اولور واختلاف مرقومك مداری مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده علی الاجمال بیان ایلدیکمز اختلاف ایدوکی بدیداردر لکن قاضی
لحاقیله قضا ایلدکدنصکره ینه مرتد اولدیغی حالده عود وقفول ایلسه بوصورتده مالندن برشیئه سبیل وصول
بوله مز زیرا قضاء قاضی ایله حکم میتده اولوب اول حکمك سببی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقجه
دار عزه عودت ایلسه دخی حکم میت آنده باقی اوله جغی ظاهر ومثبتدر بناء علیه مال مزبور وارثنه ایصال اولنوب
مرتد مسفور اکابروجهله ظفریاب اتصال اوله مزکورمزمیسنکه قبول اسلامله عودتنده دخی قاضی عین مالنی
اوزرینه رد ایله قضا ایدنجیه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسی بطریق الاولی درحق
بوصورتده قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمیوب همان اوزرینه عرض اسلامله ابتدا وادی الامتناع قتل
واعدامله انتهاایدر بوصورتده قاضی یه التجا ایله بنم مالمی اوزریمه رد قیل وبنی دار اسلامده برمدت تأجیل قیل
تاکه بن کندو امرمده نظر وتأمل ایده یم دیو رجا ایلسه کرکدرکه اسلامی خصوصنده آنی انجق اوچ کون
تأجیل ایدوب آندن زیاده ایله تأجیله قطعا اجترا ایلیه وبزبو مسئله یی باب مایکون امانا ومالایکون علی شرط
بشرطه مسائلی میاننده ذکر وبیان ایدوب اولبابده حضرت عمر رضی الله عنه ابوموسی الاشعری رضی الله عنهك
برمرتدی بلا امهال قتل ایلدیکنی استماع ایلدکده نیچون آنی برموضعده اوچ کون حبس واوزرینه قپوسنی
چاور ایله صوایوب یعنی محکم سد وبند ایدوب اکا هر یوم براتمك ویرمدیکز زیرا مأمول ایدیکه اسلامه
رجوع ایده ایدی دیو توبیخ ایلدیکنی روایتله اقامت برهان ایلدیك وکرکدرکه قبول اسلام ایتمدکجه قاضی آنك
مالندن برشیئی اوزرینه رد وتسلیمه اقدام ایلیه زیرا قریبا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ایله حکم هالکده داخل
اولمشدر وحکم حیاته انتقالی انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ایتمدکجه مالندن برشیئی اوزرینه
رده اقدام اولنماز وتأجیل مرقوم بزم عندمزده امر مستحبدر یوقسه واجب دکلدر حتی قاضی ایچون اسلامدن
ابتداء امتنا عنده بلا تأجیل قتلی جائزدر وهیچ محذوری موجب دکلدر وامام شافعی رحمه الله تعالی بو بابده
مخالفت ایدوب تأجیلی ایجاب ایلمشدر وبزباب مرقومده اختلاف مذکوری بیان وجوابی دخی ذکر واعلان
ایلدیك واکر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضی دخی میراثنی ورثه سنه قضادن صکره ینه ردت اوزره
دار عزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ایلسه قاضی آنك مالندن برشیئی اوزرینه رد ایلك مشروع اولماز
زیرا قضاء قاضی ایله هالکه اولدقدنصکره سبب حیات حکمیه سی اولان اسلامنی اظهار ایتمدکجه مالندن
برشیئی اوزرینه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتی لحوقیله قضادن اقدم واقع اولمش ایسه نظر اولنور
اکر عودتی بلا امان واقع اولمش ایسه اول عورت فیء مسلمین قیلنور زیرا لحوق دار الحربله حربیه اولمشدر وحربیه
دار عزه بلا امان دخول ایلدکده فیء مسلمین قیلنور واول عورت فیء مسلمین قیلندقدن صکره میراثی ورثه سی
بینلرنده تقسیم اولنور زیرا رق حکم تلفده وحریت حکم حیاتده اولمغله عورت مزبوره فیء قیلندقده حکم
هلاکده دخول ومالکیت ماله اهلیتدن خروج ایلمشدر پس مالی ورثه سنه میراث قیلنور واکر عودتی امانله
واقع اولمش ایسه بوصورتده مالنده دیلدیکی کبی متصرفه اولوب انجق کندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زیرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ایلدکده دار الحربه لحوقی کالعدم اولمشدر وقبل اللحوق
عورتك مالنده جمیع تصرفی نافذ اولدیغی کبی عودت مشروحه دن صکره دخی نافذ درانجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فی وجوب تأجیل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنماديغى داراسترقاق اولمیان اهل دار بمزدن اولديغندندر صكره دارالحربه لاحقه اولوب
اهل دارالحربه ملتحقه اولدقده تفصيل مشروح اوزره فيصل ويروب حكم ايده رزكه بلاامان عودت ايلدكده
استرقاق اولنور وامانله عودت ايلدكده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل اللحوق بولنديغى حالتنه اعاده
والحاق اولنور واكر برمرتدر دتندن مقدم ياخود مؤخر داراسلامده ايكن عتق عبدينى مجئ يوم النحره تعليق ايله
اذاجاء يوم النحر فانت حر ديدكدنصكره دارالحربه لاحق اولوب هنوز قاضى ميراثنى ورثه سنه قضا ايتمدين
يوم النحر حلول ايلسه بوصورتده حكم عتقى موقوف قيلنورز يرا حلول يوم النحرايله شرطى موجود اولدقده
محل عتقده ملكى قائم اولمدقچه عتقى نافذ اولماز وبزقريبا بيان ايلديك كه دارالحربه لحوقله عبددن زوال ملكى
موقوف قيلنور پس حكم عتقى دخى موقوف قيلنور بوندن صكره لحوقيله قضادن اقدم قبول اسلامله
عودت ايدرسه عتقى نافذ اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده حلول يوم النحر قضاء قاضيدن صكره اولوب يوم مرقومك
حلولنده عبد مزبور ملك وارثده بولندقدنصكره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ايلسه بوصورتده قاضى
اول عبدى اوزرينه رد ايلسه دخى آنده عتقى اصلا نافذ اولماز زيرا معلق بالشرط شرطك وقت وجودنده ابتداء
انشا ايله منجز حكمنده در وبز قريبا بيان ايلديك كه قاضى لحاقيله قضادن صكره عبدينى على وجه التنجيز اعتاق
ايلسه عتقى بهر حال باطل اولور پس معلق بشرط دخى آنك كبيدر اما حلول يوم النحرهم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتندنصكره ايسه نظر اولنور اكر حلول يوم النحر قاضينك عبدى اوزرينه رد ايله قضاسندن دخى صكره ايسه
عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا تعليق صحيح ايدى وشرطى دخى حال ملكنده متحقق اولدى واكر حلولى قضاء
مرقومدن اقدم ايسه عتقى اصلا نافذ اولماز زيرا شرطى متحقق اولدقده عبد مزبور ملكنده دكلدر كه قضاء
مرقوم بولنمادقچه عبد آنك ملكنه عودت ايلمز پس عتقى دخى نافذ اولماز واكر حلول يوم النحر لحاقندن مؤخر
وقاضينك لحاقيله قضاسندن مقدم اولوب صكره قاضى لحاقيله قضا وعبدى وارثنه افضا ايلسه وارثك اول عبدده
جميع تصرفى نافذ اولور زيرا بزباب متقدم قريبده بيان ايلديك كه قضاء لحوقله تقرر زوال ملكى انجق وقت
لحوقدن نمايان اولور ومانحن فيهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغله عتقى جانب مرتددن نافذ اولماز
ووقت لحوقنده مملوك وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هيچ تصرف
ايتمدين قبول اسلامله رجوع ايتمكله قاضى عبدى اكا رد ايلسه بو بابده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا
وجود شرط حال توقف ملكنده تحقق ايلمشدر كه تمام زوالى انجق قضاء لحوقله حاصل ايكن ما نحن فيهده
وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بناء عليه اول شرطله عبدده ملكنه رجوع ايلدكده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنكه عبد اكا ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر وبوصورتده وارث عبدده
عقد كتابتله تصرف ايتمش اولسه دخى بنه قاضى عبدى مرتده رد ايلدكده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور
زيرا عبد بعد كتابة الوارث مرتده ملك قديمى اوزره رجوع ايتمكله آنك عتقى نافذ اولوب نفوذ عتقله كتابتدن
مستغنى اولمغله آندن بدل كتابت ساقط اولور واكر برمرتد جاريه سنه اذاجاء يوم النحر فانت حرة ديدكدنصكره
دارالحربه لاحق اولوب قاضى دخى اول جاريه يى وارثنه قضا ايتدكدنصكره وارث آنى اعتاق ايدوب بعده
جاريه دخى ردتله دارالحربه لاحقه اولمغله سبى اولنسه اول جاريه شول مرتده اولوب دارالحربه لحوقندنصكره
سبى اولنان حرهٔ اصليه منزلنه تنزيل وآنك كبى فئ قيلنوب اسلام اوزره اجبار وتنكيل اولنور بوصورتده جاريه
قبول اسلام ايلدكدن صكره مرتد مزبور دخى اسلامله رجوع واول جاريه يى مجددا اشترا ايدوب جاريه
بو اشترا ايله ملكنده ايكن يوم النحر حلول ايلسه جانب مرتددن عتقى بروجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجميعها ابشقه در كه مرتدك اذاجاء يوم النحر فانت حرة قوليله عتقى ملكنى نهايتنه موصل ايدى حال آنكه
جاريه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدك جاريه ده ملك سابقى بالكليه باطل ومنتهى اولمشدر پس اشترا ايله
حاصل اولان ملكى من جميع الوجوه ملك حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلهٔ مزبوره زفريه در
يعنى امام زفر رحمه الله تعالى نك ائمهٔ سائرين رحمة الله تعالى عليهم اجمعينه مخالفت قيلديغى مسائلدندر
اصل اختلافلرى شول ماده ده دركه بركسنه جاريه سنه اذادخلت الدار فانت حرة ديدكدنصكره جاريه يى
قبل دخول الدار اعتاق ايدوب صكره جاريه ردتله دارالحربه لحوقندنصكره سبى اولنوب بعده اول كسنه
ملك جديد ايله اكا مالك اولدقدنصكره داره دخول ايلسه عند الائمه عتقى نافذ اولميوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالى اوزره نافذ اولور والله تعالى اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفريه

باب

باب المرتدين كيف كان الحكم فيهم * يعنى مرتدين ومرتداتى قتل وابقاده لازم اولان معاملاتى جامع
باب كثير المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالى عن المسلمين احسن الجزاء ديركه نعوذ بالله تعالى مرتد اولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ايدرسه البته قتلنه امراع اولنور قال عليه السلام
من بدل دينه فاقتلوه يعنى اول كسنه كه دين اسلامى دين آخره تبديل ايليه سز آنى قتل ايديكز وحديث
مذكورده كلمهٔ من احرار وعبيده شاملدر وعبد مرتد اولدقده مولاسى ديلرسه آنى بنفسه قتل ايلمك
مشروعدر كه عبدالله بن عمر رضى الله عنهما نك برعبدى تنصر ايلدكده قتلنه بنفسه شروع ايلمشدر
وهم عبد ردتله حكم قتلده تحت امانده داخل اولميان منزلهٔ حربيده نازل اولمشدر كه بومثللو حربيده
مباشرت قتل هر مسلم ايچون جائز وقابلدر لكن حالنى امامه رفع ايدوب اكا قتل ايتديرمك افضلدر كه قتل مرتد
معناى حدى متضمن واستيفاء حدود انجق عهدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ايسه حبس واسلام اوزره اجبار اولنور واكر امه ايسه اصحابى خدمتنه
محتاج اولدرايله اصحابنه تسليم اولنوب اصحابى آنى هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ايدرلر زيرا حبسى انجق
لحق الله تعالى در ومولاى محتاجينك خدمتنده بولنان حق غنى مطلق اولان الله تعالى نك حبسنده اولان
حق اوزره مقدمدر واكر بررجل مرتد اوزره عرض اسلامله استتابه اولنوب اول دخى قبول اسلامله اظهار
توبه ايلدكدنصكره بالدفعات ينه مرتد وينه تائب اولسه معاملهٔ مرقومه بيك كره تكرر ايلسه دخى ينه توبه سى
عند المسلمين قبول اولنور وقول ابراهيم النخعى دخى بويله در اما حضرت على وعبدالله بن عمر رضى الله تعالى
عنهم ديرلر ايدى كه اوچ كره ده توبه سى قبول اولنوب دوردنجى ردتنده البته قتل اولنور وقول مذكورده
دليللرى ظاهر نظم جليلدر كه قال الله تعالى ان الذين آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا ثم ازدادوا كفرا لم يكن الله
ليغفر لهم ولا ليهديهم سبيلا يعنى على التحقيق شول طائفهٔ يهود كه حضرت موسى عليه السلامه ايمان ايدوب
بعده عبادت عجل ايله كافر اولوب بعده حضرت موسى عليه السلام آنلره عودت ايلدكده ينه ايمان ايدوب
صكره حضرت عيسى عليه السلامى تكذيبله ينه كافر اولوب بعده حضرت محمد عليه الصلوة والسلامى
تكذيبله ازدياد كفر ايدهلر ياخود على التحقيق شول كسنهلر كه آنلردن ارتداد بالدفعات تكرر ايدوب بعده
كفر اوزره اصرار وطغيانده ازدياده تمادى ايدهلر الله تعالى حسب العادة العلية مغفرتلرين وسبيل حقه
هدايتلرين مراد ايدجى اولمدى مترجم فقيردير كه بونظم كريمده مدعاى مشروح اوزره دلالت جواب آيتدن
قطع نظر ايله تفسير ثانى اوزره ظاهر وتفسير اول اوزره غير ظاهره در وبومثللو محل احتمال اولان ادله حكم قتل اوزره
دلالتدن قاصره در انتهى وبردليللرى دخى اولدر كه مرتد مسفورك ظاهر حالى مستهزى اولوب توبه سنده صادق
اولمديغنى اظهار ايتمكله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لكن بزمذهبمز اولان قول اول اوزره قل للذين كفروا ان ينتهوا
يغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتمالى ايله استدلال ايدرز يعنى يا محمد كافر اولان كسنهلر ايچون سن اخبار قيل كه
اكر دخول اسلامله كفرلرندن منتهى اولورلرسه آنلر ايچون سبقت ايلين كفرودنوبلرى مغفرت اولنور وبردليلمز
دخى اولدر كه مرتدك ضميرينه وقوفمز ممكن اولميوب انجق مافى الضميرى تعبير لساندن متبين اوله جقدر
پس مرهٔ اولاده مافى الضميرى نه وجهله معلوم اولور سه مرهٔ رابعه ده دخى اول وجهله مفهومدر بويله ايكن
احدهما يى ابطال واخرى تصحيح انجق احد المتساويين آخر اوزره ترجيحدر وآيت متقدمه ده قول ثانى
اوزره دخى دلالت يوقدر كه آيت مذكوره ثم ازدادوا كفرا قول جليلى ايله ختم اولنمغله عدم مغفرت وعدم
هدايت انجق ازدياد كفر اوزره استقرارلرينه ترتيب اولنمشدر حال آنكه مرتد مرقوم قنقى مرتبه ده توبه قيلسه
ازدياد كفر ايتمش اولميوب انجق ازدياد ايمان ايتمش اولور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن مرويدر كه بركسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادى تكرر ايلدكده همان حال ردتنده على الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زيرا ظاهر حالى مستهزى ايدوكنه دليل ووقوف حقيقى ممكن اولميان اموره حكمى ظاهر اوزره بنا جائز اولمق
اصل اصيلدر مؤلف مصيب الاجتهاد جزاه الله تعالى جزاء حق الجهاد ديركه مرتد بعد الردة قتل اولنسون
اولنماسون عورتى انجق اوچ حيضله معتده اولور لكن سعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهما قولى اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتى دورت آى واون كون ايله معتده اولمق لازمدر لكن قول مذكور قول قوى دكلدر كه
فرقتلرى ردتله واقع اولوب واول فرقتك حكمى بعد الردة قتلله متغير اولمامغله حكم عدت دخى متغير اولماز
نظيرى اولدر كه بركسنه حال صحتنده عورتى طلاق باين ايله تطليقدنصكره اول كسنه فوت اولوب ياخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقى عدت وفاته منقلبه اولماز واكر مرتد قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده
ايكن بركمسنه نك مالنى غصب ياخود بركمسنه يى قذف ايدوب بعده دار الحربه لحوق و بعده اسلامله رجوع
ايلسه البته صنع متقدمى ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعد اللحوق دار الحربده حادث اولمق
بشقه‌در زيرا بو صورتده حربى اولور و حربى دار الحربده بومثللو جنايتى ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده
مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتى اهل دار اسلامدن اولوب على حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله
موجبى ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دار الحربه لاحق و يد امام آندن منقطع اولمغله اجراء
موجبى متعذر اولمشيدى پس بعد الرجوع يد امام آكا واصل اولدقده اجرايه مباشر اولونور والله اعلم

* باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الى هنا *

يعنى مسلميندن مرتد ومعاهدينندن ناقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحريردر
مؤلف كريم عامله الله تعالى بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهلى مرتد اولوب دارلرى دار الحرب اولدقدنصكره
مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه‌لر كركدركه رجاللرينى قتل ونسا وذراريلرينى سبيله استعلا ايده‌لر زيرا
حضرت صديق رضى الله تعالى عنه بنى حنيفه يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدى لكن مسلمين
استيلا ايلدكلرنده نسالرى اعلام حالنه بزلر قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه‌لرز ديو بسط
مقال ايلسه‌لر بو بابده قول آنلرك قوللريدر كه اصل اولان اسلاملرى ايله استمساك واستدلال ايلمشلردر بوندنصكره
سبيلرى استحلال اولنمبوب اولاد صغارلرى دخى كندو منزلرلرينه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه
اولدقده والد مرتد اولسه دخى صغير انجق والده سنه اتباع وايصال قيلنور مكر ردتلرى اوزره مسلميندن اقامت
بينه اولنه واول بابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله دركه شهود ردت البته نساء مزبوره‌يى مرتده بيله جكلردر
وشهادت ذمى اوزرينه حجت اولمامقده مرتد مسلم كبيدر اكرچه بالنظر الى القياس اول بابده مسلميندن حصه مند
غنيمت اولنلرك شهادتلرى غير مقبوله دركه منفعت شاهدى متضمندر لكن بالنظر الى الاستحسان مقبوله دركه
غنيمتده شركتلرى شركت عامه اولمغله قبول شهادته غير مانعه در وشهادت مزبوره نك نظائرى بو كتابدن
مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلر دخى مرتده اولمش ايدك لكن مسلمين بزه
ظفر ياب اولمامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع ايتمشيدك ديو بسط مقال ايلسه‌لر بو بابده اسلام حادث دعا ايتملريله
قوللرى بلا حجة قبوله سزا كورلمز نظيرى شول اهل حربيدركه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بزلر قبل الاستيلا
قبول اسلام ايتمشيدك ديو ادعا ايده‌لر آنلرك بو قوللرى بلا حجة قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول
اسلام ايتمشلر كبى اعتبار اولنوب بعد الاسر حادث اولان اسلاملرى مانع استرقاق اولماديغندن استرقاقلرى
جائز وسبيلرى وارد كوريلور پس مرتدات مزبوره دخى بويله‌در وعلى هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلى نقض عهده
اجترا ايلسه‌لر آنلرده دخى مرتدين مزبورينك احكاملرى اجرا اولنور انجق نسالرى ذميه اولمغله نقض عهدلرى
اوزره شهادت اهل ذمت قبول واجرا موجبنه مشغول اولنور ومسئلهء مشروحة المآل اوزره شول اثر مروى ايله
استدلال اولنديكه علقمة بن علاثه وفى نسخة علاقه نام كمسنه خلافت صديق رضى الله تعالى عنه ده مرتد اولوب
اخذ اولندقده عورتى دخى اخذ اولنمشيدى عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدى ايسه بن واولادم
مرتد اولمامشلرز اول حينده حضرت صديق رضى الله عنه آنك قولنى قبول ايدوب ردتلرى اوزره شاهد دخى
بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيلرين تخليه برله لطفنى مبذول قيلدى لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه
فى الاصل مسلمه ايدوكلرى معلوم اولدقده معتبردر اما معلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلرى فئ مسلمين
قيلنورلركه دار الحربده بولنمشلردر ودار الحربده بولنانلرك اصل اسلاملرى معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر
مكر نساء مرقومه ده سيماى مسلمات بولنه وبزباب مايكون اماناً ممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون
مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصل اصيلدر پس بو بابده دخى صدق نسا قلوب
مسلميده ظاهر اولورسه اولاد صغارلريله تخلية سبيلرى واجب اولور واكر نساء مرقومه دن برينك قوجاغنده
بر صبى بولنوب زوجى مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولماديغى معلوم اولمامغله صبى مرقومده
دعواى نسب ايدركسنه يوغيكن اول عورت بو صبى بنم اوغلمدر ديو دعوى ايلسه دعواسى حق اسلام
ولدده تصديق اولنوب ولد مرقوم فئ مسلمينه ابقا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينى ايدوكى مقرر وامر دينيده
رجل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتبردر لكن نسبلرى بينه ايله ثابت اولمدقجه بينلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فى الشهادة عليه

مثبت اولماز و بومثللو ولد باب موارث القتلى اثناسنده ذكر اولنان حميلدركه آنك حقنده حضرت عمر رضى الله عنه
قاضى شريح رحمه الله تعالى يه لا يورث الحميل الا ببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه‌يى ايجاب وتحميل ايلمشدر
غاية الامر يد مسلمه‌ده بولنمق اسلامنى مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بو صبى بر مسلمه
عورتك اوغليدر بكا ايداع ايلمشدر ديوب قول آخر ازديادايلسه ينه صبى اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بو صبى
بو دارك اهلندن بر عورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندو حرهء مسلمه ايكن فوت اولدى ديو بسط مقال ايلسه بو قولى
ولدك اسلام وحريتنى اخباره حمل اولنمايوب همان ولد دار الحربده بولنمغله فئ مسلمينه ادخال اولنور بوندن صكره
مؤلف جليل قريبا بيان ايلديكمز اصل اصيل اوزره بناء مسائل ايدوب بو وجه اوزره تفصيل ايلديكه بر مشرك
دار اسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنى ادعا ايلسه قول آنك قولى اولمغله آكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دار الحربده
بولنوب اولوجهله ادعا ايلسه بلا حجة قبول قولى سزا كوريلمز زيرا دار اسلام دار امن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر
داخل امان اولوب دعواى ذمى شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دار الحرب دار سبى واسترقاق اولمغله
آنده بولنان البته مباحدر مكر كه بينه ايله نفسى ايچون سبب امان وعصمتى اثبات وايضاح ايليه واكر بر دار ذمتك
اهلى نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن بر طائفه بزلر نقض عهد
ايدنلرده داخل اولميوب عهديمز اوزره ثابتلر ايدك ديو ادعا ايلسه‌لر نظر اولنور اكر طائفهء مزبوره نك
اصل ذمتده دخوللرى معلوم ايسه قول آنلرك قوللرى قيلنمق مجزومدر كه معلوم الثبوت اولان اشياده
دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقا واستمراريدر بو صورتده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اولان كمسنه‌لر
طائفهء مرقومه نك مسلمينله قتاللرى اوزره شهادت ايلسه‌لر سبب نقض عهدلرى ثابت اولوب اجراء موجبنه
مبادرت اولنور بو صورتده طائفهء مرقومه بزلرى محاربين قتال اوزره اكراه ايتمشلرايدى ديو دعوى ايلسه‌لر
قبوله سزا كوريلمز كه جنله ظاهر اولان حكمى تغيير ايچون بر معناى خفى ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلرى اوزره
مسلميندن اقامت بينه‌يه اعتنا ايده‌لر بو صورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته بر مله برابر مسلمينله قتال ايدرسز
ياخود سزى البته قتل ايده رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلرسه اوزرلرينه سبيل تعرض قالميوب جمله‌سى
احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبى اولمغله اكراهلرى ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلرى
قتاللرى افعال قبيحه‌ده مندرج ايسه‌ده نقض عهده دليل رضا اولمقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين
محاربين بونلره اول قول اكراهى هنوز بونلر كندو دارلرنده ايكن ديوب دار الحربده ديمشلرايدى و بونلر
اول اكراهله دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدى ديو شهادته دركار
اولورلرسه بو مثللو شهادتله اكراهلرى ثابت وآشكار اولمزكه بو شهادتده صكره دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر
واكر طائفهء مزبوره نك اصل ذمتده دخوللرى غير معلوم ايسه قوللرى قبول اولنمايوب همان دار الحربده بولنملريله
فيئه ادخاللرى مجزومدر مكر اصل ذمتلرى اوزره اقامت بينه‌يه مسارعت ايده‌لر واكر مسلمين طائفهء مزبوره نك
صف مشركينده سل سيف ايتدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتاللرين كورمشلر ايكن بعد الاخذ بزلر
اول صنع اوزره مكرهين ايدك ديو ادعا ايلسه‌لر ينه قول آنلرك قوللرى قيلنمق هويدادر زيرا مسلمينك
كوردكلرى حالت نقض عهدلرينه دلالت ايلمزكه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانتى ناقض اولمديغى كبى
معاهددن صادر اولدقده دخى معاهده سنه منافض اولماز واكر طائفهء مزبوره بزلر دخى اكرچه مقدما نقض
عهد ايتمشلرايدك لكن قبل الاستيلا ينه نقض عهددن رجوع ايتمشلرايدك ديو دعوى ايلسه‌لر بلا حجة
قبول قوللرى سزا كوريلمز زيرا بو صورتده اصل ذمتلرى معلوم ايسه دخى زوالنى اقرار ايدوب صكره سببى
معلوم اولميان امر حادثى دعوايه ابتدار ايلمشلردر پس بلا حجة قبوله سزاوار اولماز واكر مسلمين نصارادن
بر شخص مجهول الحالى دار اسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دار الحربدن بر بلده‌يى فتح ايدوب اول شخصى
آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنى اسير ايتمشلرايدى ياخود بو بلده‌يه تجارت ايچون كلمشيدم
ديو دعوى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادركه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشلردر
كورمزميسنكه مسلمين آنى دار اسلامده كوردكلرى هنكامده آكا قصد تعرض ايدوب اول دخى دعواى
ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كذلك بوندن صكره آنى دار الحربده بولدقلرنده دخى بويله‌در
نكته‌سى اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعواى ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعد الاخذ
دخى بويله‌در وعلى هذا مسلمين اول شخصى دار اسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكى شاهد بر بونى

مطلب من وجد من المشركين فى دار الاسلام فادعى انه ذمى

داراسلامده كورمش ايديك ديو شهادت ايلسه لر ينه اهل ذمتدن قيلنور كه ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كيدر
كذلك نصرانى مرقوم دعواى اسلام ايلسه جيع صورده قول آنك قولى قيلنمق التزام اولنور اكرچه اوزرنده
سيماى مسلمين ظاهر ايسه قول آنك قولى ايدوكى امر باهردر اما اوزرنده سيماى اهل كفر اولوب اول دخى بنى اكراه
ايتملريله بوهيئته كيرمش ايدم ديو اعتذار ايلسه ينه قول آنك قولى قيلنمق سزاواردركه داراسلامده بولنمق اعتبار يله
اصل اسلامى ياخود اصل ذمتى آشكار اولمشيكن مجرد هيئت كفر ايله خلاف دعواسى بديدار اولماز كه
قولى ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ايله دخى مدللدر زيرا انسان دين وطر بقتنده مخالفين اولان قوم ايچنده
باقى اولدقچه كاهيجه آنلرك هيئتلرينه دخولله تحفظ وتوقى ايدر بناء عليه قول آنك قولى قيلنور واكر اهل حرب
مسلمينله مصالحه ياخود قبول ذمتله معاهده ايلسه لر عهد مرقوم هم نفسلرى وهم نساوذراريلرى اوزره واقع
اولور كه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتى قبوللرى انجق كندو مسكنلرنده ساكن اوللريچوندر وسكنالرى
انجق نساوذراريلرى ايله ممكن اولور لكن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدى نفسلرى ايچون اخذ ايدوب
نسالرى ايچون اخذ ايتمدكلرينى مسلمينه بيان ايلسه لر نسالرى فئ اسلاميان قيلنور مكر كه بعض نسانك دخى عهدده
دخولى اعلان اولنه زيرا ظاهر حال ايله استدلال انجق خلافى ايله عدم تصريحده استعمال اولنور بناء عليه
نسالرى استرقاق اولنور اما صغار اولادلرى بو بابده البته اخذ عهد ايدنلره تابعدر كه اوزرلرينه سبيل
تعرض واقع اولماز واكر برحربى امانله داريمزه داخل اولدقدنصكره مشركين داريمزه استيلا ودار يمزى
دارالحرب ايتدكلرندنصكره مسلمين مشركين اوزره استيلا ايدوب حربى مرقومى ميان اهل حربده بولسه لر
نظر اولنور اكر داريمزه استيلا ايلين اهل حرب اول حربى مستأمنك اهل دارى ايسه لر اول مستأمن فئ
مسلمين قيلنور زيرا كندويه موافقين اولان اهل حربله دارالحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ايلين
اماننمزنهايتنه واصل اولمشدركورمزميسنكه دارينه رجوع ايتمش اولسه البته اماننمزنهايتنه واصل اولور
ايدى حال آنكه اهل دارى داريمزه استيلا ايتمكله داريمز كندو دارى منزلنه نازل اولمشدر واكر داريمزه
استيلا ايلين اهل حرب اهل دارى اولميوب مثلا مستأمن مرقوم كفار رومدن ودار يمزه استيلا ايلين كفار
تركدن برقوم تبه كار ايسه ينه نظر اولنور اكر قوم مرقومين اول مستأمنى اسر ايله ودار اسلامه خروجدن
منع ايتمشلر ايسه على حاله امان مسلمينده ابقا اولنوب مسلمين اكا ظفر بولدقلرنده ينه حريتى اوزره استبقا اولنور
زيرا نهايت امان انجق مأمننه وصولله حاصل اولور ايكن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ايچلرنده اسير
اولمغله آنى دار اسلامدن اسير ودارلريله احراز ايتمش كبى اوادبلر وبو مثللو مواضعده مسلمين اول مستأمنه
ظفر بولدقلرنده البته حريتى اوزره ابقا وخلافندن احتراز ايدرلر واكر قوم مرقومين آنى خروجدن منع ايتميوب
همان ايچلرنده اقامتى اختيار ايتمش ايسه بوصورتده نقض عهد مسلمينى اخبار ايتمش اولور زيرا دارالحربده
اقامته راضى اولمشدر وحربينك دارالحربده اقامته رضاسى داراسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنى مقتضيدر
كورمزميسنكه مستأمن مزبور قوم مرقومينك ايچلرنده تزوج ياخود اشتراء مسكن ايدوب بعده اوزرينه
استيلاء مسلمين واقع اولسه البته اول دارده بولنان مشركين كبى اول دخى فئ مسلمينه مندفع قيلنور كذلك
كفار رومدن داريمزده بولنان برمستأمن بلاد تركه امان تركله ياخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده
امان مسلمين زائل اولور پس مانحن فيه دخى بويله در انجق بومسئله ده بلاد تركه بالاختيار داخل اولمغله ترك
آنى اسير ايلسون ايلسون امان مسلمين زائل اولور اما مانحن فيه بشقه دركه ذكر اولندى واكر كفار رومدن
برحربى مسلمينه التجا بر له داراسلامه امانله دخول وتجارت ايدوب بعده بلاد تركه كيدوب آندن دخى بعض
امتعه ايله داراسلامه عودت وتجارت ايتمكى رجا ايلدكده مسلمين مساعده مرتجى ايلسه لر اول حربى داريمزده
بولنوب بلاد تركده بولنمادقچه امان مسلمينده واقع وبلاد تركده ايكن داريمزه رجوع ايتمدكچه امان مسلمين
آندن منقطعدركه مسلمين اكا انجق دار اسلامده ايكن امان ويروب بلاد تركده ايكن ويرمدكلرى ظاهر
وساطعدر مكر مسلمين اكا سن داريمزه دخول ايتدكده بلاد تركدن داريمزه بعده كندو داريكه عودت ايدنجيه دك
آمنسين ديو تصريح ايتمش اوله لركه بوقوللرى بلاد تركده ايكن دخى اكا اعطاء اماندن ظاهر وصريحدر
بوصورتده بلاد تركده ايكن مسلمين اكا نبذ عهد ايلسه لر البته نبذلرى باطل واول حربى كندو بلادينه عودت
ايدنجيه دك حكم امانده داخلدر زيرا نبذ مرقوم اول حربينك بنه مستأمن بولنديغى دارده نمايان اولمغله
نبذ مرقوم داراسلامده ايكن واقع اولان نبذ ايله يكساندر وبالدفعات بيان وتصريح اولنمشدركه مستأمنى مأمننه

ابلاغله حالت اصليه سنه اعاده ايتمدكجه نبذ عهدى صحيح اولماز والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

* باب اسر العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه اولا يرجع *

يعنى عبد وفرس وناقه وارا ضى مثللو نسنه لردن اسرا عدايه كرفتار اولدقدنصكره مالك قديمنه رجوعى
ممكن اولوب اولمايانلرى تفصيلنده باب بلاغت رفتاردر مؤلف دانا زادالله تعالى احسانه اليه آنا فآنا ديركه
برعبد دارالحربده اسير ايكن مولاسى داراسلامده فوت اولدقدنصكره عبد غنيمتده ظاهر اولسه ورثه
مولاسى آنى قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتله اخذه قادر اولورلر زيرا اخذ مزبور اول عبدى بطريق الفداء
ملك قديمنه اعاده دن عبارت اولمغله عبد جانى نى جنايتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده
قائملردر اما حكم شفعه بشقه دركه بعد وفات الشفيع ورثه سى مقام شفيعه قائم اولميوب شفعه ايله حق اخذه
نائل اولمازلر كه شفعه ايله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ايكن جوار مورث موتى ايله زائل اولدقدنصكره
وارثك جوار حادثى حق اخذه موصل اولماز اما مانحن فيهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القديم اولوب
ملك قديم موت مورثله متغير اولمامغله ملك قديم يد مورثده قائم ايكن ورثه سى آنده اكا خلف اولدقلرى كبى
ملك قديم اوزره ثابت اولان حقده دخى خلف اوله جقلرى متقرردر لكن صورت مزبوره ده بعد القسمة
بعض ورثه قيمتله اخذه طالب وبعضيلرى اخذ مزبوردن هارب اولسه لر آنلر ايچون بعض قيمتله عبدك
بعض اجزاسنى اخذه رخصت اولميوب همان تمام قيمتله تمام عبدى اخذ ياخود بالكليه يد غانمده ترك ايلمك
واجبدر زيرا ورثه بواخذ ايله عبدى ميتك ملك قديمنه اعاده ايده جكلردر حتى عبد اوزره دين قديم ظاهر
اولدقده اول دين ايچون بيع اولنه جقدر وميت بالنفس حياتنده ايكن عبدك بعض اجزاسنى اخذ وبعض
اجراسنى يد غانمده تركه قادر اولمديغى كبى بعد الموت ورثه سى دخى مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب
اولدقده بعض آخرين تمام قيمتله اخذينه طالب اولسه لر بووجه اوزره اخذلرى جائز ومناسب كوريلور انجق
عبد بواخذ ايله ميتك ملك قديمنه راجع وبين جميع الورثه موقع ميراثده واقع اولمغله ورثه دن اداء قيمت ايدنلر
امتناع ايدنلرك قيمت نصيبلرنده متبرع اولورلر كه اوزرلرينه خواه ناخواه الزام دين ايتملرى ممتنعدر وحكم مذكور
جنايتدن فداى عبدك نظيريدر كذلك صورت مفروضده موصى له بالثلث بولنسه اولدخى حكم ورثه ده
داخلدركه حق وصيتله تركه دن شريك ورثه اولمغله حكم فداده احد الورثه منزلته نازلدر ومسئلۀ مزبوره ده
وصى وموصى له ووارثدن فنقيسى حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عادۀ ورثه غائب اولسه لر دخى اخذه
قادر اولوركه اخذى ميتك ملك قديمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنايتدن فدا مسئله سى كبى
بو مسئله ده دخى طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر لكن مذكورينندن انجق موصى له بالثلث اولوب
عبد كندو سهمنه دوشن غانم دخى هم وصيتى وهم عبد اول ميتك ملكى ايدوكنى انكار ايتمكله اقامت بينه يه
استدار ايلسه بينه سى قبوله سزاوار كوريلوركه موصى له تركه ده شريك ورثه اولمغله احد الورثه كبى طرف ميتدن
خصم اوله جغى بديداردر بوصورتده موصى له عبدى جميع قيمتله يد غانمدن اخذ ايلدكده قاضى ثلث عبدى
اكا اعطا وثلثينى ورثه كلوب اخذ ايدنجيه دك حبس وابقا ايدر بوندنصكره ورثه حاضر اولوب موصى له ايچون
وصيت ميتى انكار ايله نزاع ايدرلرسه كركدركه قاضى انكارلرين استماع ايلميه زيرا عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم اثبات وصيتده طرف ورثه دن موصى له ايچون خصم قوى اولمغله آنك اوزرينه اثبات وصيت همان ورثه
اوزره اثباتله متساويدر اما مسئلۀ مزبوره ده حاضر بولنان انجق غرماء ميتدن برغريمى اولسه عبد كندو
سهمنده واقع اولان غانمله خصومتى تصحيح وتسليم اولنماز كه غريم البته ذمت ميتده اثبات دينه محتاجدر
وغانم مزبور اثبات دينده طرف ميتدن خصم اولميه جغى بى لجاجدر اما موصى له وارث كبى نفسى ايچون عبده
حق اخذينى اثباته قادر اولمغله غانم آنكله طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر واكر غانم مرقوم اول مدعى
غريم ميت ايدوكنى اقرار ايدرسه قاضى عبدى قيمتله اكا اعطا ايله امره اجتسار ايده مزكه اقرار مزبور ايله
ذمت ميتده دين مطلوب ثابت اولميه جغى آشكاردر لكن اول حينده وارث ياخود وصى دخى حاضر بولنوب آنلر
فدادن امتناع ايتكله غريم مرقوم فدايه عازم اولسه قاضى ميت اوزره اثبات دين ايچون آنلرى غريمه خصم
قيلمق لازمدركه آنلر ميت اوزره بينه ايله اثبات دينده مقام ميته قائملردر وبعد الاثبات غريم ديلرسه عبدى
قيمتله فدا ايدوب بعده بيع ايتدرمكله دينى استيفا ايدر بوصورتده حاضر بولنان انجق وصى اولوب اولدخى
دين ميتى اقرار ايلسه اقرارى نفع غريمه مدار اولميوب ينه دينى اوزره طلب بينه ده اصرار اولنور و وصى اقرار

مطلب لا شفعة للوارث بعد موت الشفيع

مطلب لا يخرج الوصى باقرار الدين من خصومة الغريم

دين ايتمكله خصومت غريمدن خارج اولماز كه وصينك مقام ميتده قيامى انجق نظر ميته راجع اولان امورده
اولوب ميت اوزره اقرار دين ايسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حكم اجنبيده مندرج اولور پس اقرارى
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غير حاصل منزلته نازل قيلنور لكن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخى دينى اقرار ايدرسه اقرارى ايله كندو نصيبنده دينى ثابت اولمغله غريم ايچون اقامت بينه يه حاجت
قالميوب همان ديلرسه قيمتله فداى عبده ابتدار ايدر و بعد الفداء قاضى سائر ورثه كلوب اقرار ياخود انكار
ايدنجيه دك عبددن حصه لرين ابقا وحصهٔ وارث مقرى دين غريم ايچون بيعله قضا ايدر كه اقرارى كندو
حقنده حجت اولوب اقرار ايله حصه سنده ثابت اولان دين همان بينه ايله ثابت كبى اولديغى هويدادر واكر
حاضر بولنان انجق موصى له بالثلث اولوب عبد كندو سهمنده واقع اولان غانم دخى وصيتى مقر اولورسه
موصى لهك فدايه قدرتى متقرر اولور كه حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبينه حكمنده ايدوكى ظاهردر
بوندنصكره ورثه كلوب وصيتى انكار ايدرلرسه قول قوللرى ايدوكى آشكار اولمغله همان ثلث فدايى موصى لهه
ادادن صكره اخذ عبده دركار اولورلر كه موصى لهك اداء فداسى مقدار ثلثده انجق كندو ملكنى فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اوليوب ثلثينده انجق ملك ورثه يى فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصى له تمام عبده ادعاء وصيت ايتمش اولسه ورثه ديلرلرسه تمام فدايى اكا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ايدرلر كه دعواسى اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اكا وصيت
قيلنمغله اداء فداسى تمام عبده ملك نفسنى فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هيچ نسنه ده متبرع اولمامشدر
واكر وارث ياخود موصى له انجق قبل القسمة حاضر اولمش ايسه وارث عبده ملك ميت اوزره وموصى له
آندن بشقه وصيت اوزره اقامت بينه ايتدكجه اخذ عبده قادر اولماز كه عبد ده حق عامهٔ مسلمين ظاهر اولمغله
بلا حجة عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهردر و بعد البينة بلاشئ اخذ اولنوب مورثك ملك قديمنه رجوع
ايتمكله آنده حكم ميراث ووصيتى اجرايه شروع اولنور واكر عبد مزبور برغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مريض ايكن عبدى اول غانمه تسليم ايدوب دعواى استرداده متناهز اولسه اول غانم وارثى اولسون
اجنبى اولسون وتسليمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دين محيطى بولنسون بولنماسون تسليمى جائز
كوربلور كذلك اول عبدى اعدادن اشترا ايلين كمسنه يه تسليم ايلسه ينه تسليمى تجويز وتتميم اولنور زيرا
مأسور منه بو تسليمله غانم ومشترى يه برشيئى تمليك ايتموب انجق مال اولميوب و ماله اعتياضى قطعا جائز
اوليان حق طلبنى مبطل اولمغله بو بابده محاباتى غير باطلدر بناء عليه تسليم مزبورى تسليم شفعه منزلنده نازل
ومريضك بعض اسبابله تسليم شفعه سى على الاطلاق حكم صحتده داخل اولديغى كبى بودخى داخلدر
كذلك مأسور منه اول عبدى غانم يامشتريدن بيع مستقبل ايله طالب شرا اولسه ينه حكم سابق اجرا اولنور كه
طلب مزبورى تسليمنه دليل اولمغله مسئلهٔ شفعه كبى بونده دخى دليل تسليم صريح تسليم منزلنه تنزيل اولنور
سؤال اولنورسه كه شمدى قريبا ديديكز كه عبد مزبورى قيمتله اخذ ايلك جانبندن فداسى مقامنه قائمدر
ومعناى مزبور مريضدن وارثى اولان غانم يامشترى حقنده عدم صحت تسليمى مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتى وارثه سالم قيلمماز جوابده ديرز كه محاباتك عدم سلامتى انجق مورث تصرفى ايله وارثنه تمليك مال
ايلدكده ظاهر اولور بو بابده ايسه عبدى وارثنه تمليك ايتموب وارث عبده شرا ياخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسليمى باهر اولور نظيرى كفالت بالنفسدن ابرا ودم عمددن عفودر كه بونلر مريضدن
اجنبى ايله صحيح اولديغى كبى وارثى ايله دخى تصحيح اولنور توضيحى اولدركه كرك عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم و كرك اعدادن مشترى ايچون عبدى اعتاق وتدبير ايله حق اخذينى اسقاط ايلك ممكن واسقاطى
ضمان شيئى غير متضمندر بو جهتله مبيندر كه حق اخذى حق ضعيف وهيندر واسقاطى تصرف ذى اليد ايله
اولوب ياخود تصرف مريضله اولمق بينلرنده فارق بولنماديغى متعيندر واكر عبد مأسورك مولاسى فوت اولوب
وارثى دخى بولنماسه ميراثى جماعت مسلمينه مترتب اولوب امام اول بابده جملهدن نائب قيلنور بوصورتده
امام قبل القسمة واقف احوال اولورسه همان عبدى مجانا اخذ وبيت الماله ايصال ايدر اما بعد القسمة
واقف احوال اولورسه ديلرسه بيت المال ايچون قيمتله اخذ وديلرسه ترك واهمال ايدر اما امام عبدك قيمتى
بيك درهم ايكن اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلين كسنه نك يدنده ظفرياب اولسه آنى ثمن مزبور ايله اخذ
ايلك اولىدركه آنده نفع مسلمين بى ارتيابدر لكن صاحب سهمك يدنده بولدقده حق اخذى انجق قيمتله

حاصل وآنده مسلمينه منفعت ظاهره غير واصل ايكن حق ذخى عين عبدده اولميوب انجق ماليتده اولمغله
اولى اولان اخذينه مشتغل اولماقدر مكر كه اخذنده بعض وجهله نفع مسلمين متحصل اوله مؤلف مصيب
لازال يصيبه من الثواب خير نصيب دير كه مأسور منه عبدينه اعدادن اشترا ايلين كمسنه نك يدنده ظفر
بولمشيكن برنيچه زمان طلب ايتميوب صكره ثمنله طلبه مباشر اولسه ينه اخذنه قادر اولور اما شفعه بشقه دركه
شفيع بيعه واقف اولدقدنصكره طلبده استعجال ايلمسه شفعه سنى ابطال ايدر زيرا شفيعك سكوتى مشتريدن
ضررى دفع ايچون تسليم شفعه دن معدود اولور كه شفيع شفعه ايله اخذ ايدوب مشترينك تصرفنى نقضه
قادر اولمغله سكوتى تسليم شفعه قيلنمدقده ملك مشترى معطل ومشترى اوزره باب تصرف مسدود اولور
ومعناى معهود ما نحن فيهده غير موجوددر كه مأسور منه عبدى يد ذى اليددن اخذه اقدام ايلدكده
تصرفاتندن برشيئى نقض واعدام ايده مز كور مزميسنكه عبدنى مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض
وابطال ايده مز بناء عليه سكوتى منزلهٔ تسليمده انزال اولنماز واكر عبد مأسور برصبى صغيرك ملكى اولوب
قيمتى بيك درهم ايكن بركمسنه آنى اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلدكده صبينك باباسى ياخود وصيسى صبينك
عبدده بولنان حقنى اهمال ومشترى ايچون تسليمه اجترا ايلسه قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله عليهما
اوزره تسليمى تجويز وتكميل اولنوب قول محمد وزفر رحمة الله عليهما اوزره تسليمى ابطال وتعطيل اولنور
واختلاف مذكور مسئلهٔ شفعه ده اختلافلرى اوزره قياسله واقع اولمشدر كه كرك ما نحن فيهده وكرك تسليم
شفعهٔ صغيرده ملك صغيردن هيچ نسنه خارج وضايع دكلدر لكن مشترى مزبور قيمتى بشيوز درهم ايكن بيك
درهمه اشترا ايتمش اولدقده اب ووصيسى آنى صبى ايچون بيك درهمله اشترايه طالب اولسه بو اشترا همان
بشيوز درهمه مساوى اولان عبدى صبى ايچون بيك درهمله اشتراء جديد منزلنده اولوب صبى اوزره غبن
شديدى جالب اولمغله قطعا جائز ومناسب كورلمز غاية الامر اشتراء جديدده اب ووصى كندو نفسى ايچون
مشترى قيلنوب ما نحن فيهده نفسى ايچون دخى مشترى قيلنمامغله عقد شرالرى بالكليه باطل اولور كه بو اشترا
انجق عبدى ملك قديمه اعاده دن عبارت اولوب ملك قديم انجق صبينك اولوب اب ووصى آنده قطعا
مداخل اولمدقلرندن مشترى مزبورك رضاسى حاصل اولمدقجه نفسى ايچون دخى اخذه واصل اوله مز
واكر مشركين اراضى مسلميندن برارض اوزره استيلا برله دار الحرب ايتدكلرندن صكره مسلمين مجددا اول ارض اوزره
استيلا ايلسه لر مالك قديمى قبل القسمة حاضر اولدقده بلاشئ وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه
قيمتله اخذ واستعلا ايدر كه ارض دخى اموال سائره كبى مال مسلم ايدوكى بى مرادر لكن حضور مالك قديم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قيلدقدن صكره ظاهر اولسه بناسى استهلاك ارض اولمغله
بودخى اخذينه قادر اوله مز كه اخذ ايچون ذى اليدك تصرفات سائره سنى نقضه مقتدر اولمديغى كبى نقض
بناسنه دخى مقتدر اوله مز اما حكم شفيع بشقه در نظيرى شول موهوب له دركه ارض موهوبه ده احداث بنا
ايلدكدن صكره واهب قصد رجوع ايليه اولبابده بناسى استهلاك اولمغله حق واهبده كرك رجوع وكرك نقض
بنا مشروع اولمديغى كبى ما نحن فيهده دخى مشروع اولماز حتى مشترى شراء فاسد ايله اشترا ايلديكى ارض اوزره
بنا قيلدقدن صكره بايعك حق استردادى باطل اولديغنه امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه قائل اولمشدر
واولبابده حق بايع ما نحن فيهده حق مالك قديمدن اوجب واقوى ايكن ما نحن فيهده حق استردادى باطل اولمق
بطريق الاولى در لكن صورت مزبوره ده قاضى مالك قديم ايچون لاجل البنا اخذ ارضله قضا ايتمشيكن
بانى بناسنى هدمله ارضى حالت اصليه سنه ارجاع ايلسه بوصورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولديغى كبى بونده دخى
مالك قديمك فدا ايله اخذى مشروع اولور كذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ايتمش
اولسه لر ينه جواب مسئله تفصيل مشروح اوزره ايدا اولنور زيرا مالك قديمك حق اخذى انجق مملوكنده
ثابت اولوب بناء حادث هيچ مملوكى اولمديغندن آنده حق اخذى غير متقرر ومملوكى اولان ارضى دخى بدون البنا
اخذى متعذردر اما صاحب السهم بناسنى هدم ايدرسه مانع اخذى زائل اولمغله ارضى قيمتله اخذه قدرت
حاصل اولور واكر ارض مرقومه حين استيلاء مشركينده مبنيه اولوب صكره مسلميندن بركمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قديمى ايچون يوم قسمتده معتبر اولان قيمتيله اخذ ايلك واسع كورلور زيرا فى الاصل اكا
بناسيله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ايله ملك قديمنه اعاده يه متمكن اولور واكر ارض مزبوره ده

مطلب سلم الوصى شفعة الصغير

مطلب اشترى الارض بالشراء الفاسد ثم بنى عليها

صاحب السهم ازدیاد بنا ایتیوب انجق آنی مساکین ایچون وقف یاخود مسلمین ایچون خان یا مقبره قیلوب
یاخود مسلمین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسلمین اداء صلوة ایتملر اولسه مالك قدیمی آنی اخذه قادر اولماز که
تصرف مرقومله ملك عبادن عتق وتحریر ظاهر اولوب بطریق القیاس شول عبد مأسورك حکمنه التحاق
ایلمشدر که غنیمده ظاهر اولدقده نصکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتاق ایلیه نکتهسی اولدر که مالك قدیم
انجق تصرف ذی الیدی نقض ایتمهرك اخذه قادر در حال آنکه بو مسئلهلرده نقض تصرف ایتمدیکجه قیمتله
اخذی متعذر در که کرك عبد مرقوم وکرك ارض مرقومه کمسنهنك ملکنده داخل اولمامغله مالکندن قیمتله
اخذی ممکن اولمدیغی متقرر در و مسئلهٔ مزبوره ذکر اولنان تحقیقله مسئلهٔ شفعهدن تفریق اولنور که
شفیع نقض تصرف مشتری یه قادر اولمغله نقض ایدوب عقاری ملك قدیمه راجع قیلدقده مالك قدیمدن
شفعه ایله اخذی جائز و واسع کورنیلور لکن ما نحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
آخره انتقال ایلدکده اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه ملك واقفه رجوع واتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله آندن اخذ واستحصال ایدر کذلك مأسور اولان بر فرس اولوب صکره غنیمده وقوعله
تقسیم دنصکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایدوب بعده مالك قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی در که اول امام مرحمت آمیز هم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفی تجویز ایلمشدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صور مذکورهده وقفه حکم لزوم تعلق
ایتیوب عین موقوفه ملك مالکندن خارج اولمامغله مالك قدیمی آنلری اخذ ایله مبتهج اولور انجق مسجد
قیلدقده اکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
بناء علیه مجانا اخذده نفعی ظاهر ایکن نقض قیمتیه غیر قادر در کذلك صاحب السهم ثمن غالی ایله بیع ایلدکده
بیعی نقض ایدوب قیمتله اخذده نفعی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولمیوب انجق بعد البیع ینه ملکدن
ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذی باقی اولمغله مشتریدن انجق ثمن غالی ایله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدنصکره ارض مرقومه کرك عوضله وکرك بلاعوض محل تملیك اولمقدن خارج اولمغله مجددا
محل تملیك وتملك اولمغله عودت ایتمدیکجه اخذینه کسب رخصت ایدهمز نظیری شول عبد مأسور در که
غنیمده وقوعله تقسیم دنصکره صاحب السهم آنده عقد کتابت ایلیه مالك قدیمی حال کتابتده اخذینه
رخصت بولمیوب انجق بدل کتابتدن عجز ایله مانع اخذی زائل اولدقده قیمتله اخذینه کسب قدرت ایدر
کذلك صاحب السهم اول عبدی برکمسنهیه مقابلهٔ دیننده رهن ایلدکده مرتهنك مرهونه حق لازمی متعلق
اولمغله راهن آنی فك ایتمدیکجه مالك قدیمی اخذینه مستحق اولهمز وبعد الفك مانع اخذی زائل اولدقده
دیلرسه قیمتله اخذه ملتحق اولور لکن مالك قدیمی مالندن دینی ادا اذن صکره عبدی قیمتله اخذه طلبکار
اولورسه اولبابده مرتهنه کمال حقی واصل اولمغله راهن اکا تسلیم عبد اوزره اجبار ایدر انجق مالك قدیم اداء
دیننده مجبور ومحتاج اولمیوب عبدینی بعد فك الرهن اخذ ایلمك ممکن ایکن اداء دیننه استعجال ایتمش اولمغله
اداده متطوع قیلنوب راهن اوزره آندن برشیئله رجوعه مجال بوله مز لکن صاحب السهم اول عبدی
برکمسنهیه مدت معلومهده ایجار وقبض اجرت ایلدکدنصکره مالك قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیمتله
اخذه قادر اولور که اجاره بعض اعذار ایله منتقض ومالك قدیمك اخذده ثابت اولان حقی تصرفات سائرهیی
نقض ایتمزسهده اجارهده عذر نافذدر نظیری شول فساد بیع ایچون استرداد مبیعده ثابت اولان حق بایعدر که
سائر تصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر نافذدر کذلك عیبله ردده ثابت اولان حق مشتریدر که
تصرفات سائرهده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر واکر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آنی حج یاخود عمره ایچون بدنه قیلمغله تقلید واشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین واحضار ایلدکدنصکره مالك
قدیمی ظاهر اولسه بو بابده قیمتیله اخذه قادر اولور که بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئلهٔ وقف بشقهدر که
آنده ملکی زائل وبیعی باطلدر وقول مذکور ایله متبین اولمشدر که وقفده اضحیه و بدنهیه قیاسله تجویز استبدال
ایدنلرك خطاسی ظاهر وبیندر وناقهٔ مزبورهیی مالك قدیمی قیمتله اخذ واسترداد ایلدکده صاحب السهم
دخی اول قیمتله بدنهٔ اخری آلوب مکان اولی یه وضع وایراد ایدر که آنك حقنده قیمت آنده ایجاب حق الله
قیلدیغی ناقهدن عوض وحکم عوض حکم معوضدر واکر مأسور اولان برعبد اولوب آنی برکمسنه اعدادن

مطلب بنقض الشفیع الوقف اذا وقف المشتری

مطلب الاختلاف فی وقف المنقول

مطلب الاعذار فی نقض الاجارة

مطلب بمنع الاستبدال فی الوقف

قیمتندن اقل یاخود اکثر ایله اشتراد نصکره حین وفاتنده آنی برشخصه وصیت قیلش اولسه مالك قدیمی آنی
موصی لهدن قیمتله اخذه رخصت و یریلور زیرا وصیت مزبوره بعد الوفاة عین عبدی تبرع ایدوکی بی التباس
اولمغله حال حیاتنده هبهٔ عبد ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالك قدیمی موهوب لهدن قیمتله اخذه
قادر اولدیغی کبی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشترا کمسنهیه وصیت ایتمیوب ملکنده ایکن وفاتی ظاهر
اولسه مالك قدیمی آنك اشترا قیلدیغی ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زیرا وراثت عین خلافت اولمغله
مورونده ملك وارث همان ملك مورثدر حتی وارث مبیعی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر ومشترای مورثده
مورث کبی مغرور قیلنمه جغی ظاهردر پس مالك قدیمی مورثدن ثمنله اخذ ایلدیکی کبی وارثدن دخی اخذه
مقتدر در اما موصی له اول عینه انجق سبب جدید ایله مالك اولوب ملك موصی ایله تملك دکلدر حتی بایع
موصی اوزره عیبله رده غیر قادر ومشترای موصیده مغرور قیلنه جغی متعذر در مؤلف دقیق الاعتبار اقر الله
تعالی عینه فی دار القرار دیرکه اکر اول میت رقبهٔ عبدی وصیت ایتمیوب انجق خدمتنی یاخود غلهٔ کسبنی وصیت
ایتمش اولسه اولبابده مالك قدیم ایچون عبدی کرك ثمن وکرك قیمتله اخذه رخصت یوقدر زیرا موصی لهك
آنده حق لازمی متحققدر حتی وارث اول عبدی بیعه واول حقی ابطاله قادر وملتحق اولهمز پس مالك قدیمی
آنی وارثدن اخذه قادر اولماز که آنده حق موصی له متقرردر وموصی لهدن اخذه دخی مالك اولماز که بدل ایله
حق اخذی انجق مالك عینك یدندن ممکن ایکن موصی له عین عبده غیر متملکدر اما صورت سابقه بشقهدر که
آنده موصی له عین عبده مالك اولمغله مالك قدیمی قیمتله اخذه متملکدر اما خدمت یاخود غله ایله موصی له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولور که مانع اخذ اولان حق موصی له موتله باطل اولمغله حق مالك
قدیم ظاهر اولمشدر ینه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جمیع الاهوال فی جمیع الاحوال دیرکه عبد
مأسور ایکی کمسنه بینلرنده مشترك اولوب غنیمتده وقوعله تقسیم دنصکره احدهما حاضر وآخر غیر حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفنی نصف قیمتله اخذه قادر اولور زیرا اخذی انجق ملك قدیمله
حاصل وهر بری نصف عبده مالکدر وحکم کل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحیح المسالکدر واکر ایکیسی
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقاسیه راغب اولسه طالب اخذ ایچون
نصفنی نصف قیمتله اخذی جائز ومناسب کوریلور زیراهر برینك کندو حصهسنده رأیی معتبر ایکن طالب
اخذ خیارشریکنی ابطاله مالك اولمدیغی کبی اول دخی بونك اختیارینی ابطاله متملك اولهمز کذلك اولبابده
صاحب السهم سز بکا ضرر تبعیض ملکی الحاقله عبدیمی اوزریمه افساد ایده یورسز پس تماما اخذ
ایدرسز یاخود تماما یدمده ابقا ایدرسز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولنماز که مالك قدیمدن دفع ضرر الزم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالك قدیم آنك یدندن خواه ناخواه اخذ ایلمك بی اشتباهدر اما
مالك قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلنی ترك ایلدکده حکم مسئله بشقهدر که آنده احد الابنین
ایچون صاحب السهمك رضاسی بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زیرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقامنه قائملردر ومورث حال حیاتنده عبدك بعض اجزاسنی اخذ و بعض اجزاسنی ترکه مالك اولمیوب
بلکه جمیعا اخذی یاخود جمیعا ترك وتسلیمی لازم اولمقله ورثهسنه دخی لازم اولور سؤال اولنور سه که
تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتنده ایکن نصف عبدی ترك وتسلیم ایدوب نصف باقیدن ساکت اولدقده
حقنده تسلیم تمامی ثابت اولمق اقتضا ایدر که احد الوارثین کندو حصهسنی ترك وتسلیم ایلدکده حکم تسلیم
حق آخرده دخی ظاهر اولوب بردخی تمام عبدی اخذه قادر اولمیهلر جواب ده دیرز که بلی حکم مسئلتین متحد
انجق حق مورثده وجه تسلیم متعدددر زیرا مورث نصف عبدی تسلیم ونصف آخرینی نصف قیمتله
اخذه طالب اولورسه بو قولی هیچ تسلیمدن عد اولنمیوب ینه تمام عبدی اخذه قادر اولور اما نصفنی تسلیم
ونصف آخردن سکوت ایدرسه مسئلهٔ شفعه کبی مورث تسلیم تمامه مالك اولدیغندن حقنده تسلیم بعض همان
تسلیم کل قیلنمغله بردخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخرده مالك تسلیم اولمادیغندن
احدهمانك تسلیمی انجق مورثك تسلیم نصف وطلب نصف آخری حکمنده داخل وحکم تسلیمی باطل اولمغله
صکرهدن اخذ تمامده توافق ایتدکلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واکر مشرکین بربلده اوزره استیلا ایدوب
صکره مسلمین یدلرندن انتزاعله استعلا برله بین الغانمین تقسیم اولندقده اول بلدهدن برخانه برغانمك سهمنه
تسهیم اولنوب اول غانم اول خانهنك بعض ابنیهسنی هدم ایلدکدن صکره مالك قدیمی ظاهر اولسه بوصورتده

مطلب للوارث ان یرد ما اشتراه المورث

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمز میسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه و بنـابی تماما
اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقـاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاك
ایتمش اولسه‌ینه فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه‌در که شفیع انجق
مشتری بنایی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقـاضنه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا شفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقـاض بنا منقولاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر ثمنله تملك مأخوذ بنه
نائل اوله جقدر و بنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه‌سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه‌سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقـابل اوصاف اولمـامغله قیمت اصلدن برشیئی اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقـامنده برارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغـله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخـل وثمری تمـاما اخذه
قادر اولور کذلك صـاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یاقلع ایتمـك اوزره بیع ایتمش بولنسه
ینه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن
برشیئك سقوطی رواکور یلمز انجق نخل وثمر بعینه یدغاصده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب و یدمشتریده
قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور اما مسئلهٔ شفیع بشقه‌در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شـاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقجه تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بنـاء علیه
بزدخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخـلی نقض ایدوب مشـتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تمـاما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق نثـار ملأ الله تعـالی قبره من الانوار دیر که برکسنه برعبدی اشـترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبـدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ و برغانمك سهمنده تسهیم ایتـدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کوریلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفـاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکته سی اولدر که مبیع قبـل القبض
ضمان ملك بایعده‌در که هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هـالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیـاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البـایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتممشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولندیغندندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتله اخذندن نکول ایدرسه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله
اخذ وقبول ایدر که اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کوریلور
و بعد الاخذ مبیع مشتری‌یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنـه شروع ایلسه بودعواسی مسموع کوریلمز زیرا ابتـداء امرده عبدی قیمتله
اخذدن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالنی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری‌یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استردادنه طـالب ومائل اوله ینه دیر که عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب بر ابن صغیرینی
ترك وا کابرکسنه‌یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمهٔ مجانا و بعد القسمهٔ قیمتله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بومسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه‌در و وصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسنی مستلزم اولور واولبابده طرف
مالك قدیمدن وکیـل اخذ اولان کسنـه اوزره عهدهٔ اداسی متوجـه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعه اذا هدم المشتری البناء

مطلب الشفعه تختص بالعقار دون المنقول

عهدهٔ اداسی متوجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزلنه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهده‌دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبریدر اما مسئلهٔ شفعه بشقه‌در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو مالرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمته ضامن اولدقـده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعـد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغـله مال صغیرده صحت رجوعنی متضمن اولور اما وکیل بالاخـذ قیمته
ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مز که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیان کسنه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندونفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کوریلور
مکر که اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور وا کر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدن صکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبـد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقـدم ایدوکی مالا کلا مدر و بوصورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیرا وصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبـار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبـدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخـذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنـایت ایتمکله وصی مال صغیردن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحدده مجتمع اولمشلردر ینه دیر که مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلمیوب انجق حکمی
قاضی‌یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیر لردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبـده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطـالبهٔ دینله تقاضا ایتمیوب اولا بده قاضی دخی عبدی ینه صاحب السهمه رد وقیمتنی
صغیره رد ایله قضـا ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایدوب حکم قاضی انجـق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قیلمق مانعدر اما مسئلهٔ
متقـدمه بشقه‌در فعلی هذا وصی عبـدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعـده عبـدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبـد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب ینه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقـق اولور زیرا بو تصرفی نظر
صغیری غیر مشتملدر که قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغیـر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغـله اداء فدا ده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسیزین دخی عبـدی دینلریکز ایچون بیع ایده رم والا عبـدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخـذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقـع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغـله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیـره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعـین اولور بوصورتده غرما فدادن مقـدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبـدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر اللصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بوصورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغيرك مال مخصوصی اولمیوب بلکه مال میتدن ایکن دین میت دخی ترکه سنی محیط بولنمغله غرماسی بزلر
بو مالله فداء عبده راضی اولمیوب همان دینمز ایچون اول مالی اخذ ایده رز دیو نزاعه شروع ایلسه لر اخذلری
مشروع کوریلورز یرا فرض مذکور اوزره ترکهٔ میت حق مخصوصلری اولمغله نفسلری ایچون اختیار نفع
وضررده مرادلری اوزره امضاء حکم اولنمق لازم ومرصوصدر واولبابده وارث ایچون فداء عبده مباشرت
ممتنعدر که ترکه دینله مستغرق اولنجق ملك وارثه مانعدرینه دیرکه عبد مزبوری مشرکین ید صاحب السهمدن
دفعهٔ ثانیه ده اسیر ایدوب بعده مسلمین ینه اخذ وسهم غانم آخره تعیین ایتدکلرندن صکره مولای قدیمی
حاضر اولسه اخذینه بروجهله قادر اولماز زیرا اسر ثانی ملکی اوزره جاری اولیوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاری اولدیغندن حق اخذی انجق غانم اول ایچون ثابت وحق مالك قدیم انجق حق غانم اولده متثبت
اولمغله غانم اول آنی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذ ایله مالك اولدقجه مولای قدیمی سبیل اخذه
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانیدن قیمتله اخذ ایلدکده مولای قدیمی دیلرسه آندن انجق ایکی قیمتله اخذه قادر
اولور که غانم اول احیاء ملکنه محتاج اولوب اداء قیمتله ملکنی احیا ایتمکله اول اداده متبرع اولمدیغی ظاهردر
بناء علیه مالك قدیمی دیلرسه آنی انجق قیمت اولی وغانم اولك ثانیه ویردیکی قیمت ثانیه ایله اخذه مقتدر اولور
کذلك مسئلهٔ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدی اعدادن اشترا ایلین مشتری بولنوب آنك یدندن
دفعهٔ ثانیده اسیر اولدقدنصکره مشتری آخر آنی اعدادن اشترا قیلش اولسه ینه حکم مذکور تمامه بونده دخی
اجرا اولنور که مشتری اول مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایتدکجه مولای قدیم ایچون اخذی ممکن اولمیوب
واخذ ندنصکره دخی دیلرسه انجق ایکی ثمنله اخذ یاخود بالکلیه ترك وتسلیم ایده جکی متعیندر واکر بر عبدك
مالك قدیمی عبدی صاحب السهمدن قیمتله یاخود مشتری اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضی دخی
عبدی اکا تسلیمله قضا ایدوب یاخود صاحب السهم ومشتری بلاقضاء اکا تسلیمده اظهار رضا ایتدکلرندن صکره
لازم اولان قیمت وثمنی ویرمدکجه عبدی تسلیمدن نکول ایلسه لر بو نکوللری مشروع ومقبول کوریلورز یرا
مولای قدیمك احیاء ملکی انجق فداء لازمی ایله ممکن اولمغله اول فدایی ادا ایتدکجه دك ملکینك جواز حبسی
متبیندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشتری البته راد آبقدن ادنی دکل ایکن رد آبق مقابلهٔ جعل واجبده
مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطریق الاولی در بو صورتده مالك قدیم اول فدایی تسلیم ایدوب یاخود
ایتمیوب انجق هنوز عبدی قبض ایتمش ایکن آنی شخص آخره بیع ایلسه بو بیعی البته باطلدر اکرچه فدایی
تسلیم ایتدکده لبته تسلیم عبدن عجزی ظاهر واو وجهله بطلان بیعی باهردر لکن فدایی ادا ایلدکده
وجه بطلانی اولدر که مبیع البته یدذی الیدده قبض ایلدیکی قدامقابله سنده مضمون ایدوکی نمایاندر کورمزمیسنکه
مبیع مرقوم هالك اولدقده البته رد فداسی لازمدر بو جهتله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبیع فی یدالبایع
منزلنه نازل یاخود اقاله یاعیبله رد حکمی اوزره قضاء قاضی ایله یاخود بلا قضاء فسخ بیعدن صکره مبیع
فی یدالمشتری منزلته نازل اولوب صورت اولاده بیع مشتری وثانیه ده بیع بایع باطل اولدیغی کبی عبد مزبورده دخی
بیع مالك قدیم باطل اولور لکن صورت ثانیه ضد دنده اولد یغیمز مسئلهٔ عبدی قیاسده اقرب الاشباه ایدوکی
بی الباسدرکه بو محلده مؤلف کرامت بنیان مالك قدیم اول عبدی ذی الیده بیع ایلمك جائزدر دیو ذکر
وبیان ایلمشدر وصورت اولی ده مشتری مبیعی بایعه بیع ایلمك ممکن اولمدیغندن عندیمزده ظاهر ومتبین
اولمشدر که عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بیعدن صکره ید مشتریده بولنسان مبیع ایله موازی ومواز ندر
وعبد مرقوم ملك مولای قدیمه عود تندن صکره ینه مضمون بالفدا اولدیغی کبی مبیع مرقوم دخی اصل ملك بایعه
عود تندن صکره ینه مضمون بالثمن ایدوکی هویدادر ومبیع مرقومده ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی غیر صحیح
اولدیغی کبی عبد مرقومده دخی ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی باطل صر یحدر بناء علیه مولای قدیمی
عبدك عیب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضی ایله و بلا قضاء قادر و بعد القبض رده انجق
قضاء قاضی ایله مقتدر اولوب شول بایع منزلته نازل قیلنور که مبیعی مشتری عیبله رد ایدوب بعلری قضاء
قاضی ایله منفسخ اولدقدن صکره مبیعك عند المشتری حادث اولان عیبنه واقف وواصل اوله واکر مالك قدیم
عبدینی بعد الاسر هیچ کورمش ایکن فدا ایله اخذ ایدوب کوردکدنصکره اخذندن نادم اولسه بو صورتده
صاحب السهم اوزره ردی ممکن ومنتظم اولماز که خیار رؤیتله ردی شراء مبتدایه مخصوص ایکن بو بابده
اخذی انجق اعادهٔ ملك قدیمی مستلزم اولمشدر لکن حکم مزبور اول وقتده جاری در که عبد اوزره مقدما

مطلب راد الآبق حبسه الى ان يستوفى الجعل

یدنده بولندیغی حالتدن جانب نقصانه تغیر طاری اولمیه زیرا طاری اولدقده جوازردی آشکاردر که فدا ایله انجق حالت
اصلیه سی اوزره اعادهٔ ملکنه طلبکار اولوب بعد التغیر مقصودنده تخلل خلل بدیدار اولمغله ردی جائز وسزاوار
کوریلور ینه دیرکه عبد مأسور بیك درهمه مساوی ایکن برکمسنه اعدادن آنی یوز درهمه اشترا واخراج ایلدکده
مالك قدیمی بشیوز درهم دینله وفات و برابن صغیرینی ترك ایتمش بولنمغله غرما ووصی حاضر اولدقلرنده غرما
فداسندن نکول ایلسه لر وصی ایچون مال صغیردن یوز درهمله فداسی مشروع ومقبول کوریلور زیرا عبدی
بعد الفداء بیك درهمه بیع ایدوب ایچندن میتك بشیوز درهم دینی ادا وصغیر ایچون یوز درهمی مقابلنده
بشیوز درهم پیدا اولمغله منفعتی ظاهر وهویدا در ونظر صغیری متضمن اولان مواضعده وصی فداده متطوع
قیلنماز ومسئلهٔ مزبوره فداء جنایته قیاسله اظهار وابدا اولنوب آنك حکمی بونده دخی اجرا اولنمشدر بو صورتده
بعد اخذ الوصی قیمت عبده نقصان کلوب انجق بشیوز درهمه مساوی اولسه البته غرما ایچون بیع اولنوب
ینه وصی اوزره غرامتدن برشیئ محتوی اولماز زیرا وقت اخذنده نظر صغیر ظاهر وتصرفنده نفع صبی متقرر
اولدقدن صکره بهاسنده حصول نقصانله حکم تصرفی متغیر اولماز کورمزمیسنکه عبد مزبور بعد اخذ الوصی
هالك اولدقده وصی یه غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بونده دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مقام
غرماده صغیرك براخ غائبی بولنوب وصی آنی بطدیکندن مال صغیردن یوزدرهمله عبدی فدا قیلدقدن صکره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنور اکر فداسی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه نصف فداده متطوع قیلنور که
نصف عبد ده مال صغیر ایله ملك غائبی احیا ایتمش اولوب اول دخی حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قیلنور اما مسئلهٔ اولی بشقه در که آنده جمیع عبدده ملك صغیری احیا ایدوب نصفنده ملك غرمایی
استحیا ایتمشدر که دین میت ترکه سنی محیط وشامل اولدقده البته تمام ترکه ملك وارثه داخل اولور کورمزمیسنکه
وارث دین میتی محل آخردن قضا ایله ترکه یی نفسی ایچون استخلاصه قادر اما احد الوارثین حصهٔ شریکنی
محل آخردن ادا ایله ملك مشترکی نفسی ایچون استخلاصه غیر مقتدر در واکر فداسی امر قاضی ایله واقع
اولمش ایسه اول بابده قاضی اول غائبی تخییر ایدوب دیلرسك نصف فدایی ویریرسك تا که عبد صغیر ایله
بینکزده بروجه مناصفه مشترك قیلنور ودیلرسك عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه اوزره رد
وصغیرك یوز درهمنی استردا دایده رز دیو تعیین مضار ومنافع ایدر که وصی امر قاضی ایله ادا قیلدیغی فداده
البته متطوع قیلنماز وفداء مزبور اکرچه صغیره نافع ایدی لکن فسخ فدا ایله ینه نفع صغیر ضایع اولماز که
صغیر مزبور کبیر اولدقده دیلرسه عبدی یوز درهمله فدا ایدوب نصف فداده قرنداشی طرفندن متطوع
اولمق ممکن ومتسعدر ینه دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده مشتری اول عبدی اعدادن ایکی یوز درهمله اشترا قیلش
اولوب میت اوزره دخی طقوز یوز درهم دین اولدیغی نمایان اولسه وصی آنی صغیر ایچون ایکی یوز درهمله
فدا قیلمق جائز وشایان اولماز که ثمندن طقوز یوز درهم دینی ادادنصکره صغیر ایچون انجق یوز درهم قالوب
باقی یوز درهمله خسران صغیری موجب اوله جغی ظاهر وعیاندر بویله ایکن وصی فداء مزبوره مباشرت ایلسه
نظر اولنور اکر مباشرتی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه بو تصرفی بیان مشروح اوزره نظر صغیری متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قیلنور بوندنصکره عبد مزبور ضعف قیمتی اولان ایکی بیك درهمله بیع اولنسه
بعد اداء الدین باقی قالان بیك یوز درهم صغیر ایچون ابقا اولنوب ینه وصی فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنور که معتبر اولان وقت اخذنده اخذی نظر صغیری متضمن دکل ایکن صکره دن حادث اولان زیاده ایله
اول حکم ثابت تغییر والغا اولنماز ینه دیرکه واکر مباشرتی دین میت وقت امرنده معلوم قاضی اولمدیغندن امر
قاضی ایله واقع اولمش ایسه بو صورتده وصی فداسنده متطوع قیلنمیوب انجق قاضی غریمی علی وجه الاجبار
تخییر ایدوب دیلرسك دینك قیمت عبدك طقوز عشری اولمغله فدانك طقوز عشری اولان یوز سکسن درهمی
سن اوزریکه التزام ایدرسین والا عبدی مشتری یه رد وفدایی استرداد ایده رز دیو حکم وتقریر ایدر بو صورتده
غریم شق اولی ملتزم اولورسه مال صغیردن ویریلن فدا مشتری یه سالم اولوب بعده عبدی بیعله غریم استیفاء
دین ایدوب باقی قالان ایکی یوز سکسن درهمی صغیر ایچون ابقا اولنمغله صغیر ایچون سکسن درهمله منفعتی مستلزم
اولور بو صورتده قبل البیع عبدك بدننده یاخود بهاسنده نقصانی ظاهر اولوب بیعی انجق مقدار دینله یاخود
اقل ایله متیسر اولسه اول بابده صغیر حصهٔ فدادن شیئ آخر ایله رجوعه قادر اوله مزکه وقت اخذده معتبر اولان
حکم سابق متقرر اولدقدنصکره حادث اولان زیاده و نقصانله متغیر اولماز نظیری اولدر که عبد مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن برلسی آخر اوزره برشیئله رجوعه مالك اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکمسنه یی شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن سکره فداسی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأسور اوزره ایدوکی ظاهر وهو یدادر والله اعلم

باب اسر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یا مؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکمسنه نك عبدینی اسیر ایدوب دارلریله احراز لرندنصکره اول کمسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئنده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ جلا لتمآب دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلملری مالك قدیمك ردتندن مقدم یا مؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر ومرتد مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور لکن بعد اللحاق ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی یا قتلی متعین اولمدقجه قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتله اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتدده توقفه قائل اولوب قبول هبه سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر و قبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده واقع اولدیغنی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه بر وجهله اخذینه قادر اوله مزکه قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بوصورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایتدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه اداقیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه اکرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بوصورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی آنلره نیجه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بونزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك اولوب حق مرتد مال مستهلکده عائد اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر کورمزمیسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلاشیء اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطا ایله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذ عبده رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت و عبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه بوبابده اکا رخصت ویریلمزکه تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر راجعدر وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر کورمزمیسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشروعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ وقبولدن امتناعلری وبو اخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس ما نحن فیه کبی تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه بوبابده اخذ عبد ایله بکام اوله مزکه عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتمامشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدنده حق اخذی ثابت اولمدقده ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه برمرتد عبد مرتدی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسنی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی ما نحن فیهده اخذندن اولی در که بونده عبدینه دار الحربده مالك اولوب ما نحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبدینه دار الحربده مالك اولمدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده ما نحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی اسر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغندندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز پس قاضی لحاقیله قضا ایله میراثنی ورثه سنه اقضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذلری سزا کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتد کرك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز اما نفسی ایچون رخصت ویریلدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت ویریلدیکی اکا مبنیدر که ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی مستلزمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلدین وجه اوزره مرتد قبول اسلامله رجوع ایتمدکده حکم مسئله بشقه در که آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری امر سهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واکر مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبدده ورثه دن احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقیله فی حکم المیتدر بوصورتده ورثه اخذ وبیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویریلمزکه ورثه آنی بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب مسلمین آنك عبدینی کندو وایله برابر یاخود کندودن مقدم یا مؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موتده نزول ایتمکله حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامله عودت ایدر سه ذکور مرتد ینده سبقت ایلدین جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جوار دارنده ردتندن مقدم يا مؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين دار الحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء اللحاق قبول اسلامله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله شفعه به طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمدقده منزلهٔ غيبتده اولوب غائب بعد الحضور ينه شفعه سى اوزره ثابت ورانيد را ما لحاقيله قضا اولندقدن شفعه يه ورثه سى نائل قيلنمازلر كه شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر و بو صورتده مرتد قبول اسلامله عودت ايلدكده اول دخى شفعه يه نائل قيلنماز كه قاضى لحاقيله قضا ايتدكده دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله تعالى اليه ببدايع الاحسان ديركه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم يا مؤخر قبول اسلامله راجع اولسه ينه شفعه ايله اخذى جائز و واسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان بولنمشدر و حربى ايچون دار اسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزميسنكه بعد اللحاق مدار شفعه سى اولان كندو دارينى بالنفس بيع ياخود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بو جهتله حربى اولديغى متبين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر لكن بو صورتده ورثه سى شفعه ايله اخذده تقاضا ايدرلرسه كركدر كه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب حق شفعه لرى متثبت اولور نظيرى اولدر كه بركمسنه بر دارى بشرط الخيار اشترادن صكره جوارنده دار اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدن صكره بيعه عالم وطلب شفعه يه عازم اولسه عند ابى حنيفه رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشترا سنده تصرفه قادر اما مانحن فيهده ورثه قبل قضاء اللحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه لرى نيجه متقرر اولور جوابنده ديرز كه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله در يوقسه قدرت تصرفله دكلدر ومسئلتين مرقومتينده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب ملكى تام ومحل ملكدن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده شفعه يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمزميسنكه مكاتب عن وفاء فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه سى اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه لر ينه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز كتابى ادا اولنمديغندن ورثه سى دارنده تصرفه غير مقتدرلردر واكر حربى مستأمنك دار يمزده مالك اولديغى دارى جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولورزيرا حربى امانله دار يمزده حاصل اولدقجه البته معاملاتنده حكم ذميده داخلدر بو صورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده ينه امانله داريمزه رجعت ايلسه بو صورتده شفعه ايله اخذينه رخصت ويرلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا داريمزه داخل اولميان حربى منزلته نازل اولمشدر حال آنكه بو مثللو حربى ايچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دار الحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه ينه معناى مشروح اوزره دعواى شفعه سى غير مسموعدر ينه دركه مرتدك دار الحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بو دعواسى مسموع اولماز اما امرأهٔ مرتده بشقه در و بو اختلاف بزم باب ما يوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلديغمز تصرفات مرتدده واقع اولان اختلافلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان قبول اسلامله شفعه سنه طالب اولمازسه البته شفعه سى باطل اولور زيرا حين وقوفنده قبول اسلامله طلب شفعه ممكن ايكن تركله عاطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لا يجرى ويكون حرا بالاسلام ومن لا يكون* يعنى مرتد ينلردن ومشركين عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب اولميانلرى وقبول اسلامله احراردن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلده باب واجب التحصيلدر فيجانكه زوجين ردتله دار الحربه لاحقين اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول والدى صغير ايكن اسير قيلسه لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنور زيرا ولد حكم اسلامده ابوينه تابع وصغير مزبورك ابوينده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت ايلدكده بعد الصبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابوينده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور لكن ولد مزبور دار الحربده كبير اولوب آندن دخى بر ولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير قيلسه لر اكرچه فيئده تقرير اولنورلر اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق جدنده واقعدر و بز باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع مسائلنده بيان ايلديك كه ولد حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم الميعاد ديركه بر مرتد مالى ايله دار الحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر مال مزبور فئ اولوب ورثه سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق دار اسلامده ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دار الحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صكره عودت بر له مالنى اخذ ودار الحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر بو بابده امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدر كه اول مالى سائر غنيمته اعطا قيلديغمز كبى ورثه يه دخى اعطا ايدرز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدر كه عودتى لحوقيله قضادن اقدم ايسه ورثه يه اعطا اولنميوب غنيمته اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره ده امامين مشار اليهما صبت سجال المغفرة عليهما ميانلرنده اختلاف حقيقى صورتياب اولميوب انجق امام ابو حنيفه رضى الله عنه ورثه يه وغنيمته اعطا ايدرز ديو اطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محرر بينلرنده اتفاق اوزره معتبردر كه عودتى لحاقيله قضادن اقدم اولدقده لحاق سابق حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانلرنده برابر اولمغله دار الحربه مالى ايله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خروجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور ومال ورثه اوزره بشقه بر حربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمتده واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلور ينه ديركه بر مكاتب ردتله دار الحربه لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه كركدر كه اول مالدن كتابتى ادا وباقيسنى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه دركه كسب مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دار الحربه لحوقندنصكره دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى بحرومدر و كسبنده حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دار الحربده كسبى دار اسلامده كسبى ايله مساوى كوريلور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربى اولوب دار الحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن برفردك حق ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره استيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور ينه ديركه بر حربينك عبدى قبول اسلام ايلدكده بز باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله حريتله بكام قيلنور اما مولاسيچون قصد تجارت اوزره دار يمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله من انجق اسلامنه اعتبار ايله دار الحربه رجوعنه رخصت ويرلميوب همان امام المسلمين آنى بر مسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفنه همت ايدر كذلك قبول اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار يمزه داخل اولدقده ينه حريته نائل قيلنور كه ذمت مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى حاصل اولمشدر اما دار يمزه دخولى امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز و واسع كوريليوب كما فى الاول مولاسينك عبدى قيلنمغله وفاء اما ايچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدر كه مرتدك لحوقيله قضا اولندقدنصكره ام ولدلرى وثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله سنده حلول ايله امضا اولنور زيرا لحاق بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور ينه ديركه بر مرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه سنی معیتنده طوعا اوکرها دارالحربه الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتاق اوله مزوبعض فقها رحمهم الله تعالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه در وعند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مرتد مزبور شول دار بعزده عبد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلنه نازل ودارالحربه لحوقله حربی بی امان حکمنده داخل اولمغله عبد مزبور حریته منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمق لایق ومناسبدر و بعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه در انجق ابو حنیفه رضی الله عنه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله سی انجق بیعله معتبر ایدی صکره قبل الازالة عبد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبل اللحوق بومملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولمامغله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلنه نازل اولورکه عبدی صکره دن دین اسلامده داخل اوله بناء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسه لر مملوك مرقوم شمدی حریته مظهر قیلنورکه نفسی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت ایتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنان قول صوابدر لکن تفسلرنده معنای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غیر داخلدر بنه دیرکه برمرتد مملوکنی ردته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه لر اول مملوك فیئده تقریر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتمدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعدام اولنور وامه ایسه حرهٔ مرتده منزلنه تنزیل ایله قتل اولنمایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور ینه دیرکه اکر برمرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره سنی یا مکاتبه سنی طوعا اوکرها نفسی ایله معا دارالحربه الحاق ایلیوب بعده مسلمین بو مذکوراتی اسیر ایلسه لر جمله سی علی جمیع التقادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیان امهٔ قنه دخی بوحالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتقه مظهر اولنلرده تقریر حریت اولی واظهردر ینه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده مرتد مزبور بو مذکوراتی ردته دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر البته فیئده ادخاللرینه مبادرت اولنور و بونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخاللرینه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرهٔ مرتده دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معا دارالحربه لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعد اللحوق ردنده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون مرتد ایله مغاسیلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتق موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب دین اصلا فیئ اولمامغله فیئ غانمینده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن بالکلیه زائل اولمشدر وبدل کتابت عهده سندن بالکلیه زائل اولمق البته عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکوره ده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنماز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقده حریت کبیدر و حر مرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولماز اما مسئلهٔ مرقومه ده مکاتب ومدبر اسلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه لر بعد اسر المسلمین مولالری قتل اولنسون یاخود قبول اسلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعده احراردن قیلنمغله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویهٔ ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یا مکاتبی ایله معا دارالحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله سنی اخذ واستحصال ایلسه لر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصال اولنورلر کذلك مسئلهٔ مفروضه ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسه لر ینه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلهٔ رجل مرتد بشقه درکه بو مسئله ده امرأهٔ مرتده سبیله مملو که اولمغله حکم فیئده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتدیکندن عبیدی بعد الاسلام حالتنه اصلیه لرینه موصول قیلنورلر والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنان رجل مرتد ایله همحالدر و بز قریبا بیان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر ومکاتبی حریته ایصال اولنورلر ینه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسلام ایلسه لر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاددن ومکاتباتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زیرا بونلر حریهٔ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حریهٔ اصلیه ده نازله اولد قلرندن البته بعد الردة سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینك ذکوردن اولان مدبر ومکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلر که آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنماز اما عبید وامالری بشقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده رقیقلری مرتد اولمامشلر ایسه جمله سی احرار قیلنورلرکه نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمامغله دیلدیکی کسنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسنه نك ولایتی ثابت دکلدر وعندیمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاء غیر متثبتدر ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولا بعد الثبوت محتمل ابطال اولمامقده نسبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسلامدن غیری نسنه قبول اولنمامقده مشرکین عرب منزللرینه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبات وامهات اولادلرنده حاصل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر ینه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه یی ام ولد یامدبر یامکاتبه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسه لر جواری مرقومه نك علی حالها ملکلرنده ابقالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه لری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه لر جواری مزبوره نیل حریتله کسب اعتلا ایدرلرکه نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتمشلرکبی اولوب موالیلری دخی اهل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینه تملك ایله امتیاز ایلمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبوره ده نساء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلرکه نساء مرتدات استیلاء مسلمینله فیئ اولملری منزلهٔ موتلرینه نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبوره ده جماعت مرقومه ذکوروانادن رقیق مسلمینی اخذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسه کرك جماعت مرقومه دن برجلك امه سی اولسون وکرك برامرأه نك امه سی اولسون البته فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استدلال اولنور واکر عبد قن ایسه ینه نظر اولنور اکر امرأهٔ مرتده نك یاخود مشرکهٔ عربیه نك عبدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسلامله مسلم اولورسه ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسلام اوزره باقی اولمغله صورت مذکوره ده عبد مسلم رتبهٔ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه حریتله اکرام وایتمزسه قتل واعدام اولنور واکر عبد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسیله معا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسنده ابقاسی التزام اولنور و عبید مذکورین بیان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبید ایله همحاللردر ینه دیرکه برمرتد دار الحربده برامهٔ حربیه یی اشترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امه یی اسیر ایلسه لر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استیلادایله جاری اولان حکم عتاقه فوت اولمیوب آنك حالی حریهٔ اصلیه دن اقوی دکل ایکن حریهٔ اصلیه حربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریتله شادکام قیلنور ینه دیرکه برعربی مسلم دار الحربده اسیر ایکن برامهٔ حربیه یی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسلم وهم مولای امه نك عبدی قیلنمق متقرردرکه ابن دینده

مطلب لا ولاء لاحد على العبد المراغم

خيرالابوينه ورق وحريتده والده يه تابع قيلمق حكم مشتهردر بوندن صكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر
بنه ابن مرقوم على حاله مولاسينك عبدى قيلمق التزام اولنوركه قبل الاسلام اكامالك اولوب اسلامى دخى ملكنه
سبب استقرار واستحكام اولمشدر امامسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر ابن مرقوم حرقيلنوب باباسى عشيرتنه
انتساب وانتمايدركه نفسنى منعهٔ مسلمينله مولاسى اوزره احراز ايتمش اولمغله حريت وانتسابى رونما اولور و باباسى
عربى اولمغله برفردايله عقد موالاتى صحيح اولماز اماصورت مفروضه ده باباسى عربى اولمامش اولسه ديلديكى
كمسنه ايله عقد موالاتى تصحيح اولنور واكر باباسى حربى اولوب مسلمين آنى اسيرايتدكلرندنصكره صاحب السهم
آنى اعتاق ايلسه البته ولاسى باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز كتاب الولاده بيان ايلديك كه ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوى در و ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسى بعد العتق ولاسنى كندو
مواليسنه جرايدر بوندنصكره مؤلف باهر الاجلال دارالحربدن على وجه المراغمه داراسلامه فرارايلين عبيد
اهل حرب اوزره برفردك ولاسى ثابت اولمديغنه قصهٔ عبيد اهل طائف ايله استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى حصن طائفى محاصره بيوردقلرنده بعض عبيدلرى على وجه المراغمه
جانب رسالتپناهى خارج اولملريله آنلرى اعتاق بيورديلر صكره مولالرى كلوب رق اوزره ردلرينه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اولئك عتقاء الله قول شريفلريله مولالرينى دفع ايلديلر
و بوقول ساطعلرى عبيد مرقومين وامثاللرى اوزره برفرد ايچون حكم ولا ثابت اولمديغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلى الله عليه وسلم عبيد مرقومينى مولالرينه رد ايتديكلرى مرويدر لكن روايت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولى الموالاة اولوب عبيد مرقومين وامثاللرى بعض احراركبى ديلدكلرى كمسنه لر ايله
عقد موالاتلرى جائزو بعد العقد ولالرى مولى الموالاتلرينه رد اولنور ديمكدر ينه ديركه برحربينك عبدى
دارالحربده قبول اسلام ايلدكدن صكره حربى آنى برمسلمه ياذمى يه ياحربى يه بيع وتسليم ايلسه عبد مزبور
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حريتله تكريم اولنور وبز بومسئله يى شرح السيرالصغيرده بيان وتقرير ايلديك
لكن مؤلف نحرير جواب مسئله يى كتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهام ايله تحرير ايدوب انجق اشبو كتابندن
بوموضعده بسط وتفسير اوزره ديديكه عبد مرقوم بيع مجرد ايله آزاد اولميوب بلكه بعد قبض المشترى عتقله
برمراد اولور ورأى صحيح انجق بوتفسيرصريحدركه عتقنده انجق يد مولاسندن خروجى معتبر اولوب خروج دخى
عقد بيعله ناتمام ونجق تسليم مشترى ايله رسيدهٔ تمام اوله جغى مقرردركه عقد مجرد قبل التسليم امرحكمى
اولوب دارالحرب دار احكام اولمامغله آنده انجق امرحسى مطمح نظردر بعده ينه بوموضعده مشترى مسلم
وذمى اولمغله حربى اولمق بينلرين تفريقده تدقيق حقيق ايدوب ديديكه مسلم وذمى اهل داريمزدن اولملريله
عبد مسلم يدلرينه داخل اولدقده داراسلامه خارج اولمش كبى اولمقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحريته نائل
قيلنور اما مشترى ينه حربى اولدقده عبد مسلم يداهل داريمزده داخل اولمديغندن حكم عتقه نائل اوله مز
امارواية السيرالصغير اوزره بينلرى هيچ تفريق اولنمايوب همان عبد مسلم هر قاچنكه ملك مولاى حربيسندن
زائل اوله البته وصول حريتله زائل اولور واولبابده مشترى حربى اولسون ياخود غيرى اولسون البته ملك حربيدن
تمام زوالى حاصل اولور ديو توجيه وتلفيق اولندى لكن اصح اولان بوموضعده قول صحيحدركه مشترى
حربى اولدقده البته موقع بايع حربيده واقعدر وفى الاصل ملك بايع حربيده مملوك اولديغى كبى شمدى ملك
مشترى حربيده مملوك اوله جغى ظاهر وشايعدر ينه ديركه اگر برمرتد برعبد ذميسنى طوعا اوكرها معيتنده
دارالحربه الحاق ايلدكدن صكره مسلمين آنلرى اسير ايلسه لر عبد مرقوم حراولوب تخليهٔ سبيل ايله تسيراولنور
زيراقريبا بيان ايلديك كه عبد مرقوم مسلم اولايدى كندو نفسنى احرازايله احراردن اولور ايدى پس ذمى اولدقده
دخى بويله دركه مسلم ايچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذميده دخى ثابتدر واگرمعيت مولاسنده نقض عهد ايتمش
ايسه البته فيئده ادخال اولنوركه ملك حربيده حربى بى امان اولمش اولمغله اوزرينه استيلا اولندقده فيئده ادخالى
عديم الاشكالدر واگر عبدمرقومك كاننده مدبر ذمى يامكاتب ياام ولد بولنسه بونلر دخى نقض عهد ايتمشلر ايسه
بعد الاسر احرار اولوب ايتمشلر ايسه فيئده برقرار اولورلر كه نقض عهد ايله حكم اهل حربده استقرار ايلمشلردر
امابونلر مولالريله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه دركه ذكر اولندى زيرا مرتد حراولدقده بعد الاسر فئ
اولماديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ايله دارالحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فئ اولديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولور ينه ديركه اگر برمسلمك مدبرى يامكاتبى

مطلب التعارض بين السير الكبير والصغير فى بعض المسائل

يا

يا ام ولدى اسلام ياخود ارتداد اوزره دارالحربه آبق اولوب اهل حرب دخى آنى اخذ واستعباد ايلدكدنصكره
مسلمين آنلرى اخذ واسير ايلسه لر ينه حالت اصليه لرى اوزره يد مولالرنده ابقا وتقرير اولنورلركه مذكورين اسباب
سائره ايله محل تملك اولمدقلرى كبى قهر مشركينله دخى محل تملك اولمدقلرندن مشركين آنلره مالك اولمامغله
مسلمين دخى اسر ايله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجال بالغ بولنانلرى اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسليم ونكولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلرى قتل اولنمايوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واگر آبق مرقوم عبد قن ايسه انده بين العلما اختلاف معروف واردركه معلوم اهل وقوفدر واگر برمسلم
برمملوكى ايله معا مرتد اولوب دارالحربه معا لحوق لرندن صكره اول مملوكى اعتاق ياتدبير ياكتابت يااستيلاد ايلدكدنصكره
مسلمين آنى اخذ واسير ايلسه لر مملوك مرقوم اخذ ايلينلرك فيئنده تقرير اولنور زيرا مولاسيله حربى اولمشلردر
وحربى مملوك حربيسنى يدندن اخراج ايتمدكده اعتاقى باطلدر واولبابده تدبير وكتابت واستيلادى دخى
موجب عتق اولمامغله مملوكى سبيله محل تملك اولمقدن اخراج ايلمز اما تصرفات مرقومه حربيدن داراسلامده
واقع اولمق بشقه دركه آنده عتق ياخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوكى قهر ايله محل تملك اولمقدن اخراج ايدر
ينه ديركه اگر اهل حرب برعبد مسلمى ياخود عبد ذمى يى اسر واحراز ايدوب ايچلرندن بركمسنه اكا تملك ايتدكدنصكره
آنى اعتاق ياتدبير ياكتابت قيلوب بعده مسلمين اول عبدى يالكز ياخود مولاسيله معا اخذ واسير
ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيله تسيراولنور زيرا عبد مرقوم بعد اسر المشركين على حاله
مسلم ياذمى ايكن شمدى منعهٔ جيشله نفسنى احراز ايتمكله حريتله كسب امتياز ايلمشدر واگر مولاى
حربيسندن تصرفات مرقومه دن برى ظاهر اولدقدن صكره مرتد اولوب صكره مسلمين آنى اخذ واسير
ايتمش اولسه لر جواب مسئله ينه وجه مشروح اوزره تقرير اولنور زيرا حربينك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبير وكتابتى صحيحدركه مسلم بعد الحريه محل استرقاق اولمق تجويز وتصحيح اولنماز اما عبد حربى
بشقه دربناء عليه عبد مسلم حقنده دارالحربده جارى اولان عتاقه اوزرنده جريان سبيه مانع قوى
اولمقده داراسلامده جارى اولان عتاقه ايله مساويدر واوزرينه جريان سبى امر مستحيل اولدقده مولاسى
آنكله معا سبى اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخليهٔ سبيل اولنور زيرا مولاسى معا سبى
اولندقده البته مولاسى فيئده ادخال اولنور وفيئده دخولى مدبر ومكاتبندن ملكنى ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعاسبى اولنمدقده عبد مرقوم على وجه المراغمه مولاى حربيسندن فرار ايله خارج كبى اولمغله ينه حكم
حريتده مندرج قيلنور لكن حربيدن تصرفات مرقومه ازتداد عبددنصكره ظاهر اولمش اولسه جمله سينك
بطلانى باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمين فيئده ادخال واسلام اوزره اجبار ايله استدلال اولنوركه ردتله حربى
اولوب حربيدن عبد حربيسى حقنده بطلان تصرفات مذكوره سى عديم الاشكالدر والحاصل رجال مرتدين دن
استرقاق اولنميان انجق حر الاصل اولانلردر اما حر الاصل اولميانلر قهر ايله محل تملكدركه حريتلرى اسلامله
متأكد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولميان حريت انجق اسلامله ياخود داراسلامله متأكد اولان حريتدر
ينه ديركه اگر عبيد مرتدين دارالحربده مولالرينى قهر واستعباد ايدوب بعده مسلمين جمله سنى اخذ واسير
قيلسه لر جمله سى حريت اوزره تقرير اولنورلر زيرا مولالرى احرار الاصل اولملريله عبيدلرينك غيرى آنلرى
سبى ايتمكله حريتلرى باطل اولمديغى كبى عبيدلرى سبى ايتمكله دخى زائل اولماز وعبيدلرى دخى مولالرينه
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتملريله منزلهٔ مراغمينه نازل وحكم حريته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبيدلرى
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتدكلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنلر قهر ايله محل تملك اولملريله آنلرى عبيدلرى
اسير ايلدكده عبيدلرينك رقيقلرى اوله جقلرى بديدار وعبيدلرى دخى مولالرينه قهر ايله نفسلرين مولالرى
احراز ايله احرار اوله جقلرى آشكاردر ينه ديركه برحربى مسلميندن برعبد مسلمى اسير ايدوب عبد مزبور
دارالحربده مرتد اولدقدنصكره آنى اعتاق ايلسه عتق باطل اولور زيرا ردتله حربى اولمشدر وحربينك عبد
حربيسنى دارالحربده اعتاقى باطلدر اما بعد الاعتاق سبيلنى تخليه ايدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ويد قهرندن بالكليه منفصل اولمش ايسه بوتقدير اوزره احرارده داخل قيلنورزيرا عتق ايله حكم اولنمامق
انجق مولاسى آنى لسانى ايله اعتاق ويديله استرقاق برله يدندن اخراج ايتمدكده حاصل ايكن شمدى يدندن
خروجى تمام اولمغله محذور مذكور زائل اولمشدر بوندنصكره مسلمين آنلرى اخذ ايلدكده مولاسى اخذ ايلين
مسلمينك فيئنده ادخال اولنوركه حربى اولمغله قهر ايله محل تملك ايدوكى عديم الاشكالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور که حال ردتده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده
برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده
بعد العتق آنی یدندن اخراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آنلری اخذ ایتمش اولسه‌لر ینه مولاسی بیان مشروح
اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکره دن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال
اولنور که بوصورتده یدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن
مأسور اولمغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلا شیٔ و بعدالقسمة دیلرسه قیمتیله اخذی ممکن ومبسوردر
اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکاعرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول
ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربیسنی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك
اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر عبد مرقوم حریتله بکام قیلنورکه ید مولاسندن تمام خروجله حرّ اولوب حریتی
دخی اسلامی ایله متأکد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آنی قهر ایدوب عبد دخی ملکلرینه
رفع خصام ایتمکله ملکلری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینه حریت اوزره تأبید
اولنور اما ملکلری رقی ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینه عبد اولمق اوزره مولاسنه ایصال اولنور
زیرا صورت اولی‌ده قوت ملکلری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اولوجهله عتق متأکد وصورت ثانیه‌ده
حکم رقی متمهد اولمشدر واکر اهل حربدن برقومك یدلرنده بولنان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن
داراخرایه هارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسه‌لر اولبابده منزلهٔ مراغمینه نازل اولملریله حریته
نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی دار اسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیدهٔ تمام
اولور وبزباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده مواضع متعدده‌ده بیان وایراد ایلدیك که اهل
حرب اختلاف منعاتله دیار مختلفه‌دن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جمله‌سی
حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم
حریتنه نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمازلر واکر عبید
مرقومین دار اخری‌یه هارب اولمیوب بلکه اول دارك اهلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرندنصکره مسلمین
آنلری اسیر ایلسه‌لر بوصورتده فیٔ مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره
دخی رق اوزره تقریر اولنورلر نکته‌سی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عنداسر المسلمین
منعهٔ مسلمینله محرز ین اولمامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبد حربیسنی اعتاق ایلسه
عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولورکه مسلم عبد معتقنی استرقاق ایده‌مز لکن جواب مذکور قول محمد
رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده عبد حربی حقنده حکم
عتق مولای حربیدن نافذ اولدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق
معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهین قهر ایله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر
بوندنصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنور اکر حربی الاصل
ایسه اولدخی سائر احرار اهل حرب کبی فیٔ مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی
سبی ایدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولماز زیرا ولاحکم نسب کبی اولوب برمسلمدن حربیده ثابت اولان
نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده ولابطریق الاولی ممانع اوله‌مز واکر مرتد الاصل
ایسه احراردن قیلنورکه مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملك اولمدیغی آشکاردر
واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتمیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
ولاسی مولاسی ایچون اثبات واتمام اولنورکه عندنده مولاسینك عتقی نافذ الاحکام اولمغله الولاء لمن اعتق
قاعده‌سی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأکد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله
عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتق مولاسی باطل وعتقی انجق اهل دارك
قبول اسلامنده ظاهر اولمغله دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال
ومتعسر الانحلالدر که عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده
ابقا اولنمق لازم ایدی وعتقی نافذ اولدقده مولاسی ایچون ثبوت ولاسی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی
رحمة الله تعالی علیه بواختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتمیوب بلکه بعدالعتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشدر

مطلب ثبوت الولاء كثبوت النسب

وبزبو مبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اما حربینك دارالحربده عبد حربیسنی اعتاقی شرط سابق البیانله
نافذ اولسه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدن صکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله
عقد موالات ایلسه حکم صحتی مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقه‌درکه عندنده ولاشبیه نسب
اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی متثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لازال نوال الاله یجری
علیهما جوابنده دیرلرکه ولاء عتاقه احکام مسلمیندندر واحکام مسلمین دار الحربده جاریه اولمیه جغی حکم
مستبیندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکلری عبیدلری وارایدی
بعدظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقه‌لری مولالرینه برقرار قیلندی جوابده دیرزکه اعتاق مزبور ظهور تباین
داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر
متباین وهراهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده
ثابت ومتمکن اولماز ینه دیرکه برمسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربیه یاخود امّ ولد حربیه‌سی بولنوب مسلمین
آنلری اخذ واسیر ایلسه‌لر هیچ بری فیئده تقریر اولنمازکه مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققدر اما آنلری
اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقه‌درکه بعدالاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن
حرائر سائره منزلنه نازل اولملریله بعد الاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دار الحربده فوت اولوب ممالیك
مرتدینی ترك ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسر ایله خوشحال اولسه‌لر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغله
فیئده ادخال اولنمازکه موت مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنماز
اما مدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلرکه آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال
اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عبد مزبور علی وجه المراغمه
مولاسندن فرار ایله داراسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبدی
قبول اسلام وذمتله علی وجه المراغمه خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغله اکا حق ورثه متعلق اولماز
کذلك دار اسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینه حکم سابقده مندرج قیلنورکه مولاسندن
علی وجه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهدة غیر محاربدر کذلك قصد قتال مسلمینله خارج اولوب
بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسه‌لر ینه حریتده تقریر اولنورکه هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما
مسئلهٔ مفروضده عبد مزبور ذمی ایسه البته اخذایلین مسلمینك فیئده ادخال اولنورکه مراغمه ایله آزاد
اولمد قدنصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حر حربی اولمغله اسر ایله فیٔ اوله جغی عدیم الاشکالدر
واکر بعدالقتال مسلمین اول عبد مسلم وذمی‌یه ظفریاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوع ایلرندن صکره اول دارك اهلی
قبول اسلام ایلسه‌لر بوصورتده ینه مولالرینك ملکنده مستدام قیلنورلرکه مولالرینه رجوعلرنده مراغم
ایلمدکلرینی اعلام ایتمشلردر واکر اول عبد مسلم وذمی داراسلامه امانله قادم اولسه‌لر بردخی رجوعلرینه
رخصت ویرلمیوب همان بیعله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصل اولمدیغندن
حریته نائل اوله‌مزلر ومسلم وذمی اولدقلرندن دارالحربه اعاده‌لری غیر ممکن وامان ویرلدیکندن آنلرده
ثابت اولان حرمت مالیت حربیه‌یه وجوب رعایت متبین اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر
حربینك عبد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور
زیرا نفسنی دارمزایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصد تلصص یاخود
قصد قتالله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی بی امان اولمغله البته فیئده تقریر اولنور
اما بومثللو دار یمزده حاصل اولان حربی بی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فیٔ جماعت مسلمین اولوب عند محمد
رحمه الله تعالی فیٔ خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب مایجوز الشهادة علیه بالردة ومالایجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری
تصویرده باب واضح التنویردر شارح الکتاب عن الله تعالی کآبه یوم الحساب دیرکه بزباب الاسیر والمفقود ومایصنع
بمالهما اثناسنده بیان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأه‌سی جائز وشایان
کورلمزکه معلوم الاثر اولمیان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر براسیرك ورثه‌سی دارالحربده ارتدادی اوزره
اقامت بینه‌یه شروع ایلسه‌لر اول بابده ایکی مسلم عدلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولماز زیرا اصل اسلامی
معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری حجت اولماز ایکن

ردتله حجت اولیه جغی بالاولویه مجزومدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بمافوق الرضا دیرکه ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتدکلرنده کرکدرکه قاضی اسیر ایله زوجه‌سی میاننده وقوع فرقتله قضایه ومالنی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایلیه زیرا قضاء قاضی حکم میتده دخولنی مقتضی اولمشدر بوندن صکره اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدلرك شهادت ایلدکلری ردتی انکار ایدرسه کرکدرکه قاضی اول انکار ایله مقدما خصم شرعی اوزره حجتله سبقت ایلین قضاسنی ابطاله درکار اولمیوب همان اول انکاری اسلام مستقبلی موقعنده اعتبار ایتمکله حقنده سائر مرتدینك حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتنی وید وارثنده بعینه قائم بولنانلردن غیر مالنی اکا رد وتسلیمه اجتسار ایلیه کذلك مسلم اسیرك مکاننده ذمی بولنوب اوزرینه نقض عهد ایله اقامت بینه اولنسه آنده دخی احکام مشروحه متبینه اولور انجق بونده شهادت ذمی اوزره قائم اولمغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی استماع ایدوب هنوز ردتیله قضا ایتمه‌مشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایلسه جمیع مالی ملکنده برقرار قیلنور زیرا قضاء قاضی مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدقجه مالی ورثه‌سنه واصل اولمامغله اسلامله عودت ایلدکده ردتی تخلل ایتمش اولسون اولمسون مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده شاهدین مذکورینك احوالندن ناسه سؤال اولنور اکر تعدیل وتزکیه ایدرلرسه عورتی باین اولورکه بینونت مرأه نفس ردتله ثابت اوله جغی امر متبیندر لکن امهات اولادلرینك عتقلری ایله حکم اولنماز که آنلرك عتقلری انجق موتله حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجق قضاء قاضی به اتصالله متثبت اولور سؤال اولنورسه که قاضی بینونت مرأه سیله قضا ایلدکده البته دارالحربده ردتیله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور البته عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخی قاضی لحاقیله قضا ایتمدکجه عتق امهات اولادی متحقق اولماز وبو بابده قاضی انجق بینونت مرأه واقع اوله جق مرتبه‌ده مقدار حاجتله قضا ایتمکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلمز لکن قاضی بر ذمی اوزره نقض عهد ایله شهادتی استماع ایلدکدن صکره ذمی بلا استیمان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلسه بو صورتده عند القاضی عدالت شهود بدیدار اولمش ایسه آنی فیء مسلمین قیلمغه ابتدار ایدرکه حجت مرقومه ایله البته عورتی باین اولوب بینونتی دخی انجق نقض عهد ایله وحقیقة وحکما تباین دارینله ممکن اولمغله قاضینك بو قضاسی البته نقض عهد ایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبوردن صکره ذمی مرقوم حربی اولوب بلا امان داریمزده حاصل اولمش اولمغله کندو فیئده داخل ومالنه ورثه‌سی نائل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده استیمان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاعه شروع ایدرسه بینه نقض عهدی عند القاضی حجتله ثابت اولدیغندن بینونت مرأه سیله حکم ایدوب انجق مالنی کندویه رد وتحویلله آنی شول ذمی منزلنه تنزیل ایدرکه نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراثنی بین الورثه تقسیم ایتمدین عودتله ینه ذمت مسلمینی تحصیل ایلیه وقاضی ذمی مسفورك دخی ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ایلمزکه آنلرك عتقلری تباین دار ایله حاصل اولمیوب انجق موتله حاصل اوله جغی هویدادر اما بینونت مرأه بشقه‌در ینه دیرکه ایکی مسلم بر اسیر اوزره عورتنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی اول شهادتله قضایه مباشرت ایلیه زیرا اسیر البته غائب اولمغله غائب اوزره بینه ایله لزوم ماله قضا صحیح اولمدیغی کبی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولنماز لکن عورتی معتده اولدقدن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدرسه اکا بینها وبین الله تعالی رخصت واردرکه زوجی حاضر اولیدی قاضی اول بینه ایله فرقتلری ایله قضا ایده جکی ظاهر ومتمیز اولمغله عورت اول حجته اعتماد ایله بعد الاعتداد تزوج ایلمك جائز کوریلور بو صورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلسه اولابده عورت طلاقله اسیر اوزره اعادهٔ بینه ایدرسه قاضی طلاقنی تنفیذ ونکاح جدیدی برقرار ایدر اما اعادهٔ بینه ایده مزسه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمیان بینهٔ سابقه ایله تنفیذ طلاقی ممکن اولمامغله همان آنی زوج ثانیدن تفریق واسیر اوزره رد ایلمك امر متعیندر ینه دیرکه ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود مقتولیتی ایله شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی موت وقتلی ایله قضایه مبادرت ایلیه زیرا بو بینه ردتی اوزره بده کبی خصم اوزره قائمدرکه ورثه‌سی ترکه‌سنه واضع الید اولنلر ایله مخاصملردر اما حکم طلاق بشقه‌در لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجق واحد عدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولمیوب انجق عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح کبی اوزرینه تسامعله شهادت جائز کوریلن موادی ذکر وتعداد ایلدی لکن فصول مذکوره باب الاسیر والمفقود اثناسنده فی الجمله ذکر وتقریر اولنمغله بو محلده ترك وتأخیر اولندی ینه دیرکه بر اسیر اوزره انجق واحد عدل ارتداد ایله شهادت ایلسه اشبو کتاب السیر الکبیرك روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد وتزوجه رخصت ویریلمز اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدیکی بشقه‌در وبز ایکی روایتك وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدیك کذلك واحد عدل اسیر اوزره عورتنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه حکم قیاس اوزره ینه اعتداد وتزوجنه رخصت ویریلمزکه اصل ملك نکاح انجق شهادت شاهدینله ثابت اولدیغی کبی مزیل ملك نکاح دخی انجق شاهدینله متثبت اولور لکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندرکه هر بری حق عورتده امر دینی اولان حل تزوجله شهادتدر وبز باب مرقومده بیان ایلدیك که خصم جاحد حاضر اولمدقجه خبر واحد امر دینده حجت وبرهاندر اما بو کتابك روایتی اوزره حکم ردت بشقه‌درکه خبر ردت خبر مستنکر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق اویله دکلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز اما طلاق اویله دکلدر لکن حکم ردتده دخی روایت کتاب الاستحسان اصحدر که آنده دخی خبر واحد حل تزوج بابنده مقبول ومصححدر زیرا مؤلف اصابت مسیر حکم ردتده شو وجهله تقریر ایلدیکه بر رجل وایکی امرأه اسیر اوزره ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدك شهادتلری اوزره شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی استحلال قتلندن غیری احکام سائره‌ده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایلیه وشهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولمدیغی کبی شهادة النساء مع الرجال ایله وشهادت علی الشهادة ایله دخی متثبت اولماز ایکن بونلر قتلك غیری احکامده ثبوت ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جغی بدیدار اولور کذلك بر رجل وایکی امرأه بر ذمی اوزره نقض عهد ایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلدکده بو شهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتمیوب انجق احکام سائره‌ده آنی ناقض العهد اعتبار ایتمکله فیء مسلمین قیلمغی اختیار ایدر زیرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان امورده حجت شرعیه‌در اما شبهاتله مندرئه اولان امورده حجت مرعیه دکلدر نته کیم سرقه ایله شهادتلرنده دخی بویله‌در کذلك بر رجل وایکی امرأه بر نصرانی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب نصرانی دخی منکر اولدقده ینه بحث محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنمیوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ینه دیرکه ایکی ذمی بر ذمی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایلسه‌لر بو شهادتلری اصلا قبول اولنماز زیرا زعم شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر واوزرینه شهادت غیر مسلمین حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ مسلمده‌در پس شاهدین مسفورین آنك اوزرینه شهادتلری مقبوله اولمدیغی زعم اوزره ایکن شهادته متهم اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اولوب اولمیان قبایحی ارتکابله اوزرینه حد ایجاب اولنوب اولنمامقده باب لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رحمة ربه المنعام دیرکه اصل شرعی اولدرکه احکام شرعیه‌ده اول حکم که کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اولمیه بقاسنی بطریق الاولی نافی اولماز واول عقوبت که کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اوله البته بقاسنی نافی اولور زیرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه‌در وشبهاتك اقواسی اول عقوبته منافی اولان نسنه‌در وکفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانی وجوب عقوبته مانع اولدیغی کبی بعد الوجوب وقبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استیفاء عقوبت منعدم اولدقدنصکره وجوب استیفاسی دخی زائل ومنهدم اولور بو اصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی تفصیل ایدوب دیرزکه بر مسلم برکسنه‌نك مالنی اخذ وانتهاب یاخود موجب قصاص اولان جنایتی ارتکاب یاخود بر مسلم اوزره افترا برله حد قذفی استیجاب ایدندنصکره مرتد اولوب یاخود شنایع مرقومه‌یی مرتد ایکن دار اسلامده اکتساب ایدوب بعده دار الحربه التحاق ونیجه زمان محاربهٔ مسلمینه تشمیر ساق ایلدکدن صکره دار اسلامه عود والتصاق ایلسه اول بابده قبول اسلام ایلسه دخی جمله‌سیله مؤاخذه‌سنه اهتمام اولنور زیرا حقوق مزبوره دار اسلامده اسبابنی اکتسابله واجب اولدقدنصکره محارب مسلمین اولمق وجوبنی سالب اولماز کورمزمیسنکه بر مستأمن دار اسلامده بونلردن برینی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه‌یی مستوجب اولور پس مرتد دخی بویله‌در اما شخص مرقوم شنایع مذکوره‌یی ردتله دار الحربه لحوقندنصکره ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامله عود وایاب ایلسه هیچ بریله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدرکه ارتکابی دار الحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر وحربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغی شنایعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غير مشروعدر حتى الاسلام يجب ماقبله حديث شريفى قبول اسلام مقدما ارتكاب اولنان
قضايى قاطع اولديغنه برهان ساطعدر و بو بابده اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا اثناسنده وغيريده
بيان ايلديك كه اهل حربك تأويل باطللرى كندو حقلرنده ترتب احكامده تأويل صحيحه ملتحقدر كه مسلم معاملات
مذكوره ايله اهل حربله معامله ايتدكده مؤاخذه يه مستحق اولمديغى كبى اهل حرب دخى مسلمله معامله ايتدكده
مستحق اولماز ومرتد دخى بعد اللحاق حربى اوله جغى متحققدر اما برمسلم زنا وسرقه وقطع طريق مثللو حقوق
اللهدن حدى موجب برسيئه يى اكتسابدن صكره مرتد اولوب ياخود آنى بعد الردة دار اسلامده ارتكاب ايدوب
بعده دار الحربه لحوق و بعده دار اسلامه عود وا ياب ايلسه هيچ برى ايله مؤاخذه اولنميه جغى بى ارتيابدر كه بو مثللو
حقوق اللهدن اولان حدودك اسبابنى ارتكابى وقتنده مستأمن كبى حربى اولمق وجوب حدوده مانع اولديغى كبى
حربيت صكره دن عارض اولدقده دخى بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ايله مؤاخذه اولنمقده
مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان مال الله وقطع طريقده عمدا قتل نفس ايتمش ايسه قصاصله مؤاخذه سى
مقرردر لكن قطع طريقده خطأ قتل نفس ايتمش ايسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ايسه ديتى عاقله سى
اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ايسه كندو مالنده مستوجب اولور كه نعما قيل انجق باعتبار التناصر
اولمغله مسلميندن فرد واحد مرتده ناصر اوليه جغى ظاهر و باهردر كذلك برمسلم شرب خمر ياخود وصول حد
سكردن صكره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ايلسه ينه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه
كفر اول حدك ابتداء وجوبنه مانع حتى ذمى ومستأمن اوزره وجوبى ممتنع اولديغى كبى بعد الوجوب عروضى
دخى بقاء وجوبنه مانعدر كذلك شرب وسكرى مرتد اولوب يد امامده محبوس ايكن ارتكاب و بعده قبول اسلام
ايتمش اولسه ينه حد ايله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه اول ارتكابى حال كفرنده التزام ايلمشدر نكته سى
اولدر كه كافر البته اباحت خمر وسكرى معتقددر وحدود شرعيه انجق اسباب حدودى ارتكابدن زجر ايچون
تشريع اولنمغله اول اسبابى ارتكاب ايلين حرمتنى معتقد اولمق لازمدر كه حقنده تشريع زواجر نافع اوله اما مرتد
مزبور حالت مزبوره ده حدود اللهى موجب اولان اسباب سائره يى ارتكاب ايتمش اولسه اجراء موجبلرينه
شتاب اولنور كه مرتد البته آنلرك حرمتلرينى معتقد ويد امامده محبوس اولمغله اوزرينه اقامت حدود امر ممكندر
اما اسباب مزبوره يى يد امامده محبوس دكل ايكن التزام ايدوب بعده دار الحربه لحوق ايتمدين قبول اسلام ايلسه
اوزرينه اقامت حدود جائز وواسع كورلمز كه ارتكابى محارب مسلمين ايكن واقع اولمشدر نكته سى اولدر كه
مرتد نفس ارتداد ايله البته وقت قدرتنده جواز محاربهٔ مسلمينه اعتقاد ايدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه
محاربه يه استعدادى اولمديغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما يد امامه واصل اوليه جق مرتبه ده مكان
بعيده بولندقده محاربه فى الجمله ممكن اولوب كندو دخى جواز محاربه يى اعتقاد ايلديكندن لاحق دار الحرب
حكمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واكر برمسلم قصاصى ياخود حد قذفى مستوجب اولوب
بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمينه نيازايله سزكله مصالحه ايده رم مستوجب اولديغم حد
اوزره بكا اعطاء امان شرطى اوزره ديو رجايه سرآغاز ايلسه مسلميندن برفرد ايچون اكا اول وجهله اعطاء
امانه جواز يوقدر زيرا شرط مذكور حكم شرعه مخالفدر قال عليه السلام كل شرط ليس فى كتاب الله فهو باطل
وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخى متمكندر كه قصاص محض حق ولى اولمغله آنده غير ايچون ولايت اسقاط
غير ممكندر وحد قذفده حق مقذوف شويله متمكندر كه مقذوف ايچون دخى اول حقى عفو ايله اسقاط غير ممكندر
بناء عليه اول مرتده وجه مذكور اوزره اعطاء امان ايلين مسلم البته حقنده وفاسى ممكن اوليان شرطى
ملتزم اولمش اولور كه التزام مذكور البته فسادى مستلزمدر بويله ايكن امام المسلمين اكا وجه مذكور اوزره
اعطاء امان ايلسه اول امانه وفاسى جائز وشايان اولماز قال عليه السلام ردوا الجهالات الى السنة يعنى
جهالتلريكزى ترك وسنت سنيه يه ميل ايديكز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ايديكه مظالم عباددن اولان شيئى
مرتد ايچون ترك ايلمكى شرط ايتمشيدى همان اول شرطه التفات ايتميوب عند طلب الخصم حد لازمى اوزرينه
اقامتله اجراى سنت واحياى شريعت ايدر بوصورتده مرتد مزبور شرط امانكزه وفا ايتمزسكزى دأمنه
رد ايدوب بعده بكا ظفر بولورسكز اجراء حد ايديكز ديو نزاعه شروع ايلسه بو نزاعى بروجهله مسموع اولماز كه
مرتد يد امامه واصل اولدقدن صكره آنى محارب مسلمين اولمق اوزره دار الحربه اعاده سى قطعا مشروع اولماز
واكر مرتد مزبور صلح مذكوره عازم اولدقده مسلمين دخى آنك مرامنه مساعده اولنمديغندن دار اسلامه خارج اوليه جغنه

مطلب حد القذف لا يسقط بعفو المقذوف

جازم اولسه لر كركدر كه اكا بروجهله اظهار معامله ايده لر كه هم دلخواهى اوزره اعطاء امان ايتدكلرينى
ايهام ايدوب هم ارتكاب كذبدن سالم اوله لر يعنى ان فى المعاريض لمندوحة عن الكذب مصداقنجه
محتمل الوجهين اولان معاريض كلامى اكا القا برله كذبدن تخلص واتقا ايده لر ومعناى مذكور حق مجازبينده
جائز ايدوكى امر مستبيندر قال عليه السلام الحرب خدعة وبو باب الحرب كيف يعاوله اثناسنده ذكر وانبا
ايلديك كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلك حديث بلاغت
اشتماللرنده معاريض كلامى استعمال بيورمشلردر نكته سى اولدر كه ارتكاب كذب رخصت شرعيه دن
بالكليه مقطوع اولمغله مسلم ايچون فى حال من الاحوال تعمد كذب ايلمك مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور
مرام مسلمينه اطلاع ايله اكا بطريق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ايلسه كركدر كه
مسلمين اكا دلخواهى اوزره اعطاء امانده انقياد ايدوب انجق كلام صلحده متفطن اوليه جغى وجه اوزره
نقض صلح ايده جك بعض كلماتى ضم وازدياد ايتمكله مرتدى تحصيله اجراء شريعته اجتهاد ايده لر و بو بابده اصل قوى
شول حديث مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه وفد ثقيف يعنى اهل ثقيفدن
ايلچى كلدكده يا محمد بزوقومميز مؤمنين اولورز لكن انحنا ايتمك يعنى نماز قيلوب ركوع وسجود ايتمك
شرطى ايله ديديلر ورسول الله عليه السلام آنلر ايله اول وجه اوزره مصالحه يى قبول وتقرير ايدوب انجق شروط
مسالمه لرين جامع اولان كتاب صلحك آخرنده على ان لهم ما للمسلمين وعليهم ما على المسلمين يعنى سائر مسلمين ايچون
حاصل اولان نسنه آنلر ايچون دخى حاصل وسائر مسلمين اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخى واجب اولمق اوزره
لفظ شريفنى كتب وتحرير ايلديلر و بو لفظ شريفى كلام اولى ناقض عد ايدوب آنلرى بعد الاسلام اداء صلوتله
دخى مؤاخذه يه منتهض اولديلر لكن مسلمين بوصنعته دخى قادر اولميوب دلخواهى اوزره اعطاء امان ايدرلرسه
ينه وفاء امان جائز وشايان كورلمز كه بو عهده وفالرى شرعا حرام وسبقت ايلين اعطاء عهدلرى دخى شرعا حرامدر
و برحرامى ارتكاب قطعا حرام آخرى ارتكابه طريق جواز اوليه جغى معلوم انامدر كذلك مرتد يندن
برطائفه ذمت مسلمين اولوب اداء خراج ايتملرى اوزره مسلميندن طالب امان اولسه لر آنلره دخى اول وجه اوزره
اعطاء امان جائز وشايان كورلمز زيرا قتل مرتد حد مستحق ايكن مقابلهٔ مالده اقامت حدى ترك وتأخير
غير جائز ايدوكى محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولميوب انجق حربينك معاملاتنه راجع اولان
اموردده احكام مسلمينى التزامدر واحكام مسلمين مرتد اوزره عن اصل لازمه ايكن اكا اعطاء ذمتده اخذ ماله
اظهار رغبتدن غيرى غرض يوقدر حال آنكه معناى مذكور حرامدر بويله ايكن مسلمين آنلره اعطاء ذمت ايتمكله
دار يمزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناع ايلرلرنده قتللرى لازمدر واولبابده مأمنلرينه ردلرى
فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز كه مرتد قبول اسلام ايتمدكده آنك اوزرينه حكم قتل بطريق العين
مستحق اولمغله قطعا ترك واهمال اولنماز قال عليه السلام من بدل دينه فاقتلوه واكر طائفهٔ مرقومه
مسلميندن موادعه يه طلبكار اولسه لر آنك حكمى باب الموادعه ده ايراد اولنديكه امام ايچون آنلر ايله موادعه
جائز وسزاوار اولماز مكر مسلمينده آنلر ايله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشكار اوله اول حينده دخى
موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ايلمك ممنوعدر كه جعل البته شبيه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج
غير مشروعدر بويله ايكن اخذ ايدرسه البته بيت الماله وضع واد خال ايدر كه جعل مزبور مال مرتدين اولوب
مرتدك بومثللو دار الحربده بولنوب اكا حق ورثه تعلق ايلمين امواللينك موضعى انجق بيت المالدر اما حكم
خوارج بشقه در كه آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب
توبه لرندن صكره اوزرلرينه رد اولنور زيرا مال خوارج قطعا اهل عدل ايچون غنيمت قيلنماز اما محاربين اولان
مرتدينك ماللرى بشقه در كذلك حربى مستأمن دار يمزده قصاص وحد قذفى مستوجب اولوب بعده
دارينه رجوعدن صكره مسلمينه التجا برله قبول اسلامى شرطى اوزره اكا امان ويروب اول حد ايله مؤاخذه
ايتملرينى رجا ايلسه تفصيل سابق بونده دخى اجرا اولنور كه صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن
ومرتد حكمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفيع المقام رفع الله تعالى درجاته فى يوم القيام ديركه برمستأمن
دار يمزده بعض شنايعى ارتكاب ايدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمين آنى اخذ واسره نائل اولسه لر
آندن قصاص فى النفسدن غيرى جمله سى ساقط وزائل قيلنور زيرا اسرايله رقيق اولوب رق دخى قصاص
فى الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافى اولديغى كبى بقاء وجوبه دخى منافيدر اما قصاص فى النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولمدیغی کبی بقاء وجوبنی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنورکه ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قیلمق غیرممکندرکه سابقی ایچون مالیت رقبه سی انجق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعه بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندنصکره جنایات سابقه لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه یه طالب اولسه لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه لری جائز ومناسب کوریلمزانجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه مجاربین اولدقلرندنصکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلرایله مصالحه ایلك حکم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه
ایتدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزر مصالحه یه طالب اولسه لر امام ایچون اولوجهله مصالحه لری جائز ومناسب
کوریلمز بو بله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدرکه اول شرطه وفایی التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه لری
ممنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا
علی حد لم یشهدواعند حضرته فانماشهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن
شهادتلری اول حدك وقت حضورنده اولمیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شهادتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهروبی ارتیابدر واکر
برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتمملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلمز زیرا مظالم عبادده احتیاج وعدم
احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع
کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کسنه لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده بینه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص
وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئی صاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغله آنلرایله عدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب مایصدق الرجل فیه من الردة فلا تبین منه امرأته وما لایصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه سی قاضی یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکام البته سنی قتل ایدرم یوقسه البته کافر اولورسین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قیلنوب اسیر اکراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجة
عدم تصدیق متقرردر توضیحی اولدرکه اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر
معهوده یه نسبت قیلمشدر وبو مثللو امورده قول بلاحجة قبول اولنماز نظیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمیه آنك قولی بلاحجة
قبول اولنماز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شهادتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعدمه علی الخوارج بعد ما تابوا

ایده رم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بواسیر اول حینده کافر اولدیمی اولمادیمی بیلمزز دیو تقریر
ایدوب اسیر دخی بن لسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردرکه حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته سی
اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر متنکردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبو مثللو امورده قولی بلاحجة قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه بینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر بینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری بزآنی برکره مجنون کوردك دیو شهادت ایلسه لر بینه قول آنك
قولیدرکه جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه اولبابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه بینه قول آنك قولی قیلنمق هویدادرکه حالت نوم حالت صباوت
کبی هرشخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور
کورمزمیسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه
بوکلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلنمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بویله در
واکر برکمسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقتنه مانع دکلدر اما حکم نوم بشقه درنکته سی اولدرکه سکرانك
عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق بشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
بشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقلدر حکمنده در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشاریتمارنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلر در مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم
حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنة علاوه
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتداسنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلتنه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور امامالی حقیقة هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کسنه
بشقه در واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکر ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیاننده موجب ردتدن اولان کلماتدن سالم اولمازسه ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کسنه
ارتدادینی حالت غیر معهوده یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمیوب حالت معهوده یه نسبت ایلدکده قولی
مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
بینه دیرکه برعورت قاضی یه کلوب بن شو زوجمی المسیح ابن الله دیرایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بن اول کلامی انجق آنکله قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولیه جغی بدیداردرکه مضمر البته ملفوظدن ادنی در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوق ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق او قبل ان اتزوجها

مطلب البنج یزیل العقل دون الخمر

ادتی ایله نسخ اولنمامق هویدا در کور مزمیسنکه برکسنه عورتنی تطلیق ایدوب قلبندن استثنا یه نیت ایلسه
البته وجه مذکور اوزره طلاقی واقع اولوب نیتی وقوعه مانع اولماز و بوصورتلرده عورتك تصدیق وتکذیبنه
حکم شرعی ترتیب اولنماز واکر زوج مرقوم بن اول کلامه نقل وحکایته دلالت ایلین عباره ضم ایدوب النصاری
یقولون المسیح ابن الله یاخود المسیح ابن الله قول النصاری دیمشیدم انجق عورت بعض کلامی ایشتمدی
دیو اقرار ایدوب عورت دخی اول ضمی انکار ایدرسه قول مع الیمین قول زوج ایدوکی آشکار در اما مسئلهٔ سابقه
بشقه درزیرا مانحن فیهده عین کلامی موجب فرقت اولدیغندن زوج سبب فرقتی اقرار ایتمیوب بلکه عورتك
ادعا ایلدیکی موجب فرقتی انکار ایلمشدر نظیری اولدرکه برکسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله دیمشیدم
دیوب عورت آنی استثناده تکذیب ایلیه اولبابده قول معنای مشروح اوزره قول زوج اولدیغی کبی
مانحن فیهده دخی اولور کذلك زوج مرقوم بن اول کلامه عبارهٔ مذکوره یی ضم وموصولا تکلم ایتمشیدم انجق
المسیح ابن الله لفظنی اظهار وعبارهٔ مضمومه یی اخفا قیلمشیدم دیرسه ینه قول آنك قولی اولمق بلا اخفا در
انجق شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله دیدی وشیء آخر سویلمدی دیو اوزرینه شهادت ایدرلرسه قاضی
حکمنده آنی ضم اوزره تصدیق ایتمیوب بینونت عورتی ایله قضایه مبادرت ایدر زیرا شاهدلر موجب فرقت اولان
سببی اثبات ایتمشلر ایکن ابطال شهود ده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده موجب
فرقت اولان سبب انجق کندو اقراری ایله ظاهر اولوب ظهوری دخی انجق منافی فرقته موصولا حادث اولدیغندن
قول آنك قولی قیلمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه که شاهدلرك شیء آخر سویلمدی دیدکلری شهادت
علی النفی اولوب شهادت علی النفی غیر مقبول ایکن قول مذکورلری نیچه قبول اولنور جوابده دیرزکه بوبابده
وقوع فرقت نفیله یعنی شیء آخر سویلمدی دیدکلری ایله ثابت اولمیوب بلکه اثباتله یعنی المسیح ابن الله
دیدی دیدکلری ایله مثبت اولمشدر ونفی مذکور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل میتك قرنداشی ووارثیدر
بوندن غیری وارثی بیلمزز دیو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفیه نازلدر توضیحی اولدرکه شاهدلرك شیء آخر
سویلمدی دیدکلری بحسب المعنی زوج مرقومك ادعا قیلدیغی ضم وزیاده انجق ضمیرنده مضمردر وظاهر کلامنده
مظهر دکلدر مفهومنی اثباتدر و بومثللو معنای مضمر موجب کلام مظهری ناسخ اولمغه صالح دکلدر وهم
قول مذکور بحسب المعنی سکوت زوجی اثباتدر وسکوت امر مثبت معایندر حتی شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله
دیدی بوندن غیری نسنه ایشتمدیك وشیء آخر سویلدیمی سویلمدیمی بیلمزز دیمش اولسهلر اولبابده قول البته
قول زوج اولوب عورتیله بینلری تفریق اولنماز زیرا بو تقدیر اوزره شاهدلر اول ضم وزیاده ضمیرنده در ظاهر
کلامنده دکلدر مفهومنی اثبات ایتمیوب انجق بزآنی ایشتمدیك دیوب نفسلرین غفلت وعدم سماعه نسبت
ایتمشلردر واول ضمی شاهدلر ایشتمدکلری کبی قاضی دخی ایشتممشدر بناء علیه قول البته قول زوجدر وعلی هذا
برکسنه بن خلعده موصولا استثنایی تکلم ایلدم یاخود طلاقده موصولا شرط یا استثنایی تکلم ایلدم دیو ادعا قیلسه
قول آنك قولیدر بوصورتده شاهدلر آنك اوزرینه اشبو رجل بغیر ذکر الاستثنا مخالعه وتطلیق ایلدی یاخود
مخالعه وتطلیق ایلدی وشرط واستثنا ایلمدی دیو شهادت ایدرلرسه بوندن صکره قول زوج قبول اولنماز اما
شاهدلر کلمهٔ خلع وطلاقدن غیری بزاندن نسنه ایشتمدیك دیرلرسه ینه قول آنك قولی اولوب قاضی عورتیله بینلرین
تفریق ایلمز مکر آندن قبض بدل خلع مثللو دلیل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بوصورتده قولی قبول اولنماز
ومسائل مذکوره بجمیعها ذکر ایلدیکمز وجه اوزره بناقیلنور ینه دیرزکه برکسنهیه بردفعه جنون عارض اولدیغی
معلوم اولوب عورتی آنك اوزرینه اشبو زوجم دون کیجه مرتد اولدی دیو یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایلدکده
اول کیمسنه دخی بکا دون کیجه جنونم عودت ایلدی بن دخی اول سوزی حال جنونمده سویلدم دیسه قول
مع الیمین آنك قولیدر زیرا جنون برکره عارض اولدقده ابدی عرض لازم اولور حتی عبدك حال صغر وکبرنده
برکره ظاهر اولدقده عیب دائم قیلنور زیرا عمرنده برکره مجنون اولان شخصك کوزلرنده بر اهل بصیرت نظر امعان
ایلسه آثار جنونی بطریق العیان ظاهر ونمایان کوریر بو جهتله اول کیمسنه بو دعواسنده تکلمی انجق حالت
معهودهیه مضاف ایلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضهده اول کیمسنهیه جنون عارض اولدیغی قطعا معلوم اولمسه
اولبابده بیان مشروح اوزره قولی قبول اولنماز بوصورتده قاضی عورتیله بینلرین هنوز تفریق ایتمدین اکا جنون
عارض اولوب صکره افاقت بولدقده ایشته بن دون کیجه دخی بو یله اولمش ایدم دیسه ینه تصدیق اولنمایوب
عورتی بینونتله آندن تفریق اولنور زیرا جنون صکره دن حادث اولمق ممکن اولمغله حدوثی تقدم وجودینه دلیل

مطلب الشهادة على النفي مندرج الى الاثبات

اولیه جغی متعیندر اما تقدم وجودی معلوم اولدقده بر دخی اثری قالمامق وجهی اوزره زائل اولمیه جغی
مجزومدر بناء علیه قولی صورت ثانیهده قبول اولنوب صورت اولیده مقبول اولمامشدر ونوم دخی بویلهدر که
برصورتده زوجم بنی وقت عصرده ثلاثا تطلیق ایلدی دیو دعوی ایدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ایکن
سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه قول آنك قولی ایدوکی هویدادر که نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض
اولمق ممکن و جنون کبی کاه ذاهب وکاه عائد اوله جغی متعین اولمغله کلامنی حالت معهودهیه نسبت ایلمشدر
اما برکیمسنهنك برماه اقدم زوال عقل رتبهسنده سکران اولدیغی معلوم اولوب آنك عورتی اشبو زوجم دون
کیجه مرتد اولدی دیو ادعا ایلدکده اول کیمسنه دخی بن بر آی اقدم سکران اولدیغم کبی دون کیجه دخی
سکران اولوب حال زوال عقلمده اولدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده تصدیق اولنمایوب عورتیله بینلری
تفریق اولنور زیرا سکر بعد زوال السبب انجق اکتساب سبب جدید ایله رجوع ایدوب دون کیجه دخی اول سبب
جدیدی اکتسابی امر مجهول اولمغله قولی بلاحجة قبول اولنماز وعلی هذا برکیمسنهیی مشرکین کفر اوزره
برکره اکراه ایتملریله برکره اظهار کفر ایلدیکی معلوم وآشکار اولوب بعده اوزرینه عورتی دفعهٔ اخراده دخی
اظهار کفر ایلدی دیو دعوی ایلدکده اول دخی کفر ثانیسنی اقرار ومشرکین بنی کرهٔ ثانیهده دخی اکراه ایلدیلر
دیو اعتذار ایلسه بوبابده قولی قبوله سزاوار اولماز که سبب متجدد غیر معلومی ادعایه درکار اولمشدر کذلك
برسنه اقدم مبتلای برسام اولدیغی یاخود استعمال بنج ایله بی هوش اولدیغی معلوم اولوب بعده بکا دون کیجه
دخی اول حالت عارض اولدی دیو اعتذار ایلسه ینه تصدیق مقالی سزاوار اولماز زیرا بونلر انجق اکتساب
سبب مستقبل ایله عودت ایدر اما جنون بشقهدر وهم بونلر زائل اولدقده هیچ اثرلری باقی قالمایوب بر دخی عودت
ایلمز اما نوم و جنون بشقهدر وبو بیانله مسائل مذکوره میاننده جهت فارقهلری نمایان اولمشدر والله اعلم

باب الکفالة بالمستأمن والاسیر فی دار الحرب

یعنی دار الحربده بولنان مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیر بعض امورنده آخری کفیل ویردکده حق کفیله رعایتی
واجب اولوب اولمادیغی تفصیلده باب لازم التحصیلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسیر مسلم دارلرندن
خارج اولمامق اوزره نفسنه کفیل ویرمك شرطی اوزره حبسدن دار الحربده تخلیهٔ سبیلنی مراد ایتملریله اکا
برمسلم یا ذمی یا حربی کفیل اولوب اسیر دخی بعد تخلیة السبیل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك
حقنده مسلم وذمینك نقض عهد لرنده رخصت و برلیوب انجق کفیل حربینك نقض عهدنده رخصت ویریلور
زیرا خروجندن صکره اهل حرب البته کفیلنی قتل یاخود تعذیب ایده جکلردر واسیر مسلم ایچون حربی یی قتل
ومالنی اخذ ایدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولدیغی کبی خروجنده حربی یی قتله عرض ایلمك دخی جائزدر
اما نجات نفسی ایچون مسلم وذمی یی قتل ایلمك جائز اولمدیغی کبی خروجله آنلری معرض قتله عرض ایلمك
دخی جائز اولماز واکر مسئلهٔ مزبورهده مکان اسیرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنی خروجدن
منع ایتمکله وجه مشروح اوزره اعطاء کفیل ایتمش اولسه اول بابده کفیلی حربی اولسه دخی نقض عهدی تجویز
وتحلیل اولنماز زیرا مستأمن اهل حربی قتل و مالنی اخذ ایله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولدیغی کبی آنلری
معرض قتله عرضی دخی غیر مشروع و غدر نکتهسی اولدرکه اهل حربله اسیر بینلرنده امان اولمیوب اهل حربله
مستأمن بینلرنده ثبوت امان نمایاندر زیرا اهل حرب مستأمنی تأمین ایدوب مستأمن دخی آنلره عدم خیانتی ملتزم
اولمغله اهل حرب آنك سلك امانندهٔ منتظم اولمشلردر وامان مذکور سائر مسلمین حقلرنده معتبر اولمیوب انجق
اول مستأمن اوزره مقصور ایسه ده ینه اول مستأمنك کفیل حربیسنده نقض عهدی ممنوع و محظور اولور
لکن برمسلم کرك اسیر وکرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب برکسنه دخی اول مسلمی یوم فلانیده قتل
ایتملری ایچون احضار اوزره کفیل اولمش اولسه بوصورتده کفیلی مسلم وذمی اولسون حربی اولسون وکفالتی
امری ایله اولسون بلاامر اولسون آنك عهدینی نقضله خروجی تجویز وتحلیل اولنور زیرا عدم خروج اوزره
ثباتنده کفیلی آنی احضار ایدوب قتل اولندقده نفسنی تهلکهیه القا برله قتل نفسنه اعانت ایتمش اولور که اکا
شرعده اصلا رخصت یوقدر اما خروجنده کفیلنی قتل ایلسهلر دخی آنك قتلنه اعانت ایتمش اولمیوب همان
تخلیص نفسنه مسارعت ایتمش اولور غایة الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور
اولمقدر حال آنکه مسلم بو مثللو امورده سبب هلاکی نفسندن دفعله ابتدا ایلمکله مأموردر واکر اهل حرب
برمسلمه نفسکه برکفیل ویرکه اول کفیل سنی یوم فلانیده حضور یمزه احضار ایدوب بز دخی سنك مالکی اخذ

یاخودسنی حبس یاخود سنی قید و بنده وضع ایده‌یز دیبوب اول دخی شرط مذکوراوزره مسلم وذمیدن اعطاء
کفیل ایلسه اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تجویز و تحلیل اولنماز که کفالتله امر ایدوب عهدهٔ مزبوره‌یه
ادخال ایلدکده اکا وفاقیلمغی کندو عهده سنه شرط والتزام ایلمشدر ووفاء مشروط المؤمنون عند
شروطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامدر اما صورت سابقه بشقه درکه آنده نفسی اوزره انجق قتل کبی قطعا
اذنی وبطریق الاختیار بنفسه مباشرتی حلال اولمیان برضرردن خائف اولمغله خروجه قادر ایکن ترکله اهل حربه
بومثللو ضرر نفسی اوزره اعانتی حلال اولماز اما بوصورتده نفسی اوزره انجق بذل مال یاخود حبس وقید کبی
اذنی و بنفسه مباشرتی جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفی دفع ایچون کفیلنه غدری استحلال اولنماز
وعلی هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بر رجل آنکله زنا ایتمك ایچون یاخود عورت ذات
زوج ایکن آنی تزوج ایتمك ایچون یارنکه کونده آنی موضع فلانی‌یه احضار اوزره بر مسلم یاذمی‌یی کفیل ویرسه
اولبابده عهد کفیلی نقض ایلمك تجویز وتحلیل اولنور زیرا خوف ایلدیکی ضررده اذن ومباشرتی قطعا
حلال اولمدیغندن منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولمیوب مرادلری دخی آنی بررجله تزویج اولسه
بوصورتده اول رجل مسلم ایسه عهد کفیلی نقض ایلمك جائز کوریلمیوب کافر ایسه لازم کوریلور زیرا
زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبوره‌نك عقده اذن ومباشرتی صحیح اولوب کافر بولندقده بروجهله تصحیح اولنماز
واکر اهل حرب بر مسلمك کفرینی یاخود کفری مرتکب اولمازسه قتلنی مراد ایدوب اول مسلم دخی یارنکه کونده
کندوینی حضورلرینه احضار اوزره اعطاء کفیل ایلسه نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور زیرا حرمت
کفر حرمت ثابتهٔ مصمته درکه فی حال من الاحوال قابل انکشاف وانحلال دکلدر بوجهتله اکا کندو نفسندن اذن
ورضا حلال اولمامقده منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر کورمز میسنکه برکمسنه البته سن کافر اولورسین یوقسه
بزشوجلی قتل ایده‌رز دیوتهدید ایلسه‌لر بومثللو غیراوزره خوف قتلله کندو کافر اولمق جائز وواسع کوریلاز
انجق نفسی اوزره خوف قتلده قلبی ایمانله مطمئن اولمق شرطیله لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفر ایلمك
متوسع کوریلور پس ما نحن فیهده دخی خوفی انجق کفیل اوزره قتلدن واقع اولمغله کفیلی ترك ایدوب
فرار ایله نفسنی کفردن تخلیص ایلمك متسع کوریلور مترجم فقیردیرکه اصل کتابده ترجمه اولنمدیغی اوزره
مسئلهٔ محرره کفری یاخود قتلی مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ایکن ارادهٔ کفرك وجهنی تفصیل وارادهٔ قتلك
وجهنی ترك واهمال ایلدیکی انجق اثناء توجیه اولده توجیه ثانی دخی منفهم اولدیغندن بشقه قریبا سبقت ایلین
مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانی منکشف الحال اولدیغندندر انتهی واکر بر مسلمه سن شومسلمی یاخود شو ذمی‌یی
قتل ایله یوقسه سنی البته قتل ایده‌رز دیبوب اول دخی یارنکه کون قتل ایتمك ایچون کندوینی احضار اوزره
نفسنه اعطاء کفیل ایلسه بونده دخی نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور بلکه حکم حل بونده اظهر واولی درکه
مسلم کرك نفسی اوزره وکرك غیر اوزره خوف هلاکله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولمامق اشهر واجلی در
واکر اهل حرب بر اسیر مسلمه سن بزه امان ویروب بزدن برفردی علی الغفله قتل ایتمك و بزدن برفردك مالنی
اخذ ایتمك و بلادیمزدن خارج اولمامق شرطی اوزره سبیلکی تخلیه ایده‌رز دیو وعد ایدوب اول دخی بشرط
مذکور اوزره یمینله تأکید عهد ایتمکله تخلیهٔ سبیلنه شروع ایلسه‌لر بنه بلادلرندن خارج اولوب بعده یمیننه
کفارت قیلمق مشروع کوریلور قال علیه السلام من حلف علی یمین فرأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی
هو خیر ولیفکر عن یمینه انجق آنلردن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك ومالرینی اخذ ایلمك
اکا حلال اولماز که وجه مشروح اوزره اعطاء عهدایله منزلهٔ مستأمنده انزال اولنمشدر وبرقریبا و بالدفعات
بیان ایلدیك که مسلم مستأمن اهل حربدن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك ومالرندن
برشیئی اخذ ایلمك حلال اولمیوب انجق دارلرندن علم ورضالری یوغیکن خارج اولمق استحلال اولنور
پس اسیر دخی وجه مذکور اوزره اعطاء عهدایلدکده آنك کبیدر واکر اسیر مسلم دارلرندن خارج اولمامق
اوزره برمسلم یاذمی‌یی نفسنه کفیل ویروب بعده کفیلله اتفاق اوزره داراسلامه معا التصاق ایلسه‌لر بونده
ضرر شرعی بولنمادیغی امر قطعیدر زیرا بوبابده اهل حرب ایچون برشیئی ملتزم دکل ایکن خروجدن منعی
انجق حق کفیله رعایت ایچون حاصل اولمش ایدی شمدی کفیل آنکله خروجده برابر اولمغله مانع مرقوم
زائل اولدی سؤال اولنورسه که اهل حرب حبس اسیرده ظالم اولوب مظلوم دخی نه‌وجهله قادر ایسه
نفسندن ظلمی دفع ایلمك حقنده صحیح وسالم ایکن حق کفیله رعایت اکا نیچه لازم اولور جوابده دیرزکه بلی بویله‌در

مطلب یجوز اظهار الکفر اذا خاف القتل علی نفسه لا علی غیره

لکن

لکن مظلوم ایچون آخره ظلم ایلمك حرام ایکن امری ایله کفیل اولان شخصك عهدینی نقض ایلدکده
اکا ظلمله برنام اولمش اولور کورمز میسنکه برظالم داراسلامده برمسلمه قصد ظلم ایدوب اول دخی برکمسنه‌یی
نفسنه کفیل قیلدقده مظلوم ایدوکنی بیلور ایکن دخی اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تحلیل اولنماز بودخی آنك
کبیدر واکر اهل حرب اسیر مسلمه برسکا امان ویروب سبیلکی تخلیه ایده‌رزسن دخی بلادیمزدن خارج اولمامق اوزره
بزه امان ویریرسین دیبوب اول دخی اعطاء امان ایلدکدن صکره دارلرندن خروجه کسب قدرت ایلسه خروجنه
رخصت ویریلورزیرا بوتقدیر اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور
امابوصورتده برحربی‌یی نفسنه کفیل قیلمش اولسه آنك دخی نقض عهدی تحلیل اولنماز لکن صورت سابقه بشقه درکه
بونده اسیر مزبور اعطاء امان ایتمکله اهل حربدن برفردی قتل وبرشخصك مالنی اخذ ایلمکدن ممنوع اولدیغندن
کفیلینك عهدینی نقض ایلمك دخی مشروع اولماز انجق کفیل مزبور آنکله معیت خروجده متفق اولورسه
خروجی حکم شرعه منطبق اولور زیرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اولمیوب انجق حق کفیلدرکه
اعطاء کفیل ایتدکده جواز خروجی بومعنایه دلیلدر بوصورتده کفیل آنکله معا امانله خارج اولدقدنصکره
اسیره نحله معا دارالحربه عودت ایدرسین دیو ابرام ایلسه اسیر اوزره عودت الزام اولنماز که داراسلامه خروجنده
هم حکم امانی وهم حکم کفالتی رسیدهٔ تمام اولمشدر کورمز میسنکه حربی مرقوم دارالحربه رجوع ایلدکده
امان اسیردن خارج اولوب اسیر ایچون قتلی مشروع اولور وبتلك کرکدر که اسیر مسلم داراسلامه خروجنده
اعانت یاخود ترك واهمال اولنمغیچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ایلمك حقنده حلال کوریلورکه
فعل مزبور نجق مالنی نفسنه وقایه قیلمقدر که مسلم آنکله مأموردر ورسول الله علیه الصلوة والسلام بعض
اصحاب کراملرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکك عندنده مبذول ونفسکی
دینکك عندنده مبذول قیل دیو امرواعلام ایلدیلر وبوبابده اصل اصیل اولدرکه عبدالله بن مسعود رضی الله
تعالی عنه بلاد حبشده حبس اولندقده آنلره ایکی دینارینی رشوت ویرمکله تخلیهٔ سبیل ایلدیلر ودلیل
مشروحله عندیمزده رسیدهٔ وضوح اولمشدر که بومثللو مواضعده اعطاء رشوت حق آخذده سحت حرام
ایسه ده حق معطیده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
الراشی والمرتشی فی النار قول شریفلرنده غیرمقیددر زیرا وعید مذکور انجق غیره قصد ظلم والحاق
ضرر ضمننده اعطاء رشوت ایدنلره شاملدر یوقسه غیره الحاق ضرر شرعی ایتمدین نفسندن دفع ظلم
یاخود نفسی ایچون تحصیل منفعت قصد ایدنلره غیرشاملدر کذلك داراسلامده دخی برکمسنه حقنده
برظالمك سوء قصدی نمایان اولدقده اول ظلمی نفسندن دفع ایچون اکا مالندن بعض نسنه اعطاسی جائز
وشایان کوریلور مؤلف صحیح الاسناد سدد الله تعالی سنده یوم التناد دیرکه ابوالشعثاء جابر بن زید رحمه الله
تعالی دن بزه بالغ اولدیکه ماوجدنا زمن الحجاج شیئا خیرا من رشی یعنی زمان حجاجده تنظیم مصالحمزده
رشوتدن خیرلو نسنه بولمدیق دیمشدر وامام مومی الیه رشوتی خیریتله وصف ایلمك اکا دلیلدرکه آخذ رشوت
اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مایبتلی به الاسیر فی دارالحرب * یعنی دارالحربده بولنان اسیر مسلمك عهود وایمان مثللو مبتلی اولدیغی
بلایادن طریق تخلصنی بیانده بابدر واجب الاتقاندر اکر ملك اهل حرب بر اسیر مسلمی داراسلامه خارج اولمامق اوزره
ایمان غلیظه ایله استحلاف ایدوب اول دخی وجه مطلوب اوزره یمینی ملتزم اولسه اول یمین آنك حقنده
منعقد ولازم اولور زیرا ایادی اهل حربده مقهور ایسه ده ینه تحت خطابده داخلدر واکراه اولنمق لزوم یمینه
غیرمانعدر وبوبابده اصل اصیل حدیث حذیفه رضی الله عنه ربه الجلیل درکه مشرکین آنی اخذ ایدوب
بعدالیوم رسول الله علیه السلام حضرتلرینه نصرت ایتمك اوزره تحلیف ایلدیلر صکره حذیفه رضی الله عنه
قصهٔ مرقومه‌یی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکده فلهم بعدهم ونحن
نستعین الله علیهم یعنی سن مشرکین ایچون عهدلرینه وفا قیل بزدخی آنلرك اوزرلرینه الله تعالی‌دن
استمداد واستعانت ایده‌رز دیو انعقاد یمینی اشعار ایلدیلر واکر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذنی بولنمادقجه
خارج اولمامق اوزره تحلیف ایتمش اولوب صکره خروجی اذنی ایله حادث اولسه اولبابده خروجی وصف
مستثنایه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اما اذنی ایله حادث اولمسه البته حانث اولور مکر اول ملك حین خروجنده
هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز که لفظ یمیننده حیات ملك ایله توقیتی موجب نسنه واردر

مطلب اعطی المظلوم الظالم کیلا لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوة فی بعض الامور

مطلب تفصیل قوله علیه السلام الراشی والمرتشی فی النار

مطلب الاکراه لا یمنع لزوم الیمین

كذلك اول ملك عزل اولنمش ايسه‌ينه حانث اولماز كه اذنی انجق حال قيام سلطنتنده معتبرا ولمغله يمين دخی آنكله
موقت قيلنور لكن قول ابی يوسف رحمه الله تعالی بشقه در واصل اختلاف شول مديونده در كه اذن داين
بولنمادقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره يمين ايليه وشول عورتده دركه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج
ايتمك اوزره يمين ايليه بو يمينلر حال قيام دين وحال قيام نكاحله موقت اولورانجق امام ابی يوسف رحمه الله تعالی دن
روايت واحده ده موقت اولمـاز كذلك اول ملك بعـدالعزل ينه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ينـه بلا اذن
خروجله حانث اولمـاز كه حين عزلنده يمينی باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجديد عودت ايلمز كورمزميسنكه
بركسنه حريت عبـدينی جاريه سينك ياخود زوجـه سينك شو داردن اذنی بولنمادين خروجنـه تعليق بر له
اول جاريه يه ياخود زوجه يه خطابله عبـدی حران خرجت من هذه الدار الاباذنی ديوب بعده جاريه يی
بيع وبعده اشـتراذن صكره ياخود زوجه يی ابانه بعـده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره
بناء اول كسنه حانث اولمازكذلك سلطان بركسنه يی لترفعن الی كل داعر تعرفه فی محلتك يعنی محله كده
بيلديكك هرمفسدی بكا البته رفع وانها ايدرسين ديو تحليفدن صكره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره
اول كسنه برمفسده عالم اولسه اوزرينه آنی رفع وانها لازم اولماز زيرا سلطان منعزل اولدقده يمينی باطل اولمشدر
لكن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشيكن عزلنـه دك آنی انها ايلمسه البته حانث اولوب بعـدالعزل انهاسی
عود سلطنتندن صكره دخی اولسه فائده ويرمز وذكراولنان فصول شرح الزياداتده بيان ايلديكمز مسائل اصولدر
واكر اسيرمز بواهل حرب ايچون ملكلرينك اذنی بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب اولبابده ملك معين
قصد وتعيين ايتمش اولوب بعده حين يمينده بولنان ملكلری عزل ومحلنه آخری نصب اولندقدن صكره بلا اذن
خارج اولسـه بوصورتده حانث اولورز زيرا يمينی ملكلری هركيم بولنورسه آندن استيذان اوزره واقع اولمش ايدی
اما ملكلری فوت يا منعزل اولوب هنوز آخری نصب ايتمشـلر ايكن خارج اولسـه بوصورتده حانث اولمـاز
زيرا يمينی ايله انجق ملكلرندن استيذانی ملتزم اولوب شمدی ملكلری بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظوريمينی
مرتكب اولمـامشدر وبو بابده عدم حنثی وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه يمينی عزل ملك اول ايله منتهی
اولديغندن دكلدر حتی هنوز خارج اولمادين ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استيذان ايتمدين خارج اولمش اولسه
البته حانث اولورز يرا بوصورتده محظور يمينی مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالی عن هول المحشر
ديركه اسيرمرقوم لايخرج الاباذن الملك ديمكله اذن ملكلری بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب انجق ملكی
تعميم وتخصيصده هيچ نيتی بولنمسه يمينی انجق اول حينده بولنان ملك اوزره واقع اولورز يرا كلامنده ملك اوزره
الف ولام ادخال ايدوب اول دخی عهده دلالت ايتمكله يمينی انجق ملك معهوده متناول اولمغله بوطريقله تعيين
اشارتله تعيين منزلنه نازل قيلنور ينـه ديركه ايادی مشركينده اسـير اولان مسلم خـبری مسلمينه بالغ اولوب
فدا ايله كندويی استخلاص صلرندن اميد واراولمغـله حج ايچون محرم اولمش اولوب مسلمين دخی فداسنـه
قيام ايتمكله اعدا آنی حجدن منعه اقدام ايلسه‌لر البته منزله محصرده اوله جغی ظـاهردر كه اجرامی صحيح
اولدقدن صكره اداء نسك ايچون قيامی متعذر اولمشـدر وبر حكم محصری شرح المختصرده بيـان ايلديك
لكن مؤلف هدايت معتـادبو محلده ذكر وايراد ايلديكه اسيرمرقوم لاجـل التحلل بعث هديه قادر اولمدقده
عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعـالی آنی هدی متعه اوزره قياسـله ديرايديكه بودخی صيام عشرة ايامله متحلل اولور
وعلماء اهل مدينه ديرلر ايديكه بلاشیء متحلل اولور اما عنـدیمزده مذهب صحيح اولدركه بعث هديله تحلل ايدر
زيراحكم محصر انجق هديله تحلل ايدوكی قرآن عظيمـده فان احصرتم فما استيسر من الهدی نص كريمی ايله
منصوص صدر كذلك متعـه قرانده صيام بدل هدی ايدوكی دخی فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استيسر من الهدی
فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام فی الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخيمی ايله منصوص صدر وبزم عنـدیمزده منصوص
ينه منصوص اوزره قياس اولنمـايوب انجق غير منصوص نصوص تنزيل اوزره قياس اولنور يوقسه عين تنزيلدن
بعضيسی بعض آخر اوزره قياس اولنمـاز زيرا تنزيلله معلوم اولان حكم البته قطعيدر وقياسله ثابت اولان حكم
البته غيرقطعيدر وقطعی اولان ينـه قطعی اولان حكم اوزره قياسله غيرقطعی قيلمق قطـعا مناسب دكلدر
وبزبو بحثی وجه اقصی اوزره املا ايلديكمز تمهيد الفصول فی الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ايلديك والله اعلم

* باب العين يصيبه المسلمون *

يعنی مسلمين جاسوس مشركينه ظفرياب اولدقلرنده لازم اولان معاملهلرين تفصيلنده باب واجب التحصيلدر

مطلب حلف لايخرج الا باذن الداين ولايخرج الا باذن الزوج

مطلب قال لجاريته عبدی حر ان خرجت الا باذنی

مطلب النصوص عليه لايقاس على النصوص عليه عندنا

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن يدعی الاسـلام عينا للمشركين علی المسلمين يكتب اليهم عوراتهم فاقر بذلك
طوعا فانه لايقتل ولكن الامام يوجعـه عقوبة يعنی مؤلف حقايق شناس مكنه الله تعـالی فی ظل عرشـه يوم
يقوم الناس ديركه دعوای اسـلام ايلين بركسـنه جاسوس مشركين اولوب عيوب مسلمينی آنلره تحرير ايلمك
عادتی ايكن مسلمين اكا ظفرياب اقتدار اولدقلرنده اول كسـنه جاسوس اولديغنی طوعا اقرار ايلسـه قتلی جائز
اولميوب انجق امام المسلمين آنی عقوبتله ايجـاع ايلمك سزاوار اولور و مؤلف بلاغت پيما بو كلامنك ابتداسنده
ممن يدعی الاسلام ديوب انتهاسـنده دخی يعزرموضعنده يوجعه عقوبة ديمكله ايكی موضعده جاسوس
مرقومك حقيقت اسلامدن بهره دار اولمديغنه رمز وايما ايلمشـدر زيرا بزاوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده
بيان وتقرير ايلديك كه حق غيرمسلمينده بومثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمينده
انجق لفظ تعزير در لكن لايقتـل ديوب قتلنی جائز كورمديكی اكا مبنيدركه فعل مرقومنده بزم اسـلامی ايله
حكميمزه سبب اولان تصـديق واقرارينی ترك ايلديكی عنـديمزده ظاهر ومتميز اولمامشـدر وترك مرقوم
عنديمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسـلامدن آنی اخراجه مجاسر اولمـاز زيرا آنی صنع مرقومه حامل خبث
اعتقـادی اولميوب مجرد طمعی اولمق محتملدر وحقيمزده خبث اعتقـادينه حمل ايلمكدن مجرد طمعنه حمل ايلمك
احسن واجلدر و كلام مسلمی احسن الوجهـين اوزره حمله مأمورز قال الله تعـالی فبشر عبادی الذين
يستمعون القول فيتبعون احسنـه و قال عليه السلام لا تظنن بكلمة خرجت من فی اخيك سوء وانت تجدلها
فی الخير محملا يعنی سن مسلم قرنداشك فمندن ظـاهر اولان كلمه ايچون محمل صالح بولمغـه قادر ايكن البته اكا
سوءظن ايله ومؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المآل اوزره حديث حاطب بن ابی بلتعه رضی الله عنه ايله
استدلال ايلمشدركه رسول الله صـلی الله عليه و سلم فتح مكه ايچون عزيمت غزايی تصميم بيوردقلرنده حاطب بن
ابی بلتعه مكه ده اولان كفار قريشه ان محمدا صلی الله عليه وسلم يغزوكم فخذوا حذركم يعنی رسول الله صـلی الله
عليه وسلم سزه غزا ايده جكدر حذر اوزره اولكز ياخود آلت حذر اولان تدابير واسلحه كزی اخـذ وجمع ايديكز
ديو تحرير وترقيم ايلدی بعده كتب مغازيده بسط و بيـان اولنديغی اوزره وحی الهی بر له اول راز نهـانی عيان
اولدقده حضرت عمر رضی الله عنه آنی قتل ايچون پرچيده دامان اولمغله رسول الله صـلی الله عليه وسلم مهلا
يا عمر فلعل الله قد اطلع علی اهل بدر فقـال اعملوا ما شئتم فقـد غفرت لكم يعنی رفق وملايمت قيل يا عمر زيرا
حاطب اهل بدردندر واميد ايدرمكه الله تعـالی علی التحقيق اهل بدره نظر قيلوب آنلره بعد اليوم ديلديككزی
ايشلكز كه بن علی التحقيق سزه مغفرت قيلدم ديمشـدر قول شريفلريله ترك قتلنی فرمان ايلديلر پس حاطب
مومی اليه كفر ايله مستوجب قتل اوله ايدی رسول الله صـلی الله عليه وسلم آنی بدری اولسون وغير بدری اولسون
ترك وابقـا ايتمزلر ايدی كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطريق الحد براحـد اوزره واجب اوله ايدی رسول الله
صلی الله عليه و سـلم حاطب اوزره دخی اقامتنی ترك والغـا ايتمزلر ايدی حتی ياايها الذين آمنوا لاتتخذوا عدوی
وعدوكم اولياء يعنی ای اهـل ايمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلريكز اولان كافرلری دوست اتخاذ ايتمكز
نظـم كريمی شرفبخش انزال اولوب حاطب وامثـالی تسميه مؤمن ايله ياايها الذين آمنوا خطابنـده ادخال
اولنمشلردر وقصـه ابی لبـابه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دليلدركه رسول الله عليه السـلام
بنی قريظه يی محاصره ايدوب قلعه لرندن حكم شريفلری اوزره نزوللرين مراد ايلدكلرنده بنی قريظه اول بابده
ابی لبابه ايله استشاره ايدوب ابی لبابه دخی پرماغنی كندو بوغازينـه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ايدرسكز
ذبح اولنورسز ديمكله اشـارت ايتمكله شاننده ياايها الذين آمنوا لاتخونوا الله والرسول حكم جليلی تسليت فرمای
تنزيل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم بر ذمی اولسه اول دخی عقوبتله ايجـاع وصحن زندانه ايداع اولنور وذمی
دخی بو صنعله عهدينی ناقض قيلنمـاز كه صنع مرقوم ايمان مسلمه مناقض اولماديغی كبی عهـد ذمی يه دخی مناقض
اولماز كورمزميسنكه قاطع الطريق الله تعـالی يه ورسولنه محارب ايدوكی نص ايله ثابت ايكن بر ذمی قطع طريقـله
قتل نفوس واخذ اموال ايلسه دخی نقض عهدی مثبت اولمـاز پس بو بابده بطريق الاولی در كذلك جاسوس
مرقوم دار يمزده مسـتأمن اولان حربی اولسه آنك دخی بو صنعی قطع طريق منزلنه نازل قيلنمغله نقض امانی
موجب اولمـاز انجق كرك بو صنعنده وكرك قطع طريقنده عقوبتله ايجاع اولنور زيرا حلال اولميان فعلی ارتكابله
مسلمين اوزره قصـد ضرر ايلمش اولور لكن مسـئلهء مفروضه ده حربی مسفور من اول الامر استيمـان ايلدكده
مسلمين اكا خطابله اكر اوزريمزده جاسوس مشركين اولمـاز سك سكا امان ويرديك ديوب ياخود سـكا امان

ویردیك شول شرط اوزره كه عیوب مسلمینی اهل حربه اخبار ایدرسك سكا امان یوقدر دیو اعلان ایتمش اولسه لر بو صورتده قتلی شایان كوریلور كه معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب مرقومك امانی جاسوس اولمامقله مشروط ایكن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بو صورتده امام مناسب كورر یسه آنی صلبله عبرت عام ایدوب ومناسب كوریرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا كبی ادخال فیئه اهتمام ایدر لكن بو مثللو مواددە امثالنه عبرت اولمغیچون قتلی اولی واظهار قتلی احرادر حتی حربی مسفور لك مكانتده امرأۂ حربیه اولسه آنك دخی قتلی جائزدر كه عامۂ مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر ومتمیز اولمشدر وحربیۂ مقاتله یی قتل ایلمك مشروع اولدیغی كبی بو مثللو حربیه یی دخی قتل ایلمك مشروعدر غایة الامر عورت اولوب ستر العورة اولی اولمغله صلبی مكروه اولدیغندن طریق آخرایله قتلی احرادر لكن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ایچون آنی فیء قیلمق لازم اولوب قتلی واسع كوریلمز كه هنوز حد تكلیفه رسیده اولمدیغندن جنایتی قتلنی مستوجب ومستتبع اولماز اما حكم مرأه بشقه در نظیری اولدركه اهل حربدن برصبی قتال ایلدكدن صكره اخذ اولنسه بعد الاخذ قتلی غیر جائز اما برعورت قتال ایدوب اخذ اولندقد نصكره قتلی جائزدر امامقتدر قتال اولمیوب صحیح العقل اولان شیخ كبیر حكم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلۂ عورته نازل قیلنور لكن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنی انكار ایدوب یدنده بولنان مكتوبیچون بن آنی یولده كوروب المش ایدم دیمك مثللو اعتذار ایلسه مسلمین ایچون بلا حجة آنی قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشیكن اوزرینه منافی امانی ثابت اولمدقجه قتلی حلال اولماز بو صورتده مسلمین آنی ضرب یاخود قید یاخود حبسله تهدید ایتملرله جاسوس اولدیغنی اقرار ایلسه بو اقرارینه اعتبار اولنماز كه اولبابده مكره ایدوكی آشكار واقرار مكره اكراهی حبسله اولسون قتلله اولسون باطل وبی قراردر بلكه جاسوسلغی ظاهر اولمق طائعا اقراری یاخود اوزرینه ایكی شاهدك شهادتلری صورتلرینه منحصردر واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلری قبول اولنور كه جاسوس مزبور دار یمزده مستأمن ایسه‌ده ینه حربی اولمغیله حربی اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلری مقبوله در واكر امام المسلمین برمسلم یاذمی یامستأمنك یدنده كندو خط معروفی ایله ملك اهل حربه معائب مسلمینی اخبار یی حاوی برمكتوبه ظفریاب اولسه كركدركه آنی حبسه شتاب ایدوب انجق ضربله مبتلای عذاب ایلیه زیرا خط خط آخره مشابه اولوب مكتوب محل احتمال اولمغله مصنوع غیر اولمق مأمولدر و بو مثللو امر محتمل ایله ضرب وتعذیبی غیر معقولدر لكن نظرا للمسلمین حبسی لازمدر كه حقیقت حالی ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ایدوكی آشكار اولدقده احكام سابقه یی اجرایه دركار اولوب آشكار اولمازسه همان تخلیۂ سبیللرینه ابتدار ایلیه لكن شخص مرقوم مستأمن ایسه كركدركه بعد تخلیة السبیل آنی دار الحربه رد وطردده تعجیل ایدوب بوندن صكره دار اسلامده اقامتنه یوم واحد ایله دخی تمهیل ایلمیه زیرا حقنده شبهۂ خیانت هویدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامی تطهیر ایلمك اماطة الاذی عن الطریق حكمنده داخل بلكه آندن اولی در والله اعلم

باب مایختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت واهل حرب احكام شهادات وصایاده بربرلرینه مخالف اولدقلری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده در بز باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده وغیری مواضعده بیان ایلدیك كه دار یمزده مستأمنین اولان اهل حربك بربری اوزره شهادتلری منعه لری متحد اولدقده قبوله شایان ومختلف اولدقده غیر شایاندر كه آنلرده امتناع قبول اختلاف ملتله اولمیوب انجق تباین دارین ایله ظاهر وتباین دارین دخی انجق اختلاف منعه ایله نمایاندر وبینلرنده حكم توارث دخی شهادتلری كبیدر واهل ذمتك مستأمنین ایله حاللری مسلمینك اهل ذمتله حاللری كبیدر زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدندر اما مستأمنین بشقه در بناء علیه مملوك مسلم ملك ذمیده ترك اولنمدیغی كبی مملوك ذمی دخی ملك مستأمنده دار یمزده اقامتی مدتنده دخی ترك اولنمیوب بیعی اوزره اجبار اولنور بوندن صكره مؤلف دقیق التعبیر احكام وصایالرین تقریر ایدوب دیر كه برمستأمن جمیع مالنی برمسلم یاذمی یه وصیت ایلسه اول وصیت تنفیذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثی دعوای رده قیام ایده مز زیرا حرمت مالنده انجق كندو حقی معتبردر یوقسه دار الحربده بولنان وارثینك حقی مطمح نظر دكلدر وهم ثلثدن زیاده ده وصیت ورثه مجیز اولمدقده باطل اولمق حكم اسلامدندر ومستأمن حكم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مزبوره ذمیدن حاصل اولدقده باطلدر كه ذمی معاملاته راجع اولان اموردە التزام حكم اسلامه قائلدر ینه دیر كه برذمینك

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلك ذمی یه وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یاذمینك دار الحربده اولان حربی یه وصیتلری ورثه مجیز اولسه لر دخی تصحیح وتجویز اولنماز مكر ورثه مال موروثلریدن بعض اشیانی هبه یه اقدام ایده لر اولبابده هبه لری قبض حربی ایله تمام اولور زیرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حقلرنده حكم موتایه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثی دار یمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتی بولنمادقجه زیادۂ ثلثده وصیتی باطل اولور زیرا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن كبی مرعیدر حتی صكره دن دار الحربدن وارث آخری دخی حاضر اولدقده زیادۂ ثلثده وارث اول ایله مشاركته قادر اولوب موصی له ثلثدن زیاده یی اخذه مقتدر اولماز زیرا زیادۂ ثلثده وصیت عدم اجازت ورثه ایله منعدم اولدقده بین جمیع الورثه میراث قیلنمق لازم اولمشدر وحكم محررده یاننده بولنان وارث زوجه سی كبی قریب سببی یاخود اوغلی كبی قریب نسبی اولمق برابردر كه هر بری مجیز اولمدقده قاضی اوزره زیادۂ ثلثده میراثی حكم ایلمك لازم وزیادۂ ثلث كبی برمالده بعض ورثه ایچون میراثله حكمی اولبابده ابطال وصیتی مستلزمدر واكر برمستأمن دار اسلامده جمیع مالنی دار الحربده بولنان برحربی یه وصیت ایلدكدن صكره هم موصی له وهم میتك اوغلی امانله دار یمزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالنی موصی له ایچون حكم ایلمك لازمدر زیرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتی ملتزم اولمیوب مال میت انجق حق میت ایچون محترم اولمغله آنی میتك تعیین ایلدیكی محله صرف ایلمك اهم والزمدر ینه دیر كه مسئلۂ مزبوره ده موصی له اهل دارندن دكل ایسه بطلان وصیتی بدیداردر كه بینلرنده حقیقة وحكما تباین دارین حاصل اولمقده ذمینك دار الحربده بولنان حربی یه وصیتی منزلنده نازلدر اما موصی له مزبور حین وصیتده امانله دار یمزده بولنمق بشقه دركه بو تقدیر اوزره دارلرنده تباین حكمی موجود ایسه ده تباین حقیقی نابوددر كذلك مستأمن مرقومك امانله یاخود اسرایله دار الحربده بولنان مسلم یاخود ذمی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم وذمی هر قنده بولنسه اهل دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباین حكمی غیر موجوددر كذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم هر قنده ساكن اولسه اهل دار اسلامدن ایدیكی متبیندر كورمز میسنكه مسلم مرقومك زوجه سی اسلام زوجندن صكره دار اسلامه خروجله بائن اولمیوب اسلامندن اقدم خروجله بائن اولور اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صكره موت موصیدن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش اولسه اولبابده ابطال وصیتی التزام اولنور زیرا وصیت انسان معین ایچون اولدقده آنك انجق یوم وصیتده بولنان حالی معتبر اولوب بو بابده دخی موصی له یوم وصیتده حكم میتده اولمغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر ووصیت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولمیه جغی نمایاندر حتی ورثه اول وصیتی مجیز اولسه لر دخی ینه تصحیح وتجویز اولنماز كه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلی هذا مستأمن مرقوم دار الحربده بولنان قرنداشی زیدك اوغلی عمرو ایچون وصیتنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دیدكدنصكره عمرو مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدر كه عمروی بعینه ذكر ایتمكله اكا یدیله اشارتی منزلنده نازلدر اما وصیت مزبوره ده قرنداشم اولان زیدك اوغلی ایچون شو نسنه ایله وصیت ایلدم مفهومنده اوصیت لابن فلان اخی بكذا دیوب اوغلنی ذكر ایتمدكده موتندن اقدم قرنداشینك براوغلی قبول اسلام ایتمش اولسه وصیت مزبوره آنك حقنده تنفیذ واتمام اولنور زیرا شخص معینی قصد وتنصیص ایتمدكده شخص موصی له مال موصی به اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصیته تخصیص اولنور كورمزمیسنكه بو صورتده قرنداشینك حین وصیتده هیچ اوغلی یوغیكن قبل موت الموصی براوغلی حاصل اولسه اول دخی طریق مذكور ایله استحقاق وصیته نائل اولور پس حین وصیتده كافر ایكن صكره مسلم اولدقده دخی وصیت مزبوره اكا سالم قیلنور ینه دیر كه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده یاننده بولنان اوغلنه جمیع مالنی هبه وتسلیم ایدوب هالك اولدقدنصكره دار الحربده بولنان آخر اوغلی كلوب دعوای نقض هبه یه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مز كه باباسینك وقت هلاكنده دار الحربده بولنمغله حرمت شرعیه دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه رعایت ایچون ایدوكی مجزوم ایكن عند موت الموصی حق ورثه معدوم اولدقده وصیت سابقه سی رسیدۂ تمام اولدقدنصكره حاضر اولان ورثه ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودی باباسینك هلاكندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه یه قادر اولور كه باباسینك وقت هلاكنده حرمت شرعیه دن

بوزه دارایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه‌یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوندنصکره
دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مالی البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا سلك میراثده
منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولمـاز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یاننده حاضر بولنـان اوغلی جمیع مال موروثنی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولد اولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یاننده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هر برینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هر بری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی
یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثنی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنـان ایکی اوغلی هنوز بربری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دار الحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکره‌دن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثته باعث اولماز
واکر یاننده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولدمزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دار الحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بو صورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌در که هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوبه مالك اولوب اول خینده ولد آخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عند الموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موتله افاده ملك ایدوب ولد آخرك دخی دار الحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثتنه مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولد حاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولد موصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولد آخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دار الحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دار الحربده
بولنـان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاك که شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی وبعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی بهه احق اولمق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرردر که ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده‌سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالارینی وکرك ایچنده حقلری
بولنـان مالی طیب نفسلری بولنمادقجه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دار عمزده برمستأمن محتضر اولوب
یاننده وارث حاضری یوغیکن جمیع مالنی برکسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره‌یی اداایله ابتدا وباقیسنی اول کسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امرمرعیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان
هبه‌دن ووصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمز که باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولدیغندن ابطال هبه ووصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئه
قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن
دار الحربده واقع اولان معامله‌سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه ووصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدر زیرا دین
دار الاسلام اقوادر که آنکله قبول اسلام ایتسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدر که آنکله
قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور وبوبابده
ترکه‌سندن دین دار الحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه‌دن دین دار اسلامدن فضله‌سی البته دار الحربده بولنـان
ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دار الحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده فضله‌سی دار اسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دار الحرب دار اسلامده
مطلوب اولمیه‌جغی امر محققدر واکر برمستأمن دارمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی ید ذی الیدده ترك اولنوب کمسنه‌نك یدنده دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه‌دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دار الحربده بولنـان ورثه‌سنه ارسال ایلمك الزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنقیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سین اعطا وباقیسنی مستحق کلنجیه‌دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مصا کینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دارمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتندن وجراحتندن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دار الحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اولمزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر وبوقریبا
بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربده بولنـان وارثك
حقنه رعایت ایچون ابطال اولنماز پس بو دخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطـال اولنور واکر قاتلی کندو کبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنور که اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلنی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثنی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازة صحیح اولمدیغندن ولد آخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولد اولك اجازتی
کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یاننده هیچ وارثی یوغیکن حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدر که حین موتنده دار الحربده بولنان وارثك حقی غیر مرعیدر
وصورت مفروضه‌ده دار اسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دار الحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه توریثنه اقدام اولنماز زیرا برهالکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه ووصیتی عن اصل
بولنمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلنماغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دار الحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین قوله دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تا آخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولو ان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجیه دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر ومحتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل روایتندن
وقطعه‌سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه‌یی روایت ایتمش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره
آنك راوی‌لرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنده دیرکه برحربی دار الحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون
وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور
اگر مسلم موصی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله‌درکه بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی
متبین وتباین دارین دار اسلامده بولنان مسلك دار الحربده بولنان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت
اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندنصکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله‌درکه
اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مگر ورثه سنی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم
ایده‌لر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واگر حین وصیتده دار الحربده ایسه‌ بن البته اول
وصیتی ثلثدن انفاذ وباقیسنی بین الورثه علی مافرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکیم اکا
مبنیدرکه موصی وموصی له دار واحده‌ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده
وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه اهل دار
قبول اسلام ایتمکله دارلری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشدر پس مال مزبورده حکم
مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور اما بوصورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام
وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب
اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کورمزمیسنکه میراثلرین
خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنماز پس
امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعلم

باب مایصدق فیه الاسیر انه ذمی ومالایصدق فیه اذا اسر* یعنی مشرکیندن اخذ اولنان اسیر بعد الاسر
اهل ذمتدن اولدیغنی ادعا واول وجهله خلاصنی استدعا ایلدکده تصدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی
ترتیبده باب سلس الترکیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر
مستطابله کتاب الزیاداتده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه
بوکتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده‌دن اجتناب
وباب آخره دخولیز استصواب اولندی

باب مایصدق فیه الرجل اذا اقر انه استهلکه من مال الحربی اوما اقربه من الجنایة علیه* یعنی برکسنه
مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون
سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغنی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول
اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله داریمزه ورود ایلدکده برکسنه‌دن سن بنم اسلام یاذمتی قبولمدن یاخود
امانله دار اسلامه دخولمدنصکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم
اشبو اوغلمی یدمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کسنه دخی بوفعللرینی اقرار ایدوب انجق
سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمه الله تعالی
علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قبلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمامغله
یدینك دیتنی وبیك درهمی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اول بابده قول قول مقر اولمغله اوزرینه برشیئك ضمانی متقرر اولماز اگرچه دراهم مأخوذه وولد مأسور کبی اخذ
ایلدیکی نسنه بعینه قائم اولدقده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردرکه
مقر مذکور آنلری فی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی
باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمهم الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق
ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکده‌در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك
اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر
مستنکره‌یه نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه‌ده معناده وجوب ضمانی منکردر وبرکسنه عورتنه
طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده‌یه نسبت

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی
علیهما دیدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر وبرکسنه آخره
خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار
ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده
تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز وبومسئله‌نك فروع کثیره‌سی واردرکه بز آنلری شرح الزیاداتده
ذکر واظهار ایلدك مترجم فقیر دیرکه بومحلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ
حصیریدن تنقیح وتصحیحه ظفریاب اولنمغله اصلله نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه‌یه سعی وشتاب اولندی
بومثللو مواضعده ترجمهٔ مزدمه بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه
ایتمدین بو عبد کمتری هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیء فهوله ویکون محرزاله * یعنی برمشرك برنسنه‌یه تملك ایله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده
اول نسنه‌یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب
امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمهم الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسنادیله
نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما واهم
احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی
الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه‌ده مکتوبدرکه برکسنه اصللری احرار
مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرلرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اگر خانه سنه
دین اسلام دخول ایدنجیه دك یعنی قبول اسلام ایدنجیه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه
بعد الاسلام جمله‌سی آنك عبیدی قیلنورلر واگر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه
جمله‌سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه
استخمر قولی یعنی استعبد درکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور
ابی عبید رحمه الله تعالینك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالی دن نقل اولنمشدر
ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله
اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه‌یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب
تملیك قیل دیمکدر وبوبابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه‌ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر
زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینه مالك اولوب
رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله‌سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام
من اسلم علی مال فهوله اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده
بعد الاسلام جمله‌سی احرار قیلنورلر زیرا بوصورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه
تعلق ایتیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتمشدر واطاعت مجرده
دلیل رق دکلدر که هر مسلم البته سلطانینه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر
ومحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهاندان زاد الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه
اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب
مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورینی
دخی قبول اسلام ایلسه‌لر جمله‌سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن
دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لایوفون ماوعدوا
والرخجیات یخبزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه مغربده رخج معرب رخددر وزفر وزنی
اوزره بر ناحیهٔ معروفه‌درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی
قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلامت اوزره
جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدرکه
اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین
کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربیه متصل براولکه‌درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه باخترزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم * باب الحربی یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی امانله داخل اولوب داراسلامده مقیم اولدقده اداء خراج ایتمیه رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغی افاده ده باب لازم الاستفاده در مؤلف الکتاب امام محمد اصابتمآب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیتلرنده اقربالرندن برجماعت دخی امانله داراسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمیه رك مکث ایلدیلر تاکه بوکیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم وان ابوا فسیروهم الی بلادهم باماتهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمز ایله برابر امثاللرینك ویردکلری خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان سابقلری ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بو بابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالینك قولیدر که حربینك داراسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم برله اکرسن بوکوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر و بوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه آنی ذمت قبلوب داریته خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه خروجله آنك میانه حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیر اولنمقده حکمت اولدرکه مادون السنه ده احکام مسلمیندن بعضیلری واجب اولورسه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنه ده جمله سی لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنة کثیر عد اولندی بو جهتله حربی بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده بطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب

باب العقار یملك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغی تقریرده باب وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه بر مسلم امانله دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایه اشتغاله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری نسنه لر ایله خوشحال اولدقدن نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسه لر اول مسلمك دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات کندو یدنده در وید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدنده در وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدرکه صاحب عقار اولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر آنك عقاری فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیء قیلنمامق ینبغی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا بر ارضی اعطا ایده لر اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلادار له دخی کلمشدر وحدیث شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکینله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم

* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *

وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلانده باب لازم الامعاندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرندنصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول اسلامله رونق نما اولسه لر اولبابده ملك ایله معا قتال ایدن جیش غالبین احرار اولوب برفرددن آنلر اوزره سبیل تعرض یولنمامغله کامیاب اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی وسلطاننه مطیع اولان مسلم سلطاننك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد طاعتیله ملکك عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك اولمشلر ایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جمله سی ینه عبید ملك قیلنورلر بو صورتده ملك مزبور مرض موتله مریض اولوب عبید مرقومه یی بعض ورثه سنه تورثیله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آنلردن حصه مند تقسیم ایلمسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کندو حکمی جاری وحکم مسلمین اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واکر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن جائز کورلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هر برینه ارض ومملکتندن بر ناحیهٔ معلومه یی تملیك واول ناحیه ده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی اسلام وذمتندن مقدم ایسه جمله سی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصابتمآب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت نصابنده افاده واشراب ایتمشدرکه بر مریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثه سنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جمله سی میراث ورثه سنده داخل قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه خروج وآنی قتل یاخود داراسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جمله سی قبول اسلامله استعلا ایلسه لر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین استیلاده موادعین ایسه لر بو صورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید واماسی قیلنورکه دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جمله سی حربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذینی اخ مقهور اوزره رد ایلمك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه نیجه مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئلهٔ موادع اولدقلری صورت کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دارالحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی تملك اولور انجق بو صورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید واماءدن بعضیلرینه استیلا ایلسه لر ابن مقهور آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذدنصکره اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن بر تاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکوریندن بعضیلرینی اشترا قیلسه شراسی جائز وسزا کوریلورکه قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترا لرنده حکم جواز

متحقق اولمشيدر بو صورتده تاجر مرقوم آنلرى دار اسلامه اخراج ايلدكده ابن مقهور مخير اولوب ديلرسه ترك ودیلرسه ثمنیله اخـذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز وبیع کور یلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا بر مسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بو رتله ایکن آنلری اشترا ودار اسلامه اخراجه اقـدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولمزیله بلا ثمن ولاقیمة اکا رد وتسلیملری الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یادمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب هنوز رقیق اوزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهـل داری دخی اکا متابعت برله دارلرنده احکم شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضلرینی اسیر ایله استعلا ایلسه لر بو صورتده ابن مقهور حاضر اولدیغنده آنلری قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة انجق قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیهیدر بعده مسلمین اول مالی استغنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتیله اخـذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب التفریق بین السبی

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیسی مواضعی تحقیقنده باب دقیق التدقیقدر مؤلف الکتاب امام شیخ الجناب دیرکه دار الحربدن شیئ اولنان اسرا کار ایسه لر جمله سی بر بریله قرنداشلر یاخود آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز ومجرا وار کور یلور زیرا کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی اولسه بینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق اسیرلك ایکیسنده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بر دخی مورد مخصوصده کراهیتی مثبت اولدیغی اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر بو مسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بر بریله انس والفت ایدوب بینلری تفریق اولندقده هر بری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب هلاکنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر خود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام غیر مدرك ایله عمه صغیره یا کبیره سی یاخاله صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری نمایان اولسه بینلرین قسمت وبیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کور یلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده سند اسناد ایله حی بن عبدالله المعافریدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که والده ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکاری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیردیرکه معافر فتح میمله وعـین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه برقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حاوسکون باایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومروی درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلمی حبسده بیع اولندی دیو افاده حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق ایلدیك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتورسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده مسارعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عاملرینه لایفرق بین الاخوین وبین الام وولدها دیو تحریر ایلدوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کور یلور زیرا بو مثللو ایکی قریب ایکیسیده انثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز وبری ذکر بری انثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب اولمق قرابتلری اوزره عـدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده منع وتضییق یوقدر بنه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعـله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفـا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور اوزره دلیل ابو الخیردن روایت اولنـان خبر جلیله رد ایتمشدرکه بزلر بولندیغمز غزواتده اگرچه والده وولد بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت هرقنده اولسه ینـه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولمـاز زیرا سـبلری برابر اولوب بینلرنده تباین دارین منعـدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغـله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز واکر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرانداشنی ترك ایتمش اولسه اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کور یلور وبعـد البلوغ عمی احق اولمغـله اناسندن تفریق اولنور زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی قزینی زیارتدن منع اولنمازکه زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغـله واجبدن منعی جائز اولماز لکن مدت زیارتده امامهرمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده برکره وامام محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبیت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی خبـاتده بولنان بنت دخی بویله درکه زوجی آنی زیارت ابوینیدن منعه قادر لکن ابوینی آنی زیارتدن منعه غیر قادردر وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هر آیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور زوجده قادر اولوب غیـابنده زیارته مقتدر اولمـازلر تا که قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه وعداوت ظاهر اولمیـه والله اعـلم

باب مایکره من التفریق بین الرقیق فی البیع

یعنی بیعـده مکروه کور یلن تفریق رقیقـه دائر باب دقیقدر وبو باب دخی کتاب الزیاداته بو نظم اوزره مذکور ومبحث مطلوب آنده مسطور در والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی

یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکی بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره فوت اولسه بو وصیتی جائز کور یلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کور مزمیسنکه روایت اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بو جهتله مریض مرقوم ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی وصیتی جائز کور یلور بنـه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتـاجینه اعطا اولنور زیرا هر بر خیر وطاعت اگرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتـال ایدیکز وآیت مذکورده مراد انجـق جهاددر بو جهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجـق ثلث مالنی جهت غزایه صرف واعطـا اولمغله اول جهتـنه صرفله قصد ونیتی تنفیـذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل غزادن هرکیمه اعطا اولنورسـه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعـد الاعطاء غزایه خروجدن اقدم فوت اولسه مال مرقوم میـراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب دیلرلرسه خروج ایتمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینه صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال
ظاهره‌نك زكوتلری فقرا ومساكینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات
مذكوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی كبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولند قده البته صدقهٔ تملیك اولور
وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده البته میراثنده داخل اولور بعده
ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اكا مالك اوله جق بركسنه اوزره
تصدقی ایجاب ایلدكده انجق تصدق واجب اولوب اول كسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنكله
مشورت كبی اولور نظیری اولدركه بركسنه حیاتنده مالنی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولك تحج به
اوتغزو یعنی بومال سنكدر آنكله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اولبابده حج ایدرسین یاخود
غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور كذلك بركسنه یه دارینی هبه واعطا قیلوب هی لك تسكنها
یعنی بودار سنكدر ایچنده ساكن اولور سین دیمش اوله اولبابده ساكن اولور سین قولی انجق مشورته حمل
اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده كرك قابض وكرك وارثلری آنی دیلدكلری
محله صرف ایتمكه متملك اولورلر واكر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن
برمقداری ایله دینی ادا وبرمقدارینی نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا وبرمقدارینی استصحابله فی سبیل الله عزم غزا
ایلسه بوفعلی جائز وسزا كوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل الله‌دن معدوددر كه شخص مرقوم
دینی ادا ونفقهٔ عیالنی ابقا وبعضیسنی نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلدكجه اكا خروج غزا ممكن اولمیوب صنع
مذكوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوكی معلوم ومشهوددر واكر وصیت مزبوره وجه مشروح
اوزره فقراء غزاته اعطا اولنمیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بودخی جائز وسزا
كوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اكا دخی شامل اولور
وبرقریباذكر ایلدیك هربرخیر وطاعت لفظ مذكورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدركه ابن سیرین رحمه الله
تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیكه بركسنه بعض مالنی فی سبیل الله صرفله بكا
وصیت ایلدی بن اول وصیتی امرجه وضع ایده یمی اول دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی
مفهوم فی سبیل الله‌ده داخل اولدیغنی افاده ایلدی كذلك مرویدركه بركسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین
ایتمشیدی تا كه حضرت ابی بكر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض محتاجه اعطا ایلدی لكن افضل اولان
بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادركه بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله
اطلاق اولندقده انجق غزو وجهاد اراده اولنمق هویدادر نظیری اولدركه علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردركه
بركسنه ثلث مالنی فقراء مكه ایچون وصیت ایلسه اكرچه اول وصیت فقراء سائره‌یه صرف اولنمق جائزدر
انجق افضل اولان فقراء مكه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیكه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن
سؤال اولندیكه بركسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برنسنه اعطا ایلدكده اكانه وقتده مالك اولور جوابنده
دیدیكه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مكان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك
ملكیدر ولفظ مغزاة اسم مكان یاخود مصدر بمعنی المكاندر آنكله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر
وبوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملكنده شرط ایلمشدر امابزم عندمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب
تملكی قبضله رسیدهٔ تمام اولور زیرا قریبا ذكر ایلدیك كه صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیكدر وقبض اكا تملكده
كافیدر لكن سعید بن المسیب رضی الله عنهما نك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قیلق اولمیوب انجق
اول كسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی كندو حوایجنه صرفدن منع قصد ایلمك محتملدركه قبل البلوغ
كندو حوایجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممكن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غیری محله صرفی
ممكن اولمامغله امام مشار الیه آنی امر جهاددن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذكوری ذكر ایلمشدر
وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنمشدركه ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه
منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا ترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته كالكلب یقیء
ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیركه روایت مزبوره‌ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی
وقف ایلدی دیمك دكلدركه وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شراسنی

اراده ایلمك جائز اولماز ایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بعله یاخود
وجه آخر ایله ملكندن اخراج ایلدی یعنی اخراجنی قصد ایلدی دیمكدر واصل بابده دخی بووجهله تفسیر
اولنمشدر وحاصل معنی اولدركه حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی بركسنه یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون
تصدق ایدوب اول كسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمكله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلركه یا عمر صدقه كه رجوع ایلمیه زیرا صدقه سنه رجوع ایلین كسنه نك حالی شول كلبك
حالی كبیدركه اولاقیء ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اكل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه بركسنه
برشیئی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیئی اول تصدق ایلدیكی كسنه‌دن یاخود بعدتداول الایادی شخص آخردن
قصد شرا ایلسه كراهیت شراسی بی مرادر وقول مذكور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدركه
اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مكروه اولور دیو قطع وامضا ایلمشدر وعلماء مشار الیهم رحمة الله تعالی
علیهم دعوای مذكوره‌لری اوزره بوحدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت عمر رضی الله عنه‌ی نهی ایدوب اول شرایی صدقه ده رجوع اعتبار ایلمشلردر ورجوع مزبورحرام
ایدوكی آشكاردر لكن بزم عندمزده بلا كراهة امر مشروعدر زیرا شراء مزبورعنله استبدالدر بوقسه صدقه‌ده
رجوع دكلدر وحدیث مذكور مأولدركه نهی شرا انجق تمكن محابات ایچون اولمق محتملدر یعنی متصدق علیه
متصدق مشتری اولدیغنی بیلدكده بعض احیانده اكا محابات ایتمكله مقدار محاباتی صدقه سنده رجوعه مشابه
اولمغله مكروه كوریلور امامحابات ایتدیكی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مكروه
كوریلمز وربیع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیكه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك
عادتی بویله ایدیكه بركسنه‌یی فی سبیل الله بربعیر یاخود شیء آخر اوزره تحمیل ایلدكده اكا دیرایدیكه اذا جاوزت
وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به مابدالك مترجم فقیر دیركه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مكه
یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمكدركه سن وادی القرایی تجاوز ایتدكده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده
وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدكده اشبو بعیر یاخود شیء آخره معاملات تملكدن خاطریكه كلن نسنه‌لری
ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذكوری تملیك
موقته محمول اسندركه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدكده سنك ملكك اولسون دیمكدر
همان بركسنه آخره خطابله یارینكه كون حلول ایتدكده شودار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون
هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول كسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی
تجاوزدن صكره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلركه قول مذكوری اكرچه حین اعطاده
تملیكدر لكن شرط مذكوردن مرادی اول كسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیری سائر
حوایجنه صرف ایلمكدن منع وترهیبدر بوصورتده شرط مذكور حكم مشورته منصرف اولوب توقیت
ملكه متعطف قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذكوری متن كتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب
سترد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشانك به لفظی ایله ذكر وایراد ایلمشدر
مترجم فقیر دیركه لفظ مذكور معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط
ایلمكده مفترقلردر انتهی وعاصم بن كلیب الجرمی دن اول دخی عطا بن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
مرویدركه عطا بن ابی رباحدن بركسنه ثلث مالنی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو
سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل الله درقنقیسنه صرف اولنسه جائزدر لكن سبیل غزایی تسمیه
وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لكن امام محمد رحمه الله تعالی دیركه اولبابده بزه احب واعجب
وعندمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنكله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمكدر واندن اغنیایه
نسنه ویرمكدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات سائره كبی البته
فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدركه كانه دن اولان قبیلهٔ فاره دن ایكی قرنداشلر وارایدی
آنلردن بری برمقدار دینارلرین فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلدی ودیكر قرنداشی اول سنه ده اول
دنانیر ایله غزایه نهیء اوله میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب حالنی افاده
ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك لن تنفق علی نفسك درهما
الا كتب بكذا وكذا یعنی سن اول دنانیری حوایج نفسك اوزره انفاق قیل كه سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الاول درهم قرنداشك دفترحسناتنه شودكلو و بودكلو حسناته مقابل یاز یلور دیدی لكن مؤلف الكتاب
امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موصینك قرنداشی محتاج غیر وارث اولمق صورتنده وارداولمشدركه
اولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلك جائزدركه اول دخی فقیر اجنبی كبیدر اما قرنداشی غنی اولدقده
نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدركه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر یوقسه اغنیادكلدر
كذلك وارث بولندقده بنه نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدركه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام
لاوصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنسان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب دیركه بركسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلك جائزواول كسنه اجر وحسناته
فائز اولور لكن كركدركه اول كسنه اولا شوفرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیو تقریر وتفهیم ایدوب
بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت
وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر
زیرا صحابۀ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه
ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله
اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیرمشكلدركه عندنده وقف منقول
متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیرمنقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیرمشكلدركه
عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیرجائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق
وقف كراع وسلاحده جاری اولمغله ما نحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلك جائزدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله عنه وقف مزبور غیرمعتبردركه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی
و بعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل
اولمغله ما نحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور لكن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم
وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدركه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه
اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا برله كندویدی
زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی ما نحن فیهده
دخی لوازمدندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب
اشهاد مجرد كافی اولمغله ما نحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلك كركدركه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده
جمیع مالندن معتبر اولوركه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب
یاخود موتندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولوركه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب
وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر ینه دیركه بركسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وتحبیس ایلدكده
اول دابه نك جبهه سنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلك جائز وشایان كوریلورتا كه غائب یاخود مسروق
اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله و بو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ابل صدقاتی یدمباركلریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنسان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب
جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلر ایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز
رحمه الله تعالی اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی
وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنسان ادلۀ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردركه وسم
مذكور اكرچه ایلام حیوانه باعثدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدركه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركسنه
غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان
موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دینیه دن برامر مبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن
بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلر كه حكم مذكور قول امامین اوزره دركه آنلرك عندلرنده باب مناسكده
اشعار بدنه غیرمكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیرمكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
اشعار بدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر وبیلك كركدركه سمۀ مذكوره دابه نك اوزرینه

باتوب تمرغ ایده جكی موضعنده دخی اولنسه جائز وشایاندر كه صاحبنك آندن مرادی وضع علامت اولوب
اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر و بو جواب واضحدن جواب مسئلۀ اخری دخی متضح اولدیكه بركسنه نك
خاتمنده اسماء اللهیه دن برا سم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اكرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم
برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهیه تعظیماً آنی برمغندن نزع ایلك واجبدر
دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكمز بیاندن بو قوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذكور ایله متختم اولان
كسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولنسدی وبیلك كركدركه

سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدر كه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخر ایله مبادله یی
جائز كوروب بلاعلة مبادله سنی جائز كورمز ایدی وقول مذكور حسن بصری رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر
وجهی اولدر كه علتی ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولیوب انجق حبسنه راضیدر و بو معنی كراهیت
استبدالی مقتضیدر اما علتی ظهور ایلدكده نظر اولنور اكر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه
عند ابی یوسف ومحمد رحمه الله تعالی علیهما ینه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه
مكروه الاستبدال دكلدر كه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلك حلال اولدیغی كبی
استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض
اولان فرس موقوفی بیع ایلك جائز اولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولماز وامام مكحول رحمه الله
تعالی دن دخی بو یله منقولدر كه لا تبیعوا شیئاً من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع
وتبدیلدن منع ایلمشدر واكر اول علت كبیر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال
دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنك
موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه
دفع اولنور زیرا مقصود واقف اكرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن
اولمدقده استبدالی دخی جائز كوریلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله
تعالی دن مرویدر دیمشدر كه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدین
اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربۀ
صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اكر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی
بیع وثمنی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بو ماده ده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربۀ صفین
ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجة بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده
وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالی
دیركه بركسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره
صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاقدر
ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنور كه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف
صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنور كه
باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی اثناسنده بیان اولندیغی اوزره هرطاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله

ایله عند الاطلاق ارادۀ جهاد اولندیغی بی مرادرینه دیركه اهل غزادن هرفرده دخی قوت یومندن اقل اعطا
اولنماز كه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمز وهم تصدقدن
مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هرمسكینه قوت یومی اولان
حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك كبیدر اما وصی دیلرسه هرمسكینه
قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز كوریلور زیرا هرفقیر مال وصیتك جمله سنی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله
البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق بركسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اكرچه عند ابی یوسف
رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز
اولمیوب لااقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر امازكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر و بو مقدمه لردن
مستحصلدر كه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر وبیلك كركدركه

برفقیره مال مزبوردن قوت یومندن زیاده‌یی کثرت اوزره اعطا ایلدکارنده دخی اول فقیر اکا بالتمام مالك اولور
زیرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مزبور صدقه تملیك اولمغله فقیر اکا قبضیله متملك اولور
حتی اول مالدن نفقهٔ عیالنی ابقا وآندن بعض حوایجنی قضا ایلسه تصرفی ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
وسزا کوریلور لکن افضل اولان اول ماله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق ومرادینی
تحصیل وتصدیق ایلمکدر بوصورتده اول مال الله غزایه خروج وعودت ایلدکده اول مالدن عندنده
فضلهٔ باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولنور زیرا اول ماله جهاده خروج ایتدکده اکا مالك
قیلنور ایکن خروج ایدوب رجوع عندن صکره فضله قالدقده فضلهٔ ملکی اولمغله ملکنده ابقاسی
بطریق الاولی در حتی فوت اولدقده اول مال میراث ورثه‌سنده انتقال اولنور بشه دیرکه شخص فی
فی سبیل الله عزم غزا ایلسه دخی اول مالدن اکا اعطا اولنمق جائز وسزا کورلمز زیرا باب مذکورده بیان
ایلدیك که ثلث فی سبیل الله البته صدقه در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی غنا یا نذر
وحکم مذکوره حکم زکوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر بشه دیرکه کذلك برکسنه صحتنده مالنی فی سبیل الله
قیلسه لفظ مال جمیع اجناس امواله صرف اولنمغله کرکدرکه مالندن مقدار قوتی امساك وما عداسنی جمیعا
تصدق ایدوب صکره کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك مثلنی تصدق ایلیه لکن مؤلف مصیب الاجتهاد
کتاب الهبه‌ده ذکر وایراد ایلمشدرکه برکسنه مالی فی المساکین صدقة دیوب جمیع مالنی مساکینه تصدق ایلمکی
نذر ایلدکده لفظ مال اموال زکوته صرف اولنمغله اول کسنه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن
زکوتی واجب اولان اموالنی تصدقی واجب اولور یوقسه رقیق وعقارنده تصدقی مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذکوری دفعنده اختلاف ایدوب بعضیلری دیدیلرکه بومحلده ذکر ایلدیکی
جوابی موجب قیاس اوزره بنا ایدوب کتاب الهبه‌ده ذکر ایلدیکی جوابی استحسان اوزره ابتنا قلمشدر
وبعضیلری دیدیلرکه اختلاف جواب هر کتابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولمقدن صورتیاب اولمشدر
زیرا کتاب الهبه‌ده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی صدقة فی المساکین عنوانیله تخصیص ایتمشدرکه
آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصیص ایلمشدر ولفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر وایراد اولندقده اکثله
انجق مال زکوة قصد واراده اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة وبو آیت کریمه‌ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه در وبوکتابده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی فی سبیل الله عنوانی اوزره
تصحیح ایتمشدرکه آنده ناذر لفظ صدقه‌یی ذکر وتصریح ایتمامشدر وبومثللو نذر وایجاب ایچون کتاب الهبه‌ده
مقیس علیه اوله‌جق براصل وسند منکشف اولمدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان
جمیع اجناسه منصرف قیلنور وبعضیلری دیدیلرکه بین المسئلتین واقع اولان تخالف جواب مسئلتینده اولیوب
بلکه اصل روایت مسئلتینده درکه بوکتابده اولان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی فی سبیل الله دیمکله
ایجاب ونذری مالنه مضاف قیلمشدر ولفظ مال رقیق وعقار مثللو مال زکوتك غیریلرینه دخی اطلاق اولنمغله
اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال علیه السلام من ترك مالا فلورثته
زیرا بوحدیث شریفده لفظ مال میتدن جمیع اجناسه ظاهر الاشتمالدر کذلك برکسنه اوصیت بثلث مالی
لفلان اوللمساکین دیو وصیت قیلسه موصی له مال میتدن جمیع اجناسك ثلثنه کسب اهلیت ایدر واسم مال
جمیع اجناسه شامل اولدقده نذر وایجابی دخی جمله سنه متناول اولمغله جمیع ماله وجوب تصدق حاصل اولور
وکتاب الهبه‌ده بولنان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی صدقة فی المساکین دیمکله ایجاب ونذری
صدقه مالنه مضاف قیلمشدر وبو بابده عبدك ایجابی الله تعالینك مال عبادنده صدقه‌یی ایجابنه قیاس اولنوب
ایجاب الهی مال زکوته صرف اولندیغی کبی بو دخی مال زکوته منصرف ومنضاف قیلنور مترجم فقیر دیرکه
بحث مذکور باب مایصدق فیه المستأمن بعده باب الشروط فی الموادعه اثنالرنده مرور ایلمشدر وموضعین
من قومینه نظر ایله فهم اولنورکه بومحلده دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه‌دن قول اول مختار ومعول در
انتهی وبیلك کرکدرکه بوکتابده واقع اولان روایت اوزره مسئلهٔ مزبوره‌ده مالندن مقدار قوتی امساك ایدر
دیو وارد اولمشدر وجهی اولدرکه مقدار قوتی امساك ایتمسه محتاج سؤال اوله جغی درکاردر وانسان نفسنی
ذل سؤاله عرض ایلمك جائز اولمدیغی آشکاردر وهم جمیع مالنی تصدق ایتدکده البته مال غیردن تناولی حلال اولور
پس مال نفسندن تناولی اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره‌دن کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك

مثلنی تصدق ایلمك اقتضا ایدرکه مقدار مذکوری دخی تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله
اتلاف ایتمکله اوزرنده دین واجب القضا اولمشدر ومشایخ اسلاف امساك ایده جکی مقدار قوتده اختلاف
ایلدیلر لکن مؤلف مقادیرشناس رفع الله درجته فوق درجات الناس دیرکه اکر ناذر مرقوم زارع ایسه برسنه‌لك
قوتی امساك ایدرکه یدی قوت جدیده واصل اولمق انجق برسنه‌دن صکره اوله جغی ظاهر حالیدر واکر
تاجر ایسه برآیلق قوتی امساك ایدرکه تاجر البته ربحندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ربح اوله میوب انجق
نائل ربح اولمامق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمیه جغی ظاهر احوالیدر واکر غیر ایچون عامل ایسه
اوچ کونلك قوتی امساك ایدرکه بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسه‌ده تعطیلی اوچ کونی تجاوز ایتمك
غالب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمیعله جمیع ما املك فی المساکین صدقة فی سبیل الله دیمش اولسه آنده
ایکی روایت وار در روایت واحده‌ده اوزرینه مالك اولدیغی جمیع اجناس مالنی تصدق واجب اولور وروایت
اخراده کتاب الهبه‌ده وارد اولان روایت اوزره انجق اموال زکوته صرف اولنور ووجهی قریبا ذکر اولندی
بوصورتده دخی مالنی فی سبیل الله غزا ایلین محتاجینه اعطا ایدرکه وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان
مساکینه دخی اعطا ایلسه جائزدرکه آنلره تصدق دخی طاعتدر وبرقریبا باب مرقومده ذکر ایلدیك که
هرطاعت البته فی سبیل الله‌در لکن اول کسنه بونذرینی تنفیذ ایتمدین فوت اولورسه جمیع مالی ورثه‌سنه
میراث قیلنور وورثه اوزره مالندن برشیئ تصدق واجب اولماز مکرکه رضالریله تصدق ایده‌لر زیرا صدقهٔ منذوره
زکوة مفروضه‌دن اقوی دکل ایکن برکسنه زکوة مفروضه‌یی ادا ایتمدین فوت اولدقده زکوتی موتی ایله ساقط
اولوب ترکه‌سنده دین واجب اولماز ایکن صدقهٔ منذوره‌ده اولمامق بطریق الاولی در بونده معنای فقهی
اولدرکه صدقه‌یی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولمدقجه ملك فقیر اولمدیغندن البته ملك میت اوزره باقی قالمغله ورثه‌سی
اکا بطریق الارث مالك اولورلر وکندو مالرندن نذر مورثلرین تنفیذ ایلمك اوزرلرینه واجب اولمازینه دیرکه برکسنه
حین وفاتنده اغزوا عنی غزوة دیمکله بندن غزوهٔ واحده ایله غزا ایتدیریکز دیوب یاخود ذکر ثلث ایله اغزوا عنی بثلث مالی
دیمکله بندن ثلث مالم ایله غزا ایتدیریکز دیو وصیت ایلسه صورت اولی‌ده مقدار مال وصیتی تعیین ایتمدیکندن
کرکدرکه مالندن انجق برشخصه انجق برکره غزا ایده جك مقداری نفقه‌نك اقل وادناسنی اعطا ایده‌لر
وشخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولمیوب همان آنکله غزا ایلیه زیرا وصیتنده اغزوا عنی دیمکله بندن غزا
ایتدیریکز دیمشدر وآندن غزا انجق کندو مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالنی غزاده انفاق ایلمك لازمدرکه
اکا نفقهٔ غزانك ثوابی واصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولدقده غزاسی نفسندن اولوب
طرف موصیدن اولماز کورمزمیسنکه برکسنه احجوا عنی رجلا حجة من مالی دیمکله بندن برشخصی مالمدن
برکره حج ایتدیریکز دیو وصیت ایتمکله برکسنه‌یه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول کسنه اول نفقه‌یه مالك اولمیوب
انجق طریق حجده صرف وانفاقنه مالك اولور تاکه حجی طرف موصیدن واقع اوله پس ما نحن فیه دخی آنك
کبیدر ونفقهٔ مزبوره‌ده اقل وادنی واجب اولمقده حکمت اولدرکه تقدیر مذکور اوزره ملك موصیده انجق
مقدار اقل وادنی قالوب زیاده‌سی ملك ورثه‌یه انتقال ایلمشدر وموصیدن مال ورثه ایله غزا اولنماز کورمزمیسنکه
وجه مشروح اوزره حجده وصیتنده دخی آندن حج ایلین کسنه‌یه نفقات حجك اقل وادناسی اعطا اولنور بودخی
آنك کبیدر وشخص مذکور اول نفقه‌دن اهل وعیالنه برنسنه صرف ایتمیوب انجق طریق غزاده نفسنه صرف
ایلمك لازمدر زیرا اول نفقه‌یه مالك اولمامشدرکه دیلدیکی محله صرف ایلیه بلکه انجق موصیدن غزا ایله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقی جائز کورلمز نظیری شول غیردن حج ایلین کسنه‌درکه نفقهٔ حجه مالك اولمدیغندن
آنی انجق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بودخی آنك کبیدر بشه دیرکه شخص مذکور نفقهٔ مزبوره‌یی
نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنده انفاقی مشروع اولدیغی کبی بلده‌سنه عودتنده وبرموضعده اقامتنده دخی
انفاقی مشروعدر زیرا غازی ذهابه محتاج اولدیغی کبی رجوع واقامته دخی محتاج اولمغله آنلرك نفقه‌لری دخی
نفقهٔ غزادن ایدوکی بی لجاجدر کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین کسنه نفقهٔ حجی ذهاب ورجوع واقامتده
انفاق ایدر بودخی آنك کبیدر لکن اول نفقه‌دن فضله قالورسه آنی ورثه‌یه رد ایدر زیرا قبضیله اکا مالك اولمیوب
انجق نفقهٔ غزا ایچون صرفنه مالك ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال میت اولمغله
ورثه‌یه رد اولنور کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین دخی فضلهٔ نفقهٔ حجی ورثهٔ محجوج عنه‌ه رد ایدر بودخی آنك کبیدر
مکر ورثه اکا رضالریله تملیك ایده‌لر اول بابده اول فضله‌یه مالك اولور اما صورت ثانیه‌ده مقدار مال وصیتی ثلثله

تعیین ایلدیکندن کرکدرکه ثلث مالی فی سبیل الله طرف موصیدن غزا ایدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ایچون فرسلر دخی اشترا ایده لر زیرا بو صورتده جمیع ثلثی نفقۀ غزو ایچون وصیت ایتمکله بالتمام اکا صرف
اولنوب امر غزا دخی انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخی اشترا اولنور کورمز میسنکه ثلث مالنی حج
ایچون وصیت ایلدکده حج ایلین کسنه راکب اولمق ایچون بردوه اشترا اولنور زیرا سفر حج انجق دوه ایله
قطع اولنور بو دخی آنک کبیدر اما صورت اولی بشقه درکه آنده غزوۀ واحده ایله وصیت ایتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقۀ غزوۀ واحده اعطا اولنور بوندنصکره ثلث مرقوم طرف موصیدن غزا ایلینلره
سنۀ واحده ده بالتمام اعطا وایفا اولنور که معنای مذکور تنفیذ وصیتده وتحصیل مراد موصیده اسرع واوفق در
وحکم مذکورده غزا حکم حج ایله علی سوادر واول غازیلر دخی غزادن عودت ایتدکلرنده اول مالدن یدلرنده
موجود اولنلری وصی یه رد وایصال اول دخی اول بقیه ایله قوم آخری غزا ایچون بعث وارسال ایدوب ثلث
مذکوردن هیچ نسنه قالمنجیه دک بو معامله یی استعمال ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقیسی دخی امر غزایه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحمدر حتی نفقه دن افراسدن غیری
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بیع اولنوب ثمنلری ماشیا غزا ایلینلره دفع اولنور زیرا افراس مذکوره ثلثدن
اشترا اولنمغله ثمنلری ینه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرک دخی بعد الغزاء یدلرنده نفقه لرندن بقیه
قالورسه بونلر دخی وصی یه رد ایدوب وصی دخی اول بقیه ایله طرف موصیدن غزا ایتدرمکه جهد ایدر
بنه دیرکه مسئلۀ مذکوره ده لازمدرکه وصی طرف موصیدن غزا ایلین کسنه یی همان منزل موصیدن ارسال ایلیه
زیرا موصی بنفسه غزا ایتسه ایدی البته کندو منزلندن غزا ایدر ایدی پس نائبی دخی بویله در کورمز میسنکه
غیردن حج ایلین کسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ایدر بو دخی آنک کبیدر اما ثلث مرقومدن امر غزایه صرف
اولندقدن صکره بقیه قالوب اول بقیه منزل موصیدن اخراج اولنه جق غازینک نفقه سنه وفا ایلسه کرکدرکه
وصی اول بقیه یی نفقه سنه کفایت ایده جک محلدن غزا ایلین غازی یه اعطا وایفا ایلیه تاکیم محله وصیت
بویله در بنه دیرکه برکسنه ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایلسه کرکدرکه وصی اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ایسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ایلمیه زیرا اعطا ایلسه موصی اکا وصیت ایتمش اولور حال آنکه وارث ایچون
وصیتده جواز وصحت یوقدر لکن ورثه بالجمله کبار اولوب ایچلرندن بعض محتاجینه ثلثدن اعطاده مجیز
اولورلرسه بو صورتده اعطاء وصی تجویز اولنور زیرا وارث ایچون وصیت تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه
رعایت ایچون اولوب جمله سی مجیز اولدقده حق نفسلرین ابطال ایتمش اولملریله وصیت مزبوره تجویز واکمال
اولنور واکر وصی محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ایدوب آنکله فی سبیل الله غزا ایلسه وارث دکل ایسه جائز
وسزا کوریلور زیرا موصینک اوصیت بثلثی فی سبیل الله قولنده اول ثلثدن وصی اخذ ایتمیوب انجق غیره تملیک
ایتمکله امری منعدم بلکه ضعه حیث شئت قولی کبی وصی دیلدیکی وجه اوزره فی سبیل الله صرفله امری
مسنلرمدر وقول ثانیده وصی اول ثلثی نفسنه وغیره وضع ایتمکه قادر اولدیغی کبی قول اولده دخی مقتدر در
بو صورتده ورثه وصیتک بو وضعنه رضا ویرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز که ورثه نک ثلثده حقلری ومدخللری
اولمیوب اول بابده رأی وتدبیر انجق وصی یه موکول اولمغله ورثه نک اخذا جانبده رضا وعدم رضالری مطمح انظار
اولمدیغی کبی بونده دخی مطمح انظار اولماز کذلک وصی اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبدنه کانبنه ویروب غزا
ایتدرسه بنه جائز وسزا کوریلور که نفسنه صرفی صحیح اولدقده بونلره صرفی بطریق الاولی تصحیح اولنور واکر
قن اولان عبدینه اعطا ایدرسه نظر اولنور اکر مولاسی اولان وصی فقیر ومحتاج ایسه بو دخی جائز ومناسب کوریلور
واکر غنی ایسه جائز کوریلیوب ضمان مالی دخی مستوجب اولور زیرا عبدینه صرفی نفسنه صرفی ایله برابردر که
اول ماله عبدی مالک اولمیوب انجق نفسی مالک اولمق مقرردر ونفسنه صرفی فقیر اولدقده جائز وغنی اولدقده
غیر جائز اولدیغی کبی عبدینه صرفی دخی بو تفصیل اوزره معتبر قیلنور واکر برغنی اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصی دخی غناسنی بلمکله اعطا ایلسه عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما اعطاسی نافذ
اولوب وصینک عهده دن خروجی روشنا اولور اما عند ابی یوسف رحمة الله تعالی اعطاسی نافذ اولماز زیرا
زکوة مالنی برغنی یه غناسنی بلمکله اعطا ایلدکده اعطاسی عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما نافذ
وعند ابی یوسف رحمة الله تعالی غیر نافذدر پس صدقۀ وصیت دخی بویله در سؤال اولنورسه که اعطاء وصی
انجق امر میت اوزره مبنی اولوب میت دخی انجق فقرایه اعطا ایله امر ایتمشیکن اغنیایه اعطاسی خلاف امر

مسئلۀ مزبوره ده مراد منزلدر انجق بلده سیلیدن نفس خانه سی دکلدر وکتب فقهیه ده بسط وبیان اولنمشدر

مطلب لیس للوارث ان یأخذ من الوصیة شیئا

اوزره حادث وطرف میتدن نافذ اولملمغه باعثدر جوابنده دیرزکه معن بن یزید السلمی رضی الله تعالی عنهما
باباسینک زکوة مالنی بالمسینک وکیلندن اخذ ایلدی حال آنکه باباسی آخره اعطاسنی قصد ایتمشیدی
حتی ما یا لک اردت بها یعنی بن اول زکوتله سنی مراد ایتمیوب آخری مراد ایتمشیدم دیدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اخذینه مجیز اولوب یا یزید لک ما نویت یعنی یا یزید سنک ایچون نیت ایلدیکک فضیلت
حاصلدر قول شریفلرنده اعطاء مذکوری تجویز بیوردیلر وحدیث مذکوردن ثابت اولمشدرکه وکیل ووصی
حکم مذکورده صاحب المال ایله مساویدر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله فی سبیل الله برکره غزا ایتدرلمکله
وصیت ایتمش اولوب بعض ورثه سی طرف میتدن اول غزانک اداسنه عزیمت قیلسه اولبابده سائر ورثه سی مجیز
اولمدقجه آنک غزاسی تجویز اولنماز زیرا وارث اداء غزا ایچون مال میتدن اخذ ایلدیکی عینه مالک اولمازسه ده
آنکله انتفاع ایده جکی بجز ومدد ووارث مرض مورثده مورثدن میراثندن غیری ایله انتفاعدن محجور ایدوکی
معلومدر ابتداء بعد موت المورث ورثه سی کبار اولوب ایچلرندن بر وارث طرف میتدن غزا ایتمکه مجیز اولورلرسه
اولبابده غزاسی تجویز اولنور نه معنی انجق حق ورثه یه رعایت اوزره مبنی اولوب اجازتلرنده حقلری ساقط
ومنتهی اولمشدر وبو صورتده دخی بعد الغزاء فضل نفقه محلنه رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنی
اولسه دخی طرف مورثدن غزاسی تنفیذ وابقا اولنور اما ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیمش اولمسه حکم
مسئله بشقه درکه آنده وارث غنی اولدقده جمیع ورثه مجیز اولسه لر دخی مال وصیتله طرف موصیدن غزاسی
تجویز اولنماز که مال وصیت انجق علی وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخی انجق فقرا ایکن غنی
ایجازتمون ایله محل صدقه اولمیه جغی بی مرادر اما طرف میتدن غزا ایچون اعطا اولنان مال علی وجه التملیک
اعطا اولنمیوب انجق علی وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنی وفقیر علی سوادر دلیلی شول سقایه
موقوفه لردرکه آنلردن شرب ماء فقیر ایچون جائز کوریلدیکی کبی غنی ایچون دخی جائز کوریلور کورمز میسنکه
طرف میتدن غزاده فضل نفقه ورثه یه رد اولنوب ثلثی فی سبیل الله وصیتده رد اولنماز وبو فرق وتفصیل ذکر
ایلدیکمز مدعایه ادل دلیلدر لکن مسئلۀ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف میتدن مال میتله غزا ایدوب
عودتندنصکره ورثه واقف اولملریله اجازت وامضا ایلسه لر ینه فعلی جائز اولمیوب بلکه نفقه یی ضامن
ومیتدن غزوۀ اخری ایله غزایی موجب ومتضمن اولور زیرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوه
وارث دخی نفس وارثدن نافذ وغیر موقوف اولمغله اکا حکم اجازت مصروف قیلنماز کذلک ورثه ده وارث
صغیر بولنسه ینه غزوۀ وارث جائز اولماز که اجازت صغیر منعدم وغیر معتبر ایدوکی متمیزدر وصغیر مزبور
کبیر اولدقدنصکره مجیز اولسه دخی غزوۀ وارث جوازه منقلب اولماز که بیان مشروح اوزره غزوۀ وارث
موقوفه اولمادیغندن اوزرینه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز کذلک میت ذکر ثلث ایتمیوب مالنی فی سبیل الله
وصیت ایلسه ینه ورثه دن برفرده اول وصیتدن نسنه اعطا اولنماز مکرکه جمیع ورثه اجازت ایده لر زیرا اعطا
اولنسه علی وجه الوصیة اعطا اولنور حال آنکه وارث ایچون وصیت غیر جائزدر مکرکه ورثه اجازت وامضا
ایده لر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله وارث اولمیان وصیینی اول غزوه یی
ادا ایلسه تنفیذ وامضا اولنور زیرا لفظ وصیتده وصی یی بالنفس تنفیذ وصیتدن اخراجنه دلیل ظاهر
بولنمامغله ضعه حیث شئت دیوب دیلدیکی موضعه وضعنده رخصت ویردیکی صورتده کبی وصی کندو
نفسنه صرفنه دخی قادر اولور غایة الامر بو دخی فضل نفقه یی ورثه یه رد ایدر ینه دیرکه میت کندو طرفندن
برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیینی برکیمسنه یی طرف میتدن مجرد سرحدده مرابط ومحافظ اولوب
ارض اعدایه هیچ داخل اولمامق اوزره ارسال ایلسه بو دخی تجویز واکمال اولنور که رباط دخی غزادن عد اولنمغله
اول کیمسنه یی غزا ایچون ارض اعدایه ادخال ایتمش کبی اولور بو صورتده ورثه انجق یوم واحدده رباط اوزره
ارسالنی مراد ایدوب وصی دخی قرق کون رباط اوزره ارسالنی اراده وایراد ایلسه اولبابده قاضی ادنی الرباط
اولان اوچ کونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرینه اجتهاد ایدر زیرا وصیت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقۀ باقیه میراث ورثه اوله جغی امر مقطوع اولمغله
خلافنده یقین اولنمدیغه ترکه دن برنسنه دن قطع حقلری مشروع اولماز وادنی الرباط انجق ایام ثلثه ایله تقدیر
اولنور که ایام ثلثه مدت سفر ومدت خیار کبی شرعده وارد اولان تقادیرده اقل مقادیردر وهم انسان برایکی
ساعت رباطله مرابط تسمیه اولنمایوب برقاچ ایام رباطله مرابط تسمیه اولنمغله کرکدرکه طرف میتدن

مطلب الرباط فی حکم الغزو

مطلب اقل الرباط ثلثة ایام

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوفیه اولنه وایام ثلثه لفظ ایامك اقل مسماسی اولمغله ایام ثلثه‌ده رباطی واجب اولور تاکه معنای مذکوره رعایتی مستوجب اوله وهم فضل رباطده وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله کان کصیام الدهر وقیامه لفظ شریفی یاخود بولفظ شریفك معنای منیفی روایت اولندی کذلك من رابط اربعین یوما کان له کذا وکذا دخی روایت اولندی کذلك من رابط ثلثة ایام کان له کذا دخی روایت اولندی پس وارث و وصی عدد ایام رباطده اختلاف ایتدکلرنده کرکدرکه اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه‌درکه اکثر اولان اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اکثردر پس آنکله حکم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفی ایله عمل امر مقرردر لکن مسئلهٔ مزبوره‌ده طرفندن برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل ومنزل ومسکنی سرحدده حاصل اولش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین کیسنه ارض اعدایه دخول ایتیوب مجرد سرحدده مرابط اولمق اکرچه حکم قیاسده جائز وکافیدر اما حکم استحسانده ارض عدویه دخول لله طرف میتدن غزا ایتمدکجه باطل وغیر وافیدر اکرچه وجه قیاس قریبا رباط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان ایلدیکمز اساسدرکه توجیه مذکور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره‌ده برکیسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتمدین سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بی التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیرنده بولندقده جائز وکافی اولمق موضع رباطده بولندقده دخی جواز وکفایتنه دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدرکه میت مزبور طرفندن برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله ورثه سی اوزره لازمدرکه اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمکدن دامن درمیان اوله لرحال آنکه انسان کندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین کیسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وکافی اولماز اما انسان کندو بلده سندن بلدهٔ اخرایه سفر ایله آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین کیسنه دخی رباط مذکوره سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی کوریلور وهم موصینك منزلی موضع رباطده اولیوب امصار مسلمیندن برمصر ایچنده بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخول لله مجاهدهٔ کفار اوزره متحسر اولمغله وصیتی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك متیسر اولدیغندن طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اوله جق رباطه تحسرندن اکثر اولمغله وصیتی رباطله اولیوب جهاد ایله اولدیغی اظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدقجه تنفیذ وصیتی غیر متیسردر نظیری اولدرکه آفاقی ایچون مکه‌ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدرکه آنك مکه‌دن خروجله فائت اوله جق طوافه تحسری اکثر واکملدر زیرا اداء صلوة خارج مکه‌ده دخی ممکن اما اشتغال طواف انجق مکه‌ده ممکن اولمغله اهم اموری طواف ایدوکی متعین وحقنده شغل طواف اولی ایدوکی متبیندر اما مکینك اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدرکه آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر حال آنکه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر کریم اولمغله آنکله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیسی اول ثلثی قرق کیجه یاخود دخی اکثر سرحدده رباط ایده جك برکسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده جك برکسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا ویرمزلرسه‌ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندمزده جائز وسزاواردر زیرا بو صورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نفعی راجع اولمامغله ورثه نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع کوریلور اما ثلثله طرفندن تعیین عدد ایله مثلا برکره غزا ایتدرمکله وصیتی بشقه‌درکه آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر کورمزمیسنکه فضل نفقه بی ورثه اوزره ردی مستلزمدر بنا علیه بو بابده رأی وتدبیرلری نافعدر تاکه میراثده بولنان حقلری منقطع اولمیه واکر میت ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیکی محله وضع ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدکده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یااوغلنه یاغیریلرینه وضع وتعیین ایلسه اکر محتاجین ایسه‌لر بو وضع وتعیینی ابقا وتمکین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتدکده

مطلب الطواف بمکة افضل من الصلوة للآفاقی

وصیتك بو وضعی صحیح ایکن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اکا تفویض ایلدکده بطریق الاولی تصحیح اولنور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیکی برغنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وابقا اولنماز زیرا باب مرقومده یانمز اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی وصی یه ثلث مالنی انجق فقرادن دیلدیککه محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بو جهتله غنی مرقومه اعطاسی صحیح اولمدیغندن اکا عن اصل اعطا ایتمش کبی اولور وعن اصل هیچ کیسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن دیلدکلرینه اعطا ایدر ایدی بو صورتده دخی فقرادن دیلدکلرینه صرف واعطا ایدر لکن اول بابده ورثه اظهار نزاع ایدوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتمکله وصیت باطله اولمشدر شمدی بز آنی اخذ ومیراثمزده ادخال ایده رز دیسه‌لر بو نزاعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدکده انجق امر موصی یه مخالفت ایتمش اولور وامر موصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حکم وصیتدن خارج اولمامغله همان اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدر کذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی دخی تجویز وابقا اولنمیوب بلکه فقرادن دیلدیکی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولمامق بالاولویه ظاهر ومقرردر اما فقرادن اولان بعض ورثه یه آنکله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه کرکدرکه سائر ورثه‌دن استخبار ایله وصیتك بو وضعی مجیز اولورمیسز دیو استفسار اولنه اکر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور زیرا که وارث فقیر محل صدقه ایکن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وکندو وارث بولنمق اولوب وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واکر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حکم میراثه راجع اولوب وصی ایچون صکره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع کوریلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌درکه وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدکدن صکره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا کوریلور بو بابده معنای فارق اولدرکه میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدکده امر موصی یه مخالف وفقرایه وضع ایتدکده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتنده وضع مخالفی فی حکم العدم اولمغله مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آساندر اما فقیره وضعله موافقتنده اول فقیر وارثی دخی اولسه تهمت مخالف اولمامغله وصیتك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اکا وضعی ایله یکساندر ومیت بالنفس وضع ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی کبی ما نحن فیه‌ده دخی میراثه منقلب قیلنور واکر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفنی قرأت قرآن ایدنلر ایچون یاخود دارینی اهل غزا ساکن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود ارضی زرع اولنوب غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن غیری عبدنی مجال ایچون معبود ذو الجلاله سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله کذلك بالطبع وکسر وبیل وتجره وسفره مثللو نسنه‌لری حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی جائز اولمغله جمله سی ثلثدن تنفیذ وتمشیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بو مذکوراتدن دار وعقارده حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن کراع وسلاحك غیریلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفه رضی الله عنه منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردرکه مثلا عبدو دار واراضینك غله سنی فی سبیل الله وصیت ایلدکده وصیتی جائز کوریلوب غله سی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف اولدرکه امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معنای قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده ومماتندن صکره مجیز اولدیغندن معنای قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه‌ده دخی تجویز ایلمشدر وحکم مذکوره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها برمصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده مذهب مقبول انجق ابطلان وقف منقول اولمغله عندنده منقولی فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیکه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملکی برفرده تملیك ایتمکله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی اساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی من حیث الثواب بزه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجددن ملکمزی تعطیل ایتمکله بز دخی اکا مماثل اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد کبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لكن اموال منقوله ده بعينها فقرايه تمليكله حاصل اولان قربتدن غيرى الله تعالى آنده ايجاب قربت ايلديكنه
مطلع اولمديغمزدن عبيددن دخى تمليك عيندن غيرى وجه اوزره ايجاب قربت جائز وواسع كورلمز زيرا عبيددن
ايجاب قربت انجق الله تعالى نك ايجابنه قياس اولنوب ايجاب الهيده موجود اولان ايجاب عبدده دخى
اعتبار واستيناس اولنور اما ابوحنيفه رضى الله تعالى عنه حال حياتده وقف وحبسى مجيز اولمديغندن موتندنصكره
وصيتنده دخى جائز كورميوب انجق شرعيتده اصل مقيس عليهى بولنانلرى تجويز ايلمشدر وغله ايله
وصيتك شرعيتده اصل اصيلى بولنمغله بركسنه غله‌ء بستانى فقرايه صرفله وصيت ايلدكده آنده تمليك غله
بولنديغندن تجويز وتسجيل ايلمشدر كذلك ارض وعبيد ودارينى غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون
حبسى دخى تمليك غله يى متضمن اولمغله صحيحدركه غله اهل غزادن محتاجينه تصدق اولنوب اخذ ايلين
كسنه نك آنده كيفما يشاء تصرفى صحيح اولمق اوزره ملك صريحى اوله جقدر اما دارك سكناسى وفرسك ركوبى
ومصحفك قرآتى وسلاحك تلبسى وعبدك خدمتى مثللو تمليك شيئى متضمن اولميوب مجرد عينله انتفاعى
مشتمل اولنلر حبسلرى اقوام مجهولين ايچون واقع اولدقده شرعيتده اصل مقيس عليهى بولنماديغندن جائز
وواسع كورلمز زيرا خدمت عبدينى قوم مجهولين ايچون وصيتى غير جائز وقوم معلومين ايچون وصيتى جائز
اولوب مانحن فيهده دخى وصيتى قوم مجهولين ايچون اولمغله عدم جوازى ظاهر ومتميز اولور
بوبابده معناى فقهى اولدركه برنسنه ده تمليك عين بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز كورمزميسكه
آنده غنى وفقير داخل اولور بناء عليه قوم غير معينين ايچون واقع اولدقده جائز وواسع كورلمز وبيلك كركدركه
بركسنه فرس حبيسى فى سبيل الله ركوب ايچون اخذ واستصحاب ايليسه آنى محلنه رد وتسليم ايدنجه‌دك نفقه سى
اوزرينه ايجاب اولنور زيرا آنكله انتفاع ايلين انجق راكبدر ونفقه سى دخى انجق منتفع اوزره واجبدر كورمزميسكه
خدمتى آخر ايچون وصيت اولنان عبدك نفقه سى موصى له بالخدمة اوزره اكا مدت خدمتنده واجبدركه عبد ايله
انتفاعى وجوب نفقه سنى موجبدر كذلك بركسنه اول فرسى حال حياتنده موصيدن استعاره ايتمش اولسه
لبته نفقه سى مستعير اوزره واجب اولور ايدى پس موتندنصكره دخى اخذ ايلين غازى اوزره لازم ولازبدر
كذلك ثلثدن فى سبيل الله وقف اولنان سلاحى هركيم فى سبيل الله استعمال ايچون اخذ واستصحاب ايدرسه
آنى محلنه رد ايدنجه‌دك حفظ واصلاحى اوزرينه ايجاب اولنوركه بيان مشروح اوزره نفع سلاحى محلنه رد
ايدنجه‌دك احراز واجتلاب ايلمشدر حتى اول فرس وسلاحى اخذ ايلين محلنه رد ايلدكدنصكره آخرى اخذ
واستصحاب ايلسه نفقه واصلاحى آخذ ثانى اوزره ايجاب اولنور واكر وصى اول فرس وسلاحى فى سبيل الله اخذ
واستعمال ايليسه وارث دخى ايسه استعمالى تجويز واستكمال اولنور زيرا كلام موصيده وصيتك بالنفس مباشرت
وصيتدن خروجنى موجب اوله جق نسنه منطوى اولمامغله وصيت مزبوره سى همان ضع فرسى وسلاحى
فى سبيل الله حيث شئت قولى ايله مستوى اولور انجق وصى آنلرى ورثه‌ء ميتدن برفرده اعطا ايلمك جائز
وسزاوار اولماز مكر جميع ورثه كبار اولوب رضالرى آشكار اوله زيرا اعطاء مزبور وارث ايچون منفعتله وصيتى
متضمن ومعناى مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولميه جغى متعيندر بويله ايكن وصى مثلا اول فرسى قبل اجازة الورثه
بعض ورثه يه اعطا ايدوب فرس دخى آنك تحتنده هالك اولسه بوصورتده ورثه قيمت فرسى ديلرلرسه وصى
معطيدن وديلرلرسه وارث راكبدن تضمينه مالك اولورلر زيرا تقدير مذكور اوزره وصى اعطاده متعدى ووارث
قبضده متعدى اولملريله غاصب وغاصب الغاصب ياخود غاصب ومستعير من الغاصب مسئله لرى كبى
هربرينك تعديسى اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدى اولور وهرقنغيسنه تضمين ايدرلرسه كركدركه قاضى امر ايدوب
اول قيمتله فرس آخر اشترا وآنى فى سبيل الله حبس وتعيين ايدر زيرا قيمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفى لازمدركه صدقه‌ء واقف منقطع اولميوب ثانى مقام اولده قائم اوله بوصورتده ورثه اول قيمتى وارث راكبه
تضمين ايتدكلرنده اول دخى اول قيمتله وصى معطى اوزره قصد رجوع ايلسه رجوعى مشروع اولماز زيرا هلاك
فرس كندو فعلى وجنايتى ايله ظاهر اولمشيكن جنايتى ايله ضامن اولديغى قيمتله غير اوزره رجوعه قادر اولماز
نظيرى غاصب الغاصب ومستعير من الغاصب دركه بونلردن قنقيسى ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعى صحيح
ومناسب اولماز اما ورثه وصى يه تضمين ايتدردكلرنده وصى قيمتله وارث اوزره قصد رجوع ايدرسه آنك رجوعى
مشروع اولور زيرا وصى ضماننه فرس هالكه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه مقتدر اولور نظيرى
شول غاصبدركه ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعى صحيح ومناسب اولور سؤال اولنورسه كه

مسئله

مسئله‌ء مزبوره ده وصى نيچون شول مغصوبنى بركسنه يه هبه ايدوب موهوب له آنى اتلاف ايلدكدنصكره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قيلنماز كه غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشيئله راجع
اولماديغى كبى وصى دخى وارث اوزره راجع اولميه جوابنده ديرزكه غاصب مغصوبنى هبه ياخود اعاره ايلدكده
البته صله واحسانك كندو طرفندن ظهورينى قصد ايدوب طرف غيردن ظهورينى قصد ايتمديكندن مغصوبنه
ضماننه مالك اولدقده صله واحسان كندو طرفندن رسيده‌ء تمام اولمغله موهوب له ومستعير اوزره برشيئله
رجوعى تام اولماز اما مانحن فيهده وصينك وارثه اعاره سى صله واحسان طرف ميتدن اولمق قصديله اولوب
كندو طرفندن اولمق قصديله اولمديغندن ضماننه اول صله رسيده‌ء تمام اولمامغله وارثك قبضى بلااذن وبغير حق
اولمش كبى اولوب اوزرينه رجوعى تام اولور نظيرى اولدركه بر رجل رجل آخرى برشخصك مالنى شخص
آخره هبه اوزره اكراه ايدوب اول دخى هبه ايلدكدنصكره رجل مكره صاحب المال ايچون ضامن اوله
آنك ضمانى مال موهوب ايله موهوب له اوزره رجوعى متضمن اولور زيرا مكرهك قصدى انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء عليه ضماننه موهوب به مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعه
استرداده قادر اولور ومانحن فيه دخى آنك كبيدر واكر ميت طبيب اولان عبدينى مداوات مجروحين ايچون
ياخود برعبدينى فى سبيل الله اهل غزايه سقى مياه ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب
غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ثلث مالندن فى سبيل الله وقف اولنمق اوزره وصيت ايلسه
عند محمد رحمه الله تعالى بووصيتى تجويز وتمشيت اولنور بعده غله‌ء ايجارى انجق فقرايه اعطا اولنوركه
غله صدقه‌ء تمليك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى هويدادر لكن سقى ايلديكى مياهى اهل
غزادن فقير وغنى هركيم طالب اولورسه اكا اعطا ايدر كذلك خدمتنى دخى اهل غزادن غنى وفقير هركيم
استخدام ايدرسه اكا صرف وافنا ايدر زيرا بونلر صدقه‌ء تمليك اولميوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طريق
طريق اباحتده منطوى واولبابده غنى وفقير مستويدر نظيرى طريق اوزره وضع مياه مباحه‌دركه غنى وفقير ايچون
شربى اباحه اولمشدر كذلك غنى ايچون غيرك حوض ونهرندن استقاسى حلال واولبابده فقير ايله همحالدر
لكن عبد مزبور سقى وخدمتنى محتاجينه صرف ايلمك اولى دركه غنى كندو سقى وخدمتى ايچون برعبد اشترا
ايدوب عبد مزبوردن مستغنى اولمق ممكن اما فقير آندن مستغنى اولمق غير ممكن ايدوكى اظهر واجلى در
واكر ميت كراع وسلاحنى ياخود ذكر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشيئنى حيات وصحتنده فى سبيل الله وقف
وحبس ايلسه عند ابى حنيفه رضى الله تعالى بوفعلى باطل اولوب اشياء مزبوره موتندنصكره ميراثنده
داخل قيلنور زيرا عندنده وقف اشيا موصى به اولوب موصى به دخى غله اولدقجه باطل ايكن شرطين مذكورين
بومحلده غير حاصلدر وعند ابى يوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخى انجق كراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالى منقول وغير منقولده جميعا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
واقف موقوفنى قيم آخره دفع وتسليم ايلمك شرطدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى معناى مذكور
شرط اولميوب وقف اوزره اشهادى كافيدر وتوجيهنده ديركه قيم آخر موقوفى انجق امر واقف ايله قبض ايتمكله
يد قيم يد واقف منزلنده اولور ويدى يد واقف منزلنده اولدقدنصكره اكا تسليمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالى جوابنده ديركه بركسنه دارينى مسجد قيلدقده اول كسنه اول داره دخول وايچنده
اداء صلاته ناسه اذن ورخصت ويرمدكجه اول دارى مسجد اولميوب اذن ورخصتندنصكره مسجد اولوردينو
بز جميعا اجماع ايلديك واولبابده اذنى ايله ادا قيلنان صلوة كندو صلوتى منزلنده دريمك صحيح اولماز كه
مغايرتلرى ظاهردر پس مانحن فيه دخى آنك كبيدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ايادى عباد ايله ممكن اولمغله
يد اوليه خلف اولمق ايچون بريد مستحقه لازمدركه اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ايسه اول يد
مستحقه ده محفوظه اوله وبيلك كركدركه بومثللو وقفله كرك قيم وكرك واقفك اولاد ووالدينى وسائر ورثه سى
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زيرا قريبا ذكر ايلديك كه وقف مذكور حال مرضنده واقع اولسه قيم ووصينك
آنكله انتفاعى جائزدر پس حيات وصحتنده واقع اولدقده جوازى اولى دركذلك قيم وقف شرط واقف اوزره
ورثه‌ء واقفه تسليم ايلدكده آنكله ورثه نك دخى انتفاعلرى جائز وواسعدركه حيات وصحتنده وقف وحبسى
وصيت عد اولنمامغله انتفاع ورثه يه غير مانعدر كورمزميسكه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدين تنفيذينه ابتدا اولنور وواقف حياتده ايكن ابطالنه عازم اولسه عزيمتى تنفيذ واجرا اولنماز بوجهتله

مطلب حكم من اكره على ان يهب مال غيره

مطلب الفرق بين الوقف فى الصحة والمرض

وصيت اولمديغي نمايان اولدقده وارث وغير وارث آنده يكسان اولور واكر قيم وقف واقفك حياتنده ياخود
موتندن صكره وفات ايلسه امر وقف اول قيم متوفانك تفويض ايلديكي كمسنه‌يه تفويض واثبات اولنور زيرا قيم متوفى
حياتنده قيم اولمغله وفاتندن صكره آنك تفويض ايلديكي كمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظيري وصيدركه
وصايتي شخص آخره وصيت ايدوب فوت اولدقده وصي ثاني امر وصايته اجانبدن اولى كوريلور پس
ما نحن فيه دخي آنك كبيدر اما قاضي بشقه دركه قضايي آخره تفويض ايدوب وفات ايلدكده شخص ثاني ايچون
حكم قضا اثبات اولنماز زيرا امام ايچون قاضي اوله تفويض قضا ادنصكره بينه ولايت تفويض قضا ثابت وامر قضا
يد امامدن غير فائتدر حتى قاضي اولى حياتنده ايكن عزله قادر واول قضايي قاضي آخره تفويضه مقتدردر وامر قضاده
ولايت امام باقي ومقرر اولمغله قاضينك بلا اذن الامام آخره تفويضي معتبر اولماز اما ما نحن فيهده واقف وقفني
يد قيمه تسليمله كندو يدندن اخراج ايلدكدن صكره ولايتي بالكليه زائل اولمشدر كورمزميسنكه عزل واستبداله
عازم اولسه عزيمتي نافذ وحاصل قيلنماز پس ولايت وقف واقفدن زائل وقيمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفويض ولايت دخي انجق قيم ايچون مثبت قيلنور حتى قيم وقف امر وقفي برشخصه تفويض ايتمدين فوت
اولسه بنه واقف ايچون نصب قيم ممكن اولميوب اولبابده قاضي ديلديكي كمسنه‌يي نصب ايلمك متعيندر
ومسئلهٔ مذكوره‌يي امام محمد رحمه الله تعالى اشبو تقرير اوزره ذكر وتحرير ايلمشدر لكن امام خصاف كتابنده
وامام هلال كتابنده رحمة الله تعالى عليهما ذكر وبيان ايلديلركه مسئلهٔ مزبوره‌ده واقف ايچون نصب قيم
جديد جائز وشايانتدر وبو روايتك وجهي اولدركه ولايت قيم انجق طرف واقفدن مستفاد ايكن اول قيم
امر وقفي بركمسنه‌يه تفويض ايدوب فوت اولدقده تفويضي معتبر اولدقده واقف ولايت نفسي ايله قيم جديده
تفويض ايلدكده تفويضي معتبر اولمق اولى واظهردر ووجه روايت متقدمه اولدركه واقف وقفني يد قيمه
تسليم ايلدكده وقفي يد وملكندن خارج اولمغله واقف حكم اجانبده مندرج اولور وتدبير وقف اجانبدن
صحيح اولمديغي كبي واقفدن دخي تصحيح اولنماز واكر واقف وقفنده قيم اولمغي كندو نفسي ايچون شرط
ايلسه بوشرطي حكم شرعده باطلدركه قريبا ذكر اولنديغي اوزره يدندن اخراجي وغيره تسليمي عند محمد
رحمه الله تعالى شرط صحت وقف ايكن تقدير مذكور اوزره شرط صحت غير حاصلدر اما واقف وقفني
برقيمه تسليم ايدوب واول قيم كندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ينه كندويه عودت ايدوب ديلديكي
كمسنه‌يي مجددا قيم نصب ايتمكه كسب قدرت ايتمكي شرط قيلش اولسه بوشرطي معتبردركه شروط
واقف البته مرعيه اولوب تقدير مذكور اوزره دخي وقفني يدندن انجق شرط مزبور ايله اخراج ايتمش اولمغله
شروط سائره‌سي معتبر اولديغي كبي بوشرطي دخي صحيح ومقرردر وشرط مذكوري عند محمد رحمه الله
تعالى جواز وقفه مانع دكلدركه مقدما يدندن اخراجنده وقف وحبسي تمام اولوب واقف آحاد ناسدن برينك
موقعنده واقع اولمشيدي بوندن صكره يد واقفه عودتي يد غيره عودتي منزلنه نازل اولوب يد غيره عودتي
وقفي مبطل اولمديغي كبي كندو يدينه عودتي دخي مبطل اولماز كذلك واقف وقفنه برقيم نصب ايدوب
اول قيمدن صكره فلان كمسنه قيم اولسون ديو شرط وتعيين قيلش اولسه بوشرطي دخي نافذ ومتعين
قيلنوب قيم اول ايچون شرط واقفك خلافنه صرفي ممكن اولمازكه شرط واقف حق قيم اولدده شرعي اولديغي كبي
حق قيم ثانيده دخي مرعيدر وبو شرطك امثالي اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
وبو مثللو شروط ولايت عهد سلطنتده وتوجيه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخي جوازينه برهان
قاطعدر زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مؤته نام موضعه بعث سريه ايدوب زيد بن حارثه
رضي الله تعالى عنهي اوزرلرينه امير قيلوب بعده ديديلركه اكر زيد بن حارثه قتل اولنورسه اميريكز جعفر بن
ابي طالبدر اول دخي قتل اولنورسه اميريكز عبدالله بن رواحه‌در بعده اول سريه كيدوب انجام كارلري
ترتيب بيوردقلري اوزره آشكار اولدي وحكايت اولنديكه سليمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
كندودنصكره خليفهٔ عهد عم زاده‌سي عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى اولسون ديو وصيت ايلدي لكن
بو وصيتي قرنداشلري هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مكروه كوردكلرين كوروب سليمان ديديكي
آندن صكره فلان بن فلان اولسون وآندنصكره خليفهٔ عهد يا هشام سن اول ديوب بعده راضي اولديكمي
يا اصلع ديو هشامه لوم وتقريعله سرزنش ايلدي پس بو مثللو شروط ولايت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولايت اوقافده بطريق الاولى جائز وواسع كورينلور واكر بركمسنه برشخصه برمقدار مال ويروب خذ هذا المال

مجاهدبه في سبيل الله ياخود فاغز به في سبيل الله يعني شو مالي اخذ وآنكله في سبيل الله جهاد قيل ياخود
في سبيل الله غزا ايله ديمكله شخص مزبور دخي اول مالي اخذ وانكله متاع وكراع وسلاح اخذ ايلدكدنصكره
آخذ فوت اولمغله معطي ورثهٔ آخذدن دعوايه قيام ياخود معطي فوت اولمغله ورثه‌سي آخذ ايله اظهار خصام
ايدوب مال مرقوم آخذه كندو نفسندن جهاد وغزا ايتمك ايچون انجق بطريق القرض اعطا اولنمشيدي ديو
ادعا ايتملريله مدعى عليه دخي بلكه مال مزبور اكا انجق بطريق الصله في سبيل الله اعطا اولنمشيدي ديو دفع
مدعى ايلسه اولبابده قول انجق معطينك وورثه‌سينك قوللري اولمق هويدادر زيرا معطينك مجاهد ياخود
فاغز قولنده سن جهاد قيل ياخود سن غزا ايله ديمكله جهاد وغزايي ماله نسبت ايتميوب انجق آخذه نسبت ايتمشدر
زيرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولميوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبوري اكا في سبيل الله
اعطا ايتمش اولمازكه صدقه‌دن عد اولنه قالديكه خذ هذا المال قولي دخي هم قرضه وهم
صدقه‌يه محتملدر اكرچه قرض وصدقه‌دن هر بري تبرعدر لكن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعيندر واقل الامرين امرمتيقن اولمغله اول كلامي قرضه حمل ايلمك مجزوم
ومعيندر نظيري اولدركه بركمسنه قزيني تزويج ايدوب جهازي ايله معا زوجنه تسليم ايددن صكره قزي فوت
اولمغله بين الزوج والاب منازعه پيدا اولوب زوج بو جهازي سن اكا صله وهبه قيلش ايديك بنم آنده حصهٔ
ارثيم واردر ديو ادعا واب دخي بلكه بن اكا اعاره قيلش ايدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده قول قول اب
قيلنمق هويدادركه هبه وعاريه‌دن هر بري تبرع اولوب انجق عاريه اقل التبرعين اولمغله عاريه اوزره حملي اوجب
واوفقدر پس ما نحن فيه دخي آنك كبيدر بو صورتده معطي حياتنده ايسه كركدركه اول مالي على وجه القرض
ويروب وجه آخر اوزره ويرمديكنه على وجه البتات يمين ايدوب صكره مالني اخذه قيام ايليه زيرا يميني فعل
نفسي اوزره اولمغله اوزرينه على وجه البتات الزام اولنور اما معطي حياتده دكل ايسه ورثه‌سي انجق مورثلرينك
على وجه الصله اعطاسنه عدم علملري اوزره يمين ايدوب صكره اخذ ماله مستحق اولورلركه يمينلري فعل
غير اوزره اولمغله تحليفلري انجق علم اوزره اوله جغي ظاهر ومحققدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده معطي وآخذ
حين اعطاده معطينك قرض وصله‌دن برشيئه نيتي بولنماديغنده تصادق ايلسه‌لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله‌يه حملي بروجهله تحقق ايلمز زيرا بيان مشروح اوزره قرض اقل التبرعين اولمغله اكثر الامرين
حجتله متبين اولنجيه‌دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعيندر وبو مسئله حفظ وتعقلي لازم اولان مواقعدندركه
روايتي انجق بو كتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل كتابده بو مسئله اوزره
استدلال ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركيمسنه آخره بعض مالني ويروب حج به ياخود انفقه على نفسك
مع عيالك يعني بو مال ايله حج ايله ياخود عيالكله برابر نفسك اوزره انفاق ايله ديسه بو اعطاسي البته قرضه حمل
اولنور مكركه صله‌يه نيت ايتمش اوله ما نحن فيه دخي آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده معطي حين اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك في سبيل الله يعني شو مالي اخذ قيل كه اول مال في سبيل الله تعالى سنكدر ديمش اولسه
بو صورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ايتميوب عيني باقي ايكن فوت اولسه دخي ينه اكا مالك وورثه‌سي ايچون
ملك ميراثنده منسلك قيلنور زيرا فهو لك قولنده لام تمليك بولنمغله آنكله تمليك اراده اولنور نته كيم داري لك تسكنها
يعني شو دارم سنكدر ايچنده ساكن اولورسين ديدكده عين داريني تمليكي استفاده اولنور بعده ذيلنده
في سبيل الله دخي صدقه‌دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولي منزلنده نازل
اولدي يعندن احتمال قرض بالكليه زائل اولمشدر كذلك خذ هذا المال في الغزو وفي سبيل الله ياخود
في الجهاد في سبيل الله يعني شو مالي اخذ قيل في سبيل الله غزاده ياخود جهادده ديمش اولسه مال مزبوري ينه
صدقه‌يه حمل اولنور زيرا غزا وجهادي ماله مضاف ايليوب مالي وجه غزا وجهادده اخذ ايله امر ايتمكله مالني
في سبيل الله وضع ايتمش اولمغله البته صدقه قيلنوركه اول مالي لله تعالى اخذ ايله امر ايتمشدر ولله تعالى
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واكر خذ هذا المال فاغز به عني في سبيل الله يعني شو مالي
اخذ وآنكله بنم طرفمدن في سبيل الله غزا قيل ديمش اولوب آخذ دخي هنوز آنكله برنسنه اشترا ايتمدين
احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطي‌يه ياخود ورثه‌سنه رد اولنور زيرا كندو طرفندن غزا ايله
امر ايلمشدر وغزا كندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا كندو مالندن اولوب غازي انفاقده آنك نائبي
قيلنماغي موجب اولمغله مال مزبور كندو ملكي اوزره باقي اولور بعده احدهما فوت اولدقده امري منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده آخذ اول ماله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره اخذهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه‌لرك
جمله سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوایج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب
آخره اعطایه عازم اولسه اخذ واعطایه قادردر که مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکا رد قیل واشترا ایلدیکك نسنه‌لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بوقولی مسموع
اولمیوب مشتراسندن غیری نسنه‌یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره‌یم واشترا ایلدیکیم نسنه‌لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بوقولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلندن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره
خذ هذا المال فجاهد به یاخود فاغز به دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
فکانکه آخری بعث ایدردم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا
نفسم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدك شمدی سنك ایچون استرداد اشیایه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك فجاهد به یاخود فاغز به قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزایه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی البته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلا بدل
علی وجه الصلة یاخود مقابلهٔ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی
مدعی اولمغله بلا بینه تصدیقی غیر مشروعدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبس
اولمق اوزره آنی برکسنه‌یه دفع وتسلیم واول کسنه‌یه سن بو فرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك
آنی ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه بر شیئی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اکر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس ماننحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم
غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیدهٔ تمام اولمشدر واکر اول فرس کندویه اعطا اولنان
کسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کسنه‌نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کسنه اوزره ینه
فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبس قیلنان کسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس
اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بواخذینه رخصت ویرلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تخلیه اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اندن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزایه رجوع ایدرسه ینه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بوشرطی معتبر ووجوب رعایتی مقرر اولور پس

ماننحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود بر ارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه ممدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هرنه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر ووجه اشتراطی اولدر که
وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه‌یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ
موقوفه دخی جائز کورلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کوریلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولیدر کورمزمیسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك
بطریق الاولی دز واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون وبر دخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلمسون دیو شرط قیلمش اولسه بووقفی جائز ومستقیمدر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح ووقف مؤبددر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه‌ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکسنه‌یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کوریلور که
سنهٔ مزبوره‌ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدیغنده صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه‌سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسنی
شرط ایلدکده آخره اعاره سی جائز اولنجه بوبابده جوازی بطریق الاولیدر لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلا بدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده
تملیکه متمالك اوله مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره یه مالك وایجاره غیر مالکدر وماننحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمینده اهتمام ایدرکه هر برینك فرسده تعدیسی ما لا کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره بر شیئله رجوع ایده مزکه ضمانله فرس هالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك منزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بوبابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدرکه مستأجر
جهت موجردن مغروردر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلرکه فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بوفرسی دخی
برکسنه‌یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدرکه موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولیدر لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر
واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه بوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولمق اوزره متمکن ایلرز یرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه‌یی برکسنه قتل ایلسه

مودع ايچون حق خصومت واخذ قيمت ثابت اولدقده محبوس عليهده ثبوتی بطريق الاولی در واكر ايكی كمسنه
هر برينك يدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبيس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ايتمك ايچون آخره اعطا
ايدوب آخر دخی فرسنی كندويه اعطا ايتمكی شرط قيلسه بو معامله لری فاسد اولمغله اكا مباشرتلری
جائز كوريلمز زيرا بو شرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بيع السكنى بالسكنى كبی اجارهٔ فاسده در
حال آنكه محبوس عليه حبيسنی كرك اجارهٔ جائزه وكرك فاسده ايله ايجار ايلمك جائز دكلدر بو يله ايكن بو معاملهٔ
فاسده يه مباشرت ايلسه لر نظر اولنور اكر احد الفرسين هالك اولورسه اولبابده هر برينك تعديسی نمايان اولمغله
قاضی قنقيسنی ديلرسه اكا تكليف ضمان ايدوب تفصيل سابق علی وجه الكمال بونده اجرا ايله جبر نقصان ايدر
واكر فرسلرك ايكيسيده سالم اولورسه هر بری اعطا ايلديكی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ايله مسالم اولور كه
اجاره لری اجارهٔ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور و بونده دخی هر بری اخذ ايلديكی اجرتده
وجوب تصدق دركار در لكن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضه ده هر بری فرسنی آخره
غزا ايچون اعطا ايدوب انجق آخر دخی فرسنی كندويه اعطايی شرط ايلمسه بو معامله لری جائز كوريلور
زيرا اينلرنده مشارطه بولنمايوب مبادلة المال بالمال اولمديغندن معامله لری اجاره اولميوب انجق اعاره اولورو بز قريبا
ذكر و بيان ايلديك كه محبوس عليه ايچون فرس حبيسی اوزرنده غزا ايچون آخره اعاره جائز وشايان كوريلور
واكر بركمسنه برقاچ فرسلرينی فی سبيل الله حبيس قيلوب آنلری وقت غزاده اهل غزايه توزيع ايچون وكيلنه تسليم ايدوب
بعد الغزا اول فرسلر كندويه تسليم اولنمغی شرط وتصميم ايلسه بو حبسی تجويز وتتميم اولنور زيرا يدندن ازاله سی
متحقق وحبسی رسيدهٔ تمام اولمغله مثلا ارضنی ياخود دارينی وقف ايدوب رقبه يه تسليم ايلمدكده تحقق
تسليمله وقفی تجويز واتمام اولنديغی كبی بونده دخی حبسی تجويز واتمام اولنور حتی وكيل مقام قيمه قائم اولديغندن
امام ابو يوسف رحمه الله تعالی ديمشدر كه وقفده تسليم قيم شرط صحت دكلدر زيرا قيم وكيل واقف اولوب
وقفنده امر واقف ايله شرطی اوزره متصرف اولمغله يدی يد واقف كبی اولديغندن تسليمده هيچ فائده يوقدر
لكن جوابی قريبا ذكر اولندی مؤلف عميم الاكرام انعم الله تعالی عليه باخص الانعام دير كه وكيل مزبور
افراس مذكوره يی اهل غزادن فقرا واغنيايه توزيعی جائز كوريلور زيرا بو اعطاسی انجق اباحتدر وتمليك
دكلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هر قربتده غنی وفقير مساويدر مثلا بركمسنه عامه ايچون مقايه وضع ايلدكده
آندن شرب اغنيا دخی جائز اولور كذلك نزول ناس ايچون برخان بنا ايدوب ياخود دفن موتی ايچون برمقبره تعيين
ايلدكده اول خان ومقبره ده غنی وفقير مساويدر ومانحن فيه دخی آنك كبيدر واكر وكيل مزبور افراس مذكوره دن
برينی بركمسنه يه اركبه فی سبيل الله يعنی اكا فی سبيل الله راكب اول ديو اعطا ايلسه اول كمسنه اول فرس اوزره
آخری تحميل واركاب ايلمك جائز وسزا كوريلمز زيرا اعطاسی انجق بو غزاده فرسله انتفاع بعده وكيل اوزره
رد ايچون واقع اولمغله البته آخذی مستعير اولمشدر ومستعير اولان ركوب نفسنی شرط ايلدكده غيری اركاب ايلمك
جائز اولمديغی كبی مانحن فيهده دخی جائز اولماز اما حين اعطاده اول كمسنه نك كندو ركوبنی شرط ايلميوب همان
خذه فی سبيل الله ديمش اولسه بو صورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبيل الله غزا ايدنلردن شخص آخری
اركاب ايلمك جائز كوريلور زيرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارهٔ دابه حكمنی
متضمن اولمغله آخذ بنفسه راكب اولمق ممكن اولديغی كبی غيری اركابی دخی ممكندر واكر وكيل مرقوم
افراس معلومه دن برينی فی سبيل الله برشخصه وبرينی فی سبيل الله شخص آخره اعطا ايدوب شخصين مزبورين دن
هر بری آخره بن فرسمی سكا اعطا ايده يم اوزرنده سن غزا ايده سين سن دخی فرسكی بكا اعطا اوزره كه
اوزرنده بن غزا ايده يم ديمكله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ايلسه اولبابده مقتضای قياس بو معامله لری
باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملريدر لكن موجب استحسان بو معامله لری جائز اولوب
هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولمامقدر وجه قياس اولدر كه بين الشخصين شرط مذكور واقع اولدقده
معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هر فرس رجل واحدك حبيسی اولدقده حكم
اجاره ده منطوی اولديغی كبی مانحن فيهده دخی اول حكمی محتوی قيلنور ووجه استحسان اولدر كه
بو بابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جميع افراس آنك ملكی اولمغله معاملهٔ آخذينده
حكم اجاره بديدار اولماز كذلك حال قيمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه
اعتبار اولنماسه قيم دخی رجل واحد اولمغله معاملهٔ آخذينده معنای اجاره آشكار اولماز كه رجل واحد

بعض

مطلب ليس للموقوف عليه ان يوجر الوقف

مطلب يستوی الاغنيا والفقرا في كل قربة كانت علی وجه الاباحة

مطلب في اعارة الدابة اذا اطلقت يجوز ان يحمل المستعير عليها غيره

بعض افراسنی بعض آخر ايله ايجار واستيجار ايلمز اما محبس متعدد اولوب فرسلرندن هر بری بر محبس مخصوصك
حبيسی اولدقده منافعلری مالكين مختلفينك مملوكلری اولمغله آنده حكم اجاره قائم اولمغله معاملهٔ مذكوره
بو وجهله جائز ومنتظم اولماز ينه دير كه آخذين مرقومين دن هر بری كندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ايچون
دراهم معلومه ايله ايجار ايتمش اولسه بو صورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بديدار در كه فرسين
مال محبس اولوب اخذ ايدنده جكلری اجرت مال آخذين اولمغله ملك غيری ملك غير ايله ايجار ايتمش اولملريله
معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلر يدينه تسليم اولنان وكيل اول دخی افراس مذكوره دن
برينی آخره غزا ايچون ايجاره قادر اولميوب ايجار ايلدككده دخی بعد الهلاك ضامن اولهجغی
ظاهر در كه بيان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصيل ثواب ايكن اجاره مبطل ثواب اولهجغی باهر در
لكن افراس مذكوره نفقه يه محتاج اولمغله وكيل مزبور دخی آنلری اهل غزايه تسليم ايدنجيه دك نفقه لرينه
كفايت مقداری دراهمله غزانك غيری بعض منافع ناس ايچون ايجار ايتمكی رأی وتصميم ايلسه
بو تدبيری تجويز وتتميم اولنور زيرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع
وايجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظيری شول كتاب الوقفده ذكر اولنان
مسئله در كه مارهٔ طريق ايچون وقف اولنان خان محتاج ترميم اولدقده قيم وقف ايچون اول خانك بعض
اوطه لرينی مرمتنه كفايت مقداری دراهمله ايجار ايلمك تجويز وتتميم اولنور پس مانحن فيه دخی بو يله در و قاضی
ايجارمذكور ايله وكيل مزبوره امر ايلسه امری جائزدر كه قاضی هر غائبك ولبسی اولديغی كبی مسلمين ايچون
اعداد اولنان هر مالك دخی ولبسيدر و وكيل ايجار مرقومی بغير امر القاضی مباشرت ايلسه ده جائزدر كه
ايجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنكه مالك دوابدن باعث صلاح دابه اولان هر خصوصده بطريق الدلالة
اذن ورضا دركاردر كه اصلاح دوابه سعی اولنماد تجه حبيس اولمق اوزره بقاسی ممكن اولميه جغی آشكاردر
و محبس افراس اول وكيلی توكيل وافراسی يدينه تسليم ايلديكی هنكامده نفقه لری ايچون ايجاری شرط
ايلمش اولسه بو شرطی جائز اولمغله ايجار وكيل دخی تقدير مذكور اوزره جوازه احرادر كه محبسدن امر ايجارده
ظاهر اولان امر صريح البته دلالتدن اقوادر و بطريق الدلالة امرنده وكيل طرف محبسدن من جهة الدلالة
مأذون اولمغله ديلرسه مقابلهٔ نفقه سنده ايجار ايدوب قاضيدن استيذانه محتاج اولمدقده بطريق الصراحة
مأذون اولدقده بالاولويه عديم الاحتياجدر واكر بركمسنه فرسنی بركمسنه اوزره فی سبيل الله حبيس قيلوب اول
محبوس عليه اولان كمسنه مستغنی ياخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبيد حبسنی شرط
وتصميم اوزره يدينه دفع وتسليم ايلسه اولبابده موجب قياس اوزره اول محبوس عليه اولان كمسنه يدنده بولنان
فرس حبيس اوزره انجق غزا ايچون ركوبی جائز اولوب غزادن غيری بلده سی ايچنده دخی كندو مصالحی ايچون
ركوبی ممنوعدر و موجب استحسان اوزره كرك بلده سی ايچنده وكرك اطرافنده شهود جنازه وتشييع حاج
وغيری مصالحی ايچون ركوبی دخی مشروعدر وجه قياس اولدر كه مالكی اكا انجق غزاده ركوبی ايچون
رخصت ويروب كندو مصالحنده ركوبی ايچون رخصت ويرمك رخصت ويرمديكی محلده ركوبنه موجب
حرمتدر نته كيم اول فرس اوزره راكب اولوب غزادن غيری سفر آخره عازم اولسه ركوبی حرام اولور كذلك
بركمسنه نك فرسنی طريق معينده ركوبی ايچون استعاره ايتمشيكن طريق آخرده راكب اولسه ركوبی حرام اولور
پس مانحن فيه دخی آنلر كبيدر ووجه استحسان اولدر كه ركوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغير مضردر كه
نيجه فرسلر طويله سنده مدت طويله ربط اولنوب اوزرينه ركوب اولنمدقده اكا بعض امراض اصابت ايدوب
لا اقل سير وسيرتی متغير اولوب بعض احيانده ركوبنده نفع وار ياخود متقرردر ومالكی دخی منافعی فرسه راجع اولان
هر ماده ده من جهة الحكم رضا داده در وهم غزادن غيريده ركوب قليلی دخی تحريم اولنمق بو مثللو افراسی
قبولدن نكول ناسه باديدر كه نفقه سی اوزرينه واجب اولوب ركوبندن قليل وكثيری حرام ايدوكنه عالم اولان
كمسنه نك اكا عدم رغبتنه مؤديدر و بو مثللو تنفير ناسله ضيق وحرجه باعث اولان احكام البته ساقط
و بی استحكامدر وهم مالكی حين حبسنده محبوس عليه غزانك غيريده اول فرس اوزره ركوب قليله محتاج ايدوكنه
عالم اولمغله اول ركوبه من حيث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلكنه منسلك اولمشدر كه
يدنده بولنان اشيايه مالك دكل ايكن آنده تبرع كثيره متملك دكل ايسه ده تبرع يسيره البته متملكدر ومولاسينك
تبرع يسيرنده اذن صريحی يوغيسه ده تجارت تبرع قليله محتاج اولمغله اول بابده فی حكم المأذون ايدوكی

مطلب ايجار الخان المشروط للمارة اذا احتاج الی المرمة

مطلب العبد المأذون ان يتبرع يسيرا بلا اذن مولاه

بی لجاجدر وما نحن فیه دخی آنك کبیدر بناء علیه خارج بلده سنده برایکی اوچ کونلك مسافه یه رکوبی حلال
اولماز که رکوب مرقوم حد کثرتده اولوب محبوس علیه اول بابده شدید الاحتیاج اولمدیغی ظاهر حالدر واستحسانله
تجویز اولنان رکوب قلیلدر یوقسه رکوب کثیر محتمل التحلیل دکلدر اما آنی سقی ایچون یاخود آنکله کیدوب علفنی
اشترا ایچون راکب اولوب یاخود علفنی یا بعض منافع ولوازمنی اوزرینه تحمیل ایلسه بو صنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویز وتحلیل اولنور که صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغله آنده قطعا بأس شرعی واقع
اولماز نظیری اولدرکه برکسنه اشترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صکره آنی سقی ایچون اوزرینه
رکوبی یاخود طعام فرسی کندو اوزرینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولماز که فعل مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولمیوب اسباب رددن حساب اولنور پس ما نحن فیه دخی بویله در انجق مؤلف
عمیم الاحسان اشبو تنظیرده ذکر اولنان عیبله رد مسئله سنده کتاب البیوعده مشترینك فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذکر وبیان ایتمشیدی لکن بو کتابدن بو محلده همان هم قیاسده وهم استحسانده
مانع رد دکلدر دیو ترك تفصیل برله جواب واحد اوزره اعتماد وتعویل ایلدی واکر بلده سنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسه رکوبله نفسنی یاغیری غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسوسلری بو اتمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راکب اولورسه بو رکوبی اعمال جهاددن اولمغله جائز ومناسب کوریلور کذلك
برکسنه سیفنی برکسنه اوزره حبیس قیلوب اول محبوس علیه اولان کسنه اول سیفی غزانك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنور اکر تقلدی تلف سیفه باعث یاخود سیفه یا جفن وحمائله برضرری مورث ایسه تقلدی جائز
وسزاوار کوریلمز که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاددن اعتبار اولنماز واکر تلف وضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولور که فرس حبیسده ذکر ایلدیکیمز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلیله
استحلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقلد سیف
وتلبس سلاح ایلسه بو معنی امر مطلوبدر که ارهاب اعدا اعمال جهاددن محسوب اولمغله اول سیفی
امر جهادده استعمالی مشروع ومرغوبدر اما فی سبیل الله حبیس قیلنان قوس وسهام ایسه محبوس علیه
آنلری غزانك غیریده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمك آنکله قصد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسه
دخی بنم عندمده مناسب ومقبول دکلدر که بین الفرضین رمی واستعماله مشق ورشق اعمال جهاددن
اولمدیغندن بشقه قوس وسهامی متلف اولمغله اکا تصدیسی مشروع ومعقول دکلدر اما فرس حبیسه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشقه درکه رکوب مذکور فرسی مفسد اولیوب بلکه
مصلح اولمغله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعلم فروسیت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمام یوم واحدده یا اکثرده راکب اولمق رکوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واکر بلده
فی سبیل الله حبیس اولان بر فرس بولنان کسنه بلده سندن کندو محله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغی
استماع ایلسه نظر اولنور اکر موضع علف بنه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای قریبه سنده ایسه
اول موضعه دك رکوبی جائز وسزاوار کوریلور که رکوب مذکور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
کندو مصالحی ایچون رکوبی روا کوریلمش ایکن منفعت دابه ایچون روا کوریلمك بطریق الاولیدر واکر موضع
علف مسافهٔ سفر مکان بعیده ایسه بنم عندمده اکا رکوبی مناسب ومقبول دکلدر که معنای مذکور بلا ضروره
فرس اوزره ارتکاب سفر اولمغله مشروع ومعقول دکلدر کورمزمیسنکه سفر مزبور جائز کوریلسه اون کونلك
بلکه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائز کوریلور ایدی حال آنکه معنای مذکورك قبح وفسادی ظاهر ومتمیزدر
لکن بولندقلری موضعدن برقاچ کونلك مسافه یه ذاهب اولمدقجه تحصیل علفه قادر دکللر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزرینه تحمیل ایچون اول موضعه دك جواز رکوبی ظاهردر که بومثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی مثل سائردر وصورت مفروضه ده علفله رجوعنده رکوبی دخی جائزدرکه
حین ذهابنده حفظ دابه یه محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمیزدر لکن کرکدرکه علفدن اول مقداری تحمیل ایتمیه که
علفله برابر کندو دخی راکب اولدقده طاقت دابه یی سالب اوله زیرا معنای مذکور استهلاك دابه یی مستوجبدر
کورمزمیسنکه فعل مرقوم دابهٔ نفسنده حلال کوریلمز ایکن دابهٔ حبیسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واکر برکسنه یه فی سبیل الله حبیس قیلنان بر سیف اعطا اولنوب اول سیف دخی حلیهٔ ذهب وفضه ایله محلی بولنسه

کرکدرکه اول کسنه حلیهٔ سیفه بروجهله تعرض واستبدال ایلمیه زیرا حلیه البته سیفه تابع وسیف حبیس غیر مملوك
اولمغله حلیه دخی حبیس غیر مملوك اولدیغندن آنده تصرف ملا کله تصرفی حلال اولمیوب انجق اذن
مالکی اوزره حلیه سی ایله معا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول کسنه اوزره واجب اولوب بنه حلیه سنه تعرضی جائز ومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول کسنه یه
منحصر اولمغله قریبا مستعیرده ذکر ایلدیکیمز کبی نفقه سی دخی آنك اوزرینه مقتصر قیلنور کورمزمیسنکه
یدنده فرس حبیس بولنوب نفقه یه محتاج اولدقده فرسه ایجار ایله تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه نفقه سی
واجب اولور پس ما نحن فیهده دخی حلیهٔ سیفه تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه مرمتی مستوجب اولور
واکر محبس السیف سیفی اول کسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطا ایتمیوب بلکه اول کسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعد الغزا استرداد ایتمك اوزره توکیل ایله اعطا ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی حلیهٔ سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائز وسزا کوریلمزکه موکل اکا انجق سیفی اهل غزایه
دفع واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیکندن امر موکلی تجاوزی صحیح وروا کوریلمز
لکن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه سیله اصلاحنی رأی وتدبیر ایلسه
بو صورتده تجویز وتقریر اولنور لکن کرکدرکه حلیه سندن مقدار حاجتنی اخذ وآنکله مرمت ایدوب زیاده سنی
مرهٔ اخراده محتاج مرمت اولنجیه دك محلنده حفظ وابقایه همت ایده زیرا تقدیر مذکور اوزره منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدرکه کندو مالندن اصلاحی اوزرینه مثبت اوله بناء علیه فرس حبیس ید وکیلده
نفقه یه محتاج اولدقده ایجار اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب کذلك اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولندیغی کبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دقت اولنور لکن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجود اولمغله همان حلیه سیله اصلا حنه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضك نزعی نزع تمامی موجب اولسه کرکدرکه تمامنی نزع ایدوب مقدار کفایه سنی مرمتنه
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتاج اولنجیه دك یانده حفظ وامساك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلمیه
زیرا حلیهٔ مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغله امر غزادن غیری مورده
صرفی مشروع اولماز واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبیس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلدکدن صکره آیاقلرینه حطم تسمیه اولنان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده رکوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود نخل ایدوب
تخم ملق قیلنمغه قابل اولسه اولبابده وکیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ایلمك
جائز وسزا کوریلور زیرا بیع ایتمدکده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغله
اول صدقه یی ابقا ایچون استبدالی جائز وواسع کوریلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مباشرت
وکیل جائزدرکه اصلاح فرسه سعی ایلمك اکا مفوض اولمغله اولبابده رتبهٔ وصایتی جائزدر اما ثمنی اوزرنده
غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اکر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق بر فرسه
ظفر بولمق مأمول ایسه اکا ظفر بولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بو تقدیر اوزره شراء فرس آخر ایله
صدقهٔ حبسی ابقا ممکن اولمغله کرکدرکه توقف وتوقیف اولنوب اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واکر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنکله وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه کرکدرکه فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلکه محبسه یاخود ورثه سنه مردود وموصول قیله زیرا مساکینه تصدق ایله تملیك ایچون حبیس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممکن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه کبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محرر شول مسئلهٔ مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشدرکه برکسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلدکدن صکره اطرافنده بولنان
خانه لر یقیلوب عرصه لری باغ وبستان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکر اول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جکلری مأمول ایسه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واکر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحمه الله تعالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیع
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذی واسع کوریلور وفوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلدیغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمايوب ملكنه رجوع ايدر پس حكم افراس دخى حكم مسجد اوزره قياس اولنور لكن عند ابى يوسف
رحمه الله تعالى مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ايتديكى كبى فرس مزبورك دخى رجوعى اصلا
مشروع اولميوب همان وجوب تصدق مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * يعنى تجار اهل حربدن عشر يعنى كركك اخذينى تفصيلده باب نافع التحصيلدر
مؤلف الكتاب امام محمد مصيب الصواب سرد اسناد ايله ابى صخرة المحاربى دن اول دخى زياد بن حديردن
روايت ايلديكه زياد بن حدير رضى الله عنه ديديكه حضرت عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه بنى عين التمر نام
موضعه مصدق يعنى محصل زكوة اموال ظاهره قيلوب ارسال ايلدى و مصليدن يعنى مسلميندن بر بلده دن
بلدهٔ اخرايه جلب ايلدكلرى اموال تجار تلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر
واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ايتمكله بكا امر ايلدى بيلك كركدركه بو بابده وارد اولان
آثارى تتبع وموجبنه اتباع ايدوب بزدخى عاشر يعنى كركجى البته اوزرينه مرور ايلين مسلمدن ربع عشر وذميدن
نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايدر ديو حكم واجماع ايلديك زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
عاشرينه وجه مشروح اوزره امر ايدوب امرى دخى محضر مهاجرين وانصارده حاصل اولمشيكن هيچ كمسنه
مخالفت وانكاره ما ئل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت اولنان
حديث آخر حكم مشروح اوزره دليل اظهردركه حضرت عمر رضى الله عنه انس بن مالك رضى الله عنهى
اخذ عشور ايچون مصدق قيلوب ارسالنه عزيمت ايلدكده يا امير المؤمنين بكا منصبلركدن مكسى يعنى باج
آلماغى مى تقليد ايدرسين ديو استكشاف كيفيت ايتمكله حضرت عمر رضى الله عنه بن سكا انجق رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم حضرتلرينك بكا تقليد بيورد قلرى عملى تقليد ايلدم رسول الله عليه السلام بكا امور عشورى
تقليد ايدوب مسلمدن ربع عشر وذميدن نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايتمكله امر ايلديلر ديو كشف
حقيقت حقانيت ايلدى ايشته حكم مزبور حديث مذكورده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه رفعله
روايت اولنمغله اتباعى اوزريمزه واجب اولمشدر و بيلك كركدركه حضرت عمر رضى الله عنه وضع ايلديكى عاشرى
انجق ميان مسلمين وكفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ايدوب اكا امر ايلديكه اوزرينه تجارتله مرور ايلين
مسلميندن اخذ ايلدكده انجق زكوتى ادا ايلمديكى مالندن اخذ ايليه واول عاشرك نفقه سنى دخى اخذ ايلديكى عشوردن
تعيين ايلدى ومدار اخذى عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اكا عاشر
ومأخوذينه عشر ديو تسميه ايلدى وعاشر ايچون اخذ عشورى اثبات ايلديكى انجق اكا مبنيدركه مال تاجر
امامك حمايتنده محمى ورعايتنده مرعيدر زيرا امن طريق انجق محافظهٔ امامله پيدا اولمغله سلامت مال تاجر
انجق امامك حمايت ورعايتى ايله هويدا اولمق اول ماله حق اخذ امامى اثبات وابدا ايلمشدر نظيرى شول
صحرالرده تعيش ايلين سوائمدركه آنلر انجق امامك حمايت ورعايتنده سائم اولملريله اخذ زكوتلرى امام ايچون
سالمدر ومانحن فيه دخى آنك كبيدر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ايله امر ايلديكى اكا
مبنيدركه آندن اخذ اولنان مال انجق زكوة اموالیدر قال عليه السلام ليس فى المال حق سوى الزكوة معناسى
مال مسلمده زكوتدن غيرى حق شرعى يوقدر ديمكدر ونصاب اولان ايكى يوز درهمك زكوتى انجق ربع عشريدر
وذميدن اخذ نصف عشر ايله امر ايلديكى اكا مبنيدركه عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذميدن اخذ اولنور
حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفنى ذميدن اخذ ايلمك لازم ولازب اولمشدر نته كيم نصاراى
بنى تغلبدن زكوة اموال ظاهره لرى ضعف اوزره اخذ اولنور وحربيدن اخذ تمام عشر ايله امر ايلديكى اكا
مبنيدركه اهل حرب تجار مسلميندن تمام عشرى اخذ ايدرايدى بناء عليه آنلردن دخى اخذ تمام عشر ايله امر ايلدى
زيرا امر مزبور مسلمين وكفار بينلرنده مجازات اوزره مبنيدر حتى كفار بزدن اخذ خمس ايدر اولسه لر بزدخى آنلردن
اخذ خمس ايدرز كذلك بزدن نصف عشر اخذ ايدر اولسه لر بزدخى نصف عشرى اخذ ايدرز كذلك بزدن
هيچ نسنه اخذ ايلمز اولسه لر بزدخى آنلردن هيچ نسنه اخذ ايتمزز وحكم مذكور اوزره دليل شول روايت اولنان
اثر جليلدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عاشرى نامه يازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ايدهلم ديو استيذان
ايلدكده آنلر بزدن نه اخذ ايده يورلر ديو استفسار ايلدى عاشر آنلر بزدن تمام عشرى اخذ ايده يورلر ديو اخبار
ايلدكده سن دخى آنلردن تمام عشرى اخذ قيل ديو تحرير ايدوب امر مذكور بزمله كفار ميانده مجازات اوزره
مبنى ايدوكنى اظهار ايلدى لكن اهل حرب تجار بزدن اخذ ايدوب ايتدكلرى ياخود على تقدير الاخذ نه مقدارى

اخذ ايلدكلرى عندمزده مبين اولمازسه بنه آنلردن تمام عشرى اخذ يمز متعين اولور زيرا مرويدركه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عشارينه امر وتلقين ايدوب خذوا منهم ما يأخذون فان اعياكم ذلك فخذوا
منهم العشر يعنى سز اهل حربدن بزدن اخذ ايلدكلرى مقدارينى اخذ ايديكز اكر مقدار مرقومى ادراكدن
عاجز اولور سكز همان آنلردن تمام عشرى اخذ ايديكز ديو قطع وتعيين ايلدى بونده دخى معناى فقهى اولدركه
ذمى يه نسبتله حربى مسلمه نسبتله ذمى منزلنده دركه مسلمك ذمى اوزره شهادتى قبول اولنوب ذمينك مسلم اوزره قبول
اولنماديغى كبى ذمينك حربى اوزره شهادتى قبول اولنوب حربينك ذمى اوزره قبول اولنماز وذميدن البته مسلمدن
اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنديغى كبى حربيدن دخى ذميدن اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنور و ذميدن
نصف عشر اخذ اولنمغله حربيدن ضعفى اولان تمام عشر اخذ اولنور وجرير بن حازم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه انس بن سيرين رحمه الله تعالى بى ايشتدم ديركه انس بن مالك رضى الله عنه بنى ابله اوزره
نصب عامل قيلمق مراد ايلدى بن ديديمكه سن بنى ميان اعمالكدن مكس اوزره مى تعيين ايدرسين جوابنده
ديديكه سن امور ناسدن حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك بكا امر ايلديكى عمله راضى اولمازميسنكه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه بنى اول عملده استعمال ايدوب مسلمينك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك
هر يكرمى درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ايله بكا امر ايلدى بوندن صكره معلوم اوله كه
مكس عمل عاشردن عبارتدر ومكاس دخى عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقى مما كسه ومكاسه در واصل مكس
يعنى النقص در وعاشره مكاسله تسميه اولنمق انجق اخذ عشور ايله اموال ناسه مورث نقصان اولديغندندر
وبنه معلوم اوله كه مال تاجر كرك مسلم وكرك كافر حق مسلمده موجب زكوة اولان ايكى يوز درهمه بالغ اولمدقده
عاشر ايچون آندن اخذ عشر ايلمك جائز وسائغ كوريلمز اما تاجر مسلمده وجهى اولدركه بيان مشروح اوزره
مسلمدن اخذ اولنان البته زكوتدر وايكى يوز درهمدن اقلده زكوة غير واجبدر وتاجر ذميده دخى بويله دركه
آندن اخذ اولنان فى الحقيقة زكوة دكل ايسه ده بنه اسم زكوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخى شرط قيلنمشدر
وحكم مذكوره دليل اولدركه نصاراى بنى تغلبدن زكوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زكوة
رسيدهٔ كمال اولمدقجه زكوتلرى اخذ اولنماز پس عشر دخى آنك كبيدر اما تاجر حربيده وجهى اولدركه
اهل حرب تجار مسلميندن مادون النصاب اولان ماللرندن اخذ عشر ايلمزلر پس بزدخى آنلردن اخذ ايتمزز
حتى اهل حرب بزم تجاريمزك قليل وكثيرندن اخذ عشر ايدر اولسه لر بزدخى آنلرك قليل وكثيرندن اخذ ايده رز
والله تعالى اعلم وبه الاعانة والتوفيق

باب الجزية * امام ابراهيم النخعى رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه اهل حربدن بر طائفه مسلميندن
قبول ذمت اوزره موادعين اولدقلرند نصكره ايچلرندن بركمسنه قبول اسلام ايلسه نظر اولنوراكر بعد الاسلام
ارضنده اقامت ايدرسه خراج قديمى اوزرينه واجب اولور واكر اقامت ايتميوب دار اسلامه هجرت ايدرسه
خراج قديمى اوزرندن ساقط اولور وبيلك كركدركه امام مشار اليه اسبغ الله تعالى نعمه عليه قول مذكورنده
خراجله انجق خراج رأسى مراد ايلمشدر وبر قول مذكوره قائل دكللرز بلكه عندمزده مذهب اولدركه
بر كافر اهل دار موادعه دن ايكن قبول اسلام ايلدكده كرك ارضنده اقامت ايلسون وكرك دارمزه هجرت ايلسون
البته خراج رأسى ساقط اولور وبعض علما ديديلركه كافر مزبور بعد الاسلام دارمزه هجرت ايتدكجه خراجى
ساقط اولماز بونلرك دخى مرادلرى خراج رأس ايسه قوللرى خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ايسه بز دخى
اكا قائللرز كه بعد الاسلام ارض قديمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضنى ادا ايدوب آندن عشر محصول
اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ايتدكلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس
مسلم مزبور دخى اداء خراج ايتميوب انجق اداء عشر ايدر اما دار اسلامه هجرت ايدوب ارضنى ترك ايلدكده
آندن كرك خراج رأس وكرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن مرويدر
ديديكه عمرو بن العاصى رضى الله عنه ديديكه بلاد مغربده برقريه صلح اوزره فتح اولنمايوب انجق اسكندريه
وكفر طيس وسلطيس نام اوچ قريه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قريه نك غيريدن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى
اخذ وسبيللرى تخليه اولنمشدر انجق بو اوچ قريه دن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى يدلرنده ابقا وسبيللرى تخليه اولنمشدر
لكن بز بو قولى اخذ ايتميوب انجق ديرزكه اهل ذمتدن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى اخذ اولنمايوب خراج ارضنى
ادا اوزره كندو ارضنده ترك اولنور واولبابده ارضى صلحا ياخود عنوة فتح اولنمق برابردر زيرا خلافت عمر بن الخطاب

الابله همزه وبانك ضمه لرى ولامك تشديديله بصره نك جانبنده بر موضع معروفدركه جنت دنيادن بريدر جنات دنيادن اخذ
معلوم اوله كه اموال تجاردن اخذ عشور امور مشروعه دندر وحد در
فقهيه ده احكامى مشروع اوزره در وهر نوع اولان خلاف شرع مكس
باج اخذ ايلكلدر كه باجه دخى كراك اطلاق اولنور و صلحاء
قبولندن نكول ايتدكلرى بومادهدر منه

رضى الله تعالى عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ايلدكده سعد بن ابى وقاص وعمار بن ياسر رضى الله
تعالى عنهما آنك حالنى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه تحرير ايلديلر اول دخى جوابلرنده ارضنى ينه كندويه اعطا
ايد يكز خراج ارضنى ادا ايلسون ديو تحرير ايلدى خال آنكه سواد كوفه دن نهر ملك وسائرمواضعى
عنوة فتح اولنمش ايدى والله تعالى اعلم

ونهر الملك على طريق الكوفة من بغداد وهو سقى من الفرات كذا فى المغرب *

باب من عشور اهل الحرب والمسلمين واهل الذمة * يعنى مسلمين واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق
عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الكتاب امام محمد محامده نصاب ديركه امام ابو حنيفه رضى الله عنه ديديكه
حربى مستأمن ايكى يوز درهم يا زياده ايله ياخود قيمتى ايكى يوز درهم يا زياده يه بالغ اولان برشئله عاشر مسلمين
اوزره مرور ايلدكده كركدركه اولبابده روايت ايلديكيمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف
مقدور ايده لر حتى بو مال بنم مالم دكلدر ياخود اوزرمده دينم واردر ديو اعتذار ايدرسه دخى تصديق واعتبار ايتميوب
همان اخذ عشره ابتدار ايده لر زيرا آنلردن اخذ اولنان زكوة اولميوب انجق بنلريمزده مجازات اوزره بنا قيلنمغله
آنلر بزم تجاريمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ايتمدكلرى كبى بز دخى اعتبار واعتنا ايتمزز اما تجار اهل ذمت
بشقه دركه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ايتدكلرنده تصديق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره
اجتسار اولنماز زيرا حكم مذكور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنى اولميوب انجق حكم اسلام اوزره بنا وتطبيق
اولنمغله تجار مسلمين بومثللو اعذارنده اوزرينه مالنده وجوب حق منكر اولديغندن تصديق اولنديغى كبى
اهل ذمت دخى تصديق اولنور كذلك اهل حربك عبدلرى ومكاتبلرى ماله مرور ايلدكلرنده آنلردن دخى
اخذ عشره اقدام اولنور زيرا آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذه اقدام ايتدكلرى كبى بز دخى اخذه اهتمام ايده رز
اما آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذ عشر ايتمدكلرى نمايان اولسه بز دخى آنلرك عبيد ومكاتبلرندن اخذ ايلك
جائز وشايان كوريلمز اما آنلرك بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذ ايدوب ايتمدكلرى عنديمزده مجهول ايسه بز ينه
آنلردن اخذ ايله مشغول اولورز زيرا اخذ عشر انجق حفظ طريق ايچون اولديغى مقرر ومكاتب دخى
حفظ طريقه محتاج اولمقده حر ايله برابردر وهم عبدى مولاى حربيسى تجارت ايچون ارسال ايلدكده مالندن اخذ
عشره رضاسى ظاهر حالدر لكن بر حربى عاشر مسلمين اوزره رقيقله مرور ايدوب بونلر احراردر ديو دعوى
ياخود جوارى ايله مرور ايدوب بونلر امهات اولادمدر ديو ادعا ايلسه اولبابده تصديق اولنوب عشرلرى
مطالبه واستدعا اولنماز زيرا بو قولنده صادق ايسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمديغى آشكاردر
واكر كاذب ايسه آنلر بو قولى ايله احرار اولورلر كه حربى داراسلامده عبدكا فرينى اعتاق ايلدكده عتق
بالاجماع نافذ وبرقرار قيلنور كه داراسلام دارقهر اولميوب دار احكام ايدوكى بديداردر واكر بر حربى مال تجارتله
مرور ايدوب اول ما ليچون مال صبيدر ديو تعلل ايلسه ينه عاشر اخذ عشرنده تكاسل ايلمز زيرا آنلر بزم
تجاريمزى بو مثللو اعذارلرنده تصديق ايتمدكلرندن بز دخى آنلرك قوللرين تحقيق ايتمزز حتى آنلر بو مثللو
مواضعده تجاريمزدن اخذ ايتمدكلرى عنديمزده بديدار اولسه بز دخى تجارلرندن اخذه ابتدار ايتمزز اما اخذ ايدوب
ايتمدكلرى عنديمزده مشكوك اولسه بزينه طريق اخذه سلوك ايده رز كه نصاب مال رسيدهٔ كمال اولمغله اصلى اولان
اخذ ايله اشتغالدر واكر بر حربى داراسلامه امانله تجارت ايچون دخول ايدوب عاشر مسلمين بر موضعده آندن
اخذ عشر ايلدكدن صكره مسلمينك عاشر آخرينه دخى مرور ايلسه كركدركه عاشر اوله اداسندن سنهٔ كامله
مرور ايتمدكجه آندن اخذ عشر اولنميوب مرورندن صكره بركره دخى اخذ عشره صرف مقدور اولنه زيرا
حربى مرقوم داراسلامده كشت وكذار ايلدكجه حكم امانى باقى وامانله خروجى من جهة الحكم غير منتهى
اولمغله داراسلامده كشت وكذار ايلين ذمى منزلنده تنزيل اولنوب ذمى سنهٔ واحده ده عاشر مسلمين اوزره
دفعاتله مرور ايلدكده عشر مالى انجق بركره اخذ وتحصيل اولنديغى كبى حربى مرقومدن دخى انجق
بركره اخذ وتحصيل اولنور وحكم محرر اوزره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدركه اهل رومدن بر حربى
يكرمى بيك درهم قيمتلى بر فرسى ايله تجارت اوزره حضرت عمر رضى الله عنهك عاشرى اوزره مرور ايلدكده
عاشر اول فرسى آندن اون سكز بيك درهمله شرايه طالب اولوب رومى بيعدن امتناع ايتمكله ايكى بيك درهم
عشرينى اخذ ايلدى بعده رومى مزبور فرس مذكور ايله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانيه ده مرور ايتمكله مرهٔ ثانيه ده
اخذ عشرينى مراد ايدوب رومى اداءدن امتناع ايلدى بعده تظلم ايچون مدينه يه كلوب حضرت عمر رضى الله
تعالى عنهى مسجدده بولمغله مسجده دخول ايتميوب باب مسجدده توقف برله هو الشيخ النصرانى يعنى

بن شيخ نصرانى يم ديو نفسنى تعريف ايلدى وحضرت عمر رضى الله عنه دخى وانا الشيخ الحنيفى يعنى
بن دخى ملت حنيفهٔ بيضادن شيخم ديو مقابله ايلدى بعده رومى سركذشتنى بيان ايلدكده حضرت عمر
رضى الله تعالى عنه كفيت لفظى ايله مصلحتك تمام اولدى مفهومنى افاده ايتمكله رومى مرامنى فهم ايده ميوب
كلامنه التفات ايتمدى ظنى ايله مأيوس كبى عودت ايدوب حضور عاشره كلدكده كوردى كه نامهٔ عمر رضى الله عنه
اكا سبقت ايليوب بوندن تسنه اخذ ايتمه ديو عاشره تنبيه ايلمش عاشر وورود نامه يى اكا اخبار ايدوب بر شيئنى
اخذ ايلمدى ونصرانى بو حالى كوروب عدالت عمريه دن استعجاب ايدوب قبول اسلامله شرفياب اولدى
واكر بر حربى عاشر مسلمين اوزره مرور ايدوب اداء عشر ايلدكدن صكره همان يوم اداسنده ياخود ايرته سى
كونده دارالحربه دخول بعده ينه اول ماله استيمان اوزره داراسلامه عود وقفول ايلسه كركدركه عاشر آندن
بركره دخى اخذ عشره مباشر اوله زيرا دارالحربه دخولنده حكم امانى منقطع واول امانله حكم خروجى
منتهى ومرتفع اولوب امان جديد ايله دخول جديدنده اول مرده داخل حكمنده داخل ياخود حربى آخر منزلنده نازل
اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشرى لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمينى دارالحربه
دخول وخروجلرى تكرر ايتسه دخى انجق سنه ده بركره تعشير اوزره معا شرت ايدرلرسه بز دخى آنلرى انجق
سنه ده بركره تعشيره مباشرت ايده رز كه بيان مشروح اوزره ميانه مزده امر تعشير انجق مجازات ومكافات اوزره
بنا وتقرير اولنمشدر واكر بر حربى امانله داراسلامه خمر وخنازير ايله معا قادم اولسه خنازيرى تعشير اولنميوب
انجق قيمت خمرى تقويم وقيمت عشرى مقدارى دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمى
غير موجود ايسه خمرندن قيمت عشرى ادا ايده جك مقدارينى بيعله اكا امر ايدوب عاشر اول وجهله اخذ
قيمتده بذل مجهود ايدر وعنديمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لكن امام زفر رحمه الله تعالى خمر دخى
خنازير كبى تعشير اولنماز ديوب قولنى ايكى وجهله تأييد وتقرير ايلدى بريسى اولدر كه خمر حق مسلمده مال
اولميوب عاشر دخى مسلم اولمغله خنزير ايله مرورى كبى خمرده دخى عاشر اوزره مال اولميان اشيا ايله مرورى
حكمنده داخل واول حربى بو بابده عاشر اوزره خمر ايله مرور ايلين مسلم منزلنده نازلدر وبرى اولدر كه حق
مسلمده خمر وخنزير مجراى واحدده جارى ايكن عدم تعشير خنزير اوزره اجماع منعقد اولدقدن صكره
حكم مذكور خمره دخى سارى قيلنور لكن بزم ايچون مذهبمز اوزره دليل منقول شول روايت اولنان
اثر مقبولدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه اطرافده بولنان عامللرينى موسم حجده جمع ايدوب اوزريكزه
خمر ايله مرور ايلين اهل ذمتدن نه اخذ ايده يورسز ديو سؤال ايلدكده آنلر نصف عشرينى اخذ ايده يورز
ديو جواب ايلديلر بعده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ولوهم بيعها وخذوا نصف العشر من اثمانها
ديمكله يعنى اهل ذمته تفويض واثمانندن نصف عشرينى اخذ ايله امر ايلدى وادلهٔ معقوله مزدن برى
شول فرق فاصل ومفصولدر كه خمر ابتداسنده عنب وعصير ايكن حق مسلمده مال ايكن انتهاسنده دخى
تخليل ايله مال اولوب خنزير ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزيره نسبتله حرمت خمر اخف واهون
اولديغندن خنزيردن اخذ عشر اولنماز سه ده خمردن جواز اخذى متيقندر وبرى دخى اول قول ظاهر
القبولدر كه مسلميندن اولان عاشر عين خمرى اخذ ايتميوب قيمتنى اخذ ايده جكى ظاهردر ومسلمينك اهل
صلاحلرى خمرى تخليل ايچون واهل فسادلرى شرب ايچون استعمال ايتملريله مسلمين قيمت خمره عالمين اولمق
ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمرى مسلمينه تقويم ايتديروب قيمتنى قول مسلمينله اخذ ايلمك ممكن ومستفيدر
اما خنزيرى مسلميندن بر كيمسنه استعمال ايتمكلنه قيمتنه عالم اولملرى عديم الاحتمالدر وقيمته عالمين اولان كفارك
قوللرى دخى مسلمين اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللرى ايله اخذ قيمتى دخى غير معقولدر وبرى دخى اول
قول قوى الاصولدر كه خمر البته مثلى اولوب عاشر مثلنى اخذ ايلمك لازم ايكن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قيمتنى
اخذ ايلدكده خمردن اعراضى متحقق اولديغندن اخذ قيمتى مشروعدر اما خنزير ذوات امثالدن اولوب مثلى قيمتدن
عبارت اولديغندن اخذ قيمتى اخذ عينى ايله همحال اولمغله مسلم ايچون تملك عينى حلال اولمديغى كبى
تملك قيمتى دخى استحلال اولنماز وبرى دخى اول قول دقيق الوصولدر كه خمر ميان اهل ذمتده مال اولوب
مسلم ايچون خمر اوزره يد معتبره متحقق اولمغله آنده امام ايچون دخى ولايت معتبره بولنوب امامك يدو حمايتنده
دخول ايتمكله اموال سائره يه ملتحق اولمشدر اما خنزيرده مسلم ايچون يد معتبره غير حاصلدر كورمزميسنكه
خمر ميراثده داخل وخنزير غير داخلدر وآنده مسلم ايچون يد معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده يد امام دخى ثابت اولميوب

مطلب يعشر الخمر دون الخنزير

مطلب يورث الخمر دون الخنزير

حمايتنده داخل اولمـاز وحمايتنده داخل اولميان اشيادن اخذ عشر ايلمك نارو ادر واكر اهـل حرب دارلرينه خمر وخنـاز يرايله داخل اولان اهل ذمتمزى تعشير ايتمزلرسه بزدخى آنلردن خمر وخنـازير ايله داخل اولان كسنهلرى تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنـازير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتـدهء مال اولوب اهل حرب دخى اهـل ذمتمزى اول مالدن تعشير ايتدكلرنده داراسـلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصى عفوايتدكلرينـه استدلال اولنمغله بزدخى آنلردن اول نوعى عفو ايله اشتغـال ايدهرز كه عشر اهـل حرب عشر مجـازات ايدوكى بى جدالدر واكر اهـل حرب مسلمينى دارالحربه ادخال ايلدكلرى مالده تعشـير ايتميوب انجق اهل ذمتى تعشير ايدرلرسه بزدخى آنلرى اهل ذمتى تعشير ايتدكلرى منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايدهرز واكر اهل ذمتى تعشير ايتميوب انجق مسلمينى تعشير ايدرلرسه بزآنلرى ينه منوال مشروح اوزره تعشيرايله تدبير ايدهرز زيرا بوتقدير اوزره آنلردن مالك برنوعنى تعشير ونوع آخرينى عفوايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز اوزره مرور ايدهء جكلرى هرنوع ماله بزم دخى مسلميمز يا اهـل ذمتمز عاشرلرى اوزرهء مالدن اول نوعـله مرور ايلدكده البته تعشيرينه مباشر اوله جقلردر غايةالامر آنلر اهل داراسلامده ايكى طائفه بولوب برينى تعشير وبرندن عفو واغماض ايتمشلر درحال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولملريله بزآنلرده ايكى طائفه بولمامشزكه بزدخى آنلركبى برينى تعشير وبرندن صفح واعراض ايدهلم بناء عليه جملهسنى تعشيرايله اعتراض ايدهرز حتى آنلر بزدن بشقه كونه ايكى طائفه بولوب برينى تعشير وبرندن عفوايلدكلرنده اول ايكى طائفه آنلرده دخى موجود اولسه بزدخى آنلردن تعشير ايلدكلرى طائفه يى تعشير وعفوايلدكلرى طائفه يى عفووده صرف مجهود ايدهرز مثلا اهل حرب بزم رجالمزى تعشير ونسامزدن اغماض ايلسهلر بزدخى رجاللرين تعشير ونسـالرندن اعراض ايدهرز وبيلمك كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقـاتلهيه صرف اولنور يوقسه موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكتهسى اولدركه صدقه البته صاحبنى مطهر وكافر اهل طهرهدن اولمديغى ظـاهردر اما مسلم اهل طهرهدن اولمغـله آندن اخذ اولنان عشور موضع صدقهيه وضع اولنمق واضح ومشهوردرينه ديركه برمسلم امانله دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده ياننده مالى يوغيكن دارالحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخى كامل اولدقدن صكره اول مالى داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدركه عاشر آندن هيچ نسـنه اخذ ايلميه زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتندهء بولنان صدقهٔ مالى جبايت ايدركه جبايتى انجق مقـابلهٔ حمايتدهدر كورمزميسنكه عاشر خارجدن اوزرينـه مرور ايلين دراهم ودنانيرى تعشير ايدركه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر امادرون بلدهده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيرى تعشير ايدهمزكه آنلر مستغنى حمايت ورعايتـدر ورعايت امام دارالحربه شامل اولمامغله رعايتنده بولنميـان اموالى تعشيره واصل اولهمز كورمزميسنكه بركمسنه عسكر اهل بغيده ايكن مالى اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله مؤاخذه سنه اشتغال اولنمـاز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دارالحرب كبى حكم امام المسلمين جارى اولميان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دارالحربده واقع اولان حدزنا وسرقه وشرب وقطع طريق مثللو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسى مستوجب اولمـديغى كبى زكوة مزبوره ايله دخى مؤاخذه يى مستوجب اولمـاز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه وبين الله تعـالى زكوة مالنى ادا برله امر اولنوب على تقدير عدم الاداء آثم اولهجغى اخبـار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقدهء زكوتى واجب اولور وزكوة دخى واجب اولدقده صوم وصلوة كبى ادا ايله مأموريتنى موجب اولور نظيرى شول باغيدركه اهل عدله خروج وعدول ايليه اكا مالنـدن زكوة ماضيه يى ادابرله بدون الاجبار افتـا اولنور ومانحن فيه دخى بويلهدر وتقرير سابق التحريردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دارالحربده تجارت ايدوب مالى اوزره حولان حول متحقق اولد قـدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسـيرده دخى حكم مسئله متعين اولوركه عاشر آنى تعشـيره اجترا ايتميوب همان بينه وبين الله اداء زكوتله افتـا ايدر كذلك دارالحربده قبول اسلام ايدوب مالنى بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ايلين كسنه حقنده دخى حكم مسئله بديدار اولوركه عاشر مسلمين آنى دخى تعشيره ابتدار ايدهمز انجق اول كسنه دارالحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوته عالم اولوب بعدالعلم مالى اوزره حولان حول دخى متحقق اولمش ايسه بينه وبين الله تعالى اوزرينه اداء زكوتى لازم اولور اما وجوب زكوته عالم اولمـامش ايسه عالم اولدقدن صكرهء مالى اوزرهء حولان حول متحقق اولمديجه اوزرينـه

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعـدن اولوب شرايع دخى انجق بعدالسماع واجب اولور ايكن اول كسنهنك سمعنه خطـاب شرعى بالغ اولمامغـله موجب خطابى مستوجب اولمـاز واكر برحربى دارالحربدهء قبول اسـلام ايدوب سوائمدن واموال تجـارتدن مال كثيرهء مالك ايكن مالنـدهء وجوب زكوته عالم اولدقدن صكره دار الحربده التى آى ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره داراسـلامهء اخراج ايدوب دار اسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشر اوزره مرور ايلسه كركدركه عاشر تعشير مالنده ومصدق اخذ زكوة سوائمنده توقف وقصور ايتميهلر زيرا مالى اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ايكن منعقد اولمشدركه اوزرينـه وجوب زكوة دار الحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور وادا ايتمدكده آثم اولور پس سبب وجوب دار الحربده موجود اولوب نفس وجوب دار اسـلامده متحقق الوجود اولمشدر وشـرعا معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجراى احكام اسـلامده بولنمغله اخذ عشروزكوته اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول برنصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء حولده نقصان كلوب آخر حولده ينه رسـيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغـله زكوتى ايجاب والزام اولنور پس مانحن فيهده دخى اثناء حولده دارالحربده بولنـديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده داراسلامده بولنديغى مطمح انظار قيلنور كذلك مسلم اسير ومسلم مستـأمن مالنى دار اسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسـيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق آنده دخى اجرا واول حولده مالينـك عشروزكوتى اخذه ابتدار واجترا اولنور واكر برمسـلم يا ذمى دارالحربه تجارتيچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانيرايله عاشرمسلمين اوزره مرور ايلدكده بن بومالى انجق آلتى آيدن برو كسب ايلدم هنوز اوزرينـه حولان حول تحقق ايتمدى ديو بسط اعذار ايلسه كركدركه عاشر آنى تصديق ايدوب اخذ عشرينه اجتسار ايلميه زيرا مالـنده وجوب حقى انكار ايتمكله قول آنك قولى ايدوكى آشكاردر بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دارالحربده ايكن حولان حولى رسـيدهٔ تمام اولدقدن صكره اول ماللهء داراسـلامه خروج وعاشر اوزره مرور ايلسه ينه عاشر حول ماضى ايچون اخذ عشردن ممنوع ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمـام حولده مالى دار الحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر اولمـديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولديغى هنكامدن تمام حوله بر ايكى كون قالنجيهدك دارالحربده آرام ايدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بوتقدير اوزره عاشر اخذ عشرينه قيـام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذى اكمال واتمـام ايلمشدر واكر داراسلامده مستأمن اولان حربى يا ذمى يا مسـلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماللهء عاشر اوزره مرور ومالنى عاشردن كتم ايدوب بعدهء حولان حول ثانيـدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوچ سنهده مالنه وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسه كركدركه اوچ سـنهده امرار ايلديكى اموالنى على التمام تعشيرده بذل مقدور ايليـه زيرا داراسلامده اول مالك زكوتى واجب اولمغـله عاشر ايچون هر مروندهء حق اخذى ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولمـاز اما حربى بواوچ سنهده هر مروزنده قبـل التعشير دار الحربه داخل بعده داراسـلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالنى سنهٔ ثالثـهده مرور اخيرى ايچون تعشيردن ماعداسى جائز وواسع كورلمز زيرا هر دفعهده دارالحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقـنده احكام مسلمـين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثهده خروجنده حربى آخر منزلنـه نازل اولمشدر كورمزميسنكه عاشر مال حربى يى تعشير ايلدكدن صكره دارالحربه داخـل اولوب يوم دخولنده داراسـلامه رجوع وعاشر اوزرينـه اول ماللهء مرور ايلسه عاشر آنى مجددا تعشيره صرف مقـدور ايدر وبو مادهده آنك دار الحربه دخولى كندويه نافع اولان حكمى ابطال ايله حربى آخر منزلنده انزال اولنـديغى كبى مانحن فيهده دخى دارالحربه دخولى هردفعهده مسلمينه نافع اولان حكمى ابطال ايله حربى آخر منزلنـده انزال اولنور واكر حربى مستـأمن يا ذمى يا مسلم داراسلامده اوچ سـنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثهدن صكره مرور وهر برى اوچ سنهدن برو مالارى تعشير اولنمـاديغنى اخبار ومسلم دخى اوچ سنهدن برو زكوة مالنى ادا ايتمديكنى اقرار ايلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرينى اخذه ابتدار ايدوب حولين سـابقينك اخذ عشرينه اجتسار ايدهمز زيرا عاشر داراسلامده بولنان مالى انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثانى واجب

مطلب اذا كتم ماله من العاشر

اولمدین وقت اخذی باقی اولمق شرطی ایله تعشیر ایدر یوقسه مالـده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب
اولك وقت اخذی فوت اواوب واجب ثانینك وقت اخذی حلول ایتمش اولور بنـاء علیه مذکور یندن بریسی
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولك وقت اخذی باقی اولمغـله اخذینه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثـانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولمغله اخذینه مقـتدر اولماز لکن مال
مزبور دارالحربده ایکن حولان حولی بشقه درکه آنده عاشر اوزره قبـل تمام الحول الثـانی دخی مرور ایلسه
عاشر آنی تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا اولبابده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولمدیغی موضعده
حاصل اولمغـله حق اخذی قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه درکه
بیانی سبقت ایلمشدر واکر حربینك یاذمینك سوائم حیوانانی بولنسه انلردن زکوتلری اخذ اولنماز که زکوة
البته عبادت اولمغله کافر اوزره واجب اولمـاز اما مسلمك سوائمندن اوج سنه اخذ زکوة اولنمایوب صکره حالنه
مطلع اولنسه بوبابده سـنین ماضیه نك زکوتی آندن اخذ اولنور زیرا سوائم تحت حمایت امامده بولنمغـله اخذ
زکوتی طرف امامه مفوضدر وسنین ماضیه ده حمـایت امام آنلرده تحقق ایتمکله زکوة ماضیه لرین اخذ ایدر
لکن عاشر بشقه درکه بومثللو مواددده انجق سـنهٔ اخیره نك زکوتی اخذ ایدر زیرا عاشر انجق اوزرینه صاحبی
ایله مرور ایلین مالی تعشـیر ایدر حال آنکه بوصورتده اوزرینـه ماله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسـنده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثـه ایچون اخذ ایدر اما مصدقك حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولمیوب بلکه هر مسلمك
سائمه سـنده حق اخـذی متحقق اولمغله بهر حال اخـذ زکوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سـائمه
اوزره حولان حول معتـبر وصورت مزبورده اوج دفعه حولان حول امر مقرر اولمغـله هر حول ایچون اخذ
زکوته قدرتی اظهردر بوصورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سـنین سابقه نك زکوتی فقرا ومساکینه ادا وایفا
ایلدم دیو ادعا ایدرسه بوقولنه اصغا اولنمایوب ینه اول اوج سنه نك زکوتی آندن اخذ واستیفا اولنور وقول مذکور
بزم مذهب منصوریمزدر وامام شـافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولنمـاز زیرا زکوة حق فقرا اولوب اول
مسـلم فقرایه ادا ایلدکده حق مستحقنه واصل اولمغله زکوة اموال تجـارتی فقرایه ادا ایلدکده ذمتی عهده دن
بری اولدیغی کبی زکوة سوائمـده دخی بری اولور لکن جوابنده دیرز که اخذ زکوة طرف امامدن تعـیین اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولـنمقدن صکره اکرچه فقرایه صرف اولنور لکن صاحب المـالك
صرف ایلدیکی فقرایه باعیـانهم صرف ایلك امام اوزره واجب اولمامغله صاحب المـالك آنلره صرفی برأت
عهده سنی موجب اولمـاز نظیری اولدرکه برکسـنه بر صبی ایچون مدیون اولوب اول دینی صبی یه دفع وتسلیم
ایلسه برأت عهده سنی موجب اولمـاز زیرا دین مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصی اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده
اوزرینه صبی یه دفع وتسلیم ایلك واجب دکلدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر امام المسلمین حرب یاخود شغل
آخر ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمـین مرقومینه بعث مصدقده تکاسل ایتمکله آنلر دخی اول سنه لرك
زکوتی فقرایه ادا ایدوب بعد زمان مطالبـه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ایتمکله بز زکوتمزی فقرایه ادا
ایلدیك دیو تعلل ایلسه لر بوتقـدیر اوزره قول آنلرك قوللری قیلنمغله اوزرلرینه مجددا تحصیل زکوتی تحمل
ایلمزلر زیرا امام سنین مزبورده آنلره بعث مصدق ایتمیوب طرف امامدن طلب اولنمـادیغندن اوزرلرینه طرف
امامه ادا واجب ومرتب اولمامغله صاحب المـال زکوة مال تجارتی بنفسه فقرایه اداسی برأت ذمته سبب اولدیغی
کبی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور ینه دیرکه برحربی مستأمن یاذمی یامسلم عشار مسلمیندن برعاشر اوزره مرور
ایتدکلرنده بزی اشبوسنه ایچنده سندن غیری عاشر محلی آخرده تعشیر ایلدی دیو ابراز سـند ایدوب اولبابده
متهم اولدقلری تقدیر اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کرکدرکه آنلره برنسنه اداسنی تکلیف ایلمیه زیرا زکوة
حق الله اولوب عـند الملاك امانت ومالکلر اول امانتله امین اولمغله امین اداء اماتتی اخبار ایلدکده تصدیق
اولنـه جغی امر مستبیندر اکرچه حکم مزبور مسلم وذمیده ظـاهردرکه آنلر اوزرلرنده دینمز وار دیو اداء
عشردن امتنـاع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنه جقلری تقریر سابقله متقرردر اما حربی اخبار دینده تصدیق
اولنماز ایکن بوبابده وجه تصدیقی اولدرکه بوقوللری ابراز سنداله متـأید اولمغله شاینهٔ تحقیق اولوب مسئله
دینده قوللری بومثللو سند ایله متـأید اولمامغله تحقیقه حقیق اولمامشدر وحکم مجرد اوزره دلیـل معتبر قریبا
روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه درکه ذکر اولنـان شیخ نصرانی بنی عاشرك برکره تعشیر ایتمسیکن شمدی
سنهٔ واحده ده بردخی تعشیر ایده یورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاملرینه لا تعشروا

مطلب اذا ادی زکوة السوائم الی المساکین

مطلب اذا دفع دین الصبی الیه لا یبرأ ما لم یدفعه الی الوصی

مطلب لا یعشر فی السنة الامرة

فی

فی السنة الامرة دیو تحریر ایلدی ومعلومدرکه نصرانی مرسومی تصدیق ایتمیدی علماء رینه وجه محرر
اوزره تحریر ایلمز ایدی واکر برمسلم یاذمینك مال تجـارتی اوزره داراسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالی اماناله دارالحربه ادخال وآنده برسنهٔ کامله تجـارتدن صکره دارالحربدن اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنهٔ اولی وسنهٔ ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا سنهٔ اولیده عاشر
اوزره ماله وقت اخـذنده مرور ایتمدیکندن اخذی غیر مقدوردر وسنهٔ ثانیـه ده دخی مالك اوزره حولان حول
دارالحربده واقع اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که مال اوزره حولان حول دارالحربده واقع اولدقده تعشیری جائز
وواسع دکلدر لکن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره داراسـلامده مرور ایتمش ایکن مالنی کتمله دار
الحربه ادخالدن صکره دارالحربده سنهٔ کامله اقامت بعده اول مالی داراسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمـین
اوزره مرور وکتم سابقنی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه عاشر آنی سـنهٔ اولی ایچون تعشیره ابتدار ایدوب سنهٔ
ثانیه ایچون تعشیره اجتسار ایلمیه زیرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی
باقی ایکن مرور ایدوب حق اخـذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم وتأخیر ایله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانی دخی مال مزبور دارالحربده ایکن حولان ایتمکله اخذ عشری عدیم الامکاندر کذلك برمسلمك سائمه سی اوزره
حولان حول تحقق ایتمشیکن زکوتی ادا ایتمدین دارالحربه ادخال وحول ثانی دارالحربده حولان ایلمدکدن صکره
ینه داراسـلامه ادخال ایلسه کرکدرکه مصدق آندن سنهٔ اولی ایچون اخذ زکوته استعجال ایلیه زیرا بوبابده معتبر
اولان حق مرور اولمیوب انجق مال اوزره داراسـلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصـل وحق اخذی
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ایچون اخذ زکوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدرکه
آنده حولان حول مال دارالحربده ایکن ظاهر اولمغـله حق اخذی متقرر اولمامشدر واکر برحربی مستأمنك مالی
اوزره داراسـلامده برکره یاخود ایکی کره حولان حول تحقق ایدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ایتمشیکن مالنی کتم
وبعده ینه مرور ایلدکده عاشر اول کیفیته مطلع اولسـه کرکدرکه عشر ماضی یی آندن اخذینه مسارع اوله لکن
صورت مفروضه ده عاشر اکا ظفریاب اولمـادین دارالحربه دخول وبعده ینه اول ماله داراسلامه خروج ایدوب
کندوکیفیتی عاشره اخبـار ایلسه کرکدرکه بودفعه ده دارالحربدن خروجی ایله تعشیرینه ابتـدار ایدوب سنین
ماضیه ایچون تعشیرینه اجتسار ایلمیه زیرا امام ایچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینله ثابت
ایکن دارالحربه دخولنده آندن احکام مسلمـین باطل اولمغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور واکر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره داراسلامدن کندو دارینه داخـل اولمیوب
بلکه تجـارتی ایچون امانله دارالحرب اخرایه داخل اولسه آنده دخی اوزرینه واجب اولان عشور متقـدمه باطل
اولور واولبابده کندو دارندن ارض اسلامه دخول ایچون استیمـانده اول ارض اخرایه دخول ایله جکنی مسلمینه
ذکر واواوجهله اخذ امان ایدوب ایتمك برابردرکه علی کلا التقدیرین دخولی حکم مسلمین آنده جاری اولمیان داره
اولوب همان کندو دارینه دخول وخروج ایلمش منزلنده اولمغله کندو دارینه دخول وخروجنده اوزرینه واجب
اولان عشور متقـدمه باطل اولدیغی کبی بونده دخی بطـلانی مقرردر کذلك مستأمن مرقوم کندو داردن
دار غیره دخولنـده مسلمیندن اولا دار غیره دخول وبعـده اول دار اخرایه نفوذ ایدوب آنده دخی مسلمیـندن
امن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ینه دار غیره دخول وبعده کندو دارینه رجوع ایلك اوزره استیمان
واول وجه اوزره اخذ امان ایتمش اولوب دار غیرده اوزرینـه وجوب عشردن صکره اول دار اخرایه داخل
وبعده دار غیره راجع اولسه ینه عشور ماضیه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع کوریلمز لکن علی جمیع التقادیر
اول داردن دار غیره رجوعنـده تعشیر اولنـور زیرا خارج اولدیغی دارده طرف مسلمیندن امن ایسه دخی
حکم مسلمـین جاری وممکن دکلدر وبومثللو موضعه خروجی اوزرینـه واجب اولان عشوره اعتباری مبطل
اولدیغی کبی کندودن سابقـده اخذ اولنان عشوره اعتبـاری دخی مضمحل ایدر حتی دارندن داراسلامه
خروجنده مسلمین آنی تعشیر ایدوب چندروز مکثدن صکره اول داراخرایه دخول وینـه چندروز اثناسنده
داراسلامه عودت ایتمش اولسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیره معاودت ایدر زیرا اول داره دخولنده احکام
مسلمیندن خارج اولمش اولمغـله آنك حکمی شول حکم اهل دار موادعه ده مندرج قیلنورکه آنلردن برتاجر
اول موادعه ایله داراسـلامه دخول ایدوب عاشر مسلمین آنی تعشیر ایلدکدنصکره دارینـه عودت واول سنه
ایچنده ینه داراسلامه عود وقفول ایلسه عاشر مسلمین آنی مجـددا تعشیر ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی تعشیر بی

تكرر ايدر زيرا على كلا التقديرين دارينه عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلمينده غير كاتندر بو جهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب مسلمينه رجا بر له ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطيله بهرسنه خراج معين ادا ايتملرى اوزره موادعه ايتدكلرندن صكره ايچلرندن بركمسنه اول موادعه اوزره اموال كثيره ايله داراسلامه قادم اولسه هم آمن قبلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كمسنه موادعه اوزره آمن ايسه ده اوزرلرينه حكم مسلمين جارى اولميوب هنوز حربى اولديغندن حكم ذمى متضمن اولمامشدر بو جهتله غير دار الموادعه دن اماتله خارج اولان حربى منزلنده تنزيل اولنمغله عشر كامل آندن تحصيل اولنديغى كبى بوندن دخى تحصيل اولنور حتى اول كمسنه داراسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه يه دخول وبعده داراسلامه رجوع ايلسه عاشر آنى سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايدهمز زيرا آنفا بيان ايلديك كه حكممز بو رده دار موادعه غير دار موادعه ايله يكساندر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه يه دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتملرى غير دار موادعه يه دخوللرى ايله مساويدر كه دار مواد عه ده احكام مسلمين غير جاريه ايكن مجرد موادعه ايله حكم داراسلامى غير حاويدر والله اعلم

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دار موادعه وغير دار موادعه ده اصابت اولنان كنوز ومعادنى تخميس وعدم تخميسى تحقيقنده واصابت ايلين ذمى ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل وتفريقنده باب دقيق التنسيقدر مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ذكر ايدر كه برمسلم امانله دارالحربه داخل اولوب آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنور اكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده ظفرياب اولمش ايسه كركدر كه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزى اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم صاحب الدارك مالى اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتى متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين استيمانده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخيانت ايتمكه ضامن اولمشيدى واكر هيچ كمسنه نك ملكى اولميان صحراده يا وضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك ملكنده داخل اولمامغله دارالحربده اصطياد اولنان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صائده خاص اولديغى كبى مسلم مرقوم دخى اول كنز ايله كسب اختصاص ايدر وبو كنزى داراسلامه اخراج ايلدكده آنده خمس دخى ايجاب اولنماز كه ايجاف خيل وركابله عزاز دين واعلاء كلمة الله وجهى اوزره مصاب اولمديغندن منزلهٔ متلصصه تنزيلى استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كوريلمديكى كبى بونده دخى صواب كوريلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخى مرور ايلدكده عاشر آنى تعشيره دخى شروع ايدهمز كه حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيرى مشروع كوريلمز كورمزمىسنكه مسلم مستأمن مالنى دارالحربه ادخال ايدوب دارالحربده اوزرينه حولان حول متحقق اولدقدنصكره داراسلامه اخراج ايلسه تعشيرى ممكن اولماز پس دارالحربده اصابت ايدوب داراسلامه اخراج ايلديكى مالده عدم امكانى بطريق الاولى تبيندر كذلك مسلم مستأمن دارالحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخى تملكده مستقل قيلنور كه آنلر دخى برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلرى دخى داراسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشر ايله ازعاج اولنماز اما بونلره اهل حربدن بركمسنه نك ملكى ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدر كه صاحبنه مردود وموصول ايليه ينه ديو كه دارالحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كمسنه حكم محررده مسلم مستأمنه موافق ايجق خصلت واحده ده مفارقدر كه بونلر اهل حربدن بركمسنه نك دارى ايچنده ظفربولدقلرى ركاز ومعادنه بلاتخميس ولاتعشير مالك اولورلر كه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتده اهل حربى قتل ومالرين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بالاولويه متملك اولورلر كذلك دارالحربده اصابت ايتدكلرى لقطه يه دخى بالاستقلال مالك اولورلر وآنى دخى داراسلامه اخراجلرنده تخميس وتعشيره سالك اولنماز زيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلرى ماله دخى بلاتخميس ولاتعشير مالك اوله جقلرى بى جدال ايكن لقطه يه مالك اوله جقلرى بطريق الاولى بى قيل وقالدر اما مسلم مستأمن لقطهٔ دارالحربى لقطهٔ داراسلام كبى تعريف ايلمك لازمهٔ حالدندر كه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغى كبى اخذ مال حربى دخى حلال دكلدر وبرسنه تعريفدن صكره صاحبى ظاهر اولورسه صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر وبزم عندمزده احب اولان آنى دارالحربده بولنان فقراء مسلمينه تصدقدر وآنلر بولنمازسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه لقطهٔ داراسلامى فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دارالحربده جواز صرف بالاولويه معلوم التحققدر وآنلر دخى بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ مرقومه مال اهل حرب اولمغله فقراء اهل حربه جواز اعطاسى ظاهر وهويدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه دركه آنى فقراء دارالحربه صرف ايلمك ممنوع ومال مسلمى اهل داراسلامك غيرى يه اعطا غير مشرو عدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ دارالحربى اكل ايلمك مراد ايلسه اكا حلال اولور كه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ داراسلامى اكل ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دارالحربده بالاولويه استحلال اولنور لكن غنى ايسه بزم عندمزده اكل وتناولى اكا حلال اولماز وعند الشافعى غنى حقنده دخى استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره صاحبى كلوب ملتقط دخى التقاط واتلافنى اعتراف ايدرسه بنم عندمده احب اولان ضماننه دفع اختلاف ايلمكدر لكن صاحبى قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالى ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دارالحربده ايكن اهل حربه اعطا قيلديغى امانى نقض ايدوب اول مالى غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضماننده اكا جبر اولنماز يوب همان بينه وبين الله ضمانى مستحب اولديغى كبى لقطه يى استهلاك كنده دخى ضماننه جبر اولنمايوب انجق بينه وبين الله ضمانى احب كوريلور واكر بر حربى امانله كلوب داراسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج ذهب وفضه وحديده مباشرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جملهسنى يدندن اخذه مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدن كه مسلمين اعمال خيل وركابله اول ارضى فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمزمىسنكه اكا اصابت ايلين بر مسلم اولسه مصابى تخميس وباقيسى اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدى تخميسنه جرأت اولنمازايدى حال آنكه حربى ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزمىسنكه حربى مستأمن عسكر مسلمينله بغير اذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنمامق لازمدر پس بو غنيمتده دخى وجه مذكور اوزره در اما حربى مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعملده امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن اماملة استخراجده دامن درميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابى افراز وباقيسنى يدنده بقا ايله سرافراز قيلنه زيرا حربى مستأمن اذن اماملة قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصهدار اولوب ذمى كبى اعطاء رضخه سزاوار كوريلور ايدى پس اذن اماملة استخراج معادن ايلدكده دخى غنيمتدن حصهدار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربى مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود داراسلامده معدن جوهر وفير وزجه واصل اولمغله آندن فى جوف شبئه دست رس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخى بلاخمس اختصاص تملكه بكام قيلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصى اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج اولنان غنائمدن عد اولنمايوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزمىسنكه آنلره مسلم دخى ظفرياب اولدقده تخميسى ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلنه نازل قيلنور وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهمانك قول منصورلريدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالتمام اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصى اولدركه فيروزج اجزاء ارضدن جزء خاصدر كورمزمىسنكه نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك داراسلامده ظفر بولديغى منزلهٔ صيدده اولوب جملهسى اكا تخصيص اولنور وذمى دخى دارالحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكوره ده منزلهٔ مسلمه نازل قيلنور كه اهل داريمزده داخل اولمغله حكمى حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمى داراسلامده ركازه ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه ينه حكمى حكم مسلمه برابر اولمغله مصابى تخميس اولنوب باقيسى اكا مقرر قيلنور واولبابده اذن اماملة اولوب اولمامق غير معتبردر كه ذمى اهل داريمزدن اولوب حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلى اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حکم عنبرده عمرو بن دیناردن اول دخی پدری دیناردن رحمة الله تعالی علیهما اولدخی ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن بر اثر معتبر روایت ایلدیکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن عنبرده خمس وارمیدر دیو استفسار
ایلدکلرنده: انما ذلك شئ دسره البحر یعنی عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ایلدیکی نسنه‌در دیمکله عدم
تخمیسنی اخبار ایلدی واکر بر مسلمك عبد قنی داراسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه کرکدرکه
مصابی تخمیس اولنوب بعد الخمس ما بقی مولاسنه موصول قیلنه زیرا رکاز ومعادندن غنائمدن وعبد دخی
اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بو غنیمه دخی استحقاقی ثابت اولدیغندن حاصلی تخمیس وباقیسنی مولاسنه
اعطا لازم اولورکه مال عبده تملك مولاسی ایچون سالمدر کذلك عبد مکاتب دخی رکاز ومعادنه ظفریاب
اولدقده آنك دخی تخمیسی تقدیم اولنوب انجق ما بقی مولاسنه تسلیم اولنمایوب کندویه تسلیم اولنورکه
عبد مکاتب کسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم کندو کسبی ایدوکی امر محققدر کذلك بر صبی دخی
داراسلامده رکاز ومعادنه ظفریاب اولدقده آنك دخی تخمیسنی اتمام وباقیسنی اکا تسلیمده اهتمام اولنورکه
صبی حین قتالده رضخ غنیمته مستحق اولمقله استخراج قیلدیغی رکاز ومعادنه دخی استحقاقی متحققدر واکر
دیار حربدن بر دارك اهلی مسلمینه رجا ایدوب اوزرلرینه احکام مسلمین جاری اولمامق شرطی ایله
بهر سنه مسلمینه شئ معلوم ادا ایتملری اوزره موادعه‌یه التجا ومسلمین دخی مساعدهٔ مرتجی ایلسه‌لر ینه دار مزبوره
دار اسلامدن عد اولنمایوب علی حالها دار الحرب اولمق اوزره پایرجا قیلنور زیرا داری داراسلام ایلین انجق
اجراء احکام مسلمین ایکن دار مزبوره‌ده عدم جریانی ظاهر ومستبیندر بناء علیه بر مسلم دارمذ کوره‌یه
موادعهٔ مزبوره ایله دخول وآنده رکازه ظفریاب اولسه صحراده ظفریاب اولمش ایسه جمله سنه تملك ایدوب
برکسنه‌نك داری وملکی ایچنده ایسه اکا رد وتسلیمی اوزرینه ایجاب اولنور واکر قوم مرقومین مسلمینه بهر سنه
خراج معین ویروب اوزرلرنده احکام مسلمین اجرا اولنمق شرطی ایله ذمت مسلمین اولمق اوزره استسلام ایتمش اولسه‌لر
بوندن اقدم مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایتمش اولماسه‌لر دخی دارلری داراسلام قیلنور که آنده طرف اسلامدن
اجراء احکام اولنمشدر بو صورتده آنده مسلمین یاخود اهل ذمتدن برکسنه رکازه یاخود معدن ذهب وفضه‌یه
صحراء خالیه‌ده مصیب اولدقده داراسلامده اصابتی کبی تخمیس اولنوب باقیسی اول مصیبه تخصیص
اولنمق ایجاب وتصویب اولنور اما برکسنه‌نك ملکی ایچنده مصیب اولدقده داراسلامده بر مسلمك ملکی ایچنده
اصابت اولنان رکاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولنوب امام ابو حنیفه وامام محمد
رحمة الله تعالی علیهما ما بقی بعد الخمس صاحب ملکه تخصیص اولنمغی تصویب وامام ابو یوسف رحمة الله
تعالی علیه دخی اول مصیبه تخصیص اولنمغی تصویب ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی توجیه
مذهبنده دیرکه مال مذکور برکسنه‌نك یدنده داخل اولمیان اموال مباحه‌دن معدود اولمغله آنده هرکیمك یدی
سبقت ایدر ایسه اکا موصول ومردود قیلنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلرکه اول موضعك
مالك اولی اکا احراز ایله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطننه متملك اولمشدر وقول امامین اوزره حدیث
علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جلیدرکه دیمشدر اذا اصیب فی قریة یؤدی عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصیب فی قریة لایؤدی احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفیه الخمس یعنی رکاز ومعدن بر قومك
خراجنی ادا قیلدقلری قریه‌لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصیص اولنور اما برفردك آندن اداء خراج قیلمادقلری
قریه‌ده اصابت اولندقده مصیبه تخصیص اولنور وعلی کلا التقدیرین آنده خمس واردر ومؤلف الکتاب امام محمد
محامد نصاب جزیرهٔ قبرس حقنده دیدیکه مسلمیندن برکسنه اول جزیره‌ده مصیب معدن ورکاز اولسه اکر
اهالیسندن برکسنه‌نك داخل ملکنده ایسه صاحبنه تسلیمه سرافراز اولنوب صحراء خالیه‌ده ایسه مصیبی اکا تملك ایله
کسب امتیاز ایدر وعلی کل حال اخذ خمسی محالدر زیرا آنده حکم مسلمین ظاهر اولدیغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبر قریبا ذکر ایلدیك که دار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصیل
اولنور پس جزیرهٔ مرقومه‌ده دخی اصل مذکور اوزره اعتماد وتعویل اولنور وجزیرهٔ مزبوره جزائر بحردندرکه
بهر سنه مسلمین عربه شئ معلوم وکفار رومه شئ معلوم ادا ایتملریله هم مسلمین وهم کفار روم ایله صلح اوزره لردر
انجق اوزرلرینه حکم مسلمین جاری دکلدر واکر مسلمیندن اهل عز ومنعه اولان بر عسکر ارض حربه دخول
وآنده بر مدت اقامت ایتدکلرنده ایچلرندن بعضیلری آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرین
داراسلامه اخراجه مبادرت قیلسه‌لر نظر اولنور اکر زرع ایلدکلری بذر کندو ماللری ایسه حاصللری

وقبرس ضم قاف وسکون با وضم را
ایله بحر سفیدده بر جزیرهٔ معروفه‌در
قبرس دخی دیرلر وجزیرهٔ مرقومه‌ده
ذکر اولنان حکم وتفصیل زمان
تألیف کتابه نظر ایله‌در بو قسه طقوز
یوز یغش سکز تاریخنده ملوك آل
عثمان ایدهم الله تعالی بانواع
اللطف والاحسان طرفلرندن فتح
اولنوب دار اسلامه ادخال
اولنمشدر وبحمد الله تعالی الیوم بلاد
عثمانیه‌ده بر بلدهٔ فاخره ودرون
نفائس نعم واشعه ایله زاخره وانوار
اسلام وآثار امن وسلام ایله زاهره‌در
منه

جمیعا کندولره ایصال اولنورکه حاصللری نماء ملکلری ایدوکی ظاهر ونماء ملکه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمدیغه ملك مالك اوله جغی باهردر وآنده خمس دخی یوقدر که غنیمت دکلدر وعشر وخراج دخی
یوقدر که آنلر انجق اراضی مسلمینده واجب اولور حال آنکه اول اراضی ارض حربدندر واراضی اهل حرب
عشریه وخراجیه دکلدر واکر زرع ایلدکلری بذر ارض عدودن اخذ ایلدکلری حنطهٔ غنیمتدن ایسه
کرکدرکه مقدار بذری یدندن اخذ وغنیمته القا وباقیسی بذر غنیمتدن حاصل ایسه ده غنیمت قیلنمایوب
یدنده ابقا اولنه زیرا زارع مرقومك حالی حال غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب بذر آخری غصب وارضنه
زرع ایدوب آندن محصول کثیر حاصل اولدقده مغصوب منه ایچون انجق مقدار بذری ضامن وباقیسنه
مالك اولدقده زارع مرقومك تملکی بطریق الاولی دره سؤال اولنورسه که بذر مرقوم طعام غنیمت اولوب
زارع مذکور دخی آنی زرعله استهلاك ایتمشدر وطعام غنیمتی دار الحربده استهلاك ایلین کسنه‌دن هیچ نسنه
اخذ اولنمامق متعین ایکن آندن مقدار بذری اخذ ایلك نیجه ممکن اولور جوابده دیرزکه زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاك حقیقی صورتا اولمامشدر کورمز میسنکه اب ووصی صبینك بذرینی زرع ایتملری
مشروعدر حال آنکه زرع فی الحقیقه استهلاك اولیدی آندن ممنوع اولورلر ایدی بلکه بذر مزروع انجق
شول خشب جلیج یعنی یونلمش آغاج اوزره قیاسله اظهار اولنورکه غانمیندن برکسنه دار الحربده اکا اصابت
وآندن قصعه‌لر اتخاذ ایدوب داراسلامه اخراجله استظهار ایلیه خشب مزبور برکره معمول ایکن وبر کره
غیر معمول ایکن تقویم اولنوب غیر معمولینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور کذلك دار الحربده
جلد سموره ظفریاب اولوب دباغتدن صکره آنی دار اسلامه اخراج ایلدکده اول دخی مدبوغ وغیر مدبوغ ایکن
تقویم اولنوب غیر مدبوغینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور پس بذر مرقوم دخی بو وجه اوزره
معلوم اولورینه دیرکه اکر بر ذمی یا عبد قن یا مکاتب یا صبی یا عورت داراسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه
کرکدرکه وصوللری اذن امامه مقرون دکل ایسه ده مصابی تخمیس اولنوب باقیسی مصیبنه موصول قیلنه
زیرا طوائف مرقومه بغیر اذن الامام عسکر مسلمینله غزا ایدوب واصل غنائم اولدقلرنده ینه غنیمتده حقلری
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قیلندقلری کبی داراسلامده واقع اولان مصابلرنده دخی حقلری ثابت اولوب
ما بقی بعد الخمس ایله مغتنم قیلنورلر سؤال اولنورسه که مذکورینه غنائمدن سهم مقدار ایفا اولنمایوب انجق
رضخ قلیل ایتا اولنور ایکن داراسلامده واصل اولدقلری رکاز ومعادندن نیچون رضخ قلیل اعطا
اولنمایوب تمام باقی اعطا اولندی جوابده دیرزکه مذکورین ایچون غنیمتده رضخ قلیل واجب اولمق
غنیمتده ثبوت حق ونصیبلرین موجب اولمشدر لکن غنیمتده حقوق غانمین متفاوت اولوب تقدیر امامله
اعطا اولنان رضخ دخی تقدیر شرعله ثابت کبیدر اما غنیمتده تفاوت شرعی واقع اولمق رکاز ومعدنده
جمیع مصابه استحقاقلرینه مانع اولماز کورمزمیسنکه غنیمتده حقوق راجل وفارس متفارق ایکن
رکاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فیه دخی اصابت رکاز ومعدنده حکم احرار وعبید متحد ومتفقدر وهم
ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه‌دن شول قوم ممتنعین
منزللرنده نازل قیلنورکه آنلر بانفسهم غزا ایدوب بعض غنائمه واصل وآنی دار اسلامه موصل اوله‌لر اول غنیمت
مقاتلهٔ مسلمین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولندیغی کبی طوائف مذکوره بینلرنده دخی تسهیم اولنور
پس مذکوریندن ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه دخی قوم مزبورینه مماثلدرینه دیرکه بر حربی مستأمن
داراسلامده طلب کنوز ومعادن ایچون امام المسلمیندن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی اخذ
ونصف آخرینی یدنده ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله عملده دامن درمیان واصابت رکاز ومعدنله
کامران اولسه کرکدرکه امام اخذ نصفنی تقدیم ونصف آخری اکا تسلیم ایلیه زیرا حربی مستأمن داراسلامده
ظفریاب اولدیغی رکاز ومعادندن برشیئه مستحق اولمیوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق وامامدن دخی
آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقی نصفدن اکثره لاحق اولمامشدر بوندن صکره امام
اول حربیدن اخذ ایلدیکی نصفدن ایکی خمسنی که مصاب حربینك خمس واحدیدر اخذ ایدوب اول خمسی
فقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایدر زیرا اذن امامه مصاب حربی غنیمت قیلوب آنده وجوب خمسه
بادی وبعد الخمس جمیع مصابنده وجوب حق غانمینه مؤدی اولمشدر وامام ایچون هر فریقك حقنی غیره
تحویل ایلك امر مستحیل اولمغله کرکدرکه وجه مشروح اوزره ایکی نصفك خمس واحدینی که نصف مأخوذك

مطلب یجوز للاب والوصی زرع
بذر الصبی

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز و باقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه ینه دیر که اکر برمسلم یا عبدی یامکاتبی یاخود صبی یاذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه کرکدر که امام اخذ خمسنه مباشرت و باقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکته سی اولدر که مسلم وذمی کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولور که بغیر اذن الامام دخی اصابت ایلدکده ینه استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیر مندرجدر زیرا موجب قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیك اولنمقدر که مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلدکده حکمی بشقه در که آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله مشروطدن زیاده یه مستحق اوله مز ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله استدلال ایدوب دیر که کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دار الحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسه لر بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس و باقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنور که استحقاقلری شرط امامله حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور اما اهل حربدن بردارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسه ده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعدا ده بر کمال اولوب امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت و برمکله کیدوب وصول غنائمله خوشحال اولسه لر کرکدر که امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون انقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولملریله غنیمته استحقاقلری انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیاده یه مستحق اوله مزلر پس فرق مسئلتین مزبورتین بو ایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکی یه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله مظفر قیلنماز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم دار یمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمایوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی برمسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده ظفر بولدیغی رکاز ومعادنه برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کورنلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل داریندن یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیجه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه بیته اکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ وبیت الماله القا اولنور که اهل حرب مذکورین دار اسلامه داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس و مابقی اکا تسلیم اولنور که مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حقی ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شمول رکاز ومعدندر که اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی ما نحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یا عبد قن یا مکاتب یا عورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلا خمس کندویه سالم اولمق اوزره مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اکر مصیب مرقوم یاخود مولاسی اغنیادن ایسه کرکدر که امام آندن اخذ خمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کورلمز واکر محتاج ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیه جغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز واحسن کورلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن نقل اولنان اثر جلیلدر که مصیب رکاز اولان کمسنه یه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکر صاحبسز اولان ارض خربه ده بولدی ایسك خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دید یکدن صکره وسنتمهالك یعنی قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایده رز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یاذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی سعی وکوشش برله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدر که خمسنی اخذ و باقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی اکا اعطا ایلمیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرانی زکوة کبی کفاره صرف ایلمك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یا موادعین اولان اهل حربدن برعسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دار الحربه داخل ونیجه غنائمه واصل اولسه لر کرکدر که تخمیس مصابلرین تقدیم و باقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت بغیر اذن الامام دار الحربه داخل اولسه لر ایچلرنده هیچ مسلم بولنماسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر صورت مفروضه ده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دار الحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایده رز دیو اظهار نزاع ایلسه لر نظر اولنور اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسه لرده احواللرنده آنلردن مستغنین ایسه لر کرکدر که مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولملریله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کورلمز واکر مسلمین اهل حرب کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده اکتساب ایدوب آنلر بولنماسه لر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بوجهتله آنلر دخی حکم اهل غزایی حاوی اولملریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بوصورتده دخی هنوز دار الحربده بولنوب اقتسام غنائم ایتمه شلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعه یه ملتحق اولسه لر اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دار الحربده لاحق اولان مدد اصلله معا داخل کیبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معا داخل اولوب مسلمین اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی ما نحن فیهده دخی انجق رضخه نائل قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هرطائفه بانفسهم اهل منعه ایسه لر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمایوب بری تابع و بری متبوع اولمامغله وجه مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیر که بو محلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمقله علی وجه الانتقاد ترجمه سنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیازعبد کثیر الاوزار اولدر که قبل امعان الانظار ترجمه مزه مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیه لر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتنی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولملریله بو تقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبید قن یامکاتبین اولوب ظفریاب غنائم اولسه لر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا عبید انجق اهل رضخ اولملریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز اوله مزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیر اذن الامام دار الحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلیسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنمامغله تخمیسنه مجال بولنماز
اما دخوللری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیر اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزاز دین ایچون ارسال ایتمکله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سریه ده انزال اولنملریله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور و غنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف وخسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینک ونصف آخری کندولرک اولمق
اوزره اذن ویروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنائمله کامران اولسه لر کرکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس ومابقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر واهل منعه اولان جیش اوزره امامک شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
وشرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزک اولسون
دیمکله تحریک غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنه جغی
ظاهر اولوب امامک اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نا مشروعدر
بنه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه یه خطابله سز دن بریکز دار الحربده رکاز ومعدنه
واصل وآندن نسنه اخذ ینه نائل اولورسه آنک اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز ومعدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هرکیم دار اسلامده واصل رکاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنک اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدر که رکاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنک اوزرینه فی الاصل
تحریک خیل ورکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز ومعدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قیلنامشلر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز وواسع کوریلور اما رکاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنک
اوزرینه تحریک خیل ورکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
وامامک خمسی بعد الوجوب اسقاطی تنفیل اولمیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال وتحویل اولمغله
شرط امام تجویز وتکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امرای مسلمیندن قنقی امیر ایچون قتل اسرا وتقسیم غنائم
وارضی ارض خراج قیلمق ومشرکینک اداء جزیه و خراج اوزره طلب ذمتلرین قبول ومساعده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمک جائز وقنقی امیر ایچون غیر جائز ایدوکنی تفصیلده باب مهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین برعسکر اوزره برکسنه یی تأمیر ودار الحربه بعث
وتسییر ایلدکده اول امیر واروب مشرکیندن برقومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ایلسه لر جمله سی حریتلری اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضی ورقبلرینه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
وارضلری دخی ارض مهاجرین وانصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل اسیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر وناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت وآنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه لر اولبابده جمله سی احرار وارضلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدر که ارضک خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقده نصکره
بین الغانمین تقسیم اولنمایوب آندن حق مقاتله یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله یه ومصالح مسلمینه صرف اولنور اما بر ارضک اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرط کون الارض خراجیه

مرقوم

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربک اسباب وتوابع
ومتعلقاتی دخی اکا توجیه وتفویض ایتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم ولازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد ینله تا قبول اسلام ایدنجیه دک قتال ایدرسز قول شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتالی امر اکید ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه لرین ید انقیاد ایله ذلیل وحقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دک قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتالی امر وتأکید ایلمشدر وبز دخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایدرز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری برسریه بعث ایلدکلرنده اهل سریه یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ایدرلر ایدی پس اشبو براهین باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلک امیر عسکر وجوه عسکردن
برقائدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن برقومی قبول ذمته دعوت وآنلر دخی اجابت ایلسه لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قومله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر وعقد ذمت دخی توابع امر حربدندر وامیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب واراضیلری ایچون مسلمینه شیٔ معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدرکه
مشرکیندن غنی وفقیر ومتوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه لرین ادالری اوزره مصالحه در وبری اولدرکه
مصالحه مزبوره بهر سنه ادا ایده جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالک بعضیسی نفسلری وبعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهر سنه ایکی
بیک حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلک اهل طی واهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح وذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرک عقدی تجویز وتصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح واقطاع اراضی خلیفه یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریقی دلالتدن طریق تصریحه انتقال ایدر مکرکه بو صورتده دخی امیر عقد صلح واقطاعه
ابتدا ایلدکده کیفیتی جانب خلیفه یه عرض وانها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقد ایله حکم وقضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه یی قبول ایدرلرسه فبها ونعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی وقضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بو یله ایکن قضاء خلیفه یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار نقض عهد وابطال امان ایدوکی بدیداردر بوندن صکره
مسلمین اول قومله قتال ایدوب نفوس واراضیلرینه ظفریاب اولسه لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین وایتام ایچون
اخذ وباقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب واراضیلرندن اداء جزیه وخراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور درحال آنکه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرادر ومن اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله ومصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر وتصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصة

خليفه ايدوكى آشكاردر كذلك خليفه نك غير امراء كباردن هر قنقى امير اهل حرب اوزره استيلا بر له اخذ اسرا ايلدكده
مقاتلارين قتل ايلمك تجويز وتقرير اولنماز زيرا قتلى ابطال حق غانمينى متضمن اولديغندن نوع من المن ايدوكى
واضح وبيان مشروح اوزره قبل استطلاع رأى الخليفة من ايلمك بر كيمسنه ايچون جائز اولمديغندن بونك
دخى عدم جوازى متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمه عديل اولمغله قسمت غنائم خليفه نك غيرى
بر كيمسنه دن تصحيح وتعديل اولنماديغى كبى قتل اسرا دخى تصحيح وتعديل اولنماز بشرط آنكه امير اول
اسرادن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولميه زيرا آنلردن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولوب ياخود مسلمين اوزره
جيش مشركين كلوب اسرا دخى مشركينه معين اولملرى احتمال غالب اولدقده بغير اذن الخليفة رجال
اسراىى قتل ايلمك حق اميرده جائز ومناسب كورنلوركه وقت مرقومده قتللرى حكم محاربه ده منطوى اولمغله
حالت مزبوره ده قتللرى حالت حربده قتللرى ايله مستويدر نظيرى حق خوارجده واقع اولان قوليمزدركه
اخذ واسر ياخود طعن وجرح اولنان خارجى مأمون الغائله اولدقده امير اهل عدل ايچون قتلنه رخصت
اولميوب مأمون الغائله اولميوب ينه كندو فئه سنه متحيز ياخود خوارجدن فئه اخرايه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر خليفه بر كيمسنه يى امير ايدوب عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده اول امير واروب دار الحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستيلا يه مظهر اولوب انجق دار اوزره استيلاسى ميسر اولمسه بو صورتده اذن
خليفه يه منتظر اولميوب همان خمسنى فقرا ايچون اخراج واربعه اخماسنى بين الغانمين تقسيم ايلمك جائز ومتقرر
اولور زيرا دار اوزره استيلاسى واقع اولمديغندن خليفه حقنده دخى مالى اصحابنه رد ايله من ايلمك ممتنع وتخميس
وتقسيمدن غيرى احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غيريلرك حقى اولميوب حق اصحاب
خمس دخى حق مقاتله يه تابع اولمغله اميرك عسكر اوزره ولايتى اصحاب خمس اوزره دخى ولايتنى مستتبع اولور
بو جهتله اميرك تصرف سابقى انجق تحت ولايتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله جواز وصحتى متحقق اولور
امادار اوزره استيلاسى بشقه دركه آنده خليفه ايچون حق من اولوب منده دخى حق جماعت مسلمين متيقن اولمغله
اميرك تصرف سابقى كندو عسكرندن جماعت مسلمينه متجاوز اولديغندن بروجهله جائز كورلمز واكر خليفه
اول اميرى قسمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بو تقدير اوزره قسمتى قطعا تجويز وتصحيح اولنماز زيرا اذن مرقوم
انجق بطريق الدلالة قائم ايكن نهى منصوصه مقاوم اوله مز واكر خليفه بر كمسنه يى عسكر اوزره امير
وآخر كمسنه يى دخى قسمت غنائم اوزره تأمير ايلسه امر قسمت امير قسمت اوزره مقرر اولوب امير عسكردن
معتبر اولماز كه خليفه امير عسكرى قسمتدن نهى ايلدكده نهيى مؤثر اولديغى كبى آخره تفويضى دخى مقبول ومتقرردر
نكته سى اولدركه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خليفه بو ايكى امرى
تفريق ايدوب امر قسمتى حفظ مغانمه قادر وحساب وكتابده ماهر بر كمسنه يه وامر جهادى جرأت وشجاعتده
بهادر ورأى وتدبيرده اقرانى نادر بر كمسنه يه تفويض قيلمق مناسب ايدوكى ظاهر ومكشوفدر مكر كه
خليفه امير عسكرى قسمتده امير قسمته تشريك ايدرسه اولبابده قسمت انجق ايكيسينك
اتفاقلرى ايله قائم اولور كه خليفه برينى امر حربه تخصيص وايكيسنى امر قسمتده تعميم ايتمش اولمغله
هربابده رعايت تفويضى لازم اولور واكر امير قسمت قبل القسمة بيع غنائمى مناسب كورسه بيعى جائز
وسزاوار اولور كه كاهيجه تعديل اقسام متعذر وقسمت اعيان غير متيسر اولوب بعد البيع تقسيم اثمانى متعين
ومتقرر اولمغله بيع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب على الاطلاق تفويض قسمت اولنان اميره بيع مغانم
دخى تفويض اولنمش اولمق دركار درنته كيم على الاجمال امر حرب تفويض اولنان اميره حربك اسباب وتوابعى
دخى تفويض اولنمش اوله جغى آشكاردر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض اولوب امير دخى مقاتله مشركينى
بعد الاسر تقسيم ايتميوب قتللرى مسلمينه انفع اولمغله قتللرين استصواب ايلسه بو صورتده قتللرى كرك
دار الحربده وكرك دار اسلامه خروجلرندن صكره صواب كورلوركه بيع وقسمتله تصرفده رخصتياب
اولديغى كبى قتللرنده دخى رخصتياب درامااسراىى خليفه يه ايصالدن صكره امير قتل اسرادن ممنوعدر كه
امارتى خليفه دن مفارقتله موقت اولمغله خليفه يه اتصالله نهايت بولدقدن صكره تصرفى مشروع اولماز
نظيرى اولدركه امير عسكر دار الحربده بر سريه بعث ايلدكده امير سريه امير عسكردن مفارق اولدقجه
سريه سنده تصرفى صحيح ايكن عودتله امير عسكره متصل اولدقدنصكره تصرفى تصحيح اولنماز كذلك

وكيل بالشرا دخى متاع اشترايى يدنده بولندقجه عيبله رده مالك ايكن موكلنه تسليمدن صكره وكالتى رسيده تمام
اولمغله رده مالك اولماز وما نحن فيه دخى بويله در واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايسه امير قسمت
ايچون قتل مقاتله غير مشروعدر كه قتل امر قتالدن اولوب امير قسمته تفويض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايكن مسلمين بعض غنائمه نائل وبعض مقاتله مشركينى
اسيره دخى واصل اولدقلرنده امير عسكر اول اسراىى قتله مائل اولسه نظر اولنور اكر مسلمين هنوز قتال الله
مشغولين ايسه امير ايچون قتل اسرا سزاواردركه قتال اعداعهده اميره مفوض اولوب حالت مزبوره ده
قتل اسرا قتالدن عد اولنديغى بديداردر واكر اعدا منهزمين اولوب اسرا ايادى مسلمينده سالمين اولمشلر
ايسه ينه نظر اولنور اكر مسلمين هجوم اسرادن ياخود اوزرلرينه جيش مشركين كلوب اسرا دخى آنلره معين
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ينه قتللرى جائز ومناسب كورنلوركه محاربه اعدا برقرار اولدقجه حكم قتال
دخى برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى جوازى آشكاردر واكر مسلمين
اسرادن بروجهله خوفه ذاهب اولمازلرسه امير ايچون قتللرى قطعا غير مشروعدركه اسراء مزبورين فى
مسلمين اولوب امير قسمت ايچون حق قسمتلرى ثابت اولدقدن صكره امير عسكر قتللرندن ممنوع اولور
بويله ايكن قتللرينه اقدام ايتمش اولسه اوزرينه هيچ نسنه لزوم اولنماز كه اسراء مرقومين هنوز حربى امان
اولملريله اميرك غيرى بر كيمسنه آنلرى قتل ايلدكده قتلى بر شيئى موجب دكل ايكن امير قتل ايلدكده بطريق
الاولى مستوجب نكالدن غاية مافى الباب قتلله كنهكار اوله جغى معلوم اولى الالبابدر اما صورت مفروضه ده
قسمت دخى امير عسكره تفويض اولنمش اولسه امير ايچون قتللرى جائزدركه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خليفه نه ايچون جائز اولديغى كبى امير ايچون دخى جوازى ظاهر ومميزدر حتى ويدركه عمر بن
عبد العزيز رحمه الله تعالى يه بعض اسراء مشركين كتوردكلرى اول دخى جمله سندن قتلى عفو ايدوب انجق
ايچلرندن بريسنى مسلميندن چوق كيمسنه يى قتل ايلمشيكين اخبار ايتملريله آنى قتل ايلدى پس خليفه ايچون
بو مثللو قتل وابقا صحيح اولديغى كبى امير ايچون دخى تصحيح اولنور واكر ثغور اسلاميه دن بر سرحدك واليسى
دار الحربه بر سريه ارسال ايدوب اهل سريه بعض مقاتله اهل حربى اخذ وغنائم سائره ايله دار اسلامه
ايصال ايلسه لر دار اسلامه وصوللرندن صكره امير سريه ايچون قسمت غنائمده مجال اولماز كه امارتى مفارقت
امير سرحد ايله موقت اولمغله بعد المواصلة رسيده نهايت اولوب غنائمده تصرفى محال اولمشدر نظيرى
شول قريبا ذكر اولنان امير عسكردركه آنى خليفه دار الحربه بعث ايتمش اوله واولبابده امير سرحد ديلرسه
اسراء مزبوره يى قتل وغنائم سائره يى تقسيم ايدوب ديلرسه ترك قتلله تقسيمنى جمله يه تعميم ايدر لكن صورت
مفروضه ده امير سرحد امير سريه يى قسمتدن نهى ايتمش اولوب امير سريه دخى دار الحربده تقسيم مصالحى
رأى وتصميم وجميعنى افراز ايله ماعداسنى تقسيم ايلسه بو صنعى تجويز وتسليم اولنور زيرا دار الحربده بولندقجه
ولايتى برقرار اولوب مصالحلرنده سريه سندن غيرى بر كيمسنه حصه دار اولمامغله تقسيمى جائز وسزاواردر
بو تقدير اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسراىى احسن كورورسه قتللرى جائز ومستحسن اولور
زيرا قسمت اكا منوط اولمغله قتل دخى اكا مربوط اولمشدر اما امير سرحد آنى قسمتدن نهى صريح ايلدكده
تقسيمى صحيح اولمديغى كبى اسراء مزبورين برفردى قتلى دخى صحيح اولماز كه امر امير سرحددن تجاوزى
تصحيح اولنماز مكر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه كبى قتللرى جائز ومناسب
كورنلور واكر خليفه بر كيمسنه يى تأمير وبر عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده امير مرقوم دار الحربده بر سريه
ترتيب وآنلرى بلا تنفيل بر جانبه ارسال ايدوب آنلر دخى بعض غنائمه ظفرياب استحصال اولسه لر اول غنائمى
اصل عسكره ايصال ايتمدين امير سريه ايچون آندن برشيئى تقسيمه مجال شرعى محال اولور زيرا اصل عسكر سريه نك
ملجأ وپناهى اولوب مصالحلرنده شريكلرى ظاهر وامير سريه نك ولايتى سريه اوزره مقصور وعسكر اوزره
ولايتدن قاصر ايكن تقسيم مذكورى ولايتدن خارج اولان حق عسكرى ابطاله مؤدى اولمغله بطلانى
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سريه بشقه دركه مصالحلرنده سريه دن غيريلرك شريكى اولميوب تصرف
اميرلرى ولايتنده داخل اولان سريه سنه مقصور واجانبه غير سارى اولمغله دار الحربده قسمت مصالحلرى
نهج شرعى اوزره جارى اولور لكن مسئله اولده امير عسكر امير سريه يه مصالحلرين بيع وسريه سنه تقسيمله
امر ايدوب اول دخى بيع وتقسيم ايتمش اولسه بو صنعى تجويز وتتميم اولنوب اول قسمتله مصالحلرنده ابطال

نصب عسكر تصميم اولنور نكتـه سى اولدركه امير عسكر اكا بيع وقسمتله امر ايلدكده مصابلرين سريه يه تخصيص وآندن ابطـال حق عسكرى تنصيص ايتمش اولور وامير عسكرك بو فعلى اكرچه عند نفسندن برامر جعليدر لكن مسئلهٔ مجتهد فيهاده واقع اولمغله جائز وواسع كوريلور زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك الغنيمة لمن شهد الوقعة قولى بحسب الظاهر غنايمى محاربه ده حاضر بولنانلره حاصر اولمغله مصاب سريه يى سريه اوزره منحصر قيلمشدر وامير عسكرك امير سريه يه قسمتله امر وتنبيهى بواثر معتبر ايله تأويل وتوجيه اولنور وامراء سير بومثللو فصل مجتهد فيهه مصادف اولدقده نافذ اولوب اول وجهله تحت ولايتنده بولنان اهل عسكرك حقى مصاب سريه دن منقطع اولمغله امير سريه نك تقسيمى جائز ومتمم كوريلور واكر امير عسكر دار الحربده جوانب مختلفه يه سرايای متعدده بعث وتسبيل واول سرايادن برينه من اصاب رأسا فهوله ديمكله هر فرده اخذ ايلديكى اسيرى تنفيل وبرينه لكم الربع بعد الخمس مما اصبتم ديمكله مصابلرندن بعد الخمس باقينك ربعنى تنفيل وبرينه من اصاب منكم رأسا فله نصفه ديمكله هر فرده اخذ ايلديكى اسيرك نصفنى تنفيل ايلسه بوصورتده امراء سرايادن هيچ برى اسيرلردن هيچ برينى قتل وتنكيل ايلمك تجويز وتكميل اولنماز زيرا مصابلرنده تنفيل يوغيكن امير سريه ايچون قتل اسير صحيح اولمدقده بومثللو تنفيل وار ايكن عدم صحتى بطريق الاولى ظاهر وصريحدر كذلك سرايای مزبوره اصل عسكره داخل اولدقلرندن صكره امير عسكر دخى اسيرلردن برفردى قتلله مداخل اوله مزكه اهل سريه نك مصابلرنده نفللرى نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شركة الغير حق خاصلرى اولمقده غنيمتده بعد القسمة ثابت اولان حق غانمين ايله همحال اولمغله امير عسكر ايچون بعد القسمة اسيرلردن برفردى قتل ايلمك محال اولديغى كبى بونده دخى محال اولمشدر مگر اسيرلردن قريبا ذكر اولنان وجهله مسلمين اوزره خوفه ذاهب اوله اولبابده قتللرى مسلمين ايچون نظر ومصلحتى متضمن اولمغله جائز ومناسب كوريلور واكر خليفه مسلميندن برعسكرى ترتيب واوزرلرينه بركمسنه يى تأمير ايله دار الحربه تسيير وتسريب ايلدكده عسكر مزبور دار الحربده امعان سير وحركت ايله مداين مشركيندن قنى چوق مدينه يى ورالرنده ترك بده ركب سرعت وبلادلرندن بربلده يه عزم افراز وصلت اولوب اول بلده اهلنى اسلامه دعوت وآنلر دخى قبوله اجابت ايلسه لر كركدركه مسلمين آنلرك اسلاملرين قبوله مبادرت ايده لر زيرا مشركينله قتالمز انجق اسلاملرى ايچوندر قال الله تعالى تقاتلونهم او يسلمون ومشركين قبول اسلام ايتدكلرنده اسلاملرين قبول ايلمك مسلمين اوزره واجبدر بوندن صكره امير عسكر ديلرسه اول قومى دارلرنده ترك واهمال ايدوب اوزرلرينه احكام اسلامى اجرا ايچون مسلميندن بركمسنه يى تأمير واستعمال ايدركه بلدهٔ مرقومه داراسلام اولمغله ايچلرنده اجراء احكام مسلمين ايچون بامير اولمق لازمهٔ حالدندر بوصورتده قوم مرقومين بعد رجوع العسكر ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دكللر ايكن داراسلامه انتقالدن دخى نكول ايلسه لر كركدركه امير آنلرى نفسلرى حقلرنده اختيار ايلدكلرى حالله ترك ايدوب دار اسلامه نقل اوزره جبرايله مشغول اولميه زيرا آنلر نفسلرى حقلرنده اساءت اختيار ايتمزلر ايله كركدركه امير دخى آنلرى سوء اختيارلرى اوزره ترك ايتمكى اختيار ايدوب آنلر مثللو مدينهٔ مسلمينده بولنان احرار مسلمينى دارلرندن تحول اوزره اجبار ايليه لكن بوصورتده عسكرده بولنان مسلميندن برفردى رضاسى يوغيكن ايچلرنده ترك وابقا ايلمزكه برمسلمى بلارضا معرض تلفده ترك وابقا حرام وواجب الانقاذدر واكر قوم مرقومين دعوت اسلامه اجابت ايتميوب انجق اعطاء جزيه يه اطاعت ايتدكلرندن صكره داراسلامه تحوله رغبت ايتميوب همان دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ايلسه لر نظر اولنور اگر ايچلرنده مسلمين اقامت ايتدكلرنده اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه كركدركه امير آنلرى اعطاء ذمتله تبشير وايچلرنده اجراء حكم اسلام ايچون بركمسنه يى اوزرلرينه تأمير واول اميرايله برابر اول قومله اجراء حكم مسلمين اوزره اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقدارى عسكر مسلمينى دخى وضع وتقرير ايليه زيرا ذمت مشركينى قبول ايلمك مسلمين اوزره واجبدر قال الله تعالى حتى يعطوا الجزية وقوم مرقومينك صنع مرقوملرى طلب ذمتدركه امام اول طلب اوزره ايچلرنده حكم اسلامى اجرا ايده جكدر واجراء حكم اسلامله آنلر اهل ذمت ومدينه لرى مدينهٔ اسلام اوله جقدر پس بومثللو طلبلرينه مساعده واجبدر واكر ايچلرنده مسلمين اقامت ايتدكلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قومله اجراء حكم مسلمين اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه كركدركه آنلر عياللريله داراسلامه انتقال ايتمدكجه امير قبول ذمتلرنده استعجال ايلميه زيرا دارشرك داراسلام اولمق ايچنده

اجراء حكم اسلامله ممكن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرينه اجراء حكم مسلمينله متبين اولور وفرض مذكور اوزره امير مدينهٔ مرقومه ده قوم مرقومين اوزره اجراء حكم مسلميندن عاجز اولدقده اول قومك طلب ذمتى طلب موادعه منزلنـده نازل قيلنور واهـل حرب مسلميندن رجاء موادعه ايتدكلرنده مسلمينه نفع ظاهرى بولنمادقچه مساعده لرى واجب اولمديغى كبى قوم مرقومينك طلب ذمتلرينه دخى مساعده واجب اولماز اما قبول اسلاملرى بشقه دركه اسلاملرى عدم قبول امامله دخى صحيح اولديغندن حين اسلاملرنده مسلمين اولدقلرى ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امير حرام اولمغله همان ممكن ايسه ايچلرنده اجراء احكام اسلام ايچون بعض مسلمينى استخلافه اقدام وممكن دكل ايسه حاللرى اوزره تركله اول موضعدن قيام ايدر زيرا اهل نجران واهل يمامه قبول اسلام ايتدكلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله بينلرنده مشركيندن اقوام كثيره وار ايكن آنلرى حاللرى اوزره برقرار ايلديلر واكر قوم مرقومين داراسلامه انتقاله اجابت ايدرلرسه مسلمين ايچون اول قوم اوزره غلبه لرى مجزوم ايسه ده اوزرلرينه استيلاده رخصت ويرلمز زيرا هنوز ممتنعين اولوب فیء مسلمين اولمامشلر ايكن داراسلامه انتقالله ذمتلرين قبول واوزرلرندن كف يد واجب اولور واكر صورت سابقه ده قوم مرقومين دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ايدوب ايچلرينه وضع اولنه جق مسلمين دخى بانفسهم ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولميوب انجق اهل مدينه برلويسزه ذمت اولورز وايچيمزده استخلاف اولنان مسلمينله معا اهل حربله قتال ايدرز ديو معاهده ايلسه لر كركدركه امير آنلرك بومطلبلرينه دخى مساعده ايليه زيرا قوم مرقومين اهل ذمت ايسه لر دخى كفار اولوب غدر ايله مسلمينى قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمينى مهلكه يه القا واردر وهم فرض مذكور اوزره مسلمين آنلرده رضالرى بولنمادقچه اجراء احكامه قادر اولميوب اجراء احكام مسلمين بحسب المعنى انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنكه اجراء احكام مسلمين انجق ايادى مسلميندن جارى اولمق مقتضاى شرع مبيندر واكر اهل ردتدن برجماعت كندو امورلرنده فكر وتأمل ايچون مسلمينله موادعه يه طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملرى جائز ومناسب كوريلور زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه بعض عامللرينك قتل مرتدده استعجالنى انكار ايدوب هلا حبستموه فى بيت وطينتم عليه بابا واستتبتموه ثلثة ايام قوليله توبيخ بسيار ومرتدى برخانه ده حبس وبابنى اوزرينه سد ايدوب اوچ كون اكا عرض اسلام وتلقين توبه ايلمك لازم ايدوكنى اشعار ايلمشدر وحكم مذكور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدينده دخى مثبت اولور ومسلميندن اولوب طاعت امامدن خروج ايلين خوارج ياخود عن اصل طاعت امامده داخل اولميان طوائف مثللو اهل بغى دخى امورلرنده فكر وتأمل ايچون اهل عدل ايله موادعه يه طالب اولسه لر بونلرايله دخى موادعه جائز ومستحسن بلكه بونلر مسلمين اولملريله موادعه لرى موادعهٔ مرتديندن اولى واحسندر لكن اهل بغيله موادعه ده اخذ خراج ايلمك اهل عدله جائز وسزا دكلدركه آنلر مسلمين ايكن شبيه جزيه اولان خراجى آنلردن اخذ ايلمك ناروادر بويله ايكن اخذ ايدرلرسه كركدركه مأخوذلرين حفظ ايدوب بعد التوبه آنلره رد وتسليم ايده لركه مال اهل بغى اصلا غنيمت اولمامغله اصحابنه ردى تصميم اولنور كورمزميسنكه حضرت على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه اهل بغيك ماللرين كلبلرينك صو ايچوب طعام يينه جكى قابلرينه وارنجيه دك اوزرلرينه رد وتسليم ايلدى حتى اهل بغى محاربه ده قتل اولنسه لر كركدركه ماللرى وارثلرينه رد اولنه وصاحبى ياخود وارثى معلوم اولماز ايسه كركدركه ماللرى يد امامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صكره اهل بغى توبه ورجوع ايتميوب اهل عدلدن بركمسنه دخى آنلردن اخذ اولنان بعض اموالى استهلاك ايلسه اكا تضمين اولنور زيرا آنلر موادعين اولملريله ماللرى داخل امان مسلميندر وكفار موادعينك ماللرين برمسلم استهلاك ايلدكده اكا تضمين اولنور ايكن مسلمين موادعينده تضمين بطريق الاولى ظاهر ومستبيندر اما اهل بغى موادعين اولميوب اهل عدلدن بركمسنه ماللرندن اخذ وانتهاب ايتمش اولسه اكرچه بونده دخى بعد سكون الحرب اصحابنه رد وتسليمه شتاب اولنور اما استهلاك ايتمش ايسه نظر اولنور اگر استهلاككى قبل سكون الحرب ايسه ضامن اولمازكه اول حينده استهلاك نفسى ضمانى متضمن اولمديغى كبى استهلاك مالى دخى متضمن اولماز واكر استهلاككى سكون حربله تفرق وتوبه لرندن صكره ايسه صاحبنه ياخود وارثنه ضامن اولوركه حين استهلاكده مال مسلم غير محارب اولمغله سائر مسلمينك اموالرى كبى وجوب ضمانى متعين اولور ولو ان امير جند من المسلمين افتتحوا حصنا من حصون المشركين من اهل العدل وكان فى ذلك الحصن مطمورة فيها قوم يقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیر که عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلنمق فاسد وقید مسلمین قیلنمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن برعسکر حصون اهل حربدن برحصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیرزمینده واقع مطموره ده مشرکیندن برقوم مقاتلین وارایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنورز یرا مقهورین وغیر ممتنعین اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر که محصورین وممتنعین ایکن دین اسلامی قبول ایده لر آنلر حریتله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلک برمطموره ده بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله دار اسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کورلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده داخل اولمشلردر وبومثللو لر دخول ذمته نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئه ادخال له اقتسام ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده کرکدر که رجالرینه مساعده برله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نور الله تعالی قبره بابهر التنویر دیر که عسکر مسلمین مداین اهل حربدن برمدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفک اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه کرکدر که امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری دار اسلام قیلمق ممکن اولمغله امیر اول داری دار اسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدر که طالب ذمت اولنلر دار اسلامه انتقال ایتدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجاب والزام اولنماز اما آنلردن قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن دار اخرایه تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن برجماعتی ابقا ایدیکز اهل حرب اوزره برنه قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کوریرسه ابقایه عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلمیه رک داری دار اسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلر ایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنورسه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقا سنه جواز اولماز که حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر واکر اول قومک صدق اوزره مسلم وخیر خواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن بر برینه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون برکمسنه یی تأمیر ایلکده بأس شرعی کوزمز مکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلمیه رک برمدینه یی دار اسلام قیلمق ممکن اولدقده مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفک اولمامق اوزره ذمته طالب اولنلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولور که مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله دار اسلام اولدقدن صکره طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله دار اسلامه خروجه قائل واولوجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتدکجه ظفریاب اولنجیه دک قتاله مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رک ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموالرین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کوریلور که قتالی امان وایمانندن بهره دار اولمیان اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطیدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله تارک واجب البته مخطیدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمک برکمسنه یه حلال اولماز که قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کسب استقلال ایلسه کرکدر که آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله تخلیهٔ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر دار اسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بر وجهله جائز وواسع کوریلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر لکن صورت مفروضه ده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه بونده دخی خطا ایتمش اولور که اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان امر مقرردر که آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموالری موجب ضمان اولمیه جغی مصممدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سی احرار قیلنمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملک اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمک بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع اولدیغندن حکمی نافذ وسبی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مطلوبلری اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن رجوعله حریته نقللری متعین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدر که قصد اسلام حقیقت اسلام اوزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد اسلامک دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتک دخی صحیح اولور والله اعلم

مطلب لایصیر الکافر مسلما بارادة الاسلام

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی برمسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیر که کفار رومدن اخذ اولنان براسیر هالک اولدقدن صکره مسلمیندن حر یا عبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود مسلمه دن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالته مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدر که مسلمین آنک شهادتنه اعتبار واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن برامر ایدوکی مقرر وقول واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبر در نته کیم قول واحد عدل میاهک طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال رمضانی اثباتنده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدر که جعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینک یعنی ملک حبشه نک اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوج کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر یا اولدر که فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنک حق اسیرده قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمایوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب یعتبر خبر الواحد العدل فی امور الدین

ونسخهٔ حصیریدن سعید بن ذی اخوه لفظی اوزره نقل اولندی واصح اولان نسخهٔ حصیریدر وسعید مرقوم تابعیندندر واصابه ده ذکری واردر منه

ابتدار اولنور و بری اولدر که جاهللر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کله جك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدر که امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلر که
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور و بو توجیه اوزره بابینده واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دیرایدیکه مسئلهٔ مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر و بو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدر که اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنماز نته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدر که استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق تورثده عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه غیر مقبوله در کذلك ما نحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبوله در و باب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدر که اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینیه ده شهادت منزلنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دینیه دن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه در که آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یا شهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سیادن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سیمای مسلمین
بولندقده ادخال فیء اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فیء اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بو مثللو امور ده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمایوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدر که رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانله شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که
برکسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن بر مسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب وما لا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیر که مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان بر مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین بر مسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا عساکر اسلام امان البته استیمانله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محاصره ایدوب ایچندن

بر مشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله سی
حقنده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولی در بو بابده معنای فقهی اولدر که
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولور که عبید
وامه اوزره ثبوت یدك اکلی همان ذی الیدده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتمکلریله
استقرار ایدر ومعنای معهود ما نحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واکر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله سی فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهل حربه اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج و باقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیمه ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولماز مکر لحوقندن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلیه اولبابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البال قیلنور واکر آنی بعضیلری تصدیق
وبعضیلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بودیارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه ینه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنور زیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللو نسنه لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اولبابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسه لر دخی کلامنه اصغا اولنمیوب جمله سی
فیء غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلا دلیل معتبر اولماز بو صورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول امواله یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده ینه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه
اکا تسلیم اولنوب غنیمته ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه اولدر که دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن بر مشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوز ومدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدر که مال مزبور مال حربی مستأمنله
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز وما نحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجوزدر اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفة غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتمیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه لر

شهادت مزبوره اکا نافعه اولمیوب جمله سی غنیمت قیلنورلر زیرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت یدینی
اثبات ایلشدر وبنی آدم اوزره ثبوت ید مملوکیتنه دلالت ایتمیوب بلکه مملوکیتی ثابت اولدقدن صکره ملک ذی الیده
دلالت ایدر زیرا مؤلف کبیر المقادیر کتاب الجامع الصغیرده ذکر وتقریر ایلدیکه برکیمسنه نک یدنده بر رجل بالغ
یاخود نفسندن تعبیره قادر برصبی بولنوب اول کیمسنه بو بنم عبدمدر دیو دعوی ایلدکده اول صبی یاخود رجل
بالغ انکار ایله بن حر الاصلم دیو ادعا ایلسه قول معتبر مدعی حریتک قولی ایدوکی مقرردر اما عبد ایدوکنی اقرار ایدوب
انجق بن بوذی الیدک عبدی دکلم بلکه فلانک عبدی یم دیو انکار ومقرله اولان فلان دخی عبدیمدر دیو دعواسنه ابتدار
ایتمش اولسه قول قول ذی الید قیلنمق آشکاردر وقول مذکورک عقیبنده براصل کلی ترتیب ایلدیکه ید غیرده رؤیت
ایلدیکک هرنسنه ده اول غیر ایچون اولماینسنده ملکله شهادت سکا جائز وواسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت یدی رؤیتله ملک اوزره شهادت غیرمستعدر پس بو تحقیق مشروحله بنی آدمده ثبوت ید دلیل ملک اولمدیغی
کسب وضوح ایلدکده مانحن فیهده دخی قول معتبر اولدیجال ونسانک قول حریتلری قیلنمق ظاهر وفیء مسلمینده
ادخاللری امر باهردر بنه دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمین قبول اولنورکه شهادت مرقومه
مسلمین اوزره حق استغنا ملرین ابطال ایتکله شهادت عدول مسلمیندن غیرینلی درجهٔ قبوله موصول قیلنماز
کذلک مسئلهٔ مفروضه ده دار الحربده بر ذمی مستأمن یاخود ذمی اسیر بولنوب بعض اموالده مسلملر کورک دعواسی کبی
ادعا ایلسه اول دخی منزلهٔ مسلم تنزیل اولنوب جمیع تفاصیل محرره آنده دخی اجرا اولنورلر زیرا مال ذمی دخی مال مسلم کبی
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصدیق اولنان موضعده ذمی دخی تصدیق اولنوب مسلم تصدیق اولنمیان موضعده
ذمی دخی تصدیق اولنمامقله مسلم وذمیده جواب مسئله متساوات اوزره تحقیق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر مسلم
یاخود ذمینک یانده برامرأهٔ حربیه بولنوب سؤال ایتدکلرنده اول مسلم وذمی بنم عورتمدر دار الحربده آنی تزوج ایلدم
دیو کشف حال وعورت دخی آنی تصدیقه استعجال ایلسه آنک عورتی قیلنمق لازمهٔ حالدن اولورکه نکاح تصادق
طرفیله ثابت اولوب بونلردن دخی تصادق متحقق ومثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تکذیبنده فیئده ادخالی
اولندیغی کبی تصدیقنده دخی ادخال اولنورکه مسلم وذمینک آنی تزوجی ظاهر ونمایان اولدقده عورتک سبیدک
خلاصه محالی بوغیکی بومثللو خفی و پنهان اولدقده محالی بطریق الاولی محالدر بنه دیرکه مسلمک اول عورتی
تزوجی امانندن اعتبار اولنماز که تزوجی دار الحربده واقع اولوب اول حینده تصریح امان ایتمش اولسه ده مسلمین
اوزره امانی نافذ دکل ایکن مجرد تزوجی امانندن اعتبار اولنمامق بطریق الاولی بدیدار در بو صورتده اول عورتک
یانده اولاد صغاری بولنوب اول مسلم وذمی بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر دیوب عورت دخی آنی تصدیق ایلسه
صغار مزبورین اولاد احراری قیلنوب اسلام وذمتده بابالرینک حالنه تطبیق اولنورلر زیرا صغار مزبورین بو
عورتده ایکن عورت اول مسلم وذمی یی تصدیق ایلدکده بو زوج عورتک نفسنده واولادنده ثابت اولور و بو
زوج ثابت اولدقده یدنده بولنان صغارده قول آنک قولی قیلنمق مثبت اولور و زوج مزبور حر مسلم یاذمی
وزوجه دخی حربیه ایسه ده وقت استیلاء مسلمینده دکین حره اولوب ابوین حریدن متولد اولان ولد البته حریت
اوزره متولد اولوب حریت اوزره متولد اولدقدن صکره البته تبعاً للاب حر مسلم یاخود حر ذمی قیلنمارلری متأکد
اولور پس صغار مرقومین احرار مسلمین یاخود احرار ذمیین اولدقلری متعین اولدقده سبی واسترقاقلری بر وجهله
ممکن اولماز واکر مسئلهٔ مذکوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ایسه بو تقدیر اوزره عورت بطننده بولنان ولد ایله فیء
غانمینده داخل قیلنور زیرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن برجزء متصل اولوب فصل وتفریقلری انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنیمتده داخله اولدقده جزئی اولان ولدی دخی داخل قیلنور لکن بونده دخی اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولورکه ولد من جهة الدین خیر الابوینه متابعدر واسلام وذمتده بو مثللو متابعت مانع سبی واسترقاق
اولمامغله فیء غانمینه الحاق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر عورتی اولاد صغاری ایله معا بر مسلم وذمینک یدنده
بولوب یاخود مقدما یدنده ایدوکی معلوملری اولدقدن صکره اول مسلم وذمی اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخی اولادمدر دیو دعوایه درکار اولوب عورت دخی بونلر بنم اولادمدر آنک اولادی دکللردر و بن آنک
عورتی دکلم دیو تکذیب وانکار ایلسه بو مثللو تکاذب ایله ثبوت نکاحلری آشکار اولماز واولابده موجب قیاس
صغار مرقومین عورتله معا فیئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فیئده ادخال اولنوب اولادی حریت
اوزره مسلم وذمی یه ایصال اولنمقدر وجه قیاس اولدرکه اولاد اول عورتک یدنده وحجرنده ایکن نکاحلری
ثابت اولمامغله عورتک یدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت ید مدعی یه بدیدار اولماز و یدنده بولنمیان اولاده دعوای

ولادت

ولادت تصدیقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدرکه عورت ید مدعیده بولندیغی معلوم اولمق اولادی
دخی ید مدعیده بولنمغی موجبدر واولاد ید مدعیده بولنمق اولادک نسب وحریتلرنده قول قول مدعی قیلنمغی
مستوجبدر وامر حریت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتک اولابده تکذیبنه اعتنا اولنماز کورمزمیسنکه
تجارتده مأذون اولان عبدک یدنده برصبی صغیر بولنوب عبد دخی بو صبی بنم عبدم وولدم دکلدر بلکه لقیطدرکه
بن آنی اخذ والتقاط ایلدم دیو ادعا قیلسه قولی قبول اولنوب عبد مزبور تحریر واعتاقه مالک دکل ایکن اول
صبی حریت اوزره ابقا اولنور و بو معنی وسعت امر حریته دلیل معتنیدر واکر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخی بنم آندن متولد اولادمدر دیو دعوی ایلسه بنه عورت فیء مسلمین قیلنمق
درکاردرکه بیان مشروح اوزره بنی آدمده ثبوت ید دلیل رق اولمدیغی آشکاردر کورمزمیسنکه بو عورت بنم
امهٔ قنه مدر دیو دعوی ایدوب عورت دخی ادعاء حریتله انکار رق ایلسه قول عورتک قولی قیلنوب فیئده
ادخالی متحقق اولور پس ام ولد اولدیغنی انکارده دخی بویله در اما اولادی استحسان مشروح اوزره البته
احرار قیلنوب بابالری یدنده برقرار قیلنورلر زیرا اول امه ده ثبوت یدی معلوم اولمغله یدامه ده بولنان اولادده
دخی ثبوت یدی معلوم واول اولادده قول آنک قولی قیلنمق بجز ومدر لکن اول امه ام ولدی اولمقده آنی تصدیق
ایدرسه اولابده قول قول مسلم وذمی اولمغله عورت فیء اولمامق اوزره حریت اولادی دخی تحقیق اولنور زیرا
اوزرنده ثبوت یدی ظاهر اولدقدن صکره امهٔ قنه اولدیغنی تصدیق ایلدکده قول قول ذی الید اولوب عورت
فیء اولمامق مقرر ایکن ام ولد اولدیغنی تصدیق ایلدکده فیء اولمدیغی بطریق الاولی اوضح واظهردر
واکر مسلمین اول امه یی یدنده بولمیوب ومقدما یدنده اولوب اولمدیغی معلوملری دخی دکل ایکن اول مسلم وذمی
اشبو امه بنم زوجمم یاخود ام ولدمدر ویدنده بولنان اولادی بنم اولادمدر دیو دعوی ایلسه نظر اولنور اکر امهٔ
مرقومه آنی اقرار ایدرسه اولادک آندن نسبلری بهرحال ثابت اولمغله احرار قیلنورلر زیرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجین اولملریله نسبلری ذی الید اولان امه نک اقراریله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعاً للاب مسلمین
یا اهل ذمت اولملریله آنلرده سبی واسترقاق متمشی اولماز اما عورت صورت نکاحده فیء مسلمینه الحاق اولنورکه
نکاحی ظاهر ونمایان اولدقده مانع استرقاق دکل ایکن بونده بطریق الاولی مانع استرقاق اولماز وصورت امومت
ولدده بطریق الاستحسان فیئده عدم ادخاله احسان اولنورکه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع امومت ولد دخی
ثابت اولمغله ام ولد سبی واسترقاق اولنمیه جغی نمایاندر واکر امهٔ مرقومه آنی انکار ایدرسه جمله اولادیله فیئده ادخال
اولنوب مسلم وذمی دعواسنده تصدیقه سزاوار اولماز که عورتده واولادنده ید ظاهره سی اولمیوب ذات الید
اولان عورت دخی آنی تکذیب ایدر ایکن دعوای مذکوره دار اسلامده واقع اولسه بلادلیل قبولنه اجتسار
اولنمامغله مانحن فیهده دخی اجتسار اولنماز مگر مدعی اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه اولابده ثابت بالبینه
ثابت بالمعاینه کبی اولمغله صورت نکاحده عورت فیء اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولمقده برقرار
واولادی علی کل حال احرار قیلنور لکن بینهٔ مرقومه یی انجق اول امه یوم استیلاء مسلمینده یدنده ومنزلنده
بولندیغی اوزره اقامت ایتمش ایسه اولابده جواب مسئله امهٔ مرقومه یدنده بولندیغی بلابینه معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنی تصدیق ایدرسه عورت صورت امومت ولدده ام ولدی اولوب
یدنده ابقا وصورت زوجیتده فیء مسلمینه القا اولنور وتکذیب ایدرسه صورت زوجیت کبی صورت امومت ولدده
دخی فیء مسلمینه القا اولنورکه بنی آدم اوزره ثبوت ید مقرون انکار اولدقده دلیل رق اولمدیغی افاده وایفا اولنمشدر
واولادی علی کل حال احرار قیلنوب اول مسلم وذمی یه تسلیم وایصال اولنور بنه دیرکه اکر مسلم مذکورک یدنده
بر رجل کبیر یاخود امرأهٔ کبیره بولنوب بو بنم عبدم یاخود جاریه مدر دار اسلامدن کتوردم دیو دعوی ایتدکده
اول رجل وامرأه دخی تصدیق ایلسه قول مذکوری قبول وتحقیق اولنور زیرا بونلری دار الحربده اشترا قیلدم
دیوب آنلر دخی تصدیق ایلدکلرنده قولی قبول اولنور ایکن بونده بطریق الاولی مقبولدر وذمی دخی حکم
مذکورده مسلم ایله مستویدرکه ذمی عصمت مالنده البته مسلم ایله مساویدر کذلک اول مسلم وذمینک برینک
یدنده برامرأهٔ کبیره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر کتوردم دیوب عورت دخی آنی
تصدیق ایلسه بوقولی دخی تصدیقله تحقیق اولنوب مسلمین ایچون اول عورت اوزره استیلا لایق وتحقیق اولماز
زیرا اقرار رجل وعورت نسنه ده معتبر یعنی شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولای عتاقه مدر دیدکده
قبول اقراری مقرردر پس مانحن فیهده دخی عورتمدر دیو اقراری نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نکاحلری

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده في الحقيقه عورتي ايدوكي معلوم اولدقده تبعا للزوج
حريت اوزره ابقا اولنمسي ايجون بو بابده دخي ابقايه سزاوار اولور كذلك مذكور يندن برينك يانده برامرأه
كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر يا عمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب
عورت دخي تصديق ايلدكده ينه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتي تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده
وجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقراري معروفة النسب قزي
اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اكرچه دعواي مذكوره دار اسلامده واقع اولسه
آنكله ادعا ايلديكي قرابت اصلا ثابت اولمازايكن دار الحربده واقع اولدقده عدم ثبوتي بطريق الاولى در
لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهي اولدركه برحربي نفس ومالي اوزره استيمانله
دار اسلامه كلوب يانده بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولي قبول
اولنوب اكا متا بعتله امانده ادخال اولنورلر كه نساء مرقومه نك دار اسلامه خروج جارينه اولنجق محرملري ايله
واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلري دار الحربده دخي قبول اولنوب
دار الحربه خروج جارلرنده اكا تابعه قيلنورلر كه ظاهر حاللري نساء مرقومه دار الحربه بانفسهن خارجه اولميوب
بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكورينك برينك يانده بولنان بررجل كبير ايجون اوغلمدر ديوب
ياخود برشيخ كبير ايجون بابامدر ديدكده اول دخي تصديق ايلسه ينه سلامت اوزره حريتي تحقيق اولنور زيرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار رجل دار اسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغي كبي
دار الحربده دخي معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبي
واسترقاقي متصور اولمديغي كبي بونده دخي غير متصوردر لكن قرنداشمدر ياعمدر ياخالمدر ياخود مسلميندن
بركيمسنه در نجمله معا دار الحربه داخل اولمشدر ياخود يانده بولنان امرأه كبيره ايجون مسلمانمدن ياخود ذميانمدن
برعورتدر نجمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اكر مدعي مسلم ايسه بعد التصادق جمله سنده تصديق
اولنوب اول رجل وامرأه حريتله سالم قيلنور واكر مدعي ذمي ايسه تصادق ايتسه لر دخي عدم تصديقي
امر جزميدر كه ذمي بعض رجالله معا اما نله دار الحربه دخولي معروف ايكن مسلمين دار الحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولي قبول اولنمبوب اما نده اكا تابع
قيلنمادقلري كبي معا دخوللري معروف اولمدقده دخي حقلرنده قولي قبول اولنميوب اما نده اكا متابع قيلنمازلر
كذلك حقلرنده معناي مذكور اوزره شهادتي دخي قبول اولنماز كه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله
ذميدن غير مقبوله در كور مزميسنكه ذمي نجاست مياهله اخبار ايلدكده خبرينه اعتبار اولنماز پس ما نحن فيه
دخي آنك كبيدر اما مسلمك مثلا بوكيمسنه عمدر ياخود مسلميندن بركيمسنه دركه بنمله معا داخل اولمشدر
قولي امور ديندن بر امرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد تحت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك
يانده بولنان كمسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وساير علامت بولنوب ادعاء اسلام دخي ايدرسه
فيئده ادخال اولنميوب تصديق دعواسي التزام اولنور زيرا بومثللو كمسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده
دخي صدق مقالي ظاهر اولدقده قول مجردي مقبول ايكن قول ذمي دخي اكا ضم اولندقده بطريق الاولى
قبول اولنور ينه ديركه اكر ذمينك يانده بولنان كمسنه دعواي اسلام ايتميوب انجق دعواي ذمت ايتمكله ذمي
آني تصديق ايلسه اول دعوى وتصديقلري قبوله لايق وحقيق اولماز كه بيان مشروح اوزره قول ذمي عدل
ايسه ده امور دينده تنفيذ وتحقيق اولنماز مكر اول كمسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت
اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمديغي واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمتدن ايدوكي قلوب مسلمينده
ظن غالب اوزره منضح اوله اولبابده فيئده ادخال اولنميوب همان تخليه سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيان
ايلديك امر مذكور امور دينيه دندر وامور دينيه ده علامت وتحري برله حكم ايلمك دخي احكام مسلميندندر وبو بابده عبد
مسلم عدلك دخي شهادتي قبول اولنور كه عبد مزبورك قولي رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده
قبول اولنديغي كبي ساير امور دينيه ده دخي مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايجون
في الاصل حربي ايدي صكره قبول اسلام ايلدي ديو شهادت ايدوب اول حربي اوزره سيماي مسلمين بولنمسه ده
دعواي اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتي قبول وتخلية سبيل اولنور اما بعد القسمة
والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسي تسجيل اولنور زيرا صورت اوليده شهادتي امر ديني اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصيل ما يصدق فيه المسلم اوالذمي العدل اوغير العدل

قبوله سزا كوريلوب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولي نادر واول
كمسنه كه دار الحربده بولنوب حقيقت اسلامي غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماي مسلمين اوله البته مسلم معروف
وذمي معروف يدنده بولنان اموال ورقيقنده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كمسنه دخي اولوجهله تصديق
اولنور كه بسبب السيما اسلامي ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم
معروف كبي اول كمسنه اوزره اجراء سبي اولنميوب بعد الموت صلوة جنازه سي دخي ادا اولنور وهرماده ده كه ذمي
معروف عدل تصديق اولنه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمي عدل ايسه ده مسلم
غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مياهده قول مسلم فاسق قبول اولنمديغي كبي قول ذمي عدل
دخي غير مقبولدر بناء عليه ذمي عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولى در وهر
ماده ده كه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمي عدل اولسه دخي تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسير
حربي قبل الاسر قبول اسلام ايلدي ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنمديغي كبي آنده ذمي عدل دخي
تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمي عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومه سي قبول اولنمادقده قول ذمي بطريق
الاولى قبول اولنماز واكر مسلمين بعض حصون اهل حربي فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يا مسلم اسيرك
ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلين برشخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلري دار الحربده بولدم ديو بسط مقال ايلسه جمله سي فيئده ادخال اولنوب
اول مسلم آنلري نفسنه ضم ايلمك آنلري امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعين واسلامي ايله مسلمين
اولميوب همان اهل حرب بي امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلري نفسنه ضم
ايتمكدن غيري سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره اماني معتبر اولماز ايكن
مجرد آنلري نفسنه ضمي آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغي اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده
ولد صغيري بولندقده آنك اسلامي ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمي دخي ولد صغيري حقنده
حكم مسلمه ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدي اكا تابع اولوب اسلام وذمت والدده دخي بالتبع واقع اولمغله سبي
واسترقاقي واسع كورلمز واكر مسلم مزبور بن بونلري ايادي اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر
ديوب انجق اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنماسه نظر اولنور اكر مسلم مزبور كرك حر وكرك عبد همان عدل
ايسه تصديق اولنور واكر غير عدل ايسه ياخود اول مدعي ذمي عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن
بونلري دار اسلامدن كتوردم ديو دعواسي بشقه در كه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمي البته تصديق اولنور فرق
مسئلتين اولدر كه مسئله اولاده بن بونلري ايادي مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلري
عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين اقرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخي آنلر ايچون
اهل دار اسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبو شهادتي بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر
قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتي كبي امر ديني اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن
قبول اولنماز ومعناي مرقوم مسئله ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغي اوزره فاسقدن وذميدن قبولي
مجوزمدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغاري اولوب ياخود اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنان كيمسنه لر
اولدقده يدنده بولنان اولاد صغاري اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنانلر دخي حكم سيما
اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك فيئده عدم ادخاللري وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه فاسق وذمينك قبول
قولندن ناشي دكلدر واكر مسلمين برجماعتي اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب
لحيه وقرآت قرآن كبي هيچ علامت يوغيكن دعواي اسلام ايتمشلر ايله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل
ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيدن برطائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسه لر ياخود اهل حرب امام
المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسه لر هيچ بري قبول اولنميوب همان فيئده ادخاللرينه مسارعت
اولنور زيرا مذكورينك امر ديني اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلري غير مقبوله در لكن اسلاملري عوام
اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللري مشهود اولورسه جماعت
مرقومه احرار قيلنوب تخلية سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوام ايله شهرت افاده علمده سيما وعلامتدن
اظهر دركه سيماده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلري غير متصوردر وسيماي مسلمين اسلاملريله
حكمي موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه برمسلم عربي مسلميندن

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

برقومك میانلرینه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلمك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور ودروتلرنده صدق خبرلری واقع اولسه بومثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلمك جائز وواسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمسلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلرندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بومسلملردر یاذمیلردر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا دار اسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعی دار الحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بوموضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بزدخی اورایده بعض فقهانك اجمال وتفسیره حمله توفیق
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکنی نقلله تحقیق
ذکر وتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلمك کرکدر که بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهودده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بوصورتده غانمین بالجمله متفرقین اولملریله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردر که صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشتراسنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر وبیلمك کرکدر که
شهادت مرقومه معنادهٔ مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمز میسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکمسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کمسنه بن قبل الاسر هنوز حصنمده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکر که بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر وبعده حربینك دعوای مجرده سی تصدیق اولنمامق امر باهردر
وبو بابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیر مسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدر که
اعطاء امانله حربی حربیتدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل داردن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدوم مدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیتدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیدن برامر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبوره ده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بندن اولوب انجق عدول غیر فساقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیره نك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیر متصوردر که بومثللو جماعت بوموضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسه لر
اول سر نهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بومثللو جماعتك اخبارى قلوب ناسده صدق مضمونه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنور نته کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دار الحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت بولنمیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده برمسلم عدل بودخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى عند مقدارها

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمته شهادت ایتمیوب کندودخی شاهدك اسلامیله
شهادتنی تکذیب ایتمکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حربیت ورقیت محلیت اوزره قالمغله غنیمته ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبوره ده مسلم عدل بوذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلمم دیو ادعا قیلسه اگرچه بونده دخی حکم قیاس آنك غنیمتده دخولنی استدعا ایدر لکن بن حکم استحسانله
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلرم وجه قیاس اولدر که مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت بربرینه مخالف اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر متخلفدر
ووجه استحسان اولدر که بوصورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدر که حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اولوجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدر که بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامتده بربرینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متبیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردر که ذمت یعنی العهد در
حتی من اخفر ذمة مسلم کان علیه کذا وکذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهد در انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتنی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتمکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بومسلمدر دیو شهادت ایلسه لر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتداد اولدینه صرف اولنمغله مرتدین
سائرین کبی قبول اسلام ایدرسه اجرا اردن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دار الحربده بواد قلری
برمسلکك یانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر برجماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله بنمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسه لر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه وبرکسنه لرینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدنده ایکن جماعت هم کندو ونفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیوانلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر وبز قریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنه ده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اگرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلر که مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابته اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور که بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمی منکر اولملریله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابته اولمامشدر واکر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله بنمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله بدیدار اولسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اوله مزلر که دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسه موجب امان اولماز ایکن عقد اجاره سی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناتنه قادر اولور که بو اثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اگرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بروجهله تصحیح اولنمازاما آنلری دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلر که مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

باب الدعاء الی الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده بابدر بدیع الاستحکامدر وباب مزبور
اکثر نسخه ده غیر مذکوردر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه صبت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبوله طالب
اولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه
كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلام له ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى
واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى
بى جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال
وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بو يله ايكن
وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدركه خطاسندن رجوعله
عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره
كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى
امير اوزره حرام اولمغله ابادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئده ادخال اولنميوب عقد ذمته
ايصال اولنورلر بو يله ايكن اميرينه خطا بوله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتمسه ياخود ايتمسه بينه
لازمدركه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر
واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام
ايدرلرسه بينه اشيالرين اوزرلرينه ردّ وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب حريتله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايدر
لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايده مز زيرا حقلرنده
مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتمارله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى
اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولديغى ظاهر اولمغله
شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردركه صبيت اسلام آنلره بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام
اولميه لر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليه لرى اوزره احراردن
قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر
آنلر ايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولنديغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا
بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم
اجتهادى آنلرده جارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئلهده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب
همان قتل مقاتله لرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز كه آنلر كبى اهل حرب بى امانى
قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده
بر لر مسلمين اولورز ديسه لر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بو يله ايكن قبل العرض
قتل ايليسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس مانحن فيهده دخى آنك كبيدر
واكر اول طائفه بى اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن
صكره ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولوب اول قيمت فئ غنيمه ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال
متقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهاده مبنى اولمق ايراث شبهه ايدوب
قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولماز
زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنمامشلردر واكر مسلمين بر قوم مشركينى محاصره
ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزلره بر يا ايكى
يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسه لر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم
امهاللرينه جواز ويريلور زيرا امامدن بر مرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله مانحن فيهده بطريق
الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتالله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس
وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبهٔ ذمتنى اداء ايتمش اولوب
بوندن صكره آنلردن استمهال واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتله لرينه مانع اولمامغله امام ايچون جواز
قتاللرى هويدادر وقتالله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدركه آنلر ايچون
حكم امان ثابت اولميوب ابادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جواز سبى وقيمتلرى ظاهر وصريحدر
اما مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده سلامت نفوس واموالريني موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى
قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احراز قيلوب ابتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور
واكر مسلمين مشركيندن بر قومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن
مسلمينه رجا ايله بزلر قبول اسلام ايده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بزلر سزه اجابت ايده
رز ديو تكليف نابجا ايلسه لر كركدركه امام مساعدهٔ مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر
مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اوله لر بو يله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدهٔ مراملرندن امتناع له آنلر هنوز
قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسه لر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه
عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط
وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده فى الاصل وصف اسلامه
واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلدهلرى بلاد مسلمينه
غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صيت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش بر طائفه
اوزره غزا ايلسه لر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه قتاللرى جائز وسزا كورلمز زيرا بر حديث طويلده روايت
ايده رز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا
او مدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه
عالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت
قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بو يله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه لر واجب اولان
دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدركه آنلره عرض اسلام ايدوب
قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلرى ظاهر اولمغله ابادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار
اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه
ابادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولمق اوزره تركلرينه اقدام اولنميوب همان وضع خراجله اهل ذمت
قيلنملرى التزام اولنور زيرا حالت مفروضهده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهر احترام
بولنملريله نفوس واموالرى بر وجهله استغنام اولنماز بو يله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين
ياخود قتل مقاتله لرين رأى ايتمكله موجب رأينى اجرا ايدوب بعده بو صنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع
وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب
اولملرى استحلال سبى وقتاللرينه سببدر ومانع سبى وقتاللرى اولان عرض اسلام وقبول اسلاملرندن استخبار
واستفهام دخى هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه
نظرله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب
نقض وابطالى جائز وواسع كورلمز و بو تحقيقله نمايان اولمشدر كه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عندمزده
ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى
ديتلرينى ضامن اولورلر زيرا آنلر البته انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبينك دينى ايله متدين
اولملريله مسلميندن عد اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى متبين اولمغله قتللرى لامحالة ضمان ديتى
مقتضيدر لكن بز جوابنده ديرزكه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخله باطل اولان دينه معتقدلردر
واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى برشيئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلمك كركدركه
عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديتده علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ
فريق اولوب بعضيلرى ديت مسلم و بعضيلرى ديت اهل كتاب و بعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس
واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقير ديركه بزم عندمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقتوليله تفاوت
يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود
ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر
و قول مذكور منظومهٔ نسفيهده وديه الحر الحنيف المسلم هى اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها
وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده
كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده يه طالب اولانلر كتب فقهيهدن استيفا ايده لر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

نسخه

ثلث خمسى

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولیوب قبول اسلام
ایتمشلردر یعنی نه اسلامی بیلمشلر ونه استسلام ایتمشلردر و بونلر ایچون امام اوزره واجبدر که قبل القتال
دعوت اسلامله ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوة قتل وسبیلرین استصواب ایدوب قتل وسبیلرینه استعجال ایدرسه
صکره دن قبول اسلام ایتسه لردخی صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانی اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولوب
انجق وصف اسلامی فهم ایتمشلر ایکن یاخود صنف اول کبی هیچ بالغه اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده
بزه دینکزی وصف واخبار ایدیکز که متابعت ایده لیم دیو اظهار رغبت ایتمشلردر بونلر ایچون دخی امام اوزره
واجبدر که قبل القتال آنلره اسلامی وصف وتفهیم ایلیه لکن قبل الوصف والتفهیم قتال الله اوزرلرینه
استیلا ایدوب صکره عرض اسلام ایلسه کده قبول ایدرلرسه کرکدر که اسر وتقسیملرین ابطال الله مااللرین
اوزرلرینه رد وحریت اصلیه لرینه موصول قیله وصنف ثالث اولدر که نیجه کره اسلامه دعوت اولنوب
وصف اسلامه دخی عالم اولمشلر ایکن مسلمیندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ایچون حتی امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال الله اسر وتقسیم ایدرسه بوصنعی تجویز واتمام
اولنوب صکره دن قبول اسلام ایتسه لر دخی ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه دیرکه اهل حربدن هیچ اسلامی
بیلمیوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغه اولمیان برطائفه داراسلامه کلوب مسلمینله قتال ایتملریله مسلمین دخی
نفسلرندن دفع ایچون قبل الدعوة آنلر ایله اقتتال وقتل وسبیلرینه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ایلسه لر
بوصنعلری استحلال اولنوب همان غنائملرین تخمیس وباقیسین غانمینه تقسیم وایصال ایدرلر زیرا برمسلم
مسلم آخر اوزره سل سیف ایلدکده اوزرینه سل سیف اولنان دفع صائل ایچون آنی قتل ایلمك حلال ایکن
قتال من بور بطریق الاولی استحلال اولنور بونده معنای فقهی اولدر که وقت هجومده دعوت اسلامله
اشتغال کاهیجه مسلمینك قتل نفوس وسبی حریم ونهب اموالرین موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما
مسلمین بلاد مشرکینه غزا قیلمق بشقه در که آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوه قتاللری ناروادر که آنده
قتاللری دفع صائل ایچون اولمیوب انجق لاجل الاسلام ایدوکی هویدا در واکر عبدة اصنامدن اولان
مشرکین عربدن برطائفه هیچ اسلامه دعوت اولنمایوب همان بعض افواهدن اسلامی استماع ایدوب حقیقت
اسلامی قطعا ادراك ایتمشلر ایکن اوزرلرینه مسلمین هجوم واستیلا ایلسه لر کرکدر که امام آنلره عرض اسلامله
ابتدا ایلیوب قبول اسلام ایدرلرسه تخلیهٔ سبیل ایلیه زیرا مسلمینله قتال ومحاربه ایتدکین ایادی مسلمینه واقعین
اولوب اسلامدن دخی نکول ایتدکلرندن اسیرلری تحلیل اولنماز وقبول اسلام ایتمزلرسه تا قبول ایدنجیه دك
زندانده حبسلرینه اهتمام ایدوب بنه قتللرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرارلری ظاهر اولمش ایکن لا یجتمع
فی جزیرة العرب دینان حدیث شریفی عقد ذمتلرینه مانع وایادی مسلمینه بلامحاربه دخولله منزلهٔ مستأمنینه
نزوللری دخی قتللرینه مانع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر متعذر بوصورتده کفر اوزره هالکین
اولورلرسه ذراریلری اوزره حکم سبی قطعا اجرا اولنمیوب مالاری دخی میراث اولمق اوزره وارثلرینه اعطا
قیلنور که حکم مستأمنینده اولملریله استغنام اموال وذراریلری روا کوریلمز بویله ایکن اسلامدن امتناعلرنده
امام المسلمین مقاتله لرین قتل وذراریلرین سبی واراضیلرین تقسیم ایتمکی رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه
بوصنعی دخی مشروع کوریلور که اهل حرب بی امان ایکن ایادی مسلمینده واقعین اولملریله موضع اجتهادده
واقع اولدیغندن صنع مرقوم رأی واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع کوریلور کذلك مرتدیندن برطائفه
نساء مرتداتله معا دارالحربه لاحقین اولوب آنده اولادلری ظهورندن صکره مرتدین هالکین اولوب اولادلری
وصف اسلامه جاهلین ودین آبالری اوزره سالکین اولسه لر کرکدر که مسلمین دعوت اسلام ایتمدیکجه آنلر ایله
قتاله اقدام ایتمیه لر که هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بویله ایکن قبل الدعوة قتال واستیلا
ایدرلرسه کرکدر که عرض اسلامله ابتدا ایدوب قبول ایدرلرسه اموال وذراریلری یدلرنده ابقا اولنه که
اسلامدن نکول ایتدکلرندن قبل السبی والاخذ قبول اسلام ایتمك درجه سنه ارتقا ایتمشلردر وقبول ایتمزلرسه
تاقبول ایدنجیه دك حبس ایلیه که ردتلری عقد ذمتلرینه مانع ووصف اسلامه جهللری ردت اوزره قتللرینه
مانعدر بویله ایکن امام قتل مقاتله وسبی ذراری وقسمت اموالرین رأی ایدوب اکا شروع ایلسه بوصنعی دخی
مشروع کوریلور که وجه مشروح اوزره اهل حرب بی امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر
کذلك عبدهٔ اوثاندن اولان مشرکین عربدن برقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلر دخی مخالفت ایتمکله مسلمین

قتال ومحاصره لرینه مباشرت ایتدکلرنده حکم الله اوزره نزول ایده لیم دیو مسلمینه افادهٔ حال ومسلمین دخی
آنلری حکم الله اوزره انزال ایلسه لر کرکدر که بنه عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه فبها ونکول ایدرلرسه
تاقبول ایدنجیه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ایده لر زیرا علی تقدیر النکول امان اوزره نزوللری
قتللرینه مانع ومشرکین عربدن بولنملری عقد ذمتلرینه مانع وحصنلرینه اعاده برله مجددا حرب مسلمین قیلنملری
حکم اللهدن اولمدیغندن اعادهٔ حصنلری ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر مسدود ومنقطع
اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالك اولنلرك اموالری حکم مستأمنینده اولملریله وارثلرینه ایصال اولنور
واکر ائمهٔ مسلمیندن بر امام مشرکین عرب اوزره وضع جزیه یی رأی وتقریب ایدرسه بورأیی خطا ایسه ده
تجویز وتصویب اولنور زیرا قاتلوا الذین لایؤمنون بالله الایة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قیلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص واستثنا اولنمادیغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده
واقع ایدوکی هویدادر وهم مشرکین عرب اوثانه ومشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه لر دخی عبادت
لغیرالله تعالی ده متفق اولملریله عجمده جائز اولان وضع جزیه یی عربده دخی تجویز ایلمك حکم اجتهاده
موافقدر کذلك ذکر اولنان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه یی رأی وتقریب ایلسه اول دخی موضع
اجتهادده بولنمغله تجویز وتصویب اولنور کذلك ولاة اسلامیه دن بر والی مشرکین عربده سبی
وتخمیس وتقسیمی رأی وتدبیر ایلسه اول دخی تجویز وتقریر اولنوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتپذیر
اولماز که آنلر دخی اهل حرب اولملریله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلی الخصوص مذهب شافعیده
استرقاق مشرکین عرب جائز وواسعدر کذلك مشرکیندن برطائفه حصنلرندن حکم الله اوزره نزول ایتدکلرنده
امام المسلمین سبی وتخمیس وتقسیملرین رأی وتقریب ایلسه بوصنعی دخی تجویز اولنوب والی آخر ایچون
ابطالی ترخیص وتصویب اولنماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی وتقسیم اولمق تأویلی اوزره اجتهاد مذکوره
اعتماد وتعویل اولنور والله اعلم

باب ماینبغی للمسلمین نصرته ومن یبدؤن * یعنی مسلمین اوزره امداد ونصرتی لازم وامداد ونصرتده تقدیم
وترجیحی الزم اولان موادی تعداده باب واجب الاعداده در مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیر که مسلمیندن
برعسکر ارض حربه داخل اولدقلرنده جیش مشرکین دخی بعض اراضی مسلمین یابعض ثغور موحدین اوزره
هجوم ایلدکلری خبری آنلره واصل اولسه نظر اولنور اکر اهل عسکر اول اهل ثغر واراضی اوزره عدم
مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرینه واجبدر که همان غزالرین ترك واولجانبه عود ونفیر اوزره
منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومده نصرت مسلمین هرمسلم اوزره فرض عین وغزا ایچون دارالحربه دخول
نوافلدن یافروض کفایه دن ایدوکی بی ریب ورین ایکن نافله وفرض کفایه ایچون ترك فرض عین عین خطا ایدوکی
اظهر من القمرین در وهم عود ونفیرلرنده هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل ودارالحربده غزالرنده
انجق قتال مشرکین حاصل اولمغله فضیلتینی جامع اولان شیئله اشتغاللری افضل الفضائلدر واکر عدم
مقاومتلرندن خائف اولمازلرسه آنلری ترك ایدوب دارالحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر زیرا مسلمیندن
هرعسکر که دارالحربه تهاجم ایده البته اول حینده اهل حربك دخی بعض ثغور مسلمینه هجوملری توهم
اولنور ومعنای مذکور دارالحربه دخوللرینه مانع اولمادیغی کبی بعد الدخول دارالحربده سیر وسفرلرینه دخی
مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دارالحربده سیر وسفرلری
اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولمق مأمولدر که اهل ثغر اوزرلرینه کلن اعدایه واهل عسکر اهل دارالحربه
ایراث خسارت ایلمك حد سهولته موصولدر وهرنسنه که آنده نکایت اعدا اکمل اوله البته احسن واجملدر
واکر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جواز لرنده بولنان مسلمینك اعانتلریله مقاومت
ایده جکلری مجزوم واعانت ایده جکلری دخی ظن غالب ایله معلوملری ایسه بنه دارالحربه غزا ایله اشتغاللری جائزدر که
وجه مشروح اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت وار ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما اعانت ایتمیه جکلری
ظن غالب ایله معلوملری ایسه وجه مشروح اوزره اولجانبه رجوع ونفیرلری ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالب ایله
وجوب عمل اکا مبنیدر که موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولنمیان احوالده ظن غالب ایله عمل لازمهٔ حالدندر
ومانحن فیهده دلیل ظاهر بولنمادیغندن قلبی تحکیم وحکم قلبله عمل الزم اعمالدر واکر مسلمیندن ایکی عسکر
دارالحربه ایکی جانبدن داخل اولدقده اول ایکی عسکردن برینه مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب برفرقه لری

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتمدکلرنده
ثغردن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کر عسکر مزبور ایکی
فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هر طرف اعداسیله مقاومت ایلمك ظن غالبله
مأموللری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینله مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه
ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکر مأموللری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری
تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهل ثغر بلاد اسلامه متصل
اولملریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلر فئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده
ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصل اولملریله اعانت والتجادن مقطوع الامل اولمغله اعانتلری اعانت
اهل ثغردن اهم واجلدر مکر که بوتقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغر ابعد اوله
اولبابده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکر آخرك اعدالرینه مقاومتلری
واهل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که عسکری ترکله اهل ثغره واصل اوله لر
زیرا اهل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغر محتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی
جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که ثغر وعسکردن قنقیسی کندولره
اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا
ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعالی یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان
کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیددر که آنده بولنان اعدایی هزم
ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصل اوله لر اما
جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعد واوزرلرینه خوف وخطر اشد ایسه اول جانبه اعانت اوجب واوکددر که
وجوب اعانت انجق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی
وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخافتده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمك مقرردر که هلاك اهل ثغرده ضرر
مسلمین اکثردر زیرا هلاك اهل ثغر ذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتلری اعزاز
عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر
واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دار الحربه اوچ طرفدن داخل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعدادن
ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصل اولسه نظر اولنورا کر هر فرقه اعدالرینه مقاومتده
محتاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضا برله محل مطلوبلرینه متواصل
اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم
نکایت اعدا وهم سلامت مسلمینله ابتهاج ایدرلر واکر ایکیسیده مقاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی
ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبابده وجه مشروح اوزره جانبیندن
مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه
قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه ده
اوجانبه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه ده ینه اقربله
ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثللو ضرر کثیردن
توهم اولنسه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغله اول جانبه تهاجم ایدرلر کذلك مسلمین
جانب قریبده کثیر وبعیدده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قلتلرینه نظر ایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر
کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته
متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمتده دخولینك اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام
دقایق اکتساب دیر که برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج
اولنسه اول حربی اهل ذمتده ادراج اولنور بیلك کرکدر که حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی
اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکر که زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده دار یمزده
اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغله مجرد اشتراسنی قبول ذمتنی اقتضا ایدر اما بز دیرز که مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق
سزا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجارت ایچون دخی اولور کورمز میسنکه تزوج
دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی دار یمزده برذمیه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق
بطریق الاولیدر اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع
اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل
دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجراسی اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن
اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمز میسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر
اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین
اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده
ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج
اولنسه اهل ذمتنده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه
طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع
ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتنده ادراج اولنور دیمك معناسنه
تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلا رضا ذمی قیلنمایوب صورت مذکورده دخی آندن دلیل رضا تحقق اولمغله
اهل ذمته ملتحق اولور وبعض فقها دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة
والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدقچه
آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره
قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتنده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل دار یمزدن
قیلنمق اوزرینه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتنی موجب اولماز
واکر حربی مستأمن اراضی خراجیه دن برارضی استیجار وزراعت ایلسه خراج ارض مالك ارض اوزره
ایجاب اولنوب زارع مستأجرندن نسنه طلبنده رخصت ویرلمز زیرا خراج انجق مقابلهٔ منفعتده واجب اولوب
منفعت دخی اخذ بدل برله انجق صاحبنه واصل اولمغله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن
مرقوم زراعت واجرت ارضی صاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولندقده مجرد زراعتله
اهل ذمتنده ادخالی سزا کوریلمز که حکم دار یمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمامغله اهل ذمتده
اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدر که اهل حربی دار یمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی دار یمزده
طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتیله اشتغالی طول اقامتنی مستلزمدر بلکه دار یمزده مصلحتنی اتمامندن صکره
همان دارینه رجوعله امر وتنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره
امامه اعلام اولنسه کرکدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی دار یمزده مکث وآرام ایدرسه
اوزرینه وضع خراج اولنه جغنی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنه عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه
تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینه وضع خراج رأسه اهتمام وبعد الیوم رجوع داریندن منعی التزام اولنه
وبحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی
واکر حربی مستأمن دار یمزده خراج مقاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجار وکندو تخمی ایله زرع
ایلسه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول
ابی یوسف ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولازبدر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره
نائب اولمغله برکسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند
الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن
امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ اولنمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال
ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردر که آنلرك عندلرنده خراج
ارض مستأجر اوزره متقرردر وبو بابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان
برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل دار یمزدن ذمی اوله جغی بی مرادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وتجهى اولدركه صورت مذكوره ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ايكن امام آنى مستأجر اوزره
حكم وحاصل ارضدن اخذ وتحصيل ايلدكده قضاسى موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حكم داراسلام اول
مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجيل اولنور واكر حربى مستأمن خراج مقاسمه سى نصف حاصل
ياخود ثلث حاصلى اولان بر ارضى اشترا وآنى برمسلم ياذمى يه ايجار ايدوب اول دخى مثلا كندوحنطه سنى زرعله محصول
ارض بديدار اولدقده رأى امام خراج ارضى زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضك نصفنى
ياثلثنى اخذه ابتدار ايلسه بو تقدير اوزره مالك ارض اولان حربى اهل ذمت قيلمق سزاوار اولماز يرا خراج ارض
رأى امامده آنك اوزرينه واجب اولميوب انجق آخر اوزره ايجاب اولنمشدر و بو بابده مطمح نظر تملك ارض
اولميوب انجق وجوب حق ايدوكى بى ارتيابدر كه حكم شرعى انجق اوزرينه ايجاب حق اولنسان كسنه اوزره
ايجاب اولنمغله اول كسنه مالك ارض اولسون اولمسون حربى ايسه اهل ذمت قيلمغى استيجاب ايدر حتى
مسئلهٔ مفروضه ده مستأجر حربى مستأمن اولسه زرعنده حكم شرعى آنك اوزرينه جارى اولمغله اهل ذمت
قيلمق تيقندر واكر مستأمن مرقوم ارضى ايجار ايميوب اعاره ايتمش اولسه نظر اولنور اكر خراج ارض فرض
مشروح اوزره خراج مقاسمه ايسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالكدن استخراج اولنمامغله
حربى معير اهل ذمتده ادراج اولنماز واكر خراج ارض دراهم معلومه ايسه حربى معير اوزره واجب اولمغله
ذميتى مستوجب اولور واكر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضى يد حربيدن بر غاصب غصب وزرعله محصول كثيرى
حاصل اولسه نظر اولنور اكر زراعتى ارضه ايراث نقصان ايتمش ايسه خراجى حاصل ارضدن اخذ اولنمق
اتفاق جميعله شاياندر كه خراج مقاسمه منزلهٔ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب
اولديغى كبى خراج مقاسمه دخى غاصب اوزره واجب اوله جغى نمايا ندر بو صورتده مستأمن مرقوم ذمى
قيلنماز كه ارضنده حق شرعى كندو اوزرينه واجب اولميوب غير اوزره مترتب اولمشدر واكر ايراث نقصان
ايتمش ايسه عند محمد رحمه الله تعالى صورت اجاره ده نقصان ارض اجرت ناميله صاحب الارضه ويريلوب
خراج ارض حاصلدن اخذ اولنديغى كبى صورت غصبده دخى نقصان ارض صاحب الارضه ويريلوب
خراجى حاصلدن اخذ اولنور وعند ابى حنيفه رضى الله عنه قريبا خراج وظيفه ده ذكر اولنه جق وجه اوزره
نقصان ارض اجرت ارض منزلندهٔ اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم
عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه ذمى قيلنوب عند محمد رحمه الله تعالى ذمى قيلنماز واكر خراجى خراج وظيفه
يعنى دراهم معلومه ايسه ينه نظر اولنور اكر زرع غاصب ارضه ايراث نقصان ايتمش ايسه خراجى غاصب اوزره
واجب اولمق نمايا ندر كه حربى تعطيل منافع ارضنه راضى دكل ايكن بدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع
اولمامشيكن اوزرينه ايجاب خراجى شايان اولماز نته كيم ارضى صو ايچنده قالوب زراعتدن عاجز اولدقده دخى
اوزرينه خراجى واجب دكلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالك حربيسى ذمى
قيلنماز كه خراج كندودن اخذ اولنمايوب انجق غيردن اخذ اولنمغله اوزرينه موجب ذمت اولان حكم شرعى اجرا
اولنمامشدر واكر زرع غاصب ايراث نقصان ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اكر بدل نقصانى خراجله برابر يا اكثر ايسه
مستأمن اول بدلى اخذ وايچندن خراجى ادا وفضله قالورسه نفسى ايچون استيفا ايلمك امر مقرردر زيرا بالنفس
زرعله انتفاع ايتمش ايسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع
ايلمش ياخود ارضى ايجار ايله اخذ اجرت ايلمش منزلنه تنزيل اولنمغله خراج ارضى كندودن تحصيل اولنور
بو صورتده مستأمن مرقوم جريدهٔ ذمتده مرسوم قيلنور واكر بدل نقصانى خراجدن اقل ايسه خراجدن
مقدار بدل نقصانى مستأمندن وزياده سى غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زيرا مغصوب منه اوزره وجوب
خراجله حكم وامضا انجق اكا راجع اولان منافعك مقتضاسيدر كه اكا منافعدن هيچ نسنه راجع اولمدقده
اوزرينه خراجدن هيچ نسنه واجب اولميوب خراجك مثلى وخراجدن اكثرى راجع اولدقده اوزرينه تمام
خراجى موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرينه خراجدن اول مقدارى مستوجب وزياده سى
غاصب اوزره مترتب قيلنور لكن امام ابو يوسف رحمه الله تعالى مزارعهٔ كبيره سنده ذكر ايلديكه صاحب
الارضه قليل وكثير بعض منافع راجع اولدقدن صكره قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره تمام خراجى
آنك اوزرينه واقع اولور ومزارعهٔ صغيره سنده ذكر ايلديكه صاحب الارضه قليل وكثير بعض منافع راجع
اولدقده جواب قطعى اولدركه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره تمام خراجى آنك اوزرينه واقع اولور

زيرا غاصبدن بدل منافع ارضى اخذ ايلدكده اكا مقابلهٔ مأخوذنده ايجار ايتمش كبى اولوب حقيقت ايجارنده
اجرتك خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنميوب تمام خراجى اوزرينه ايجاب اولنديغى كبى بونده دخى ايجاب
اولنور واول مستأمندن خراجك تمامى ياخود بعضيسى اخذ اولندقده البته ذمى قيلنور كه اخذ تمامده اوزرينه
حكم مسلمين جارى قيلنديغى كبى اخذ بعضده دخى جارى قيلنمش اولور واكر حربى مستأمن ارضنى بالنفس
زرع ايدوب ياخود غاصبى يا مستأجرى يا مستعيرى زرع ايلدكدن صكره اول زرعى غرق وحرق مثللو بعض
آفات بالكليه افنا واذهاب ايلسه ارض اوزره اول سنه نك خراجى ايجاب اولنماز وصاحب الارض اولان
مستأمن اوزره ايجاب خراج اولنمديغندن اهل دار يمزدن قيلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واكر حربى مستأمن
اراضى خراجيه دن بر ارضى اشترا وزرع ايدوب يدنده ايكن سنهٔ واحده ياخود سنه دن اقل مرور وقتله اوزرينه
خراجى واجب اولسه حين وجوبده دخول ذمتى مستوجب اولور زيرا حربى اهل دار يمزدن عد اولنمق انجق
اوزرينه حكم امام جارى اولمغله حاصل اولور وجريان حكم امام دخى انجق اخذ خراجله ظاهر اولديغندن
قبل الوجوب حكم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صكره يوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده
خراج رأسى دخى مطالبه اولنوب اولبابده ارضى اشتراسندن خراجنى ادا قيلديغى وقته دك سبقت
ايلين شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذكرى تقديم اولنان مسئلهٔ تقدم بشقه دركه حربى مستأمن دار
اسلامده تطويل مكث ايتدكده امام المسلمين اكا تقدم بر له سن داريكه رجوع قيل كه بوكوندن صكره
بر سنه دخى دار يمزده اقامت ايدرسك سندن اخذ خراج ايده رم ديو تكلم ايلدكدن صكره بر
سنه دخى اقامت ايلسه اهل ذمت قيلنوب تمام سنه ده اول سنهٔ ماضيه نك خراجنى آندن اخذه مبادرت
اولنور فرق مسئلتين اولدركه صورت تقدمده امام آندن خراج رأسنى انجق جهت شرطله اخذ ايتمكله
حكمى وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب بر سنه يه دك دارينه رجوع ايتمزسه بعد تمام السنهٔ شرط اولنان
خراج سنهٔ ماضيه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنى شول مال حكمنده داخلدر كه
امام اول حربى ايله دار يمزده اول سنه نك بقيهٔ شهورنده اقامتى اوزره آندن اخذ ايلديكى ماله مصالحه ايليه
وامام ايچون من اول الامر حربيدن اخذ مال ايتمدكجه امان ويرمك وداراسلامه خروجنه مساعده ايتمك
جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخى جائزدر بو جهتله امام الاسلام بعد تمام السنهٔ اخذ خراج سنهٔ ماضيه يه
اقدام ايدر اما صورت خراج ارضده ذمى قيلنمسى جهت شرطه منوط اولميوب ارضندن اخذ خراجله حكم
امامه مربوطدر كورمزميسنكه اوزرينه خراج ارضى ايجاب اولنماسه ذميتى صورتياب اولماز بو جهتله خراج
رأسى انجق خراج ارضنى ادا ايله ذمى قيلنديغى كوندن سنهٔ كامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام
السنهٔ اخذى مشروع كورلمز واكر امام بر حربى مستأمنه تقدم بر له سن اشبو كوندن صكره بر سنه دخى اقامت
ايدرسك آخر سنه ده سندن يوز درهم اخذ ايده رم و بعده سنى ذمى قيلوب هر رأس سنه ده سندن اون ايكى
درهم اخذ ايده رم ديو تكلمندن صكره بر سنه دخى اقامت قيلسه امام آندن البته يوز درهمى اخذه مبادرت ايدر
زيرا قريبا بيان ايلديك كه صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحيح اولور واماله اول حربينك
بيلرنده وجه مذكور اوزره جريان صلحدن صكره اقامتى اعطاء دراهمه دليل رضاى صريحدر بو جهتله بعد
تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب دار يمزده سنهٔ مزبوره ده اجرت سكناسنه حساب اولنور
نظيرى اول كيمسنه دركه داريني شهر واحدده اون درهمه ايجار ايدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله
سن بنم بو دارمده شهر آتيده اقامت قيلمه واقامت ايدرسك اوزركده اجرت داريكرمى درهمدر ديوب اشهاد
شهودايله قطع جواب ايلدكه بوندن صكره اول مستأجر شهر آتيده اقامت ايدرسه اوزرنده اجرت داريكرمى درهم
قيلنور كه آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخى شهر آتيده اقامتله شرط مذكوره رضا ويرمكله
حكم اجاره شرطه تابع قيلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخى خراج رأس شرطله واجب اولوب
حربى دخى بر سنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ايتمكله حكم شرطى اجرا ايله قضا اولنور وائمه واصحابمز
رحمهم الله تعالى اشبو مسئله دن مسئلهٔ اخرى دخى انتزاع ايدوب بو وجه اوزره اجماع ايلديلركه بر كيمسنه
بر دارى غصب ايلدكده مغصوب منه دارينى استرداد ايچون تخويف غاصبى مراد ايلدكده كركدركه غاصبه
خطابله بنم داريمى بكاردايدرسك فبها اما رد ايلمزسك سندن هر ماه ايچون بيك درهم اخذ ايده رم ديو ايراد
وحضورنده بو قولى اوزره ايكى رجل عدلى اشهاد ايلسه بو اشهادى صحيح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صكره

مطلب زيادة الاجرة بتعبير رب الدار المستأجر

دار ینی حبس ایدرسه او ز رینـه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقد مده
سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدر سك سنی آخر سنه ده ذمی قیلور ب اول سنه دن صکره سنه آخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی بر سنه اقامتله دار اسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولدقـده اوزرینه
وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقیـدی اولو جهله صادر اولمقـله حکم شرعی دخی اولو جهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن دار یمزده بر ارض خراجیه یی اشترا ایلـدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله بر ایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغـله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتـدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلـدکده ینه بویله در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتـدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغـله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتمامش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استردادایله انتفـاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقـدما اول صویك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایلمـك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعدانقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمـدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسـه بهرحال ذمیت مستأمنـه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقـدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغـله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنـده بولنان صویك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصـان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتیوب بعـدانقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولما مغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصـانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صـاحب الارض اوزره واجب اولمغـله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنمامق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقـدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره ور اولمغـله ایکیسیده ذمی قیلنمق یی جدلدر اما زرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغـله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صـاحب الارض آنکله مقـاومته قادر
وجنله استردادینـه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینـه خراجی واجب اولمغـله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر وباهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعـالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعـالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستـأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسـه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینـه
واجب اولمغـله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعـالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقجه عشری واجب اولماز

واراضی

واراضی دار اسـلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقجه ذمی قیلنمـاز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینـه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صاحب
الاجتهاد بو موضعـده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولمـاز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیـه یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقـا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدر که قبل وجوب الخراج بیـع ایلدکده اول ارضدن عشرك غـیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغـله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میـانه ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمایوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دار الحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدر که بر مسلمی دار اسلامده بر ارض عشریه یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه ده دار الحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغـله اکا حکم ذمت سـاری قیلنماز
پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجـار ایلسه
عند ابی حنیفة رحمه الله تعـالی ارض مرقومه خراجیـه قیلنوب خراجی دخی صـاحب الارض اوزره
واجب اولمغـله حکم ذمتده استقرار ایدر وعنـد محمد رحمه الله تعـالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعـالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعـالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتنـدن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمتی موجب اولیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیـدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمـایوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل دار اسـلامه مخالفدر
کورمزمیسنکه یوم واحدده برقاچ کره دارینـه رجعت بعده دار اسـلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل دار یمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق برکره اخـذ
اولندیغی آندن دخی انجق برکره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل داریمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخـل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجـارت انجق بطریق المجازاة اخـذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بزدخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره دار اسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتنی مستلزم اولور که حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشـدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه مبنی استیجـار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصـل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسمه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعـالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنـده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتماً بدر
بزاوائل کتابده باب الاسلام مسـائلنده بیان ایلدیك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمنك خـلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل النـاس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت آلهیه یه
قائلین اولمیوب اذا قیـل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفـادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمغله
رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتـالی التزام ایدوب خـلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طیبهٔ منجیه‌یی تكلملرین حقلرنده علامت ایمان واسلام قیلمشلردر بعده یهود مدینه‌یی اسلامه
دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرین اسلاملرینه علامت ایلدیلر حتی بر یهودی مریض اولمغله
لطفا وكرما عیاده سنه تشریفلرنده اشهد انی رسول الله قول شریفلریله شهادت رسالتلرین اكا تلقین
وتعریف ایلدیلر اول دخی اشهد انك رسول الله قولی ایله اداء شهادت ایدوب وفات ایلدكده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار نطق بشارت سماتلریله اول كسنه‌نك جهنمدن سلامت
نفسنی اخبار واثبات بیوردیلر وطائفهٔ یهودی همان اقرار رسالته دعوتلرینه باعث اولدركه آنلر وحدانیت الهیه‌یی
مقرین اولوب انجق رسالتلرین منكرین اولملریله حقلرنده اقرار رسالتی ایمان واسلاملرینه علامت قیلمشلردر
ومقدمهٔ مرقومه‌یی تقدیمدن صكره ثمره ونتیجه سین شو وجهله تفهیم ایدرزكه بر مسلم اثناء حربده بر مشركی
قتل ایچون هجوم ایدوب اكا قریب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سینی اكا اسماع ایلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ
محترمه‌یه قائلین اولمیان طائفه‌دن ایسه مسلم اوزره واجبدركه قتلندن امتناع ایلیه زیرا آندن دلیل ایمانی اولان كلمهٔ
منجیه‌یی استماع ایلمشدر بو صورتده آنی اخذ ایدوب حضور امامه احضار ایدرسه نظر اولنور اگر تكلمی
قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ایسه حر مسلم قیلنور واگر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ایسه فیئده ادخال
اولنوركه بعد القهر اسلامی قتلنه مانع ایسه‌ده استرقاقنه مانع اولمز لكن حضور امامده حاضر اولدقده
بنم اول كلمه‌دن مرادم دخول اسلام دكل ایدی بلكه انجق دخول یهودیت ایدی دیوب یاخود مجرد قتلدن
سلامتم ایچون دیمش ایدم دیو اعتذار ایلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنمز زیرا مسلم آندن دخول یهودیتی
طلب ایتمیوب انجق اسلامنی طلب ایدوب آنك دخی ظاهر حالی مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظی
ایله اسلامنی تصریح ایتمش ایسه‌ده لا اله الا الله قولی اسلامنه علامت قیلنوب اوزرینه الزام حكم اسلامه
مبادرت اولنور نظیری اولدركه بر كافر جماعت مسلمیله اداء صلوة ایلیه صنع مذكوری عین اسلام دكل ایسه‌ده
دلیل اسلام قیلنور وبوندن صكره اسلامدن امتناع ایدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شریعت پناه
اصل كتابده ومن انكر شیئا من الشرایع فقد ابطل قول لا اله الا الله دیمشدر مرادی دیمكدركه بر كمسنه
شرایع اسلامیه‌دن برشیئی انكار ایلسه موجب توحیدی ابطال ایتمش اولمغله مرتد اولور بوندن صكره انكارندن
رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ایلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرین شرایع اسلامیه‌دن
برشیئی منكر اولان همان اول شیئه نظر ایله كافر وماعداده مسلمدر دیوب بر تصنیفنده بعد وفات رسول الله
علیه السلام عهد ابی بكر الصدیق رضی الله تعالی عنه‌ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنی منكر اولنلرك
حاللرین بو قول اوزره بنا ایلدی لكن كلام مؤلف مصنفدن بو قولك خطاسی ظاهر اولدیغندن بشقه
هم مخالف روایت وهم مائل قول اهل ضلالتدركه طائفهٔ معتزله مرتكب كبیره ایچون ایماندن خارج وكفرده
غیر داخل بلكه منزلهٔ بین المنزلتین‌ده نازلدر دیرلر قول مذكور دخی اشبو مذهبه مائلدر واگر مشرك مرقوم
لا اله الا الله دیمكله مسلم آندن كف ید ایتدكده فرار ومشركینه لحوق ایدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ایلدكده
مسلم سابق یا مسلم آخر آنك اوزرینه هجوم ایدوب اكا قریب اولدقده ینه لا اله الا الله دیسه نظر اولنور
اگر آنك التجا ایده‌جك فئه‌سی وار ایسه بو دفعه سنده قتلی سزاواردركه شمدی شول مسلم باغی منزلنده‌دركه
فئه‌سی ایچنده مسلمیله قتال ایلیه وبو مثللو باغی مسلم ایسه‌ده قتل اولنور واگر فئه‌سی قالمیوب جمعیتلری
پریشان اولمش ایسه اولبابده قتلی لایق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنی اسیر ایتمش اولسه ینه كالاول فئه‌سی
وار ایسه قتلی سزاوار یوغیسه قتلی جائز اولمیوب جرمنه نظر ایله تأدیبی دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال
دعوای مذكوره اوزره شول روایت ایلدیكی حدیث شفقت اشتماله استدلال ایلدیكه مسلمیندن بر كمسنه
مشركیندن بر كمسنه اوزره هجوم ایلدكده لا اله الا الله دیمكله سبیلنی تخلیه ایلدی صكره عودت ایدوب ینه مسلمیله
قتال ایتمكله مسلم سابق اكا حمله قیلدقده ینه لا اله الا الله دیدی حتی برقاچ كره فعل مرقومی تكرار ایلدی تاكه
مرهٔ اخیره‌ده آنی قتل ایلدی ورسول الله علیه السلام اول مسلمه فكیف لك بلا اله الا الله قول شریفلریله
لا اله الا الله دیمشیكن قتله جسارتنده عتاب ایلدیلر ومؤلف فتوت نهاد اول مسلمك اسمنی ذكر وایراد ایلدی
لكن مغازیده مذكوردركه اول مسلم اسامة بن زید رضی الله تعالی عنهمادر ورسول الله علیه السلام اكا اقتلت رجلا
قال لا اله الا الله قول شریفلریله عتاب ایلدكلرنده یا رسول الله اول كلمهٔ مباركه‌یی انجق قتلدن استخلاص ایچون
تكلم ایلدی دیو جواب ویردی بعده رسول الله علیه السلام هلا شققت عن قلبه یعنی قلبنی شق ایدوب

مطلب من انكر شیئا من الشرایع فهو كافر

نیچون آندن حالنی استكشاف ایلمدك دیو توبیخ ایلدكلرنده یا رسول الله قلبنی شق ایتمش اولسم بكا آندن
نه ظاهر اولور ایدی دیدی بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فانما كان یعبر عما فی قلبه بلسانه
یعنی اول كیمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانی ایله تعبیر ایدر ایدی قول شریفلریله مراد فؤادلرین تفسیر
وامر اسلامده ظاهر اقرار ایله اكتفا لازم ایدوكنی تقریر ایلدیلر وبر قصهٔ مرقومه‌یی اول مقتولك مرهٔ اخیره‌ده
التجا ایده‌جك فئه‌سی بولنمامق صورتنه تحمیل وعتاب رسالتپناهی آندن نشئت ایتمشدر دیو تأویل ایدرز
واگر لا اله الا الله دیوب سبیلی تخلیه اولندقدن صكره مصف مشركینه عودت بعده مسلمینه رجعت ایدوب
بن سزدن بری یم ودین سابقم اوزره یم دیو اظهار ردت ایتمكله اوزرینه بر مسلم حمله قیلدقده ینه لا اله الا الله دیمكله
مبادرت ایلسه بو دخی دفعهٔ اولی ایله برابردركه عدم قتلی مقرردر زیرا ایكی اسلامی مابینده سبقت ایدن كلامنه
نظر ایله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربی اصلیده داخلدر وحربی لا اله الا الله دیدكده آندن كف ید
واجب اولدیغی كبی بونلرده دخی واجبدر انجق فئه‌سی وار ایسه منزلهٔ باغیده اولمغله قتلی سزاواردر
كذلك بین الاسلامین مسلمیندن برجماعتی قتل ایتمش اولسه ینه آندن كف ید واجبدركه مرتد صف مشركینده
بولندقده حربی اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنی غیر موجبدر واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك
اشبو كلمهٔ محترمه‌یه قائلین اولان طائفه‌دن ایسه آنی تكلمی حقنده دلیل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخی
قتلی جائز گورلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله دیوب فی الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌یه
قائلین اولمیان طائفه‌دن ایسه قول مذكوری دلیل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف ید الزام اولنور
ومسئلهٔ مذكوره تفاصیل سابقه‌ده نظیر مسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله
یاخود قد دخلت فی دین الاسلام یاخود قد دخلت فی دین محمد دیسه بونلرك جمله‌سی اسلامنه دلیلدر
حتی بعد التكلم فوت اولسه نمازی قیلنوب آنك ایچون طلب مغفرت اولنور نكته‌سی اولدركه كلمات
محرره‌نك اسلامه دلالتلری البته دلالت سیمادن اعلی ایكن باب ما یصدق فیه المسلم فی دار الحرب اثناسنده
وغیریده بیان اولندیغی اوزره مجرد سیمای مسلمین حق صلوة واستغفار رده اسلامیله حكمده كافی
اولدقده كلمات محرره‌یی تكلمده كفایت بطریق الاولیدر لكن فی زماننا مابین مسلمینده بولنان یهود ونصارادن
بریسی اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله دیسه ینه حكم اسلامده داخل اولمزكه فی الاصل دخی
جمله‌سی بو كلمهٔ طیبه‌یه قائلردر زیرا بلادیمزده بولنان یهود ونصارانك قنقیسندن سؤال اولنسه مضمونی
اقرار ایدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله الیكم لا الی بنی اسرائیل قوللریله تفسیره ابتدار وسزه
ارسال اولنوب بنی اسرائیله ارسال اولنمامشدر دیو تأویله اجتسار ایدرلر ودعوای مرقومه‌لری اوزره هو الذی
بعث فی الامیین رسولا منهم نظم مبینی ایله استدلال ایدوب امیین ایله مراد اهل كتابك غیریلریدر دیو بسط مقال
ایدرلر مترجم فقیر دیركه آیت مذكوره‌ده فی الامیین واقع اولوب الی الامیین واقع اولمامغله دعوای باطله‌لرینه
وجها من الوجوه دلالتی یوقدر تسلیم اولنسه دخی ذیلنده وارد اولان وآخرین منهم لما یلحقوا بهم آیت
جلیله سندن مراد امیینك غیریلری اولمغله امیین اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتی ظاهر اولور حال آنكه
قرآن كریمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جلیلی كبی عموم بعثته دلیل غیر قلیلدر ورسالت محمدیه‌یی
واو علی وجه التخصیص تصدیق ایدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واماناتلرین دخی تصدیق ایتملریله
كرك قرآن كریم وكرك احادیث شریفه آنلرك عندلرنده حجت قاطعه‌در وآیت مذكوره ایله استدلاللری بو معنایه
شاهددر واحادیث نبویه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان یحصی‌در انتهی پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عندیمزده
ظاهر اولمشدركه شهادتین مذكورتین فی زماننا یهود ونصارادن دلیل اسلام دكلدر مكر دین قدیمندن تبریسی
دخی اكا ضم ایدوب نصرانی ایسه وابرأ من النصرانیة ویهودی ایسه وابرأ من الیهودیة مفهومنی ذكر
وافهام ایلیه اول حینده خلاف اعتقادینی اعلام ایتمش اولمغله داخل حكم اسلام قیلنور لكن نصرانی
اشهد ان لا اله الا الله واتبرأ من النصرانیة دیمش اولسه آنكله قبول اسلام ایتمش اولمزكه كلام مرقومی دخول
اسلامده نص اولمیوب دخول یهودیته دخی محتمل الانتظامدر زیرا طائفهٔ یهود دخی بو قولی بعینه ذكر وافصاح
ایدوب لا اله الا الله دیرلر ایكن نصرانیتدن تبریلرین ایضاح ایدرلر قال الله وقالت الیهود لیست النصاری
علی شیء وقالت النصاری لیست الیهود علی شیء یعنی یهود دیدیلركه نصاری شیء صحیح ومعتبر اوزره جاری
دكللردركه دینلری باطلدر ونصاری دخی دیدیلركه یهود شیء صحیح ومعتبر اوزره جاری دكللردركه دینلری باطلدر

اماقول مذكوردن صكره وادخل في الاسلام ديمكله اسلامه دخولني تصريح ايدرسه احتمال يهوديت منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكراول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكدر وهر اهل دين حقيت دينه معتقدوكندو حقنده حقه انقيادني مدعي وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلواني رحمه الله تعالى ديرايديكه حكم مذكور دن ديار عمزده بولنسان طائفة مجوس مستثني دركه آنلردن بريسي انامسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنوركه آنلر صفت اسلامي نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده يامسلمان زادك ديو شتم ايدرلر واكراول مشرك عبدة اوثاندن لااله الاالله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولميانلردن اولوب وقت مرقومده اشهدان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنوب اشهدان لااله الاالله قولي منزلنه تنزيل اولنور زيرا كلمهٔ شهادتك ايكي جانبي دخي منكر اولديغندن قنقي جانبي ايله شهادت ايلسه اسلامنه دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنوركه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامي ادعا ايتميوب بلكه مسلميني اعضا ايچون آندن تبري ايدرلر ومعناي مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده ذكر اولنسان حاللرندن معلوميدر كذلك انا علي دين محمد ياخود انا علي الحنفيه ياخود انا علي الاسلام ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقاده وقوفيمز متعذر اولمغله بو كلاملرين دليل اسلام اعتبار ايلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبي والصبية المأسورين * يعني اهل حربدن اسير قيلنان صبي وصبيه نك حكم اسلامنده مسائل لازمة الاستسلامدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه بز باب من المرتدين وغيرهم من مشركي العرب اثناسنده وباب بيان الوقت الذي يمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده وغيريلرنده بيان ايلديك صبي ابوينيدن قنقيسي من جهة الدين خير ايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احد الابويني ايله معا سبي اولنديقده بنفسه اسلامي وصف وتعقل ايتمديكجه ياخود يانندة بولنان احد الابويني قبول اسلام ايتمديكجه اسلامنه حكم اولنماز كذلك يانندة احد الابويني يوغيكن سبي اولنديقده ينه سبي مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز مكركه دار اسلامه اخراج اولنه اولبابده تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمي دار الحربده بيع ياتقسيم ايليه آنده دخي اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يامشتريسي مسلم اولديقده حكم اسلامي شبهه واشكالدن سالمدركه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوي ايدوكي بديداردر لكن مشتريسي ذمي اولوب ياخود امام آني برذمي يه بطريق الرضخ اعطا قيلديقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتي فوت اولديقده نمازي قيلنمق وذمي يه آني بيع اوزره اجبار اولنمق كبي اوزرينه احكام اسلامي اجراسنك وجهي اولدركه صبي مرقوم قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمي اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت وبيعله تمام احرازي داراسلامله احرازي منزلنده نازل اولمشدر واكر ابويني ايله معا سبي اولنوب انجق دار الحربده ابويني هالك اولدقلرندنصكره داراسلامه اخراج اولنسه بوتقدير اوزره حكم اسلامنده ادراج اولنوركه ابويني دار الحربده هالك اولملريله آنلره تبعيتدن عاري اولوب ابويني دار الحربده ايكن كندو بالكز داراسلامه خارج اولمق مجراسنه جاري اولمشدر اما يانندة بولنان ابويني صبي ايله داراسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم اولندقدنصكره هالك اولملري بشقه دركه آنده اسلامي بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنمازكه وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخي ابويني يانندة بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلرايكن صكره دن هلاكلري ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيري شول ولدذميدركه صغير ايكن ابويني هالك اولوب كندو داراسلامده بلاابوين باقي اوله آنك اسلامنه حكم اولنماديغي كبي صبي مرقومك دخي حكم اولنماز مؤلف ديانت پرور دانه الله تعالى برضوانه الاكبر ديركه برذمي دار الحربه علي وجه التلصص دخوله واهل حربدن برصغيري اخذ واخراجه ابتدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آني بيع اوزره ذمي يه اجبار اولنوركه اكا تملكي انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيري شول ذمي متقلدركه امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغي اسيري تنفيل ايلدكده عسكرده بولنان برذمي دخي برصغيره ظفر بولوب احد الابويني يانندة حاضر اولمامسيله آنده حكم اسلام ظاهر اولوركه احرازي انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر امامذمي امانله دار الحربه دخول وعماليك اهل حربدن برصغيري اشترا واخراج قيلمق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكي منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجي ظهور حكم اسلامه باعث اولماز امامسئلهٔ مفروضه ده مشتري مسلم مستأمن يامسلم اسير يااهل حربدن قبول اسلام ايلين بركمسنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسي اشترا ودار اسلامه يالكز صغيري اخراج ايلدكده حكم اسلامده ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغيرك يالكز يعني بلا احد الابوين خروجنده متحقق اولوب اول بابده مالكي مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمي ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك ابوينيدن بريسي ياخود ايكيسي بردن مولاي صغيرك مملوكي ياخود حرذمي ايكن صغيرايله معا داراسلامه خارج اولسه لر بوتقديراوزره صغيردن ابويني اوزره باقي اولوب اسلامده مندرج اولماز زيرادار عمزده حصولي انجق ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمي ايله اهل دار عمزدن اولان احد الابويني ايله واقع اولوب دينده دخي تبعيت ابوين اصل شايع اولمغله احد الابويني يانندة ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز لكن مسئلهٔ مذكوره ده يانندة بولنان احد الابويني حربي اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربي مستأمن بحسب الصورة دار اسلامده ايسه ده في الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل داراسلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندن صكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخي صغير مرقوم ينه حكم اسلام اوزره ابقا اولنوركه مالك مسلمي اخراج ايدوب اسلامنه حكم اولندقدن صكره حكم اسلام محو والغا اولنماز نظيري شول صغيردركه اسيرايله يالكز اخراج اولندقدن صكره باباسي دخي بعد زمان اسر واخراج اولنه واكر اول صغيري اشترا واخراج ايلين ذمي اهل كتابدن اولوب صغير دخي مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابويني كتابي وآخري مجوسي اولمق منزلته تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كوريلور نكته سي اولدركه تبعيت ابوين بولنمادقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغله احد الابويني كتابي اولدقده كتابيتده اكا تابع اولديغي كبي يانندة احد الابويني بولنميوب اخراج ايلين مالكي كتابي اولدقده ينه حكم كتابيتده داخل اولور كذلك صغير مزبور كتابي اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينه علي حاله كتابيتله مأنوس قيلنور زيرا باعتبار الاصل اوزرينه حكم كتابيت جاري اولدقدن صكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عاري قيلنماز كورمزميسنكه في الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آني برمجوسي اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز پس في الاصل كتابي اولديقده ينه بويله در واكر اهل حربدن براهل دارك يدلرنده مماليكلري وار ايكن جمله سي قبول اسلام انجق مماليكلري اسلامدن امتناع ايلسه لر بوصورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان احد الابويني يانلرنده حاضر دكل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرا دارلري شمدي داراسلام اولمغله صغار مرقومين هم دار اسلامده حاصل وهم مولالري مسلمدر وبوايكي سببدن يالكز بريسي اسلام مملوك صغيرده كافي ايكن بوبابده ايكيسي ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسه لر اول بابده مماليكلرندن صغار وكبار علي السويه كفر اوزره و دين قديملري اوزره باقي اولورلر لان مماليكهم كفار قدصالحوا المسلمين وانماصارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لاباسلام اهلها وذلك لايوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمي يشتري صغيرا في دار الحرب ويخرجه الى دار الاسلام مترجم فقير ديركه عندمزده بولنان نسخ صحيحه وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظي واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتي ظاهر وساطعدر غالبا اصل نسخه لان مالكيهم لفظي اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط ايتمشلردر ومعناي كلام ديمكدركه زيرا مماليك مرقومينك مالكلري كفار ايكن شمدي قبول ذمتله مسلمينله مصالحه ايتمشلردر بوجهتله دارلري اسلام اهل دار ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيري شول ذميدركه دار الحربده مملوك صغيري اشترا ودار اسلامه اخراج ايليه انتهى كذلك برحربي دار عمزه امانله داخل اولوب يانندة كندو ديني اوزره برعبد صغيري برابر بولنسه اول عبدي دار الحربه قدرت اعاده سي مقرردركه عبد مرقوم دار عمزه بطريق القهر كلميوب انجق بطريق الرضا كلمش اولمغله حكمي حكم مولاسيله مساوي اولوب مولاسي اهل دار الحربدن اولديقده اول دخي اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتي مولاسي دار عمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آني برمسلمه بيع ايلسه ياخود مولاسي هالك اولمغله امام آني بيع وثمني ورثه سي ايچون توقيف ايلسه ينه كفري ودين ابويني اوزره باقي اولوركه دار عمزده امانله كفر اوزره حصولندنصكره اسلامي بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتق اوله من نظیری شول ذمیدرکه دار عزده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بو صورتده عبد مرقومك
احد الابوینی اسر واخراج اولنوب دار عزده قبول اسلام ایدرسه عبد دخی اکا تبعا حکم اسلامله
اکرام اولنورکه حق صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واکر
اهل حربدن بر صغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر
دار اسلامه اخراج اولنسه ینه حکم اسلامده ادراج اولنماز که دار عزه خروجنده باباسی ید مسلمین
ومنعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی دار عزده واقع وولدیله مجتمع کبی اولدیغندن ولدی اکا تابع
اولور کورمزمیسنکه کفاردن بطریق المراغمة فرار ایلین عبدلری حقلرنده کذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حکمنده واحدیر پس تبعیت
دینده دخی حکملری متحددر حتی دار اسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنمیوب بلکه دار الحربده مقتول
یاخود ایادی مسلمیندن هارب اولسه ینه صغیر حکم اسلامده داخل اولماز که دار عزده مقدما کفر اوزره حاصل
اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد الابوینی مسلم اولمدقجه اسلامه متحول اولماز واکر بر حربی
مستأمن دار عزده قبول اسلام ایلدکدن صکره مسلمین آنك دار الحربده بولنان ولد صغیرینی اسر ایله یکام
اولسه‌لر اول صغیری دار اسلامه اخراج ایتسه‌لرده ایتمسه‌لرده بزم عندمزده باباسنه تبعا حکم اسلامله اکرام
اولنور اکرچه باباسی عسکر ایله معا دار الحربده حاضر ایسه وجه تبعیتی ظاهردر لکن باباسی دار اسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدرکه منعهٔ عسکر حکم تبعیتده منعهٔ دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسکرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر کذلك صورت مفروضه ده باباسی تجارت ایچون
دار الحرب اخراده بولنمش اولسه ینه صغیر حکم اسلامه اجرادرکه مسلم هر قنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله کرك مسلم وکرك ولد صغیری بحسب الصورة دار الحربده بولنسه‌لر دخی ینه حکم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسی دار اسلامده فوت اولدقدن صکره اسیر قیلنمش اولسه اولبابده صبی دار اسلامه
اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم اولنمدقجه اسلامی صورتپذیر اولماز زیرا اسرندن اقدم باباسینك
دار عزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر کورمزمیسنکه
صورت مفروضه ده اناسیله برابر سبی اولنمش اولسه صغیر البته حکم اسلامده داخل اولماز پس یالکز سبی
اولندقده دخی دار الحربده بولندقجه حکم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی دار عزده حیاتده ایکن
اناسیله برابر سبی اولنسه البته بعد السبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واکر بر حربی امانله دار عزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدکلرندن صکره اعتاق اولنوب یا اولنمایوب علی کل حال هنوز کفر اوزره ایکن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی ودار اسلامه اخراج ایلسه‌لر اول ولد حکم اسلامده ادراج اولنماز زیرا
باباسی هنوز دار اسلامده کافر بولنوب صغیرك دار عزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حکم مسلمین جاری اولورسه ده ینه دینده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله ده قبل سبی الصغیر باباسی دار عزده کفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعد السبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیر معتبر ایکن اسر ایله دار اسلامه اخراج اولنان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
ینه دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان بر عسکر اولاد صغارلریله دار عزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب اسر صغاره دخی نائل اولسه‌لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسرلرنده حکم اسلامه واصل اولورلرکه حین اخذلرنده احرازلری دار اسلامله حاصل اولمشدر حتی بر ساعتدن
صکره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه ینه اسلام صغاره خلل کلمزکه مقدما حین اسرلرنده اسلاملرینه حکم
اولندقدن صکره حکم مذکور اسر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دار الحربده واقع اولمق بشقه‌درکه
آنده نفس اسر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولمدیغندن احد الابوینی بعد زمان سبی اولنوب دار اسلامه
برابر اخراج اولنمه‌لری دخی معا اسیر اولملری کبی اسلام صغیره مانع اولور اما قتالری دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصکره صغیر اسیر قیلنمش ایسه ینه اسلام صغیره
مانع اولورکه یدعزده حصولی انجق کافر اولان احد الابوین ایله اولوب حکم اسلامدن منقطع اولمشدر
لکن اسر صغیر مقدم بولنوب حکم اسلامی متقرر اولدقدن صکره اسر احد الابوین در عقب ظاهر اولسه
دخی حکم سابق متغیر اولماز کذلك اهل حربدن بر صبی بلا امان دار عزه داخل اولوب آنی بر مسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذده حکم اسلامده داخل قیلنور و بعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیء جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور وعلی کلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولماز که
اسلامله تأکد حریت انجق قبل الاسر ظاهر اولوب بو مثللو بعد الاسر مسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولور والله اعلم
باب الاستبراء * یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه‌نك حیضله یاخود وضع حمله حملدن براءت رحمی طلب
ایچون اکا قربان‌دن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له اجره بغیر حساب
دیرکه بر مبسوطده بیان ایلدیك که اهل حربدن سبی احد الزوجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولمیوب انجق سبی احد الزوجین بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروعه بو وجهله
شروع ایدرزکه اهل حربدن بر عورت یالکز سبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صکره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حمله وحائل ایسه یعنی غیر حامل ایسه بر حیضله استبرادن
صکره وطئی استحلال اولنور و مؤلف صاحب المقال اصل کتابده بو مسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلدیغی نیجه آثار ایله استدلال ایلمشدر لکن بر عورت بعد السبی دار الحربده ایکن بر قاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه‌لر اولبابده فرقتلرینه سبب موجب اولان تباین دار
بولنمدیغندن نکاح اصلیلری اوزره ایصال اولنورلر بو صورتده دار اسلامه یالکز اخراج اولنوب قسمتله بر غازی یه
ایفا اولنسه کرکدرکه استبراسندن دار الحربده واقع اولان حیضلریله اکتفا ایلیه کذلك دار اسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسکر ایچون رؤساء عسکر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحاد عسکر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه زیرا ذکر اولنان حیضلر ملك صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولمامش
ایکن ظاهر اولمشدر کذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اکتفا
ایلمیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قبضله تام اولور وغازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطئ دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سببه ملك وطئدن صکره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بعده دیرزکه امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جائز اولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدکدن صکره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدن صکره وطئی اکا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنکله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اما قبض بعد وضع الحمل واقع اولورسه بر حیضهٔ
مستقبله ایله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صکره آنکله فوق الازار استمتاعی بلکه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائز وواسع کورلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنکله استمتاعی من جهة الحرمة منکوحهٔ حائضه منزله
استمتاعه نازل اولمشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حمله سبیهٔ مرقومه مدت استبراسنده ید صاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمکله جماعی حرام اولدیغی کبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولور واکر مسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنکامده
دار الحربده بولنان زوج کافردن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر وبو مثللو
مسلمه‌ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزله‌سنده ایدوکی ظاهر وممتازدر کورمزمیسنکه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدکده زوج مشرکندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك کبیدر وذکر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجره
من یوه اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نکاح اهل الحرب مالایجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یا تقسیم برله امهٔ مرقومه‌یی غانم یا مشتری یه تسلیمدن صکره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلینه وطئی اکا تجویز وتمیم اولنورکه آنکله زوج کافری بینلرنده
نکاح وحق آخر قالمدیغندن آنك حکمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حکمنه مساوی اولدقدن صکره
دار الحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی دار اسلامده واقع اولان بیع وقسمت کبی تعین ملکی حاوی اولمشدر
کورمزمیسنکه بعد البیع والقسمة عسکره لاحق اولان جیش مدد مصاب وثمنده شرکتله وضع ید ایده مزلر

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع لا یجزئ من الاستبراء

واكر امام دارالحربده من اصاب جارية فهى له ديمكله عسكرزندن برقومه تنفيل وآنلردن هر برينه ظفر
بولديغى جاريه بى تخصيص وتنويل ايلدكدنصكره آنلردن هر برى ياخود بعضيلرى برجاريه يه ظفر بولوب
دارالحربده ايكن حيضة واحده ايله استبرا سنى دخى تكميل ايلسه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره
دار اسلامه اخراج ايتمدكجه وطئى اكا تحليل اولنماز وقول ابى يوسف رحمه الله تعالى دخى بويله‌در اما قول محمد
رحمه الله تعالى اوزره اكا وطئى تحليل اولنور كه شخص مرقوم اول جاريه يه بلامشارك مالك اولمغله صورت قسمتده
منزلة صاحب السهم وصورت بيعده منزلة مشترى يه تنزيل اولنور لكن جوابنده امامين همامين رحمة الله
تعالى عليهما ديرلركه منفلده ملك منفل له اكرچه اخذ ايله ثابت اولور اما دار اسلامه احراز اولنمادقجه تام اولماز
نظيرى شول مصاب متلصصدر كه دار الحربده ايكن آنده دخى ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ايله
حاصل اولان ملك غانم ومشترى بويله دكلدر توضيح فرقلرى اولدركه بعد البيع والقسمة طعام وعلفدن
غانمين ايچون بلاضرورة حق تناول قالميوب بعد التنفيل حق تناوللرى باقيدر مؤلف حكمت نثار آثره الله تعالى
على امثاله بخير الايثار ديركه منفل له اول جاريه منفله يى اخذ ايلدكدن صكره زوجى دخى اسير اولسه بينلرنده
حكم نكاحلرى جايكير اولماز وبعض علما ديديلركه قول مذكور انجق قول محمد رحمه الله تعالى دركه قياس قول
ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ايله حكم نكاحلرى باطل اولماز
لكن اصح اولدركه قول مذكور قول جميع ائمه دركه ملك منفل له دار اسلامه احرازدن اقدم منفلده متأكد
اولمازسه ده اصل ملكى اخذ مجرد ايله ثابت ومتمهد اولور وجاريهء منفله ده مسلم معين ايچون اصل ملكى
ثابت اولدقده اهل دار اسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتى بدبدار اولور كورمزمبسنكه صغيره اوليدى
البته ملك منفل لهده دخولى دار اسلامه اخراجى منزلنده اولمغله اسلامنه حكم اولنور ايدى كذلك منفل له
دار الحربده ايكن آنى حيضة واحده ايله استبرا ايتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صكره آنكله اكتفا ايدر
اما متلصص بشقه درنكته سى اولدركه ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز كورمزمبسنكه بعد
الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اكا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده
مشاركته ملتحق اولماز وجهى اولدركه تنفيل امام معناى قسمتى متضمندر غاية الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه
واقع اولمغله امام آنى اصابتنه توقيف ايلمشدر وبزدخى اشبو معناى قسمته نظر ايله تحقيق ايدوب منفل له ايچون
منفلده حكم ملكى اثبات ومتلصص ايله بينلرين تفريق ايلديك لكن صورت تنفيلده دخى سبب ملكى شرا
وقسمت حقيقيه اولميوب اخذ مجرد اولمغله امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه حكم وطئده احتياط ايدوب
دار اسلامه اخراج ايتمدكجه وطئى تجويز ايتممشدر وفى نفس الامر بومثللو نتيجه احكام بين الاصلين متردد
اولمغله هر اصلك حكمى آنده جارى ومتمهد قيلنور والله اعلم

باب مايباع من السبى من اهل الذمة * يعنى اسرادن اهل ذمته بيعى صحيح اولنلرى تعيين وتصحيحده
باب ظاهر التنقيحدر عسكر مسلمين اهل حربدن اخذ ايلدكلرى اسيرلرين اقتسام واخراج دار اسلام ايتدكلرنده
آنلرى اهل ذمته بيع ايتملرى حرام اولماز زيرا اسراء مزبورين احراز ايله اهل دار عزده داخل اولمشلر ايسه ده
مشركين اولدقلرندن منزلة اهل ذمتده نازللردر وبومثللو عبد ذمى يى اهل ذمته بيع ايلمك جائزدر
انجق احد الابوينى يانده بولنميان صغير مسبيده غير جائزدر كه صغير مرقوم دار اسلامه اخراجله ياخود
دار الحربده قسمتله مسلم اولمشدر كه احرازى دار اسلامه اخراجله تام اولديغى كبى قسمتله دخى تام اولور
حتى بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سى ادا اولنور وكتابيه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ايلسه
اكا وطئى حلال اولور بوجهتله صغير مرقوم حكم اسلامده ادخال اولنمغله مسلم ايچون آنى اهل ذمته بيع ايلمك
نافذ ايسه ده حلال اولماز اما احد الابوينى آنكله معاسبى اولمش ايسه اهل ذمته بيعى جائزدر كه اول يانده
شرف حكم اسلامى غير جائزدر وحكم محرر ده احد الابوينى ايله معا سهم غانم واحده اصابت ايدوب ياخود هر برى
برغانمك سهمنه اصابت ايلمك برابردر كه صغير مرقوم دار عزده انجق احد الابوينى ايله معا حاصل اولديغندن
حكم اسلامه مظهر اولمامشدر لكن اسرادن هيچ برينى دار اسلامده مستأمن اولان حربى يه بيع ايلمك غير
مشروعدر كه اسرا البته سبى مسلمينله اهل دار عزدن اولمشلر مستأمن آنلر امثالى مماليكى اشترادن ممنوعدر
حتى اشترا ايتمش اولسه البته بيعى اوزره اجبار اولنور كه باب ما يختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغيريده
احكام دنيايه نظر ايله حق مستأمنده ذمى حق ذميده مسلم منزلنده قيلنمق اصل شرعى اولديغى ذكر واخبار

ايلديك بناء عليه حربى مستأمن برامة ذميه يى اشترادن صكره تدبير ياخود استيلاد ايلسه اكرچه تدبير
واستيلادى ملكنه مصادف اولديغندن نافذ اولور لكن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قيمتنده استسعا برله
ملكندن حريته اخراج اولنور وبو حكمى امه مسلمه سنى تدبير واستيلاد ايلدينى حقنده باب من فداء المشركين
فى الموادعة مسائلينك اواخرنده بيان ايتمشيدك پس حكم مذكور امه ذميه سنى تدبير واستيلاد ايلين مستأمنده
دخى جاريدر واكر اهل كتابدن برعورت اولادى ايله معا سبى اولنوب جمله سى برغازينك سهمنه اصابت ايلدكدن صكره
بعض اولاد صغارى قبول اسلام ايلسه آنلرك جمله سنى ياخود ايچلرندن بعضيلرينى كافره بيع ايلمك حرام اولور
زيرا جمله سنى معا كافره بيع ايلدكده ايچلرنده صغير مسلمى دخى كافره بيع ايتمش اولور كه بيع مذكور غير حلالدر
وبعضيلرينى بيع ايلدكده صغيرى والده سندن ياخود بعض اخوه سندن تفريق ايتمش اولور كه تفريق مذكور
مستحيل الاستحلالدر واكر ذمى ياحربى مستأمن برامه مرتده يى اشترا قيلسه شراسى نافذ اولوب انجق بيع اوزره
اجبار اولنور واول بابده جاريه نك صغر وكبرنه اعتبار اولنماز زيرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حكمى
حكم مسلمه يله برابردر وامه مسلمه كرك صغيره وكرك كبيره ملك كافرده ترك اولنمديغى كبى مرتده دخى ترك اولنماز
مؤلف دقيق الخيال صانه الله تعالى يوم الحشر عن كل خيال ديركه كورمزمبسنكه امه مرتده نك ارتدادى يهوديت
ونصرانيته اولمش اولسه ينه ذبيحه سنى اكل اولنميوب مناكحه سنى تجويز اولنماز معناى استشهادى اولدركه
اكل ذبيحه وجواز مناكحه يهودية الاصل ونصرانية الاصلدن معتبر ايكن مرتده مزبوره دن معتبر اولماديغندن
عند عمزده ظاهر اولمشدركه احكامه راجع اولان امورده ارتداد ايلديكى ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولميوب
همان آنى ترك واسلامه رجوع اوزره اجبارى مقرردر پس امه مرتده مالك كافرى مسلمينه بيعى اوزره اجبار اولنمقده
امه مسلمه ايله برابردر واكر برعورت اولاد صغارى ايله معا سبى اولنوب بعض اولادى قبول اسلام ايلدكدن
صكره مالكلرى آنلرى جميعا بر كافره بيع ايلسه بيعى نافذ اولور وبعده نظر اولنور اكر كافر مزبور حربى ايسه
جمله سنى جميعا بيع اوزره اجبار اولنور كه بعضيلرى مسلم وبعضيلرى ذمى اولمشلر ايله حربى هر برينى بيع اوزره
اجبار اولنمق بديهدر وبيع جميعده اجبار اولندقدن صكره تفريق ميانلرندن دخى ممنوع اولمغله جمله سنى جميعا
بيع اوزره اجبارى آشكاردر واكر ذمى ايسه انجق ايچلرندن مسلم اولنلرى بيع اوزره اجبار اولنور كه ذمى مملوك
ذميده استدامت ملكه ظاهر الاقتدار وبعده تفريق رقيق مثللو تفريقدن امتناعله مخاطب اولمديغى بديدادر
ومخاطب اولسه دخى ايچلرندن مسلملرينى بيع ايلمك اكا كافيدركه مسلمى آنك ملكندن ازاله قيلمق مستحق خاص
اولمغله تفريق تفريق بالحق اولوب تفريق بالحق آندن ممنوع اولمديغى غير خفيدر كورمزمبسنكه ولد مع الوالدة
برمسلمك ملكنده مجتمع اولدقدن صكره احدهما يه لحوق دين واقع اولسه اول مديونى بيع ايدوب اخرى ابقا
ايله تفريقلرى واسع كوريلور كذلك احدهمادن برجنايت وقوع بولسه مقابله جنايتده بالكز آنى دفع ايلمك
مشروع كوريلور بو جهتلردن بزه معلوم اولمشدركه تفريق ميانلرى بحق واقع اولدقده غير ممنوعدر بوندن
صكره مؤلف مصابيح الاجتهاد فروع اسلام صبيده مسائل سابقه دن بشقه مسئلهء اخرى دخى ايراد ايدوب
ديديكه برمسلم برغلام كافره اسلامى وصف وتلقين ايلدكده اول غلام انا على هذا قولى ايله بن بو اعتقاد
اوزره يم ديو قبولنى اشعار ايلسه نظر اولنور اكر اكا تلقين اولنان وصف اسلامى فهم ايلديكى عندعمزده متيقن
ياخود ظن غالب ايله مظنون ايسه حكم اسلامه مقرون قيلنور واكر عدم فهمى متيقن يامظنون ايسه حكم
اسلامه مقرون قيلنميوب بلكه كندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صكره وصف ايلدكده حكم اسلامه
مرهون قيلنور وبز باب مايكون اما نا ممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون اثناسنده قول مشايخى ذكر
ايتمشيديك كه بر كيمسنه برعورتى تزوج ياخود برجاريه يى اشترا وآندن وصف اسلامى طلب ايدوب وصفه قادره
اولمدقده كندو آنك حضورنده اسلامى وصف ايدوب ايشته بزلر بو اعتقاد اوزره يز ظن ايده رمكه سن دخى
بو اعتقاد اوزره سين ديدكده اول دخى بنده بو اعتقاد اوزره يم ديسه اوليا بده وصف موصوفى فهم ايلديكى
معلوم ايسه وطئى استحلال اولنور زيرا كه اولور كه امرأه مرقومه حكم اسلامه معتقده ووصف اسلامه
مقتدره ايكن وصف وبيانه حياسى مانع اولور بناء عليه حكم اسلامده دخولى بابنده كندو وصفى ايله زوج ومولاسى
حضورنده وصف ايدوب كندو قبول وتصديق ايتمك بينلرنده قطعا وجه فارق يوقدر والله اعلم وبه الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذميا *

يعنى عبيد اهل حرب امانله وقبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفع المغار جدر

مؤلف الكتاب امام جلا لتمآب دیر که عبید اهل حربدن قنی عبد که مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حربتده داخل اولوب عقد موالاتله
دیلدیکی کمسنه یه متواصل اولور زیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر ومولاسینك اموالندن بعضیلرینی
داراسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سر افراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنك نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر و بیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدر که عبد مرقومك عتق ملك نفسی اوزره واقع اولوب
ملك غیر اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتق ملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه بر فردك ولاسی تعلق ایلمز وآنك میراث وجنایتده حالی دار یمزه قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربك احوالی کبیدر وقول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولندی دیمشدر که عبید مشرکیندن بر عبد مولاسی یانندن اولمدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلك حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولندی
دیمشدر که کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنی عبد که
امام طاوس رحمه الله تعالی دیر که بن ظن ایده رمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنی عبد که قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنی شخص که موضع آخردن کندو عشیرتینك مخلافنه خارج اوله آندن عاشیرك ومصدقك اخذ ایلدیکی
عشر وزکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنك عشر وزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشر وزکوته
وضع ایده رز وروایت اخراده وارد اولمشدر که ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنی شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتینك غیری یه خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وز کوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بز بلادیمزده قرآور علیا وآنك امثالی ایله تعبیر ایده رز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیرکه نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطنیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره وچکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایده رز وعکرمه رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر که بر عبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیور دقلرنده اول عبدك صاحبلری هجرتده متابعتندن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید وبند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلاممی تحقیق اوزره بیلدیك امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله یدلرندن تخلیص قیل
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن یدی نفر کمسنه لره برده اعطا برله ارسال ایدوب
آنلره خطاب ایله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امیدایدرمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جك کمسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر وبو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردر که مسلمیندن اهل منعه اولمیان برجماعت
بومثللو بر غرض صحیحله بلا امان دارالحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللری نفسلرینی تهلکه یه
القادن عدو اعتبار اولنماز زیرا القاء تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنور که هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه بو قسمده هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز ورخصتی بدیداردر وعبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر دیدیکه
برعبد اسود وار ایدی مولاسینك غنمنی رعی ایدر ایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلرکوروب سیندن
سؤال ایلدکده شو دعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمنی سوق ایده رك حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول وماتدعو الیه یعنی سن نه سویلیورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعو الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذا لی ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدرسم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

قراوروزن سر اشر خراسانده
ردو صعدر وآنده برچشمه واردرکه
جمعه مبتلی اولان کمسنه لر
حمی ربعه ایلسه لر حالاری زائل
آنده غسل ایلسه لر القاطع
اولور کذا فی البرهان فراوان
وجها تعاده نواحی بخار اون در دیو
علما وفر اوان سفلی وار
تحریر اولنمشدر وفراوان لفظی
قراورن غلط کتاب اولمق محتملدر
وعلیا قیدینه نظر ایله بو مقامده
اراده به ناحیهٔ مرقومه اقرب وانسبدر
منه

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بو یله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولورسك سنك ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی وحدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطوردر ومؤلف بلاغتنهادك بو حدیث شریفی ایراددن مرادی انجق آنی بیاندر که حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلمك همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله چقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیور دقلری عبید ده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی وبعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلر ایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی وبز دخی بو حدیث شریفله استدلال ومدلولنی التزام
ایده رز وحدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبد در ومعنای لطیفی دیمکدر که اهل حربدن برکسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنك مملوکیدر که عبدك مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت برله
نفسنی سیدی ایچون احرازدر بو قسمه سیدینك خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانه

باب العبد یعتق باسلامه اولا یعتق * یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری تصویرده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیرکه بز شرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا وادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینك بینلرینی فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیك شمدی دیرکه عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینك مالی ایله یاخود بلامال
لا علی وجه المراغمة دار یمزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنور که نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملك نفسی ایله سرافراز اولمامشدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
بر مسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدر زیرا مملوك مسلم
ید کافرده ترك اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسی دار یمزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی بطریق الاولی
مثبت اولور بوندن صکره یانده بولنان مال مولاسی اگرچه ادخال فیء اولنمق لازم ایدیکه کرك عبد مزبور
وکرك مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب دار یمزده بومثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیء اولنمق
امر متحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد علی اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنان عبد مسلمك امانی نفوذده مسلمین سائرینه یکساندر واکر بر حربی دار الحربده
قبول اسلامله دار یمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یا عبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنگامنده من وجه احراز مالنه قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدینك خروجی کندودن صکره تحقق ایتدکده سبقت ایلین من وجه احرازنی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومك کفر واسلامنه نظر اولنمایوب همان ملکنده مقرر قیلنور واکر حربی مرقومك
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره دار یمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اکر خروجی ینه مملوك مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنك ایچون عبد مملوك
اولور که احراز نفسنه مولاسی ایچون سلوك ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوك ایتمشدر واکر خروجی مملوك
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنور که دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغی بدیداردر کورمزمیسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیء مسلمینده موضوع قیلنور بو جهتله عبد مزبورك حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر وعبد مراغم هم نفسنی وهم یانده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی وعبد مرقومك خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیواد عا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی
استدعا قیلسه اولابده قول معتبر قول مولی درکه مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددرکه عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مکر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واکر بر حربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقا لنی دارالحربده ترکله داراسلامه ولو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دارالحربه رجوع
وآنلری اخذایله ینه داراسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دارالحربه خروجی
اذن امامله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذ ندنه انجق ملکنی مستدیم اولمغله دارالحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کمسنه نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دارالحربه خارج اولوب مصابی
داراسلامله احراز برله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدرکه مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
برکمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واکر صورت مفروضه ده دارالحربه رجوعندن صکره داراسلامه
خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنورکه دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دارالحربده قبول اسلام ایدوب
داراسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور
وبز حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده وغیرنده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واکر
بر حربی دارمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دارالحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اکر دارالحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی احرار مسلمیندن اعتبار اولنورکه دارالحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولملق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی اما ننده داخللردرکه دارالحربدن آنکله معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش وداراسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنورکه مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالرینه تملك وداراسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولی در واکر دارالحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه
ینه نظر اولنور اکر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بو دخی وجه مشروح اوزره جاریدرکه بو تقدیر اوزره دخولی
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واکر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدرکه کندو
مالنده داراسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدرکه دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
داراسلامله احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله ملك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصبب المقال حکم
مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کتمك بابنده استیذان
ایتمکله اذن ورخصتلرین ایدان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخر ایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایدان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروج جاری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایع یعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هزیری چار چشمله اولصوبه ناظر

اکرچه بعض مواضعده اموال اهل حربی اصحابنه رد ایله بلا جبر مسلم مستأمنه امروافتا اولندیغی بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور
منه

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف لامله در واصابه ده بو وجه اوزره بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر وبعض نسخه ده عین معجمه وظاء معجمه اثباتی غلطدر
منه

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن برمرد خبیرك ورودینه منتظر ایدیلرتا که یوما من الایام استجلاب
خبرایده جکلری برکمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلرایدی ناکاه ذکر اولنان حجاج
قویم الابتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولدیغه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بزدن ادایه ضامنلرز همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمدایله
حسن قتاله ظفریولامشلرایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم مکه محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلرایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددرکه
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بو کلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع التباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بو سوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر استرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله برمکان
خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیبدر ونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بیت زوجهٔ حجاجه واروب این الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین
مکر آردنجه کتمکه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عندمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتمیوب نقیر وقطمیرینی اخذده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده
نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلرایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی جریردن برداء
رونق طرازایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب بردن قیام
وحضورینه کلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده یورسین
دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا ابا سفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدقسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار
یوم مذکورده بروجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردر که وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصه برحصه دن عنـد يمزده معلوم اولمشدر كه حجاج قوى الاحتجاج بعد الاسلام اهـل مكه يه امانله
داخل اولميوب بلكه كندو دخى كا لاول اهل مكه دن اولمق اوزره قدوم ايلمشدر وقدوم مرقوم استيماندن عد
ولنمادیغی امر مجزومدر بو بله ايكن رسول كريم عليه التحيـة والتسليم مالنى بالتمام اكا تسليم ايلمشدر ومقدمات
سابقه دن عنـد يمزده متحقق اولمشـدر كه دار يمزده قبول اسلام ايلـين حربينك دارينه دخولى بلا امان
وباذن الامام ايسه ده وجه مذكور اوزره اخراج ايلديكى مالنه حكم تخميس غيرمتحقدر والله تعالى اعلم بالصواب
واليه المرجع والمآب تم الكتاب والحمد لله رب العـالمين وصلى الله على خير خلقه محمد وآله الطاهرين آمين
مترجم فقـير ديركه بو محلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السير الكبير حسن اتماملە رسيدهٔ اختتام
قيلنـدى لكن شارح الكتا ب امام همام شمس الائمـهٔ وفخر الاسـلا م ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى
روح الله تعـالى روحه بالروح القدسى حضرتلرى آخر كتابنده زمان تأليف ومكان تصنيفنى تحرير ومبـادى
شروعنده چاه زندان ايچره مبتلاى حبس وتكدير ايكن اواسط اشتغالنده بو كتاب مستطابك ميامن وبركاتى
دستكير اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقير اولديغندن بشقه حسا ديد نهادى باجمعهم مظهر ذل
وتحقير وقهر جبار منتقم برله جمله سى داخل سجين وواصـل دركات سعير اولدقلرين بسط وتقرير ايلمشيدى
بو عبد كينه اگرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الخوض فى المقصود امام مشار اليهك جمع ايلديكى فضائل بى شماريندن
برشمهٔ عطر اندوزين ياد ومبتلى اولديغى محن روزكاردن برنبذه جكردوزين ايراد ايتمش ايدم لكن بو مقامده دخى
تتميما للفاد كندو لسان حكمت افشانلريندن نقـل اولنان احوال عبرت نشانلرينك ترجمه سين دخى مراد ايلدم
ومن الله الاعانة والامـداد شيخ امام شمس الائمة رحمه الله تعـالى دير كه بو موضعده شرح السـير الكبير
مشتمـل اولديغى فقه كثير واثر اثير شهر تكير ايله توفيق عالم قدير وتيسير حكيم خبير اوزره قالب اختتـا مده
صورتپذير اولدى وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عيال واحبابندن
هجرانه مبتلى اولان عبد مذنب فقيرك املاسيله جلوه نما اولمشدر وسلطان كرمبخشادن آنك حقنده ظهور ايلين
اذا وجفايه الجق بيچه زنديق حقيرك اغراسى وبيچه اسيرهوا اولان ضاله وضلك اغواسى باعث نابجا اولمشدر
لكن شمدى الحمد لمولانا الكبير وهو نعم المولى ونعم النصـير خداى منتقم قدير اول جسدهٔ فسده نك جملـه سنى
قهر وتدمير وانواع خزى ونكاله عبرتنماى كبير وصغير ايلدى وشرح مشروح الاوصافه افتتاحى اواخر ايام محنت
واوائل هبوب نسيم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامى دخى ذهاب ظلام آلام وانجلاء غمام غموم واشراق ايام
مسرت انجام هنكامنده مجمع اهـل حق ويقين اولان مرغزار مرغينا نده امام سيف الدين ابقى الله تعـالى
جماله للمسلمين جنابلرينك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولا وآخرا لله رب العالمين والصلوة والسلام
على رسوله محمد وعلى آله الطيبين وعلى جميع الانبيـاء والمرسلـين وعلينا معهم اجمعين وزمان ابتـداء تاريخ
هجرت نبويه عليه افضل الصلوة والتحيه سنەلرندن دورت يوز يتمش طقوز سنه سى شهر ذى القعده سينك غره سى
اولان يوم الاثنين دركه يوم مبارك مرقومده لقب امير كون ايله ملقب اولان شيخ صابر زكى ابى على حسين بن
ابى القاسم جنابلرينك خانه سـنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه على وجه الاملاء نقـل
وروايت اولندى بعـده حصار اوزچنده كتابته مأمور اولوب آخر باب الامانەدن اول كتاب الشرو طه وارنجه
اول حصارده محصور بيت اوزره كشيدهٔ سلك سطور قيلندى بعده دورت يوز سكسن سنه سى شهر ربيع الاولينك
يكرمنجيسى يوم الجمعه ده نيل خـلاصله مظهر لطف خاص اولدقـدن صكره شهر مزبورك سلخى اولان
يوم الاحده اوزچنددن خروج وشهر ربيع الاخرك اونجى كونى يوم الاربعاده مرغينانه وصول وسابق الذكر
امام زاهد اجل سيف الدين ابى ابراهيم اسحق بن اسمعيل جنابلرينك خانه سنه نزول وولوج اولندى واول هنكام
ميمنت انجامده امام مومى اليه شيخ زاهد سيف الدين وجمله فقهاء مجتهدين تكميل كتابى نياز ايتملريله خانهٔ مرقومده
شهر ربيع الاخرك يكرمى دوردنجى كونى يوم اربعاده كتاب الشروطدن آغاز اولنوب بنه دورت يوز سكسن سنه سى
جمازى الاولى سينك اوچنجى كونى يوم الجمعه ده بعون الله تعالى وتوفيقه ختمله رونق پرداز قيلندى بوندن صكره
مترجم الكتاب السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى دير كه بو عبد كينه دخى بعد الاستخاره والاستشاره امام همام
شمس الائمة السرخسى نور الله تعـالى قبره بنوره القدسى حضرتلرينك شرح السـير الكبيرنى لغت عذبهٔ
عربيه دن لسان طلاقترسان تركى يه نقـل وتحويله همت وسنين هجرت نبويه على مهـا جرها الف صلوة
والف الف تحيـة دن بيك ايكيوز اون برسنه سى ماه محرم الحرامى اوائلنده اول امر خطـيره مستعينا بالله

ومتوكلا على الله شروع وعزيمت ايدوب علايق مدارسات طلاب وعوايق موانسات اولى الالبابدن كاه وبيكاه
انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ايده رك شكسته وبسته وآهسته آهسته بيك ايكيوز اون اوچ سنه سى
ماه ذى القعده سينك اون سكزنجى كونى يوم الاربعاده بعنايه الله تعالى وتوفيقه لايق ايجاز اولان مواضع اطناب اجمال
ومستحق اطناب اولان مواقع ايجازن تفصيل واكال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبيراتله رسيدهٔ حد اتمام
وواصل سرمنزل اختتـام اولمشـدر وشروع واتمامى على التمـام جوار قسطنطينيه ده توابع اسكداردن
يورس ناحيه سنده قكليجق نام قريهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت ارتسامده شيرازه بند انتظام
قيلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق
اولدر كه اشبو كتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده
جوانب كلامده امعـان نظر ومعتبرات كتبه ارجاع بصردن صكره
صلاح اوزره حلى ميسر اولمازسه حاشيهٔ كتابده تحرير حق
صريحله تصحيح ايده لر وما ابرئ نفسى ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربى ان ربى
غفور رحيم وصلى الله على سيدنا محمد
وآله الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب
العـالمين
مم
م

قـد تيسر اتمـام طبع هذا الكتاب بعنـاية الملك الوهـاب
بمعرفـة الحاج ابراهيم صائب صانه الله تعـالى
من جميع المصائب فى غرة صفر الخير
سـنة احدى واربعين
ومـأتين
والفـ